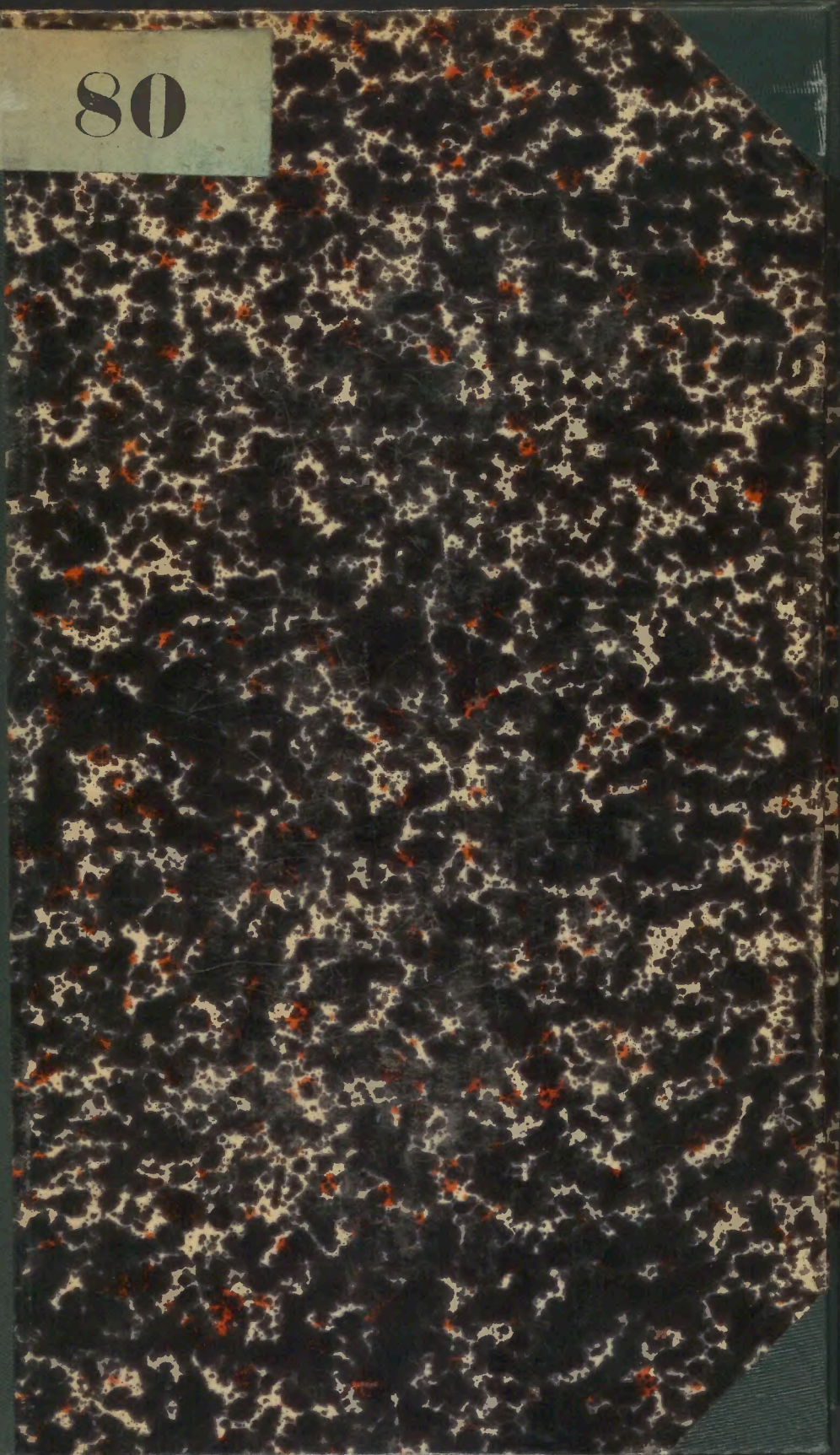
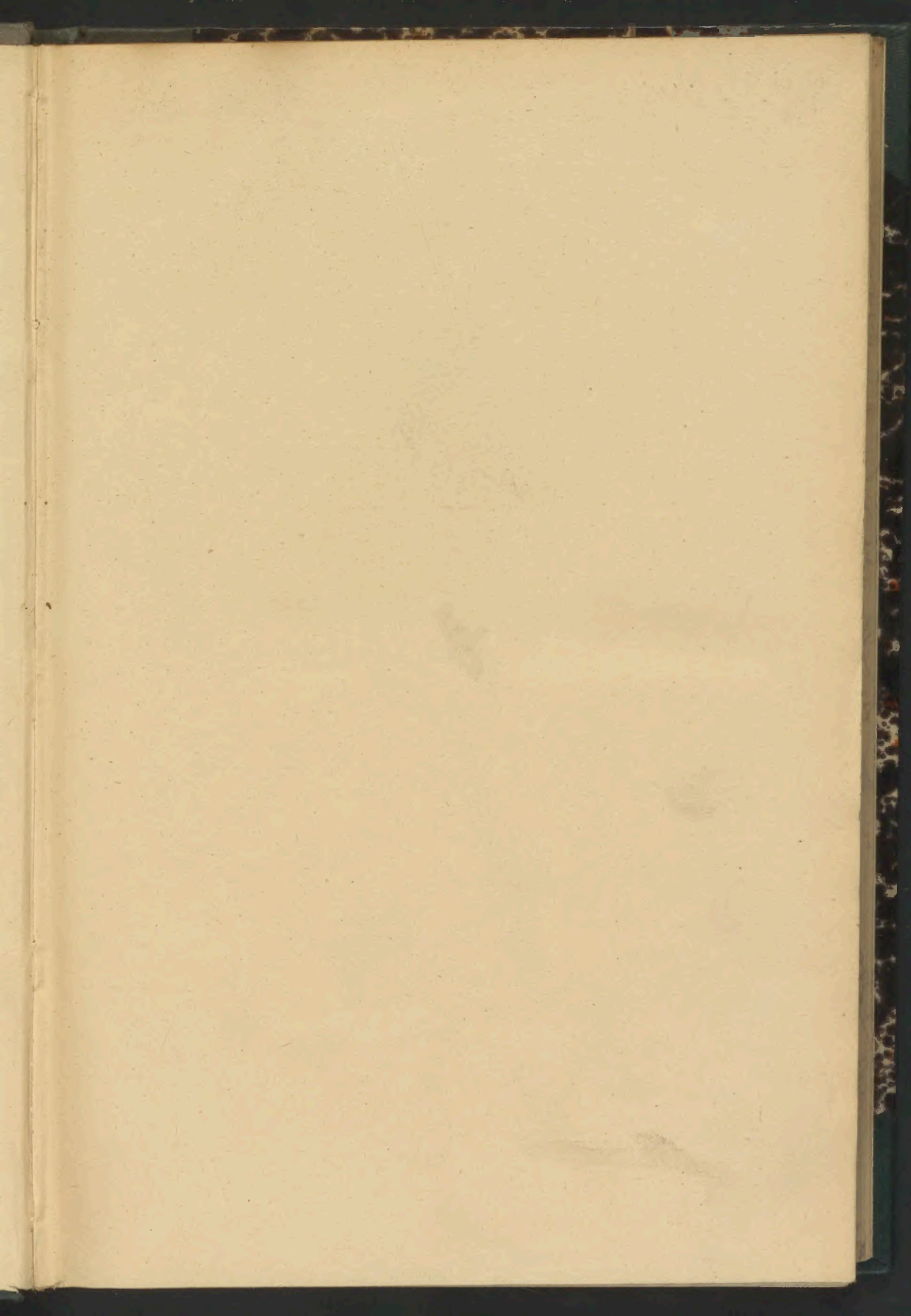

80

m. 80.

Ք Ս Ա Վ Ի Է Տ Ը Մ Օ Ն Թ Է Բ Է Ն

Բ Ա Ր Ի Ս

Ֆ Ա Ճ Ի Ա Լ Ա Բ Ը

Ե Ա Ք Օ Տ

ԲԱՐԻՍԻՆ ՄԻԻԷՍՍԻՐ ՎԱԳԱԱԼԱՐԸ

ՊԻՐԻՆՃԻ ԳՐՄՄ

Է Պ Է Գ Ա Տ Ը Ն

Մ Ի Ի Թ Է Բ Ճ Ի Մ Ս Ա Հ Ի Գ Վ Է Ն Ա Շ Ե Բ Ի
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԹՕԼԱՆԱՆ } ԿԱՐԱՊԵՏ ՊԻՊԷՐԵԱՆ

معاون نظارت جلیله سنک ۱۰۳ نومروی وخصیله طبع اوله شد

Ի Ս Թ Ա Ն Պ Օ Լ

ՄԱԹՊԱՄԻ Կ. ՊԻՊԷՐԵԱՆ

Ֆիմանցըյար Եզոուշու. ԵռասուՖեան խան Ն. 7

1887

Ո.—1

Կ. Բ.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

LIBRARY

OF THE EAST ASIAN DEPARTMENT

CHICAGO, ILL.

RECEIVED

APR 10 1964

FROM THE

LIBRARY OF THE

UNIVERSITY OF CHICAGO

10

CHICAGO, ILL.

APR 10 1964

FROM THE

LIBRARY OF THE UNIVERSITY OF CHICAGO

10

Բ Ա Ր Ի Ս

Փ Ա Ճ Ի Ա Լ Ա Ր Ը
Յ Ա Ր Օ Տ

ԲԱՐԻՍԻՆ ՄԻԻԷՍՍԻՐ ՎԱԳԱԱԼԱՐԸ

Մ Ո Ւ Գ Ա Տ Տ Է Մ Է

ՊԻՐԻՆՃԻ ԳԸՍՄ

Է Պ Է Գ Ա Տ Ը Ն

1

Խնսանլար կիպի, էվլերինտէ պիրէր սըֆաթը զահիրէսի օլուպ, մէսէլա, պաղը էվլէր վար տըրքի, հէր նէ գասար կէօրինիւշլէրի տիւզ վէ սատէ իսէ տէ, նազարը տիգգաթը ճէլպ, վէ նազար իտէնլէրին ֆիլքըինտէ հիւսնիթէէսսիր, սիւքինէթ վէ հուզուրու մահզուգիեթ հասըլ իտէրլէր: Պիլաքիս էօյլէ խանէլէր տէ պուլունուրքի, կէօրինիւշլէրի, խրրսըզ եաթաղընա միւշապիհ օլմասըյլա, նազար իտէնլէրին էֆքեարընը թապիաթիյլէ տիւշարը իգթիրասըյլա, սուրէթի զահիրէեթ պինաէն, վէ հագգըյլա, պու միսիլլու խանէլէրտէ իսքեաթ իտէնլէր, էհլինամուստոն օլմամայը սորըլար տէնիլիր:

Իշթէ, 1830 սէնէսինտէ, Բարխան Գաթինեօլ պուլ-վարընտա, վէ պու կիւնքի կիւն, Սգօլա Բօլոգա նամիլլէ մաարուֆ օլան Լէհլի մէքթէպինին հէման պուլունտուղու մահէլլտէ քեային իքի գաթտան միւրէթթէպ պիր խանէ, մէգքիւր շիւպհէլի խանէլէրտէն մաատուտ իտի :

Չիքր իթտիկիմիզ պուլվար, պիզիմ կիւնլէրիմիզտէ, էնի վէ կիւզէլ պիր թարիգ օլուպ, ումուրը թանդիֆի-ետէսինէ հէր վազըթ իթինա օլունտուղու կիպի, կազ պօ-րուլարը իլէ տախի թէնվիր իտիլմիշ, վէ իքի թարաֆըն-տա միւքէլլէֆ պինտար, միւզէյեէն մաղազալար, վէ ը-շըգլարլա միւնէվիլէր գահվէխանէլէր ինչա օլունմուշ տուր-Պու կիւն, օ պուլվարտա, կիճէլէրի օխանէլէրի խարիճին-տէ գալանլար, շայեանը թէէսսիւֆ գազալարա թէսա-տիւֆ իթմէքլիք թէհլիքէսինէ հէտէֆ օլմանարագ, հարը կիճէտէն սօնրա, պիր խայլի վազըթ տահա կէզէպիլիլէր :

Հալ պուքի, պունան եիկիրմի տէօրթ սէնէ մու-գատտէմ, օրասը այնի հալտէ պուլունմանըպ, շէօյլէ քի, Մօնմարթր վէ Գաթինեօլ նամ մահէլլէր արասընտա գա-լան պուլվարըն ճիհէթի խարիճիետէսի, եազըն թօզ թօ-րագտան, վէ գըշըն չամուր պաթագտան խալի օլմատըզը, ագչամլարը կիւզէլճէ թէնվիր իտիլմէտիկի, վէ խըրսըզ-լարըն հէր վազըթքի մէսքէնի օլտուղու կիպի, իքի թանրա-ֆընտա տախի պիր թագըմ պաեազը վէ քիւչիւք էվլէր պուլունմագտա իտի :

Ֆագաթ, պիր գաշ սաթըր եօգարտա գիւր իթտի-կիմիզ իքի գաթլը խանէ, ճիվարընտա քեային քիւչիւք էվլէրէ պէնզէմէետիպ, պունուն եիւզ թարաֆընտա, զանն խտէրսին քի ֆէնա պիր լէքէ պուլունմագտա, վէ գըր ըէն-կինտէ օլան սըվասը տէօքիւլմէքտէ իտի - Երգտըրըլան պինտարըն քէրէսթէլէրինի իթիզամ իտէնլէրաէն սաթըն ալընմըշ օլան միւխթէլիֆ շէքլ վէ ըէնկտէքի ըէն չիրէ գա-նտարը վէ գաֆէսլէրի, խանէի մէղլիւրուն պիչիմիիզ սու -

րէթտէ աչքւմըջ օլան բէշիբէլէրինէ իյի ֆէնա վազ իտիլ-
միշլէր իտի :

Պու էզին սահիպի , Վինեօ իսմինաէ , վէ «Ճիլ-ան-
Գաթը» լազապըյլա մաարուֆ իրի վիճուտլու պիր ստէմ օ-
լուպ , պինանըն ալթ գաթընը պիր նէվ մէյսանէ իթթիսազ
իթմիշ օլաուզու հալաէ , միւշթէրիլէրի , հէր նէ գոտար
բէք տէ միւթէպէր տէյիլ իտի իսէ տէ , քէսրէթլի իտի :

Իրվանէթի ումաւմիէհէ նէզաբէն , Վինեօ , մէյսանէ-
ճիլիքտէն մաաւա , պազը շիւպհէլի մանտաթ վէ թիճա-
րէթլէ տաիի մէշգուլ օլուպ , անճազ քէնտիեի տիւլարը
թէհլիբէ գըլմազտան սազընմազտա , վէ կիթտիկի եօլուն
իզինի զապըլթանա կէօթթէրմէմէքտէ իտի :

Խանէնին պիշինճի գաթըրիւզէրինտէ , վէ սիեան թաթ-
թաաւան մաամաւլ պիշլէրշիվէ տէրունինտէ , եազլը պօեա
իլէ պօեանմըշ պիւեիւք պիր թասվիր սարլմըջ օլուպ , պու-
նուն բարլազ բէնկլէրի , կիւնէշտէն , եազմաւրտան վէ թօզ
թօրազտան հէնուզ քեամիլէն պօզուլմամըջ իտի :

Թասվիրի մէզքիւրտէ , տաշընա , պէեազ թիւյլէր իլէ
պիւզէլի սաշը պիր շաբգա գօյմուշ , պիր տէրէճէ տէգօլ-
թէ վէ կիւլ բէնկինաէ պիր ֆիւթան կիեինմիշ , չըպլազ
օլան ումաւլարընտ մալի գումաշտան պիր «էշարը» ալմըշ ,
վէ զանէթ իրի պիր լահանանըն շիշման վէ եուվարլազ կէօ-
պէյինի քէմալ նէզաքէթլէ իիւրաճ իթմէք իշին պիր հիւ-
նի զարաֆէթ իւզրէ պու լահանաեա աօղրու էյիլմիշ կէնճ
պիր գատըն իրանէ իտիլմէքտէ , վէ բէսսամըն մէհարէթ-
լէ եարմըշ օլտուզու իշպու մէճադի թասվիր ալթընտա էօյ-
լէ պիր իսմ օգաւնմազտա իտիքի , պու իսմէ , հէր նէ գա-
տար օլ թարիխաէ էհէմմիեթ վիրէն պուլունմաւազտա
իտի իսէ տէ , եիկիրմի իւշ սէնէ սօնրա , իսմի մէզքիւր ,
Բարիս թէթթըլարընտա մաարուֆ օլաճազ իտի :

Իշթէ , մէզքիւր թասվիրին դիյրին տէ մու հարրէր օլան
իսմ վէ սոյիլիշ շունլար իտի :

ՄԱՏԱՄ ԱՆԿՕ

ԵՊԵ ԳԱՅԸՆ

Էպիէէ իհրիէաճը օլաւար , պու խանէսէ գապուլ
օլունուրար : - իհրիմամաբը միւքիմմէի իյֆա իտիլիբ :
- Պուրատան խարիմէ սըրր չըզմագ :

ՖԻՆԱԹ՝ ՄԻԻԹԵՏԻԼ

Պուլվար տէ Պաթինեօլտա իգամէթլէ , էպէլիբ իտէն
մէզպուրէ գատընըն , թէաթրօլարճա մաարուֆ օլան Մա-
տամ Անկօ իլէ գաշապէթի օլուպ օլմատըղընը պիլմէեիզ ,
վէ պու խուսուսա թէէմին օլմագ իւզրէ , վագը օլան թահ-
գըզաթըմըզտա պիլապէմէրէ գալմըշ տըր :

Հէր նէ հալ իսէ , էպէլիբ իտէն պիլիմ մատամ Ան-
կօ , խանէի մէզքիւրուն պիրինճի գաթընը թէքմիլէն իշ-
ղալ իթմիշ օլուպ , վագթ ու զէմանիյլէ քիրասընը թէէ-
տիեէ իթտիլի ճիհէթլէ , Ֆիլ-ան-Գաթր տէնիլէն Վինեօ-
նուն իթիպար վէ բիսեէթինի գազանմըշ իտի :

Պալէատէքի լէվհատան պաշգա , կէօզէ կէօրինէճէք
պիր մահէլտէ վագ իտիլմիշ օլան տիկէր պիր լէվհատան ,
էպէ գատընըն թութմուշ օլաուղու տայիրէին իւսթ թա-
րաֆընտա , հաֆթալըգ , ծն պէշ կիւնլիւք վէ այլըգ քիրա
իշին տէօշէլի օտալար վէ գապինէլէր պուլունտուղու ան-
լաշըլմագտա իտի :

Վինեօ՝ պու քիրալարըն միւթէահիւտիւ իտի :

Գարուսու օլմանան վէ մուլիբր գօգուլարը հավի օ-
լան պիր կէշիտին ուճունտա , տար վէ գաշանլըգ , վէ գա-
տէմէլէրի չամուրլու պիր նէրտիվէն պուլունուպ , իշպու
նէրտիվէնտէն , մատամ Անկօնուն տայիրէսինէ վէ տէօշէլի
օտալարա չըգրլոր իտի :

Իմսի, պիզտէ, օգուեանդարմըզ իլէ պէրապէր, մէզ-
քիւր օտաւարտան կ'նիւմէրօլուսունա կիրէլիմ:

Պու օտաւտան տահա զինատէ ատի սուրէթտէ տիւ-
զէտիլմիշ, վէ սէֆիլ տիմէնէլիմ, ֆագաթ պու տէրէճէ
պանաղը պիր հալտէ պուլունմուշ պիր օտա խէեալ իթ-
մէքլիք, միւմքին տէյիլ տիր:

Վագթիլյէ գըրմըզը քէնարլը պէեազ բամուդ պէզիւ-
տէն եաբըլմըշ, վէ պիզիմ պուլունտուղումուզ զէման ֆէ-
նա պիր հալքէսպ իթմիշ օլանբէրտէլէրլէ, պօեալըթախ-
թատան քիւշիւք պիր գարեօլա կիղլէնմիշ, վէ պու գա-
եօլատա, սաման իլէ տօլտուրուլմուշ, վէ գաւնը բաթլու-
միշ պիր եաթագ, վէ բիտէ կիպի ինճէ պիր եօրլան վազ
իտիլմիշ օլուպ, պօյտան պօեա երլթըլմըշ օլան վէ գա-
եօլա բէրտէլէրինէ պէնզէնէն տիկէր պիր բէրտէտէ, բէն-
շիրէ բէրտէլիկի խըզմէթինի կէօրմէքտէ իտի:

Օտանըն թէքմիլ մօպիլեասը, պանաղը պիր պուրօ
իլէ, պիր կիճէ մասասը, վէ թուալէթ մասստընա թահվիլ
օլունմուշ պիր շամատանլըգ, վէ սաման իլէ տօլտուրու-
մուշ վէ չուգուրլանմըշ պէեազ թախթատան տէօրթ գը-
թա իսկէմէտէն իպարէթ օլուպ, պուրօնուն եանընտա, օլ-
թա տէրէճէ պիւեիւքլիւքտէ պիր շանթա, վէ շըմինէնին
իւսթիւնտէ, աոմս սաաթ օլմաեըպ, իքի պագըր շամա-
տան, վէ եէր եէր, պիր էլմաս ուճույլա պազը գատըն ի-
սիմէրի հէքք իտիլմիշ եէշիլէ չալար պիր այնա պուլուն-
մագտա իտի: Մէզքիւր էլմաս, նէ գատար քիւշիւք տա-
խի օլտա, էօյլէ պիր սէֆիլ վէ ատի օտա տէրունինտէ պու-
լունմասընա նէ՞ մանէա վէրիլէպիլիր իտի: Շիւպհէսիզ,
պու մուամմաեը հալլ իտէպիլմէք իշին, Բէն-Պլանշ պալօսու
ճիվարլարընա միւրաճաաթ լազըմ իտի:

Շըմինէնին ալթընտա իսէ, պիր մանկալ, սու գայ-
նաթմաղա մախսուս պիր գապ, թօքրագտան տիկէր պիր
գապ, տէօրթ եախօտ պէշ թանէ չինի թապագ, պօշ պիր

շիշէ, իբի քեասէ, իբի սաբլը պրշադ, ճէզայիր մուտէնին-
տէն իւշ ատէտ չաթալ դաշք, վէ պիշ ճիւղի միգտալ
հագածագ օտուն պուլունմագտա իտի:

Իշթէ, օտանըն պիւթիւն թէգեինաթ վէ էշետար պուն-
լար օլուպ, շիմսիտէ ատէմլէրինտէն պահա իտէլիմ:

Օտայը մէգըիւրուն սէքէնէսի, եալընըդ իւի գիշի օ-
լուպ, պունլար արասընտա միւշահէտէ օլունան ինանըլմա-
հաճագ տէրէճէտէքի Փարդ, հիշ պիր թասպիլտէ կէօրի-
լէն ատէմլէր իւղէրինտէ կէօրիւլմէմիշ տիր տիսէք, խէթա
իթմիշ օլմանըդ:

Ճար վէ տօնուգ վէ տիւմանլը պիր այնա դարշըսըն-
տա պիր ատէմ անագտա տուրմուշ օլուպ, պօղաղ պաղը-
սընը պաղլամագլա մէշղուլ պուլունմագտա իտի:

Օթուգ տէօրթ վէ օթուգ պէշ չաղլարընտա օլան պու-
ատէմ, շէօհրէթլէրի պօղուպ օլան մահէլլէրին հէր վա-
դըթքի միւշթէրիլէրինաէն օլմուշ օլմատըղը, քիսվէթին-
տէն անլաշըլըդ, գուլագ թօղլարընա գատար ուգանմըշ
օլան սարը սաշլարը արասընտա, նագիք պիր սիմասը օլ-
տուղու կէօրիւլմէքտէ, վէ եիւղիւնիւն թէքմիլ հէյեթի,
կէօղէ չարբաճագ մէրթէպէտէ կիւղէլ պուլունմագտա ի-
տի իսէ տէ, լաքին, պու կիւղէլլիք, քէնտի հալինտէ տէ
գալմըշ օլմանըպ, պօղուլմուշ օլտուղու անլաշըլմագտա
իտի:

Պու կէնճ ատէմին լէհճէսինին սօլկունլուղու, վէ ան-
լընտա, վագթինտէն էվվէլ հասըլ օլմուշ օլան շիգիքլէր,
վէ կէօղ գարաղլարընըն էթրաֆընտաքի պուրուշուգլուգ,
վէ կէօղլէրի քէնարընտաքի մօրլուգ, վէ ալթ տօտաղընըն
րէնկսիղլիկի վէ եասըլլանմըշ օլմասը, քէնտիսինին, եա
պաղը պիւեիւք տէրտ ու միհնէթլէրտէն վէ աղիմ քէ-
տէրլէրտէն միւղտարըպ օլմուշ օլտուղունա, վէ եախօտ
իֆրաթ մէրթէպէ գէֆը ու շէհվէթլէր իլէ իմարը կօմի
կլլէմիշ իտուկինէ տէլալէթ իթմէքտէ իտիլէր:

Էկէրչի եալընըզ պագմագլա, նատիրէն ալտատըճը թախմինաթտա պուլունապիլէճէկի սահիհ իսէ, մէզքիւր զաննիեաթտան, է'ն սօնրաքինին տահա զիեատէ իհթիմալէ եագըն օլմասը տէրքեար տըր:

Պահարնը իթտիկիմիզ ատէմին կէօզլէրի մուճիպի իզ-թիրապ իտի: Շէօյլէքի, սօլուգ մալի կէօզ պէպէքլէրին-տէն հէր պիրի, կիրտապ իւզէրինէ աչըլմըջ օլարագ, ը-չըզ ալմանա մախսուս պիրէր տէլիկէ միւշապիհ օլուպ, բուհունըն: Ֆէվգէլատէ զուլմէթ իչինտէ պուլունտու-ղունու, վէ հըրս ու թամանա տայիր մուզիրը տույղու-լարըն զիեալարըլա, օլ զուլմէթին միւպհէմ սուրէթ-տէ թէնվիր գըլընտըղընը, հէր ալէամէթ կէօսլթէրմէքտէ իտի:

Տիկէր պիր մահէլլ էֆրատընա եագըչըր պիր տիգ-գաթ ու իհթիմամ իլէ, մէրգում, օ արա քէնտի թօալէ-թինէ տալմըջ օլուպ, պէլքի օն տէֆա, պօղազ պաղընըն տիւեիւմիւնիւ չէօզիւպ պաղլատը, զիրա 1850 սէնէսի-նէ գատար, գրավաթ պաղլամագլըզ ֆէննի տէվում իթ-մէքտէ իտի, վէ նիհանէթ թէչէպպիւսիւնտէ մուվաֆֆագ օլտուղունտա, զիքը իթտիկիմիզ այնանա թէպէսսիւմէ պագըպ, քէնտի պիչիմինէ բէք միւնասիպ օլան բէտէնկօ-թունու կիեինտի, վէ օլ պիր թապանճա իլէ, չըմինէնին իւթիւնտէ դարմագարըջ պուլունան պիր միգտար ու-ֆագլըզ սիքքէլէրի ճէպինէ վազ իթտիքտէն սօնրա, հէ-նուզ ճէտիտ օլան դըր բէնկլի էլտիվէնլէրինի, պագը ճիւ-զի լէքէլէրինի սիլմէք իւզրէ, պիր կօմէլասթիգ իլէ թէ-միզլէեիպ կիեինտիկի կիպի, հէման եէնի վէ պիչիմի օլան շարգասընը տախի, պիրապ սաղ թարաֆա տօղրու պաչը-նա գօյտու:

Մուախսարէն, այնի օտատա քէնտիսիլլէ պէրապէր պուլունան կէնճ պիր դատընա խիթապէն,

— Գլօթիլա, պէն կիտիեօրում, տէտի:

Օլ կէնճ գատըն , տիրսէքլէրինի տիզլէրինէ տաեաթմ-
մըշ վէ եիւզիւնիւ էլլէրի տէրունինտէ կիզլէմիշ օլտուղու
հալտէ , քիւչիւք պիր եաթագ իւզէրինտէ օթուրմուշ իտի-
-Մէրգումէնին կիեինմիշ օլտուղու գօեու պիր կիճէլիք
ֆիսթան , վիճուտինի թէքմիլէն սէթր իթմիշ օլուպ , եա-
լընըզ մէրմէր կիպի պէեազ օլան նազիք բարմագլարը վէ
սարը սաշլարընըն տէմէթլէրի միւշահէտէ օլունմագտա
իտի :

Մէրգումէ , քէնտիսինէ խիթապ իտիլէն իֆատէեի
իշիթտիկինտէ , եաւաշճա պաշընը եօգարը գալտորտը :

Քէնտիսի , չօգ չօգ եիկիրմի տէօրթ չաղլարընտա ,
տէրէճէի ֆէվզէլատէտէ կիւզէլ վէ տիլպէր օլուպ , պիր
մէլէքէ , ֆագաթ տէրտ ու միհնէթ չէքէն մէլէքէ պէնզէ-
մէքտէ իտի : Եանագլարըտա , էլլէրի գատար պէեազ օ-
լուպ , զանն իտէրսինքի պունլարտա գան ճէվէլան իթ-
մէեօրտու : Եալընըզ կէօզլէրինտէ , կիւլընէկի կիպի պիր
գըրմըզըզ , վէ օ կէօզլէրին էթրաֆընտա տախի մափի
պիր տէյիրմի միւշահէտէ օլունմագտա , վէ ուզուն քիր-
րիքլէրինին ուճլարընտան , իքի ինճու տանէսի կիպի , իքի
տամլա կէօզ եաշլարընըն սարգըլմըշ օլտուղու կէօրիւլ-
մէքտէ իտի :

Գլօթիլտ . - (Եաւաշ սէտա իլէ .) Եինէ տիշարը չը-
գաեօրսունուզ . . . լաքին , արթըգ պու սիզին հէր կիւն-
լիւք թապիեաթընըզ օլտու . . . զանն իտէրիմքի , պուրատա
գալտըզընըզը կէօրմէք , մուճիպի թէաճճիւպ օլաճագ տըր :

Կէնճ ատէմ . - (Պիր ազ սէրթճէ .) Պու սէօյլէտիկինիզ
թէքտի՛ր մի տիր :

Գլօթիլտ . - Թէքտի՛ր մի . . . սիզի աշլա թէքտիր իթ-
մէտիկիմի բէք իյի պիլիրսինիզ . . . Նէ՛ վագըթ աւաեթ ի-
տէճէքսինիզ :

Կէնճ ատէմ . - Հէր վագըթքի կիպի :

Գլօթիլտ . - Եանի կիճէնին պիր խսյլի կէճ վագթին-

տէ . . . թէ մամ կիւն տօղմագ իւզրէ օլտուղու պիր զէման տա ավտէթ իտիեօրսունուզ . . . Օնտան սօնրա ագչամա գատար ուեուեուպ , ուզոնուղտան գալգար գալգմազ եինէ սավուչուպ կիտիեօրսունուզ : Շէօյլէ քի , սիզին իլէ անճագ պիր գաչ սէօզ թաաթի իտէպիլիպ , հալպուքի , էօմրիւմիւն պիւեիւք գըսմընը եալընըզլըզ իչինտէ կէչիրիեօրում . . . էվվէթ , հէմ եալընըզլըզ իչինտէ , հէմ պուրատա . . .

Մէզպուրէ , պու սէօզլէրի սէօյլէրքէն , տէհչէթլէ էթրաֆընա աթֆըր նազար իտիպ , քէնտի միւրատընա րազմէն տիթրէտի :

Կէնճ ատէմ . - Պու էվին , պիզէ միւնասիպ օլմատըղընը պէնտէ պիլիեօրում . . . Փագաթ , պուրաեը թէպտիլ իտէճէեիզ , վէ պէլքի տէ մէմուլինիզտէն էվվէլ թէպտիլ իտէճէեիզ . . . Շու գատարքի , իսքեան իթտիկիմիզ պու խանէ րահաթ տըր , վէ հիչ պիր մուխաթարա սիզի թէհտիտ իթմէքտէ տէյիլ տիր :

Դլօթիլտ . - Սիզտէ պիլիրսինիզ քի , սիզին իլէ պէրապէր պուլունմամլա , պու սէֆիլ իգամէթկեահը մէմնունէն գապուլ իտէրիմ . . . էվվէթ , սիզին իլէ օլտուղումտա , հէր շէյի գապուլ իթտիկիմի իսպաթ էյլէտիմ . . . Լաքին , եալընըզլըզ վէ տայիմա եալընըզլըզ . . . Ս'հ , սիզէ եէմին իտէրիմ քի , պու հալ , էսէֆ օլունաճագ շէյ տիր . . . Պունտան գաթի նազար , ֆիքրիմտէ պազը տէհչէթլի թասապիւրլար հասըլ օլուեօր . . . տայիմա պէնտէն ուզագ օլտուղունուզտա , նէ՞ եաբըեօրսունուզ :

Կէնճ ատէմ . - Պախթսըզլըղըմտան նաչի , ֆէնա պիր հալ քէսպ իթմիչ օլան կէչմիչ զէմանա գարչը ուղրաչըեօրում , վէ բարլագ պիր միւսթագպէլ հաղըրլաեօրում : - Հասըլը , վազիեէթիմիզի թէպտիլ իթմէքլէ մէչղուում :

Դլօթիլտ . - Պու խուսուտա կէճէ վագթը՞ մը մէչղուլ օլուեօրսունուզ :

Կէնճ ատէմ . - Նէ՞ պէյիս վար տըր . . . Բարիսին էր-

պապը մալիեհսինտէ , կիճէ , իշլէրէ մանի տէյիլ տիր :

Կէնճ գատըն , պու սէօղլէրէ իթիմատը օլմատըղընը աշիքեարէն կէօթէրիրճէսինէ պաշընը սալլատը , վէ օթուրմուշ օլտուղու քիւշիւք եաթաղը թէրքլէ աեաղա գաղղաղընտա , համիլէլիք հալինտէ պուլունտուղու , վէ համիլէլիկինին վազթը տօլմագտա իտուկի անլաշըլտը :

2

Կէնճ ատէմ . - (Սախթէ պիր սապըրսըղլըղլա .) Գլօթիլտ , պաշընըղը նիշին պէօլլէ սալլաեօրսուհուղ : Կանա ինանմաեօրմուսուհուղ :

Գլօթիլտ . - Սահիհ տիր քի , իսթէմէեէրէք շիւպհէ իտիեօրում . . .

Կէնճ ատէմ . - Ֆագաթ , սիզի թէէմին իտէրիմ քի . . .

Գլօթիլտ . - Րէճա իտէրիմ , հիշ պիր թէէմինաթտա պուլունմաեըն . . . Հէմտէ , թէէմինաթընըղ նէեէ եարար . . . Սիզ , քէնտի հարաքեաթընըղտա միւսթագիլսինիզ , վէ մուամէլաթընըղըն հիսապընը պանա վիրմէքլիկի ատէթ իթմէմիշսինիզ տիր : - Պունտան գաթինաղար , շունու տախի բէք էյի պիլիւրիմ քի , վագթիյլէ սիզին իւղէրինիզտէ թէէաիրիմ պուլունմուշ օլտուղու ֆարզ օլունսա պիլլէ , պու թէէասիր չօգտան պէրու գալգմըշ օլտուղոհնտան , կէշիրտիկինիզ էգմիւրտէ թէպտիլաթ իճրա իթմէեէճէկի-նիզ տէրքեար տըր : - Սնճագ , շու գատարը միւսաատէնիզլէ սէօլլէրիմ քի , տիւշմիւշ օլտուղումուղ կիրտապը հէր կիւն տահա զիեատէ գաղտըղընըղը կէօրէրէք , տիւշարը

տէհչէթ օլուեօրում: - Կօնթրան, նամուսումուզտան զայ-
րի հէր չէյ մահվ օլմուշ տուր... Սաղընըն քի, նամուս
դաղիյեհէսի տէ, պու կիրտապ տէրունինտէ զայպ վէ մահվ
օլմասըն:

Կօնթրան, զաեթ զարիֆ պիր գուլթուտան պիր սի-
կարա չըգարըպ եաղտը, վէ պատէհու ումուզլարընը չէ-
քէրէք:

— Տիեհէճէկին հէք պու գատաբ մը տըր, տէյի սի-
վալ իթտի:

Կլօթիլտ. - Խայր, տահա սէօղիւմ վար տըր:

Կօնթրան. - Րէճա իտէրիմ, չարուգ իտին, աղիզէմ,
զիրա իշիմ միւսթաճէլ տիր:

Կլօթիլտ. - Կօնթրան, սիզին պանա աալա մէհհամէ-
թինիզ օլմահաճադ մը տըր... Նէ՛ տէրէճէ միւզտարըպ
օլտուղումու էկէր պիլսէնիզ... Էվվէթ, կիճէ վագթը, օ-
տամըն բէնչիրէսի ալթընտա պաղը հիւզնէնկիզ սէտալէր
վէ տէհչէթի Քիղան ու Փէրեատլէր իշիտէրէք, անսըզըն
ույգուտան ուեանտըղումտա, Նէ՛ կիպի ճէվը ու ճէֆալա-
րա կիրիֆթար օլտուղումտան, էկէրչի խապէրտար օլսա-
նըզ... Պու մահէլլէնին մուխաթարալը օլտուղու մալիւմիւ-
նիւզ տիւր... Պիլմէմ Նէ՛ կիպի պիր հիսսի տախիլի, սիզէ
պիր Փէնալըզ վագը օլաճաղընը պանա խապէր վէրիեօր
... Կօնթրան, պու մահէլլտէ սիզի էօլտիւրէճէքլէր տիր.
Իմտի, քէնտինիզի պու մէրթէպէ թէհլիքէեէ իլգա իթ-
մէքլիկինիզ, քեարը ազըլ տէյիլ տիր, հէմտէ պու խու-
սուսա հազընըզ տա եօզ տուր, զիրա պէն, վալիտէ օլ-
մագ հալինտէ պուլունուեօրում... տիւնեանա կէլէճէք
օլան էվլատընըզըն եէթիմ գալմասընը իսթէրմիսինիզ:

Կօնթրան. - (Փիթուրսուզլուգլա.) Աղիզէմ, սիզ պու
պապտէ էմին օլուն. պէն, թէտապիրի իհթիեաթքեարա-
նէեի իթթիխազ իթմիշիմ տիր... Ճէպիմտէ պիր թապան-
ճա թաշրեօրում, էկէր կիճէ խրտըղարը՝ հարէքէթի թէ-

ճալուղքեարանէտէ պուլունմանեա ճէսարէթ իտէրլէր իսէ, քիմին գարշըսըն տա պուլուն տուգլարընը անլանաճագ տըրլար : - Ունարըմ քի, պու գատար սէօղ սիզի թէէմինէ քեաֆի տիր : - Շիմտիլիք Սլլահա ըսմարլատըղ, եագընտա եինէ կէօրիւշիւրիւղ :

Գլօթիլտ . - Բէճա իտէրիմ, պիր սէօղ, սօն պիր սէօղ տահա պէեան իթմէք իսթէրիմ . . . Աշաղքի ատէմ, եանի պու սէֆիլ օտաիը սիզէ քիրալամըշ օլան ատէմ, տիւնքի կիւն, կէշտիկիմ սըրատա պէնի ալըգօյտու . . .

Կօնթրան . - Նէ իսթէեօրտու :

Գլօթիլտ . - Քէնտիսինէ օն պէշ կիւնիւք պօրճումուղ վար իմիշ, անը իսթէեօրտու :

Կօնթրան . - Թէրպիւեէսի'ղ . . .

Գլօթիլտ . - Քէնտի դալիինճէ, սիզէ միւրաճաաթ իթմէք զիքրինտէ տիր : Հաթթա, շիմտիեէ գատար եօգարը չըգմամսընա թէաճհիւպ իտիեօրում . . . Իմտի, քէնտիսիլլէ կէօրիւշիւն, վէ թէքրար պանաթասալլու իթմէսինին էօնիւնիւ ալըն . . . Բէճա իտէրիմ, մաթլուպու հէր նէ իսէ, թէէտիեէ իտին :

Կօնթրան . - Գու աղչամ, պու միւմքին տէյիլ տիր, ֆագաթ, եարըն մաթլուպունու թէքմիլէն էօտէրիմ. էվվէթ, եարըն աղչամ, նէ միգտար ալաճաղը վար իսէ, անը վէրիլիմ, վէ օնտան սօնրա իշպու նէֆրէթ օլունաճագ խանէեի թէլքլէ, եագընտա, սիզէ լաեըգ պիր իգամէթկեահ թէտարիք իտիլիպ, օրատա եէրլէշէկինիղ վագթա գատար, Բարիսին է'ն կիւղէլ մահէլլէլէրինտէն պիրինտէ, մուվագգաթէն, կիւղէլ վէ պիչիմիլ պիր խանէ քիրալարըղ :

Գլօթիլտ . - Յիմէք տիր քի, եագընտա աղչէնիղ օլաճագ տըր :

Կօնթրան . - Էվվէթ, աղիղէմ, հէմ բէք չօղ աղչէմ օլաճագ տըր :

Գլօթիլտ . - Գու աղչէ նէրէտէն կէլէճէք տիր :

Կօնթրան . - Իշլէրիմին կիտիշինի թէպտիլ իտէճէք
օլան քիարլը պիր մուամէլէտէն . . . Ֆազաթ , հէր սէօյ-
լէեճէճէկիմիլի սէօյլէտիք , տէյիլ մի : Շիմտի պէն կիտի-
եօրում , վէ էրքէնճէ ավաթ իտէճէկիմի մէմուլ իտէրիմ :

Կօնթրան , գարուեա տօղրու իլէրլէմիշ օլտուղու հալ-
տէ , Գլօթիլտ , սէսի տիթրէեէրէք վէ կէօղլէրինի աշաղը-
եա էեէրէք ,

— Գիլիբախի՛զ , պիլիբախի՛զ քի , պէնիմ օն բարամ
պիլէ եօգ տուր , տէտի :

Կօնթրան . - (Գիրտէն պիրէ արգասընա տէօնէրէք .)
Աճայի՛պ , օն բարան պիլէ եօգ մու տուր :

Գլօթիլտ . - Էվվէթ , օն բարամ տախի եօգ տուր :

Կօնթրան . - Ֆազաթ , գանն իտէրիմ քի , սիզէ պիր
լուի ալթունու պըրազմըշ իտիմ . . . օ թիւքէնտի մի :

Գլօթիլտ . - Գիր ալթուն վիրտիկինիզ , սէքիզ կիւն օլ-
տու :

Կօնթրան . - Գու ազշամ , պէն տէ , զիւեիւրտիւմ . . .
Հէր նէ իսէ , շիմտիլէք շու բարաեը ալըն , պունտան զայ-
րի պիր շէյ եարամամ :

Կօնթրան , պու սէօղլէրի իրատ իթտիկի սըրատա ,
մասանըն իւզէրինէ պիր պէեազ սիքքէ վազ իտիպ , վէ
պունտան ֆազլա լազըրտը իթմէք իսթէմէտիկինտէն , սէ-
րիան օտատան տիշարը չըգտը :

Օլ էսնատէ , ազշամըն սաաթ ալթըսը օլուպ , կէնճ
գատըն , պիր գաշ տանիյեէ գըմըլտանմաեարազ տիլսիզ
կիպի տուրտուգտան սօնրա , եանազլարը իւզէրինէ ագան
կէօզ եաշլարընը սիլտի , վէ պիր նէվ քիւրքէ սարըլարազ ,
պաշընը , քիւրքիւն պաշլըղըյա կիզլէտի , վէ թաամը ի-
շին պիր միգտարը ճիւզի նաֆազա սաթըն ալմագ իւզրէ
տիշարը չըգտը : - Գիշարէ Կօնթրանըն քէնտիախէ պըրազ-
մըշ օլտուղու աղչէ իլէ , եալընըզ պիր միգտար էթմէք վէ
պիր աղտա տօմուզ էթի սաթըն սալապիլիր իտի :

Օլ էննատէ, հոկտեմբեր այընըն սօնլարընտա, եանի, կիճէլէրին. բէք չաբուգ կէլտիկի վագըթլարտա պուլունուլուպ, աղ վագըթլտա օտանըն տէրունինի դարանլըգ իհաթա իթտի, վէ շամատանտա գալմըշ օլան պիր բարչա մումուն, պիր սաաթտան զիեատէ եանամաեաճաղընը, մէղպուրէ քէմալ տէհէթլէ անլատը: Պինապէրին, օ կիճէերի հէման սօնունա դատար գարանլըգտա կէչիրմէսի, վէ իյնէ իշիյլէ տէ մէշղուլ օլամամասը լաղըմ կէլիպ, պուլնտան տա գաթինաղար, պէշ այտան պէրու համիլէլիկի կիւճլէմիշ օլտուղունտան, օլ էննատէ հէր վագըթլտան զիեատէ միւզտարըպ պուլունմագտա իտի: Պու սէպէպլէ, եաթաղընա եաթըպ, էն եագըն քիլիսէնին չանընտա վուրան սաաթլարը սայտը: - Կօնթրան, միւթատընտան էրքէն խանէսինէ ալտէթ իտէճէկինի վատ իթմիշ օլուպ, պու վատընը թութմասը, իհթիմալտէն իտի իսէտէ, մէզպուրէ պու խուսուսա բէք տէ ինանամաեօրտու: պու ճիւմլէ իլէ պէրապէր, պու վատըն իճրասըտա պիւթիւն պիւթիւնգապիլսիզ օլմատըղընտան, Գլօթիլտ, գաթիէն իւմիտսիզ տէյիլ իտի, վէ նէրտիվէնտէն իշիտիլէն ճիւզի պիր սէստէն տիթրէեօրտու:

Պէօյլէճէ խայլի վագըթ կէչիպ, եարը կիճէտէն սօնրա, եօրկունլուգ՝ պիշարէնին իզթիրապ վէ ույգուսուղլուղունու զալէպէ իլէ, տէրին պիր ույգուեա տալտը, վէ պու ույգուսունտա պիր խայլի ֆէնա բիւեալար կէօրտիւ:

Գլօթիլտ, ույգուսունտան ուեանտըղընտա, օրթալըգըշըմըշ իտի, վէ իլք ազշամը կիպի, կէնճ գատըն եալընըզ պուլունուպ, զէվճի մէյտանա չըգմամըշ իտի:

Մէրգումէ, աեաղա գալըզպ, բէնչիրէեէ եազլաշտը: Օ կիւնիւ, հավա պօղուգ օլուպ, լաէնգաթի ինճէ պիր եաղմուր եաղմագտա, վէ խարիճի պուլվարը չամուրտան պաթաղա թահվիլ իյլէմէքտէ իտի:

Եաղմուր իլէ պէրապէր, հավատա պիրուտէթ տախի

հասըլ օլմուշ օլտուղունտան, պիշարէ, նէմլադ վէ լաեր-
գըյլա մաւհաֆազալը օլմաեան օտասընտա իւշիւեօրտու :
Պինապէրին, կիսինմիշ օլտուղու կիճէլիք ֆիսթանընըն քէ-
նարլարըյլա, թիր թիր տիթրէմէքաէ օլան վիճուտինի
հըֆը իտիպ, վէ եաթաղընըն քէնարընտա չէօմէլիպ, պէք-
լէմէեէ պաշլատը :

Գլօթիլտ, քէնտի քէնտիեէ, - Կօնթրան պունտան զի-
եատէ կէճիքէմէզ, վէ իւք ագշամը պըրադմըշ օլտուղու
պիր գաշ առէտ ---նուն (1), պիր թաամա պիլէ քիֆաեէթ
իտէմէեէճէկինի, հէմտէ նէ՝ թաամա, ունուտամազ, -
տիմէքտէ իտի :

Պու սուրէթլէ սապահ օլտու, վէ պէքլէմէսինին պօ-
շա չըգմասընտան հասըլ օլան իղթիրապաթա, վէ պիրու-
տէթի հապանըն թէէսսիրաթընա, պիրտէ աճլըզ միւշքիւ-
լաթը իլալէ օլունմաեա պաշլատըղընտան, զէվալլընըն
հալի, հագըղէթէն թագաթ կէօթիւրիւլմէզ պիր տէրէ-
ճէեէ կէլտի :

Նիհաեէթ, էօյլէն օլմաղլէ, սաաթ օն էքի վուրտու,
վէ այնի վագըթտա, ներտիվէնլէրին գատէմէլէրինտէ գա-
պա աեազ գապլարը սէտասը իշիտիլտի, վէ Կ նիւմէրօլու
օտանըն գաբուսու էօնիւնտէ մէզքիւր աեազ գապլարըն
սէսի տուրուպ, Գլօթիլտ թարաֆընտան սիւրկիւսիւ ի-
չէրտէն գօնուլմուշ օլան մէզքիւր գաբուեա սէրթ պիր էլ
տաեանտը :

Գլօթիլտ, Կօնթրան հագըղընտա քէնտիսինէ ֆէնա խա-
պէրլէր կէթիրիլմիշ տիր վանըյլա, հէման պաեըլմագ
րատտէսինէ կէլմիշ օլարագ :

— Գիմ տիր օ, տէյի սիւալ իթտի :

Գապա պիր սէտա. - Աճայիպ . . . կէլէն՝ զէնտօսթ
տէյիլ տիր . . . օտանըն սահիպի Վինեօ տոլը . . . Իմտի,
աչըն, հէմ չարուզ աչըն, զիրա քէնտի մալիմ օլանօտա :

(1) Պիր սու օն բարա սըր :

ներն խարիճինտէ պէքլէմէքլիք, իյի պիր շէյ տէյիլ տիր-
եայլէ օլտուղունու սիզտէ անլաեօյսունուղա՛:

Գլօթիլտ, սիւրկիւեիւ աչմաղլա, շախսը մէրգում ի-
չէրի կիրաի:

Վինեօ, պօեունտան զիեատէ էնինէ տօլկուն, գըսսա
վէ շէքիլիզ պիր ատէմ օլուպ, շէօյլէ քի, սիմասը եու-
վարլազ, պուրուշուզ, վէ շախսընտա ալշազլըզ վէ տէսի-
սէքեարլըզ մէրքիւզ օլտուղու, հէր հալինտէն անլաշըլմազ-
տա իտի:

Մէրգում, գալըն վէ գըր բէնկլի չուխատան պիր էլ-
պիսէ կիեինմիշ օլուպ, շարապճըլարըն պաղլատորգլարը մա-
վի պիր բէշթիմալ իլէ տէ շիշման գարնընը մուհաֆաղա
իթմիշ իտի:

Վինեօ, օտաեա կիրինճէ, գըրմըզը Դձեթ-սընը չըգա-
րըպ, պիր իսկէմլէ իւզէրինէ օթուրտու քի, իշպու իսկէմ-
լէ, վիճուտինին աղըրլըղընտան, ազ գալտը գըրըլաճազ
իտի:

Վինեօ. - (Թէքլիֆսիզճէ.) Է՛յ, քիւշիւք վալիտէ, ա-
ճապա պիզիմ քիրաեը վիրմէք վազթը կէլտիմի:

Գլօթիլտ. - Դու կիւն սիզին ազչէնիզ վէրիլէճէք տիր-
- Դու խուսուստա սիզէ թէէմլինաթը գաթիեէ իթա իթ-
մէքլիկի զէվճիմ թէնպիհ իյլէտի:

Վինեօ. - (Իսթիհզա իլէ.) Զէվճինի՛ղմի . . . օ՛. . .
Ֆիքրիմէ շէօյլէ պիր տիվանէճէ թասավուր կէլիեօր քի,
էկէրչի սիզէ, ագտը իզտիվաճընըղըն սէնէտինի իրաեէ
իթմէնիզի թէքլիֆ իտէճէք օլտամ, հագըզէթէն շաշըրա-
ճազսընըզ:

Գլօթիլտ. - (Սօլմուշ օլան սիմասը գըզարարազ.) Միւ-
սիւ, ազա սէօղիւնիւզ պանա հազարէթ տիր:

Վինեօ. - (Գահգահալը կիւլիւշ իլէ.) Օ՛, նէ՛ թէտպիր-
լէր. . . զէվալը գատըն. . . ֆագաթ պէնիմ նէմէլա-
զըմ, իսթէր էվլի օլուն, իսթէր օլմսերն. . . պունյապ

պաննա բաճի մատտելէր տէյիլ տիր . . . պաննա լազըմ՝ օլան բարա տըր : Պէն իյի պիր տտէմիմ, պէնի հէր քէսթանըր . . . պիր այլըդ բէշին վէրիլտիկի իշին, էվրազ վէ սայիրէ սիւալ իթմէեէրէք, շու օտանը սիզէ իճարա վիրտիկիմտէ, տէֆթէրիմտէ, « միւսիւ վէ մատամ Կօնթրան, իրատճը » տէյի գայտ իթտիմ, լաքին նէ՛ կիւզէլ իրատճը . . . հէր նէ հալ իսէ, օտանըն իւճրէթինի ալտըզճա, ալրամըզտա հիշ պիր սէօզ օլմատը : Հալպուքի, շիմտի, պիզիմ բարա իլիշիօր, պու իսէ պէնիմ իշիմէ էլվէրմէզ . . . Մաթլուպուսու քիմսէտէ պըրազմազլըզ, միւթատըմ տէյիլ տիր : - Պիր գաշ տէֆալար շունա պունա իթիպար իտիպ, տայիմա զարարտիտէ օլմուշ օլտուզումտան, պունտան պէօյլէ պու տիվանէլիքտէ պուլունամամ : - Շիմտի սիզ, իճարէեի, օն սէքիզ կիւն կէճիքտիրտիւիզ . . . պիննապէրին մաթլուպուսու իսթէրիմ, պու բարանը վիրմէնիզ լազըմ տըր :

Իլօթիլա . - Թէքրար իտիօրում, միւսիւ, գէվճիմ պիր ազտան կէլիպ, պօրճումուզու էօտէեէճէք տիր :

Վինեօ . - Միւսիւ Կօնթրա՞ն մը . . . պէն քէնտիսինի թանըրըմ : Օ կիւզէլ էլպիսէլէրինին ճէպի տէլիք օլան պու հօպպա էֆէնտի, պէնի տօլապա սօգմաղա չալըչաճաղընա էմինիմ, լաքին շիմտիտէն սիզէ խապէր վէրիրիմ քի, պանա պապա Վինեօ տէրլէր, էօյլէ տօլապա կիրէր թազըմտան տէյիլիմ :

Պատէհու խանէ սահիպի, օթուրտուզու իսկէմլէտէն գալզըպ, էվվէլա, օրատա պուլունան սանտըզա տօզրու կիթտի, վէ պունու էլիլլէ թարթըպ, հաֆիֆլիկինի հիսս իթմէսի իւզէրինէ, եիւլիւ պուրուշտու, վէ մուախխարէն պուրճուն եանընա կիտիպ, քեաֆֆէյի չէքմէճէլէրինի պիրէր պիրէր չէքտի, վէ տէրունլէրինի մուայեէնէիլէ, պիր ազ սուրաթընըն պուրուշուզուզու կէլէրէք ,

— Պունլարտա, պէնիմ մաթլուպումա պէտէլ օլա-

պիլեճէք գատար էջեա վար տըր : Իմտի, հիչ պիր շարեմ գալմազ իսէ, պու բաշավրալար իլէ իշիմի թէսլիսէ իտէրիմ : Շիմտիլիք, սիզէ, եարըն սապահա գատար միւսաատէ : Էկէրչի նարըն, սաաթ ալթընա գատար ալաճաղըմը վիրմէզսէնիզ, սիզի տիշարը իտիպ, թէքմիլ մալինիզի ալըգօեաճաղըմ : Իշթէ, պէնիմ սօն սէօղիւմ . . . Շունուտա սէօլլէրիմ քի, պու ադշամ պուրատան, կիլլիճէ հիչ պիր շէյ կէօթիւրմէկէ սայ իթմէսին . . . տէօրթ կէօզ իլէ սիզի գօլլաեաճաղըմ . . . Պու գատարը սնլատընը ա՛, պունտան պաշգա սէօզ սէօլլէմէմ, տէտի :

Վինիօ, մէզքիւր սէօղլէրի սէօլլէտիքտէն սօնրա, տիշարը չըգըպ, արգատան շիտտէթլէ գարուեու գարատը, վէ մէրգուսուն աեազ սէսլէրի նէրտիվէնտէն իշիտիլմէզ օլունճա, Գլթիլտ, Էլլէրինի օվուշուրարազ :

— Եա՛ Բապպի, եա՛ Բապպի, սէն քի հէր շէյէ միւզթէտիր իսէն, պանա աճըմաեաճաղմըն . . . Ա՛հ, շուզայիֆ ումուղլարըմ իշին, պու եիւք բէք ալըր տըր . . . պու աղըրլըղըն ալթընտա Էղիլիեօրում, տէյի պէեան իլլէտի :

Այնի վազըթտա, Գլթիլտին եանագլարը իւզէրինէ կէօզ եաշլարը ագարազ, գալպի պիր աղ ֆէրահլանտը, վէ տիզ իւզէրինէ կէլիպ, ուզուն միւտաթ տուա իթտի :

Գալլի պիր տինտարլըզ, զանն իտէրսինքի, ագան կէօզ եաշլարընըն հէնուզ Էսէրլէրինի համիլ օլան պուրուշուզ սիմասը իւզէրինտէ նէվիմա մէսէրլէթ հասըլ իթտի, վէ տուա իթտիկի Էսնատէ, ֆիքրինտէ թէվլէլիւտ իտէն պիր իլհամ իւզէրինէ, աեազա գալգըպ, հէման եիւքսէք պիր սէտա իլէ :

— Էվլէթ, Էվլէթ . . . պու կիւնէ տէկին ոյէնտէ մէվճուտ օլմանան ճէսարէթին շիմտի մէվճուտ օլտուղունու հիսս իտիեօրում . . . իմտի, կիտէճէեիմ, տէտի :

Պինապէրին Գլթիլտ, Էսկի Էլլիսէլէրի իշինտէն Է՛ն

իշխանի, եանի չօգ գուլանըմագտան հէման ազարմիշ զէ
էսկիմիշ օլան սիւեան ամթլաս պիր ֆիսթանընը կիեինիպ,
զէ պաշընտ տախի սիեան վէ թէղեինամթը օլմանեան պիր
շարգա դօեուպ, վէ եիւղիւնիւտէ սիեան պիր նիպապըն
գալըն տիւրիւմէրիյլէ էօրթիւպ, օտաարնը, վէ պատէհու
խանէեի թէլք իթտի:

Վինեօ, մէղպուրէեի գօլլամագտա օլտուղունտան,
արգասընտան գօշարագ,

— Գիրլիքտէ հիշ պիր շէյ կէօթիւրիւեօ՞ր մուսունուզ,
աէյի թէհտիտավէր պիր սէտա իլէ պաղըրար:

— Էկէր իսթէրսէնիզ, իւզէրիմի աբանըն, տէյի Գլօ-
թիլա ոստէճէ ճէվապ վիրտի:

Լաքին, Վինեօ, պու իշխտիլմէմիշ գապու մուամէլէեի
իճրա իթմէտի, վէ կէնճ գատըն՝ ահէսթէ սուրէթտէ օրա-
տան իրաղլանտը:

3

Գլօթիլա, վիճուտճա սըհհէթլէրի պէրքէմալ օլանլար
իշին պիլէ խայլի մէսաֆէ տիմէք օլան թէքմիլ Բարիսին ի-
շին կէզտիքտէն սօնրա, մահէլլի մագսուտինէ վասըլ օլմա-
սը լաղըմ կէլմէքտէ իտի: Հալ պու քի, պու պիշարէ գա-
տընճըղազ, սիւշքիւլ պիր համիլէլիկին միհն ու մէշաքգա-
թընտան քէսպի զաաֆ իթմիշ, վէ տէրտ ու քէտէրլէրին-
տէն վէ քիֆանէթ իթմէեէն վէ լանըգըլա թէրթիպ ի-
տիլմիշ օլմանեան թաամլարտան երիեիպ թիւքէնմիշ, վէ
համթթա օ սապան եէմիշ օլտուղու սէֆիլ պիր նաֆազատան
պիւթիւն պիւթիւն թագաթ վէ տէրմանը գալնամը իտու:

կի հալտէ , իշպու նագիսէ օլան գուվվէթ Կէրինէ , ճէսա-
լէթինի պազուեա վիրէրէք , պիր թագըմ տիք վէ սարբ
սօգազլարտան , շէհրի քէպիլին օրթալարընա տօղրու միւ-
թէվէճճիհ օլտու :

Մէրգումէ , պաշլըճա ճատտէլէրէ վասըլ օլտուգճա ,
քէնտիսինտէ պիր ֆէնալըգ հիսս իթմէքտէ իտի . չիւնքի ,
պիր վագըթտան պերու ունութմուշ օլտուղունու զանն իյ-
լէտիկի Բարիս էօմիւնինն բաթըրտը վէ կիւրիւթիւսիւ ,
ղիհնինի ռահաթսըզ իթմէքտէ , վէ ատէթտ գուլսգլարընը
սաղըրլաթմագտա իտի :

Իւշ տէօրթ տէֆա , պուլվար տէ Պաթինեօլտան կէչտի-
կինտէ , արապալարըն թէքէրլէքլէրի ալթընտա էգիլմէք
մուխաթարասընա տիւչար օլուպ , արապաճըլար իսէ , մէր-
գումէ հագգընտա հագարէթ վէ թէհտիտլէրինի էսիրկէ-
մէմէքտէ իտիլէր :

Գլօթիլտ , իշպու թէհլիքէլի կէչտի կէչինճէ , զա-
թէն սալլանթըլը օլան եիւրիւեիւչիւ , տահա զիեատէ ա-
ղըրլաշտը :

Եաղմուր , օլ էսնատէ հէր նէ գատար տուրմուշ իտի
իսէ տէ , գալտըրըմլար նէմլէնմիշ իտուկինտէն , Գլօթիլտ ,
հէր պիր ատըմտա գայմագտա , վէ պազը եօլճուլար , թէ-
լաշլարընտան նաչի քէնտիսինէ գազանն չարըրտըգլարըն-
տա , մէզպուրէ տիւլմէմէք իչին , տիւքքեանլարըն էօն թա-
րաֆլարընա տաեանմաեա մէճպուր օլմագտա իտի :

Պու ճիւմլէ իլէ Գլօթիլտ , տահա պիր օլ գատար եօլ
եիւրիւմէկէ մէճպուր օլուպ , ֆագաթ , միւրատ վէ սէպա-
թը , զաաֆէթինէ զալէպէ իթմէքլէ , խանէսինտէն չըգա-
լրտան պերու , հիշ պիր մահէլլտէ եօրկունլուգ ալմամըշ ,
վէ իւշ սաաթտա Պուլվար տէզ էնվալիտէ մուվասըլթ իյ-
լէմիշ իտի :

Օրատա , պու կէնճ գատըն , պիւեիւք պիր պաղչէնին
եիւզ պէնէլիք աղաճլարը թէրէլէրինին նագըր օլտուգլարը

եիւքսէք պիր տիվարըն պօեունտան պիր խայլի տագըգա եիւրիւտիւ , վէ մէգքիւր տիվարըն տէրունինտէ եարբըմըջ օլան վէ մարքիլիթ թածընը հավի պուլունան պիւեիւք պիր գարունուն եանընտա տուրտու :

Պու գարունուն մէջէ աղաճընտան եարբըմըջ օլան ճիւլը գանատլարընտան պիրի իւզէրինտէ , ուսուլը աթիգէ իւզրէ , արսլան գափասը թասվիրինտէ վէ կիւզէլճէ իմալ իտիլիշ տէմիրտէն աղըր չագչագը պուլունուպ , Գլօթիլտ , չէնտ սանիյեթ թէրէտտիւտէն սօնրա , իշպու չագչագը դալտըրըպ վուրտու , վէ տէրհալ պիւեիւք գարու արաւ սընտաքի քիւչիւք գարու աչըրըպ , կէնճ դատըն , պունուն էշիկինտէն կէշտի , վէ հագըգէթէն բրէնպէրէ մախսուս պիր օթէլին վասի հավիտինտէ պուլունտու :

Պու հավիինին սօլ թարաֆընտա , գարունունուն իւգամէթկեանը օլմագ իւզրէ , պիր քէօշի , սաղտա ախըր վէ արապալըգլար , վէ ճամլը վասի պիր մահէլլ պուլունմագտա , վէ օ մահէլլտէ , Գլօթիլտին իչէրի կիրտիկի զէման , պագը սէյիսլէր , պիր սալթանաթ արապասըյլա սէքիզ աւտէթ եայլը պիւեիւք պիր գուբէ արապասընը եըգամագտա իտիլէր : իշպու մահէլլին գարչըսընտա , սահիհէն տաըլգատէկեանա լաեըգ օլան օթէլ վագըր օլուպ : պունուն անլընտա , խանէյի մէգքիւր սահիպինին խանէտանլըգ լէվհասը կէօրիւլմէքտէ , վէ իւսթ գաթլարը կիւզէլճէ օյմա իշլլէ իշլէնմիշ վէ սաչագլարը գուրչուն իլէ գարլանմըշ , վէ չիֆթէ բարմագլըգլը ներտիվէն , զիգըյմէթ չիչէք վէ հատիր իւլ էմալ ֆիտան սագսըլարըյլա թէզեին իտիլմիշ պուլունմագտա իտի :

Գարունունուն օտասընտա պիր խըզմէթքեար կէօրիւլմէքտէ իտի :

Պու խըզմէթքեար , հալ ու գըեաֆէթինտէն տախի անլաշըլտըրը վէճ իւզրէ , մաղրուր պիր քիմնէ օլուպ , ֆավօրի սաղալըյլա պալտըրըպըր , ինթիգամլը սուրէթտէ :

իտի, վէ ֆլանսըգքեարի էսվապ կիեինմիշ օլուպ, շէօյլէ քի տիղլիքլէրի գրսսա, վէ աեադ գապլաշը կիւմիւշ թօգաւար իլէ միւզէյեէն իտի:

Խըզմէթքեարը մէրգում, Գլօթիլտէ տօղլու իլէլլէաթի, վէ անը պաշտան աեաղա գատար թէճէասիւս իթտիկի սըրատա, սիմասընտա ֆէվզէլատէ թահգիրամիզ պիր հալ միւշահէտէ գըլընտը:

Վէսպէլի Գլօթիլտին թագաթսըզ վէ տէրմանսըզ հաւթի, վէ սէֆիլճէ թուալէթի վէ պիւթիւն պիւթիւն բէնկի տօլմուշ վէ շամուր լէքէլէրիլլէ միւլէմմա պուլունմուշ ֆիսաթանը, մէրգումու շիւպհէտէ պըրադմաղլէ, քէնտի քէնտիքէ:

— Պիր տիլէնճի օլմալը տըր, տէտի:

Անճագ, խանէ սահիպի, կէլէն միւսաֆիրլէր հէր քիմլէր օլսարլար, հագգլարընտա հիւանի մուամէլէ օլունմասընը խըզմէթքեարլարընա էմր իթմիշ իտուկինտէն, մէրգում խըզմէթքեար տախի, Գլօթիլտէ խիթապէն,

— Մատամ, քիմի կէօրմէքլիկի արզու իտիեօրսուշուզ, տէտի:

Գլօթիլտ, եավաշ վէ տիթրէր պիր սէտա իլէ պէրապէր, քէնտիսինտէ հալէա ամիրճէ հէյեթթ ու թավը հիսս օլունարագ,

— Կիտին, մարքի տը Մօգօմպա սէօյլէեին քի, գօնթէս տը Բանտալ քէնտիլէրինի կէօրմէքլիկի բէճա իտիեօր, տէյի ճէվապ վիրտի:

Խըզմէթքեար, իշպու «գօնթէս տը Բանտալ» քէլիմէլէրինի իշիթտիկինտէ, պիր սանիյեէ գատար սիմասընտա հիւրմէթ վէ բիասէթ ալէամէթի կէօրիւլտիւ, ֆագաթ, մուախսարէն, Բարիստէ, պիր թագըմ սախթէ գօնթէպէր էքսիք օլմատըղընը միւլահաղա իյլէտի, վէ ճէվապա աշղազ պիրլէ:

— Պու խըզմէթ՝ պանա տիխ օլմաեըպ, մարքինին

օտա խրզմէթծիսի է աեիտ տիր : Իմտի , մատամ գօնթէս ,
պուեուրուն , պիլլիքտէ կիտէլիմ , տէգի :

Գու սուրէթլէ , մէրգում , նէրտիվէնէ տօղրու իլէրլէ-
եիպ , Գլօթիլտի , կիւղէլ վէ գիգըյմէթ հալըլարլա միւ-
ղէյեէն պիւեիւք պիր սօֆաեա կիրտիրտի , վէ պիր չան
չալմասըյլա , պիր բէրտէ աչըլար , վէ թէքմիլէն սիեաճ
էսվապ կիեինմիլ պիր օտա խրզմէթծիսի կէլիպ , Գլօթիլտի ,
կէթիլըն խրզմէթծիսին գարչըսընտա աուրմասընտա ,
տիկէրլ , մանէատար պիր թարգտա ումուղլարընը չէբէրէք :

— Միւսիւ ժօղէֆ , մատամըն սիղէ իֆատէսի վար
տըր , տէյի պէեան իյլէտի :

Մ . ժօղէֆ տէնիլէն խրզմէթծի , Գլօթիլտին էսվապը-
նա վէ տիւղէնինէ պիր նազարը թէճէսսիւքեարանէ իլէ
պագտըգտան սօնրա , հավլիտէ թէնատիւֆ օլունան խրզ-
մէթքեարըն վագը օլան սիւտլինի , աղղընտան տէգիւ-
լիւրճէսինէ իրատ , վէ կէնճ դատըն տալի , էվլէլէի ճէ-
վապընը թէքրար իթտի :

Ժօղէֆ . - Միւսիւ մարքինին օթէլտէ պուլուեուպ պու-
լունմատըղընը պիլմէմ :

Գլօթիլտ . - Կիտին անլաեըն :

Ժօղէֆ . - Մատամ գօնթէս , քէնտի գարթլարընը-
տան պիրինի պանա վիրէպիլիբմիսինիլ :

Գլօթիլտ . - Գէնիմ գարթըմ եօգ տուր . եալընըլ իս-
միմի սէօյլէմէքլիկինիլ քեաֆի տիր :

Գարթ պուլունպամար , մէրգում խրզմէթքեար նէգ-
տինտէ մէզպուրէնին պիր աէսիսէքեար աատ իտիլմէսինի
ինթաճ իտիպ , Մ . ժօղէֆ պու խուսուստա քէնտինճէ գա-
նատթը էֆքեար հասըլ իթտի իսէ տէ , մէսէլէեի գաթիէն
ֆասլէ հագըր պուլունմատըղընտան , իշարէթլէ մէզպու-
րէնէ պիր գօլթուղլու իսկէմլէ կէօթէրիպ , քէնտիսի սօ-
ֆատան տիշարը չըգտը , վէ իլք տէֆա թէնատիւֆ օլունան
խրզմէթծիտէ , գաբուճունուն տայիրէսինէ ավտէթ իյլէտի :

Գլօթիլտ , գուվվէթտէն պիւթիւն պիւթիւն տիւշմիւշ
օլտուղու հալտէ , քէնտիսինէ կէօսթերիլէն գօլթուգլու
խկէմէէէ սայքի տիւշիւվէրիւ , պաշը էյիլմիշ , վէ գալ-
պի տարալմըշ օլարագ , պիր միւտտէթ պէքլէտիքտէն սօն-
րա , ժօզէֆ , թէրս պիր չէհրէ իլէ , վէ տօտաղլարընտա ,
րիեասըզլըգ մէյվէսի տիմէք օլան պիր թէպէսսիւմ էսէրի
մահվ վէ զպիլ օլարագ , թէքրար զահլը օլտու :

Գլօթիլտ . - (Սայքի եիւրէկի չարբմագտան տուր օ-
լարագ .) Նէ՞ խապէր կէթիրտինիլ :

Ժօզէֆ . - (Սալթէ պիր բիաեթ իլէ .) Մ . մարքի տը
Մօգօմպ , մատամ գօնթէս տը Բանտալ իսմինտէ քիմնէեի
թանըմանօր :

Գլօթիլտ . - (Իքի էլինի կէօքսիւ իւղէրինէ վազ իտէ-
րէք .) Դունլար քէնտի սէօզլէրի՞ մի տիր :

Ժօզէֆ . - Էվվէթ , մատամ . թէմամիլլէ քէնտի սէօզ-
լէրի տիր . անըն սէօզլէրինտէն պիր քէլիմէ պիլէ թէպ-
տիլ իթմէքիք , պէնիմ հատտիմ տէյիլ տիր :

Գօնթէս , աեաղա գալգարագ ,

— Կիտին , բէտէրիմէ սէօլլէեին քի , եիկիրմի տէօրթ
սաաթտան պէրու , գրզը հիշ պիր չէյ եէմէմիշ տիր , տէտի :

Օտա խըղմէթճիսի , իշիթտիկի սէօզլէրէ կիւճ հալ ի-
լէ ինանարագ , տիթըէտի , վէ ֆէվգէլատէ տիւշարը տէհ-
չէթ օլարագ , սօֆանըն բէրտէսինի գալտրորտը , վէ եինէ
օրատան նապէտիտ օլտու :

Գլօթիլտին եանընտա , սիեահ մէրմէրտէն պիր սա-
նէմ պուլլընուպ , պու սանէմ թապիի պիւեիւքլիւքտէ
պիք պրապ թասվիրի իտի , վէ պաշընըն իւղէրինտէ պու-
լուճան տէօրթ գօլլու շամատանըն մումլարը ագչամլարը
եագըլըր իտի :

Մէգպուրէ , թէքրար աեաղա գալգտըղընտա , աեազ-
տա տուրմանա իգթիտարը օլմախաճաղընը հիսս իլէ , մէգ-
քիւր քանէմէ տաեանտը :

Իւշ տէօրթ տագըգա կէշմիշ իքէն , սօֆանըն բէրաէ-
սի աշըլարագ , ժօզէֆ իշէրի կիրտի :

Պու տէֆա օլ կէնճ գատընըն , մէրգում խըղմէթքեա-
րա պիր շէյ սօրմագլըղա նէ՝ գուվվէթի վէ նէ՝ ճէսարէթի
օլտուղունտան , քէնտի հիւքմ ու իլամընը վիրէճէք օլան
մէզքիւր շախա , նիգապընըն ալթընտան պագմագտա , վէ
պիւթիւն հաեաթը , սնըն կէօյլէրի տէրունինտէ մէրքիւզ
պուլունմագտա իտի :

ժօզէֆ . - (Աշիքեար վէ վագարլը պիր սէտա իլէ .) Մ.
մարքի քէնտինի գըղը պուլունմատըղընը պէեան իլէ պէ-
րապէր , շունու դապուլ իթմէսինի տէ մատամա րէճա ի-
տիեօր :

Այնի վագըրթաա , մէրգում խըղմէթքեար , ավունու
տէրունինտէ հըֆզ իթմիշ օլտուղու պիր միգտար լուի ալ-
թունունու Գլօթիլատ վիրմէսինտէ , մէզպուրէ , տէրին պիր
ա՛հ իթտի , վէ քէնտինի տօղրու ուզաթըլան էլի , մաղ-
րուրանէ լէտտ իյլէտիկինտէն , ալթունլար , պէեադ վէ
սիեահ մէրմէր տէօշմէ իւզէրինէ տէօքիւլտիւ :

ժօզէֆ , հայրէթտէ դալըպ , կէօրտիւկիւ շէյլէրէ ինա-
նամեօրտու , չիւնքի միւտտէթի էօմրիւնտէ , իլք տէֆա
օլարագ , օլ կիւզէլ եիկիրմի ֆրանգլըզլարըն , թահգիր իլէ
լէտտ իտիլտիքլէրինի կէօրիւեօրտու :

Գլօթիլտ , մաքինավարի պիր թարզտա , նիգապընըն
գալըն տիւրիւմլէրինի եիւզիւ իւզէրինտէ թօրլատը , վէ
պիր քէլիմէ պիլէ թէլէֆֆիւզ իթմէեէրէք , վէ պաշընը
տախի չէվիրմէեէրէք , սօֆաեը թէրքլէ , նէրտիվէնին գա-
տէմէլէրինտէն աշաղընա էնտի , վէ հավիտէն , վէ խարի-
ճի գաբունուն էշիկինտէն կէշիպ , քէնտինի Պուվլար
տէզ էնվալիտտէ պուլտու :

Օլ էսնատէ եաղմուր տուրմուշ օլուպ , ֆագաթ գա-
թը պիր տիւման՝ Բարիսի իհաթա իթմիշ , վէ հէման օր-
թալըգ գարսըմը իտի :

Պիչարէ գատրնճըղագ, Պաթինեօլա վասըլ օլմագ ի-
չին, եէնիտէն պիր խայլի մէսաֆէ եօլ եիւրիմէկէ մէճ-
պուր օլուպ, լաքին պու քէրրէ, օլ գատար մէսաֆէեի
գաթթ իթմէքիչին, քէնտիսինէ գուվէթ վիրմէքտէ օլան
միւպհէմ իւմիտ տէ մէվճուտ պուլունմամագտա իտի:

Անճագ, խուսուսիլէ գատրն օգուեանլարմըզը ա-
ճըրդըրմըզտան, պու ղէվալլը կէնճ չէհիտէնին, օլ ուղուն
եօլու, նէ սուրէթլէ գաթթ իթմիչ օլուուղունու, վէնիչէ
տէֆալար տիւշիւպ գալգաթըրնը պուրաճըգտա զիքր ու
պէեանտէն սարֆը նաղար իլլէրիզ:

Պիչարէ պէքի եիւզ տէֆա, եօլտա էօլմէք, վէ չէք-
տիկի իչկէնճէնին խիթամընա վասըլ օլմագ բատտէսինէ
կէլտի իսէ տէ, մէմուլին խիլաֆընտա օլարագ, խանէսինէ
մուվասըլէթ իլլէտի, լաքին հիյնի մուվասըլէթինտէ, էլան
հաեաթտա պուլունմուշ իտուկինի քիմ տիեէպիլիւր իտի:

Գլօթիլտ, խանէսինին գալանլըզ նէրալվէնի գատէ-
մէլէրինտէն տիւշէ գալգա չըգաթըրնտա, ազլամըն սաաթ
ալթըսը օլուպ, նիհաեէթ պուզ կիպի սօղուպ վէ գարան-
լըզ օտասընա կիւտի, վէ ճան վիրմէք բատտէսինտէ պու-
լունանլարա մախտուս պիր սէտա իլէ:

— Կօնթրա՛ն... էօլիւեօրո՛ւմ... Պանա եարտըմ ի-
տին, տէ յի պաղըրտը:

Տէրունը օտա պօշ օլուուղունտան, քէնտիսինէ ճէվապ
վիրէն օլմասը:

Գլօթիլտ. — (Եւմաշ պիր սէտա իլէ.) Ա՛հ, թէրք
օլունտում... մէթրուք պիր հալտէ գալտըմ... տիմէք օ-
լուր քի, եալընըզճա էօլէճէեիմ:

Պէրէքէթ վիրսին քի, օլ էսնտտէ պիչարէ, եաթաղը-
նըն եանընտա պուլունուեօրտու: Իմտի, չամուրլարըն ի-
չինէ տիւշէրճէսինէ, մէքքիւր եաթաղա տիւշիւվէրտի, վէ
պաշը՝ գարիօլանըն թախթապընա չարբըլմուղլէ, ագլընի
զայ իթտի:

Պու սուրէթէ վազըթ կէշիպ, սապահըն սաաթ իբի-
սի վուրմուշ իբէն, նակէհան իշիտիլէն գապա պիր կիւ-
րիւթիւ, մատամ տը Բանտալը, պայկընլըղընտան այտը :

Շէօյլէ քի, մէզպուրէնին պուլունտուղու օտանա պիր
քիմնէ կիրմիշ օլուպ, իշթիեաթէ ըիանէթէն օտանը իշէր-
տէն գարամագտա վէ սիւրկիւլէրինի գօյմագտա իտի :

Գլօթիլտ, գօրգուսունտան, տիվանէլիք հալի քէսպ
իթմիշ օլտուղու հալտէ, հաթաղը իւզէրինտէ օթուրուպ,
— Քի՛մ տիր օ, տէյի սիւալ իթտի :

— Պէնի՛մ, Կօնթըանը՛մ . . . Ալլահ աշգընա օլտուն,
սուս օլուն, տէյի պօզուգ պիր սէս ճէվուպ վիրտի :

4

Գլօթիլտ, իշպու ըէճանա, հախօտ տահա սօղրուսու
պու էմիէ բաղմէն, պազը շէյլէր սիւալ իթմէք իւզրէ,
սօտապըլարընը աշմագտա իբէն, Մ. տը Բանտալ, վահշի-
եանէ պիր սէտա իլէ :

— Սուս օլուն, սուս օլուն, տիեօրում, տէյի պէեան
իլլէտի :

Կէնճ գատըն իթաաթ իթտի, վէ պիր գաշ սանիյեէ,
օտաւտա հալընըզ սօլուեարազ պիր նէֆէս սէսի իշիթտի :

Այնի վազըթտա, էվին ալթ գաթընտա պազը պօ-
ղուգ վէ միւպհէմ սէտալէր իշիտիլմէքլէ, պու սէտալէր
պիւեիւտիւ, եիւքսէլտի, վէ աշիքեարլաշարազ, սերիսն՝
հագլաշտը :

Պու սէտալէր՝ հէմ ինսան վէ հէմ աւսագ սէսլէրի օ :

լուպ, պիր չօդ էշխասըն, նէրտիվէնին գատեմէլէրինտէն
եօգարը չըդըպ, տէօշէլի օտալարըն սօֆասընտա երղըլ-
տըգլարը անլաշըլընօրտու :

Ճէօրթ նիւմէրօլու օտանըն գաբուսու էօնիւնտէ մէզ-
քիւր աեադ սէսլէրի վէ մըրըլտանմագլըգլար տուրուպ,
պատէհու պազը թիւֆէնք սաբլարընըն եէրէ տաեաթըլ-
տըղը հիսա օլունտու, վէ պու թէհտիտամիզ սէտալէր-
տէն սօնրա,

— Գանուհ նամընա գաբուեու աչըն, սէօզլէրի իշի-
տիլտի :

Մ. տը Բանտալ, ճէվապ վէրմէտի, վէ Գլօթիլտ իսէ,
ուեանըգ օլարադ նէ կիպի տէհշէթլի ըիւեա կէօրմէքտէ
օլտուղունու քէնտի քէնտիեէ տիւշիւնմէքտէ իտի :

Ֆիշարտան. - Աչընըզ, եօգսա գաբուեու գըրաճաղըզ :

Վինեօ. - Նլլահ աչգընա օլտուն, գըրմաեընըզ. զիրա
պօշ եէրէ պանա զարար վիրմիշ օլուրսունուզ : Եու օտանըն
անաթիթարը չիֆթ օլուպ, պիրի պէնիմ եէտիմտէ տիր :

Կօթրան. - (Եալաշ սէտա իլէ.) Գէնիմ նամըմը թա-
շընան պիր ատէմ քիւրէկէ կիտէմէզ :

Այնի վագըթտա իշիտիլէն պիր թապանճա բաթլա-
եըշընըն զիւսսըլլա, կէնճ գատըն, քէնտի զէվճինի ա-
եազտա օլարադ կէօրտիւ քի, թապանճանըն աղզընը քէն-
տի գուլադ թօղունա տաեաթմըշ պուլունուեօրտու :

Մուաթիարէն եինէ գարանըգ հասըլ օլուպ, Կօն-
թրանըն վիճուտի, տիւման իլէ տօլմուշ օլան օտանըն օր-
թասընա սէրիլտի :

Իշպու մէքրուհ վէ պօղուգ սէտաեը միւթէագըպ,
Դլօթիլտին ֆիղան ու ֆէրեատը իշիտիլտի :

Վինեօ, գաբունուն սիւկիւսիւնիւ աշմագ իշին հալէա
զօրլաեօրտու, հալպու քի, իշէրիտէն վազ իտիլմիշ պուլու-
նան սիւրմէլէր մուգաւլէմէթ իտիեօրլար իտի : Նիհաեէթ,
արգատան : գուվվէթլի պիր տաեանըլլա, գարու տչըլտը :

Սօֆատա պուլունան պիր բօլիս գօմիսէրի , սիվիլ զը-
նաֆէթլի պաղը զապթիսէլէր , խանէ սահիպի , վէ էն եւ-
զըն մէրքէզտէն ճէլպ իտիլմիշ օլան ալթը դատարնիզամ
ապքէրի , տէրունը օտանա կիրտիլէր :

Զապթիսէլէրին էլլէրինտէ մէշալէլէր պուլունուհօր-
տու :

Գօմիսէր , սըրթ իւսթիւ սէրիլմիշ , զաֆասը եարըմըշ
կէօղլէրի ալըմըշ , վէ պիր ազ էվվէլ գուլլանմըշ օլտուղու
թապանճանը հալէա պուրուշուգ էլլէրի տէրունինտէ սըգ-
մըշ օլան նաշա եադլաշարագ , Վինեօ իլէ զապթիսէլէրէ
խիթապէն ,

— Սահիհէն գօնթ տը Բանտալ քէնտիսի մի աիր ,
տէյի սիւալ իթտի :

Խանէ սահիպի . - Գօնթ տը Բանտալ օլուպ օլմատը-
ղընը պիլմէմ , պէնիմ միւսթէճիրիմ աիր , օ գատարը պի-
լիրիմ : Ննճագ տէֆլմէրիմտէ , սատէճէ միւսիւ Կօնթրան
տէյի դայտ օլունմուշ տուր . . . Քէնտիսինն օ իսիմտէ
պաղը քեաղըտլարը պուլունմագտա իտի . . . Պանա տա ,
իշին ինթիզամը իշին պու գատարը քեաֆի իտի :

Զապթիսէլէրտէն պիրի . - Էվվէթ , էվվէթ , գօմիսէր
էֆէնտի գօնթ տը Բանտալ տըր . . . քէնտիսինի թանրմագ
իշին չօգտան պէրու գօլլանօր իտիք . . . Ֆագաթ , նէ՛ գա-
տար կիւզէլ ստէմ իմիշ . . . հապու քի , շու սաաթտա ,
էօլտիւ պիթտի :

Եալընըզ պիր դաշ սանիյե զարֆընտա վուգու պուլ-
մուշ օլան իշպու տէհշէթլի ֆաճիա էսնասընտա , Գլօթիլտ,
պիր նէվ հայրէթէ կիրիֆթար օլմուշ օլարագ , տիւսիզ կի-
պի վէ զըմըլտանմսեարագ տուրմագտա օլուպ , զանն ի-
տէրսին քի հիշ պիր շէյ կէօրմէեօրտու , հիշ պիր շէյ իթ-
մէեօրտու , վէ հիշ պիր շէյ անլամսեօրտու :

Մէրգում , զապթիսէլէրին սօն սէօղլէրինտէն , Գլօթիլ-
տին ֆիրրի տերլարագ , հաղըգէթի հալի անլատը , վէ

մանեկէ իզմօ ույդ ուսունտա օլուպ տա լազըրտը իտէնլէր
կիպի , սատէ պիր սէտա իլէ ,

— Էօլմիւշմիւ , ֆազաթ , էօլէն քիմ տիր , տէյի սի-
ւալ իթտի :

Նակէհան մէզպուրէ , տիվանէլէրէ մախսուս պիր հա-
րէքէթլէ , իքի էլինի անլընա կէօթիւրտիւ , վէ քէնտիսի
հիսս իթմէեքէք , ուղուն վէ սարը սաչլարը , տաղընըգ-
օլտուդլարը ճիհէթլէ , դատընլարըն կիինտիքլէրի ալթուն
բէնկինտէ մանթիլ կիտի , ումուզլարը իւղէրինէ սաչլարը :

Պատէհու պիշարէ դատընճըղազ , տէրհալ , նաչն
պուլունտուղու մահէլլ եազլընընտա , սլ դանլար իչինտէ
տիզ չէօքէրէք , իշպու նաչա տօղրու էեիլտի , վէ անըն
պաչընը գալտըրըպ , բէքէլէեքէք ,

— Էվվէթ , սահիհ տիր . . . Էօլմիւշ . . . Կօնթրան էօլ-
միւշ տիւր . . . Ա՛հ , եա՛ Բապպի , եա՛ Բապպի . . . պու-
սուրէթլէ էօլմէք իչին նէ՞ եարմը իտի , տէտի :

Մուախսարէն Գլթիլտ , քէնտիսինէ պունճա միհն ու
մէշագգաթ չէքտիրմիշ օլան շախսըն անլընը մուհապպէթլէ
պուս իթտիքտէն սօնրա , հէօնկիւր հէօնկիւր աղլամանա
պաչլատը :

Գօմիսէր . - (Վինեօեա) Պու գատըն քիմ տիր :

Վինեօ . - Մագթուլուն զէվճէսի տիր , եախօտ էօյլէ
տէնիլմէքտէ տիր : Պէն քէնտիլէրին իղտիվաճ սէնէտինի
կէօրմէմիշիմ տիր :

Գօմիսէր . - (Ղանէթ լաթիֆանէ վէ ըիգգաթամիզ
պիր սէտա իլէ .) Մատամ , սիզ գօնթէս տը Բանտալ մը
պընըզ :

Գլթիլտ . - (Պաչընը եօգարը գալտըրըպ , քէսիք պիր
սէտա իլէ .) Էվվէթ . . . գօնթէս տը Բանտալմ :

Գօմիսէր . - Եանի մարքի տը Մօգօմպուն գըզըսընըզ ,
տէյիլ մի :

Գլթիլտ . - Էվվէթ , անըն գըզընըմ :

Վինեօ . - (Հայրէթլէ վէ եավաշ սէտա իլէ .) Աճայիւ պ,
պիւթիւն գօնթլարա , մարքիլէրէ շաթմըշմտա խապէ-
րիմ Էօդ իմիշ :

Գօմիսէր . - Մա'տամ , պէնտէնիլէ իթիմատ խտին քի ,
վապիեթիւնիլիլ տէհշէթիւնի թատիլ իթմէք իշին , էլիմտէն
հէր նէ կէլիլ իսէ , տիրիլ իթմէեհէեիմ . . . Հիւքիւմէթ ,
իսմինի թաշըտըղընը շախ հագդընտա մալիւմաթ ալմըշ
օլտուղու կիպի , սիլին հագդընըտա տախի մալիւմաթ ալ-
մըշ տըր : - Պու քէրլէ քէնտիեի թէլէֆ իսէն շախսըն պիւ-
եիւք պիր միւթթէհիմ օլտուղու հիւքիւմէթճէ ըանա մա-
լիւմ իտի : Հալ պու քի , սիլինտէ պիր մաղլում իտուկի-
նիլ , վէ անըն գապահաթլարընա շէրիք օլմատըղընը , վէ
ուսուսուս մէրհամէթ վէ ըիսեթիւնէ հագդընը պուլուն-
տուղու տա հիւքիւմէթճէ մալիւմ տիւր :

Գօնթէս , սայքի պիր վալիտէ մագամընտա գաեըրա-
րադ , նաշըն պաշընը , թէքրար գանլը թախթա տէօշէմէ
իւղէրինէ եավաշճա վալ իլլէեիպ , քէնտիսի պեագտա պու-
լունմագտա , վէ տինլէտիկի սէօղլէրէ գարշըլըգ ճէվապ
իթասընա հագրըլանմագտա իքէն , նակէհան սիմասընտա ,
թարիֆ օլունմալ պիր իզթիրապ էսէրի հուսուլէ կէլտի ,
վէ վիճուտի՝ պաշտան աեաղա գատար տիթրէտիկի միսիլ-
լու , էլլէրինի պէլինին իքի թարաֆընա կէօթիւրտիւ , վէ
օրթա տէհրին ճէլլատլարը , քէնտի մաղլումլարը պօղաղըն-
տան չըգարթտըղլարը ճան շէքիշմէքիք սէտասը կիպի տի-
հանընտան տէհշէթամիլ պիր սէս չըգտը , վէ գօմիսէր ,
թապիի տէհշէթ վէ հայրէթլէ ,

— Պու նէ՞ տիր , տէտի եավաշ սէտա իլէ :

Իշպու սէօղլէր , հէր նէ գատար եավաշճա թէլէֆիւլը
օլունտու իսէ տէ , Վինեօ , մէգըլու սէօղլէրի իշիթտիկին-
տէն , քէնտիսինէ իվթապ իտիլմիշ օլմանան մէգըլու սիւալէ
ճէվապէն ,

— Գօմիսէր էֆէնտի , շու ալմէք տիր ըի , իշպու կէնճ

գատըն՝ եագընտա տիւնեանա պիր քիւշիւք չհիւրլի կէ-
թիւեճէք տիր : - Տօղրուսու շու տօղաճագ չօճուգ , զարիպ
պիր զէմանտա տիւնեանա կէլմիշ օլմասընտան տօլաեը թէ-
ֆախիւր իտէպիլիր , տէտի :

Դլօթիւտ , եա գուվվէթլէ վէ եախօտ հիսսի թապիլի
իլէ եաթաղընա գատար քէնտիեի սիւրիւքլէմիշ օլուպ , իշ-
պու եաթագ տէրունինտէ ահ ու էնինլէր իթմէքտէ իտի :

Գօմիսէր . - Պու պիչարէ գատընը պիւա մուավէնէթ
պրրազմագլըգ միւմքին տէյիլ տիր : Քէնտիսի իչին պիր
էպէ գատըն պուլմագ լաղըմ տըր :

Վինեօ . - Էպէ գատըն մը , . . նէ կիւզէլ թէսստիւֆ ,
իշպու խանէմտէ պիր էպէ դարը վար տըր , հէմտէ մէշուր
տուր : - Մէրգումէ պիրինճի գաթը թէքմիլէն քիրալամըշ
օլուպ , իճարէսինի վագթ ու զէմանիլլէ թէէտիեէ իտէր :

Գօմիսէր . - Կիտին , քէնտիսինի ուեանտըրըն , չարուգ
եօգարը կէլսին :

Վինեօ . - Պիր աղ էվվէլ աթըլան թապանճատան սօն-
րա ուեուլմագ , միւմքի՛ն մի տիր : - Պու կիւրիւլթիւտէն
ուեանմամագ իչին , սաղըր օլմագ լաղըմ տըր . . . ֆագաթ
պու պապտէ տիկէր պիր միւշքիւլաթ վար տըր :

Գօմիսէր . - Նէ կիպի միւշքիւլաթ :

Վինեօ . - Մատամ Անկօ իսմինտէ օլան պու էպէ , է-
կէրչի խըղմէթինին նիհաեէթինտէ միւքեաֆաթը վէ պէտէ-
լի օլմագ իսէ , եէրինտէն գըմըլտանմագ պիլէ իսթէմէղ : -
Պուրատա իսէ , քեամիլէն զարուրէթ վէ ֆագըրլըգ հիւքմ
իթմէքտէ տիր , վէ մէզպուրէնին իւճրէթինի վիրէճէք հիչ
պիր վասըթա պուլունմամագտտ տըր . . . Հաթթա , պէ-
նիմ տէ օն պէշ կիւնիլիւքտէն զիեատէ օտա քիրասը մաթ-
լուպուլմ վար տըր :

Գօմիսէր . - Պու պապտէ պէնիմ մէսուլ օլտուղումու
օ էպէ գատընա սէօյլէեին : Վագաա , պու պիչարէնին վա-
զը համլի իւճրէթինին բէտէրի թարաֆընտան բէտտ օլու-

նաճաղը պէնճէ իհիմալտէն տէյիլ խէ տէ , վէլէվ էօյլէ օլսա պիլէ , պէնիմ թէքիլիֆիմ իւզէրինէ , իեանէյի ումու- մինէ ճէմիյէթի պու մէսարիֆի իթմէքիկի տէրիւհտէ ի- տէր , վէ իճապը հալինտէ , պէն տէ թէէտիեէ իտէպիլիրիմ :

Վինեօ . - Բէք էյի , գօմիսէր էֆէնտի , սէքիզ տագը- գաեա գատար մատամ Անկօ կէլիպ , սանաաթընը իճրա իտէճէք տիր :

Պատէհու Վինեօ օտատան տիշարը չըդըպ , պիրինճի գաթա էնտի , վէ հէման այնի վագըթտա , վար գուվվէ- թիլլէ պիր չան չալմագտա օլտուղու իշիտիլտի :

Մէրգումուն էսնայի զայպուպէթինտէ , գօմիսէր , նա- շը աշաղքի գաթա էնտիրիպ , իւսթիւ գաբալը պիր թէճ- կէրէ կէթիրիլմէսինի , վէ եէրտէքի գան լէքէլէրինին միւմ- քին մէրթէպէ իզալէ իտիլմէսինի ատէմլէրինէ էմր էյլէտի :

Գօմիսէրի մէրգում , կօնթրան Բանապ իլէ հիւքիւմէթ արասընտաքի հիսապաթըն թէսվիեէսի իշին եաբըլաճագ սուի գաստ ժուրնալընը , քէնտի տայիրէսինտէ վէ րահաթ պիր զիհին իլէ եաբմագ թառավվուրունտա պուլունուեօր- տու :

Վինեօնուն խապէր վիրտիկի իւզրէ , օն տագըգա կէչ- մէզտէն , մատամ Անկօ նամ էպէ գատըն , իւսթիւնիւ պա- շընը ալէլ աճէլէ սըրաեա գօյմուշ օլմասըյլա , զարիպ պիր գըեաֆէթտէ պուլունարագ մուվասըլէթ էյլէտի :

Պու գատըն , թագըրիպա օթուղ չաղլարընտա , զայիֆ , վէ կիւղէլ օլմագտան զիեատէ չիրքին , ֆագաթ , հէյեէ- թինտէն անլաշըլտըղը իւզրէ ֆէվգէլատէ զէքի իտի :

Ինճէ տօտագլարընտան վէ սիվրի պուրնունտան , թա- պիեաթընըն լէթաֆէթի վէ խայրիսահլըղը հագգընտա հագգըլ չիւպհէլէր հասըլ օլտուղու միսիլու , տէմիր կիպի գըը րէնլիլ պէպէքլէրի հավի օլան օյնագ կէօղլէրի տախի , ախէագընըն ֆիթնէքեարըղընը վէ աճ կէօղլիւլիւկիւնիւ իրաեէ իթմէքտէ իտիլէր :

Մէզպուրէ , բօլիս գօմիսէրի գարշըսընտա , լազըմէ-տէն օլան իւք ըիանէթ վէ հիւրմէթի իպրազ իթտիքտէն պաշգա , էսվապընըն ինթիզամսըղլըղընտան տօլանը տախի ափլլըգ տիլէտի , վէ պատէհու եաթաղա տօղրու իլէրյէ-եիպ , զանէթ լաթիֆ պիր սէտա իլէ ,

— ձէսուր օլուն , ազիզէմ մատամ . . . վազըթ եազ-լաշըեօր , տէյիլ մի . . . ֆագաթ գօրգմաներն . . . քեաֆֆէ-միզտէ պու եօլտան կէշմիշիւ տիր , վէ համտ օլսուն , հիշ պիրիմիզէ պու եիւզտէն պիր ֆէնայըդ օլնամըշ տըր : Շիմ-տի պիզ սիզէ , էլիմիպտէն կէլտիկի մէրթ էպէ եարտըմ ի-տէճէկիմիպտէն , զանն իթտիկլինիպտէն էվվէլ , հէր շէյ խի-թամ պուլաճագ տըր : — Օնտան սօնրա , սիզինտէ , « սա-հիհէն , օլաճագ շէյ պու՞մու իմիշ » տիեճէկլինիպէ էմիլիմ , տէտի :

Գլթիլտ , իշպու ճէսարէթամիզ սէօլլէրէ ճիւղիճէ գուլագ վիրիեօրտու :

Էպէ , պիր գաշ սանիյեճէ գատար թէտգիզ վէ մուայ-եէնէտէն սօնրա , գօմիսէրին նէզտինն ալտէթլէ ,

— Վազը համլ աղըրլարը պիր ագտան , պէլքի պիր սաաթտան էվվէլ պաշլանաճագ տըր : Ֆագաթ պու զէ-վալլը գատըն , պուրատա բէք ֆէնա հալտէ տիր : — Իմտի , քէնտիսինի պէնիմ տայիրէմէ էնտիշմէք լազըմ տըր . . . եա-լընըզ օն պէշ գատէմէ էնմէք իզթիզա տըրքի , պու տա հիշ պիր շէյ տիմէք տէյիլ տիր . . . Գէնտի տայիրէմտէ , պու եօլտա միւշթ էրիլէր իշին , զանէթ միւնասիպ վէ մուն-թաղամ օտալարըմ վար տըր . . . ֆիեաթլարը տա զանէթ էհվէն տիր , տէտի :

Գօմիսէր . — Բէք իյի . . . պու գատընճըղազ սիպին տա-լիրէնիզէ էնտին , ֆագաթ եիւրիւեէմէտիկի հալտէ , նա՞-սըլ էնէպիլիր :

Էպէ . — (Ժանտարմալարը վէ տաքէրլէրի կէօթէրէ-րէք .) Գու մի սիւլէրտէն տէօրտիւ , եաթաղըն պիրէր ու-

ճունտան թուխտուգլարը հալտէ , մտթլուպ բէք ալէա հասըլ օլտպիլիր :

Պու ֆիքիլ , սուհուլէթլէ իճրա օլունտպիլիր թասալվուրլարտան օլմադին , պիր աղ սօնրա , մաստամ տը Բոնտալ , էպէ գատընըն տայիրէսինտէքի օտալլարտան պիրինտէ եաթըրըլտը :

Պու օտալլար տար , վէ գըր ըէնկլի ատի պիր քեաղըտ իլէ տիվալլարը գաբըլ օլուպ , հէր պիրինտէ պիրէր տէմիր գարեօլա , պիր դօլթուղլու խկէմլէ վէ պիր պիւրօ պուլունմագտա խտի :

Գօնթէս , պու արալըգ պիլ նիսպէ հուղուր ու սիւքիւն իչինտէ օլուպ , հալպուքի , պիչաբէ օլ տէրէճէ աճը վէ քէտէրէ կիրիֆթար օլմուշ խտիքի , օլ էսնատէ էօլմիւշ զանն օլունուեօրտու : Կէօզ պէպէքլէրի ալլալըլ օլմասըլլա , կէօզլէրինին եալընըղ պէեաղ թարաֆը միւշահէտէ օլունմագտա , հալ պուքի , տօտագլարը եաըր ալըգ օլմալարըլլա , բարլագ տիշլէրի կէօրիւլմէքտէ խտի :

Բօլիս դօմիսէրի , Գլօթիլտէ , մաստամ Անկօեու թէքրար թալիսիէ իլէ , քէնտիսի , խանէեի մէգքիւրու թէքր իթտիկի սըրատա , էպէ , շու եօլտա ճէվապ վիրտի :

— Գօմիսէր էֆէնտի , էլիմտէն կէլէնի տիրիղ իթմէեէճէեիւմ . ֆաղաթ , պու կէնճ գատըն չօգտան պէրու միւզտարըպ պուլունմագտա տըր . . . Հաթթա պիր աղ էվվէլքի վաղըայի միւթէէսիւֆէ տէ , քէնտիսինի դուվվէթտէն տիւշիւրմէեէ սէպէպ օլմուշ տուր : — Հասըլը օլ գատար վայիֆ տիրքի , շու սըրատա քէնտիսինէ մէսուլ օլամամ . . . չիմտիլք պիր գալ տամլա էթ սուեու իչիրէճէեիւմքի , պիր աղ գուվվէթ քէսպ իթսին . . . Էկէրչի շու թէհլիքէեի սավուշտուրուր իսէ , աղիղլէրտէն պիրինէ պիւեիւք պիր միւմ եագմալը տըր :

5

Մատամ տը Բանտալըն օլ էսնատէ նայիլ օլմագտա օլտուղու պիր գաչ տագըղալըզ իսթիրահաթ, եախօտ տահա տողրուսու ույգու ուեուշուգլուղու, ֆուրթունա աւրաւնտա, հաւանըն պիր նէվ մուվագգաթ սիւքինէթինէ միւշապիհ օլուպ, վագը օլան վուգուաթլարըն նէթիճէսի օլան նէօպէթ, տէհչէթլի սուրէթտէ զուհուրա կէլտի :

Պիշարէ գօնթէսին զայիֆ վիճուտի, ինսանիեթին մաֆէվգինտէ իւքէնճէ վէ ճէֆալար իչինտէ օլտուղու հալտէ, պիր մանղալ տէրունինէ աթըլմըշ օլան ապմա տալը միսիլու պիւքիւլմէքտէ խուկինտէն, մատամ Անկօ, մէրգումէնին սինիր հարէքէթլէրինի կիւճպէլա իլէ զապթ ութէսկին իտէպիլմէքտէ իտի :

Նիհանէթ Գլօթիլտ, գուվլէթ վէ ճէսարէթի գալմամըշ, վէ հէման պայկըն պիր հալէ կէլմիշ օլտուղու հալտէ, տիւնեաեա պիր գըզ էվլատ կէթիրտի քի, պունուն իլք ֆիղանը, Գլօթիլտի, օլ մահզունիեթպախշ թագաթսըզլըղընտան պիր տէրէճէ գուրթարտը :

Մատամ Անկօ. - Միւթտէ'... գըզ տըր, հէմտէ կիւղէլ, շէքի եէրինտէ պիր գըզ տըր. սէօղ վէրիւրիմ քի, եաշաեաճագ տըր :

Գլօթիլտ. - Հէյ վա'խ, էօլսէ տահա խաեըրլը օլմաղ մը :

Էպէ, չօճուղուն իլք մուամէլէլէրինի իճրատէն սօնրա, վալիտէսինէ խիթապէն,

— Էվլատընըզը էօրմէք իսթէմէ՞ զմիսինիզ, տէտի :

Գլօթիլտ, ճէվապ օլարագ, գօլլարընը ուզաթըպ, օլ զայիֆ մասումու գուճաղընա ալտը, վէ կէօքսինտէ սըզ-

տրգետան, վէ պիտոնեֆաթ պուս իթտիքտէն սօնրա, մէ-
մէսինէ տօղրու կէօթիւրտիւ, լաքին, պիշարէնին չէքտիկի
միհն ու մէշազգաթ, զարուքէթ վէ քէտէր ու էլէմ, հա-
եաթը պէշէրիեհնին օ մէնպարնը էվվէլճէ գուրութմուշ
օլտուղունտան, չօճուղուն, քէմալը իշթիհալ իլէ պէքլէ-
մէքտէ օլան տօտագլարը, վալիտէլէք սիւտիւնէ նայիլ
օլամատը:

Էպէ. - Պագ պիր քէրրէ շու պօղազավէրէ, տահա հէ-
նուզ տիւնեաեը կէօրմիւշ օլտուղու հալտէ, գահվալթը-
սընը իթմէք իսթէեօր... պունա պիպէրօն վասըթասըյլա
սիւտ վէրիւմէք լազըմ տըր:

Գլօթիլտ. - Եւ' Բապպի... քէնտիսինի պէսլէմէք
իգթիտարընը տախի հայիզ տէյիլիմ... Ա'հ, նէ' գատար
միւշքիւլ հալտէ պուլունուեօրում:

Պիր ազ սիւքիւթտէն սօնրա, Գլօթիլտ, պաշընը էպէ
գարըեա տօղրու չէվիրմէկէ սայ իթտի իսէտէ, վիճուտի,
ճիւղի պիր հարէքէթէ պիլէ միւգթէտիր օլմատըլընտան,
անճագ, անլաշըլմազ տէրէճէտէ զայիֆ պիր սէտա իլէ,

— Մա'տամ, սիզտէն պիր խըզմէթ թէմէննի իթմէք-
լիկիմէ միւսաատէ իտէրմիսինիզ, տէտի:

Էպէ. - (Քէնտի վազիֆէսի հուտուտունու թէճավուզ
իթմէմէկէ գարար վիրմիշ օլարագ.) Խըզմէթ մի... խըզ-
մէթին նէ օլտուղունու անլամատըգճա, պու խուսուստա
նէ' էվվէթ, նէ' տէ խայր տիեէմէմ:

Գլօթիլտ. - Սիզէ արզ իթմէք իսթէտիկիմ պիր սի-
վալէ սուրէթի հագըգիեէտէ ճէվապ վիրմէքլիկինիգի իս-
թէրիմ... պէն մահքիւմիւմ, հաեաթըմըն' պէնի թէրք
իթմէքտէ օլտուղունու հիսս իտիեօրում... էօլէճէկիմի ան-
լաեօրում... Փագաթ, պու խուսուստա թէէմին օլմաեա
միւհթաճըմ, վէ պու պապտէ, եալընըզ սիզ պէնի թէէ-
մին իտէպիլիւրսինիզ... Բէճա իտէրիմ, պու պապտէ պանա
տօղրու սէպլէեին:

Էպէ . - Սիւալինիդէ ճէվապ վիրմէքիւր միւշքիւլ տիւր . . . Պու խուսուստա սիդէ նէ՝ Էօլտա ճէվապ վիրմէքիկիւմի իսթէրսինիդ . . . Պէն միւսթապպէլի քէշֆ իտէմէմ . . . պէն , սիդտէն տահա դիւստէ ֆադր ու դարուրէթ է տիւշար օլմուշ , զայիֆ վիճուս՝ լուղուսալար կէօրմիւշիւմ տիւր . . . պունուշկա պէրապէր քիաֆֆէսի տէ Էաշամիւշ վէ սէլամէթ է չրդմիւշլար տըր :

Գլօթիլտ . - Ֆադաթ , սիդտէ րանա պիլիքսինիդ քի , պէն սէլասէթ է չրդմանաճաղրմ : Պինաէն ալէյ , հադրգէթի հալի պէնան իթմէնիդլէ , վադիեթիլմի տահա դիւստէ աղլրլաթմիւշ օլաճաղընիդ հադգընտա վէսլէսէ իթմէնէրէք , աօղլուտան աօգրուեա հէր շէյի . պանա իդրար իթմէկէ մուֆաֆֆադաթ իտին : Պու խուսուսու սիդտէն պիր լութֆ մադամընտա թէմէննի իտիւօրում : - Սիդէ Էէմին իտէրիմ քի , պէն Էօլիւմտէն գօրգմատրգաան պաշգա , Էօլիւմիւ չաղրըրէօրում , Էօլիւ արգու իտիւօրում :

Էպէ . - Մատէմ քի , սիդ , պու տէրէճէ հադրգէթի հալի անլամադ իտրաֆընտա պուլունուեօրուշուղ , իշթէ սիդէ անը պիլտիլէեիմ : - Պու ալէմտէ հէր շէյ , հաթթա միւճիդէլէր պիլէ միւմքին տիր , հալպու քի , զէմանէմիդտէ միւճիդէլէր նատիր իւլ վուգու տուր : - Սիդի գուրթարմադ իշին իտէ , պիր միւճիդէ լազրմ տըր :

Գլօթիլտ . - Թէշէքքիւր իտէրիմ , մատամ . հադգընըղտա միւթէշէքքիւր օլտուղումա անլա չիւպհէ իթմէեին : Շիմսի պէն հադրգէթի հալի անլատըմ , վէ իտէճէկիմ պիր թէշէպպիւս իշին իտէ , պու հադրգէթի պիլմէքիկիմ լաղըմէտէն իտի : - Պինաէն ալէյ , պիր մէթթուպ Էաղմադ իսթէրիմ :

Էպէ . - Մէթթուպ Էաղմադ մը , հալ պու քի , պու միւմքին տէյիլ տիր :

Գլօթիլտ . - Նիֆին :

Էպէ . - Զիրա դուվլէթինիդ Էօդ տուր . . . Էւշ սա :

Թըր պիլէ եազը եաղամազսընըզ : Անճազ շու օլապիլիր քի,
սիզ սէօյլէ երին , պէն սիզին եէրինիզէ եաղաեւմ :

Գլօթիլտ . - Քէնտիմ եաղմազ իսթէրիմ : - Իմտի , ըէ-
ճա իտէրիմ , պէնի գալտըրըն , վէ իքի գօլթուղումուն ալ-
թընա եապթըզլար վաղ իտին . . . տիզլէրիմին իւզէրինէ տէ
պիր գապա քեաղըտ գօեուն , վէ զաթէն սօղումուշ օլան
շու էլիմէ պիր գալէմ թուլտուրտուղունուղտա , պիր տա-
գըզա զարփընտա նասըլ ճանլանտըղմը օլ վազըթ կէօ-
լէճէքսինիզ :

Էպէ . - Մատէմ քի պու գատար իսրսր իտիեօր իսէ-
նիզ , բէք ալէա պէն հէր քէսին միւթի գուլուեում . հէր
քէսին իսթէտիկինի եաքարըմ :

Պինապէրին մատամ Անկօ , Գլօթիլտին արչուսունա
մուվաֆֆազաթ իթտի , վէ մէզպուրէնին , զայիֆ վէ գուվ-
վէթսիզ բարմազլարըյա , ինթիզամարզ , ֆազաթ , օղու-
նուլապիլէճէք սուրէթտէ պիր գաշ սաթըր եաղապիլտի-
կինի կէօրտիւկիւնտէ թէաճճիւպտէ գալտը :

Գլօթիլտ . - (Եազըսընը պիթիլտիքաէն սօնրա .) Պիր
մէքթուպ մահֆազասը իսթէրիմ :

Էպէ . - Իշթէ սիզէ պիր տէ մահֆազա :

Գլօթիլտ , պու մէքթուպ մահֆազասը իւզէրինէ ,
« Սէնթ-Շնօրէ վարըշընտա , քէնտի օթէլինտէ մուգիմ Միւ-
սիւ վիգօնթ տը Կրանլիէօեէ Ն . . . » ատրէսինի եազտը , վէ
պատէհու , զայիֆ պիր սէտա իլէ ,

— Պու տա պիթտի . . . զաթէն տէ վազըթ տըր . . .
պունտան զիեատէ պիր շէյ եաղամազ իտիմ , տէտի :

Էպէ . - Շիմտի պու մէքթուպու բօսթախանէեէ թէս-
լիմ իթմէք լաղըմ տըր , տէյիլ մի :

Գլօթիլտ . - Խա՛յր . . . խա՛յր . . . կէօթիւրմէք . . .
վէ ճէվապըյա ալտէթ իթմէք լաղըմ տըր :

Էպէ . - Պու թէգքիլրէեի կէօթիւրիւպ ճէվապընը կէ-
թիլրէճէք օլան շախսըն իւճրէթինի քիմ վիլրէճէք տիլ :

Պու սէօզլէրին թաաթիտի սըրասընտա պալմօմու կիպի պէհազ վէ շէֆաֆ օլան գօնթէսին էքի էլի, Եօրկանըն իւղէրինտէ պուլունուԵօրտու :

Պինապէրին, մէրգումէ, մատամ Անկօնուն իֆատէի մէգքիւրէսինէ շու Եօլտա ճէվապ վիրտի :

— Սօլ էլիմին բարմադլարընտան պիրինտէ պիր ալթուն հալգա կէօրիւԵօրտունուզ, օպէնիմ իզտիվաճ Եիւղիւկիւմ տիւր : — Իմտի, օ Եիւղիւկիւ ալըպ սաթտըլըն . . . Նէ գատար ազ տէյէրլի տախի օլսա, պու մէքթուպու կէօթիւրիւպ ճէվապընը կէթիւրէճէք օլան ատէմին իւճրէթինէ քիֆաեէթ իսէր :

Մատամ Ննկօ, էօլմէք լատտէսինտէ պուլունան պիր խաթմանըն բարմադընտա, մահվ օլմագտա օլան էօմրիւն սօն խաթըրէսինի պըրագմագ իսթէեէճէք դատար սահիպի սախալէթ վէ համիյեէթ օլմասըլընտան, տէրհալ բարմադընտան մէգքիւր Եիւղիւկիւ ալտը, վէ քէլամա տէվամ պիրլէ :

— Իզթիղա իսէն ազչէեի պէն գարզէն վէրիւրիմտէ, պէշ տաղըգանա գատար պու մէքթուպ կէօնտէրլիւր, տէյի պէհան իյլէտի :

Գլօթիլտ . — Շիմտի սաաթ գա՞շ տըր :

Էպէ . — Սապահըն սէքիզի տիր :

Գլօթիլտ . — Պէլքի սաաթ օնտա ալտէթ իսէր : — Րէճա իտէրիմ, մատամ, պիր ան էվվէլ ալտէթ իթմէտի իչին իճապընը իճրա իտին, զիրա Եաշամագ իչին բէք ազ վազթըմ գալմըշ տըր, վէ ճէվապըն վիրուտ իթտիկինտէ, հաԵաթտա պուլունմագլըլըմ լաղըմ տըր :

Էպէ . — Միւսթէրիհ օլուն, պու մէքթուպու կէօթիւրէճէք օլան ատէմէ, է՛ն սիւքաթլը ատըմլա կիթմէսինի թավսիեէ իտէճէեիմ : Պունտան տտ գաթինազար, ազիղէմ մատամ, սիղ, զանն իթտիկինիզ տէրէճէտէ ֆէնա հալտէ պուլունմաԵօրտունուզ վէ պէլքի տէ քեամիլէն քէսպի

իֆագաթ իտեճէքսինիզ: - Հէմտէ պունու, համուսում
իւզէրինէ սիզէ սէօյլէեօրում:

Գլօթիլտին սօլմուշ օլան տօտագլարը իւզէրինտէ, մու-
ծիպի թէէսսիւֆ պիր թէպէսսիւմ միւշահէտէ օլունտու:

Էպէ. - (Սֆատէսինի իլէրի կէօթիւրէրէք.) Շիմտի շու-
մէքթուպու կէօնաէրէիմ, վէ պատէհու չօճուղա քէչի
սիւտիւնտէն ալէա պիր գահվալթը վիրէեիմ: - Գէնտիսինի
կէօթիւրէրիկիմտէն էվվէլ էօրմէք իսթէրմիսինիզ:

Գլօթիլտ. - Ա՛հ, էվվէթ... էվվէթ... իսթէրիմ:

Մատամ Մնկօ, դարեօլանըն իւզէրինէ էեիլիպ, չօ-
ճուղուն եիւղիւնիւ, էօլիւմ հալինտէ պուլունան վալիտէ-
սինին տօտագլարնա տաեաթտը, վէ օ տալի, մասումճը-
ղաղընը, ինթիղամըղ սուրէթ տէ նէֆէս ալարագ պուս իյ-
լէտիկի սըրատա,

— Ա՛հ, ղէվալլը վէ սէվկիւլիւ էվլատըմ, եազըդլար
օլուն քի, վալիտէլիք սիւտիւմ իլէ սէնի պէսլէմէեէճէ-
եիմ, վէ կէօլէրիմ, սէնին պիւեիւտիւկիւնիւ կէօրէմէեէ-
ճէքլէր տիր: - Ա՛հ, սէն պուրատա տօղմահաճագ իտին...
վալիտէն պուրատա թէսլիմի բուհ իթմէեէճէք իտի:

Էպէ գարը, խասթանա, պիր ազ ուեումասընը թավ-
սիեէ իթտիքտէն սօնրա, քէնտիսի անըն օտասընտան
տիշարը չըգտը: - Գլօթիլտին սօլմուշ օլան եիւղիւ, պաշ
եասթըղը վէ ինթիղամըղ հալտէ պուլունան սարը սաշ-
լարը արասընա տիւշտիւ, վէ կէօզ գարագլարը գարանա-
րագ, ուեուեօր կիպի կէօրիւնտիւ, վէ պէլքի տէ սահիհէն ու-
եուտու, լաքին, գարալը օլան կէօլէրինտէն սօլմուշ օլան
եանագլարը իւզէրինէ թանէ թանէ տամլտեան իրի կէօզ
եաշլարընտան, ույգուսունուն պիլէ քէտէր ու էլէմէ միւս-
թաղրագ օլտուղու անլաշըլըեօրտու:

Պէօյլէճէ, իքի սնաթ գատար կէչմիշ օլտուղու հալ-
տէ, մատամ Մնկօ, քէմալ ինթիրաղ վէ ինթիւտթ իւզ-
րէ, Գլօթիլտին օտասընա կիրտի:

Դօնթէյ կէօզլէրինի աչրայ ,

— Նէ՞ խապէր , տէյի սիւալ իթտի :

Էպէ . — Ազիզէմ մատամ , մուխպիր շիմաի ավտէթ իթտի : Մ. վիգօնթ տը . . . իամինիաէ ունութտում . . . հէրնէ իսէ , իամինի եազմըշ օլտուղունուղ վիգօնթ քէնտի օթէլինտէ իմիշ . . . լաքին , ղալիպա միւքէմէլ վէ միւքէլ-լէֆ պիր օթէլ իմիշ . . . մուխպիր՝ մէքթուպունուղու , օ վիգօնթունն ասըլ օտա խըզմէթճիաինէ թէսլիմ իթմիշ . . .

Դլօթիլտ . — Լաքին ճէվապը . . . ճէվապը նէրէտէ :

Էպէ . — Վադաա թահրիրէն ճէվապ վիրմէմիշ ամմա , պէեան իյլէտիկիմ օտա խըզմէթքեարը , էֆէնտիսինին պիր ազտան կէլէճէք օլտուղունու , մէքթուպու կէօթիւրէն ա-տամըմըզա սէօյլէմիշ :

Մատամ տը Բանտալ , պու խապէրտէն մէմնունն օլա-րադ , ֆերրահճա նէֆէս ալտը :

Նիչէ կիւնլէրտէն , նիչէ այլարտան վէ պէլքի նիչէ երլ-լարտան պէրու , իւք տէֆա օլարադ , մէզպուրէնին եա-րալը գալպինտէ հէմանն մէսէրրէթպախշ պիր հիսս հասըլ օլարադ , եավաշ սէտա իլէ ,

— Կէլիեօր . . . ա՛հ կէլէճէկինէ էմին իտիմ . . . էկէր-չի պէն իսթէսէ իտիմ , նայիլի սաատէթ օլապիլիր իտիմ . . . լաքին , շու եիկիրմի եաշընտա պուլունտուղում գէմանըն տիվանէճէ թէխայեիւլաթընը նէ՞ կիպի պէհա իլէ էօտէ-տիմ , տիմէքտէ իտի :

Ճէնուղ պէշ տադըզա կէչմիշ իքէն , իյի ճինստէն պիր աթըն սեադ սէտասը , տիշարտան իշիտիլտի , վէ ղաեէթ սատէ , քիւչիւք , ֆադաթ ֆէվգէլատէ նազիք վէ պիչիմի պիր արապա , Վինեօնուն խանէսի գաբուսունտա տուր-տու , վէ իշպու արապատա օթուրմուշ օլան վիգօնթ տը Կրանլիէօ՝ աշաղըեա էնէրէք , շիւպհէլի պիր հալտէ կէօ-րիւնէն խանէի մէզքիւրուն գարանլըզ կէչիաինէ կիրտի :

Վիգօնթ , սիւլաթլէ , նէրտիվէն գատէմէլէրինտէն

պիրինճի զաթա չըգըպ, պու զաթըն սօփասընտա, քէն-
տիսինին մուվասըլէթինէ պէքլէմէքտէ օլան էպէ գարընա
թէսատի:ֆի իթտի, վէ անը, պիր պէպլէմէ զանն իտէրէք,

— Բէճա իտէրիմ, մատամ՝ գօնթէս տը Բանտալը կէօր-
մէք իսթէրիմ, տէտի :

Էպէ. — Գուրատա տըր, միւսիւ, Գուեուրուն, օտամա
կիրին... մատամ գօնթէս պէնիմ քիրաճըմ տըր... վէ
պէտանէ հաճէթ օլմատըղը իւղրէ, լաեըգ օլտուղու իհ-
թիմամ վէ ըրաեթի հագգընտա տիրիղ իթմէքտէ տէ-
յիլիմ: — Մատամ գօնթէսին պու սապա՛հ մէքթուպ եագ-
մըչ օլտուղու զաթ, սիգ օլմալըսընըգ:

Վիգօնթ. — Էվվէթ, պէնիմ:

Էպէ. — Գուեուրուն, սիգի օտասընա կիրտիրէեիմ: —
Մատամ սապըրսըլըգլա սիգէ պէքլէեօր: Կէլինիզ, միւ-
սիւ, չարուգ կէլինիզ:

Վիգօնթ. — Բէճա իտէրիմ, մատամ, էվվէլ էմիրտէ
շունու պանա սէօյլէեինիզ քի: գօնթէսին հաեաթը սահի-
հէն մուխաթարատամ մը տըր:

Էպէ. — Մուխաթարատամ մը... ա՛հ, միւսիւ էօյլէ
զանն իտէրիմ... զէվալը գատընճըղա՛ղ, պու կիւն ագ-
չամ օլմաղտան էվվէլ, հէր հալտէ թէրքի տաղտաղայի
ճիհան իյլէեէճէք տիր... Տիւշիւնիւնիւզ պիր քէրրէ քի,
սըհհէթի պօղուլմուչ օլտուղու հալտէ, տէհչէթլի պիր
վաղը համլէ տիւչար օլմուչ տուր... հէմ տէ պու վաղը
համլ չէ՛ կիպի պիր վաղըայի միւթէէսսիւֆէտէն սօնրա
վուղու պուլմուչ իսէ, անը տա պիլիեօ՛րմուսուեուզ:

Վիգօնթ. — Խա՛յր, պիլմէեօրում:

Էպէ. — Իշթէ, օ վագըաեը սիգէ սէօյլէեիմ, միւսիւ.
պու պիւչարէ գատընըն, կիւզէլ պիր աոէմ օլան զէվճի,
զապըթա թարաֆընտան տէրտէսթ իտիլիչ իքէն, պու
կիճէ զապըթանըն կէօղիւ էօնիւնտէ քէնտի քէնտիեի թէ-
լէֆ իթմիչ տիր: Էվվէթ, միւսիւ, պիգզաթ քէնտի օտա-

սլնտա , բէվօլվր իլէ քէնտիեի վուրմուշ տուր : Գու պապ-
տէ հիչ թէրէտտիւտ տէ իթմէեիպ , պիր դատէհ շարապ
իչէրճէսինէ իշինի պիթիրմիշ տիր : - Գինաէն ալէյհ , մէր-
դումուն զէվճէսինին պու եիւզտէն նէ՛ հալտէ պուլունմուշ
օլտուղունու արթըգ սիզ հիւքմ իտէպիլիրսինիզ :

Վիդօնթ . - Ֆագաթ պու բէք տէհչէթլի շէյ տիր :

Էպէ . - Զօճուդ իյի իսէ տէ , վալիտէսինին եաշամա-
ռնտան իւմիտ եօդ տուր : - Զան իտէրիմ քի , պու դա-
տար մալիւմաթ քեաֆի տիր : - Շիմտի արթըգ կէլէպիլիր-
սինիլ . . . սիզի թէէմին իտէրիմ քի , վագըթ դայպ իթմէ-
կէ կէլմէզ :

Վիդօնթ , պու արա , եաշարմըշ օլան կէօղէրինի սիւ-
տի , վէ աեագլարընըն ուճունա պասարագ , եիւրիւմէքտէ
օլան էպէ գարընըն արգասընտան կիթտի :

Մէրդումէ դաբուեու աշարղընտա , Գլօթիլտ իչէրտէ
պէրլէեօրաու :

6

Պօնթէն տը Բանտալ , դաբու աշըտըղընը իշիթտի-
կինտէ , մատամ Անկօ , տէրքեար օլան լաթիֆ վէ ճալիպ
սէտասըյլա ,

— Ազիզէմ մատամ , ույգուտա օլմատըղընըղը կէօր-
տիւկիւմտէն , սիզէ իյի պիր խապէր կէթիրտիմ . . . էօյլէ
պիր զաթ կէթիրտիմ քի , պիր ազ էվվէլի ոսպըրսըղը-
ղընըղա պագարագ , պու զաթըն վիզիթաար սիզի մէմուն
գըլաճագ տրր . . . հասըլը , իշթէ սիզէ միւսիւ վիդօնթ ու

կէթիրտիմ . . . Անլանըշըմա կէօրէ , պիրլիքաէ կէօրլւշէճէք
օլտուղունուղտան , սիզի եալընըզ պըրաղլըրմ , Փաղաթ ,
չօգ լազըլտը իթմէեհն , վէ զիեատէ եօրուլմանն . . . սի-
զին իչին պաշլըճա էլզէմ օլան ճիհէթ պու տուր : -Պուլուն-
տուղունուղ հալ իճապընճա , զիեատէսլյլէ հիւանի իտա-
րէ լազըմ աըր . . . -Միւսիւ վիզօնթ , սիզին պէնտէնիզ իմ
. . . պանա իհթիեաճընըզ օլտուղու հալտէ , տէրհալ էմ-
րինիզէ թապի պուլունուրում : Շիմտիլիք , պէն , միւշթէ-
րիլէրիմտէն օլուպ , պիզղաթ օտամը քէնտիպինէ թէքը իթ-
միշ օլտուղում տիկէր պիր գատընըն նէզաթինէ կիտիեօ-
լում . . . օ տա , կէնճ պիր գատըն օլուպ , պու կիճէ , եա-
րը կիճէեի պէշ տազըզա կէչէրէք , թէհլիքէսիզճէ տիւն-
եանա պիր էրքէք էվլատ կէթիրմիշ տիր :

Մատամ Անկօ , պու սէօզլէրտէն սօնրա իճրաի թէ-
վազու իլէ , կէլտիկի կիպի , բարմազլարընըն ուճունա պա-
սարազ տիշարը չըգտը :

Օլ էանատէ , խասթանըն եիւղիւնտէքի շէտիտ վէ զա-
րիպ գըզարթըլըզ , անլընա վէ եանազլարընա սիրտեթթ
իթմիշ իտի :

Դլօթիլտ , պիր ճահա իճրասըլլա էլինի վիզօնթա ու-
ղաթըպ ,

— Իլք տավէթիմէ իճապէթ իթտինիլ . . . ահ , Ար-
ման , պու խուսուստա սիզաէն շիւրհէ իթմէեօր իտիմ . . .
սիզ տայիմա խայրխահ վէ համիյեթթի պիր զաթսընըզ . . .
թէչէքքիւր իտէրիմ , տօսթում , էլ ճան ու տիլ սիզէ թէ-
չէքքիւր իտէրիմ , տէտի :

Մ. տը Կրանլիէօ , պիր տիզինի եաթազը եանընա վաղ
իտիպ , վէ օլ կէնճ գատընըն քէնտիպինէ ուզաթմագտա
օլտուղու էլի թութուպ , պիր գրալիչանըն էլի կիպի քէ-
մալը հիւրմէթ ու թիանէթլէ տօտազլարընա կէօթիւրտիւ :
Պատէհու , հէեէճանընտան հաշի սէտասը տիթրէեէրէք ,

— Դլօթիլտ , Դլօթիլտ , սէվկիւլիւմ Դլօթիլտ , սիզի

այու հաշտե՞մի պուլաճագ իտիմ . . . Պիչարե՛ վէ պէտ-
պախթ էվլա՛տ, սիզի պէօյլէ պիր մահէլլտէ կէօրմէքլէ ,
երւրէկիմ էղլլիեօր , տէտի :

Գլօթիլտ . - Պէնի աճրմաեըն , պէն՝ թալէիմէ լաեըգ
օլտում . . . պանա թագաիմ օլունան իգպալ ու սաատէ-
թի տիվանէճէ ըէտա իթտիմ . . . քէնտի թագսիրաթըման
տօլաեը ճէվր ու ճէֆա չէքտիմ, ֆագաթ շու սաաթտա
հալէա պախթիեարըմ, դիրա սօն տէրէճէ պէտպախթը-
ղըմ զէմանընտա տաթի սիզին կիպի պիր աօսթում . . .
բէք պիր տօսթում . . . ա՛հ , էվլէթ , եալընըգ պիր տօս-
թում գալմըչ տըր . . . Արման՝ տիւնեատա պէնի գաեը-
րան եալընըգ սիզսինիգ :

Վիգօնթ . - Գլօթիլտ , հագգաըղլըգ խտիեօրսունուգ
. . . աիմէք սիզ բէտէրինիդի ունուտուեօրսունուգ :

Գլօթիլտ . - Բէտէրիմ մարքի աը Մօգօմպ . տիւնքի
կիւն , պանա , պիր խըզմէթքեար վասըթասըյլա , քէնտի-
սինին պունտան պէօյլէ գըղը պուլունմատըղընը խապէր
վիրտի :

Վիգօնթ . - (Հիատէթլէ .) Ա՛հ . . .

Գլօթիլտ . - Բէտէրիմին հագգը վար տըր . . . զաթէն
պանա էվլէլճէ պու խուսուսու քէնտիսի խապէր վիրմիչ
իտի . . . տիվանէճէ ճէհալէթիմ սէպէպիյլէ , արամըղտա
մէվճուտ օլան քեաֆֆէյի րապըթա վէ միւնասէպաթըն
իսլավ օլունաճաղընը պիլիր իտիմ . . . բէտէրիմ՝ միւսթագ-
պէլի քէչֆ խտիեօրսու , վէ քէնտի միւրատըմա րաղմէն ,
պէնի գուրթարմագ իսթէեօրսու . . . Պէն , պիլէ պիլէ զայպ
օլտում , ագլըմ էրէրէք , քէնտի չուգուրումու գաղըտըմ
. . . Օ պանա տիեօրսու քի , էկէրչի « թալսիեէլէրիմի տին-
լէմէզ իսէն , պէնիմ իչին վիճուտին եօգ տիմէք տիր : »
Պինապէրին , մատէմ քի պէն , անըն թէնպիհաթը խիլա-
ֆընտա հարէքէթ իթտիմ իսէ , պու կիւն , անըն իչին վի-
ճուտիմ եօգ տուր : Իմտի , պու եօլտա հարէքէթ ինտէն

տուշաներ քիմ քէնտիսինի իթապա ճէսարէթ իտէճէք տիր
Վիգօնթ . - Շիւպհէսիզ մարքինին պու խուսուստա
հագգը վար տըր . լաքին պէօյլէ պիր հագգը սօն տէրէճէեէ
գաստար իսթիմալ իթմէքլիք , ինսաֆիւրզլըգ տէյիլ մի տիր
Գլօթիլտ . - Լաքին , պէնիւմ օնա գարշը օլան հագա-
րէթիւմ ֆէվգէլատէ իտի :

Վիգօնթ . - Տիմէք օլուր քի , անըն տավասընը սիզ
միւտաֆաա իտիեօրսունուզ :

Գլօթիլտ . - Փէնտիմի գապահաթլը թանըմադլա , ա-
նըն պէրաիթինի թաստիգ իտիեօրում :

Պու սէօզլէրտէն սօնրա , պիր միւտտէթ սիւքիւթ վա-
գը օլմուշ իքէն , իլք տէֆա մատամ տը Բանտալ պու սիւ-
քիւթի գաթթ իլէ ,

— Միւլագաթըմըզ ուզուն սիւրէճէք տիր . սիպէ պիւ-
տիրէճէք բէք չօգ շէյլէրիւմ վար տըր : Պունտան գաթինա-
ղար , պիր շէյ տէ բէճա իտէճէեիւմ , տէտի :

Վիգօնթ . - Բէճա մը . . . պէնտէն թալէպինիզ հէրնէ
տաիս օլսա , նէ օլտուղունու պիլմէեէրէք , պու թալէպի-
նիզին իճրա օլունաճաղընա տայիր բէչինէն սիզէ եէմին ի-
տէրիւմ :

Գլօթիլտ . - Վատընըզը գապուլ իտէրիւմ , վէ պու
պապտէ գուսուր իթմէեէճէկինիզէ տէ էմինիւմ : - Տօս-
թում , եանըմտա օթուրուն . . . ֆագաթ , զիեատէ եագը-
նըմա կէլին , զիրա սէսիւմ զայիֆ տիր , վէ կիթտիքճէ տա-
հա զիեատէ զայիֆլանաճաղընտան վէսվէսէ իտիեօրում . . .
- Պիլիրսինիզ քի , պէն էօլէճէեիւմ :

Վիգօնթ . - Էօլմէք մի . . . խա՛յր , Գլօթիլտ , ֆիքրինիզ-
տէն պու զաննը չըգարըն . . . պու չաղտա էօլունիւր միւ :
- Սիզի գուրթարմագ իչին , եալընըզ իհթիմամ վէ ըիգգաթ
լազըմ տըր , պունլարը իսէ , պէնտէն տահա ալէա քիմ
իյֆա իտէպիլիր : - Կէրէք վիճուտունուզ վէ կէրէք բուհու
նուզճա բէք չօգ ճէֆա շէքտինիզ , լաքին , պու ճէֆալարըն

արթըգ սօնուհ կէլմիշ տիր։ Սիգ, մէսուտ օլմագ, վէ շայ-
եանը թէէնսիւֆ պիր կէշմիշ զէմանը ունութ մագ իչին եա-
շաեաճագսընըգ... սիգէ վատ իտէրիմ քի, բէտէրինիդ սի-
գէ գօլլարընը աշաճագ, վէ գալպինի վէ մուհապպէթինի սի-
գէ իեատէ իտէճէք տիր։ - Պիլիեօրում, սիգ տուլսուհուգ...
պու տուլլուղունուգ՝ օլ մէէլուն վէ մէնֆուր կէշմիշ զէմա-
նը մահվ իթմէքուէ տիր... պէն սիգի տայիմա օէվմիշիմ
աիր, վէ հալէա տախի սէվէրիմ... հէմտէ, հէր վագըթ-
տան զիեատէ սէվէրիմ, - Գլօթիլտ, սիգ պէնիմ զէվճէմ,
պէնիմ սէվկիւլիւ ըէֆիգէմ օլաճագսընըգ... վէ, նայիլ
օլաճաղընը սաատէթ գուվվէթիլլէ, նիհաեթ պէնի սէվ-
մէք իչին սիգի մէճպուր գըլմագլըգա քէնտիմի միւգթէտիր
զանն իտիեօրում։ - Սէօյլէեին, պու խուսուսա մուվլաֆիա-
գաթ իտէրմիսինիդ։

Գլօթիլտ. - Ահ, պէնիմ իչին, մէսուտ օլմագլըգ
վագթըր կէշտի... էվվէթ, էկէրչի եաշամըշ օլսա իտիմ,
սիգի սէվէճէք իտիմ, վէ պիր զէման սիգի ըէտտ իթ-
միշ օլան պու մահղուն դալպիմ, աճապա սիգին իչին նէ՝
գատար մուհապպէթ աթէշիլլէ սիւզան օլաճագ իսի...
Փագաթ, սիգ պանա էօյլէ սաատէթպախշ ալէմ կէօնթէ-
րիեօրսուհուգ քի, օ ալէմէ կիրմէքլիք, պէնիմ իչին մէմու
տուր։ Անըն իլէ պէնիմ արամըգտա կէշիլմէգ պիր սէտտ
վար տըր. օ սէտտ տէ պիր մէզար... եանի պէնիմ մէզա-
րում տըր։

Վիգօնթ. - Սիգէ տիեօրում քի, եաշաեաճագսընըգ։

Գլօթիլտ. - Պու ագշամտան էվվէլ, վէֆաթ իտէճէեիմ։

Վիգօնթ, եիւզինիւ իքի էլլէրի տէրունինտէ կիզլէեիպ,
պիր գաշ սանիլլեէ գատար, հէօնկիւր հէօնկիւր աղլամագ-
տան ղայրի սէտա իշիտիլմէտի։

Պու քիթապտա պուլունան պաշլըճա էշխաստան պի-
րի օլան Արման Բօթէ, եալթօտ վիգօնթ տը Կրանլիէօ, քէն-
տիսինի օգուեանլարըմըգա թագաիմ իթտիկիմիլ զէման,

եանի, 1850 սէնէսի հոկտեմբեր այրնտա, գըրդ պէշ շաղ-
լարընտա, պիր քիպարզատէ վէ պիր ճէնթըմէն հէյեթթ
ու թասվիրինտէ իտի:

Պօեու պօսու միւքէմմէլ, հասըլը թէքմիլ վիճուտի,
է'ն կիւզէլ ինսանլարըն վիճուտինէ միւշապի'ն օլուպ, թա-
պիեաթը լաթիֆ, ֆազաթ, պու լէթաֆէթլէ պերապէր,
քէնտիսի, ախէազճա սէպաթ վէ մէսլէք սահիպի իտի:

Մէրգուժ, իշ առէմի տէյի եատ օլունանլարըն էքսէ-
րիսինտէն զիեատէ լաեըգը վէճ'ն իւզըէ թալիմ ու թէր-
պիեէ կէօրմիւշ օլմաղին, ապէրլիքտէ վէ բօլիթիգա եախօտ
տիրքօմասի ալէմինտէ պիրինճի մէվգըեը հայիգ պիր վաղի-
եէթ սահիպի օլապիլիր իտի իտէ տէ, քէնտիսինին հըրսը
շանը պուլունմատըղընտան, եալընըզ ըիճալտան մատաուտ
օլմագլըղը, վէ մալիք օլտուղու իւշ եիւզ պին ֆրանգ իրա-
տընը, օ մագամուտ սարֆ իթմէքլիկի քեաֆի աատ իթմիշ
իտի: Մէրգումուն պաշլըճա մէրագը, ավճըլըգ օլուպ,
քիթապէթ վէ սանաիտէ տէ տիգգաթէ շայեան պիր էսէր
ըլունումաի զուհուր օլտուղունտա, տէրհալ անը անլամագ
ղայրէթինտէ պուլունուր իտի:

Արման տը Կրանլիէօ, Մ. տը Մօգօմպուն ազիզ տօս-
թու օլուպ, անըն, Պուլվար տէզ էնվալիտտէ քեաեին օ-
թէլինէ սըգ սըգ կիրիպ չըգտըղը հալտէ, պէշ սէնէ մու-
գատտէմ Գլթիլտէ տիլտատէ օլարագ, մէզպուրէ իլէ էվ-
լէնմէքլիկի մարրիեէ թէքլիֆ իթմիշ իտի:

Մարքի, վիգօնթուն խայլիճէ սէրվէթինի վէ ճէմիյ-
եէթլէրտէ հայիզ օլտուղու վաղիեէթի ազիմէսինի վէ խու-
սուսիլլէ ախէազը մէմուհէսինի թագտիրէն, մէզքիւր իգ-
տիվաճըն իճրապընա բէք զիեատէ արզուքէշ պուլունտու:
Մէրգումուն իհթիեարըլըզ գէմանընըն էմէլի, պիր թանէ-
ճիք գըզընը, վիգօնթ տը Կրանլիէօ իլէ էվլէնտիրմէքտէն
իպարէթ օլուպ, Գլթիլտ, Արման հագգընտա խալիսանէ
պիր տօսթլուգ վէ թէվէճճիւհ իգհար իթմէսիլլէ, մէր-

գումուն , քէնտիսինտէն երկիրմի սինն պիւեիւք օլմասընա
րաղմէն , հէեեճանը շէտիտ իլէ օլմասա պիլէ , սամի պիր
մէսէրրէթ իլէ , պէլքի անըն զէվճէսի օլմագլըղա րաղը օ-
լապիլիր իտի իսէ տէ , պու պապտէ եալընըղ պիր մանի
պուլունմագտա իտի :

Մատմուազէլ տը Մօգօմպ , պիր քէրրէ եիւրէկինի
պիրինէ վիրտիքտէն սօնրա , պիր տախի տնը կէրի ալմանան
կէնճ գըղլարտան օլուպ , պէտպախթլըղընտան նաչի տէ ,
մէզպուրէ եիւրէկինի պլրինէ հասը իյլէմիշ իտի :

Մարքի , չօգտան պէրու տուլ օլուպ , ճէմլյեթի միւ-
թէպէրէ իչինտէ քէյփլի պիր սուրէթլէ կէչիւմիշ օլտու-
ղու ալթմըշ սիննինէ րաղմէն , Գլօթիլտի , օն ալթը եաչընտա
օլուր օլմաղ , միւթէպէրան սալօնլարընա իտխալ իթմէք-
տէն կէրի տուրմատը . շէօյլէ քի մէրգումէ , հէնուղ սիննի
թըֆըլիեթտէ օլտուղու հալտէ , Բարիսին ասըլլատէ-
կեանա մախսուս օլան էյլէնճէլէրինտէ իմրարը էվգաթ
իթմէկէ պաշլատը : կէրչի Մ . տը Մօգօմպուն պաղը գատըն
տօսթլարընտան պիրի , մէրգումէեէ նաղըրըղ վաղիֆէսի-
նի իյֆա իթտի իսէ տէ , պիր նաղըրէ գատընըն , պիր վալի-
տէ գատար իճրայի նէղարէթ վէ տիգգաթ իտէմէեէճէկի
տէրքեար տըր :

Գլօթիլտ , ասըլլատէկեան սալօնլարընտա , էվվէլա ,
չօգ տէֆա , սօնրա հէր ագչամ , թագրիպա օթուղ չաղլա-
րընտա պիր ատէմէ թէսատիւֆ իթմէկէ պաշլաեըպ , գօնթ
կօնթրան տը Բանտալ իսմինտէ օլան պու ատէմ , քէնտի
իսմի վէ միւնասէպաթը սաեէսինտէ , էն պիւեիւք խանէ-
լէրէ կիրիպ չըգապիլմէքտէ իտի :

Կօնթրան , նատիր իւլ էմնալ կիւղէլիքտէ , վէ էչքեալը
ֆէվգէլատէ միւքէմմէլ օլուպ , ֆագաթ պաղը ճահիլանէ
տիվանէլիքլէրի ուղրունա սէրվէթինին պիր տէրէճէ տիւ-
շարը թէհլիքէ օլմուշ օլտուղու ումումէն զսնն օլունմաղ-
տա իտի :

Հալպուքի, հազրդէթի հալ՝ թախմինաթը վազընանքն ֆէվզէլատէ մաֆէվզինտէ պիլէ օլուպ, չէօյլէ քի Մ. տը Բանտալ, սէրվէթինի քեամիլէն թիւքէթմիշ օլտուգատան պաշգա, պօրծլու տախի գալմըշ իտի. լաքին, եինէ քէնտի ալաճագլըլարը, ազչէլէրինի ալմագ իւմիտիլէ, գարգէն ազչէ վիրմէքտէ, վէ մաթլուպաթը մէվճուտլէրինի թէքմիլէն ալմագ իչին, զէնկին պիր գըզ իլէ ագտը իզտիվտճընա կիւվէնմէքտէ իտիլէր. - Ֆիլվագը, Մ. տը Բանտալ, պիր միրասեէտի գարը արամագտա օլուպ, պունուն ճիհէզի կիւզէլ օլտունտա, քէնտիսի կիւզէլ պիլէ օլմասա, օրասընը ֆիթուր իթմէմէքտէ իտի.

Մատմու ազէլ տը Մօգօմպ իտէ, հէմ կէնճ, հէմ զաեթ տիլպէր, վէ հէմ տէ իւշ միլիօն սէրվէթէ մալիք պիր բէտէրլին եէկեանէ գըզը օլտուգտան պաշգա, էվլէնէճէկի կիւնտէ վալիտէսինին սէրվէթինէ նայիլ օլաճագընտան, իշթէ պունլար, մէրպումուն ֆէվզէլատէ իշինէ եարար չէյլէր իտի.

Կօնթրան, գըզըն բէտէրի թարաֆընտան պու իզտիվաճա բէք տէ մէմունէն մուվաֆֆագաթ օլունմանաճագընը մէմուլ իթտիկինտէն, էվվէլ էմիրտէ քէնտիսինի գըզա սէվտիրմէքլիկէ գարար վիրտի.

Գուրնագ վէ տէսիսէքեար պիր քիմնէ իչին, խուսուսիլլէ կիւզէլ օլտուղու հալտէ, քէնտիսինի, սաֆտէրուն վէ բօմանլարտա կէօրիլէն աշգ ու սէվտալարա մայիլ պիր գըզա սէվտիրմէքլիք, գօլայ պիր չէյ օլուպ, Կօնթրան տախի պու թէչէպպիւսիւնտէ քեամիլէն մուվաֆֆագ օլտու. չէօյլէ քի Դլօթիլտ, պու ատէմէ լուղէթին մանէասընճա տիվանէ օլուպ, Մ. տը Մօգօմպ, վիգօնթ տը կրանլիէօ իլէ նիչին էվլէնմէք իսթէմէտիկինի գըզընա սիւալ իթտիկինտէ, մէզպուրէ, պիլա թէրէտտիւտ,

— Զիւնքի, գօնթ տը Բանտալը սէվէրիմ, տէտի.

Մարքի, պու իգրարըն տէհչէթլի նէթիճէլէրինի քէչֆ

խտէմէտիկի հալտէ , մէգքիւր իգրար ու իթիրաֆտան շա-
շըրըպ , պունունլա պէրապէր գըզընըն կէօնիւ վիրմիշ օլ-
տուղու շախս հագգընտա տէրհալ թահգըզաթ վէ մալիւ-
մաթ իսթիհսալինէ իսթիտար իյլէտի :

Մարքի , բէք չօգ մալիւմաթ ալտը , լաքին , պու մա-
լիւմաթտան հիշ պիրի մէմուռն օլունաճագ սուրէթտէ տէ-
յիւ իտի :

Ֆիլվագը Մ. տը Մօգօմպ , գօնթ տը Բանտալըն՝ պիւ-
թիւն սէրվէթինի քեամիլէն թիւքէթմիշ օլտուգտան պաշ-
գա , գումարսալ , հօվարտա , պօղաղընա գատար պօքճ-
լու , վէ իքի թարղ էօմիւր իլէ եաշար , եանի հէմ ասըլ-
գատէկեան սալօնլարընա վէ հէմտէ ատի գատըն վէ էր-
քէքլէրին ճէմիյեթլէրինէ կիրիպ չըգար պիր քիմնէ օլ-
տուղունա , տէլայիլի միւթէատտիտէ իլէ քէսպի վուգուֆ
իյլէտի :

Պինաէն ալէյհ , պէօյլէ սըրալարտա կէնճ պիր գըզա
հէր նէ սէօյլէնէպիլիր իտի իսէ , ճիւմլէսինի Գլօթիլտէ սէօյ-
լէտի , վէ հէր հալտէ վիգօնթէս տը Կրանլիէօ օլմասը խու-
սուսընտա քէնտիսինի մէճպուր իթմէզսէտէ , հիշ պիր վա-
գըթ , քէնտի (եանի բէտէրինին) ըրղասըյլա , Կօնթրանըն
զէվճէսի տէ օլամաեաճաղընը պէեան իյլէտի , վէ պու ֆէ-
նալըղա քէօքիւնտէն նիհանէթ վիրմէք իւզրէ , օ կիւնտէն
պէտ իլէ , մէզպուրէեի սալօնլարա կէօթիւրիւպ կէթիր-
մէքտէն կէրի տուրտու :

Կէնճ գըզ , բէտէրինին սէրթ վէ հաքիմանէ վէ միւս-
թագիլ թապիեաթընը , վէ քէնտիսինէ մուվաֆֆագաթ
կէօսթէրմէեէճէկինի պիլտիկինտէն , օլ պապտէ ճէվապ
վիրմէտի :

Հալ պու քի , քէնտի թապիեաթը տա , իթիեարըն
մուաննիտ թապիեաթընտան կէրի գալմատըղընը պիլիր ի-
տի , վէ գօնթ նէ գատար ֆասլ վէ զէմմ իտիլիեօրտու ի-
սէ , մէզպուրէ տէ , անը օլ մէրթէպէ սէվմէրիկի ֆիւրինէ

գոյմագտա , վէ պու մէսլէքինին նէթիճէսի հէր նէ տաթի
օլսա , մէրգուստան շայրի քիմնէ իլէ էվլէնմէմէկէ քէնտին-
ճէ եէմին իթ մէքսէ իտի :

7

Իքի պուշուգ սէնէ կէչտի : - Գլօթիլտ , իսքեան իթ-
տիքլէրի Գուլվար տէզ էնվալիտտէքի վասի խանէլէրինին
եալընըզլըղը իչինտէ , սաքին վէ զահիրէն տիւնեասընտան
չէքիլմիշ կիպի , վէ արա սըրա թէպէսսիւմ իտէրէք , իմ-
րարը էվգաթ իտիպ , հէման հէր կիւն , եալընըզ պիր միւ-
սաֆիր , եանի վիգօնթ տը կրանլիէօ կէլէրէք , բէտէր իլէ
գըզը , քէօչէնիչին օլարագ կէչիրտիքլէրի էօմրտէ , պու սա-
եէտէ պիր ազ տէֆիզամ օլուրլար իտի :

Մատմուազէլ տը Մօգօմպ , աչիքեար պիր մահզուզի-
եէթլէ մէրգուսու գապուլ իտիպ , հազգընտա պիրատէ-
րանէ թէքլիֆսիլլիք վէ մուհապպէթ կէօսթէրիր , վէ ֆիլ-
վազը տա քէնտինինի գարընտաչ մագամընտա սէվէր խտի :

Իհիթիքար մարքի իսէ , քէնտի քէնտիեէ վէ մահզու-
զիեէթլէ չէօյլէ տիւչիւնիւր իտի :

— Գլօթիլտին իլք աչգ ու սէվտասը՝ պիր չօճուգլուգ
իտի . . . Օլ վազըթ գուվլէյի թէլսայեիւլիեէսի , գալպին-
տէն զիեատէ իշ կէօրմիւշ տիւր . . . Շիմտի քէնտիսի արթըգ
պու գօնթ տը Բանտալը տիւչիւնմէեօր . . . Շիւպհէսիզ նի-
հանէթ անլաեաճագ տըր քի , կէչմիշտէ , հազըրտա վէ
միւթազպէլտէ գարչըսընա չըգմիշ վէ չըգանագ քեաֆ-
ֆէյի զէվճէլէր իչինտէ , է՛ն խայրըլըսը վէ է՛ն կիւզէլի ,
վիգօնթ տը կրանլիէօ տուր , վէ օ օլաճագ տըր :

Ֆազաթ, Մ. տը Մօգօմպ պու պապտէ եանըլընօրտու :
 Կէնճ գըզ, քէնտի մուհապպէթ ինտէ սատըզ. գալմաղ-
 լըզը եէմին իթմիշ իտի, վէ եէմինինի թութուեօրտու : -
 Շու գատադ. քի, քէնտիսի նամուսուէնու թանըեան պիր
 գըզ օլտուղունտան, չիւպհէի պիր հարէքէթտէ պուլուն-
 մատըզը, վէ ճինտի միւթէպէր պիր ֆամիլեաեա մէնսուպէ
 օլտուղու իչին, Կօնթըանը խէֆիէն գապուլ իթմէտիկի կի-
 պի, մէրզումու տա ապլա կէօշմէզ, կէօրմէքիկի գաթան
 տիւշիւնմէզ, ֆազաթ, խանէսի պէսլէմէսինին մուավէնէ-
 թի սաեէսինտէ, անընլա տայիմա մէքթուպլաշըր իտի :

Մատմուաղէլ տը Մօգօմպ, գօնթ տը Բանտալըն մէք-
 թուպլարըյլա քէնտի հուգուղու հազգընտա քէսպի մա-
 լիւմաթ իտէրէք, պէքլէմէքտէ իտի :

Նիհաեէթ, մէզպուրէնին, քէնտի քէյֆինճէ հարէքէթ
 իթմէքտէ, վէ քէնտի թալէինի պիզզաթ գարարլաշտըրմագ-
 աա սէրպէսթ օլմասընըն վազթ ու ղէմանը կէլտի :

Պինաէն ալէյհ, եիկիրմի պիր եաշընա պասթը գա-
 տէմ իտէճէկի կիւնիւն իլք կիւնիւ, Գլթիլտ, բէտէրի
 նէղտինէ կիտիպ, հէր կիւնա իլթիւրապ վէ էնտիլէտէն ա-
 րի պիր սատէլիքլէ, կէրէք կէլմիշ օլան ղէման վէ կէրէք
 իթտիկի միւլահազաթ, հիսսիեաթ ու էֆքեարընը թատիլ
 իթմէտիքտէն պաշգա. տահա զիեատտէ գուվլէթլէշտիր-
 տիկինի, վէ պունտան պէօյլէ իշպու հիսսիեաթ ու էֆ-
 քեարընըն թատիլ ու թէպտիլ օլունմանեաճաղընը մուհազ-
 գազ պիլտիկի ճիհէթլէ, Կօնթըան իլէ ագտը իզտիվաճը-
 նա մուվաֆիպազաթ իթմէսինի քէնտիսինտէն ըէճաեա կէլ-
 միշ օլտուղունու պէեան իլլէտի :

Մարքի, գըզընտան մէմուլ իթմէտիկի պու ինատճը-
 լըզը կէօրտիւկիւնտէ, վազաա տիւշարը թէէսսիւֆիւ ա-
 զիմ օլտու իսէ տէ, պու ճիւմլէ իլէ, մէզպուրէնին միւրա-
 տը, քէնտի միւրատընա գարշը չըգմանեաճաղընը հալէա
 իւմիտ իտէրէք, քէնտիսինէ շէօյլէ ճէվապ վիրտի :

— Գօնթ աը Րանտալ իլէ սէնին իղտիվաճընը, պանա , դապուլ օլունմաղ պիր ֆէնալըգ մագամընտա ատտ իթտիր-մէքտէ օլան սէպէպլէր , շիմտի հէր վագըթտան զիեատէ պագի տիրլէր : - Գինապէրին , պու կիւն , հէր վագըթտան զիեատէ պու իղտիվաճա մուխայիվիմ , վէ բէճա իտէրիմ , պիր տախի պանա պուլնտան պահա իթմէ , զիրա , հէր կիւնա իսրար՝ պիհուտէ տիր . . . գարարըմը թէպտիլ իտէմէմ :

Գլօթիլտ . - (Դէթանէթլէ .) Էֆէնտի բէտէր , եարըն սիննի բիւշտէ պալիղ օլաճաղըմը , վէ պինապէրին շախսըմը իսթէտիկիմ սուրէթտէ գուլլանմաեա սէրպէսթ պուլունաճաղըմը ունուտուեօրմուսունուզ :

Մարքի . - (Դու տէրէճէ ճէսարէթտէն տօլաեը թէաճճիւպտէ գալարագ .) Պանա գարչը՝ մը :

Գլօթիլտ . - Էվվէթ , Էֆէնտի բէտէր , սիզէ գարչը . - Գիլիրտինիզ քի , գանուն պունա ճէվաղ վիրմիշ տիր :

Մարքի . - Օրասընը պիիեօրում , ֆագաթ , շունու տախի պի իեօրում քի , պիղիմ մէնսուպ օլտուղումուզ սընըֆը ալէմտէ , պիր գըզըն , էվլատլըգ հիւրմէթինի ունուտարագ , վէ հէր կիւնա ար ու նամուսու աեագ ալթընտա չըղնաեարագ , գանունու , բէտէրլիք էմրի պասիրէթ վէ մուհապպէթինէ գարչը պիր սիլահ մագամընտա իսթիմալ իյլէմէսի , էմնալի կէօրիւլմէմիշ պիր վագըա տըր : - Գէօյլէ պիր հարէքէթին ալչագլըգ տիմէք օլտուղունու բէք ալէա պիլիրսին : - Հալպուքի , շունա մէմնունում քի , պու եօլտա պիր հարէքէթին իճրասը միւլմքին տէյիլ տիր :

Գլօթիլտ . - Գանունուն ճէվաղ վիրտիկի՝ ալչագլըգ օլո՛ւր մու :

Մարքի . - Բէտէրլինին էմրինէ գարչը իսեան իտէն պիլի էվլատըն չէրէքի տիմէք օլան էօյլէ պիր գանուն՝ լյի պիր գանուն սաեըլամագ , ատէթա մէվատտը մուգատտէսէեի նագգ իթմէք տիմէք տիր :

Գլօթիլտ . - Էվլատընըն միւսթագպէլինի վէ սաատէ-
թինի ֆէտա իթմէսինի պիր բէտէրէ մէնն իտէն օլ գանուն
ատիլ վէ խայրխահ պիր գանուն տուր , վէ պէն , էկէր իգ-
թիզա իտէր իսէ , օ գանունա միւրաճաւթ իտէճէեիմ :

Մարքի . - Խայր , Գլօթիլտ , պու սէօյլէտիկինի եաք-
մագլըլա սէնին ճէսարէթին օլմաեաճագ տըր :

Գլօթիլտ . - Էկէրչի պէնի մէճպուր իտէրսէնիզ , է-
ֆէնտի բէտէր , պու սէօյլէտիկիմի եաքմաեա ճէսարէթիմ
օլաճագ տըր : - Վագաա քէմալը էսէֆ իւզրէ պու հարէ-
քէթէ միւթէճասըր օլաճագ իսէմ տէ , վիճտանէն ըա-
հաթսըզ օլմաեաճաղըմ , զիրա , սիզ պէնիմ գարչըմտա ,
տիկէր քեաֆֆէյի եօլլարը գաբատընըզ , - Էֆէնտի բէտէր ,
պէն թէհտիտ իթմէեօրում , ըէճա իտիեօրում . . . Էֆէնտի
բէտէր , իշթէ տիզլէրինիզէ գաբանըեօրում . . . Դօնթ տը
Րանտալը սէվէրիմ , վէ նիչէ սէնէլէրտէն պէրու , հաթթա
հաեաթըմսան զիեատէ օէվէրիմ . . . Սիզ քէնտիսինի լա-
եըգըլա թանըմամըչընըզ . . . պագը գըսդանճ քիմսէլէր ,
անըն ալէյհինտէ սիզէ իֆթիրալար իթմիչլէր տիր . . . հալ
պու քի , քէնտիսի միւսթագիմ իւլ ալօլէագ վէ էհլի նա-
մուս պիր քիմսէ տիր . . . Սիզի թէէմին իտէրիմ քի , իս-
մինիզէ լաեըգ պիր զաթ տըր . . . Օնսուզ , պէնիմ իչին
ասլա սաատէթ եօգ տուր : Խմտի , թէքրար պէ թէք-
րար ըէճա իտէրիմ , պու խուսուստա մէրհամէթ ու ինսա-
ֆը էլտէն պըրագմաեըն . . . անը տա , քէնտինիզէ էվլատ
թէսմիեէ իթմէկէ ընլի ըիզա կէօսթէրին :

Մարքի . - Ասլա : . . . ասլա :

Դլօթիլտ . - Էֆէնտի բէտէր , իյի տիւչիւնին :

Մարքի . - Սանա ա'սլա տիեօրում :

Գլօթիլտ . - Կեօրիւեօրսուլուզ քի , գաթա ինսաֆը-
նըզ եօգ տուր . . . Խմտի , էկէրչի շու սըրատա պէնի հի-
մաեէ վէ վիզաեէ իտէն պիր գոնուն օլմասա , պէն քիմէ
միւրաճաւթ իտէպիլիրիմ :

Մարքի . - Էկէրչի ճէսարէթինիզ վար իսէ , օ գանու-
նա միւրաճաաթ իտին :

Գլօթիլտ . - Էօյլէ եարմագ իզթիզա իտէճէք տիր . . .
սիզտէ պիլիւսինիզ քի , սէսիմի պիլէ չըգարմաեարագ , զա-
թէն խայլի միւտտէթ պէքլէտիմ : - Տահա պէքլէմէք լա-
զըմ մը տըր : - Էկէրչի պանա ճիւզի պիր իւմիտ վիրէճէք
օլուր իսէնիզ , եէնիտէն պէքլէմէեէ հազըրըմ : Ֆագաթ ,
սիզ պանա , ԱՍԼԱ տիեէրէք ճէվապ վիրիեօրսունուզ :

Մարքի . - Պէն եալան սէօյլէմէք պիլմէմ . պանա իւ-
միտ իթմէեինիզ :

Գլօթիլտ . - Տիմէք տիր քի , Էֆէնաի բէտէր , իֆատէ-
նիզ թէմամ օլտու :

Մարքի . - Խա՛յր , տահա իֆատէմի իքմալ իթմէտիմ :
- Ճահիլ էվլատ , նամքէօր գըզ , պէնիմ է՛ն պիւեիւք վա-
զիֆէմ , տէրունինէ տիւշմէք իսթէտիկին կիրտապը սանա
կէօսթէրմէք տիր . . . գօնթ տը Բանտա՛լ . . . ա՛հ , պէն քէն-
տիսինի թանըրըմ . . . օ ատէմ հէր շէյէ միւզթէտիր տիր
. . . Սէն պէնիմ գըզըմ օլտուղուն հալտէ , անրն զէվճէսի
օլտուղունու կէօրմէ՛ք . . . Պու հալի կէօրմէքտէն իսէ , էօլ-
միւշ իաուկինի կէօրմէքլիք , պէնիմ իշին տահա էվլէա տըր :
Սնընլա էվլէնտիկինտէ , կիրտապտան կիրտապա տիւշէ-
ճէքսին , վէ քէտէրտէն քէտէրէ տիւշար օլաճագսըն . . . Օ
սէնի , պիր թագըմ մուզիրր թարիզլէր իլէ , տարաթ ու
տէպտէպտէն զարուրէթէ , վէ զարուրէթտէն նամուս-
սուզլուղա սէվգ իտէճէք տիր . . . Օ սըրատա , սանա էլ ու-
զաթաճաղըմը , սէնի գալտըրաճաղըմը , վէ սէնի գուր-
թարաճաղըմը իւմիտ իթմէ . . . Գլօթիլտ , պէնի տինլէ . . .
պէնի տինլէ , վէ պու սէօլլէրիմ լաեըզըլա խա-
թըրլա . . . Օ կիւն քի , հիմաեէ վէ վիգաեէ իտիճի թէս-
միեէ իթտիկի գանունուն վէքիլլէրի պուլունան էշ-
խաս , սիեահ էլպիսէլլէրինի կիեինմիշ օլտուգլարը հալտէ ,
բէտտ իթտիկիմ վէ տայիսիա բէտտ իտէճէք օլտուղում

մուվաֆֆադաթը , մերասիմի մէշրուա իլէ գայիմ գըլմագ-իւզլէ , խանէմին էշիկինտէն կէշէրլէր իսէ , օ կիւնիւ , շուրաեը ունութմաքի , պէնիմ ասլա գըզըմ պուլունմաեա-ճագ տըր , վէ սէն պէնիմ իշին էօլմիւշ օլաճագսըն :

Մատմուագէլ տը Մօգօմպ , պիր մերմէր սանէմ կի-պի լէհէսի սօլմուշ օլարադ , ֆագաթ գարարընտա սա-պիթգատէմ պուլունարագ , բէտէրինին գարչըսընտա թէ-վազու իթտի , վէ ճէվապէն պիր քէլիմէ պիլէ սէօյլէմէե-րէք , մէզքիւր մէնզարէնին վուգու պուլմուշ օլտուղու սալօնտան ահէսթէ սուրէթտէ տիշարը չըգտը :

Իրթէսի սապահ , Գլօթիլտ , սիննի բիւշտէ պալիղ օլ-տուղու ճիհէթլէ , օտասը պէսլէմէսիլլէ պիրիքտէ խանէ-սինի թէրքլէ , իւճրէթլէ պարընմագ իսթէեէն գատընշարը գապուլ իտէն պաղըր բահիպէ գատընշարըն խանէլէրինտէն պիրինէ կիթտի :

Իւշ կիւն սօնրա , իքի նէֆէր պասէմ , մաղքի տը Մօ-գօմպուն խանէսինէ կիտէրէք , թէպլիղաթտա պուլուն-տուլար :

Պունլար , մէմուրիեթլէրինի պիլ իճրա , օրատան չէ-քիլտիքտէն սօնրա , մաղքի տը Մօգօմպ , վաղը օլան եհմինի մուճիպինճէ , գըզընըն եասընը թութմաեա պաշլատը , գիրա քէնտիսի իշին , օտան սօնրա Գլօթիլտ էօլմիւշ տի-մէք իտի :

Մուգարրէր , վէ մուայեէն վատէլէրին խիթամընտան սօնրա , գօնթ տը Բանտալ իլէ մատմուագէլ տը Մօգօմպուն բէսմի իզտիվաճը իճրա գըլընտը , վէ էօնթրան՝ զէվճէսի-նին սէրվէթի իտարէսինի տէրիւհտէ իթտի : Պու սէրվէթ , պիւեիւք պի : միգտարտա օլմաեըպ , անճագ իւշ եիւզ պին ֆրանդ գատար իտի , չիւնքի , կէրչի մաղքի տը Մօ-գօմպ պիւեիւք պիր ֆամիլեանըն գըզըլլա էվլէնմիշ իտի իսէ տէ , պու գըզ , սալքի ֆագիր օլտուղունտան , քէնտի էվլատընա պիւեիւք պիր միրասը տիւշէմէգ իտի :

Իշպուռ շայեանը թէէսսիւֆ հիքեանէնին պագըսը , ճիւղիճէ սաթըրլար իլէ խիւլասաթէն տէրմիեան օլունապիլի , Շէօյլէ քի Մ. տը Մօգօմպուն բէյղամպէրլիկի վէ քէշֆիեաթը նօգթասը նօգթասընա իճրա օլունաու :

Կօնթրան , իքի իւշ միլեօնտան միւրէթթէպ պիւեիւք պիւր ճիհէգէ նայիլ օլաճաղը իւմիտինտէ մուվաֆֆադ օլամամադլա պէրապէր , եինէ պիւեիւք տէպտէպէ սիւրմէքտէն կէրի տուրմատը , վէ ալաճադըլարընտան աալս սէօղ անլամանընլարընա ալէլ հիսապ պիւրէր միգտար ագլէ վիրմէքլէ , իթիպարընը թէճտիա իլլէտի , վէ գուճարպաշըլըղա տախի տալարագ , հասըլը , Գլօթ իլտին իւշ եիւզ պին ֆրանգ սէրվէթինի , եալընըղ իւշ սէնէտէ թիւքէթտի :

Մարքի տը Մօգօմպ , քէնտի գըզընա , և Օ սէնի , պիւր թագըմ մուզիլըր թարիգլէր իլէ , տարաթ ու տէպտէպէտէն զարուրէթէ : վէ զարուրէթտէն նամուսուզլուղա սէվգ իտէճէք տիր ք տէմիշ իտի :

Կօնթրան , պիւլա սէրվէթ գալընճա , հէր թարաֆա պօրճլու օլտու , վէ օնտան սօնրա տօլանտըրըճըլըգտա , վէ տօլանտըրըճըլըգտան սաթի թէքեարլըգտա գարար գըլտը , վէ նիհանէթ իւլ էմր , քիւրէք ճէզասընա մահքիւմ օլմադտան գուրթուլմագ իւզրէ , Գուլվար տէ Գաթինեօլտա քեային օտասընտա պիւր թապանճա իլէ քէնտիեի վուրուպ , օգուեանըլըմըղճա մալիւմ օլտուղու իւզրէ , սէրկիւզէշթլէր իլլնտէ կէշիրտիկի էօմրէ պու սուրէթլէ խիթամ վիրտի :

Գլօթիլտ , եիւրէկի տարալմըշ վէ կէօղլէրի եաշարմըշ օլարագ եանընտա օթուրմուշ օլան վիգօնթ տը Կրանթէօեէ , պիլմէտիկի վուգուաթլարը հիքեանէ իթտի , վէ խաթիմէօինտէ , շէօյլէ սէօյլէտի :

— Իշթէ , Նրման , կէօրիւեօրսունուզ ա' . . . ձէնապը Նիլահ միւսթահագ օլաուղում ճէզանա պէնի չարբտը . վէ հալէա տախի չարբմագտա տըր . . . պինաէն ալէյհ աապլէթ՝ հիւքմիւնիւ իճրա իթտի . . . հալ պու քի , անըն

հիտոյէթ ու զազապը, եալընըզ պաննա միւնհասըր գալմալը տըր . . . Պիր ազ էվվէլ տիւնեանա կէլէն պիկիւնահ մա-
սոււմ, շիւբհէսիզ, վալիտէսինին տիվանէհէ հարէքէթինտէն
վէ գապահաթընտան տօլանը ճէզա կէօրմէմէլի տիր,
տէյիլ մի . . . - Սիզ պէնի, մուհապպէթի սահիհէ իլէ սէվ-
տինիզ . . . Իմոի հագգըմտա հիսս իթ տիկինիզ մուհապպէթի
աղիմէեի գըզըմա հասը իտինիզ . . . - Էկէրչի էվլատըմը սի-
զին գուճաղընըզա թէսլիմ իթ մէք իսթէմէսէ իտիմ, ճան
չէքիշմէքիք մէնղարէսիլլէ սիզի մահզոււն վէ միւքէտաէր
գըլմազ իտիմ: - Պու հալտէ, էվլատըմը սէվէճէկինիզի,
անը հիմանէ իտէճէկինիզի, վէ անըն իւզէրինէ նէզարէթտէ
գուսուր իթ մէեհէճէկինիզի պաննա վատ իտին, օլ վագըթ
պէնտէ լահաթճա թէրքի հանաթ իլլէեէպիլիլիմ . . . էվ-
վէթ, լահաթճա վէ հէման մէսուտէն թէրքի տաղտաղայի
ճիհան իլլէեէպիլիլիմ . . . Սըման, սէօյլէեին, պու խու-
սուսու պաննա վատ իտիեօրմուսուռնուզ:

Վիգօնթ տը կրանլիէօ, գօնթէսին պիր էլինի թու-
թուպ, տօտագլարընա տանաթտը, վէ պատէհու եիւք-
սէք սէտա իլէ,

— Գլօթիլտ, աղիզէմ Գլօթիլտ, խալը, էվլատընըզ
եէթիմ գալմանահագ տըր . . . ասըլզատէլիք նամուսոււմ
իւզէրինէ եէմին իաէրիմ քի, պէն անըն բէտէրի օլաճա-
ղըմ, տէտի:

Գլօթիլտ. - (Վիգօնթուն էլինի ճիւզիճէ սըգարագ.)
Թէշէքքիւր իտէրիմ, տօսթոււմ . . . զաթէն պէն տէ պու
ճէվպպը սիզտէն մէմուլ իտիեօրտոււմ . . . Պունտան սօնրա,
եալընըզ Հագգ թէալայի սղմիւշչան հագրէթլէրիլլէ պա-
ըշմագլըղըմ գալտը. - Պիր ազտան պէնի գուճաղընա գա-
պուլ իտէճէք օլան ճէնապ Ալլահ՝ սիզի թէպէրրիւքեաթ
վէ միւքեաթաթըլա մուպարէք վէ մէսրուր իլլէսին . . .
Շիմսի սիզէ չուռու ըէճա իտէրիմ քի, պաննա պիր լաբաս
կէթիլին, վէ պէնի անընլա եալընըզ պրրագըն. անըն

ազիմէթինտէն սօնրա , եանրմա ավտէթ իտին : Թէրք օլունմուշ օլարագ վէֆաթ իթմէքլիք ֆիքրի , պանա գօրգու վէրիեօր : Պինապէրին , ռուհումուն պէնի թէրք իթմէսինտէն սօնրա , կէօզլէրիմի գաբամագ իշին , եանրմտա պուլունմանրզը իսթէրիմ :

Արման , աղլամասընը զապթ իլէ , Գլօթիլտին սօն արգուլարընա իթապթ իթմէք իւղրէ օտատան տիշարը չըդար :

*
* *

Մատամ Անկօնուն , կէնճ պիր գատընըն , պիր կիճէ էվլէլ , եարը կիճէեի պէշ տագըգա կէշերէք , քէմալ սուհուլէթլէ տիւնեան պիր էրքէք էվլատ կէթ իրտիկինի սէօյլէմիշ օլտուղու , շիւպհէսիզ օգուեանլարըմըզըն խաթըրլարընտա օլմագ կէրէք տիր :

Օ գատըն հագգընտա պահա իթմէքլիկին վագթը կէլտի :

Գօնթ տը Բանտալըն , իգամէթ իթտիկի խանէտէն սօն տէֆա հանաթտա օլարագ տիշարը չըդտըղը կիւնիւն ազշամըսը , էպէ գարընըն հէմ խըզմէթքեարլըզըն խոէն , վէ հէմ չըրաղը օլան չիրքին պիր գարը կէլիպ , պիր քիմ սէնին , քէնտիսիլլէ կէօրիւշմէք իսթէտիկինի մատամ Անկօնա պէեան իլլէտի :

Էպէ . - (Մապըրսըզլըգլա .) Պիր քիմնէ նէ՞ տիմէք տիր . . . տահա աչըգ սուրէթտէ ֆիքրինի պէեան իտէմէ՞զմիսին : « պիր քիմնէ » քէլիմէսինին հիշ պիր մանէասը եօգ տուր : Պու պիր քիմնէ տէտիկին , էրքէք մի տիր , գատը՞ն մը տըր :

Պէսլէմէ . - Պիր ատէմ տիր :

Էպէ . - Պիր ատէմ մի տիր , եօգսա պիր միւսիւ միւ տիր :

Պէսլէմէ . - Պիր միւսիւ , հաթթա կիւզէլ պիր միւսիւ տիր :

էպէ . - Գունու պիր ան էվվէլ սէօյլէմէլի տէյլիլ միսին :
Հսյտէ , օ կիւզէլ միւսիւնէ սէօյլէ քի , պէնիմ սալօնա պու-
նուրսուն , վէ պիր տագըգա գատար պանա պէքլէսին :

էպէ գարընըն , քէնտի սալօնու թէսմիւնէ իթտիլի օ-
տա , խալըսըղ օլուպ , մէղատտան սաթըն ալընմըշ օլան
պաղը էշեա իլէ թէգեին իտիլմիշ իտի : Օրթատա , պաղը
թասվիրլէրի հավի եէշիլ պիր էօրթիւ իլէ գաբլը եուվար-
լագ պիր մասա պուլունուպ , բէնչիրէլէրի իսէ , պիր աղ սա-
րարմըշ պէեաղ մուսլին բէրտէլէր իլէ գաբաթըլմըշ , վէ
շըմինէ իւզէրինտէ , պիր ասմա սաաթ , վէ իքի ատէտ եար-
մա չիլէք սագսըսը , վէ գլըմըղը մուսլար իլէ պագըրտան
իքի շամատան վաղ իտիլմիշ , վէ սաաթ իլէ սագսըլար ,
ճամ թապագ ալթընա դօնուլմուշլար իտի :

Յիվարլարա տախի տէօրթ ատէտ թասվիր թաալիգ
իտիլմիշ օլուպ , հէր թէգեինաթ՝ պունտան իպարէթ պու-
լունմագտա իտի :

Մատամ Ննկօ , թապիեաթճա , սիւսիւ սէվէր պիր
գարը օլտուղու էճիլտէն , կիլտիկի պաշլըշ տիւզէլթ-
տի , բարմաղընըն ուճուլլա գաշլարընը սլրաեա գօյտու ,
վէ զիքր իթտիկիմիղ սալօնտա քէնտիսինի պէքլէմէքտէ
պուլունան « կիւզէլ միւսիւնիւ » պուլմաեա միւտարաաթ
իթտի :

8

Մատամ Անկօնուն քէնտիւնի պու սուրէթլէ տիւղէլթ մէսինէ , միւսափիրի մերգուսուն շաւէսթէ օլտուղու շիւպ հէսիզ իտի :

Շէօյլէ քի , մերգում , օրթա պօյտան եիւքսէքճէ վէ աթվար ու էչքեալը միւքէմմէլ օլուպ , հէր նէ գատար քէնտիսի անճագ օթուզ պէշ շաղլարընտա իտի իսէ տէ , տէրիսինին պուրուշուդ , սաշլարընըն արալարը սէյրէք վէ պիր ազ աղարմըշ , քէզալիք սագալընըն պիր միգտարը պէ- եագլանմըշ օլմասընա պագըլըր իսէ , պիր աղ տահա դի- եատէճէ եաշլը զանն օլունմագտա իտի :

Ատէթտէն զիեատէ պիւեիւք օլան , վէ ըէնկի՝ չէլիք կիպի մալիեէ չալան կէօզլէրինտէն , վէ զաւէթ տօղրու օլան կակա պուրնուստան , քէնտիսինին մաղրուր պիր թա- պիեաթա մալիք օլտուղու անլաշլըմագ տա իտի :

Ինճէ տօտագլարը , հէման տայիմա իսթիհլա իչին ա- չըլտըղընտա , պէեազ վէ կիւղէլճէ տիգիլմիշ օլան տիչլէրի կէօրիւմէքտէ իտի :

Էլլէրի նաղիք վէ պիչիմլի էլտիվէնլէր իչինտէ օլուպ , աեագլարը տաիի , քիպարզատէլէրէ մախսուս օլան աեագ- զապըլար իչինտէ իտի :

Հասըլը պու ատէմին թուալէթինին թէքմիլի , էն ճիւ- զի թէֆէրուաթընա գատար ֆէվգէլզաեէ իհթիմամը օլ- մաղլէ պէրապէր , սատէ վէ կուսթ օլու իտի :

Մէրգում , պիր գաշ տագըգա գատար եալընըզճա գալտըղը սալօնտա , տայիրէ սահիպէսինին թէֆալսիւրինի մուճիպ օլան էշեայը պէյթիեէեի աշիքեար պիր նէֆրէթ- լէ թէտգիգ իթմէքտէ իքէն , նիհաեէթ մատամ Անկօ կէլ-

տի , վէ պիւսիւք պիր զաթ գարշըսընտա պուլունտուղու-
նու պիւմիւլահազա , քէմալը նէզաքէթլէ թէվազու իթտի ,
վէ շախսը մէճհուլ տախի , պիր տէրէճէ ինատէի սէլամ
իթտիքտէն սօնրա ,

— Աճապա , մատամ Անկօ սի՞զմիսինիզ , տէյի մէրզու-
մէնէ սիւալ իթտի :

Էպէ . - Էվվէթ , միւսիւ , պէնտէնիզիմ :

Մէճհուլ շախս . - Եանի , էպէլիք իտէն մատամ Անկօ :

Էպէ . - Էվվէթ , միւսիւ , պէնտէնիզ՝ Բարիս մէքթէպի
թըպպիսէսինին շակիրտիսիմ , վէ տիսէպիլիսիմ քի , միւ-
թէատտիտ մուվաֆֆազըյսէթլէրիմ իլէ մաարուֆում :

Մէճհուլ շախս . - Թանըտըղըմ պիր քիմսէ , սիզին էհ-
լիսէթինիզտէն մէտհ ու սէնա իլէ պանա պահս իթտի :

Էպէ . - Թէշէքքիւր իտէրիմ , միւսիւ , անճազօ օ քիմ-
սէնին քիմօ օլտուղունու աճապա սիւալ իթմէկէ ճէսարէթ
իտէպիլիթմիսիմ :

Մէճհուլ շախս . - Օ քիմսէ , քէնտի իսմինի կիզլի սազ-
լամագլըզը արզու իտիսօր :

Էպէ . - Էօյլէ իսէ , պու խուսուստա պէնտէ իսրար
իթմէմ . - Միւշթէրիլէրիմօ օլան գատընլարտան բէք չօղու
քէնտիլէրինի կիզլէմէք իսթէտիքլէրի ճիհէթլէ , անլէրին
պու մէսլէքինէ ըրաւէթ իթմէքլիկի քէնտիմճէ պիւ վազի-
ֆէ ատտ իթմիշիմ տիր : - Ֆիլվազը , պու խուսուս պէնիմ
իշին էն պիւսիւք պիր վազիֆէ գապիլինտէն օլուպ , չիմ
տիսէ գատար պունուն խիլաֆընտա հարէքէթ իթմէմիշիմ
տիր : - Էվվէթ , միւսիւ , սըրը սազլամագլըզ պէնիմ էն
պաշլըճա մէպտէմ տիր :

Մէճհուլ քիմսէ . - Էօյլէ օլտուղունու պանա սէօյլէ-
տիլէր , վէ պաշլըճա պունուն իշին պէն տէ սիզէ միւրա-
ճաաթ իթտիմ :

Էպէ . - Հագգըմտաքի պու էմիլյսէթի սալիհէ չըգար-
մագլա մէմնուն օլաճաղըմ :

Մէճհուլ քիմնէ . - Ումարըմ :

Էպէ . - Մատտէ՝ վաղը համէ տայի՞ր մի տիր :

Մէճհուլ քիմնէ . - Էվվէթ , ֆագաթ , սիզ իգթիզաի հալտէ քիրաճըլար գապուլ իտէրաինիզ , տէյիլ մի :

Էպէ . - Էվվէթ , միւսիւ , վէ միւշթէրիւէրիմ հագգըն-տա վալիտէ մագամընտա հիւննի իհթիմամ իպրագընտան կէրի տուրմամ :

Մէճհուլ քիմնէ . - Միւնասիպ օտալարընըզ վա՞ր մը տըր :

Էպէ . - Էվվէթ , միւսիւ , բէք միւնասիպ օտալարըմ վար տըր . . . պու ճիհէթլէ , պէնիմ օտալարըմ , Բարիսին էն պիրինճի օտալարըլլա բէգապէթ իտէպիլիր :

Մէճհուլ քիմնէ . - Շու օտալարընըզ կէօրէլիմ պա-գալըմ :

Էպէ . - Պուեուրուն , պիրլիքտէ կիտէլիմ :

Մատամ Անիօ , մալիւմիւմիւզ օլան օտա կիպի պիր օ-տաեա , միւսաֆիրինի քէմալը զուրուրիեթլէ կիրտիրաի , վէ պու խուսուտա իլթիֆաթ մէմուլ իտէրքէն , մուշալի-րի օլարագ , միւսաֆիր տէլիգանլը ,

— Լաքին , պուրասը աօլա խօշլանըլաճագ եէր տէյիլ տիր , տէյի պէեան իթտի :

Էպէ . - (Եւվաշ սէտա իլէ .) Պու հալտէ սիզի խօշ-նուտ իթմէք բէք միւշքիւլ տիր :

Մէճհուլ քիմնէ . - Խա՛յր , պէն քէնտի շախսըմճա հէր չէյէ խօշնուտ օլուրում , լաքին , սիզէ թէսլիմ իտէճէք զը-տուղում գատըն , տարաթ ու տէպտէպէ իչինտէ պիւեիւ-միւշ օլտուղունտան , վէ օ եօլտա էօմիէ ալըշմըշ իտուկին-տէն , պու եօլտա պիր իգամէթկեահը հագըգէթէն բէք սէֆիլ պուլաճագ տըր , վէ պէն իսէ , ճէօմէրտճէ իւճրէթ վիրէճէք օլտուղում իչին , պիր ազ զիեատէ ինթիզամ վէ միւքէմմէլիեթ թալէպինէ հագգըմ վար տըր :

Միւսաֆիրի մէրգում , պալէատէքի սէօլլէրի թէլէֆ-

ֆիւզ իթտիկի սըրատա , մատամ Անկօնուն կէօզլէրինտէ աճ կէօզլիւրիւք հալի միւշահէտէ օլունմագտա իտի : Պատէհու մէզպուրէ , շու եօլրա քէլամա տէվամ իթտի .

— Միւսիւ , զաթընըզ կիպի պիւր միւշթէրիեի խօշնուտ իթմէք իշին , քեաֆֆէյի ֆէտաքեարլըզլարը մաէլ մէմնու-նկիւէ գապուլ իտէրիմ : Պինապէրին , շու սըրատա տալի պիզզաթ քէնտի օտամը վէրիւրիմ : Պուեուրուն կիտէլիմ , ումարլմ քի օրատան խօշնուտ օլուրնունուզ :

Մատամ Անկօնուն օտասը , սալն թարզընտա տիւզէ-թիւմիշ օլուպ , վադաա կիւզէլ վէ զէնկինճէ թէզերինաթ-լա միւզէյեէն տէյիլ իտի իսէ տէ , օրատա , պուշուան տա-հա ալէասը պուլունմատըզը էճիլտէն , խօշնուտ օլունա-պիլիւր իտի :

Էպէ . - (Մազրուրանէ պիւր հալ իլէ .) Էյ պունա նէ տէրսինիզ :

Մէճհուլ քիմնէ . - Պու իշիմէ կելիք . . . շարթլարընըզ նէ՞ տիր :

Էպէ . - Կէօթիւրիւ բազա՞ր մը լադըտը իտիեօրսու-նուզ :

Մէճհուլ քիմնէ . - Իսթէրսէնիզ , էզլէ օլսուն :

Էպէ . - Պէշ եիւզ ֆրանգ վէրին :

Մէճհուլ քիմնէ . - Բէք իյի :

Մատամ Անկօ տօտագլարընը ըսըրտը , վէ իսթէտիկի ֆիւտթա դարշը իթիւրազ օլունմատըզընը կէօրտիւկիւնտէ , քէնտի քէնտիե ,

— Իքի գաթընը իսթէմէլի իտիմ , աէտի , վէ պատէ-հու աշիքեարէն , - Սէօյլէտիկինիզ գատընը նէ՞ վազըթ կէթիլրէճէքսինիզ , տէյի սիւալ իթտի :

Մէճհուլ քիմնէ . - Եարըն ազչամ , իհթիմալ քի , սա-աթ ալթը իլէ աէքիզ արատընտա կէթիլրիւրիմ :

Էպէ . - Փէնտիսինի գապուլ իշին հէր շէյի չիմտիտէն հազըրլաթտըրըրմ :

Մէճհուլ քիմսէ . - Շուրաբը իյիճէ պիւմիշ օլուն քի , էկէրչի շառէտ իլէրուտէ , շու եա պու թէսատիւֆլէ , օ գատընա եախօտ պանա պիր մահէլլտէ բասթ կէլէճէք օլուր իսէնիզ , իքիմիզի տախի թանըմըշ օլմաեաճագսընըզ :

Էպէ . - Օրասը մալիւմ . էրքէք եախօտ գատըն միւշ-թէրիլէրիմտէն պիրինէ , խանէմտէն տիշարտա բասթ կէլէճէք օլուր իսէմ , պունլարը թանըմազ օլուրսւմ . . . Մ'հ , էկէրչի Բարիսին իշինտէ պազը գատընլարա սէլամ վիրէճէք օլուր իսէմ , պիւեիւք բէզալէթ չըգար . . . Մէօզիւմէ իթիմատ իտին , ազիզիմ միւսիւ քի , տուզինալար իլէ գատընլար վարտըր քի , պէնի կէօրտիւքլէրինտէ շաշըրլըլար : Հալ պու քի , պէն քէնտիլէրինի . կէօրմէմէզլիկէ կէլիպ , եիւզլէրինէ պիլէ պագմագսըզըն կէչէրիմ :

Մէճհուլ քիմսէ . - Տիմէք տիր քի , գարարըմըզ վէրիլտի . իմտի , մատամ , եարըն թէքրար կէօրիւշիւրիւզ :

Էպէ . - Աֆիլ իտէրսինիզ , միւսիւ , պիր ուֆագ սէօզիւմ տահա վար տըր :

Միւսաֆիրի մէրգում Զարգասընը ալըպ , գարուեա տօղրու կիթմէքտէ իքէն և տուրտու :

Էպէ . - Բէճա իտէրիմ , միւսիւ , սագըն իֆատէմէ կիւճէնմէերն . միւշթէրիլէրիմ պէնիմ իլէ ուզլաշըրլար իսէ , մուայեէն օլան ֆիեաթըն նըսֆընը բէշինէն թէէտիեէ իւտէրտէր : Ազիզիմ միւսիւ , պու սէօյլէտիկիմ եալընըզ սիւզին հագգընըզտա օլմաեըպ , էօթէտէն պէրու պունու քէնտիմէ գայիտէ իթթիխազ իթմիշիմ տիր :

Մէճհուլ քիմսէ , - Բէքնիզամընտա պիր գայիտէ տիր . Պունու պէն տէ ֆէվգէլատէ թագտիր իտէրիմ , վէ պու թագտիրիմէ իսպաթ օլմագ իւղրէ , սիզէ , ֆիեաթըն նըսֆընը տէյիլ , իլլա թէքմիլինի վիրմէկէ բազը օլուրում :

Պէօյլէ տիեէրէք , մէրգում տէլիգանլը , բազէ չըգատանընտան պիր ատէտ պէշ եիւզ ֆրանգլըզ պանգնօթ չըգարըպ , մատամ Անկօեա վիրաի , վէ մէրգուլմէ տախի ,

մէջքիւր պանգնօթու, ան կէօզլիւիւքէ ալտըգտան սօնրա,

— Պիր մագպուղ լազըմ մը տըր, տէյի սօրտու :

Մէճհուլ շախս տախի,

— Լիւզումու եօգ տուր, պէնիմ սիզէ էմիյեէթիմ վար տըր, տէյի ճէվապ վիրիպ, օրատան տիշարը չըգտը :

Մատամ Անկօ, հավլիեէ գատար մէրգումա ըիֆա-
գաթ իթտի, վէ նէրտիվէնին սօն գատէմէլէրինի էնմիշ օլ-
տուղու հալտէ, էլան մէրգումա սէլամ վէրմէքտէն ֆարիզ
կէլմէեօրտու :

Էպէ . - (Բէյֆլի պիր հալտէ օտասընա ավտէթի սը-
րատա, քէնտիքէնտիեէ .) Պէշ եիւզ ֆրա՛նգ . . . պէշ եիւզ
ֆրա՛նգ, հէմտէ բէշին . . . նէ՛ ուղուր . . . Պու իշ, եինէ
զէնկինէր ալէմինտէ պիր հիյլէ օլմալը . . . մութլագա տիւ-
պէք վէ կէնճ պիր գըզ՝ եանլըշ պիր տալա պասմըշ տըր . . .
Բի՛մ պիլիր, պէլքի տէ զէվճինի տէքէ կէթիրէն պիր գարը
տըր . . . Էկէր էօյլէ իսէ, տահա զիեաւտէ մէմնուն օլու-
րում . . . զէվալը աւամճըղա՛զ, շու էննատէ սէն րահաթ-
ճա ույգումնա տալմըշ օլտուղուն, վէ հիշ պիր շէյտէն խա-
պէրտար պուլունմատըղըն հալտէ, սանա պիր վարիս թէ-
տարիք իտիլիեօր . . .

Էպէ գարը, պու արա կիւլմէկէ պաշլատը, վէ մուախ-
խարէն շու եօլտա քէլամընա տէվամ իյլէտի :

— Շու հալ պէնիմ իշին զարիպ տիր . . . Պէն գօճա-
լարտան նէֆրէթ վէ իքրահ իթտիկիմ իշին, քէնտիլէրինէ
պիր ֆէլաքէթ վուգուինտէ, մէմնունիյեէթ հիսս իտէրիմ
. . . ա՛հ, անլէրտէն հիշ պիրի պէնիմլէ էվլէնմէք իսթէմէ-
տիկի իշին, պաշլարընա պու եօլտա պէլալար կէլմէսի լա-
եըգ տըր, տէտի :

Իրթէսի կիւնիւն ագշամըսը, կիւնէշ պաթմատընտան
ազ սօնրա, գօնթէս տը Բանտալ, եաղմուրուն ալթընտա,
թագաթ ու մէճալի գալմամըշ օլտուղու, վէ հէման ճան
վիրմէք րատտէսինտէ պուլունտուղու հալտէ, մարքի տը

Մօգօմպուլուն խանէսինտէն ֆէվգէլատէ զահմէթլէ ավտէթ իթմէքտէ իքէն , իքի աթլը պիր արապա , ֆաթինեօլ պուլ-վարընտաքի էվին էօնիւնտէ տուրտու :

Մատամ Անկօ , օլ էսնատէ բէնչիրէտէ տուրմագտա օլտուզունտան , մէգքիւր արապատան , իւք կիւնիւ քէնտի-սինէ կէլէն շախսըն էնտիկինի , վէ պիր գարընըն՝ մէրգու-մուն գօլունա տաեանարագ , քէզալիք արապատան աշա-ղընա էնտիկինի , վէ մէրգում իլէ պիրլիքտէ էվին կէչի-տինէ կիրտիկինի կէօրտիւ : - Այնի վագըթտա , արապա-նըն պիր թարաֆընա չէնկէլվարի սարըլմըչ օլան ինսան շէքլինտէ սիեան պիր կէօլկէ , օրատան այրըլըպ , արա-պանըն արգասընտա զայպ ու նապէտիտ օլտու :

Էպէ . - (Քէնտինէ շակիրտլիք իտէն պէսլէմէեէ խի-թապէն .) Տօրօթէ , չաբուգ , չաբուգ , գըզըմ , օտամըն մուլարընը եագ , վէ սօպաեա պիր օտուն աթ . . . պէքլէ-տիկիմ ատամըար կէլտիլէր , տէտի , վէ գարանլըգ նէրտի-վէնի այտընլաթմագ իւզրէ , քէնտիսի էլինէ պիր լամպա ա-լըպ , տայլրէ գաբուսունու պիզզաթ աչմաեա կիթտի , վէ տիթրէմէքտէ օլան պիր սէտանըն՝ իզթիրապլը պիր հալ իլէ ,

— Եա Բապպի . . . եա Բապպի , Բօպէրթ պէնի նէրէ-եէ կէթիրտինիզ , ատէթա գօրգուեօրում , տէտի :

Կէնճ գատընըն ըէֆիգի . - Միւսթէրիս օլուն , ազի-ղէմ Հանրիէթ , պու մահէլլին միւնասիպ օլմատըղընը պէն տէ պիլիրիմ , լաքին , պուրատա , տիկէր հէր եէրտէն զի-եատէ լաեըգըլա կիզլէնիլէպիլէճէկինտէն , պու մահէլլի ինթիխապ իթտիմ . . Սուս օլուն , պիզի տինլէեօրլար :

Էպէ . - (Քէլամա ազազ իտէրէք .) Կէլինիզ , ազիղէմ մատամ . . . պուրատա պիր գըալիչա կիպի գապուլ օլու-ուպ , օ սուրէթլէ մագհարը թալթիֆաթ օլաճագօրընըզ : Տիշարըսը սօղուգ տուր , տէյիլ մի , ֆագաթ , սիզին օ-տանըզ , իւչ սաաթտան պէրու տէրունինտէ աթէչ եա-գըլտըղընտա , լաեըգըլա սըճագ տըր :

Կէլէն դարը ճէվապ վիրմէնիպ , մէրգումէ , Բօպէրթ թէամիսէ իթտիկի շախսըն գօլթ ուղունտան ալորլմանարագ , գարուտան կէշտի , վէ մատամ Անկօնուն քէնտիսինէ թախսիս իթմէքտէ օլտուղու ըշըգլը օտանա կիրտիկինտէ , շրմինէնին գարշըսընտա տուրուպ , պուզ կիպի սօղուդ օլան քիւշիւք անագլարընը պունուն ալէվինէ տօղրու ուզաթտը :

Մէզպուրէնին եիւզիւնտէ դալըն պիր նիգապ պուլունուպ , կիեինմիշ օլտուղու էնլի ֆիսթան իլէ տէ , հէր նէ գատար համիլէլիկի , թէճրիւպէքեար օլմանան կէօղլէրտէն կիղլէնմէքտէ իտի իսէ տէ , հագըգէթ տէ համիլէլիկի խայլի իլէրլէմիշ իտի :

Մատամ Անկօ , պու գարընը իւք թէճէսիւսինտէ , անըն , ուղուն պէօյլու օլմագտան զինատէ-գըսսա պօյլու օլտուղունա , վէ զայիֆիւիճուտ իտուկինէ տիգգաթ իթտի :

Էպէ . - Մատամ , անապա չօգ էզինէթ մի չէքտինիլ :

Մէճհուլէ գարը . - Էվվէթ , պիր աղ էվվէլ արապատա չօգ էզլյեթ չէքտիմ , Հաթթա , պիր արա , պուրանա կէլմէսէ տէ կէճ գալմըշ օլտուղումտան տօլանը տիւշարը վէսվէսէ պիլէ օլտում :

Էպէ . - Հէր չէյէ լանըգըյլա վագըֆ օլմագ իչին , հագըգէթի հալի թէմամէն պիլմէքլիկիմ լագըմ տըր : Պուսէպէպլէ մատամ , զաթընըղա պաղը սիւալլէր իթմէքլիկիմ միւսատտէ իյլէմէքլէ պերապէր , սիւալլէրիմէ ճէվապ տախի վիրմէլիսինիլ :

Մէճհուլէ գատըն . - Սիւալլէրինիզէ ճէվապ վէրիրիմ , ֆագաթ , Բօպէրթ , սիզին գարշընըգտա պիր չէյ տիմէք իսթէմէմ . . . իմտի , ազիզիմ Բօպէրթ , ըճճա իտէրիմ , պիզի եալընըղ պըրագըն :

Բօպէրթ , տէրհալ իթաաթլա , ֆագաթ պէլլիսիլ սուրէթտէ ումուղլարընը չէքէրէք , օրատան չըգտը :

Հանրիէթ, էպէ գարը իլէ եալընըզ գալտըղընտա,
— Սօրուհուզ, մաքում, սիւալլէրինիղէ ճէվապ վիր-
մէկէ հազըրմ, տէտի:

Մէրգումէ, այնի վազըթտա նիգապընը գալտըրտը-
ղընտա, մատամ Անկօ, իզհարը հայրէթ իյլէտի:

9

Մատամ Անկօ, նիգապըն գալտըրըլմասընտա, կէնճ
պիր գատըն գարչըսընտա պուլունաճաղընը մէմուլ իթ-
մէքտէ իքէն, պիւսպիւթիւն կէնճ պիր գըզ, սայքի պիր
չօճուգ գարչըսընտա պուլունտու:

Հանրիէթ, անճազ օն էէտի չաղլարընտա օլուպ, սի-
մասընըն ֆէվգէլղաեէ նաղիքլիկինտէն, վէ պալարընըն
քեամիլէն սարը օլմասընտան, մէզքիւր չաղտան տա իքի
եաշ տահա քիւշիւք կէօրիւնիւեօրտու:

Մէրգումէնին տիւպէրլիկի, սիմասընըն լէթաֆէթի,
վէ պիքիւրիք հալի գատար տիւպէր, լաթիֆ վէ պիքիւր
հիշ պիր գըզ վէ գատըն թէխայեիւլ օլունամանըպ, չէք-
միշ օլտուղու միհն ու մէշազգ վէ հէրարէթի վիճուտիեէ,
ճէմալինի պօզմատըղտան պաշգա, եանագլարընըն չէֆաֆ
գըրմըզըլըղընը տահա զիեատէ գըզարթարազ, վէ իթա-
լիա գուպպէյի ասիւմանը կիպի մաի օլան իրի կէօղլէրֆնէ
պաշգա պիր ըէֆնազը մախսուս քէսպ իթտիրէրէք, օլ
հիւանի ճէմալինի արթըրմըչլար իտի:

Էպէ. — (Քէնտի քէնտիեէ.) Օհօ, մատտէ՝ սիննի ըիւշ-
տէ պալիղ օլմուշ օլմանան պիր գըզը իղֆալ իմիշ... Բօլիս

պու իշէ դարըշտըղը հալտէ , շուքիւշիւք գըղըն աշըգը հէր քիմ իսէ մութլագա պաշը պէլաեա ուգրաեաճագ տըր . . . Հալպուքի , պու ճիհէթ պանա աշիտ տէյիլ տիր . . . պէնի պուլտուլար . . . խըղմէթիմէ իհթիեաճ հիսա իթտիլէր . . . պէն սանաաթըմը իշլէեօրում , գուսուրունա գարըշմամ :

Հանրիէթ . - (էպէ գարընըն սիւքիւթ ինտէն տօլաեը թէաճճիւպ իտէրէք .) Պէքլէեօրում , մատամ . . . պանա սիւլալ իտէճէկինիզ նէլէր տիր :

էպէ գարընըն իշպու եէնի միւշթէրիսինէ արգ իթտիլի սիւալլէրի , վէ Հանրիէթին կէօղլէրինի աշաղըեա էեէրէք , վէ կիթտիքճէ տահա զիեատէ գըղարարագ վիրտիկի ճէվապլարը պուրաճըգտա տէրճի սահիֆէ իթմէքլիկի զաշիտ կէօրիւքիւզ :

էպէ . - Ագիզէմ մատամ , պանա պու գատար մալիւմաթ լոզըմ իտի . . . պունտան սօնրա եաբաճաղըմը պիլիրիմ :

Օլ էսնատէ , Բօպէրթ , գաբուեու եավաշճա չալարագ , — իշէրի կիրէմէ գմիեիմ , տէյի սիւալ իթտի :

էպէ . - Մահրէմանէ միւքեալէմէմիզ խիթամ պուլմուշ օլտուղունտան , կիրէպիլիրտինիզ :

Պատէհու , մէրգում տէլիգանլը , տէրունը օտաեա կիրտիկինտէ , մատամ Անկօ ,

— Պիր սաաթ զայալ իթմէեէրէք , մատամը պուրաեա կէթիրմէնիզլէ , ֆէվգէլատէ էմրի պասիրէթէ մուվաֆըգ հարէքէթտէ պուլլունմուշտունուզ . . . չիւնքի թամ վսօգըթ տըր , տէտի :

Բօպէրթ . - Վազը համլին եագընտա վուգու պուլաճաղընը մէմուլ իտէրմիսինիզ :

էպէ . - Հիշ չիւպհէմ եօգ տուր քի , պու կիճէ վուգու պուլաճագ տըր . . . Պէլքի տէ եարը կիճէտէն էվվէլ . . . հէմտէ իւմիտ իտէրիմ քի , իշլէր բէք սըրասընտա ճէրէեան իտէճէք տիր . . . Պինապէրին , մատամ րահաթճա վէ

պիլա էնտիշէ եաթաղա կիրիպ, չէքէճէք օլտուղու միւշ-
քիւլ տազըզանա հուզուրը գալպ վէ ֆիքր իլէ պէքլէեէ-
պիլիր: Շուռու տաիի սէօյլէրիմ քի, պու տէտիկիմ տա-
զըզա, ուզագտան նէ՝ գատար տէհչէթլի իսէ, եագընտան
օլ գատար տէյիլ տիր:

Բօպէրթ. - Տօ'սթում, սիզի, մատամըն իհթիմամ վէ
տիզգաթ ու տիրանէթինէ իհալէ իտիեօրում, քէնտի-
սինէ թէմամիլլէ էմնիյեթ իտէպիլիրսինիզ... Ճէսուր
օլուն վէ իւմիտինիզի գաթթ իթմէեին... հէր չէյ սըրա-
սընտա ճէրէեան իտէճէք տիր... Շիմտիլիք Ալլահա ըս-
մարլատըզ, եինէ կէօրիւշիւրիւզ:

Հանրիէթ. - (Աշիքեար պիր տէհչէթ իլէ.) Պէնի պը-
րազըպ կիտիեօրմուսունուզ... Պէն իսէ, պու կիճէեի պու-
րատա կէշիրէճէքսինիզ տէյի զանն իտիեօրում:

Բօպէրթ. - Պիլիրսինիզ քի, պէնիմ օրատա պուլունա
մազլըզըմ հէր հալտէ էլզէմ տիր... Պիլիրսինիզ քի, պու
ազշամ պէր միւթատ պէնի օրատա կէօրմէտիկինտէ թէ-
աճհիւպտէ գալաճագ տըր: Իմտի, հէր չէյտէն էվվէլ,
շիւպհէեէ մահէլլ վիրմէքլազըմ տէյիլ մի տիր: - Փագաթ,
միւմքին օլուր օլմազ, ավտէթ իտէճէեիմ, վէ շիւպհէսիզ
պու կիճէ պունա մուվաֆֆագ օլաճազըմ:

Հանրիէթ. - Հագգընըզ վար տըր, սիզ հէր չէյի տիւ-
շինիւեօրսունուզ... վէ էմիի պասիրէթտէ ասլա գուսուր
իթմէեօրսունուզ... Պինապէրին, մատէմ քի կիթմէնիզ
լազըմտըր, կիտին, հալպու քի, պէնիմ, էօլիւմ թէհիքէոի
իշինտէ պուլունսուղումու, վէ թէրք օլունմուշ օլարագ,
վէ սիզի պէթէքրար կէօրմէեերէք էօլմէքլիք, ֆէվգէլատէ
չայեանը թէէսսիւֆ պիր քէյֆիեթ իտուկինի խաթըրլա-
եընըզ:

Բօպէրթ, Հանրիէթին իքի էլինի թութուպ, քէմալը
աչգ իլէ տօտագլարընա տաեաթտը: Մէրգումուն պու հա-
րէքէթի, քէնտիսինին եա ֆէվգէլատէ պիր սշըզ օլտու-

զունա, վէ եախօտ ուսթա պիր դօմէտիաճը իտուկինէ աւելեամէթ օլուպ, մէղպուրէնի, ինթիմամլըճա կէօքսիւ իւզէրինէ տաեաթարագ, գուլաղընտան աշաղըեա, լաթիֆ պիր սէտա իլէ,

— Սղիղէմ Հանրիէթ, սիզ՝ էօլիւմ թէհլիքէսինտէ քէյիլսինիզ, վէ էօլիւմ թէհլիքէսինտէ օլմահաճագսընըզ, էվվէթ, սիզ, մէսուտ օլմադ վէ սէվիլմէք իշին եաշաեաճագնընըզ, վէ պիր գաշ սաաթտան, թէքրարէն հանընըզտա պուլունուպ, շիմտիքի կիպի էլինիղի թուլտուղումտա, գօրգու վէ վէսվէսէլէրինիզ կէշմիշ օլաճագ տըր, վէ մէսէրրէթ իշինտէ պուլունտուղունուղ հալտէ, աշգ ու սէվտամըղըն մէյվէսի օլան մասումճըղաղը պանա թագտիւմ իտէճէքսինիզ, տէտի:

Բօպէրթ, իֆատաթընա պիր գաշ տաղըզա տահա տէվում իլէ, տօտագլարընտան էօյլէ ատի մուհապպէթ սէօղլէրի չըգմագտա իտի քի, պու սէօղլէրին ալթընտա սահիհէն էսէրի աշգ ու սէվտա պուլունմատըղը տէրք օլունմագտա իտի:

Հալպուքի, Հանրիէթ, պու սէօղլէրտէն խօշնուտ օլուպ, պու սաեհտէ քէնաիեի միւսթէրիհ ատտ իթտի, վէ թէպէսսիւմ իտէրէք,

— էվվէթ, տօսթում, պու սէօյլէտիկինիզ սահիհ տիր, պէնիւմ պու եօլտա զաննիեաթտա պուլունմագլըղըմ տիվանէլիք տիր, հագգսըզըզ տըր... Փագաթ, արթըգ գօրգում, վէսվէսէմ գալմատը... էմնիյէթիւմ պէրքէմալ տըր... կիտին... չաբուգ կիտին... սիզի պէքլէմէսի լաղըմ տէյիլ տիր, տէտի:

Բօպէրթ. - (Կէնճ մաշուգէսինին անլընտան սօն տէֆատալի պուս իթտիքտէն սօնրա.) Եագընտա թէքրար պուլունշուրուղ:

Պատէհու մէրգում, մէղպուրէնին պուլունտուղու օտտատան տիշարը չըգըպ, քէնտիսիյլէ պիրլիքտէ կէլմէսինի

մատամ Անկօեա իշարէթլէ անլաթտը, վէ անընլա եալը-
նըզ գալընճա,

— Տիմէք տիր քի, մատամ, մուխաթարա մէվնուտ
օլմատըղընա սիզ հագըգէթէն իթիգատ իտիեօրսունուզ,
տէյի սիւալ իթտի:

Էպէ. — Պէն հիշ պիր մուխաթարա մէմուլ իթմէեօ-
րում: Կէնճ գատըն համիլէլիկի էմնասընտա բէք ազ միւզ-
տարըպ օլմուշ իտուկիւնտէն, իյի հալտէ պուլունմագտա
տըր: — Ֆիլվագը քէնտիսի բէք գուվլէթլի տէյիլ իսէ տէ,
սըհհէթի պէրքէմալ կիպի կէօրիւնիւեօր... Եիւզտէ սօգ-
սան սօգուզ, վազը համիլն մուվաֆֆագըյեթլէ վուգու
պուլաճաղը իւմիտ օլունուր, հալպու քի, էն սօն քէրթէ-
տէտէ պիր թէհլիքէ չըգապիլէճէկի սիզճէ տէ մալիւմ տիւր
... Պէն, պու կիպի ահվալէ պիտտէֆաթ ըասթ կէլմիշիւմ
տիր, վէ եիւզտէ սօգսան սօգուզ պիր ֆէլաքէթ վուդու
պուլմամը տըր... Իմտի, պու տէֆա տաիսի մուվաֆֆա-
գըյեթլէ նայիլ օլաճաղըմըզը մէմուլ իտէրիւմ:

Բօպէրթ. — Ագչէեի սէվէ՞րմիսինիզ:

Էպէ. — Նէ՛ աճայիպ սիւալ, ագչէ սէվմէեէն վա՞ր մը
տըր:

Բօպէրթ. — Սիզէ եիկիրմի պէշ ատէտ լուի ալթունու
վիրտիւմ:

Էպէ. — Պու ագչէ, պէյնիմիզտէ գարարլաշտըրըմըշ օ-
լան ֆիեաթ իտի: — Սիզէ պիր մագպուզ սէնէտի վիրմէք
իսթէտիւմ, վէ եինէ տէ վէրիրիւմ:

Բօպէրթ. — Պունու տիմէք իսթէմէեօրում... Իշպու
պէշ եիւզ ֆրանգտան պաշգա, պին ֆրանգ տահա գա-
ղանմագ իսթէրմիսինիզ:

Էպէ. — Աճայի՛պ, պու տա սօրուլաճագ շէյ մի տիր:

Բօպէրթ. — Էկէրչի, տէօրթ կիւնէ գատար, անլաեօր-
մուսունուզ, տէօրթ կիւնէ գատար տիեօրում, օլ կէնճ
իսաթա, իսանէնիզի թէրք իտէճէք պիր հալտէ պուլունուր

խոսէ, սիգէ պին ֆրանգ տահա վիրէճէեհիմ:

Էպէ. - Հէր նէ գատար պու տէտիկինիզ միւշքիւլ իսէ տէ, պէօյլէ պիր ալիճէնապ միւշթէրի իչին, միւմքինս սիզ օլան թէշէպպիւսաթա տախի իպթիտար իտէճէեհիմ, - Իմտի, պու պապտէ էմին օլապլիւրսինիզ:

Հանրիէթին մաշուգու, էպէ գարընըն իֆատէյի մէզքիւրէսինի տինլէտիքտէն սօնրա, մահէլլի մէզքիւրտէն տիշարը չըգար, վէ պիր արապաեա ըաքիպէն, քէնտիսինի Վիլ-լ'էվէք սօգաղընտա, ֆալան նիւմէրօլու խանէեէ կէօթիւրմէսինի արապաճըեա էմր իյլէտի:

Իշար օլունան նիւմէրօլու խանէ, հավլի իլէ պաղչէ արասընտա ինչա իտիլմիշ զաեէթ վասի վէ աթիգ պիր պիւնա օլուպ, վագթիլլէ պիւեհիւք զէվաթա մախսուս օլարագ Բարիստէ ինչա օլունմուշ օլան պու եօլտա միւքէլլէֆ պիւնալար, պու կիւնքի կիւն բէք ազ տըրլար: Զիւնքի, շէհրի մէզքիւրտէ, չիմտի արաղինին ֆիեաթը, էպնիեէյի մէզպուրէնին ինչասընը հէման միւմքինսիզ գըլմագտա տըր:

Իքի միլիօն ֆրանգ մուգապիլինտէ վիճուտէ կէլէպիւլէն պիր պինանըն իճարը, եիւզ պին ֆրանգ օլմագ լազըմ տըր: - Պէօյլէ պիր տարաթ իչին, նէ՛ մէրթէպէ սէրվէթ պուլունմալը տըր: - Պու կիւնքի կիւն է՛ն զէնկինլէր պիլէ պու խուսուսու պիր տիվանէլիք ատտ իթտիքլէրինտէն, էճտատըմըզըն ինչա իթտիրմիշ օլտուգլարը օլ միւքէլլէֆ պինալար, պիրէր պիրէր զայպ օլուեօրլար:

Պիղիմ Բօպէրթ թէսմիեէ իթտիկիմիզ տէլիգանլը, քիւչիւք պիր գաբուեու չալըպ, գաբուճուեուն օտասընտա եանմագտա օլան պիր լամպա վէ տէհլիզին թավանընտան սաըլմըշ պուլունան պաղըրտան պիւեհիւք պիր ֆէնէր իլէ այտընլանմըշ վասի պիր հավլիեէ կիրաի:

Բօպէրթ, զաեէթ եավաշ սէտա իլէ գաբուճուեու սէլամլաեըպ, հիչ պիր շէյ սիւալ իթմէքսիղին, գաբուճու-

նուն օտար էօնիւնտէն վէ հավլիտէն կէչիպ, ներտիվէն գատէմէլէրինտէն եօգարը չըգար :

Մէրգուսուն տէհլիզ գարուսունտան միրուր իտէճէկի սըրատա, պիր քէօշէտէ ուեուսմագտա պուլունան իհթի-
եար պիր խըզմէթքեար ուեանարագ, պիրտէն պիրէ ու-
եանտը, վէ պազէն թէքլիֆսիզճէ իֆատէի հալիտէն ա-
թիգ խըզմէթքեարլարա մախսուս պիր թարզ իլէ,

— Ա՛հ, միւսիւ գօնթ, սի՛ղմիսինիզ... կէլմէնիզ խա-
երրլը օլտու : Մ. տ'Օպէրիվ ֆէվզէլատէ սապըրսըզըզլա
սիզի պէքլէեօր... պու ագչամ հէր վազըթտան զիեատէ
միւզտարըպ տըր... վէ ֆէվզէլատէ զազապնաք պիր հալ
քէսպ իթմիշ տիր... Զաթէն պէնի իւշ տէֆա նէզտինէ
ճէլպ պիրլէ, սիզին կէլիպ կէլմէտիկինիզի սիւալ իյլէտի,
տէտի :

Բօպէրթ. - Թապիաթ իյլէ, սէն տէ, Ժօ՛ղէֆ, պու սը-
րատա րահաթ պիր ույգու իլէ ուեուեամամըշտըն տըր :

Մէրգուս, պու սէօզլէրի սէօյլէտիկի սըրատա, միւ-
թատը վէճհ իւզրէ, տօտագլարը իւզէրինտէ իսթիհա-
քեարի պիր թէպէսսիւմ միւշահէտէ օլունմագտա իտի :

Ժօղէֆ նամ խըզմէթքեար. - Պէօյլէ պիր հալտէ նա՞-
սըլ ուեուեապիլիր իտիմ... եախօտ բէք ազ ուեուեա-
պիլտիմ :

Բօպէրթ. - Պէն չիմտի կիտիպ, Մ. տ'Օպէրիվի թէսկին
իտէրիմ... սէն, էկէր իսթէր իսէն, դաթթ օլունան ույ-
գունա տէվամ էթ :

Հանրիէթին Բօպէրթ թէսմիեէ իթտիկի, վէ մէզբիւր
սէքսէն եաշընտաքի խըզմէթքեարըն միւսիւ գօնթ իսմինի
վէրտիկի շախս, տէհլիզտէ սօլ թարաֆա կիտիպ, իքի գա-
նատլը պիր գարու աշտը, վէ ֆէվզէլատէ մօպիլեա իլէ միւ-
զէյեէն պազը օտա վէ սալօնլարտան կէշտիքտէն սօնրա,
ըըգուր պիր լամպա, վէ յունվար այը իչինտէ վէ օն իքի
օն տէօրթ տէրէճէլի պիր սօղուզ զէմանընտա կիպի եա-

գըլմըն օլան պիր շըմինէնին եանան օտուռնարը պյտընլը-
շըյլա թէնվիր գըլընմըն պիր եաթագ օտասընա կիրտի :

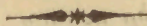
Պու շըմինէնին եանընտա , գըրմըզը ֆանէլատան պիր
կիճէլիք էլպիտէ կիեինմիշ օլան պիր իհթիեար պուլունուպ,
ուզուն պիր գանարէ իւզէրինտէ օթուրմուշ, եախօտ տա-
հա տօղրուսու եասլանմըն իտի :

Պազը քիթապլարը , ըիսալէլէրի վէ զազէթալարը հա-
վի օլան քիւշիւք պիր մասա իւզէրինտէ գօնուլմուշ օլան
լամպանըն պյտընլըզը , իհթիեարըն վիճուտինէ աթֆ օլուն-
մուշ օլմաղլէ , մէրգուլմուն կիւզէլ պիր անլը , սօլմուշ
լէհճէսի , վէ իբէք կիպի ինճէ վէ գար կիպի պէեազ սաշ-
լարը օլտուղու , վէ պըերգլարընըն ուզուն վէ քէզալիք
պէեազ իտուկի անլաշըլըեօրտու :

Պու իհթիեարըն սիմասընտա հէր շէյ պէեազ օլուպ ,
եալընըզ կէօղլէրի գօեու մավի օլտուղու միսիլու , գաշ-
լարը տախի ապանօղ սիեահլըղընտա գալմըն օլմասըյլա ,
մէզքիւր պէեազլըղըն պիւսպիւթիւն զըտտը իտի :

Գաբունուն աշըլըպ գաբանմասըյլա հասըլ օլան ճիւ-
զի պիր սէտա իւզէրինէ , իհթիեար , եավաշճա պաշընը
արգաեա չէվիրտի , վէ եէնի կէլէն ատէմի թանըմաղլէ ,
այնի վազըթտա , անլընտա վէ սիեահ գաշլարը իւզէրին-
տէ , սապըրսըզլըզ վէ հէման հիտտէթ ալէամէթի օլարագ-
միւշահէտէ օլունան տէրին չիզիկ , զայպ օլտու , վէ տօ-
տագլարը իւզէրինտէ միւպհէմ պիր թէպէսիւմ հուսուլէ
կէլիպ , կիւճիւլէ սօլ էլինի եօգարը գալտըրտը , վէ զա-
րիպ պիր սէտա իլէ ,

— Հիշ կէլմէմէքտէն իսէ , կէճ կէլմէքիւք տէ խաերը-
լը տըր ... Իմտի , խօշ կէլտինիզ , ազիզիմ գօնթ ... սիզի
նասըլ պէքլէմէքտէ օլտուղումու էկէրչի պիւսէ իտինիզ ...
տէտի :

10

Բօպէրթ, իհիսեարա եագլաչըպ, վէ տիթրէմէքտէ օլան էլինի թուլթուպ, քէմալը հիւրմէթլէ սըգտը, վէ մուսախսարէն չու վէճհլէ քէլամա իպթիտար իլլէտի:

— Էֆէնտիմ, պէնի ֆէվզէշատէ սապըրսըզլըզլա պէքլէմէքտէ օլտուղունուղու պիլիեօրտում, վէ էկէրչի եէտը իգթիտարըմտա օլսա իտի, սիզի պիր տագըզա պիլէ պէքլէթտիրմէզ իտիմ... Կէճիքտիկիմին սէպէպլէրինի պիր ազտան անլար իսէնիզ, հագըզէթտէ, զահիրէն զանն օլունտուղու գատար գապահաթլը օլմատըղըմ սիզտէ թաստիգ իտէքսինիզ... Լաքին, էվվէլ էմիրտէ, մատմուազէլ Հանրիէթտէն պահա իտէլիմ:

Իհիսար. — (Սիմաքնտա էմալի կէօրիւմէմիշ պիր էսէրը մուհապպէթ միւշահէտէ օլունարագ.) էվվէթ... էվվէթ... գըզըմ...

Բօպէրթ. — Պանա իհալէ իթտիկինիզ մէմուրիեթի իճրա իթտիմ... Մատմուազէլ Հանրիէթ իլէ քէնտի օտա պէսլէմէսի, սաաթ պէշի եիկիրմի կէշէն գաթար իլէ Օրլէանա կիթտիլէր: Պէն, քէնտիլէրինի, եալընըզ գատընլարա մախսուս օլան տայիրէտէ եէրլէշտիրտիմ, վէ գաթարըն հարէքէթինտէն սօնրա, բըխթըմտան այրըլտըմ:

Իհիսար, կէօղլէրինի, չըմինէնին իւզէրինտէ գօնուլմուշ օլան ասմա սաաթա աթֆ իտէրէք,

— Շիմտի սաաթ օն պուշուզ տուը, տէտի:

Բօպէրթ. — Մատմուազէլ Հանրիէթ չօգտան պէրի մուվասըլէթ իթմիշ տիր, վէ հիշ շիւքհէ եօդ տուը քի, իքի կիւնէ գատար քէնտիսինտէն քիր մէքթուպ ալարագ,

պունտա, սիգէ, մատամ գօնթէս ար նազրէյ հագգընտա
պազը խապէրլէր վերիլնէք տիր :

Իհթիեար . - Ձէվալլը գըզգարընտալըմ . . . պիր տա-
թի քէնտիսինի կէօրէմէեէնէեհիմ :

Բօպէրթ . - Գիմ պիլիր :

Իհթիեար , մահգունէն պաշընը սոլլաեարազ ,

— Անըն վէ պէնիմ չաղլարըմըզտա , օն սէնէաէն պէ-
րու պլըլըզ տէվամ իտէր իսէ , օնտան սօնրա եագընլըզ
միւմքին օլամազ . . . իմտի , պիզ պիրիպիրիմիզի ահրէթաէ
պուլսադըզ , վէ պու տա եագընտա վուգու պուլուր ,
տէտի :

Բօպէրթ . - Նիչին պու շէյլէրի տիւշիւնիւօրսունուզ
. . . րէճա իտէրիմ , ֆիքրինիզտէն պու շայեանը թէէսսիւֆ
միւզապահաթը չըզարըն . . .

Իհթիեար . - Պու սէօյլէտիկինիզ պէնիմ իչին աէյիլ
տիր . . . Շու պէնիմ կէշիրտիկիմ էօմիւր՝ էօմիւր միւ աիւր
էկէրչի սէվկիւլիւ Հանրիէթիմին պանա մուհապպէթի ֆէվ-
գէլատէսի օլմասա իտի , սէօզիւմէ իթիմատ իտին , տօս-
թում քի , պու ագշամքի տուամտա , ճէնապը Ալլահըն ,
եարըն պէնի քէնտի նէզտինէ չաղըրմասընը նիեազ իտէր
իտիմ . . . Ֆազաթ , քէնտի հագգըմտա խայլիճէ կէօրիւշ-
տիւք . . . շիմտիտէ սիզտէն պահա իտէլիմ . . . Սիզի թառ-
մա պէքէտիկիմի պիլիր իտինիզ . . . կէլմէմէնիզէ նէ՝ մանի
օլտու :

Բօպէրթ . - Պիր գազա :

Իհթիեար . (Էնտիշէ իլէ .) Շայեանը թէէսսիւֆ պիր
հալ մը գուհուրա կէլտի :

Բօպէրթ . - Էվվէթ :

Իհթիեար . - Ումարըմ քի , վէիւմ պիր հալ վազը
օլմամըշ տըր :

Բօպէրթ . - Վազը օլան հալ առի պիր շէյ իսէ տէ ,
ազ գալտը քի , հաեաթըմ էլտէն չըգաճազ իտի : Շէօյլէ

քի, քէնտի արապամա վասըլ օլմագ իւզրէ, մէվգիֆտէն չըգտըղմտա, սիւրաթլէ իւզէրիմէ կէլմէքտէ օլան պիր արապտեա տիգգաթ իթմէտիմ: Իշթէ, պու արապանըն օգու, պէնի օն աղըմ ուզաղա աթտը:

Իհթիեար. - Ահ, եա Բապպի:

Բօպէրթ. - Պու սատեմէ բէք շէտիտ օլտու... պազը գատընլար կիպի ագլըմ պաշըմտան կիթտի. աօղրուսու պու հալիմտէն տօլաեը մահճուպու... հէր նէ հալ իսէ, պէնի, էն եագընտա պուլունան էճղախանէեէ նագլ իթտիլէր. զալիպա պու իշ գօլայ տէյիլ իտի... նիհաեէթ կէօզլէրիմի աշտըմ... համտ օլտուն հիշ պիր եէրիմ գըրըլմամըշ իտի, լաքին թէտրիճէն զայիլ օլան ֆէվգէլատէ պիր հալը զաաֆէթ, իսթէտիկիմ գաաար սիւրաթլէ պուրաեա ավտէթիմէ մանի օլտու... Իշթէ, կէճիքտիկիմին սէպէպի պու տուր:

Իհթիեար. - Պէն իսէ, հագգսըզըզլա, սիզի, իհմալինիզտէն տօլաեը իթապ իտիեօրտում... Հալ պու քի, շու գազա սէպէպիյլէ եա թէլէֆ օլսա՝ իտինիզ. - Կէշիրմիշ օլտուլունուղ թէհլիքէեի տիւշիւնտիւքճէ, տիթրէեօրում:

Բօպէրթ. - (Կիւլէրէք.) Հագգըմտա էսէֆ իթմէքլիկինիզ, պէնիմ իշին պիր իֆթիխար սրը. - Պունտան տահա զիեաուտէ նէ՞ թէմէննի իտէպիլիր իտիմ:

Իհթիեար. - Փագաթ, շիմաի քեամիլէն քէսպի աֆիյեէթ իթտինիզ, տէյիլ մի:

Բօպէրթ. - Հիշ պիր գազա վագը օլմամըշ տըր կիպի շիմտի պիր էօզրիւմ եօգ տուր:

Իհթիեար. - Տիմէք օլուրքի, զիեատէ իսթիրահաթա իհթիեաճընըզ պուլունմալը տըր:

Բօպէրթ. - Սիզի թէէմին իտէրիմ քի, ապա իսթիրահաթա իհթիեաճըմ եօգ տուր, վէ հէր վագըթքի կիպի, ագշամքի զազէթալարը սիզէ օգումաեա հազըրըմ:

Բօպէրթ , պու սէօղլէրի սէօյլէսէրէք , զիքր իթ տիկի-
միդ քիւչիւք մասանըն իւսթիւնսէն Կաղէթ տը Ֆրանսիլէ
Բաթրի զաղէթալարընը ալտըքի , պունլարըն դուշադլարը
հէնուզ երըթըլմամըչ իտի :

Իհթիւեար . - Խաչր . . . Խաչր . . . պու կիւն օգումա-
նըզա ըաղը տէյիլիմ . . . պիլիրիմ քի , հէր վաղըթքի կի-
պի , քէնսիհիդի տայիմա պանա ֆէտա իթմէկէ հաղըրսը-
նըզ . . . լաքին , պու ֆէտաքեւպըղըզ գապուլ իտէճէք գա-
տար էմնիւթիմ եօգ տուր . . . Իմաի , ազիդիմ գօնթ ,
րէճա իտէրիմ , տայիրէնիզէ ալտէթ իտին . . . սիդին եաթ-
մըչ օլտուղունուղու , վէ ըահաթճա ուեուտուղունուղու իա-
պէր ալտըղըմտա , մէմնուն օլաճաղըմ :

Բօպէրթ . - (Թէպէսսիւմ իտէրէք .) Էկէրչիւնէցտիւնիզ-
տէ հայիզ օլտուղում զաղէթա օգումագլըզ վաղիֆէմի
Խիֆա իթմիչ օլմագլըզ մէսէրրէթինէ նայիլ օլմամազ իսէմ ,
կէօզիւմէ ույդու կիրմէսէճէք տիր :

Իհթիւեար . - Հէր հալտէ պու զաղէթալարը օգում-
մագ մը իսթէեօրսունուզ :

Բօպէրթ . - Էվվէթ , հէր հալտէ իսթէեօրում . . . կէօ-
րիւեօրսունուզա , միւսիւ , պու ազչամ վաղիֆէլէրիմիզ
թէպտիլ ծլմուչ տուք . . . չէօյլէքի , պու ազչամտա , պէն ,
խանէնիզտէ վէ տանքղտա քէնսի արղում վէ միւրատըմ
վէճհ իւզրէ , հարէքէթ իթմէք իսթէեօրում :

Իհթիւեար . - Բէք ալէա , արղունուզա մուվաֆիազալթ
իտէրիմ , լաքին , պու արղունուզ եարըմ սաաթտան գի-
եատէ իմթիւտա իթմէմէլի տիր . . . պաչլըճա հավալիս
իլէ էն մուհիմմ վուգուալթը միւթէնէվիսէյի օգունուն ,
գուսուրու եարընա գալսըն . . .

Բօպէրթ , Բաթրի զաղէթաարընը աչըպ , վաղիֆէսինի
իճրա իթտի , լաքին . օ ազչամքի զաղէթալարտա էհէմ-
միսէթլի պիլ չէյ եօգ իտի :

Պիր չարէք սաաթ սօնրա , իհթիւեարը մէրգում , պա-

չընը ուղուն դանաքէսինին սրբթընա տաեաթմըչ օլտուղու հալտէ , տէրին պիր ույգուեա Կալմըչ Խտի :

Բօպէրթ , օգուամսընըն սէտասընտան իհթիեարը ու եպնտրըմամագ իչին , թէտրիճէն սէսինի եալաշլաթտը , վէ պատէհու , աեազլարընըն ուճունա պասարագ , վէ գարուեու տախի աչըգ պըրագարագ տիշարը չըգտը , վէ պիր արա ույգուսու գաթթ օլունմուշ օլան իհթիեար խըզմէթքեարը թէքրար ուեանտրըրպ , էֆէնտիճինի եաթաչ գընա եաթըրմասընը թալսիեէ իթտի :

Եօգարլարտա դիբը իթմիշ օլտուղումուզ պիւեիւք ֆէնէրտէն պաշգա , տէհլիզտէ պիր գօնսօլ իւղէրինէ գօնսուլմուշ օլան վէ եանմագտա պուլունան պիր իտարէ գանտիլի եանընտա պիր շէմտան մէվճուտ օլուպ , Բօպէրթ , պու շէմտանը եագտը , վէ խալը իլէ գաբըր օլան կէնիշ նէրտիվէնին գատէմէլէրինտէն , պինանըն պիր քէօշկիւնէ չըգտը : Մէրգուամուն տայիրէսի , պու քէօշկիւն պիրինճի գաթընտա օլուպ , պիր իշ օտասընտան , պիր սալօնտան , պիր իշ օտասընտան , վէ թուալէթ տայիրէսիլլէ պիթիշիք պիր եաթագ օտասընտան միւրէթթէպ Խտի :

Պու գաթ , ալթ գաթտան տահա գիեատէ կիւղէլ մէֆրուշաթ իլէ թէգեին իտիլմիշ օլուպ » կիւղէլ հալըլար , տօլասլար , վէ օյմա իլէ իչլէնմիշ սանտըգլար , հիւնէրլի թապիրլէր վէ սայիրէ իլէ , հագըղէթէն պիլ միւղէխանէ հալինտէ պուլունմագտա Խտի :

Բօպէրթ , սէրիան էալապընը սօեունուպ , եաթաղա կիրտի , ֆագաթ , եաթաղա կիրմէսի , ուեումագ իչին օլմաեըպ , իրթէսի կիւն , չարչապ վէ եօրկանընըն ալթիւսթ լիւկիւնտէն , եաթմըչ օլմասընըն թաստիգ օլունմասը իչին Խտի :

Մէրգում տէլիգանլը , տիլսէկինի պաշ եասթըղընա տաեաթմըչ օլարագ , իքի սաաթտան գիեատէ գըմըլտանմագսըղըն տուրտու , վէ պագըչընըն հալինտէն , տիւշիւն-

մէքոտէ, եախօտ ուեանրդ օլարադ թիւեա կէօրմէքոտէ իւտուկի անլաշըլմագտա իտի :

Թիւեասընտա կիւզէլ թասվիրէր մէվճուտ օլտուզու մագնուն օլուպ, չիւնքի, ալէսսէվիեէ մահզունիեէթպախշ օլան սիմասընտա, էսէրի մէսէրրէթ միւշահէտէ օլունմագտա իտի :

Պիրտէն պիրէ մէրդում տեաղա գալգըպ, հէման եիւքսէք սէտա իլէ, չէօյլէ սէօյլէտի :

— Էվվէթ, բէք չօգ եօլ գաթթ իթտիմ, չիմտի հալիմտէն խօշնուտում... չիւպհէսիզ, մագսէտէ վասրլ օլմագտան էվվէլ, պազը մանիլէրէ տահա թէսատիւֆլէ, անէրի պէրթարաֆ իթմէկէ չալըշաճաղըմ, լաքին, վազիֆէմին է'ն միւշքիւլիւ իճրա օլունտու, է'ն սարը մահէլլէրտէն կէչիլտի... կէրէք երլտըզըմ վէ կէրէք ճէսարէթիմ պու պապտէ պանա մուալին օլմագտան տուր օլմահաճաղլար տըր, ... Տայիմա եիւքսէեէ չըգաճաղըմ... թէբէեէ գատար չըգաճաղըմ... շու բրէնսլէրէ լտեըգ օլան խանէտէ մէշու վէ եէկեանէ սահիպ օլմագլըզ, հազըզէթէն պիւեիւք վէ կիւզէլ պիր չէյ օլաճագ տըր, վէ պէնիմ իգպալիմ տէ պու տուր :

Բօպէրթ, եաթաղընտան գալգըպ, չըգարմըշ օլտուզու էլպիսէլէրի թէքրար կիեինտի, վէ ճէպինէ տախի քիւչիւք պիր ըէվօլվըր գօեուպ, օտասընտան տիշարը չըգտը, վէ ֆագաթ կէլտիկի եօլտան կիթմէեիպ, թուալէթ օտասըլլա իխթիլաթը պուլունան պիր նէրտիվէնտէն աշաղըեա էնտի :

Մէրգումուն էլինտէ իքի ատէտ անախթար պուլունուպ, պունլարտան պիրիսի, հապլիեէ նագըր օլան պիր գաբուեու ալմաեա մախսուս իտի : Մէզքիւր գաբունուն սիւրմէսի վէ ըէզէլէրի տիգգաթլըճա եաղլանմըշ իաուկինտէն, անախթար կիրէր կիրմէզ, գաբու սէսսիզճէ տաշըլտը :

Բօպէրթ , իբրինճի անախթար իլէ տէ , գարուճունուն օտաւար եանընտա աշըլմըշ օլան քիւչիւք պիր գարուեու աշտը , վէ գարուճուեու ուեանտըրմագարզըն , Վիւլէվէք սօգաղընա չրգտը :

Օլ էանատէ , հէման սասթ , սապահըն պիր պուչուզու իտի : Շուրասը տախի մալիւմ օլմագ կէրէք տիր քի , պիւթիւն կիճէ , զէնկին մահէլլէրինտէ , պիր թագըմ գայիֆ աթլարա գօշուլու , վէ կիճէլէրի ուեանըգ տուրան արապաճըլարըն թահթը էմիլլէրինտէ գուլլանըլըր խարապ ա-րապալարա թէսատիւֆ օլունուր :

Պու արապաճըլար , եա խանէսինէ կէճ գալմըշ պիր հօվարտաեա , վէ եախօտ մէմուլին զայրի սուրէթտէ ալ-տէթ իտէն զէվճէր վէ եախօտ իսմէն համիլիք իտէն քիւմ սէլէր սէպէպիլլէ , մաշուգէլլէրիլլէ վագըթ կէչիրէմէեէն պագը զէնտօսթլարա րասթ կէլմէք , վէ պուշլարը խանէլլէրինէ կէթիւրիւպ , ճէօմէրտճէ իւճրէթ ալմագ իւմիտիլ-լէ տօղրու պիր մէսլէքլէրի օլմաեարագ , արապալարընը ա-հէսթէ ահէսթէ վէ րասթ կէլա եիւրիւտիւրլէր , վէ չօգ տէֆա տախի մէմուլլէրինտէ մուվաֆֆագ օլուրլար :

Բօպէրթ տախի , պու արապաճըլարտան պիրինէ րասթ կէլէճէկինի իւմիտ իթմէքտէ իտի : Ֆիրվագը , պախթը մէր-գումա եավէր օլարագ , եիւզ -- իւճրէթլէ , պիր արա-պաեա րագիպ օլուպ , Պաթինեօլ պուլվարընա կիթտի , վէ օրատան , տիվարլարըն պօեունտան եիւրիւեէրէք , վէ էմրի պասիրէթէ ըիաեէթէն , էլինի , ըէվօլվէրինին թէթի-կի իւզէրինէ տաեաթարագ , էպէ գատընըն իգամէթ իթտիկի խանէեէ տօղրու իլէրլէտի , վէ չէնտ տագըգա զարֆընտա խանէի մէզքիւրէ մուվասըլլէթլէ , իբրինճի գաթըն ըէնչէրէլլէրինտէն պիրինին քիրլի ճամլարը ար-գասընտան րարլամագտա օլան քէսկին ըչըղա տիգգաթ իթմէեէրէք , էվին գարանըգ պիր կէչիտինէ կիրմէք իւզ-րէ իքէն , պիրտէն պիրէ գարանըգտա , գարչըսընա պիր

կէօլկէ չըգըպ, պու կէօլկէ քէնտիսինէ տօղրու իլէրլէտի,
վէ պօլուդ պիր սէտա վէ էսրարի պիլ հալ իլէ,

— Էֆէնտիմ, սիղէ հասիհաթ իտէրիմ քի, իչէրի կիլ-
մէնէսինիլ, տէտի :

Մէրդում տէլիգանլը, պիրմէն պիլէ մէղքիւր կէօլ-
կէնին զուհուրինտէն շաշըրապ, վէ քէնտիսինէ գարշը պիր
հիւճում վուդու պուլաճաղընը զանն իտիպ, տէրհալ ար-
դաեա տօղրու չէքիլտի, վէ ճէպլինտէն ընվօլլըրընը չըգա-
րարագ,

— Ալարկա՛, եօգսա չիմտի սէնին ճանընը ալըրըմ,
տէյի պաղըրտը :

Իչիտիլէն սէտա. - Տէտիկինիլ՝ սըրֆ թէտպիրսիլիք
սիր... Տահա նիչէնէտէք, սիղէ խաեըրլը հասիհաթլար
վիրէնլէրի գաթլ ու լօէլէֆ իթմէրլիկի թէհաթիտ իտէճէք-
սինիլ... Նամուռում իւղէրինէ սիղէ սէօյլէրիմ քի, շու հա-
լինիլ պէնի թէաճճիւպտէ պըրազընօր... Միւսիւ Բօ-
պէրթ սիլ ագլընըզը վէ մուհաքէմէնիզի նէ՛ եաբտընըզ :

Բօպէրթ. - (Թէաճճիւպլէ.) Վա՛յ, պէնիմ քի՛մ օլ-
ղումու սիլ պիլիեօ՛րմուսունուզ :

Մէճհուլ սէտա. - Պիր ազ պիլիլիմ, ֆադաթ, սիլ
պէնի սէսիմտէն թա՛ւըմաեօ՛րմուսունուզ :

Բօպէրթ. - Սիլ քի՛մսինիլ :

Մէճհուլ սէտա. - Պէն Սարիօլում, չիմտի անըճտը-
նը՞ղ մը... Գո՛ւ գո՛ւ...

11

Բօպէրթ . . . Սարիօ՛ւ մու . . . Սարիօլուն պուրատա նէ՞
իշի վար տըր :

Սարիօլ . - Սիղ պուրատա նա՛սըլ պուլունուեօր իսէ-
նիղ, պէն տէ օ գապիլտէն պուլունուեօրում . . . Զանն իս
տէրիմ քի, հէր քէս Պաթինեօլ պուլվարընա կէլէպիլիր :

Բօպէրթ . - Ա՛ սէֆիլ, տիմէք տիր քի, մահէլլի խըզ-
մէթինի թէրք իթտին :

Սարիօլ . - Էվվէթ :

Բօպէրթ . - Պու հալտէ, թէչէպպիւսիւմիւզ տիւչարը
թէհլիքէ օլմալը տըր :

Սարիօլ . - Սիղի թէէմին իտէրիմ քի, հիչ պիր թէհլի-
քէ եօգ տուր . . . Պէն էվվէլճէ հէր շէյի տիւչիւնտիւմ, վէ
թէտապիրի իհթիեաթքեարանէեի իթթիխազ իթտիմ, հաթ-
թա տիեէպիլիրիմ քի, թէտապիրի մէգքիւրէեի լաեղգըլա
իթթիխազ իյլէտիմ :

Բօպէրթ . - Պուրաեա պէօյլէ աճէլէթէն կէլմէեէ նէ՞
սէպէպին վար իտի :

Սարիօլ . - Սիղին իլէ կէօրիւշմէք իսթէեօրում. պաշգա
հիչ պիր սէպէպիմ եօգ տուր :

Բօպէրթ . - Պու միւքեալէմէ կէրի պըրագըլամա՞ղ մը
իտի :

Սարիօլ . - Պէնի պուրատա կէօրտիւկիւնիւզ հալտէ,
կէրի պըրագըլամաղ օլտուղունու անլաեապիլիրսինիզ . . .
հաթթա, պու խուսուստա ֆէվգէլատէ պախթիեար իմիչ-
սինիզ, զիրա, էկէրչի պէն օլմասա իտիմ, իրք տէֆա սիղ
պիր տուղաղա տիւշէճէք իտինիզ :

Բօպէրթ . - Նէ՞ տուղաղընտան պահս իտիեօրսուն . . .

նի՜չին պիր աղ էվվէլ, իչերի կիրմէմէքլիկիմի պանա իթ սը
իտիեօրտուն :

Սարիօլ . - Չիւնքի , բօլիս տէրունը խանէտէ տիր :

Բօպէրթ . - (Մլթիւսթ պիր սէտա իլէ .) Բօլիս տէրու-
նը խանէտէ՞ մի տիր :

Սարիօլ . - Էվվէթ . . . գօմիսէր . . . զապթիեէլէր . . .
ասքէրլէր . . . հիչ պիրի նօգսան տէյիլ տիր . . . Ֆագաթ ,
էֆէնտիմ , միւսթէրիհ օլուն , պու պապտէ սիզէ թէալլիւգ-
իտէր հիչ պիր շէյ եօգ տուր . . . Մատտէ՝ պիր շախս հագ-
գընտա տըր քի , մէրգում , զապլթա թարաֆընտան արա-
նգլտըղը հալտէ , եագաեը պէլատան գուրթարմագ իւզրէ ,
ըէվօվըր իլէ քէնտիեի վուրուպ թէլէֆ իթմիչ տիր . - Լա-
քին , պու կիպի սըրալարտա վագը օլսն ահվալի սիզ տէ
ըանայ պլիբրաֆնիզ : - Նէրտիվէնտէ մէմուրլար պէքլէեօրլար
. . . գօմիսէր իսէ , էհլի մէրագտան տըր , վէ սիզտէ , պու
կիպի մահէլլէրէ ալըչըգ պիր քիսվէ պուլունմատըղընտան ,
պէօյլէ կիճէ վագթը վուգու պուլան զիեարէթինիզ հագ-
գընտա շիւպհէսիզ պագը իյզահաթ իսթէեէճէք տիր . . .
պու իսէ , սիզի պիր աղ , հաթթա գիեատէճէ պիհուղուր
գըլաճագ տըր , գիրա , նիհաեէթ հէր սահիհլիկի սէօյլէ-
մէք տէ քեարը ագըլ տէյիլ տիր , էօյլէ տէյիլմի , միւսիւ
Բօպէրթ :

Բօպէրթ . - Հագգըն վար Սարիօլ , իգրար իտէրիմ քի ,
սէն պանա խըղմէթ իթտին :

Սարիօլ . - Տիմէք տիր քի , հիւքիւմէթ մէմուրլարընըն
տիչարը չըգմալարընտան սօնրա , տէրունը խանէեէ կիրմէ-
կէ մուվաֆֆադաթ իթտինիզ : - Պունտան գաթինազար , թէ-
շաշ իթմէկէ տէ հիչ պիր սէպէպ եօգ տուր . . . սիզին պու-
րաեա կէլմէքլիկինիզ , պագը խապէրլէր անլամագ իչին օլ-
տուղու հալտէ , պէն սիզէ հէմ թագէ վէ հէմ տէ սէչիւմիչ
խապէրլէր վիրէճէեիմ . . . վալիտէ վէ եէնի սօղան էվլաս
իլի հալտէ տիրլէր :

Բօպերթ . - (Տիթրէսէրէք .) Նէ՞ տիւօրսուն . . . վարիտէ . . . էվլատ մը . . .

Սարիօլ . - Էվլէթ . . . անլաեօ՞րմուսունուզ , պիր խայլի վաղըթ որը քի , պուրատա պէքճիլիք իտիւօրում . . . տէֆիզամ իշին , պու մալիւմաթը իսթիհսալ իթտիւմ . . . պու միւնասիպէթլէ մատամ Անկօնուն պէպէմէսինի սէօյլէթտիւմ . . . Քազաթ , նէ՛ թէվէքէլլի գըզ . . . Նարը կիճէեի պէշ տազըզա կէշէրէք , սիզ , պիր էրքէք էվլատ բէտէրի օլմուշտունուզ . . . պիր վարիս քի , էկէրչի թարաֆընըզտան իլթիզամ իտիլիր իսէ , մուվաֆֆազ օլաճաղը տէրքեար սըք . . . Շու վաղըատա հէր շէյ սըրասընտա ճէրէեան իթմիշ , վէ օքիւշիւք գըզ , զալիպա եալընըզ պիր ճիւզի ծէս չըգալըզ , սայիր պիր կիւճլիւք չէքմէմիշ տիր : - Շիմտի , միւսթէրիհ վէ դաեէթ մէմուն օլտուզունուզ հալտէ , թէմէննի իյլէտիկիւմ միւլազաթ իշին պիր չարեէք սասաթ գատար Ֆէպա իլէ , ումարըմ քի , բուի բիզա կէօսթ էրիրսիւնիլ :

Բօպերթ . - Զանն իտէրիւմ քի , պաղը մահրէմանէ շէյլէր սէօյլէեէճէքսին :

Սարիօլ . - Էվլէթ :

Բօպերթ . - Պազաթ , չու պուլլար իւզէրինտէ կէօրիւշմէքիլիք , պէնճէ թէտպիրսիլլիք տիր :

Սարիօլ . - Պէնճէ տէ էօյլէ . . . հաթթա , ալիմլէր տէ , աչըզ մահէլտէ վէ կիճէ վաղթը մահրէմանէ թաաթիի էլֆազ իթմէքիլիք , ճայիզ տէյիլ տիր , տէրլէր :

Բօպերթ . - Բէք իյի , նէ՞ եարալըմ :

Սարիօլ . - Պու պապտէ միւսթէրիհ օլուն . . . պէն , պուրաեա եազըն միւնասիպ պիր մահէլլ պիլիրիւմ :

Բօպերթ . - Լաքին չու սասաթտա օրասը գաբալը օլմազ կէրէք տիր :

Սարիօլ . - Պաղը կիւնա իշլէրի օլան , վէ դաբունունու աչորբուհեր պիէնլէր իշին , հիշ պիր վաղթթ օրասը գա-

բանմազ: - Կէլինիզ, էֆէնտիմ, չիմտի տէտիկիմ մահէլլի կէօրիւրսիւնիւզ:

Բօպէրթ, հէմ ղանէթ մէրազ վէ հէմտէ պիր ազ իզ-թիրապ իչինտէ օլտուղու հալտէ, հիչ պիր իթիրազը ճէ-տիտտէ պուլունմագսըզըն Սարիօլ իլէ պիրլիքտէ կիթտի:

Մէրգումլար, պէշ տագըզա գատար երևրիւտիքտէն սօնրա, ինչասը թասապվուր օլունմուշ, ֆագաթ, հէնուզ ինչա օլունմամըշ օլան պիր սօգաղըն քօշէսինէ վասըլ օլ-տուլար: - Պու մահէլլտէ, տար վէ երևսէք թէք պիր պի-նա պուլունուպ, պունուն գաբուսույլա ալթ գաթ գա-նատլարը գաբալը իտիլէր: Իչէրտէ հիչ պիր ըշըզ կէօրիւ-մէտիկի կիպի, հիչ պիր սէտա տախի իչիտիլմէմէքտէ իտի: Սաղ վէ սօլ թարաֆլարտա վասի արսալար օլուպ, պուն-ըարըն էթրաֆը թախթաբէրտէլէր իլէ մուհաֆազա իտիլ-միշ իտի:

Սարիօլ, կիճէնին գարանըղընա բաղմէն, մէզքիւր թախթաբէրտէնին թախթալարընտան իքիսինի չըգարտը, վէ պիր տէլիք աչըպ, պունտան Բօպէրթի կիրտիրտի, վէ պատէհու քէնտիսի կէչիպ, թախթալարը եինէ եէրլէրինէ գօյտու, վէ արգա թարաֆտան էվէ եագլաչըպ, տէօրթ տէֆա, քիւչիւք պիր գաբուեու չալտը, վէ ազ վազըթտա մէզքիւր գաբու աչըլտը:

Սարիօլ, պու մուամէլէսի արասընտա, եավաշ սէտա իլէ:

— Խիլաֆը նիզամ հարէքէթտէ պուլունուլմասընտան տօլանը պուրանա գօմիսէր կէլէպիլէճէկի գօրգուսու եօգ-տուր, տէտի:

Պատէհու մէրգում, ըէֆիզիլլէ պիրլիքտէ պիր մէյ-խանէնին պիւեիւք սալասընա կիրտի: Պու սալա, տիվար-լարա թաալիգ իտիլմիշ օլան ֆէնէրլէրին այտընըղըյլա պիր ճիւզի մէրթէպէ ըշըմըշ օլուպ, Լօնորա շէհրինին տիւմանը կիպի գաթը օլան թիւթիւն սիկարալարընըն տիւ-

մանրյա , մեզքիւր սյտընլըգ պիր տէրէճէ տահա գա-
րարմիշ խաի :

Օն պէշ երկիրմի գատար շիւպհէլի էրքէքլէր իլէ ,
քէշալիք շիւպհէլի թաավիրլէրտէ պուլունան իւշ տէօրթ
գատըն , սէսսիղճէ վէ սիւքիւնէթլէ իշկի իշմէքտէ , քեա-
ղըտ վէ եախօտ տօմինօ օյնամագտա խաիլէր :

Պուշլարըն կիւլմէսի տէ եաւաշ սէտա իլէ օլուպ , լա-
գըրտը իթմէլէրի իսէ , պիր խաավմանըն օտասընտա խաի-
լէն լագըրտըլարա պէնղէմէքտէ խաի : Հասըլը , սէսլէլի
տիշարտան իշիտիլմէմէք իշին , քեաֆֆէյի թէտապիրի պա-
սիրէթքեարանէ իթթիսագ օլունմուշ խաի :

Բօպէրթին կիեինմիշ օլտուղու մունթաղամ էլպիսէ ,
պիր տէրէճէ հէեէճան հասըլ խաիպ , էմնիյեթսիլիկէ
սէպէպ օլտու : Գեաֆֆէսի տէ , էսկի պիւսկիւ էսվապ կի-
եինմիշ օլան պու իշկիծիլէր վէ օեաւնճուլար , էվվէլ էմիր-
տէ Բօպէրթէ պիր խաֆիեէ մագամընտա աթֆը նազարը
տիղգաթ իթաիլէր իսէտէ , մէյխանէնին միւշթէրիլէրին-
տէն պիրինին ըիֆագաթընտա պուլունաուղունու կէօր-
տիւքլէրինտէ , օնտան սօնրա արթըգ հագգընտա ֆիթուր
կէօսթէրմէտիլէր :

Մէյխանէճի . - (Սարիօլ իլէ թօգալաշտըգտան սօն-
րա .) Էֆէնտիլէր , նէ՞ պուեուրուրսունուղ :

Սարիօլ . - Միւսիւ իլէ պէն կէօրիւշէճէեիղ . իպթիտա
պիղէ կիզլի պիր օտա լաղըմ տըր :

Մէյխանէճի . - Բէք իյի , տահա պաշգա՞ . . .

Սարիօլ . - Պիղէ ալէա պէեաղ վէ գըրմըզը շարապ ,
նէֆիս իշկիլէր , պիր թապագ տօմուղ էթի , պիր միգտար
խաա էթմէք , բէքսիմատ , Խէրօթ , սալաթա , պիրինճի ճինս-
տէն սիկարա , էլմա , վէ էրիք կէթիրին . . . էֆէնտի զէնկին
տիր , վէ պու շէյլէրին պէտէրինի տէ քէնտիսի վիրէճէք
տիր :

Իքի տագըգա սօնրա , Բօպէրթ իլէ Սարիօլ , կիզլի օ-

տա տէնիլէն պիր տայիրէտէ գարչը պէ գարչը օթուր-
տուլար, Գու օտանըն, սալաեա նազըր եալընը թօզլու
պիր բէնչիրէսի պուլունուպ, պիւթիւն պիւթիւն լաէֆի
մէճլիս խիլմէք իսթէնիլտիկինտէ, պու բէնչիրէնին, եալը-
նըք եաթագ չարչտպընա գուլլանըլան բէրտէսի դաբա-
թըլմագլա, մաթլուպ հասըլ օլապիլիր խի :

Պէեալ թախթատան եաբըլմըլ օլտն վէ գարարմըլ
պիր շամատանը համիլ պուլունան պիր մասա իւզէրինտէ,
Սարիօլուն սիրարըլ իթտիկի, վէ Բօպէրթին պէտէլինի էօ-
տէեէճէք օլտուզու էնլաի թաամ վէ չէրէզլէր պուլուն-
մագտա խի :

Սարիօլ թէսսիեէ իթտիկիմիզ շախա, եիկիլմի սէրիզ
թիուզ չաղլարընտա խայլիճէ կիւզէլ պիր տէլիգանըլ օ-
լուպ, ֆագաթ քիսվէսինտէն, քիւրէքտէ սիլէագըր պօ-
զուլմուչ պիր բրանկայրտան վէ իհթիեար վէ գուրնագ
պիր տիրօմաթտան գիեատէ, Բարիսի պիր հայտուտը
մէշհուր օլմագլա մաարուֆ խի :

Մէրգումուն սօլմուչ օլան, ֆիրասէթլի վէ ֆագաթ
զէհքլէնիճի հայտէ կէօրիւնէն սիմասը, գուրչուն գարլը
կիպի օլուպ, քէսկին կէօզլէրինին էթրաֆընտա, քէօմիւր
իլէ չըզըլմըլ կիպի պիր տէյլրմի միւշահէսէ օլունմագտա
խի : Մէրգումուն պագըչը, հայլագճա վէ իսթիհզաքեարի,
սաչլարը սարը, վէ գիեատէսիլլէ բօմատա սիւրիւլի օլուպ,
պու սաչլար, գուլագ թօզլարընտա պիթիլմիլ խի :

Մէրգումուն, բէնկի պէլլիսիզ օլան բաթթօտունուն
տիւյմէ տէլիքլէրինին պիրինտէն, աչգ ու սէվտա հէտի-
եէսի օլարագ, իբէքլէ իլլէնմիլ պիր թիւթիւն քիսէսի ա-
սըլմըլ օլուպ, գատիֆէտէն օլան շարգասընըն անըր գա-
բահաճագ թարաֆը, անըլ իւզէրինէ զիեատէճէ էնմիլ
պուլունմագտա խի : Ազգընտաքի թօքրագտան չիպուգ
իսէ, տօտագլարընտան հէման այրըլմամագլա աչընմըլ
խի :

Հիքեանէմիզին մուգատտէմէսի, 1850 թարիիինսէ
ճէրէեան խորպ, թարիիսի մէկքիւրտէն սօնլա եիկիրմի
տէօրթ սէնէ կէչմիշ տիր: - Հալ պու քի, էկէրչի օգու-
եանլարըմըլտան պաղը էհլի մէրազ, թէհլիքէեի կէօզէ ա-
լարազ, Բարիս ճիվարլարընտա պուլունան պաղը ասի պա-
լօլարա կիտէրլէր իտէ, պալէատէ նազչ ու թարիֆ իթտի-
կիմիզ թաուլիրտէ պիր թագըմ քէսանա թէսատիւֆ իտէ-
ճէքլէր տիր քի, պունտան, Սարիօլուն քիսվէսինտէ ատէմ-
լէրին \ օ կիպի մահլէլէրտէ տայիմա մէվճուտ օլտուզլարը,
վէ պու քիսվէնին՝ զայա օլմազ պիր քիսվէ իտուկի անլա-
շուրը:

Սարիօլ, պիրի պէեազ վէ տիկէրի գըրմըզը շարապ
իլէ տօլու իքի ատէս չիչէնին աղըզլարընը աչըպ, թասը-
նա պագմազ իւզրէ, պիր գաչ եուտում իչտի, վէ պա-
տէհու, իքիտի արգատաշը, վէ իքիտի տէ քէնտիսի իչին
օլմազ իւզրէ, տէօրթ գատէհլի աղըլնա գատար տօլտուր-
տու, վէ մահլուզիեէթլէ,

— Շու շարապ բէք ալէա տըր . . . արգատաշ, սըհ-
հէթինէ, եախօտ իքիմիզին սըհհէթինէ, տէտի:

Բօպէրթ. - (Պիրտէն պիրէ քէսպի հիտտէթ իտէրէք.)
Պու թէքլիֆտիզլիք նէ օլուեօր:

Սարիօլ. - (Իսկէմլէսինտէ եասլանարազ.) Հա՛նկը
թէքլիֆտիզլիք . . . լաքին պրրազ պէնի քի, պիր ազ կիւ-
լէեիմ . . . Շու իթիրազըն բէք թօհաֆ տըր:

Բօպէրթ. - (Հիտտէթի արթարազ.) Պազաթ, պանա
էօյլէ կէօրիւնիւեօր քի . . .

Սարիօլ. - Սանա էօյլէ կէօրիւնիւեօր քի, հիւրմէթ վէ
րիանէթտէ գուսուր իտիեօրում, էօյլէ տէյիլմի . . . Ճի-
մէք օլուր քի, պու հալին վազը օլտուզու զանընտա պու-
լունուեօրսուն . . . Սէն պանա, քէնտի պիւեիւքլիկիւն տէ-
րէճէսինտէն պագըեօրսուն, վէ աղըլնա կէմիրէճէք պիր
քէմիր աթըլան վէ պու սուրէթտէ մէսուտ իտիլտիկի զանն

իտիլէն ֆաղիր կիպի հաղգըմտա մուամէլէ իտիեօրսուն . . . Պէնի սայքի պիր մաքինա հալինտէ թութուեօրսուն , վէ իսթէտիկին զէման հարէքէթ իթտիրմէք ֆիքրինտէ պուլունուեօրսուն . . . Հալպուքի , պու կիտիշ , սիզին իչին միւնասիպ օլսա , պէնիմ իչին տէյիլ տիր . իմտի , պու կիտիշի թէպտիլ իթմէլիեիզ :

Բօպէրթ . - (Սապրըսըղլըգլա .) Նէ տիմէք իսթէտիկինի անլամաեօրում :

Սարիօլ . - Պիր ազտան անլարսըն . . . չիմտիլէք միւտաատէ էթքի , իֆատաթըմը իլէրի կէօթիւրէեիմ , զիրա պուրաեա կէլմէքլիկիմիզ , կէօրիւշմէք իչին տիր . . .

Բօպէրթ . - Լաքին . . .

Սարիօլ . - Լաքին ֆալան իսթէմէզ , եօգսա իշ կէօրէմէեիզ . . . իքիմիզին վազիեէթինի սէրահաթէն մէյտսնա գօյմուգ իչին , սէնտէն եալընըզ պէշ տաղըգա իսթէրիմ . . . Օնտան սօնրա , էկէր իսթէրսէն ճէվապ վէրիւսին : Էվվէլաշուքի , սէն , չիմտիեէ գատար , պէնի , պուլունումուկ ուճունտան էօթէսինի կէօրէմէզ պիրքիմսէ զանն իտիեօրտուն , ֆաղաթ , աղիզիմ , պու խուսուստա ալտանըրսըն . . . Պէն էօյլէ իզֆալ օլունսն քիմսէլէրտէն տէյիլիմ . . . Պիլաքիս , տիկէրլէրինտէն միւսթէֆիտ օլմաեա չալըշըրըմ , վէ կիւնիւն պիրինտէ պու հալին վաղը օլսապիլէճէկինի ֆիքրիմէ գօյմուշում տուր :

Բօպէրթ . - Լաքին սէնի քիմ իզֆալէ չալըշըբօր . . . սէն պանա խըզմէթ իտիեօրսուն , հալ պուքի , պէն տէսանա բէշինէն խըզմէթինին պէտէլինի վիրմէեօրմուեում :

Սարիօլ . - Վիրտիկին պէտէլ , բէք ճիւզի տիր :

Բօպէրթ . - Գապուլ իթմէմէլի իտին :

Սարիօլ . - Գապուլ իթմէմէլի մի իտիմ , նի՛չին . պէն օ գատար ահմագ տէյիլիմ . . . սէնին լուի ալթունլարընը ալտըմ , հալ պուքի , ալէլ հիսապ ալմըշ օլտուղումտան , իլէրուտէ պունլարըն հիսապընը թէսվիեէ իտէճէեիզ :

Բօպէրթ . - Տիմէք տիրքի , սէնին պիր թագըմ մէ-
թալիպաթըն վար տըր :

Սարիօլ . - Հէմ բէք ճէսիմ մէթալիպաթըմ վար տըր
... Սէնին կէլմիշ զէմանըն , պէնիմ էլիմտէ օլտուղու կիպի ,
միւսթագպէլին տալի էլիմտէ տիր ... Սօն տէֆա սէն պա-
նա միւրաճաթ իթտիկինտէ , իգպալ անադըմա կէլմիշ
օլտուղունու անլատըմ ... սէն , տօսթուռն իլէ օյնամահա
դալգըշտըն ... հալպուքի , պու պէնիմ իշիմէ կէլէմէզ
իտի ... Պունտան ագտէմ սէպգաթ իթմիշ օլսն պազը
ահվալի պիրի իտիմ , ֆագաթ , պու գատարը քեաֆի տէ
յիլ իտի ... Պինպպէրին զօլլատըմ ... ճասուպուգ իթտիմ
... սօրուպ արաշտըրտըմ ... Խիւլասաի քէլամ , շիմտի հէր
շէյի պիրիլիմ :

12

Բօպէրթ . - Տիմէք տիրքի , սէն հէր շէյի պիրիեօրսուն :

Սարիօլ . - Էվլէթ , իւք հարֆտան սօն հարֆա գա-
տար հէր շէյի պիրիլիմ ... - Սէնին եպլանտան իթիզար-
լարընա թէվէքէլիճէ ինանտըմ մը զանն իտիեօրսուն
... Խա'յր ... Խա'յր ... տօսթուռմ , սէն պէնի օլ մէրթէպէ
ահմագ սանմա ... սէնին գավինճէ , կիւեա մատտէ քիւ-
շիւք պիր աշըգպաղըգտան ... էհէմլիեթիսիզ պիր էն
թրիգատան , հասըլը պիր գըզ գաշըրմագտան իպարէթ
իմիշ ... Պու հալտէ , պէնիմվաղիֆէմտէ աթիլէշիպ վէ
գօլայլաշըպ , խասսէթէն քիրալանմըշ օլան քիւշիւք պիր
էվտէ , Լիմասու իլէ պիրլիքտէ , պիր գաշ կիւն գատար

պիր դատունը սագլամագտան իպարէթ գալմըշ տըր . . . օ
 գատուն իչին իսէ , սէն , աթէշի աշղըյա սիւզան օլտու-
 ղուն մաշուգէնին թէյզէտի եսխօտ պիւեիւք վալիտէսի
 օլտուղունու պէեան իտիեօրտուն , վէ պոճնուն իչին , ճէ-
 պիմտէ օն բարամ պիլէ օլմատըղը պիր սըրատա , պանա ,
 եիւզ ատէտ ըիալ վիրմէք իսթէտին , վէ պէն տէ , պու
 իչին ալթընտա պիր սըրը մէվճուտ պուլունտուղունու հիսս
 իտէրէք , թէքլիֆինի գապուլ իթտիմ . . . Սէն պէնիմ հօգ-
 գըմտա էմնիյեթսիզճէ տավրանրեօրտուն , հալպուքի ,
 պէն , սէնին հագգընտա չօգ զիեատէ էմնիյեթսիզլիքտէ
 պուլունուեօրտում . . . Ֆագաթ , շիմտի , հէր կիւնա մէն-
 Ֆաաթ պէնիմ թարաֆըմտա տըր . . . Կէօլկէն մագամըն-
 տա սէնի թէագիպ իթտիմ . . . Կէօղիւմտէն սէնի զայպ իթ-
 մէտիմ . . . պանա վիրտիկին եիւզ ըիալտան իւշ բանընը ,
 սէնին իւզէրինէ ուղուն ուզատիեէ մալիւմաթ վիրէն վէ օլ
 պապտէ շիւպհէլէրի օլմանան էշխաս իչին սարֆ իթտիմ . . .
 լաքին , շիմտի , նէ' սէնին հալը հագըրըն վէ նէ' տէ մաշու-
 գէնին իսմի հագգընտա էօյրէնէճէք հիշ պիր շէյիմ գալ-
 մատը . . . Ա'հ , հա'յլազ , ասըլզատէկեան իչինէ տաիլլ օլ-
 մագ . . . միւթէպէրանտան , էհլի նամուստան կիպի կէօրիւն-
 մէք , վէ եագընտա պիր միրասեթտի գըզ իլէ ագտը իզ-
 տիվաճա մուվաֆֆուգ օլմագ . . . աֆէրլ'ն , պիւեիւք շէյլէր
 տիր . . . վէ սէն պու պիւեիւք իչլէրի մահիրանէ պաշա չը-
 գարտըղըն իչին , իլթիֆաթըմը վէ թէպրիքիմի թագտիմ
 իտէրիմ . . . Սահիհէն , սէն բէք շէյթանի ֆիքրլիսին , Ֆա-
 գաթ , խօտպինլիկինտէ չօգ տուր . . . Պիր քիմնէ , միլիօն-
 լար իլէ օյնար իսէ , էլի ճէօմէրտ օլմալը տըր . . . Իմտի ,
 արգատաշ , պէն տէ հիսսէմի իսթէրիմ . . . Սէն զէնկին օլա-
 ճագսըն , պունտան տօլաեը սէնի թագտիր իտէրիմ , լա-
 քին , այնի վագըթտա պէնի տէ սէրվէթ սահիպի գըլմագ-
 լըղընը արգու իյլէրիմ . . . Պու սէօյլէտիկիմ , բէք միւսէր-
 բահ վէ գաթի տիր զանն իտէրիմ :

Սարիօլ, տիւ չաբուղուղույլա մէզքիւր սեօղլէրի ի-
րատ իթտիքտէն սօնրա, հէմ նէֆէս ալմագ, վէ հէմ տէ
չարապ գատէհինի պօչալթմագ իւղրէ, քէլամընը քէստի :

Բօպէրթ. - (Ումուղլարընը չէքէրէք.) Իֆատէլէրինի
պիթիրաին մի :

Սարիօլ. - Հէմէն պիթիրտիմ :

Բօպէրթ. - Ա՛ պիչարէ Սարիօլ, ահմագ տիմէեիմ աւ-
մա, սէն պիր տիւլանէսին :

Սարիօլ. - Տիվանէ օլտուղումու իսպաթ էթ :

Բօպէրթ. - Իսպաթը բէք զօլայ տըր : - Հիսսէ իսթէ-
տիկին օ միլիօնլար, պանա, ագտը իղտիվաճ սաեէսինտէ
կէչէճէք տիր, տէյիլ մի :

Սարիօլ. - Թապիի :

Բօպէրթ. - Լաքին պու իղտիվաճ հէնուղ իճրա օլուն-
մամըչ տըր :

Սարիօլ. - Քի՞մ պիլիր : - Միւսթագպէլէ քի՞մ մէսուլ
օլապիլիր... Պունտան գաթինազար, կիւնիւն պիրինտէ
պու իղտիվաճըն իճրա օլունաճաղը ֆարզ օլունսա պիլէ,
չիմտիլիք իճրասը գապիլ տէյիլ տիր :

Սարիօլ. - Պունա նէ՞ մանի վար տըր, վէ պէքլէմէեէ
նէ՞ իհթիւեաճ պուլունմագտա տըր :

Բօպէրթ. - Գըղըն բէտէրինին վէֆաթընա պէքլէմէք
լազըմ տըր :

Սարիօլ. - Նիչին :

Բօպէրթ. - Զիւնքի գըղըն բէտէրի ըուի մուվաֆֆա-
գաթ կէօսթէրմէեէճէք տիր :

Սարիօլ. - Լաքին, սէն անը մուվաֆֆագաթա մէճ-
պուր իտէճէք պիր հալ ու հարէքէթ իթթիխաղ իթմիչսին
տիր :

Բօպէրթ. - Սանա տիեօրում՝ քի, ըուի ըիզա կէօսթէր-
մէեէճէք տիր... էվվէթ, ասլա, ըուի ըիզա կէօսթէրմէ-
եէճէք տիր :

Սարիօլ. - Հաղորդեթի հալի պիլսէ՞ տէ մի ըուի ըիզա
կէօսթէրմէեէճէք տիր :

Բօպէրթ . - Հաղորդեթի հալի պիլտիկինտէ , քէնտի-
սինէ պիւսպիւթիւն սէօղ անլաթըլմաղ օլաճաղ տրր :

Սարիօլ . - Սահի՛հ մի սէօյլէեօրսուն , նամուսուն իւղէ-
րինէ՞ մի սէօյլէեօրսուն :

Բօպէրթ . - Պու կիւնքի կիւն սանա եալան սէօյլէմէք-
տէ նէ՞ մէնֆաաթըմ վար տրր : - Ագտը իզտիվաճ՝ կիղլէ-
նէճէք պիր շէյ մի տիր . . . Էկէր իզտիվաճ իլաննամէսի
եարըն սապահ թաալիզ օլունուր իսէ , եարըն ազշամտան
էվվէլ վուգուաթտան խապէրտար օլուրսուն :

Սարիօլ . - Պու սէօյլէտիկին տէ թէմամ տրր . . . Իմաի ,
մատէմ քի պաշգա շարէ եօզ իսէ , պէքլէրիմ , լաքին պա-
ղը շարթլար իլէ :

Բօպէրթ . - Նէ՞ շարթլար իլէ . . . Էյլէնիեօրմուսուն :

Սարիօլ . - Խալր . . . Էվվէլ էմիրտէ պիր սըրր պիլիլիմ
քի , պու սըրր՝ ուսթա էլլէրտէ օլտուղունաա , Պալիֆօր-
նիանըն պիրինճի մէրթէպէտէ ալթուն մատէնինէ պէնզեր
. . . պու մատէնին մահսուլունու ալմազ իչին , եալընըզ
եէրէ էեիլմէք քեաֆի տիր . . . Ալլէազըմ իճապընճա ,
սէնի միւքէտտէր գըլմազ իսթէմէմ . Պու մատէնտէն պիր
տէրէճէ իսթիֆատէեէ բաղը օլուրում , ֆագաթ սէնին
քիւլպասթընըն տիւմանըյլա գուրու էթմէք եէմէքլիկէ
բաղը օլամամ . . . Պէնիմ , աճլըգտան նէֆէսիմ գօգուեօր ,
հալ պու քի սէն , թօգ դարնընլա սէֆանա պագըեօրսուն
. . . Իշթէ պու խուսուստա մուվազէնէ թայեին իթմէք լա-
զըմ տրր . . . հագգըմ եօգ մու տուր :

Բօպէրթ . - Էկէրչի սէնին զաննըն կիպի , պէն զէնկին
պիր քիմնէ օլսա իտիմ , պէլքի հագգըն օլուր իտի :

Սարիօլ . - Միլիօնլար սահիպի օլմատըղընր պիլիլիմ ,
լաքին իրատճըսըն . . . Ա՛հ , օ իլտալար , ամմա ազ իմիշ ,
նէ՞ զարարը վար : Ագշամյի թաամ իչին սապահտան էմին

օլմա՛գ, խուսուսիլէ չալը շմագլըդ ասէ՛թ իտիւմէմիշ օլ-
տուղու հալտէ, նէ՛ գատար մէմնուն օլունաճագ շէյ տիր :
- Իշթէ պէնիմ պաշլըճա արղում վէ խէեալիմ պու օլտու-
ղու հալտէ, սէն իշպու արղումու վէ խէեալիմի վիճուտէ
կէթ իրէճէքսին :

Բօպէրթ, ճէվապ վիրմէք իւզրէ աղզընը աշմըշ իրէն,
Սարիօլ մերդումա վագըթ պրրագ մաեարագ,

— Միւսթէրիհ օլ . . . մէթ ալիպաթըմնա գապուլէ
շոյեան օլմաեաճագ պիր շէյ եօգ տուր . . . իլէրաէ վէրի-
լէճէք գարարա տէկին, այտա իքի եիւզ ֆրանգա ըպը
օլուղում :

Բօպէրթ, գաշարը չաթըմըշ վէ կէօղլէրի գարարմըշ
օլարագ, պիր միւստէթ տիւշիւնտիւքտէն սօնրա,

— Բէք իյի, խթէտիկին պու մէպլաղ վէրիլէճէք տիր,
տէյի պէեան իյլէտի :

Սարիօլ. - Իլք այլըղը բէշինէն աիւղ իթտիկիմտէ,
պիլիսասսա մէմնուն օլաճագըմը սէնտէն կիզլէեէմէմ :

Բօպէրթ, օլ թարիստէ մէյտանը թէտալիւտէ օլան
բօրթուգալ ըհնկլի իքի եիւզ ֆրանգլըդ պանգնօթլարտան,
պիր ատէտինի Սարիօլա վիրտիկինտէ, մերդում, պու
պանգնօթու տէրհալ ճէպինէ գօյտու, վէ եիւքսէք սէտա
իլէ, շէօյլէ սէօյլէտի .

— Ալիճէնապ տօսթում, պու հարէքէթինտէն տօլա-
եը սէնի թագտիր իտէրիմ . . . Էկէրշի սանա սատըգանէ
խըզմէթ իթմէեէճէք իսէմ, շու շարապ պէնիմ իշին զէ-
հիր օլտուն : - Իշթէ, պիր իշի թէսվիեէ իթտիք : - Պունտան
սօնրա, մունթագամէն մաաշըմը ալաճագըմա շիւպհէ իթ-
մէմ . . . Տիմէք օլուր քի, հալը հազըրը սըրաեա գօյտուգ,
գալտը միւսթագպէլ . . . պիր աղտա միւսթագպէլ իլէ
մէշղուլ օլալում :

Բօպէրթ. - Միւսթագպէլ մի . . . տիկէր մէթ ալիպա-
թըն տահա՞մ մը վար սըր :

Սարիօլ. - Աճայի՛ւ, լազըրտը արամբըտա գալսըն , արգատաշ, սէն միլիօնլար սահիպի օլուպ տա , պէն եալընը իքի եիւզ ֆրանգ մաաշ իլէ գանաաթ իտէր իսէմ, պու պապաւէ սէն պէնի իսթիհզա իթմէ՞ղմիսին . . . Պէնի աոտէթա ահմագ վէ շաշղըն սըրասընա գոյմա՞ղմըսըն քի , պու տա պէնիմ իղզէթի նէֆսիմէ սօգուռուր . . . Էվվէթ , պէն իյի պիր չօճուղում ամմա , տէքէ կէլմէմ . . . Էօստէն կիթմէքլիկինէ միւսաաոտէ իտէրիմ, հաթթա , տահա զիեաոտէ եիւքսէկէ չըգմագլըղըն իչին իգթիզա իտէր իսէ , սանա ումուղ տա վէրիբիմ, հալպուքի , թէէմինաթ իսթէրիմ . . .

Բօպէրթ . - Պանա էմնիյեթ իթմէ՞ղմիսին :

Սարիօլ. - Պու կիպի պօշ սէօլլէրի պըրագալըմ :

Բօպէրթ . - Անճագ սանա վաս իտէրսէմ քի . . .

Սարիօլ. - Հա՛, հա՛, հա՛ , վա՞տ մը . . . խա՛յր , խա՛յր , արգատաշ, վաս իլէ իշ պիթմէզ :

Բօպէրթ . - Է՛յ նէ՞ իսթէեօրսուն :

Սարիօլ. - Սէնին կիւզէլ էլ եաղըն իլէ եաղըմըշ օլաւրագ , շու մէալտէ քիւչիւք պիր սէնէտ իսթէրիմ. « Վագը օլան խըղմէթլէրինտէն սօլաեը , սօսթում Սարիօլա իւշ եիւզ պին ֆրանգ պօրճլուեում, վէ մատմուաղէլ Հանրիէթ տ'Օպէրիվ իլէ էվլէնտիկիմին իրթէսի կիւնիւ , պէհէմէհալ պու մէսլաղը քէնտիսինէ թէէտիեէ իտէճէեիմ »

Բօպէրթ , միւքեալէմէնին իսթիտասընտա օլտուղու կիպի , ումուղլարընը չէքէրէք ,

— Պէօլլէ պիր սէնէտին հիւքմ ու իթիպարը եօղ տուր , տէտի :

Սարիօլ. - Թիճարէթ մահքէմէսի հուզուրընտա գապիլ տիրքի , հիւքմ ու իթիպարը օլմասըն , ֆագաթ , սօսթում, պու սէնէտաէն սօլաեը բրօթէսթօեա մահէլլ պըրագմագսըղըն , սէնին , մէսլաղը մաթլուպու թէէտիեէ իտէճէկինէ էմինիմ :

Բօպէրթ . - Էօլլէ՞ մի զսնն իտէրսին :

Սարիօլ. - Եալընըղ զանն իթմէք տէյիլ, պունու մուհադգագ պիլիլիմ, զիրա օ սէնէտի, սէն, քէնտինին հէմ սահին վէ հէմ սախթէ խիմլէրին իլէ իմզալաեաճագսըն . . . անլաեօրմուսունղ, միւսիւ գօնթ Բօպէրթ տը Լօղէրն, . . . անլաեօրմուսուն, Բօպէրթ Սօրնիէ :

Բօպէրթին լէհճէսի սօլտու, տօտագլարը պուրուշտու, վէ կէօղլէրի տախի գարարըպ, տէրունէն հիտտէթ ու զապա միւսթաղրագ օլտուղու անլալըմագտա խտի :

Պատէհու, մէրգում, պօղուգ պիր սէտա իլէ,

-- Շաեէտ պու պապտէ ճէվապը ըէտտ վէրիր իսէմ, նէ՞ օլմագ լաղըմ կէլէճէք տիր, տէտի :

Սարիօլ. - Օ հալտէ սանա մէյտան օգուեաճագըմ :

Բօպէրթ, - Նէ՞ եարաճագսըն :

Սարիօլ. - Նէ՞ եարաճագըմը պէնտէն տահա իյի պիլտիկին հալտէ, նիչին սօրուեօրսուն : - Սէնին թասալվուրաթընը մահլ իթմէք իչին, եալընըղ պիր քէլիմէ քեաֆի տիր :

Բօպէրթ. - Քիմսէ սանա ինանմաղ :

Սարիօլ. - Թէճըրիպէ էթ պագալըմ :

Բօպէրթ. - Սէնի հայլաղ :

Սարիօլ. - (Կիւլէրէք.) Պունլար ատի սէօղլէր տիր . . . Հէմտէ, պու կիպի սէօղլէրտէն նէ՞ հասըլ օլապիլիր . . . Ագըլը ատէմլէրին պաղը ագըլսըզճա տիւշիւնմէլէրի բէք շարիպ տիր : Իմտի, արգատաշ, ագիլանէ հարէքէթլէ, վաղը օլան թէքլիֆիմի մէմնունէն գապուլ էթ, զիրա պաշգա չարէ եօգ տուր :

Բօպէրթ. - Ա՛հ, տիմէք տիրքի, սէն պէնի բէնչէնէ կէչիրտին :

Սարիօլ. - Էլվէթ, գաֆէստէքի քէթէն գուշու կիպի սէնի բէնչէմէ կէչիրտիմ : - Եալընըղ շու ֆարգ իլէքի, քէթէն գուշարը, քէնտիլիքլէրինտէն էօթէրլէր, սէնի պէն էօթաիւրմէքաէեիմ : - Սէօյլէ պագալըմ, սրամըգտա իթթիֆագ հասըլ օլտու մու :

Բօպէրթ , եալընըդ պաշընը էյմէքէ , միւսայիտ ճէ-
վաս պիրտի :

Սարիօլ . - Իսթէտիկիմի եաբաճա՞գմըսըն :

Բօպէրթ . - Էվվէթ :

Սարիօլ . - Սֆէրի՛ն . . . Նամուսլու առէմէր արասըն-
տա տայիմա իմթիզաճ հասըլ օլուր . . . իմթիզաճ հասըլ
իտիպ տէ , օն պէշ պին ֆրանգ իրատա՞մալիք օլմագ տա ,
նէ՛ դատար կիւզէլ շէյ տիր . . . Պու սուրէթլէ տօսթու-
նուն սաատէթինի մուճիպ օլաճագսըն , վէ պունտան տօ-
շաեը թէֆախիւր իտէպիլէճէքսին . . . Իմտի , էլինի վէրտէ
թօգալաշալըմ :

Բօպէրթ . - Պօշ շէյ տիր :

Սարիօլ . - Եիւզին պուրուշուեօր ամմա , չօգ սիւրմէզ
. . . միլիօնլարա դավուշաճագ պիր քիմնէ իշին , եիւզ պին
րիալըն նէ՛ հիւքմիւ օլապիլիր . . . պունուն իքի միսլինի թա-
լէպ իթմէլի իտիմ , ֆագաթ , մատէմ քի , պիր քէրրէ աղ-
զըմտան պու չըդտը իսէ , սէօզիւմիւ թէպտիլ իթմէմ : -
Պու կիւնլէրտէ , տամըալը պիր քեաղըտ իւզէրինէ սէնէ-
տիմիդի եաղարըզ . . . է՛ն մունթագամը պու տուր : Պու սը-
րատա սանա տա պիր խըտմէթ իթմէք իսթէրիմ :

Բօպէրթ , էմնիյեէթսիզլիկի միւպէյեին հալ ու քիս-
վէթտէ պուլունտուղունտան ,

— Էվվէթ , - տէտի Սարիօլ , - հագըգի պիր խըզմէթ
իթմէք իսթէրիմ , վէ պունա պէտէլ սէնտէն հիշ պիր շէյ
թալէպ իթմէմ . . . Վարիսին օլան չօճուղա լաեըզլը պիր
սիւտանա թէտարիք իտէպիլիրիմ . . . Պու տէտիկիմ սիւ-
տանա , Սէն-Տընի ատասընտա պալըգճըլըզ իտէն պիր
տօսթումուն գարըսը տըր . . . պու գարը , եիկիրմի չաղ-
լարընտա կիւզէլ վէ կիւլ զօնչէսի կիպի թագէ տիր . . .
Չօճուգ , պու գարընըն եանընտա բրէնս մագամընտա պիւ-
եիւր . . . սէն պու չօճուղու իյի գաեըրմալըսըն , չիւնքի ,
անըն վասըթասըլլա , վալիտէսինի եէտինտէ մուհաֆաղա

իտէպիլմէքտէսին : - Իսթէտիկին զէման , սէնի , տօսթուժ
օլան պալըզճընըն նէզտինէ կէօթիւրէպիլիլիմ :

Բօպէրթ . - Իճապընա պագարըզ :

Սարիօլ . - Սէն նաճըլ իսթէրսէն , պէն ըագըբըմ :

Խուսուսի օտատա գարչը պէ գարչը օթուրմուչ օլան
պու իրի քիչինին ուղուն միւքեամէլէրի խիթամ պուլուպ ,
Սարիօլ , պիր թարափտան լագըրար իթտիքճէ , տիկէր թա-
րափտան եէմէք եէմիչ վէ շարապ իչմիչ օլտուղունտան ,
սուֆրատա հէման եէնէճէք վէ իչիլէճէք հիչ պիր շէյ գալ-
մամըչ իտի :

Բօպէրթ , թէքմիլ մէսարիֆի էօտէեիպ , պատէհու
քէնտիսի վէ ըէֆիգի , Պաթինիօլ պուլվարընա ալտէթ իթ-
տիլէր :

Պու իրի կիճէ եօճուլարը , էպէ գարընըն իգամէթ
իթտիկի իանէնին գարչըսընա կէլտիքլէրինտէ , պիրինճի
գաթտա , Հանրիէթին պիր գաչ սաաթ էվվէլ տիւնետեա
պիր էվլատ կէթիրմիչ օլտուղու օտա ճամլարընըն , պիր ի-
տարէ գանտիլինին ըչըղըլա ճիւղիճէ թէնվիր փաթիլիչ օլ-
տուղունու , վէ իրինճի գաթտա գարանլըզ օլուպ , տէ-
րունը իանէտէ պիլթիւն պիւթիւն սիւքիթ հիւքի իթտի-
կինի կէօրտիւլէր :

Սարիօլ . - (Մասխարաճա պիր բիաեթ ալէամէթի ի-
լէ .) Չանն իտէրիմ քի , գօրգաճագ հիչ պիր շէյ եօգ տուր ,
վէ միւսիւ գօնթտա , շիմտի պիլա բերվալիչէրի կիրէպիլիլի :
Պէնտէ , Լիմասունու , նէօպէթ պէքլէմէքտէն գուրթպու-
մագ իւզրէ մահէլլի մեհմուրիեթիմէ կիտէեիմ : Պէնպէլլի
մէքգուժ , իհիմար գարը իլէ գալիսգլա սըգըլմըչ տըր ,
ֆագաթ , եարըն պուրալարտա տօլաշմճաղըմ : սիւտանա
մէսէլէսի հագընտա թէքրար կէօրիչիւրիւզ . . . անլաեօր-
վուսուն , պու պիր քէլէբիր տիր , քաչըրմանա կէրմէզ :

Բօպէրթ . - Իճապընա պագարըզ :

Պատէհու Սարիօլ , օրատան իքաղլանար , վէ մէքգուժ

կէօղէ կէօրիւնմէլ օլանա գատար, Բօպէրթ՝ արգասընտան
պագտը, վէ գարանլըգ կէչիտին գաբուսունա տօղրու ի-
լէրլէտիկի սըրատա, քէնտի քէնտիսէ,

— Գու խապիս բէք չօգ շէյտէն խապէրտար տըր, լա-
քին, պունուն մալի քէնտիսինէ չօղա օլապիլէճէք տիր, տի-
մէքտէ իտի:

15

Վազը համը իչին մատամ Անկօնուն տայիրէսինէ
կէթիրիլմիլ օլան կէնճ գըղըն իամի, Հանրիէթ տ'Օպէրիլ
օլտուղունու, պունտան ագտէմ ճէրէեան իտէն պիր միւ-
քեպլէմէտէ, Սարիօլտուն Բօպէրթէ սէօյլէտիկի պիր գաշ
քէլիմէտէն, էլպէթթէ օգուեանլարըմըլ անլամըչլար տըր:
Շիմտի տէ, նէ՝ կիպի ահվալ ու վէգալի միլթէէս-
սիւֆէ իլէ, հէնուզ օն եէտի չաղլարընտա պուլունան օլ
կէնճ գըղըն, պէօյլէ պիր հալէ տիւչար օլմուշ օլտուղունու
պէեան իտէլիմ:

Վիլ լէվէք սօգաղընտա վազը քէնտի օթէլինտէ, ալթ
գաթտա, միւքէլլէֆ պիր օտատա, ղաեէթ սըճագ պիր
չըմինէսին հանընտա վէ ուզուն պիր գանաբէ իւղէրինտէ
եաթմըլ օլտուղունու կէօրտիւկիւմիւզ պէեաղ սաշլը զաթ,
Սիթիսմօն-Ժան-Բընէ տ'Օպէրիլ իամինտէ օլուպ, քէնտիսի,
անասըլ Ֆրանսանըն Գըրթիթաներ էեալէթինտէն, ֆէվգէլա-
տէ ղէնկին վէ իֆրաթ գրալ թարափտարը օլմասըյլա,
Վանտէտէ վուգու պուլան սօն իլթիլալա իլթիրաք իթմիլ,
վէ Բէնիսիէր գալէսինին գահրաման ճէնկեալէրլէրինտէն

պիրի օլմուշ օլմասընտան տօբաեը պիհազգըն թէֆախսիւր իթմէքտէ իտի :

Մէրգում, իւր տէֆա էվլէնիպ, պու իզտիվաճընտա էվլատը օլմամը իքէն, զէվճէսինին վէֆաթը իւզէրինէ իւքինճի տէֆա էվլէնիւ, վէ եէկեանէ գըզը Հանրիէթին տիւնեանա կէլտիկի սըրտաա, իքինճի զէվճէսի թէրքի հանաթ իթմիւ իտի :

Օն սէնէտէն, պինապէրին 1840 սէնէսինտէն պէրու, Մ. ա՛Օպէրիվ, Բարիսի ապլա թէրք իթմէեիպ, շիտտէթի եէլ աղրըլարը վէ սըգ սըգ նիւզուլ նէօպէթլէրի, քէնտիսինի օթէլինտէն չըգամազ պիր հալէ կէթիւտիքէրի կիւպի, վիճուտինաէ տաիի քէօթիւրիւմ իլլէթի եաեըլմազա պաշլանարազ, սազ գօլու իսթիմալ օլունամամազաա պուլունմուշ, վէ տիլի տաիի աղըրլաշմըշ, վէ սէօզլէրինին անաշըլմաաը միւշքիւլլէշմիւ իտի :

Քէնտի սիննինէ րազմէն, հարէա տիրի վէ գուվվէթլի օլան պու ատէմին հանաթը գատար շայեանը թէէսսիւֆ հիւ պիր հալ թասափվուր օլունամազ. օ իհթիեարըն քի, վաղթիլլէ շայեանը հայրէթ պիր չէվիքլիքտէ իքէն, քէնտիսինէ թէսատիւֆ իթտիկիմիզտէ, շիֆաաը գապիլ օլմանան պիր խաաթէլիկէ կիրիֆթար օլմուշ օլմասըլա, օտա խըզմէթքեարընըն եարտըմը օլմագսըզըն, ճիւզի պիր հարէքէթ պիլէ իճրա իաէմէմէքտէ, վէ եէկեանէ պիր էվլտիլլէ պազը աթիգ իըզմէթքեարլալը արասընտա վէ զանէթ մահզունիյեթպաիւշ եալընըզլըգ իշինտէ կիւնլէրինի կէշիրմէքտէ իտի :

Մէրգում, խաաթէլիկի սէպէպիլլէ, հէր քէա իլէ իմթիզաճը միւշքիւլլէշմիւ օլաուղունտան, քիմնէեի նէզտինէ գապուլ իտէմէմէքտէ իտի :

Զաթէն, քէնտինէ եաշտաշ օլան ահրպպաի աթիգաւընտան բէք աղ քէսան պէրհանաթ գալմըշ օլուպ, պունլար իսէ, խաաթանըն հալի սէպէպիլլէ, նէզտինէ գապուլ

օլունմամադտան զսանարադ , թէտրիճէն օթէլէ կիթմէքտէն չէքիլիչլէր իտի :

Մ. ա'Սպէրիվ , պու սուրէթլէ հէրքէս թարափընտան օւնուտուլմագտա օլմասընտան տօլսեր քէտէր ու էսէֆ իթմէքտէ օլուպ , եալընըղ , կիւնէչտէն վէ սէրպէսթ հաւատան մահրում գալմըչ չիչէք միսիլու բէտէրի եանընտա պիւեիւմէքտէ պուլունան քիւչիւք Հանրիէթ , բէտէրի մէրգումու միւթէսէլլի դըլմագտա իտի իսէ տէ , պու դըղճըղագտա , հէր կիւն , էնվար հօճալարըն եէվմիսէ տէրուլէրիլէ մէշղուլ օլմասընտան սօնրա , միւհթամ օլտուղու իսթիրահաթ վէ տէֆիղամը , եալընըղ բէտէրիսին մուհապպէթիլէ իսթիհաալ իտէմէմէքտէ , չէօյլէրի , Հանրիէթ իթաաթլը վէ հաղիմ թապիաթլը պիր գըղ օլմասըյա , քէնտիսինն վէրիլէն տէրպէրի միւթիանէ թահսիլ իթմէքտէ օլուպ , հալպուքի , պիր տիկէրինն պէնզէմէքլիք զայրէթի մէֆղուտ օլտուղունտան , տէրպէրինտէրի թէրագդընեաթը , քէնտիսինի թէշվիդ իտէճէք պիր աէպէպ պուլոֆնմամագտա իտի :

Հանրիէթ , տէրպէրինտէն պաշղա , օթէլին պիւեիւք պաղչէսի տէրունինտէ քէնտիսինն թախսիա իտիլմիշ օլան քիւչիւք պիր պաղչէսի տէ պաղմագտա օլպպ , ֆաղաթ , քէնտի քէնտիսինն ,

— Շու կիւլլէրի պէպլէմէր նէսէ եարար , մատէմ քի , պունլարըն կիւղէլլիկինն եալընըղ պէն հայրան օլմագտա երմ , վէ գօղուսուհու եալընըղ պէն ալմագտմէքմ , ալքմէքտէ իտի :

Հանրիէթ , բաղարտան մաատա , ապա բէտէրի իսանէսինտէն տիշարը չըգմանըպ , օ կիւն տէ , քէնտիսինն հաղբգէթլի օտա պէսլէմէսիլլէ պիրլիբտէ , ճիվարտա վաղըրիլիսէսէ իպատէթէ կիտէր իտի :

Մէրգումէնին բաղար կիւնլի զայսուպէթլէրի էսնասընտա վէ պու զայսուպէթլէր ուզանտըղճա , Մ. ա'Սպէ-

ըիւլ, սէպէպինի քէնտիսիտէ անլաեամանարագ տիւշարը
էնտիշէ օլմագտա, վէ պիր թագըմ խէեալի դօրգու վէ
վէսվէսէլէրի արթմագտա իտի :

Ննճագ, զըղը, Բարիս էօմիւնիւն ահվալինի կէօր-
մէքտէն նաշի մահգուն վէ միւքէտտէր պիր հալ իլէ օտա-
օրնա ավտէթինտէ, վէ սօլմուշ օլան անլընը, բէտէրի տօ-
տազլարընա թագտիմ իլլէտիկինտէ, բէտէրի մէրգումն
պիր ազ ոլմքիւնէթ քէսալ իտէր իտի :

Օլ էոնպտէ, Հանրիէթ, օն պէշ եաշընա պասթը դա-
տէմ իթմէքլէ, էվվէլքի գատար սըղըլմամագտա իտի,
շիւնքի, օ չազտա, բէտէրի քիւթիւպլսանէսինին անալս-
թարլարընը իւթիմալէ իղթիտար քէսալ իթտիկինտէն,
պու քիւթիւպլսանէտէ մէվճուու օլան վէ Բուսիաեա վէ
ճարգա միւթէալլիգ պուլունան քիթապլարը օգուեապիւ-
մէքլիք սէլահիւնէթիւնտէն աօլաեը մահգուզ օլտու :

Մէրգումէ, պիր կիւն, Բիւթիւպլսանէտէ աշմըշ օլ-
տուզու թարափտա, կիւզէլճէ ճիւղէնմիշ օլան պիր չօգ-
ուֆագ քիթապլարտան, լասթ կէլա պիթիսինի ալաը, վէ
պունուն պիւ դաշ սահիֆէսինի օգուեունճա, միւթէլէզլիլ
օլուպ, տէրհալ ճիւմլէ էսերի պիրլիքաէ ալարագ, քէնտի
օտաաընա կէօթիւրտիւ :

Հալպուքի, մէզպուրէնին էլինէ կէշէն անաթիմար,
քիւթիւպլսանէտէ կիլլիճէ հըֆղ իտիլիշ օլան բօման քի-
թապլարը ճիհէթի օլուպ, պու անաթիմարը էլաէ իթմէք-
տէն իտէ, մազիւրը ղէհիլլէր իլէ մէմլու պիր օտաեա կիր-
միշ օլա իտի, տահա խայրըրը օլուր իտի, շիւնքի, օ մուզիլլ
ղէհիլլէրին դօգուլարընտան, հիշ տէյիլ իտէ, քէնտիսինի
սագընտըրապիլի իտի : Գունտան դաթինազար, ղէհիլլի
մատտէլէր, եալընը թէնի թէլէֆ իտիպ, հալպուքի,
ղէհիլլէր տահա զիեատէ մուզիլլ օլան պազը քիթապլար,
ինսանլարըն ըուհլարընը տախի ղէհիլլէրլէր :

Ֆիլվազը, Հանրիէթին աշտըղը քիւթիւպլսանէ տալի-

րէսինտէ , զի սէքիզինճի ասրտա վէ զն տօգուլունճու առ-
րն իպթիտալարնտա թապ ու նէշր իտիլմիշ օլան մախա-
թարալը բօման քիթասլարնըն թէքմիլի մէվճուտ պու-
լունմագտա իտի :

Մէսէլա , Գրէպլյեծուռն օղլունուն « Սօֆա » նամ է-
սէրի , Տիտրօնուն « Բահիպէ գատըն » նամ թէէլիֆքէր-
տէսի , Լուվէնին « Փօպլասը » , չըվալիսէ տը Լազլօնուն
« Մուխաթալը ալէադալար » նամ էսէրի , վէ տահա պու-
միսիլլու եիւզլէրճէ տիկէր էսէրլէր պուլունտուղուն-
տան , Հանրիէթ , պու մուզիբը քիթասլարա աշգլէ սա-
րըլըպ , պունլարը օգումագլըգ սէվտասընա տալտը , Քիմ-
սէ քէնտիսինէ նէզարէթ իթմէեօրտու , վէ վազլթընը
նէ՛ եօլտա կէշիրտիկինէ քիմնէ տիգգաթ իյլէմէեօրտու : -
Հաթթա , տէրալէրինտէն սօնրա գալան իսթիրահաթ վազ-
թը տաիի ազ կէլէրէք , օլ անէ տէկին բահաթ պիր ույ-
գու իլէ եաթարըլը օտասընտա , ծնտան սօնրա , կիճէլէրին
նըսֆընը օգումագլա կէշիրմէկէ նլաշլատը :

Շիւպհէսիզ մէզպուրէ , օգուտուղու քիթասլարըն միւն-
տէրիճաթընտան հէնուզ հէր շէյի անլաեամամագտա իտի ,
ֆագաթ , լիւզըմիւնտան պիեատէ , չու եա պու խուտու-
սա ազըլ էրտիրմէկէ չալըշմագտա , վէ օլ մուզիբը քիթասլ-
լար , հէնուզ պիքիր օլան զիհնինի քիլլէթմէքտէ , ճէհալէ-
թինի վազըթսըլ պիր սուրէթտէ թէնվիր գըլմագտա ,
գուվլէյի թէխայեիւլիեհսինի թէշվիշ իյլէմէքտէ , վէլճա-
սըլ զն ալթը չաղընտա պուլունան վիճուտինի զէհիրլէմէք-
տէ իտիլէր :

Մ. ա՛Պպէրիվ իլէ գըզը արատընտա շայեանը թէհայ-
եիւր պիր սուրէթտէ մունթազամ պիր էօմիւր կէշմէքտէ
իքէն , պիր կիւն , պունլարըն արատընտա մէմուլին զայրի
պիր վազըա օլտու :

Շէօյլէ քի , Հանրիէթ , բէտէրինին եանընտա պուլուն-
մագտա իքէն , Ժօղէֆ նամ իհթիեար խըղմէթքեար , գըր-

մըզը մէօհիւր մուսու իլէ էնլիճէ մէմհուր վէ գօնթլուգ թաճը տամղասընը համիլ պիր մէքթուպ կէթիրիպ, Մ. ա'Օպէրիվէ իթա իթաի :

Իհթիեար բէտէր, իշպու մէքթուպու գըղընա վէրիպ,
— Գը'զըմ, շու մէքթուպու օգու, տէտի :

Հանրիէթ իթաաթ իտիպ, եիւքսէք սէտա իլէ աթի-
տէքի սըրալարը օգուտու :

« Միւսիւ ,

« Վանտէտէ պուլունան , վէ Բէնիսիէր մուհարէպէ-
« սինտէ , սիզին եանընըտա , շէրէֆլի սուրէթ տէ թէպիմի
« րուհ իյլէմիշ օլան սիլահ արգատաշլարընըզտան պիրինն
« էվլատը՝ մաղլուպ օլմուշ , ֆագաթ հէնուզ էօլմէմիշ պիր
« պիւեիւք վէ մուազզէզ տավանըն գահրաման միւտաֆիլէ-
« րինտէն պիրինէ, իհթիրամաթը ֆայիգասընը արղ ու թագ-
« տիմ իթմէքլիկի թէմէննի իյլէր :

« Ատաթը ճարիեէնիզ մալիւմիւ աճիզանէմ իսէ տէ ,
« պու խուսուստա պիր իաթ իսնալիյէթլէ , պէնտէնիզի գա-
« պուլէ միւսարաաթ պուեուրտուղունուզ հալտէ , ֆէվ-
« գէլատէ միւթէշէքքիւր վէ միննէթ տարընըզ գըլաճագ-
« սընըզ :

« Պէնտէի միւհթէրէմէնիզ .

« ԳՕՆԹ ԲՕՊԷԹ ՏՔ ԼՕԲԷՐՆ »

Հանրիէթ , մէքթուպու օգումասընը իքմալ իթտիլին-
աէ , Մ. ա'Օպէրիվ , քէմալը հէեէճան իւզրէ ,

— Գօնթ աը Լօքէրնին օղլո՛ւ . . . աթիզ պիր տօս-
թուսուն . . . պիր սիլահ արգատաշլարըն էվլատը՛ . . . Ա՛հ ,
շիւպհէսիզ քէնտիսինի գապուլ իտէճէեիմ . . . տէտի :

Պու արա , խըղմէթքեար , գարունուն եանընա գա-

տար չէր լիմիշ օլտուղունտան, իհի իեար, պաշընը խըղմէթ-
քեարա տօղրու չէ վիրիպ,

— Պու մէքթուպու քի՞մ կէթիրաի, տէյի սիւալ
իթտի:

Ժօղէֆ, - Էսմէր, ուղուն պօյլու, վէ քիպարտան պիր
կէնճ կէթիրաի:

Մ. տ'Օպէրիվ. - Պու կէնճ ատէմ շիմաի նէ՞րէտէ տիր:

Ժօղէֆ, - Տէհլիղին ալթընտա պէրլէեօր:

Մ. տ'Օպէրիվ, շիտտէթի պիր հարէքէթտէ պուլուն-
մադտա իքէն, քէօթիւրիւմլիւկիւ պունա միւսաատէ իթ-
մէտի:

Մ. տ'Օպէրիվ. - (Հիտտէթլէ.) Տէհլիղին ալթընտա՞ մը
... ա՛հ մադ, պիր դօնթ տը Լօքէրնի տէհլիղ ալթընտա
նա՞սըլ աուրտուրուեօրաուն:

Ժօղէֆ. - Օ օլտուղունտա պիլմէեօրաում, էֆէնտիմ:

Մ. տ'Օպէրիվ. - Էօյլէ չէյլէր վար տըր քի, քէչֆ ի-
տիլմէք լաղըմ տըր ... սէն չաղտա պիր ատէմին պու կի-
պի ահմազլըգլարտա պուլունմաաը, իէթա տըր ... Հայ-
տէ չաբուդ կիթ, Մ. տը Լօքէրնի պուլ, քէնտիսինտէն քէ-
մալը թէզարու իլէ աֆվլըդ տիլէ ... անլաեօրմուսուն,
վէ պատէհու քէնտիսինի իչէրի կիրտիր:

Ժօղէֆ, քէմալը թէվաղու իլէ տիչարը չըգտը:

Հանրիէթ. - Էֆէնտի բէտէր, պուրատա դալմազլը-
ղըմ ճայիգ մի տիր:

Մ. տ'Օպէրիվ. - Ճայիղ օլմանաճադ նէ՞ սէպէպ վար
տըր: - Պէնիմ աթիգ սիլահ արգատաշըմըն օղլունու թա-
նըմաղլա, սէն տէ պէնիմ կիպի մէմնուն օլմա՞ղմըսըն:

Հանրիէթ. - Շիւպհէսիզ, սիղին պատիի մէսէրրէթի-
նիզ օլան հէր խուսուս՝ պէնի տէ մէմնուն գըլար:

Օլ էանատէ գաբու աչըլմաղլէ, խըղմէթքեար իչէրի
կիրիպ:

— Մ. գօնթ տը Լօքէրն ... տէյի խապէր վիրտի:

Օգուեանյարրմըզնա թանրլմըզ օլան միւսափիրի մեր-
գում, Մ. տ'Օպերիվին եանընա իլէրլէեիպ, քէմայը թէվա-
զու իլէ անը սէլամլատըգտան սոնրա, Հանրիէթին գարըը-
սընտա տախի պաշընը էյտի :

Մ. տ'Օպերիվ. - Խօշ կէլալինիզ, միւսիւ գոնթ, սիգին
իսմինիզ, բէք չօգ աթիզ վէ մուազզէզ խաթըրէլէրի ղիհ-
նիմոէ եէնիտէն վիճուտէ կէթիրմէքտէ օլմասըյլա, սօլ
էլիմի թութմանըզը արզու իլլէրիմ. պու էլ՝ պիր տօպթ է-
լի տիր. էսէֆ իտէրիմ քի, ղալիմ պիր քէթիրիմ սաղ է-
լիմի սիգէ ուղաթմադտան պէնի մէնն իթմէքտէ տիր... օ
էլի քի, բէտէրինիզ բէք չօգ քէրրէ սըզմըշ տըր... Պի-
շարէ Թրիսթան... հալէա քէնտիսինի կէօրլուօրում ղանն
իսիօրում... Սիզ քէնտիսինէ պէնղէօրսունուզ... հէմ
բէք ղիետտէ պէնղէօրսունուզ :

Միւսափիր. - (Մ. տ'Օպերիվին սօլ էլինի քէմայը հիւր-
մէթլէ սըգարագ.) էօյլէ օլտուղունու չօգ քէրրէ պէնտէ-
նիզէ սէօյլէմիշլէր տիր. - Միւսիւ, հազըը աճիղանէմոէ
իպրազ պուեուրսուղունուզ գապուլիյեթ վէ իլթիֆաթը
խայրխահանէնիզէ, կէրէք մէրհում բէտէրիմ վէ կէրէք
քէնտի նամըմա օլարագ, էզճան ու տիլ արզը թէշէքքիւր
իլլէրիմ... իթիմատ պուեուրուն քի, պու խուսուստա
ֆէվզէլլաեէ միւթէշէքքիւրիւմ... օլ գատար միւթէշէք-
քիւրիւմ քի, իլզահ ու պէեանընտան քէնտիմի աճիղ կէօր-
մէքտէեիմ :

Մ. տ'Օպերիվ. - Էկէրլի պիզտէն պիրի, տիկէրինէ
թէշէքքիւր վազիֆէսլլէ միւքէլլէֆ իսէ, օ վազիֆէ պանա
աեիտ տիր... Ա՛հ, հէր քէսին ունութտուղու, վէ միւտ-
տէթի մէտիտէտէն պէրու էհէմմիեթ վիրմէտիկի պիր իհ-
թիեարը սիզին տէրիաթըր իթմէքլիկինիզ, հազըզէթէն
ինտիմոէ ղիեատէսլլէ շայեանը թազտիր տիր. - Լաքին,
պու կիւզէլ թասսավլուրու, պունտան էվվէլ նի՛շին տիւ-
շիւնմէտինիզ :

Բօպէրթ . - Զօգ աէֆա տիւշիւնտիւմ, միւսիւ , չօգ տէֆա , վէ չօգտան պէրու . . .

Մ. տ'Օպէրիվ . - Զօգտան պէրու պանա վիզիթա վիր- մէքլիկիմի տիւշիւնիւեօրտունուղ :

Բօպէրթ . - Էվվէթ , էգճան ու տիւ պու խոսոսու արզուէեօրտում :

Մ. տ'Օպէրիվ . - Հալպու քի , պու արզունուղու մէվ- քի իճրաեէ վաղ իթմէտինիզ :

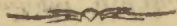
Բօպէրթ . - Գաթի վէ իխթիեարի օլտուղունու պլպտի- կիմ հալընըզլըգ էօմիւնիւզիւ իխլալ իտէճէք սէպէպի քեաֆիմ պուլունմամագտա իտի :

Մ. տ'Օպէրիվ . - Պու կիւն էօյլէ պիր սէպէպինիզ վա՞ր մը տըր :

Բօպէրթ . - Էվվէթ , միւսիւ :

Մ. տ'Օպէրիվ . - Նէ՞ կիպի :

Բօպէրթ . - Պիր աղտան սէօյլէրիմ :

14

Բօպէրթ . - (Պիր գաչ սանիսէ սիւրիւթլէ , պու միւտ-
տէթ զարփընտա տիւշիւնիւօր կիպի կէօրիւնտիւքտէն սօն-
րա .) Պունտան էվվէլ , թարափընդտան գապուլ օլուն-
մագլըղը իսթիտա վէ թէմէննի իթտիկիմտէ , թէչէպպիւ-
սիւ վագըրմա սուի մանէա վէրիլէպիլիր իտի : Ֆիլհագը-
գա , պու թէչէպպիւսիւմիւ , ղուրուրիեթիմէ գարչը պաի-
սի ինֆիալ օլաճագ պիր սուրէթտէ թէֆսիր իտէպիլիր ի-
տինիզ , զիրա , շուրաեը իգրար ու իթիրաֆ իտէրիմ քի ,
թապիեթըմտա պիր տէրէճէ ղուրուրիեթ վար տըր :

Մ. տ'Օպէրիվ . - Պու պիր գապահաթ մը տըր . . . Գա-
պահաթ տաթի աստ օլունսա , պիւեիւք ղուհլարա մախ-
սուս պիր գապահաթ տըր , ֆագաթ , բէճա իտէրիմ , իյ-
ղահ իտինիզ , պահաընը իթտիկինիզ իչպու սատէ վէ թա-
պիի թէչէպպիւսէ , սիզճէ նէտէն պու գատար եանլըչ պիր
մանէա վէրիլիօր :

Բօպէրթ . - Տաթիլի էօմրիւմտէ պիր թագըմ ղավայիլի
ագիմէեէ , վէ միւշքիւլաթը ֆէվգէլատէեէ տիւշար օլտում :
Դիմ պիլիր , էօյլէ միւշքիւլ զէմանլարըմտա սիզէ կէլտի-
կիմի կէօրտիւկիւնիւղտէ , պէլքի ֆիքրինիղտէն , հիմանէ
վէ մուավէնէթինիզի իսթիհսալ իչին , տօթ ունուղ , սիւահ
արգատաչընըղ վէ ումուրը բօլիթիգիյեէտէ հէմէֆքեա-
րընըղ օլան բէտէրիմին իսմինտէն իսթիֆատէ իթմէք նի-
եթիւնտէ պուլունտուղումու կէչիրիր իտինիզ :

Մ. տ'Օպէրիվ . - Էօյլէ օլսա իտի , նէ՞ օլուր իտի : Էմ-
նիյեթիլինիզի ճէլպէ , հուգուգը մուգատտէսէեի հայիղ
տէյիլ մի իտիմ : Սիղտէ , պէնիմ մուավէնէթիմի իսթէմէ-
կէ աչնի հագըղ հայիղ տէյիլ մի իտինիզ :

Բօպէրթ . - Թապիաթըմտա քիպը ու զուրուր օլտու-
ղունու զաթընըղա սէօյլէտիմ, միւսիւ . պինապէրին , տիւն-
եատա քիմնէտէն , հաթթա սիզտէն տախի հիչ պիր մուա-
վէնէթ գապուլ իտէմէզ իտիմ :

Մ. տ'Օպէրիվ . - Նիշին :

Բօպէրթ . - Փագը ու զարուրէթէ տիւշար օլան պիր
ասըլզատէ տէ , եաշամագ իչին չալըշապիլիր , վէ չալըշմո-
լը տըր , վէ քէնտիտինէ վէրիլէճէք սատագա նէ գատար
կիզի օլսա , անէ էլ ուղաթմամալը տըր . . . էկէրչի կիւնիւն
պիրինտէ քէնտիտինտէն հէր շէյ , հաթթա էթմէք տախի
էքսիլսէ , անը քիմնէնին պիլմէսինի իսթէմէմէլի տիր :

Մ. տ'Օպէրիվ . - (Էնտիշէ իլէ .) էթմէկէ՞ տէ մի իհ-
թիեաճընըղ օլմուշ տուր :

Բօպէրթ . - Էվվէթ , միւսիւ . հէմ պիր գաշ տէֆա-
լար :

Մ. տ'Օպէրիվ . - Օ հալտէ պուրահա եինէ կէլմէք իսթէ-
մէտինիզ հա' . . . ա'հ , պու բէք ֆէնա վէ շայեսնը թէէտիւֆ
պիր հալ տըր . . . ծիմէք պու քիպը ու զուրուրունուղ՝ սիզ
մուզիր պիր միւշավիր օլուեօր . . . Վիճտանըմը նէ՝ մէր-
թէպէ աղըրլըգ ալթընա իլգա իթտիկինիդի պիլլիճօրմու-
սունուղ . . . Բէտէրինիզ՝ Վանտէտէ , թէպիմի ըուհ իտէ-
ճէք օլտուղու մուհարէպէի գահրսոմանէտէն պիր գաշ կիւն
էվվէլ , պանա պիւեիւք պիր մէպլաղ գարզէն վիրսիշ իտի
. . . Մէրգում , գուճաղըմտա վէֆաթ իթտիկինտէ , վէ տա-
վամըղ դայալ օլտուղունտա , պէն , տիվանը հարալ թարա-
ֆընտան ալէյհիմտէ վէրիլմիշ օլան իտամ ճէզասընտան
գուրթուլմագ իւզրէ , Ֆրանսատան ֆիրարէ մէճպուր օլ-
տում . . . Օնտան սօնրա պիր խայլի սէնէլէր կէլմիշ իքէն ,
իլան օլունան ավֆը ումումի իւղէրինէ Ֆրանսահա ալտէթ
իթտիմ , վէ օլ վազըթ , գարզէն պանա վէրիլէն մէպլաղը
ոլունթմագ կիպի աֆիլ օլունմագ պիր խէթա իչլէտիմ . . .
Պէն , սիզին բէտէրինիպէ պօրճլու օլտուղոյմ հալտէ , սիզ ,

աճլըզ իշինտէ պուլունուեօր խմիշտինիզ . . . ա՛հ, նէ՛ քէտէր վէ նէ՛ տէրէճէ իզթիրապը դալպ . . . Ֆազաթ, ազիզիմ գօնթ, պու իզթիրապը գալպիմէ սէպէպ սիզսինիզ, վէ պունտան տօլանը սիզէ կիւճ հալ իլէ ափվ խտէճէեհիմ տիր:

Բօպէրթ. - (Թէպէսսիւմիէ.) Պէլքի տէ, միւսիւ, օլ համիյէթլի վէ սախալէթլի գալպինիզին սիզէ իմլա իթտիրտիկի իշպու միսէսսիր եալանա, վէ արիճէնապանէ հիյլէ ու տէսիսէեէ, իսթէմէեէրէք պէն սէպէպ օլտուղում իշին, բէք օլ գատար գօլայլըզլա պունու ափվ իթմէեէճէքսինիզ:

Մ. տ'Օպէրիվ. - (Իսթէտիկի մէրթէպէտէ գալի պիր սուրէթտէ սէօյլէեէմէեէրէք.) Նալա՞ն մը . . . հիյլէ ու տէսիսէ՞ մի . . . նէ՞ սէօյլէեօրսունուղ:

Բօպէրթ. - Յիեօրումքի, բէտէրիմ գօնթ ար Լօքէրն, սիզճէ տախի մալիւմ օլտուղու իւզրէ, պիւթիւն պիւթիւն սէրվէթտէն մահրում պիր աքրլզատէ օլուպ, քէնտինին ճիւզիճէ թէգաիւտ մաաշըյլա կէշինմէքտէ, վէ պինապէրին սիզէ երկիրմի պէշ ատէտ լուի ալթ ունու պիլէ իսթիզրաղ վիրէմէեէճէք պիր հալտէ պուլունմուշ տուր: - Միւսաատէնիզէ մաղրուրէն շուրանը տախի իլալէթէն պէեան իտէրիմքի, էկէրչի սիզ բէտէրիմէ պօրճլու օլմուշ օլսա իտինիզ, պու ազչէեի ունութմամապ չէօյլէ տուրսուն, հէր թարափտա, անրն օլլունու արար իտինիզ, վէ անը պուլմագ տա կիւճ օլմատրղընտան, պօրճունուղ չօգաան պէրու թէէտիեէ իտիլմիշ օլուր իտի: Միւսիւ, պու սէօյլէ տիքլէրիմ տօղրու տէյլ՞ մի տիր: Իշպու սէօլլէրիմին սաահիհ օլմատրղընը տէրմիեան իտէպիլիրմիսինիզ . . . Պսպապտէ չիւպհէ իտէրիմ:

Մ. տ'Օպէրիվ. - Ֆազաթ . . .

Բօպէրթ. - (Իհթիեալըն սէօղիւնիւ քէսէրէք.) Բէճա իտէրիմ, իտար իթմէեէինիզ, Խայրիահլըզընըզըն չէրլի, նէ՛

դատար ագիլանէ , նազիքեանէ , վէ միւէսսիր օլտա , շիւք-
րանիւնէթլէ , լաքին , մուսիրրանէ անը բէոտ իտէրիմ :

Մ. տ'Օպէրիվ . - Տիմէք օլուրքի , պունտան ագուէմ
տիւշար օլմուշ օլտուղունուղ զավայիլ վէ միւշքիւլաթա
պու կիւնքի կիւն թապի պուլունմանօրսունուղ :

Բօպէրթ . - Օ հալտէն գուրթուլմագ իչին , զանն իտէ-
րիմքի , պիր չարէ պուլտում , ֆագաթ , մատէմքի հագ-
դը աճիզանէմտէ հիւանի իհթիմամ կէօթէրիւօրսունուղ ,
էվվէլ պէ էվվէլ , կէշմիշ զէմանըմ իւղէրինէ սիգէ մուխ-
թասարէն իֆատէի հալ իթմէքլիկի էլզէմ աոտ իտէրիմ : -
Պու խուսուստա պանա միւսաատէ իտէրմիսինիլ :

Մ. տ'Օպէրիվ . - Սալթ միւնաատէ իթմէք տէյիլ , բէ-
ճա տախի իտէրիմ :

Բօպէրթ . - Բէտէրիմին հիյնի վէֆաթընտա , հէնուղ
թըֆըլ չաղտա , աոտէթա պիր չօճուգ իտիմ . . . ուղագ-
ագրապամտան օլան զէնէին վէ պէքեար պիր քիմնէ , պէնի
րան մէքթէպինէ վաղ իլէ , օրատա միւքէմմէլ թալիմ ու
թէրպիսէ ալտըրմիշ տըր , Մէրգում , հիշ շիւպհէմ եօգ-
տուրքի , միւթագպէլիմի թէէմին իթմէքլիկի գարարլաշ-
տըրմիշ իքէն , ալ էննասընտա , պիր գաղատան պիրտէն
պիրէ , վէ վասիսէթինի տախի եաբմագսըզըն վէֆաթ իթ-
տիկինտէն , է'ն եագըն վարիպէրի , մէրգումուն սէրվէթի-
նէ սահիպ օլմուշար տըր . . . Օլ էննատէ պէն , տէրպէրի-
մի բարլագ սուրէթտէ իքմալ իթմէքտէ իտիմ , վէ հուգու-
գա պաշլամագտա իքէն , խըսըմըմըն վուգուի վէֆաթը ,
պէնի պիլա վարիտաթ պըրագմը , վէ պինաէն ալէյհ ,
աճըլգտան էօլմէք իսթէմէտիկիմ թագտիրտէ , քէսպ իթ-
միշ օլտուղում մալիւմաթտան տէրհալ իսթիֆատէ իթմէք-
լիկիմ լաղըմէտէն պուլունմուշ տուր : Պու իսէ , գօլպ
պիլը շէյ օլմանըպ , իմաի , շակիրտ մագամընտա թէրք
իթմիշ օլտուղում մէքթէպէ , չօճուգլար իւղէրինէ իճրաի
նէզարէթ իթմէք մէէմուրիսէթիլէ թէքրար կիրմէքլիկի ,

քէնտիմէ պիր պախթիեարլըգ ատտ իթտիմ . . . Էվվէթ , միւսիւ , դօնթ տը Լօքէրն , մէքթէպ չօճուգլարլնա նէզա-
րէթ իթմէքլէ , ատի պիր խըզմէթ քեարտան ազ ֆարգլը , վէ
թահգիրէ լաեըգ պիր տիւշմէն , վէ հէր կիւնա հազարէթ
վէ մուսխէզէեէ գաթլանըր պիր ճասուս գապիլինտէն սե-
ֆիլ պիր մախլուգ օլմուշ տուր . . . Ա՛հ , նէ՛ Էօմիւր . . . չու
տա վարքի , նասըլքի սէօյլէտիմ , քէնտիմ սահիպի քիպը
ու ղուրուրում : Պու ճիւմլէ իղէ , ճէսարէթ վէ թէհամիւլիւ
քէնտիմէ գալգան իթթիխազ իթտիմ , վէ թահգիր վէ հա-
գարէթլէրէ գարչը ֆիթուրսուգ տուրմագլըղը գարարլաշ-
տըրտըմ , վէ կէօրմէմէք իշին քէօր , վէ իշիթմէմէք իշին
սպղըր օլտում , . . . Ագչամա գատար չալըշըեօրտում . . . կի-
ճէ տախի չալըշըեօրտում . . . Իֆրաթ չալըշմագլա իւլում
սաեէսինտէ քէսպի թէրագգը վէ շէօհրէթ իթմիշ , վէ
քեաֆֆէյի մէվանի վէ միւշքիւլաթա րաղմէն , քէնտի մագ-
սէտլէրինէ էրմիշ օլան պիւեիւք ատէմլէրտէն պիրի օլմագ-
լըղը եէմին իթմիշ իտիմ . . . Հալպուքի , քէնտի տէրէճէի
գուվլէթիմէ զիեատէճէ կիւվէնմիշ օլտուղումու ազ վա-
գըթտա անլատըմ , չիւնքի , պիր սէնէ սօնրա խապթա-
լանտըմ , վէ օլ գնատար մուխաթարալը հալտէ իտիմ քի ,
պիր խայլի հաֆթալար , գուրթուլմագլըղմտան գաթը իւ-
միտ իտիլտի . . . պիր խայլի զէման խապթէլիք չէքտիքտէն
սօնրա , նիհաեէթ քէսպի չիֆա իտիպ անաղա գալգտըղըմ-
տա , մէմուրիեէթիմէ պիր տիկէրի թայեին օլուհմուշ իտի :
- Պու իսէ , Էօլիւմիւն տիկէր պիր չէքլի տիմէք իտի :
- Վաղաա խապթէլիքտէն գուրթուլտում , լաքին աճլըգ
պէնի մէզարա սէվգ իտէճէք իտի :

- Պու Մ. տ'Սպէրիվ . - (Հէնուղ գուվվէթինի զայպ իթմէմիշ
օլան եիւրէկինէ սօլ էլիլլէ վուրարագ) վէ պօղուգ պիր
սէտա չըգարմարագ) Ա՛հ , եալընըղ պիր քէրրէ պիլէ : քէն-
տի քէնտիմէ , « ասթումուն , գարընտաշըմըն օղլու հա-
եաթտա՞ մը տրը , մէսուա մու տուք ը տէյի սիւալ իթմէ-

տիմ... Հալպուլ քի, ճէնապը Ալլահ պանա պիր եիւրէք վիրմիշ տիր... հէմտէ խաթըրէլէրէ սատըգ զալան պիր եիւրէք վիրմիշ տիր... Խմտի, պէն օ եիւրէկէ նէ՞ եարմըշ իտիմ քի, պանա իճնապը իտէնի սէօյլէմէեօրտու :

Հանրիէթ, պու աբա, դըմըլտանմադարզըն վէ տիւրիզ կիպի տուրուպ, կիզլիճէ, կէօղլէրինին եաշլարընը սիւմէքտէ իտի :

Բօպէրթ, հիքեռեէսինէ տէվամ իթտի : Գու հիքեռեէ, հէր նէ գատար սատէ վէ էհէմմիեէթտէն խալի իտի խսէ տէ, նադիլի մէրգուսուն էմպարիզ մէհարէթի, վէ էն քիւշիւք վուգուաթը միւպալէզալը կէօսթէրմէսի իլէ, ֆէվդէլատէ միւէսալը վէ ճալիպ պիր հալ քէսպ իթմէքտէ իտի :

Մէրգոււմ, քէնտի եաղըսընըն կիւղէլլիկի սաեէօնտէ, պիր գասէմ նէզալնտէ քիթապէթ իըրմէթինէ գապուլ օլունուպ, ֆադաթ, ալտըղը մաաշըն՝ անճադ նաֆագասընա քիֆաեէթ իթտիկինի պէեան, վէ էվհամ վէ իւմիտշէրի զայիլ օլունճա, եալընըզ խարիճէն քէնտի մէվգիսինի մուհաֆագաեա, շէօյլէքի, նաֆագասընտան քէսիպ, վէ կիճէլէրի սապահա գատար միւսէվլիտլիքլէ մէշղուլ օլարագ, օլտուգճա պիշիմլի էսվապ սաթըն ալմագլըղա գարար վիրմիշ իտուկինի հիքեռեէ, վէ շու վէճհլէ իլավէի մէգալ իյլէտի :

— Հէլէ պունա մուվաֆֆագ օլտում... տինեատա րուի րիզա կէօսթէրէմէեէճէկիմ վէ գաթլանամաեաճուղըմ պիր շէյ վար իսէ, օ տա, շունուն պունուն մէրհամէթ վէ րիգգաթընը հադգըմտա ճէլպ վէ թահրէք իյլէմէմէք տիր... Իմտի պիր ասըլգատէ կիպի էսվապըմը տիւզէթտիկիմտէ, սէֆիլ էօմֆիւմիւ թէնվիր իտիճի կիւնէշին պիր զիեասընը կէօրմէքտէ օլտուղումու զանն իյլէտիմ, վէ պանա գարշը չըգմագտա օլան մուղիրը պալսթ ու թալէիմլէ ուղրաշմագ իւզրէ, եէնիտէն ճէսարէթ քէսպ իթտիմ :

« Նիհանեթ , էկերչի պու հալէ եաշամագ տէնիլէպի-
լիր իսէ , իլթէ պէն տէ եաշատրմ : Լաքին , եօրկունլուգ վէ
թագաթսըզլըգ , պէնի իհաթա իթմէկէ պաշլամըշ իտի :
Կիթաիքճէ աշիքեար պիր սուրէթտէ գուլաղըմա աքս իթ-
մէքտէ օլան պիր սէտա , պունճա նէթիճէսիղ զահմէթ վէ
եօրկունլուգլարտան սօնրա , էօլիւմ իպթիրահաթընըն , էմ-
սալսիղ պիր սաատէթ տիմէք օլաճաղընը պանա խապէր
վիրմէքտէ իտի , վէ շիւպհէսիղ , քէնտի մէճհուլ մէզարըմ
իչինտէ պիլիթիեար եաթմաղա հաղըրլանմագտա իքէն ,
Սվսթրալիատա , թէհլիքէլի , ֆագաթ , սիւրաթլէ իսթիհ-
սալ օլունան սէրվէթլէրին հիքեաեէլէրի էվրօբաեա վի-
րուտ իթտի :

« Ֆիքրիմտէ պիր ըշըգ տօղտու . . . Բէնտի քէնտիմէ ,
վիճտանը բագ օլան վէ հագգանիեթի պաշը իւզէրին-
տէ թաշըեան պիր ատէմի տայիմա պախթսըզլըգ թէագիպ
իտէմէղ , տէտիմ , վէ պիղիմ տիւմանը գուպպէի ասիւ-
մանըմըղ ալթընտա պուլութլու օլան եըլտըզըմըն օլ ու-
զագ մէմլէքէթլէրին պէրրագ ասիւմանընտա բարլաեաճա-
ղընա գավիէն ինանմագտաեըմ : - Պու պիւեիւք պիր խէ-
եալ վէ վէհմ մի տիր , օրասընը պիլմէմ , լաքին , էմնիյեէ-
թիմ վար տըր . . . պէնիմ իգպալիմ պուրատա տէյիլ տիր
. . . պէն տէ զէնկին օլաճաղըմ :

« Պու իթիգատլա քէսպի գուվլէթ վէ ճէսարէթ ի-
տերէք , պիր կերմիեթի ճէտիտէ իլէ չալըշտըմ , վէ բէք
ջօգ շէյլէրտէն քէնտիմի մահրում իթտիմ , չիւնքի , աշ-
թունլար մէմլէքէթինէ իտէճէկիմ եօլնուլուգ վէ օրատա
եէրլէշմէքլիկիմ իչին իգթիղա իտէն մէսարիֆէ սարֆ օ-
լունմագ իւզըէ , պիւեիւք պիր մէպլաղա իհթիեաճըմ եօգ
մու իտի :

« Հասըլը , Ալլահ պիլիր նէ՝ գատար կիճէլէր ույդու-
սուղ գալարագ վէ նիչէ տէֆալար գուսուր թաամլար իտէ-
րէք , լաղըմ կէլէն մէպլաղը թէտարիք իթտիմ , լաքին պու

պապտէ չէքտիկիմ միհն ու մէշագգաթտան ասլա սըզըլ-
մամըշըմտըր, չիւնքի չիմտի հարեքէթիմտէ սէրպէսթիմ, վէ
քիմսէնին մուավէնէթինէ միւրաճաաթ իթմէքսիզին, քէնտի
աննըմըն թէրիյլէ սէրպէսթիեթիմի պուլմուշում տուր...
Շու հալտէ, գատէրիմ պէնի նէրէեթէ չաղըրըեօր իսէ, օրա-
եա կիտէպիլիւրիմ:

« Էկէրչի մուվաֆֆազ օլուպ տա, միլիօն սահիպի օլա-
րադ ավտէթ իտէր իսէմ, Լօքէրն էվի, էսկի բարլագըլ-
զընը թէքրար էլտէ իտէճէք տիր... Պիլաքիս, էկէրչի մու-
վաֆֆազ օլամադ իսէմ, Պրանսա, իդպալտէն իտպարա տիւշ-
միւշ օլան քէնտի էվլատընը պիր տախի կէօրէմէեթէճէք
տիր... կիտէճէեթիմ մահէլլտէ, էլպէթթէ պիր թապան-
ճամ, պիր պարուլթ չանթամ վէ պիր գուրշունում պուլու-
նաճագ տըր:

« Պէն կիտիեօրում, ֆագաթ, թէրքի վաթան իթմէզ-
տէն էվվէլ, հագգընտա ֆէվգէլատէ ըիսեթիմ վէ հիւր-
մէթիմ օլան վէ բէտէրիմին տօսթու օլուպ, տէնիզլէրին
տիկէր թարաֆընա տախի կիթտիկիմ հալտէ, խաթըրէսինին
վէ թէվէճճիւհիւնիւն պէնի թաագիպ իտէճէքլէրի չիւպ-
հէսիզ պուլունան պիր ասըլզատէեթ թագտիմ օլունմագ
խաթէտիմ... Միւսիւ, սիզ պէնի գապուլ իթտինիզ. իմտի,
պէնիմ թապիեաթըմտա օլան պիր ատէմին պիլա հիճապ
գապուլ իտէճէկի պիր խըզմէթի սիզտէն թէմէննի իտէ-
րիմ: - Ավսթրալիատա մուգիմ Պրանսըզ գօնսօլօսու նէզ-
տինտէ, պիւեիւք պիր զաթ թարաֆընտան հագգըմտա
թէվաասիւթ օլունմասընա իհթիեաճըմ վար տըր... Պինա-
պէրին, ինտիմտէ ֆէվգէլատէ գըյմէթի պուլունան թավ-
սիեթէյի ալիեթէնիզի թէմէննի իտէրիմ. անճագ, պէօյլէ պիր
էմնիյեթէթ իապաթը, բասթ կէլա իպրազ օլունմանաճա-
ղընտան, լէքէտէն արի օլան նամուս ու հայսիեթէթիմի մու-
սատտագ էվրագը միւթէատտիտէեթի հուզուրունուզա
թագտիմ իթմէքլիկի թասավվուր իթտիմ:

Բօպէրթ , ճէպինտէն պիր չիզտան չըգարըպ , Մ. տ'Օ-պէրիվին եանընտա պուլունան պիր մասանըն իւզէրինէ վազ իթտիքտէն սօնրա , շէօյլէ սէօյլէտի .

— Պու չիզտանտա , քէնտի վէլատէթ սէնէտիմ իլէ իսպաթը զաթըմա տայիր էվրագը սայիրէտէն պաշգա , Բան մէքթէպի միւֆէթթիչինին , վէ պէնի խըզմէթէրին-տէ գուլլանմըչ օլան գասէմլէրին վէ ալօգաթլարըն լէ-հիմտէ վիրմիչ օլտուգլարը շահատէթնամէլէր մէվճուտ տուր : — Պունլարտա մուհարրէր իմզալար թաստիգ գըլընմըչ տըր : — (Սճը աճը պիլ իսթիհզա իլէ .) Ա՛հ , գօնթ տը Լօ-քէրն նամուս տայիրէսինտէ պուլունմագտա տըր : — Շու եա պու էֆէնտի նէզտինտէ գապուլ օլունմագ իսթէեէն պիր խըզմէթքեար կիպի մունթաղամ վէ միւքէմմէլ շահատէթ-նամէլէրէ մալիք տիր : — Միւսիւ , պու քեաղըտլարը սիզին եանընըզա պըրագըրըմ . իսթէտիկինիզ կիպի թէտգիգ վէ միւթալաա իտինիզ : Էկէրչի միւսաաաա իտէրսէնիզ , եարըն պունլարը սիզտէն ալմասեա կէլիրիմ : Օ հալտէ , թէմէննի իթ-տիկիմ թաւսիեէնիզի պէնտէնիզ հագգընտա թէնսիպ իտիպ իթմէեէնէկինիզի տէ եարըն լութֆէն պէեան իյլէրսինիզ :

Մ. տ'Օպէրիվ . — Ազիզիմ գօնթ , եալընըզ եարըն տէ-յիլ , հէր նէ վագըթ խանէմէ կէլիրսէնիզ , մէմնունէն գա-պուլ օլունաճագսընըզ : Լաքին , պու քեաղըտլարը պէնիմ եանըմտա պըրագմագտա նէ՞ ֆայիտէ վար տըր : Սիզի կէօ-րէն , վէ սիզի տինլէեէն , հագգընըզտա , միւմքի՛ն մի տիր քի չիւպհէ իտէպիլաին : — Իմտի , բէճա իտէրիմ , պու չիզ-տանը կէրի ալըն :

Բօպէրթ , պու արա աեաղա գալգմըչ օլտուղու հալ-տէ , ճէվապը բէտա ալէամէթի օլարագ պաշընը սալլա-տը , վէ իֆատէեէ տէվամ իտէրէք ,

— Նարըն , իլթիֆաթ վէ սօն վէտամը սիզէ թագտիմ իթտիքտէն սօնրա , իշպու չիզտանը ալըրըմ , տէյի պէեան իյլէտի :

Պատէհու մէրգում, Մ. տ'Օպէրիվէ սէլամ վէրիպ, վէ կէլտիկի էսնատէ եարտըղը կիպի, Հանրիէթին գարչըսըն տա տախի թէվաղու իթաիքտէն սօնրա, օտատան տիշարը չըգտը, վէ իհթիեար խըզմէթքեար սօգագ գաբուսունա գատար քէնտիսինէ ըիֆագաթ իթտիկի հալտէ, խանէի մէգքիւրու թէրք իթտի:

Ժօղէֆ, գօնթ Բօպէրթ տը Լօքէրնին հիյնի վիսուլին տէ, անը տէհիղ ալթընտա պէքլէթաիրմէքլէ վագը օլան խէթասընը պու սուրէթլէ իղալէ իթմէքլիկի իւմիտ էլլէ մէքտէ իտի:

15

Մ. տ'Օպէրիվ, կէնճիք վէ քէմալէթ չաղլարընտա քէնտիսինին տօսթու օլմուչ օլան պիր ատէմին, վէ վան տէ վագըասը գահրամանլարընտան պիրինին էվլատը թարաֆընտան քէնտիսինէ վէրիլէն վիղիթատան, վէ ասալէթէ մախսուս վէ սատէլիքլէ մէմլու օլարագ իշիթտիկի էլֆագ ու թապիրաթտէն ֆէվգէլատէ միւթէէսսիր օլմուչ օլտուղու հալտէ, մէրգումուն պըրագտըղը չիզտանը Հանրիեթէթէ աշտըրտը, վէ մէրգում տէլիգանլը օրատան կիտինճէ, միւնտէրիճաթընը թէագիգ էլլէտի:

Բօպէրթ տը Լօքէրնին մահգուղիեթլէ պէեան իթմիշ օլտուղու շահատէթնամէլէրտէն հէր պիրի, քէնտիսինին ինթիղամլը սուրէթտէ կէշիրմիշ պուլունտուղու մէսլէք ու հարէքէթինտէն, վէ գուսուրսուղ օլան ախլէագը համիտէսինտէն տօլանը թագտիր ու թահսինի միւպէյեին օ-

լուպ, Մ. տ'Օպերիվ՝ պունլարըն միւնտէրիճաթընա քէսպի վուգուֆ իտինճէ, քէնտի քէնտիեէ շէօյլէ սէօյլէտի,

— Պու շէյլէրին ճիւմլէսի բէք եօլունտա տըր: Պու տէլիգանլը, ղէմանէմիզին տէլիգանլըլարընտան տէյիլ տիր: Էկէր եաշատըղը տէվրին ախէագընա իթթիպա իթմէք իսթէսէ իտի, Էկէրչի թապիեաթը բէք օլ գատար ղուրուրիեթի վէ միւսթագիմ օլմանարագ, հէյլէ վէ ֆէսատ թարիզինէ սալիք օլսա իտի, վէ շունա պունա իսթիտա վէ միւսարաթ իթսէ իտի, գարշըսընա չըգան միւշքիւլաթը իղալէ իտէպիլի իտի, վէ պիրինճի բատտէտէ պուլու-նարագ, պիր թագըմ էվհամ վէ խէեալաթը թաագիպէն, օգիանօնլարը կէչմէք իւզըէ, թէրքի տիեար ու վաթան իթմէքիկի տիւշիւնմէղ իտի: — Էյ, եաշամագսա օլտու ղումուզ պօշ, նատան, խօտպին, վէ հագգսըղ տիւնեա, գարանլըգտա գալմըշ օլան ֆաղիլէթլէրի վէ պիւեիւք թապիեաթլարը հալէա թահսին վէ թագտիր իթմէեէճէք-միսին:

Իշպու ֆէյլէսօֆքեարանէ միւլահաղա, Մ. տ'Օպերիվին ֆիքրինի թէսկինէ մէտար օլմանըպ, մէրգում օ կիւնիւ, հէր վաղըթտան զիեատէ սինիրլէրի թահրիք օլունմուշ օլմասըյլա, օ կիճէեի, կէօղլէրինի գաբանամանարագ կէչիրտի:

Մէրգումուն թահրիք օլունմուշ օլան պէյնի վէ չալըշմագտա պուլունան զիհնի, պիւեիւք պիր թասալվուր թասմիմ իթմէքտէ իտիլէր, լաքին պու պիւեիւք թասալվուր՝ գուվվէտէն ֆիիլէ կէլմէք իչին, Էվվէլ էմիրտէ Բօպէրթին ըուի ըիզասընը իսթիհսալ իթմէք լաղըմ կէլմէքտէ իտի. շու գատարքի, մէրգում տէլիգանլընըն քիպլու ու ղուրուրիեթի վէ թատիլի նագապիլ օլան միւրատը մալիւմ խուսկինտէն, մէղքիւր ըուի մուվաֆֆաղաթըն իսթիհսալի բէք տէ գօլայ օլմանաճաղը տէրքեար պուլուն-մագտա իտի:

Պինապերին Մ. տ' Օպերիվ, քէնտի քէնտիսէ շէօյլէ տիւշիւնմէքտէ իտի .

— Հիշ պիր սուրէթլէ մուգավէմէթ մուխալիֆէթէ թէսատիւֆ իթմէսէրէք, էսասի վէ միւսայիտ պիւրհանն վէ տէլիլէր իլէ իքիմիդլին արասընտա պիր հիւսնի իթիլաֆի վէ իթթիֆազ հուսուլէ կէթիրէպիլմէք իչին, նէ՞ թէտպիրէ սալիք օլմալընըմ, էկէրչի պու պապտէ մուխալիֆէթէ թէսատիւֆ իտէր իսէմ, էկէրչի պիր քէրրէ աղղընտան էօյր ճէվապը չըգար իտէ, օնտան սօնրա պիր տախի քէնտիսինի իսքեաթ իթմէքլիք վէ գարարընտան ֆարիդ կէթիրմէքլիք միւմքին օլամազ: — Ահ, քէնտիսինի բէք ալէա մուհաքէմէ իթմէքտէսիմ, էկէրչի պիր խայլի սէնէլէր եանըմտա եաշամըլ օլսա իտի, քէնտիսինի պուստան տահա լաեղըլլա թանընամազ իտիմ. . . Պու տէլիգանլընը, քէնտիսինի ճէվապը բէտտ վիրտիկի պիր մատտէտէ իսքեաթ, վէ մուվաֆֆազաթընը իսթիհսալ իյլէմէք, պիր սէրթ տէմիրի էյմէքտէն տահա միւշքիւլ տիւր:

Իհթիեարը մէրգուլմ օ կիճէսի հէսէճան իչինտէ կէչիրտիքտէն սօնրա, իրթէսի կիւն, էբէյիճէ սաքլին պիր հալտէ եաթագտան դալգտը:

Նէվմի մէքքիւրտէ, էօյլէտէն իքի սաաթ սօնրա, ժօղէֆ, իհթիեար էֆէնտիսինին աալա թէրք իթմէտիկի եաթագ օտասընըն դաբուսունու աչարագ, Մ. գօնթ տը Լօքէրնին կէլմիշ օլտուղունու խապէր վիրտի: Այնի վազըթտա, մէրգուլմ տէլիգանլը, տէբունը օտաեա տախիլ օլտուղունտան, Մ. տ' Օպերիվ, մէրգուլմուն էլինի սըղտըղտան սօնրա,

— Սէվկիւլիւ էվլատըմ, տիւնտէն պէրու սիդի տիւշիւնիւեօրուլմ, տայիմա վէ զիեատէսիյլէ սիդի խաթըրլաեօրուլմ. . . Պիլիբմիսինիդ քի, պու կիճէ սապահա դատար ուեուեամատըմ, տէտի:

Բօպէրթ. — Պունտան տօլաեը էսէֆ, վէ սուի նէթի-

էսէֆ իւզրէ մուվաֆֆադըյեթ սիզլիկէ ուղրասըզլարընը կէօրիւեօրլար : Եկէրչի սիզ տէ, պու պախթսըզլարտան պիրի օլուր իսէնիզ, նէ՞ եարաճադսընըզ :

Բօպէրթ . - Զանն իտէրիմ քի , միւսիւ , պմուվաֆֆադըյեթ սիզլիք վուզուինտէ , էվվէլճէ վէրմիշ օլտուզում գարարը սիզէ պէեան իթտիմ :

Մ. տ'Օպէրիվ . - Եվվէթ , քէնտինիզի թէլէֆ իտէճէկիւնիզի սէօյլէտինիզ :

Բօպէրթ . - Զանն իտէրիմ քի , միւտտէթի մէտիտէ չէքիլէն սէրէնճամլը պիր էօմիւն պուռտան տահա միւնասիպ նէթիճէսի օլամազ : Եօրկունլուգտան սօնրա իսթիրահաթ թապիւ տիր : - Սիզ տէ , պէնիմ կիպի , պու իսթիրահաթըն հադգըլլա գազանըլմըշ օլաճադը ֆիքր վէ միւլահազասընտա պուլունմոեօրմուսունուզ :

Մ. տ'Օպէրիվ . - Պու եօլտա շայեանը թէէսսիւֆ պիր նէթիճէեէ վէ դարարա , ֆէվգէլատէ պիր տէհէթ , վէ ագիմ պիր քէտէր հիսս իթմէքսիզին նազար իտէպիլէճէկիմի մէմուլ իտիեօրմուսունուզ : - Սիզ , պէնիմ է՞ն ազիզ տօսթումուն էվլատըսընըզ , վէ սիզի թանըտըղմտան պէրի տիր , հադգընըզտա հիւրմէթ վէ բէտէրանէ թէվէճճիւհ վէ մուհապպէթ հիսսիեաթըլլա մութթասըֆ պուլունմադտաեըմ :

Բօպէրթ . (Հէեէճան իլէ .) Իշթէ պու սէօզլէրի ասլա ունութմաեաճաղըմ . ա՛սլա , ա՛սլա , ունութմաեաճաղըմ : Գալպիմ վուրտուգճա , պու սէօզլէր քէմալը չիւքրան իլէ անտէ մէվճուտ օլաճադլար , վէ պիր թադըմ մէվանի վէ միւշքիւլաթը զալէպէ իթմէք իւզրէ , պու ալէմոնէ միւհթաճ օլտուզում գուվվէթի , Օն միսլինէ իպլազ իտէճէքլէր տիր : Սէօզլումէ իթիմատ իտին , իգթիտարըմ տէրէճէսինտէ ուղրաշաճաղըմ , վէ անճադ պէնիմ եէրիմոնէ հէր քիմ օլուպ տա , զալէպէ իտէմէտիլի պիր վադըա սըրասընտա մաղլուպ օլաճաղըմ :

Մ. տ'Օպէրիվ. - Սէօգիւմիւղէ պիժնէթիճէ վիրէլիմ . սիղ հէր հալտէ պախթընըզը թէճըրիւպէ իթմէք իսթէեօրսունուզ :

Բօպէրթ . - Հա'յ հա'յ , պաշգա տիւրլիւ մուամէլէ իտէպլիլիմիեիմ : Սիզտէն հիշ պիր շէ'յ կիզլէմէտիմ , հաեաթրմ մալիւմիւնիւղ տիւր : - Պիլիրսինիզ քի , գարշըմտա աշըլմըշ օլան եէկեանէ իւմիտ էսէրինէ տօղրու եիւրիւեօրում :

Մ. տ'Օպէրիվ. - Գարշընըզտա եէկեանէ իւմիտ էսէրի աշըլմըշ տէյիլ տիր : Հարէքէթ ու աղիմէթտէն կէրի տուրապլիլիրսինիզ :

Բօպէրթ : պիր սուրէթի լաթիֆէտէ պաշընը սալլաեարագ ,

— Եէնիտէն սէֆալէթտէ՞ մի եաշաեւրմ , տայիմա արթմագ իւզըր օլան իհթիեաճաթըմա գարշը հէր կիւնքի ուղըաշմագլըղըմա թէքըա'ր մը պաշլաեւրմ : Նէթիճէսի պուլունմանեան չալըշմագլըգ պօեունտուրուղու ալթընա , վէ մուվաֆիագըյեթի մէմուլ օլունմանաճա գարուրէթ վէ սէֆալէթ ալէմինէ եէնիտէ՞ն մի կիրէեիմ : Խա'յր , խա'յր , շիմտիեէ գատար պու եօլլարա սալլք օլմագլըղըմ քեաֆիտիր : Պու թալսիեէնիզէ մուվաֆիագաթ իթմէքտէն իաէ , էօլմէեի պին գաթ թէրճիհ էյլէրիմ , վէ եէմին իտէրիմ քի , էօլմէքտէն ասլա թէրէտտիւտ իթմէմ :

Մ. տ'Օպէրիվ. - (Թէքըար իլէ .) Սիզ , հարէքէթ ու աղիմէթտէն կէրի տուրապլիլիրսինիզ :

Բօպէրթ . - (Մէրգումա տիգգաթլէ պագարագ .) Միւսիւ , պու սէօգիւնիւղ էլպէթթէ սէպէպսիզ տէյիլ տիր : Շիւպէհէսիզ , պէնի պօշ պիր իւմիտլէ ալտաթմագ իսթէմէեօրսունուզ : Իմսի , Բարիստէ գալարագ վէ սէֆալէթտէ եաշամանարագ , մէտարը թէայեիւշիւմիւ թէտարիք իտէպիլէճէք նամուսլու պիր վասըթա պիլիեօրմուսունուզ :

Մ. տ'Օպէրիվ. - Պէն էօյլէ պիր թէտպիր պիլիլիմ :

Բօպերթ . - Հէր նէ իսէ սէօյլէեին, գօնթ տը Լօքէրնին էվլատընա թարաֆընըտան վուզու պուլաճագ թէքլիֆին գապուլի էկէրչի միւմբին օլուր իսէ , օլ պապտէ թէրէտ-տիւտ իթմէեէճէկիմէ էմին օլապիլիրսինիլ . . .

Մ. տ'Օպերիվ . - (Թէքլիֆինի պէհան իթմէքլիք դէմա-նը եագլաշտըգճա , իսթէմէեէրէք ալթիւսթլիք հիսս իտէրէք .) Վագը օլաճագ թէքլիֆիմի գապուլ իթմէքլէ , պիր հիւսնի հարէքէթտէ վէ ալիճէնապանէ պիր մուամէ-լէտէ պուլունմուշ օլաճագսընըլ, զիրա , սիղի սէվմէք-տէ օլան պիր իհթիեարըն սօն սէնէլէրինի տահա զիեատէ միւսթէրիհ , տահա զիեատէ լաթիֆ գըլաճագսընըլ :

Բօպերթ . - Թէքլիֆինիղի գապուլ իտիպ իտէմէմէքլի-կիմ, սիղին էլինիզտէ տիր :

Մ. տ'Օպերիվ . - Էվվէթ , իմտի պէնի տինլէեին . պէ-նիմ սաղ էլիմ քէօթըրիւմ օլմուշ օլտուղունտան , հիշ պիր շէյ եաղամամ, վէ շաեէտ պիր աղ ուղունճա պիր քիթապ եա մէքթուպ օգուճագ կիպի պիր պասիրէթսիղլիքտէ պու-լունուր իսէմ, կէօղլէրիմ, գայիֆլիկինտէն նաչի պուլանըր : Պինապէրին , իշպու իքի նէվ իգթիտարսըլըլ սէպէպիլէ, է'ն մուհիմի իշլէրիմի կէօրէմէմէկէ մէճպուր օլմագտա-եըմ : - Մալիք օլտուղում ճէսիմ էմլաքըմ, թէֆթիշ ու թէտգիդէ թապի օլմանան պիր թագըմ մաալահաթկիւ-զարլարըն եէտինտէ գալմըշ տըր : Պու հալ, սէրվէթիմի թէհլիքէեէ իլգա իթմէսէ պիլէ , պիր թագըմ զասիպլէրին սէրպէսթճէ վէ քէյֆի մաէշա հարէքէթլէրինէ մէյտան վիրէպիլիր . . . Էկէրչի ճէնապը Սլլահ պանա պիր էվլատ իհսան պուեուրմուշ օլսա իտի , պէնիմ կէօրէմէսիկիմ իշ-լէրի օ կէօրէպիլիր իտի , եանի պէնիմ քեաթիպլիմ օլարագ, օգուեամատըղըմ մէքթուպլարը վէ սայիրէեի օգուր , էմլաքըմըն իտարէսինէ նէզարէթ , վէ վարիտաթըմը թահսիլ էյլէր , պանքէր վէ սարրաֆլարըմ իլէ մուհապլէրէ-տէ պուլունուր , վէլհասըլ պէնիմ ատէթա սաղ գօլում

օլարագ , սայքի պէնիմ իշէրիմի կէօրէճէք տիկէր պիր քիմ-
սէ օլուր խտի : - Իմտի , միւսիւ գօնթ , սիզ պանա , էվլատ-
լըդ խըզմէթլէրինի իճրա իթմէք իսթէրմիսինիզ : - (Հէեէ-
ճանընտան նաշի տիթրէմէքտէ օլան պիր սէտա իլէ .) Բէ-
ճա վէ նիեազ իտէրիմ , էվլատըմ , պու թէքլիֆիմի ըէտտ
իթմէեին :

Բօպէրթ , աեաղա դալգըպ , Մ. տ'Օպէրիվին սօլ է-
լինի թուլտու , վէ չիւպհէսիզ հէեէճանընտան տօլաեը
տիթրէմէքտէ օլան քէնտի իքի էլլէրի իշինտէ սըգարագ ,
սատտ պիր լիսան իլէ ,

— Նիշին ըէտտ խտէճէեիմ . . . մատէմ քի , պէնտէնի-
ղէ լաեըդ կէօրտիւկիւնիւզ պու թէքլիֆ՝ միեանէմիզտէքի
էմնիյեէթէ շաեէսթէ պիր իսպաթ տըր : Իմտի , մէմնունէն
պու թէքլիֆի գապուլ իտէրիմ , տէյի պէեան իյլէտի :

Մ. տ'Օպէրիվ . - (Ֆէվգէլատէ մէսէրրէթլէ .) Պէնի նէ՝
գատար մէսուտ գըլտըղընըզը պիլմէզսինիզ . . . Պու կիւն-
տէն , սիզ , պու էվին էվլատը օլտունուզ . . . Սիզի պուլ-
մագլա , բէտէրինիզի , սէվկիւլիւ թրիսթանըմը պուլմուշ
օլտուղումու զանն իտիեօրում . . . Պունտան պէօյլէ պիրի-
պիրիմիզի թէք իթմէեէճէեիզ . . . Սիզ , օթէլին քէօքլէ-
րինտէն պիրինտէ իգամէթ իտիպ , օրատա , քէնտի խանէ-
նիզտէ կիպի քեամիլէն միւսթագիլ վէ սէրպէսթ օլաճագ-
սընըզ : Խըզմէթքեարլար , պանա իթաաթ իթտիքլէրի կի-
պի , սիզէ տէ իթաաթ իտէճէքլէր տիր : - Պիր տագըզա
պիլէ դայպ իթմէեէրէք , տայիրէնիզին հազըրլաթըլմասը
իշին իճապ իտէն էվամիրի իթա իտէճէեիմ : - Պու ագշամ-
տան իթիպարէն , կիճէլէրի պուրատա եաթմանըզը արզու
իտէրիմ :

Բօպէրթ . - (Թէպէսսիմ իտէրէք .) Լաքին , էֆէն-
տիմ , պու գատար իսթիճալ իտէճէք սէպէպ եօգ տուր :

Մ. տ'Օպէրիվ . - Աֆվ իտէրսինիզ , ազիզիմ գօնթ , պու
պապտէ թաճիլ իտէճէք բէք չօգ սէպէպլէրիմ վար տըր . . .

Պիր ան էվվէլ, քեամիլէն պուրատա ետընշտիկինիզի անլամագ իսթէրիմ . . . էպէֆ իտէրիմ քի, սիզին պուրատա ետընշտիկինիզի կէօզլէրիմ իլէ կէօրէմէնէնէնիմ . . . Ս. հ, շու մէէլուն քէօթրիւմիւք օլմասա իտի, եէթմիշ իքի սիննինտէ օլմագլըղմա ըաղմէն, հէնուզ տիրի, վէ վագթիլյէ, ազիզ վէ միւշէրէֆ Վանտէտէ, Հագգ թէալա հագրէթլէրիլյէ գրալ իշին մուհարէպէ իթտիկիմ կիպի, եինէ մուհարէպէ իտէպիլմէկէ միւզթէտիր օլապիլէնէնէն իտիմ:

Պու արա, Մ. տ'Օպէրիվին կէօզլէրի բարլամագտա, վէ հէնէնանը, պէնազ սաշլարը ալթընտա կէօրիւլէն սօլմուշ սիմասընա պաշգա պիր կիւզէլլիք քէսպ իթտիրմէքտէ իտի: Փագաթ, պիրտէն պիրէ, թապիպինին թավսիեէլէրինտէն պիրի տէ, քէմալը սիւքիւնէթ իւզրէ տուրմասը օլտուղունու խաթըրլանարագ, պիր գաշ սանիյէն սօնրա,

— Պիր աղտան, պէնիմ օտա իըզմէթքեարըմ սիզին եէնի իգամէթկեահընըզը կէօսթէրէնէնէն տիր: Էկէրչի գուվ վէի հաֆըզամ միւքէմմէլ իտէ, տայիրէնիզին մօպիլէասը մունթագամ օլմալը տըր . . . զանն իտէրիմ քի, մէմունն օլլաճագօրնըզ . . . Շանէտ մէմունն օլմաղսանըզ, իսթէտիկիւնիզ ատէմի ճէլպ իտիպ, եէնիտէն թէֆրիշ իթտիրմէք իւզրէ իզթիզա իտէն էվամիրի վիրէպիլիւրսինիզ, տէտի:

Բօպէրթ. - Հիսսիեաթը ալիեէնիզէ թէշէքքիւր իտէրիմ, միւսիւ, լաքին, պու քէշֆինիզ պիհուտէ տիր, չիւնքի, պէն հէր նէրէտէ օլսամ, մէմունն օլուրում. զաթէն սիզ պէնիմ էօմրիւմիւ անլատընըզ, տարաթ ու տէպտէպէ մէրագլըսը տէյիլիմ:

Մ. տ'Օպէրիվ. - Փագաթ, էվլատըմ, շուրանը ունութմանըն քի, սիզ, պիւեիւք պիր խանէտանըն զիւրրիեէթինտէն օլմանըզլա, տտի շէյլէրէ գանաաթ իթմէնէրէք, է'ն կիւզէլ վէ է'ն գըյմէթտար մատտէլէրի արզուլէմէլիսինիզ:

Բօպէրթ. - (Պիր աղ մահղունանէ թէպէսսիւմլէ.) Է-

սէֆ իտէրիմ քի , պէնիմ զիւրրիւնէթիմ , պու կիւնքի կիւն
զէվալ պուլմուշ տուր :

Մ. ա'Օպէրիվ . - Սահիհ տիր քի , ագչէճէ մուզայիգա
սէպէպիյլէ , պու կիւն , խանէտանընդ էվվէքի բարլագ
հալինտէ տէյիլտիր , ֆագաթ , նէ՞ պէյիս վար տըր : Համա
օլտուն , ասըլգատէլիք սէյվէթլէ իսթիհսալ օլունուր պիր
չէյ տէյիլ տիր : Էկէրչի ասալէթ , ագչէ իլէ սաթըն ալը-
նապիլսէ իտի , պիլմէմ նէ գատար առէմլէր , ասալէթ սա-
հիպի օլմագ իչին , իսթէնիլէն միգտարտա մէպլաղ վիրմէք-
լիկէ բաղը օլուրլար իտի : -Վէ մատէմքի , պու ատի մատէն-
տէն , պահս օլունուեօր . (շաիրլէր , ագչէքէ պու իսմի վէ-
րիլլէր , պէն տէ սիզի թէէմին իտէրիմ քի , շաիրլէրին պու
խուսուստա հագգլարը վար տըր ,) սիզէ թագտիմ իյլէ-
մէք իսթէտիկիմ թագվինաթ ագչէսինտէն պահս իտէրիմ :

Բօպէրթ . - Նէ՞ լիւզումու վար տըր :

Մ. ա'Օպէրիվ . - Նէ՞ տիմէք :

Բօպէրթ . - Շիւպհէսիլ պու խուսուստա պահս իթմէք-
լիկէ նէ՞ լիւզում վար տըր , չիւնքի , պունուն միգտարը հէր
նէ տախի օլսա , էլպէթթէ պէնիմ արզուլէտիկիմ տէրէ-
ճէեի զիեատէսիյլէ թէճավուղ իտէճէք տիր :

Մ. ա'Օպէրիվ , պու իթիրաղա գուլագ ասմանարագ ,
հաթթա , իչիթմէմիլ կիպի կէօրիւնէրէք , շու վէճհլէ տէ-
վամ իյլէտի .

— Էվվէլ էմիրտէ , սէնէվի մուայիէն մաաչլարընըլ
օլմագ իւզրէ , սիզէ օն իքի պին ֆրանդ վէրիլէճէք տիր :
Պու քեաֆի՞ մի տիր :

Բօպէրթ . - Բէք չօգ տուր պիլէ :

Մ. ա'Օպէրիվ . - Պունտան գաթինաղար , Մէն վէ Ան-
թու նամ մահէլլէրտէ մալիք օլտուղում էմլաքըմըն վարի-
տաթընտան սիզէ եիւզտէ իքի թախսիս իտէճէեիմ . պու
վարիտաթըն իրաար սէնէվիսի իքի եիւղ պին ֆրանդ օլ-
տուղու հալտէ , զայրէթինիլլէ արթաճաղընա էմինիմ :

Րօպէրթ . - Ֆազաթ, միւսիւ . . .

Մ. տ'Օպէրիվ . - Ֆազլա պիր սէօղ պիլէ լաղըմ տէյիլ տիր . . . հէր նէ սէօյլէնտի իսէ , քեաֆի տիր : Շիմտի , բէ-
ճա իտէրիմ , շու չէքմէճէեի աչըալ , իշինտէն պէհէրի պին
ֆրանգիլըգ ալթը ատէտ պանգնօթ ալըն :

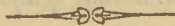
Րօպէրթ . - (Իշպու իսթարը իճրատէն սօնրա .) Ալտըմ ,
էֆէնաիմ , պունլարը նէրէեէ դօեաճազ իսէմ , անը տախի
սէօյլէեին :

Մ. տ'Օպէրիվ . - Ճէպինիզէ . . . սէնէլիք թախսիսաթը-
նըղա մահսուպէն պու ազչէ սիզէ վէրիլիեօր :

Րօպէրթ . - Խա'յր , միւսիւ , խա'յր , պու ազչէեի պէն
դապուլ իթմէմ :

Մ. տ'Օպէրիվ . - Րէ'տտ մի իտիեօրսունուգ . . . բէք ա-
լէա , էօյլէ իսէ պէն տէ պունլարը աթէչէ աթարըմ :

Իհթիեալը մէրդում , պու սէօյլէտիլինի իճրա իտէճէք
իքէն , Րօպէրթ , թապիաթիլլէ մէրդումուն արղուսունա մու-
վաֆֆադաթ իթտի , վէ օ ազչամտան իթիպարէն , օթէ-
լին միւզէյեէն պիր քէօշկիւնտէ , Մ. տ'Օպէրիվին քիթա-
պէթինի իյֆա իթմէք , մէքթուպլարընը վէ սայիրէեի օ-
դումադ , վէ միւտիրի ումումի խըղմէթլէրինի կէօրմէք մէ-
մուրիեէթիլլէ , եէրլէշաի :

16

Հազարդէթի հալէ թէմամիյլէ միւսայիտ օլան վէ ըէտտ օլունմազ կիպի տէլիլ վէ իսպաթլար իլէ իլթիզամ իտիլէն Բօպէրթին հիքերահէսինտէ, սահիհ օլարագ աճապա նէ՞ վար իտի :

Շիւպհէսիզ դարիունը քերամըմըզ հաղարաթը, պու սիւալի քէնտիլիքլէրլինտէն զաթէն իթմիչլէր տիր :

Իմաի, պու մէսէլէեի միւմքին մէրթէպէ մուխթասաւ ըէն հալլ վէ ֆաալ իտէլիմ :

Մ. տ'Օպէրիվին քերաթիպի, մուգատտէմէսինի եաղմագտա օլտուղունուղ իշպու Բարիս Ֆաճիայը աղիմէսինտէ պաշլըճա վաղիֆէեի իյֆա իտէճէք օլտուղունտան, ախլէագը վէ կէշմիշ զէմանը հազգընտա, մուխթասար, ֆագաթ միւքէմմէլ սուրէթտէ մալիւմաթ իթասընը լաղըմէտէն ատտ իտէրիզ :

Բօպէրթ, պու վաղիֆէսինին պաշլանկըճընտա, եաւանլար իլէ մէվզընի թէմաշաեա կէլմիշ իտի :

Ֆիլվագը քէնտիսի, Բէնիսիէր մուհալէպէսինտէ թէլէֆ իտիլմիշ օլան գօնթ տը Լօքէրնին էվլատը օլուպ, Բան մէքթէպլինտէ տէրսլէրինի բարլագ սուրէթտէ իքմալ իթտիքտէն, վէ պիր դաչ այ տա, մէգքիւր մէքթէպտէ, միւզաքէրէ մէմուրու իըրամէթիլէ գալտըգտան սօնրա, պաղը աղըր խէթալարտա պուլունմասընա մէպնի, մէքթէպտէն թարտ իտիլմիշ իտի :

Մուախիսարէն, պաղը դասէմ վէ ալօգաթլարըն եանլարընա դապուլ օլունուպ, ֆագաթ, պունլարտա տախի հազգընտա շիւպհէ տալէթ իտիճի հալ ու հարէ-

քէթլէրտէ պուլունմուշ օլտուղունտան, տիքիշ թութտու-
րամամըշ իտի :

Մէրգում, կիրտիկի մահէլլէրին հէր պիրինտէն հաղ-
ղըյլա թարա օլունտուգճա, պուլունտուղու շէհրի թէպ-
տիլ իտէր, վէ էֆէնտիլէրի թարաֆընտան, քէնտիսի իչին
մէտհ ու սէնտեը հավի վէ իսթիտատ ու գապիլիյեէթինի
մուսատտագ օլարագ, համիլ օլտուղու շահատէթնամէլէր
իլէ, պիսուհուլէ տիկէր պիր խըտմէթէ գարուլանըր իտի :
Շուրաեը պիր ան էվվէլ պէեան իտէլիմ քի, Բօպէրթ,
է'ն միւշքիւլ էլ եագըլարընը, վէ իմգալարը թագլիտ իթմէք
սանաթընտա ուսթա օլմուշ իտուկինտէն, մէգքիւր շահա-
տէթնամէլէրի պիղգաթ քէնտիսի թէրթիպ իտէր, վէ թա-
պիի պու սըրատա, քէնտի լէհինտէ հիշ պիր մէտհիեէեի
ղըսդանմատըղընտան, պիրինճի ըատտէտէ միւթէպէր վէ
էհլիեէթլի պիր քիմնէ զանն օլունուր իտի :

Մէրգումուն պու եօլտա էօմրիւ, պիր գաշ սէնէ գա-
տար տէվամ իթտի :

Բօպէրթ, վագաա ֆէվգէլատէ տիրաեէթլի վէ զէ-
քեալէթլի իտի իսէ տէ, պու զէքեալէթ ու տիրաեէթինի,
հիսսիեաթ ու աղրաղը մուգիըրէեէ սարֆ իտիպ, պիր թա-
ղըմ քօլանտըրըճը վէ հիլլէքեար քէսանըն հարաքեաթ վէ
մուամէլաթըյլա Մէհաքիմ զաղէթաաընըն սիւթունլարը
տօլտուղու սըրատա, մէգքիւր զաղէթաեը օգումագլա
վագթընը կէշիրիը, վէ պու գահրամանլարըն եճլունտա
եիւրիտիւքտէն պաշգա, անլէրտէն տահա զիեատէ իլէրի
վարմագլըղը ֆիքրինտէ գարարլաշտըրըր իտի :

Անճագ, մէրգում, օլ անէ տէկին վիլաեաթ իչէրիլէ-
րինտէ եաշատըղը հալտէ, քէնտիսինէ լաեըգ պիր մէվգըի
իճրաաթ, եանի Բարիս շէհրինի խէեալլամագտա իտի, Փա-
ղաթ, պու պապտէ մուվաֆֆագ օլմագ իչին, էվվէլ էմիր-
տէ կէօսթէրիշ, վէ պաղըլարընը իղֆալ իթմէքիք լաղըմ
օլտուղունու, վէ էսկի պիւսկիւ էլպիսէլէր կիեինմիշ օլա-

րագ, վէ ճէպինտէ օն բարա պիլէ պուլունմանարագ, Բա-
րիսէ կիթմէսի, թատավիւր իթտիկի պիւեիւք թէշէպպիւ-
սաթա ուեամանաճաղընը անլամագտա իտի :

Հասըլը քէնտիսինէ ագչէ լաղըմ իտի, լաքին պու-
ագչէ, էֆէնտիսինն սանտըղընտան աշըրըմըշ եալընըզ
պիր դաշ լուի ալթուռու օլամանըպ, պիր խայլի միգտարա
պալիղ օլմալը իտի :

Իմտի, պու ագչէեի նէրէտէն պուլմալը, վէ պիւեիւք
պիր մուխաթարա զուհուրա կէթիրմէքսիղին, պու քեարըլ
իրթիքեապը նա՞սըլ իճրա իթմէլի իտի :

Պու սըրատա, շէօլէ պիր ֆըրսաթ զուհուրա կէլտի :

Բօպէրթին էֆէնտիսի օլան մուգավէլաթ մուհարրի-
նին իտարէխանէսինէ էմանէթէն թէսլիմ իտիլմիշ օլտուղու
հալտէ, զայպ օլմուշ զանն օլունան պիր էվրագ, պու միւշ-
քիւլաթը տէֆ իթմէկէ քեաֆի օլուպ, իշպու էվրագ մէյ-
տանա չըգարըլտըղընտա, պունա ալէագտար օլանլարտան
պիրինի, հէր հալտէ պիր միլիօն ֆրանգ զարարա տիւշար
գըլաճաղը տէրքեար իտի :

Տավաճըլարտան պիրի, նամուսլու պիր ատէմ օլուպ,
ֆագաթ, հագդը օլմանարագ, տավա թահթընտա օլան
պիր սէրվէթի թալէպ իթմէքտէ պուլունան տիկէր տավա-
ճը իսէ, վէսվէսէլի պիր ատէմ իտի :

Բօպէրթ, պիր ագչամ պու ատէմի պուլարագ :

— Աղիղիմ միւսիւ, պէնի թանըեօրմուսունուզ, տէտի.
Տավաճը. — Խայր :

Բօպէրթ. — Պէն, պու շէհրին մուգավէլաթ մուհարրի-
րի օլան հօճա Տիւվալըն քեաթիպիեիմ, վէ մաէթթէէսիւֆ
սիգէ խապէր վէրիլիմ քի, տավանըզ շիմտիտէն զայպ օլմուշ
տուր, չիւնքի, վագթիլլէ էֆէնտի բէտէրինիզ թարաֆըն-
տան վէրիլմիշ օլան պիր մագպուզ սէնէտինտէ, սիգին թա-
լէպ իթտիկինիզ մէպլաղը քէնտիսինն թէմամիլլէ ախղ իթ-
միշ օլտուղու իշար գըլընմըշ տըր :

Տավաճը . - (Պու սէօզլէրէ էհէմմիէէթ վիրմէէէրէք , ումուզլարընը չէքմէքլէ պէրապէր , պիր տէրէճէ միւպհէմ իզթիրապ ու էնտիչէ կէօսթէրէրէք .) Պունլար պօշ լազըր տըլար տըր . . . էօյլէ պիր մազպուզ սէնէտի հիչ պիր վազըթ եազըլմամըշ տըր :

Բօպէրթ . - Իշթէ պունտա եանըլըեօրսունուզ :

Տավաճը . - Ստամ սէնտէ' . . .

Բօպէրթ . - Սիզէ սէօյլէեօրում քի , պու սէնէտ մէվ ճուտ տուր , վէ պէնիմ պու ազչամ պուրաեա կէլիչիմ , մահլա օ քեազըտը սիզէ թագտիմ իթմէք իչին տիր . . . Պունա պէտէլ պանա նէ՞ միգտար ազչէ թէէտիեէ իթմէք իսթէրսինիզ :

Տավաճը . - Պին բիալ . . .

Բօպէրթ . - (Կիւլէրէք վէ գաբուեա տօզրու իլէրլէ-եէրէք .) Ալլահա ըսմարլատըզ , միւսիւ :

Տավաճը . - Պիր ազ տուրունուզ , միւսիւ : Պու գատար թէլաշ իտէճէք նէ՞ սէպէպինիզ վար տըր : Պէլքի ուզլաշապիլիրիզ , սիզ նէ՞ միգտար ազչէ իսթէեօրսունուզ :

Բօպէրթ . - Եիկիրմի պին Ֆրանգ իսթէրիմ :

Տավաճը . - Բէք չօդ տուր , բէք չօդ տուր :

Բօպէրթ . - (Էլինի գաբունուն գօրճասը իւզէրինէ վազ իտէրէք .) Ալլահա ըսմարլատըզ , միւսիւ :

Տավաճը . - Տուրուն պիր սէօզ տահա սէօյլէեիմ :

Բօպէրթ . - Պօշ չէյ տիր , մատէմ քի պէնիմ իսթէ-տիկիմ միգտար սիզին իշինիզէ կէլմէեօր . . . իշթէ պէն կիտիեօրում . . . պէնիմլէ բազարլըզ օլունմազ :

Տավաճը . - Տուրունուզ :

Բօպէրթ . - Բազը օլուեօրմուսունուզ :

Տավաճը . - Բազը օլուեօրում . . . մազպուզ սէնէտի-նի պանա նէ՞ վազըթ վիրէճէքսինիզ :

Բօպէրթ . - Իսթէտիկիմ ազչէեի վիրտիկինիզ վազըթ

. . . ետտինիզտէ օլ գատար ազչէ վա՞ր մը տըր :

Տավաճը . - Էվվէթ :

Բօպէրթ . - Բէք ալէա , կէթիրին , մագպուղ սէնէտի
եանըմտա տըր :

Պիր տագըզա սօնրա , եիկիրմի ատէտ պանգա գայ-
մէսինէ դարշըլըզ մէզքիւր գըյմէթտար սէնէտին մուպա-
տէլէսի մուամէլէսի , օլմուշ պիթմիշ պիր վագըա օլտու :

Բօպէրթ . - (Մէզքիւր գայմէ բաքէթինի ճէպինէ գօ-
եարագ .) Տիգգաթ իտիեօրսունուզա' , պու խուսուստա սըրը
սագլամանըզ սիզէ թավսիեէ իթմէեօրում . . . Իքիմիզտէ
պիրիպիրիմիզէ պաղլը օլտուղումուզտան , եէկտիկէրիմիզէ
էմինիզ : Պու իսէ , նատիրէն վուգու պուլան թէսատիւֆ-
լէրտէն տիր :

Իքի կիւն սօնրա , հօճա Տիւվալ , էվրագը լաղըմէեի ,
միւտաֆաա վէքիլինէ թէպիմ իտէճէկի սըրատա , մագ-
պուղ սէնէտինին մահվ վէ նապէտիտ օլմուշ օլտուղունու
կէօրտիւ : Լաքին , պու սէնէտին զայպ օլմասը , գապի-
լի թասավվուր օլամաեաճաղընտան , պէհէմէհալ չալընմըշ
իտի : Անճագ քիմ չալմըշ իտի :

Իքի կիւն սօնրա , մուգավէլաթ մուհարրիւրի , իճրա
իթտիկի թահգըզաթտան հիշ պիր նէթիճէ հասըլ օլամա-
մըշ օլտուղու հալտէ , պիւթիւն ատէմլէրի հագըրնտա
շիւպհէեէ զահիպ օլուպ , լաքին , քիմնէեի տէ իթհամ ի-
տէմէտիկինտէն , եալընըզ պաշ քեաթիպինի ալը գօեա-
րագ , տիկէր մէմուրլարընա եօլ վիրտի :

Բօպէրթ , իշին պու սուրէթինի զաթէն քէշֆ իթմիշ
օլտուղու հալտէ , պունտան տօլաեը մէմնուն օլարագ , Բա-
րիսէ կիթտի , լաքին , պէքի քէնտիսինի օրատա գօլլաեան
օլուր վէսվէսէսիլլէ , մուվագգաթէն , հագըզի իսմինի
թէրքէ , Սօլնիէ իսմինի ալտը , վէ քիմնէտէն թանըլմաեա-
ճագ պիր սուրէթտէ խալգ իշինէ կիրտի :

Բօպէրթ , հէր կիւնա թէհլիքէնին սավուշմուշ օլտու-
ղունու կէօրտիւկիւնտէ , եանի պիր գաշ այ սօնրա , քէն-

տիեի կիզլէմէքտէն , վէ մէսարիֆտէն սագընմագտան տուր
օլուպ , միւտտէթի մէտիտէտէն պէրու արզուլէտիկի եօլ-
տա զէֆք ու ճիւնպիւշէ տալար :

Մէրգուսուն, կեահ օլ վագթըն, Ոստանիկ տէր Մարգար-
եանցլարը կիպի ուսթա տօլանտըրըճըլարըն տօսթու օլա-
րագ , կեահ , ճինաեթ վէ խապասէթ սահիպլէրինին գա-
րընճա կիպի տօլտուգլարը ատի մահէլլէրէ կիտէրէք , վէ
պաղէն տաիի Սարիօլլարա թէսատիւֆ օլունան մուղիրը մէյ-
խանէլլէրի քէնտիեէ մէսքէն իթ թիխազ իտէրէք , Բարիս ալէ-
մի մուղիրինին քեաֆֆէյի սընըֆլարընտա պիրինճի մէվգը-
եի իթ թիխազ իթմէքլէ կէչիրմիշ օլտուղու էօմրուն եէկեան
եէկեան հիքեաեէսինի իթմէքտէն սարֆը նազար իտէրիդ :

Բօպէրթ , պիր խայլի միւտտէթ , ճէպլէրինտէ ալթուն
տօլու , վէ պաղէն քէսէսի էսէֆ օլունաճագ սուրէթտէ
պօշ օլարագ , զապրթա իլէ ուղրաշմաղա մահէլլ վիրմէք-
սիզին , սանտալընը րահաթճա եիւզտիւրէպիլտի :

Իշիտիլմէմիշ շէյ տիրքի , պու հայտուտուն բօլիս մահ-
քէմէսի տէֆթէրլէրինտէ գայտը օլմաեըպ , պու մահքէ-
մէնին եաղլը գանաբէլէրինտէ հէնուղ օթուրմամը իտի :

Լաքին , կիւնիւն պիրինտէ պաիթը տէյիշիլտի :

Շէօյլէ քի , տօլանտըրըճըլըգ վէ թէհտիտ իլէ բարա
ալմագ կիպի մուճիպի նէֆրէթ պիր թէշէպպիւստէ միւթ-
թէհիւմ օլտուղու անլաշըլըպ , վագաա քէնտիսինի թութ-
մաեա մէմուր օլան բօլիս մէմուրլարը եէտինէ կէշմէմէկէ
մուվաֆֆադ օլտու իսէ տէ , ֆագաթ դրեապէն , վէ սաի-
թէ իսմի թահթընտա իւշ սէնէ հապսէ մահքիւմ գըլընտը :

Պինապէրին , մէրգում քէնտի քէնտիեէ շէօյլէ տէտի :

— Պունտան սօնրա Բօպէրթ Սօլնիէ իշին Բարիս գալ-
տըրըմլարը մուխաթարալը օլտուղունտան , պիր ան էվվէլ
գօնթ տը Լօքէլն մէյտանա չըգմալը , ճիտտի ալէմտէ թէ-
մէլ թութմալը , վէ էկէր գապիլ օլապիլիր իսէ , մտպուլթ
պիր իսթինասիկեահա տահանմալը տըր :

Րօպէրթին օլ էսնատէ պուլունտուղու մէվզը իճապընճա, պէօյլէ պիր նէթիճէեէ, բէք պիւեիւք սայ ու զայրէթ իլէ վասըլ օլունապիլիր իտի :

Իմտի, եէնի, մահիրանէ վէ քիւսթախճա պիր թերթիպ պուլուպ, բէտէրինին նամուսլու վէ շէրէֆլի իսմինտէն իսթիֆատէ իթմէք իւզրէ ֆիքրինի ֆէվզէլատէ եօրտու, վէ Վանտէ իսեանընտա մաղնուն օլուպ, տիվանը հարպլար թարաֆընտան մահքիւմ գըլընմըլ պուլունան զէվաթըն էսամիսինի, վադթըն զազէթալարընտա արամագլըլը տիւշիւնտիւ : Հաթթա, բէտէրինին վէֆաթ իթմիշ օլտուղու Բէնիսիէր մուհարէպէսինէ տայիր թապ օլունմուշ զազէթալարը օգումանա գարար վիրտի :

Պինապէրին, իքի իւշ հաֆթա դատար, Բալէ Րօպետալըն պիւեիւք պիր քիւթիւպխանէսինտէ, էմնալիզ սուրէթտէ մէվճուտ օլան բօլիթիգաճա զազէթա վէ բիսալէլէրի օգումագլա կէշիրիպ, Մ. տ'Օպէրիվ իսմինէ իքք տէֆա ըասթ կէլտիկինտէ, տիթրէտի, վէ գուվլէյի հաֆըզսընտա, ֆագաթ, գարանլըզ պիր տիւման իշինտէ կիպի միւպհէմ պիր իսթըրէ տօղտու :

Շէօյլէքի, քէնտինին չօճուգլուղու զէմանընտա, չօգտէֆա Մ. տ'Օպէրիվին իսմինի վէ լազըրտըսը իտիլտիկինի, վէ մերգումուն, դօնթ տը Լօքէրնին սիլահ արգատաշը օլտուգտան պաշգա, տօսթու, վէ հէմ մահրէմ վէ մուհիպպ տօսթու օլմուշ իտուկինի իշիթմիշ օլտուղունու զանն իթտի :

Էվլէլ էմիրտէ, Րօպէրթին պու զաննը՝ շիւպհէլի իքէն, մէրգում, գուվլէյի հաֆըզասընը եօրմագլա, եավաշ եավաշ շիւպհէ պուլլութլարը զայիլ օլմանա, վէ մատտէ՝ հադըգէթ ըէնկի քէսպ իթմէկէ պաշլատը :

Պինաէն ալէյհ, էկէրշի Մ. տ'Օպէրիվ էլան հաեաթտա իտի իսէ, Րօպէրթին արատըլը նօգթաի իսթինատ օլապիլիր իտի : Անճագ, մատտէ՝ անըն հաեաթտա օլուպ

օլմատըղընըն թահգըզը քէ յֆիեէթի օլտուղունտան, Բօպէրթ, Պօթէն մէճմուասընա միւրաճաաթլա, Մ. տ'Օպէրիվին պէրհասաթ օլտուղունու անլատըղը կիպի, մահէլլի իգամէթինի տախի էօյրէնտի, վէ պատէհու թահգըզաթա իպթիտար իտէրէք, օլ պապտէ գաթի վէ մէմնուն օլունաճագ մալիւմաթ ալտը :

Մ. տ'Օպէրիվ, զէնկին ֆագաթ սագաթ օլուպ, տիւնեատան չէքիլմիշ պիր էօմիւր կէչիրտիկի հալտէ, պազը խաթըրէլէրէ ֆէվգէլատէ ըիանէթի օլաճաղը տէրքեար պուլունմագտա իտի : Պունտան տա գաթիւպազար, կէնճիլք զէմանընտա արգատաշը օլմուշ, էլինի թութմուշ, վէ գուրշուն իլէ վուրուլուպ, վէ քէնտիսի կիպի հաեաթընը ֆէտա իթտիկի մուգատտէս պիր տավանա շէհիտ օլարագ, եանընտա թէպլիմի բուհ իթմիշ օլան պիր սիլահտաշընը դօլայճա ունուտամագ իտի :

Բօպէրթ տը Լօքէրն իամինի թաշըեան պիր ատէմ իչին, Մ. տ'Օպէրիվին նէզտինէ վասըլ օլմագըզ գապիլ իտի իսէ տէ, չօգ տէֆա իւմիտլէրի խիլաֆընտա թէսատիւֆ օլունան սուի հալլէրտէն տօլաեը ալէսսէվիեէ իհթիեար քիմնէլէրին ֆիքիլլէրի վէօվէսէ վէ շիւպհէ իչինտէ պուլունմասը թապիի օլտուղունտան, ֆիքիլլիտէ զէրրէ գատար վէսվէսէ վէ շիւպհէեէ մահէլլ պըրագմագսըղըն, Մ. տ'Օպէրիվին էմնիյեէթինի պիրտէն պիրէ նաճըլ գազանըլապիլիր, վէ մէրգուճ, նէ՞ սուրէթլէ, մահիրանէ գուրուլմուշ օլան պիր աղ տէրունինտէ իհաթա օլունապիլիր իտի :

Իշթէ Բօպէրթ, պուրալարընը տիւշիւնմէեէ պաշլաեըպ, պու չալըշմասը սաեէսինտէ, պիր գօմէտիա օեուհու թասավվուր իտէպիլտի :

Մէրգուհուն պու գօմէտիա օեուհունու նէ՞ գատար մէհարէթ վէ մուվաֆիագըլյեէթլէ իճրա իթմիշ օլտուղունու կէօրաիւք :

17

Րօպէրթ ալ Լօքէրնին, տէօրթ պէշ միլիօն սահիպիօ-
լան մէրգում իհթիեարըն խանէսինէ կիրմէքտէքի, վէ օ իհ-
թիեարըն էմիլյեթինի գազանմադտաքի մագսէտի, խա-
պիսի մէղպուրուն կէշմիշ զէմանտաքի էօմիլ ահվալինտէ
սէրահաթէն իշար գըլընմըշ իտուկինտէն, պու պապտէ
հէր կիւնա իյզահաթ վէ թաֆսիլաթը զայիտ ատտ իտէ-
րիզ:

Լաքին Րօպէրթ, ճէսուրանէ վէ քիւսթախանէ պիր
հարէքէթլէ, Մ. տ'Օպէրիվին սէրվէթինէ թէքմիլէն սահիպ
օլապիլտիկի հալտէ, պու սէրվէթին եալընըզ պիր գըամը-
նը էլտէ իթմէքլէ գանաաթ իտէմէեէճէկի տէրքեար ի-
տուկինտէն, պիւեիւք նէթիճէլէրէ մուկթաղըր պուլուն-
մագտա, վէ թասմիւ իթտիկի թէշէպպիւսիւնիւն մուվաֆ-
ֆագըյեթի թագտիրինտէ, է'ն զիեատէ հարիսանէ ար-
ղուլարընա նայիլ օլապիլէճէկինի քէշֆ իթմէքտէ իտի:

Մէրգումուն մագսէտի, Մ. տ'Օպէրիվին եէկեանէ գը-
ղը, վէ պինապէրին եէկեանէ վարիսէսի պուլունան Հան-
րիէթ իլէ էվլէնմէքտէն, վէ պինաէն ալէյհ Մ. տ'Օպէրի-
վին միլիօնլարընա սահիպի միւսթագիլ պուլունմագտան
իպարէթ օլուպ, անճագ Րօպէրթ, իհթիեարը մէրգում
եաշատըգճա, թասավվուրլարընը մէյտանա գօյմագ, վէ
գաթի պիր թէքիֆտէ պուլունմագ, տիվանէլիք էսէրի
օլտուղունու տէրք իյլէմէքտէ իտի:

Մ. տ'Օպէրիվ, գըղընը, տիւնեատա հէր շէյտէն զի-
եատէ սէվէր իտի, վէ պու չօճուղուն միւսթագպէլի վէ
սաատէթի մուխաթարատա օլտուղունու պիլսէ իտի, շիւպ-
հէսիվ գօնթ ալ Լօքէրնի խանէսինէ գապուլ իթմէքլէ իշ-

լէմիշ օլտուղու պասիրէթսիզլիկի իշլէմէզ իտի, չիւնքի, էմննիյեէթ տէնիլէն շէյ՝ նէ գատար ճէհալէթ տէրէճէսինէ վարտորլլա, վէ ատի պիր մէմուրուն կէշմիշ էօմրիւ նէ՝ գատար տիւշիւնիւմէսէ, իլէրուտէ տամատ օլաճաղը գարարլաշտըլլան պիր քիմսէնին կէշմիշ էօմրիւնին տիւշիւնիւմէմէսի, իշէ ուեամազ իտի :

Բօպէրթին իսէ, քէնտի կէշմիշ էօմրիւ հազգընտա իճրա իտիլէճէթ թահգըգալթ վէ թէհարրիեաթըն նէթիճէսինտէն տօլաեր վէսվէսէ իթմէկէ բէք չօգ սէպէպլէրի պուլունտուղու, օգուեանլարըմըզա մալիւմ տիւր :

Ֆիլվազը, մերգոււմ տէլիգանլընըն կէօսթէրտիկի շահատէթնամէլէրին իմզա սահպլէրինտէն եալընըզ պիրիսինէ պիր մէքթուպ կէօնտէրիմէսի, հազըգէթի հալին մէյտանա չըգմասընա քեաֆի իտի :

Պինապէրին պէքլէմէք լազըմ օլուպ, հալ պուքի Մ. տ'Օպէրիվին միւտտէթի մէտիտէ եաշամասը, մատտէթէն միւմքին տէյիլ իտի :

Քէօթրիւմ իլլէթի իլէրլէմէքտէ օլուպ, եազըն կիւնլէրտէ պիշարէ իհթիեարըն սօն պիր նիւզուլէ տիւշար օլարազ թէսլիմի լուհ իտէճէկի, բէվիշի հալտէն անլաշըլմագտա իտի :

Պու հալտէ Բօպէրթ, եօլունտա գուլլանըլմագ իսթէնիլէն թէշէպպիւսաթ իչին, իքի գուվվէթլի եարտըմճը տիւմէք օլան սապը իլէ էմրի պասիրէթին մուալլէնէթինէ միւրաճաաթ իթմէքլիկի, վէ քէնտիսինի կէնճ գըզա սէվտիրմէկի, վէ բէտէրինին վէֆաթընտան սօնրա, Հանրիէթ, քէնտի շախընա քեամիլէն սէրպէսթ օլտուղունտա, անը, պիր տիկէր քիմսէ իլէ էվլէնէպիլմէքլիկի տիւշիւնէմէեէճէք պիր հալէ գօյմագլըղը գարարլաշտըրտը :

Պու պէլալը ատէմ, ապըլզատէլիք իւնվանընա թէմամըյլա լաերգ օլմագ, վէ քէնտիսի իչին գաբանմըլ օլան ապըլզատէկեան ալէմինճէ քէսպի վուգուֆիյեէթ իթմէք

իւզրէ , պիլխասաա պու խուսուսա միւթէալլիդ պազը քի-
թապլարը օգուժագտան աւլա տուր օլմատըղընտան , «Մի-
եա՛հ վէ Գըրմըղը» նամիլլէ մէշհուր օլան վէ հէման տէրս
քիթապը տինմէքլիկէ շայէսթէ պուլունան պիր քիթապը
էզպէր իթմիշ իտի :

Մէրգում , քէնտիսինին , Սթէնտալըն բօման քիթա-
պընտա կէօրիւլէն պաշլըճա շախստան տահա զիեատէ կիւ-
զէլ վէ մահիր օլտուղունու , վէ մատմուաղէլ տ'Օպէրիվ ,
սատէ վէ սաֆտէրուն պիր դըղ օլուպ , տիւնեանըն քեաֆ-
ֆէյի էյլէնճէլէրինտէն չէքիւմիշ պիր էօմիւր կէչիրտիկի
հալտէ , անը իղֆալ իթմէքլիք , բարլագ ալէմ իչինտէ եա-
շաեան վէ հէր թարաֆընտան զէնտօսթլար իլէ իհաթա օ-
լունմուշ պուլունան գըղլարըն իղֆալինտէն տահա զիեա-
տէ գօլայ օլաճաղընը քէմալ էմնիյեթ իւզրէ քէնտի քէն-
տիեթ իդրար ու իթիրաֆ իյլէմէքտէ իտի :

Բօպէրթ , էվվէլ էմիրտէ Հանրիէթի թէտգիդ վէ թէ-
ճէսիւսէ պաշլաեարագ , կէօղլէրինտէ միւշահէտէ իյլէտի-
կի զարիպ պիր հալտէն տօլաեը հայրէթ վէ թէաճճիւպ-
տէ դալտը , վէ պու հալին սէպէպլինի անլամագլըղը թաս-
միւմ իյլէտի :

Պինապէրին մէզպուրէեի գօլլամագլա , հէր կիճէ ,
պիր խայլի վագըթ մատմուաղէլ տ'Օպէրիվին լամպասը
եանտըղընը թահգըղ իթտի :

Աճապա պու կէնճ գըղ , օլ դատար վագըթ քէնտի
եաթագ օտաաընտա նէ՞ եաբըբօրտու :

Բօպէրթ , պու խուսուսու անլամագ իւզրէ թէտգի-
դաթընտա տահա զիեատէ իլէրի կիտիպ , մէզպուրէնին ,
քիւթիւպխանէտէն ալտըղը քիթապլարը օգուժագլա վագ-
թընը կէչիրտիկինի անլատը , վէ մէդքիւր քիւթիւպխանէ-
եի պիր թագըրիպ աշըպ , պունուն մէվճուտաթը , ախլէա-
դը պօղմանա միւսալիտ պիր թագըմ քիթապլար օլտու-
ղունու անլատըղընտա , Հանրիէթին ֆիբրինին , պու կիպի

մուգիրը բոման քիթապլարը յլա պօղուլմասընտան տօլաեը մէմնուն օլտու :

Պու կիպի քիթապլարը օգուլմագտա իքի թարզ զարար վար տրը . պիրի՝ կէնճ գըզլարըն հէնուզ գալպլէրի վէ ֆիքերլէրի թագէ պիր հալտէ պուլունտուղու սըրատա , մուգիրը բոման քիթապլարընը օգուլմագլըզ մէյլէրինի ֆէվզէլատէ արթըրմագ , վէ տիկէրի տախի , հէման տայիմա աչգու սէվտա տէնիլէն շէյ լաեըզըլա մալիւմ օլմաեան պիր շաղտա , վագըթսըզ սուրէթտէ աչգու սէվտա հիսսիեաթընը հասըլ իյլէմէքտէն իպարէթ օլուպ , Մ . տը Լօքէրն , իշպու հագըզէթի պիլտիկի ճիհէթլէ , պունա կիւվէնէրէք , բլանընը օլ վէճհլէ ուսթալըզլա թէրթիպ իթտի :

Մալիւմիւմիւզ օլտուղու , վէ թաֆսիլէ հաճէթ պուլունմատըզը իւզըն , մէրգում , պիրինճի սընըֆտան պիր գօմէտիաճը ատտ օլունապիլիր իտի :

Պինապէրին , կիւեա քէնտի աչգընը կիզէեէն , վէ իսթէմէեէրէք պու աչգը պէլլի իտէն աչգըլար կիպի հարէքէթ իթմէքլէ , մէգքիւր գօմէտիաեը իճրա խոսուսընտա , պիզզաթ քէնտի մէմուլինտէն զիեատէ իպրազը էհլիեէթ իթտի , վէ ալթը այ սօնրա , Հանրիէթ , զաթէն սէվէրէք օգուտուղու քիթապլարտան զիհնի պօղուլմուշ օլտուղու ճիհէթլէ , պու հիսսիեաթը պիր թագըրիպ թահրիք իտէն Բօպէրթէ ֆէվզէլատէ շիտտէթլէ տիլտատէ օլտու :

Մէզպուրէ , Բօպէրթին կիրիպ չըգտըղընը կէօրտիւկիւնտէ , լէհճէսի կեահ գըզարըր , կեահ սօլար իտի , վէ մէրգում տէլիգանլը պազը սէօզ սէօյլէտիկինտէ տախի , անըն ռէտասընտան միւթէէսսիր օլուր , վէ օ սէտա , քէնտի գուլաղընա բէք թաթլը աքս իտէր իտի :

Կիւնիւն պիրինտէ , վէ կէնճ գըզըն գարչըսընտա , Բօպէրթ , ուզուն պիր մուգատտէմէտէն սօնրա , Բարիստէն վէ Փրանսատան մուֆարագաթլա , էվվէլքի թասավվուրաթընա ըիւճու իտէճէկինի , եանի պախթընը տէ-

նէմէք իւզրէ Ավսթրալիանա կիտէճէկինի, Մ. տ'Օպէրիվէ խապէր վիրտի :

Հանրիէթ, բէտէրինէ կէօրիւնմէեճէք պիր սուրէթ-տէ օթուրմուշ օլտուղու հալտէ, լէհճէսի ֆէվգէլատէ սօլտու, վէ Բօպէրթ քէնտիսինտէն ուզագլանմագ իսթէ-տիկի հալտէ, քէնտիսինի սէվմէեօր օլտուղունու պիլ միւ-լահազա, ազ գալտը քի պանըլաճագ իտի :

Մ. տ'Օպէրիվ. - (Քէտէրամիզ պիր հայրէթլէ.) Կիթ-մէք մի... պէնի թէրք իթմէք մի իսթէեօրսունուզ: Էվլա-տըմ, տիմէք օլուր քի, պէնիմ եանըմտա մէսուտ պուլուն-մանօրսունուզ: - Աճապա պուրատա, պիր քիմնէտէն, եա-խօտ պիր խուսուստան տօլանը շիքեանէթինիզ մի վար տըր :

Բօպէրթ. - Լանըզ օլմատըղըմ հալտէ, թարաֆընըզ-տան նայիլ օլտուղում նիյմէթլէրի էկէրչի թագտիր իթ-մէզ իսէմ, նանքէօր սանըլըրըմ: - Միւսիւ, խանէնիզտէ, հէր քէս, սիզին միսալինիզէ իմթիսալէն, հագգըմտա ըիա-եթտէ գուսուր իթմէեօր: Պուրատա մէսուտ վէ պախթիեար օլմագլըղըմ լազըմ կէլտիկինի պիլիրիմ, ֆագաթ շիւպ-հէսիզ, պէն, պուրատա կէշիրտիկիմ սաքին էօմր իչին եա-րատըլմամըշըմտըր, վէ շիւպհէսիզ հարէքէթէ, բաթըրտը կիւրիւլթիւեէ, սէրկիւղէշթլէրէ վէ մուխաթարալարա իհթիեաճըմ վար տըր: Պինաէն ալէյհ, սիզտէն այրըլտը-ղըմտան տօլանը հէր նէ գատար քէտէրի ազիմ հիսս իտէ-ճէք իսէմտէ, պու ճիւմլէ իլէ կիթմէքլիկիմ լազըմտըր... Կէրչի գալպիմ մահզուն օլարագ, լաքին դարչը գօնուլմա-եան պիր մէյլէ իթաաթէն սիզտէն իրագլանաճաղըմ:

Մ. տ'Օպէրիվ. - Ֆագաթ, պէն... պէն քի, սիզին մուհլպպ պիր տօսթունուզ իսէմ, նէ օլաճաղըմ... սիզտէն վազ կէլմէքլիկիմի միւմքի՛ն մի զանն խտիեօրսունուզ... պու չաղտա օլան պիր քիմնէնին, խօշլանտըղը պիր ատէմի, հանաթ ընճա թէհլիքէ օլմագսըզըն թէրք իտէպիլմէսի գա-

պիւլ մի տիր տէյի իթիգատ իտիեօրսունուզ . . . Սիւզ պանա լազըմանըզ . . . իհթիեարլար՝ եալընըզ քէնտի մէնֆաաթլա-
րընը տիւշիւհիւրէր տէրլէր, պու տա սահիհ տիր, լաքին
իհթիեարլըզ՝ անլէրին էօզրիւ տիւր: Իմտի, սիլին կիպի
սահիպի համիյեէթ օլան կէնճլէր տէ, ալիճէնապանէ պիր
ֆէտաքեարլըզ իսպաթը կէօպթէրմէլի տիրլէր: Հալտէ, էվ-
լատըմ, սիզտէ պէնիմ ուզրումա քէնտինիլի ֆէտա իտին,
պուրատան կիթմէքիկինիլէ, պու ալէմտէ դալան պիր
ազաճըզ կիւնլէրիմի ազալթմաերն . . . Բօպէրթ, սիւզ պու
սէօյլէտիկիմի եաբաճազսընըզ, վէ պիր տախի պուրոտան
կիթմէք լազըրտընը իթմէեհէքսինիլ . . . Բէճա իտէրիմ,
պու խուսուտա պանա վառ իտին:

Գօնթ տը Լօքէրն՝ Մ. ա'Օպէրիվին էլլինի քէնտի՝ էլլէ-
րի իլինէ նլըպ, հիւրմէթ վէ մուհապպէթլէ սըզտը, վէ
կէօզէ կէօրիւնէճէք պիր հէեհէճան իլէ,

— Իթաաթ իտէճէեիմ, վէ հիլ օլմազսա, իթաաթա
չալըչաճաղըմ . . . Էկէրչի պէնտէն թալէպ իթտիկինիլ ֆէ-
տաքեարլըզ, իզթ իտարըմըն մաֆէվզինտէ տէյլ իսէ, ա-
նը իճրա իտէճէկիմի սիզէ վառ իլլէրիմ, տէտի:

Պատէհու Բօպէրթ, պիր քէլիմէ պիլէ իլավէ իթմէք-
սիլին օրատան տիչարը չըզտը, վէ Հանրիէթ՝ թազաթ-
սըզ պիր հալտէ օլարազ, չիւպհէսիլ կէօզ եաչլարընը սիլ-
մէք, եախօտ կիլլէմէք իւզրէ, մէրգումուն, մէնտիլինի
կէօզլէրինէ տօզրու կէօթիւրտիւկիւնիւ կէօրտիւ:

Պիր սաաթ սօնրա, Մ. ա'Օպէրիվին հէր վազըթքի
թապիպինի տրաճաղըզ իճապ իթտի, չիւնքի, մէրգում
իհթիեար չէտիտ պիր սատէմէեհ տիւչար օլմաղլէ, պէյ-
նինտէ պիր իւֆիւնէթ հաուըլ օլմադտա իքէն, սէրիան վէ
միւէսսիթէն իճապընա թէչէպպիւս օլունարազ, ֆէնա նէ-
թիճէլէր դուհուրինէ մէյտան վէրիմէտի:

Իրթէսի կիւն, Հանրիէթ, քէնտի օտասընըն չըմինէսի
իւզէրինտէ, իւթիլինտէ պիր չէյ եապըլմըչ օլմաեարազ,

պիր թէգքիրէ պուլտու , վէ էլի տիթրէեէրէք , պունուն մահֆազասընր երրթըպ , կէօզլէրի գամաշմըշ օլտուղու , վէ աեազլարընըն ալթընը պօշ , վէ էթրաֆընը բարլադ պիր ալէմէ իհաթա օլունմուշ զանն իթտիկի , վէ վիճու տի աթէշ կիպի պիր հերարէթ իչինտէ պուլունտուղու , վէ դուլագլարը տէրունինտէ զարիպ ինլէմէլէր իշիտիլտիկի հալտէ , աթիտէքի ճիւմէլէրի օգուտու .

« Մա'ումուադէլ , քէշֆ իթտինի'ղ մի , անլատընը'զ մը :

« Պէնի պիր նանքէօր , եախօտ մէճնո'ւն մու զանն իտիեօրսունուզ :

« Պէլքի մէճնուն օլաերմ , ֆագաթ նանքէօր տէյիլիմ . . . Եկէրչի պուրատան կիթմէքլիկէ գալգըշըեօր իսէմ , մահզա սիդի սէվտիկիմ , Էվվէթ , քէնտիմի մահվ վէ թէլէֆ իթմէք տէրէճէսինտէ սիդի սէվտիկիմ իչին տիր :

« Սիդտէն ուզագլանմագ , վէ պու միւպարէք խանէեի թէրք իթտիկիմ սըրատա , Էսրարըմը տա պիրլիքտէ կէօթիւրմէք իսթէեօրտում . . . Պէնճէ թէպտիլի նագապիլ զանն օլունան պիր գարարըմտա սէպաթ իթմէլի իտիմ . . . Հալպու քի , բէտէրինիդին իպրամլարը , ճէսարէթիմի իխլալ իթտիլէր :

« Շիմտի , հագըգէթի հալի պիլտիկինիդ ճիհէթլէ , եէտը իգթիտարընըզա իհալէ իթտիկիմ պախթ ու թալէիմին գարարընը սիդտէն պէքլէրիմ :

« Հէր նէ գատար հիշ պիր շէյ իւմիտ իթմէկէ ճէսարէթիմ եօգ իսէ տէ , պունունլա պէրապէր պիւթիւն հաեաթըմ տիմէք օլան պիր աշգ ու մուհապպէթիմին իգրարը , սիդի եարալար , եախօտ հիտտէթինիդի մուճիպ օլուր իսէ , պու խուսուսու պանա անլաթտըրմագ իչին , եալընըլ պիր քէլիմէ , եալընըլ պիր իշարէթ քեաֆի տիր :

« Պիր սաաթ սօնրա , վէ պիր թագըմ պիհուտէ վէտալար իլէ բէտէրինիդի պէթէքրար միւքէտտէր գըլմագ սըղըն , պուրաեը պըրագըպ կիտէճէեիմ :

« Քէնտիսինի , էվլատը մագամընտա սէվտիկիմ օլ ա-
սալէթլի վէ համիյեթլի իհթիեար , քէնտի իյլիքլէրինի ու-
նութմուշ , վէ պանա տօղրու ուզաթտըղը սախավէթ էլինի
րէտտ իթմիշ օլտուղումտան տօլաեը պէնի իթապ վէ մուա-
խէզէ իտէճէք տիր . . .

« Օ հալտէ , մա'տմուազէլ , սիզ սիւքիւթ իտին . . .
պէնի միւտաֆաա իթմէքլիկինիղին նէ ֆայիաէսի վար տըր ,
ֆագաթ գալպինիղտէն , գապահաթլը օլմատըղըմը , վէ
մէ յեուսէն պուրատան իրագլանտըղըմը սէօյլէեին . . .

« Պուրատա գալմագ մը , եօգսա պուրատան կիթմէք
մի լազըմ տըր : »

Սատէլիկիյլէ պէրապէր , ղաեթ մահիրանէ եաղըւ-
մըշ օլան պու թէգքիրէեի , կէնճ գըլ , իքի , օն , վէ պէլքի
եիւզ տէֆա օգուտու :

Մէզպուրէ , պու թէգքիրէնին հէր սաթըրընը , հէր պիր
քէլիմէսինի , հէր պիր հէճէսինի եավաշ սէտա իլէ թէքրար
իթտիկինտէ , պիր միւզիգայի սէմավի ահէնկինին , եախօտ
ճէննէթին մէսէրրէթլէրինի թէղաննի իտէկէլէն մէլէքլէրին
պէսթէլէրինէ պէնզէր պիր պէսթէնին , քէնտի եանընտա
օգունմագտա օլտուղունու զանն իթմէքտէ , վէ չըլկըն կի-
պի պիր հալ իլէ ,

— Պէնի սէվիեօր . . . պէնի սէվիեօր . . . պէնի սէվի-
եօր . . . Տիմէք սահիհ իմիշ . . . եանըլմամըշըմ . . . պէնի սէ-
վիեօր . . . տիմէքտէ իտի :

Մէրգումէ , պիր խայլի վագըթտա հէեեճանընը թէս-
կին իտիպ , գանընը ճէվէլան իթտիրմէքտէ օլան հէրարէ-
թի ազար ազար զայիլ , վէ եիւզիւնիւ թաղէ սու իլէ եը-
գանարագ , պիր սաաթ գատար տէվամ իտէն գըրմըղը-
լըգ եէրինէ սօլկունլուգ գայիմ օլտուղունտա , վէ կէօղ-
լէրի տախի բարլամաեա պաշլատըղընտա , քէնտի օտասընը
թէրք իտիպ , գավի ատըմլար իլէ , բէտէրինին օտասընա

կէօթիւրէն պիւհիւք պիր ներտիվէնտէն աշաղըեա էնտի :

Մէզպուրէ , բէտէրինին օտասը եանրնտաքի սալօնա կէլմիշ իքէն , պիրտէն պիրէ Բօպէրթէ թէսատիւֆ իթտի , վէ մէրգուժ տէլիգանլը , եալընըղ եավաշ սէտա իլէ սէլամ վէրիպ , վէ լազըրտը իթմէքսիզին կէնճ գըզըն եանրնտան կէշմէքնիեթինտէ օլտուղու հալտէ , Հանրիէթ տուրտու , վէ եիւրէկինին չարընթըսընը թէսկին իթմէք իւզըրէ , էլինի սօլ թարաֆընա վաղ իտէրէք ,

— Տուրունուզ , տէտի :

— Տուրաճաղըմ . . . տէյի Բօպէրթ ճէվապ վիրտի , վէ հէր վազըթտան տահա զիեատէ եէրէ էեիլէրէք թէվաղու իթտիքտէն սօնրա , եօլունա տէվամ պիրլէ , սալօնտան տիշարը չըդտը :

Հանրիէթ , եալընըղ դալընճա , հէման ճանարղ կիպի պիր իսկէմէ իւզէրինէ տիւշիւ վէրտի : Վազաա պունտան էվվէլ , մէրգումէնին , լազըրտը իթմէկէ ճէսարէթի օլմուշ իտի իսէ տէ , պիր աղ էվվէլ վազը օլան քիւսթալտանէ հարէքէթի , քէնտիսինի տիւշարը տէհչէթ գըլմըշ օլտուղունտան , աեագտա տուրմաեա պիլէ իգթիտարը դալմամըշ իտի :

Տիկէր թարաֆտան , Մ. տը Լօքէրն , շէյթանի պիր թէպէսիւմէ , վէ քէնտի քէնտիեէ ,

— Պիշարէ գըզճըղազ . . . եաբրազ կիպի տիթրէեօրտու . պունունլա պերապէր թէրէտտիւտ իթմէտի : Շիմտի արթըղ պէնիմ մալիմ օլտուղունա շիւպհէ գալմամըշ տրր : Պունտան պէօյլէ կէօրէճէք իշիմ , կիւնիւմիւ վէ սաաթըմը թայեին իթմէքտէն իպարէթ տիր . . . Շիմտի օ մինիմինի գըղ պանա պէքլէեօր . . . քէնտիսինի պէքլէթմէք իսթէմէմ , տէտի :

Մատմուաղէլ տ'Օպէրիվին տայիրէսի, պինանըն պաշ-
լըճա գըմմընըն պիրինճի գաթընտա վագը օլուպ, պիր
քիւչիւք սալօնլու իչ օտասընտան, պիր եաթագ օտասըն-
աան, վէ պիր պիւեիւք թօալէթ օտասընտան միւրէթթէպ
իտի, վէ արա եէրտէ պուլոնան նէրտիվէն վասըթասըյ-
լա, մէգքիւր թօալէթ օտասը, վէ մէգպուրէնին իհթիեար
պէսլէմէսի, եախօտ նաղըրը օլան Իւրսիւ գատընըն օտա-
սը արասընտա իսթիլաթ պուլոնմագտա իտի:

Մատմուաղէլ տ'Օպէրիվին տայիրէսի թէգեինաթը,
գըյմէթտար էչեա իլէ թէրթիպ իտիլմիչ օլտուղու կիպի,
նէֆիս պիր սատէլիք տախի միւշահէտէ օլունմագտա իտի:

Պիր կիճէ, եանի գօնթ տը Լօքէրնին, Մ. տ'Օպէրիվին
խանէսինտէ իսքեանը թարիխինտէն թագրիպա ալթը պու-
չուգ այ սօնրա, Հանրիէթ, սաաթ օն վուրտուղունտա,
պէրմիւթատ բէտէրինին եանընտան այրըտը, վէ կիճէլիք
թօալէթինի պիթիրմէղտէն էվվէլ, Իւրսիւ գատընը եօլա
գօյտու:

Մէգպուրէ, օլ էսնատէ, պէեազ քիչմիրտէն պիր կի-
ճէլիք կիեինմիչ օլուպ, ալթուռն կիպի սարը վէ ուղուն
սաչլարը տա, պաշընըն էթրաֆընտա սարգըթմըչ իտի:

Հէր նէ գատար եաթագը աչըգ պուլոնուեօրտու իսէ
տէ, քէնտիսի եաթմագ նիեթթինտէ օլմանըպ, չըմլինէնին
եանընտա պիր իսկէմլէ իւղէրինէ օթուրմուշ, կէօղլէրինի
տիքմիչ, վէ էլլէրինի տիղլէրինէ գալուշտուրմուշ օլտուղու
հալտէ, տէրին թէֆէքքիւրաթա տալմիչ իտի:

Մատմուաղէլ Հանրիէթ՝ եէնի վէ էմալսիղ գուվվէթ-
լի պիր տույղու իլէ ֆիքրի իսթիլա օլունալըտան պէրու,

մէմնու օլան քիթապլարն տայիրէսինի թէֆթիշ ու թէհարրիտէն տուր օլմուշ իտի :

Ֆիլվադը , մէզպուրէ , աշդ ու սէվնանըն հադըգէթինէ մալիք օլտուղու հալտէ , պու աշդ ու սէվտանըն թէհի թառս վիրէրիլէ մէշղուլ օլմագտան նէ՞ թէլէղղիւզ հիսս իտէս պիլիք իտի :

Հանրիէթ , դալպինտէ եազըլմըշ օլան քէնտի րոմանընըն թապ օլունմամըշ սահիֆէլէրինի չէվիրմէքլէ , եալընըզլըգ մնաթլարընտան միւթէլէզզիզ օլմագլըղը , մէզքիւր քիթապլարը օգումանեան չոգ զիեատէ թէրծիհ իթմէքտէ իտի :

Նահէհան մէզպուրէ տիթրէնէրէք , պաշընը եօգարը դալտըրտը , վէ պիրտէն պիրէ արդասընա տէօկտիւն չիւնս քի օլ էսնատէ , զայիֆ , ֆնագաթ աշիքեար պիր քէս գուշ լազընա աքս իթմիշ իտի : — Իշպու սէս , դաքուսու եարը աշըգ օլան թուալէթ ծտապընտան կէլմէքտէ օլուպ , զանն իտէրսին քի , մէզպուրէնին , ֆիսթանլար ասըլը օլան պիւշ եիւր տօլապլարտան պիրի աշըլմըշ իտի :

Մատմուպէլ աթպէրիվ , օտասը պէսլէմէսինին թէքարար աշաղընա էնմիշ օլտուղունու զանն իլէ :

— Իւրաիւլ , սիզմիսինիզ , տէտի :

Պու սիւալէ դարըլըգ հիշ պիր ճէվապ վէրիլմէտիւ կինտէն , կէնճ գըզ , « Մութլագա դուլաղըմս եանըլը պիր սէտա կէլմիշ օլմալը տըր » տիեէրէք , պէթէքրար քէնտի թէֆէքքիւրաթ տէրեպսընա տալտը :

Պիր դաշ օանիյեէ օօնրա , այնի սէս , եինէ , ֆնագաթ պու տէֆա տահա զիեատէ գուվլէթլիճէ իշիտիլտի :

Պու խըսուստա եանըլմագ միւմքին օլմանըպ , թուալէթ օտասընտա , հէր հալտէ անլաշըլմազ պիր վագըա գուշ հսւրա կէլմէքտէ օլտուղունտան , պու տէֆա Հանրիէթ գօրգտու , վէ պիր սըշրանըշտա անաղա դալգարադ :

— Օրատա քիմ վար իսէ , չարուգ ճէվապ վիրսին , տէտի :

Այնի վազը թտա, մեղպուրէ, իւրսիւ կատընը ունանաւորմագ վէ պիր ան էվվէլ աշաղընա էնտիրմէք իւզրէ, շանըն իբլնի չէքմէք իչին չըմինէնէ եազլաշմըչ իքէն, պաշլատըղը հարէքէթինի թէքմիլ իթմէկէ վազթը օլմանաւրագ, թօալէթ օտասընըն գաբուսու պիրտէն պիրէ աշըլտը, վէ Բօպէրթ տը Լօքէրն, գաբուսուն գարանլըգ էչիկինտէ զահիր ծլարագ, վէ րէնա իտիճի պիր հարէքէթլէ մեղպուրէնի սուստուրարագ, զանէթ եավաշ սէտա իլէ, — Պէն իմ, մատմուաղէլ, Ալլահ աշգընա օլսուն քիմսէնի շաղըրմանըն, տէտի:

Հանրիէթ. — (Հէնէնանընտան նաչի սարսըլարագ.) Սիլզմիսինիզ... սիլզմիսինիզ, միւսիւ... կիճէ վազթը օտամա նիչին վէ նա՛սըլ կէլտինիզ:

Էկէրչի մատմուաղէլ տ'Օպէրիվ տիւչիւնմիւշ օլա իտի, պալէատէքի սէօղլէրի թէլէֆֆիւզ իթմէզ իտի, զիւրա չու սըրատա քէնտի գարչըսընա չըգան հալէ միւշապիհ հալլէրէ, պէլքի եիւզ տէֆա, կիճէլէրի օգուտուշու քիթապլարտա թէսատիւֆ իթմիշ իտի. — Եարը կիճէ վագըլթլարընտա, սէվտիկի գատըն իլէ եալընըգնա կէօրիւշմէք իսթէնէն պիր աշըգըն հարէքէթի, վէ թաամիմ իթտիկի մագսէտ, օ եօլտա քիթապլար օգուեանլարնա մալիւմ օլտուղունտան, պու պապտէ իյզահաթ վէ միւթալէաթա իհթիեաճ օլմանաճաղը տէրքեար տըր:

Լաքին, ինսանըն էօմիւնտէ էօյլէ տագըգալար վար տըր քի, քիմսէ, օ տագըգալարտա պիր չէյ տիւչիւնէմէզ, վէ հաթթա խաթըրլանամագ:

Շէօյլէ քի, օլ ագըլըզ վէ բօմանլարտա թէսատիւֆ օլունան էօմրէ մէյեալ գըզ, տահա պէշ տագըգա էվվէլ, ագըլ վէ ֆիքրիլէ, մէրգոււմ տէլիգանլընա մօղրու մէյլ իթմէքտէ իքէն, պիրտէն պիրէ, էօյլէ պիր սաաթտա մէրգոււմուն գարչըսընտա պուլունտուղունտա, մահնուպիեթէթ հիսս իթտի:

Բօպէրթ , իւր տէֆա օլարադ , մէրգումէնէ խիթա-
պէն իրատ իթտիկի սէօզլէր սըրասընտա , անըն վաֆթիդ
խամինի գուլանտըղը հալտէ ,

— Հա'նրիէթ , բէք իյի պիլիրսինիզ քի , պէն սիզիտէ-
վէրիմ . էվվէթ , սիզի սէվէրիմ , վէ սէվմէնէ տէ հագգըմ
վար տըր : — Պէնիմ պուրատան կիթմէմէքլիկիմի էմր իթ-
մէնիզլէ , սիզի սէվմէքլիկիմէ միւսաատէ իթտինիզ , տէտի :

Հանրիէթ . — (Տօղրուտան տօղրուեա վուգու պուլան
պու իգրար սէպէպիյլէ գըզարմըշ օլան սիմասընը իքի քիւ-
շիւք էլլէրի իշինտէ կիզլէնէրէք .) Պէքի . . . ֆադաթ , սի-
զէ պու սէօզլէրի սէօյլէմէքլիկէ ապա միւսաատէ իթմէ-
տիմ , էվվէթ . . . ապա , վէ խուսուսիյլէ կիճէ վագթը . . .
պուրատա . . . պու օտատա . . . էվվէթ , սիզէ վէ պանա
նալանք օլտուղու հալտէ , պիլմէմ'նէ' կիպի անլաշըլմազ
պիր հիյլէ իլէ կիրմիշ օլտուղունուզ պու օտատա , պու
սէօզլէրի պանա թէքրար իթմէքտէն սիզի մէնն իտէրիմ :

Բօպէրթ . — Պունունլա պէրապէր , սէօյլէնէճէքլէրիմի
սիզէ սէօյլէմէլիեիմ , գիրա , էկէրշի պէնի տինլէմէկէ բուի
րիզա կէօթէրմէզ իսէնիզ , ֆէվգէլատէ ինճիթմիշ վէ եայ-
րալամըշ օլուրսունուզ :

Հանրիէթ . — Բէք իյի , սիզի տինլէտիմ . . . էվվէթ ,
սիզի տինլէնէճէկիմի վատ իտէրիմ . . . ֆադաթ , շու էսնա-
տէ տինլէնէմէմ . . . եարըն տինլէմէք իսթէրիմ . . .

Բօպէրթ . — Շիմտի նիշին տինլէմէք իսթէմէեօրսու-
նուզ :

Հանրիէթ . — Հալէա պունու պանա սիւալ իտէպիլի-
եօրմուսունուզ . . . սիզտէ պիլիրսինիզ քի , պուրատա պու-
լունմագըղընըզ , պէնիմ իշին սայքի պիր հագարէթ տիր :

Բօպէրթ . — Հա'նրիէթ , պէօյլէ պիր սէօզ' բէք հագգ-
աըզ վէ մաճիսլի ինֆիալ տըր . . . պիր քիմնէ քէնտի սէվ-
կիւլիւսիւնէ հագարէթ իտէ'ր մի . . . պէն իսէ , սիզի տէրէ-
ճէսիզ պէվէրիմ , պու օտա տա պիր միհրապ տիմէք օլտու-

ղունացան, հուզուրունուզտա սեճտէ գըլմագ իւզրէ, տիգ
չէօքմէք իսթէրիմ:

Հանրիէթ. - Միւսիւ Բօպէրթ, ըէճա իտէրիմ, Կսէ-
րատան չէքիլինիզ:

Բօպէրթ. - Արիցէ իթաւթ իթմէք իսթէր իտիմ, ֆա-
գաթ էլիստէ տէյիլ տիք:

Հանրիէթ. - Եա Բապպի՛ ի Եա Բապպի՛, տիմէք պէնի
թէհլիքէեէ տիւչաք իթմէք, ղայպ ու մահվըմը մուճիպ օլ-
մագ իսթէեօրսունուզ:

Բօպէրթ. - Նի՛չին իսթէերիմ, ... պէնիմ պուրատա պու-
լոճմագլըղըմ հագգընտա, քիմէսնէ չիւպհէ իտէմէզ, ...
իւրզմէթքեպլպար ոլեաւեօրլպար, ... Իւրսիւլ գատըն տա
Եաթմըշ տըր:

Հանրիէթ. - Նէ՛մէ լազըմ, պու կիճէ սիզի տինէ-
մէքտէն վիճտանըմ պէնի մէնն իտիեօր, ... Եարըն իչին
սիզէ վատ իթտիմ, ... թէքրար վատ իքէրիմ, ... Եարըն
կէքրիւշիւրիւզ:

Բօպէրթ. - Պու կիւն վէ տիւն օլթուղու կիպի, Եա-
րըն տախի սիզին իլէ Եալընըզ պուլունմագլըզ ֆրրսաթը
զուհուր իթմէեէճէկի տէրքեար տըր:

Հանրիէթ. - Պէն, Եալըն պիր ֆրրսաթ թէաարիք իւ-
տէպիլիլիմ, ֆագաթ չէքիլինիզ, ... պուրատան չէքիլինիզ
... չէքիլէնիզ իսթէեօրում:

Բօպէրթ. - (Մահզունէն.) Տիմէք պէնի թարա իտի-
եօրսունուզ... Ա՛հ, գալպիմի հուզուրունուզա սունտու-
ղումապ, վէ գատէր ու թալէիմի էլինիզէ վաղ իթտիլիմ
տէ, վէ սիզէ, « Գալմագ մը, կիթմէք մի լազըմ տըր »
տէտիլիլիմ, Էկէրչի պանա, « Կիթմէնիզ լազըմ տըր »
տէյի ճէվապ վիրմիշ օլթա իտինիզ, պին գաթ էվէա օլա-
ճադ իտի, Ս՛հ, չիւքհէսիզ պու ճէվապտան միւզտա-
րլպ օլաճագ իտիմ, հէմտէ չօգ ղիեատէ միւզտարըպ օ-
լաճագ իտիմ, ֆագաթ շիմտիքի գատար միւզտարըպ օլա-

մազ իտիմ. . . Մէզքիւր ճէվապընըզլա , պէնի , քէնտի պախթ ու գատէրիմէ թէրք իթմիշ օլուրսունուզ . . . պէնի գօվմազ իտինիզ :

Բօպէրթ , պալէատէքի սէօղլէրի իրատ իթտիկի զէման , կիւեա էնպիշէ վէ մէյեուսիեթ հարէքէթի կէօսթէրտի , վէ ագմազտա օլմանան կէօզ եաշընը սիլմէք իւզրէ , էլինի , կէօղլէրինէ տօղրու կէօթիւրտի :

Հանրիէթ . - Սիգի միւզտարըպ գըլմազտաքն ճէնապը Ալլահ պէնի էսիրկէտին : Եկէրչի սիգի միւզտարըպ գըլաեօր իսէմ , եէմին իսէրիմ քի , պիլմէեքէք վէ իսթէմէեքէք տիր : Փազաթ կէօրիւեօրսունուզ քի , տիթրէեօրում , գօրգուեօրում :

Բօպէրթ . - (Անը անը պիք սէօյլէեիշ իլէ ,) Գէնտէն մի գօրգուեօրսունուզ . . . աիմէք օլուր քի , պէնիմ ըիաեթիմ , նամուսում վէ իսթիգամէթիմ հազգընտա չիւպհէ իտիեօրսունուզ : Իշթէ , պու ճէվապընըզ սօն տուր . . . չիմտի հէր շէյ պիթտի , վէ գաթիէն պիթտի . իմտի , Ալլահա ըսմարլատըգ , մաամուազէլ . . . սուրէթի տայիմէտէ Ալլահա ըսմարլատըգ :

Բօպէրթ , կէնն գըզա թէվազնի իտիպ , սէրիան , կիրմիշ օլուզլու գարուեա տօղրու իլէրլէտի : Օլ էսնատէ , պու պիւլիւք գօմէտիպնընն սիմասընտա տէհշէթի պիք գարար էսէրի միւշահէտէ օլունուեօրպու :

Հանրիէթ . - (Տէհշէթինտէն նաշի աիվանէլիք հալի քէսպ իթմիշ օլարապ .) Նէրէեէ կիտիեօրպունուզ :

Բօպէրթ . - Նէրէեէ կիթտիկիմի պիլիրսինիզ :

Հանրիէթ . - Օթէլի թէրք մի իտիեօրսունուզ :

Բօպէրթ . - Հաեպթըմը թէրք իտիեօրում :

Պու կիւնքի կիւն թէաթրօ սահնէլէրինտէ պու եօլապ վէրիլէն ճէվապ , տինլէեէլէրին քօտազլարընտա եալընըզ պիք թէպէսսիւմ հասըլ իթտիկի հալտէ , կէնն գըզըն տօտազլարընտա իլէ , իզտկապ ու էնտիշէ ֆիզանը հասըլ

իթտիկինտէն, մէզպուրէ, պու ֆիղանը կիւճպէլա իւէ զապթ իտէպիտի :

Հանրիէթ . - Էօլմէ՞ք մի . . . Էօլմէ՞ք մի իսթէեօրսու-
նուղ :

Րօպէրթ . - Էվվէթ , պունտան պէօյլէ պու ալէմտէ
գալմանեա նէ՞ սէպէպիմ վար տըր , մատէմ քի քէնտիսինի
սէվտիկիմ պիր քիմսէ , պէնի թահգիր իթմէքտէ , վէ թահ-
գիր իթտիկինտէ , եիւզիւմէ գարշը սէօյլէմէքտէ տիր :

Հանրիէթ . - (Չօճուգ կիպի հէօնկիւր հէօնկիւր աղ-
լանարագ .) Պէն սիզի թահգիր մի իտէեիմ . . . պէն սիզի
թահգիր իթտիկիմի սէօյլէտիմ մի . . . պէն մի . . . պէն մի :

Րօպէրթ . - Հարէքէթինիղ՝ սէօյլէմէքտէն տահա զի-
եատէ իտի . . . եանի էօյլէ օլտուղունու իսպաթ իթտինիզ
. . . Պիր գատընըն թահգիրի իսէ , բէք աղըր տըր , ատէ-
թա ինսանը թէլէֆ իտէր :

Հանրիէթ . - Ֆիքրիմի լանդգըյա անլամամըշ օլտու-
ղունուղու վէ սիզէ ըիանէթ իթտիկիմի իսպաթ իթմէք ի-
չին , նէ՞ եարմագլըղմ լաղըմ տըր :

Րօպէրթ . - Պիր աղ էվվէլ զալիմանէ ըէտա իթտիկինիզ
էմնիյեթի իսպաթ վէ իրանէ իթմէքլիկինիզ , եանի պիր
գաշ տագըգա գատար , (կէօրիւ եօրմուսունուղ , չօգ պիր
չէյ թալէպ իթմէեօրում ,) եանընըտա օթուրմագլըղմա
միւսաատէ իթմէքլիկինիզ , վէ պունտան պէօյլէ տիթրէմէ-
եէճէք օլան քիւյիւք էլինիզի , պէնիմ իքի էլիմ տէրունինէ
գօյմագլըղընը , վէ կիւլէրէք պանա պագմագլըղընը ,
վէ գօրգուսուզճա պէնի տինլէմէքլիկինիզ լաղըմ տըր . . .
Իլթէ , լաղըմ օլան պու տուր . . . ֆագաթ , պու շէյլէր
չօգ տուր , տէյիլ մի . . . իմտի , պէն կիտիեօրում , Ալլահա
լամարլատըգ :

Հանրիէթ . - (Հէեէճան իլէ .) Տուրուն . . . օթուրուն
. . . իլթէ էլիմի սիզէ թէպիմ իտիեօրում . . . սէօյլէեին . . .
տինլէեօրում . . . կիւլէեօրում . . . Էմնիյեթ իտիեօրում :

Բօպերթ, օթուրաճագ եէրտէ, կէնճ գըղըն գարշը-
սընտա տիղ շէօքտիւ, վէ անըն տիթրէմէքտէ օլան էլլէ-
րինի քէնտի տօտագլարընա կէօթիւրէրէք,

— Թէչէքքիւր իտէրիմ սէվկիւլիւմ, պանա եէնիտէն
հաեաթ քէսպ իթտիրտինիզ, — Սիղ պիր մէլէքսինիզ, սիղի
սէվէրիմ... Սիղի սէվտիկիմի տէ պիլիւրսինիզ, տէտի :

Իքի սաաթ սօնրա, գօնթ տը Լօքէրն, իշպու շայեանը
նէֆրէթ մուվաֆֆադըյեթ վէ ֆիւթուհաթընտան տօլա-
եը մէմնուն պիր հալտէ օլարագ, վէ էսմէր պըեըղընը գը-
վըրարագ Հանրիէթին օտասընտան տիշարը չըգտը, վէ օլ
կէնճ գըղ եալընըղ գալտըղընտա, դարիպ պիր ըիւեա կէօր-
միւշ, վէ աղըր պիր ույգու սաեըգլամասընա տիւշար օլ-
մուշ օլտուղունու զանն իթմէքտէ իտի :

19

Օ կիւնտէն, եախօտ տահա տօղրուսու օ կիճէտէն քօնա-
րա, Հանրիէթ, էվլէքի հալինտէ գալմաներպ, ախէա-
ղընտա պուլունան շօճուգլուղ հալի դայպ օլտու, վէ ա-
ղիմ պիր մահղունիյեթ ֆիւրինի իհաթա իտիպ, պիր տա-
խի քէնտիսինի թէրք իթմէտի :

Պունունլա պէրասէր մէգպուրէ հալէա Բօպերթի սէ-
վիեօրտու, անճագ, պու մուհապպէթիտէ, նէվիմա թէ-
էսսիւֆիւ մուճիպ պիր իղթիրապ ու էնտիշէ մէվճուտ իտի :
Ա՛հ, պո՛ւ մու իտի աշգ ու սէվտա...

Հանրիէթ, օղունմուշ օլտուղու մուղիրը բօման քիթապ-
լարընըն պօեալը թասվիրէրինի, վէ եիւրէկինտէքի պիւ-

Թիւն դանը գուլագ թօղլարընա դատար չըգարմագտա օշ
լան պիէտէպ մէնղարէլէրի տէրխաթըր իտէրէք , պոււնլան
ըը , խաթըրլէրիլէ թաթպիգ իլլէտիքճէ , իղհարը նէֆրէթ
իլլէմէքտէ իտի :

Մէղըլուրէնին հէր նէվ էվհամ ու խէեալաթը , ֆուր
թունա էննաթընտա սալլանան քիւլիւք պիր աղաճըն եաք
րագըրըր միսիլու , արղը , քէնտի էթրաֆընտա զոնն իտէր
սին քի սարմագա իտի :

Պիր սուրէթի զարիպէտէ քէնտիէ նչըղ օլմուշ օլան
տտէմ իլէ եալընըղ պիր կիճէ տահա պաշ պաշա վէրիպ
վաղըթ կէչիթմէքիւք միւլահաղասը , Հանրիէթի , Թարիֆի
նագապիլ պիր տէհչէթէ տիւչար գըլմագտա իտի :

Հալպու քի , մէրգումէ , Բօպէրթի թէքրար պէ թէք
րանը գապուլ իթտի , գիրա , մէրգսմա գարըր տուրմաեա
ճէսարէթի պուլունմամագտա իտի , Շու գատար քի , Մ :
տը Լօքէրն , կէնճ գըղըն օտասը գաբունունտան իչէրի կիր
տիկի կիճէլէրին իրթէսի կիւնիւ , Հանրիէթ , տիթրէեէրէք ,
լէհճէսի սօլարագ , վէ գալպինտէ իլթիրապը աղիւմ պու
լունարագ , անլընը , պուս իթմէսի իչին բէտէրինէ թագ
տիւմ իլլէմէքտէ իտի :

Պիչարէ , քէնտի անլը իւղէրինտէ , օլ իթիեար բէ
տէրին պիր լէքէ կէօրէճէկինի , վէ լաթիֆ սէօղլէր եէրի
նէ , հիտտէթ քէսպ իթմիշ օլան լիսանընտան պէտտուա
ղուհուր իտէճէկինի զանն իթմէքտէ իտի :

Պիր կիւն , Հանրիէթ , սէպաթ վէ մէթանէթ քէսպ ի
տէրէք , Բօպէրթէ չէօլլէ սէօլլէտի :

Սիղ տէ անլաեօրսունուղա՝ պու եօլտա եաչամագ
լըղա տէվամ իթմէք միւմքին տէյիլ տիր . . . Պանա իճըս
իթտիրտիկինիլ խէթա՝ պէնիւմ իչին դաեէթ աղըր տըր . . .
Հագըգէթի սէթը իթմէքիւք , եալանճըլըղ վէ միւրայիլիւք
մէսլէքինտէ տտէթա պօղուլուեօրոււմ . . . պինապէրին պու
հալէ նիհաեէթ վիրմէք լաղըմ տըր :

Րօպէրթ . - Պու հալէ նիհանէթ մի վիրմէք . . . Փաշադաթ , պու հալէ նա՛սըլ նիհանէթ վիրէպիլիրիզ :

Հանրիէթ . - Պիրլիքտէ բէտէրիմին տիզլէրինէ գարաա նալըմ , վէ հէր շէյի քէնտիսինէ իգրար տա իտէմէսէք , պիրիպիրիմիդի սէվտիկիմիդի պիտիրէլիմ . . . Բէտէրիմ զառ եէթ էյի պիր ատէմ տիր , պէնի ֆէվզէլատէ սէվէր , վէ սիզտէ պիլիրսինիզ քի , հազգըմտա թէվէճճիւհիւ բէտէրանէյի մախսուսը պուլունմադտա տըր . . . 0 պիզէ աֆվ իտէճէք տիր , հաթթա տահա գիեատէ իլէրի վարարագ , պիզի էվէնտիրէճէք տիր . . . Րօպէրթ , պէն սիզին զէվճէնիլ օլաճաղըմ , վէ բուհպան , Հազգ Թէալայի ազմիւշխան հազրէթլէրի հուզուրունտա , պէնիմ էլիմի սիզին էլինիզ տէրունինէ վաղ իլէ , նիհանէթ , պիլա հիճապ սիզի սէվմէք հազգընը պանա իթա էյլէեէճէք տիր . . . Պու սէյլէտիկիմի պիր ան էվվէլ իճրա իտէճէեիզ , վէ հաթթա եարընա պըրագմանարագ , պու կիւնտէն , վէ պիր սաաթտան իսէ , շիմտի պու թէքլիֆիմի մէվզըի իճրանէ գօեաճաղըզ , տէյլլ մի :

Րօպէրթ . - Խա՛յր , պու սէյլէտիկինիզի եարամանը :

Հանրիէթ . - (Միւքէտտէրէն .) Էֆէնտի բէտէրիմին աֆվընը թէմէննի իթմէք խուսուսընտա պանա իշթիրաք իթմէք իաթէմէեօրմուսունուզ :

Րօպէրթ . - Նէ՛ չարէ , էյլէ լաղըմ տըր :

Հանրիէթ . - Փագաթ , սէպէպ նէ՛ տիր :

Րօպէրթ . - Զիւնքի սիզ զէնկինսինիզ , պէն ֆագիլիմ :

Հանրիէթ . - Պունտա նէ՛ պէյիս վար :

Րօպէրթ . - Պէնիմ աչգ ու սէվտամտա , նամուքսուզճա պիր հիսապ , վէ պաեաղը վէ ալչագճա պիր մէնֆաաթբէրէսթիք պուլունտուղու հազգընտա , Մ . Թ՛Րօպէրիվին , շիւպհէեէ զահիպ օքմամասը , հայիզ օլտուղում ճէնթըլէմէնիք իզթիզասընտան տըր . - Բէտէրինիզին խանէսինտէ պէնիմ նէ՛ գատըր ու հայսիեէթիմ վար տըր . . . վագաա

քէնտիսինին պիր տօսթուեում, ֆագաթ այնի վագըթ տա պիր քեաթիպիւմ, ատի պիր մէմուրում քի, պէնի իսթիս-տամ իտէն զաթըն էմնիյեթիւնի գաղանմըշ օլմագտան զայրի շէրէֆիւմ եօգ տուր. հալպու քի պէն, իւշ տէօրթ միլիօնա վարիսէ օլան անըն գըզընը իղֆալ իթմէք, վէ ու-թանմատան պիր տէ անընլա էվլէնմէքլիկի թէմէննի իյլէմէք իւզրէ, չու էմնիյեթի սուի իսթիմալ մը իթմիշ օլաեւմ: Ահ, պու րօլուն ալջագճա օլտուղունու պիլիեօրմուսու-նուզ, Հալպու քի, էկէրչի սիզին տէտիկինիզի եաբաճագ օլուր իսէմ, Մ. տ'Օպէրիվ, օ րօլու իճրա իթմէքլիկէ պէնի միւգթէտիր զանն իտէճէք տիր:

Հանրիէթ. - Խայր, բէտէրիւմ էօյլէ պիր զաննտա աս-լա պուլունմաեաճագ տըր:

Բօպէրթ. - Պիլաքիս պու զաննտա պուլունաճագ, վէ պուլունմաեա տա հագգը օլաճագ տըր:

Հանրիէթ. - Պիլիւսինիզ քի, բէտէրիմին սիզէ ըիաեթ-թի վար տըր:

Բօպէրթ. - Հէր նէ վագըթ, թէքլիֆինիզի իճրա իտէր իսէմ, ըիաեթի թահգիր ու նէֆրէթէ թէպտիլ օլաճագ տըր. պինսպէրին, պէն, թահգիր վէ նէֆրէթէ լաեըգ կէօ-րիւնմէք իսթէմէմ, էվլէլ էմիրտէ վէ պաշլըճա շէյ՝ նա-մուս տուր:

Հանրիէթ. - (Աճը աճը պիր սէօյլէյիշ իլէ.) Սիզ քէն-տի նամուսունուղտան պահս իտիեօրսունուզ, ֆագաթ պէնիւմ նամուսունու նէ՝ եաբաւընը:

Բօպէրթ. - Սիզին նամուսունուզ թէհլիքէտէ տէյիլ տիր, շիւնքի, սըրըմըզը պիլէն եօգ տուր, վէ հիշ պիր շէյ հագգընտա պախի շիւպհէ իտիլմէմէքտէ տիր:

Հանրիէթ. - Փագաթ, պէն սիզէ, եալանտան վէ եա-լանճըլըգտան խօշլանմատըզըմը սէօյլէտիւմ:

Բօպէրթ. - Սիւքիւթ իթմէքլիք, եալան սէօյլէմէք տէյիլ տիր:

Հանրիէթ . - Իսթէրսէնիզ , սիզ սիւքիւթ իտին , ֆա-
ղաթ պէն սէօյլէեէճէեիմ :

Րօպէրթ . - Հալպու քի , պու պապտէ սիւքիւթ իթ-
թիխազ իթմէնիզի սիզէ ըէճա իտէր իսէմ :

Հանրիէթ . - Էվիլէթ , օ հալտէ տախի հէր շէյի սէօյ-
լէեէճէեիմ :

Րօպէրթ . - Պու խուսուստա իֆատէի հալ իթմէքտէն
սիզի էկէրչի մէնն իտէրսէմտէ՝ մի , սէօյլէեէճէքսինիզ :

Հանրիէթ . - Օ հալտէ , եինէ սիզէ իթաաթ իթմէեէ-
ճէեիմ :

Րօպէրթ . - (Մահզունանէ պիր հալ իլէ .) Սէօյլէեին ,
Հանրիէթ , սէօյլէեին , հարէքէթինիզտէ սէրպէսթսինիզ ,
ֆաղաթ , պէն տէ , նամուսումա խալէլ կէթիրիճի չիւպ-
հէլէրտէն քէնտիմի գուրթարմազ իզթիտարընա մալիքիմ
... - Մ . տ'Օպէրիվ՝ սիզին աշըզընըզ օլտուղումու պիլէ-
ճէլի էննատէ , քէնտիմի ըէվօլըր իլէ թէլէֆ իտէճէեիմ ...
Նաշըմըն եէրէ սէրիլմիշ օլտուղու կէօրիւլտիւկիւնտէ , սէր-
վէթինիզի տէյիլ , սիզի , եալընըզ սիզի սէվմէքտէ օլտու-
ղումու իզրար ու թէսլիմէ մէճպուր օլաճազ , վէ էկէրչի
պիր թագսիրաթրմ տախի օլմուշ իսէ , շու եօլտա նէտա-
մէթիմ , զանն իտէրիմ քի քեաֆի սաեըլաճազ տըր :

Կէնճ գըզ պաշընը էեիպ , ճէվապ վիրմէտի , չիւնքի ,
մէզպուրէ մաղլուպ օլմուշ օլուպ , գօնթ տը Լօքէրն պու
տէֆա տախի քէսպի ֆիթուհաթ իթմէքտէ , վէ Հանրիէթ
իսէ , մէրգումուն սախթէ հարէքէթի նազիքեանէսինի կէօր-
մէքլէ , հէմ հայրէթ ու իսթիզրապը վէ հէմտէ աշգ ու
մուհապպէթի արթմազտա իտի :

Պունունլա պէրապէր , օ կիւնտէն իթիպարէն , մատ-
մուազէլ տ'Օպէրիվին եաթազ օտասը Րօպէրթ իչին գա-
թիէն գարանարազ , Րօպէրթ , պու օտանըն գարուսուն-
տան պիր տախի կէչմէտի :

Հալպու քի , պունուն , մէրգում իչին նէ՝ էհէմմիեէթի

օլապիլիր խտի, զիրա քէնտիսի, Հանրիէթին, տիկէր պի-
րելլէ ագտը իղտիվաճընը միւմքինսիզ պիր հալէ վազ իթ-
միշ օլուպ, պուռտան պէօլէ եալընըզ իհթիեար բէտէրին
եագընտա վէֆաթընա սապը ու թէհամիւլ իլէ պէքլէ-
մէքտէն զայրի եարաճագ պիր իշի գալմամըշ օլտուղու ճի-
հէթլէ, իհթիեարը մէղպուրուն վուգուի վէֆաթընըն իր-
թէսի կիւնիւ, հէր կիւնա սայըր վէ վէսվէսէլէր պէր թա-
րաֆ իտիլէրէք, վարիսէյի մէղպուրէնին մութլուլու զէվճի
օլաճաղը տէրքեար պուլունմագտա խտի:

Նագլ իթտիկիմիլ մէնղարէտէն պէշ այ սօնրա, պիր
աղչամ, մատմուտղէլ տ'Սպէրիվ, բէտէրինին օտասը իթ-
թիսալինտէքի սալօնտա, Բօպէրթի գարչըլաեարագ, եա-
վաշ պիր սէտա վէ հէեէճան իլէ,

— Եարը կիճէ էանալարընտա, հէր հալտէ պէնիմ օ-
տամա կէլմէլիսինիզ, տէտիկինտէ, մէրգում ֆէվզէլատէ
թէհաճճիւպտէ գալտը, վէ ճէվապա աղաղ պիրլէ,

— Բէք իյի, կէլիրիմ, տէտի:

Հանրիէթ եօլունա տէվամ խտիպ, Բօպէրթ իսէ, մէղ-
պուրէնին արգասընտան պագարագ,

— Աճապա նէ՞ վագը օլուեօր, վէ պէնի նիշին իսթէ-
եօր: — Սըգըճա գարալը օլան մէրգումէնին գարունու,
պու կիւն աճապա նիշին աչըլաճագ տըր... Աչըգպաղ
դըղլարա մախսուս պօշ պիր արզըւ մու տուր: — Զանն իթ-
մէմ: Պու հալտէ նէ՞ օլապիլիր... Հէր նէ իսէ, էլպէթթէ
անլարըզ:

Իշար օլունան վագըթտա, Բօպէրթ, էլնէ ըչըգ ալ-
մանարագ, վէ նէրտիվէն գատէմէլէրինին գալըն խալը իլէ
իհթի օլունմուշ օլմասը սանէսինտէ, աեագլարընըն սէ-
տասընը չըգարմանարագ, քէնտի տայիրէսինի թէրք իթտի:

Հանրիէթ, մալի գուշագլը պէեաղ կիճէլիք ֆիսթա-
նընը կիեինմիշ օլտուղու հալտէ, եարը աչըգ օլան գա-
րուտա Բօպէրթ պէքլէմէքտէ օլմասըյլա, անըն իշէրի

կիրմէսինտէն սօնրա , գաբուեու գաբաւոր , վէ պատէհու աշըդընըն էլինտէն թութուպ , քէնտի եաթագ օտաարնա կէօթիւրտիւ :

Բօպէրթ . - Սէվկիւիւմ , շու սաաթտա ֆէվգէլատէ մէսուտ օլտուղումու պէեան իթմէքլիկիմէ միւսաատէ իտին : Պու գատար պիւեիւք պիր սաատէթ մէմուլ իթմէեօրտում , վէ մէմուլէ տէ ճէսարէթ իթմէեօրտում :

Այնի վագըթտա , մէրգում , քէնտիսինէ լէհպէրլիք իթմիշ օլան քիւչիւք էլի քէնտի տօտագլարընա կէօթիւրմէկէ սայ իթմէքտէ իքէն , կէնճ դըղ , սէրիան էլինի չէքմէքլէ , միւսաատէ իթմէտի , վէ պատէհու ամիւրճէ պիր թավը իլէ մէրգումուն գաշընընտա տուրուպ ,

— Բօպէրթ , պանա պագըն , տէտի :

Հանրիէթին չէհրէսի , օլ տէրէճէ էմնալսիղ սօլկունլուգ իշինտէ իտիքի , սահիհէն պարմումուտան եաբըլմըշ օլտուղու զանն օլունուեօրտու , վէ գըզարմըշ օլան կէօղ պէպէքլէրինն էթրաֆընա մավի պիր չիդիկ չէվիւմիշ օլտուղու կիսի , եանագլարը տա կէօղ եաշլարընտան ըսլանմըշ իտի :

Բօպէրթ . - Սիզ միւղտարըպ կէօրիւնիւեօրտունուգ , նէ եինիղ վար տըր :

Հանրիէթ . - (Եէրին գուլաղը օլտուղու տարպը մէսէլինի տէրխաթըր իթմէեիպ , ֆիթուրսուգճա վէ եիւքսէք սէտա իլէ իֆատէեէ աղաղ իտէրէք , վէ սիմասընտա ասարը հիտաէթ ու քէտէր միւշահէտէ օլունարաղ .) Պէնիմ նէեիմ օլտուղունուհիւալ իտիեօր . . Ֆիմէք օլուրքի , սիզ հիչ պիր չէյ կէօրմէեօրտունուգ . պէնիմ զայպ օլմուշ իտուկիմի անլամաեօրսունուգ . . Ա՛հ , պու տէֆա պիւթիւն պիւթիւն իւմիտսիղ պիր հալէ կէլաիմ :

Բօպէրթ . - Էվիլէթ , սահիհ տիր , պէն հիչ պիր չէյ կէօրմէեօրում . սիմանըղըն սօլկունլուղունտան զայրի պիր հալ միւշահէտէ իլլէմէեօրում . . Սէօղլէրինիղի տինլէեօ

րում, լաքին անլաեամաեօրում... Սիղէ նէ՞ վազը օլտու, վէ նէ տէն իւմիտսիզ հալտէ պուլունուեօրսունուզ:

Հանրիէթ. - Չիւնքի, ճէնապը Ալլահ, քէնտի ատաւէթի իլահիեէսի իճապընճա, պէնի լանէթէտի... չէօյլէքի, մէճպուր գըլտըղընըզ ալչագճա վէ միւրայիճէ պիւլթտէն զայրի, շու էսնատէ, պէնիմ իչին չարէ գալմամըշ տըր, վէ նամուսսուղլուղումտա, եագըն վագըթտա ումում նազարընտա կէօրիւլէճէք տիւր... Իքի այտան պէրի, չիւպհէ իթմէկէ չալըչըեօրում, լաքին, պու կիւնքի կիւն չիւպհէեէ իմքեան գալմամըշ տըր.....

Բօպէրթ, Հանրիէթին սէօղլէրի մանէասընը անլաեարագ, քէնտի լէհճէսի տախի սօլտու, վէ ինսանըն ֆիքրինի պիր գաչ սանիյեէ գատար իպթալ իտէն սատէմէլէրտէն պիրինին՝ պաչընա վուրուլտուղունու զանն իթտի, չիւնքի, մէրգումէնին վագըթսըզ համիլէլիկի, քէնտինին քեաֆֆէյի բլանլարընը մահվ իյլէտիկի կիպի, գուրմուշ օլտուղու թասաւվուրլարընը տախի տիւչարը թէհլիքէ գըլմագտա իտի. հասըլը պու պիր էօնիւ ալընմաղ վէ պիւլթիւք ֆէլաքէթ տիմէք իտի:

Շէօյլէքի, Բօպէրթին մէղքիւր ճինաեէթի մէյտանա չըգտըղը թագտիրտէ, պիր խըրսըզ, եախօտ պիր ալչագքիմնէ կիպի ըէզիլանէ էվտէն գօվուլաճաղը տէրքեար իտի, զիրա Մ. տ'Օպէրիվ, նամուսլու պիր սաըլզատէ օլմասըյլա, պիր բէտէրին էֆիյեէթինի, վէ պիր չօճուղուն սաֆլըղընը սուի իսթիմալ իթմէքիկէ միւզթէտիր օլան ինսաֆսըզ վէ մէրհամէթսիզ պիր ալչագ, պիր հայտուտ իլէ Հանրիէթի էվլէնտիրտիկի հալտէ տախի, մէղպուրէնին նամուսունու գուրթարամաեաճաղընը պիլտիկի ճիհէթլէ, մէրգումու խանէսինտէն թարտ ու թէպիտ իթմէքտէ զէրրէ գատար թէրէտտիւտ կէօսթէրմէեէճէք իտի:

Պու վէճհլէ, Բօպէրթին եաբմըշ օլտուղու պիւլթինն պինա երգըլաճագ իտի:

Իշխէ, պու եազարըղըմը շէյլէրին ճիւմէսի, մերգու-
մուն ալթիւսթ օլան ֆիքրինտէ գարմագարըշ պիր թարզտա
ճէվէլան իթտիկի հալտէ, կէնճ գըզտա, ընճա խտերճէսի-
նէ վէ մէյեուսանէ անըն կէօլլէրինէ պագմագտա իտի:

Փագաթ Բօպէրթ, բէք չարուգ քէնտիսինի թօբլատը:
Պուլունտուգլարը վաղիեթ, չարէսիզ օլմանըպ, ֆիլվագը
համիլէլիկի վէ տիւնեանա էվլատ կէթիրիտիկինի կիլլէ-
մէքլիք, վէ Մ. ա'Ծպէրիվին վէֆաթը վուգուինտէ, Հան-
րիէթին քէնտի էֆքեար ու միւրատընը թէպտիլ իթմէք
խթմէմէսինէ գարըշ պիր սիլահ տիմէք օլան օ էվլատը սագ-
լամագլըգ, միւմքինսիզ պիր շէյ մի իտի:

Իմտի, պու միւթէատտիտ սիւալլէրի պիրէր պիրէր
էլէ ալարագ, պունլար հագգընտա արիզու ամիգ վէ սօ-
ղուգ գան իլէ տիւշիւնմէք իգթիզա իթմէքտէ իտի:

Հանրիէթ. - (Բօպէրթին սիւքիւթ տուրմասընտան տօ-
լանը տիւշարը իսթիղրապ վէ տէհէթ օլարագ.) Շիմտի
հէր շէյի պիլտիկինիզ թագտիրտէ, խէթամըզը հալէա
կիլլի թութմագլըզը պանա թէքլիֆ իտէճէքմիսինիզ...
մուխաթարատա օլան նամուսունուզտան պահա իլլէեէճէք-
միսինիզ... սուս տուրմագլըղըմը էմր, վէ իթաաթ իթմէ-
տիկիմ հալտէ, քէնտինիզի թէլէֆ իթմէքլիկի թէհտիտ ի-
տէճէքմիսինիզ:

Բօպէրթ. - Քէնտիմի թէլէֆ մի իթմէք... պու պապ-
տէ հագգըմ եօգ տուր... պունտան պէօյլէ հանաթըմ
տիւնեանա կէլէճէք օլան էվլատա անիտ տիր... Վէֆա-
թըմ իսէ, անը էօքսիւզ պրրագաճաղընտան, սիզէ եէմին
խտերիմ քի, պէն եաչանաճաղըմ:

Հանրիէթ. - (Սիմասընտա էսէրը իւմիտ հասըլ օլա-
րագ.) Տիմէք օլուր քի, պունտան պէշ այ էվլէլ սուրէթի
գաթիեէտէ ընտտ իթտիկինիզ իգրար ու իթիրաֆը, պու
քէրրէ բէտերիմէ արղու պէեան իթմէքլիկէ բուի ըրիզա
կէօսթէրիեօրսունուզ:

Բօպէրթ . - Առաջ :

Հանրիէթ , կէօղլէրինի ղարիպ սուրէթտէ աչմիշ օլ-
տուղու հալտէ , Բօպէրթէ պագտը : Պիր տաղըդա զատար
մէրդումէ սայքի տիվանէ զանն օլունուեօրտու : Պատէհու ,
բէբէլէեհէրէք շու սէօղլէրի սէօյլէտի :

— Բիւեա կէօրիւեօրում . . . Էվլէթ , բիւեա կէօրիւ-
եօրում . . . Եյիճէ անլաեօրմաւում . . . Սիւքիւթ իթմէք լա-
ղըմ կէլտիկինի սէօյլէալինիլ . . . Կիղլէեհէճէք հիշ պիր շէյ
դալմամիշ օլտուղու հալտէ , Էլան պանա , սիւքիւթ տուր-
մաղլըլը թավսիեհ իաիեօրսունուղ հա :

Բօպէրթ . - Պու սըրատա պունտան պաշդա շարէ եօդ
տուր , Հանրիէթ :

Հանրիէթ . - Նի՛շին . ճէվապ վիրին , շարուդ ճէվապ
վիրին :

Բօպէրթ . - Իճրա օլունան խէթա՝ պիր ճինաեթ օլ-
մամադ իշին , անլաեօրմուսունուղ : Հանրիէթ , ճանի վէ
դաթիլի բէտէր օլմամադ իշին , պու պապտէ եինէ սիւ-
քիւթ իթմէք լաղըմ տըր :

Մատմուաղէլ տ'Օպէրիվ , պու սըրատա հիսս իտէկէլ-
տիկի տէհշէթտէն նաշի բէնկի ֆէվգէլատէ սօլմուշ օլա-
րադ , վէ տիլի տախի թութուլմուշճասընա պիր սէօղ պիլէ
իրատ իտէմէեհէրէք , կէրի կէրի կիթտի , վէ Բօպէրթ իսէ ,
պիլինսաֆանէ իֆատաթընա տէվամ պիրլէ :

— Սիգ , պիր աղ Էվլէլ պէեան իթտիկինիլ իգըար ու
իթիրաֆա պաշլաեըն , լաքին , իշպու իգըար ու իթիրաֆը-
նըղը իքմալ իթմէղտէն , բէտէրինիլ՝ սիղլին Էլինիլլէ դաթլ
ու թէլէֆ իտիլէրէք , մազթուլէն աեաղլարընըզա սէրիլէ-
ճէք տիր , տէտի :

Հանրիէթ , զայիֆ պիր սէտա իլէ , ա՛հ իթտի , վէ Է-
կէրի Բօպէրթ զօլլարընտան թութմասա իտի , պիշարէ
եհէր տիւշէճէք իտի :

20

Պու քերթէ տախի Լօքէրն քէնտի տավասընը գաղան-
տը : Շէօյլէ քի , կէնճ գըզ , պայկընլըզընտան անըլտըզըն-
տա , ըուհունտա վէ գալպինտէ ասլա էսէրը թագաթ գալ-
մամըշ , վէ պիրաղ էվվէքի հէեէճանը եէրինէ , պիւթիւն
պիւթիւն պիր տէրմանսըզլըզա տիւչար օլմուշ օլտորագ ,

— Հագգընըզ վար տըր . . . նամուսուզլըզուլումուն իգ-
րար ու իթիրաֆը , պիչարէ բէտէրիմին վէֆաթընա սէպէպ
օլպճագ տըր . . . Պինապէրին սիւքիւթ տուրմագ լազըմ օլ-
տուզունտան , քէնտիմի սիզէ թէրք իտէրիմ : Սիզ պէնի
զայպ իթտինիզ , իմտի էկէրչի սէլամէթ խուսուսընա հէ-
նուզ իւմիտ վար իսէ , օ իւմիտի տէ սիզ վիճուտէ կէթի-
րին , տէյի պէեան իյլէտի :

Օլ տագըրգատան իթիպարէն , Հանրիէթ , քեամիլէն
սիւքիւթ տուրուպ , հիշ պիր շէյ իւզէրինէ տիւչիւնմէմէկէ
չալըշտը :

Հալ պուքի , Բօպէրթ իչին պու եօլ գապիլ օլմանըպ ,
մէրգում , պէյնի տայիմա մէշըուլ օլմասըլա , պուլուն-
տուգլարը միւշքիւլ վաղիեթտէն ֆիւթուհաթքեարանէ
չըգմագլըզա կիճէ կիւնաիւզ չարէ տիւչիւնմէքտէ իտի :

Հանրիէթին համիլէլիկի վագըասընը կիզլէմէքլիք , Բօ
պէրթէ գօլայ պիր շէյ իսնն օլունուեօրտու :

Եալընըզ Մ . տ'Օպէրիվ իլէ ժօզէֆ նամ իհթիեար էր-
քէք խըզմէթքեար վէ Խլրսիւլ գատըն տէտիկիմիզ իհթի-
եարէ նազըրէ գատըն , Հանրիէթին եանընտա եաշամագ-
տա իտիլէր : Հալպուքի , պունչար տա , կէնճ գըզըն վի-
ճուտճա թէպէտտիւլիւնիւ կէօրմէքլէ , պունտան տօլանը

նազարը տիգրաթլարը ճելսլ օլունսա պիլէ , շիւպհէնէ զահիպ օլամաղ իտիլէր :

Պունտան տա գաթինաղար , իճապը թագտիրինտէ , կէնիշ վէ էնլի ֆիւթանլար կիեինիլէրէք , վիճուտին պաղը թարաֆլարընըն կիզլէնէպիլմէսի գօլայ օլուպ , անճագ Հանրիէթին խէֆի սուրէթտէ վաղը համլ քէյֆիեթի , Բօպէրթ իշին , է'ն միւշքիւլ պիր նօղթա մագամընտա կէօրիւնմէքտէ իտի :

Շէօյլէ քի , Մ. տ'Օպէրիվին խանէսինէ պիր լաղութա եախօտ պիր էպէ գատըն կիրտիրմէքլիք , գապիլի թասավլուր պիլէ օլամանլայ , կէնճ գըզը օթէլտէն չըգարմագ վէ պիր խայլի կիւն անըն զայպուպէթինի թէմտիտ իթմէք , պու պապտէ է'ն քէսման եօլ իտի խէ տէ , պունա նա'սըլ մուվաֆֆագ օլունապիլիր , վէ նէ՞ թէտպիր տիւշիւնիւլէպիլիր իտի :

Իշթէ , պու մէսէլէնին հալլ ու թէսվիեէսի միւմքինսիգ զանն օլունմագտա իքէն , Բօպէրթ , պու միւշքիւլիւֆապ իտէճէք պիր թէտպիր պուլապիլտի :

Մ. տ'Օպէրիվին , քէնտիսինտէն պիր ազ զիեատէ սինլիճէ մատամ տը նագրէյ իսմինտէ պիր գըզգարընտաշը պուլունուպ , պու գատըն , դաեթթ զէնկին օլմաղլէ պէրապէր , տուլ իտի , վէ էվլատը տախի օլմատըղընտան , էօլտիւկիւնտէ , պիւթիւն սէրվէթինէ Հանրիէթ վարիս օլանագ իտի :

Մէրգումէ , էզճիւմլէ Օրլէան ճիւլարլարընտա պիւեիւք պիր միւք սահիպի օլմասըյլա , պիր խայլի սէնէտէն պէրուօրատան տիշարը չըգմամագտա իտի :

Մատամ տը նագրէյ , տայիմա խասթա օլուպ , էօմրիւնիւն իւշ գըսմընը , եաթաղընտա եախօտ ուզուն պիր գանարէ իւզէրինտէ կէչիրիր իտի , ֆագաթ ազլընա հէնուզ հիշ պիր զարար կէլմէմիշ իտի : - Մէզպուրէ , չօճուգլուղուգէմանընտա եալընըզ պիր տէֆա կէօրմիւշ , վէ մուախսարէն ֆօթօկրաֆ թասվիրինտէն անըն կէնճ պիր գըզ իտուկինի

Թանըմըն օլտուղու եէկէնինի ֆէվգէլատէ սէվէր իտի :

Հանրիէթ, երլ պաշը կիւնիւ քէնտի եէվմի մախսուսըն-տա , հալասընա մէքթուպ եազտըղընտան , մատամ նագ-րէյ տէ, ղաեէթ մուհապպէթլէ պիր գաչ սաթքրտան իպա-րէթ ճէվապ եազար , վէ տայիմա մէքթուպու , շու քէլի-մէլէր իլէ խիթամ պուլուր իտի . « Պէնիմ եէրիմէ բէտէ-րինի պուս էթ : - Իքինիղի տախի էօլմէմտէն էվվէլ պուս իթմէքլիկի ֆէվգէլատէ արղու իթմէքտէ իսէմ տէ , էսէֆ իտէրիմ քի , պու խուսուստա իւմիտիմ եօգ տուր : »

Բօպէրթ՝ Օպէրիվ վէ նագրէյ խանէտանլարը արմա-լարընը իրաեէ իտէն գըրմըղը մէօհիւրլէ դաբալը պուլու-նան մէքքիւր մուխթասար մէքթուպլարտան պիրինի Հան-րիէթին օտաաընտան աշրրտը , վէ գօնթէսին մէօհրիւնիւն գալըպընը , պալմօմույլա ալտըգտան սօնրա , իշպու մէք-թուպուն եազըսընը միւթալաա իթտի :

Աղըզատէկեանա մախսուս օլան , ֆագաթ տիթրէ-եէն պիր էլ իլէ եազըլմըն պուլունան մէքքիւր եազընը թագլիտ իթմէքլիք , Բօպէրթ կիպի մահիր վէ թէճրիւպէ-քեար պիր էլ իլին , ատէթա չօճուգ օեուհնաղը տիմէք ի-տի : Նաաըլ քի պու ամէլեաթըն նէթիճէսինի , եազընտա կէօրիւպ անլաեաճաղը :

Քէնտի հիսապլարընճա , մատմուաղէլ տ'Օպէրիվին վա-ղը համլինէ պիր գաչ կիւն դալարագ , Բօպէրթ , պու իշ-տէ քէնտիսինէ եարտըմճը օլաճագ օլան ատէմլէրի արա-մանա գարար վիրտի :

Պու սըրատա , մէրգումա , էպէ գատըն հիսապըն տա-խիլինտէ օլմանարագ , իւչ քիչի լաղըմ օլուպ , ֆագաթ դուլլանաճաղը ատէմլէրին՝ իլէ մէրագ իթմէմէլէրի , վէ օ իլին էհէմմիեէթիլլէ իհթիմալտէն պուլունան նէթիճէ-լէրի հագգընտա շիւպհէեէ ղահիպ օլմամալարը , իճապը մապլահաթտան իտի :

Իմտի , պիր աղչամ , էսվապընըն է'ն էսկիսինի կիեի-

նիւյ, ճէպինէ պիր դըրմըզը մէնտիլ գօյտու, վէ պաշընա տա պիր էսկի շարգա վազ իտիւյ, Բօպէրթ Սօնիեէ տէնիւտիկի գէման կիրիւյ չըգտըզը մէյիւանէլէրի արաշտըրմագ իւզրէ, տիշարը չըգտը:

Օթէլալէն եիւզ ատըմ գատար ուզագլանմըշ օլտուղու հալտէ, պօղազընըն էթրաֆընա մէգքիւր մէնտիլի չէվիրտի, վէ պուռնուն իքի ուճուռու տախի, պիր ազ եազլը օլան րէտէնկօթուռուն թէրս թարաֆլարը իւզէրինէ սարգըթտը:

Պատէհու, շարգասընը սազ գուլաղընա տօղրու էեիւյ, խայլիճէ իրլիքտէ էլինէ գալընճա պիր պասթօն ալտը, վէ ուղուն պընըգլարընը գըվըրտըղընտա, գօնթ տը Լօքէրն խամնի թաշըեան պու ատէմ, առհապը մուզկըրէնին թավր ու հարէքէթինի քէսպ իյլէաի:

1850 սէնէսինտէ, ճինաեթ պուլվարը խմիլլէ տախի եատ օլունան թամբը պուլվարընտա պիր չօգ շիւպհէլի գահվէ վէ մէյիւանէլէր պուլունմասըյա, հիւքիւմէթ, վադըթ պէ վազըթ, օրալարտա, արատըզը սապըգալը ատէմէլէրի պուլտուղու սէպէպիլլէ, օ մահէլլէրին պագասընա միւսաատէ իթմէքտէ իտի:

Մէգքիւր պուլվարըն՝ ճինաեթ պուլվարըյա եատ օլունմասը սէպէպի տէ, շիւպհէսիզ հէր կիւնա ճինաեթ թըն մահէլլի օլմուշ օլմասընտան նաշի իտի:

Բօպէրթ, խէֆիեէ մէմուրլարընըն բէք չօգ տէֆա ալտաըզլարը զարարլը վէ շիւպհէլի քիմնէլէրի պուլտուղուլարը իշ պու գօլթուգ թապիր օլունուր մէյիւանէլէրտէնէ՛ն զիեատէ մէշուրու պուլունան էրիսիէ գօլթուղունա կիրտի, վէ թանըաըզը քիմնէլէրտէն իլք տէֆա թէսատիւֆ իթաիկի շախա՝ Սարիօլ օլտու:

Բօպէրթ՝ վազթիլլէ օ հայազըն չալըշտըղընը կէօրմիւշ օլմասըյա, անըն զաեթթ ուսթա, աղըլլը վէ ինսաֆսըզ պիր լիմնէ օլտուղունու պիլիր իտի, վէ քէնտիսի իշին, անտէն տահա միւնասիւպ պիր շէրիք պուլամաղ իտի:

Իմտի , պիլա թէրէտտիւտ, Բօպէրթ, մէրգուժ իլէ աշ-
նալըդ իտիպ , քէնտիսինի ծնա թանրթտը , վէ պօլճա իք-
րամլար իտէրէք , կիւեա պիր աշգ ու սէվտա մատտէսին-
տէն տօլաեը , պիր դըզըն , մուվադգաթէն խանէսինտէն
աշըրըլաճաղընը պէեան , վէ աշըգ վէ աշըգէնին արգու վէ
մէրամլարընա մանի օլան իհթիեար պիր գատըն իւզէրինէ
պիր գաչ կիւն գատար նէզարէթ իթմէք իւզըն , քէնտիսի-
նէ , իքի սիւլիւսիւ տէրհալ վէ բէշինէն թէետիեէ օլուն-
մագ իւզըն , իւչ եիւզ Փրանդ վիրէճէկինի պէեան իյ-
լէտի :

Մալիւմիւմիւզ օլտուղու իւզըն , Սարիօլ , մէգքիւր
թէքլիֆի մէմնունէն գապուլ իթտի իսէ տէ , պու իշտէ-
քէնտիսի իշին քեարըլը պիր սըրր մէվճուտ օլտուղունու հիսս
իտէրէք , Բօպէրթ Սօնիեէնին՝ թէհարրիեաթընա տէվամ
իթմէք իւզըն Էբիսիէ գօլթուղունտան չըդտըղընտա , քէն-
տիսի տէ , եանի Սաշիօլ տա , մէրգուժու գօլլամանա գարար
վիրտի :

Բօպէրթ , Փօսէ-տիւ-թամբլ սօգաղընըն իքի իւչ գօլ-
թուղունու տալի արաշտըրտը , Փագաթ , պուրալարտա
հիչ պիր նէթիճէեէ մուվաֆֆագ օլամանարագ , նիհանէթ
կիրտիկի տէօրտիւնճիւ մէ յխանէտէ , պիր միգտար ազչէ
պէտէլիլէ , հէր մէրամընը իճրանէ հալըր օլտրագ իքի քիւլ-
հան պէյի տահա պուլտու :

Պունլարտան պիրինին իսմի , Լիմասու օլուպ , Սարիօլ
իլէ պիրլիքտէ այնի խըտմէթի կէօրէճէք իտի , չէօյլէ քի ,
պունլարտան պիրի ուեուտուղու հալտէ , տիկէրի նէօպէթ
պէքլէեէճէք իտի :

Իքինճինին վաղիֆէսի տահա գօլայ իտի : Շէօյլէ քի
պու տա , Բօպէրթ Սօնիեէնին թէտարիք իտէճէք օլտուղու
պիր արապանը գուլլանաճագ իտի : Պու ատէմ , զաթէն
քիրա արապաճըլըղը իթմիչ օլուպ , իսմի Պիթու իտի :

Բօպէրթ , թէչէպպիւսիւնտէ մուվաֆֆագ օլմասընտան

ֆէվրէլտէ մէմնուն օլտուղու հալտէ, Վիլ լ'էվէք սօգա-
ղընտա վագը Մ. տ'Օպէրիվին խանէսինէ ավաէթ իթտի:

Մէրգում, հալլիտէն հէնուղ կէշմիշ իքէն, Սարիօլ
գարուհու չալտը, վէ գարուհուհա խիթապէն,

— Պիր աղ էվվէլ, արապա իլէ գարունուզտա օլան,
վէ խըզմէթիմէ պէտէլ պանա իքի ֆրանգ վիրէն պիր միւ-
սիւ, տօսթու Մ. Գրիսթօֆա խապէր վիրմէք իւզրէ պէնի
կէօնտէրտիքի, քէնտիսինի պէքլէմէսին, վէ կէլիպ քէնտի-
սինի, եարը կիճէտէ թօրթօնինին կաղինօսունտա պուլտուն,
տէտի:

Գարուհու. — Եանըլընօրսունուզ, միւսիւ, պիզ, Գը-
րիսթօֆ իամինտէ քիմէեի թանըմանը:

Սարիօլ. — Լաքին, պիր աղ էվվէլ պուրանա կիրէն
քլում իտի:

Գարուհու. — Պիր աղ էվվէլ իչէրի կիրէն զաթ՝ էֆէն-
տիմ օլան Մ. տ'Օպէրիվին խուսուսի տօսթու վէ սըր քեա-
թիպի Մ. գօնթ տը Լօքէլն իտի:

Սարիօլ. — Տիմէք եանըլ շէրէ կէլալմ. իմտի, պէն,
նամուսլու պիր ասէմ օլտուղումսան, վէ ալտըղլմ իքի
ֆրանգըն պէտէլի օլան խըզմէթիմի կէօրմէմէք իսթէմէտի-
կիմտէն, եանընտաքի էվէ կիթմէլիեիմ. — Աֆվ իտէրսի-
նիզ, գարուհու էֆէնտի:

Գարուհու. — Պու պիր թագսիրաթ տէյլ տիր, միւ-
սիւ. իմտի, կիճէնիզ խայր օլտուն, Ալլահ իշինիզի րասթ
կէթիրսին:

Սարիօլ, պիլմէք իսթէտիկի մալիւմաթը ալտըգտան
սօնրա, սէվինճինտէն էլլէրինի օվուշտուրարագ, օրատան
ուզագլանտըլը սըրատա, քէնտի քէնտիեէ,

— Շիմտի իշի անլատըմ... հա', հա', տօսթումուղ
Բօպէրթ Սօնիէ՝ շիմտի պիւեիւք պիր միւսիւ իմիշ... Տօղ-
րուսու պուլտան ալէա չէյ օլամազ: — Պահա իտէրիմ քի,
մէրգում քէնչէսինէ պիր միրասեհտի գըզ կէչիւմիշ տիր,

վէ ուփածըդ պիր աչըդ պաղլըդ տէտիկի շէյ՝ պիւսիւք
պիր ազչէ մատտէսի տիր... ֆաղաթ, պու թէչէպպիւս
տէ շէրիք օլմալըբըզ, տէտի :

Իրթէսի կիւն, էօյլէտէն սօնրա, Մ. տը Լօքէրն պիր
քիրա արապատը թութուպ, Մօնրուժ թարիզինէ քէնտի-
սինի կէօթիւրմէսինի արապածընա էմր իյլէտի :

Բօպէրթ, իսթիհքեամաթտան իքի իւշ քիւօմէթրօ ու-
ղազտա, վէ եօլուն քէնարընտա, օ եօլտան քիւչիւք պիր
պաղչէ իլէ այրըմըն սէֆիլճէ պիր էվ կէօրտիւ :

Սիեաճ վէ բարա բարչա գուճաշարտան պիր ֆիաթան
կիեինմիշ օլան վէ արգասընտան պաղըրղան պիր չօճուգ
կէլմէքտէ պուլունան զայիֆ պիր գատըն, չալը չըրըլա-
րըն վէ տիքէնլէրին արալարընտա պաղը գուզու գուլաղը
օթու թօրլամազտա իտի :

Պու էվին գաբուսու իւղէրինտէ, «ֆիրալըգ էվ» տէ-
յի եաղըլը պիր լէվճա ասըմըն իտի :

Պու պինանըն հէր թարաֆը քիւհնէ օլուպ, ալթ դա-
թըն իքի բէնչիրէսինին վէ պիրինճի գաթըն իւշ բէնչիրէ-
սինին գալըն գանատլարընտան մաատա, հիչ պիր ճիհէթի
մազպուլթ կէօրիւնմէեօրտու :

Բօպէրթ, արապատընը տիւրտուրուպ, աչաղընա էն-
տի, վէ պաղչէեէ կիրիպ, գուզու գուլաղը թօրլաեան գա-
տընա սէլամ վիրտիքտէն սօնրա,

— Պու էվ սիզի՞ն մի տիր, մատամ, տէտի :

Գատըն. — Էվլէթ, միւսիւ :

Բօպէրթ. — Սաթլը՞ գ մը տըր :

Գատըն. — Էվլէթ, զիրա զէվճիմ էօլէլիտէն պէրի տիր
քի, էվլատըմ վէ պէն աճլըգտան թէլէֆ օլուեօրուզ, Իմ
տի, էկէր միւշթէրի պուլուր իսէմ, սաթըպ, նաֆազամը-
ղը թէտարիք իտէճէեիմ :

Բօպէրթ. — Ֆիեաթըն գա՞չ տըր :

Գատըն. — Պէշ պին ֆրանգ տըր :

Բօպէրթ . - Իճապընտա քիրաեա տա վէրի՞րմիտինիդ ,
Գատըն . - Շիւպհէսիդ :

Բօպէրթ . - Մօպիլեասը վա՞ր մը տըր :

Գատըն . - Էվվէթ , ֆագաթ , մօպիլեասը մուճթա-
ղամ տէյիլ տիր :

Բօպէրթ . - Գիրա իչին սէնէլիք նէ՞ ֆիեաթ իսթէեօր-
սունուդ :

Գատըն . - Պէշ եիւզ ֆրանգ :

Բօպէրթ . - Իմտի , էվինիդ , պուլունտուղու շու հալ-
տէ , եալընըզ օն պէշ կիւն իչին քիրալարում , վէ պու օն
պէշ կիւն իչին , սիզէ , բէշինէն իքի եիւզ էլլի ֆրանգ վէ-
րիրիմ :

Մէրգումէ դատըն , իշիթտիկի սէօզէրէ ինանամա-
եարագ , Բօպէրթէ տիք տիք պագմագտա իտի :

Բօպէրթ . - Անճագ , եարըն պու էվ պանա թէսլիմ
օլունմայը տըր :

Գատըն . - Իսթէրսէնիդ պու կիւնտէն սիզլին էմրինիդ
թահթընա իհալէ իտէրիմ , վէ պէն , պու օն պէշ կիւնիւ ,
Սօ նամ մահէլլտէ իգամէթ իտէն դըզգարընտաշըմըն խա-
նէսինտէ կէշիրիրիմ :

Բօպէրթ . - Հայտէ իչէրի կիրէլիմ քի , ագչէնիզի օ-
րատա վիրէեիմ . սիզ տէ պանա պիր մագպուզ սէնէտի վի-
րինիդ :

Գատըն . - Պու էվին անալթարընը տախի սիզէ թէս-
լիմ իտէճէեիմ :

Օն տագըզա սօնրա , պու իշ գարարլաշտըրըմաղէ ,
մատմուաղէլ տ'Օպէրիվին աշըզը , Բարիս եօլունա բէվան
օլտու :

21

Րօպերթ, օ կիճէ պիր թագըմ կիւղէլ խէեալաթտա պուլունտու : Մէրգումուն պիւթիւն իշլէրի սըրասընտա ճէրէեան իթտիկինտէն, միւսայիտ պիր սուրէթտէ պաշլա-
եան պու թէշէպպիւսիւն, միւշքիւլաթա թէսատիւֆ իթ-
մէքսիղին նիհաեթինէ էրիշէճէկի դանն օլունուեօրտու :

Իրթէսի կիւն, Հանրիէթին աշըգը, Պաթինեօլ պուլ-
վարընա աղիմէթլէ, պու մուգատտէմէնին իւք սահիֆէլէ-
րինտէն պիրինտէ պէեան իթտիկիմիղ էպէ դատըն իլէ մու-
հավէրէեի իթտի :

Եէվմի մէղքիւրտէ, իւղէրինտէ Օրլէան պէլտէսինին
բուլու եարըշտըրըմըշ, վէ Օպէրիվ վէ Նագրէ յիւանէտան-
լարը արմալարըյլա եարըշմըշ գըրմըգը ըէնքտէն միհր վազ
իտիլմիշ օլարագ, օթէլէ պիր մէքթուպ կէթիւրիլիպ, իհ-
թիեար Մ. տ'Օպէրիվ, իշպու մէքթուպու կէօրտիւկիւնտէ,

— Գըզգարընտաշըմ թարաֆընտան կէօնտէրիլմիշ
տիր. Հանրիէթ, մահֆաղաեը եըրթ, վէ միւնտէրիճաթը-
նը չարուգ օգու... Պանա էօյլէ կէօրիւնիւեօր քի, գօն-
թէսին եազըսը չօդ թէպտիլ օլտու... հէր վազըթտան
ղիեաթէ ինթիզամնըղ տըր... պէնճէ, պու պիր ֆէնա ա-
լէամէթ տիր, տէտի :

Կէնճ գըզ, բէտէրինին էմրինէ իթաաթ իթտի : Մէզ-
պուրէ, մէքթուպուն միւնտէրիճաթընը պիրիեօրտու, վէ
պիղզաթ հիսսէտար օլտուղու եալանտան խապէրտար
պօւլունմագտա իտի : Պինապէրին մէքթուպուն միհրինի
եըրթտըղը սըրատա, էլի տիթրէտիկի կիպի, աթիտէքի
սաթըրլարը քախի օգուրքէն, սէտասը տիթրէմէքտէ իտի :

« Պիրատերիմ ,

« Ճէնապը Ալլահ պէնի չաղըրընթոր : Կիւնլէրիմին սա-
երլմըչ օլտուղունու պիլիեօրում . պէլքի սաաթլարըմ տախի
սաերլմըչ տըր : Պիր աղ էվվէլ պէնի թէրք իտէն հէքիմ ,
պու սահիհլիկի պէնտէն կիղլէմէտի : Պունտան պէօյլէ սի-
զի պիր տախի կէօրէմէեհէեհիմ , զիրա արամըղտաքի մու-
հապպէթ նէ՝ գատար պիւեհիւք օլտա , սիզին պանա կէլ-
մէքլիկինիզ , պէնիմ տէ սիզէ կէլմէքլիկիմ միւմքին տէյիլ
տիր :

« Թարաֆըմտան ձօն օլարագ ալաճաղընըզ իչպու մէք-
թուպտա , սիզտէն պիր ֆէտաքեարլըզ թէմէննի իտէրիմ .
ումնըրմ քի պու ֆէտաքեարլըզըր ըհտտ իթմէզսինիզ »

« Էօլմէզտէն էվվէլ , եհկէնիմ սէվկիւլիւ Հանրիէթիմի
գուճագլամաեր արղու իտիեօրում . իմտի , բէք աղ միւտ-
տէթ իչին քէնտիսինտէն այըրլմագլըղա մուվաֆֆազաթ
իտին : — Կէօղլէրիմի գաբամագ իւզրէ , անը պանա կէօնձ
տէրին . . . ըհճա իտէրիմ , կէլսին , հէմ չաբուգ սուրէթ-
տէ կէլսին . . .

« Ալլահա ըսմարլատըզ , պիրատէր . . . ինչալլահ ահ-
րէթտէ եինէ պիրիպիրիմիզէ գավուշուրուզ :

« Սէվկիւլիւ գըզգարընտաչընըզ ,

« ԳՈՆԹԷՍ ՏԸ ՆԱԳՐԷՑ »

Մ. տ'Օպէրիվ , պաչընը աչաղըեա էյմիչ օլարագ , պա-
լէատէքի մէքթուպուն միւնտէրիճաթընը տինլէտիքտէն
սօնրա , քօլ էլինին թէրս թարաֆըյլա , եանագլարը իւզէ-
րինէ աղմըչ օլան կէօղ եաչլարընը սիլտի , վէ Հանրիէթ օ-
գումասընը պիթիրտիկինտէ , մէրգում , եավաչ սէտա իլէ
շու սէօղլէրի սէօյլէտի :

— Զէվալլը գըզգարընտաչըմ . . . քէնտիսինի պիր տա-
խի կէօրէմէեհէեհիմի պիլիր իտիմ , ֆազաթ , հալինի տիւ-

չիւնտիւքճէ , գալալիմ ֆէնալաշընօր . . . Ինչալլահ ահ-
րէթտէ թէքրար գավուշուրուզ տիմէկէ հագգը վար տըր
. . . պէնիմ տէ քէնտիսինէ գավուշաճագ վաղթըմ եագ-
լաշմըշ տըր :

Պատէհու Մ. տ'Օպէրիվ , եիւքսէք սէտա իլէ ,

— Հանրիէթ , էվլատըմ , իւք տէֆա օլարագ պիրիպի-
րիմիզտէն այրըլաճաղըզ . . . Հալանըն սօն արղուսինէ սէն
տախի պէնիմ կիպի գարշը կէլէմէզսին . . . Իմտի , պու ագ-
շամ պուրատան եօլա չըգմալըսըն , տէյի պէեան իյլէտի :

Հանրիէթ . - Բէք իյի , էֆէնտի բէտէր :

Մ. տ'Օպէրիվ . - Իհթիմալ տըր քի , եօլճուլուղուն ու-
զուն սիւրմէեէճէք տիր : Գըզգարընտաշըմ , կիւնլէրի սա-
եըլմըշ օլտուղունու աչըզտան աչըզա պիզէ պէեան իտի-
եօր , Գէնտին իչին պիր ազ պէեազ շամաշըր իլէ պազը սի-
եահ էլպիսէ կէօթիւրմէքլիկին քեաֆի տիր : Քիւչիւք պիր
սանտրգ հագըրլամագ իչին նէ՝ գատար վագըթ լազըմտըր :

Հանրիէթ . - Պիր սաաթ չօգ տուր պիլէ , էֆէնտի բէ-
տէր :

Մ. տ'Օպէրիվ . - Իւրսիւլ գատըն պէնինլէ պէրապէր
կէլսին : Ժօղէֆի տէ սէնինլէ պէրապէր կէօնտէրմէք իսթէր
իտիմ , ֆագաթ , պլիւրսին քի , պէն անը եանըմտան աեը-
րամամ : - Իմտի , Իւրսիւլ գատընա խապէր վէր , վէ լազըմ
օլան թէտապիրլէրի իթթիխազ իթմէսինի էմը իյլէ :

Հանրիէթ . - Բէք իյի , էֆէնտի բէտէր :

Մ. տ'Օպէրիվ . - Ժօղէֆէ տէ սէօյլէ Բօպէրթին օտա-
սընա չըգսըն , վէ պուրաեա կէլմէսինի բէճա իթսին . . .
Պու աղիմէթ վէ հարէքէթ հագգընտա քէնտիսիլլէ պազը
շէյլէր իւզէքինէ կէօրիւշմէեէ իհթիեաճըմ վար տըր : -
Պիր խալլի պէնէլէրտէն պէրու , պիւպպիւթիւն ալէմի ֆիլիլի
խարիճինտէ եաշամագտա օլտուղումտան , օլ պապտէ հիչ
պիր շէյ պիլմէմ , վէ հիչ պիր շէյ եարամամ :

Հանրիէթ . - Բէք իյի , էֆէնտի բէտէր :

Մէրգումէնին տիշարը չըգմասընտան չէնտ տագըգա սօնրա , Մ. տը Լօքէրն իհթիեարըն օտասընա կիրտի :

Մ. տ'Օպէրիվ. - (Էլինի մէրգում տէլիգանլըեա ուղաթարագ .) Պաշմըզա կէլէն ֆէլաքէթի պիլիեօրմուսու-նուզ :

Բօպէրթ , պաշը իլէ խայր ճէվապը վիրտի :

Մ. տ'Օպէրիվ. - Գըզըմ կիրտեօր :

Բօպէրթ , պու սըրատա պիր թէաճճիւպ հարէքէթի իճրա իթտիկինտէն , իհթիեարը մէրգում , քէլամընա տէվամ իտէրէք ,

— Պիր աղ էվվէլ շայեանը թէէսսիւֆ պիր խապէր ալ-տըգ : - Գըզարընտաշըմ գօնթէս տը նազրէյ էօլիւմ րատտէսինտէ պուլունուեօր : - Հանրիէթ , կէօլէրինի գա-րամագ իւզրէ նէզտինէ կիտէճէք տիր :

Բօպէրթ . - Պու կիւն միւ :

Մ. տ'Օպէրիվ. - Պու ագշամ :

Բօպէրթ . - Պէլքի , միւսիւ , մատմուաղէլ տ'Օպէրիվէ րիֆագաթ իթմէքլիկիմի իսթէեօրսունուզ :

Մ. տ'Օպէրիվ. - Ֆիլվազը , միւսիւ , քէնտիսինէ րի-ֆագաթ իթմէնիզ իչին , սիղէ միւրաճաաթա գարար վիր-տիւմ , անճագ տէմիր եօլունա գատար րիֆագաթընըզ քեա-ֆի տիր : Եօլունուզունտա եալընըզ Իւրսիւլ գատընըն պիրիքտէ պուլունմասը քիֆաեթէթ իտէր :

Բօպէրթ : - Էմրինիղէ հազրըրմ :

Մ. տ'Օպէրիվ. - Պու իքի գատընլարըն , աոտի եօլնու-լարըն եանընտա պուլունուպ տա սըգըլմամալարը իչին , իգթիգա իտէն թէտպիրլէրէ թէչէպպիւս օլունմասը , զանն իտէրիմ քի իմքեանըն խարիճինտէ տէյիլ տիր : - Հաթթա թէքմիլ պիր վալօն թուլթմագ տա իգթիզա իտէր իտէ , պունտան գաշընմամ , զիրա պէնճէ , ագչէ տէնիլէն չէյին էհէմմիեթի եօգ տուր :

Բօպէրթ . - Պու պօշ պիր մասրաֆ տըր , չիւնքի տէ-

միր Եօլու իտարէսի , հէր պիր զաթարտա , գատընլարա մախաուս Եէր թախսիս իթմիշ տիր :

Մ. տ'Օպէրիվ . - Գաթարլարըն վագթը հարէքէթինի պիլմէք իսթէր իտիմ :

Բօպէրթ . - Օ գօլայ պիր շէյ . շիմտի պիր թարիֆա քիթապը պուլուրում :

Բօպէրթ , քէնտի օտասընտա պիր թարիֆա քիթապը պուլունտուղու ճիհէթլէ , օթէլտէն տիշարը չըգմաեա իհ-թիեաճը օլմատը , վէ Մ. տ'Օպէրիվ՝ մէրգումուն տէրհալ պու իշի կէօրմէսինտէն տօլաեը մէսրուր գալտը :

Իշպու թարիֆա քիթապը միւթալաա իտիլէրէք , հան-րիէթ իլէ պէսլէմէսինն , սաաթ պէշի երկիրմի տագըգա կէշէրէք հարէքէթ իտէն գաթար իլէ կիթմէլէրինէ գարար վէրիլտի :

Բօպէրթ . - Վիլ-լիվէք սօգաղընտան , շըմէնտըֆէր մէվ-գիֆինին պուլունտուղու Օթիթալ պուլլարընա գատար միւթէտ օլան մէսաֆէ խայլի ուղուն պուր : - Իմտի , մա'տմուաղէլ քէրիմէնիզ գաթարը գաչըրմամագ իշին , թամ սաաթ տէօրթտէ Եօլա չըգմալը տըր :

Մ. տ'Օպէրիվ . - Ազիլիմ գօնթ , գըղըմըն հարէքէթ ու ազիմէթի իշին իզթիզա իտէն հաղըրլըղը սիզ թէր-թիպ իտին : Էվվէլ էմիրտէ պիր արապա լազըմ օլաճագ տըր :

Բօպէրթ . - Էկէրլի էօյլէտէն սօնրա պանա իհթիեա-ճընըղ օլմաղ իաէ , պէն պիր միւնասիպ արապա կէթիրմէ-Եի տէրիւհտէ իտէրիմ :

Մ. տ'Օպէրիվ . - Պու ինսանիեթինիզէ թէշէքքիւր ի-լէ , թէքլիֆինիլի մա էլ մէմուենիյեէ գապուլ էյլէրիմ :

Վագաա օթէլին ախըրլարընտա պէշ ալթը ատէտ ա-րապա պուլունմագտա իտի իսէտէ , վագթիլլէ ղանէթ միւղէյեէն օլան իշպու արապալար , գուլլանըլմաեարագ էսկիմիշ օլտուղունտան , վէ պունլարա մախաուս աթլար

տախի պուլունմատրղընտան, թապիի իշէ եարար շէյլէր տէյիլ իտի :

Պու սուրէթլէ, կիւնիւն պիր դըսմը կէշիպ, սաաթ տէօրտէ չարեէք գալարագ, Բօպէրթ կէշիպ, արապանըն, օթէլին գաբուսունտա պէքլէտիկինի խապէր վիրտի :

Օլ էսնատէ, Հանրիէթ, բէտէրինին եանընտա աղլա տըղը ճիհէթլէ, իհթիեար բէտէր, մէրգումէեի թէսէլլի իթմէք իւղրէ գուլաղընտան աշաղընա պաղը լաթիֆ սէօղլէր սէօյլէմէքտէ, լաքին անը թէսէլլի իթտիկի հալտէ, քէնտիսի տէ աղլամագտա իտի :

Բէտէր իլէ քէրիմէ արասընտաքի էլ վէտա զէմանը, բէք միւէսսիր սուրէթտէ վուգու պուլտու : Մ. տ'Օպէրիւլ, պիւթիւն գուվլէթիլլէ գըզընը գուճագլամըլ օլուպ, իքի գօլունու, մէրգումէին պօղաղընա կէշիրմիշ օլարագ,

— Հայտէ կիթ, սէվկիւլիւ Հանրիէթիմ, հայտէ կիթ ... էկէրչի պիր տագըգա պուրատա ֆաղլա տուրուր իսէն, ճէսարէթիմ թիւքէնէրէք, գապիլ տիր քի, սէնի պըրագմամ, տէտի :

Բօպէրթ. — Կէլին, մատմուազէլ... վագըթ կէշիեօր, չըմէնտըֆէր գաթարը տա պիղէ պէքլէմէզ :

Կէնճ դըզ, սօն տէֆա բէտէրինի գուճագլանըպ, վէ եիւղիւնիւ էլլէրի իշինէ կիզլէեէրէք տիշարը չըգտը :

Մէզպուրէ վէ պէսլէմէսի Իւրսիւլ գատըն, արապանըն պիր թարաֆընտա, վէ Բօպէրթ տէ պաւնլարըն գար չըսընտա օթուրուպ, կէնճ դըզըն սանտըղը տախի արապանըն իւսթիւնէ վաղ իտիլտի :

Արապաճը. (Արապանըն պիր գաբուսունա տօղրու էհիլէրէք.) Հէմէհրի, նէրէեէ կիտիեօրուզ :

Բօպէրթ. — Օրլէան չըմէնտըֆէրինէ, լաքին չաբուգ կիթմէլիեիզ. սիղէ եիկիրմի սու պագշիշ վար տըր :

Արապաճը. — Բէք իյի, միւսիւ, արապանը սիւրաթլէ կէօթիւրիւրիւմ :

Արապա հարէքէթէ պաշլատը , լարին չիւպհէսիզ աթ-
լարըն կէօթէրիչի ալտատըճը օլուպ , վէ վատ օլունան
պախշիչտէ , մէգըիւր հայվանլարըն տիգլէրինէ լազըմ օ-
լան ճէսարէթ . վէ գուլվէթի վիրտիրէմէտիկինտէն , սիւ-
րաթլէ կիտիլէճէք եէրտէ , պիւաքիս բէք եավաշ հարէ-
քէթ իտիլտիկինտէն , Բօպէրթ , պու խուսուստա եիւք-
սէք սէտա իլէ պէեանը չիքեանէթ իթտի , վէ իլավէթէն
տախի ,

— Պէրէքէթ վէրսին քի , տահա պիր խայլի վագթը-
մըզ վար տըր , տէտի :

Օլ էսնատէ սուսուգ հասըլ օլուպ , Հանրիէթ , մէն-
տիլինի , եաշարմըշ օլան կէօղլէրինտէ թութմագտա , վէ
Բօպէրթ եան կէօղ իլէ Իւրսիւլ գատընա պագմագտա ի-
տի : Նակէհան , մէրգում , զարիպ պիր հալին իւք էմարէ-
լէրինի կէօրմէքլէ թէպէսսիւմ իթտի , ֆագաթ պու հալ-
տէն տօլաեը թէաճճիւպտէ գալմատը :

Շէօյլէ քի , Իւրսիւլ գատըն , պիրտէն պիրէ , գարշը
գօնուլմագ պիր սուրէթտէ ուեումագ իհթիեանընը հիսս
իթմէկէ պաշլաեըպ , Հանրիէթէ վէ Բօպէրթէ օլան հիւր-
մէթ վէ ըիսեթիինտէն նաշի : հէր նէ գատար պու ույգու-
իհթիեանընա գարշը ուղրաշմագտա իտի իսէտէ , պիւ
տիւրլիւ մուվաֆֆագ օլամաեըպ , եանի ույգուեումու զա-
լէպէ իտէմէեիպ , քէնտիսի կէօղլէրինի աշըգ պուլունտուր-
մաեա չալըշտըգճա , կէօղլէրի գարանմագտա , վէ կէօղ
գարագլարը , աշըլըր աշըլմագ թէքրար գարանմագտա ,
վէ պաշը պիր ումուզուլնտան աիկէր ումուզուլնա տէվրի-
մէքտէ իտի . Նիհանէթ , Իւրսիւլ գատըն , պիւթիւն պիւ-
թիւն մաղլուպ օլուպ , ույգուեա գարշը գօեաճագ իւ-
թիտարը գալմաեընճա , պաշընը , արապանըն էսկի գատի-
ֆէլէրինէ տաեաթարագ , քէնտիլ եաթաղընտա պուլունտու-
ճասընա խըրըլ խըրըլ ուեումաեա պաշլատը :

Իւրսիւլ գատընըն պու խուսուստա զահիրէն գապա-

հաթը օլտուղու ֆարզ օլունսա պիլէ , հագըդէթտէ դա-
պահաթը եօդ իտի :

Չիւնքի Բօպէրթ , Հանրիէթ թարաֆընտան մէզպու-
րէեէ միւսթաճէլ պիր էմր վէրիլէճէկինի պէհանէ իտէրէք ,
պու դատընըն , եօլա չըգմաղտան էվվէլ թաամ իթմէքտէ
օլտուղու օտանա կիրմիլ : վէ պիր տագըգա գատար մէր-
դումէնին սուֆրասը գարչընտա պուլունարադ մէրամընը
իճրա իթմիլ օլտուղունտան , Իւրսիւլ գատընըն ույդուսու-
պունտան նէշէթ իթմիլ իտի :

Արապա հալէա եօլունա տէվամ իթմէքտէ օլուպ ,
չաքին , Օբիթալ պուլվարընտաքի տէմիր եօլա կէօթիւ-
րէն թարիգտէն կիտէճէք եէրտէ , պու թարիգի խայլիճէ
սօլունտա պըրագմագտա , վէ նէֆաի Բարիսին իչինսէն
կէչտիքտէն սօնրա , Մօնրուժ օվասընա կիտէն թէքէլէրէ
տօղրու իլէրլէմէքտէ իտի :

Իչպու արապա , պու սուրէթլէ իսթիհքեամաթը կէչիպ ,
հէման պիւսպիւթիւնխալի օլան գըրլարա կիրտի , վէ օլ վա-
գըթ Բօպէրթ , ճէպինտէն քիւչիւք պիր շիշ վէ պիր բար-
չա բամուզ չըգարըպ , շիշտէքի բուհտան պիր գաչ տամ-
լա բամուղա տամլաթտը , վէ պու բամուղու , Իւրսիւլ գա-
տընըն պուրուն տէլիքլէրի արասընա վազ իթմէքլէ , մէզ-
պուրէնին իըրլամասը տուր օլտու , վէ քրապանըն իչինտէ
տաիի քէսկին պիր գօգու եաեըլտը :

Հանրիէթ , օլ անէ տէկին քէտէրումիլ թէֆէքքիւրաթ
տէրեասընա տալմըշ իքէն , Բօպէրթին մէզքիւր հարէքէ-
թինտէն , վէ արապատա եաեըլան քէսկին գօգուսան պիր-
տէն պիրէ աեըլարադ , վէ իղթիրապ ու տէհէթէ տալի
տիւչար օլարադ ,

— Նէ՞ տիր օ , տէյի սիւալ իթտի :

Բօպէրթ . - Գօրգմանըն , ազիզէմ , գլօրօֆօրմ տուր :

Հանրիէթ . - (Տէհէթլէ .) Գլօրօֆօրմ մու , ֆագաթ ,
պլունուն իչին ինսանը էօլտիւրիւր տէրէր :

Բօպէրթ . - Պազը տէֆա օ եօլտա դազալար տա վու-
գու պուլուր , ֆագաթ բէք նատիր . . .

Օլ էսնատէ արապա տուրտու :

22

Արապանքն տուրտուղու մահէլլ, իքի կիւն էվվէլ Բօ-
պէրթին քիրա իլէ թուլթմուշ օլտուղու խանէ իտի :

Բօպէրթ . - (Հայրէթլէ .) Եիւզիւնիւզիւն թիւլիւնիւ
էնտիրինիզ , քիմնէ սիզի կէօրմէմէլի տիր :

Մատմուաղէլ աթպէրիվ պու իիթարա իթաաթ իտիպ,
էնլի չիչէքլի սիեահ տանթէլատան դալըն թիւլ իլէ եիւ-
զիւնիւ հէնուզ կիզլէմիշ իքէն , արապանքն գաբուսու ա-
շըլտը , վէ Սարիօլ արաբզ վէ սըյըրզ քիմնէլէրէ մախսուս
օլան չէհրէսիլլէ , արապանքն գաբուսու արաաընտա կէօ-
րիւնիւպ , Հանրիէթէ տիդգաթ վէ մէրադլէ պագմագ իս-
թէտիկինտէ , մէզպուրէնին չէհրէսինին Նիգապ իլէ գաբա-
թըլմըշ իտուկինի միւշահէտէ իյլէմէքլէ , սուրաթը էքշի-
տի , վէ Բօպէրթ , մէրքումա խիթապէն ,

— Իքինիզտէ պուրատամըսընըզ , տէյի սօրտու :

Սարիօլ . - Էվվէթ , էֆէնտիմ , վէ խըզմէթիմիզէ հա-
զըրըզ . (Ույգուտա օլան Իւրսիւլիւ կէօսթէրէրէք .) Չանն
խտէրիմ քի , խըզմէթիմիզ պու գարը հագգընտա տըր :

Բօպէրթ . - Քէնտիսի տիր , վէ պիր տագըզա պիլէ
ղայպ իթմէեերէք , էվէ կէօթիւրիւմէլի տիր :

Սարիօլ . - Անլաշըլտը . պունուս աղըրլըզ հիշ մէսա-

պէսինտէ տիր... լաքին նագլի իչին, ըէճա իտէրիմ պա-
նա պիր ազ եարտըմ իտին :

Պու սուրէթլէ, Բօպէրթ վէ Սարիօլ, նագլրէ գատը-
նը, արապանն քէօչէսինտէն, թաճիղիք վիրէն պիր պօղ-
չա մագամընտա գալտըրտըլար, վէ պատէհու Բարիսլի
հայտուտ, մէզպուրէեի եալընըզճա գուճագլաեըպ, ֆա-
գաթ իւչ ատըմ ալմըչ իքէն, մէզքիւր աղըրլըղա տանա-
նամանեարագ, պուրաճըգտա թէքրարընը ճայիզ կէօրմէ-
տիկիմիզ ֆէնա պիր քիւֆիւրտէն սօնրա ,

— Բագար եէրինտէ տուրան համալլարըն եարըմ տու-
ղինասը կէլտէ, պու գատար աղըր պիր եիւք իչին եինէ
քեաֆի սանըլամազ, — Ամա՛ն Լիմասու, պանա պիր ազ
եարտըմ կէլ տէտի :

Լիմասու, տէրհալ եարտըմ գօշմասըլա, Իւրսիւլ
գատընը աեագլարընտան թութտու, վէ Սարիօլ տախի
ուճուզլարընտան թութտուղու, վէ պու վէճհլէ, մէզքիւր
եիւքիւն աղըրլըղը թագաիմ իտիլմէքլէ, խաֆիֆլէչիլի ի-
տուկի հալտէ, մէրգուման իքի շէրիք պաղչէտէն կէչտի-
լէր, վէ խարապ օլան խանէեէ, վէ պիր նէվ տէյիւմէնճի
նէրտիվէնինտէն չըգարագ, պիրինճի գաթըն օտալարըն-
տան պիրինէ կիրտիլէր, վէ պիշարէ Իւրսիւլիւ, 'նէ' եա-
թաղը 'նէ' չարչապը վէ 'նէ' եօրկանը պուլունմանեան պիր
սաման տէօչէք իւզէրինէ սուրէթի նագիքեանէտէ եաթըր-
տըլար :

Խանէ սահիպի օլան զայիֆ գատընըն, Բօպէրթէ, քէն-
տի խանէսի մօպիլեասընըն միւքէմմէլ վէ մուճթագամ օլ-
մատըղընը պէեան իյլէտիկի, օգուեանլարըմըղա մալիւմ
տիր :

Իչպու մօպիլեա, զիքր իթտիկիմիզ օտատա, իքի ա-
տէտ թօթալ իսկէմլէտէն վէ պիր պտէտ պէեաղ թախթա-
տան մասա իլէ չըպլագ օլան տիվարա ասըլը պիր քիւչիւք
չաթլագ այնատան իպարէթ պուլունմագտա իտի :

Պու օտանըն թէք պիր բէնչիրէսի օլուպ, պու բէնչիրէ տէ, պաղչէ վէ պինապէրին սօգազ իւզէրինէ նազրր օլմաերպ, պինանըն արու թարափընտաքի խալի արսալարա նազրր իտի :

Սարիօլ. - Շիմտի էմրինիդի սէօյլէերին :

Բօպէրթ. - Էմրիմ բէք սատէ աիր, Սիզէ իհալէ իթտիկիմ պու գատըն, քէնտիսինի արամագ իւզրէ պիզզաթ պուրաեա կէլմէքլիկիմտէն էվվէլ, հիչ պիր վէսիլէ իլէ պուրատան տիչարը չըգմամալը արը, Իմտի, քէնտիսինի եալէթափէթլէ, եախօտ ճէպրէն ալը գօյմալըսընըզ, ֆագաթ տէօյմէք կիպի մուամէլէլէրէ գալգըչմամալըսընըզ :

Սարիօլ. - Սիզ միւսթէրիհ օլուն, էֆէնտիմ, պու սըրատա սարլզատէ ֆրանսըզլար կիպի հարէքէթ իտէճէերիզ գատընլար, վէլէվ չիրքին օլսալար, հագգլարընտա հիւրմէթ վէ ըիսեթ իճրասը լազըմ օլտուզունու պիլիրիզ մագաթ, միւսիւ Բօպէրթ, բէճա իտէրիմ շունու պանա սէօյլէերին քի, պու գատըն ուզուն միւտտէթ պու սուրէթլէ ուեուեաճագ մը տըր :

Բօպէրթ. - Զանն իտէրիմ քի, տէօրթ պէչ սաաթ ուեուեաճագ տըր... պիր ազ չօգ եա ազ ուեումուչ... պունտա պիր պէյիս եօզ տուրն :

Սարիօլ. - Աֆվ իտէրաինիզ, պու խուսուսուն պիլին մէսինէ պիզճէ ֆէվգէլատէ էհէմիեթ վար տըր. սէպէպի տէ շու տուր քի, մէրգումէ կէօզիւնիւ աչարղընտա, Լիմասու վէ պէն, նէ գատար լէթափէթլէ մուամէլէ իթտէք, թապիաթիլլէ խօշնուտ օլմաեաճագ տըր :

Բօպէրթ. - (Կիւլիւմսէեերէք.) Ֆիվազը, պու իհթիմալտէն տիր :

Սարիօլ. - Գէնտիսի պիր արապա տէրունինտէ ուեումուչ օլտուզու հալտէ, նիչին, պաեաղը պիր օտատա, վէ իքի էրքէերին արասընտա ույգուտան ուեանտըղընը էլպէթթէ սիւալ իտէճէք տիր, վէ չիւպհէսիզ, նէրէտէ պուլուն :

տուղունու, վէնա՞սըլ օրաեա կէլմիշ իտուկինի, վէ եանըն-
տաքի քիւշիւք գըղըն նէ՞րէքէ կիթտիկինի սօրաճադ տըր :
- Հասըլը սօնսուղ սիւալլէր իտէճէք տիր . . . Իշթէ պու սիւ-
վալլէրինէ գարշըլըգ նէ՞ ճէվապ վիրմէք լաղըմ տըր :

Բօպէրթ . - Հիշ պիր շէյ :

Սարիօլ . - Օ հալտէ կիթմէք իսթէեէճէք տիր :

Բօպէրթ . - Գօյվիրմէքին :

Սարիօլ . - Պաղըրըպ չաղըրմասընա տա մանի օլուն :

Բօպէրթ . - Պաղըրըպ չաղըրմասընա տա մանի օլուն :

Սարիօլ . - Պու տէտիկինիդ նա՞սըլ օլապիլիր . - Վա-
գաա գատընլարը սուստուրմագ իշին քէաման եօլլարը պի-
լիեօրում . . . Ալէա սօբալար անլէրի սուստուրմաեա պիրա-
պիր տիր, լաքին սիզ պիզէ, նէղաքէթ վէ լէթաֆէթ իւզ-
ըն հարէքէթ վէ մուամէլէ իթմէքիկի նասիհաթ իտիեօր-
պունուզ : - Գարշըմըղտա պուլունան քիմնէ, սէօզ անլամազ
իսէ, պունա նէ՞ չարէ օլապիլիր :

Բօպէրթ . - Քէնտիաինի թէհտիա իթմէք վէ իճապըն-
տա, աղընա տախի թըգաճ վազ իլլէմէք իւզըն սիզէ միւ-
սաատէ իտէրիմ :

Սարիօլ . - Բէք իյի :

Բօպէրթ, ճէպինտէն պիր իքէքի մէնտիլ չըգարըպ
վէ Սարիօլա վիրէրէք շէօյլէ սէօյլէտի :

— Պու մէնտիլի ալըն, պունու պէշ տագըգա գատար
աղընա վազ իթտիլինիդ հալտէ, սիզին դաեթ զուվվէթի
օլտուղունուղու անլաեարագ, տէրհալ իթաաթ իաէճէք
տիր . ֆադաթ չարէսիզ գալտըղընը, վէ մէյեուս օլտու-
ղունուզ զէման, պու թէտպիրէ միւրաճաթ իտին : - Իյի
տիգդաթ իտին . սիզտէն պիրի ուեուտուղունտա, տի-
կէրի՝ պիր տագըգա պիլէ մէրգումէնին եանընտան այրըլ-
մամալը տըր :

Սարիօլ . - Օրապը մալում :

Բօպէրթ . - Պիր խալլի կիւն իշին էրղագընը պուլուն :

տուղունտան , տիշարը չըզմանա հիշ պիր մէճպուրիեթի-
նիզ եօգ տուր : Իմտի , հիշ պիր վէսիլէ իլէ սագըն էվտէն
տիշարը չըզմանեն :

Սարիօլ . - Պու խուսուստա , սիգէ , հէմ վատ վէ հէմ
եէմին իթտիք : - Ինսան՝ եա նամուսլու տուր , եախօտ տէ-
յիլ տիր . . .

Բօպէրթ . - Էմիի նէզարէթի նէ՝ սուրէթտէ իճրա իթ-
մէքտէ օլտուղունուղա թէէմին օլմագ իւզրէ , արապքրա ,
վագըրթսը սուրէթտէ կէլէճէկիմի տախի շիմտիտէն սիգէ
խապէր վէրիեօրում :

Սարիօլ . - Հէր նէ վագըրթ կէլիւսէնիզ , պիզի ուեա-
նըգ պուլաճագսընըզ :

Բօպէրթ . - Էկէրչի խըզմէթինիզտէն խօշուտ օլուր ի-
սէմ , բէշնէն վիրմիշ օլտուղում վէ վատ իթտիկիմ՝ մէպ-
լաղտան ղայրի , պիրէր իքրամիէեէ տախի նայիլ օլաճագ-
սընըզ :

Սարիօլ , պու իֆաաէտէն ֆէվգէլաաէ սէվինտի , վէ
Բօպէրթ Սօլնիէ , մէզըիւր խանէտէն մուֆարագաթ իթ-
մէք իսթէտիկինտէ , քէնտիսիտէ , արապանա գաւտար մէր-
գումուն ըիֆագաթընտա կէլտի , վէ Բօպէրթէ խիթապէն ,

— Ուղուրլար օլսուն , Սլլահ սէֆայի խաթըր պախշ
կլէսին , տէտի :

Պիտու , աթլարըն պաշընը Բարիս թարաֆընա չէվիր-
միշ օլտուղունտան , արապա՝ ահէսթէ սուրէթտէ թէքրար
հարէքէթէ իպթիտար կլէսի :

Իչպու արապա եիւզ ատըմ գատար գաթը մէպաֆէ
լիթմիշ օլտուղու հալաէ , Սարիօլ , ֆէվգէլաաէ սիւրաթլէ
արգասընտան գօշմանա պաշլատը , վէ եէթիչիպ , արգա-
տա , իքի աաէտ բաշլը եայլարըն արատընտա պուլունան
թտիթանըն իւզէրինտէ , աեագլարընը տարգըրթարագ րա-
հաթճա օթուրտու :

Եօգարըտա պէեան իթտիկիմիզ վագըլար , պիր խալ-

լի միւտտէթ զարֆընտա ճէրէեան խտիպ, արապա Մօն-
րուժ օվաւընը թէրք իթտիկի զէման, կիճէ գարանլըղը էթ-
րաֆը իհաթա իթմէքտէ իտի, վէ Պաթիննօլ պուլվարըն-
տա, Վիլ-ան-Գաթր տէնիլէն Մ. Վիննօնուր պինասը էօ-
նիւնտէ տուրտուղունտա իսէ, օրթալըգ պիւնպիլթիւն գա-
րարմըշ իտի:

Հանրիէթ ա'Օպէրիվին՝ պիզզաթ էպէ գատընըն օտա-
ւընտա եէրլէշտիրիլաիկի օգուեանլարըմըղճա մալիւմ տիւր:

Կէյմիշ վազըպլարը միւքէմնէլէն օգուեանլարըմըղա
արզ իթմիշ, վէ զանն իտէրիզ քի, օլտուղճա սէրահաթէն
մալիւմաթը լազըմէեի վիրմիշ պուլունտուղունմուղտան, կէ-
լէլիւմ Մ. տը Լօքէրնէ քի, քեաֆֆէյի էարարընա վէ թա-
սափուրաթընա Մարիօլուն վազըֆ օլտուղունու անլամասը
իւզէրինէ, հէմ հայրէթէ վէ հէմ հիւտտէթէ տիւշար օլա-
րազ, քէնտի քէնտիեէ:

— Պու հայլազ բէք չօգ շէյ պիլիեօր ամմա, պունուն
մալի քէնտիսինէ չօղա օլապիլէճէք տիր, տիեէրէք, Հանրիէ-
թին պուլունտուղու շիւպհէլի խանէեէ թէքրար կիրմէկէ
հազըրլանմագտա իտի:

Նիհաեէթ Րօպէրթ, խանէի մէզքիւքուն գարանլըղ
կէյիտինէ կիրտի:

Պիր ազ էվիլէլ, բօլիս մէմուրլարը, գօնթ տը Րանտա-
լըն նաշընը պիր թէժկէրէեէ վազ իտէրէք, օրատան կէօ-
թիւրմիւշլէր իտի:

Էկէրշի կիւնտիւղ օլսա իտի, էօթէտէ պէրիտէ մէվէ
ճուտ օլան գան լէքէլէրինի Րօպէրթ կէօրէպիլիր իտի:

Մէրգում, գարանլըղտա, էթրաֆը էլ վէ աեազլա-
րըյլա եօզլաեարազ, նէրտիվէնտէն եօզարը չըգտը, վէ
պիրիննի գաթա վասըլ օլտուղունտա, գարչըսընտա պու-
լունան գաբունուն չընկըրաղընը չէքտի:

Իքի իւշ սանիյեէ սօնրա, պու գաբուտա պիր տէլիք
աշըլարազ, պիր մումը ըշըղը սաեէսինտէ, մատում Սնկօ-

նուն պուրուշմուշ օլան սիմասը կէօրիւլտիւ , վէ սէրթճէ պիր սէտա իլէ ,

— Գի՛մ տիր օ , նէ՛ իսթէեօրսուն , տէյի սիւալ իթտի : Բօպէրթ . - Մա՛տամ , պէնի թանրմանօրմուսունուզ . Բէվիշի հալէ կէօրէ , պու կիճէ կէլէճէկիմի սիզէ էվվէլճէ խապէր վիրմիշ իտիմ :

Տէրհալ մէզքիւր սէրթ սէտա թաթլըլաշարագ ,

— Էվվէթ . . . էվվէթ . . . ա՛հ , աղիզիմ միւսիւ , աֆվ իտէրսինիզ . . . սիւրկիւեիւ շէքիեօրում . . . կիրինիզ , տէտի :

Ֆիլվազը գարու աշըլտը , վէ Բօպէրթին իշերի կիրմէսինտէն սօնրա , մատամ Անկօ , քէմալը լէթաֆէթլէ , շու եօլտա իֆատաթընա տէվամ իյլէտի :

— Նամուսում իւզէրինէ սէյլէեօրում քի , միւսիւ , շու էսնատէ հէնուզ նա՛սըլ աեագտա տուրապիլտիկիմի պէն տէ պիլէմէեօրում . . . հագըգէթէն աղըր պիր խասթէլիկէ տիւշար օլարագ , շու էսնատէ եաթագտա պուլունմալը իտիմ . . . Պիլմէզսինիզ , նէ՛ կիճէ , վէ նէ՛ վուգուլթլար կէչիրտիք . . . պունլարըն քեաֆֆէսինի սիզէ նագլ իտէճէեիմ , լաքին էվվէլ պէ էվվէլ շունու սէյլէրիմ քի , սիզին հագըղընըղտաքի խապէրլէրին ճիւմլէսի տէ խաեըրը տըր . . . կէնճ գատըն՝ ազ սըզընթը շէքտի , վէ եարը կիճէեի պէշ տագըղգա կէչէրէք , հէր շէյ խիթամ պուլտու . . . շէյլէ քի , շու էսնատէ սիզ , շիմտիտէն սիզէ պէնզէեէն կիւզէլ պիր էրքէք էվլատ բէտէրիսինիզ . . . ումսրըմ քի , պէնտէն խօշնուտ օլտունուզ . . . շիմտի , պու կիճէ կէչիրտիկիմիզ վագըրալարը քէշֆ իտին պագալըմ . . .

Բօպէրթ . - Աալիպա պուրատա պիր սուի գատտ վուգու պոյլտու . . . զապըթաճա պասգըն զուհուրա կէլտի . . . պունլարը պէն քեաֆֆէթէն պիլիեօրում :

Էպէ գատըն . - (Թէաճճիւպանէ .) Վա՛յ , շիմտիտէն պու վագըրալար խապէր ալընմըշ մը :

Բօպէրթ . - Իմօրի , պիր ան էվվէլ պէնի , ալէադա-
տար օլտուղոււմ դատընըն նէզտինէ կէթիւրիւր իսէնիզ ,
մէմնուն օլուրում :

Էպէ դատըն . - Կէլին , լաքին եալանչ սուրէթտէ վէ
քէմալ իհիթիրազ իւզըն իչէրի կիրին : Էկէրչի ուեուեօր ի-
սէ , քէնտիսինի ուեանտըրմաեալում :

Էպէ դատըն , աեադլարընըն ուճունա պասարագ ,
սօփանըն նիհաեէթինէ դատար կիթտի , վէ պիր գաբու ա-
չըպ , իւք տէֆա Բօպէրթ , վէ սօնրա քէնտիսի իչէրի կիր-
տիլէր :

Օլ էննատէ չըմինէտէ գալմըչ օլան օտուն բարչալա-
րը եանմագտա օլուպ , պիր մասա իւզէրինէ վազ իտիլմիչ
օլան պիր իտարէ գանտիլիլէ , տէրունը օտա ճիւղիճէ թէն-
վիր դըլմընըն իտի :

Հանրիէթ , մահօն աղաճընտան մաամուլ պիր եաթագ-
տա եաթմըչ օլուպ , պունուն ինճէ բէրտէլէրի արգասըն-
տա վիճուտի պիր տէրէճէ կիզլէնմիչ , վէ պաչը պէեազ
պիր եասթըգ իւզէրինէ դօնուլմուչ իտի : Լաթիֆ վէ եօր-
կուն օլան սիմաը իսէ , ալթուն կիպի տարը օլան վէ դա-
եէթլէ կիւզէլ պուլունան սաչլարընըն տէմէթլէրի արա-
սընտա դայպ օլմուչ օլուպ , դըրմըզը կէօզ գաբադլարը
տախի գաբանմըչ իտի :

Եաթագըն եանընտա , բէք չօգ գուլլանըլմագտան
էսկիմիչ օլան քիւչիւք պիր պէչիքտէ , պիր չօճուգ ուեու-
եօր իտի :

Բօպէրթ , կիրէր կիրմէզ իւք տէֆա նազարը տիկ-
դաթը պու չօճուգա աթֆ օլունտու քի , պիր գաչ սաաթ-
լըգ չօճուգլարըն ալէսսէվիեէ օլտուղու կիպի , պուտա
տէրհալ սէվիլմէեէ լաեըգ օլաճագ տէրէճէտէ կիւզէլ
տէյիլ իտի :

Բօպէրթ , պու մասումա պագարագ , քէնտի քէն-
տիեէ ,

— Պու պէնիմ էվլատըմ տրը , ֆագաթ աւլա կիւզէլ տէյիլ տիր : Էպէ գատընըն , պանա պէնդէտիկինի պէ-
եան իյլէմէսի , ատէթա պիր հագարէթ տիր , տէտի :

Պու սէօղլէր , Մ. տը Լօքէրնին գալլինտէ , էվլատ
մուհապպէթինին բէք տէ գուվլէթլի օլմատըղընը իսպաթէ
քեաֆի տիրլէր :

Մատամ Անիօ , տայիմա բարմագլարընըն ուճունա
պապարագ , օտանըն իչինտէն , կէչիպ , մատմուլազէլ տ'Օ-
պէրիվին եօրկանընը տիւզէլլթտի :

Օլ էսնատէ , մէզպուրէ կէնճ գըզ , կէօղլէրինի աչա-
րագ , զայիֆ պիր սէտա իլէ ,

— Ուեումաեօրում , Բօպէրթ կէլտի մի , տէյի սիւալ
իթտի :

Բօպէրթ . (Իլէրլէեէրէք .) Պուրատանըմ , ազիզէմ :

Հանրիէթին տօտագլարը իւզէրինտէ սօլուգ պիր թէ-
պէսսիւմ միւշահէտէ օլունարագ ,

— Բօպէրթ , պիրիճօրմուսունուզ , պիր էվլատ սահի-
պի օլտուգ , տէտի :

Էպէ գատըն . — Հէմտէ կիւզէլ պիր էվլատ :

Հանրիէթ . — Քէնտիսինի էօրտիւնիւզ միւ Կ. . . ինճ գա-
տար կիւզէլ օլտուզունու կէօրտիւնիւզ միւ :

25

էպէ գատըն . - Էվվէթ , Էվվէթ , բէք կիւղէլ տիր . . .
 պիր ալ Էվվէլ , պապասը վէ պէն , քէնտիսինէ հայրան օ-
 լուեօրտուգ : - Հայտէ , միւսիւ , քէնտիսինի Էօրիւն , ֆա-
 գաթ եաւաշ Էօրիւն , չիւնքի պու շօճուգլարըն ույգուսու
 բէք խաֆիֆ օլուր . . . վէ պիր քէրրէ ուեանըրլար իսէ , պա-
 ղըրմանըն սօնու կէլմէզ :

Պու սուրէթլէ , Րօպէրթ , մէճպուրիսէթ իչինտէ գա-
 լարագ , շօճուղուն եիւղիւնիւ Էօրաիւ , ֆագաթ գալպին-
 տէ ապա թէէսսիւր հիսս իթմէտի :

Հանրիէթ . - (Եաթաղընտա օթուրարագ .) Չօճուղու
 կէթիւրին , քէնտիսինի պէն տէ Էօրմէք իպթէրիմ :

Գօնթ տը Լօքէրն՝ մէզպուրէնին մէզքիւր արղուսունա
 իթթիպաւ իտէրէք , չօլաղճա շօճուղու գուճագլաեաճագ
 իքէն , էպէ գատըն օնա վազըթ պըրագմաեարագ , վէ պէ-
 չիկէ եազլաշարագ ,

— Սիզ օ իչի պանա պըրագըն . . . Էրքէքլէր՝ պէօյլէ ու-
 ֆագ մախլուգլարը գուճագլամաեը պիլիւլէ՞ր մի . . . խա՛յր ,
 խա՛յր , միւսիւ . . . շօճուգ գուճագլամանըն տա պիր եօլու
 վար տըր , հէմ տէ քէնտիլէրինի ինճիթմէեերէք պու սէվ-
 կիւլիւ խաղինէլէրի պիր եէրաէն տիկէր եէրէ կէօթիւրմէք
 իչին , ղաեէթ նաղիք էլլէրէ մալիք օլմագ լաղըմ տըր ,
 տէտի :

Մատամ Անկօ , պու սէօղլէրի սէօյլէեերէք , քէմալ
 նէզաքէթ իւղրէ եէնի տօղմուշ շօճուղու գուճաղընա ա-
 լ լպ , Հանրիէթին գուճաղընա վիւտի :

կէնճ վալիտէ , պիր խայլի միւտաւթ չօճուղու դու-
ճաղընտա թութուպ , էօրտիւկիւ սըրատա ,

— Ա՛հ , էկէրչի պէն սիւտ վիրէպիլսէ իտիմ , նէ՛ դա-
տար պալթիւտար օլուր իտիմ , տէտի :

Էպէ դատըն . - Էվվէթ , գըղըմ , էկէրչի սիդ պու չօ-
ճուղա սիւտ վիրէպիլսէ իտինիդ , բէք իյի օլուր իտի . լա-
քին , մատէմ քի պապը ահվալ վէ վուդուաթլար պու ար-
ղունուղա մանի տիրէր , չօճուղա պիր սիւտանա պուլու-
նանա դատար , մուվադգաթէն պիր պիպէրօն իլէ իշիմիդի
կէօրէպիլիլիդ : Սիւտանաեա կէլինճէ , էկէրչի պիլտիկինիդ
վէ թաամիմ իյլէտիկինիդ պիր պաշգա սիւտանա եօդ իսէ ,
պէն սիդէ կէնճ պիր դատըն թաւսիսէ իտէպիլիլիմ ,

Բօպէրթ . - (Սարիօլուն թէքլիֆինի խաթըրլանբպ , օն-
տան պիր ճէվապ ալանա դատար մէրգում մուխաթարալը
արգատաշընը կիւճէնտիրմէք իսթէմէտիկինտէն .) Էվվէթ ,
չիմտիլիք տիկէր պիր դատընը սիւտանալըղա կէթիրմէք
թասավլուրունտանբմ :

Էպէ դատըն . - Թէմամ . . . պու դատըն նէ՛ դատար
չաբուդ կէլիրսէ , օլ դատար խաերըրը օլուր , զիրա մալիւմ
եա՛ , սիւտանանըն մէմէսի , պիր չօճուդ իչին , տիւնեանըն
քեաֆֆէյի պիպէրօնլարընտան զիեատէ ֆայտէլի տիր :

Բօպէրթ . - Նարըն եախօտ պու կիւն կէլէճէք տիր ,
չիւնքի , օրթալըդ աղարմաեա պաշլամըշ տըր :

Օլ էսնատէ մատամ Սնկօ , չօճուղու մատմուաղէլ տ՛Ս-
պէրիվին դուճաղընտան ալարագ , չէօյլէ սէօյլէտի .

— Շիմտի պէն պու չօճուղու կէօթիւրփուեօրում , վէ
էլպէթթէ պիլլիքտէ կէօրիւշմէք իսթէտիկինիդտէն , սիդի
եալընըղ պըրագըրըմ . . . ֆագաթ ազիզէմ մատամ , չօդ
լագըրտը իթմէեին , քէնտինիդի չօդ եօրմանըն . . . պու խու-
սուս՝ սիդին իչին բէք լուղըմ տըր . . . պուլունտուղունուդ
հալ իճապընճա , քէնտինիդի գանըրմալըսընըդ , հէմ զիեա-
տէսիլլէ դաերըրմալըսընըդ :

էպէ գատրն, պու սէօզլէրի սէօյլէնէրէք տիշարը շըգտը:

Մէզպուրէնին աօն սէօզլէրի, գօնթէս տը Բանտալըն վիզօնթ տը Կրանլիէօ իլէ վուգու պուլան միւլադաթը քանասընտա գօնթէսէ սէօյլէմիշ օլտուղու սէօզլէրին այնը օլուպ, պու կիպի սէօզլէրէ մէրգումէ օլ գատար ալըշըգ խտիքի, հէման քեաֆֆէյի պու եօլտա մուամէլէլէրտէ այնի քէլիմէլէրի թապիի պիր սուրէթտէ թէքրար իտէր իտի:

Հէր նէ հալ իսէ, եաթադ օտասը գարանտըղընտա, Հանրիէթ, իֆատէնէ աղաղ իտէրէք,

— Բօպէրթ, եաթաղըմըն եանընտա օթ ուրուն, տէտի:

Գօնթ, քէնտիսի իշին պիր իսկէմլէ ալտըղը սըրատա, ֆիքրինտէն,

— Ջանն իտէրիմ քի, պէլալը պիր սաաթ կէշիւրէճէ-
նիղ, տէտի:

Պատէհու մէրգում օթ ուրտուղունտա, Հանրիէթ, քէ-
լտմա տէվամ իտէրէք,

— Էլինիյի պանա վէրին, տէյի պէնան իյլէտի:

Մատմուաղէլ ա'Օպէրիվին էլի ֆէվզէլատէ սըճադ օ-
լուպ, Բօպէրթ, պու էլի քէնտի էլի տէրունինտէ սըգտը-
ղընտա, սըճաղըղընը հիսս իյլէտի:

Բօպէրթ. - Ազիզէմ, զալիպա հէրալէթինիզ վար տըր
... րահաթսըղըմընըղ:

Հանրիէթ. - Էվվէթ, հէմտէ զիեատէսիյլէ րահաթ-
սըղըմ: Փազաթ, պու րահաթսըղըղըմ վիճուտիմտէ օլ-
մաեւպ, րուհումտա տըր... Բօպէրթ... Բօպէրթ...
պէն զաեթթէ պէտպաթթըմ:

Բօպէրթ. - (Քէնտի քէնտիէ.) Գօրգտուղում մէն-
զարէ, եանի կէօզ եաշլարը վէ թէքաիր մէնզարէսի զու-
հուրա կէլէճէք տիր, վէ պունասն դուրթուլմանըն իմ-
քեանը եօզ տուր:

Պատէհու մէրգում, եիւքսէք վէ միւլայիմ պիր սէ-
տա իլէ ,

— Պէտպախթ մք . . . սիւղ մի պէտպախթ սընրզ , Հա՛ն-
րիէթ : Փաղաթ , նիչին . . . նիհաեթսիզ վէ զայպ օլմազ
պիր մուհապպէթլէ սիդի սէվտիկիմի պիլմէեօրմուսունուզ
. . . Ա՛հ , Ալլահ պիլիբ քի , զաթէն սիզի , հաեաթըմտան
վէ հէր շէյսէն զիեատէ շիտաթլէ սէվիեօրսոնմ , լաքին ,
մատէմ քի շիմտի եէնի , գուվվէթլի , չէօդիւլմէզ , վէ տիկէր
քեաֆֆէյի պաղլարտան մազպուլթ պիր պազ , սուրէթի
տայիմէտէ , պիզի պիրիպիրիմիզէ բապթ իյլէմէքտէ տիր ,
զանն իտէրիմ քի , սիզի տահա զիեատէ սէվիեօրում , պանա
էօյլէ կէօրիւնիւեօր քի , աշգ ու մուհապպէթիմ տահա զի-
եատէ արթըեօր . . .

Հանրիէթ . - Շու աշգ ու սէվտա պէնի նէրէլէրէ գա-
տար սէվզ իթտի . . . նիչէ կիճէլէր ույգուսուղլուզ , վէ
րահաթսըզլըզ իչինտէ վազըթ կէչիրտիմ . . . եիւզիւմտէ
միւրայիլիք մասքէսի թաշըտըմ . . . հէր եիւզիւմէ պազա-
նըն գարշըսընտա գըզարտըմ , մահճուպ օլտում . . . հէր
քէստէն գօրգսում , վէ տայիմա տիթրէտիմ . . . Էվվէթլի
պու աշգ ու սէվտա սէպէպիլլէ , բէտէրիմին խանէսինտէն
ֆիրարէ մուվաֆֆազ օլապիլմէք իւզրէ , մէքրուհ վէ շայ-
եանը նէֆրէթ պիր եալանը իրթիքեապ իթտիմ , վէ ազը-
պէթ իւլ էմի , նամուսուղ պիր գըզ օլտուղում ճիհէթլէ ,
կիզլի սուրէթտէ վազը համիլիմ իչին , իշպու շիւպհէլի խա-
նէ տէրունինէ իլթիճաեթ մէճպուր օլտում . . . Պունլարլա
պէրապէր , իամիմ , Հանրիէթ տ'Օպէրիլ տիր , վէ հէնուզ
օն սէքիզ եաշընտա տէյիլիմ . . . Իշթէ , Բօպէրթ , պահսը-
նը իթտիկիլնիզ աշգ ու սէվտա՝ պազըն պէնի նէ՝ հալլէրէ
տիւշար գըլտը :

Օլ էսնատէ , կէնճ գըզ , եիւզիւնիւ եասթըղընտա կիզ-
լէեիպ , հէօնկիւր հէօնկիւր աղլամսեա պաշլտտը , վէ պիր
գաշ սանիյեթ գատար ումուղլարը թահրիք օլունտու :

Րօպերթ . - (Մերդումէէ տօղրու էեիլէրէք .) րէճա իտէրիմ, հէեէճանընդը թէսկին իտին . . . պու գատար հէեէճան իյի տէյիլ տիր . . . մուխաթարալը աըր . . . վէֆաթընդը մուճիպ օլապիլիր :

Հանրիէթ , պիրտէն պիրէ պաշընը եօգարը գալտըրըպ , աշըգընըն եիւղիւնէ տիք տիք պագարադ ,

— Պէնի էօլիւմոէն մի գօրգուտուեօրսունուզ . . . նէ՞ զանն իտէրսինիզ , հաեաթըմա պիւեիւք էհէմմիեէթ մի վէրիեօրում , աէտի :

Րօպերթ . - (Ղաեէթ րիգդաթամիզ պիր սէտա իլէ .) Պագաթ սիզ օլմազսանըզ , պէնիմ հալիմ նիճէ օլուր :

Հանրիէթ պու արա սիւքիւթ տուրտուղունտան , Րօպերթ՝ շու վէճհլէ քէլամընա տէվամ իլլէտի .

— Էվլատըմըզը նէ՞ եաքաճագսընըզ . . . անը թէրք իթմէքիլիէ հագդընըզ վա՞ր մը աըր . . . պէնիմ իչին եաշամասանըզ պիլէ , անըն իչին եաշամանեա պօրճու տէյիլմիսինիզ :

Հանրիէթ . - (Մահղունանէ .) Էվլատըմը՞զմը . . . ա՛հ , խուսուսիլլէ օ Էվլատըն միւլահաղատը աըրքի , պէնի պէտպալիթ գըլմագտա տըր . . . Էվլատըմ . . . պէնիմտէ պիր էվլատըմ վար տըր . . . վէ կէնճ կէլինէր , էվլատ սահիպի օլմալարընտան տօլաեը իֆթիլսար իթտիլլէրի հալտէ , պէն , քէնտի Էվլատըմտան տօլաեը մահճուպ օլուեօրում . . . էվլէթ , նամուսուղլուղումուն իսպալթը հաեաթիտի օլան պու մասումու , պէնտէն իրագլաթմագ , հէր քէսին նաղարընտան կիղլէմէք լաղըմ կէլիեօր . . . Պէն , նամուսուղլէ բագ պիր գատըն տէյիլիմ . տիւնեատա է՛ն ալչագ վէ է՛ն միւհագար պիր գարըեըմ . . . Հէմ գըզ , հէմ վալիտէիմ , պէնտէն տօղան էվլատ իսէ , պիր վէլէտիլինա աըր :

Մերդումէ , պիր աղ էվվէլ թէլէֆիիւզ իթտիլի սէօղլէրի թէքրար իլէ :

— Իսմիմ իսէ , Հանրիէթ տ'Օպէրիվ տիր , վէ հէնուզ
ժն սէքիզ չաղընտա տէյիլիմ , տէտի :

Մ. տը Լօքէրնին ճէվապ վիրէճէք պիր սէօղլու պու-
լունմատըղընտան , քէնտի քէնտիսէ ,

— Ֆիլվազը շու գատըն ֆէյլէսօֆլուդ իլմինտէն քեա-
միլէն պիպէհրէ տիր . . . Գատընլար , օլմուշ պիթմիշ վա-
զըալարը , հէյեթի ասիւնէսինճէ գապուլ իթմէքիկի աս-
լա էօյրէնմէնէճէքլէր տիր , տէտի :

Պալէատէքի սէօղլէրի սէօյլէտիկի ղէման կէնճ գըղըն
հէնէճանը քէնտիսի ղապլթ իտէմէզ պիր տէրէճէտէ պու-
լունմագտա իրէն , թէտրիճէն պու հէնէճան թէսիկին օլա-
րազ , մէրգումէ օլտուգճա սիւքիւնէթ քէսպ իթտի , վէ
մուհալէրէնին պաշլանկըճընտա օլտուղու կիպի , Հանրիէթ ,
էլինի թէքլար Բօպէրթէ ուզաթարազ , քէսիք պիր սէտա
իլէ ,

— Աֆվ իտէրսինիզ , տօսթում . . . սիզի կիւճէնտիրի-
եօրում , սիզի եարալանեօրում , լաքին , պու խուսուստա
հագգսըզ օլտուղումու գապուլ իտէրիմ , չիւնքի , պէնիմ
մէյեուս օլաճազ պիր հալէ կէլմէքիկիլիմին խէթա վէ թագ-
սիրաթը , սիզէ նէ մէրթէպէ աեիտ իսէ , պանատա օլ գա-
տար աեիտ տիր : Պէն տէ սիզին կիպի գապահաթլըրում . . .
Կէօրիւեօրսունուզ ա' , քէնտի միւրատըմա գարշը ապլըմ
պաշլմտան կիտիեօր . . . առէթա հագգսըղըզ իտիեօրում
. . . ֆէնա պիր գատըն կիպի իֆատէլէրտէ պուլունուեօ-
րում . . . լաքին , իչպու հարէքէթիմոէն տօլտեը արզը նէ-
տամէթ իտէրիմ . . . պանա աֆվ իտին , տէտի :

Պու արա , Մ. տը Լօքէրն , կէնճ գըղըն քէնտիսինէ
ուզաթտըղը էլի , պիտատէֆաթ վէ աշգլէ պուս իթտիք-
տէն սօնրա ,

— Հա'նրիէթ , նէ եարտընը քի , սիզէ աֆվ իտէնիմ :
Սիզ պիր մէլէքսինիզ , վէ սիզէ պունճա ֆէնալըզը մուճիպ
օլան օլ մուղիրը աշգ ու սէվտատան սիզի գուրթարմագ

իւզրէ էօլմէք իսթէտիկիմտէ , եիւզլէրճէ տէֆա հազգըմ վար իտի , տէյի պէեան իյլէտի :

Հանրիէթ . - Էվլատըմըզտան պահա իտէլիմ . . . պիր աղ տա , անըն իւզէրինէ կէօրիւշէլիմ . . . պիկիւնահ վէ պիսուշ մասոււմ , հիշ պիր վագրթտա քէնտիլիկինտէն տիւնեաեա կէլմէք իսթէմէմէքաէ իտի . . . լաքին , տիւնեաեա կէլտիկի հալտէ , պարի մէսուտ վէ պախթիեար օլսա . . . պու կիւն . . . պիր գաշ սաաթտան . . . պու չօճուղու պէնտէն ալըպ կէօթիւրմէք իւզրէ , պիր սիւտանա կէլէճէք տիր , տէյիլ մի :

Բօպէրթ . - Նէ չարէ , էօյլէ լազըմ տըր :

Հանրիէթ . - Կէլէճէք սիւտանանըն քիմ օլտուղունու պիլիեօրմուսունուղ :

Բօպէրթ . - Կէնճ վէ գավի իւլպէտէն պիր գատըն օլտուղունու , վէ էվլատըմըզը , վալիտէ մագամընտա գաեըրաճաղընը պիլիթիմ : - Պունտանդ գաթինազար , քէնտիսի սիզէ տէ թագտիմ օլունաճագ տըր :

Հանրիէթ . - Մահէլլի իգամէթի նէրէտէ տիր :

Բօպէրթ . - Սէն-Տընի ատասընտա տըր :

Հանրիէթ . - Բարիսէ եագըն մը տըր :

Բօպէրթ . - Էվվէթ . . . ճինս աթլարա գօշուլու պիր արապա իլէ պիր սաաթտա օրաեա կիտիլէպիլիր :

Հանրիէթ . - Տիմէք խայլի ուզագ տըր :

Բօպէրթ . - Նէ տէն :

Հանրիէթ . - Սիղտէ պիլիրսինիզ քի , էվլատըմը կէօրմէեէրէք եաշամագլըզ , պէնիմ իչին միւմքին տէյիլ տիր . . . Անըն նէզտինէ կիթմէք իչին , բէտէրիմին իգամէթկեահընտան ֆիրար իթմէքլիկիմ լազըմ տըր . . . Հալպու , սաաթլարճա տէվամ իտէճէք վէ սըզ սըզ վուգու պուլաճագ օլան պու զայպուպէթլէրէ նէ վէսիլէ վէ պէհանէ թէտարիք իթմէլի : Խայր , խայր . . . տիկէր պիր սիւտանա պուլմալը , վէ եախօտ պուլմուշ օլտուղունուղ սիւտ

պանանքն , պիղէ տահա զիեառէ եագըն իգամէթ իթմէսի իչին , քէնտիսինէ աղչէ վէ բէք չօգ աղչէ վէրիւմէլի տիր :

Բօպէրթ . - Պունուն իծապընա պաղաճաղըմը շիմտիտէն սիղէ վատ իտէրիմ , վէ սիղ , հէման հէր կիւն , զէրրէ գատար շիւպհէեէ մահէլլ վիրմէեէրէք , Իւրսիւլ գատըն իլէ պիրլիքտէ էվլատըմըղը զիեարէթ է կիտէպիլէճէքսինիլ :

Հանրիէթ աթիթրէտի : Մէրգումէնին սօլկուն օլան սիմասը պիրտէն պիրէ գըղարըպ , քէմալը հայրէթլէ ,

— Իւրսիւլ գատըն մը . . . Վա՛յ , Իւրսիւլ գատըն հագըգէթի հալտէն խապէրտար օլաճա՞ղ մը տըր , տէտի :

Բօպէրթ . - Պու խուսուս քէնտիսինտէն նա՞սըլ կիղլէնէպիլլիր : Մէրգումէեի սէրպէսթ գըլտըղըմըղտա , պու վաղըա հաղգընտա սիւքիւթ տուրաճաղընը թահթը թէէմինէ ալմաղ իւղլէ , հէր շէյի քէնտիսինէ սէօյլէմէրլիք շարէսիլ տիր . . . Ծագաթ , Իւրսիւլ գատըն սիղի սէվէր . . . չօճուղլուգունուղտան պու սիննէ գատար կէլտիկինիլի կէօրմիւշ տիր . . . իմտի , սէօզ վէրիլիմ քի , սիղի դամ մաղլամսեաճաղ տըր :

Հանրիէթ . - (Քէտէրլի պիր հալ իլէ .) Եա Բապպի . . . Իւրսիւլ գատըն . . . պիր խըզմէթճի գարչըսընտա ութանմագ լաղըմ կէլէճէք տիր . . . Պու տէրէճէ նամուսուղլուղա թէնէղղիւլ իտէճէք մի իմիլիմ : Ա՛հ , եա Բապպի . . . լաքին , բէք իյի , հէր շէյի գապուլ իտէճէեիմ : Պիչարէ Իւրսիւլ . . . նամուպու գը՛ղ . . . ալիճէնապ գա՛լպ , անըն նէզտինտէ Օպէրիվին խանէսի Ֆամիլեաը , զաեթ եիւքսէք վէ սայքի մուգատտէս պիր սըֆաթը հայիլ իքէն , աճապա պէնիմ պու մէրթէպէ ալչալմըշ օլտուղումու կէօրմէրլէ , նէ՛ գատար քէտէր ու էսէֆ հիսս իտէճէք տիր :

Հանրիէթ , պիր ազ սիւքիւթտէն սօնրա , գաթի պիր հալ վէ գալի պիր սէտա իլէ ,

— Բօպէրթ , էվլատըմըղ պիւեիւեէճէք տիր . . . իմտի , անըն միւսթագպէլինի տիւշիւնէք լաղըմ տըր . . .

վէլէտիղինա օլմասընը իսթէմէմ, անլաեօրմուսունուզ, տէտի :

Բօպէրթ . - (Ֆէնտի քէնտիեէ .) Օլ ճիհէթլէ էմին օլուն , սէվկիւլիւմ, անըն վէլէտիղինա օլմասընը պէն տէ իսթէմէմ :

Հանրիէթ . - Դապահաթըմըզը իգրար ու իթիրաֆ իթմէքլիք , բէտէրիմին թէլէֆինի մուծիպ օլաճաղընը պիտտէֆաթ պէեան իյլէտինիզ . պու պապսէ հազգընըզ օլտուղունու ինքեար կէլէմէմ : Իմտի , ալէնի սուրէթտէ իզտիվաճըմըզ գապիլ օլամազ իսէ տէ , բէսմի իզտիվաճ ալէնի օլմաեարազ , պաղը սըրալարտա էվլէնմէքլիկին միւմքին օլտուղունու տախի քիթապլարտա օգուտում . . . Մատէմքի պիր բաբասըն վէ ճէնապը Ալլահըն հուզուրընտա էվլէնէպիլինիեօր . . . վիճտանճա բահաթլըզ հասըլ օլուեօր . . . վէ տօղան էվլաստ տա մէշրու օլապիլիեօր իսէ , պունտան տահա զիեատէ նէ՞ լազըմ . . . - Նէ՞ տիմէք իսթէտիկիմի անլաեօրսունուզ , տէյի՞լ մի :

Բօպէրթ . - Ազիզէմ, պու սէօյլէտիկինիզի բօմանլարտա , վէ տիկէր զէմաննա մախսուն օլան բօմանլարտա օգուտունուզ , տէյի՞լ մի , լաքին զէմանէմիզտէ թանգիմ իտիլմիզ օլան օլ ինսաֆսըզ Դօտ նամ նիզամնամէ , աշըզլարը վէ բօման եազան միւէլլիֆլէրի , պու գըյմէթտար մէնպատէն մահրում գըլմըշտըր : - Դու կիւնքի կիւն , կիլլի իզտիվաճ միւմքին տէյիլ տիր , չիւնքի , չիմտի բուհանի իզտիվաճլարտան էվլէլ , միւքիեհէճէ մուամէլաթը բէսմիեէ , վէ ալէնի իլանաթ լազըմ տըր . պունլար օլմանընճա , իճրա իտիլէն իզտիվաճ միւթէպէր ատտ օլունամազ :

Հանրիէթ . - (Սէսի տիթրէեհէք .) Բօպէրթ , բէտէրիմին վէֆաթը կիւնիւ եազլաշըեօր : Օ կիւնիւ , արթըզ կիլլէեհէճէք հիշ պիր շէյիմ գալմաեաճաղընտան , հէր նէ գատար պէն զէնկին , ֆադաթ սիզ ֆադիր օլանըզ , պուննա պէրապէր օ կիւնիւ զէվճէնիզ օլաճաղըմը սլանա

վատ իթմէլիսինիլ . . . Բօ'պէրթ , էկէրչի պէնի սէվիեօր
իսէնիզ , թէքէպպիւրիւնիւղէ նիհաեթ Վիրին . . . Պունտան
գաթինազար , զէնկին օլմագլըղմ պիր գապահաթ մը
տըր . . . Պու խուսուստա պանա ճէվապը ըէտտ վիրմէեին
. . . Իամինիզի թաշըեաճաղըմա տայիր պանա եէմին իտին :

Ջանն իտէրսին քի , օլ էսնատէ Մ. տը Լօքէրնին ըու-
հունտա շէտիտ պիր միւտարէպէ պաշլամըշ օլուպ , Հան-
րիէթ իսէ , եալվարարագ , էլլէրինի ուղաթմիշ օլտուղու
հալտէ , նիհաեթ մէրգում ,

— Եէմին իտէրիմ , տէտի :

Հանրիէթ . - Էվլատընըղըն իւղէրինէ եէմին իտէրմի-
սինիզ :

Բօպէրթ . - Էվվէթ , Էվլատըմըն իւղէրինէ եէմին ի-
տէրիմ :

Հանրիէթ . - (Սօլմուշ օլան , Փագաթ , թէպէսսիւմ
իթմէքտէ պուլունան սիմասը պաշ եասթըղընա տէվրիլէ-
րէք .) Ա՛հ , պէնի սէվտիկիկիզի շիմտի անլաեօրում . . . Թէ-
շէքքիւր իտէրիմ , Բօ'պէրթ , շիմտի մէսուտ վէ պախթի-
եարըմ :

24

Պու. կիպի սըրալարտա գազանըլան ֆիթուհաթ վէ իսթիհաալ օլունան մուվաֆֆադըյեթ, Բօպէրթին իշպու. ֆիթուհաթը վէ մուվաֆֆադըյեթի գատար միւքէմնէլ օլամադ իտի: Չանն իտէրսին քի, մուղըր պիր բուհ, մէնֆաաթբէրէսթի մէրդումուն համլաի օլարադ, գարչըսընտա պուլունան քեաֆֆէյի միւշքիւլաթ վէ մէվանիւի իղալէ իտիպ, կիտէճէք եօլունու գօյլայլաթմագտա վէ էմին գըլմագտա իտի:

Շէօյլէ քի, Հանրիէթ, Մ. ա'Սպէրիվին վէֆաթընը միւթէագըպ, քէնտիսիյլէ էվլէնիպ, իսմինի էվլատընա հասը իյլէմէսինի Բօպէրթէ բէճա իթտիկի հալտէ, մէրդում, պուլ բէճաեա մուվաֆֆադաթ, վէ օ միրասեէտի գըզըն միւեօնլարընա սահիպի միւսթագըլ օլմագըլդ սահիհլիկինի գապուլ իթմէսիյլէ, կիւեա, պիր տէ, մուգատտէս պիր վաղիֆէ իճրա իթմէք մագսէտիյլէ, քէնտիսի ֆէտա իտէն, վէ թէքէպլիւրիւնէ գուլադ ասմանան ատէմլէր կիպի, սաթալլէթքեարանէ հարէքէթտէ պուլունմագտա իտի:

Պու վէճհլէ, կէնճ գըզ, քէտէր վէ նամուսուզլուղու ունուտարադ, գալպինտէ եալընըզ պիր աույղու թաշըմագտա իտի, վէ օ աույղու տա, շիւրանիյեթ հիսսի իտի:

Իքի աշդըն մուհավէրէսինին պագի գըսմը, սիւքիւլթ վէ միւլայիմէթլէ ճէրէեան իթտի քի, աթիտէ պէեան իտէրիզ:

Հանրիէթ. - Էվլատըմըզը նէ՞ իսմլէ թէսմիսէ իտէճէեիզ:

Բօպէրթ. - Աղիղէմ Հանրիէթ, սիզ նէ՞ իսմլէ թէս-

միւրէ օլունմաւորնը արդու իտէրսէնիզ, քէնտիսինէ օ իսիմի վէրիւրիզ:

Հանրիէթ . - Շիմտիքի հալտէ, պէն հիշ պիր իամ տիւ- շիւնմէմիշիմ տիր:

Րօպէրթ . - Բէք ալէա, պիրիւքտէ տիւշիւնէլիմ:

Հանրիէթ . - Պէն, սիզին եալընըզ Րօպէրթ իամինիզի պիրիւքորում. . . Տօսթում, տիկէր իամէրինիլ տէ եօգ մու տուր:

Րօպէրթ . - Վէլատէթ սէնէտիմտէ, Րօպէրթ-Մնարէ- Լօրան ալ Լօքէրն տէյի դայտ օլունմուշում տուր:

Հանրիէթ . - Լօրան իամինի սէվմէմ, ֆադաթ Մնարէ իամինի սէվէրիմ:

Րօպէրթ . - Բէք ալէա, Մնարէ իամյլէ էվլատըմըզ թէամիւրէ իտէլիմ:

Հանրիէթ . - Բէք իյի, մատէմ քի պու խուսուստա գարար վիրտիք, արթըզ պունունլա իշթիզալ իտէճէք սէ- պէպիմիզ գալմատը. . . Ս'հ, էվլատըմ Մնարէ նէ' դա- տար կիւղէլ օլաճադ տըր:

Հանրիէթին եիւզիւ եէնիտէն պուրուշտու, վէ քէլա- մընա տէվամ իտէրէք,

— Վէլատէթինճէ լէքէ պուլունտուղունտան աալա խապէրտար օլմաեաճադ տըր, տէյի'լ մի, տէտի:

Րօպէրթ . - Հա'յ հա'յ, պունունլա պէրապէր իղտիվա- ճըմըզլա, էվլատըմըզ մէշրուիյեթ հալինէ վաղ իտէճէ- կիմիզտէն, օ լէքէ քիւլիէն պէրթարաֆ օլաճադ տըր, տէտի:

Պու արա, էպէ գատըն, չօճուղու, ուեումադտա օ- լարադ կէթիւրիպ, պէշիկինտէ եաթըրտը:

Պատէհու մէզպուրէ շու սէօյլէրի սէօյլէտի:

— Սէվիւրիւ աշըզլարըմ, պիրիւքտէ խայլիճէ կէօրիւշ- տիւնիւզ. . . Ինսաֆը պէրթարաֆ իտէրէք, մուհավէրէ- նիզի քէստիկիմէ կիւճէնմէեին: Պու գատընճըզալ իսթի- րահաթա վէ ոյգուեա միւհթաճ տըր: Իմտի պիր ան էվ-

վէլ պիրի պիրինիդտէն այրըմանըզը իսթար իտէրիմ . . .
Ազիրգիմ միւսիւ , էկէրչի կիճէնին պագիսինի պու մահէլլտէ
կէչիրմէք իսթէրսէնիզ , սիզէ մախսուս պիր օտամ վար տըր :

Բօպէրթ սաաթընա պագըպ , սապահըն պէչի օլտու-
ղունու անլատը : Մէրգում , օ կիճէ , ուղուն միւտտէթլէ
Մ . տ'Սպէրիվին խանէսինտէն զայպուպէթ իթմէսի հազ-
գընտա շիւպհէեէ զտհիպ օլունմամասը իչին , պագը թէ-
աապիր իթթիսազ իթմիշ օլուպ , ֆագաթ , ինթիեարըն
գահվալթը վագթընտա էվտէ պուլունմասը լագըմէտէն
իտի :

Մ . տը Լօքէրն , իւր ագչամտան պէրու ապա ուեու-
մամըշ օլուպ , եօրկունլուգ հիսս իթմէքտէ իաուկինտէն ,
մատամ Անկօնուն թէքլիֆինի գապուլ իթտի :

Էպէ գատըն . - Պէնիմ եաթագլարըմ տայիմա հա-
զըր տըրլար , պուեուրուն կիտէլիմ :

Բօպէրթ , Հանրիէթին էլինի թէքրար պուս իտիպ ,
Էպէ գատըն իլէ պիրլիքտէ , մօպիեասը բէք ճիւղի վէ ատի
օլան օտալարտան պիրինէ կիթտի :

Էպէ գատըն . - (Մասա իւղէրինէ պիր մոււմ վաղ ի-
տէրէք .) Ազիրգիմ միւսիւ , եաթմանըղա մանի օլմագ իս-
թէմէմ , ֆագաթ , վագը օլաճագ իֆատէի բէսմինէ հազ-
գընտա սիզին իլէ կէօրիւշմէք իսթէրիմ :

Բօպէրթ . - (Անլամաեօր կիպի կէօրիւնէրէք .) Նէ՞ կի-
պի իֆատէ :

Էպէ գատըն . - Տօղան չօճուղու պէլէտիեէ տայիրէ-
սինտէ գայտ իթտիրմէք լագըմ տըր , չիւնքի , պէն նիղա-
մա մուղայիր հարէքէթտէ պուլունմագ արզուսինտէ տէյի-
լիմ : Շու գատար քի , էկէր իսթէրսէնիզ , պու եիւզտէն սիզէ
ապա բահաթսըզլըպ վագը օլմագ . . . Էօյլէ քի , տայիրէյի
պէլէտիեէ իսթէրսէնիզ պիզգաթ կիտէրսինիզ , իսթէրսէնիզ
կիթմէզսինիզ : Պու մահէլլտէ մուգիմ բաթէնթալը իքի
շահիտիմ վար տըր քի , ալթըշար ֆրանգ պէտէլ իլէ հէր կիւն

քէնտիւթիւնի դուլլանըրմ . . . Շակիրտիմ Տօրօթ է չօճուղու կէօթիւրիւր . . . Անճադ մատտէ շուրաեր պիլմէքտէ տիր քի, սիզ նէ՞ եօլտա իֆատէ վիրմէք իսթ էեօրսունուզ . . . շուրա-
ճըզտա դալէմ, միւրէքքէպ վէ քեաղըտ վար տըր . . . Շու
քեաղըտ իւղէրինէ , վալիտէսինին իսմինի եաղըն , եախօտ
բէտէր վէ վալիտէսի մէճհուլ քիմսէլէր օլտուղունու պիլ-
տիրին : Պու սապահ , թամ սաաթ տօգուղտա նիեթթինիզ
մուճիպինճէ մուլամէլէ օլունաճադ տըր : Շուրաեր սիզէ
սէօյլէմէկէ պօրճլուեում քի , - պէլքի տէ մալիւմինիւզ
տիւր , - պու չօճուզ վէլէտիղինա օլուպ , էկէրչի սիզ , ա-
նըն բէտէրի օլտուղունու պէեան իթմէք նիեթթինտէ իսէ-
նիզ , պու իֆատէ , պիղզաթ սիզին թարաֆընըլտան , եա-
խօտ մուսատտադ պիր վէքիլինիզ թարաֆընտան վուգու
պուլմալը տըր : Գանուն՝ պու խուսուստա միւսէրրահ տըր
Բօպէրթ . - Չօճուզ , վէ շահիտլէր իլէ պիրլիքտէ պիլզ-
զաթ տայիրէյի պէլէտիէեէ կիտէճէեիմ : Օլ վագթա գա-
տար տա տիւշիւնիւրիւմ :

Էպէ գատըն . - Բէք խի . . . իմտի կիճէնիզ խայր օլ-
սուն , աղիզիմ միւսիւ :

Էպէ գատընըն պու պապտէքի թէմէննիսի մէվզըրի
ֆիիլէ կէլիպ կէլմէտիկինի պիլմէեիզ : Պունունլա պէրա-
պէր , Բօպէրթին , ույգուտան զիեատէ տիւշիւնմէքլէ վա-
զըթ կէչիրտիկինի զանն իտէրիզ : Հասըլը մէրգում , տօ-
ղան չօճուղուն քէնտի էվլատը օլտուղունու գապուլ վէ
թաստիգ իթմէքլիք , իլէրուտէ , քէնտի մէնֆաաթըր ի-
չին ֆայտէլի օլտուղունու տիւշիւնէրէք , օլ խուսուսա գա-
րար վիրտի :

Պինապէրին Պաթինեօլ տայիրէյի պէլէտիէսինտէ
թէվէլլիւտաթ տէֆթէրինէ աթիտէքի գայտ կէչիրիւտի .

« Պին սէքիզ եիւզ էլլի սէնէսի հոկտեմբեր այընըն Չէ
իւնտէ , սապահըն սաաթ տօգուղունտա , պիզ քի , Սէն է-
եալէթի տախիլինտէ Պաթինեօլ տայիրէյի պէլէտիէսինին

Թէվէլլիւտաթ մէմուրու վէ մուավինիկի, Վիսպ ու սա-
նաթը օլմանան վէ Բարիստէ Վիլ-Ղիվէզ ոօղաղընտա
մուգիմ պուլունան Բօպէրթ-Ննտրէ-Լօրան, դօնթ աը Լօ-
քէրն հուղուրումուգա կէլէրէք, օ կիւնիւ, ետըը կիճէնի
պիր դաշ տողըդա կէշէրէք, պիր էըքէք էվլատ տիւնեա-
եա կէլտիկինի պիզէ պէեան, վէ պու չօճուղու թագաթիմ
իլէ, Ննտրէ-Հանրի իսիմէրիյլէ թէսմիէ իթմէք իսթէտի-
կինի, վէ անըն բէտէրի քէնտիսի օլտուղունու, վէ վալի-
տէսի, հիշ պիր քիսպ ու սանաթը օլմանան մատմուաղէլ
Հանրիէթ ա'Սպէրիվ իտուկինի, վէ Պաթիւնեօլ պուլվարըն-
տա էպէլիք իտէն մատամ Ննկօնուն խանէսի, մահէլլի լէ-
լատէթ օլմուշ օլտուղունու իֆատէ իյլէտի: Իշպու պէ-
եանաթ, Պաթիւնեօլ սէմթինտէ մուգիմ բաթէնթալը իքի
շահիտ մուվաճճէհէլէրինտէ վուդու պուլտու, վէ պու
վէլատէթ սէնէտի քէնտիլէրինէ օգունտուգտան սօնրա,
բէտէր վէ շահիտէր թարաֆընտան իմիա գըլընտը: »

Մէրդուման շահիտէրին կիւնտէլիքլէրի, պու կիպի
սըրալարտա ալէսսէվիյեէ ալթըշար Ֆրանդ օլտուղու հալ-
տէ, պիրէր լուի ալթունու վէրիլտի:

Բօպէրթ, չօճուղու գուճագլամիշ օլան Տօրօթէ իլէ
պիրլիքտէ արապանա բաքիպ օլտուգտա, արապա, խարի-
ճի պուլվարա տօղրու եօլա բէվան օլտու:

Մ. տը Լօքէրն՝ արապատան աշաղըեա էնտիկինտէ,
Սարիօլուն աղղընտա պիւեիւճէք պիր սիկարա օլարագ,
Վինեօնուն խանէսի էօնիւնտէ, էնինէ պօեունա կէղտիկի-
նի թէաճճիւպլէ կէօրտիւ, վէ տէրհալ եանընա կիթտի-
կինտէ, Սարիօլ, մահուտ մէյխանէտէ կէօրիւշտիւքլէրի սը-
րատա վազը օլան իսթիհղաքեարի վէ թէհտիտամիղ հա-
լի իլէ օլմանարագ,

— Էֆէնտիմ, սիզէ պաղը խապէրլէր կէթիրտիմ,
տէտի:

Բօպէրթ. - յէօյլէ պագալըմ, նէ՞ խապէրլէր կէթիրտին:

Սարիօլ. - Կէթիրտիկիմ խապերլէր, պիրինճի ըատտէ-տէ տիրլէր: Թահթը նէզարէթիմիզտէ պուլունան գարը, տահա պու սապահ ուեանտը, զալիպա քէնտիսինէ իչիր-տիկինիզ ըուհու աալա էսիրկէմէմիշսինիզ: Հէր նէ իսէ, մէրգոււմէնին իլք տազըգասը, զանէթ տէհչէթլի օլտու: Սայքի թիւյլէրի գօթարըլան թավուգ կիպի պաղըրըպ չա-ղըրմանա պաշլատը... Պիզի տէջմէք իսթէեօրտու, վէ էվէ աթէշ վիրմէքտէն, վէ գարաղօլխանէեէ կիտիպ, գօմիսէրի ճէլպ իթմէքտէն պահս իտիեօրտու... Պու արա պիզ սէս չըգարմատըգ, ֆազաթ պաղըրմասը ուզանտըզընը կէօր-տիւկիւմիւզտէ, (ալէմ իչինէ կիրտիկիմտէ, գրավաթ տէ-յի գուլլանաճագ օլտուղում) իրէքլի գըրմըզը մէնտիլի քէնտիսինէ կէօսթէրտիմ, վէ պունուն նէ կիպի շէյէ գուլ-լանըլաճաղընը անլաթարագ, սէսինի քէսմէտիլի հալտէ, իշպու մէնտիլի մագսէտինէ գուլլանաճաղըմըզը պէեան իյ-լէտիմ: - Իշթէ պու իսթար քիֆանէթ իտէրէք, օնտան սօնրա մէրգումէ պիր քէլիմէ պիլէ աղզընտան չըգարմա-տը, վէ կէրչի աղլանըպ սըզլատը իսէ տէ, պու տա իչէր-տէն օլուպ, սէսի տիշարընա աքս փթմէտի... Պէնիմ հա-րէքէթիմ զէմանընտա, պու գարը հալէա աղլանըպ սըզ-լանտօրտու, լաքին նիհանէթ, էր եա կիճ աղլամասը խիթամ պուլաճագ տըր, վէ պէլքի տէ ավտէթիմտէ, Լիմասու իլէ պիրլիքտէ պէզիկ օյնատըգլարընը կէօրէճէեթիմ: Լիմասու, բէք իյի պիր պէքճի տիր: - Փագաթ, էֆէնտիմ, սիզտէ քէնտի իշլէրինիզտէն խօշնոլտմուսունուզ:

Բօպէրթ. - Էվվէթ, հէր շէյ արզու իթտիկիմ վէճհ իւղըէ սըրասընտա ճէրէեան իտիեօր:

Սարիօլ. - Իյի եա, իյի եա, նամուսում իւզէրինէ սէյլէրիմ քի, չու սիզին գըզա կիթտիքճէ զիեատէ ա-լէագատար օլուեօրտում: Նաճըլ օլմանըմ քի, անըն սա-եէսինտէ պիր իրատճը օլապիլէճէեթիմ. իմտի, պու հալէ թէշէքքիւր իթմէմէք գապիլ տէյիլ տիր: - Սիզէ թէք-

լիֆ իթմիշ օլտուղում սիւտանա հագգընտա պիր գարար վիրտինֆ զ մի :

Բօպէրթ . - Էվվէթ , մատէմ քի սէնին թարաֆընտան թաւսիեէ օլունմուշ տուր , անը մէմնունէն գապուլ իտէ-րիմ , ֆադաթ , էվվէլ էմիրտէ անը կէօրմէք լազըմ տըր :

Սարիօլ . - Անը կէօրմէք գօլայ շէյ տիր : Սիւ պանա եիկիրմի ֆրանգ վէրին , պիր արապա թութաեմ , վէ Սէն - Տընի ատասընա կիտիպ , Բօզալիեի կէթիրէեիմ : - Պու սիւտանանըն իսմի Բօզալի տիր :

Բօպէրթ . - Չօճուղուն պուլունաճապ մահէյլին հա-վասը իյի օլուպ օլմատըղընը անլամագ իւղը , պիղլաթ պէն խանէսինի կէօրմէլիեիմ : Պինապէրին թամ էօյլէ վադ-թը , Գլիշիտէ պէնի պէքլէ . պէն պիր արապա թութուպ , օրաեա կէլիրիմ :

Սարիօլ . - Բէք իյի :

Պասէհու Բօպէրթ , վէլ-լէվէք սօգաղընա սէրիան կիտիպ , Մ . ա'Սպէրիվ իլէ պիրլիքտէ գահվալթը իթտիք-տէն սօնրա , պիր արապալըղա ազիմէթ իյլէտի , վէ եիւղ ըրալ պէտէլ իլէ ալէա պիր ինկիլիզ աթընը պիր արա-պաեա գօշտուրուպ , իւշ չարեէք սաաթ սօնրա , Բօպէրթ իլէ Սարիօլ , Սէն-Տընի ատասընա մուվասըլէթ իյլէտիլէր :

Սարիօլ , ըլխթըմ քէնարընտա վագը պիր ալչագ էվին գարուսունա գատար ըէֆիգինի կէօթիւրտիւ : Պու պիր պա-լըգճը էվի օլուպ , պալըգճըլըգ էտէվաթը տիվարընտան սարըլմըշ իտի :

Սարիօլ , սէսլէնտիկինտէ , պալըգճը վէ գարըսը էվ-տէն տիշարը չըգտըլար : - Բօզալի . եիկիրմի իքի եիկիրմի իւշ չաղլարընտա , գավի իւլ պիւնեէ , կէնճ վէ հէման տիպէր պիր գատըն օլուպ , գոճաղընտա իքի այլըգ պիր դըղ չօճուգ պուլունմագտա , վէ պունուն եանագլարընըն շիշ մանլըղընտան վէ գըրմըղըլընտան , վալիտէսինին սիւ-տիւնիւն միւքէմէլիեթի անլաշըլմագտա իտի :

Մէրդուման դարը վէ գօնճանըն սիմալարընտա օլ
գատար նամուսքեարլըգ էսէրլէրի մէվճուտ խտի քի, Բօ-
պէրթ, քէնտի քէնտիեէ,

— Պու հայլալ Սարիօլ պու ատէմլէրի նասըլ թա-
նըեապիլիւր, տիմէքտէ խտի :

Պալըգճը, արապանըն եանընտա պէքճի մագամընտա
տուրտուղու հալտէ, Լօքէրն էվէ կիրտի, վէ օրաեա կէլ-
մէսինին սէպէպլինի Բօղալիեէ անլաթտը : Պու պապտէ Բօ-
պէրթին թէքլիֆ իթտիկի ագչէ, իքի ուճու պիր եէրէ կիւճ
պէլա իլէ կէթիրէպիլէն պիր ֆամիլեա իչին սէրլէթ տի-
մէք խտի :

Բօղալի, վագը օլան թէքլիֆ խուսուսընտա զէվճինին
րէյինի ալտըգտան սօնրա, գապուլէ մուվաֆֆադաթ կէօս-
թէրտի, վէ իճապ իտէր խտէ, միգտարը թայեին գըլընան
ֆաղլա պիր մէպլաղըն իթասը հալինտէ, պիր գաչ այ իչին
Բարիստէ իգամէթէ տախի գարար վիրտի :

Բօպէրթ. - Բէք ալէա, մատէմ քի գարարըմըլ վէ-
րիլտի, հայտէ, էսվապընըլը կիեինիպ, սիւտ վիրէճէկի-
նիլ չօճուղու արմաեա կէլին :

Մէրդումէ կէնճ գատընըն թուալէթի զաեէթ սատէ
օլտուղունտան, աղ վագըրթտա տիւզէնի խիթամ պուլտու :
- Բօղալի, պէօլէ պիր իլթիֆաթա նայիլիեէթինտէն տօ-
լաեը իֆթիխար իտէրէք, արապատա, Բօպէրթին եանընա
օթուրտու, վէ արապա՝ Բարիստէ տօղրու թէքրար եօլա րէ-
վան օլտու :

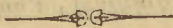
Մատմուազէլ տ'Օպէրիվ, Բօպէրթին կէթիրմիչ օլտու-
ղու սիւտանաեը գապուլ իթտի, ֆադաթ, քէնտի էվլատը-
նըն, քէմալ իշթիեադլէ Բօղալինին մէմէլէրինէ սարըլտը-
ղընը կէօրտիւկիւնտէ, օլ էճնէպի գատընըն՝ է՛ն մուգատ-
տէն հուգուգընը, վէ է՛ն լաթիֆ իմթիեադաթընը էլին-
տէն զասալ իլլէտիկինի զանն իթմէքլէ, կէօղլէրինտէն եաչ
ադմասընը մէննէ միւզթէտիր օլամատը :

Պալըգճընըն զէվճէսի, քիւշիւք Անտրէեի պիւրիքտէ կէօթիւրէրէք, եվտէն այրըլաղընտա հասըլ օլան մէնգարէ, տահա զիեատէ միւէսսիր օլուպ, չէօյլէ քի Հանրիէթ, էվլատընտան այրըլմագ իսթէմէեերէք, անը եիւրէկինտէ սըգմագտա, վէ թապիաթըն, կէնճ վալիտէլէրէ էօյրէթ տիկի թաթլը քէլիմէլէրի բէբէլէեերէք, վէ պիր թարաֆտան կէօղ եաշլարը տէօքէրէք, անը էօրմէքտէ իտի:

Էպէ գատըն. - (Րօպէրթին գուլաղընտան աշաղըրեա.)
Պիլիժմիսինիզ, պու հալ, քէնտիսինէ ֆէվզէլատէ ֆէնաւլըղը մուճիպ օլաճագ տըր:

Ֆիւվագը, իշպու միւէսսիր վէ ուզուն միւտտէթլէ տէվամ իտէն մէնգարէնին, մատմուաղէլ տ'Օպէրիվ հագգընտա պաղը մուղիրր նէթիճէլէրի օլապիլէճէկինտէն, Րօպէրթ, մէնգարէյի մէգքիւրէեէ խիթամ վիրտիրտի, Եանի Րօղալի, մէրգումուն պիր իշարէթի իւզէրինէ, չօճուզու գումագլատը, վէ Հանրիէթին ըէճալարընա, վէ հէօնկիւր հէօնկիւր աղլանարագ,

— Կիթմէեին... ըէճա իտէրիմ... պուրատա գալըն... պիր միւտտէթ տահա տուրուն, տէյի վագը օլան սէօզլէրինէ ըաղմէն, օտատան տիշարը չըգտը:

25

Միւտանանք Սէն-Տընի սօգաղընա կէօթիւրմէք իշին , մատամ Անկօնուն շակիրտի Տօրօթէ մարիֆէթիյլէ ճէլպ ի տիւմիշ օլան արապանա դատար , Բօպէրթ՝ Բօզալիեէ րիֆադաթ իթտի :

Բօպէրթ , էվին կէշիտինտէն տիշարը չըգտըղը զէման , խանէի մէգքիւր էօնիւնտէ , զանէթ կիւղէլ վէ ալթը պին ֆրանգ դըյմէթինտէ պիր ինկիլիզ աթընա դօշուլու պիր գօնադ արապասը կէօրմէքլէ , իզհարը հայրէթ իյլէտի , վէ բէք չօգ տէֆա կէօրմիւշ օլտուղու վէ թանըտըղը պիր ա-տէմին , մէգքիւր արապատան աշաղընա էնտիկինի միւշա-հէտէ իյլէմէքլէ , թէաճճիւպիւ տահա զիեատէ արթտը :

Իմտի , Բօպէրթ , քէնտի քէնտիեէ շէօյլէ սէօյլէտի :

— Վիգօնթ տը կրանլիէօնիւն պուրատա նէ՞ իշի վար տըր : Ղանէթ ըրդէհի տէյի թանըլմըշ օլան պու մաղըուր ճէնթըլմէն տէ սագըն ատի պիր միւրայի օլմուշ օլմասըն : Եօգսա պիր թագըմ ագըլսըղճա հիյլէ վէ ֆէսատլարը վար տա , պունլար իշին էպէ գատընըն միւտախէլէսինէ՞ մի միւ-րաճաաթ իթմիշ տիր : Աճապա , շու եարամազ Սարիօլուն տիւնքի կիւն տէտիկի կիպի , կիզլիճէ տիւնեանա քիւչիւք շէհիրլիլէր կէթիւրմէքլէք , մօտա հիւքմիւնէ՞ մի կիրմիշ տիր : Խայր , պու միւմքին տէյիլ տիր : Պու եօլտա հարէքէթտէ պուլունմուշ օլտա , թապիաթիյլէ քէնտիեի կիզլէր : Պու կիպի սըրըլարը մէյտանա չըգարմագլըգ , ուեամազ : — Փա-գաթ , հէր նէ տախի օլտա , քէնտիսի պուրանա նէ՞ եար-մանա կէլմիշ տիր :

Մալիւմիւմիւղ օլտուղու իւղրէ , Արման տը կրանլիէօ ,

գօնթէս տը Բանտալըն ճան չէքիչմէք սաաթընտա հազըր պուլունմագ իւզրէ , էպէ գատընըն տայիրէսինէ կէլմիշ իտի :

Խասթա օլուն գօնթէս , մէրգումա , պիր գաչ սաաթ էվվէլ ,

— Պանա պիր բարաս ճէլպինէ կիտին , վէ անը սիզին իլէ պերապէր պուրաեա կէթիրին : Գէնտիսիլլէ պէնի եալընը պըրագըն , վէ օ կիթտիքտէն սօնրա , սիզ եանըմա կէլին... Թէրք օլունմուշ հալտէ վէֆաթ իթմէքլիք ֆիքրի , պէնի գօրգուլթուեօր . . . իմտի , կէօզլէրիմի գաբամագ իւզրէ եանըմա պուլունմանըզը արզու իտէրիմ , տէմիշ իտի :

Վիդօնթ , պիր սաաթ գատար ղայպուպէթտէն սօնրա , Գլօթիլտին նէզտինէ ալտէթլէ , արզուուու մուճիպինճէ պիր բարաս կէլէճէկինի խապէր վէրտի , վէ լաքին միւպհէմ վէ սօն պիր իւմիտլէ , բարասըն վազիֆէսինէ միւսարաաթ իթմէգտէ , էվվէլ , Բարիսին է'ն մէշուր թապիպլէրինտէն պիրինի տալի պերապէրինճէ կէթիրմիշ օլուուղունտան , թապիպլի մէրգում , խասթաեա , աթըպպաեա մախսուս օլուն քէսկին պիր պազըլլա աղար իտիպ , պիր գաչ չէյլէր տալի սօրտու , վէ թէտգիդ վէ մուայեհէնէսինի պիթիրմիշ իքէն , բարաս , գօնթէսին օտասընա կիրտի :

Մ. տը Կրանլիէօ՝ թապիպլ իլէ պերապէր օտատան տիշարը չըգըպ ,

— Նէ՞ խապէր , միւսիւ տօգթօր , տէյի սիւալ իթտիկինտէ , թապիպլ շու եօլտա ճէվապ վիրտի .

— Պիշարէ գատընճըզաղ՝ քէնտի հալինի , պէնիմ քէշփիմտէն տահա ալէա սուրէթտէ տէրք իտիեօր : Մէրգումէ իւմիսիլ հալտէ տիր , վէ էօմիլնիւ պիր գաչ սաաթ իլին պիլէ ուզաթմաղա մախսուս պիր չարէ կէօրէմէեօրում : Անճագ , գալան վադթինի թայեին իթմէք իւզրէ , տէրէճէի զաաֆընըն սուրէթի ճէրէեանը տօղրու յպիր սուրէթտէ հիսապ օլունապիլիր :

Վիգոնիթ . - Բէճա իտէրիմ, պու հիսապը հարըն :

Տօգթօր . - Պիչարէնին կիրիֆթար օլտուղու խասթ էլիք, շիւպհէսիլ պու կիւն , կիւնէշ պաթտըգտան սօնրա խիթամ պուլսճադ տրր :

Վիգոնիթ . - Իշպու շայեանը թէէսսիւֆ թէէմինաթընըղա թէէէքքիւր իտէրիմ . - Պու պապտէ մալիւմաթը գաթիեմ պուլունմասընա իհթիեաճըմ վար իտի :

Արման տը Կրանլիէօ՝ արապասընա լաքիպ օլուպ, արապաճընա խիթապէն ,

— Պուլվար տէղ Էնվալիտտէ , օթէլ տը Մօգօմպօ կիտէճէքսին . . . սիւրաթլէ աթլարը սիւր , տէտի :

Մ. տը Մօգօմպ , օլ էսնատէ քէնտի օթէլինտէ տէյլ իտի , ֆադաթ քէնտի խըզմէթճիսինին մէմուլի վէճհ իւզրէ , եազընտա օթէլէ ալտէթ իտէճէք իտի :

Վիգոնիթ . - Պէն եինէ կէլէճէեիմ . իմտի , պէնի պէքլէմէսի իչին քէնտիսինէ րէճա իթտիկիմի մարքիեէ սէյլէեին . . . Հէր հալտէ , պու ազշամտան էվլէլ կէօրիւլմէքլիկիմ ֆէվգէլատէ մուհիմ տիր :

Վիգոնիթ , Գլօթիլլին բէտէրինի պուլսադ իւմիտլյէ , իքի սասաթ գատար հէր թարաֆը արատը իսէ տէ , թէհարրիեաթընտա մուվաֆֆադ օլամանարադ , Էնվալիտ պուլվարընա ալտէթինտէ , Մ. տը Մօգօմպ հէնուղ ալտէթ իթմէմիշ , վէ զաթէն վադըթ տա ազշամլամանտ պաշլամըշ իտի :

Վիգոնիթ . - (Բէնտի քէնտիեէ .) Արթըգ պու խուպուտա տիւշիւնմէեէլիմ . . . Պիչարէ գատընճըղադ , շու սօն թէսէլլիեէ տաթի նայիլ օլամանաճադ տրր . . . Շիւպհէսիլ քէնտիսի պիր խէթա իշլէմիշ տիր , լաքին , սիւպհան Սլլա՛հ , պուճա պէտէլ նէ՝ գատար պիւեիւք ճէղա չէքիեօր :

Պինապէրին Արման , թէքրար Պաթինեօլ պուլլարը եօլունա րէվան օլտու , վէ Բօպէրթ՝ մէրգումուն արապատան

աշաղըեա էնտիկինի կէօրմէքլէ , էպէ դատընըն տայլրէ-
սինէ չըգըպ չըգմատըղընա թէէմին օլմագ իւղրէ , ալգա-
սընտան կիթտի :

Մատամ Անկօ , պիղզաթ դարուեու աչմագլա , Մ. տը
Կրանլիէօ իչէրի կիրտի , վէ պատէհու մատմուաղէլ տ'Օ-
պէրիվին աշըղը գարուեու չալտը :

Բօպէրթ . - (էպէ դատընա .) Շիմտի իչէրի կիրէն միւ-
սիւնիւն քիմ օլտուղունու պիլիեօրմուսունուղ :

էպէ դատըն . - Շիւպհէսիղ . . . պիւեիւք պիր գաթ
տըր . . . պիր վիգօնթ տուր . . .

Բօպէրթ . - Նէ՞ սէպէպլէ կէլտիկինի պիլտիւրմէնիղի
աճապա րէճա իտէպիլիմիեիմ :

էպէ դատըն . - Աղիղիմ միւսիւ , թէէմին օլունուղ
քի , էկէրչի սանաաթըմ իճապընճա սիւքիւթ տուրմագլը-
ղըմ լաղըմ կէլսէ իտի , պու պապտէ սիղէ հիչ պիր շէյ
սէօյլէմէղ իտիմ . հալ պու քի , պու վագըրալարա կիզ-
լէեէճէք հիչ պիր մատտէ եօգ տուր . . . Ֆէվգէլատէ զէն-
կին օլան պու վիգօնթ , ճան վիրմէքտէ պուլունան սէֆիլ
պիր դատընը , եանի , է նիւմէրօլու օտատա , չըգան կիճէ
ղէվճի քէնտիսինի թէլէֆ իթմիչ օլան պիր գօնթէսի կէօր-
մէք իչին կէլմիչ տիր : Կէօրիւեօրսունուղա՛ , էվիմին իթի-
պարը միւքէմմէլ տիր , վէ պուրաեա գապուլ իթտիկիմ
միւչթէրիէր , պիւեիւք զաթլար տըրլար :

Մ. տը Կրանլիէօ , օլ էանատէ Գլօթիլտին օտասընա
կիրմիչ իտի :

Մէզպուրէնին լէհճէսի , վիգօնթուն՝ թապիպ իլէ պիր-
լիքտէ օրատան կիթտիկի զէմանտան տահա զիեատէ սօլ-
մուչ օլտուղու հալսէ , կէօլլէրինի , գարունուն թարաֆը-
նա չէվիրմիչ օլտուղունտան , մէրգումուն իչէրի կիրտիկինի
կէօրիւնճէ ,

— Սիզմիսինիղ , Արման . . . նիհաեէթ կէլտինիղ . . .
Ղայպուպէթինիղ նէ՛ դատար ուղուն սիւրտիւ , Հէման տօս-

— Կիւնէշին պաթմասընտան ազ սօնրա վէֆաթ իտէ, ճէք տիր, տէմիշ իտի :

Հագըգէթէն Գլօթիլտ զայիֆլանմագտա օլուպ, կիւն իլէ լագըրտը իտէպիլիեօրտու, վէ Մ. տը Կրանլիէօ, եաթաղա տօղրու էեիլմիշ օլտուղու հալտէ, մէրգուլմէնին սէօզլէրինի անճագ իշիտէպիլիեօրտու :

Պիր արա, խայլի միւտտէթ սուպուգ վագը օլտու զունտա, Արման, քէնտի քէնտիեէ,

— Աճապա հէր շէյ պիթտի մի, տէտի :
Լաքին, խայր, տահա հէր շէյ պիթմիշ օլմանըպ, մէզպուրէնին ինթիզամսըզ օլան եիւրէք չարըրնթըսը էլան տուրմամըշ իտի, վէ տօտագլարը հէնուզ գըմըլտանմագտա, ֆագաթ անլաշըլըր հիշ պիր քէլիմէ թէլէֆֆիւզ իթմէմէքտէ իտի : Օլ էսնատէ, սաքին պիր ճան չէքիշմէքլիք պաշլամագտա օլուպ, նակէհան խասթա, եաթաղընտա օթուրտու, վէ պիրտէն պիրէ գուլվէթլէշմիշ օլան սէտա սըյլա,

— Էվլատըմը պանա վիրին, տէտի :

Մ. տը Կրանլիէօ իթաաթ իտէրէք, գօնթէս, քէնտի թէնինին բարչասը տիմէք օլան մասուլմու քէմալը աշգ վէ մուհապպէթլէ գուճագլատը, վէ պատէհոս Մ. տը Կրանլիէօն խիթապէն,

— Արման, վագը օլան վատընըզ մուճիպինճէ, պու մասուլմու պախթիեար վէ մէսուտ գըլաճագսընըզ, տէյիլ մի, տէտի :

Մ. տը Կրանլիէօ, սատէլիքլէ, ֆագաթ համիյեթլէ պիր թարգտա, էլինի չօճուղա ուղաթարադ,

— Էկէրչի պու չօճուղուն սատէթի պէնտէն մէնութիսէ, սիղէ եէմին իտէրիմ քի, պու մասուլմըղազ մէսուտ վէ պախթիեար օլաճագ տըր : Էկէրչի պունուն ուղրունա, տիւնեէվի մէսէրրէթլէրի թէրք, իթմէքլիկիմ լագըմ կէլիւսէ, թէրք իտէճէեիմ... Էկէրչի անը, մէշագգաթտան

խալի գըլմագ իւզրէ , պէնիմ մէշագգաթ չէքմէքիկիմ
իճապ իտէր իսէ , օ մէշագգաթը չէքէճէեիմ , վէ էկէրչի
անը գուրպան օլմագլըգտան գուրթարմագ իւզրէ , պէ-
նիմ պիր գուրպանլըղա գաթլանմագլըղըմ իգթիղա ի-
տէր իսէ , եէմին իտէրիմ քի , պունա տախի գաթլանաճա-
ղըմ , տէտի :

Գլօթիլտ . -(ձան չէքիչէրէք .) Թէչէքքիւր իտէրիմ , Ար-
ման . . . Ճէնապը Ալլահ պու սէօզլէրինիզի իչիթ աի , պէն տէ
սիգէ ինանըրըմ . . . Շիմտի արթըգ ըահաթըմ . . . խօշնուտում
. . . գըզըմը ալըն . . . չարուգ ալըն . . . պէն էօլիւեօրում . . .

Մ . տը Կրանլիէօ , վալիտէսինին զայիֆ էլլէրի չօճուզու
թութամագ օրոուզունու կէօրաիւկիւնտէ , պու մասումու
անըն գուճաղընտան ալտը :

Օլ էսնատէ կիւնէչ պաթմըչ իտի :

Գլօթիլտ՝ ուզուն պիր ա՛հ խտիպ , կէօզլէրի աչըգ ,
սիմասը սաքին վէ հէման կիւլիւնճիւ օլարագ , սըրթ իւս-
թիւ տէվրիլտի , վէ արթըգ գըմլըտանմատը :

Մէրգումէ վէֆաթ իթմիչ իտի :

Արման , պիր գաչ սանիյեէ գատար եաթաղըն եանըն-
աա օթուրսու , վէ պատէհու աեաղա դալգըպ , դօնթէ-
սին կէօզլէրինի գաբատը :

Մուախարէն , էպէ գատընը չաղըրմասըյլա , մէգ-
պուրէ տէրհալ կէլտիկինտէն , Մ . տը Կրանլիէօ շու սէօզ-
լէրի սէօյլէտի :

— Մատամ տը Բանտալ վէֆաթ իթտի . . . ճէնա-
պէ ալանը քէնտիսինէ չաեըգ ոուրէթաէ իճրա օլունմագ
իւզրէ , իճապ իտէն թէտապիրի իթթիխաղ իաէճէեիմ :
-Պու կիճէ իքի բարաս՝ անըն եանընտա գալթճագլըպ տըր
. . . Իաիլէճէք մէսարիֆ իչին շիմտիլիք շունու ալըն :

Մ . տը Կրանլիէօ , պու սէօզլէրի սէօյլէեէրէք , էպէ
գատընըն ալունճունա պիր ատէտ պէչ եիւղ : Քրանգլըգ
գայմէ վաղ իթտի , վէ մէրգումէ իսէ , պու ճէօմէրալիք-

Թում, սիդի թէքրար կէօրէմէեհէեհիմ զանն իտիեօրտում, զիրա եաշամագ իչին բէք ազ վագթում գալտը, տէտի :

Մ. տը կրանիէօ, ուզուն միւտտէթ տէվամ իտէն զայ-պուպէթ ինին սէպէպինի Գլթիլտէ պիլտիրմէք իսթէմէեհիպ, պինապէրին ճէվապ վիրէճէք եհրտէ, տօտագլարընը, գօն-թէսին քէնտիսինէ ուզաթմաղա չալըչտըղը զայիֆ վէ սօ-ղուգ էլի իւզէրինէ վազ իթտի :

Գլթիլտ. - (Մահդունանէ պիր թէպէսսիւմ իլէ.) Բա-բոս կիտէլի իքի սաաթ օլտու... ֆագաթ, քէտէրլէրիմի վէ իգթիրապլարըմը տա պէրապէր կէօթիւրտիւ... Գեաֆ-ֆէյի խէթա վէ նօգտանլարըմը իզալէ գըլտը... ճէնապը Ալլահ իլէ պարըչտում, վէ վաֆթիլ գապընտաքի սուտան չըգան մասումլար կիպի թէմիզլէնտիմ: Շիմտի, հուզուրը գալպ իլէ էօլէպիլիրիմ:

Արման. - Ֆագաթ, նիչին եաշամագլըղը թէճրիւպէ իթմէեօրսունուզ :

Գլթիլտ. - Սիդտէ, պիզգաթ քէնտինիզտէ օլմանն պիր իւմիտի պանա վիրմէկէ նիչին չալըչեօրսունուզ: Ար-թըզ պէնիմ հագդըմտա պահա իթմէեհէլիմ, վէ բէտէրի օ-լաճաղընըղ էվլատում, եանի սէվկիւլիւ վէ եէթիմ մասում իւզէրինէ կէօրիւչէլիմ... - Արման, հէնուզ գըզըմը կէօր-մէտինիլ... օրատա, ետնըմտա տըր... ուեուեօր :

Ֆիլվագը մասումճըղազ, վալիտէսինին եաթաղը եա-նընտա, պիր պէչիք տէրունինտէ ուեուեօրտու :

Մ. տը կրանիէօ, սուրէթի նազիքեանէտէ պու չօ-ճուղու պէչիկինտէն գալտըրըպ, ույդուսունտան ոճեան-մագսըղըն դուճագլատը :

Գլթիլտ. - Զանն իտէրիմ քի, կիւզէլ պիր դըզ օլա-ճագ տըր... անճագ, պունտան տօլաեը մէսրուը օլուպ օլ-մամագ լաղըմ իտուկինի պիլմէմ, չիւնքի, պիր գատըն ի-չին կիւզէլլիք, չօգ տէֆա մուզիրը պիր իհոան տըր... Պիր ալ էվլէլ, բաբաս, պու չօճուղուն սուեունու վիրտի, ֆա-

գաթ , սիւղ բէսմէն վաֆթիզ իթտիրինիզ . . . Գէնտիսինի նէ՝
խսիմէ թէսմիեէ իտէճէքսինիզ . . . կիւզէլ պիր իսիմ թախ-
սիս իթմէնիզի արզու իտէրիմ :

Արման . - (կէօզլէրինին եաշընտան սէսի պօզուլարագ .)
Սիզին իսմինիզի թախսիս իտէրիզ :

Գլօթիլտ . - (նէվիմա տէհշէթլէ .) Ա՛հ , խա՛յր , խա՛յր ,
պէնիմ իսմիմի թախսիս իթմէնիզի իսթէմէմ , չիւնքի պէ-
նիմ իսմիմ , ֆէլաքէթ հուսուլէ կէթիրմէքտէ տիր . . . Մէք-
թէպտէ պուլունտուղում զէման , թէք պիր տօսթում վար
իտի , քէնտիսինի զիեատէսիլլէ սէվէր իտիմ . . . Պու տօս-
թումուն իսմի , ժէրմէն իտի . . . իմտի , գըզըմը տա ժէր-
մէն թէսմիեէ իտին . . . Պու խուսուստա պանա վատ իտէ՛ր-
միսինիզ :

Արման . - էվվէթ , վատ իտէրիմ :

Գլօթիլտ . - Գէնտիսինի սէվէճէքմիսինիզ :

Արման . - էգճան ու տիլ սէվէճէեիմ :

Գլօթիլտ . - Հագդընտա տայիմա միւլայիմէթ վէ լէթա-
ֆէթ իլէ մուամէլէ իտէճէկինիզի պիլիրիմ . . . Չաթէն պէնի
տախի ֆէվզէլատէ սէվէր իտինիզ , պինապէրին գըզըմ տա ,
քէնտիսինի էօքսիւզ օլտուղունու հիսս իթմէեէճէք տիր . Վա-
լիտէսինի տախի թանըմըլ օլմատըզընտան , անըն զայպըն-
տան տօլանը էսէֆ իլլէմէեէճէք տիր . Պունունլա պէրապէր ,
պէնիմ հագդըմտա քէնտիսինէ պահս իտինիզ . . . Գէնտի-
սինէ սէօյլէեին քի , էկէրչի եաշամըլ օլչա իտիմ , քէնտի-
սինի սէվէճէք իտիմ . . . Մէզարըմըն իւզլէրինէ տուա իթմէք
իւզրի պիրլիքտէ կէթիրինիզ . . . Հագդ թէալա հագրէթ-
լէրի , եօգարտան անը կէօրմէքլիկիմէ վէ քէնտիսինէ թէ-
պէսսիւմ իթմէքլիկիմէ միւսաատէ պուեուրաճագ տրր :

Կիւնէշ՝ ուֆուդտա բէյ տէր բէյ թէնէզզիւլ պուլ-
մագտա օլուպ , զաթէն օտա տախի գարաբմանա պաշլա-
մըլ իտի :

Թապիպ , Գլօթիլտ իչին ,

Րօպէրթ . - Էվվէթ :

Էպէ գատըն . - Պէյիս եօգ տուր , օ սէյահաթը իտէ-
պիլեր :

Էսասէն Էպէ գատըն , կէօրիւնտիւկիւ գատար օլ խու-
սուսունտա էմին տէյիլ իտի իսէ տէ , թէրէտիււս կէօպէր-
մէսի , քէնսինին պին Փրանգընը թէհլիքէեէ գօնապիլէ-
ճէկինտէն , ղէրրէ գատար թէրէտտիււս իպրազ իթմէտի :
Րօպէրթին սէօյլէտիկի սէյեսահաթ , շիւպհէսիզ օգուեան-
լարըմըզճա անլաշըլմըշ օլտուզու վէճհ իւզրէ , Օրլէանա
իտիլէճէք սէյեսահաթ իտի , շիւնքի շուրասընըն անլաշըլմա-
սը թապիի տիր քի , մատմուաղէլ տ'Օպէրիվ , Լուարէտէ
իսքեան իտէն հալսաընա պիր վիզիթա վիրմէզտէն Էվվէլ ,
բէտէրինին խանէսինէ ավտէթ իտէմէզ իտի :

Շունու տախի պէեան իտէլիմ քի , պիր կիւն Էվվէլ ,
Իհթիեար Մ . տ'Օպէրիվ գըղընտան պիր մէքթուպ ալմըշ
իտի քի , պու մէքթուպ , Րօպէրթին իմլասը մուճիպինճէ
եազըլմըշ օլտուզու հալտէ , կիւեա Նազրէյ սէյֆիեէսին-
տէն եազըլմըլ տըր կիպի գօնթէս հազգընտա պազը
խապէրէրի հավի պուլունմագտա իտի , վէ պու մէքթու-
պուն իւզէրինտէ օրանըն բօսթա բուլու կիւզէլճէ թագլիտ
իտիլմիշ իտի :

Իրթէսի կիւն , էօյլէնտէն իքի սաաթ սօնրա , Պիթու-
նուն գուլլանտըղը արապա , վինեօնուն խանէսի էօնիւնտէ
տուրտու , վէ ղաեէթ ղայիֆ օլան Հանրիէթ , կէլտիկի
կիպի , եիւզիւ գալըն պիր նիգապ իլէ էօրթիւլմիւշ օլտու-
զու հալտէ , մատամ Անկօնուն պիր թագըմ թէմէնիեաթ
վէ իլթիֆաթընը տինլէտիքտէն սօնրա , մէզքիւր արապաեա
օթուրտու , վէ Մ . տը Լօքէրն տախի մէզպուրէնին եանըն-
տա օթուրուպ , արապանըն գըրմըզը ղէնկլի ըսթօրլարընը
աշաղըեա էնտիրտի : - Պիթու , տէրհալ պէյկիրլէրինի գամ-
շըլամաղլա , արապա , Մօնրուժ օվասընա տօղրու եօլա ղէ-
վան օլտու :

Էվվէլ էմիրտէ, տէօրթ կիւնաէն պէրու մահպուս օլուն
Իւրսիւլ գատընը սէրպէսթ գըլմադ, վէ ահվալ ու վու-

գուաթ տան անը տախի խապէրւար իթմէք լաղըմէտէն իտի
Բօպէրթ իչին պու պիր աղըր վաղիֆէ իտի, չիւն ի
մէրդում, ալէսէվիսէ հիչ պիր չէյտէն գօրգումաղ իրէն,
Իւրսիւլ գատընա էսրար աչմադ մէճպուրիսէթինի տիւշիւն-

տիւքճէ, իզհարը էնտիչէ իյլէմէքտէ իտի:
Հանրիէթ տախի պու խուսուսու տէհչէթլէ տիւշիւ-
նէրէք, պէսլէմէսի գարչըսընտա գըղարմադ վէ մահճուպ
օլմադ, վէ ֆէվզէլատէ սատըգ օլսն օլ պիչարէ գատընըն
գալպինի միւքէտտէր գըլմադ մէճպուրիսէթի, մէղպուրէսի
թարիֆ օլունմաղ էնտիչէրէ կիրիֆթար իյլէմէքտէ իտի:

Պու միւլահաղաթ տէրեսընա տալմըչ օլմալարըյլա,
կիթտիքլէրի եօլուն ուզունլուզու, պիգիմ իրի եօլմուսա
պէլլի օլմատը, վէ արապա, մսլիւմիւմիւլ օլսն խալի պի-
նանըն էօնիւնտէ տուրտուղունտա, պու տէրէճէ չաքուգ
եէթիչմիչ օլմալարընտան տօլաեը իքիսի տէ թէսճճիւպտէ
գալըր:

Բօպէրթ. - (Արապատան աչաղընա էնէրէք.) Հա'ն-
րիէթ, սիղ պիր աղ սապը իլէ պէքլէսին... պէլքի, Իւր-
սիւլ գատըն իլէ իտէճէսիմ միւքեալէմէ ուզուն սիւրէճէք
տիր... Յիւշիւնիւն քի քէնտիսինէ սէօղ անլաթմադ լաղըմ
տըր, քէնտիսի իսէ, տիք գաֆալը պիր գատըն տըր:

Հանրիէթ. - (Եսվաչ սէտա իլէ.) Նամուսլու տուր տի-
մէկէ գօրգուեօրմուսունուզ:

Մ. տը Լօքէրն, մէղպուրէնին սօն իֆատէսինի իչիթ-
մէմիչ կիպի կէօրիւնէրէք, պաղչէսէ կիրտի:

Սարիօլ, եսրաղլարը տէօրիւլմիւլ օլսն պիր աղաճըն
կէօրիւսի ալթընտա սիկարասընը իյմէքտէ օլտուղու հալ-
տէ, Բօպէրթին նէղտինէ կէլէրէք,

— Էֆէնտիմ, պէքճիլիք մէմուրիսէթիմիղտէն արթըգ
դուրթուլաճա՞գմընըղ, տէտի:

տէն սօլաեը հայրէթտէ դալտըը կիպի, սայքի կէօղէրի տէ գամաշտը:

Արման. - Զօճուղու տիւշիւնմէք վազթը տըր... Պանա պիր սիւտանա պուլապիլիմիսինիլ:

Էպէ գատըն. - Էվվէթ, էֆէնտիմ, պիր սաաթ սիւրմէզ, սիզէ պիր սիւտանա պուլուրում:

Արման. - Վէլատէթինին գայտը վուգու պուլտոմ մու:

Էպէ գատըն. - Խա՛յր, տահա վուգու պուլմասը: Մալիւմիւնիւղ տիւր քի, բէտէրի հաղըր օլմատըը հալտէ, իչպու գայտ իչին լաղըմ կէլէն իֆատէնին, էպէ գատըն, եախօտ վաղը համլ էմնասընտա հաղըր օլմուշ օլան շահիաթարաֆընտան վուգուի, ատաթը ճարիւնէտէն տիր: Հալ պուքի, պու սապահտան պէրու պիր տազըգա պիլէ պօշ վազթըմ օլմամըշ տըր: Պունտան գաթինաղար, չօճուղուն բէտէր վէ վալիտէսինին խիմլէրինի տէ պիլմէմ:

Արման. - Պու մուամէլէնին մունթաղամէն իճրասը իւշին, լաղըմ կէլէն էվրադը պիրիքաէ ալտըղըմ հալտէ, եպըն, սիվին իլէ պէրապէր տայիրէյի պէլէտիէնէ կէլիւրիմ:

Պիր սաաթ սօնրա, մատամ Անկօնուն պուլտուղու սիւտանա կէլտի, վէ Մ. տը Կրանլիէօ, պու սիւտանա իլէ պէրապէր քէնտի խանէսինէ կիտիպ, պունլարըն, ալթ գաթտա միւնասիպ պիր տայիրէտէ իսքեանլէրինի թէրթիպ իթտի:

Պէօյլէճէ, այնի կիճէտէ վէ հէման այնի սաաթտա, պիրի մատմուաղէլ տ'Օպէրիվին օլլու, վէ տիկէրի գօնթէս տը Բանտալըն գըզը օլարազ, Պուլվար տէ Պաթինեօլտաքի էպէ գատընըն խանէսինտէ, իքի էվլատ տիւննա եա կէլիպ, իքիսի տաթի այնի կիւնտէ, մէգրիւր չիւպհէլի խանէնի թէրք իթտիլէր:

Արէ վէ Թէրէ իսմինտէ օլան պու չօճուղլար, պիրիպիրինէ եաղըն վէ շայեանը թէէսսիւֆ ահվալ իշլնտէ

տիւնեանս կէտիքլէրի հալտէ , աճապա պիւեիւտիւքլէ-
րինտէ , կէօզէ կէօրիւնմէեէն պիր պաղ իլէ պաիթ ու թա-
լէլէրինն մէրպուլթ օլտուղունու անլանաճաղար մը տըր :

Միւսթագպէլ , պու խուսուսու պիզէ անլաթաճագ
տըր :

26

Րօպէրթին , էպէ գատընա , էկէրչի կէնճ գըզ՝ վա-
զը համլինտէն տէօրթ կիւն սօնրա , քէնտի խանէսինի
թէրք իտէպիլէճէք պիր հալտէ պուլունուր իսէ , պին ֆը-
րանգ պաիչիչ վիրէճէկինի վատ իթմիչ օլտուղունու , իհ-
թիմալ քի օգուեանլարըմըզ ունուլթմամըչլար տըր :

Իմտի , իւչիւնճիւ կիւնիւն ազչամըսը , մատամ Անկօ ,
վատ օլունան միւքեաֆաթը գազանտըղընը , չիւնքի իրթէ-
սի կիւն լօղուսանըն , հիչ պիր թէհլիքէ օլմաեարագ խա-
նէսինի թէրք իտէպիլէճէկինի , Րօպէրթէ պէեան , վէ շու
եօլտա իլավէի մէգալ իյլէտի :

— Եալընըզ տիգգաթ լազըմ տըր , ֆագաթ , հէր
նէրէտէ տախի պուլունսա , պիր միւտտէթ , հէր կիւնա եօր-
կունլուգտան խալի օլմալը տըր . . . Իսթիրահաթ իթմէք ,
վէ ասլա գասավէթտէ պուլունմամագ , իլթէ պէնիմ թէն-
պիհիմ պունտան իպարէթ տիր :

Րօպէրթ . - Տէմիր եօլ իլէ պիր սէյեահաթ իթմէսի ,
մուղլիրը նէթիճէլէրի մուճիպ օլապիլիբ մի :

էպէ գատըն . - Հէման պու սէյեահաթըն իճրասը
հէր հալտէ լազըմ մը տըր :

Րօպէրթ . - Պէշ տագըդատան գուրթուլահագսընդ .
- Լիմասու նէրէտէ տիր :

Սարիօլ . - Խօգարտա , դարընըն եանընտա տըր . . .
տէֆիզամ իշին մէրգումէնէ պիր թագըմ սէօղլէր սէօյլէ-
հօր խէ տէ , գարը օնա ապլա ճէվապ վիրմէհօր . . . Մու-
հավէրէլէրինի պուրատան իշխաիեօրմուսունուզ . . . բէք խօշ
տուր :

Րօպէրթ . - Պէշն Խօգարը չըգընթում . . . Լիմասու իլէ
սէն Բարիսէ ավաէթ իտէպիլիրսինիզ : Սիզէ իհթիեաճըմ
դալմամըշ տըր :

Սարիօլ . - Յիմէք սէրպէսթ հավա ալահաղըզ . . . պու
խապէր մուճիպի մէմնունիյեթէթ տիր : Իհթիեարէ գարը ի-
լէ եալընըզ գալըր խանիզ , քէնտինիզէ տիգգաթ իտին
. . . զիրա վագը օլահագ մէնզարէնին գօրգունճ օլահա-
զընտան տօլաեը վէսվէսէ իտիեօրում . . . Նիհանէթ պու
գատար մալիւմաթ սիզէ քեաֆի տիր . . . քէնտինիզի գօլ-
լաեըն :

Րօպէրթ , ումուզլարընը չէքէրէք , նէրտիվէնտէն Խօ-
գարը չըգտը , վէ Իւրսիւզ գատընըն Լիմասու իլէ պիրլիք-
տէ պուլունաուզու օտանըն գարուսունաւ աշտը :

Պիշարէ նաղըրէ գատըն օլ գատար թէպտիլ օլմուշ
իտիքի , իպթիտաի էմրտէ Մ . տը Լօքէրն քէնտիսինի կիւճ
իլէ թանըեապիլտի : - Հէր նէ գատար Իւրսիւզ գատընըն
թաամլարը պօլ իտի իսէ տէ , պունունլա պէրապէր տէօրթ
կիւնտէն պէրու մէզպուրէ պաքի հիշ պիր շէյ եէմէեիպ ,
տայիմա աղլամագտա , վէ սամանտան ատի եաթագ իւ-
զէրինտէ եաթմագ իսթէմէեիպ , պիր իսկէմլէ իւզէրինտէ
ուեումագտա իտի :

Պիշարէնին կէօղլէրի էթրաֆընտա տէյիրմի պիր մօր-
լուգ հասըլ օլմուշ օլուպ , տայիմի կէօզ եաշլարընտան ,
սօլմուշ օլան եանագլարընտա պիր չիզիկ հասըլ օլմուշ , վէ
տօտագլարըլլա էլլէրի տիթրէմէքտէ պուլունմուշ իտի :

Գարու աչքըտղը զէման, Իւրսիւլ գատըն, Սարիօլուն իչէրի կիրտիկինի զանն իլէ, պաշընը եօգարը գալտըրմատը, ֆագաթ, Լիմասունուն՝ «Վա՛յ միւսիւ Բօպէրթ, սի՛ղ միտինիլ» տէյի նիտա իթմէսինտէ, պիր սըշրանըշտա ա- եաղա գալգաթ, վէ եիւղիւնիւն պիր թարաֆընը կիզլէմիշ օլան տաղընըգ սաշլարընը պէրթարաֆ իլէ, տիք տիք եէ- նի կէլէն շախսա աթֆը նազար իյլէտի :

Բօպէրթ. - (Լիմասունեա խիթապէն.) Պիղի եալընըզ պըրադ :

Սարիօլուն արգատտշը տէրհալ պու էմիէ իթատթլա, օտատան տիշարը չըգաթ :

Իւրսիւլ, պիր գաշ ատըմ գատար մէրգումա տօղրու իլէրլէեէրէք, հընչգըրմալարընտան նաշի պօղուլմուշ օլան սէտասըյլա,

— Սի՛ղ մի պէնի պուրատա հապս իթ տիրտինիլ, տէտի : Բօպէրթ. - Էվվէթ :

Իւրսիւլ. - Սի՛ղ օլտուղունուղու պիլիր իտիմ, հաթթա պու պապտէ էմին իտիմ :

Բօպէրթ. - Մուհաֆազանըզա մէմուր օլան ատէմլէր հագգընտա շիքեանէթինիլ մի վար տըր :

Իւրսիւլ. - Մատտէ պէնիմ հագգըմտա տէյիլ տիր... Մատմուաղէլ տ'Օպէրիվի նէ՞ եաբտընըզ... էվլատըմ, հան- րիէթիմ նէ՞րէտէ տիր :

Բօպէրթ. - Աշաղըտա տըր... սիղէ պէքլէեօր...

Պնւ իֆաաէեի իշիտինճէ, իհթիեարէ պէսլէմէ գըլ՝ մէսէրրէթլէ րէֆը սէտա իտիպ, հէմանտէմ տիշարը չըգ- մադ իաթէտիկինտէ, Բօպէրթ, մանի օլարադ,

— Իւրսիւլ գատըն, մահպէսիեթինիլ խիթամ պուլ- տու, լաքին իքիմիլ պիրլիքտէ կէօրիւշտիւքտէն սօնրա, պուրատան տիշարը չըգապիլէճէքսինիլ, տէտի :

Իւրսիւլ. - Պիրիպիրիմիղէ նէ՞ տիեէճէեիմիլ վար տըր, եախօտ պանա տիեէճէեիմիլ նէ՞ տիր :

Բօպէրթ . - Բէք չօգ տիեէճէեիմ վար արր . օթուրոն վէ պէնի տինլէեին :

Իւրսիւ . - Սիզի տինլէեօրում, ֆագաթ չարուգ իտին . . . զիրա մատմուաղէլ Հանրիէթ պէնի պէքլէմէքտէ տիր , վէ պէն տէ քէնտիսինի Կէօրմէեի ֆէվգէլատէ արզու իտի-եօրում :

Բօպէրթ . - Պիր աղ սապըրլը օլուն : Զաթէն պէն տէ սիզէ ծնտան պահա իտէճէեիմ ,

Իւրսիւ . - Հանրիէթ տէն մի :

Բօպէրթ . - Թապիի . . . Սիզի պու էվտէ սագլաթմագ-լըղըմ , սիզի , քէնտիսինտէն աեըրմագ իչին օլտուղունու էլ-պէթթէ անլամըչսընըզ տըր :

Իւրսիւ . - Պունու պէն անլատըմ , վէ քէտէրիմտէն վէ գօրգումտան պիր տէրէճէ տիվանէ օլտում . . . Պու վագըա-տա պաղը կիւնա ալչագլըգ մէվճուտ օլտուղունու շիւպհէ իթտիմ . . . Ահ , շիւպհէմի թէքրար իթմէկէ ճէսարէթիմ եօգ տուր . . . Բէճա իտէրիմ , նիեաղ իտէրիմ , միւսիւ , վէսլէսէ իթտիկիմտէ վէ գօրգտուղումտա խէթա իչլէմիչ օլտուղումու , վէ սիզին , նամուպու պիր քիմսէ իտուկինի-ղի պանա պէեան իտին :

Բօպէրթ . - Նամուպու ատէմմի , էլպէթթէ նամուս-լուեում . . . իմտի , վագը օլան խէթա թամիր իտիլէրէք , նամուքեարլըգ լէքէսիզ գալաճագ տըր :

Իւրսիւ . - (Տիթրէեէրէք .) Վագը օլան խէթա թամիր մի իտիլէճէք տիր . . . խէթա մը , հա՞նկը խէթա :

Բօպէրթ . - Շիմտի , եախօտ պէշ տագըգատան , հէր շէյի պլիմէքլիկինիզ լագըմ կէլէճէք տիր . . . վագըթ ղայպ իթմէկէ կէլմէղ . . . Մատմուաղէլ ա՛թպէրիվ՝ վալիտէ օլմուչ տուր :

Պու պիր գաչ քէլիմէնին հասըլ իթտիկի թէէսսիր , տէրհալ վէ շիտտէթլի սուրէթտէ գուհուրա կէլտի : Շէօյ-լէքի , մէրգումէնին լէհճէսի զաթէն սօլուգ իքէն , տահա

զիւնատէ սօլտու , սիմասը տէհչէթլի պիր սուրէթ քէսպ իթտի , վէ եաշարմըշ օլան կէօղլէրինտէ ֆէվդէլատէ պիր բարլագլըգ միւշահէտէ օլունատու :

Մուախխարէն Իւրսիւլ գատուն , « ա՛հ ալչադ » տիւե-
րէք , վէ էլլէրինի աշմըշ օլարագ , Բօպէրթի պօղազընտան
թութուպ պօղմագ նիւեթի գապիւեթիլլէ , հէման օթուր-
տուղու եէրտէն սըշրատը , ֆագաթ մէրգումէ զաթէն սին-
լի , վէ տէօրթ կիւնտէն պէրու չէքտիկի միհն ու մէշագ-
գաթըն թէէսսիրիլլէ վիճուտճա հալը զաաֆէթտէ օլտու-
ղունտան , պու հիւճումու հիշ պիր չէյէ միւֆիտ օլամատը :
Շէօյլէ քի , Մ. սը Լօքէրն , պիշարէնին պիլէքլէրինտէն խա-
ֆիֆճէ թութուպ , պիր գաշ տագըղա էվլէլ օթուրմուշ
օլտուղու իսկէմէսի իւղէրինէ թէքրար օթուրթմագ իչին ,
ուղուն միւտտէթ ճէպը իսթիմայլինէ իհթիւեաճը օլմատը :

Պինապէրին մէղպուրէ , մաղլուպ օլտուղունու , վէ
խայլինիկինի պիլտիկի օ ատէմէ , օ ալչադա գարշը ապլա
իգթիտարը պուլունմատըղընը հիսս իթտի , վէ եիւղիւնիւ ,
էլլէրի տէրունինտէ կիղլէեիպ , օլ անէ տէկին տէօքմիւշ
օլտուղու կէօղ եաշլարընտան տահա զիւնատէ աճը աճը
կէօղ եաշլարը տէօքտիւ :

Բօպէրթ . - (Սապըրսըղլըգլա .) Ֆագաթ , պիշարէ Իւր-
սիւլ գատուն , պու եօլտա աղլամագ մէնզարէսինին ապլա
եէրի օլմատըղընը անլամաեօրմուսունուղ : Գըյմէթատը
պիր վագըթ զայպ իտիեօրուղ . . . Հանրիէթ պիղէ պէքլէ-
եօր , վէ ավտէթ իթմէտիկիմիղի կէօրմէքլէ , էլպէթթէ
տիւշարը էնտիշէ օլուեօր . . . Պուլունտուղումուղ հալ բէք
սատէ տիր . . . Պէն պիր էվլատ բէտէրիւիմ , . . . պու կիւն ,
օ էվլատ վէլէտիղինա տըր . . . ֆագաթ , Հանրիէթ պէնիմ
գալըմ օլտուղունտա , մէշրու օլաճագ տըր :

Նաղըրէ գատուն պաշընը եօգարը գալտըրըպ , սըղըշ
մըշ օլան տիշլէրի արասընտան ,

— Գարընը՞ գ մը . ա՛հ , ա՛լա , ա՛լա , տէտի :

Բօպէրթ . - (Ումուզլարընը չէքէրէք .) Է՛հ , շու էանա-
տէ ֆիքրինիզտէ կէչիպ տէօնէնի պիլմէեօրմուեում զանն
իտիեօրսունուզ : Ֆէնի , ալչագ , հայլագ , վէ խայլն պիր
քիմնէ մագամլնտա Մ . տ'Սպէրիվէ զամազլաեարագ , անըն
խանէսինտէն գօվտուրմանը թասմիմ' իթմէքտէ օլտուղու-
նուղու անլաեօրում . . . Մատմուազէլինիղին ֆիքրինի
հագգըմտա ուեանտըրարագ , վէ պէնի քէնտիսինէ բէք
ֆէնա հալաէ կէօսթէրէրէք , մուհապպէթի տէրէճէսինտէ
թահգիրինէ լաեըզ գըլմագ թասավվուրունտա պուլունու-
եօրսունուզ :

Իւրսիւ . - Էվվէթ , ճէնապը Սլլահա ինանտըղմ' նէ'
գատար սահիհ խէ , պու սէօյլէտիքլէրինիղի եարաճաղմ
տա օլ գաւտար սահիհ տիր :

Բօպէրթ . - Խա՛յր , սիղ պու շէյի եարմաեաճագսը-
նըզ , վէ պունու եարմագտան քէնտինիղի սագընաճագ-
սընըզ : - Հէեէճանընըզ թէսկին օլուպ , միւլահաղանըզ ա-
նըն եէրինէ գայիմ' օլուր խէ , էօմրիւ , եալընըզ պիր թէլ
իլէ պաղլը օլան , վէ պու եօլտա պիր իգրար քէնալինին վէ-
ֆաթընը մուճիպ օլաճաղը տէրքեար պուլունան պիր իհ-
թիեարը , պու սուրէթլէ էօլտիւրմէքտէն սագընաճագսը-
նըզ : - Էվվէթ , սէվաիկինիզ կէնճ պիր գըզը , զէվճէ օլմա-
եարագ , եալընըզ վալիտէ օլմագլըզ էպէտի նամուսսուզ-
լուղունու մահքիւմ գըլմաեաճագսընըզ :

Ս . ար Լօքէրն' տէրքեար օլան մէհարէթիյլէ պու ի-
ֆատէսինի օլ գատար բարլագ վէ միւքէմմէլ ոուրէթտէ ի-
րատ իթտիքի , պիչարէ խըզմէթճի գատըն , զաթէն վու-
գուա կէլիիշ օլան ֆէլաքէթէ , պիրինճիսի կիպի իսլահը
նագապիլ եէնի պիր ֆէլաքէթ իլավէ իտիլմէսինէ մահէլլ
օլմատըղընա իւքեաթ օլտու , վէ քէնտիսինտէն էվվէլ մատ-
մուազէլ տ'Սպէրիվին տէտիկի կիպի ,

— Բէք իյի , սիւքիւթ իտէճէեիմ , տէտի :

Բօպէրթ . - (Իչպու եէնի մուվաֆֆաղըյեթտէն սօն-

բա .) Իմտի , Իւրսիւլ գատըն , արթըգ քէսալի սիւքիւնէթ իտին , եիւղիւնիւզիւ սօղուգ սուտա երգաեւն , վէ սիզի , Սաղբէթրիէր թիմարխանէսինտէն ֆիրար իթմիշ պիր մէճ-նունէեէ պէնղէթէն շու տաղընըգ սաչլարընըզ պիր ազ սըրաեա գօեուն , վէ կէլին Հանրիէթէ գավուշուն , տէտի :

Պէշ տագըգա սօնրա , Իւրսիւլ գատըն իլէ Բօպէրթ պիրլիքտէ աշաղըեա էնտիլէր :

Մէղպուրէ , արապաեա կիրսիկինտէ , մատմուաղէլ տ'Օպէրիվին , թարիֆ օլունմազ պիր շիտտէթի մուհապ-պէթլէ քէնտի գուճաղընա աթըլտըղընը կէօրտիւկիւնտէ , աճը պիր սէվինճ հիսս իլլէտի , վէ Հանրիէթի գուճաղըն-տա սըգարադ , վէ պուս իտէրէք ,

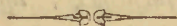
— Ա՛հ , էվլատը՛մ . . . սէվկիւլիւ , պէսպախթ էվլա-տը՛մ . . . տէտի :

Բօպէրթ , պու մուհապպէթ հիսսիեաթընա մանի օլ-մադ իաթէմէեերէք , արապաճընըն եանընտա օթուրմազ-լըղը թէրճիհ իթտի :

Արապաճը . - Նէ՞րէեէ կիտիեօրուզ , էֆէնտիմ :

Բօպէրթ . - Օրլէան շըմէնտըֆէրինէ :

Մատմուաղէլ տ'Օպէրիվ իլէ Իւրսիւլ գատըն , օ կիւ-նիւ սաաթ պէշի եիկիրմի տագըգա կէչէրէք , հարէքէթ ի-տէն գաթար իլէ , պէշ կիւն էվլէլ կիթմէլէրի լազըմ կէ-լէն մահէլլէ կիթտիլէր :

27

Իրթէսի կիւն , սաաթ սապահըն ալափրանկա տօղուդ
սուլարընտա , պիր խայլի կիճէլէր հէման կէօղիւնէ ույդու
կիրմէմիշ օլան Բօպէրթ տը Լօքէն , վիճտանը վէ ֆիքրի
րահաթ օլան քիմնէ կիպի աէրին պիր ույդու իշինտէ ու
հումադտա իտի :

Մ. ա'Սպէրիվին իհթիեար օտա խըզմէթքեարը օլան
ժօղէֆ , թէլաշը պիր հալ իլէ մէրգումն ոտասընա կիր-
տի , վէ եաթաղընըն գարշըսընտա տուրուպ , միւէսիւր պիր
սէտա իլէ :

— Միւսիւ գօնթ , զաթընըզը ույդունուզտան ուեան-
աըրտըղըմտան տօլանը աֆվընըզը թէմէնի իտէրիմ . . .
տէտի :

Բօպէրթ կէօղէրինի աշտը , վէ սալա իղհարը հայրէթ
իթմէեէրէք ,

— Նէ՞ վար ժօղէֆ , ումարըմ՝ քի պանա ֆէնա խապէր-
լէր կէթիրմէտին . . . ումարըմ՝ քի , Մ. ա'Սպէրիվէ ֆէնա
պիր հալ վաղը օլմամըշ տըր , տէյի պէեան իյլէտի :

Ժօղէֆ . - Խա'յր , միւսիւ գօնթ , համա օլսուն էզյլէ
պիր շէյ եօգ տուր . . . վադաա շու սըրատա քէնաիմին
ալթիւսթ պիր հալտէ պուլունտուղումն պիլիեօրում , ֆա-
գաթ Նէ՞ եալանըմ , էլիմտէ տէյիլ տիր . . . Աշաղըեա պիր
քիմնէ կէլմիշ , հէր հալտէ սիլի կէօրմէք իսթէեօր . . . Պաշ-
տան սալմանա չօգ չայըշտըմ իսէ տէ , միւմքին օլամատը
. . . մէրգում իսրար իտիեօր , կիթմէք իսթէմէեօր . . . հաթ-
թա , մատտէ զանէթ միւսթաճէլ պիր իշ հադգընտա օլ-
մաղլէ , քէնտիտինի գապուլինիդտէ մէմնուն օլաճաղընը ի-
ֆատէ իյլէեօր :

Բօպէրթ . - Դու դատաւ էլքէն կէլէն միւսափիր քիմ օլապիլիր :

Ժօզէֆ . - Կէնճ պիր միւսիւ տիւր . . . օլտու գճա իւս թիւ պաշը թէմիդ տիր , ֆադաթ դարիպ պիր թարգլաւ էսվապ կիեխնմիշ տիր . . . շու դատար քի չիդտանընը խանէսինաէ ունուլթմուշ օլտուզունտան , եէսինաէ դարթը եօգ տուր . . . պու սէպէպլէ , իսմինի շու քեսդըւս բարչաւընըն իւթիւնէ եաղար :

Բօպէրթ . - Վէր պադաեքմ :

Բօպէրթ , դուրշուն գալէմ իլէ եազըլմիշ օլան Պարծ Մարիօլ քէլիմէլէրինի օգուեունճա , ֆէվգէլատէ ճանը սըդըլար իսէ տէ , պէլլի իթմէեէրէք :

— Հա՛ հա՛ , պարօն սը Սարիօ՛լ . . . ֆամիլեասընը թանըմիշ օլտուզում պիր քիսարղատէ . . . Հազըգէթէն շու Սարիօլ ֆամիլեասը էֆլատը , բէք իյի ասէմ տիրլէր . . . իարար իթմէսինաէ բէք իյի իթմիշ . . . քէնտիսինի գապուլ իթմէքլէ մէմնուն օլաճաղըմ . . . Ժօ՛ղէֆ , սէօյլէ , պիր ան էվվէլ իշէրի պուեուրսուն , տէտի :

Ժօզէֆ . - Բէք իյի , միւսիւ գօնթ :

Հանչիէթին աշըդը տէրհալ եաթաղընտան գալգըպ , պիր բանթալօն իլէ պիր ֆանէլա կիեխնաի , վէ դաշլարը չաթըլմիշ , վէ լէհճէտի պուրուշմուշ օլտուզու հալտէ , միւսափիրինէ պէքլէտի :

Սարիօլ , իհթիեար խըղմէթքեար իլէ պիրլիքաէ կէլիպ , Բօպէրթին օտասը դարուսունտան կէչտիկի սըբատա ,

— Սապահլար խայր օլսուն , ազիզիմ գօնթ . . . զաթընըլա թադտիմէ միւսարաաթ իյլէտիկիմ իլթիֆաթը իալիսանէմի գապուլ իթմէնիզի բէճա իտէրիմ , տէտի :

Սարիօլ , պիր կիւն էվվէլ Բալէ-Բօպեալա կիտէրէք , օլատա պուլունան հաղըր էլպիսէ սաթան տիւքբեանլարըն պիրինտէն պաշտան թըրնաղա դատար պիր թադըմ եէնի էսվապ սաթըն ալարադ կիեխնմիշ իտի :

Շէօյլէ քի , աչըգ մալի գըսսա պիր րէտէնկօթ , տաղ քէչիսի րէնկինտէ պիր ժիլէ , հեռու ասքէրլէրինէ մախսուս էնլի վէ աչըգ րէնկի պիր բանթալօն , գըսալաթ ետէրինէ գըրմըղը պիր պօղաղ պաղը , զանէթ բարլազ իրէքլի պիր շարգա , լուսթրին պօթին վէ եէչլիմսի էլտիվէն կիեինմիշ , վէ պաղա թաղլիտինտէ պիր կէօղլիւք ասմըշ , վէ սախթէ սրիֆ թաշլը սաքը օլարազ քիւչիւք պիր պաաթօն թութ մուշ օլմասըյլա , իհթիւար խըղմէթքեարըն տէտիկի կիպի , մէրգում , սահիհէն զարիպ պիր հալ քէսպ իյլէմիշ իտի :

Շուրաեը տախի իլավէթէն պէեան իտէրիզ քի , Սարիօլ , Վիլ լիվէք սօգաղընա կէլմէզտէն էվիլէ , սարը սաշ լարընը ֆըրզէ իթտիրմիշ , վէ ճէպ մէնտիլինէ տէ պիր քիւշիւք չիշէ Գօլսնը սուեու ագըթմըշ իտի :

Բօպէրթ , մէրգումա ճէվապ վիրէճէք ետրտէ , ժօզէֆին օրատան կիտիպ կիթմէմիշ օլտուղումու , վէ գաբուլարըն գաբալը պուլունուպ պուլունմասըղընը թահգըգ իթտի , վէ պատէհու Սարիօլուն նէզտինէ ավտէթլէ , գօլլարընը , կէօքսիւնտէ գավուշտուրմուշ օլտուղու հալտէ , գարշըրընտա տուրուպ , պաշտան աեաղա գատար մէրգումու պիւզտիւ :

Սարիօլ , իչպու պարիտանէ գապուլլիյէթտէն տօլաեը ասլա թէլաշ կէօթէրմէեիպ , կէօղլէրինի օտանըն տէօրթ թարաֆընա չէվիրէրէք ,

— Սահիհէն էֆէնտիմ , իգաթէթկեահընըզ բէք միւքէմմէլ տիր : Պու ճիճիպիճիլէր իչին ագչէ լաղըմ տրը . . . պուրատա , ինսան քէնտիսինի պիր միւզէխանէտէ զանն իտիտօր . . . Հասըլը տօթում , սէն պուրատա բէք ըահաթ օլմալըսըն . . . լաքին ղէնի տավէթ իթսէնէ քի օթուրաեըմ , տէտի :

Բօպէրթ , հիտտէթինի զապթ իչին ֆէվգէլատէ ճահտ իթմէքտէ իտի , չիւնքի , պու հիտտէթինին բաթլազ վիրմէսի , քէնտիսի իչին մուխաթարալը օլապիլիը իտի :

Բօպէրթ . - (Պօղոս պիր սէտա իլէ .) Աճայի՛ պ , սիղ ադլընըղը զաճյա մը իթտինիղ :

Սարիօլ . - Ադլըմը նի՛չին զայա իտէճէեիմ . . . տօղրուստա պու հալ պէնի թէաճճիւպտէ պըրադընօր :

Բօպէրթ . - Պաշըմը պէլաեա ուղրաթմադ , վէ թէլէֆիմի մուճիպ օլմադ իչին եէմի՛ն մի իթմիչսինիղ տիր :

Սարիօլ . - Բէք թօհաֆ շէյ . . . պէն իսէ , սանա իլթիֆաթէն հիչ պիր մասրաֆտան դաշընմաւըմ . . . Գալըպ դըսեաֆէթիմ միւքէմմէլ տէյիլ մի տիր . . . Թէրզի , պէնիմ իչին , է՛ն զիեատէ զէնկին օլանլար պիլէ պու գատար միւքէմմէլ էավապ կիեթնմէզլէր տէյի թէէմին իթտի . . . Պիր քէրրէ շու մէնտիլիմի գօղլա . . . պազ նէ՛ կիւզէլ գօղուսեօր . . . Պունտան տա գաթինաղար , պարօն իամինի իհրազ իթտիմ . . . լաքին , պունուն իչին հիչ պիր պէտէլ էօտէմիչ օլմատըղըմտան , եալընըղ պիր զիքը ու իշար օլմադ իւղրէ , պու իւնլանը իհրազ իլլէտիմ , վէ պունուն իչին հիչ պիր պէտէլ տէ վիրմէտիմ :

Սարիօլ , պալէատէքի սէօզլէրի սէօյլէտիկի սըրատա , Բօպէրթին տահա զիեատէ հայրէթինի մուճիպ օլմադ իւղրէ , լուսթրին պօթինլէրինին էօքչէլէրի իւզէրինտէ տէյիրմի տէօնտի , վէ վասի պիր գօլթուգլու իսկէմէտէ օթուսրուպ , աեազ աեազ իւսթիւնէ գօյտուգտան սօնրա , գօղուլու մէնտիլիլլէ նազիքեանէ պիր թարղտա քէնտիեի եէլքազէլէմէկէ պաշլատը :

Բօպէրթ . - (Հիտտէթլէ .) Նէ՛ եաբմադ իչին պուրաեա կէլտինիղ :

Սարիօլ . - Իշթէ պու թօհա՛ֆ , պէսպէլլի՛չ պիրլիքտէ իշլէրիմիղ օլտուղունդ , հէմտէ կիւզէլ իշլէրիմիղ օլտուղունու ունուտուեօրսուն :

Բօպէրթ . - Պէն հիչ պիր շէյի ունութմաեօրում :

Սարիօլ . - Պիղիմ քիւչիւք հիսապընա գաթիէն թէսլիէ եէսի իչին պուրաեա կէլտիմ . . . Պէն քէնտի վազիֆէմի նօգ :

Թասը նստեց թասին իմաստով... չիմտի տե սրբա սէն տիր :

Բօպէրթ . - Տիկեր պիր մահէլլտէ պուլուշմազ իւզրէ սէօզլիլ օլմանդ մը իտիր :

Սարիօլ . - Նա՛սըլ օլմպիլիր իտի :

Բօպէրթ . - Պանա պիր մէթուպ եաղըպ կէօնտէրմէլի իտին :

Սարիօլ . - Պէնիմ եաղըմ պիր ազ ջիւպհէլի տիր , վէօն պէշ պին փրանդ իրատը օլան պիր քիմնէ , (չիւնքի պիւ իրատա պէն քէնտիմի մալիք ատտ իթմէքտէեիմ ,) տօսթու Բօպէրթ Սօնիէեի իւզէրինէ կիւլտիւրէճէք հալ ու հարէքէթտէ պուլունմազ իսթէեէմէզ :

Բօպէրթ . - Սուս օլս հա՛յլազ , սուս օլ :

Սարիօլ . - Սուս օլմազ իսթէրիմ , ֆազաթ խօշնուտ տէյիլիմ... Պէն սանա քէմալ նէզաքէթլէ կէլտիկիմ հալտէ , սէն պէնի պիր խրսըզ մագամընտա գապուլ իտի եօրսուն : - Պագսանա , պիր քիւչիւք գատէհ իչկի պիլէ իքրամ իթմէեօրսուն... հա՛յտէ , հա՛յտէ , շու գուսուրունու իքմալ էթ... Սէրթ եախօտ թաթլը օլսուն , սէնին ինթիխապընա պըրագըրըմ :

Բօպէրթ . - (Ումուղլարընը չէքէրէք .) Սիզէ իքրամ իտէճէք հիչ պիր չէյիմ եօգ տուր :

Սարիօլ . - Պիր տամիա պիլէ նէֆիս չամքանեան , եախօտ մէլէ-գասի շարապը՛նտա մը պուլընմամագտա տըրա խա՛յր , խա՛յր , տօսթում , պու ինանըլըր չէյ տէյիլ տիր... իմտի , չանը չէք տէ խըզմէթքեարա էմր էթքի , պիր իքի չիչէ շարապ կէթլիսին : - Սէնին իչին պու գօլայ չէյ տիր... խըզմէթքեարալար սէնին էմրինէ թապի տիրլը... հէմ պուրանըն շարապ անպարը տա միւքէմմէլ օլմալը տըր զիրա պուրասը զէնկին էվի տիր :

Բօպէրթ . - Պէօյլէ ապըլգատէկեան խանէլէրինտէ , հէր իսթէնիլէն վագթ ու սաաթտա իչկի իչիլիր մի տէյի զանն

խտիւօրսունուղ... Խա՛յր, պէ՛ն, պէ՛օյլէ կիւլինէճէք վէ
թէհլիքէլի էմի վիրէմէմ:

Սարիօլ. - Արթըգ, պու խուսուստն կէօրիւշմէեելիմ,
սէնին նէզաքէթլի օլմատըղընը անլատըմ: - Բօ՛պէրթ, ան-
լաեօրմուսուն, պու հալին պէնի միւքէտտէր գըլաեօր
... հագգըմտաքի խէեալաթըմ՝ պէրթարաֆ օլուեօր...
պէն իսէ, սանա գարընտաշ նազարըլա պագընօրտում,
վէ պէնիմ պիր իֆատէմի տէրհալ տինլէր Վէ իճրա խտ-
սին զանն իտիւօրտում... Աղիգիմ, սէն պիլիւսին քի, պէն
պիր իյի չօճուղում, ֆագաթ պէնի սըգմանա կէլմէղ...
Խա՛յր, իշի պու գատար իլէլի կէօթիւրմէք, խայրը մուճիպ
օլամաղ:

Սարիօլ, պու սօն սէօղլէլի թէհատամիղ պիր սուրէթ-
տէ թէլէֆիլիղ իթտիկինտէն, Բօպէրթ, պիր միւտտէթ
տիւշիւնմէնէ մէճպուր օլտու, չիւնքի քէնտիսի, անըն
հիւքիւ ալթընտա պուլունմասըլա, պիր ան էվիլէ եա-
գասընը գուրթարանա գատար մէրգումու զօլլամասը լա-
ղըմէտէն պուլունմագտա իտի:

Իմտի, Բօպէրթ, քիսվէթինի թէպտիլ իտէրէք, չէօյլէ
սէօյլէտի:

— Սէնին հագգըն վար տըր, պէն հագգսըղըմ: Սէնի
ֆէնա սուրէթտէ գապուլ իթտիկիմէ աֆվ էթ... Պէնտէ
չիմտի իգըար իտէրիմ քի, սէնին մէմուլին զայրի վիղիթ ան-
տան, զիեատէսիյլէ սըգըլում: Էկէրչի տէրունինտէ եա-
շամագտա օլտուղում ալէմի, վէ պու ալէմէ միւթատալիգ
խուսուսաթը, սէն տէ պէնիմ կիպի պիլսէ իտին, ուշագ-
լարըն վէ էֆէնտիլէրին էմիեթթիղլիկի նէ՝ գատար չա-
բուգ թահրիք օլունտուղունու օլ վագըթ անլար իտին...
Պու խուսուսու սանա միւլայիմէթլէ անլաթմալը իտիմ...
Իմտի, արգատաշ, էլինի պանա վէր, ֆագաթ, սագըն
ղալաղ ու ատավէթ սագլամա, անլատը՞ն մը:

Սարիօլ. - (Բօպէրթին էլինի սըգարագ...) Պէնտէ, օն

պէշ վիւնլիւք բիլիճ գատար հիտտէթ ու ատավէթ եօգտուր . . . Հագգընտա տէրքեար օլան հիւրմէթիմի թագտիմ իլէ , պուրատան կիտէրիմ , ֆագաթ , էվվէլ էմիրտէքիւչիւք սէնէտիմիդի եարալըմ վէ իմզա իտէլիմ , օլմնզ մը . . . Եարըլաճագ իշ , պէշ տագըզալըզ չէյ տիր : Պէնտէ տամըլը բէսմի քեաղըտ վար տըր . . . Էլննէ պիր դալէմ ալ , շու իշի պիթիրէլիմ :

Բօպէրթ . - Եարըն պու իշի կէօրիւրիւզ :

Սարիօլ . - Նի՛չին շիմտիտէն կէօրմէեէլիմ :

Բօպէրթ . - Զիւնքի , պու կիւնքի ֆէնա դապուլիյեթ թիմտէն ֆիքրինտէ հիշ պիր էսէր պիլէ պըրագ մամագլըզը արզու իթ տիկիմտէն , եարըն սէնի էօյլէ թաամընա տավէթ իթմէք նիեէթ ինտէեիմ :

Սարիօլ . - (Մէմնունէն .) Թէմամ , պու պիր կիւզէլ միւլահաղա տըր :

Բօպէրթ . - Պէն պիւեիւք իշ կէօրմէքիկի սէվէրիմ : Իմտի , մալիւմ օլան սէնէտի , եարըն , թաամ վագթը իմզալարըմ :

Սարիօլ . - Աֆէրի՛ն . . . թէքրարէն սէնին գարընտաշըն օլտում . . . Պանա հէր նէ էմրին վար իսէ , իճրաաընա հաղըրըմ . . . նէրէտէ թաամ իտէճէեիզ :

Բօպէրթ . - Շանզ-էլիզէտէ պիլտիկիմ միւնտսիպ պիր մահէլլտէ . շիւպհէսիզ սէն , օն պէշ պին ֆրանզ իրատ սուհիպի օլուր իսէն , օրաեա ալըշաճագսըն . . . Ս՛հ , տօպթում Սարիօլ , սանա պաշգա պիր չէյ սէօյլէմէմ , օրանը է՛ն ալէա շարապլարըն մահէլլի տիր :

Սարիօլ . - Սէնի նէրէտէ պուլաճաղըմ :

Բօպէրթ . - Մալիեէ նէզարէթի տալիրէսի եագընընտա , Բիվօլի սօգաղընըն քէմէրլէրի ալթընտա , թաամ սաաթ ալթըտա պանա պէքլէ :

Սարիօլ . - Թէմամ :

Բօպէրթ . - Իմտի , եարըն պուլուշուրուզ :

Սարիօլ. «Էվլէթ, Էվլէթ, ետրն աօսթը ազիղիմ, Բօպէրթ. - Չանը չեքէեիմ քի, խրղմէթ քեար. սանա թիֆագաթ իթ սին . . . լաքին, ազիղիմ Սարիօլ, զիեատէ տիգդաթ լըճա տավրան, նէրտիվէնտէ օսալ խրղմէթ քեար ըրյլա կէօրիւշմէ :

Բօպէրթ. - Սէն օլ պապատէ էմին օլ, եօգարտան աշաղընա էնէնէ գատար, խրղմէթ քեարա պիր սէօզ պիլէ սէօյլէմէմ :

Բօպէրթ չանը չալմասըյլա, Ժօզէֆ կէլտի, վէ պատէհու Բօպէրթ վէ Սարիօլ, պիրի՝

— Ալլահա ըսմնրլատըգ, գօնթ, տէտի, վէ տիկէրի տէ,

— Ինչալլահ էինէ կէօրիւշիւրիւղ, տիեէրէք, պիրիպիրինտէն այրըլտըլար :

Մուսխիսարէն Սարիօլ, վագարլը տուրմագ իւղրէ, սիրսիվրի պիր հէյեթ քէսպ խտէրէք, իհթիեար խրղմէթ քեար իլէ պիրիքտէ օստատան տիշարը չըգտը :

Մ. տը Լօքէրն՝ եիւղիւ սերթլէշմիշ, վէ պագըշը ֆէնալաշմըշ օլտրագ, մուսաթարալը չէրիքինին, օթէլին հալլ լիսինտէն կէշտիկինի կէօրմէք իւղրէ քէնչիլէնէ եաղլաշտը, վէ մէրգուսնու չըգտըղընը միւշահէտէ իյլէտիկինտէ, տիշէրինի սըգարագ,

— Սարիօլ, պու կիւնքի կէլիշին բէք իյի օլտու : Պիւ եիւք ֆէնալըղլար իշին, պիւ եիւք տէվալար լաղըմ տըր : - Պինապէրին, ետրն արթըղ սէնտէն գօրգուսմ գալմանաճագ տըր, տէտի :

* *

1850. սէնէսինտէ, Բարիատէ, Շանգ-Էլիզէ կէշիտինին իւսթ թարաֆընտա, վէ սօլ թարաֆտա, Էթուալ նամ ֆիթուհաթ քէմէրի եաղընլարընտա պիր գաշ եիւղ միւրէպպի մէթըօ դատար խալի արաղի պուլունուպ, պու կիւնքի

կիւն օ մահէլլատ մէվճուտ օլան կիւզէլ պինալար , օլ թա-
րիխտէ պուլունմամագտա իտի :

Պու պինալարն եաբըլմըլ օլտուզու արսա իւզէրինտէ
աղաճըլըլը եէրլէր օլտուզու կիպի , օրասը պիր բաղար-
կեան վէ տայիմա պիր էյլէնճէ մահէլլի իտի : Շէօյլէ քի ,
եիկիրմի գաճուար մէյխանէտէն վէ ատի լօղանթատան պաշ-
գա , օտունտան եաբմտ աթլարը սէյր իթտիրլէճէք պիր
եէր , վէ աեադ օեունու իչին պիր սալա , վէ պու սալանըն
եաղընընտա մարքի տ'Նըթան-Գուր իսմինտէ պիր հօդգա-
պաղըն ալէթլէրի պուլունմագտա իտի :

Սղաճ եաբրագլարընըն արասընտա ետերլան թաամ-
լարըն գօղուսու , վէ պաղը պօրու , վէ սայիր շալըլլարըն
սէտասը , ուղագտան , սահապը մէրագըլ ճէլպ իթմէքտէ
իտիլէր :

Մէվճուտ օլան մէյխանէլէրտէն վէ լօղանթատարան
է'ն զիեատէ եիւքսէկինին իսմի , Բանէ-Ֆլէօրի նամ լօղան-
թա օլուպ , աիկէրլէրինտէն զիեատէ մէշհուր իտի :

28

Իշպու Բանիէ-Ֆլէօրի լօղանթաարըն , սէշմէ տէյիլ
իսէ տէ , բէք չօգ միւշթերիսի պուլունուպ , պու միւշթէ-
րիլէր իլէ պաղը ատը շանը պօղուդ դասընդար և լօղան-
թանըն խուսուսի տայիրլէրինտէ իմրարը էվզաթ իտէր-
լէր իտի :

Էճղանթայի մէղըրուր , բիշիրիլէն թաամլարըյլա տա-
խի օլտուզճա մաարուֆ իտի :

Իշթէ Բօպէրթին , Սարիօլու կէօթիւրմէքտէ օլտու-

զու մահէլլ , իշպու Ռանի-Ֆլէօրի նամ լօղանթա օլուպ , մէրգումար , սաաթ եէտի չալտրղընտա օրաեա վասրլ օլտուլար : Չաթէն , չօգտան պէրու կիճէնին գարանլըղ հէր թարաֆը իհաթա իթմիշ օլուպ , ֆագաթ պիր չօգ ըէն կեարէնկ ֆէնէրլէրին ըշղընտան , լօղանթանըն էթրաֆը , կիւնտիւղ վագինտէն տահա ղիեաաէ մէսէրրէթպախշ պիր հալ քէսպ իթմիշ իտի :

Պալօնուն օրքէսթրօսու , դատրիլ հավասը չալուպ , միւքէմմէլ կալօպար իճրա - իտիլմէքաէ , քիւչիւք էրղանունլըր շիտտէթլէ չալընմագտա , վէ մարքի տ'նթման - Գուր նամ հօգգապաղըն միւղիղաճըլարը , լէհլի դըեա - ֆէթլէրինտէ օլարադ , գլարնէթ վէ տավուլլարընը էօթտիւրմէքաէ իտիլէր :

Մէղքիւր քեաֆֆէյի ըշղըլար վէ շամաթալար , անհագ ագչամըն սաաթ օն պիրինտէ խիթամ պուլուր իտիլէր :

Պէօյլէ բաթըրտըլը վէ կիւրիւլթիւլիւ պիր մահէլլտէ , պիր առէմի թէլէֆ իթմէքլիք ֆիւրրի , շիւպհէսիլ հիշ պիր քիմնէնին խաթր ու խէեալինտէն պիլէ կէչէմէղ իտի :

Բօպէրթ վէ արգատաշը , լօղանթանըն պիրինճի գաթընտա , հօգգապաղըն մէնղարէսինէ նաղըր օլան պիր քէնչէրէսինին էօնիւնտէ օթուրտուլար :

Սարիօլ . - Միւսիւ գօնթ , սահիհէն պուրասը պէնիմ բէք իշիմէ կէլտի ղաեթէթ էյլէնճէլի պիր եէր . . . իրատճը օլուր իսէմ , չօգ տէֆա պուրահա կէլէճէեթիմ :

Բօպէրթ . - Թաամըմըղը սիբարըշ իթմէքլիք խուսուսունու պանա իհալէ իտէրմէսին :

Սարիօլ . - Մատէմ քի պէտէլինի սէն էօտէեէճէքաէն , հագգըլլա սէն սիբարըշ իթմէլիսին : Պունտան գաթինագար , պէն պուրատաքի թաամլարը պիլմէմ , գալգար պիր թաղըմ տօմուղ էթի սուճուղու վէ թուրշու իլէ գարըշղք քիւլպասթը իսթէրիմ . . . Լաքին , խուսուսիլլէ պէնիմ պիլգ

մէտիկիմ թաամլարտան վէ ալէա վէ նէֆիա շարապլարտան սիրարըչ էթ :

Բօպէրթ . - Սէն միւսթէրի՜ ոլ , ֆազաթ իյի խաթըրմա կէլտի . եէր մանթարը սէվէրմիսին :

Սարիօլ . - Պէնիմ կիթտիկիմ լօգանթալարտա եէր մանթարընա թէսատիւֆ իթմէմիչ իսէմտէ , պէլքի սէվէրիմ . - Իմտի , պիր միգտար տա անտէն ըամարլա . . . զիրաօն պէչ ալին ֆրանգ իրատ սահիպի օլան , եէր մանթարընը եէմէլի , վէ հէմտէ զիտատէսիյլէ սէվմէլի տիր :

Բօպէրթ , լօգանթանըն թաամ լիսթասընա պազմա եարազ , լօգանթաճը ուշաղընըն կէթիրտիկի քեաղըտ իւղէրինէ իսթէտիկի թաամլարը վէ սայիրէեի եաղտը , վէ պատէհու եիւքսէք սէտա իլէ շունլարը օգուտու :

— Մարան իսթիրիտեաը , բավուրեա էթինէ չօրպա , ալաթուանիլ տիլ պալըղը ֆիլէթօտու , ըսթազօզ խիւլասսսըյլա վէ մանթարըլը էնկինար իլէ դարըչըգ տանա կէրչտանը , քէպապ իտիլմիչ մանթարըլը սէմիզ բիլիճ , ալապօրտըլէզ ըսթազօզ , մանթարըլը ալարիւս սէպզէվաթ օալաթա , սը , բօնչ ալարօմէն , էնվաիմէյվէլէր , գահվէ վէ միւսքիրաթի . - Էյ նա՛սըլ արգատաշ , պու թէրթիպտէն խօշնու տմուսուն :

Սարիօլ , պու էսնատէ , պըբըղլարընը պիւքմէքտէ օւլուպ , մէրգում ճէվապա աղաղ պիրլէ ,

— Էվլէթ տիեէճէք իսէմ տէ , եալընըզ էմիլյէթէն տիեէճէեիմ , չիւնքի էկէրչի պու թաամլարըն սալթ պիրի . լինին իսմինի իշիթմիլիմ տէր իսէմ , եալան սէօյլէմիչ օլուրում , տէտի :

Սարիօլ . - Պու թաամլար իլէ շարապ իշիլի՛ր մի , սէն անը պանա սէօյլէ :

Բօպէրթ . - Հա՛յ հա՛յ , հէմտէ միւքէմմէլ շարապ իշիլի :

Սարիօլ . - Պէնիմ տէ իսթէտիկիմ օ տուր . . . Իմտի , արգատաշ , սէն իշիլիեի տիւշիւն , պաշլըճա օ լաղըմ տըր :

Բօպէրթ . - (Գուրչուն գալէմի թէքրար էլէ ալարագ .) Իշթէ . . . իսթրիտիա իլէ Բէն շարապը , չորպա իլէ Թաւէլ շարապը , վէ պունլարտան պաշգա տէօրթ ճինս սայիր նէֆիս շարապ իշիլէճէք տիր :

Սարիօլ . - (Բօպէրթ պու շարապլարըն իսիմէրինի վիրտիկի սըրատա , բարմագլարըլլա սահարագ .) Տիմէք ալթը տիւրլիւ շարապ օլաճագ տըր , ֆագաթ պու սայտըղըն շարապլար իշինտէ շամբանեա եօգ տուր . . . աճապա անը ունուլթ տոն մու . . . էկէր ունուլթ տուն իսէ , պիւեիւք չօլբաղլըգ տըր :

Բօպէրթ . - Անըն եէրինէ Սէն-բէրայ տէնիլէն շարապը թայեին իթտիմ քի , օնտան տահա զիեատէ նէֆիս վէ կիւղէլ գօգուլու տուր :

Սարիօլ . - Էօյլէ իսէ , բէք ալէա :

Բօպէրթ , լօգանթանըն ուշաղընը չաղըրըպ , եաղտըղը թաամ լիսթասընը քէնտիսինէ թէպիմ իթտի :

Սարիօլ . - (Վագար իլէ .) Տէլիգանլը , պիզէ պիր միււրէքքէպ հօգգասըլլա պիր գալէմ , վէ պիր միգտար քեաղըտ կէթիր , միւսիւ վէ պէն պիր շէյ եաղաճաղըգ :

Պատէհու Սարիօլ , լօգանթա ուշաղընըն կիթմէսինտէն սօնրա , կիւլէրէք ,

— Կէօրիւեօրսուն ա' , բուսուլամը ապա զայպ իթմէեօրում . հէմ տօսթլուգ , հէմ իշ լաղըմ տըր , օ հալտէ իւլֆէթ տահա զիեատէ իյի օլուր : Վագաա պու հարէքէթիմին էսէրը զաաֆէթ օլտուղունու պիլիեօրում , լաքին նէ շարէ , պէօյլէ օլմասընը ֆիքրիմէ պիր քէրրէ գօյմուչում , տէյի իլավէ իթտի :

Բօպէրթ . - Էվվէթ , վատ օլունմուշ պիր շէյ իճրա օլունմալը տըր . . . մէյվէ վագթը , իսթէտիլին սէնէտի իմզա իտէճէեիմ , հիշ շիւպհէ իթմէ քի , մալիւմ օլան իւշ եիւզ պին ֆրանգա պիր ան էվվէլ սահիպ օլմագլըղընը շէտիտէն արղու իթմէքսէեիմ :

Սարիօլ. — Տօ՛սթում, սէն պու կիւն պիւսպիւթիւն
թէպտիլ օլմուշտուն... իմտի, աղիղիմ գօնթ, պու պապ-
տէ սանա իլթիֆաթմը թադտիմ իյէրիմ:

Պու արա, պիր միգտար իսթիրիտիա իլէ իքի շիշէ շա-
րապ կէթիրիլիպ, Սարիօլ, պու շարապըն իւչ գըմմնտան
ղիեատէսինի իշտի:

Մէրգում, բավուրեա էթինէ բիշիրիմիշ օլան չօրպա-
տան պիր գատէհ իշտիկինտէ, բէք օլ գատար զիեատէ
մէմնունիյեէթ կէօսթէրմէեէրէք, շու եօլտա իֆատէեէ ա-
ղազ իյլէտի:

— Պու նէ՞ թօհաֆ չօրպա... պիպէրի ասլա էսիրկէ-
մէմիշլէր... ինսանըն պօղաղընը եագըեօր: Էկէրչի պու
չօրպանըն խասսէսի, ինսանըն իշէրքի ճիհէթինի թութուշ-
տուրմագ իսէ, ֆէնա տէյիլ. պիղտէ իշէրինին աթէշինի
սէօնտիւրմէք իշին, պիր թարաֆտան շիշէլէրի գարնըմըզա
պօշալթըրըզ:

Պու արա, թաամ թապագլարը, վէ իւսթլէրի թօղ-
լանմը շարապ շիշէլէրի եէկտիկէրի թէագիպ իթտիլէր:

Բօպէրթ, շարապ իչմէք ճիհէթինտէ քէնտիսինի գա-
եըրմանա վէ էսիրկէմէեէ ֆէվգէլատէ տիգգալթ իթմէքլէ
պէրապէր, թաամ արգատաշընըն եանընտա վազ իտիլմիշ
օլան միւսթէլիֆ շէքիլտէքի գատէհլէրէ տայիմա շարապ
տօլտուրմագտա իտի:

Սարիօլ, հիչ տուրմանբայ իշիեօրտու, վէ պօշալթտը-
ղը շարապ գատէհլէրի, էվվէլ էմիրտէ պէյնինէ ճիւղիճէ
թէէսսիր իթմէքտէ իտիլէր իսէ տէ, եավաշ եավաշ սէր-
խօշլուգ էսէրլէրի հիւքմիւնիւ իճրանէ պաշլատը: Շէօյլէ
քի, քէլամը աղըրլաշտըղը կիպի, տիլի տախի գալընլաշտը,
վէ էլիլէ տէ պիր գաշ ինճէ գատէհլէր գըրըրտը, Հալպու
քի, ագլը հէնուզ տաղըրմըջ օլմանբայ, կիւճիւքլէ իֆա-
տէի հալ իթմէքլէ պէրապէր, նէ՛ տիմէք իսթէտիկինի բէք
ալէա պիլմէքտէ իտի:

Բօպէրթ . - (Ֆիքրինտէն .) Պու առէմ տէյիլ, առէթա շարապ ֆրչըսը : Փագաթ Սէն-բէրայ շարապընտան իշէր իսէ , իշի պիթէճէք տիր :

Բօպէրթին գալլինճէ , շամբանեատան տահա իւթիւն օլան վէ ամպէր ըէնկինտէ պիր շարապը հափի պուլունան իքի շիշէ , պուզ վէ կիւհէրչիլէ իլէ դարըչըգ պիր էնլի սօսլթուճու գապ տէրունինէ վազ իաթիլիլ օլուպ , Սարիօլ , գատէհինի ուզաթարազ ,

— Սըճագլըղըմ վար տըր . . . շու շիշէլէր իսէ , սողուգ օլտուգլարընտան , պիր ազ սէրինլէնմէք իսթէրիմ . . . իմ տի տօսթուճ , արգատաչըմ , գատէհիմէ շու մէտհ իթտիկին շարապտան տօլտուր պագալըմ . հագըգէթէն , սէն , գայմագ կիպի պիր առէմսին , տէտի :

Բօպէրթ , Սարիօլուն գատէհինի տօլտուրտու , վէ տախի պու գատէհաէքի շարապը իշմէսիլլէ , սիմասընտա մտհզուղիլլէթ էսէրի հասըլ օլտու , վէ պատէհու , գատէհինի թէքըար ուզաթարազ ,

— Տօլտուր , սօլտուր , նէ՛ գատար հէրարէթիմ պուլունտուղունու պիլմէզսին , տէտի :

Պու սուրէթլէ Սարիօլ , իշ գատէհ իշտիկինտէ , Բօպէրթ , քէնտի քէնտիսէ ,

— Արթըգ սէրխօշլանսը , տէյի տիւշիւնտիլ :

Կէրչի մէրդում սէրխօշ իտի իսէ տէ , պու սէրխօշլուղու օլ գատար շէտիտ տէյիլ իտի , զիրա կիսինմիշ օլտուղու էէնի բէտէնկօթ ունուն գօրչալարընը սէօքիւպ , ճէպլինտէն պիր տամկալը քեաղըտ չըգարտը , վէ պունու ճատանըն իւզէրինէ գօնարազ ,

— Նաղմագ վաղթը կէլտի , եաղալըմ , տէտի :

Բօպէրթ , - Էվվէթ , Էվվէթ , իշթէ մէյիլէ զէմանը տըր . . . Սըհէթինէ պարօն :

Սարիօլ . - Սէնին տէ սըհէթինէ , ողիլիմ գօնթ :

Մէյիլէ թագըմը կէթիթիլտի : Օլ էանատէ , Սարիօլ ,

չիւպհէսիզ իշտիկի շարապլարտան մաղլուպ օլմուշ օլարագ , գօնթուն գարշլարնտա , սէտիրին իւզէրինէ եսալանտը , վէ պիր շարդը մըրըլտանմանա պաշլատը :

Բօպէրթ . - (Լօգանթանն ուշաղընա .) Պիզէ գահվէ , միւսքիրաթ վէ սիկարա իլէ պիրլիքտէ , հիսապըմըղըն բուսուլասընը կէթիր , տէտի :

Ուշադ . - Փազաթ էֆէնտիմ , նէ՛ գատար միւսքիրաթ վէ սիկարա իսթէտիկինիզի պիլմէեօրում :

Բօպէրթ . - Սն գատէհ միւսքիրաթ վէ տէօրթ սիկարա քեաֆի տիր :

Ուշադ . - Բէք իյի էֆէնտիմ :

Լօգանթանն ուշաղը հայրէթտէ գալարագ , վէ քէնտի քէնտիեէ ,

— Նէ՞ տայանըղըլը ատէմլէր իմիչլէր . . . էկէրչի անլէրին եէրինտէ պէն օլսա իտիմ , չօգտան սուֆրանըն ալթընտա սէրլիլր իտիմ . . . Հալպուքի անլէր , պու գատար իչրէթտէն սօնրա , օն գատէհլիքիչրէթ տահա իսթէեօրլար , տիեէրէք , մէրգումլարըն օտասընտան տիշարը չըգտը :

Սարիօլ . շարդըսընը պիր արա քէսիպ ,

— Շու քեաղըտը իմղալեալըմ , արգատաշ , տէտի :

Բօպէրթ . - Շիմտի իմղալարըղ . . . պիր ազտան լօգանթանն ուշաղը թէքրար կէլէճէկինտէն , պօրճումուղու քէնտիսինէ վէրլիլմ , վէ օնտան սօնրա կէլիպ կիթմէկէ սէպէպի գալմանեաճաղընտան , ըահաթճա իչիմիզի կէօրիւրիւղ :

Սարիօլ . - Էվվէթ , էվվէթ , ըահաթսըղ օրմանարագ իչիմիզի կէօրմէլիեիզ :

Պատէհու հայտուտը մէրգում , սէտիրին իւզէրինէ եասլանըպ , պաշընը պիր եաստըղա տանաթտը , վէ հէր նէ գատար գըմըլտանմագըղըն , ուեուեօր կիպի տուրմագտա իտի իսէ տէ , հագգըգէթտէ կէօղլէրի աչըգ օլուպ , արգատաշընըն արգատընտա պուլունան այնտեա միւպհէմ պիր թարղտա պագմագտա իտի :

Լօղանթանըն ուշադր , հիսապ բուսուսուսըյլա կէլ-
տի : Պու հիսապ բուսուսընտա , եէնէն թաամլարըն վէ
իշիլէն իշիլէրին պէտէլի , եիւզ սէքսէն ֆրանգա իպլազ
իտիլմիշ իտուկինտէն , Բօպէրթ , մէրգուամ ծն ատէտ լուի
ալթունու վիրէրէք ,

— Պօրճումուզու ալըն , գուսուրու տա սիզտէ դալըն ,
տէտի :

Ուշադ , սէլամ վիրիպ տիշարը չըդտը : Սարիօլ հալէա
քէնտի ֆիքրի մախսուսընտա սապիթգատէմ օլարագ ,

— Նազալըմ վէ իմզախալըմ , տէտի :

Բօպէրթ . - (Ճէպինտէն պիր քիւշիւք շիշէ չըդարա-
րագ.) Իշրէթ իթմէք իսթէմէ՞զմիսին ,

Սարիօլ . - Էվվէթ , Էվվէթ իսթէրիմ , ֆագաթ , Էվ-
վէլ Էմիրտէ շու քեաղըար իմզալաեալըմ :

Բօպէրթ . - Բէք իյի , պիր գատէհ բոմ իշտիքտէն սօն-
րա , գալէմի էլէ ալաճաղըմ :

Սարիօլ . - Բէք ալէա , պիրէր գատէհ բոմ իշիպ , ծն-
տան սօնրա գալէմի էլէ ալալըմ :

Պու էսնատէ Բօպէրթ , Սարիօլու թէտգիգ իթտի-
կինտէ , մէրգումուն տալկըն պիր հալտէ պուլունտուզու
ղանն օլունուեօրտու :

Բօպէրթ , պիր գատէհէ իւշ բաեը տէրէճէսինտէ
բոմ տօլտուրտու , վէ պատէհու շայեանը հայրէթ պիր
չարուգլուգլա , եէտինտէքի քիւշիւք շիշտէքի բուհտան
պիր գաշ տամլա մէգքիւր գատէհէ պօշալթտը :

29

Բօպէրթ . - (Սախթէ պիր կիւլիւշ իլէ .) Նէ՞ խապէր պարօն , հաղըրմընը :

Սարիօլ . - (Բօպէրթին քէնտիսինէ ուղարկմադտա օլտուղու գատէհի ալմագ իչին տօղրուլարագ .) Վէր պագալըմ , անը տա իչէլիմ :

Բօպէրթ , քէնտիսի տէ պիր գատէհէ բօմ տօլտուրուպ ,
— Աչգընա տօսթում , տէտի :

— Սէնին տէ աչգընա , տէյի Սարիօլ ճէվապ վիրտի :

Մ . տը Լօքէն , շիւպհէսիղ միւքէմմէլ պիր հայլաղ իտի , ֆագաթ օ կիւնէ , օ սաաթա գատար քիմնէեի գաթլ ու թէլէֆ իյլէմէմիշ իտի :

Իմտի , թէշէպպիւսիւնիւ իքմալ իթմէք իչին տէյիլ , իլլա օ թէշէպպիւսիւն իքմալինի կէօրմէք իչին ճէսարէթի ազալտը , վէ սինիրլէրի , միւրատը գատար գուվլէթլի գալմատը : Պինապէրին Սարիօլ , զէհիրլի բօմու տօտագլարընա եագլաշտըրտըղը սըրատա , Բօպէրթ , քէնտի միւրատընա բաղմէն , պաշընը օլ պիր թարաֆա չէվիրտի :

Նտկէհան Սարիօլ , պօղուգ պիր սէտա ըէֆ իտիպ , եախօտ տահա տօղրու ճան չէքիչէնլէրէ մախսուս պիր խըրըլթը հասըլ իտիպ , կէօղլէրի , տէրէճէսինտէն զիեատէ իրլիշտի , վէ զէհիրլի գատէհ պօշանըպ , տիթրէմէքտէ պուլունան բարմագլարընտան եէրէ տիւշիւպ , բարա բարչա օլտու : Պատէհու մէրգում , պօյլու պօեուենա սէտիրին իւղէրինէ սէրիլմէսինտէ , նէֆէսինի շիտտէթլէ ալմագտա օլտուղու իշիտիլմէքտէ , վէ եիւրէկի թահրիք օլունմագտա իտի :

Բօպերթ, սուֆրանըն կանընա տէօնիւպ, Սարիօլա տօղրու էերլէրէք, չէօյլէ սէօյլէտի :

— Տօ'սթում Սարիօլ, իշթէ նիհանէթ պէլանը պուլ-տուն... չօգ չօգ եարըմ սաաթլըգ իշին գալտը... պուն-տան պէօյլէ պիր տախի աերլամահադընտան, արթըգ սէնտէն գօրգաճագ հիչ պիր սէպէպ գալմամըչ տըր... Պի-նապէրին պուրատան կիտէպիլիբիմ... Պէնի քիմնէ պու մահէլլտէ թանըմաղ, վէ հիչ պիր բօլիս մէմուրու կօգ տուրքի, նէ՛ գատար մահիր՝ վէլէվ չէյթան ֆիբիրլի օլ-սա, վահիրէն հիչ պիր մագսէտի օլմանան պիր ճինանէթ տէն տօլանը, գօնթ տը Լօքէրնի իթհամ իթմէք կիպի տի-վանէճէ պիր միւլահազատա պուլունապիլսին :

Պու սուրէթլէ Բօպերթ չարգասընը կիեինիպ, վէ պաա-թօնունու էլինէ ալըպ, գաբուեա տօղրու իլէլլէտի, լա-քին գաբուեա վասըլ օլաճաղը էննատէ, տուրտու, վէ արգասընա տէօնիւպ, դարիպ պիր թէպէսսիւմէ,

— Պիր ճինանէթ մի... նի՛չին... խա'յր, խա'յր, ճի-նանէթէ տայիր հիչ պիր էսէր գալմասընը իպթէմէմ: Պու էսէրլէրին ճիւմէսինի շիմտիտէն օրթատան գալտըրաճա-ղըմ, տէտի :

Պատէհու մէրգում, էլ չարուգլուգույա կէօհէրչէլէ վէ պուզ իլէ տօլու օլան մէշրուպաթ սօութմաղա մախսուս ալէթ տէրունինտէ ունուտուլմուչ պօշ շիչէլէրի չըգարըպ, պու ալէթի, սէտիրէ եագըն կէօթիւրտիւ, վէ Սարիօլուն աեագլարըյա պէտէնինի էօյլէ պիր սուրէթտէ թէրթիպ իթտի քի, մէրգումուն պաշը, ալէթի մէգբիւրէեէ տա-եանտը :

Բօպերթ, պու իշի օլ գատար ուսթալըգլա իճրա իթ-տի քի, հէր քիմ, Սարիօլուն վիճուտունուն մէգբիւր վա-զիեթինի կէօրսէ, վէֆաթը՝ սէրխօշուգլունուն ինթիզամ սըղճա հարէքէթլէրինին նէթիճէի թապիլիյէսի օլաուզու-նու թաստիգ իտէճէկի տէրքեար իտի :

Պատէհու Բօպէրթ, թարիֆ իթտիկիմիզ մէնզարէ վէ վազիեթէ մէմնունէն պագարագ,

— Նամուսում իւզէրինէ սէօյլէրիմ քի, ղանէթ միւնասիպ վէ միւքէմմէլ պիր իշ օլտու: — Ջէր հանկը հէքիմ կէլէ, վէֆաթընըն եէկեանէ սէպէպի, պուզուն, ուզուն միւտտէթ գաֆասընա տանանըշ գալմասընտան, պէյնինտէ հասըլ օլմուշ օլան իւֆիւնէթ օլտուզունու թաստիգ իտէճէք տիր... Պու պուլուշում, պիրինճի տէրէճէտէ տիր, վէ եարըն ագչամքի ղագէթալար իջին իսէ, պու պիր վագըլի ղարիպէ սրրասընա կէչէճէք տիր, տէտի:

Մ. տը Լօքէրն, քէնտի մէմնունիյեթինի պու սէօզլէր իլէ իզհար իյլէտիքտէն սօնրա, ճէպինէ իւշ ատէտ սիկարա վազ իթտի, վէ տէօրտիւնճիւ սիկարաեը տա եագըպ, վէ սասթընա պագըպ, տօգուզու իւշ չարեէք կէչմէքտէ իտուկինի անլաւըգտան սօնրա, օտատան տիշարը չըգտը, վէ պիրինճի գաթըն սօֆասընտա, եարըմ սասթ էվվէլ պիր լուի ալթուրնու վիրմիշ օլտուզու ուշաղա րասթ կէլէրէք,

— Լօգանթանըզ սասթ գաշտա գաթանըր, տէյի սիւալ իթտի:

Ուշագ. — Էֆէնտիմ, պու խուսուս միւշթէրիլէրէ աեիտ տիր: Շէօյլէքի, միւշթէրիլէր կիթտիքլէրի հալտէ, լօգանթանը գաթարըզ... պու իսէ, ալէսսէվիեք սասթ օն պիր սուլարընտա (եանի եարը կիճէտէն պիր սասթ էվվէլ) վուգու պուլուր: Պու կիւն պիր խայլի միւշթէրիլէրիմիզ կէճ կէլտիքլէրինտէն, լօգանթամըղըն եարը կիճէեէ գատար աչըզ գալաճաղընա շիւպհէմիզ եօգ տուր:

Բօպէրթ. — Սիզէ պունու սօրմագտան մագքսէտիմ շուտուրքի, պիրիքտէ կէօրտիւկիւնիւզ տօսթում պիր ագքէյֆ օլմուշ տուր:

Ուշագ. — (Քէնտի քէնտիեէ.) Պիր ազ տէյիլ, չօգ զիւկատէ քէյֆ օլմալը: (Աշիքեարէն.) Տօսթունուզա պիր գատէհ չայ հազըրլամագ լազըմ մը տըր:

Բօպէրթ . - Խա՛յր , տօսթ ում խաւթա տէյիլ տիր .
անճագ պաշը աղըր օլտուղունտան, սէտիրին իւղէրինտէ ու-
եռւմագտա տըր . Իմտի , սիղէ ըէճա իտէրիմ քի , ույգու-
սոննա մանի օլմաեասընը :

Ուշագ . - Էֆէնտիմ , պու խուպուստա սիղ պանա էմին
ջլուն , պէն օտասընա պիլէ կիրմէմ :

Բօպէրթ . - Պէն պիր տօլաշաճաղըմ , պէլքի պիր սաաթ-
տաճ կէլիրիմ : Եկէրչի կէլէմէզ իւէմ , տօսթ ում իչին ,
պիր արապա կէթիրտին , վէ միւշթէրիլէրինիղին ճիւմլէսի
կիթտիքտէն սօնրա քէնտիսինի ուեանտըրըն :

Ուշագ . - Անլատըմ , էֆէնտիմ . սիղի խօշնուտ իթմէ-
կէ շալըշըրըմ :

Բօպէրթ . Բանիէ-Ֆլէօրի լօգանթասընտան չըդտըղ-
տան սօնրա , ըէնկեարէնկ ֆէնէրլէրին վէ շամաթալը միւ-
ղիգալարըն արասընտան կէջէրէք , Շանը-Էլիղէնին պիւեիւք
կէշիտինէ տօղրու եօլա ըէվան օլտու :

Մէքդուլ . եօլտա կիտէրքէն , քէնտի քէնտիեէ չէզլէ
տիմէքտէ իտի :

— Ատամ էօլտիւրմէքլիքնէ՞ գատար գօլայ չէյ իմիլ...
իլթիրապը գալպէ տիւշար օլունուր տէրլէր , ֆագաթ պէն
հիշ պիր չէյ հիսա իթմէեօրում . . . Սարիօլ պէնիմ եօլումա
սէտա չէքիեօրում . . . շիմտի օ սէտտի պէրթարաֆ իթմիլ
օլտուղում հալտէ , քէնտի եօլումա տօղրուճա կիտէպիլիրիմ :

Իրթէնի կիւն , ագշամա տէկին , Բօպէրթ . Վիլ-Էվէք
օթէլինաէն տիշարը չըքմպտը , լաքին օ կիւն քէնտիսինէ
պէղաեէթ ուզուն կէօրիւնտիւ , վէ ֆիքրինտէն :

— Աճապա սէրխօշ պիր ատէմ եէրինէ , էօլմիւշ պիր
քիմնէ պուլտուգլարընտա նէ՞ տէտիլէր : Աճապա թանըլ-
մասը իչին քէնտիսինի Մօրկ նամ մահէլլէ կէօթիւրտիլէր
մի : - Սարիօլ , օրատա , պիրիիքտէ եաշատըղը էտնա հա-
շարիլէրտէն պիրի թարաֆընտան թանըլաճագ մը տըր ,
տիմէքտէ իտի :

Մէրգում, պու սէօզլէրի սէօյլէտիկի զէման, ֆէվզէ-
լատէ փասլըրսըղըզլա ազչամքի զաղէթալարա պէքլէմէք-
տէ իտի :

Փաղաթ, կաղէթ տը ֆրանս վէ Բաթրինամ զաղէթա-
լարն դուչագլարընը երթտըգտան սօնրա, նէ՛ պիրինտէ
վէ նէ՛ օլ պիրինտէ, Բանիէ-Ֆլէօրիտէքի հատիսէեէ տայիր
հիչ պիր քէլիմէ պիլէ եազըլմիշ օլմատըղընը կէօրտիւկիւն-
տէ, զանէթլէ մէյեուս օլտու, վէ քէնտի քէնտիեէ,

— Պու զաղէթաճըլար, նէ՛ գատար կէճ խապէր ա-
լըեօրլար. պու ճիւմլէ իլէ պու հավատիս՝ մուհիմմ տիր.
պէսպէլլի եարընքի նիւսիսէլէրինտէ պունա տայիր մալիւ-
մաթ վէրիլէճէք տիր, տէտի :

Մ. տ'Օպէրիվ, օ ազչամը, քէնտի սըրքեաթիպի օլան
գօնթուլն, միւթատը իւզրէ զաղէթա օքումատըղընա վէ
խուսուսիլլէ զաղէթալարըն ումուրը բօլիթիգիլիէ պէնտ-
լէրինէ բէք ազ էհէմմիեթ վիրտիկինէ տիգզաթ իթմէք-
լէ ասէպէպլինի սիւալ իլլէտիկիւտէն, Բօպէրթ, պիր ազ րա-
հաթսըզ օլտուղունու տէրմիեան իլլէտի :

Բօպէրթ, օ ազչամը էրքէնճէ եաթաղընա կիրտի իսէ
տէ, պիր թաղըմ ըիւեալար իլէ րահաթսըզ օլտուղունա
տան, լանըզըլա ուեուեամատը :

Մէրգում, Սարիօլու, կեահ սէրիսօլլուղունտան նաչի
եիւզիւ պուրուլմուշ, կեահ զէհիրին թէէստիրինտէն լէհ-
ճէսի պօզուլմուշ օլարագ, վէ կեահ տախի իսթիհզաքեա-
րի վէ թէհտիտավէր սուրէթտէ կիւլէրէք, եաթաղը պա-
շընտա զանն իլէ, պէլքի օն տէֆա պիրտէն պիրէ ուեանտը :

Հէր նէ գատար, պու ըիւեալարը սըրասընտա, Բօ-
պէրթ, քէնտի քէնտիեէ, - Է՛յ կիճէ բէրիլէրի, քեաֆֆէնիզ
տէ պի ապու էսաս շէյլէրսինիզ. ճիւմլէնիզէ գարշը մէյ-
տան օգուրում, - տիմէքտէ իտի իսէ տէ, պու ճիւմլէ իլէ
պիր թաղեիզ, վէ միւպհէմ պիր իզթիրապը գալպ հիսս
իթմէքտէ իտի :

Նիհանէթ, սապահա գարշը, մեղքիւր թիւեալար խի-
թամ պուլարագ, տէրին պիր ույգու պասմըշ իքէն, եինէ
մէրգում, սիւրաթը պազը ատըմլարըն շամաթատընտան
պաղթէթէն ուեանտը, վէ իհթիեար ժողէֆ խըղմէթքեար,
թէլաշլէ օտանա կիրէրէք, վէ բէրէլէեէրէք,

— Միւսիւ գօնթ . . . ա՛հ միւսիւ գօնթ . . . տէտի :

Խըղմէթքեարըն, պունտան զիեատէ սէօղ սէօյլէմէկէ
վազթը օլամատը, վէ Բօպէրթ, ժողէֆին արգասընտա,
պիր բօրիս գօմիսէրիյլէ սիվիլ գըեաֆէթինտէ խրի զապթի-
եէ մէմուրու կէօրտիւ :

Գօմիսէր, եաթաղա եադլաշարագ,

— Գօնթ տը Լօքէրն եախօտ քէնտինիզի պու եօլտա
թէմիեէ իթտիրէն սիզմիսինիզ, տէտի :

Բօպէրթ . - Էվվէթ, պէն, սահիհէն գօնթ տը Լօքէր-
նիւմ, վէ Էօյլէ օլտուղումու շիմտի իսպաթ իտէպիլիրիւմ :

Գօմիսէր . - Սիզ, 1847 սէնէտի գեկտեմբերինին 3 իւն
տէ, Բօպէրթ Սօլնիէ իսմիյլէ իւշ սէնէ մահպուծիեթէ մահ-
քիւմ օլմուշտունուզ, տէյիլմի :

Բօպէրթ . - (Լէհճէսի սօլարագ .) Ա՛յա, ա՛յա, ա՛-
յա . . . պու պապտէ պիր եանըշըրընըզ վարտըր, վէ պու
եանըշըրըր թահգըզ իթմէք գօլայ տըր :

Գօմիսէր . - Պու մատտէ հագգընտա, իշինիզէ մէմուր
օլան միւթէնթիզէ իճապ իտէն իյզահաթը վէրին : - Բօ-
պէրթ Սօլնիէ, պէն սիզի գանուն նամընա տէրտէսթ իտի-
եօրում . . . Էսվապընըզը կիեինին, վէ պէնիմլէ պերամպէր
կէլին :

Բօպէրթ . - Փազաթ միւսիւ, պէն մասումում, պի-
կիւնաֆում :

Գօմիսէր . - Իյի եա, իյի եա :

Բօպէրթ . - Հիշ տէյիլ իսէ, շու նամուսլու իսանէ տէ-
րունինտէ ախը ու կիրիֆթ օլունմագըրգ մահճուպիեթին-
տէն իսալի օլամա՞ղմընում : Սէրպէսթճէ միւտտալի ումու :

միլիք տայիրէսինէ կիթմէք լուծփունա մագհար օլամա՞ղ-
մըերմ :

Գօմիսէր . - Պու միւմքին տէյիլ տիր :

Բօպէրթ . - Ֆազաթ սիզէ նամուսում իւզէրինէ եէմին
իաէրթիքի . . .

Գօմիսէր թէպէսսիւմ խտիպ , ճէվապ վիրմէտի :

Բօպէրթ . - (Քէնտի քէնտիսէ վէ ֆէվզէլատէ ազիմ
պիր մէյեուսիսէթլէ .) Իշթէ չիմտի պէլամը պուլտում .
լաքին պէնի քի՞մ զամմաղլամըչ տըր :

Բօպէրթ , պու սըրատա Սարիօլու տիւշիւնտիւ իսէ տէ ,
Սարիօլա էմիի հագգ վագը օլմուշ իտի :

Գօմիսէր . - Սիզի պէքլէեօրում , պիր աղ չաբուգ իտին :

Խըզմէթքեար , - (Գօլլարընը թավանա տօղրու գալ-
տըրարագ , եավաշ սէաա իլէ .) Սիւպհան Ալլահ , սիւպ-
հան Ալլահ , պու նէ՞ տէհշէթլի վագըա տըր . . . չիմտի է-
ֆէնտիմ պու վագըաեր իշիտիր իսէ , նէ՞ տիսէճէք տիր . . .
պիշարէնին էօլիւմիւնէ սէպէպ օլաճագ տըր :

Մ . տը Լօքէրն , երլարըրմտան վուրուլմուշճասընա
տիթրէեէրէք գարեծլասընտան էնիպ , մաքինավարի սու-
րէթտէ էսվապընը կիսինտի :

Լաքին , էսվապընը իքմալ իթմէք իւզրէ օլտուղուն-
տա , պիր աղ ագլը պաշընա կէլէրէք , սըրքեաթիպլիք խըզ-
մէթինին ճէսիմ մաաշընտան արթըրմըչ օլտուղու պիր գաշ
ատէտ պանգնօթու հավի պիր չիզտանը ալըպ , ճէպինէ
գոյտուգտան սօնրա ,

— Միւսիւ , պէրապէրինիղճէ կէլմէեէ հագըրըմ , ֆա-
գաթ վար գուվլէթիմլէ բրօթէսթօ իտէրիմ . . . Նամուսու
պիր ատէմէ , խըրսըղ եօլունտա մուամէլէ իթմէքլիք , բէք
պիւսիւք հապարէթ տիր : - Ալլահա ըամարլատըգ պապա
թօղէֆ , եագընտա եինէ կէօրիւշիւրիւղ . . . Իչպու շայեանը
թէէսսիւֆ եանլըչլըգտան տօլաեը Մ . տ'Յպէրիվի տիւշարը
իղթիրապ գըլմաեըն . . . Հէր չէյ պիր ազտան անլաշըլա-

ճաղընտան, պիր գաչ սաաթա գատար պէն ավտէթ իսէ-
րիմ, տէտի :

Խըզմէթքեար . - Ալլահ իշիթսին , միւսիւ գօնթ :

Գաբունուն էօնինտէ պիր արապա տուրմագտա օ-
լուպ , գօմիսէր , Բօպէրթի պու արապաեա օթուրթտու :

Սօգաղըն տիկէր թարաֆընտա, բէրտէլէրի էնտիրիլմիշ
տիկէր պիր արապա պուլունուպ , Մ. տը Լօքէրն օթէլտէն
չըզըպ արապաեա կիրտիկի խըրատա, մէզքիւր իքինճի արա-
պանըն պիր բէրտէսի գալտըրըլտը , վէ ֆիթուհաթ քէսպ
իթմիշէսինէ պիր հալտէ պուլունան պիր պաշ կէօրինիւպ,
պիր սանիյեէ սօնրա նապէտիտ օլտու , վէ արապանըն բէր-
տէսի գաբանտը :

Ձապթիեէլէրտէն պիրի . - (Արապաճըեա .) Հապսիսա-
նէեէ կիտէճէեիզ :

Արապա եօլա չըգտը , վէ սէքիզ կիւն սօնրա, Բօպէրթի
թէքրարէն , մագնուն ալէյհիւմէ մախսուպ օլան գանարէ
իւզէրինտէ օթուրթտուրուլտու , վէ քէնտիսիյէ Բօպէրթ
Սօնիէ արասընտա ասլա միւնասիպէթ պուլունմատըղընը
իպպաթէ չօգ չալըչտը իսէ տէ , օն գատար շահիտ , մուղա-
յիրինի սէրտ ու պէեան իթտիլէր :

Պինապէրին , ղըեապէն վէրիլմիշ օլան իւշ սէնէ մահ-
պուսիյեէթ հիւքմիւ , թապիաթիյէ թաստիգ օլունարազ ,
Բօպէրթ հապսիսանէեէ իլգա գըլընտը :

*
*
*

Պիր ագչամ , - եանի իւշ սէնէ սօնրա , - եիւզիւնիւն
իւշ բայը ըէնկլի կէօզիւք վէ ղահէթ էնյի պիր պօղազ
պաղը իլէ կիզլէնմիշ օլան կէնճ պիր ատէմ , հէման ութա-
նարազ , Մ. տ'Օպէրիվին օթէլի գաբուսունու չալտը :

Խարիճտէքի կազ պօրուլարընըն ճիւզիճէ պյտընլը-
ղըյլա անլաշապիլտիկինէ կէօրէ , օթէլին վասի հավիսի

չայեանը թէէսսիւֆ պիր հալ քէսպ իթմիշ իտի : Շէօյլէ քի,
թաշարըն արալարընտա օթլար թիւրէմիշ օլուպ , օլ ճէսիւմ
պինանըն բէնչիրէլէրի արգասընտա իսէ , հիշ պիր ըշըգ կէօ-
րիւլմէքօրտու :

Միւսաֆիր . - (Սէսինի թէպտիլ իտէրէք .) Մ . տ'Օպէ-
րիվ պուրատա՞ մը տըր :

Գաբուճու . - Իւշ սէնէտէն պէրի տիր քի , էֆէնտիւմ
պիր պէյն խասթէլիկինտէն վէֆաթ իթմիշ տիր :

Միւսաֆիր . - Գըզը նէրէտէ տիր :

Գաբուճու . - Պիր մանասթըրա չէքիլմիշ տիր :

Միւսաֆիր . - Պու մանասթըր՝ Բարիտէ՞ մի , եօգսու
էեալաթ տախիլինտէ՞ մի տիր :

Գաբուճու . - Նէ՞ եաբաճագսընըզ :

Միւսաֆիր . - Մատմուազէլ տ'Օպէրիվէ մու հիւմմ պիր
իֆատէմ վար տըր :

Գաբուճու . - Քիմին թարաֆընտան :

Միւսաֆիր . - Փամիլեասընա մէնսուպ պիր տօթ թա-
րաֆընտան :

Գաբուճու . - Փամիլեասընըն պու տօնթունա սէօյլէ-
եինիզ քի , մատմուազէլ Հանրիէթ՝ քէնտի իսթէքիլիկլէ
տիւնեատան չէքիլմիշ օլտուղունտան , հէր քիմին թարա-
ֆընտան օլուր իսէ օլտուն , վէ հէր նէեէ տայիր օլուր իսէ
օլտուն , քիմսէնին իֆատէ վէ թէպլիղաթընը գապուլ ի-
տէմէզ : Պու էմը՝ գաթի տիր :

Միւսաֆիր . - Փագաթ . . .

Գաբուճու . - Կիճէնիզ խայր օլտուն , տիեէրէք գա-
բուճու գաբաեըզ իչէրի չէքիլտի :

Օգուեանլարըմըզճա թանըլմըշ օլմասը տէրքեար օլան
Բօպէրթ տը Լօքէրն՝ պաշընը աշաղըեա էյմիշ օլարագ օրա-
տան չէքիլտի , վէ կիտէրքէն , քէնտի քէնտիեէ ,

— Փագաթ հէր հալտէ քէնտիսինի պուլմայըեմ . . .
մէյտանտա պիր տէ չօճուգ վար քի , պու սաեէտէ եադա-

սը էլիմոէ տիր, վէ էկէր իճապ իտէր իսէ, ըէզալէթ տա-
խի չըգարաճաղըմ տէտի:

Իրթէսի կիւն, ալլէսսապահ Բօպէրթ, Սէն-Տընի ատա-
սընա կիթտի, լաքին վաղթիլլէ Սարիօլուն քէնտիսինի կէօ-
թիւրմիւշ օլտուղու պալըգճը խանէսինտէ թանըմստըլը
պաղը քիմնէլէրէ թէսատիւֆիլէ, պալըգճը իլէ գարըսը հազ-
գընտա մալիւմաթ իսթէտի, ֆագալթ քիմնէնին անլէր հազ-
գընտա մալիւմաթը պուլունմամադտա իտի: Շու գատար
քի, զալիպա իւշ սէնէ էվիլէլ Բօզալինին ղէվճինն պիր մի-
րաս տիւշմէքլէ, մէրգում, խանէսինի սաթմիւշ, վէ գարըսը,
էվլատը, վէ սիւտտէ պիւեիւթտիւքլէրի չօճուգլա պէ-
րապէր օրաեը թէլք իթմիշ իտի:

Բօպէրթ, պու թէշէպպիւսիւնտէ մուվաֆիֆազ օլմա-
եընճա, քէնտի քէնտիեէ,

— Հէր իւմիտ մահվ օլուեօր, տէտի:

Ֆիլվազը, մէրգումուն մուվաֆիֆազը յէթսիլլիկի գա-
թի զանն օլունուպ, գուրմուշ օլտուղու, վէ մուհասէնաթը
կէօրմէք իւզրէ պուլունտուղու հիլլէ վէ տէսիօէտէն, եա-
լընըզ, Պաթինեօլ տալիրէյի պէլէտիեէսի աէֆթ երլէրինտէ-
քի վէլատէթ գայտը գալմըշ իտի:

ՄՈՒԳԱՑՑԵՄԵՆԻՆ

ՎԵ

ՊԻՐԻՆՃԻ ԴԸՍԵՐՆ ԽԻԹԱՄԸ

Ք Ս Ա Վ Ի Է Տ Ը Մ Օ Ն Թ Է Բ Է Ն

Բ Ա Ր Ի Ս

Ֆ Ա Ճ Ի Ա Լ Ա Ր Ը

Ե Ա Ք Օ Տ

ԲԱՐԻՍԻՆ ՄԻԻԷՍՍԻՐ ՎԱԳԱԱԼԱՐԸ

ԻՔԻՆՃԻ ԳԸՄՄ

ԲԱՐԻՍՏԷ ՊԻՐ ԷՕՐԻԻՄՃԷՔ

Մ Ի Ի Թ Է Բ Ճ Ի Մ

ՍԱՀԻՊ ՎԷ ՆԱԵԻՐԻ

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԹՕԼԱՆԱՆ ԿԱՐԱՊԵՏ ՊԻՊԷՐԵԱՆ

معارف نظارت جلیله سنه ۱۰۳۰ نومروى رخصتيله طبع اولنشدر

Ի Ս Թ Ա Ն Պ Օ Լ

ՄԱԹՊԱ՝ԱՆԻ Կ. ՊԻՊԷՐԵԱՆ

Ֆինանսներըյար եօգուշու եռսուոմեան խան Ն. 7

1887

Բ—33

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY

ASTEN LENOX

TILDEN FOUNDATION

1892

1009 Broadway New York City

1892

1892

1892

1892

1892

Բ Ա Ր Ի Ս

Փ Ե Ճ Ի Ե Լ Ե Ր Ը

Յ Ա Ր Օ Յ

ԲԱՐԻՍԻՆ ՄԻԻԷՍՍԻՐ ՎԱԳԱԱԼԱՐԸ

ԻՔԻՆՃԻ ԳԸՄՄ

ԲԱՐԻՍՏԷ ՊԻՐ ԷՕՐԻԻՄՃԷՔ

1

Լավալ սօգաղընտա , խայլիճէ եէնի օլան պիր պինա-
նըն պէշինճի գաթընտա , ԺօրԺ Թրէժան նամ ըէսսամըն
ըէսիմճիլիք տայիրէսի պուլունմագտա իտի :

Իշպու տայիրէ , օրթա տէրէճէ պիւեիւքլիւքտէ օլուպ ,
պիրի՝ Թաամ օտասը վէ տիկէրի եաթագ օտասը օլմագ
իւզրէ , իքի պիթիլիք օտատան վէ պիր մաթպախտան միւ-
րէթթէպ իտի :

1872 սէնէսինտէ , վէ յունվար այընտա , պիր սապահ
օգուեանլարըմըզը կիրտիրմէքտէ օլտուղումուղ եաթագ օ-
տասը , ալէսսէվիեէ Թուալէթ օտասը պիւեիւքլիւկիւնտէ
օլուպ , պիւթիւն մօպիլեասը՝ պիր տէմիր դարեօլա , իքի
ատէտ սօպու , պիր այնալը տօլուպ , վէ մէշէ աղաճընտան

եաբըլմըչ քիւշիւք պիր մառատան իպարէթ իտի , վէ պու-
գատար շէյլէրին գօնուլմուշ օլմասընտան , օտա տարլաշ-
մըչ իտի :

Օտանըն թաւանը իլէ տիվարլարը , գարեօլանըն վէ
թէք բէնշիրէնին բէրտէլէրի միսիլու էնլի քէնարլը վէ
րէնկլի գումաշլար իլէ գաբլանմըչ իտի :

Մէգքիւր օտանըն գարուսունտան կէշտիկիմիզ սըրա-
տա , զիքը իթտիկիմիզ բէրտէլէր , սըզը սըզը գաբալը օ-
լուպ , սաքին պիր ույգու իշինտէ պուլունան խանէ սահի-
պինին էթրաֆընը գարանլըզ իհաթա իթմիշ իտի :

Լաքին մէրգումուն ույգուսու սօնլարընա եադլաշմըչ
օլմասըյլա , ժօրժ թրէժան , պիրտէն պիրէ խաֆիֆէն գը-
մըլտանըպ , կէօղլէրինի աշտը , վէ պաշընը գալտըրըպ ,

— Վալանթէն , տէյի չաղըրտը :

— Էֆէնտիմ , տէյի չաթլագ պիր սէս ճէվապ վիրտի :

— Պուրանա կէլ Վալանթէն :

— Կէլտիմ , էֆէնտիմ :

Այնի վադըթտա իրիեարը պիր տէլիգանլը իշէրի կիրտի :

Պու տէլիգանլը պէեաղ պիր գրաւթապ պաղլամըչ , գըր-
մըղը վէ պէեաղ չըպուգու պիր եէլէք , վէ ֆընտըղը պիր
բանթաղօն կիեինմիշ , վէ օտա խըզմէթքեարլարընա մախ-
սուս պիր բէշթիմալ պաղլանմըչ օլտուղու կիպի , սօլ գօլ-
թուղու ալթընտա տախի , թօղլարը ալմագ իշին պիր սիւ-
բիւրկէ պուլունմագտա իտի :

Ժօրժ . - Սաաթ գա՞շ տըր , Վալանթէն :

Վալանթէն . - Փապրիգանըղըն սաաթը պիր աղ էվվէլ
օն չալտը , էֆէնտիմ :

Ժօրժ . - Սապահըն սաաթ օնո՞ւ մու , եօգսա ագչա-
մըն մը :

Վալանթէն . - (Սաաթտիլանէ կիւլէրէք .) Սապահըն ,
էֆէնտիմ , Փապթ , զաթընըզ բէք չօգ ուեու մատընըզ :

Ժօրժ . - Սօպանըն աթէշիմի եադտըն մը :

Վալանթէն . - Շիւպհէտիզ ետգտրմ էֆէնտիմ . հաթ-
թա պիր ազ էվվէլ սիզին ույդունուզտա չրգարտրղընըզ
խըրըլթըտան տահա զիեատէ շիտտէթլէ ալէվին սէտասը
իշիտիլմէքտէ տիր : - Զաթէն աթէշսիզ պուրատա սուր-
մագ միւմքին տէյիլ տիր : - Տահա հալէա , պոզուգտան
պուրնումուն ուճու գըզարմըլ սըր , կէօրէպիլիրսինիզ .
պիր ազ էվվէլ էֆէնտիմին ձիկարօ զաղէթասընը օգու-
տուղում պըրատա , թիր թիր տիթրէեօրուտում . . . Պու
սէնէքի պոզուգ բէք շէտիտ տիր . . . Պիւթիւն ըրմագ-
լար տօնմուշ տուր . . . Շունու տախի զաթընըզա խապէր
վէրիլիմ քի , մատէն քէօմիւրիւմիւնիւն հէման տէօրիւնթիւ-
օիւ գալմըլ տըր :

Ժօրթ . - Պիր ազ քէօմիւր ըսմարլամալը :

Վալանթէն . - Էֆէնտիմ , էկէրչի էսկի պօրճու էօտէ-
մէք իւղրէ լաղըմ կէլէն մէսլաղը պանա վէրիլսէնիզ , եէ-
նիսէն քէօմիւր ըսմարլաեապիլիրիմ :

Ժօրթ . - Հէնուզ վատէմիզ վար տըր :

Վալանթէն . - Խայր , էֆէնտիմ , վատէմիզ գալմամըլ
տըր . իւչիւնճիւ տէֆա տըր քի , քէօմիւրճիւ քէնտի մաթ-
լուպունու իսթէմէք իչին պուրատա կէլիեօր : Պունտան տօ-
լաեը օլ գատար ութանըեօրում քի , քէնտիսինէ նէ՞ ճէ-
վապ վիրէճէեիմի պիլմէմ :

Ժօրթ . - Բէք իյի , ալաճաղը նէ իսէ , վէրիլէճէք տիր :

Վալանթէն . - (Շիւպհէլի պիր թարզտա .) Նէ՞ վաղըթ
վէրիլէճէք տիր , էֆէնտիմ :

Ժօրթ . - Աչաղը էնտիկին զէման . . . չիմտի սէն շու
բէրտէլէրի աչ , պէն գալգըեօրում :

Խըզմէթքիար իշպու էմրէ իթաաթ իթմէքլէ , օտա ը-
չըտը , վէ՞ Վալանթէն գարեօլանըն եանընա ավտէթլէ , իզ-
հարը հայրէթ իթտիկի կիպի , իրի տէֆա տախի թօհաֆ
պիր սէս չըգարտը :

Ժօրթ . - Նէ՞ օլսեօրսուն :

Վալանթէն . - Էֆէնտիմ, պու սապահ նէ՞ գատար զէնկինէշմիշսինիզ, Չանն իտէրսինիզ քի, պու կիճէ պիր տամուզ թաճիրինի ոյմուշսունուզ :

Ֆիլվագը, մէշէ աղաճընտան եաբըմըշ օլան քիւչիւք մասա իւզէրինտէ օթուզ պէշ գըրդ ատէտ գատար լուի ալթունու պուլունուպ, խըզմէթ քեարըն հայրէթ վէ թէաճաճիւպիւ պունտան նէշէթ իթմիշ իտի :

Ժօրթ . - (Թէպէստիմ իտէրէք .) Եվվէթ, պու ալթունւլարը պիր սաաթտա գաղանտըմ . . . Էկէրչի պիր աղաճըգ իգպալիմ եալէր կիթսէ, գումար՝ ըէսիմճիլիքտէն տահա քեարլը տըր : - Իյի խաթըրմա կէլտի, Վալանթէն, սանա պիր միգտար պօրճում օլմալը տըր : Եանըլընօրմուեում :

Վալանթէն . - Խա՛յր, խա՛յր, Էֆէնտիմ, եանըլմաեօրսունուզ . այտա էլլի Ֆշանգ հիսապըյլա, պանա ալթը պյլըգ պօրճունուզ վար տըր քի, ճէման եիւզ ըիալ իտէր :

Ժօրթ . - Վալանթէն, սէն բէք հիսապիսին :

Վալանթէն . - Էֆէնտիմ, Էկէրչի թէքմիլ ալաճաղըմը վիրմէք ֆիքըրնտէ իսէնիզ, պու զահէթ կիւզէլ պիր թասափվուր տուր :

Ժօրթ . - Շիմտիլիք, ալէլ հիսապ շու իքի եիւզ ֆրանգը ալ :

Վալանթէն . - (Ֆէվգէլատէ սիւրաթլէ օն ատէտ ալթունու ալարագ .) Թէշէքքիւր իտէրիմ, Էֆէնտիմ :

Ժօրթ . - Պու սապահ մէքթուպ կէլտի՞ մի :

Վալանթէն . - Ֆիկարօ զաղէթասըյլա իւշ ատէտ տամալը քեաղըտտան զայրի հիշ պիր շէյ կէլմէտի : - Օ քեաղըտլարը կէօրմէք իսթէրմիսինիզ :

Ժօրթ . - Նէեէ տայիր օլտուգլարընը պիլիրիմ . կէօրմէքլէ նէ՞ եաբաճաղըմ : Մէհաքիմ մուպաչըրլարը Էֆէնտիլէրին թապիր վէ իսթիլլահը, հէր վագըթ ալնի շէյ տիր :

Վալանթէն . - Եվ սահիպի տախի, պունտան ագտէմ քէնտիսինէ վէրիլմիշ օլան քիրա մագպուզ սէնէտիլլէ եօ .

գարը չըզըպ, պու կիւն, յունվար այրննն երկիրմիսի օլտու-
ղունու, վէ քիրաննն պէշ կիւն կէճիքմիշ իտուկինի դաթը-
նըղա խապէր վիրմէքլիկիմի թավսիեէ իթտի:

ԺօրԺ. - (Ումուղլարընը չէքէրէք.) Աճայի'պ, պու ա-
տամտա պէնի եօրաեօր. պէշ կիւն քիրասը կէճիքմիշ տիր
տէյի պու գատար թաճիղ իթմէսի ասլա եագըշմաղ...
նիհանէթ շուրատան չըզըպ կիտէճէեթ... Պու տէրէճէ
թէրպիեէսիզճէ վէ ինատճըլըզլա ազչէսինի թալէպ իյլէ-
մէքտէն ասլա ութանմաեօր... Մատէմ քի, պու ատէմ,
ապարէթ սահիպի իսէ, տիմէք զէնկին տիր, վէ բարաեա
օլ գատար իհթիեաճը չէտիտի եօդ տուր... Էօյլէ տէյի'լ
մի վալանթէն, տօղրու սէօյլէմէեօրմուեուլմ:

Վալանթէն. - (Պու սէօյլէրէ իսքեաթ օլմամըշ կիպի
կէօրիւնմէքլէ պէրապէր.) Էվվէթ, Էֆէնտիմ, բէք տօղրու
սէօյլէեօրսուուղ. լաքին, չիմտիլիք պու սէօյլէրի պըրա-
դալըմ. գահվալթը իտէճէ'քմիսինիզ:

ԺօրԺ. - Էվվէթ, լաղըմ օլան չէյլէրի սաթըն ալմագ
իւզրէ սէն տիշարը չըգաճագսըն. հա'յտէ, պանա պիր բար-
շա քեաղըտ իլէ պիր գուրշուն գալէմ վէր. Սէնին գուվ-
վէյի հաֆըզանա Էմնիլիէթիմ օլմատըղընտան, սաթըն ա-
լաճաղըն չէյլէրի եաղմագ իսթէրիմ:

ԺօրԺ Թրէժան, շու չէյլէրի պիր թարափտան եազ-
մագտա, վէ տիկէր թարափտան լիսանէն տախի սէօյլէ-
մէքտէ իտի:

— Եարըմ լիպրա բիշմիշ թէքէ, միւմքին մէրթէպէ
չիշման օլտուն. պիր կիւվէճ Մօնթէլիմարըն արտըճ գուշու,
պիր աթէտ սօղուգ քէքլիք բալաղը, պիր միգտար պուզ-
լու քէսթանէ, 1858 սէնէսինին շաթօ տիքէմ չարապընտան
պիր շիշէ, պիր լուի ալթունու գըյմէթինտէ պիր շիշէ Էս-
կի գօնեազ... մարգասընը պիլիրսին... Կրանտ-Օթէլտէն,
Էէթմիշ սանթիմէ պիր գուլթու տա Լօնտրէս-բարթակա
սիկարասը ալըրսըն, լաքին Էսմէր օլմալը... Պէն եալընըզ

գատընկարըն երկդիւ սարը օլմասընը սէվէրիմ, սայիր խու-
սուսաթտա համէրի թէրճիհ իյլէրիմ: - Կէչէրքէն, քէօմիւր-
ճիւնիւն էսկի ալաճաղընը տախի թէէտիեէ իտիպ, տէրհալ
իքի երկզ էլլի քիլօ քէօմիւր կէթիլմէսինի թէնպիհ իտէր-
սին, ֆաղպթ պունուն պէտէլինի վիրմէզսին: - Անլատըն
մը, Վալանթէն:

Վալանթէն. - Անլատըմ, էֆէնտիմ:

Ժօրժ. - Շու օն ատէտ լուի ալթունունու ճէպինէ գօ,
վէ իւչ չարեքէրտէն ալտէթ իթմէկէ պագ:

Վալանթէն. - (Երեքսէք սէտա իլէ.) Միւմքին տէյիլ
տիր, էֆէնտիմ, միւմքին տէյիլ տիր: տայիմա գօշարագ,
ազալլի պիր պուշուգ սատթ լաղըմ տըր:

Ժօրժ. - Հայվան, պիր արապա թութ:

Պու էմրտէն սօնրա, Վալանթէն սէրիան տիշարը
չըդտը, վէ ժօրժ Թրէժան եալընըզ գալըրընտա, եի-
կիրմի ատէտի պիր ազ էվվէլ պընմասըյլա խայլիճէ էք-
սիլմիշ օլան ալթուն երղընընա մահղունանէ պիր աթֆը
նազար իտէրէք:

— Ալիմ Ալլահ, Բարիտէ բարա բէք չարուգ սարֆ
օլունուեօր, պոճնզընյա պէրապէր պէնիմ մէսարիֆիմ տէ
ղանէթ ազ տըր, տէտի:

Պատէհու ժօրժ, եաթաղընտան գալգըպ, էավալընը
կիեինմէքլէ մէշղուլ օլտու:

Մն տագըզա սօնրա, մէրգում, պէեաղ ֆանէլատան
պիր տիղլիք վէ սիեահ գատիֆէտէն էնթարի կիեինիպ,
եաթագ օտասընտան տիշարը չըդտը, վէ քէնտի իշ օտա-
սընտա եանմագտա օլան սօպանըն եանընտա կէնիշ պիր
գօլթուգլու իմկէմիէտէ օթուրուպ, վէ թիւթիւն չիպու-
ղընու եագըպ, իսթէտիկի սիկարալարըն վիրուսինէ պէք-
լէմէեէ պաշատը:

Ժօրժ Թրէժան, էիկիրմիս պէշ էիկիրմիս աթթը չաղլա-
րընտա իրիեարը, գուվվէթլի վէ պիշիմլի պիր տէլիզանը

օլուպ, պիր գուսուրու վար իտի իսէ, օ ուսխի սիմասընտա,
էսէրը սէպաթ վէ միւրատըն պուլունմամասը իտի :

Հէր քիմ քէնտիտինի թէճէսսիւս իթսէ, իւք պագըշ-
տա, ԺօրԺ ԹըճԺանըն թապիաթճա զայիֆ վէ սէպաթսըզ
օլտուղունու, վէ հէր նէ գատար ֆէնա խույլարը եօգ իսէ
տէ, Էօմիւն մուհարէպէլէրինէ, թէնպէլլիկէ վէ զէֆը
ու Էյլէնճէլէրէ սէվգ իտէն մուղիրը նասիհաթ վէ միւլա-
հաղալարա գարշը գօյմագլըզ իգթիտարընտան մահրում
իտուկինի անլաեապիլիր իտի :

Իշպու ալէամէթլէրին ալտատըճը օլմատըզլարընը,
եագընտա վուգուաթլա տախի կէօրէճէեիզ :

Մէրգումուն իշ տայիրէսի, սահիպլէրի հէհուզ տէ-
րէճէյի շէօհրէթ վէ իգպալէ վասըլ օլմուշ օլմանանլարըն
իշ տայիրէլէրինէ պէնգէմէքտէ իտի :

Պու տայիրէ, մէշհուր սանաաթքեարլարըն աթիզ էշ-
եասըյլա, մէսէլա Կօպլէն վէ Ֆլանտր ֆապրիգալարընըն
խալըլարը, Չին, Ճաբօն, Սագսօնիա վէ Սէվր ֆիլ տիշի վէ
բօրպլէն մաթահլարը, րուան, Տէլֆիթ, Փաէնցա, Շան-
թիյեի վէ Ս.մնթէրտամ չինիլէրի, զարիպ սիլահլար, հայ-
րէթպախշ գումաշլար, վէ Էքսէր մէշհուր րէսսամլարըն իշ
տայիրէլէրինի զիեարէթ իտէնլէրին հայրէթ, թէաճճիւպ,
վէ մահղուղիեթինի մուճիպ օլան հէր նէվ ու շէքլտէ սիւս-
լիւ շէյլէր իլէ միւղէյեէն օլմանըպ, ատի սանտըզլար իւ-
զէրինէ վազ իտիլմիշ պիր տէրէճէ չաթլագ չինիլէր, ալշը-
տան մաամուլ պապը իշլէր վէ րէսիմ նիւմունէլէրի, վէ
պունլարա միւմասիլ տահա սայիր պազը Էշեա, մէրգում
րէսսամըն իշ տայիրէսի թէզեինաթընը թէրքիպ իթմէքտէ
իտիլէր :

Գըրմըզը սախթիեանտան էնլի պիր սէտիր տիվարա
տաեաթըլմըշ օլուպ, րէսիմ չըզմաղլըղա մախսուս օլան
տէսթկեահըն եանընտա, զարիպ պիր վազիեթտէ պիր ին-
սան գալըպը, վէ ալէթի մէգքիւրէնին իւզէրինտէ տախի

քիւչիւք պիր թասվիրին խայլիճէ իւրլէմիշ պիր միւսէվվէ-
տէսի պուլունմագտա իտի :

Պիր աղ էօթէտէ, վէ բէնչիրէնին եանընտա, եէշիլ
պիր պէզ իլէ հէման քեամիլէն գաբալը տիկէր պիր րէսիմ
չըզմագլըղա մախսուս տէսթիկեա հ մէվճուս օլուպ, էօթէ-
տէ պէրիտէ տախի, մէշին գաբլը եէտի սէքիլ ատէտ իս-
կէմէ վար իտի :

Պունլարտան պաշգա, մէվճուս օլան պիւեիւք սօպա
իլէ, տիվարտա ասմա պիր սաաթը, վէ ժօրթոն՝ իւզէրին-
տէ եէմէք եէտիկի քիւչիւք մասաեը վէ պօեա թապագ-
լարըյլա ֆըրչալարընա մախսուս տիկէր պիր քիւչիւք մա-
սաեը, վէ եաբըլաճագ թասվիրէրին իւք չէքիլէճէք չէ-
քիլլէրի իչին գուլլանըլան մուգավալարա միւթէալիգ իքի
իւշ ալէթի, վէ եինէ իքի իւշ ատէտ մէշէ աղաճընտան
եաբըլմըշ իսկէմէեի, վէ էվվէլճէ զիքը իթտիկիմիզ պիւ-
եիւք գօլթուգլու սանտալեէեի տախի զիքը ու իշար իյլէ-
տիկիմիզ հալտէ, պէտպախթ պիր պօրճլունուն մօպիլեասը-
նը գայտ իտէն պիր մուպաշըրըն մազպաթասը գատար
միւքէմմէլ մալիւմաթ վիրմիշ օլուրուզ :

2

Ժօրթ թրէթան, քէնտինին պիւեիւք գօլթուգլու իս-
կէմէսինտէ օթուրմուշ, վէ աեագլարընը սօպաեա տա-
եաթմըշ օլարագ, թիւթիւն չըպուղունու իչիեօրտու : Մէր-
գում, պու արա թասալը պիր հալտէ կէօրիւնմէքտէ իտի :
Նակէհան գաշլարը արասընտա տէրին պիր չըզըգ հա-

սըլ օլուպ, շիւպհէսիզ բէք մէսէրրէթ պախշ օլմահան միւ-
լահազաթ վէ թէֆէքքիւրաթընըն նէթիճէսի օլմադ իւզ-
րէ, տօտազլարընտան շու սէօղլէր չըգտը .

— Պու ալէմտէ զէնկին քիմնէլէր, հաթթա միլիօն սա-
հիպլէրի պուլունտուզունու, վէ բէտէրի միւհթէրէմիմ օ-
լան գօնթ Ֆիլիբ-Հանրի տը թրէժան՝ սէրվէթինի պիր թա-
գըմ ֆահիշէլէր իլէ թիւքէթմիշ օլմասա, պէնիմտէ, պու
ատէմլէրտէն պիրի օլմուշ օլաճաղըմը պիլմէք, հագըզէ-
թէն էսէֆ օլունաճագ շէյ տիր . . . շու հալ, պէնիմ պալթո
սըզլըզըմա տէլիլ տիր :

Պալէատէ զիքը իթտիկիմիզ էշեատան մատուտ օ-
լուպ, տիվարտա ասըլը պուլունան ասմա քիւչիւք սաաթըն
չարխլարը թահրիք օլունմաղլէ, գուգու գուշու շէքլինտէ
եաքըլմըշ օլան, վէ օ գուշուն սէսինի չըգարան քիւչիւք
ալէթ, գաֆէսինտէն չըգարագ, օն պիր տէֆա էօթտիւ :

Ժօրթ . - Սաաթ օն պիր տիր, վէ շու մասխարա Վա-
լանթէն հալէա մէյտանա չըգմատը . . . հէմ տէ պիր ա-
րապա թութմուշ տուր, վէ քէնտիսինէ պէքլէտիկիմի տէ
պիլիւր . . . Մութլագա պու հայլագ պէնիմէ էյլէնիեօր :

Այնի վագըթտա մէրգում խըզմէթքեար, ալաճագ
շէյլէրինի թէմամէն ալմըշ օլարագ ավտէթ իթտիկինտէն,
Ժօրթուն իֆատէսի եարը գալտը :

Վալանթէն սէրիան սուֆրանը գօյմագլա մէշղուլ օլ-
տուղու հալտէ, Ժօրթ՝ սիկարա գութուսունու աշտը, վէ
պիր աղ սօնրա, մէրգում տէլիզանլը, թաամ սուֆրասը-
նըն պաշընա կէշտիկինտէ, Վալանթէն,

— Էֆէնտիմ, սիզ թաամընըզը իթտիկինիզ սըրատա,
պէն տէ գահվէնիզի թէտարիք իտէրիմ. զաթընըզ բու-
սուլանըզտա գահվէնի եազմանա ունութմուշ իտինիզ.
հալպուքի, գահվէմիզ տախի թիւքէնմիշ իտուկինի եօլ-
տա տիւչիւնիւպ, գահվէճինին մաղազասընա կիթտիմ, վէ
պիր աղ գահվէ սաթըն ալտըմ, տէտի :

Փօրժ, զանեթ պողազավէր պիր քիմնէ օլմասըյա, քէմալը իշթիհա իլէ գարչըսընտաքի թաամլարը վէ շարապը եհեիպ իշերէք, տօտադլարընտա պիր թէպէսիւմ հասըլ օլտու, վէ պիր արա եհմէք վէ իշմէսինի տուրտուրուպ,

— Նէ՞ օլուր իսէ օլտուն, պէն՝ ըիւթպէ վէ սընրֆընտան տիւշմիւշ ֆագիւր պիր ատէմիմ, արաղի ու էմլաքտան մահրում գալմըշ պիր ճէնթըլմէնիմ, վէ միւշթէրիլէրի վէ պէլքի տէ տիրանէթի օլմանան պիր սանաաթքեարմ, լաքին նիհանէթ եաշամագ եօլունու պիլիլիմ: Շու պիւեիւք Բարիս շէհրի տէրունինտէ նիշէ միլիօն սահիպլէրի վար տըրքի, պէլքի պէնիմ գատար տա ալէա թաամ իթմէզլէր... Աճապա նիշին, սէրվէթլէրին հիշ պիր շէյէ եարթմանան ատէմլէր պունճա զէնկինիլք սահիպի օլուեօրլար, օլ պէեաղ տիշլէրիլէ միլիօնլարընը թէլէֆ իտէճէք օլանլար պու գատար ֆագիւր պուլունուեօրլար: Պու խուսուս, մուվաֆըդը հագգանիեթ մի տիր, տէտի:

Մէրգում, պու սէօզլէրի քէնտի քէնտիեհ սէյլէտիլքտէն ճօնրա, եհնիտէն վէ տահա զիեատէ իշթիհա իլէ թաամնա վէ իշմէսին տէվամ իթտի, վէ սուֆրատա պուլունան վէ էվլէլճէ զիքր օլունան թաամլարը վէ շարապը, վէ օն իքի գատար պուլլու քէսթանէեի եհտիկի կիպի, գահվէսինի, վէ շիշէսի պիր լուի ալթունունա օլան գօնեագտան տալսի իքի քիւշիւք գատէհ տալսի իշտի, վէ Բաթակա ֆապլիգնսընըն մալլէրինտէն օլան սիկարալարտան պիր տանէ ալըպ, թիւթտիւրմէկէ պաշլաեարագ, քէյֆլի պիր սուրէթտէ տէրեաեը խէեալաթա տալտը, վէ քէնտի քէնտիեհ,

— Եիւզ պին ֆրանգ իրատ իլէ պէրապէր ֆաննի Լամպէր... Ալիմ Ալլահ, պէն՝ պունտան զիեատէ պիր շէյարղու իթմէմ... Փաննի Լամպէր, աճապա քէնտիսինի սէվլիեօրմուեուլմ... օլասընը պէն տէ պիլմէմ... Կիւնտիւզ քէնտիսինի տիւշիւնիւրիւմ... կիճէ տէ խէեալ իտէրիմ...

Շէտիտէն անը արդուէրիմ . . . լաքին արդու՝ աշգ ու մու-
հապպէթ տէյիլ տիր . . . Հալպուքի , էկէրչի օ տա պէնի
սէվմէքտէ իսէ . . . Խա՛յր , Խա՛յր , մութլագա պէն պիր շաշ-
գընըմ . . . Ֆաննի Լամպէր պէնի մի տիւշիւնէճէք , - էկէր-
չի պէն անը սէվէր իսէմ , հէր հալտէ տիւլանէ օրնագլըղըմ
լագըմ կէլէճէք տիր . . . Խա՛յր , պէն անը սէվմէք իսթէեէ-
մէմ , տէտի :

Պու էննատէ ԺօրԺ Թըէժան , գօլթուզլու իսկէմէ-
սինտէն գալգըպ , բէնչիրէնին եագընընտա մէվզու օլան
րէսիմ չըզմանա մախտուս տէսթկեահա տօղրու կիթտի , վէ
հէման տիթրէմէքտէ օլան էլիլէ , մէղքիւր ալէթի կիզլէ-
եէն եէչիլ պէզի գալտրորտը :

Մէղքիւր եէչիլ պէզին գալտրըրըմասըյլա , գարա գաշ-
լը վէ եէչիլ կէօզլիւ սարը վէ կէնճ պիր գատընըն պաշը ի-
լէ պէտէնինին պօեանմըշ օլտուղու կէօրիւլտիւ :

Րէսսամ , պու գատընը , Պախօս իլահընա մէնսուպ րա-
հիպէ հալ ու գըեաֆէթինտէ չըզմըշ օլմաղլէ , հիւանի ճէ-
մալի միւքէմմէլ վէ կէօրիւլմէկէ շայեան իտի :

ԺօրԺ , պու թասվիրէ հայրէթլէ պագմագտա իքէն ,
քէնտի իշ աայիրէսինտէն իւշ ատըմ գատար ուզագտաքի
իշ օտասընըն շանը պիրտէն պիրէ չալընտըղընտան , Րէսսամ
տիթրէտի , վէ եէչիլ պէզի , Րէսմի մէղքիւրուն թէքրարէն
իւզէրինէ վաղ իթմէքլէ ,

— Պու գատար էրքէն կէլէն քի՞մ օլապիլիր . . . Ա-
ճապա պիր ալաճա՞գլը մը տըր : Հա՞նլը շէյթան պու վա-
գըթտա քէնտիսինի պուրանա սէվգ իտիեօյ : - Պէրէքէթ
վիրսին Վալանթէն լաեըղլը պիրնէօպէթճի տիր , վէ իչէ-
րի կիրմէսինէ միւսաատէ իթմէեէճէկի տէրքեար տըր ,
տէտի :

Այնի վագըթտա , Վալանթէն , գարուեալ եարը ա-
չըպ , պաշը կէօրիւնտիւկիւնտէն , Րէսսամ ,

— Կէլէն քի՞մ տիր , տէյի սիւալ իթտի :

Վալանթեն . - Մ. Վիպեր կելմիշ, էֆէնտիեի կէօրէ-
պիլիմիեիմ, տէյի սիւալ իտիեօր :

Ժօրժ . - Քէնտիօնի հէր վաղըթ կէօրէպիլիմիմ : - Սէօյ-
լէ իշէրի պուեուրսուն :

Տէրհալ Մ. Վիպեր, տօտագլարընտա թէպէսսիւմ
միպչահէտէ օլունարագ, վէ էլինի ուզաթարագ,

— Սապահլար խայր օլսուն, աղիգիմ ըէսսամ . . . Սիգի
կէօրտիւկիւմէ, նամուսում իւզէլինէ սէօյլէքիմքի, մէմ-
նուն օլսում, տէտի :

Լաթիֆ սօգաղընտա ըէսիմ թաճիլիկի իտէն վէ էհլի
սէրվէթտէն պուլունան Մ. Վիպեր, թագրիպա էլլի եա-
շընտա, գըսսա պօյլու, եուվարլագ շէքիլլի, տաղ պաշլը,
գըրմըզը վէ ֆալօրի սագալլը պիր քիմնէ օլուպ, պիշիմլի
էսվապ, եէնի պօթլին, ճէտիտ էլտիվէն վէ շարգա կիեին-
մէքլէ, տայիմա կիւզէլ պիր տէլիգանլը կիպի պուլուն-
մագտա, վէ ֆիւթիւհաթքեարանէ պիր թարգտա գարը-
լարա նաղար իթմէքտէ իտի :

Մէրգումուն քիւշիւք գարնընտան վէ եէլէկինտէն ա-
սըլմըշ օլան ալթուն սաաթ քէօսթէկինտէն տախի պիր
թագըմ ճիճիպիճիլէր սարգըլմըշ իտի :

Պու ըէսիմ թաճիլի, հէր նէ գատար սիմասընտա է-
սէրը խայրխահի կէօսթէրմէկէ չալըշմագտա իտի իսէ տէ,
պիր տիւրլիւ մուվաֆիադ օլամամագտա իտի :

Ժօրժ, հագըգի օլմագտան զիեատէ զահիրի պիր տօսթ-
լուգ թարղընտա միւսաֆիրիլլէ թօգալաշտըգտան սօնրա,

— Սիգիգիմ միւսիւ Վիպեր, հաճըլը ըիւզկեար սիգի
պուրաեա սէվգ իթտի, տէյի սիւալ իթտի :

Վիպեր . - Մալիւմիւնիւղ օլտուղու իւզըէ, ատէթիմ
մուճիպինճէ, ըէսիմճի ֆապրիգալարընը տօլաշտըղման,
սիգտէն տախի պաղը խապէրլէր ալմագսըղըն, Լավալ սօ-
գաղընտան կէշմէք իսթէմէտիմ :

Ժօրժ . - Սիգ ըէք ճալիպ պիր զաթսընըղ . . . Իմտի,

շու գոլթուգլու խկէմէտէ օթուրունուզ... պիր սիկարած իչմէք խթէրմիսինիզ :

Վիպէր . - Քէնտի սիկարա գութուսու ալմանա ունութմուշ օլտուղումտան , թէքլիֆինիղի մէմնունէն գաւալուլ իտէրիմ :

ԺօրԺ . - (Սչըգ օլան սիկարա գութուսունու թագտիմ իտէրէք .) Քէնտինիղ ինթիսապ իտին :

Վիպէր . - Պու նէ՛ տէպտէպէ , Բարթակա սիկարալարը ... ծո պէշ աւա սիկարա հա՛... Սիղ , հէր վագըթ պու սիկարալարտա՛ն մը գուլլանըրսընը :

ԺօրԺ . - Էվվէթ... պունուն ֆէնա վէ միւնասիպէթ սիղ պիր ատէթ օլտուղունու պիլիեօրում , լաքին նէ՛ եաձ բանըմ , տիկէր սիկարալարտան իչմէմ... չըպուղա մախսուս Գաբօրալըն ինճէ քէօք թիւթիւնիւ իլէ Հավանանըն խալիս վէ պիրինճի ճինա թիւթիւնլերինտէն խօշլանըրմ... Սիղ պանա պիր իշ թէքլիֆինէ՛ մի կէլտինիղ :

Վիպէր . - Թապիի , վէ էկէրչի բէք չօդ իշինիղ եօդ իսէ , ուղլաշապիլիիղ :

ԺօրԺ . - (Սատէտիլանէ .) Խալը , իշիմ եօդ տուր , վէ լիւղումունտան զիեատէ պօշ վագթըմ վար տըր :

Վիպէր . - Էկէրչի էօյլէ իսէ , պէնիմ իչին չալըշտըղընը հալտէ , մէմնուն օլուրում... հիւնէր վէ սանաաթընըզը ֆէվգէլլանէ թագտիր իթտիկիմի սիզտէ պիլիսինիղ... Միւսթագպէլինիղ դանէթ միւքէմմէլ օլաճաղընա իսքեաթ օլմուշում տուր : - Փագաթ շու նէ՛ տիր :

Վիպէր , պու սէօղլէրի սէօյլէտիկի գէման , թէք կէօղլիւկիւնիւ սօլ կէօղիւնիւն արալըգ եերինէ վագ իտէրէք , իւղէրինէ քիւչիւք պիր թասպիլին թասլաղը վագ իտիլմիշ օլան բէսիմ տէսթկեահընա եաղլաշտը :

ԺօրԺ . - Կէօրիւեօրսունուզա՛ , պու թանվիր՝ պիր քէօյ էվինին տախիլի հալի տիր :

Վիպէր . - Էվվէթ , էվվէթ , կէօրիւեօրում : - Ղանէթ

ճալիպ պիր ալթ գաթ սալասը տըր , վէ պունտա իհթի-
 եար վէ ղաեեթլէ միւհթերէմ պիր պիւեիւք բէտէր օ-
 թուրմուշ օլուպ , թէվրաթը օգումագտա տըր , զիրա պու-
 քիթապըն բէվիչինտէն , թէվրաթ օլտուղու անլաչըլմագ-
 տա տըր : - Գէզալիք ղաեեթլէ միւհթերէմ պիր պիւեիւք
 վալիտէ կէօրիւեօրում քի , եիւզլէրի պուրուշմուշ տուր ,
 վէ պիր չօրապ էօրմէքլէ մէշղու տուր . . . Կէնճ վէ ճալիպ
 պիր վալիտէ տէ , էն սօն տօղմուշ էվլատընա սիւտ վիր-
 մէքաէ տիր . . . Իւշ տէօրթ նէֆէր արսըզ չօճուգլար տա ,
 սատըգ պիր քէլպ իլէ օյնաեօրլար , վէ պիր քէտինին գույ-
 բուղունտան չէքիեօրլար : - Էվվէթ , էվվէթ , պու թասվիր
 բէք կիւզէլ տիր , բէք կիւզէլ տիր :

Ժօրթ . - Տիմէք պու թասվիրի պէեէնտինիզ :

Վիպէր . - Պէեէնմէք տէ սէօղմիւ , Ջաթէն պու թարզ
 քէօյլէրէ մախսուս օլան խանէ թասվիրլէրինտէն պէշ ալթը
 թանէ պէնիմ հիսապըմա օլարագ եարմըշսընըզ տըր : Փաշ
 գաթ , պունլարտան , եէտիմտէ պուլունանլար քեաֆի տիր :

Ժօրթ . - Տիմէք տիր քի , տիկէր պիր թասվիր իսթէ-
 եօրսունուզ :

Վիպէր . - Էկէր գապիլ իսէ , էվվէթ , տիկէր պիր թաս-
 վիր իսթէրիմ , պու իսէ , սիզլին իչին գօլայ պիր չէյ տիր : -
 Գուվվէյի թէխայեիւլիեէնիզ ղաեեթ կիւմրահ տըր . . .
 Ահ , սիզտէ օլան հիւնէր վէ մարիֆէթ , նատիր իւլ գու-
 հուր տուր :

Ժօրթ . - Պիր չիֆթլիկին եանկընընը անտըրան , պիր
 թասվիր օլուր իսէ , խօշանըր մըսընըզ :

Վիպէր . - Էվվէթ , պուրատան էօյլէ պիր թասվիր կէօ-
 րիւեօրում . զանն իտիեօրում կիճէ գարանլըգ տըր , աթէշ
 տէն պիր պուքէթ կիպի ալէվլէր՝ ինսանըն կէօղլէրինի գա-
 մաշտըրըեօր . . . տիվարըն պիրի եըգըլըեօր . . . չաթը տիւ-
 չիւեօր . . . պիր ֆամիլեա՝ էշեասընըն եանտըղընը կէօրէ-
 բէք , վէ սիկուրթա գումբանեասընա օլան պօրճունու վագթ

ու զէմանիլէ վերմէմիշ խողկինի տիւշիւնէրէք, քէմալը
նէս ու էլէմ իշինտէ պուլունուեօր... աթլար, ինէքլէր,
մէրքէպլէր, վէ գօեուն գուզուլար՝ շաշըրմըշ, քիմիսի պա-
ղըրըեօր, քիմիսի գաշըեօր:

ԺօրԺ. - Ննլատըմ, անլատըմ, սիզ սայքի թէքմիլ պիր
թասվիրի գարշըմտա չըզտընըզ:

Վիպէր. - Լաքին նամուսում իւզէրինէ սէօյլէրիմ քի,
թարիֆ իթտիկիմ եօլտա պիր թասվիր՝ բէք կիւզէլ տիր:

ԺօրԺ. - Եյ պու կիպի պիր թասվիր եաբմանեա պաշ-
լաեըմ մը:

Վիպէր. - Խա՛յր, սադըն պաշլամանըն:

ԺօրԺ՝ հայրէթլէ մէրգումա պագմասընտա, Մ. Վի-
պէր, թէպէսսիւմ իտէրէք,

— Էվվէթ, ազիզիմ, թարիֆ իթտիկիմ եօլտա թապ-
վիր եաբմագտան սադընընըզ, զիրա պիր քէօյ էվինին տա-
խիլի ահվալինի իսթէմէտիկիմ կիպի, աթէշ իշինտէ եան-
մագտա օլան պիր չիֆթլիք տախի իսթէմէմ:

3

ԺօրԺ. - (Կիւլէրէք.) Ազիզ տօսթում, նէ իսթէեօր
խէնիզ, գարարընը քէնտինիզ վիրին:

Վիպէր. - Տօղրուսունու սէօյլէեթիմ մի, նէ՞ իսթէեէ-
ճէկիմի պէն տէ պիլմէմ:

ԺօրԺ. - Չըգան եազ մէվսիմինտէ, Դօմբիէնեբտա վէ
Ֆօնթէնէպլօտա պազը կիւզէլ մահէլլէրի նազարը թէտ-
գիզ վէ միւթալաատան կէշիրմիշ օլտուղումտան, քէօյլիւք

Թասվիրէրի եաբապիւրիմ: Պիւրսինիզ քի, օ Թասվիրէր-տէ տէ մուվաֆֆազ օլուրում:

Վիպէր. - Էվվէթ, Բուսօ, Դապա, Տիւրքէ, վէ Թրօ-ժան կիպի, օ Թասվիրէրտէ մահիր օլտուղունուզա իսքեաթ օլմուշում տուր. ֆազաթ շիմաիլիք եէտիմտէ, քէօյլիւք Թասվիրէրինտէն բէք չօզ վար տըր. Էվվէլ Էվիրտէ ան-լէրի սաթմալըերմ:

Ժօրթ. - Տէնիզէ միւթէալլիզ Թասվիրէր հազդընտա նէ՞ Էֆքեարտասընըզ:

Վիպէր. - Պանա գալըրսա, տէնիզէ միւթէալլիզ Թասվիրէրի զիեատէսիլէ սէվէրիմ. մէսէլա, Թրուվիլին տէնիզ քէնարը օլսա, վէ կիւնէշին դըզարմըշ օլան բէր-թէվլէրիլէ պաթմազտա օլտուղու կէօրիւլտէ, վէ պիր Թազըմ կէնճ վէ տիւպէր դըզլարըն՝ լէնկեարէնկ վէ զա-րիպ Էլպիսէլէր կիեինմիշ օլարազ, մէգքիւր «ահիլտէ կէ-ղինտիքլէրի միւշահտէ օլունսա, ֆէնս՝ մը օլուր, Էվվէթ, բէսիմ Էհիլ մէրագընտան օլտուղում ճիհէթլէ, պու եօլ-տա Թասվիրէրտէն խօշլանըրմ, ֆազաթ Թասվիր Թաճի-րի օլտուղում հալտէ, Էհալինին կուսթօսունա մուվաֆրզ սուրէթտէ հարէքէթ իթմէկէ մէճպուրում, շիւնքի տէնիզէ միւթէալլիք Թասվիրէրէ ասլա միւշթէրի չըգմամազտա տըր: Իշթէ, պու նօզթաի նազար իլէ, կէշէն կիւն զէվ-ճէմ, պանա, «Վիպէր, տօսթում, տէնիզէ միւթէալլիզ Թասվիրէրէ գարշը օլան պու Էֆքեարըն նէ՞տէն իճապի-տիեօր» տէյի սիւալ իթտիկինտէ, նէ՞ ճէվապ վիրէճէկիմի պիլմէեօրտում:

Ժօրթ. - Դարլը կիւնլէրէ վէ հավալարա տայիր Թաս-վիրէր հազդընտա նէ՞ Էֆքեարտասընըզ:

Վիպէր. - Օ եօլտա պէշ ալթը եիւզ աստէտ Թասվիր-լէր պիւրիմ քի, միւզաիտէ մահէլլինէ բէք չօզ տէֆա կի-րիպ չըգարլար:

Ժօրթ. - (Վիպէրէ պազարազ.) Փազաթ սիզ տէ հիշ

պիր շէյ պէտէնմէնքօրսունուզ : - Լաքին զանն խտէրիմ քի , շու պէշինճի գաթտաքի տայիրէմէ չըգմագլըղընը , թասվիրէրիմի իսթէմէտիկինիդի , վէ անլէրտէն մէմնու ն օլմատըղընըղը պիւտիրմէք մագսէտիյլէ տէյիլ տիր :

Վիպէր . - Ալլահ իթմէսին . . . պիւաքիս տօսթում , հէր հալտէ սիզտէն թասվիր սաթըն ալմագ իսթէրիմ : Հաթթա պու պապտէ քէնտիմէ մախսուս պիր ֆիքրիմ տէ վար տըր :

Ժօրթ . - Քէնտինիդէ մախսուս պիր ֆիքրինիդ պուլուն . տուղու հալտէ , թէմամ պիր չարեէք սաաթ տըր քի , մահզա ըէտտ իթմէք մագսէտի գաթիսիյլէ , պէնիմ էֆքերարմը մէյտանա վազ իթտիրտինիդ : - Պինապէրին իշթէ պիր միւտտէթ տիր քի , պօշ վազըթ կէշիրիքօրուզ , վէ լաֆզանլըգ իտիքօրուզ : - Նիհաեէթ , սէօյլէեին պագալըմ , ֆիքրինիդ նէ տիր :

Վիպէր . - Բէք ալէա , լաքին , միւսաատէ իտին , էվ վէլ էմիրտէ պիր աղ նազարեաթտան պահս իտէեիմ :

Ժօրթ . - (Կիւլէրէք .) Ուզո՛ւն մու սիւրէճէք տիր :

Վիպէր . - Իւշ տագըղալըգ սէօղ տիւր , զիեատէ տէյիլ տիր :

Ժօրթ . - Սէօյլէեին :

Վիպէր . - Կէօրիւքօրսունուզ ա՛ , ազիդիմ , պու կիւնքի կիւն , սանաաթ հալը խասթէկիտէ տիր :

Ժօրթ . - Վազթիյլէ Պիւպօքէ տախի պու էֆքերարը պէեան իթմէքտէ իտի :

Վիպէր . - Պիւպօքէնին հագդը վար տըր : Պու կիւնքի կիւն հէնուզ քիմլէրին թասվիր սաթըն ալտըղլարընը պիւիքօրմուսունուզ :

Ժօրթ . - Ձանն իտէրիմ քի , իյի թասվիրլէրտէն անլաւան էհլի մէրագ քիմնէլէր :

Վիպէր . - Էսէֆ իտէրիմ քի , տօսթում , պու էհլի մէրագտան զէմանէմիզտէ քիմնէ գալմամըշտըր , վէ պուն :

լարըն ետրինէ կէշէնէրտէ թասվիրէրտէն ասլա անլամա-
 եօրլար :

ԺօրԺ . - Էօյլէ իսէ , նիշին թասվիր սաթըն ալըեօրլար :

Վիպէր . - Թասվիր սաթըն ալմալարը , լաեդգըյլա
 թէզերին իտիլիշ պիր տայիրէտէ պիր թագըմ ճիճի պիճի
 էշեա լազըմ օլտուղու կիպի , թասվիրէրէ տէ իհթիեաճ
 կէօրիւնմէսինտէն տիր , շէօյլէ սէօյլէեիմ , պու կիւն-
 քի կիւն թասվիր սաթըն ալընմասը , եալընըզ կէօսթերիշ
 իշին տիր : - Միւշթերիլէր իսէ , պիր թագըմ սարրաֆլար ,
 գարըշըդ իշլէրտէ պուլունանլար , պօրսատա ադշէ գա-
 զանանլար , եախօտ պիր թագըմ թէաթրօ արթիաթ լիկի ի-
 տէն մատմուլազէլլէր , վէ շէհիր իշինտէ բարա գազանան
 ֆահիշէլլէր , վէ պազէն տէ , սանաաթլարը վէ սանաաթ.քեար-
 լարը թէշվիգ իթմէքլիկի սէվիեօր կիպի կէօրիւնէն պազը
 զէնկին քիմնէլէր տիրլէր : - Իշթէ , ազիզիմ , պու կիւնքի
 կիւն պիզիմ միւշթերիլէրմիզ պունլարտան իպարէթ տիր :

ԺօրԺ . - Էկէրշի բէք զիեատէ թամահքեարանէ բա-
 զարըգ իթմէեիպ , սաթըն ալտըզլարը թասվիրէրին պէ-
 տէլլէրինի անինտէ էօտէրլէր իսէ , պունտան նէ՞ զարար
 կէլիր :

Վիպէր . - Օնա նէ՞ շիւպհէ . լաքին պու միւշթերիլէ-
 րին նէ՞ կիպի թասվիրէրտէն խօշլանտըզլարընը պիլիեօր-
 մուսունուզ :

ԺօրԺ . - Բէք իյի պիլմէմ :

Վիպէր . - Ձէնտօսթանէ , պիր ազ աշըգ սաշըգ թաս-
 վիրէրտէն խօշլանըեօրլար , անլաեօրմուսունուզ :

ԺօրԺ . - Անլաեօրում քի , էկէր միւշթերիլի խօշուտ
 իթմէք իւզրէ , օն պէշինճի Լուինին , Բօմբատուրուն , վէ
 օն ալթընճը Լուինին զէմանընտուքի ահվալի թէրսիմ իթ-
 մէք լազըմ կէլիրսէ , պու խուսուստա ասլա կիւնլիւք եօգ-
 տուր : - Օ եօլտա բէսսամլըգտա մէշհուր օլան Վաթօլա-
 րըն , Պուշէլէրին , Լանքրէլէրին վէ Պրակօնարլարըն էսէրլէ-

րինի թէտգիգ վէ միւթալէա իթմէք իգթիղա իտէր իսէ , իքի իւչ կիւն միւզէխանէեէ կիտէպիլիրիմ :

Վիպէր . - Իչթէ , շիմտի եօլա կէլտինիզ . . . Պու հալտէ ուեուչապիլիրիզ : - Օ մէշհուր րէսսամլարըն եաբաղգլարը րէսիմլէրին այնինի եարմաղա իհթիեաճ եօգ տուր : Ֆրակօնարըն էսէրլէրինի , զէմանէմիղին ատաթընա թագլիտ իթմէքլիք , մաթլուպէ քեաֆի տիր . . . Պու սէօյլէտիկիմ շէյ գօլայ տըր , տէյիլ մի : Մէսէլա , Վէրուհուն պիր էսէրինի , կիւնլէրիմիզտէքի գըեաֆէթէ ույտուրուն . . . Պիւսպիւթիւն աչըգ սաչըգ օլմաեարազ , եալընըզ պիր թիւլ իլէ իւզէրի գաբաթըլմըշ օլտուղու հալտէ , չըպլագ րէսիմլէր չըզըն : - Հասըլը էօյլէ թասվիրլէր քի , կէօրէնլէրի պիր թագըմ խէեալաթա տիւշար գըլսըն , վէ պիր տէրէճէ աչըգ օլսուն . . . Ֆիքրիմի իյիճէ անլատընըզ մը :

Ժօրթ . - Բէք իյի անլատըմ , վէ սիղէ նէ՝ լազըմ օլտուղունու , վէ նէ՝ իլէ խօշնուտ գալաճաղընըզ տէրք ու ֆէհմ իյլէտիմ :

Վիպէր . - (Էլլէրինի օվուշտուրարագ .) Աֆէրի՛ն , աֆէրի՛ն , շիմտիտէն մէմուունիյեէթիմի պէեան իյլէրիմ :

Ժօրթ . - Ֆիեաթընըն տախի լագըրտըաընը իտէլիմ :

Վիպէր . - Ֆիեաթընա կէլինճէ , հէր վագըլթքի ֆիեաթը , եանի պէհէր քիւչիւք թասվիրէ օն լուի վիրէճէեիմ : Զանն իտէրիմ քի , աղիղիմ , պու վիրտիկիմ ֆիեաթ՝ ղաեէթ ճէօմէրտճէ տիր :

Ժօրթ . - Պէն օ էֆքեարտա տէյիլիմ : - Պէնտէն իսթէտիկինիզ իշ , պիւսպիւթիւն պաշգա պիր շէյ տիր : - Մատտէ , կիղլի սուրէթտէ մէքթէպլիլէրէ վէ չաբգըն վէ հօվարաալարա սաթըլան վէ ֆագաթ ֆիրուխթի րէսմէն եասագ իտիլիշ օլան քիթապլարտաքի թասվիրլէր իլէ րէգապէթէ չըգըշմագ տըր : - Պու իսէ , տօպթում , սանաաթ օլմաեըզ , սըրֆ մասխարալըգ տըր : Տօղրուսու պու իշ իլին ֆըրշալարըմը գուլլանաղըմա էսէֆ պիլէ իտէրիմ : - Հէր

նէ հալ իսէ, սիրարըշընըզը գապուլ իյլէրիմ, նէ՞ չարէ եաշամագ լսողմ տըր: - Անճագ ֆիեաթը պիր ազ արթըրըն. եանի պէհէր թասվիրէ օն պէշ լուի ալթունու վիրին:

Վիպէր. - Պու սօն ֆիեաթընըզ մը տըր:

Ժօրթ. - Էվվէթ, վէ պունուն իւղէրինէ զիեատէ մուպահասա իթմէք տէ իսթէմէմ:

Վիպէր. - Բէք ալէա, մուվաֆֆագաթ իտէրիմ. լաքին սիզ պու եիւքսէք ֆիեաթլարընըզ իլէ իզհարը իֆլաս իտէճէքսինիզ: - Շիմտիլիք պանա, իշար իթսիկիմիզ բրօկրամ մուճիպինճէ, տէօրթ թասվիր չըզընըզ, սօնրա իճապընա պագարըզ:

Ժօրթ. - Եաըընտան իշէ պաշլարըմ, ֆագաթ, պու կիւնտէն ազչէեէ ինթիեաճըմ վար տըր: - Բէշինէն պանա եիկիրմի պէշ աոտէտ լուի ալթունու վիրին:

Մ. Վիպէրին սուրաթը պիրտէն պիրէ օլ գատար պուրուշուքի, թէք կէօղլիկիւ, կէօղլինին արալըզընտան տիւշտիւ, վէ պատէհու տօտագլարընտա պիր թէպէսսիւմ միւշահէտէ օլընարագ, չէօյլէ ճէվապ վիրտի:

— Տօ՛ւթում, բէշին ազչէ իթա իթմէք ուսուլի, պէնի սէֆիլ իթտիկինտէն, Էվվէլճէ սիզէ հիշ պիր բարա վիրմէմ: - Ձաթէն սիզին պանա պին ֆրանգ պօրճունուզ վար տըր: Պու բարամը սիզտէն ալմագ իսթէրիմ. շու գատարքի, թէքմիլինի պիրտէն ալմագ իտտասընտա տէյիլիմ: - Հէր պիր թասվիրտէ սիզէ եալընըզ օն աոտէտ լուի ալթունու վիրիպ, Էսկի հիսապը թէսվիեէ իթմէք իւղրէ, պէհէրինտէ եիւղէր ֆրանգ ալը գօեաճաղըմ: - Էյնասըլ, զանն իտէրիմքի, պու մուամէլէ եօլունտա տըր:

Ժօրթ. - Քէսէմ պօշ օլուր իսէ, չալըշամամ:

Վիպէր. - Լաքին, ազիզիմ, քէսէնիլ տօլու օլտուշունտա, չալըշմաեօրսունուզ:

Ժօրթ. - Եալընըզ օն պէշ լուի վէրիրսէնիլ, իշիմ կէօրիւլիւր:

Վիպէր . - Նէ՛ օն պէշ, նէ՛ պէշ լուի պիլէ վիրմէմ : - Իմոի , պու իշի եա գապուլ իտին , եախօտ իթմէերն , սի-
զին պիլէճէք իշինիլ տիր :

Ժօրթ . - Տիմէք օլուր քի , հիշ պիր իշ կէօրմէտիք :

Վիպէր . - Սիզ էօյլէ իսթէեօրսունուզ : - Համտ օլսուն
պէն սիզէ ճէպր իթմէմ , լաքին սիզ տիւշիւնին , սօնրա
կէլիպ պէնի կէօրէճէքսինիլ :

Ժօրթ . - Օլ պապտէ շիւպհէմ վար տրր :

Վիպէր . - Պէն սիզէ, կէլէճէքսինիլ տիեօրում . . . Եօգ-
սա ըէսիմճիլիկինիզի նէ՞ եաբաճագսընը . . . Սիզին հիւնէր
վէ սանաաթընը վար տրր , վէ պունուն ըէտտի նագապիլ
իսպաթը տա , պէնիմ պուրատա պուլունմագլըղըմ տրր ,
ֆագաթ , սիզի թանըման պիր քիմէնին , պէշ գաթտան
եօգարը չըգըպ տա , պիլա վասըթ ա սիզէ միւրաճաաթ իթ-
մէքլիք քիւլֆէթինի տէրիւհտէ իտէճէք գատար թանըլմա-
մըշսընը տրր . . . Պունտան տա գաթինազար , սիզին , թէն-
պէլ վէ էյլէնճէեէ միւպթէլա օլտուղունուզու , վէ շու եա
պու կիւնա պիր թէշէպպիւսէ իգթիտարընը պուլունմա-
տըղընը պիլիրիմ : Սիզին իշին բահաթսըզ օլմագ իսթէմէ-
եէն միւշթէրի իշին , սիզտէ քէնտինիզի բահաթսըզ իթմէզ-
սինիլ , Սիզի բասթ կէլմէկէ իսէ , բէք աղ իւմիտ վար տրր :
- Սէօյլէերն , պու տէտիքլէրիմ տօղրո՞ւ մու տուր , եօգսա
տէյիլմի տիր :

Ժօրթ . - Հիշ օլմագսա , միւզաիտէ մահէլլի իշին տա-
յիմա սերմանէմ պուլունապիլիր :

Վիպէր . - (Ումուղլարընը չէքէրէք .) Էվվէթ , պիր աղ
տա պու միւզաիտէ մահէլլինտէն պահա իտէլիմ : - Տիմէք
օլուեօր քի , սիզ օրաեա ասլա աեագ պասմամըշսընը . օրա-
տա տէլլալարըն չըգարտըզլարը ագըլսըզճա ֆիեաթլար ,
ըէսիմէրին սանաաթճա մէհարէթի նէթիճէսի օլմանըպ ,
ատի պիր շէօհրէթ նէթիճէսի տիր . . . Մէսէլա , չէօյլէ պիր
թասվիրէ եիւղ ֆրանգ գըյմէթ թագտիր օլունուեօր , վէ

պաղէն , ալթ չերչիվէսի էլլի ֆրանգ գըյմէթինտէ պուլու-
նան ղաեէթ կիւղէլ քիւչիւք թասվիրէր իչին իւշուի ալ-
թունու կիսլի ճիւղի պիր ֆիեաթ քէսիլէրէք , միւղախաէ-
եէ ագչամա դատար տէվամ իտիլիեօր :

Բէսիմ թաճիրի , պալէատէքի սէօղլէրի իրատ իթտիք-
տէն սօնրա , աեաղա գալգըպ , իշ տայիրէսինտէ պիւեիւք
ատըմլար իլէ եիւրիւմէքտէ իտի :

Մէրգում , իւղէրի եէչիլ պէզ իլէ էօրթիւլիւ օլան
րէսմ տէսթկեահընըն գարչըսընտա մաքինավարի տուր-
տու , վէ ֆիթուրսուզճա պու պէզի գալտըրըպ , ֆէվզէ-
լատէ պիր թէաճճիւպլէ ,

— Ա՛հ շէյթան , պէօյլէ կիւղէլ վէ ինճի կիպի թաա-
վիրէրէ մալիքսինիլ տէ , տօսթլարընըլտան կիլլէեօրսու-
նուղ : — Տօլրուսու եաբտըղընըզ , նէզաքէթսիլլիք տիր ,
տէտի :

Ժօրթ , օլ անէ տէկին Վիպէրին հարաքեաթընա էհէմ-
միեէթ վիրմէմիշ իքէն , պիրտէ , մէզքիւր թասվիր տէսթ-
կեահընըն պէզի աչըլտըղընը կէօրտիւկիւնտէ , սապըրսըղըզ
հարէքէթի վէ հէման հիտտէթ ու զազապնաք պիր հալտէ ,
օթուրտուզու եէրտէն գալգտը , վէ մէզքիւր տէսթկեահ
իլէ քէնտի արասընտա պուլունան մէսաֆէեի սիւրաթլէ
կէչիպ , զիքր իթտիկիմիզ պէզի թէքրար գաբամագ իսթէտի
Ֆագաթ րէսիմ թաճիրի , մէրգումուն գօլունտան թութա-
րագ , հարէքէթինէ մանի օլմասընտա , րէսսամը մէրգում ,

— Ֆագաթ , միւսիւ . . . տէտի :

Վիպէր . — (Ժօրթուն լագըրտըսընը քէսէրէք .) Լաքին ,
աղիզիմ , քէնտի քէյֆիմ իւղրէ էսէրինիլէ հայրան օլմագ-
լըղըմա մանի օլմագ կիսլի աճիպ պիր ֆիքր վէ իտտաատա՞
մը պուլունուեօրսունուղ : — Ձանն իտէրիմ քի , կիւնէշ
պիւթիւն ալէմ իչին զիեատար օլմագտա տըր : — Պու պիր
միւճէվհէր տիր պիլիեօրմուսունուղ : — Չըզըչը , պօեասը ,
կէօրիւնիւչիւ , թէքմիլի միւքէմմէլ տիր : — Հագըզէթէն

սիզտէ պու գատար մէհարէթ օլտուղունու պիլմէօրտում:
Պինապէրին պու պապտէ սիզի թէպրիք իտէրիմ: Էվվէթ,
նամուսում իւզէրինէ սէօյլէօրում քի, սիզի զանէթ խա-
լիսէթլէ թէպրիք իթմէքտէերիմ:

Ժօրթ, հէր սանաաթքեար կիպի թալթիֆաթտան խօշ-
լանտըղընտան, մէրգումուն իլթիֆաթընը ըէտտ իտէմէ-
տիկի ճիհէթլէ,

— Պու թասվիրի կիւզէլ մի պուլուօրսունուզ, տէյի
սիւալ իթտի:

Վիպէր. — Ատէթա հայրան օլուօրում, կէօզլէրիմ
գամաշըօր. ֆադաթ սիզ պու կիւզէլ պաշը նէրէտէն
պուլտունուզ:

Ժօրթ. — Բէնտի գուվվէյի թէխանիլիէմին մահսու-
լու տուր:

Վիպէր. — Միւմբինսիզ շէյ տիր. սիզ պու թասվիրի
եա ապընտան չալմըշընըզ տըր, եախօտ պիր խաթըրէեհ
թագլիտ իթմիշսինիզ տիր: — Ֆիւրբինիզտէ պէօյլէ պիր էսէր
թէխայեիւլ իթմէքլիկինիզ գապիլ տիր, պունա եօզ տի-
մէմ, լաքին պու եօլտա կէօզլէր իճատ օլունամազ: — Ազ-
զընըն քէօշէսինաէ տէ պիր քիւշիւք նիշան վար տըր...
պունուն պիր պուլուշ օլտուղունա տայիր եէմին իտէպի-
լիւմիսինիզ... Սիւքիւթ տուրուլօրսունուզ, ֆադաթ հազ-
գընըզ վար տըր, չիւնքի եէմին իթսէնիզ տէ, սիզէ ինա-
նամամ: — Ազիզլիմ, ըէսսամ էֆէնտի, պէն տէտիկիմի պի-
լիօրում. պու թասվիրին ապը վար տըր, հաթթա պու
պապտէ, էլիմի աթէշէ գօծարազ թէէմին տէ իտէպիլի-
րիմ. պու թասվիրին ապընա բէք չօզ տէֆա տախի թէ-
սատիւֆ իթմիշիմ տիր:

4

Ժօրժ . - (Հէսէճան իլէ .) Պու դատընա ըասթ կէլ-
մի՛շմիսինիզ տիր :

Վիպէր . - Ըասթ կէլմիշ օլտուղումա թէ՛մին օլմու-
շում տուր :

Ժօրժ . - Նէրէտէ :

Վիպէր . - Օլ պապտէ դաթի պիր շէյ պիլմէմ . . ,
Թէաթրօլարտա , օրմանտա , աթ եարըշլարընտա , վէլհա-
սըլ հէր քէսին պիրի պիրինի թանըմաեարազ ըասթ կէլէ-
պիլտիքլէրի բէք շօդ մահէլլէրտէ : Թաաթի օլունան պու
մէօղլէրտէն սօնրա , թաավիրճի , կեահ մէզքիւր թաավիրէ
եագլաշարազ , վէ կեահ անտէն ուզազլանարազ , օլ վէճհ-
լէ պէշ տադըգա դատար պազըպ , վէ հէր թարաֆընը
մուայեէնէ վէ միւթալէա իտիպ , իշպու մուայեէնէ վէ միւ-
թալէանը քեաֆի ատտ իլէ , բարտըսիւսիւ ճէպլինտէն պիր
ատէտ պին ֆրանգլըզ պանդնօթ չըգարտը , վէ պիր էլլը-
լէ , պու պանդնօթու ժօրժա ուզաթտըզը հալտէ , տիկէր
էլլըլէ տէ թաավիրի կէօսթէրէրէք ,

— Պու սիզին , պու տա պէնիմ տիր . գապուլ իտէր-
միսինիզ , տէտի :

Ժօրժ . - Խա՛յր :

Վիպէր . - Պին ֆրանգը ըէտտ մի իտիեօրսունուզ :

Ժօրժ . - Էվվէթ , ըէտտ իտէրիմ :

Վիպէր . - (Իշիթ տիկի սէօղլէրէ ինանմաեարազ , հայ-
րէթտէ գալարազ .) Աճայի՛պ , ֆադաթ նի՛շին ըէտտ իտի-
եօրսունուզ :

Ժօրժ . - Պու թաավիր սաթըլըզ տէյիլ տիր :

Վիպէր . - Լաքին , պու ալէմտէ հէր շէյ սաթըլըզ տըր :

Ժօրժ . - Հալպուքի էօյլէ օլմատըղընը կէօրիւեօրսու-
նուզ , չիւնքի պու թասվիրի սաթըն ալմագլըղը արզու իթ-
տիկինիզ հալտէ , պէն պունու սագլամագ իսթէեօրում :

Վիպէր . - Պու մուամէլէնիզ , պէնտէն տահա զիեա-
տէ ազչէ չըգարմագ իւմիտիլէ տիր : - Պու իսէ թասվիրի
տիր : Իմտի , տօսթում , պու թասվիրէ ֆէվգէլատէ ար-
ղում վար տըր , պին իքի եիւզ ֆրանգա գատար վէրիրիմ :
- էյ նէ տէրսինիզ թասվիրէ սահիպ օլտոում մու :

Ժօրժ . - Խայր :

Վիպէր . - Պին պէշ եիւզ ֆրանգ վէրիրսէմ , մուվաֆ-
ֆագաթ իտէ՛րմիսինիզ :

Ժօրժ . - Խայր :

Վիպէր . - Իքի պին ֆրանգ :

Ժօրժ . Նէ՛ իքի պին ֆրանգ , նէ՛ օն պին ֆրանգ :
Հէր նէ ֆիեաթ վէրսէնիզ , պու թասվիրի , իշ տայիրէմ-
տէն տիշարը չըգարմանա մուվաֆֆագաթ իտէմէմ : Պինա-
պէրին պու կիպի եիւքսէք ֆիեաթլար իլէ պէնի թալթիֆ
իթմէքտէ իարար իթմէեին , չիւնքի հէր նէ ֆիեաթ վիրէ-
ճէք օլտանըզ , գապուլէ մուվաֆֆագաթ իթմէեէճէկիմի
թէքրար պէ թէքրար պէեան իլլէրիմ :

Վիպէր . - (Չիզտանընը գարաեըպ , ճէպինէ գօյտուգ-
տան վէ բալթօուունու գօրչալատըգտան սօնրա .) Բէք ա-
լէա , չիմտի անլամանա պաշլաեօրում : Մատտէ՛ գալպ ի-
շի , մուհապպէթի չէտիտէ իշի տիր . . . Պու թասվիր , սէվ-
տիկինիզ մէթրէսին թասվիրի օլմալը տըր : Լաքին պու հալ,
շաշղընըգ տըր . . . պունունլա պերապէր , ազիլիմ ըէս-
սամ , սիզի պու խուսուստա իսթիճվապա լիւզում կէօր-
մէմ . . . պանա աեիտ օլմանեան չէյլէրէ գարըշմագլըգ՝ միւ-
թատըմ տէյիլ տիր . . . Ֆագաթ աչգ ու սէվտա վէ եա-
խօտ պու նամտա օլան տիվանէլիք , ազ չօգ չարուգ սու-
րէթտէ կէչիպ , եալընըզ ազչէ գալըր , լաքին ազչէ տէ ,
անը սագլամագլըղը պիլէնլէր նէզտինտէ գալըր . ան-

լաշըլտը՝ մը : Իմոտի տօսթում, հէր հանկը կիւն, հէմ աշգու սէվտատան, վէ հէմ ագչէտէն մահրում գալարագ, պու թասվիրի պանա կէթիրիրսէնիզ, պու կիւնքի կիւն ըէտտ իթտիկինիզ իքի պին ֆրանգը սիգէ իթաեէ հազըր պուլունաճաղըմ : Պունտան ագտէմ պահսընը իթտիկիւմիզ տիկէր թասվիրլէրէ կէլինճէ, օլ պապտէ տախի տիւշիւնմէնիզի սիգէ իթթար իտէրիմ : Ալլահա ըսմարլատըգ, ազիղիմ ըէսսամ, ինշալլահ եագընտա թէքրար կէօրիւշիւրիւզ :

Վիպէր, ըէսսամըն սիկարա գուլումունտան պիր թանէ տահա սիկարա թէքլիֆսիղճէ ալտըգտան սօնրա, օրստան տիշարը չըգտը, վէ մէրգումուն արգասընտան գաբու գաբանտըղընտա, ժօրթ թրէթան ումուզլարընը չէքտի, վէ հիտտէթամիզ պիր հարէքէթլէ :

— Հիւնէր ու մէհարէթիմ պուլունտուղու ինքեար օլունմազ պիր սահիշլիք օլտուղու թագտիրտէ, պիր ըէսիմճիսին հիսապընա օլարագ, ֆահշիեաթա միւթ էալլիգ պիր թագըմ չըպլագ թասվիրլէր չըզարագ, այտա, կիւնպէլա իլէ եիկիրմի եախօտ օթուզ լուի ալթունու գաղանմա՛գ . . . նէ՛ գատար էսէֆ օլունաճագ հալ տիր, տէտի :

Ժօրթ, պու սէօղլէրի տիեէրէք, պիր գաֆէս տէրունինտէ հապս իտիլմիշ օլան պիր մախլուգ միսիլլու, օտա տէրունինտէ թէլաշլա եիւրիւմէքտէ իտի : Մէրգում պալէատէքի միւլահազասընա չու սէօղլէրի տախի իլավէ իթտի :

— Հէմ գօնթ աը թրէթան թէսսիեէ օլունմազ, հէմ քէնտիմի ճիտտի պիր ըէսսամ զանն իթմէք, վէ հէմ տախի պիր թագըմ սուի իպրէթի մուճիպ ֆօթօկրաֆլարը կիզլիճէ սաթան վէ թուլթուլտուղլարընտա, պիլմուհաքէմէ, Մազաս գալէսինէ կէօնտէրիլէն սանսաթքեարլարըն ֆըրշալարըլլա ըէգապէթէ գալըլշմա՛գ . . . Ա՛հ, նէ՛ տէրէճէեէ գատար թէնէզզիւլ իթտիմ . . . պիլա քեար մահճուպլիյեէթ՝ իշթէ պու տուր պէնիմ թալէիմ վէ քեար ու

քիսպիմ... Վիպերին պանա վիրտիկի պու ճիւղի մէպլաղ-
լար իլէ պէն եաշաեապիլիւմիեիմ:

« Ա՛հ, բէտէր, սիզ, հէմ զալիմիմիշմիզ, հէմտէ եա-
լընըզ քէնտի մէնաֆիի շախսիեհիզի տիւշիւնմիւշսիւնիւզ,
չիւնքի պիւթիւն հաւվասընէֆսանիեհիզի, արզուլարընը-
զը վէ քէյիլէրինիզի իճրա իթտիքտէն սօնրա, պէնիմ իլին
միրաա օլարագ, եալընըզ ֆագը ու զարուրէթ պըրագմըշ-
սընըզ. պու հալտէ պէնի նիչին տիւնեաեա կէթիրտինիզ:

« Տամարլարըմտա ճէվէլան իտէն, վէ պէնի սիզին եվ-
լատընըզ գըլան դան, չալըշմագըլըգտան նէֆրէթ իթմէք-
լիկիմի մուճիպ օլտուղու կիպի, տարաթ ու տէպտէպէեէ,
վէ հուտուտսուզ էյլէնճէ վէ ճիւնպիւշլէրէտէ արզուքէշ
գըլմագտա տըր՝ Հալպու քի, պէն, ֆագիրիմ, վէ ֆագիր
օլմագտան տա տուր օլմաեաճաղըմ:

« Պու ճիւմլէ իլէ թապիեաթըմա գարշը ուղրաշտըմ,
վէ տէրէճէի նիհաեէտէ չալըշմագըլ, շէօհրէթ վէ սէր-
վէթ, եանի արզուլարըմը, խույլարըմը վէ իհթիեաճաթը-
մը խօշուտ իտէճէք մատտի գապիլիյեթի էլտէ իտէպի-
լէճէկիմի մէմուլ իթտիմ:

« Փագաթ, եանըլտըմ:

« Պու չալըշմագըլըլըմըն նէ՞ ֆայտէսի օլտու... Եաշա-
եօրմուեում, վէ եարտըղլարը թաավիրլէրին է՛ն ատի
թասլաղընը պիլէ ալթուշլար իլէ իհաթա իտէն մէշհուր
րէսսամլարտան պիրի օլապիլէճէքմիեիմ:

« Հալպու քի, պու խուտուտա խայլի ուղրաշտըմ, ար-
թըզ պու հարէքէթտէն վազ կէլիրիմ... Մուհասէնաթը
օլմաեան հէր ճահա՝ պուտալարգ տիմէք տիր. պէն իսէ,
պուտալա օլմագ իսթէմէմ: Պու կիճէ օյնատըղըմ գումար
քեաղըտլարը, էյլէնճէ էօմիւնիւն՝ դահմէթ վէ եօրկուշլուզ-
լա կէշիրլէն էօմիւրտէն տահա ղիեատէ քեարլը օլապիլէ-
ճէկինի իսպաթ իթմիշլէր տիր: Նիլէ սալօնլարտա էօյլէ հօ-
վարտալարա թէտատիւֆ իթմիշիմ տիր քի, վարիտաթլարը

օլմատըղը հալտէ , եալընըղ գումար քեաղըտլարընտարի օրեա պաճաղը եախօտ մաչա գըղը , քէնտիլէրէ պիր մէն-պար վարիտաթ օլմագտա տըրլար :

« Իմտի , նիչին պէնտէ քէնտի երլտըղըմա կիւվէնմէ-եէճէեիմ . նիչին քէնտի պախթ ու թալէիմէ էմնիյեթիմ օլմաեաճագ տըր : - Պիր գումարպաղ իչին , իքի պիւեիւք ֆաղիլէթ տիմէք օլան էմրի պասիրէթ վէ սօղուդ գանլըլըդ խասսէլէրինէ համո օլտուն մալիքիմ . . . պախթըմ պա-նա մուխալիֆ վէ մուղայիր օլտուղունտա , ինատ վէ իս-րար իթմէեէճէեիմ կիպի , հագգըմտա միւսայիտ օլտու-ղունտա տախի ճէսարէթ վէ սէպաթըմ պուլունաճագ տըր : (Պիր աղ սիւքիւթտէն սօնրա , վէ աճը աճը պիր թէպէս-սիւմ իլէ .) Շու տա վարքի , զու թէչէպպիւսիւմլէ նէ՞ զայպ իտէրիմ , - Էկէրչի գումար օեունու պէնի զէնկինլէթ-մէղ իսէ , պէնի մահվ տախի իտէմէղ . պու պապտէ քէն-տիպինէ մէյտան օգուեապիլիրիմ . . . - Պինաէն ալէյհ , պունտան պէօյլէ պէնիմ եէկեանէ իլահըմ , պախթ ու թա-լէիմ օլուպ , անը քէնտիմէ տալէթ իթմէքտէն տուր օլ-մաեաճաղըմ . . . Շիմոիեէ տէկին սէֆալէթ իչինտէ եաչա-մագտան օսանտըմ , պունտան սօնրա րահաթճա եաչամագ-իսթէրիմ . . . »

*
* *

Սընըֆ վէ իթիպարտան տիւշմիւշ օլան պուճէնթըլմէն , ճէսարէթ վէ մէճղումիեթտէն արի պուլունան պու սա-նաաթքեար , վէ զէվղ ու էյլէնճէ միւպլէլասը օլան պու կէնճ , պտա եիկիրմի պէշ օթուղ լուի ալթունու գաղան-մագըղը գաթիէն թահգիր իլէ , նամուսլուճա չայըմագ-լըդ էօմիւ եէրինէ , օլ մուղիրը Բարիս ալէմինին ճէհէննէմի էօմիւնէ սալիք օլմագըղ գարարը զարիպինի վիրտիկի էս-նատէ , եիւքսէք պօյլու պիր աթա գօշուլու օլան , վէ սի-եահ էլպիտէլէր կիեինմիշ պիր ինկիլիղ արապաճընըն թահ-

Թը զօմանտաւնտա պուլունան սիւահ ընկլի պիր գուրէ տրապասը , Լավալ սօգաղընտա , ԺօրԺ ԹրէԺանըն իգա մէթ իթտիկի խանէնին գաբուսու գարըշլսընտա տուրտու :

Պու արապանըն գաբուլարը իւզէրինտէ , ֆամիլեա իս մինի իյմա իտէր պաղը գարըշըգ հարֆլար , վէ պարօնլուգ ալէամէթի ֆարիգասը պուլունմագտա իտի :

Արապա գաբուսու աշըլարագ , արապատան աշաղընա էնէն ղաթ , էվլին տէհլիզինէ տօզրու իլէրէտի :

Պու առէմ , սալօն եէրինէ դուլլանըլան պիր օտատա , միւթէհիրլէրտէն պիրիսին ղաղէթասընը օգումագտա օլան գաբուճուէա խիթաս պիտէրէք ,

— Մ. ԹրէԺան պուրատա՞ մը տըր , տէյի սիւալ իթտի :

Գաբուճու . - Էվլէթ , էֆէնտիմ , տայիրէսի պէշինհի գաթտա տըր . գաբուսու տախի գարըշտա տըր :

Մէճհուլ շախս . - Պիլիեօրում , լաքին , քէնտիսի պուրատա՞ մը , անը սիւալ իտիեօրում :

Գաբուճու . - Տիշարը չըգտըղընը կէօրմէտիմ :

Միւսաֆիրի մէրգում , ԺօրԺու քէնտի տայրէսինտէ պուլաճաղընա հէման էմին օլարագ , նէրտիվէնին ղանէթ թէմիզ օլան գատէմէլէրինտէն եօգարը չըգտը :

Մէրգում , ուզուն պօյլու , ինճէ պէտէնլի , պիշիմլի վէ գուսուրսուզ պիր քիմնէ օլուպ , լուսթըրին պօթինլէրի կիպի իրէք շարգասը տախի բարլամագտա իտի : Ղանէթ աշըգ ընկլի օլան բանթալօնու , ուզուն վէ ինճէ անագլարը իւզէրինէտէ ղանէթ տիւզկիւն սուրէթտէ տուրմագտա , վէ եալընըզ սաղ էլինտէ գըր ընկլի պիր էլտիվէն պուլունուպ , գօեու լաճիվէրտ բարտըսիւսիւնիւն իւսթ տիւյմէսի տէլիկինտէ տախի կիւլ չէքլինտէ պիր գօրտէլա պուլունմագտա իտի :

Սիւալ վէ սըգ ֆաւօրի սագալը , տօլիւն եխղիւնիւն էթրաֆընա պիր տէյիւմի չէվիրմիշ օլուպ , իշպու սիմա սընտա պաղը չիղիլէր վար իտի իսէ տէ , եիւզիւնիւն

ինթիղամընա խալէլ վիրմէմէքտէ իտիլէր : - Կեօզլէրի , չէլիք մատէնի ըէնկ վէ բարլազլըղընտա օլուպ , պուրնունուն կա- կա չէքլի , հէյեէթինէ ամիրճէ պիր հալ քէսպ իթտիրմէք- տէ , վէ մաճարվարի պիւքիւլմիւշ օլան գօեու լաճիվէր- տիմսի սիեահ պըբըզլարը , ինճէ տօտազլարընը նըսֆէն կիղլէմէքտէ իտիլէր :

Կիւղէլ տէնիլէճէք պիր թասվիրի պուլունան պու ա- տէմ , իքք պագըշտա հէման գըրգ պէշ չաղլարընտա զանն օլունապիլիրտի իսէ տէ , գիեատէ տիգգաթլէ թէճէսսիւս վէ մուայեէնէ իտիլտիկինտէ , պիր խայլի վագըթտան պէ- ըու էլլի չաղընը կէշմիշ օլտուղու անլաշըլմագտա իտի : Մէրգումուն կէօզլէրինին խարիճի քէօշէսինտէ հէման կէօզէ կէօրիւնմէեէճէք սուրէթտէ , ֆագաթ միւթէատ- տիտ չիգկիլէր հասըլ օլմուշ օլտուգտան պաշգա , ույգու- սուզլուգտան վէ էյլէնճէլէրտէն չիշմիշ օլան կէօզ դա- բագլարը էթրաֆընտա տախի տէյիրմի պիր մօրլուգ հու- սուլէ կէլիշ իտի :

Պաշընտաքի սաչլարտա մէվճուտ օլան բէք չօգ պէ- եազ գըլլարա ըաղմէն , ֆավօրի սագալըյլա պըբըղընըն սիեահ օլմասընտան , պունլարըն պօեալը իտուկի անլաշըլ- մագտա իտի :

Պու ղաթ , յօրթ թրէժանըն տայիրէսինէ վասըլ օլ- մագ իչին , նէրտիվէն գատէմէլէրինի սիւրաթլէ վէ չէվիք- լիքլէ չըգտը , վէ ըէսսամըն տայիրէսի գաբուսունա մուվա- սէլէթինտէ , չանը չէքմէեիպ , էլինտէքի ինճէ պասթօն իլէ իքի իւշ տէֆա մէգքիւր գաբուեա վուրտու :

Պու միւսաֆիր , չիւպհէսիզ պիր թէքլիֆսիզ տօսթ ի- տի , զիրա վալանթէն մէրգումու կէօրտիւկիւնտէ , խօշ պիր հալ քէսպ իթտի , վէ էվվէլճէ էֆէնտիսինին ըէյինի ալմագ- սըղըն , ըէսսամըն իշ տայիրէսի գաբուսունու աչարագ ,

— Միւսիւ պարօն տը Գըհա-Տիէօ կէլտի , տէյի խա- պէր վիրտի :

Բէստամ, իշպու իսմի իշիտինճէ, քէմալը մէսէրրէթլէ միւսաֆիրինին իսթիգալինէ կիտիպ, էլինի սըգտը, վէ խալիսանէ սուրէթտէ,

— Ա՛հ պարօն, պու վիզիթանըզա մէմնուն, վէ սիզի կէօրտիւկիւմտէն տօլաեը պախթիեար օլտում, տէտի:

Մ. տը Գրուա-Տիէօ. — (Թէպէսսիւմլէ.) Աղիզիմ ժօրթ, վիզիթամտան մէմնուն օլաճաղընըզը մէմուլ իթտիկիմ իւչին, պէն տէ պուրաեա կէլտիմ:

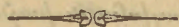
Թրէժան, պարօնու սօպանըն եանընա կէօթիւրիւպ, պիւեիւք գօլթուգլու իսկէմէտէ օթուրթտուգտան սօնրա, սիկարա գութուսունու եանընա վազ իյլէտի: Պա-տէհու շու եօլտա իքիսի արասընտա մուհավէրէ պաշլանտը.

Ժօրթ. — Սիզի կէօրմէեէրի հէման պիր դաշ սսըր գատար օլմուշ կիպի կէօրիւնիւեօր... հիչ տէյիլ իսէ, օն պէշ կիւն տիւր քի, սիզի կէօրմէտիմ... Հէմէն հէմէն պէնի ունութմուշ օլտուղունուղու զանն իթմէկէ պաշլաեօրտում:

Մ. տը Գրուա-Տիէօ. — Պու պիր հագգսըզ վէ ֆէնա միւլահազա տըր: Սիզէ նէ գատար թէվէճճիւհիւմ օլտուղունու պիլիրսինիզ. քէզալիք սիզին թարաֆընըզտան տա, պէնիմ, մազհարը թէվէճճիւհ օլտուղումա էմինիմ:

Ժօրթ. — (Պարօնուն էլինի թէքրար սըգտըզտան սօնրա.) Պանա զաեթթ ուզուն կէօրիւնէն պու օն պէշ կիւն զարֆընտա նէ՞ եաբտընըզ:

Մ. տը Գրուա. — Սիւպհան Սլլահ, նէ՞ եաբաճաղըմ. միւթատըմ վէճհ իւղրէ վազըթ կէշիրտիմ:

5

Ժորժ Թրէժան . - (Միւսաֆիրինին մէղքիւր ճէվապըն-տան տօլաեը թէպէսսիւմ իտէրէք .) Միւթատընըզ իւզրէ վագըթ մը կէչիրտինիզ . ա'հ պարօն , միւթատընըզ իւզրէ վագըթ կէչիրտիք տիմէքլիկինիզտէ տէ , եինէ բէք չօգ թէ պէտտիւլաթ օլմագ կէրէք տիր :

Մ. տը Գրուա-Տիէօ . - Մալիւմիւնիւզ տիւր քի , պիզ , էյլէնճէ ատամլարը օլտուղումուզ հալտէ պիլէ , սապահ-տան ազչամա , վէ ազչամտան սապահա դատար մէշղու-լուզ : - Բարիսին զէվգ ու սէֆալարը , պիզի ատէթա զին-ճիրպէնա գըլմըշ օլտուղունտան , պու զինճիրտէն գուր-թուլամատըղըմըզ իչին , չօգ տէֆա մուհիպա տօսթլարը-մըզա վիզիթա վիրմէեէ պիլէ վագըթ պուլամաեօրուզ . . . Հէր քէս պիզի սէրպէսթ զանն իտէր իսէ տէ , ատէթա է-սիրիզ :

Ժորժ . - (Սըղու իլէ .) էյլէնճէ էսիրէրիսինիզ :

Մ. տը Գրուա-Տիէօ . - Նիհաեէթ զինճիրլէր իլէ պաղ-լըեըզ :

Ժորժ . - Լաքին օ զինճիրլէր խաֆիֆ օլտուղլարըն-տան , թաշընմասը գօլայ տըր :

Մ. տը Գրուա-Տիէօ . - Պիլաքիս չօգ տէֆա պունլարը թաշըմագլըգ մուճիպի թաստի տիր : - Հալ պու քի պէն , ֆէյլէսօֆանէ անլէրէ գաթլանմագտաեըմ : - Սիզի սօրա-լըմ պագալըմ , ազիզիմ ըէսսամ էֆէնտի , սիզ նէ՞ եաբը-եօրսունուզ . հալինիզտէն խօշնո՞ւտմուսունուզ :

Ժորժ . - Խա'յր , հալիմտէն խօշնուտ տէյիլիմ :

Մ. տը Գրուա-Տիէօ . - Սճայի'պ , օէպէպ նէ՞ :

Ժորժ . - Չիւնքի , պիւթիւն իչիմ ֆէնա կիտիեօր :

Մ. տը Գրուա-Տիէօ . - Ձալըշմաեօ՞րմուսունուղ :

Ժօրթ . - Ձալըշմաղ պէնի եօրաեօր , վէ մուհառնա-
թը տա օլմաեօր :

Մ. տը Գրուա-Տիէօ . - Ագչէնիղ վա՞ր մը տըր :

Ժօրթ . - Խա՛յր , եօգ տուր :

Մ. տը Գրուա-Տիէօ . - Պօ՞րճլարընը :

Ժօրթ . - Պօղազըմա գատար պօրճլուեում : - Կէօրիւ-
եօրսունուղա՛ , պիւսպիւթիւն մէյեուս պիր ատէմիմ :

Մ. տը Գրուա-Տիէօ . - Պուլունտուղունուղ չազտա վէ
հայիղ օլտուղունուղ հիւնէր վէ սանաաթլա մէյեուս օլմա-
նըղըն մանէասը եօգ տուր :

Ժօրթ . - Աղիղ տօսթում , Ալլահ աչգընա օլտուն , հիւ-
նէր վէ սանաաթըմտան պահա իթմէեին : Էկէրչի հագը-
գէթէն հիւնէր վէ սանաաթըմ վար իսէ , պունլարըն՝ հագ-
գըմտա հասըլ իթտիքլէրի նէթիճէլէր օլ գատար էհէմի-
եէթսիղ տիրքի , հիչ օլմասա , տահա էվլէա իտի : - Սա-
նաաթլար ալէմինտէ իչղալ իթտիկիմ վաղիեէթի աղի-
մէեի քէնտինիղ մուհաքէմէ իթմէք իսթէ՛րմիսինիղ : - Պիր
աղ էվվէլ պիր րէսիմ թաճիրինին պանա իթտիկի շու կիւ-
ղէլ թէքլիֆլէրի տինլէեին :

Ժօրթ՝ Վիպէր իլէ վուգու պուլան միւքեալէմէսինի
թաֆսիլէն հիքեանէ իթտի :

Րէսսամ , իֆատէսինի պիթիրինճէ , Մ. տը Գրուա-
Տիէօ չէօյլէ ճէվապ վիրտի .

— Հագգընըղ վար տըր , աղիզիմ . պու եօլտա թէք-
լիֆլէր պանաղը օլուպ , շայեանը գապուլ օլամաղլար : -
Պու ատէմ վէ էմսալի , սիղին չալըշմանըղլա եաշամաղա
մէճպուրիեէթ կէօրտիւքլէրի հալտէ , օ մէճպուրիեէթի , օ
լիւղումու , մէքրուհ պիր թարղտա սուի իսթիմալ իտիեօր-
լար : - Էկէրչի օլտուգճա սէրվէթինիղ օլուպ , հալը հաղը-
րա հիւքմ իտէպիլէճէք մէվգիտէ պուլունապիլսէ իտինիղ ,
օլ վագըթ , օ կիպի ատէմլէրին գարշընըղտա տիկէր պիր

եօլտա լիսան գուլանաճագլարընը իշիտէճէք իտինիդ : Շէօյլէ քի , գարշընըղտա մահճուպ , միւթի , վէ էսիր կիսիլ օլարագ , ալէմին , հաղըգի ալէմին գըյմէթի հագըգիեէ-լէրինի թագտիր իյլէտիկի օլ սանաաթլը վէ կիւզէլ թաս-վիրէրինիղտէն պիր գաշընը էլտէ իթմէք իւզըէ , սիղէ ալ-թունլար վիրմէքլիկի թէքլիֆ իտէճէքլէրի տէրքեար իտի :

Ժօրթ , տօսթունուն իլթիֆաթընտան մէմնուն օլա-րագ , շու վէճհլէ ճէվապա աղաղ իյլէտի .

— Սէօյլէտիկինիդ միւմքիւն տիւր , հաթթա իհթի-մալտէն տիր , լաքին էսէֆ իտէրիմ քի , պէն հալը հաղըրա հաքիմ օլաճագ պիր մէվգիտէ տէյլիմ : Պիւլաքիս , հալը հաղըր պանա հաքիմ տիր , վէ պէնի էզմէքտէ տիր . . . Պէն պիր ֆագիրիմ , վէ նէ գատար չալըշսամ , ֆագըլ հալտէն գուրթուլամաեաճաղըմ : Սնճագ , կէրչի իհթիմալտէն տէ-յիլ իսէ տէ , լաքին , էկէր մէմուլին զայրի օլարագ , պա հիք-մէթի իլահիեէ սէրվէթ սահիպի օլուր իսէմ , տօղրուտան տօղրու սէօյլէեօրում պարօն , իհթիմալ տըրքի , ծնտան սօնրա չալըշմաեաճաղըմ . . . Թապիեաթըմ չալըշմագլա ուղրաշմաղա միւսայիտ տէյիլ տիր . . . Պէնիմ , հիչ պիր հըրսը շանըմ եօգ տուր . . . քէսպի շէօհրէթ իթմէք ար-ղու վէ մէրագընտա տա տէյիլիմ : Արղում իսթիրահաթ իթմէքտէն իպարէթ տիր :

Մ. տը Գրուա-Տիէօ . - Իսթիրահաթ տիմէքլէ զէֆք ու սէֆա էօմրիւնիւ անլաեօրսունուղ , տէյիլ մի :

Ժօրթ . - Էվլէթ , եէկեանէ արղում վէ խէեալիմ , օ տուր :

Մ. տը Գրուա-Տիէօ . - Մէսէլա , սիղէ , ալթմըշ եա-խօտ սէքսէն պին ֆրանգ իրատ , իրէքլի գումաշլար վէ սանաաթլը իշլէր իլէ տօնատըլմըշ քիւչիւք պիր օթէլ , պա-ղը ճինս աթլար , միւքէմմէլ արապալար , Բարիսին պի-րինճի թէրչիսի , վէ սայիրէ լաղըմ տըր :

Ժօրթ . - (Ուզուն պիր ա'հ իտէրէք .) Ա'հ , էվլէթ ,

էվվէթ , պու շէյլէր պանա լազըմ տըր , ֆագաթ պիր աղ
էվվէլ տէտիկիմ կիպի , պունլար սըրֆ պիր բիւեատան ,
խէեալտան իպարէթ տիր :

Մ. տը Գրուա-Տիէօ . - Լաքին պու բիւեա , պու խէ-
եալ գուվվէտէն ֆիլլէ կէլէճէք տիր :

Ժօրժ . - Նէ՞ սուրէթլէ , նէ՞ հիքմէթլէ : Ազրապա վէ
թէալլիւգաթըմտան զէնկին պիր քիմնէեի պիլմէեօրում
քի , անըն սէրվէթի պանա միրաս տիւշսին :

Մ. տը Գրուա-Տիէօ . - Միրաս կիպի իզտիվաճ իլէ տէ
քէսպի սէրվէթ իտիլիր :

Ժօրժ . - Պէ՞ն մի էվլէնէճէեիմ :

Մ. տը Գրուա-Տիէօ . - Աճայի պ , էվլէնմէքտէն խօշ-
լանմանեօրմուսունուզ :

Ժօրժ . - Օրասընը պիլմէմ . . էվլէնմէք խուսուսունու
ասլա տիւշիւնմէմիշիմ տիր : - Պունտան տա գաթինազար ,
սիլին պանա տէտիկինիզ շէյ , պօշ պիր սէօզ տիւր : - Հիշ
պիր զէնկին գատըն՝ պէնիմլէ էվլէնմէք իսթէր մի :

Մ. տը Գրուա-Տիէօ . - Նի՞շին իսթէմէսին :

Ժօրժ . - Զէմանէմիլտէ գաթի տէյի թանըլմըշօլան
պիր սէպէպ իչին :

Մ. տը Գրուա-Տիէօ . - Նէ՞ կիպի սէպէպ :

Ժօրժ . - Սէրվէթիմ օլմամասը :

Մ. տը Գրուա-Տիէօ . - Վաղաա սէրվէթինիզ եօգ տուր
ամմա , տիկէր պիր խասսէնիզ վար տըր :

Ժօրժ . - Նէ՞ տիր :

Մ. տը Գրուա-Տիէօ . - Էվվէլ էմիրտէ , ազիզիմ Ժօրժ ,
սիզ զանէթ կիւզէլ պիր կէնճսինիզ :

Ժօրժ . - (Կիւլէրէք .) Ա՛հ պարօն , պէնաէնիզի մահ-
ճուպ պըրագըրեօրսունուզ :

Մ. տը Գրուա-Տիէօ . - Էվվէթ , թէքրար իաէրիմ քի ,
սիզ զանէթլէ կիւզէլսինիզ . պու խուսուսուն՝ գատընլար
նէզտինտէ բէք պիւեիւք էհէմմիեթի վար տըր : Պունտան

տա մտատա, օլտուգճա թալիմ ու թէրպիեէ կէօրմիւշ-սիւնիւղ, ֆիրասէթ ու տիրանէթ սահիպխանիղ, վէ բարմագլարընըղըն ուճունա գատար ճէնթըլմէնսինիղ: - Պիւ-եիւք պիր իսիմ թաշըեօրսունուղ, եանի գօնթ աը թրէ-ժանսընըղ:

Ժօրթ. - Պա'օն, պու տէտիկինիղ շէյլէրիճ գըյմէ-թի եօղ տուր... Պէնիմ կիպի պիր ֆագիրին օ եօլտա պիր ասըլգատէլիք իւնվանը թաշըմասընըն, մուճիպի իսթիհզա օլմագտան զայրի հիշ պիր ֆայիտէսի օլմատըղընը անլա-տըղըմ կիւնաէն, զիքը իթտիկինիղ իւնվանը թէրք իթ-տիմ. շէյլէ քի, պու կիւնքի կիւն պէն, հէրքէս իչին սա-տէճէ ժօրթ թրէժանըմ. պէյլէ օլտուղունու սիլտէ րա-նա պիլիրսինիղ:

Մ. տը Գրուա-Տիէօ. - Եանի օ ժօրթ թրէժանսընըղ քի, ապա ու էճատաը խաչվէրլէր սիլքինտէ պուլունմուշ տուր: - Սէօղիւմէ իթիմատ իտին, ազիզիմ, պունուն գըյմէթի վար տըր: Պիր իւնվան թարիխճէ օլուր իտէ, սահիպի թա-րաֆընտան գուլանըլապիլտիկինտէ, հէր վագըթ թագալիր օլունմագ թապիի տիր:

Ժօրթ. - Պու ճիհէթճէ օլան իգթիտարսըղըղըմը թաս-տիգ իտէրիմ:

Մ. տը Գրուա-Տիէօ. - Ազիզիմ, սիզի էվլէնտիրմէքլի-կիմէ միւսատաէ իտէրմիսինիղ:

Ժօրթ. - Ճիտտէ'ն մի սէյլէեօրսունուղ:

Մ. տը Գրուա-Տիէօ. - Էվլէթ, ճիտտէն սէյլէեօրում:

Ժօրթ. - Օ հալտէ, թէքիֆինիզի նիճին գապուլ իթ-մէեէեիմ: Իմտի, պարօն, մատէմ քի տօսթլուղունուղու պու րատտէեէ գատար կէօթիւրմէք իսթէեօր իտէնիղ, պա-նա պիր գէվճէ պուլուն: Սիզին էլինիզտէն, օ գէվճէեի, կէօղլէրիմ գաբալը օլարագ գապուլէ հաղըրըմ: Քէնտի-սինի գօնթէս տը թրէժան իտէրիմ, լաքին, պիր շարթ իլէ:

Մ. տը Գրուա-Տիէօ. - Նէ' շարթ իլէ:

Ժօրժ . - Ինթիսապ իտէճէկինիզ չլրբին վէ ինթիեար օլմամալը , չիւնքի պու եօլտա րէդիլ օլմադտան իսէ , ֆա-
զիր գալմանը տահա զիեատէ թէրճիճ իտէրիմ : Խամիմ ,
պանգնօթ չըգընլարըյլա թէպտիլ իթմէք իսթէրիմ , ֆա-
գաթ աղըր շալթլար ալթընա կիրմէք իսթէմէմ :

Մ . տը Գրուա-Տիէօ . - Օլ պապտէ միւսթէրիճ օլուն ,
ճիհէզինիզ միւքէմէլ օլաճաղը կիպի , Նիշանլընըղ տախի
տիլպէր վէ կիւզէլ օլաճագ տըր :

Ժօրժ . - (Կիւլէրէք .) Պա'րօն , էկէրչի պու խուսուստա
մուվաֆֆագ օլուր իսէնիզ , սիզի պիրինճի տէրէճէտէ պիր
պիւեիւճիւ աատ իտէճէեիմ :

Օլ էսնատէ Մ . տը Գրուա-Տիէօ անաղա գալգմըչ օլ-
տուղունտան , Վիպէրին կիթմէսինտէն սօնրա , րէսամըն ,
իւզէրինի գաբամագլըղը ունութմուչ օլտուղու րէսիմ
տէսթկեահընա տօղրու պաչընը չէվիրիպ ,

— Փագաթ , պու թաավիրնէ' տիր . զանն իտէրիմ քի,
պու թաավիրի կէօրմէմիլիմ տիր , տէտի :

Մէրգում , պու սէօզլէրի սէյլէեէրէք , մէղքիւր տէսթ-
կեահա տօղրու կիթտի , վէ գարչըսընտա տուրուպ ,

— Փաննի Լամպէր հա' . . . Լաքին նէ' գատար կիւզէլ
եարըլմըչ , տէտի :

Ժօրժ . - (Սարսըլարագ .) Սիզ Փաննի Լամպէրի թանը-
եօրմուսունուզ :

Մ . տը Գրուա-Տիէօ . - Էվվէթ , բէք իյի թանըրըմ :
Քէնտիսինին զաեթ մուհիպպ տօսթուեում :

Ժօրժ . - Քէնտիսինին տօսթո'ւ մու . . . քէնտիսինին զա-
եթ մուհիպպ տօսթո'ւ մուսունուզ : Լաքին , պարօն , պու
սէօզիւնիւզլէ նէ' անլաթմագ իսթէեօրսունուզ :

Մ . տը Գրուա-Տիէօ . - Պու պապտէքի ֆիքրիմ , բէք
սատէ վէ նամուսքեարանէ տիր . . . Փաննի Լամպէր հագ-
ղընտա խալիսանէ , ատէթա րէտէրանէ թէվէճճիւհիւմ ,
ֆէվգէլատէ րիաեթիմ վար տըր :

Ժօրժ . - Ռիսեթինի՞ղ մի վար տըր : Ա՛հ պարօն , պի՛ր աղ զիւհատէ իլէրի վարընթօսունուզ :

Մ . տը Գրուա-Տիէօ . - Նէ՞տէն իլէրի վարընթօսում : Թէէմին իտէրիմ քի , Ֆաննի Լամպէր՝ Թանըտըղըմ է՛ն նա մուսլու գատընլարտան պիրի տիր :

Ժօրժ . - Բէք սէրպէսթճէ սէօյլէնթօսունուզ : Աչըգլարը պուլունան պիր գարընըն նամուսլու ատտ օլունմասը նէ՞տէն իճապ իտիթօր :

Մ . տը Գրուա-Տիէօ . - Փաննինին Եալընըղ պիր աչըգը օլմուշ տուր :

Ժօրժ . - Պի՛ր մի :

Մ . տը Գրուա-Տիէօ . - Շիւպհէսիղ . հաթթա բրէնս Սէրժ Ալտէօնօֆուն՝ անըն աչըգը օլմուշ օլմասը տա բէք սահիհ տէյիլ տիր : - Լաքին , տիմէք օլուեթ քի , սիղ պու շայեանը սիթայիշ գատընըն հիքեաեթսինի պիլմէնթօսունուզ :

Ժօրժ . - Ֆիլվազը օլ պապտէ ասլա մալիւմաթըմ եօգ տուր :

Մ . տը Գրուա-Տիէօ . - Պու հալտէ , սիղ քի միւթէ պէր վէ միւհիթէրէմ պիր զաթսընըղ , Էլպէթթէ սիղտէ , Փաննի Լամպէրի բէվիշինտէն հիւքմ իտէրէք , անը մահ-քիւմ գըլաեթօսունուզ , տէյիլ մի :

Ժօրժ . - Պա՛րօն , պու խուսուստաքի խէթամը իգլար ու իթիլաֆ իլէ , պիլմէտիկիմ շէյլէրի էօյրէթմէնիղի արզու իտէրիմ :

Մ . տը Գրուա-Տիէօ . - Պու արզունուզա մուվաֆըգ հարէքէթ իթմէք Էլիմտէ տէյիլ տիր : Վագաա Փաննի , պանա էմիլյէթէն , քէնտի էօմրիւնիւն պազը խուսուսի-եթթէրինի պիլտիրմիշ իսէ տէ , պունունլա պէրապէր , Էվ-վէլճէ քէնտիսինտէն ռուխսաթ ալմաեարաֆ , կէշմիշ էօմրիւնիւն պիր գըսմընը կիզլէեէն նիգապը գալտըրամամ : Անճաղ , շիմտիտէն շու գատարը տիեէպիլիքիմ , վէ եէմին

խտեպիւրիմ քի, մէրգումէ, հիւրմէթ ու ըիանէթինիղէ հէր վէճհ իլէ լանըգ պիր դաւարն տըր :

Պարօն տը Դրուա-Տիէօ, պալէատէ իշար իթտիկիմիղ սօն սէօղլէրի միւհասիր պիր սուրէթտէ իրատ իթտիքտէն, վէ թրէթանըն իւղէրինտէ տախի պիր թէհասիրի ազիմ հու սուլէ կէթիրտիքտէն սօնրա, գարշըսընտա պուլունան ըէ սիմէ կէօղլէրինի տիքմիշ օլարագ,

— Ազիզիմ ժօրթ, սիղտէ պիւրիսինիղ քի, պէն միւ տահանէճի տէյիլիմ, վէ եալընըղ տիւշիւնտիւկիւմիւ սէօյլէրիմ, իմտի, պու թասալիրին գարշըսընտա հիսս իտէկէլ տիկիմ հայրէթի իղհար իշին սէօղ պուլամանօրում... Սահիհէն բէք կիւզէլ տիր, ատէթա հանաթտա կիպի եաբըլմըշ տըր... Պու թասալիրին պիւեիւք պիր էսէր իտուկինի թաստիգ իտէրիմ... Տիմէք օլուր քի, Փաննի Լամպէր՝ թասալիրինի չըգարմագ իշին պուրանա կէլտի, տէտի :

Ժօրթ. — Եվվէթ, իւշ հաֆթատան պէրու խիթամ պուլմուշ օլան պիր թասալիր իշին, պիր դաշ կիւն ապտէմ պուրանա կէլտի : Օ թասալիրի քէնտի խանէսինտէ կէօրմիւշ օլմալըսընըղ :

Մ. տը Դրուա-Տիէօ. — Կէօրմէտիմ, վէ Փաննի տէ օլ խուսուտա պանա պահա իթմէտի : Հալպու քի, պու էսուար նէտէն իճապ իտիեօր : Իշպու էսրարըն զարապէթի շունտա տըր քի, քէնտիսի պիտտէֆաթ սիղին հագգընըղտա պանա պաղը շէյլէր սօրմուշ տուր :

Ժօրթ. — (Մէրագլէ.) Սիղէ պէնիմ հագգըմտա պաղը շէրլէր մի սօրմուշ տուր : Նէ՞ եօլտա սօրմուշ տուր :

Մ. տը Դրուա-Տիէօ. — Հիւննի թէվէճճիւհլէ գարըշըգ պիր մէրագլա : — Մէրգումէ, սիղին տիրանէթինիղ թագտիր իթմէքտէ տիր. զաթէն պու թապիի տիր : Անճագ շունու պանա սէօյլէեին քի, զիքր իթտիկինիղ թասալիրի պիթիրտիքտէն սօնրա, Փաննիեի թէքրար կէօրտիւնիւղ միւ :

Ժօրժ . - Էփվէթ :

Մ. տը Գրուա-Տիէօ . - Քէնտի խանէսինտէ՝ մի :

Ժօրժ . - Խա՛յր , պուրատա քէնտիսի պաննա իքի եա-
խօտ իւչ վիզիթա վիրտի :

Մ. տը Գրուա-Տիէօ . - Պու վիզիթալարտա՞ մը իշպու
իքինճի թասվիրի չըգարթտը :

Ժօրժ . - Պու թասվիրտէն քէնտիսի խապէրտար տէ-
յիլ տիր , չիւնքի պէն պունու , եալընըզ խաթըրէ իլէ չը-
գարմըչըմ տըր :

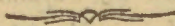
Մ. տը Գրուա-Տիէօ . - Հագըգէթէն , գարչընըզտա
նիւմունէսի օլմաեարագ , պու գատար միւքէմմէլ պիր միւ-
շապէհէթէն անսըլ մուվաֆֆադ օլտունուզ : - Սահիհէն պու
շաշըլաճագ չէյ տիր :

Ժօրժ . - Պիլաքիո բէք գօլայ չէյ տիր :

Մ. տը Գրուա-Տիէօ . - Օլամագ :

Ժօրժ . - Սէօյլէտիկիմ սըրֆ սահիհլիք տիր , վէ իսպա-
թընա տա միւգթէտիրիմ :

Մ. տը Գրուա-Տիէօ . - Իսպաթ իտինիզ , ազիզիմ , իս-
պաթ իտինիզ : - Իսքեաթ օլմագ իսթէրիմ , լաքին պունուն
իչին լի իսպաթլար լազըմ տըր :

6

Ժորժ . - Ազիզիմ պարօն , Ֆաննի Լամպերի հեր եհր-
տէ վէ տայիմա կէօրտիւկիւմտէն , թասվիրի գուվվէյի հա-
ֆըզամտա օլ գատար տէրինճէ հէքք օլունմուշ տուր քի ,
օ թասվիրի այնէն թէրսիմ իյլէմէք , պէնիմ իչին հէմ գօ-
լայ վէ հէմ միւմքին տիր : Անըն թասվիրինի , ֆօթօկրաֆըն
թէմիզ պիր միւսվէտտէսի կիպի պէրրազ կէօրմէք իչին ,
եալընըզ պիր տագըզա գատար կէօզլէրիմի գարամագլը-
ղըմ լազղըմ տոր : Պու հալ սիզէ զարիպ կէօրիւնմէմէլի տիր ,
զիրա պիր քէրրէ կէօրտիւքլէրի պիր նէսնէ , ըհասամլարըն
նազարը տիգգաթընա զիեատէճէ չարբար իսէ , օ նէսնէնին
ըհսմինի ալմագտա կիւճլիւք չէքմէզլէր , վէ պու սէօյլէ-
տիկիմ չօգ քէրրէ վուգու պուլուր :

Մ. տը Գրուա-Տիէօ , ճէվապ վիրմէեիպ , անլաշըլմազ
պիր մանէատա թէպէսսիւմ իթտի , վէ պիր ճիւզի միւտ-
տէթ սիւքիւթտէն սօնրա , շու եօլտա քէլամա ազազ իյ-
լէտի .

— Տօսթում Ժորժ , սիզ տէ պիլիւսինիզ քի , պէն զէնկի-
նիմ , վէ Ֆաննի Լամպերին տէ տօսթու օլտուղումու սիզէ
պէեան իյլէմիչիմ տիր : Պու թասվիրի , հեր ճիհէթլէ ֆէվգէ-
լատէ թագտիր իտիեօրում . իմտի , էկէրչի պունա միւթա-
սարըֆ օլապիլիր իսէմ , քէնտիմի պախթիար ատտ իտէրիմ :
Պինապէրին , պու թասվիրի պանա թէրք իթմէքլիեէ մու-
վաֆֆագաթ իտէրմիսինիզ : Թարաֆընըզտան հէր նէ ֆի-
եաթ թայեին օլունսա , իթասընա հազըրըմ :

Ժորժ . - (Գըզարարազ .) Ազիզիմ պարօն , պու կիւն
պախթըմ օլմատըղընը անլաեօրում :

Մ. տը Գրուա-Տիէօ . - Նէտէն :

Ժօրժ . - Սիրդին մահղուզիեէթինիդի մուճիպ օլմագլըղը զիեռատէսիյէ աըղու իթտիկիմէ ումարըմ քի, սիղ տէ շիւպհէ իթմէզսինիզ : Հալպուքի , պէնտէն թալէպ իթտիկինիզ եալընըղ պու շէյ տիր քի , իթասընա բուի բիզա կէօսթէրէմէմ :

Մ . տը Գրուա-Տիէօ . - (Թէաճճիւպանէ .) Պու թասվիրի պանա վիրէմէ զմիսինիզ :

Ժօրժ . - Վիրէմէմ :

Մ . տը Գրուա-Տիէօ . - Սաթըլմըշ մը տըր :

Ժօրժ . - Խայր , պիր ազ էվվէլ զիբը իթտիկիմ թաու վիրճի տախի , պու թասվիրի սաթըն ալմանը աըղու իտէրէք , խուսուսիյէ պէնիմ կիսի ճէպի պօշ պիր սանաաթ քեար իչին օլտուգճա եիւքսէք տիմէք օլան պիր ֆիեաթ թէքիֆ իյէտի իսէ տէ , պէն սաթմագ իաթէմէտիմ :

Մ . տը Գրուա-Տիէօ . - Անլանբորում , ֆագաթ պէն , թասվիրճի տէյիլիմ . պիր տօսթում քի , պու հալտէ , իշ տէյիլը , շէօյլէ քի իշպու թասվիր պիր քէրրէ պէնիմ էվլիմէ կիրէր իսէ , պիր տահա օրատան չըգմանեաճագ տըր :

Ժօրժ . - Բէճա իտէրիմ , պու խուսուստա խարար իթմէեին , զիրա խարարընըղ թէէսիւֆիւմիւ տըթըրըպ , գարարըմը թէպտիլ իթմէեէճէք աիր :

Մ . տը Գրուա-Տիէօ . - Պու խուսուստա արթըգ ֆագլա պիր սէօղ պիլէ սէօյլէմէմ : Պէլքի սահրպինին մալիւմաթը օլմանարագ , խուսուսիյէ , պիր ազ չըպլագճա չէքիլիշ օլան պու թասվիրի եէտինիզտէն չըգարմամագ իչին հագ զլը պիր սէպէպինիզ վար տըր : Պանա ճէվապը բէտտ վիրմէք լիկինիդին սէպէպի պու իսէ , Ֆաննի Լամպէրին միւսատէյի թամմէսինի իսթիհաալ իտիպ , սիղէ պիլտիլմէկի թահիւտ իյլէրիմ : Պու կիւնտէն , լազըմ օլան բուխաթը քէնտիսինտէն իսթէիէպիլիլիմ , վէ իսթիհաալ իտէպիլէճէկիմէ տէ էմինիմ :

Ժօրժ . - (Իլթիրապ իլէ .) Պարօն , պարօն , բէճա ի-

տէրիմ, պու սէօյլէտիկինիզի եարմանն . . . Թէքրար իտէ-
րիմ քի, Ֆաննի Լամպէրին՝ պու թասվիրին վիճուտինտէն
խապէրի եօգ տուր, վէ խապէր ալըր իսէ, իշպու թասվի-
րէ, էմնինէթի սուի իսթիմալ իթմէքլիկին պիր նէթիճէսի
նազարըլլա պագմաղա հագգըր օլաճագ տըր: Էկէրչի պէնի
աղիմ պիր քէտէրէ տիւչար իյլէմէք իսթէմէզ իսէնիզ, պու
սըրըմը ֆաշ իթմէսինիզ:

Մ. տը Գրուա-Տիէօ. - Ազիզիմ ժօրժ, միւսթէրիհ օ-
լուն, պէն սիզի միւքէտտէր գըլմագ իսթէմէմ, լաքին, լա-
գըրտը արամըզտա, պու տէրէճէ գօրգմագլըղընն սէ-
պէպլէրինի անլամանօրում: - Էկէրչի Ֆաննի Լամպէր, իշ-
պու կիւզէլ թասվիրինին իքինճի միւսվէտտէսինի կէօրէճէք
օլուր իսէ, պունու սիզին եէտինիզտէ պըրագմագ իսթէ-
մէսէճէկինտէն, քէնտիսինէ սաթմանըզը թէքլիֆ իտէ-
ճէք, վէ չիւպհէսիզ պու պապտէ հագգըր տաիի օլաճագ
տըր:

Ժօրժ. - Իշթէ շիմտի հագըզէթի հալի սէօյլէտինիզ.
Ֆաննի Լամպէր քէնտի թասվիրինի իսթէտիկի հալտէ, պէն
տէ վիրմէմէզլիք իտէմէսէճէկիմ. իշթէ պէնի թէլաշա տիւ-
չիւրէն պուրասը տըր, զիրա պու թասվիրի էլտէն չըգար-
մագ իսթէմէմ:

Մ. տը Գրուա-Տիէօ. - (Եէնիտէն թէպէսսիւմէ.) Հա-
սըլը սիզ, եալընըզ քէնտի մէնաֆիի մախսուսէլէրինի տիւ-
չիւնէն ըէսսամլարտան օլտուղունուզ ճիհէթլէ, պու ճա-
լիպ թասվիրի քէնտինիզէ սագլամագ արզուսինտէսինիզ,
տէյիլ մի:

Ժօրժ. - Էվվէթ, պիւթիւն արզում օ տուր:

Մ. տը Գրուա-Տիէօ. - Բէք իյի, ազիզիմ ժօրժ, պու
թասվիր սիզին եանընըզտա գալաճագ տըր: - Պիր աշըգ
տախի, սէվտիկի պիր գատընն թասվիրի գարչըսընտա
պուրտան զիեատէ արզու կէօսթէրէմէզ:

Թրէժան, իքինճի տէֆա օլարագ գուլագլարնա գա-

տար գըզարտը , վէ պատէհու ֆէվգէլատէ պիր էնտիչէ իշինտէ կէօրիւնէրէք ,

— Աճայի՛ պ , զանն իտիեօրսունուղ քի . . . տէտի :

Մ. տը Գրուա-Տիէօ . - (Բէսսամըն սէօզիւնիւ քէսէրէք.)
Անտէն իլէրի կիթմէ , ազիզիմ , պէն հիչ պիր չէյ զանն իթ-
մէեօրում . զաթէն էմինիմ . . . Սիզ , Ֆաննի Լամպէրէ աշըգ-
օլմուշսունուղ տուր . հէմտէ , քէնտի զաննընդտան չօդ
զիեատէ շէտիտ պիր աշըգսընըզ : (Ծիտտի պիր հալ իլէ) .
Հալպու.քի պու պիր պէտպախթլըզ տըր :

Ժօրթ . - (Ինքեարա մէճալի գալմաեարադ .) Պէտ-
պախթլը՞գ մի , ֆադաթ նի՛չին :

Մ. տը Գրուա-Տիէօ . - Նի՛չին մի , շիմտի սէպէպինի ա-
շըգտան աշըղա , հէմտէ սէրթ պիր սուրէթտէ պէեան ի-
տէճէեիմ : Էվվէլ էմիրտէ , Ֆաննինին սիզի սէվիպ սէվմէ-
տիկինի , եախօտ սէվիպ սէվմէեէճէկինի պիլմէմ , ֆադաթ
սիզի սէվտիկինի ֆարզ իթտիկիմ հալտէ տախի , անըն աա-
լա սիզին օլմաեաճաղընա իսքեաթ օլմուշում տուր . ան-
լաեօրմուսունուղ , օլ պապտէ գաթիէն իսքեաթ օլմուշում
տուր :

Ժօրթ . - Աճայի՛ պ , պէնի սէվէրսէ տէ՞ մի պէնիմ օ-
լմաեաճադ տըր :

Մ. տը Գրուա-Տիէօ . - Քէնտիսինին աշգ ու սէվտաար-
նա վէ սիզին աշգ ու սէվտանըզա գարշը ուզրաշաճաղընտան ,
հիչ պիր վադըթ սիզ , անըն աշըգը օլմաեաճադսընըզ :

Ժօրթ . - Ազիզիմ պարօն , պու իֆատէնիզ՝ պիր մու-
ամմաեա պէնզէմէքտէ տիր :

Մ. տը Գրուա-Տիէօ . - Նէ՞տէն :

Ժօրթ . - Ֆաննի Լամպէր հադգընտաքի հիւլմէթ ու
րիաեէթինիզ նէ՛ գատար միւսթահադգ օլսա , մէզպուրէ-
նին զաթէն պու պապտէ արզը թէսլիմիյեէթ կէօպթէրմիշ
օլտուղունու ինքեար իտէմէզսինիզ :

Մ. տը Գրուա-Տիէզ . - Թէքրար իտէրիմ քի , պու խու-

սուստա հէմէֆքեար տէյիլիզ, լաքին հէր ճիհէթլէ ֆիք-
րինիզին տողրու օլտուղունու, եանի գաթէն սիզէ արզը
թէսլիմիյեթ վէ մուվաֆֆագաթ իթմիշ խուռկինի ֆարզ
իթսէմ պիլէ, է՛ն սօն րատտէտէ մուվաֆֆագաթընըն ֆիի-
լիեաթը կէօրիւլմէեհէք տիր: Նամուսու էն զիեատէ բաք
կէնճ պիր գըզ, վէ է՛ն զիեատէ ֆազիլ օլան էվլի պիր
գատըն, պէքի սիզէ մուվաֆֆագաթ վէ արզը թէսլիմի-
յեթ իթսինլէր, ֆագաթ Ֆաննի Լամպէր իթմէեհէք տիր:
Ժօրթ. - Նէ՛ տիմէք իսթէտիկինիզի անլաեամաեօրում:

Մ. տը Գրուա-Տիէօ. - Զիւնքի սիզ Ֆաննի Լամպէրի ի-
յիճէ թանըմագընըզ, եախօտ տահա տողրուսու ասլա թա-
նըմամըշտընըզ տըր: Անըն էօմրիւ, րօմանլարա մախսուս պիր
թագըմ ահվալ ու վէգաի արասընտա կէշմիշ տիր, վէ մէր-
գումէ, կէրէք սիզին նազարընըզտա, վէ կէրէք, սիզին կի-
պի քէնտիսինի տիւշիւնմէտէն մուհաքէմէ իտէնլէր նազա-
րընտա պիր ֆահիշէ ատտ իտիլմէքտէ տիր: Քէնտիսի իսէ,
քէնտի հագգընտա նէ՛ սէօյլէնտիկինի, նէ՛ եօլտա գանն ու
զէհապ մէվճուտ օլտուղունու պիլիր, ֆագաթ քէնտիսին
տէեէր ու գըյմէթինի տէ պիլիր: - Հագգըլ եախօտ հագգ-
սըզ, (պէնճէ հագգսըզ), ալէմին իթիպարընը զայպ իթ-
միշ իսէ տէ, քէնտի իթիպարընը մուհաֆագա իյլէմիշ տիր:
- Մէզպուրէնին եէկեանէ միւլահազասը, խէեալի, արղու
վէ մագսէտի՝ եէնիտէն քէսպի իթիպար իթմէքտէն իպա-
րէթ տիր: Պինապէրին Ֆաննի Լամպէր, եալընըզ պիր խէ-
թա իշլէեհէք օլսա, պու կիւնքի կիւն հագգընտա վագը
օլան գանն ու զէհապը սահիհլէթմիշ օլաճաղընա իսքեաթ
օլմուշ իտուկինտէն, օ խէթաեը իշլէմէեհէք տիր: - Վէ-
լէվ սիզի տէրէճէի նիհաեէտէ սէվսէ, պու ճիւմլէ իլէ եի-
նէ աշգ ու սէվտասընա գարշը ուղրաշաճագ տըր: պէքի
պու եիւզտէն էճէլ շէրպէթինի նուշ իտէճէք, ֆագաթ սօ-
նունա գատար օլ խուսուստա մուխալիֆէթ կէօպէրէճէք
տիր: Պէնիմ իսէ, իքինիզէ տէ օլ տէրէճէ հիւսնի թէվէճ-

ճիւղ վէ ալէադամ վար տըրքի , աշգընդըն սէմէրէի ֆիւ-
լիեհսի կէօրիւմէմէսինի շէտիտէն արդու իյլէմէքտէն կէրի
տուրամամ :

Ժօրժ . - Բէք ալէա , Ֆաննի Լամպէրին իսթէտիկի նէ՞
տիր :

Մ. տը Գրուա-Տիէօ . - Իսթէտիկինի պիր ազ էվվէլ
սէօյլէտիմ , եէնիտէն քէսպի իթիպար իթմէք իսթէեօր :

Ժօրժ . - Պու իթիպարը նէ՞ սուրէթլէ քէսպ իտէճէք
տիր :

Մ. տը Գրուա-Տիէօ . - Ադտը իղտիվաճ իլէ :

Ժօրժ . - Լաքին պու տիվանէլիք տիր :

Մ. տը Գրուա-Տիէօ . - Պիր ազ էվվէլ սիզ պէնիմ նէ
տէտիկիմի անլամաեօրտունուզ , չիմտի տէ պէն սիզին նէ
տէտիկինիզի անլամաեօրում :

Ժօրժ . - Պարօն , ճիտտէն կէօրիւշէլիմ : - Քիմ Ֆաննի
Լամպէր իլէ էվլէնէճէք տիր :

Մ. տը Գրուա-Տիէօ . - Քիմ Ֆաննի Լամպէր իլէ էվլէ-
նէճէք մի տիր : - Պիր թաղըմ պաթըլ իթիգատլարա գու-
լազ ասմաեաճազ գատար ճէսուր վէ նամուսլու , վէ գա-
րըսընըն շայեանը հիւրմէթ վէ ըիաեթ օլտուղունա իա-
քեաթ օլտուգտան սօնրա , հէր վէճհ իլէ օնա ըիաեթ ու
հիւրմէթ իթտիրէպիլէճէք գատար սէպաթլը , վէ հազգ-
սըզ սուրէթտէ քէնտինին իզղէթի նէֆսինէ թահգիր վու-
գուինտէ , օ թահգիրի , ալաճաղը պիր ճէրիհա իլէ ըէտտ
իթտիրտէն սօնրա , միւտտէթի հաեաթընտա մէսուտիե-
թինի սաթըն ալաճազ տէրէճէտէ ադըլը պիր ատէմ : -
Թէէմին օլունուզ , ազիզիմ Ժօրժ , պու ատէմ մէվճուտ օ-
լուպ , քէնտինի եալընըզ պուլմազ լաղըմ տըր , վէ անը
պուլմաեը տա պէն տէրիւհտէ իտէրիմ :

Ժօրժ . - Սիզ , Ֆաննի Լամպէրի էվլէնտիրմէք մի իա-
թէեօրտունուզ :

Մ. տը Գրուա-Տիէօ . - Շիւպհէսիզ իսթէրիմ , վէ մու-

վաֆֆազ տախի օլաճաղըմ: - Իբի քիչիերի մէսուտ իթտի-
կիմէ թէէմին օլմագլըզ, պէնիմ իչին թէշպիհ գապուլ իթ-
մէզ պիր սէպէպի մէսէրրէթ տիր:

ԺօրԺ. - Մատէմ քի օ գատընը սիզ պու գատար թագ-
տիր իտիեօր իսէնիզ, քէնտիսիլէ նի՞չին էվլէնմէեօրսու-
նուզ:

Մ. տը Գրուա-Տիէօ. - Բէք չօգ սէպէպլէրլէ, ֆա-
գաթ պաշլըճա շու իբի սէպէպլէ. Փաննի պէնի եալընըզ
տօսթանէ սուրէթտէ սէվլէր, ֆագաթ քէնտիսի իչին զէվճ
տէյի ինթիխապ իտէճէկի ատէմի, աշգլէ սէվմէսի լաղըմ
տըր: - Պունտան պաշգա, պէն գաթէն պաշգա պիր մա-
հէլլէ մէրպուլթում... Մ'հ, էկէրչի գալպիմ սէրպէսթ օլ-
սա իտի, վէ պէն տէ օն սինն տահա քիւչիւք օլսա իտիմ,
պիր կիւն սօնրա, պիր սաաթ սօնրա տէյիլ, իլլա շու տա-
գրգատա, Փաննի Լամպէրէ, « Իսմիմի գապուլէ միւսա-
րաաթ իտէրմիսինիզ » տէր իտիմ, վէ մատամ պարօն տը
Գրուա-Տիէօեիւ՝ Բարիսին պիր գրալիչասը գըլար իտիմ:

ԺօրԺ. - Փաննի Լամպէր զէնկին տիր, էօյլէ տէյիլ մի:

Մ. տը Գրուա-Տիէօ. - Էվլէթ, իբի միլիօնլուզ սէր-
վէթի վար տըր:

ԺօրԺ. - Պու սէրվէթ քէնտիսինէ նէրէտէն կէլմիշ
տիր:

Մ. տը Գրուա-Տիէօ. - Պու խուսուստա քէնտիսինի իս-
թիճվապէ հագգըմ եօգ տուր: Եալընըզ շու գատար տի-
եէպիլիւրիմ քի, պու սէրվէթին մէնպար բագ տըր, վէ Փան-
նինին զէվճի օլաճագ քիմնէ, ասլա ութանմաեարագ, սէր-
վէթի մէգքիւրէեէ անընլա հիսսէտար օլապիլիւր:

Մ. տը Գրուա-Տիէօ՝ պու սէօզլէրտէն սօնրա, իչերի
կիրտիկի զէման պիր իսկէմլէ իւզէրինէ վազ իթմիշ օլտու-
ղու շարգասըլլա պասթօնունու ալըպ, էլինի ԺօրԺա ու-
զաթտը:

ԺօրԺ. - Կիտիեօ՞րմուսունուզ, պարօն:

Մ. տը Գրուա-Տիէօ . - Պէնի պէքէնէն պուլունսու-
ղու իշին , կիթմէկէ մէճպուրում . ֆագաթ էկէրչի եարըն
տէյիլ օլ պիր կիւն թամ սաաթ ալթըտա , պիրիքտէ թամ
իթմէք իւղրէ խանէմէ կէլիրսէնիլ , մէմուսն օլուրում :

Ժօրթ . - Տավէթինիլի մա էլ իֆթիխար դապուլ ի-
տէրիմ :

Մ. տը Գրուա-Տիէօ . - Օրատա եալընըզ օլաճաղըմըզ-
տան , թէքլիֆսիզէ գօնուչապիլիլիլ :

Մէրգում , պու սէօղլէրտէն սօնրա գաբուեա տօղրու
իլէրլէտի , վէ պու գաբուեա եագլաչմագ իւղրէ իքէն ,
Ֆաննի Լամպէրին թասվիրինին վաղ իտիլմիշ օլտուղու րէ-
սիմ տէսթկեահընըն դարչըսընա կէլիպ , գօլլարընը կէօք-
սիւ իւղէրինտէ գավուչտուրմուշ օլտուղու հալտէ տուր-
տու , վէ պատէհու քէլամա տէվամ իտէրէք ,

— Թէքրար իտէրիմ քի , աղիլ տօսթում , պու թաս-
վիրի բէք կիւղէլ չըզմըչսընըզ : Մէհարէթինիլ նէ՛ մէրթէ-
պէ , վէ ղայրէթինիլ նէ՛ գատար զիեատէ օլսա , սիլ ,
պունտան տահա իւսթիւն թասվիր չըզամաեաճագսընըզ :
— Պիր գատըն , քէնտի թասվիրինին պու մէրթէպէ պիրիննի
պիր էսէր սըրասընա կէչմիշ օլմասընտան տօլաեը քէսպի
իֆթիխար իթմէլի տիր : - Ա՛հ , էկէրչի Ֆաննի պու թաս-
վիրի կէօրսէ :

Ժօրթ . - Էվվէթ . . . ֆագաթ կէօրմէեէճէք տիր . . .
Պու պապտէ , սիզին , սըրր սագլար օլտուղունուղա էմիլյ-
եէթիմ պէրքէմալ տըր , պարօն : Պու ճիհէթի խաթըր-
լաեըն :

Մ. տը Գրուա-Տիէօ . - Խա՛յր , աւլա ունութմամ :

Ժօրթ . - Տիմէք օլուր քի , վատ իտիեօրսունուղ :

Մ. տը Գրուա-Տիէօ . - Նէմին տալի իտէրիմ :

Ժօրթ . - Թէչէքքիւր իտէրիմ . իմտի եարըն տէյիլ օլ
պիր կիւն թէքրար պուլուչուրուղ :

Մ. տը Գրուա-Տիէօ . - Էվվէթ , աղիլիմ , եարըն տէ-

յիւ օլ պիր կիւն թէքրար պուլուշուրուզ . ֆագաթ օլ վագ-
թա գատար սիզին կիւղէլ նիւմունէլիք թասվիրինիզ իւզէ-
րինէ բէք չօգ տիւշիւնմէին : - Սիզէ պու նասիհաթը տօս-
թանէ սուրէթտէ վէրիեօրում . . . Հէր շէյ հագգընտա վէս-
վէսէ իտիպ , հիշ պիր շէյ հագգընտա իւմիտ իտիւմէմէլի
տիր . . . Իշթէ պու տուր սիզին աշգ ու սէվտանըզըն մու-
վազէնէսի . . . Շիմտիլիք օ աշգ ու սէվտաեը թէսկին ի-
տին :

Մուախիսարէն պու իքի տօսթլար թօգալաշըպ , Մ. տը
Գրուա-Տիէօ , ըհսսամըն իշ տայիրէսինտէն չըգտը , վէ ա-
րապասընա ավտէթլէ արապաճըեա ,

— Ճէյմս , Լը Սիւէօր սօգաղընա կիտէճէեիզ , հայ-
տէ , Սթօբու եօլա չըգար , տէտի :

Ինկիլիզ արապաճը , մէգքիւր էմր իւզէրինէ , աթա
պիր գամըր վուրմասըյլա , հայվան սիւրաթլէ հարեքէթէ
պաշլատը , վէ պուլվար Հօսման իլէ Ֆրիէտլանտ կէչլտին-
տէն կէչիպ , Փիթուհաթ քէմէրի եագընլարընտա , օն սէ-
քիզինճի ասըն պինալարը շէքլինտէ օլան քիւշիւք պիր օ-
թէլին պաղչէ բարմագլըղը գարուսունտա տուրտու :

Տէրունինտէ , եաքրագլարը տէօքիւլմիւշ իւշ ատէտ
պիւեիւք չընար աղաճը տիքիւմիշ օլան պիր հավլիեէ նա-
ղըր իշպու պաղչէ բարմագլըղը գարուսու , պարօնուն ա-
րապասը տուրտուղու էսնատէ աշըլմագտա իտի :

7

Մ. տը Գրուա-Տիէօ, ինթիրամքեարանէ պիր վազի-
 եէթլէ, գարուսունուն էչիկի իւզէրինտէ տուրմուշ օլան
 գարուսունա հիչ պիր շէյ սիւալ իթմէքսիզին, մէրգումուն
 օտասը էօնիւնտէն կէշտի, վէ պիր արապաճը իլէ պիր սէ-
 յիսին, սէքիզ եայլը պիր վիզթօրիա արապասընա ըապթ
 իթմէքտէ օլտուգլարը Օրլօֆ ճինսինտէն իքի ըէս ալէա ըուս
 աթլարընա պիր աթֆը նազար իլէ, իքի սըրա աթիգ չինի
 սագսըլար արասընտան յիւրիւնէրէք, սէքիզ գատէմէլի
 պէեազ մէրմէրտէն մաամուլ պիր նէրտիվէնտէն, վէ գըս-
 սա բանթալօն, վէ ֆրանսըզքեարի սէթրի կիւնիմիշ օլան
 ուզուն պօյլու պիր խըզմէթքեարըն տուրմուշ օլտուզու
 պիր տէհլիզտէն կէշտի :

Մէգքիւր խըզմէթքեար, Մ. տը Գրուա-Տիէօնէ խիթա-
 պէն,

— Մատամ տիշարը չըգաճագ իսէ տէ, գաթընըզը
 գապուլ իտէճէկինէ շիւպհէ իթմէմ, պարօն, տէյի պէ-
 եան իյլէտի :

Այնի վագըթտա, չիւքին, ֆագաթ չէվիք պիր գարը,
 աճէլէթէն իչէրի կիւրիպ, վէ պիր ազ սօնրա ալտէթլէ,
 մատամըն՝ թուալէթինի իքմալ իթմէքտէ օլտուզու, պիր
 գաչ տագըզա գատար քիւչիւք սալօնտա քէնտիսինէ պէք-
 լէմէսինի միւսիւ պարօնա ըէճա իյլէտիկի խապէրինի կէ-
 թիրտի :

Մ. տը Գրուա-Տիէօ տախի, ճէվապա աղազլէ,

— Բէք իյի, բէք իյի, ըահաթընա պագսըն, պէնիմ ա-
 ճէլէ իտէճէք սէպէպիմ եօգ տուր, տէտի :

Պատէհու, մէրգում, սայքի քէնտի խանէսինտէ

պուլունան պիր ատէմ կիպի , Ձին բայիթախթը օլան
Բէքին պէլտէսինին եազլըդ սէրայընտաքի սալթանաթ
սաղալարընտան պիրինի անտորան Ձինիմաչին թէրթիպին-
տէ եաբըմըզ վէ թէգեին իտիլմիշ պիր սալօնտան , սօն-
րա Կօպլէն ֆապրիգասընըն շայեանը հայրէթ հալըլարըյ-
լա միւզէյեէն օն ալթընճը Լուի թէրթիպինտէ թէֆրիշ ի-
տիլմիշ տիկէր պիր սալօնտան միրուր իտիպ , պէեաղ վէ
մալի էնլի չըպուգլու օլան վէ շարգա մախսուս պուլու-
նան իբէք գումաշլար իլէ տիվարլարը գարլը քիւչիւք պիր
օտաեա կիրիպ , պիր մասա իւզէրինէ գօնուլմուշ օլան
ԼաՎի Բարիզիէն նամ զաղէթանըն սօն նիւմէրօսունու է-
լինէ ալըպ , էնլի պիր գօլթուգլու իսկէմէտէ օթուրտուգ-
տան սօնրա , մէգքիւր զաղէթանըն միւնտէրիճաթընը կէօզ-
տէն կէչիրմէկէ պաշլատը :

Պու սուրէթլէ չէնտ տագըգա կէչմիշ իքէն , տիվար-
տաքի հալըլար իլէ կիզլէնմիշ օլան պիր գարու , սէստիզէ
աշըլարադ , կէնճ պիր գատընըն իչէրի կիրմէսինտէն սօն-
րա թէքրար գաբանտը : Պու գատըն , կիեինմիշ օլաուղու
ուզուն էօքչէլի պօթինլէրիլէ , գալըն հալըլարըն իւզէրինէ
օլ գատար խաֆիֆճէ պասընօրտու քի , Մ. տը Գրուա-Տիէօ ,
մէզպուրէնին աեագլարընըն սէսինի իշիտէմէտի :

Կէնճ գատըն , պիր գաշ աուրմ տահա ալըպ տուրտու ,
վէ նազիք պիր սէտա իլէ կիւլտիւքտէն սօնրա ,

— Ա՛հ պարօն , պիր ազ պանա տա պագըն . զանն
իտէրիմ քի , զահմէթինիզ պօշա կիթմէզ . Նէ՞ տէրսինիզ ,
շու գըեաֆէթիմտէ մուվաֆֆադ օլմո՞ւշմուեում , տէտի :

Մ. տը Գրուա-Տիէօ . - Ազիզէմ Ֆաննի , հէր վագըթքի
կիպի զաեէթ տիլպէր պիր հալտէ պուլունուեօրսունուզ :

Մէրգում , պու սէօլլէրի սէօլլէրքէն աեաղա գալգ-
մըշ իտի : Պու սըրատա , Ֆաննի Լամպէր , - չիւնքի քէնտի-
սի իտի , - բէք տէ մէմունիյեէթ կէօսթէրմէեէրէք ,

— Ազիզիմ , հագգըմտա իլթիֆաթքեարանէ պիր սէօզ

սէօյլէմէքիկինիդ միւճէրրէտ լազըմ իտի : Լաքին պու իւթիֆաթընըզտան խօշնուտ դարմատըմ . իմտի, էկէրչի կէօզլէրինիդ լաեըգըյլա կէօրէմէեօր իսէ , կէօզլիւկիւնիւզիւ վազ իլէ , պիր իյիճէ պէնի թէտգիդ իտին . օ հալտէ , հէր զէման իսթիմալ իտէկէլտիկինիդ թապիրաթըն զայրի թապիրաթլէ պէնի թալթիֆ վէ թագտիր իտէճէկինիզէ շիւպհէ իթմէմ , տէտի :

Ֆիլվադը , մէզպուրէ , կիեինմիշ օլտուղու նատիր իւլէմալ էսվապըյլա ֆէվգէլատէ կիւզէլ վէ ճալիպ պիր հալքէսպ իթմիշ օլուպ , պինապէրին Ֆիլիբ աը Գրուա-Տիէօ , վադը օլան իսթար իւզէրինէ , թէքրար թէճէսսիւստէն սօնրա , Ֆաննի Լամպէրին քէնտիսինտէն պէքլէմէքտէ օլտուղու թապիրաթը իլթիֆաթքեարանէեի պէեան , վէ մէրգումէ տախի , միւքեաֆաթ մագամընտա , անլընը Մ . աը Գրուա-Տիէօեէ թագտիմ իլէ ,

— Հէր խըզմէթին իւճըլէթի օլմագ թապիի տիր . իմտի , պարօն , սիզտէ շու խըզմէթինիզին պէտէլինի ալըն , տէտի :

Մ . աը Գրուա-Տիէօ , Ֆաննինին պէեազ անլը իւզէրինէ տօտագլարընը վազ իթտիքտէն սօնրա ,

— Սղիզէմ , պիր ազ ճիտտի կէօրիւշէլիմ . շիմտի պէն Լավալ սօգաղընտան կէլիեօրում , տէտի :

Ֆաննի . - Ժօրթու կէօրտիւնիւլզ միւ :

Ֆիլիբ . - Էվվէթ :

Ֆաննի . - Պէնիմ հագգըմտա քէնտիսիյլէ կէօրիւշտիւնիւլզ միւ :

Ֆիլիբ . - Թապիրաթիյլէ , շիւնքի քէնտի խանէսինէ կիթմէքլիկիմ , սիղին իւզէրինիզէ կէօրիւշմէք իչին իտի :

Ֆաննի . - Էյ նէ՞ խապէր կէթիրտինիդ :

Ֆիլիբ . - Քէշֆիմ տօղրու չըգտը :

Ֆաննի . - Թրէթան՝ հազիր պէնտէնիզէ աչըդ մը օլմուշ տուր :

Ֆիլիբ . - Էվվէթ :

Փաննի . - Օլամադ չէյ տիր : Մութլադա կէչիճի պիր մուհապպէթ օլմայը տըր :

Ֆիլիբ . - Խա'յր , հազըզի պիր աչդ ու մուհապպէթէ միւպթէլա օլմուշ տուր :

Փաննի . - Նէ՞ տիւօրսունուղ :

Ֆիլիբ . - Նէ՞ տիւէճէեիմ , հազըզի պիր աչդ ու մուհապպէթէ միւպթէլա օլմուշ տուր տիւօրում :

Փաննի Լամպէր , դօլունտաքի մանշօնու պիր դօլթուդ-լու իսկէմէ իւղէրինէ աթըպ , քէնտիսիտէ աթէշին եա-նընտա օթուրտու : Պատէհու կիւլէրէք ,

— Հազըզի պիր աչդ ու մուհապպէթէ միւպթէլա օլմուշ հա' , պու բէք զարիպ չէյ տիր . բէճա իտէրիմ , շու վազըաեր պանա նագլ իտինիզ , տէյի պէեան իյլէտի :

Ֆիլիբ . - Լաքին , արապանըզ սիզէ պէքլէեօր :

Փաննի . - Պէքլէսին : - Տիմէք տիր քի թօրթ սիզի մահ-րէմի էսրար իթթիխազ իտիպ , հէր չէյի սէօյլէտի :

Ֆիլիբ . - Քէնտիսինէ չիւպհէեէ մահէլլ վիրմէեէրէք , առէթա հէր չէյի քէնտիսինէ իզրար ու իթիւաֆ իթտիր-տիմ : - Օ կէնճին ազըլ պաշընտան պիւսպիւթիւն կիթմիշ տիր : - Եալընըզ խաթըրտա սագլաեարագ , սիզին պիր թաավիրինիզի չըզմըշքի , կէօրիւմէկէ սէզա տըր : Օ թաւ-վիրի պանա սաթմասը իչին , քէնտիսինէ պիր չօգ մէպլաղ վիրմէքլիկի թէահիւտ իթտիկիմ հալտէ , ազչէճէ ֆէվդէ-լատէ մուղաիգա իչինտէ պուլունմասընա բազմէն , թէք-լիֆիմի գապուլ իթմէտի :

Փաննի . - Ձէվալը տէլիգանլը' . . .

Ֆիլիբ . - Քէնտիսինի աճըեօրմուսունուղ :

Փաննի . - Էօյլէ պիր առէմին ճէպինտէ օն բարասը պիլէ պուլունմատըրընը պիլէրէք , աճըմամագ գապիլ մի տիր : Ա'հ , պու խուսուսա ինանըրըմ , չիւնքի հալինի օլ-տուգճա տէրք իթտիմ :

Ֆիլիբ . - Սիդի սեվտիկինի տէ պիլիեօ՞րմուսունուդ :

Ֆաննի . - Անը պիլմէմ, օլ խուսուստա քէնտիսինի կէօրմէք լազըմ տըր : Ֆադաթ , քէնտի խանէսինէ կիթ-տիկիմտէ , պու գատար մէտհ ու սէնա իյլէտիկինիդ թաս-վիրի աճապա պանա նի՛չին կէօթէրմէտի :

Ֆիլիբ . - Զիւնքի , օ թասվիրի սիդ քէնտի էլինտէն ալ-մագ իաթէտիկինիդտէ , սիդէ ճէվապը ղէտտ վիրէմէեճէ-կինի պիլտիկինտէն , վէ լաքին հէր հալտէ թասվիրինիդի եանընտա սագլամագ նիեէթինտէ պուլունտուղունտան , անը սիդէ կէօթէրմէմիչ տիր :

Ֆաննի . - Պա՛րօն , իֆատէնիդին տօղրու օլտուղունու շիմտի զանն իթմէկէ պաշլաեօրում : Էվվէթ , պու խուսուս՝ աշգ ու սէվտաեա պէնգէեօր : - Իմտի , պիւեիւք թասավ-վուրդումուղու իլէրի կէօթիւրմէք միւնասիպ օլտուղունու ֆարդ իյլէտիկիմիդ հալտէ , նէ՞ տէրսինիդ , փօրթ պէնիմ իլէ էվլէնէճէք մի տիր :

Ֆիլիբ . - Պէլքի :

Ֆաննի . - Շիւպհէնի՞դ մի վար տըր . պու պապտէ պա-զը մանի՞ մի պուլունմագտա տըր :

Ֆիլիբ . - Էվվէթ , ֆադաթ պու մանիլէր պէր թարաֆ իտիլէպիլիր : Շու գատար քի , ղէսսամը մէրդումու պու իզտիվաճա գանտըրմագ իչին , սիդ , պէնիմ նասիհաթ-լարըմա սիւլուք իթմէլիսինիդ , վէ լազըմ օլանը եարմալը-սընըզ :

Պու արա , Ֆաննի Լամպէրին սիեա՛հ գաշլարը ճիւղի-ճէ չաթըլտը , վէ կէօզլէրի հէման մահզունիյեէթպախշ պիր հալ քէսպ իյլէտի :

Ֆիլիբ . - Նէ՞ տիւշիւնիւեօրսունուդ , սէվկիւլիւ էվլա-տըմ :

Ֆաննի . - Տիւշիւնիւեօրում քի , կիւզէլ վէ տիլպէր օ-լան վէ իքի միլիօն ֆրանգ սէրվէթլէ միւզէյեէն պուլու-նան պիր գատըն իլէ էվլէնմէսի խուսուսընտա սէֆիլ պիւր

քիմսէի խրեալ ի թմէք իւրէ, պիր թագըմ քիւլֆէթ-
լէլէ կիրիշմէքիւր, էրէյիճէ զարիպ պիր շէյ տիր :

Ֆիլիբ . - Լաքին ունութմանքն քի, օ սէֆիլ քիմսէ,
գօնթ տը թրէժան թէամիւհէ օլունուր :

Փաննի . - Փագաթ պու պիւեիւք սէրկիւղէշթտէ, հիչ
օլմագսա թէտպիրտէ գուսուր ի թմէեյիւմ, վէ տիւշիւն-
մէտէն հիչ պիր հարէքէթ վէ մուամէլէտէ պուլունմաեա-
լըմ : Տօթումուզ ժօրթուն, սահիհէն, հագըգէթէն, վէ
ինքեարը նագապիլ սուրէթտէ գօնթ տը թրէժան օլտու-
ղունա խրեալ ռմոճմուսունուզ տուր :

Մ. աը Գրուա-Տիէօ, ճէպինտէն տամղալը օլարագ իբի
ատէտ քեաղըտ չըգարըպ, կէնճ գատընա վիրտի, վէ ճէ-
վապա աղաղ պիրլէ :

— Իշթէ պէնիմ ճէվապըմ պու տուր . հէմտէ, գաթի
տիր, պունա գարշը հիչ պիր ի թիրաղընըղ օլամաղ, տէտի :

Փաննի . - Պու քեաղըտլար նէ տիր :

Ֆիլիբ . - Պու քեաղըտլարտան պիրի՝ ժօրթ-Բաուլ-
Մաքսիմիլիէն տը թրէժանըն վէլատէթ սէնէտի տիր, տի-
կերի տէ, բէտէրի Լուի-Վասըար գօնթ տը թրէժանըն, վի-
գօնթ տը Սէն-Բօլուն, պարօն տը Կիւէրին, Լուտէաղ,
Տինուար, Բալիւտ, վէ մահալը սայիրէ հաքիմինին վէֆաթ
սէնէտի տիր : - Աղիղէմ, թրէժանըն Պրըթանեանըն է՛ն
աթիղ ասըլգատէլէրինտէն տիրլէր : Զաթէն պու խանէ-
տան՝ 800 սէնէսինտէն պերու մէվճուտ տուր . . . Պունա-
լըն խանէտան ալէամէթի ֆարիգասը, Վէրսայլտա, Գը-
րուազատլարըն սալաընտա պուլունմագտա տըր : Ֆրան-
սանըն քեաֆֆէյի աթիղ ֆամիլեալարընա մէնսուպիեթթ-
լէրի վար տըր : Ժօրթ՝ կէչէնլէրտէ վուգուի իզտիվաճը բէք
չօգ թէվաթուրու մուճիպ օլմուշ օլան վիգօնթ Արման տը
Կրանլիէօնին է՛ն եաղըն ագրապասը տըր :

Փաննի . - Հա՛նկը իզտիվաճտան պահա իտիեօրսու-
նուղ :

Ֆիլիբ . - Պիլտիկինիդ պիր իզտիվաճտան : Շէօյէ քի , ֆէվդէլատէ սէրվէթի օլան վէ ագալլի ալթմըշ սէքիդ ալթմըշ տօգուդ չաղլարընտա պուլունան Մ . տը կրանյիէօնիւն , պիղզաթ գաերրմըշ վէ պիւեիւթմիւշ օլտուղու մատմուաղէլ ժէրմէն տը Մանտալ իսմինտէ զաեէթ տիւպէր պիր էօքսիւդ գըզ իլէ պու քէրրէ էվլէնմիշ իտուկի խաթրընըզա կէլմէեօր մու :

Ֆաննի . - էվվէթ , էվվէթ , խաթրըմա կէլիեօր , ֆազաթ պիդ եինէ ժօրթտան պահա իտէլիմ : Նաօըլ օլուեօր քի , պուլնճա իւնվան վէ ըիւթպէլէրի հայիդ օլան էօյէ պիր մէշհուր նէսլին սօն վէքիլի , տէեէրսիդ տէյիլ ամմա , շէօհըէթի պուլունմանեան պիր սէֆիլ սանաաթա թէնէզզիւլ իտիեօր , իւնվանընը վէ խանէտանըղդ ալէամէթի ֆարիգասընը կիզլէեօր , վէ եաբտըղը թասվիրլէր գատար պօրճ իտիեօր :

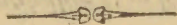
Ֆիլիբ . - Պու մատտէեի , միւմքին մէրթէպէ ազ սէօզ իլէ իյզահ իտէպիլիլիմ : Թրէթան խանէտանընըն էմլաքը ճէպիմէսի , մուհաճիրէթ էանասընտա , էմլաքը միլիեէտէն օլտուղու իլան իտիլմիշ տիր : Պինապէրին , ժօրթուն պիւեիւք բէտէրի , Պուրպօնլարըն եինէ ըէսը սալթանաթա կէշտիքլէրինտէ , պիր միլեար թաղմինաթա հիսսէտար օլանլարըն էն պիրինճիլէրտէն պիրի օլուպ , պիր միլեօն ֆրանգալսզ իթմիշ , վէ Թրէթան սէյֆիեէսինի , վազթիլլէ էթրաֆընտա . պուլունան արազլինին պիր մըգտարըյլա պիրլիքատէ թէքրար իշթիրա իտիպ , տօգսան եաշընտա օլտուղու հալտէ , թէրքի հաեաթ իյլէմիշ , վէ հէր նէ գատար օղու գօնթ Լուի՝ զէնկին պիր ֆամիլեատան գըզ ալարադ , քէնտի խանէտանընա էվվէքի շան ու շէօհըէթինի քէսպ իթտիրմէք իւզրէ էլինտէն կէլտիկի մէրթէպէ սայ ու իգտամ իտէճէկինի , հիյնի հաեաթընտա մէմուլ իթմէքտէ պուլունմուշ իսէ տէ , գօնթ Լուի՝ ագըլը պաշընտա պիր ատէմ օլմատըղընտան , վագաա էվլէնմիշ իսէ տէ , ալտը-

ղը դը՛ պիր ֆագիր ֆամիլեա եա մէնսուպէ պուլունմուշ , վէ ժօրթուն տիւեա եա կէլմէսինտէն պիր գաշ սէնէ սօնրա , մէզպուրէ վէֆաթ իտիպ , գօնթու տուլ պըրագտըղընտա , գօնթ , էմլաբընր , հաթթա էօթէտէն պէրու խանէտանլա-
րընա մախսուս պուլունան աթիգ գօնաղը տախի սաթըպ , պունլարը նագտա թահվիլ էյլէմիշ , վէ ազ վագըթտա մէվճուտ սէրմաեհսինի իբի միսլինէ իպլաղ էյլէմէք նիեէ-
թէլէ , Բարիսէ կէլմիշ , վէ Պօրսա օեունլարընա , վէ զէֆգ ու սէֆա իլէ իմլարը էվգաթ իտէն ալէմէ տախիլ օլմուշ տուր :

« Մէրգում , տարաթ ու տէպտէպէեի , աթլարը , գու-
մարը վէ դարըլարը զիեատէսիլէ սէվտիկինտէն , պիւթիւն սէրվէթինի ալապիլտիկինէ սարֆ իթմիշ , վէ նիհաեէթ էլլի պէշ չաղլարընտա , հէր վագըթտան զիեատէ ազլը պաշընտա օլմատըղը վէ ճէհալէթ իչինտէ պուլունտուղու հալտէ , Օրէրա թէաթրօսունուն օեունճու գըղլարընտան պիրի սէպէպիլէ պիր տուէլլօ իթմիշ , վէ գըլըճլա գար-
նընտան վուրուլուպ էօլմիւշ տիւր :

« Պատէհու մէրգումուն պագըր գարըչըգ իշլէրի թաս-
վիեէ իտիլէրէք , էն չօղու եիկիրմի պին ֆրանգ չըգմըշ տըր :

« Իշթէ բէտէրինին հալի , կէլէլիմ օղլունա : »

8

« Ժօրժ՝ եկիրմի պիր եաշնա վասըլ օլմուշ օլուպ ,
 Լուի-լը-կրան մէքթէպինտէ իւլումունու իքմալ իտինճէ ,
 պապասընըն սերվէթի տէօքիւնթիւսիւնտէն գալմըլ օլան
 պիր գաշ ատէտ պանգնօթ քէնտիսինէ վէրիլէրէք , մէք-
 թէպտէն չըգարըլտըղընտա , Բարիստէ , քիմնէսիզ , աշըղ-
 տա , վէ հէր կիւնքի նաֆագասընը թէտարիք իթմէքլիք
 մէճպուրիեթինտէ գալմըլ տըր :

« Լաքին պու խուսուստա մէրդում նա՞սըլ մուվաֆ-
 ֆագ օլապլիլիր իտի :

« Մէքթէպտէ ըէսլամ տէրսինտէ միւքեաֆաթլար ալ-
 մըլ իտի : Պունտան պաշգա , կիւեա պու եօլտա սանաաթ-
 չարա քէնտիսինի հավվէպի զանն իթտիկի կիպի , մէգքիւր
 սանաաթտա օլանլարըն միւսթագիլ էօմիւրլէրի պու-
 շունտուղունու տաթի իչիթմիշ իտուկինտէն , ըէսիմճիլիք
 իթմէքլէ վէսպիլթի թէսյեիւշիւնիւ թէտարիք իթմէքլիկի
 գարարլաշտըրմըլ , վէ պիր ըէսիմճի ֆապրիգասընա կիրմիշ
 տիր , Սնճագ , մէրդում , պու գարարը վիրմէսիլլէ պիր թա-
 գըմ ըէսսամլար իչինտէ քէնտի իւնվանընը թաշըմագ իս-
 թէմէտիկինտէն , իսմինի , պիւթիւն պիւթիւն թանըլմագ
 պիր հալէ գօյմագ իւզրէ , ասալէթ իւնվանընը թէրք իթ-
 միշ , վէ պինապէրին գօնթ սը թրէթան՝ սատէճէ Ժօրժ
 թրէթան թէսմիեէ օլունմուշ տուր :

« Կէօրիւեօրսունուղա՛ , աղիզէմ , պու հիքեաեէ սըրֆ
 րօմանլարա մախսուս տուր , վէ մէրդումուն խանէտանլըգ
 իւնվանընըն ալէամէթի ֆարիգասընը էսկի հալինէ կէթիր-
 մէք իչին , սատէճէ անը թէքրար եալարղլամագ լաղըմ
 սըր :

« Իշթէ , սիղէ , հէր չէյի օլտուղու կիպի սէօյլէտիմ . չիմտի պու խուսուպարտա մալիւմաթը միւքէմմէլէնիզ վար տըր : - Վիրտիկիմ իյզահաթտան խօշնուտ օլտունո՞ւզ մու :

Փաննի . - Էվվէթ , ֆամիլեաոր հագգընտա վիրտիկինիզ մալիւմաթտան խօշնուտ օլտում : Փագաթ թօրժուն չախոր հագգընտա վիրտիկինիզ իյզահաթտան հէնուզ խօշնուտ տէյիլիմ :

Ֆիլիբ . - Սօրունուզ , օլ պապաէ սիւալլէրինիղէ ճէվապ վիրմէկէ հաղրըրմ :

Փաննի . - Թօրժուն սանաաթճա մէհարէթի վա՞ր մը տըր :

Ֆիլիբ . - Հէմ զիեատէսիլլէ մէհարէթի վար տըր : Պունու եայլընրզ պէն աիմէեօրում . բէսիմճիլիքտէն անլաեանլարըն ճիւմլէսի պու խուսուսու թաստիզ իտիեօլար :

Փաննի . - Էօյլէ իսէ , տիկէր պիր թագըմ բէսսամլար՝ չէօհրէթ դազանտըզլարը վէ աղ վագըլթտա սէրվէթ սահիպի օլտուգլարը հալտէ , անըն չէօհրէթինին արթմամաւսը , վէ բէսիմճիլիք ֆըրչասըյլա , զաեէթ էհէմմիեէթսիզ բարա դազանմասը , նէտէն իճապ իտիեօր :

Ֆիլիբ . - Պունուն իյզահը բէք գօլայ տըր . Թօրժ թէնպէլ տիր , էօյլէ օլտուղունու պիր աղ էվվէլ քէնտիսի տէ , իթիրաֆ իտիեօրաու . տամարլարընտա , բէտէրինին գանընտան բէք չօգ պուլունմագտա տըր : Չալըչմագ քէնտիսինի եօրաեօր , չիւնքի չալըչմասընըն սէմէրէլէրինի տէրհալ կէօրէմէտիկի կիպի , օ սէմէրէլէրի տէ զայրը քեաֆի աուտ իտիեօր : Քէնտիսի զաթէն հիսապի իշ կէօրմէզ . իսրաֆը , տարաթ ու տէպաէպէեի վէ զէֆը ու սէֆաեը սէվէր . տալիմա աղչէճէ իհթիեաճը վար տըր : Պու սէպէպլէ պիր թագըմ՝ ֆայիզճիլէրէ միւրաճաաթտան խալի օլամասըղընտան , անլէրին բէնչէսինտէն եագասընը գուրթարմամագտա տըր : Տիկէր թարաֆտան , քէնտիսինի հիշ պիր չէյտէն մահրումիտէճէք տէրէճէտէ ճէսարէթի տէ եօգ տուր : Իշթէ

պու սէպէպլէրլէ , գարանլըդտան , ինթիղամըդ պիր էօմիւրտէն , միւղայիգատան վէ պօրճլարտան գուրթուլամահօր : Գէնտիսի , հատտը զաթինտէ հիւնի ախէադլէ մութթասըֆ տըր . եալընըդ պիր ղայրէթ՝ քէնտիսինի էօմրինին եիւքսէք մէվդիլէրինէ չըդարմահա միւսայիտ օլաճաղը տէրքեար իսէ տէ , օ ղայրէթի ասլա իպրաղ իթմէեէճէք տիր :

Փաննի . - (Սուրաթը էքչիեէրէք .) Փագաթ պարօն , պիլիւրմիսինիդ քի , թօրժ իլէ էվլէնտիկիմ հալտէ , շայեանը թէէսսիւֆ պիր զէվճիմ օլաճագ տըր :

Ֆիլիբ . - (Ճիւղիճէ ումնղլարընը չէքէրէք .) Նամուսում իւզէրինէ սէօյլէեօրում քի , աղիղէմ՝ պէնի թէաճիւպտէ պըրագըեօրսունուղ : - Սիղ զահէթլէ զէքի վէ տիրահէթլիսինիդ , նի՛չին պու եօլտա տիւչիւնիւեօրսունուղ :

Փաննի . - Էօյլէ զանն իտիեօրում քի . . .

Ֆիլիբ . - Սիղէ լյի ղանն օլունմահօր ... Ժօրժուն , սիղին իսթէտիկինիդ պիւր զէվճ օլտուղունու , իւչ տագըգա զարֆընտա , ըէտտ օլունմագ տէլիլէր իլէ վէ հօգթասը հօգթասընա իսպաթա միւղթէտիրիմ : Գէնի տինղէմէք իսթէրմիսինիդ :

Փաննի . - Հա՛յ հա՛յ :

Ֆիլիբ . - Էվվէլ էմիրտէ , սիղին իչին մուազզէզ օլան հիւրըիեթինիդտէն ֆարիղ կէլմէքլիկինիդ , օլտուղճա բարլադ պիր իսիմ իլէ , Փաննի Լամպէր իսմինի միւէպպէտէն ունութտուրմագ իչին տիր , էօյլէ տէյիլ մի : - Սիղէ էօյլէ պիր իսիմ լազըմ տըրքի , պու կիւնքի կիւն գարչընըդտա գաբալը օլան գաբուլար աչլլապիլսին , վէ նիհահէթ սիղի , Բարիս ասըլզատէկեանը սըրասընա կիրտիրէպիլսին :

Փաննի . - Շիւպհէսիլ , պարօն , պէօյլէ օլտուղունու սիղ բէք ալէա պիլիւրսինիդ , չիւնքի պու թասավվուրու ֆիքրիմտէ սիղ հասըլ իթտինիդ :

Ֆիլիբ . - Րէճա իտէրիմ , սէօյլէեիւն , գօնթէս տըթիւէժանտան զիեատէ տահա նէ՛ կիւզէլ իսիմ իսթէր իտինիդ :

Ֆաննի . - Տիւշէս եակօտ մարքիդ տէ օլապիլիւ իտիւմ :

Ֆիլիբ . ալ Գրուա-Տիէօ . - (Կիւճ պէլա իլէ դահգահաւը կիւլիւշիւնիւ զապթ ու թէսկին իտէրէք .) Սէօզ պէյնիւմիզտէ , ազիզէմ , զանն իտէրիւմ քի , սիզ պիւր աղ ագլընըղը զայպ իտիեօրսունուղ :

Ֆաննի . - Նէ'տէն . . . Հէր շէյի արզու իթմէքլիկիմէքիւմ մանի օլուեօր : - Չանն իտէրիւմ քի , պէն հէմ կիւլէլիւմ , հէմ կէնճիւմ , հէմտէ զէնկինիւմ :

Ֆիլիբ . - Օնա նէ' շիւպհէ . կիւլէլիկինիլ , կէնճիկինիլ վէ սէրվէթինիլ վար տըր :

Ֆաննի . - Է' . . .

Ֆիլիբ . - Ֆագաթ , նիհանէթ Ֆաննի Լամպէրսինիլ , պունու տա խաթըլամադըղընըղ լազըմ տըր : (Կէնճ գաւառնըն գըզարտըղընը կէօրէրէք .) Օ'հ , ճէվապ վիրմէնիւնիլ , վէ պըրագըն քի , սէօզիւմէ տէվամ իտէնիւմ . . . Սիզ պիւր տիւշէս օլմագ իսթէեօրսունուղ , տէյիլ մի . պու արզունուղ տա , տիկէրի կիպի հէվայի պիւր արզուտան իպարէթ տիւր . . . Լաքին , հէր նէ հալ իսէ , քէնտիւնիլ իչին պիւր տիւզ պուլմուշմուսունո'ւղ տուր :

Ֆաննի . - Խա'յր , լաքին պուլունապիլիւ :

Ֆիլիբ . - Սիզի թէէմին իտէրիւմ քի , պու խուսուս պիւր աղ կիւճ տիւր . . . պէքեար օլան տիւզլէր բէք աղ տըր . . . Ֆրանսանըն է'ն զէնկին միրասեէտի գըղլարը հէր պիւր էլլէրի միլեօնլար իլէ տօլու օլարագ , հէր թարաֆտան պու տիւզլէրէ արզ վէ թէլէֆ օլունտուղլարը հալտէ , սիզին իլէ պունլարըն , իտիլէճէք ագտը իզտիվաճըն մէնֆաաթլարընը բէք տէ թագտիւր իտէճէքլէրի իհթիմալտէն կէօրիւլէմէզ :

Ֆաննի . - Պարօն , բէք սէրթ սէօյլէեօրսունուղ :

Ֆիլիբ . - Հագըգէթի հալի սէօյլէեօրում , ազիզէմ , - շունու տախի իլավէթէն պէեան իտէրիւմ քի , ժօրթուն աւսալէթի , տիւզ խանէտանլարընըն աւսալէթինտէն չօգ եիւքսէք տիւր , վէ իլք իմրէրաթօրլուգ աէվրինին քեաֆֆէյի

տիպէրի պիր եւրէ կէտէլէր, Թրէժանլարըն թըրնաղը պիլէ
օլամաղլար, Իմտի, տիւղլէրի պերթարափ իտէլիմ տէ, պիր
աղ տա մարքիլէրտէն պահա իյլէեէլիմ: - Սիզէ թէքլիֆ ի-
տէճէք իւշ մարքի թանըրըմ:

Փաննի. - Հա՛ հա՛, կէօրտիւնի՞ւղ միւ:

Ֆիլիբ. - Պիրինճիսի օրտուի քէպիր պագըյեէսինին
գահրամանլարընտան պիրի օլուպ, Վահրամ մուհարէպէ-
սինտէ սօլ գօլունու վէ Վաթէրլօ մուհարէպէսինտէ սաղ
աեաղընը զայպ իթմիշ տիր: Մէրգուումն սիննի սէքսէն
տօգուղ օլուպ, ալտըղը թէգաիւտ մաաշը վէ Լէժիօն տՕ-
նէօր նիշանընըն դօմանտէօրլիւք ըիւթպէսինին թախսիսա-
թըյլա եաշամագտա տըր: Նա՛սըլ, աղիզէմ պու մարքի ի-
լէ ագտը իզտիվաճա մուվաֆֆագաթ իտէ՞րմիսինիլ:

Փաննի. - (Թէպէսսիւմ իտէրէք.) Կէչէլիմ:

Ֆիլիբ. - Սիզէ թէքլիֆ իտէճէկիմ իքինճի մարքի, գըրգ-
եաշընտա տըր. բարլագ պիր իւնվան սահիպի տիր. անճագ-
քէնտիսինին սէրվէթ ու վարիտաթը օլմատըղընտան Մօն-
աղ-Բիէթէ իտարէխանէսինտէ մէմուր տուր: Վաղաա պու
պիր պիւեիւք մէմուրիեէթ տէյիլ իսէտէ, միւթէպէր տիր:

Փաննի. - Սէրվէթ ու վարիտաթը պուլունմամասընըն
նէ՛ դարարը վար տըր: Ժօրթ տը Թրէժան տախի պիր գօնթ
իսէ տէ, ֆագիր տիր:

Ֆիլիբ. - Միւսաատէ իտին քի, պու իֆատաթըմա
շու սէօղլէրի տէ իլավէ իտէեիմ: - Պահսընը իթտիկիմիլ
մարքինին պօեու, տէօրթ պուշուգ աեագ եիւքսէքլիկին-
տէ, վէ թապիաթը տա պիր թարաֆտան թամահքեար,
վէ տիկէր թարաֆտան միւսրիֆ տիր: Պանպուրլուղու,
տարպը մէսէլ հիւքմիւնէ կէշմիշ օլան միւթէվէֆա Մաեհօ-
նիւն հասէտինի մուճիպ օլաճագ սուրէթ տէ տիր: Է՛յ նէ՞
տէրսինիլ, աղիզէմ, քէնտի իւնվանը իջին պու գանպուրու
գապուլ իտէ՞րմիսինիլ:

Փաննի. - Կէչէլիմ... կէչէլիմ...

Ֆիլիբ . - Թեքլիֆ իտեճէեիմ իւշիւնճիւ մարքի , ժօր-
ժուն բէտէրի օլան գօնթ Լուինին մէսլէքինէ սալիք օլմուշ
տուր , Պիւթիւն սէրվէթինի , Բարիս ալէմի իշինտէ , զէֆք
ու սէֆալարա , վէ սայիր իարաֆաթա հասար իտէրէք , թիւ-
քէթմիշ տիր : Շու գատար քի , գօնթ կիպի վագթ ու զէ-
մանիյլէ տէ վէֆաթ իթմէտիկինտէն , պիղղաթ զարուրէթ
ու սէֆալէթ չէքմէքտէ տիր : Պու կիւնքի կիւն քէնտիսի
ալթմըշ եաշընտա օլուպ , պաղը նուֆուղլու տօսթլարը ,
քէնտիսինի պիր խայրաթիւանէնէ վաղ իթտիրմիշլէր տիր :
Մէրգում , իքի իւշ այտա պիր , աթիգ տօսթլարընա միւ-
րաճաաթլէ , պիլա հիճապ , անլէրտէն գահվէ վէ թիւթիւն
բարասը տիլէնիր . - Իմաի , աղիզէմ , պու մարքի իլէ էվլէն-
մէք իսթէրմիսինիգ , մէրգումուն , սիղի մէմնուէն մարքիզ
իւնվանընա սահիպ գըլմաղլըղա մուվաֆֆաղաթ իտէճէ-
կինի բէշինէն թէէմին իտէպիլիրիմ :

Ֆաննի Լամպէր ումուղլարընը չէքէրէք ,

— Պա՛րօն , սիղ պէնիմլէ էյլէնիեօրսունուղ , թեքլիֆ-
լէրինիգ ճիտտի տէյիլ տիր , տէտի :

Ֆիլիբ . - Տահա նէ եաբաեըմ , սէվկիւլիւ էվլատըմ ,
էլիմտէն կէլէնի տիրիղ իթմէեօրում : - Պէն սիղէ , էլիմին
ալթընտա պուլունան մարքիլէրի թագտիմ իթտիմ . էկէրչի
պունլար իշէ եարամաղլար իսէ , պու պապտէ պէնիմ պիր
թագսիրաթըմ վա՛ր մը տըր : - Իմաի , պունտան էվլէլ
գաթթ իտիլմիշ օլան իֆատաթըմա տէվամ , վէ ժօրթ տը
թրէթանըն՝ թամ սիղէ լաերգ պիր քիմնէ օլուպ , հիշ
պիր վագթթ անըն գատար միւսայիտ պիր զէվճ պուլամա-
եաճաղընըղ իսպաթ իթմէքլիկիմէ միւսաաաէ իտէ՛րմի-
սինիգ :

Ֆաննի . - Տէվամ իտին :

Ֆիլիբ . - Ղաղէթալար ֆասըլճըլըգտա մէշհուր օըր-
լար . . . Պունլարըն մուխպիրլէրի հէր չէյէ ֆէնա մանէա
վէրիլլէր , վէ Ֆաննի Լամպէրին իղտիվաճը , քէնտիլէրինէ

պիւեիւք պիր սէրմաեէ օլապիլիր : - Հալպուքի , տօսթու-
մուղ թրէժմնն խոստուսի հալ ու վաղիեէթի , պու զաղէ-
թալարը օլտուգճա սուստուրմաղա միւսայիտ տիր : Իրի
միլիօն ֆրանգ պէտէլ իլէ պիր խամ ու իւնվան սաթըն ալը-
եօրսունուզ կիպի պիր թաղըմ իյմա թարիգիլէ վուգու
պուլան նէշրիեաթլա զաղէթաճըլարը սէվիտիլմէմէքլիկի-
նիզ , թէքլիֆիմ սաեէսինտէ իհթիմալտէն տիր :

Ֆաննի . - Լաքին զաղէթաճըլար , պու սէօլէրիլէ հա-
ղըգէթի հալի պէեան իթմիշ օլաճաղլարը հալտէ , պուն-
տան քէնտիլէրի նաճըլ մէնն իտիլէպիլիր :

Ֆիլիբ . - Սիզին , մէշհուր , էվվէթ մէշհուր վէ սիզտէն
տահա զէնկին պիր ատէմ իլէ էվլէնաիկինիզի , ալէմէ սու-
րէթի ֆիթուհաթքեարանէտէ իսպաթ իթմէքլիկի պէն տէ-
րիւհտէ իտէրիմ , զիրա էկէրշի սիզին եիւզ պին ֆրանգ սէ-
նէվի իրատընըզ վար իսէ , թօրթ , սէնէտէ եիւզ էլլի պին
ֆրանգ գազանմագտա տըր :

Ֆաննի . - Պա՛րօն , պու խոստուսու իսպաթ իտէպի-
լիրմիսինիզ :

Ֆիլիբ . - Բէք ալէա իսպաթ իտէպիլիրիմ :

Ֆաննի . - Լաքին պու եալան տըր :

Ֆիլիբ . - Սահիհլիք րէնկի քէսպ իտէճէք տիր :

Ֆաննի . - Նաճըլ :

Ֆիլիբ . - Պունուն իշին , թօրթուն եարըմ տուզինա գա-
տար թասվիրէրինի , էլ ալթընտան , իքի պին րիալ վիրէ-
րէք , Լաթիֆ սօգաղընտաքի րէսիմճիլէրէ սաթըն ալտըրմագ-
լաղըմ տըր : Պատէհու , Տրուօ սօգաղընտա , Բարիսին սիւ-
թիւն սէրվէթ սահիպլէրինին կիթտիքլէրի միւզայիտէ մա-
հէլլէրինտէն պիրինտէ , մէզքիւր թասվիրէր մէվգըրի միւ-
զայիտէեէ վազ իտիլմէլի , վէ օրատա գօմիսէրի մախսուսու ,
միւթատ օլան ֆիեաթլարը սէօլէտիքտէն սօնրա , նիհաեէթ
հէր պիր թասվիրին եիկիրմի պէշ թթուզ պին ֆրանգտա
թէգարուր իթմիշ օլտուղունու պիլտիրմէլի տիր :

Յաննի . - Յագաթ մէղքիւր ֆիեաթըն ըր՞մաէ գալ տըղընը պիտիւնէճէք տիր :

Յիւլի . - Աճայի՛ պ, պէնտէ : Սիզտէ տէրք իտէպիլիր սինիզ եա , պէօյլէ պիր հալ թապիի հէր թարաֆտա բէք չօգ թէվաթուրու մուճիպ օլաճագ տըր : Քեաֆֆէյի զազէթալար՝ մէղքիւր միւղաիտէտէն պահա իտէճէքլէրինտէն , զէվճինիզ օլաճագ զաթըն շան ու շէհրէթի , պիր գաչ կիւն զարֆընտա զիեատէսիյլէ արթաճագ տըր : Հալպու ըի , տահա պու տա պիր շէյ տէյիլ տիր . . . եագընտա ըիւշատ իտիլէճէք օլան բէսիմ սալճնունա ,եալընը խաթըրէ իլէ չըզմըչ օլտուղու թասվիրինիզի վազ իյլէմէսիխու սուսունտա ժօրթ թրէժանա միւսաատէ իտին . . . սիզի թէէմին իտէրիմ ըի , պու պիր պիւեիւք էսէր տիր : - Օ հալտէ , բէսսամը մէրգպմուն մուվաֆֆագըյեթի , ֆէվգէլատէ թէրագըլ պուլարագ , հէր թարաֆտա իսմի իլան իտիլէճէք տիր : Օլ վագըթ , ըէնտի նուֆուղումուղու տա իսթիւ մալ իտէճէկիմիզտէն , յօրթուն պիր աէ միտալեա ալաճաղը , վէ եիւքսէք սընըֆտա պուլունանլարըն սըրասընա կէշէճէկի շիւպհէսիզ տիր : Պունտան սօնրա , օլ կէնճ գօնթ տը թրէժանըն , մէհարէթի մախպուսէ իլէ , վէ շայեանը թէհայեիւր սուրէթտէ թասվիրինի եաբմըչ օլտուղու տիր պէր գատըն իլէէվէնտիկի խապէր ալընըր իսէ , պիւթիւն Բարիս էհալիսի , իզհարը հայրէթ վէ մէսնունիյեթ իյլէեէճէք տիր : - Ազիզէմ , պու սէօղլէրիմէ նէ՞ տէրսինիզ :

Յաննի . - Շունու տէրիմ ըի , պարօն , զաթընը՝ պիրինճի տէրէճէտէ պիր տիրլօմաթ օլմաղա լաերգսընը : Պու կիպի իֆատէլէրտէ ճալիպ պիր լիսանա մալիքսինիզ :

Յիւլի . - Իֆատաթըմը իքմալ իտիեօրում . . . Պիր աղէվվէլ ժօրթուն սէպաթսըզլըղընտան վէ մանէվի զապֆէթինտէն տօլաեր շիքեաեթ իտիեօրտունուղ : Լաքին պէնիմ նօգթաի նազարըմճա , անըն պու խէթալարը տըր ըի , ըէնտիսինի սիզին իչին պու մէրթէպէ գըյմէթտար գըլ :

մագտա տրըլար : - Ազիզէմ, սիզ, պիր ամիրին, պիր հա-
քիմին էմիր ու հիւքմիւ ալթընտա եաշանապիլիւրմիսինիզ ...
Սիզին, շու եա պու հիւքմէ իթաաթ իթմէկէ զայըլ միւգ-
թէտիր օլտուղունուղու պիլիեօրում : - Գօնթէս տը թրէ-
ժան օլաուղունուղ հալտէ, պիր դրալիչա, հէմտէ միւս-
թադիլ պիր դրալիչա օլաճագսընըզ : - Ժօրժ մուխալիֆէթ
խուսուսընտա հիչ պիր կիզլի ֆիքրի օլմանարագ, գօլայ-
լըգլա գարչընըզտա պաչընը էեէճէք տիր, վէ ասլա միւ-
րատը վէ սէպաթը պուլունմանեաճաղընտան, պիր օյմաճը,
քէնսի գուվվէթլի բարմաղըյլա, իսթէտիկի թասվիրի չէօմ-
լէքճի թօբրաղը իւզէրինտէ իճրա իթաիկի կիպի, սիզտէ
քէնսի հէր իսթէտիկինիզի անըն իւզէրինտէ իճրա իտէպի-
լէճէքսինիզ : - Էվվէլքի հալինիզ միսիլու, իղտիվաճընըզ-
տան սօնրա տալիս սէրպէսթ օլաճաղընըզտան, էկէր իս-
թէեէճէք օլուր իսէնիզ, էօմիւնիւզաէ հիչ պիր թէպէտ-
տիւլ վուգու պուլմանեաճագ, վէ հիչ պիր գօնթրօլա թա-
պի օլմանարագ, կէրէք շախսընըզը վէ կէրէք սէրվէթինի-
զի, արղունուղ վէ միւրատընըզ վէճհ իւզրէ գուլլանմագ
հազդընը մուհաֆաղա իտէճէքսինիզ : - Իչթէ գօնթէս մա-
գամընտա սիզէ թէքլիֆլէրիմ պունլար օլուպ, սիզէ պուն-
տան տահա կիւզէլ թէքլիֆ իտէն վար իսէ, անէ մէյտան
օգուրում : - Աչըգտան աչըղա սէօյլէեին, իսքեաթ օլտու-
նուղ մու :

Ֆաննի . - Էվվէթ :

Ֆիլիբ . - Տիմէք տիր քի, ժօրժ տը թրէժան իլէ էվլէ-
նէճէքսինիզ :

Ֆաննի . - Էվվէթ :

Ֆիլիբ . - Բէք ալէա, մուպահատամըզըն պու սուրէթ-
լէ իսթում պուլաճաղընա էվվէլճէ էմին իտիմ : - Շիմաի
պու իղտիվաճըն իճրա օլապիլմէսի իչին նէ կիպի եօլ թու-
թուլմագ լաղըմ օլտուղունու տալիս սիզէ պիլտիրէճէեիմ :

Ֆաննի . - Մատէմ քի, սիզին գալլինիզ վէճհ իւզրէ,

Ժօրժ պանա մէճնուն կիպի աշրդ օլմուշ խէ , զանն խաէ-
րիմ քի , պու իզտիվաճ իչին եալընըզ բուի բիզա կէօսթէր-
մէքլիք գալմըշ տըր :

Ֆիլիբ . - Էկէրչի պէն պու տէլիգանլըեա պաղը բար-
լադ իւմիալէր վիրէրէք , կիտիլէճէք եօլու թէաարիք խտէր
խէմ , օ հալտէ պէլքի սիզի եիւզ գաթ զիեաառէ սէվէճէք
տիր : Շիմաիքի հալտէ սալիք օլունաճադ թարիգին իւք ա-
լէամէթլէրինի վազ իթտիմ . պունտան սօնրա եաբըլաճադ
չէյ գօլայ տըր : Սիզ , թայեին օլունան խաթթ իւզրէ հա-
րէքէթ խտէճէքսինիզ , Պու սըրաաա , պէն տէ , գաթի վէ
սօն տարպէեի հազըրլաեաճաղըմ :

Ֆաննի . - Նէ եաբաճաղըմ :

Ֆիլիբ . Քիւչիւք պիր գօմէտիա օյնաեաճադսընըզ . պու
գօմէտիաեը միւքէմմէլէն իճրա խտէճէկլինիզ տէրքեար
տըր :

Ֆաննի . - Պու գօմէտիա նէտէն իպարէթ օլաճադ
տըր :

Ֆիլիբ . - Շունտան իպարէթ օլաճադ տըր :

Մ . տը Գրուա-Տիէօնիւն , Ֆաննի Լամպէրէ սէօյլէտիկի
սէօզլէրի թէքրար իթմէք իսթէմէեիզ , չիւնքի օլ կէնճ գա-
տըն իլէ պարօնուն միւքեալէմէսինին սօն փըգրաաը նէթի-
ճէլէրինտէն , օգուեանլարըմըզըն , մէզքիւր գօմէտեաեը
անլաեաճադլարը տէրքեար տըր :

Պարօն , իֆատէլէշինի պիթիւրինճէ ,

— Անշատընը՞ղ մը , տէտի :

Ֆաննի . - Ումարըմ քի արթըգ հագգըմտա չիւպհէ իթմէզսինիղ , չիւնքի օլտուգճա ագլըմ պուլունտուղունու պիլիւսինիղ :

Ֆիլիբ . - Իմտի , իճրա իտէճէկինիղ րօլու տէրք իտիւ եօրմուսունուղ :

Ֆաննի . - Բօլումուն իճրասը միւշքիւլ իտուկինի տէրք իտիւեօրում , ֆագաթ վատ իտէրիւմ քի , միւքէմմէլէն իճրա իտէճէեիւմ :

Ֆիլիբ . - Պէնիմտէ օլ պապտէ իւմիտիւմ վար տըր : Ժօրթու նէ՞ վագըթ կէօրէճէքսինիղ :

Ֆաննի . - Տէմիրի , թավընտա օլտուղու գէման տէօյմէք կէրէք տիր , տէյիլ մի : Իմտի , քէնտիսինի պու ագշամ կէօրէճէեիւմ :

Ֆիլիբ . - Պուրատա՞ մը , եօգսա քէնտի խանէսինտէ՞ մի :

Ֆաննի . - Պուրատա , չիւնքի քէնտի խանէմտէ պուլունտուղումտա , տահա սէրպէսթ օլուրում :

Ֆիլիբ . - Բէք իյի :

Ֆաննի . - Սիղ տէ , պարօն , ումարըմ քի , եարըն սապահ պուրաեա կէլիւսինիղ :

Ֆիլիբ . - Միւմքին տէյիլ տիր . անճագ եարըն էօյլէտէն սօնրա սէրպէսթ օլուրում : - Սաաթ տէօրթ սուլարընա տօղրու պէնի պէքլէեէպիլիլմիսինիղ :

Ֆաննի . - Էվվէթ :

Ֆիլիբ . - Ժօրթ , եարըն տէյիլ օլ պիր կիւն պէնիւմ էվիմտէ էօյլէ թաամընը իտէճէք տիր , վէ պէն , սիզին աբանըգտա ճէրէեան իտէն ահվալի խապէր ալտըղըմտա , օնա կէօրէ քէնտիսիլլէ կէօրիւշէճէեիւմ : - Իմտի , գօնթէս , եարըն կէօրիւշիւրիւղ :

Ֆաննի . - Էվվէթ , պարօն , եարըն :

Օլ էսնատէ , էօյլէեի իւշ սաաթ գատար կէշիշ օլուպ ,
Մ. տը Գրուա-Տիէօ , մէրդումէ իլէ վէտալաշտըգտան սօն-
րա , քէնտի արասլասընա ըաքիպէն , արապաճըեա ,

— Գօմարթէն սօգաղընա կիտէճէեիդ , տէտի :

Պատէհու Յաննի Լամպէր , ապանօղտան եաքըմըշ
վէ ֆիլ տիշկլէ թէղեկն իտիւմիշ կիւզէլ պիր եաղըխանէ-
նին գարշըսընտա օթուրուպ , պիր գաշ սաթըրտան միւ-
րէթթէպ պիր թէղքիրէ եաղըպ , Լամալ սօգաղընտա մու-
գիմ Ժօրթ թրէթանա կէօթիւրմէք , վէ էկէր ըէսսամը մէր-
դում խանէսինատէ խտէ , ճէվապընը կէթիւրմէք իւզրէ , իշ-
պու թէղքիրէեի խըղմէթքեարընա թէսլիմ իթտի :

Մէզպուրէ , պու իշի կէօրտիւքտէն սօնրա , կիւզէլ
գատընլարը տահա զինատէ ճալիպ գըլան պիր նէվ շէֆ-
ֆաֆ նիգապընը եիւզիւնէ էնտիրտի , վէ մուախարէն ,
եիկիրմի պին ֆրանգ գըլմէթինտէ օլարադ , Բուսիատան
կէթիւրմիշ աղըր թիքի քիւրքէլիլէ թէֆրիշ իտիւմիշ օ-
լան վիզթօրիա արապասընա օթուրուպ , Պուա-տը-Պօլօն-
եըեա տօղրու հարէքէթ իթտի :

Ժօրթ թրէթան , չալըշմաեա , հէր վագըթտան զինա-
տէ արզուսու վէ մէյլի օլմատըղը հալտէ , նէրէեէ կիտէ-
ճէկինի քէնտիսի տէ պիւմէեէրէք , մահզա վագթընը կէ-
շիրմէք իւզրէ , էվինտէն տիշարը չըգմաեա հաղըրլանըր-
քէն , խըղմէթքեարը Վալանթէն , քէնտիսինէ քիւշիւք պիր
մէթթուպ վիրտի , վէ ըէսսամը մէզպուր , իշպու մէթթու-
պուն նէֆիս գօգուսունու հիսս իթմէքլէ պէրապէր , մահ-
ֆազասընըն իւզէրինտէքի նազիք տտրէն եաղըսընը թանը-
տըղընտա , պէյնինտէ զարիպ պիր հիսս հասըլ օլուպ , եիւ-
րէկի , ինթիզամըզ պիր սուրէթտէ չարքմաեա պաշլատը ,
վէ մէղքիւր մահֆազանը երրթմազտան էվվէլ , Յաննի , է-
լիլէ չըղըմըշ օլան եաղըլարը տօտադլարընա տօղրու կէօ-
թիւրտիւ , վէ նիհաեէթ մահֆազանը երրթտըղընտա , ա-
թիտէքի ճիւմէլէրի օգուսու :

« Աղիղիմ՝ ըէստամ ,

« Շիւպհէսիդ իշպու սայղըսըղըղըմտան տօլաեը պէնի իթապ իտէճէքսինիդ , ֆագաթ սիղին թաօլսիեէ վէ իս-
թարլարընըզա ֆէվդէլատէ իհթիեաճըմ՝ պուլունմագտա-
տըր :

« Գիր հալվէթ օտասընը թէղեին իթմէք իսթէտիկիմ տէն , վէ կէօրիւմէկէ շայեան թէղեինաթ վիճուտէ կէ-
թիրմէք նիեթթինտէ օլտուղումտան , պու մագսէտիմէ էր-
մէք իշին , սիղտէն զայրի քիմէ միւրաճաթ իտէպիլիլիմ՝
- Շու գատար քի , պու պապտէ թագսիրաթ պէնիմ տէ-
յիլ , սիղին տիր . զիրա հագդըմտա կէօսթէրտիկինիդ մուա-
մէլէյի խայրիսահանէ , սիղի սուի իսթիմալ իթմէքիկէ պէ-
նի սէվգ իթմէքտէ տիր :

« Իմտի , մուավէնէթինիդի տիրիդ իթմէեին . . . մուա-
վէնէթինիդի տիրիդ իթտիկինիդ հալտէ , հալվէթ օտասը
թէֆրիշ ու թէղեինինտէն ֆարիդ կէլմէքիլիլիմ իճապ իտէր
քի , պունտան տօլաեը տախի զիեատէսիլլէ միւթէէսսիւֆ
օլմագըղըմ տէրքեար տըր :

« Տայիմա հագդըմտա խայրիսահ պուլունմագ իսթէր-
սինիդ , տէյիլ մի . Իմտի , իշլէրինիդտէն վէ էյլէնճէլէրինիդ-
տէն վագըթ պուլուրսանըզ , պու ագչամ սաաթ տօգուզ-
տա , պիղէ պուեուրուն տա , պիրլիքտէ պիրէր թաս չայ ի-
շլիլիմ :

« Պու ագչամ գաբում , սիղտէն զայրի հէր քէս իշին գա-
բալը գալաճագ տըր :

« ՖԱՆՆԻ ԼԱՄՊԻՐ »

Ժօրթ , մէքթ ուպուն օղունմասընը հէնուզ պիթիրմիշ
իքէն , Վալանթէն , օտա գաբուսունու աշարագ :

— Էֆէնտիմ, սիգէ պիր շէյ խապէր վիրմէքլիկէ ու-
նութտում, տէտի :

ԺօրԺ . - Հայվան , նէ՞ շէյի խապէր վիրմէքլիկէ ու-
նութտուն :

Վալանթէն . - Պու մէքթուպու կէթիրէն խրզմէթ-
քեար , աշաղըտա ճէվապա պէքլէեօր : Պիր ճէվապընըզ
վա՞ր մը տըր :

ԺօրԺ . - Ճէվապընը եազաճաղըմ :

Ճէվապ եազմուգլըզը սէօյլէմէք գօլայ , ֆադաթ իճ-
րաւը միւշքիլ իտի , չիւնքի ալէլ աճէլէ եազըլաճադ պիր
թէղքիրէսէ , աշգ ու սէվտա իլէ գարըշըգ կիւղէլ պիր ֆիք-
լին պուլունտուրուլմասը նա՞սըլ գապիլ օլապիլիր իտի :

Յէօրթ սաթըր իշինտէ , հէմ ֆիրասէթլի վէ հէմտէ ա-
շըգ օլմագլըզ , խուսուսիլէ զիհնինին հէեէճանը ազիմէ
տիւշար օլմուշ օլտուղու պիր սըրաւտա , ժօրԺ իշին միւշքիւլ
պիր խրզմէթ կէօրիւնիւեօրտու :

Պինապէրին եազտըզը իքի իւշ բարշա քեաղըտըն միւհ-
թ էվիեաթընը պէեէնմէեիպ , եըթտըգտան սօնրա , նիհա-
եէթ էօյլէ եիւքսէք ֆիքիրլի պիր շէյ եազմագտան ֆարիզ
կէլէլէք , եալընըզ շու լուղէթլէրի թահրիր իթմէքլէ իք-
թիֆա իլլէտի :

« Ազիզէմ մատամ , պու ագչամ , հէր վագըթքի կի-
պի , գաթիէն վէ քեամիլէն էմլինիլէ մունթազըր պուլու-
նաճաղըմ : »

ԺօրԺ , իշպու պիր գաշ քէլիմէտէն իպարէթ օլան թէզ-
քիրէեի իմզալատը ,

Մէրգում տէլիգանլընըն իզտիրապ ու էնտիշէսի նէ՞-
տէն իճապ իտիեօրտու :

Աճապա Ֆաննի Լամպէրէ հագըգէթէն ֆէվգէլատէ
տիլտատէ օլմուշ օլմասընտա՞ն մը :

Ձանն իթմէեիզ , վէ պիր գաշ սաաթ էվվէլ , պու պապ-
տէ քէնտի քէնտիեի իսթիճվապ իթտիկինի , վէ հէման ա-

տէմը մուվաֆֆադաթ եօլունտա ճէվապ վիրտիկինի իշիթ-
միշ օլտուղումուղտան, պիր դաշ սաաթ էվվէլ, մէդքիւր
աշգ ու սէվտաեա քէնտիսինին տախի ինանմատըղը օգու-
եանլարըմըղճա մալիւմ տէյիլ սիր :

Փադաթ, պարօն տը Գրուանըն պէեանաթը գաթի-
եէսինտէն, մէրգում տէլիգանլը, օլ անէ տէկին հիսսիեա-
թը հազգընտա եանըլմըշ, վէ պիւեիւք պիր աշգ ու սէվ-
տաեը՝ սըրֆ պիր քէյֆ զանն իթմէքլէ ալտանմըշ իտուկի-
նի զանն իյլէմէքտէ իտի :

Յիլվագը, եկէրշի ժօրթ, հէնուղ տիվանէ կիպի պիր
աշըգ տէյիլ իտի իսէ տէ, օլմագ իւղրէ իտի : Սնճագ, էն
ղիեատէ նամուղուլար իշինտէ նամուղու տոտ իյլէաիկի
օլ կէնճ գատընըն ֆաղիլէթլէրի հազգընտա պարօն տը
Գրուա-Տիէօնիւն հէեէճանը շէտիտինէ բաղմէն, թրէժան,
աշգ ու սէվտաարըն մուվաֆֆադըյիէթինէ հէնուղ ինա-
նամամագտա իտի :

Ժօրթ, օ կիւնիւ տիշարը չըգմաեը տիւշիւնէեիպ, իշ
տալիրէսինտէ, ագչամա գատար էնինէ պօեուհա տօլաշ-
տը, վէ արատա պիր տախի աամա սաաթըն եէլգօվանը-
նա նազար իյլէմէքտէ իտի :

Եկէրշի վալանթէն, սուֆրաեը դուրուպ տա, ագչամ
թաամը վաղթը կէլտիկինի խաթըրա պըրաղմասա իտի,
Ժօրթ, աշգ ու սէվտա միւլահազալարըյիա ֆիքրի մէշղուլ
օլտուղու ճիհէթլէ, թաամընը իթմէքլիկի տախի շիւպհէ-
սիզ ունուտաճագ իտի :

Պինաէն ալէյհ, բէսսամը մէրգում ոլէր միւթատ թաա-
մընը իթտի իսէ տէ, ապիր տէֆալարտա իշթիհա իլէ եէ-
մէք եէրքէն, պու քէլրէ օլ պապաէ աշա էհէմիեէթ վիր-
մէեիպ չ եալընըղ գարընըն տօեուրմագ իւղրէ, պիր միզ-
տար շէյ եէտի :

Թրէժանըն տալէթլի օլտուղու մահէլլէ կիթմէք-
լիք վաղթ ու սաաթը կէլտիկինտէն, թուալէթինի թէր-

Թիպէ դալգաւր, վէ զիհնինի քեամիլէն պունա հասը իլէ,
թապիի պիչիմիլիլիլինի տահա միւքէմմէլ վէ ճալիպ պիր
հալէ գոյմագ իւղրէ, հիչ պիր սիւստէ գուսուր իթմէտի:

Մէրգում, միւսթագպէլտէ պիւերիւք պիր սէրվէթէ
մալիք օլմագ իհթիմալինէ մէպնի, դատընլարըն է'ն զիեաչ
տէ խօշլանաւրգլարը սուրէթտէ քէնտիեէ տիւղէն վիւրիպլ
չէօյլէ քի, սագալընա հէֆիս պիր գօգու սիւրտիւկիւ կիւ
պի, գօգուլու չամաշըրլարը իչինտէն տէ զանէթ նագիք
պիր թագըմ չամաշըր ինթիսապ իթտի, վէ քէսթանէ ըհն
կինտէ օլման սաշլարընը էօյլէ պիր սանաաթլա տիւղէթ-
տիքի, հիչ պիր ըհլուքէր ծնտան տահա զիեատէ մէհա-
րէթլէ տիւղէթմէզ իտի: Սարը պընըղլարընը տախի կիւ
ղէլճէ պիւքիւվիրտի:

Կիլինտիկի բանթալօն, պիչիմիլ վէ սիեահ ըհնկլի օ-
լուպ, լապիս օլտուղու եէլէկին կէօքսիւ իսէ, աշըգ օլմա-
սընտան, կէօմլէկի թէքմիլէն միւշահէտէ օլունմագտա, վէ
իշպու կէօմլէկին կէօեկալիւկիւ գապարթըրլը օլտուղու մի-
սիլլու, իւշ առէտ դըրմըղը մէրճան գօքճա իլէ գաբալը
պուլունմագտա իտի:

Պօղազընա աախի իբէքլի պիր մէնտիլ պազլատը:

Թրէժան, պու թէտարիքեաթընը իքմալ իթտիքտէն
սօնրա, նյնալը տօքապընըն սաղ վէ սօլ թարաֆլարընտաքի
իսկէմլէլէր իւղէրինէ պաղը մաւլաղ վաղ իտէրէք, պաշ-
տան աեաղա դատար քէնտիսինի թէճէսսիւս, վէ ֆէվդէշ
լատէ կիւղէլ օլմասընտան տօլաեը թէպէսսիւմէ իղհարը
մէսէրրէթ իլլէտի:

Մէրգումուն եղու պապտէքի մահզուզիեթի, միւպա-
լէղալը էվհամ վէ եա խօտպինիք էտէրի օլմանըպ ֆիլ-
վագը քէնտիսինտէ, էրքէքլէրէ մախսուս հիւսնի ճէմալ վէ
տիւրիլիք մէվճուտ իտի:

Ժօրթ. - (Քէնտիեի թէճէսսիւս վէ թէտգիգ իլէ,
թաալիլիլինտէն մէմուլն օլարագ.) Իկէրչի քէնտիսինէ պէն

կիւղէլ կէօրիւնմէսէմ, քիմ կէօրիւնէճէք տիր : (Պատէ-
հու իլավէթէն .) Ֆազաթ մէզպուրէ պէնտէն խօշանաճագ-
տըր :

Սաաթ, սէքիզի չարեէք կէշտիկինի չալտըղընտա, Վա-
լանթէն, ճիվարտաքի արապալըգտան պիր արապա ճէլպ
իթտի, վէ արապաճը, քէնտիսինէ վատ օլունան ճէօմէրտ-
ճէ պախիշին թէհասիրիյլէ թահրիք օլունարագ, քէմալը
սիւրաթլէ հայվանշարընը Շանզ-էլիզէսին թէբէլէրինէ
սօղըու սիւրաի :

Ֆաննի Լամպէրին մէքթուպու, Վալանթէն թաշաղըն-
տան ժօրթա թէսլիմ իտիլտիկինտէ, մէրգոււմ տէլիգան-
լընըն գալպի էկէրչի վուրուեօրտու իսէ, արապա, քէն-
տիսինի, Լը Սիւէօր սօգաղընտա, օլ անէ տէկին էշիկինտէն
կէշմէմիշ օլտուղու քիւշիւք օթէլին գաբուսունա թէսլիմ
իթտիկինտէ, մէրգումուն գալպի տահա զիեատէ չիտ-
տէթլէ չարմագտա իտի :

Ժօրթ, տիթրէմէքտէ օլան էլիյլէ, գաբունուն չանընը
չալմասընտա, գաբու աշըլտը, վէ հավլիէ կիրիլտիկինտէ,
նէրտիվէնին իքի թարաֆընտա մէվղու օլան կազ ֆէնէրլէ-
րինին ըշըղընտան, մահէլլի մէզքիւր կիւնտիւզ կիպի ըշը-
մըշ իտի :

Գաբուճու, միւսաֆիրի մէրգումա սէլամ վիրիպ,

— Աֆվ իտէրսինիզ, միւսիւ, շու էմնատէ մատամ
քիմնէնի գապուլ իտէմէզ, տէտի :

— Պիլաքիա մատամ պէնի պէրլէեօր, տէյի րէսսամ
ճէվասլ վիրտի :

Գաբուճու, իգթիզա իտէն թալիմաթ քէնտիսինէ ի-
թա օլուհմուշ իտուկինտէն, թէքրար սէլամ վիրիպ, պիր
թարաֆա չէքիլտի, վէ պատէհու կէլէն միւսաֆիրի խա-
պէր վիրմէք իւզրէ պիր չան չալտը :

Ուղուն պօյլու տիկէր պիր խըղմէթքեար, պիր ճամըր
գաբու աշաղըղընտան, ժօրթ տէհլիզէ կիրտի, վէ տյնի վա-

դրժտա չիրքին , ֆադաթ չեվիք պիր պէսլէմէ , ժօրժու իս .
թիգսալ իտէրէք , վէ կիւլիւմնէեէրէք ,

— Մատամ սիղէ՞ մի մէքթուպ եազմը տըր , տէտի :
ժօրժ . - Էվվէթ , պանա :

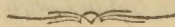
Պէսլէմէ . - Պուեուրուն , միւսիւ . պէնիմէ պէրապէր
կէլին :

Պէօյլէնէ թրէժան , մէրգումէ դատընըն ըհպէրլիկի
թահթընտա օլարագ , Չին ուսուլիննէ թէգեին ու թէֆրիշ
իտիլմիշ օլան սալօն իիէ օն ալթըննը Լուի դրալըն զէմանը
ուսուլիննէ մէֆրուշ պուլունան սալօնտան կէշտի , լաքին
օլ գատար միւթէէսիւր պիր հալտէ պուլունուեօրտու քի ,
մէղքիւր իքի տայիրէտէքի կէօրիւլմէկէ շայեան էսէրլէրէ
կէօզ պիլէ չեվիրէմէմէքտէ իտի :

Նիհահէթ , պէսլէմէ , Ֆաննի Լամպէրին՝ պարօն տը
Դրուա-Յիէօեիւ գապուլ իթմիշ օլտուղու սօն սալօնուն
գարուսունու աշտը , վէ ժօրժա խիթապէն ,

— Պուեուրուն միւսիւ , մատամ իչէրտէ տիր , տէտի :

ժօրժ , կէօզլէրի գամաշմըշ օլտուղու , վէ քէնտիսի
տիթընէքտէ պուլունտուղու հալտէ տուրտու :

10

Օգուեանլարը մըղճա մալիւմ տիւր քի, Ֆիլիբ տը Գրուա-Տիէօ, Ֆաննի Լամպէրին օթէլինտէն այրըլարղընտա, քէնտիսինի Գօմարթէն սօգաղընա կէօթիւրմէսինի արապաճըսընա էմի իյլէմիշ իտի :

Արապա, Ֆրիէտլանտ կէշիտինին ուճունա մուվասըլէթլէ, պէյկիլի, Բէթինիէր սօգաղընա կիթմէք իւղը, պուվար Հօսմանըն պօեունտան եօլունա տէվամ իպէճէք իքէն, պարօն, արապանըն էօնտէքի ճամլարընը վուրուպ,

— Ճէյմս, աէտի :

Ինկիլիզ արապաճը. — (Ետըր արգասընա տէօնէրէք.) Միւսիւ պարօն, էմրինիղէ մուշթագըրըմ :

Մ. տը Գրուա-Տիէօ. — Սէնթ-Միօրէ վարըլընտան աշաղընա էնին, վէ Պօվօ մէյտանընը պիր ազ կէշտիքտէն սօնրա, հայվանըն հարէքէթինի եավաշլաթտըրըն :

Արապաճը. — Բէք իյի, միւսիւ պարօն :

Արապա, քէմալը սիւրաթլէ, իշար օլունան թարաֆա տօղրու հարէքէթինէ տէվամ իտիպ, ըիճալ ֆամիլեալարընըն իգամէթ իթտիքլէրի մէգըիւր վարըլըն էն կիւզէլ օթէլլէրինտէն պիրինին էօնիւնտէն կէչէճէկի էսնատէ, պիւիւք պիր արապա գարուսը աշըլարագ, ղտեթթ գըյմէթտար իքի ըէս ալէա ճինա աթլարա գօշուլու օլան վէ բրէնալէրէ լանըգ պիր սուրէթտէ թէֆրիշ իտիլմիշ պուլունան պիր արապա, մէգըիւր գաբուտան տիշարը չըգմագտա իտի Պու արապանըն էօն ճիհէթինտէ, ուզուն պօյլու վէ կէօթէրիշի պիր արապաճը օթուրմուշ օլտուղու կիպի, արգասընտա տաթի մէրգում արապաճը կիպի քէզալիք կէօու-

թերիչի իբի սէյիս տեադտա տուրմագտա խտիւէր : - Աւրապանըն շիլթէլէրիլէ գաբուլարը իւղէրինտէ, վիզօնթլուգ թաճընը հալի օլալագ, խանէտանլըդ ալէամէթի փարիգասը պուլունմագտա խտի :

Արապա տէրունինտէ, պէեաղ սաչլը պիր իհթիեար վէ ղաեթի կէնճ վէ ֆէվզէլատէ տիլպէր պիր գըղ կիպի պիր գատըն օթուրմագտա խտիւէր :

Արման Բօթէ, եախօտ վիզօնթ աը կրանլիէօ խամինտէ օլան պու իհթիեար, պունտան եիկիրմի իբի սէնէ թագտէմ, պուլվար տէ Պաթինեօլտա քեսլին մուճլպի էսէֆ խանէնին քիրլի նէրտիվէնինտէն եօգարը չըդտըղընը, վէ Դլօթիլտ տը Մօգօմպուն, եախօտ գօնթէս տը Բանտալըն սօն իֆատէսինի վէ րէճասընը տինլէմէք իւղրէ, մատամ Ընկօնուն օտասընա կիրտիկինի կէօրտիւկիւմիւզ զաթ տըր :

Օլ կէնճ դատըն տա, մատամազէլ Հանրիէթ տ'Օ. զէրիվին տիւնեաեա պիր էրքէք էվլատ կէթիրիպ, պու չօճուղուն տիւնեաեա կէլմէսինտէն պիր գաչ սաաթ սօնրա, վալիտէսինին վէֆաթ իթտիկինի միւշահէտէ իլլէտիկիմիզ այնի կիճէտէ վէ այնի իգամէթիեահտա, վէլատէթինտէ օգուեանլարըմըզը հաղրը պուլունտուրտուղումուղ ժէրմէն տը Բանտալ, եախօտ վիզօնթէս տը կրալիէօ տիւր :

Հէնուղ եիկիրմի իբի չաղլարընտա օլան ժէրմէնին, ալթմըչ եէտի եաչընտա պուլունան Մ. տը կրանլիէօ իլէ նաւըլ էվլէնտիկինէ կէլինճէ, իլթէ եաղընտա պու խուսուսու օգուեանլարըմըզա անլաթաճաղըղ :

Վիզօնթ տը կրանլիէօնին արապատըլլա պարօն տը Դրուա-Տիէօնին արապասը գարչը պէ գարչը կէլտիքլէրինտէ, պարօն տը Դրուա-Տիէօ, արապանըն գաբուսունա տօղրու էերիպ, ղաեթի եավաչ սէտա իլէ վիզօնթա սէլամ վիրտի : Վիզօնթուն, իչպուս սէլամա, պարիտ պիր սուրէթտէ մուգապէլէ իթտիկինի պարօն միւշահէտէ իլլէմէրլէ : Պաչարը չաթըլթըր իրէ տէ, մէղքիւր միւլադգաթ

Ֆէնաւըղը տէֆ իթմէք իւզրէ , պաշընը սալլատը , վէ կէշ-
տիկի սօղաղըն աիկէր թարաֆը գալաըըմը իւզէրինտէ վէ
օթէլ տը Կրանլիէօնիւն գարշըսընտա , իքի բէս ճինս աթ-
լարա գօշուլու վէ գաբուլարը իւսթիւնտէ Ս. վէ Բ. հարֆ-
լարըյլա պէրապէր մարքիլիք թամընը համիլ քիւշիւք
պիր գուրէ արապասը կէօրմէքլէ , տօտագլարընտա թէ-
պէսսիւմ հուսուլէ կէլտի :

Իշպու. գուրէ արապասընտա , էսմէր բէնիլի վէ տօնուգ-
եիւզիլի , գըր կէօզլիւ վէ սիւհաճ սաշը պիր տէիգանը
օթուրմուշ օլուպ , պաշընը արապա գաբուսունտան տիշա-
րըհա սարգըթմըշ օլտուգու հալտէ , Ս. տը Կրանլիէօնիւն
արապասընըն արգասընտան ֆէվզէլատէ մէրագլէ պագ-
մագտա իտի : Սէրգումուն արապասը իսէ , Շանգ-էլիզէ
թարաֆընտա տօղրու սիւրաթլէ գաթը մէսաֆէ իսէրէք ,
պիր գաշ սանիյեէ դարֆընտա կէօզտէն նիհան օլտու :

Օլ վագըթ , մէրգում տէլիգանը , պարօն տը Գրուա-
ճիէօնիւն , պիր գաշ սաթըր Եօգարըտա պէտան իյլէտիկի-
միզ թէպէսսիւմիյլէ քէնտիսինէ լաթֆը նաղար իթմէքտէ
օլտուղունու կէօրտիւ :

Կէնճ պիր գըզ , պիրինէ կիզլի պիր մէքթուպ թէսլիմ
իթտիկի սըրատա , Եագանը էլէ վիրտիկինտէ , նա'որը գը-
զարըր իսէ , մէրգում տախի պարօնու կէօրտիւկիւնտէ , օ
Եօլտա գըզարտը , վէ իւք հարէքէթ օլմագ իւզրէ , անին-
տէ արգասընտա չէքիլտի : - Ֆագաթ Ս. տը Գրուա-ճիէօ
քէնտիսինի թանըմըշ օլտուգու հալտէ , պու հարէքէթինն
նէ՞ ֆայտէսի օլապիլիր իտի :

Պինապէրին քէնտիսի տէ թէպէսսիւմ իթտի , վէ պա-
րօնա էլիյլէ սէլամ վիրտիքտէն սօնրա , արապաճըսընտա վա-
գը օլան պիր էմրի իւզէրինէ , արապա , սիւրաթլէ Շանգ-
էլիզէ թարաֆընտա տօղրու Եօլա չըգտը :

Պարօն , քէնտի քէնտիէ ,

— Հէր շէյ միւքէմմէլ տիր . հիշ պիր թէչէպալիւս պու

գատար լաւըգըյլա հաղըր իտիլէմէզ։ Զիֆթճի ուսթա օլուրսա, մահսուլտա իյի օլմագ կէրէք տիր։ - (Պատէհու աշիքեարէն.) Ճէյմս, արապանը պիր աղ չաբուդ սիւր։

Մուճիպինճէ արապա սիւրաթլէ հարէքէթինէ տէվամ Խտիպ, իւչ տագըգա զարֆընտա, Գօմարթէն սօգաղընտա վագը միւքէլլէֆ պիր խանէնին բիշկեահընտա տղըրտու։

Մ. տը Գրուա-Տիէօ, արապատան էնիպ, գաբուճու նուն հիւրմէթ ու ըրաեթլէ վուդու պուլան սէլամընա գարչըրըգ, նէզաքէթի խայրիսահանէ իլէ պաչընը սալլաեպ, վէ նէրտիվէնին ճամլը գաբուսունուն տիւյմէսինի թութարագ,

— Մատամ պուրատա՞ մը տըր, տէյի սիւալ իթտի։ Գաբուճու. - Էվվէթ, միւսիւ պարօն։

Ֆիլիբ. - Մ. Յգթավտա պուրատա՞ մը տըր։

Գաբուճու. - Իքի կիւն տիւր քէնտիսինի կէօրմէեօր իտիբ, լաքին պու սապահ ավտէթ իթտի։ Քէնտիսի դաեթ չէհրէլի իտի... Զէվալլը Մ. Յգթավ, էօյլէ պիր ալիճէնապ վէ մէրտ պիր տէլիգանլընըն շու հարէքէթի էսէֆ օլունաճագ չէյ տիր։ - Միւսիւ պարօն, զաթընը քէնտիսինին բէտէրի մագամընտա պուլունտուղունուղ հալտէ, պաղը բէտէրանէ նասիհաթլար վիրսէնիզ...

Ֆիլիբ. - (Պաղը սրրալարտա խըզմէթքեարլար իլէ թէքլիֆսիզճէ տավրանմագտան խօշլանարագ.) Պէն քէնտիսինէ, վագիֆէմ իճապընճա նասիհաթլար վէրիեօրում, ֆագաթ քէնտիսի պու նասիհաթլարըմա սիւլուք իթմէեօր իսէ, օ տա քէնտիսինին մէսլէքի իգթիզասընտան տըր։ - Նէ՞ չարէ, կէնճիք գէմանը կէչմէլի տիր։

Պատէհու Մ. տը Գրուա-Տիէօ Կիւզէլ պիր խալը իլէ գաբընմըչ օլան նէրտիվէնին գատէմէլըրնտէն պիրինճի գաթա չըգըպ, չէրիալէրի իբէքտէն վէ էնքսէրլըրի ալթունտան օլան պիր գաբունուն գարչըսընտա տուրտու։

Պու գարունուն արգասընտա, ապանօղտան տիկէր
պիր գարու պուլունմագտա իտի:

Մ. տը Գրուա-Տիէօ, գարունուն չանընը չաւմասըյ-
լա, թէքմիլէն սիեա՜հ էսվապ կիեինմիշ օլան պիր խըզմէթ-
քեար գարուեու աշըպ, միւսաֆիրի մէրգումու իշէրի կիր-
տիրտի:

Այնի վագըթտա Մ. տը Գրուա-Տիէօ՝ խըզմէթքեարա
խիթապէն,

— Սապահ խայր, Տամինիք՝ Աճապա մատամը կէօ-
րէպիլիլըմիեիմ, տէտի:

Տամինիք. — Եվվէթ, միւսիւ պարօն, զաթընըզ հէր
վագըթ կէօրէպիլիլսինիզ... Մատամ, քիւշիւք սարը սալօն-
տա տըր... Սիզէ վէրիլմէք իւզրէ, Մ. Օգթաւ թարաֆընձ
տան չու թէզքիրէտէ պանա թէսլիմ օլունմուշ տուր:

Խըզմէթքեար, պու սէօզլէրի սէօյլէեէրէք, պարօնուն
բալթօսունու չըգարտը, վէ գարթ տը վիզիթլէրի դօյմա-
եա մախսուս օլան կիւմիւշ թապագտա, իւշ քէօշէ տիւ-
րիւմիւշ վէ թօբլու իլէ թուլթուրուլմուշ պիր թէզքիրէ-
եի մէրգումա թագտիմ իլլէտի:

Մ. տը Գրուա-Տիէօ, թօբլուեու չըգարըպ, մէզքիւր
թէզքիրէեի աշտը, վէ աթիտէքի սաթըրլարը օգուտու:

« Ա՛հ ազիզիմ պարօն, սիզ արթըզ էլէ կէչմէզ վէ
պուլունմազ օլտունուզ:

« Սիզի կէօրմէք իւզրէ խանէնիզէ կէլիրիմ, տիշարը
չըգմըշ օլուրսունուզ, Միւնասիպ մահէլլէրտէ սիզի պէքլէ-
րիմ, օրալարտա տախի կէօրիւնմէզսինիզ:

« Պու կիճէ, Բէնին խանէսինտէ կիւզէլճէ էյլէն-
տիք: Սիզի տէ, օրաեա կէլիրսինիզ տէյի իւմիտ իթ-
տիք, արզուլէտիք, պէքլէտիք, ֆագաթ պարօն տէյի մէյ-
տանա քիմնէ չըգմատը: — Բէն՝ սիզէ գարչը բէք հիտ-
տէթլէնմիշ տիր:

« Զաթընըղլա պէշ տագըզա գատար կէօրիւշմէքլիկէ
ֆէվզէլատէ ինթիեաճըմ վար տըր . . . Էկէրչի վալիտէմին
խանէսինէ կէլիրսէնիզ, հագգըմտա միւթէտիլ պիր լիսան
գուլլանըն . - Պէն , Բէն իլէ պիրլիքտէ թաամ իթմէք
իւզրէ , սաաթ եէտիտէ տիշարը չըգաճագ իսէմտէ , պու-
նու վալիտէմէ սէօյլէմէերն :

« Պու սապահ , քէնտիսի պէնի թագիրէտի . պէրէքէթ
վիրսին , օն պիր այտան վէ օն եէտի կիւնտէն ագըլպալիզ
օլաճաղըմ . . . ֆագաթ պիլիրմիսինիզ , սիննի ըրւշտէ պա-
լիզ օլտուղուճ կիւնիւն սապահըսը , վալիտէմ , պէնի պիր
նիզամ թահթընա վազ իթմէք ֆիքրինտէ տիր : Լաքին պէն
պու ֆիքրի թահսին իթմէեօրուճ , վէ պու եօլտա պիր
պէլատան պէնի խալի գըլմագ իչին սիզէ կիւվէնմէքտէերիմ :
- Պապամըն միլիօնլարը պանգատա քիւֆլէնիեօլլար . ան-
լէրի գուլլանմագ վէ սարֆ իթմէք իսթէրիմ :

« Էկէրչի վալիտէմին նէզտինէ կէլմէղսէնիզ , Տօմինիք
պու թէգքիրէմի սիզէ կէթիրէճէք տիր : Ալլահ աչգընա օլ-
սուն , պիր եէրտէ պուլուշմագ իւզրէ սէօզլէշլիմ , եա-
խօտ տահա իլիսի , սիզ Բէնին խանէսինէ կէլին : Պի-
լիրսինիզ քի , պէն հէր վագըթ օրատաեըմ :

« Սէվկիւլիւմ պարօն , իլթիֆաթըմը սիզէ թագտիմ
իտէրիմ :

« ՕԳԹԱՎ »

Մ. տը Գրուա-Տիէօ , մէգքիւր թէգքիրէնին օգունմա-
սընը պիթիրտիքտէն սօնրա , կիւլիւմսէեէրէք իշպու թէգ-
քիրէերի ճէպինէ դօյտու :

Տօմինիք . - Միւսիւ պարօն , պիր ճէվապ վիրէճէքմի-
սինիզ :

Ֆիլիք . - Էվվէթ . Մ. Օգթօվա սէօյլէերին քի , մատամ
կալարտան մուֆարագաթըմտան սօնրա , քէնտիսինէ կի-

տէճէեիմ : - Տօմինիք , սիգ պուտէլիգանլըեր նա՞սըլ պու-
լուեօրնունուզ :

Տօմինիք . - (Պաշընը սալլաեարադ .) Ա՛հ միւսիւ պա-
րօն , պէն օլ կէնճ էֆէնտիմին կիտիշինի պէեէնէմէեօ-
րօւմ :

Ֆիլիբ . - Նէ՞ տիմէք իսթէեօրսունուզ , Տօմինիք :

Տօմինիք . - Միւսիւ պարօն , պիր մում իբի ուճուն-
տան եանար իսէ , չարուգ թիւքէնիր . . . միւսիւ Օգթավըն
չաղընտա օլան՝ քէնտիսինի դաեըրմալը տըր . « Ուզադ եօլ-
ճուլուգ իտէճէք օլան քիմսէ , աթընը իյի պագմալը տըր »
տէյի մէշուր պիր տարալը մէսէլ վար տըր : Հալպու քի
Մ . Օգթավ՝ քէնտիսինէ ապա տիգգաթ իթմէմէքտէ տիր :
- կիճէլէրի , դումար օյնամագ , սուբէ իթմէք , վէ տահա
պին տիւրլիւ զէֆք ու սէֆալար իլէ վագըթ կէչիրիեօր . -
Միւսիւ պարօն , սէօղիւմի՞ն ապէպիկինէ կիւճէնմէեին , Մ .
Օգթավըն էօմբիւ , ատէթա մուգալլիտլէրէ մփսսուս տուր
. . . Հէր կիւն՝ պիրէր շէքլ քէսպ իթմէքտէ տիր քիչպու հա-
լէ աճըմամագ միւմբին տէյիլ տիր . . . Բէնտիսի իսէ , եէկ-
եանէ էվլատ օլմադլա պէրապէր , պունճա միլիօնլար սա-
հիպի իտուկինտէն , էկէրչի վէֆաթ իտէր իսէ , պու խու-
սուս պիւեիւք պիր քէտէր տիմէք օլաճագ տըր : - Էկէրչի
մատամին եէրինտէ պէն օլսամ , պու հալտէն իղթիրապ ու
էնտիշէեէ միւսթաղրագ օլուրում :

Ֆիլիբ . - Տօմինիք , սիգ պիր հագըղէթլի էմէքտար-
սընըլ . էֆէնտիլէրինիլ հագըղնտաքի թէվէճճիւհիւ թագ-
տիր իտէրիմ . - Փագաթ միւսթէրիհ օլուն , շիւպհէսիլ Մ .
Օգթավ զէֆք ու էյլէնճէեի պիր աղ զիեատէճէ անվէր ,
լաքին վիճուտինին զայիֆ օլմասընա բաղմէն , քէնտիսի
գուվվէթլի իտուկինտէն , հաեաթ վէ սըհհէթիւնճէ հիչ
պիր թէհլիքէեէ թապի օլմաեաճագ տըր , վէ ճահլիլիք
զէմանը կէչտիկինտէ տէ , շիշմանլանտըղընը վէ միւքէմէլ
պիր սըհհէթէ մալիք օլաուղունու կէրօէճէքսինիլ :

Տօմինիք . - Ալլահ վիրսին տէ էօյլէ օլսուն , միւսիւ պարօն :

Յիրիր . - Պունտան գաթինաղար , Տօմինիք , կէնճիք զէմանը տա կէչէր :

Մ. տը Գրուա-Տիէօ , պէշ տագըգա զարֆընտա իբին-ճի տէֆա օլարագ մէգքիւր էսկիմիշ թապիրի խթիմալ իթ-տիքտէն սօնրա , մէսրուր պիր հալ իլէ , միւզէյեէն պիր սա-լօնտան կէշտի , վէ ալթուն սըրմա իլէ իշլէմէլի պիր գա-բու բէրտէսինի գալտըրըպ , թասվիրլէր վէ թէգեխնաթ ի-լէ գարլը պուլունան պէեաղ պիր գարուեու իւշ տէֆա եափաշճա չալտը :

Իշէրտէն պիր գատըն սէսի « կիրինիզ » տիմէսի իւզէ-րինէ , պարօն գարուեու աշտը , վէ տիկէր պիր գարու բէր-տէսինի գալտըրըպ , օրթա տէրէճէ պիւեիւքիւքոէ օլան վէ թափանըյլա տիվարլարը , ալթուն սըրմա իլէ իշլէմէլի աթ-լաս իլէ միւզէյեէն օլմասընտան նաշի կէօզլէրի գամաշտը-րըճը պիր ըէֆնագլէ միւշահէտէ օլունան պիր խալվէթ օ-տասընտա պուլունտու :

Բէրտէլէր տախի պու գապիլտէն օլուպ , թէքմիլ մօ-պիլեա վէ չըմինէ իսէ , այնի գումաշլա էօրթիւլմիւշ պու-լունմագտա իտիլէր : Հէլէ տիվարլարա թաալիգ իտիլմիշ օլան վէնէտիկ այնալարը , օրթալըղա տահա զիեատէ բար-լագլըգ քէսպ իթտիրիպ , զանն իտէրսին քի , զարպխանէ-տէն հէնուզ չըգմըշ օլան ալթունլար քիւմէսի իշինտէ պու-լունուլլէքտօրտու :

Մէգքիւր խալվէթ օտասընտա , բարլագ պիր աթէշին գարչըսընտա տիլպէր պիր գատըն օթուրմուշ օլուպ , պիր ըիսալէ գրաաթ վէ միւթալէասընա տալմըշ օլտուղու հալ-տէ , պարօնուն իշէրի կիրտիկինի կէօրտիւկիւնտէ , մէսէր-րէթլէ ըէֆը սէտա իտիպ , մէգքիւր ըիսալէեի էլինտէն պըրագտը :

Պու կիւզէլ գատընըն լէհճէսի տօնուգ , կէօզլէրի իրի

վէ սիեան դատիֆէ ընկնտէ, եիւզիւ եուվարլագ վէ պի-
չիմի պիր շէքիլտէ, վէ կէօրիւնիւչիւ սէրթ, անլը պիր աղ
ալչագ օլուպ, թապիաթընտա, ինատըլըգ տէրէճէսինտէ
սէպաթ պուլունտուղու անլաշըլըբօրտու: Տօտագլարը ի-
սէ, գըրմըղը վէ էթլի, կէօզ պէպէքլէրի տէրին, քիբրիք-
լէրի ուղուն, վէ պուրնունուն քէնարլարը, հէր նէֆէս ա-
լըպ վիրտիկինտէ թահրիք օլունուր վէ շիշէր պիր հալտէ
օլուպ, ախէագընըն տույղուլուլուղունու իսպաթ իթմէք-
տէ իտիլէր:

Իշթէ, սէքիզ ըն միլիօն օահիպի օլան պիր սանաաթ-
քեարըն զէվճէսի իքէն, զէվճինին վէֆաթը իւղէրինէ տուլ
գալմիշ օլան մատամ Պլանշ Կավարըն էշքեալը պունտան
իպարէթ իտի:

Մէրգումէ, գըրգ սիննինի պիր ազ կէչմիշ իտի:

11

Մատամ Կավար, հէր նէ գատար մէղքիւր սիննտէ
պուլունտուբօրտու իսէտէ, պու ճիւմէ իլէ տիլպէր, վէ հա-
գըգէթէն կէնճ պիր գատընտա օլունաճագ հալ ու քիս-
վէթտէ իտի: Շէօյլէ քի եիւզիւնտէ հիշ պիր չըղըգ հա-
սըլ օլմուշ օլմատըղը կիպի. սիեան սաշլարընտ տա հիշ
պիր պէեազ գըլ գարըշմամըշ իտի: Հասըլը մէզպուրէնին
կիւզէլլիկի, սախթէ օլմաեըպ, թապի իտի:

Էկէրչի մատամ Կավար, մախտուլմու Օգթավ պէրա-
պէր օլարագ սալօնլարա վէ եախօտ թէաթրօեռա կիթսէ
իտի, օ տէլիգանլընըն վալիտէսի զանն օլունմաեըպ, գըղ-
գարընտաշը զանն օլունուր իտի:

Շուրաեը տախի իլավէթէն պէեան իտէլիմ քի, հէ-
նուզ երկիրմի եաշընտա օլան մերդում տէլիզանլի, քէն-
տի սիննինէ բաղմէն, իրի վիւճուտլու իտի:

Մ. տը Գրուա-Տիէօ. - (Բէմալը նէզաքէթ իւզրէ սէ-
լամ վիրէրէք.) Ազիզէմ մատամ, սիզտէն խապէրլէր աւ-
մաեա լիւզում կէօրմէմ: Հիշ պիր սէպէպլէ թէպէտտիւլ
իթմէեէն օլ բարլազ կիւզէլիկինիզ, իգթիզա իտէն խա-
պէրլէրի պանա էվվէլճէ վիրմէքտէ տիրլէր:

Մատամ Կավար. - Շիմտի, պուրաճըգտա պիզտէն
ղայրի քիմնէ եօզ տուր, պինապէրին իտէճէք սէօզլէրիմի-
զի քիմնէ իշիտէմէլ: Իմտի, միւսիւ պարօն, պու ատի
սէօզլէրի պրրազալըմ տա, իշիմիզտէն պահս իտէլիմ:

Ֆիլիբ. - (Մատամ Կավարն կիւմրահ սաշլարընա տօ-
տազլարընը վաղ իթմէք իւզրէ էեիլէրէք.) Էօյլէ իսէ,
սէվկիւլիւմ, սապահլար խայր օլտուն:

Հալ պու քի մատամ Կավար, գաշլարը չաթըլարազ
վէ սուրաթը էքշիեէրէք, եիւզիւնիւ օլ պիր թարաֆա չէ-
վիրտիկինտէն, պարօն տը Գրուա-Տիէօ. - Լաքին սէվ-
կիւլիւմ Պլանշէթ, նիշին պու սէրթ մուամէլէտէ պու-
լունուեօրտունուզ: Աճապա պիլմէեէրէք, հազգընըզտա
միւնասիպէթսիզ պիր հարէքէթտէ մի պուլունտում,
տէտի:

Մատամ Կավար. - Տիւն նիշին պուրաեա կէլմէտի-
նիզ, պարօն. քիւմ սիզէ մանի օլտու:

Ֆիլիբ. - Տիւն Բարիստէ տէյիլ իտիմ:

Մատամ Կավար. - Նէրէտէ իտինիզ:

Ֆիլիբ. - Սէն-ժէրմէնտէ իտիմ:

Մատամ Կավար. - Սէն-ժէրմէնտէ նէ իշինիզ վար
իտի:

Ֆիլիբ. - Օրմանտա պիր քէշի թաազիպ իտիեօրտում:

Մատամ Կավար. - Սահիհ մի:

Ֆիլիբ. - Շահալէրիմ վար տրր. պէշ ավճը իտիք:

Պունլարըն իշինտէ , սիզին թանըարղընը Մ. աը Գրոյտօն իլէ մարքի Անտրէ տը Սան-Բէմօ տախի վար իտի :

Մատամ Կավար . - Տիմէք քի , պարօն , կիզլիճէ պիր սատաղաթսըղըդտա պուլունմատընը , պիր էնթրիդա իճրա իթմէտինիդ . հասըլը շիւպհէլի հալ ու հարէքէթ իրթիքեապ իյլէմէտինիդ :

Ֆիլիբ . - Հագգըմտա շիւպհէեէ մի զահիպ օլունօրսունուզ :

Մատամ Կավար . - Իգրար ու իթիրաֆ իտէրիմ քի , պիր աղ , վէ հաթթա զիեատէսիյլէ շիւպհէեէ զահիպ օլունօրում : Նէ՞ եաբաեըմ , գըսգանճըմ վէսսէլամ :

Ֆիլիբ . - Իշթէ պու ֆէնա , հէմտէ հագգսըղընը Եալընը սիզին իշին եաշատըղըմը պիւտիկինիդ հալտէ , հագգըմտա նասըլ շիւպհէեէ զահիպ օլապիլիւսինիդ :

Մատամ Կավար . - Տիմէք օլուր քի , պէնի սէվիօրսունուզ :

Ֆիլիբ . - Սիզէ ատէթա սէճտէ պիլէ գըլարըմ , պանա էմին օլունուզ :

Մատամ Կավար . - Էվվէլքի գատար պանա մուհապպէթինիդ վա՞ր մը տըր :

Ֆիլիբ . - Շիմտիքի մուհապպէթիմ , էվվէլքինին եիւզ միսի արթմըշ տըր : Պու կիւն եալընը պիր արղում վար տըր : - Նի՞շին շու տաղըգատա օ արղումու մէվդըի ֆիլիէ կէթիրմէեօրսունուզ : Նի՞շին օն պիր կիւնէ գատար մատամ պարօն Ֆիլիբ տը Գրուա-Տիէօ թէսմիեէ օլունմագլըղա մուվաֆֆաղաթ իթմէեօրսունուզ :

Մատամ Կավար , խաֆիֆճէ ումուզլարընը չէքէրէք , չէօյլէ ճէվապ վիրտի :

— Սէպէպինի պէնտէն տահա իյի պիլիւսինիդ : Էվվէնտիկիմ հալտէ , Օգթավըն վասիսի օլմագ հագգընը զայպ իտէճէեիմ . հալպուքի սօնունա գատար պու հագգը մուհաֆաղա իյլէմէք իսթէրիմ , Մ. Կավարըն սաեէմտէ գա-

զանմընչ օլտուղու պիր սէրվէթին հազդը հիստէսինտէն նալաեղդ պիր սուրէթտէ պէնի մահրում պըրագմասը զաթէն քեաֆի տիր : շիմտի տէ , էվլատըմըն սիննի ըիւշտէ պալիզ օլաճաղը կիւնէ գատար նայիլ օլմագլըղըմ լազըմ կէլէն վարիտաթտան ֆարիզ կէլմէք կիպի մանէասըզ պիր տիվանէլիկի իճրա իտէմէմ : Պինսէն ալէյհ , պիր սէնէտէն սիզին զէվճէնիզ օլաճաղըմ :

Մ. տը Գրուա-Տիէօ , պիր ա'հ իտիպ ,

— Պիր սէնէտէն . . . բէք ուզոն միւտտէթ տիր , տէտի :

Կէնճ գատըն եէնիտէն ումուղլարընը չէքտի , վէ պու տէֆա թէպէսսիւմ իտէրէք , չէօյլէ սէօյլէտի :

— Պարօն , նէտէն շիքեաեթ իտիեօրսունուղ . զանն իտէրիւմ քի , հազդընըզտա հէր վէճհլէ հիւսնի մուաֆէլէ իտիեօրում , վէ պէլքի տէ պիր աղ իլէրի կիտիեօրում . անճազ էկէրչի թայեթին իթտիկիւմ զէման սիզէ ուղըն կէճ ըիւնիւեօր իսէ , պու պապտէ պէնիւմ գապահաթըմ եօզ սուր : Իմտի , էօյլէ ա'հ իտիպ տուրմանըն , եօզսա սիզէ իթա իթտիկիւմտէն տօլաեը պիր տէրէճէ միւզտարըպ օլտուղում սէրպէսթիեթի տէ կէրի ալըրըմ :

Պու արա , Ֆիլիբ տը Գրուա-Տիէօ , մասամ կավարա զէնտօսթանէ պիր հալ ու հարէքէթ իպրազ իթտիկինտէն , մէզպուրէ , քէլամընա տէվամլէ ,

— Էվվէթ , պէնի սէվինիզ . . . պէնի թէսէլլի իտինիզ . . . զիրա սէվիլմէեէ վէ թէսէլլի իտիլմէեէ միւհլթաճըմ , տէյի պէեան իյլէտի :

Ֆիլիբ . - Թէսէլլիեէ իհթիեաճընըզ մը վար տըր տիեօրսունուղ . . . ֆազաթ նէտէն տօլաեը աղիզէմ Պլանշ , քէտէրինիզ մի վար տըր :

Մասամ կավար եախօտ Պլանշ . - Էվվէթ , հէմ զիեա-տէսիյլէ քէտէրիւմ վար տըր :

Ֆիլիբ . - Պու քէտէր նէտէն իճապ իտիեօր :

Պլանշ. - Օգթավ սէպէպինտէն :

Ֆիլիբ. - Հալէա օ մու :

Պլանշ. - Էվվէթ , էսէֆ իտէրիմ քի , քէտէրիմի մու-
ճիպ զլան՝ հալէա օ տուր :

Ֆիլիբ. - Պու արսըղ չօճուգ նէ՞ եարընոր :

Պլանշ. - Հէր վաղըթքի եարտըղլարընը եարընոր . մէ-
տէլա , սըհհէթինի իխլալ իլէ , հաեաթընը մահվ իտիեոր ,
վէ միւսթագպէլինի թէհլէքէեէ , վէ քէսէմի եաղմակիր-
լէրին էլինէ վաղ իլլէեոր :

Ֆիլիբ. - Եանի քէնտի քէսէսինի տիմէք իսթէեորսու-
նուղ :

Պլանշ. - Խա՛յր , չիւնքի հէնուղ քէնտիսի սիննի ըիւշտէ
պալիղ օլմուշ օլմատըղընտան , հիշ պիր սէրվէթէ մալիբ
տէյիլ տիր :

Ֆիլիբ. - Շիւպհէսիղ , ֆագաթ պիր սէնէտէն էվվէլ ,
ալթը միլիօն ֆրանգ սահիպի օլաճագ տըր :

Պլանշ. - Էվվէթ , անճագ օ միլիօնլար սու կիպի էլին-
տէն ագաճագլար , վէ կիւնէշի կէօրէն իւք դարլար կիպի
երիեհէճէքլէր տիր . . . ֆագաթ եա՛ Րապպի , նի՛շին վէ քի-
մին իշին պու զարարլար վագը օլաճագ տըր : - Օլ բարլագ
սէրվէթին հիշ տէյիլ իսէ իւշ գըմը պանա աեիտ օլմագ
լագըմ կէլիբէն , պիր թագըմ նալաեըգ քիմնէլէր անը
եաղմա իթմէկէ չալըշաճագլար տըր : Ա՛հ Ֆիլիբ , պուրա-
սընը տիւշիւնտիւկիւմտէ , գալպիմ հիտտէթ վէ նէֆրէթ-
լէ թահրիբ օլունուեոր : - Միլիօն սահիպլէրինին կէշիրտիբ-
լէրի էօմիւր կիպի պիր էօմրէ ալըշմըշ օլտղւղում հալտէ ,
ատէթա ֆագը ու զարուրէթէ տիւշար օլաճաղըմ . հալ պու-
քի , էվլատըմ , պիր չօգ պանգա գայմէլէրինի վէ ալթուն-
լարը , նամուսուղ մահէլլէրտէ վէ գումարխանէլէրտէ
սարֆ իտէճէք տիր :

Պէօլլէ սըրալարտա օլտղւղու կիպի , մատամ կավար ,
պու սէօղլէրի սէօյլէրքէն , թահրիբ օլունմագտա , վէ կէօղ-

լէրի այնի վագրթտա աթէշ կիպի բարլամագտա, վէ եա-
նագլարընա եաշլար ագամագտա իտի :

Պարօն, մէրգուէնին էլլէրինի թուլթուպ,

— Աղիզէմ, բէճա իտէրիմ, քէսպի սիւքիւն իտինիզ:
Շիւպհէսիզ Օգլթավ գապահաթըլ տըր, Փագաթ գապա-
հաթընը խաֆիֆլէթէն պազը աշվալ ու վէգաիեի տէ նա-
զարը աիգգաթա ալմագ լազըմ տըր, տէյի պէեան էյ-
լէսի :

Պլանշ. — Նէ կիպի աշվալ ու վէգաիեի :

Ֆիլիբ. — Սիննինին իճիեաճաթընը... մուգիրը խույ-
լարըն պիրինտէն տիկէրինէ սիրաեթինի... Էվլատընըզըն
հալ ու վաղիեթինէ միւշապիհ հալ ու վաղիեթտէ պու-
լունան տէլիգանլըարըն հէման ճիւմլէսի, պու եօլտա հա-
րէքէթ իտէրլէր :

Պլանշ. — Հէման ճիւմլէսի՞ մի տիեօրսունուզ: Հալպու-
քի պէն էօյլէ աէլիգանլըլար պիլիրիմ քի, կէնճլիկէ մախ-
սուս օլան ճէհալէթլէրինին պիր հուտուտու վար տըր: Մն-
լէր՝ իլէրուտէ միլիօնլարա մալիք օլաճագլարընը պիլտիք-
լէրի հալտէ, չալըմագ արզուսինտէն կէրի տուրմագլար,
վագար ու հայսիեթ հիսսիեաթընը պէրթարաֆ իթմէզ-
լէր... եա Բապալի, պու կիտիշիմիզին սօնու նէ՞ տիր.
ազչէ, ինսանըն գալպինի պօզուպ, տիրաեթ ու ֆէթանէ-
թինի մա՛հվ մը իտէճէք տիր... Խա՛յր, խա՛յր, Օգլթավ
պու խուսուստա միւսթէսնա տըր. էվվէթ, պէտիսույլու-
լար իշինտէ, է՛ն ֆէնասը տըր :

Ֆիլիբ. — Աճայի՛պ, պու գատար հիտաթէթ նէ՞ տէն ի-
ճապ իտիեօր. եէնի պիր շէ՛յ մի վար տըր :

Պլանշ. — Շիւպհէսիզ պիլիրսինիզ քի, Օգլթավ, մէք-
րուհ պիր ֆահիշէնին բէնչէլէրինէ տիւշմիւշ տիւր :

Ֆիլիբ. — Բէն Կրանշանըն բէնչէլէրինէ՞ մի :

Պլանշ. — Էվվէթ, իսմի պու տուր, Փագաթ քէնտիսի
պիր ճանվէր տիր :

Ֆիլիբ. - Ֆազաթ, ազիզէմ Պլանշ, տէտիկինիզ գըզ ճանվէր տէ օլսա, զանէթ տիւլէր վէ կիւզէլ տիր:

Պլանշ. - (Ձիեատէ քէտէր իլէ.) Վա՛յ, սիւլտէ՛ մի օ գըզը կիւզէլ վէ տիւլէր պուլուեօրսունուդ, օ պիէտէպ գըզը քի, ընկի սօլմուշ վէ եիւզիւնէ պագըլմազ պիր հալէ կէլմիշ օլտուղու ճիհէթլէ, մահզա քէնտիսինի կիւզէլ կէօթէքմէք իչին, պօեալարա վէ սախթէ սաչլարա միւրաճաաթա մէճպուր օլմուշ տուր... Ա՛հ, էրքէքլէ՛ր, էրքէքլէ՛ր, քեաֆֆէնիզտէ պիրպիրինիզէ պէնզէրսինիզ. - Պիր գատըն սիզէ խօշ կէօրիւնմէք իչին, եալընը սաթըլմանա միւհթաճ օլմալը տըր, վէ չօգ տէֆատա սաթըլմալը տըր:

Ֆիլիբ, մատամ Կավարըն էլինի թուլթուպ, ոայքի պիր ազ զօր իլէ տօտագլարընա կէօթիւրտիւքտէն սօնրա,

— Ազիզէմ Պլանշ, պու թէքտիրինիզ պէնիմ հագ գըմտա օլ տէրէճէ հագ գըզը տըր քի, - էօյլէ օլտուղունու նասըլ քի ըանա սիզաէ պիրիւրսինիզ, - պու խուսուստա ճէվապ պիլէ վիրմէք իաթէմէմ: - Գալպիմ քիմսէեմէք պուլթ օլմատըզը զէման, պէն, տալա առի մուհապպէթլէրտէն ճէլպ օլունմատըմ: Իմտի, պու կիւնքի կիւն գալպիմ սիզէ պիտ օլտուղու հալտէ, հալ ու հարէքէթիմի քէնտիկիզ հիւքմ իտէպիրիւրսինիզ, տէտի:

Իչպու լաթիֆ սէօզլէրտէն, մէրզումէ պիր ազ թէս կին օլարագ,

— Էվվէթ, հագ գընըզ վսր տըր. պու պապտէ թագ սիրաթ պէնիմ տիր: Ֆիլիբ, տօթթում, պանա աֆիլ խտինիզ. նէ՛ եարաերմ, էլիմոէ տէյիլ տիր. սինիրլիրիմ գապարտըղընտա, վէպիր ազ հիտտէթ հիսս իթտիկլիմտէ, միւզթարըպ օլսեօրում, տէյի պէեան իթտի:

Ֆիլիբ. - Նիհաեթէթ սէօյլէեին պագալըմ, մատտէնէ տիր:

Պլանշ. - Օգթավ, էօմրիւնիւ օ գըզըն եանընտա կէլիւրիեօր: - Չօգ տէֆա իքիսինէ պիրլիքտէ թէսատիւֆ օլունուեօր: Հէր կիւնա միւնասիպէթի թահգիր իլէ, վէ ըրզ

ու նամուսու անագ ալթընա ալարագ, Օգթաւ հէր եէր-
տէ մէզպուրէ իլէ պէրապէր պուլունուեօր:

Ֆիլիբ. - Պու հարէքէթին եօլուզլուղունու պէն տէ
թասսիգ իտէրիմ, ֆագաթ, Բարիստէ պու դատար ճիւղի
շէյլէր, մուճիպի սուի իպրէթ օլամագ, Համտ օլսուն, Օգ-
թաւ նէ' էվլի տիր, նէ' տէ ֆամիլեա սահիպի տիր: Շիմտի-
քի հալտէ, եալընըզ քէնտիսինի թէհլիքէեէ իլգա իթմէք-
տէ օլուպ, ագըլլանտըղընսա, եիկիրմի եաշընսա օլտուղու
զէման վուգու պուլան հարաքեաթը ունուտլաճագ տըր:

Պլանշ. - Յուրուն, հէր շէյի սէօյլէմէտիմ: Պու հայ-
լազ էվլատ, իւշ կիւն տիւր քի, պու էվէ անագ պիլէ
պասմամըշ իքէն, էսէֆ իտէրիմ քի, եալընըզ պու սա-
պահ կէլմիշ տիր:

Ֆիլիբ. - Է'յ:

Պլանշ. - Շիւպհէսիդ, պուրաեա կէլմէղտէն էվվէլ
ֆիսք ու ֆիճուր իլէ վագթինի կէշիրմիշ տիր: Ջիւնքի,
ըէնկի սօյմուշ վէ քէնտիսի թագաթսըզ օլտուղու կիպի,
պէլքի տէ սէրիսօչուգ հալինտէ պուլընտուղու, հալին-
տէն անլաշըլմիշ տըր: Կիեինմիշ օլտուղու պալօ էսվապը
ալթընսա, ասէթա մէղար դաշկընընա պէնզէեօրտու...
Քէնտիսինի կէօրտիւկիւմտէ, հէման գօրգտում, վէ ֆէ-
նալըզ հիսս իթաիմ... Պուրաեա կէլիշի իսէ, ազջէ իս-
թէմէք իշին իտի:

Ֆիլիբ. - Օրասը մալիւմ:

Պլանշ. - Պիլիրսինիզ քի, քէնտիսինէ այտա իւշ պին ֆը-
րանդ վէրիեօրում. պու մէպլաղ իսէ, չօդ շէյ տիմէք տիր:

Ֆիլիբ. - Քէնտիսինին ալթը միլիօն սէրվէթի պուլուն-
տուղունու տիւշիւնիւրաէնիզ, վիրտիկինիզ ազջէ պիւեիւք
պիր շէյ սաեըլմազ:

Պլանշ. - Լաքին քէնտիսի հէնուզ սիննի ըիւշտէ պալիդ
օլմատըղը ճիհէթլէ, մէզքիւր միլիօնլարըն սահիպի տէ-
յիլ տիր:

Ֆիլիբ. - Թեմամ տրր :

Պլանշ. - Տէրքեար օլան ախլէագը իճապընճա , թապիի պու պիւեիւք մէպլաղ , քէնտիսինէ զայրը քեաֆի կէօրինիւեօր : Ասլա տուրմագսըզըն իսթիգրաղ իթմէքլէ , պօրճ՝ պօրճ իւզէրինէ երղաեօր : Հէլէ պուրաեա եաղմուր կիպի հիսապ բուսուլալարը կէլմէքտէ տիր :

Ֆիլիբ. - Օ պօրճլարը էօտէեօրմուսունուզ :

Պլանշ. - Ալլահ իթմէեէ :

Ֆիլիբ. - Էօյլէ իսէ , իշպու բուսուլալար , նէ գատար եաղմուր կիպի եաղարսա եաղսըն , ֆիթուր պիլէ իթմէեին :

Պլանշ. - Ֆագաթ չու էսնանտէ Օգթավըն պանա միւրաճաաթ իտիչինէ նէզարէն , զալիսլա թէֆէճի էֆէնտիլէր տէ , աթթըգ քէնտիսինէ իսթիգրաղ վիրմէմէկէ պաշլամըլ օլմալը տըրլար :

Ֆիլիբ. - Սիզտէն իսթէտիկի պիւեիւք պիր մէպլաղ մը տըր :

Պլանշ. - Պէշ պին ֆրանգ տըր :

Ֆիլիբ. - Պու բարաեը քէնտիսինէ վիրտինի՞զ մի :

Պլանշ. - Խա՛յր :

Ֆիլիբ. - Պու հալտէ , ազիզէմ Պլանշ , զանն իտէրիմ քի , իքինիզտէն էն զիեատէ նախօշնուտու էվլատընըզ օլմալը տըր :

Պլանշ. - Տահա իշին սօնունու պիլմէզսինիզ . հիտտէթիմ իշթէ շունտան իլէրի կէլմիշ տիր : Օ սէֆիլ մէճնուն՝ « Վա՛լիտէ , պու ազչէեի վիրմէմէզլիք իթմէզսին , շուրաեը տիւշիւն քի , մուգատտէս պիր թէահիւտ վէ նամուսա ինթիգալ իտէն պիր թէահիւտ իշին պու բարա լազըմ տըր » տէյի պաղըրմըշ տըր : Պէն իսէ , գոմարտա պօրճ իթմիշ օլտուղունու զանն իթտիկիմ հալտէ , Օգթավ՝ վալիտէսինէ հագարէթ իթմէքտէ օլտուղունու տիւշիւնմէեէրէք , « Բէն իրանշան պանա իթիպար իթտի , քէնտիսինէ պիր այլըգ պօրճում վար տըր . . . անլաեօրսուն ա՛ , վալիտէ , էկէրչի

պիշարէ մասումուն էմնիյեթինի, սուր իսթիմալ իթսէ ի-
տիմ, ֆէնա պիր ատէմ, տօլանտրըրըճը, հագըգի պիր խըր-
սըզ օլաճագ իտիմ: - Իմտի, հայտէ վալիտէ, սանտըղընը
աչտա, իսթէտիկիմ ագչէեի վէր» տէյի տէվամ իթմիշ
տիր: Միւսիւ պարօն, սիզ պունդարա նէ՞ տէրսինիզ:

Ֆիլիբ. - Պիր ազ միւնասիպէթսիզ օլտուղունու թաս-
տիզ իտէրիմ: Էյ սիզ քէնտիսինէ նէ՞ տէտինիզ:

Պլանշ. - Գօվտում:

Ֆիլիբ. - Էվտէ՞ն մի:

Պլանշ. - Խայր, էսէֆ իտէրիմ քի, էվ քէնտինին տիր.
օտամտան գօվտում: - Ահ, հագըգէթէն, պէն աճընա-
ճագ պիր վալիտէեիմ... Պու հայլազ էվլատը թէվգըֆ
իթտիրէմէ՞ղմիեիմ:

Ֆիլիբ. - Պունուն իչին պիր չարէ պիլմէեօրում, աղի-
ղէմ Պլանշ, հէմտէ նէ՞ ֆայտէսի վար տըր:

Պլանշ. - Օ ֆահիշէնին էլլէրինտէն քէնտիսինի դուր-
թարմըշ օլուրում:

Ֆիլիբ. - Պիր սէնէ սօնրա եինէ անըն էլինէ տիւշէճէք
տիր:

Պլանշ. - Հիշ տէյիլ իսէ, պիր սէնէ, պէնիմ իամիմ
տիմէք զլան իսմինին նամուսուղ սուրէթտէ ետեըլմասըն-
տան խալի օլուրում: Պու ճահիլ՝ պիր թագըմ զաղէթա-
լարա, էսէֆ օլունաճագ պիր սուրէթտէ սէրմսեէ օլմուշ
տուր: Անլէր, քէնտինին տիվանէճէ հարաքեաթը քիֆա-
եէթ իթմէեօր կիպի, տիկէրլէրին ադըլարղճա հալ ու հա-
րէքէթլէրինի տէ քէնտիսինէ հասը իտիեօրլար: Պազէն տէ
հագըգընտա պիր թագըմ շէյլէր ոչստուրուլուեօր: Պու ի-
սէ, ութանաճագ վէ նէֆրէթ իտէճէք պիր հալ տիր:

Ֆիլիբ. - Իսմինիզի տէյիշթիրին սէվկիւլում... Էկէր-
չի մատամ պարօն Ֆիլիբ տը Գրուա-Տիէօ իսմինի ալըրսա-
նըզ, Օգթավ կավարըն շայեանը մուախէղէ հալլէրինտէն
ութանմսեա սէպէպինիզ դալմազ:

12

Հալպու քի մատամ Պլանշ կավար, պուռնտան ագտեմ վիրտիկի ճէվապ կիպի, թէքրար, օլլունուն սիննի բիւշտէ պիլուղու զէմանընա գատար վասիլիք հադգընը մուհաֆազա, վէ իւշ եիւղ պին ֆրանդ իրատը պիղզաթ իսթիմալ իթմէք իսթէտիկինի պէեան, վէ իլավէթէն տաիսի շէօյլէ իֆատէ իթտի:

— Իքի սէնէ տիր քի, տուլում, վէ ղաեէթ ճէօմէրտ-ճէ եաշամագլըղըմլա պէրապէր, եիւղ պին ատէտ բիալ պիր թարաֆա գօյմուշում տուր: Պու սէնէ, ագալլի իքի եիւղ պին ֆրանդ տահա իլավէ իտէպիլէճէեիմ: Մ. կավար իլէ էվլէնտիկիմտէ, իւշ եիւղ պին ֆրանդըմ վար իտի: Հասըլը, սիզին իլէ էվլէնտիկիմտէ, զէնկին պիլը հալտէ պուլունաճագ տէյիլ իսէմ տէ, պիւսպիլթիւն ֆաղիր հալտէ տէ պուլունմաեաճաղըմ:

Ֆիլիբ. — Պունլար պէնիմ նէմէ լաղըմ, պէն զաթէն բարա աշըգլըսը տէյիլիմ, եալընըզ սիզի սէվէրիմ:

Պլանշ. — Պու պապտէ սիզին տէեէրինիզ, պէնիմ տէեէրիմտէն զիեատէ տիր, չիւնքի շուրասընը իգըրար ու իթիրաֆ իյլէրիմ քի, պէն ագչէեի սէվէրիմ, հէմ զիեա-տէսիլլէ սէվէրիմ, անճագ ագճէեէ օլան մուհապպէթիմ, քէնտի շախսըմ իչին օլմաեըպ, օ սաեէտէ իսթիհսալ օլու-նապիլէճէք էնվաի տարաթ, տէպտէպէ, զէֆք ու էյլէն-ճէ իչին տիր: Ա՛հ էկէրչի Օգթավըն պիր թաղըմ էնթրի-կանլարա վէ Բարիսին ֆահիշէլէրինէ եէտիրէճէք օլտուղու շու ալթը միլեօն ֆրանդ պէնիմ օլսա իտի, չօդ կիւզէլ շէյլէր եաբար իտիբ:

Փիլիբ . - Ազիզէմ Պլանշ, իշպու ալթը միլեօնտա օլ-մահարագ, արզուլէտիկինիզ շէյլէրի եարապիլիլիզ . վագաա բէք օլ գատար կէնիշէ տէյիլ իսէտէ , եինէ օլտուգ-ճա հէր միւրատըմըզա էրէպիլիլիզ :

Պլանշ . - Ա՛հ , օ ալթը միլիօն , ալթը միլիօն :

Փիլիբ . - Արթըգ անը ֆիքրինիզտէն չըգարըն :

Պլանշ . - Փիքրիմտէն չըգարամամ : Էկէրչի էյի ատէմ-լէրին էլինէ կէշէրսէ , պէքի պիր հիսսէ ալապիլիլիմ . հալ պուքի , օ միլիօնլարըն նէ՝ օլաճագլարընը պիլիբսինիզ : Էսէֆլէ սէօյլէրիմքի , պէն տէ պիլիլիմ : Պու խուսուստա մուգալէլթ մուհարրիլիմին վէ ալօգաթըմին բէյլէրինի սօրուում . . . վազիֆէմի սօնունա գատար իճրա իտէճէեիմ , վէ քէնտիսինին տիվանէճէ հարէքէթլէրինէ գարչը , օ պիլ-չարէեի հիմսեէ վէ վիգսեէ իթմէկէ չալըչաճաղըմ : - Էկէրչի պիր սէնէտէն էվվէլ ագլը պաշընա կէլմէզ իսէ , սիզ տէ տալիլ օլարագ , ֆամիլեաճա պիր մէճլիս թօրլաեաճաղըմ , վէ էվլատըմը սիննի բիւշտէ պալիզ օլտուղունուն իր-թէսի կիւնիւնտէն իթիպարէն , պիր միւշավիլի մախսուսուն թաշթը նէզարէթինտէ պուլունտուրաճաղըմ . . . Փիլիբ , պու խուսուսու քէնտիսինէ խապէր վիրմէնիզի բէճա իտէ-րիմ : Պու պապտէրի գարարը գաթիմի ճիտտի նազարըյլա պագմասընը , վէ անճագ քէնտիսինին միւթագպէլտէքի հարէքէթ ու մէսլէքի պու գարարըմը թէպտիլ ու թատիլ իթտիրէպիլէճէկինի քէնտիսինէ սէօյլէեին . . . Շուրասընը քէնտիսինէ անլաթընքի , էկէրչի պիր սէնէ սօնրա , պէնիմ վասիլիկիմտէն տահա գիեատէ սէրթ վէ շէտիտ տիկէր պիր վասինին նէզարէթի թաշթընտա պուլունմագ իսթէմէզ իսէ , շիմտիտէն , ասլա վագըթ կէշիրմէքսիլին , հաթթա եարըն-տան իսէ , պու կիւնտէն , քէնտիսին մուզիլը ատէթլէրին-տէն , սէրվէթինի , իթիպարընը , վէ պէքի տէ հաեաթընը մահվ իտէճէք օլտուղու նամուսուզ մահէլլէրէ կիտիպ կէլ-մէքտէն ֆարիզ կէլմէլի տիր : Զիւնքի , էլպէթթէ զաթը-

ներգտա անլաեօրսունուղ քի, մերգումուն պու կիտիչի, ա-
գըպէթքեար քէնտիսինին մահվ ու թէլէֆինի մուճիպ օլա-
ճադ տըր:

Մատամ կավար, պու արա սէօղլէրինի քէսիպ, ու-
զուն պիր ա՛հ իթտի: Պատէհու, շու վէճհլէ քէլամընա
տէվամ իյլէտի:

— Պէն իյի պիր վալիտէ օլտուղումտան, պու եօլտա
հարէքէթ իտիեօրում, զիրա նիհանէթ էկէր Օգթավ սիննի
ըիւշտէ պալիղ օլմաղտան էվվէլ վէֆաթ իտէր իսէ, ալթը
միլիօնա պէն վարիս օլաճաղըմ, ֆագաթ ֆիքրիմտէն պէօյ-
լէ մէքրուհ պիր միւլահաղա պիլէ կէշմէմիշ իտուկինէ ճէ-
նապը Ալլահ շահիտ տիր:

Պու սէօղլէր սըրասընտա, պարօնուն կէօղլէրինտէ
պիր բարլաղըղ միւշահէտէ օլունուպ, ֆագաթ պու բար-
լաղըղ անինտէ կէշտի: Մուախսարէն մերգում, սէտասը
թէպտիլ օլմուշ օլարադ,

— Ալլահ իթմէսին քի, Օգթավա պու եօլտա պիր
ֆէնալըղ օլսուն, զիրա օ հալտէ էօմրիւմին եէկեանէ ար-
զուսունու թէրք իթմէք, վէ է՛ն մուաղղէղ իւմիւտիմէ սօն
վէտամը վիրմէք լաղըմ տըր: Տիմէք իսթէրիմ քի, մաաղալ-
լահ էկէր Օգթավ վէֆաթ իթսէ, օնտան սօնրա սիզին իլէ
էվլէնմէեէ բաղը օլամամ, տէտի:

Պլանշ. — Նի՛չին:

Ֆիլիք. — Չիւնքի օ հալտէ սիղ զիեատէ սէրվէթ սահի-
պի օլմուշ օլաճաղսընըղ:

Պլանշ. — Նէ՞ պէյիս վար տիմէքլիկին սըրասը չիմտի-
տէ պանա կէլտի:

Ֆիլիք. — Ա՛հ, աղիղէմ Պլանշ, պէն տիւնեաեը պիլի-
րիմ: Սիզին պիւեիւք պիր սէրվէթինիղ օլարադ, պէնիմէ
էվլէնմէնիղտէ, շայեանը նէֆրէթ պիր քարա սէվտասըյլա
պու իզտիվաճըն իճրա իտիլտիկինի, վէ իամիմի բարա իլէ
սաթտըղըմը հէր քէսին ազվ իտէճէկի տէրքեար տըր. հալ

պուրի, պէն հէր շէյտէն էվվէլ, հաթթա իգպալ ու սաա-
տէթտէն էվվէլ տէ նամուս ճիհէթինի գաեըրմագ իսթէ-
տիկիմտէն, սիզին, սէրվէթի քիւլլիէեէ մալիք օլտուղու-
նուզտա, պու ագտը իզտիվաճտան ֆարիղ կէլմէքլիկիմ ի-
ճապ իտէր :

Մատամ կավար, պարօնուն պու սէօզլէրի իրատ իթ-
տիկի էսնատէ, մէրգուճա քէմալը հայրէթլէ պագմագտա,
վէ մէգքիւր սէօզլէրի իսթիղրապլէ տինլէմէքտէ իտի : Պա-
տէհու մէրգուճէ չու եօլտա ճէվապ վիրտի :

— Ֆիլիբ, զէմանէմիղտէ, ճէնապը Ալլահ սիզին կիպի
մախլուգլար եարաթմամագտա տըր : Պանա կէլինճէ, սի-
զին իսմինիղտէն ֆարիղ կէլմէքտէն իսէ, Օգթավըն միլիօն-
լարընա սահիպ օլսամ պիլէ, անլէրի ֆուգարաեա թէվզի
իթմէկի թէրճիհ իյլէրիմ :

Ֆիլիբ իլէ Պլանշ արասընտա պիր միւտտէթ տահա
միւքեալէմէ տէվամ իտիպ, օնտան սօնրա, Ֆիլիբ, Օգթա-
վա իգթիղա իտէն նասիհաթլարը վիրմէքլիկի վատ իտէ-
րէք, օրատան մուֆարագաթ իթտի, վէ տիշարտա, կէլ-
տիկի զէման պիր գաչ սէօզ թաաթի իթմիշ օլտուղու խըզ-
մէթքեարա ըասթ կէլմէքլէ :

— Տօմինիք, Մ. Օգթավա վիզիթա վիրէճէկիմի քէն-
տիսինէ խապէր վիրտինիլ մի, տէյի սիւալ իյլէտի :

Տօմինիք. - Խա՛յր, միւսիւ պարօն :

Ֆիլիբ. - Նի՞չին :

Տօմինիք. - Իբի տէֆա գաբուսունու չալտըմ, ճէվապ
վիրմէտի : Շիւպհէսիզ, ֆէվգէլատէ եօրկուն օլարագ ալ-
տէթ իթմէքլէ, տէրին ույգուտա օլտուղունտան, քէնտի-
սինի ուեանտըրմաեա ճէսարէթիմ օլմատը :

Ֆիլիբ. - Սիզ պանա օտասընը կէօսթէրին, պէն քէն-
տիսինի ուեանտըրըրմ :

Պիր սօֆա իլէ վալիտէսինին տայիրէսինէ մէրպութ օ-
լան, վէ ալթ գաթ իլէ իսթիլաթը օլուպ, այրը պիր նէր-

տիվան իլէ խանէնին տիկէր ճիհէթլէրինտէն միւսթագիլ պուլունան Օգթավըն տայիրէսի, սահիհէն պիր պէքեար տէլիգանլը տայիրէսի օլուպ, պիր իչ օտաւտան, վէ չալըչ մագ օտասը եախօտ թէնէֆֆիւսխանէ մագամընտա գուլլանըլան քիւչիւք պիր սալօնտան, վէ պիւեիւք պիր թուալէթ գապինէսինտէն միւրէթթէպ պուլունմագտա իտի:

Տօմինիք իւք գաբուեու աչըպ, Ֆիլիք տը Գրուա-Տիէօ եիւ եալընըզ պըրագարագ,

— Միւսիւ պարօն, Մ. Օգթավըն եաթագ օտասը արգատա տըր, տէտի:

Միւսաֆիրի մէրգում, սատէ սուրէթտէ թէֆրիչ իտիւմիչ օլան սալօնա պիր կէօզ կէզտիրտի:

Պու սալօնտա, մօպիւեա օլարագ, եարըմ տուզինա գատար իսկէմլէ, մէչին գաբլը պիւեիւք պիր սէտիր վէ մէչէ աղաճընտան մաամուլ պիր եազըլխանէ օլուպ, մէզքիւր եազըլխանէ իւզէրինտէ, եազըճըլըղա մախսուս պազը շէյլէր, վէ ղաեթ սիւսիւ իքի թապանճա սանտըղը, նիչանճըլըզ իչին թապանճա, վէ տիվարլարտա, եարըլ աթլարը թաավիլէրի, գամչըլար, աթ կէմլէրի, մասքէլէր, կէօքիւս զըրհարը վէ սիւահ էլտիվէնլէրի պուլունմագտա իտի:

Մ. տը Գրուա-Տիէօ, գարչըսընտա պուլունան պիր գաբուեու աչըպ, պիր սանիյեէ գատար իչպու գաբուեուն էչիկի իւզէրինտէ տուրտու:

Պու օտանըն մէֆրուշաթ վէ թէզեինաթը բէք միւքէմմէլ օլմագլէ պէրապէր, գաուընլարա մախսուս պիր հալտէ իտի, Շէօյլէ քի, հէր թարաֆ աչըզ ըէնկլի գումաշլար իլէ գաբլը օլտուղու կիպի, պունլարըն իւզէրինէ տէ տանթէլլար էօրթիւլմիւշ, վէ ֆէվգէլատէ նազիք վէ ճալիպ պիր պուրօ վէ էշեայը տայիրէ, վէ իբէքի պիւեիւք պիր եաթագ վաղ իտիլմիւշ, վէ տիվարլարա, էթրաֆլարընա տանթէլա չէվրիլմիւշ այնալար թաալիգ գըլընմըշ, պէեաղ վէ գըրմըղը ըէնկլի սըդ պիր հալը իլէ եէր գաբլաթըլմըշ,

վէ օն իբի գատար նիմ չըպլագ թասվիրէր ասըմըչ օլտու-
ղու միսիլու , պիր գաչ ատէտ ույղունսուզ քիւչիւք սանէմ-
լէր տէ եէր եէր վագ իտիւմիչ իտի :

Պու եաթագ օտասընըն նագչ ու թարիֆինի պունտան
զիեատէ իլէրի կէօթիւրմէք իաթէմէեիզ :

Մ. տը Գրուա-Տիէօ , մէգքիւր շայեանը թէէսսիւֆ
մէնղարէեի կէօրտիւկիւնտէ , սահիպինի աճըրճասընա , տօ-
տագլարընտա , նէֆրէթ հալիլէ պերապեր , պիր թէպէս-
սիւմ հասըլ օլտու :

Օգթավ կավար , իւչ տէօրթ կիճէ արտ արտա ույ-
գուսուզ գալըպ , վագթընը գումարխանէլէրտէ վէ էյչ ու
իշրէթտէ կէչիրմէքլէ , թագաթ ու տէրմանը գալմատըղըն-
աան , գարեօլասընըն եարը աչըգ օլմասը տախի իսպաթ
իթտիկի իւզրէ , հէր նէ գատար եաթաղընա կիրմէք իս-
թէմիչ իտի իսէ տէ , շիւպհէսիզ , էսվապընը սօեունմաղա
պաշլամըչ իքէն , եօրկունլուղու սօն տէրէճէ քէնտիսինի
ղալէպէ իթտիկիւնտէն , պիր գանարէ իւզէրինէ տէվրիւմիչ
օլուպ , իւք ագչամքի էսվապըլլա , եանի պօղաղընտա պէ-
եագ գրավաթ , իւզէրինտէ սիեահ սէթրի վէ բանթալօն
վէ թէք տիւլմէլի եէլէք օլարագ , տէրին պիր ույգուեա
տալմըչ իտի :

Եաթմըչ օլտուղու ճիհէթլէ , մէրգում տէլիգանլընըն
վիճուտճա ֆէվգէլատէ զայիֆլիկի կէօրիւլմէքտէ , վէ կէօմ-
լէյինին գօլալը կէօքիւսլիւկիւ , տար կէօքսիւնիւն քէօչէ-
լէրինէ կիրմիչ պուլունմագտա , վէ նէֆէսինի կիւճ իլէ ա-
լըպ վիրտիկի կիպի , անլընըն թէրի տէ , չըմինէնին աթէչի
պիր գաչ սաաթտան պէրու սէօնմիւչ օլմասընա բաղմէն ,
տամլա տամլա ագմագտա իտի :

Ֆիւվագը , Օգթավըն , իֆրաթ մէրթէպէ էյչ ու իշրէթ
վէ դէֆք ու ճիւնպիւչէ տալմըչ օլմասընտան վիճուտինտէ
հասըլ օլմուչ օլան շիտտէթի հէրարէթ՝ սըհհէթինի սիւ-
րաթլէ իխլալէ պաշլամըչ օլուպ , պարօն տը Գրուա-Տիէօ ,

պու խոստոսու տէրք իթտիկի ճիհէթլէ, քէնտի քէնտիտէ,

— Խա՛յր, պու պիչարէ տէլիգանլը՝ միւթէվէֆա Կա-
վարըն ալթը միլիօնունու ապա թիւքէտէմէեհէճէք տիր,
տէտի:

Պատէհու մէրդում, պու տէլիգանլընն եանընա եազ-
լաչըպ, վէ էլինի ումուզու իւզէրինէ վաղ իտէրէք,

— Է՛, ույգուճու էֆէնտի, տէտի:

Օգթավ՝ տիթրէեհէք կէօզլէրինի աչտը, վէ ույգու-
սունու թէքմիլ իտէմէեհիպ, պիրտէն պիրէ ուեանան ա-
տէմլէրէ մախսուս օլարագ, զիհնի տաղընըգ օլտուզու
հալտէ,

— Պանգա՛... տէտի:

Յիլիր. - (Կիւլէրէք.) Էլիմի վազ իտիեօրում:

Օգթավ. - Պէն տէ ալըեօրում:

Յիլիր. - Ալմագլըղընա մանի օլմամ, ազիզիմ Օգթավ,
ֆագաթ էվվէլ էմիրտէ պիր ազ աեըլըն. եանընըզտա պու-
լունան պիր տօսթ տուր:

Օգթավ, կէօզլէրինի օվալաեարագ ուեանտը, վէ էլ-
լէրիլէ գօլլարընը, սաղա սօլա կէրտիքտէն սօնրա, քէն-
տիեի պուլունճա,

— Վա՛յ, պարօն, սիզմիսինիզ... զիեատէսիլլէ մէմ-
նուն օլտում... պէն իսէ, քէնտիմի Րէսին խանէսինտէ
գումարտա զանն իտիեօրտում... թէգքիրէմի ալըպ, տօս-
թունուզ Օգթավըն տալիրէսինէ կէլմէնիզէ թէչէքքիւր ի-
տէրիմ, տէտի:

Օգթավ, պու սէօզլէրի տիեհէրէք, եաթտըղը մահէլլտէ
աօղըուլտու, վէ միւսաֆիրինին էլինի սըգըճա թութտու:

Պիչարէ Օգթավ, հէնուզ եիկիրմի եաչընտա օլտուզու
հալտէ, գանըն նօգտանընտան նաչի գուվվէթ վէ թագաթ-
տան տիւշմիւշ վէ պէլի պիւքիւլմիւշ իտի իսէ տէ, պու
ճիւմլէ իլէ էլան կիւզէլ պիր տէլիգանլը իտի, վէ պիր թա-
գըմ պէտիուլլարընա վէ տիվանէճէ հալ ու հարէքէթլէ-

ըինէ լաղմէն , քէնտիտինէ իզհարը թէվէճճիւհ օլունապիւ-
լիւ իտի :

Մէրգումուն պօյու ուզուն վէ քէնտիտի օլ գատար
զայիֆ իտի քի , ճիւզի պիւր ըիւզկեար , քէնտիտինի իքի
պիւքէճէկի զանն օլունուր իտի :

Պէլքի հիշ պիւր էվլատ՝ քէնտի վալիտէսինէ պու գա-
տար ազ պէնզէմէզ :

Մատամ կավարըն սաչլարը նէ տէրէճէ սիեահ իտի իւ-
սէ , օլլունուն սաչլարը տա օլ նիսպէթ սարը օլուպ , պիւր
ազ ալչագ օլան անլը իւզէրինտէ , իքի քիւչիւք պիւքլում
թարզընտա գըրըմըշ իտի : Լէհճէսի , խասթա քիմնէ-
լէրէ մախսուս սուրէթտէ պէեազ օլուպ , վէրէմիլէր կի-
պի , եիւզիւնիւն պազը թարաֆլարընտա , եօրկունլուգ վէ
սըթմա նէթիճէսի օլարագ , գըրմըզը լէքէլէր միւշահէտէ
օլունմագտա իտի :

Կէօմլէյինին եագասը , զիեատէճէ աշաղըեա մէյեալ
օլտուղունտան , զայիֆլիկինտէն նաշի զաեէթ ուզուն կէօ-
րիւնէն պօղազը մէյտանտա պուլունմագտա իտի :

Էսվապը , հէր նէ գատար ուսթա պիւր թէրզի էլինտէն
չըգմըշ իտի իսէ տէ , ումուղլարընըն քէօշէլի օլմասընտան,
տիրի տուրմաեօրտու , վէ զայիֆ տիզլէրի , բանթալօնունուն
իչինտէ սալլանմագտա , վէ էլլէրի տէ , քէմիքլի վէ ուզուն
օլմաղլէ , գըրմըզը վէ էնլի մէրճան գօրճալար իլէ թութ-
տուրուլմուշ օլան կէօմլէկինին պիլէք եէրլէրինտէն պիւր
սուրէթի զարիպէտէ տիշարը չըգմըշ պուլունմագտա իտի-
լէր :

Նագշ ու թարիֆ իթտիկիմիզ պու տէլիգանլը , կիւլիւ-
նէճէք պիւր չախս օլուպ , ֆագաթ կէօղլէրիլէ ազզը , պու
կիւլիւնճիւ հալինի ունութտուրաճագ պիւր սուրէթտէ ի-
տի : Շէօյլէ քի , կէօղլէրի իրի , գօեու մափի վէ ուզուն շէ-
քիլտէ օլմաղլէ , հալէա պունլարտա պիւր սաղլըգ էսէրի
միւշահէտէ օլունտուղու միսիլու , ազզը տախի քիւչիւք ,

վէ տօտագլարը տօնուգ օլուպ, զաաֆէթիյլէ պէրապէր,
հիւր ու լէթաֆէթինի իսպաթ իթմէքտէ խտիլէր:

Ումոնմուն ըրվաեէթինէ կէօրէ, պու թըֆըլ տէլէ-
գանլը, իլիքլէրինէ գատար ախլէագ պօղուգլուղունա տիւ-
շար օլմուշ, վէ կիզլի պիր էլ քէնտիսինի ֆէնա եօլլարա
սէվգ իյլէմիշ խտի: Հալ պուքի, պու ախլէագ պօղուգլու-
ղու վէ կիւիւնէճէք սըֆաթ ալթընտա, պիր գալպը ինսա-
նի մէվճուտ իտուկի, միւպհէմ սուրէթտէ քէշֆ օլունմագ-
տա խտի:

13

Օգթավ՝ գօգուլու պաթիսթա մէնտիլինի, թէրլէ ըս-
լանմըշ օլան անլընա կէօթիւրիւպ, թէրինի սիւտիքտէն, վէ
եիւրէկինի բարչալաեան ֆէնա պիր էօքսիւրիւք թէսկին
օլտուգտան սօնրա, շու վէճհլէ քէլամա տէվամ իյլէտի:

Օգթավ. - Պա'րօն, վալիտէմի կէօրտիւնիւզ, տէյի'լ մի-
միլիբ. - Շիմտի եանընտան կէլիեօրում:

Օգթավ. - Հալէա հիտտէթլի' մի տիր:

Ֆիլիբ. - Էվվէթ, հաթթա հիտտէթինին ֆէվգէլատէ
օլտուղունու սիզտէն կիզլէմէք միւմքին տէյիլ տիր:

Օգթավ. - Պիլի'րմիսինիզ, վալիտէմ պէնի աշըգտան
աշըղա գօվտու:

Ֆիլիբ. - Էօյլէ օլտուղունու պանա անլաթտը:

Օգթավ. - Հագգըմտա պիր թագըմ լանէթլէր վէ
պէտտուալար մէնզարէսի վուգու պուլաճաղընը զաթէն
պէն տէրք իթտիմ: Լաքին պու սըգըլաճագ պիր հալ տիր:

Հէմտէ , պէն նէ՝ եաբմըշըմ տըր : Եկէրչի պաշըմը ալմագ-
խսթէեօր իսէ , ալսըն , ֆագաթ հիչ տէյիլ իսէ , պաշըմը
նիշին ալտըղընը սէօյլէսին :

Ֆիլիբ . - Սիդ , մատամ կավարտան ագչէ իսթէմիշսի-
նիդ :

Օգթավ . - Եվվէթ , պէշ պին ֆրանգ իսթէտիմ . ա-
ճայիւպ , քէնտի մալիմ օլան ալթը միլիօն ֆրանգըն իրա-
տընը ախզ իտէն վալիտէմտէն պէշ պին ֆրանգ իսթէմէեէ
հագգըմ եօգ մու տուր :

Ֆիլիբ . - Շիւպհէսիդ , լաքին հիչ տէյիլ իսէ , պու պէշ
պին ֆրանգը սարֆ իտէճէկինիդ մահէլլի մատամ կավարա
պէեան վէ իյդահ իթմէմէլի իտինիդ :

Օգթավ . - Պու իյդահաթը վիրտիկիմ հալտէ , վալի-
տէմի իսքեաթ իտէպիլէճէկիմի զանն իթտիմ : Պու եօլտա
սէրթ պիր մուամէլէեի քէնտիսինտէն քիմ մէմուլ իտէպի-
լի իտի : - Նէ՝ եաբաեըմ , պօրճլարըմը էօտէմէք լաղըմ
տըր : - Րէն , պու այլըղընը ալամատըղընտան , պիչարէ մա-
սումճըղազ մուզաիգատա տըր : Պէնի ֆէվգէլատէ սէվ-
տիկի հալտէ , Եկէրչի քէնտիսինէ ագչէ կէօթիւրմէդ ի-
սէմ , պու ագչամ խանէսինէ կիթմէմէքլիկիմի իսթար
իթտի : - Պէն տէ , հէր հալտէ քէնտիսինէ բարա կէօ-
թիւրմէքլիկի վատ իթտիմ : Տանտէ տէ ժիւբիթէրի թօր-
պասըյլա պէքլէմէքտէ տիր . . . թօրպա օլմազ իսէ , ժիւ-
բիթէր տէ եօգ տուր . . . իշթէ , անլաեօրմուսուռուղ , հալ
պու մէրքէզտէ տիր :

Ֆիլիբ . - Բէք ալէա , ֆայիղլէ իսթիզրազ վիրէնլէր-
տէն ագչէ պուլամատընը մը :

Օգթավ . - Անլէրտէն պահա իթմէեին . պիլմէմ քի ,
պու ֆայիղճիլէրէ նէ՝ օլմուշ տուր : Զանն իտէրսին քի պուռն-
տան պէօյլէ իսթիզրազ իթմէմէք իչին իթթիֆագ իթմիշ-
լէր տիր : - Պալօն , զաթընըղա պու պապտէ զարիպ պիր
հալ հիքեաեէ իտէեիմ տէ տինլէեին : - Տիւն սապահ էօյ-

լէն սուլարընաա Սէվասթօքօլ պուլվարընտա մուգիմ՝ օլուպ,
եէնի թարիֆ ալմըշ օլտուղում պիր թէֆէճիեէ կիթտիմ:
Պու ատէմ, Ալմանեալը եէհուտիեէ պէնզէեօր, վէ սաաթ,
կիւմիւշ, Պօրտօ շարապը, պէզ, գաշագ թիւթիւնիւ վէ
եասագ իտիւմիշ օլան պազը ֆօթօկրաֆ թասվիրէրի սա-
թըեօր: Մէրգումա, «Պիր սէնէտէն, հէրնէ ֆայըզլա իսթէր-
սէնիզ էօտէնմէք իւղրէ, օն իքի պին ֆրանգա իհթիեաճըմ
վար տըր: Պէն Օգթավ կավարըմ, վէ ալթը միւեօն ֆրանգ
գըյմէթինտէեիմ» տէտիմ: Օ տա պանտ, քէնտիեէ մախ-
սուս օլան թէլէֆֆիւզ վէ իսթիլլահէ, «Լյի ամմա, սիզ
հէնուզ սիննի ըիւշտէ պալիզ օլմամըշսընը տըր: Պինապէ-
րին, պու բարաեը սիզէ վիրմէքլիկիմ իչին, էօմրիւնիւղիւ
պիր սիկուրթա գումբանեասընտա թահթը թէէմինէ վազ
իթմէլիսինիզ» տէտի: «Բէք ալէա քէնտիմի սիկուրթա
իթտիրիիմ» տէյի ճէվապ վիրտիմ:

Օգթավըն եէնիտէն էօքսիւրիւկիւ թութմաղլէ, պիր
արա հիքեաեէսինի քէսմէեէ մէճպուր օլտու:

Ֆիլիբ. - Օ հալտէ, նէ՞տէն ազչէնիզ օլմատը:

Օգթավ. - Միւսաատէ իտին քի, պա՛րօն, շու սըրա-
տա պիր ազ կիւլէեիմ: - Օ կիւնիւ, ազշամա գատար,
մէրգում եէհուտի վէ պէն, էօմիւր իւզէրինէ սիկուրթա
իտէն գումբանեալարը տօլաշմագլա վագըթ կէչիրտիք: -
Պու գումբանեալարըն հիսսէտարլարընա աճըրըմ... Պիր
թէաթրօ իտարէսի, քէնտի լօթլարընը քիրաեա վիրմէք
իսթէմէզսէ, նէ՞ տէրսինիզ: - Իշթէ պու հալ, այնի տիր:
Պա՛րօն, սիզ պէնի բէք լյի թանըրսընըզ: Վագաա չիշման
վիճուտու տէյիլ իսէմտէ, գավի իւլ պիւնեէ, սինիրի,
էլիմ գօլում միւքէմմէլ, վէ իշթիհամ պէրքէմալ օլտու-
ղունու ըանա պիլիրսինիզ... Պու խուսուստա քէնտիմի
բէք չօգ իսպաթլար իլէ թէճրիւպէ իթմիշիմ տիր: Պէլքի
եիւզ սէնէ եաշաեաճաղըմ:

Ֆիլիբ. - (Իսքեաթ օլմուշճասընա.) Պէն տէ օ էֆքեար-

տաեւրմ. . . համոտ օլտուն սիզ կէնճ վէ գուվվէթլի պիր տէ-
լիգանլըսընըզ :

Օգթավ. - Պէլքի եօրկուն օլաեւրմ, լաբին գուվվէթ-
լիեիմ: Իսթէրսէնիզ Բէն Կրանշանա սօրուն . . . Հալպու քի,
պա'րօն, սիկուրթա գումբանեալարը տօգթօրլարընըն շու-
սըրատա իճրա իթտիքլէրի ղարիպ գօմէտիաեա կիւլմէմէք
գապիլ տէյիլ տիր: - Սահիհէն թէաթրօ օեունլարընտա
կէօրտիւկիւմիւզ մուգաւատան եաբըլմըշ, վէ գուլազլա-
րընա դատար գրավաթ գօյմուշ, վէ միւքէմմէլ նիշանլար
թաալիգ իթմիշ հէքիմլէր, տիւնքի կիւն պէնի մուայեհէնէ
իտէն հէքիմլէրտէն տահա ղիեատէ ճիտտի տիրլէր: Շէօյ-
լէքի, պունլար, տիլիմի տիշարը չըգարթմագտա, գու-
լազլարընը, միտէմին թա օրթասընա վազ իլէ, սըրթըմա
վուրմագտա, տիզլէրիմին վէ գօլլարըմըն նապզընա պագ-
մագտա, հասըլը կէօրիւլմէկէ շայեան պիր մէնզարէնին
պիւթիւն թէֆէրուլաթընը իճրատէն սօնրա, մէգքիւր մուա-
մէլէլէրինէ թէքրար պաշլամագտա, վէ պունու տա պի-
թիլինճէ, մանէատար պիր թարզտա պաշլարընը սալլա-
մագտա, վէ գումբանեանըն տիրէքթօրլարընը ալըպ կիթ-
մէլէրինտէն պէշ տագըգա սօնրա, պու տիրէքթօրլար, սու-
րաթլարընը էքշիթէրէք կէլիպ, քէնտիլէրինէ մախսուս պիր
լիսան իլէ, կիւեա գումբանեալարը պէնիմ ահվալը սըհ-
հիեէմի, նիզամնամէնին էսասընա մուվաֆըգ պուլամատը-
ղընտան, շախսըմը վէ հաեաթըմը սիկուրթա իտէմէեէ-
ճէքլէրինի պէեան իլլէմէքտէ իտիլէր: - Պու ալիմ ատէմ-
լէրին ղիւիւմիւնճէ, պէնիմ պիր սէնէլիք պիլէ էօմրիւմ
գալմամըշ օլուեօր: Սիզ պունա նէ տէրսինիզ, պա'րօն:

Ֆիլիբ. - Պիր ազ էվվէլ սիզին տէտիկինիզ կիպի, հիս-
սէտարլարըն հալինէ աճըմագտան ղայրի պիր շէյ տիեէ-
մէմ:

Օգթավ. - Հալէա ինանըրմըսընըզ քի, պու տօգթօր
էֆէնտիլէրտէն պիրի տէ, գուլաղըմա տօղրու եագլաշըպ,

վէ ընդգալթը մախսուսէ իլէ էլիմտէն թուլթուպ, միւէս սիր պիր սէտա իլէ, « Տէլիգանլը, հէնուզ վագըլթ վար իքէն, քէնտինիզէ տիգգալթ իտին » տէտի... Փագալթ, քէնտիմէ տիգգալթ իթմէկէ նէ՞ սէպէպ վար տըր :

Ֆիլիբ. - Սիղէ պու նասիհալթը վիրէն ճահիլ վէ ահ մագ տոգթօր, ֆէվգէլատէ գուվիլէյի հաեաթիէեէ մալիբ օլտուղունուղու զալիպա անլաեամամըշ տըր : Աղիզիմ Օգթալ, էկէրչի սիզ վագթընըզը, կիւզէլ էյլէնճէլէր իլէ կէ-չիրմէզսէնիզ, թապիեալթընըզըն զիեատէսիյլէ սաղլամ օլմաը, սիղէ զարար վիրէպիլիբ : Իմոի, սիղին կէչիրտիկինիզ էօմիւր, բէք իյի տիր, սագըն անը թէպտիլ իթմէեին, վէ էկէրչի պագէն եօրկունլուգտան զաաֆէթ հիսս իտէրսէնիզ, գուվիլէթ վիրիճի իլաճլար իլէ զաաֆէթինիզի կէչիրմէկէ չալըշըն... պիր չօգ սալցա եէեին, միւքէմնէլ Մատէր վէ Շամբանեը չարապլարը վէ միւսքիրալթ իչին, իլթէ սիղէ լաղըմ օլան պու տուր :

Օգթալ. - Չալթէն պէնիմ ատէթիմ տէ պու տուր. հէմ պու ատէթի տէ իյի պուլուեօրում :

Ֆիլիբ. - Էվիլէթ, էվիլէթ, սիզ պունա տէվամ իտին :

Օգթալ. - Խա'յր, օլ պապտէ գուսուր իթմէեէճէեիմ, Անճագ ֆէնասը չու տուր քի, սիկուրթա գումբանեալարը, ումումէն պու լիսանը գուլլանտըզլարընտան, Եէհուտինին սանտըղը պէնիմ իչին աչըլմամըշ տըր, վէ իլթէ պու սէպէպլէ, պու սապահ մուվաֆիագըյեթ խուսուսընտա զէրրէ գատար իւմիտիմ օլմաեարագ, վալիտէմ նէգտինտէ պու թէչէպպիւսիւ իճրա իթտիմ... Շիմոի, պա'րօն, միւչքիւլ պիր վաղիեէթէ տիւշար օլտում. նամուսում իւզէրինէ սէօյլէրիմ քի, պէնտէ օն բարա պիլէ եօգ տուր... Բէն իսէ, պէնտէն պէշ պին ֆրանդ պէքլէմէքտէ տիր... Պինապէրին նէ՞ եարաճաղըմը պիլմէմ. խուսուսիլլէ Բէնին թապիեալթը տա բէք ալէա մալիւմիւմ տիւր : Էկէրչի պու ագչամ էլլէրիմ պօշ օլարագ խանէսինէ կիտէր իսէմ, պու

սապահ վալիտեմ թարաֆընտան գովուլտուղում կիպի ,
անրն թարաֆընտան տախի գովուլաճաղըմ : Պու սուրէթլէ
պիր կիւնտէ իքի եհրտէն գովուլմուշ օլաճաղըմ քի , պու
հալ ֆէվգէլզաեէ կիւճիւմէ կիթմէքտէ տիր : - Իմտի , պա-
րօն , բէճա իտէրիմ , պէնի պու միւշքիւլ վաղիեէթտէն
գուրթարըն :

Ֆիլիբ . - Միւսթէրիհ օլուն , սիզի պու միւշքիւլ վա-
ղիեէթիկտէն գուրթարաճաղըմ :

Օգթավ . - Սիզ պիր հագըգի տօսթսունուղ , պու
խոսոստա սիզէ արղը թէշէքքիւր իտէրիմ : Պէնի պիրինճի
միւշքիւլիւմտէն գուրթարտընը , ֆագաթ պիր միւշքիւ-
լիւմ տահա վար տըր :

Ֆիլիբ . - Օնէ տիր :

Օգթավ . - Հաեաթըմըն է'ն էլղէմ նօգթասը տըր ,
եանի վալիտեմին իւզէրիմէ թայեին իթմէք իսթէտիկի
միւշավիրտէն խալի օլմագ իսթէրիմ : Աճայի'պ քէնտիմէ
պաղ ալթընտա'մը պուլունտուրաճաղըմ : Կէօղիւնիւզիւն
էօնիւնէ կէթիբէն էօյլէ պիր մուգավէլաթ մուհարրիբի
շէքլինտէ վէ սիեահ էլտիվէնլի օլան , վէ գօլթուղու ալ-
թընտա պիր տէֆթէր պուլունան պիր միւսիւ քի , ախը-
րըմըն վէ րէնին այլըգլարընըն մէսարիֆինէ գարըշմագ իս-
թէեէճէք տիր : Պէն , պապամըն միլիօնլարը գարշըսընտա ,
բէք ճիւզի պիր մէպլաղ իլէ գանաաթա մէճպուր օլաճաղըմ :
- Խա'յր , խա'յր , պունլար պօշ շէ'յ տիր . պէօյլէ պիր հալէ
գաթլանմագտան իսէ , մէգքիւր միլիօնլարըն հավի օլտու-
ղու սանտըղը պերհավա իթմէքլիկի թէրճիհ իլլէրիմ :

Ֆիլիբ . - (Կիւլէրէք .) Էվվէթ , պու հալին բէք տէ
մէֆուոն օլղենաճագ պիր հալ օլմատըղընը պէն տէ թաս-
տիգ իտէրիմ :

Օգթավ . - Վալիտեմ հալէա պու հավաեը'մը չա-
լընօր :

Ֆիլիբ . - Էվվէթ , հէմտէ հէր վագըթտան զիեատէ :

Օգթավ. - Տօղրուսու շու վալիտէմ չէքիլը շէյ տէյիլ տիր : Ֆագաթ պու միւշքիւլիւն էօնիւնիւ նա՞սըլ ալմալը :

Ֆիլիբ. - Պունտան գօլայ նէ՞ վար տըր : Սիննի ըիւշտէ պալիլ օլաճաղընը կիւնէ դատար, մէսարիֆինիզի ազալթըն . . . Պիր սէնէ չարուգ կէչէր :

Օգթավ. - (Հայրէթլէ .) Մէսարիֆիմի ազալթանըմ մը : Բէճա իտէրիմ, պունուն չարէսի նէ՞ տիր , չիւնքի պէն , պու խուսուսա մուվաֆֆագ օլամանօրում :

Ֆիլիբ. - Պիւլաքիս զալիպա պօրճ՝ պօրճ իւզէրինէ երզաեօրսունուզ : Մաթլուպաթընըղըն տէրէճէսի պիր տաղ գատար եիւքսէլմիշ օլմալը տըր :

Օգթավ. - Էվլէթ , պօրճլարըմ պիր տաղ գատար եիւքսէլմիշ տիր , լաքին պու պէնիմ գապահաթըմ մը տըր . սօրսըրմ սիղէ , սէնէտէ եալընըղ օթուզ ալթը պին ֆրանգ թախսիսաթըմ օլարագ եիւրիւնէպիլթմիեիմ : Պարօն, պու գատարճըղ պիր մէպլաղ , եալընըղ ճէպ խարճլըղը տիմէք տիր : Թապիաթիյէ պէն տէ խթիգըրաղ իթմէկէ մէճպուր օլմուշում տուր :

Ֆիլիբ. - Իշթէ վալիտէնիղտէ , թախսիսաթընըղտան ֆազլա սարֆ իթտիկինիզ ագչէեի զիեատէ պուլուեօր :

Օգթավ. - Պու քեարը ագըլ տէյիլ տիր . . . Ա՛հ , շու բէտէր վէ վալիտէլէր եօ՞գ մու . . . Վալիտէմ պէնիմ կիպի պիր էվլատը պուլղունմասընտան տօլանը իֆթիխար իթմէլի տիր . . . Վագաա պէն , բէտէրիմտէն տօլանը մահճուպ տէյիլ իսէմտէ , բէտէրիմին գապա պիր ատէմ օլմուշ իստուկինի տէ ինքեար կէլէմէմ : Հէր քէս պիլիբքի , պապամ , Վիլէթտէ վագը քէնտինին ինպիգ ֆապրիգասընտա , Ժամաիգանըն ասըլ ըօմունու վէ քէզալիք օլտուգճա լէզիզ պիր ըագը իմալ իտէրէք , քէսպի սէրվէթ իթմիշ տիր : Պապամ , իւշ վիրէրէք , ֆիագը , օմնիպիւս եախօտ էմբէրիալ արապալարըլա կիտէր իմիշ : Միւթէպէր իմիշ , ֆա-

գաթ ասլա չիք տէյիլ իմիշ, հալպուքի, պէն ճէնթըլմէնիմ, սքօրթմանըմ, գլիւպմանըմ. հասըլը մաարուֆ վէ խաթըրմ սաքըլըր պիր հօվարտաքըմ... տարաթ ու տէպ-տէպէ իլէ հաշարըմ... մաարուֆ վէ հայսիքէթ ու իթի-պար սահիպի օլան պիր գարը, Եանի րէն Կրանշանը սէվէ-րիմ... զաղէթալար հազգըմտա պահա իտէրլէր... իսմի-մի դիքը իյլէրլէր... Տիւշինմէքէրէք աղղըմտան չըգար-տըղըմ Եիւքսէք ֆիքիլի լուղէթլէրի տէրհալ թապ իտէր-լէր: Հաթթա թասվիրիմիտէ չըղըպ, նէշը իյլէմիշլէր տիր... Զանն իտէրիմքի, պու շէյլէր շէրէֆ ու իֆիթիխարը մու-ճիպ տիր... Իմտի, վալիտէմ պունտան տահա զիեատէ նէ՞ իսթէեօր:

Ֆիլիբ. - (Կիւլէրէք.) Վալիտէնիզ աղ պիր շէյ իլէ մէմնուն օլապիլիր:

Օգթալ. - Նիհաքէթ սէօղլէրիմիզի խիւլասա իտէլիմ. վալիտէմին՝ իւզէրիմէ թայեին իթմէք իսթէտիկի միւշա-վիրտէն գուրթուլմագ իշին նէ՞ Եարմալըքըմ:

Ֆիլիբ. - Նասիհաթլարըմը տինլէքէճէքմիսինիզ:

Օգթալ. - Հիշ չիւպհէ իթմէեին, պարօն, նասիհաթ-լարընըղ հէմ տինլէքէճէքիմ, հէմ իճրա իտէճէքիմ. զա-թէն սիզէ ֆէվգէլատէ չիւքրանիյեթ վազիֆէսիյլէ միւ-քէլլէֆ պուլունմագտաքըմ:

Ֆիլիբ. - Էվվէլ Էմիրտէ պօրճունուզ օլմամալը տըր:

Օգթալ. - Պունա չարէ, չիւնքի սէնէտէ պէն օթուզ ալթը պին ֆրանգ ալըեօրում. հալպուքի, Եալընըզ րէն Կրանշան սլանա ալթմըշ պին ֆրանգա մալ օլուեօր:

Ֆիլիբ. - Պէնիմ Եէրիմտէ պիր տիկէրի օլսա, սիզէ « րէն Կրանշանը թէրք իտին » տէր...

Օգթալ. - (Ֆիլիբին լազըրտըսընը քէսէրէք.) Էկէրչի գապիլ օլսա իտի, պարօն, անը թէրք իտէր իտիմ. ան-ճագ քէնտիսի զաեթ չիք թանըլմըշ վէ իթիպար ու հայ-սիեթ գազանմըշ պիր գատըն օլտուղոճնտան, սիզտէ պի-

լիրսինիզ քի, օնտան վազ կէշէմէմ... Շու տա վար քի,
պէնիմ իշին, հէր հանիլը գատըն օլսա, պէյիս եօզ տուր:

Ֆիլիբ. - Րէն Կրանշանը թէրք իթմէեին. օ պիր իյի
զըզ տըր, վէ սիզի սէվմէքլէ պէրապէր, թէրպիեէտէ ի-
տիեօր, վէ իզզէթի նէֆսինիզէ մուվաֆըզ հարէքէթտէ
պուլունուեօր: Պունտան գաթինազար, հիշ տէյիլ իսէ,
քէնտիսիյէ ելք մէսարիֆինիզ կէօրիւմիւշ տիւր:

Օգթավ. - Ֆագաթ պարօն...

Ֆիլիբ. - Ալթմըշ պին ֆրանդտան պահա իթմէք իս-
թէեօրսունուզ, տէյիլ մի:

Օգթավ. - Էվվէթ:

Ֆիլիբ. - Ջանն իտէրիմ քի, Րէնին պանա էմսիյեթի
պուլունմագտա տըր:

Օգթավ. - Քէնտիսի սիզի ֆէվզէլատէ մէտհ իտիեօր:
- Սիզ, անըն ատէթա պիր ալլահըսընըզ:

Ֆիլիբ. - Պէն քէնտիսինի կէօրիւպ գօնուշուրում: Նու-
ֆուզումու իսթիմալ իտիպ, իգթիզա իտէր իսէ, սիզին իս-
շին մէսուլ օլուրում... Հասըլը, սիննի բիւշտէ պալիզ օ-
լաճաղընըզ զէմանա գատար սիզէ իթիպար իթտէրմէկի
վատ իյէրիմ:

Օգթավ. - Պու սէյլէտիկինիզ բէք միւնասիպ տիր,
վէ զէվալլը մասումճըզազ իսէ, պիր սէնէ պէքլէտիկի ի-
շին, հագգընտան պիր շէյ զայպ իթմէզ:

Ֆիլիբ. - Պու սուրէթլէ օթուզ ալթը պին ֆրանգ-
թախսիսաթընըզ, մէսարիֆաթը աթիեէ իշին սիզտէ գալ-
մըշ օլուր: Գումար օյնամանըն, եախօտ հիշ տէյիլ իսէ,
պիւեիւք գումարլարա կիրիշմէեին... Նէվիմա քէնտիսիզի
պէնիմ հիմաեէմ թահթընա վազ իտին... Օ հալտէ պէն-
տէ, վալիտէնիզէ, ալլէագընըզըն էսասի սուրէթտէ թէպ-
տիլ օլտուղունու, վէ պէնտէն ասլա այրըլմատըղընըզ,
վէ հէր խուսուստա, պանա իթաաթ իթտիկինիզի թէէմին
իտէրիմ. քէնտի նէզտինտէ սիզէ քէֆիլ օլուրում. պիրու-

տէթինի թէտրիճէն թէսկին իյլէրիմ. օնտան սօնրա իւզէ-
րինիզէ պիր վասի թայերիննէ լիւզում գալմազ, վէ պիր
սէնէ սօնրա, սիզ, իւչ եիւզ պին ֆրանգ իրատընըզա սա-
հիպի միւսթազիլ օլարազ, օ բարաբը իսթէտիկինիզ եօլ-
տա գուլլանըրսընըզ. իչթէ պէնիմ թէտպիրիմ պու տուր.
պունա խօշնուտ օլոլումուսունուզ:

Օգթավ. - Պա'րօն, սիզ պիր ատէմ տէյիլ, իլլա պիր
մէլէքսինիզ, - Պու պապտէքի թէչէքքիւրիւմէ տէլիլ օլմազ
իւզրէ, իհթիեարլըզ կիւնլէրինիզտէ քէօր վէ օն բարասըզ
օլմանըզը թէմէննի իյլէրիմ:

Ֆիլիբ. - (Մասխարաճա պիր հայրէթլէ.) Աճայի'պ,
նիչին:

Օգթավ. - Չիւնքի սիզէ գօլթուզ տէյնէեի օլմազ իս-
թէրիմ... Իքիմիզ պիրլիքտէ Սէն-Բիէլ քէօքրիւսիւնէ կի-
տէրիզ, ֆադաթ տիլէնճի չանաղընը էլիմտէ պէն թու-
թարլմ:

Պարօն, Օգթավըն էլինէ պիր դաչ ատէտ պանգա դայ-
մէսի վազ իտէրէք, վէ իւչ այա գատար, միւթէվէֆա Կա-
վարըն միլիօնլարը վարիսինին Բէր-Լաչէզ գապրիսթանընա
կէօթիւրիւլէճէկինէ գափիէն իսքեաթ օլարազ, մէրգում
տէլիգանլըտան մուֆարադաթ իթտի, վէ արապասընա օ-
թուրունճա,

— Ճէյմս, Սըրգլէեէ կիտէճէեիզ, տէտի:

Մ. տը Գրուա-Տիէօ, օգուեանլարըմըզըն եագընտա
անլաեաճազ օլտուգլարը պազը սէպէպլէրէ մէպնի չիմտի-
լիք իսմինի վիրմէք իսթէմէտիկիմիզ պիր ասըլզատէկեան
սէրգլըսը ազապընտան պուլունմագտա իտի:

Մէրգում, իչպու սէրգլըտա, գրաաթ ու միւթալէա-
եա մախսուտ օլան պիր սալօնա կիրտի, վէ քէնտիսի պիր
խայլի լիտանլարա աշնա օլտուզունտան, էճնէպի ղազէթա-
լարընը կէօզտէն կէչիւմէեէ պաչլատը: Պու ղազէթալար-
տան էնվալիտ-Բիւս նամ Բուս ղազէթասընըն պիր դաչ սա-

Թըրը , մերգումուն նազարը տիգգաթընը ճէլլ իթտի : Պուսաթըրլար , շունլար իտի .

« Հէնուզ գըրգ չաղլարընտա պուլունան բրէնս Սէրթ Ալտէօնօֆ , գամէսըյլա վուրմուշ օլտուղու պիր մուժիգ թարաֆընտան , Գըրըմտա վագը քէնտի վասի էմլաքընտա գաթլ ու թէլէֆ իտիլիշ տիր : Բրէնտի միւմաիլէյհին էվլէնմէք իւզրէ պուլունտուղու մէրվի տիր : Իշպու շայեսանը թէէսսիւֆ վէֆաթ սէպէպիլլէ , Բուսիանըն էն եիւքսէք ասըլզատէկեանընտան պիր գըսմը , կիրիֆթարը հիւզն ու մաթէմ օլմուշ տուր : »

Ֆիլիբ տը Գրուա-Տիէօ , տէրհալ սէրգլըտան չըգըպ , պուլվարտա պուլունան թէլէկրաֆիսանէլէրտէն պիրինէ կիթտի , վէ Լը Սիւէօր սօգաղընտա մուգիմ մապմուազէլ Ֆաննի Լամպէրէ , աթիտէ միւնտէրիճ թէլէկրաֆնամէեի քէշիտէ իլլէտի .

« Բրէնս վէֆաթ իթտի : Մուճիպինճէ հարէքէթ իտին : »

Պարօն Ֆիլիբին , արտ արտա ժօրթ թրէժանա , Ֆաննի Լամպէրէ , տուլ օլան մատամ Պլանշ կավարա , վէ անըն օղլու Օգթավա վիզիթա վիրտիկինին իրթէսի կիւնիւ , սապահըն ալաֆրանկա սաաթ օն պիրի բատտէլէրինտէ , Պուլոնեը սօգաղընտա վագը քիւշիւք պիր օթէլին էօնիւնտէ տէօրթ պէշ գօնագ արապասը տուրմագտա իտի :

Պու օթէլին միւսթէճիրի մարքի Անտրէ տը Սան-Բէ-

մօ իսմինտէ պիր տէլիգանլը օլուպ, պու տէլիգանլը իսէ,
Սէնթ-Շնօրէ վարըշը սօգաղընտա, պաշընը, քէնտի արա-
պասընըն գարուսունա էերպ, վիգօնթ Սըման տը կրան-
լիէօ իլէ զէվճէսի ժէրմէն տը Բանտալըն բաքիպ օլմուշ
օլտուգլարը արապանըն արգասընտան պագմագտա օլտու-
ղու օգուեանլարըմըզա մալիւմ օլան շախս իտի:

Պալէատէ զիքր իթտիկիմիզ արապալար իշինտէ Մ.
տը Դրուա-Տիէօնիւն արապասը տախի պուլունուպ, մարքի
տը Սան-Բէմօ, պաղը ահրպապսընա պիր զիեաֆէթ վիր-
տիկինտէն, մէզքիւր արապալար իլէ կէլէնլէր, տավէթլի
օլան քիմնէլէր իտի:

Պու տավէթլիլէրտէն պահս իթմէզտէն էվվէլ, հագ-
զընտա զիեատէճէ մալիւմաթըմըզ օլմագ իւզրէ, խանէ
սահիպինտէն պահս իտէլիմ:

Անտրէ տը Սան-Բէմօ՝ հէնուզ երկիրմի իքի եաշընտա
իտի իսէ տէ, բէվիշի հալինտէն, ագալլի երկիրմի պէշ չաղ-
լարընտա կէօրիւնիւեօր իտի:

Մէրգումուն սիմասընը վէ թասվիրինի ինճէտէն ինճէ-
նէ թարիֆէ հաճէթ կէօրմէերպ, օգուեանլարըմըզա, իշ-
պու քիթապըն մուգատտէմէսինտէ թարիֆ իթմիշ օլտու-
ղումուզ գօնթ Բօպէրթ տը Լօքէրնին թասվիրինի խաթըր-
լամալարընը պէեան իլէ իքթիֆա իյլէրիզ:

Ֆիլվազը, պու տէլիգանլը իլէ Հանրիէթ տ'Օպէրիվին
աշըզընըն միւշապէհէթի, ֆէվգէլատէ հայրան օլաճագ սու-
րէթտէ իտի:

Իքիսի տէ այնի լէհճէտէ, այնի պօյտա, վէ այնի հալ
ու հարէքէթաէ պուլունմագտա իտիլէր:

Եալընըզ պուշլարըն եիւզլէրինտէ միւշահէտէ օլու-
նան ֆէրզ, պիրինի տիկէրինտէն աերմագտա իտի:

Լիլիճէ տիգգաթ օլունտուղունտա, գօնթ տը Լօքէր-
նին կէօզլէրինտէ միւրայիլիք վէ հիլէքեարլըզ ասարընը,
հալպու քի մարքի տը Սան-Բէմօնուն կէօզլէրինտէ սօղ-

րուլուդ վէ խթիգամէթ ալէամէթլէրինի կէօրմէմէք
գապիլ տէյիլ իտի :

Մարքի տը Սան-Րէմօնուն թէնէֆֆիւսիանէսինին գա-
բուսունտան կէչտիկիմիլտէ, մէրգում, էնլի պիր գօլթուդ-
լու իսկէմլէտէ օթուրմուչ, եախօտ տահա տօղրուսու եարը
եաթմըչ օլուպ, տիզլէրի իւզէրինտէ աչմըչ օլտուղու պիր
քիթապը օգումանեա տալմըչ իտի :

Պու տէլիգանլը, էօթէն Սիւ նամ միւէլլիֆի մէշու-
րուն պիր քիթապընտա Մ. տ'Արլըվիլին սուի գաստ վա-
գըասընը օգուտուգճա, գաչլարը չաթըմագտա իտի : Մ.
մարքի, քիթապըն մէղքիւր ֆըգըասընը թէքմիլէն օգու-
տուգտան սօնրա ,

— Պու թէտպիր եէնի տէյիլ տիր, ֆագաթ բէք միւ-
նասիպ տիր . . . Իչպու թէտպիր պիր ազ տիգգաթլըճա վէ
մէհարէթլէ մէվգըի իճրանէ վազ իտիլտիկինտէ, հիչ պիր
կիւնա սուի իպրէթէ վէ պիր թագըմ միւթալէաթա մէյ-
տան վիրմէեէրէք մաթլուպ հասըլ օլուր, տէտի :

Մուախարէն իսկէմլէսինտէն գալգըպ, պիր սանտըգ-
աշտը, վէ պունտան ալթը բաթլար, ֆիլ պիշի սաբլը կիւ-
ղէլ պիր բէվօլվըր ալըպ, տէրունինտէ պուլունան պէշ
խարթուճու չըգարտը, վէ իչինտէ եալընը պիր խարթուճ
պըրագըպ, սիլահը մէղքիւրու չըմինէ իւզէրինէ վազ
իթտի :

Մէրգում, պու իչի կէօրաիւքտէն սօնրա, քիւչիւք պիր
եազըխանէնին գարչըսընտա օթուրտու, վէ սիւրաթլէ պիր
գաչ սաթըր եազըպ, պու սաթըրլարը հավի օլան քեաղը-
տը պիր մահֆաղա տէրունինէ վազ, վէ մահֆաղանըն իւս-
թիւնէ տէ, ատրէս օլարագ,

Մատամ լա վիգօնթէս տը կրանյիէօ

Իպարէսինի թահրիր իյլէտի :

Լաքին մարքի, պու ատրէսի եազմըչ իքէն, պաչընը

սալլաերպ, մահֆազաեր վէ քեաղըտը երրթտը, վէ բար-
չալարընը աթէշէ աթըպ,

— Իսմինի պիլէ պիլմէտիկի պիր տիվանէտէն տօլաեր
օլ չօճուղուն էօմրիւնտէ շայեանը թէէսսիւֆ պիր միւլա-
հազա հասըլ իթմէքտէ նէ՞ մէնֆաաթ վար տըր: Խա՛յր,
խա՛յր, պու գարարըմ իյի պիր շէյ տէյիլ տիր. պինապէ-
րին պու շէյի իճրա իթմէեէճէեիւմ, տէտի:

Օլ էսնատէ խանէնին դաբուսու չալընմաղլէ, Անտրէ
տը Սան-Րէմօնուն տալէթլիլէրինտէն պիրինճիսի կէլտիկի
անլաշըլտը:

Պու տալէթլիլէր պէշ քիշի օլուպ, պուռնարտան տէօր-
տիւ աղ վագըթտա կէլտիլէր, լաքին պէշինճիսի պիր վու-
գուաթ սէպէպիլլէ պիր աղ զիեատէճէ կէճիքտի:

Միւսաֆիրլէրին պէշինճիսի օլան Ֆիլիբ, օթէլին գա-
բուսունտա արապատան աշաղըեա էնտիկի սըրատա, շիշ-
ման վէ գըսսա պօյլու, գըր սադալլը վէ կիւլէր եիւզ պիր
ատէմ, օթէլին գաբուսունու վուրմագ իւզըէ իտի: Պու
ատէմին սօլ գօլթուղու ալթընտա, քեաղըտլար իլէ տօ-
լու պիր էնլի ճիզտան վէ ըիֆագաթընտա տախի պաեաղը
քիսլէթ վէ գըեաֆէթլի վէ աճ կէօզլիւ իքի քիշի պուլուն
մագտա իտի:

Մ. տը Գրուա-Տիէօ, կիւլէր եիւզ ատէմէ աթֆը նա-
հար իթտի, վէ մէրգումուն կիեինմիշ օլտուղու էսկի պիւս-
կիւ էլպիսէլէրտէն, մարքինին տալէթլիսի օլմատըղընը,
վէ պիր կիւն, պիր դատըն հիքեաեէսինտէն նաշի պու ա-
տէմ իլէ միւնասիպէթի պուլունմուշ իտուկինի խաթըրլա-
եարագ, քէնտիսինի թանըտը, վէ իֆատէեէ աղաղլէ,

— Եանըլմաեօրում... սի՞զմիսինիզ Մ. Վէրտիէ, տէտի:
Վէրտիէ. - Էվլէթ, միւսիւ պարօն, հագիր պէնտէ-
նիզ Իզիտօր-Աշիլ Վէրտիէեիւմ:

Ֆիլիբ. - Աճապա պուրաեա նէ՞ եաբմագ իշին կէլտի-
կինիզի սիւալ իթմէքլիկիւմ, սաղըսըզլը՞ գ մը տըր:

Վէրտիէ . - Չօգ տէ՛ֆա միւշքիւլ վէ շայեանը թէ՛սսիւֆ օլան վազիֆէմ իճապընճա պուրաեա կէլմիշ օլտուղումու զաթընըզա պէեան իտէր իսէմ, զանն իտէրիմ քի սըր սազլամագլըդ գայտէսի խիլաֆընտա պիր հարէքէթտէ պուլունմուշ օլմամ:

Ֆիլիբ . - Լաքին պու օթէլտէ իգամէթ իտէն մարքի տը Սան-Բէմօ տուր:

Վէրտիէ . - Էվվէթ, կիւզէլ պիր տէլիգանլը տըր:

Ֆիլիբ . - Քէնտիսիյլէ իչինի՞ղ մի վար տըր:

Վէրտիէ . - Էսէֆլէ, Էվվէթ տիմէկէ մէճպուրում:

Ֆիլիբ . - Քէնտիսինէ գարշը տավա՞մ մը վար տըր:

Վէրտիէ . - Խա՛յր, պազը պօրճլարը իչին կէլմիշիմ տիր:

Ֆիլիբ . - Ֆազաթ քէնտիսի իչին զէնկին տիր տէրլէր:

Վէրտիէ . - Էվվէթ, բէք չօգ շէյ տէրլէր:

Ֆիլիբ . - Չէնկին օլմատըղընա ինանըրմըսընըզ:

Մ. Վէրտիէ, ճէվապ վիրմէեիպ էօքսիւրտիւ, վէ պարօն քէլամընա տէվամ իտէրէք,

— Տիմէք տիր քի, ալաճագ մատտէսինտէն տօլաեը պուրաեա կէլմիշսինիղ տիր, տէտի:

Վէրտիէ . - Թէէսսիւֆ իտէրիմ քի, վազիֆէմ օ տուր:

Ֆիլիբ . - Պիր բրօթէսթօնամէ՞ մի իմզալաեաճագսընըզ:

Վէրտիէ . - Խա՛յր, միւսիւ պարօն, քէնտիսինի տէրտէսթ իթտիրմէք իչին պուրաեա կէլմիշիմ տիր: Մատէմքի սիզտէ պու օթէլէ կիրիեօրսունուղ, պէշ տազըգաեա գատար պու հալի կէօրէճէքսինիղ: Մարքինին ալաճագ սահիպի, պու պապտէ շիտտէթի ֆէվգէլատէ իլէ հարէքէթ իթմէքլիկիմի, վէ հիչ պիր կիւնա մէօհլէթ իթա իթմէմէքլիկիմի, վէ ալէլ հիսապ ազյէ գապուլ իլլէմէմէքլիկիմի գաթիէն պանա էմր իթմիշ տիր:

Ֆիլիբ . - Պու պօրճ պիւեիւք պիւ ազյէ՞ մի տիր:

Վէրտիէ . - Խա՛յր, Էհէմմիեթսիղ պիր շէյ տիր, վէ

Մ. տը Սան-Բէմօ՝ բէք էտնա պիր հալտէ պուլունմուշ օլ-
մալը տըր քի, պու մէսլաղը էօտէեհմէեօր:

Ֆիլիբ. - Միգտարը նէ տիր:

Վէրտիէ. - Իւշ պին Ֆրանզ տըր. մէսարիֆիլէ պէ-
րապէր իւշ պին պէշ եիւղ Ֆրանզ իտէր:

Մ. տը Գրուա-Տիէօ, բալթօսունուն եան ճէպինտէն
պիր ճիզտան չըղարըպ, պունտան իւշ պին պէշ եիւղ ֆը-
րանզլըգ պանդնօթ ալարագ, մուպաշըրը մէրգումա վիր-
տի, վէ սօրճ սէնէտլէրինի անըն եէտինտէն ախղ իթաիք-
տէն սօնրա, օթէլէ կիրտի:

Օթէլտէ եալընըգ քէնտիսինին մուվասէլէթինէ պէք-
լէնմէքտէ իտուկինտէն, տէրհալ սուֆրաեա օթուրուլ-
տու:

Խուսուսիլէ Մ. տը Գրուա-Տիէօնին չէն թապիաթը
սաեէսինտէ, մէղքիւր դիեաֆէթ՝ ղաեէթ էյլէնճէլի օլ-
տու: Անճագ Ֆիլիբ, միւքէմէլէն եէեիպ իշմէք, վէ լա-
գըրտը իթմէրլէ պէրապէր, իսանէ սահիպինին ֆիքրինտէ
կէչէնի տէօնէնի անլամագ իսթէրճէսինէ, կիզլիճէ մէր-
գումա ֆէվգէլատէ տիգգաթ իթմէքտէ իտի:

Անտրէ տը Սան-Բէմօ քէյֆլի վէ չէն կէօրիւնմէեէ չա-
լըշմագտա իտի իսէտէ, պարօնուն միւճէրրէպ օլան կէօզ-
լէրինի պու պապտէ ալտաթմաեա մուվաֆֆագ օլամամագ-
տա իտի: Շէօյլէ քի, մուպաշըրըն թէպլիղաթը իւզէրինէ,
Ֆիլիբին ֆիքրի թահրիք օլունմուշ օլուպ, օ կիպի սախթէ
մահզուղիեթլէրտէն իղֆալ օլունամագ իտի:

Կէնճ մարքի, չիւպհէսիղ աղղայը վիճուտինին ուեուշ-
մասը իչին, ածլա տրա վիրմէքսիղին շարապ ղատէհլէրինի
տօլտուրուպ իշմէքտէ իտի իսէ տէ, միւլահաղայի մախ-
սուսէ իլէ զիհինլէրի մէշղուլ օլան, եախօտ քէնտիլէրինի
պիւեիւք պիր մուխաթարա թէհտիտ իտէն բէք չօգ քիմ-
աէլէրէ վագը օլտուղու իւզրէ, մէրգումուն աղաի վիճու-
տի ուեուշմամագտա իտի:

Պինապէրին Մ. տը Դրուա-Տիէօ, պու սըրատա, քէն-տի քէնտիսէ,

—Աճապա պու տէրիգանլընըն ֆիքրինտէ կէշիպ տէօ-նէն նէ՝ տիր: Պէսպէլի մուղիւր պիւ դարար վիրմիշ տիր, վէ պու դարարըն իճրասը տա հագըն տըր, լաքին պունու նա՞սըլ անլամալը: Շիմտիլիք, քէնտիսինի կէօզտէն զայպ իթմէկէ կէլմէզ: Օնտան սօնրա պու խուսուսա պիւ շարէ պուլունապիլիր:

Միւսաֆիրլէր տէ, խանէ սահիպլինին հօլունա սալիք օլարագ, մերգում քէնտի շարապ գատէհինի պօշալթտըդ-ճա, անլէրտէ քէնտի գատէհլէրինի պօշալթմագտա խտիլէր:

Թաամտան սօնրա, տավէթլիլէրտէն տէօրտիւնիւն գաֆալարը թութուպ, հալընըղ մարքի իլէ պարօն սօղուգ գանլըլըզլարընը մուհաֆազա իթմէքտէ խտիլէր:

Օլ վագըթ Մ. տը Սան-Բէմօ աեաղա գալգարագ,

—Տօ՛սթլար, էկէրչի իսթէրսէնիլ, թէնէֆֆիւսիսանէմէ կիտիպ, գահվէմիզի իչէլիմ: Օրատա սիզէ, Հավանանըն հէր ճինա սիկարալարընտան իքրամ իտէճէեիմ, տէտի:

Ազ վագըթտա կէնճ մարքինին միւսաֆիրլէրի միւքէմ մէլ պիր սուֆրատա իչիլէն էնվայի շարապլարըն թէէսսի-րինտէն հասըլ օլտուղու իւզրէ, քէյֆլի պիր հալ քէսպ խտիպ, ճիւմլէսի պիրիքտէ լագըրտը իթմէքտէ, վէ սէր-խօշլուղուն խուսուսի պիր ալէամէթի օլարագ, հիշ պիրի, հանընտաքի արգատաշընըն պօշպօղազլըղընա գուլագ վիր-մէմէքտէ խտի:

Անճագ, Անտրէ տը Սան-Բէմօ, չըմինէ իւզէրինտէ պուլունան ըէվօլվէրի ալարագ, տավէթլիլէրէ խիթապէն,

—Միւսիլէր, միւսաատէ խտին քի, շու կիւզէլ սիւ-լահըն շայեանը հայրէթ միւքէմմէլիեթլէրինի սիզէ կէօս-թէրէեիմ: Պու սիլահ, միւճիտի թարաֆընտան պէնիմ թահթը հիմանէմէ վազ խտիլմիշ տիր. պէն տէ միւճիտինէ, քեաֆֆէյի տօսթլարըմը քէնտիսինէ միւլթէրի գըլաճաղը-

մը ըէսմէն վատ իյլէմիշիմ տիր, տէտիկինտէ, տալէթլի-
լէր, հասպ էլ նէզաքէ, պու սէօզլէրի տինլէտիլէր :

Իշպու սէօզլէրտէն սօնրա, պիր ֆըշըլթը հասըլ օլուպ,
ուսուսմի պիր թահսին ու թագտիր ալէամէթիլէ ճիւմէ
հազըրուն քէնտիսինէ աթֆը նազարը տիգգաթ իթտիլէր :

Անտրէ իսէ, ըէվօլվըր էլինտէ օլարագ, պիր թագըմ
ֆէննի իյզահաթ իթասընա պաշլաեըպ, արատա պիր տուր-
տուգճա, իքի իւշ սէտա պիրտէն,

— Բէք ալէա, բէք ալէա, միւքէմմէլ տիր, կիւզէլ
տիր, տիմէքտէ իտիլէր :

Անտրէ. - Պա'գըն, պու ըէվօլվէր՝ էլտէ թուլթուլմագ
իշին նէ գատար միւնասիպ տիր... Մաքինասը գարըշմա-
եարագ, արտ արտա աթէշ իտէպիլիր : Էկէրշի պու սիլահ
տօլու օլտուղու հալտէ, գարշըմտա իւշ նէֆէր հայտուտ
պուլունաճագ օլսա, վէ, եա քէսէնի եախօտ էօմրիւնիւ
տէսէ, տիւշիւնիւն պիր քէրրէքի, քէնտիլէրինի նէ հալէ
գօեապիլիրիմ :

Պատէհու Անտրէ, սիլահընըն աղզընը, թէնէֆֆիւս-
խանէնին պիր թարաֆընա նիշանլաեարագ, թէթիկինի իւշ
տէֆա չէքտի, վէ իւշ տէֆասընտա տա, մէգքիւր սիլահըն
եայլարընըն մաղպուլթլուղու, սէսինտէն անլաշըլտը :

Անտրէ. - (Կիւլէրէք.) Նիհաեթթ, ինսան, շիֆա օլմագ
պիր տէրտէ տիւշար օլուպ տա, քէնտիեի թէլէֆ իթմէք
իսթէտիլի հալտէ, միւքէմմէլ վէ մունթագամ սուրէթտէ
նէֆսինի թէլէֆ իթմէք իշին, պունտան տահա միւնասիպ
սիլահ օլապիլիր մի : Պունուն թէթիկի օլ գատար խաֆիֆ
տիր քի, տիւշիւնմէե վագըթ գալմագտան, գաթէն իշ
պիթմիշ օլուր :

Անտրէ, տայիմա թէպէսիւմլէ պու սէօզլէրի իրատ
իտէրէք, ֆագաթ միւթատընտան զիեատէ լէհճէսի սօլ-
մուշ օլարագ, ըէվօլվէրին աղզընը քէնտի գուլագ թօղու-
նա տաեաթմագտա իտի :

Պիր տաղըդատան պէրու մէրդումուն եանընտա պու-
լունան Մ. տը Գրուա-Տիէօ, տէրհալ մէգքիւր սիլահը էլին-
տէն չէքտի, վէ բէնչիրէլէրտէն պիրինէ տօղրու նիչանլա-
եարագ, բարմաղընը թէթիկի իւղէրինէ վազ իթմէսինտէ,
րէվօլվէր աթէշ ալտը, վէ ճիւղի պիր շամաթա իլէ հասըլ
օլան ազաճըգ տիւման արասընտա չըգան խարթուճ, բէնչի-
րէնին ճամընտա եուվարլագ պիր տէլիք տէլտի:

15

Իշպու մէմուլին զայրի բաթլաեըշը միւթէագըպ, ու-
մումի պիր նիտա իշիտիլտի, վէ պիրտէն պիրէ վագը օլան
պու հալ վէ պունուն հուսուլէ կէթիրտիկի տէհչէթ, գա-
ֆալարը տիւմանլանտըղընը իշար իթտիկիմիզ տէօրթ նէ-
ֆէր տավէթլիեի թէսկին իտիպ, պունլարա սօղուգ դան-
լըլըգլարընը քէսպ իթտիրտի:

Անտրէ տը Սան-Րէմօ՝ զաեթթլէ թէլաշլը կէօրինիւ-
եօրտու, լաքին պու թէլաշընըն, պարօնուն սաեթսինտէ
գուրթուլմուշ օլտուղու ազիմ մուխաթարատան իլէրի կէլ-
տիկի անլաշըլմագտա իտի:

Ֆիլիբ. - Տէլիգանլը, սիզ պէնիմ իշին պիւեիւք պիր
մում եագմալսընըզ. պէն օլմասա իտիմ, սիզ էօլէճէք ի-
տինիզ:

Անտրէ. - Սահիհ տիր. իմտի, ազիզիմ պարօն, պու
պապտէ շիւքրանիեթի խալիսանէմէ իթիմատ պուեուր-
մանըզը ըէճա իտէրիմ:

Ֆիլիբ. - Սիղէ գարշը կէլմէմէք իշին, պունա իթիմատ

խտէրիմ, լաքին պու խուսուստա սիզ պանա հիչ պիր թէ-
չէք քիւր պօրճու իլէ միւքէլլէֆ տէյիլսինիզ:

Անտրէ . - Նէ՞ տիմէք իսթէեօրսունուզ:

Ֆիլիբ . - Յիմէք իսթէեօրում քի, վուգուփ հալ՝ պիր
թէսատիւֆ սաեէսինտէ տիր: Պունունլա պէրապէր, ըէ-
վօլվէրին իչինտէ պիր խարթում ունուսուլմուշ օլտուղու-
նու տա տալա շիւպհէ իթմէեօրում... շու գատար քի,
նակէհան ֆիքրիմտէ նէ՝ կիպի պիր իլհամ հասըլ օլտուղու-
նու պիլմէմ... պու սիլահը էլինիզէ ալտըղընըտա, անէ
տիդգաթ իթտիմ, վէ պու հարէքէթիմին բէք պէճա օլ-
տուղունու շիմտի անլաեօրում... - Իմտի, պու վազըա-
տան շու նասիհաթը ալմագ կէրէք տիր քի, - տէյի.Մ. տը
Գրուա-Տիէօ կիւլէրէք իլավէ իթտի, - հիչ պիր վազըթտա
վէ հիչ պիր պէհանէ իլէ աթէչի սիլահլարը չօճուզլարըն
էլլէրինէ պըրագմագլըգ ճայիզ տէյիլ տիր:

Պու սէօզլէրին թաաթի օլունմասընտան պիր չարեէք
սաաթ սօնրա, զիքը իթտիկիմիզ տէօրթ տալէթլիլէր,
կէօրտիւքլէրի ֆաճիալը վազըատան տօլաեը հալէա տիթ-
րէմէքտէ օլտուզլարը թագտիրտէ, խանէ սահիպինտէն
մուֆարագաթ իթտիլէր:

Մ. տը Գրուա-Տիէօ, Անտրէ իլէ եալընըզ գալտը-
ղընտա, էլինէ պիր սիկարա ալտը, վէ ըէնկլի պիր գա-
տէհէ եէչիլ շարթըթօղ տօլտուրուպ:

— Հէլէ կիթտիլէր, կիթմէլէրինէ սապըսըզլըզլա
պէքլէեօրում, տէաի:

Անտրէ . - (Թէաճճիւպանէ.) Նի՞չին:

Ֆիլիբ . - Զիւնքի, պէնիմ կէնճ տօսթում, սիզին իլէ
պազը ճիտտի մատտէլէր իւզլէրինէ սէրպէսթճէ կէօրիւշմէք
արդուսինտէեիմ: Եարըմ սաաթ գատար պէնիմլէ կէօրիւշ-
մէք իսթէրմիսինիզ վէ կէօրիւշէպիլի՞րմիսինիզ:

Անտրէ . - Պիլթիւն կիւնիւմիւ սիզէ հասը իտէպիլի-
րիմ: Ալիլիմ պարօն, պու կիւն, եարըն, վէլհասըլ տա-

յիմա էմբիսիզէ մունթազըր պուլունուրում : Ձանն խտէ-
րիմ քի , սիզին պանա իթտիկինիզ պիւեիւք խըզմէթտէն
սօնրա , պէնիւմ , էմբլէրինիզէ մունթազըր պուլունումազը-
ղըմ , պիւեիւք պիր շէյ տէյիւ տիր :

Ֆիլիբ տը Գրուա-Տիէօ , պաշընը սալլաեարադ ,

— Պիր ազտան օ խըզմէթտէն տէ պահս իտէճէեիզ ,
լաքին էվվէլ էմիրտէ բէճա իտէրիւմ , շունու պանա սէօյլէ-
եին քի , պուրատա , իտէճէկիւմիզ լազըրտըլարը իշիտէպի-
լէճէք քիմսէ վա՞ր մը տըր , տէտի :

Անտրէ . - Խա՛յր , լաքին պարօն , զալիպա պէնիմէ
էսրարի մատտէլէր իւզէրինէ կէօրիւշմէք իսթէեօրսունուզ :

Ֆիլիբ . - Ղաեէթ մուհիմմ մատտէլէր իւզէրինէ կէօ-
րիւշմէք իսթէրիւմ , ֆազաթ պու մատտէլէրին՝ խարիճտէն
քիմսէնին գուլազընա տէյմէսինի իսթէմէմ :

Անտրէ . - Ազիզիւմ պարօն , պիլիբմիսինիզ , մէրազըմը
ֆէվզէլատէ թահրիզ իտիւօրսունուզ , Մատտէ հէր նէ
իսէ , պիր ան էվվէլ պիլտիրին :

Ֆիլիբ . - Մատտէ՛ սիզին վէ պէնիւմ իւզէրիմիզէ տիր ,
վէ արամիզտա սէօյլէնէճէք սէօյլէր իսէ , միւսթազպէլի-
նիզ իւզէրինտէ գաթի պիր թէէսսիրի օլապիլիր վէ օլա-
ճազ տըր : Պու խուսուս սիզի թէաճճիւպտէ պըրազըեօր ,
տէյի՞ւ մի :

Անտրէ . - Էվվէթ , իգըար իտէրիւմ քի , պէնի զիեա-
տէսիլլէ թէաճճիւպտէ պըրազըեօր :

Ֆիլիբ . - Միւքեալէմէմիզէ պաշլատըզըմըզ սըրատա ,
պանա , հուսուտսուզ էմիլիյեթինիզ օլմասընը բէճա իթ-
տիկիւմ հալտէ , սիզի տահա զիեատէ թէաճճիւպտէ պը-
րազաճազըմ զանն իտէրիւմ : Սիննիւմ , սիզէ բէտէր օլմագ-
լըզա միւսայիտ տիր : Իմտի , պէնիւմ էվլատըմսընըզ կիպի ,
պանա ճէվապ վիրմէլիսինիզ :

Անտրէ . - Ֆազաթ . . .

Ֆիլիբ . - Թէրէտտիւտ իթմէեին : Հէմտէ պու թէք-

լիֆիմի գապուլ իթմէնիզլէ նէ՞ շայպ իտէրսինիզ: Սիզտէն թէմէննի իթտիկիմ էմնիյեթ, հիչ պիր վազըթտա հիւր-րիեթթինիզէ մանի տէյիլ տիր: - Պիր ազ էվվէլ եարմագ-իսթէտիկինիզի թէքրար պաշլամանա, կէրէք պու ազշամ վէ կէրէք եարըն սէրպէսթ օլաճագսընըզ, վէ սէն տէ, հարէքթթինիզի մէնն իթմէք իւզլէ եանընըզտա պուլուն-մանաճաղըմ:

Անտրէնին կէօզլէրի, պէեազընա գատար գըզարտը, վէ բէրէլէեէրէք,

— Նէ՞ տիմէք իսթէտիկինիզի անլամաեօրում, տէտի: Ֆիլիբ. - Պիլաքիս սէօզլէրիմին մանէասընը բէք ալէա անլաեօրսունուզ: Պիր ազ էվվէլ պուրատան կիտէն միւսիլէր, գաֆալարը տիւմանլը օլտուղունտան, օլտուգճա մահիրանէ սուրէթտէ մէվգըի իճրանէ վազ իտիլէն վազըատան իզֆալ օլունմուշլար տըր: Հալպուքի պէն, անլէր գատար սաաէտիլ օլմատըղըմտան վէ տիգգաթ իթմէքտէ պուլունտուղումտան, Գուլ ըէնկի վէրիլմէք իսթէնիլէն վագըանըն թէրթիպլի իտուկինի տէրք իթտիմ: Շէօյլէքի, սիզ, սէվկիլիւ էվլատըմ, քէնտինիզի թէլէֆ իթմէք իսթէեօրտունուզ, վէ վէֆաթընըզա սուի գաստ ըէնկի վիրս մէմէք արզուսինտէ պուլունտուեօրտունուզ:

Անտրէ պաշընը էհիպ, սիւքիլթ իթտի:

Մ. սը Գրուպ-Տիէօ իսէ, չու եօլտա քէլամընա տէվամ իյլէտի:

— Սիւքիլթ՝ իգրարտան իլէրի կէլիր. վագաա պու սրրատա ինքեար եօլունա սաբմըշ օլա իտինիզ, ինանմանաճագ իտիմ իսէ տէ, պէն, խալիսանէ պիր իգրար ու իթիրաֆը թէրճիհ իտէրիմ... Հէր նէ իսէ, պանա իթա իթտիկինիզ իշպուլ էմնիյեթթ թարիգինտէ, պու մուամէլէնիզի պիրինճի ատըմ ատտ իտիպ, պու գատար իլէ տէ խօշնուտ օլուրում: - Իմաի միւքեալէմէմիզէ պաշլաեալըմ. գա՞ջ եաշընտասընըզ. զանն իտէրիմ քի անճագ եիկիրմի իւշ եաիօտ

Երկիրմի տէօրթ եաշլադընտա պուլունմագտաւընը :

Անտրէ , էվվէթ մանէասընտա օլարագ պաշընը սալ-
լատը :

Ֆիրիբ . - (Իֆատէսինէ տէվամ իտէրէք :) Պու չաղ-
տա , վէ սիզին կիպի կիւզէլ , շիք վէ թէրպիեէյի պիր տէ-
լիգանլը օլունտուղունտա , վէ վաղիեէթինիզ կիպի պիր
հալ ու վաղիեէթտէ պուլունտուղունտա , վէխիմէ
պիր սէպէպ օլմանընճա , քիմանէ քէնտիսինի թէլէֆի իթմէդ :
Իմօրի , պու սէպէպ հէր նէ իսէ , անը պիտիրին :

Անտրէ . - (Սըզըլարագ .) Եաշամագտան նէֆրէթ իթ-
տիմ :

Ֆիրիբ . - (Ումուղլարընը չէքէրէք .) Պէնիմ կիպի դուր-
նաղ պիր թիքըինին , իշպու պանթլանմը սէօղիւ հագը-
դէթ մագամընտա գապուլ իտէճէկինի մէմուլ իտէրմի-
սինիզ , վէ պիր սուի մէրագըմը կէշիւմէք իշի՞ն մի սիզի
իզթիճվապ իտիեօր օլտուղումու զանն իտիեօրսունուզ :
Սէվկիլիւ էվլատըմ , պանա իթիմատ իտին քի , էկէր սիզի
միւզտարըպ գըլան ֆէնալըղը անլամագ իսթէեօր իսէմ ,
պու ֆէնալըղա պիր տէվա թէտարիք իտէպիլէճէկիմի գա-
վիէն իւմիտ իթտիկիմ , եախօտ պու խուսուսա գաթիէն
իպքեաթ օլտուղում իշին տիր , զիրա նիհանէթ երկիրմի
իւշ եաշընտա օլան պիր տէլիգանլընըն եարէսի շիֆա գա-
պուլ իթմէհէն պիր եարէ օլամաղ : Պինապէրին , սիզին
եարէնիղէ քէսպի շիֆա իթտիրէճէկիմիզի վառ իտէրիմ :
Շու գատար քի , օ եարէերի կէօրմէքիկիմ լաղըմ տըր . . .
Պաղը ասհապը մաթլուպ պուլունտուղու իշին , ինսանըն ,
քէնտիերի թէլէֆի իթմէք իսթէմէսի , կիւլէճէք շէյ տիր :

Անտրէ . - (Եիւզիւնիւն գըրմըղըլըղը արթարագ .)
Ֆագաթ միւսիւ պարօն , սիզ . . .

Ֆիրիբ . - (Մերգումուն սէօղիւնիւ քէսէրէք .) Էվվէթ ,
պօղաղընըղա գատար պօրճլու օլտուղունուղու պիլիեօ-
րում :

Անտրէ . - Ֆաղաթ սիղէ պունու քի՞մ սէօյլէտի :

Ֆիլիբ . - (Մալիւմիւմիւզ օլան էվրագը , կիւլերէք ճէպինտէն չըգարըպ , տէլիգանլըեա կէօսթէրէրէք .) Շունլարա պագըն , բրօթէսթօնամէլէր , ճէլլէր , ղըեապի հիւքմէր , իթիրագլար , հիւքմի գաթիլէր վէ սայիրէ պէրապէր պունունան շու իմղալարընըր թանըեօրմուսունուզ :

Անտրէ . - (Հայրէթլէ .) Ֆաղաթ պու սէնէտլէր , պու քեաղըտ բարչալարը սիղին ետինիղէ նա՞սըլ կէչմիշ տիր :

Ֆիլիբ . - Բէք ատի սուրէթտէ կէչմիշ տիր : - Շէօյլէ քի , իքի սաաթ էվլէլ , խանէնիղին գաբուսունտա արապաւտան աչաղըեա էնտիկիմտէ , պիր մուպաշըրըն , մաեէթինտէ պէտ չէհրէլի իքի մէմուր օլարագ խանէնիղէ կէլտիկինի կէօրտիւմ : Մուպաշըրը մէրգում էկէրչի իչէրի կիրմիշ օլսա իտի , ղարիպ պիր մէնզարէ վուգուա կէլէճէք իտի : Շէօյլէ քի , թաամ սալասընտա Շամբանիա շիշէլէրի աշըլտըղը սըրատա , եանընտաքի սալօնտա տա մուպաշըր , քէնտի ղապթնամէսինի գալէմէ ալաճագ իտի :

Անտրէ . - Էյ պու պօրճ սէնէտլէրինին պէտէլինի էօտէտինիզ մի :

Ֆիլիբ . - Մատէմ քի պու սէնէտլէր պէնիմ ետիմէ կէչմիշ իսէ , թապիաթիլլէ էօտէմիչիմ տիր , վէ պունլարը սիղէ իրատէ իթմէքլէ պախթիեարըմ :

Անտրէ . - Ա՛հ , միւսիւ պարօն , պէօյլէ պիր մուամէլէ , ղաեէթ ալէճէնապանէ պիր հարէքէթ , վէ ինանըլմաեաճագ չէյ տիր : - Ֆաղաթ սիղ պէնի նէ՞ կիպի պիր էնտիչէեէ տիւշար իտիեօրսունուզ :

Ֆիլիբ . - Աճայի՛պ , պէ՞ն մի սիղի էնտիչէեէ տիւշար իտիեօրում :

Անտրէ . - Շիւպհէսիզ , չիւնքի սիղէ պօրճլու օլտում : Պօրճում , պիր տօսթ պօրճու , վէ պինապէրին մուգատտէս պիր պօրճ օլուեօր : Շիմտի պէն պունու նա՞սըլ էօտէեէճէեիմ :

Ֆիլիբ . - Պու էհեմմիեէթսիզ մատտէտէն տօլաեը միւզ-տարըպ օլմաներն տա , ճիտտի խուսուսաթ իւղէրինէ պահս իտէլիմ : Չանն իտէրիմ քի , իշսու պօրճ սէնէտլէրի պու դատար օլմանըպ , տիկէր պաղը էքիզ գարընտաշլարը տա-խի պուլունմալը տըր , տէյլլ մի :

Անտրէ . - Էսէֆ իտէրիմ քի , պու տէտիկինիզ սա-հիհ տիր :

Ֆիլիբ . - Տիկէր պօրճլարընըղ պիւեիւք պիր մէպլաղա պալիզ օլմագտա՞ մը տըր :

Անտրէ . - Եիկիըմի պէշ օթուզ պին ֆրանզ դատար տըր :

Ֆիլիբ . - Բէք իյի , իճապընա պագարըղ : - Փագաթ սէվկիւլիւ էվլատըմ , թէքրար իտէրիմ քի , վատէսի հու-լուլ իթտիկինտէ թէէտիեէսինտէն աճիզ օլտուղունուղ պաղը պօրճ սէնէտլէրինի իմզալատըղընտան տօլաեը նէֆ-սինիզի թէլէֆ իթմէկի ասլա տիւշիւնմէզսինիզ : Իմտի , սուի դաստ թասավվուրունուղուն նէտէն իճապ իթտիկինի նի-հանէթ պանա պիտիրէճէ՞քմիսինիզ :

Անտրէ . - Պու պապտէ սիզէ ճէվապը րէտտ վիրմէք-լիկէ չարէ վա՞ր մը տըր :

Ֆիլիբ . - Խա՛յր , չարէ եօգ տուր :

Անտրէ . - Պէնիմ կէշմիշ զէմանըմը սիզէ հիքեանէ իթմէքլիկիմի իսթէրմիսինիզ :

Ֆիլիբ . - Էվվէթ :

Անտրէ . - Պու հիքեանէմ զաթէն մուխթասար տըր :

Ֆիլիբ . - Իշթէ պու ֆէնա :

Անտրէ . - Պու հիքեանէտէն հայիզ օլտուղում րուհ-ճա գուզվէթ վէ մանէվի սէպաթ ու ճէսարէթիմ հագգըն-տա շայեանը էսէֆ պիր ֆիքրէ զահիպ օլաճագսընըղ :

Ֆիլիբ . - Պէն քիմնէեի իթապ իթմէմ , պիւաքիս ի-շիթտիկիմ շէյլէրէ նազարը միւսամէհա իլէ պագարըմ : Իմտի , հիքեանէնիզէ պաշլաեըն :

Անտրէ . - Էվվէլ էմիթէ , պիլմէք արզուլէտիկինիզ շէյնէ տիր :

Ֆիլիբ . - Հէր շէյի պիլմէք իսթէրիմ . իմտի պաշտան պաշլանըպ , սոնունա դատար տէվամ իտին :

Անտրէ . - Քէնտի հագգըմոա բէք աղ շէյ պիլիրիմ . . . Պիր աղ էվվէլ , դա՛չ եաշընտա օլտուղումու սիւալ իտի-
եօրտունուզ , վէ « Զանն իտէրիմ քի եիկիրմի իւչ եիկիրմի տէօրթ եաշլարընտաւընը » տէյի իլավէ իթտինիզ : Պէն տէ սիզէ էվվէթ մանէասընտա պաշըմը սալլատըմ քի , պու ի-
շարէթիմի , սիզ , իսթէտիկինիզ սուրէթտէ թէֆսիլէ սէր-
պէսթ իտինիզ : Հալպուքի , հագըդէթի հալտէ , դաչ եա-
շընտա օլտուղումու պիլմէմ , վէ ֆամիլեամ օլարագ քիմ սէեի թանըմամ :

Ֆիլիբ . - Անայի՛ պ , ֆադաթ պու Սան-րէմօ իսմի վէ մարքի իւնվանը նէրէտէն ալընմըշ տըր :

Անտրէ . - Պու իսմ ու իւնվան , պէնիմ մէշրու մալիմ տիր . . . Պու պապտէ իյզահաթը լազըմէեի սիզէ վիրտի-
կիմտէ , պէնիմ իգպալըէրէսթ օլմատըղըմը անլաեաճագ-
սընըզ :

Ֆիլիբ . - Զահիրի սէրվէթինիզ նէրէտէն իլէրի կէլմիշ տիր :

Անտրէ . - Բէք չօգ սէնէլէր պու սէրվէթ հագըդի օլ-
մուշ տուր : - Իշթէ վուգուաթը սիզէ անլաթաեըմ : Տիւ-
շիւնիւրսէմ , չօճուգլուղումտա , քէօյտէ , պիր չոյ քէնա-
րընտա , բէտէր վէ վալիտէմ զանն իթտիկիմ խայրխահ քիմսէլէր խանէսինտէ , վէ դարընտաշըմ թէսմիեէ իյլէտի-
կիմ պէն չադտա տիկէր պիր չօճուղուն եանընտա եաշա-
մագտա օլտուղումու խաթըրլարըմ :

Ֆիլիբ . - Բարիստէն ուղագտա՞ մը :

Անտրէ . - Պէլքի օն պէշ եիկիրմի ֆարսախ ուղագտա :

Ֆիլիբ . - Պու քէօյ էօմիլ չօգ սիւրտիւ միլ :

Անտրէ . - Պանա էօյլէ կէօրիւնիւեօր քի , անճագ եէտի

սէքիզ եաշընտա օլտուղում զէման, ապա քէնտիսինի կէօր-
մէտիկիւմ պիր էճնէպի, պէնի Բարիսէ կէօթիւրմէք իւզրէ
պուլունտուղում խանէեէ կէլտի :

Ֆիլիբ . - Րէճա իտէրիւմ, տուրուն : - Տէնիզ քէնարըն-
տա, սէօյլէտիկինիզ իյի ատէմլէրին եանընտա եաշատըղը-
նըզտա, քիմնէ սիզի զիեարէթէ կէլմէզ մի իտի :

Անտրէ . - Չօգ չօգ իքի եախօտ իւշ տէֆա կէլմիշ օլան
պիր գատընտան մատտա, պէնի զիեարէթ իտէն օլմամըշ
տըր . օ գատըն տա, աղլաեարապ ուղուն միւտտէթ վէ
միւէսսիր պիր թարզտա պէնի պուս իթմիշ տիր :

Ֆիլիբ . - Օ գատընըն քիւմ օլապիլիւր օլտուղունու աս-
լա սօրմատընըզ մը :

Անտրէ . - Բէք չօգ վաղըթտան սօնրա, անը վալիտէմ
զանն իթտիւմ :

Ֆիլիբ . - Խաթըրէլէրինիզ անը նա՞սըլ կէօսթէրիեօր-
լար :

Անտրէ . - Ղաեթ միւպհէմ թարզտա կէօսթէրիեօր-
լար : Շէօյլէ քի, պու կիւն քէնտիսինի կէօրէճէք օլսամ,
թանրեամաեաճաղըմը հէման մուհագ-գագ պիլիբիւմ : Շու
գատար խաթըրմա կէլիեօր քի, լէհէսի տօնուգ, քէնտի-
սի սարը, էլլիսէսի սիեահ, վէ թավը ու հէյեթի զաեթ
կէնն օլուպ, պերապէրլէրիննէ եաշատըղըմ ատէմլէրին
նէպինտէն զայրի պիր նէսլէ մէնտուպէ օլտուղու զանն օ-
լունուր իտի :

Ֆիլիբ . - Էճնէպի պիր քիմնէնին սիզի Բարիսէ կէօ-
թիւրմէք իւզրէ քէօյէ կէլտիկինի պէեան իտիեօրտունուզ :
Սիզի Բարիսէ կէօթիւրմէքտէն մագսէտ նէ՞ իտի :

Անտրէ . - Հիքեանէմին իպթիտալարը բօմանլարտաքի
կէօրիւլէն հիքեանէլէր գապիլինտէն տէյիլ տիր : - Օ էճ-
նէպի չախս, պէնի, Լուի-լը-կրան մէքթէպինտէ քիւ-
շիւք չօճուգլարըն սընրֆընա գօյմագ իսթէեօրտու, չիւն-
քի, անճագ օղումագ եաղմագ պիլիւր իտիւմ :

Փրկիւր . - Էյ սօնրա՞ :

Անտրէ . - Հիչ պիր քիմէնին զիեարէթինէ նայիլ օլ-
մահարազ , պու մէքթէպտէ օն սէնէ գատար վազըթ կէ-
չիրտիմ . պունունլա պերապէր զաեէթ մէսուտ իտիմ : Էվ-
վէլ էմիրտէ , արգատաշլարըմ , ֆամիլեամըն պէնի պու տէ-
րէճէ եիւզ իւսթիւնէ պրրադմասընտան տօլաեը պանա է-
սէֆ իթմէքտէ իտիլէր , լաքին , հէր հաֆթա մէքթէպին
միւտիրինտէն , պինիսպէ պիւեիւք պիր մէպլաղ ախզ իթ-
տիկիմտէն , լասթիք պալօնլարա , չօճուզլարա մախսուս պիւ-
եալարա , վէ պիր թազըմ չէքէրլամէլէրէ սարֆ իտէր ի-
տիմ : Տիկէր թարաֆտան տէրսլէրիմէ զաեէթ մուգայեէտ
օլտուղումտան , ազ վազըթտա ֆէվզէլղաեէ իթիպար
քէսպ իթտիմ : Հօճալարըմ պէնի ազըլլը թէսմիեէ իթմէք-
տէ իտիլէր , վէ պիրինճի սընըֆտա պուլունմագ արզուսու ,
պէնի զաեէթլէ թահրիք իտէր իտի : Պինապէրին իւք իմ-
թիհանլարըմը միւքէմմէլ սուրէթտէ իթա իթտիմ : Շու
գատար քի , օլ էսնալէրտէ թէֆէքքիւր վէ միւլահազա
իթմէք չաղը տա կէլիպ եէթիչտիլինտէն , սընըֆլարըմը իք-
մալ իթտիքտէն սօնրա , նէ՞ եաբաճաղըմ , եախօտ պէնի նէ՞
եաբաճազլար տէյի տիւշիւնմէեէ պաշլատըմ :

16

Ֆիլիբ . - Ֆիլվադը պու պիր նաղիք մէսէլէ օլտուղու հալտէ , նէ սուրէթլէ հալլ վէ ֆաուինէ մուվաֆֆադ օլտունուզ :

Անտրէ . - Սօն սընըֆըն իմթիհանընը տախի բարլադ սուրէթտէ վիրիպ , պունտան սօնրա տէրսլէրիմին սայքի մէյվէտար օլմասը սրրասը կէլմիշ օլտուղու հալտէ , մէքթէպին թաթիլի էսնասընտա , պիր սօֆատա տօլաշարըրմ սրրատա , թէնէֆֆիլսիսանէտէ պիր քիմնէնին պէնի կէօրմէք իսթէտիկինի խապէր ալտըմ :

« Տէրհալ , վալիտէմ օլտուղունու քէշֆ եախօտ զանն իթտիկիմ էսրարի , լէհճէսի սօլուզ , քէնտիսի սարը , վէ էլպիսէսի սիեահ գատըն օլտուղունու մէմուլ իլէ , դալպիմ չարբմանա պաշլատը , վէ թէնէֆֆիլսիսանէտէ գօշտում իսէ տէ , իւմիտիմ պօշա չըգտը , զիրա գատըն եէրինէ , կիւզէլ չէհրէլի պիր տէլիգանլը կէօրտիմ :

« - Միւսիւ , - տէտի պու կէնճ ատէմ պանա , - պէն , Բարիստէ , Պէլչաս սօգաղընտա , մուգավէլաթ միւտիլի Մ. Ֆ . . . նին պաշ քեաթիպիեիմ : - էֆէնտիմ թարաֆընտան սիզէ խապէր վիրմէտէ կէլտիմ քի , սիզ պիր տախի ալտէթ իթմէմէք իւզրէ պու մէքթէպտէն չըգաճագսընը : - Աղիմէթինիզ , մէքթէպին միւտիլինէ պիւտիլիլմիշ տիլ : Իմտի , վադըթ զայպ իթմէհէրէք , քէնտիսինէ էլվէտա իտին , վէ պէնիմէ պէրապէր իտարէլսանէմիզէ կէլին : Պունտան պէօլլէ , ալէմտէ իշղալ իտէճէկինիզ վադիեթէ տայլը , էֆէնտիմ թարաֆընտան սիզէ պաղը մուհիմ թէպլիզաթ վուգու պուլաճագ տըր :

« Միւսիւ պարօն , պու իսթար իւզէրինէ թէտարի-

քեաթըմը սէրիան իճրա իթտիկիմի պէտան իտէր իսէմ, պու պապտէ սիդի թէաճճիւպտէ պըրագաճաղըմը մէմուլ իթմէմ: - Ֆիլվադը օն տագըգա: զարֆընտա սանտըղըմը հաղըրլատըմ, վէ պէշ տագըգատա տա մէքթէպին միւ-տիրինէ էլվէտա իթտիմ: Մէրգում, հագգըմտա իզհարը թէվէճճիւհլէ, պէնտէն սյըրլարըղընա էսէֆ, վէ միւսթագ-պէլիմին բարլադ օլաճաղընը: զանն իթմէկէ սէպէպի պու-լունտուղու հալտէ, պու խուսուստա արղը թէմէննիեաթ իլլէտի:

« Մուգավէլաթ միւտիրինին քեաթիպի պիր արա-պա կէթիրմիշ օլտուղունտան, պու արապա, մէքթէպին գարուսունտա պէքլէեօրտու: Սանտըղըմը պու արապաեա վաղ իթտիքլէրի կիպի, պիղտէ պունա ըաքիպէն, Պէլշաս սօգաղընա կիթտիք:

« Մուգավէլաթ մուհարրիրի, պէնի խայրխահանէ սու-րէթտէ գապուլ իթտի, վէ ֆէվգէլատէ մէրագլէ պանա տիգգաթ իթմէքտէ օլտուղունու պիսուհուլէ կէօրտիւմ:

« - Միւսիւ, - տէտիմ պու զաթա, - պուրատա պէն-տէնիղէ պաղը մուհիմմ թէպիղաթընըղ վուգու պուլա-ճաղընը խապէր ալտըմ: - Էկէրչի քիմ օլտուղումու սէօյ-լէրսէնիղ, պիլխասաա քէնտիմի պաթթիեար աոտ իտէ-ճէկիմի սիղտէն սէթը իթմէմ:

« - Միւսիւ վէ աղիզիմ եէնի միւշթէրի, - տէյի մէր-գում պանա կիւլիւմսէեէրէք ճէվապ վիրտի, - սիղին տի-րաեթ ու ֆէթանէթ սահիսի օլտուղունուղու ֆէվգէ-լատէ մէտհ ու սէնալէր իլէ պանա սէօյլէտիլէր: - Պինա-պէրին, Էկէրչի վէլատէթ քեաղըտընըղ պիւսպիւթիւն զայպ օլմամիշ իսէ, պու քեաղըտտա, պաղը մահղուրլար պու-լունտուղունու էլպէթթէ անլամըշսընըղ տըր:

« Պէն տէ, քէնտիսինէ էվվէթ տէյի ճէվապ վիրտիմ:

« - Մալիւմիւմ օլմաեան սէպէպլէրլէ հագգընըղտա հիւսնի թէվէճճիւհլէրի վէ ալէագալարը պուլունան պաղը

քիմնէլէր, - տէյի մուգավէլաթ մուհարրիւրի իւրվէթէն տէրմիտան իյլէտի, - իշպու վէլատէթ քեաղըտընըն քիֆանէթ սիզլիկինին եախօտ դայպընըն եէրինի տօլտուր մագ իւղըէ, պաղը թէտապիր իթթիխազ իթմիշլէր տիր, - իշթէ, խասսէթէն սիզին իշին իթալեատա սաթըն ալընմըշ օլան Սան-Րէմօտաքի քիւչիւք միւլքիւն հէօճճէթլէրի պունլար տրր: - Անճագ շուրանը արզ ու պէեանէ պօրճլուեում քի, պու միւլքտէն ասլա իրատ ալընմագ, վէ վասիյեթնամէտէ սէյֆիեէ իսմի միւլքէլլէֆիլլէ պէեան դըլընմըշ օլան պու պինատա, քիմնէ իգամէթ իտէմէլ:

« - Տիմէք տիր քի, պու պիր սէրվէթ տէյիլ տիր, տէտիմ կիւլէրէք:

« - Խա՛յր, շիւքհէսիզ տէյիլ տիր, - տէյի քեղալիք մուգավէլաթ միւտիրի կիւլէրէք ճէվապ վիրտի, - լաքին քանէսինտէ պին ըիալ իսթիգրազ իտէպիլէճէք օլտուղու նուզ պու քիւչիւք միւլք, սահիպինէ, էվվէլճէ իթալիա գանչէլէրիասընա թէէտիեէ իտիլմիշ օլան պիւեիւք պիր վէրկի մուգապիլինտէ, մարքի տը Սան-Րէմօ իսմ վէ իւն վանընը հայիզ օլմագլըգ իսթիեաղընը իթա իթմէքտէ տիր քի, պունոււնտա մագպուզ սէնէտի, իշթէ միւլքիւն հէօճճէթլէրիլլէ պիրիքտէ օլտուղու հալտէ, ազ պիր ֆայիտէ տէյիլ տիր:

« - Խուսուսիլլէ տիկէր պիր իսմ պուլունմագսա, տէտիմ եավաշ սէտա իլէ:

« Շիմտի, միւսիւ մարքի, - տէյի մուգավէլաթ միւտիրի աէվամ իթտի, ղանէթ ճիտտի պիր թարզտա, - իշպու ալթը պին ֆրանգլըգ պանգնօթ ու ախզ իթտիկինիզ տայիր պիր մագպուս սէնէտի իմզա իթմէքլիկինիզ իգթիւղա իտէր:

« - Պու մէպլազ, պէնիմ իշին, ալթը պին ֆրանգլըգ սէրմանէ՞ մի, եօգսա ալթը պին ֆրանգլըգ իրա՞տ մը տրր, տէյի սիւալ իթտիմ:

« Մուգավէլաթ միւտիրի . - Էմրի ճէտիտէ տէկին , այտա ալթը պին ֆրանդ ալաճագսընըղ : - Հէր օթուղ կիւնտէ , մունթազամէն , սիղէ իքի պին ըիալ վիրէճէեիմ քի , սէնէտէ եէթմիշ իքի պին ֆրանդ տիմէք տիր :

« Պէն . - (Շաշըրարագ .) Փագաթ պու ճէսիմ սիր բա-
րա տըր :

« Մուգավէլաթ միւտիրի . - Փիլվագը պու պիր կիւ-
ղէլ ազչէ տիր , զիրա իշպու սէնէտէ եէթմիշ իքի պին ֆը-
րանդ , եիւզտէ պէշ ֆայիղլէ պիր պուշուգ միլիօն ֆրանդ
սէրմանէեէ եագըն տըր :

« Պէն . - Պու սէրմանէեէ կիւնիւն պիրինտէ մայիք օ-
լաճա՞ղմըեըմ :

« Մուգավէլաթ միւտիրի . - Պիր աղ էվվէլ սէօյլէտիմ ,
թէքրար իտէրիմ , պու խուսուստա զէրրէ գատար մա-
լիւմաթըմ պուլունմամագտա տըր :

« Պէն . - Եախօտ չէօյլէ սէօյլէեէլիմ , սիղ սըրը սագ-
լամանա մէճպուրսունուղ :

« Մուգավէլաթ միւտիրի . - Էկէրչի պանա էսրար սէօյ-
լէնմիշ օլսա իտի , օ էսրարը քիմնէեէ պիտիրմէղ իտիմ , վէ
պու սըրատա , « ճէվապ վիրէմէմ » տէյի պէեան իտէր ի-
տիմ . հալպու քի շիմտի , սատէճէ « պիր չէյ պիլմէմ » տի-
եօրում քի , տօղրուսու տա պու տուր :

« Պէն . - Հիչ տէյիլ իսէ , պու այլըգ թախսիսաթըն
պիրտէն պիրէ գաթթ օլունուպ օլունմանաճաղընը տա՞ մը
պիլմէզսինիզ :

« Մուգավէլաթ միւտիրի . - Իլք սէնէսի թէմամիյլէ
պէնիմ էլիմտէ օլտուղունտան , օն իքի այ գաթթ օլուն-
մանաճաղընա էմինիմ : - Լաքին պունտան տահա ուզուն
միւտտէթ իչին սէօղ վիրէմէմ : Շու գատար քի , շիւպհէ-
սիզ զանէթ զէնկին օլան , վէ չօճուղլուղունուղտան պէ-
րու սիզի գանըրտըղը կիպի , պու կիւն տախի ալէմ իչին-
տէ սիզէ պիւեիւք պիր մէվզը թէտարիք իտէն քիմնէնին ,

պիրտէն պիրէ սիլի թէրք իտէճէկինի մէմուլ իթմէմ: Պու-
նունլա պէրապէր պու կիպի տտի թախմինլէր, էսասլարը
նէ դատար մանթըդա մուվաֆըդ կէօրլունսէ, հագըգէթ
եէրինի թութ մանեադլարը սահիհ իսէ տէ, գավիէն զանն
իտէրիմ. քի, միւսթագ. պէլէ, էնտիշէ իլէ նալար իթմէնիզէ
հիշ պիր ճիտտի սէպէպ պուլունմամագտա տըր: Շիմտի,
սիզէ իյի պիր նասիհաթ վիրմէքլիկիմէ միւսաաաէ իաէր-
միսինիզ:

« Պէն. - Շիւպհէսիզ:

« Մուգավէլաթ միւտիրի. - Հէր կիւնա շոյեանը թէէս-
սիւֆ իհթիմալին միւմքին մէրթէպէ էօնիւնիւ ալմագ իւզ-
րէ, վիրէճէկիմ նասիհաթ ա սիւլուք իթմէքլիկինիզ քեաֆի
տիր: - Սիզ հէնուզ կէնճ չաղտասընը, լաքին սիզէ պիր
հատտ թայեին օլունաճագ տըր. հալպուքի, կէնիշճէ վէ
սէֆա իլէ էօմիւր կէչիրմէքլիկէ, գարշը դօնուլմազ սու-
րէթտէ իսթիտատընը պուլունմասը տա թապլի տիր: Մն-
ճագ, եէթմիշ իքի պին ֆրանդ թախսիսաթ տա, պիւեիւք
պիր մէպլաղ տըր: Պու ագչէնին նըսֆընը սարֆ իտէրէք,
եաշանսպիլիրսինիզ վէ բարա սագլանսպիլիրսինիզ: Գու-
սուրունու պիր թարաֆա դօնուն, պանա թէսլիմ իտին,
պէն անը մաղսլութճա սագլարըմ. շէօյլէ քի, պիր գաշ սէ
նէտէն թախսիսաթընը քէսիլսէ պիլէ, օլտուդճա պիր
սէրմանէ սահիպի օլտճաղընըղտան, իհթիեաճաթը պէյ-
թիեէնիզի պիլա էնտիշէ թէտարիք իտէպիլիրսինիզ:

« Պու նասիհաթըն դահէթ ագիլանէ օլտուղունու պէ-
հան, վէ պունա սալիք տէ օլմասամ, պու խուսուստա
միւքէմմէլէն տիւշիւնմէեի վատ իթտիմ:

« Պատէհու մուգավէլաթ մուհարրիրինին պանա վէր-
տիկի ալթը պին ֆրանդլըդ պանդնթու ալըպ, ճնտան
սօնրա քէնտի մալիմ օլան Սան-Րէմօ իսմիլլէ պիր գըթա
մագպուզ սէնէտի իմգալատըմ:

« Պու սուրէթլէ մուգավէլաթ մուհարրիրիկի նէզ-

տինտէն մուֆարադաթ իտէճէկիմ սըրատա , մէրգում պէ-
նի ալըդօնուպ շէօյլէ սէօյլէտի .

« - Միւսիւ մարքի , զաթընըզա պիր դաչ չիֆթ սէօ-
զիւմ տահա վար տըր : Հագդընըզտա պունճա սախավէթ-
լէրտէ պուլունան մէճհուլ քիմսէ , մէքթէպլէրէ մախսուս
օլան սաքին վէ մունթազամ էօմիւրտէն չըգար չըգմազ , պիր
դաչ կիւն պիլէ , պիր թազըմ օթէլլէրին շամաթալը վէ ին-
թիլամսըզ էօմիւ տախիլինտէ իմրարը էվգաթ իթմէնիդի
իսթէմէմէքտէ տիր . օ օթէլլէրտէ քի , թէսասիւփլէ էն
մուխաթարալը սէրսէրիլէրին գարչըսընա չըգմազլըզ , իհ-
թիմալտէն պաեխտ տէյիլ տիր : - Գաթիէն պիր մահէլլտէ
եէրլէշմէքիկին միւշքիւլ թէֆէրուաթըլլա պիզաթ քէն-
տինիզ մէշղուլ օլապիլէճէկինիզ զէմանա տէկին , սիզին ի-
չին նէվիմա պիր իզամէթկեահ . քիրալանմըշ վէ էշեա իլէ
տօնատըլմըշ տըր : - Պու իզամէթկեահ , Բրօլանա սօգաղըն-
տա քեային պիր ալթ տայիրէ իսէ տէ , սիզէ միւնասիպ տիր :
- Իչթէ , պու իզամէթկեահըն ատրէսիլլէ , իւշ պլըդ քիրա
բուսուլասը , վէ անախթարը պունլար տըր : - Հէր վէճհլէ
քէնտիսինէ մէսուլ օլտուղում պիր խըզմէթքեար , պու ազ-
շամ էմիլինիլէ թապի պուլունահագ տըր : - Պու պիր ա-
զըլը ուշագ օլտուղունտան , վէ Բարիս էօմիւնիւն քեաֆ-
ֆէյի էսրարընա վագըֆ իտուկինտէն , միւրահաաթ իթ-
մէնիզ միւրահահ օլան , վէ սիզին թէճըլպէսիզլիկինիզի
սուի իսթիմալ իթմէեէճէք պուլունան թիւճարը սիզէ
կէօթէրէճէք տիր . . . Էկէրչի պէնիմ սիզէ ֆայիտէմ օ-
լապիլիր , վէ պանա տախի իհթիւտընըզ օլուր իսէ , կէ-
լիպ պէնի պուլուն . հէր վագըլթ վէ մա էլմէմունիյեէ էմ-
րինիզէ մունթաղըր պուլունահաղըմը չիմտիտէն վատ ի-
տէրիմ :

« Պու սէօզլէրտէն սօնրա , օլ ինսանիեէթլի մուգավէ-
լաթ մուհարրիրի նէղտինտէն մուֆարադաթ իթաիմ , վէ
ահապա իլեհա մը կէօրիւեօղում տէյի տիւշիւնէրէք , Բը-

բովանա սօգաղընտաքի իդամէթկեհահըմա աղիմէթ իյլէ-տիմ:

Ֆիլիբ . - Հագըգէթէն աղիլ տօսթում, պէօյլէ հէր շէյին էվվէլճէ տիւշիւնիւմէսի, շալըլաճադ հալ տիր . . . Պու շէյլէրտէ մութլադ սուրէթտէ պիր վալիտէնին էլի պուլունմասը քէշֆ օլունուեօր:

Անտրէ . - (Եսվաշ վէ մահգունիեթպախշ պիր սէտա իլէ, վէ քէնտի քէնտիեէ սէօյլէնիւմէսի:է .) Վալիտէ՞մ մի . . . վալիտէ՞մ մի . . .

Ֆիլիբ . - Հէմտէ իյի պիր վալիտէ . . .

Անտրէ . - Նէ՞տէն իյի օլուեօր . . . զէնկին տիմէքլիկի-նիլ տահա միւնասիպ տիր . . . էկէրշի վալիտէմ իյի օլմուշ օլսա իտի, էկէրշի հագըգէթէն պէնի սէվսէ իտի, քէնտի-սինի պանա կէօսթէրի իտի:

Ֆիլիբ . - Սիլ իսթէտիկինիլ կիպի սէօյլէեօրտունուլ ամմա, պաղալըմ պիշարէ գատընճըղալ սէրպէ՞սթ մի տիր:

Անտրէ . - Մուղայիրինի զանն իթտիրէճէք հիշ պիր իսպաթ եօգ տուր:

Ֆիլիբ . - Աղիլիմ Անտրէ, ֆիքրինիլէ գօնուն քի, սիլ պիր իսթա էվլատըսընըլ, Վալիտէնիլ հէմ զէնկին վէ հէմ տէ ասըլգատէ պուլունմուշ տուր: էկէրշի եալընըլ զէնկին օլան էսնաֆ ֆամիլեալարա մէնսուպէ օլմուշ օլսա իտի, սիգէ պիր իւնվան վէրտիրէն իշպու իթալիան միւլքիւնի-սիզին իշին սաթըն ալտըրմագլըղը տիւշիւնմէլ իտի: - Էս-նաֆտան օլան մատամ Տիւպուա, մատամ Տիւքիւի, մա-տամ Լընուար, եախօտ մատամ Լըպէօն, եիկիրմի միլիօն սահիպլէրի օլսալար, եինէ սիլի թէէմին իտէրիմ քի, կիլ-լի սուրէթտէ տօղան էվլատլարընը մարքի իթմէքլիկի ասլա տիւշիւնմէլլէր:

Անտրէ . - Գապիլ տիր:

Ֆիլիբ . - Եալընըլ գապիլ տէյիլ, իսպաթ տախի օլուն-մուշ տուր: Հէր նէ հալ իսէ, տէվամ իտին:

Անտրէ . - Տէվամընը տէրք խտէպիլիրսինիզ , պէն իսէ , պունտան իլէրիրսինի զիեատէսիլէ մուխթասար գըլածաղըմ : - Թապիաթիլէ մուգալէլաթ մուհարրիրինին օ կիւղէլ նասիհաթլարընտան հիչ պիրիսինէ սալիք օլմատըմ . քէնտիսի տէ իսթիֆատէ իթմէեէճէկիմի անլատըղընտան , անլէրի պիլ տահա թէքրար իթմէտի : Զէֆը ու սէֆա էօմըրիւ տիւմանը , զիհնիմի թէքմիլէն իհաթա իտիպ , ֆուրթունանըն՝ գուրումուշ պիր եաքրաղը տիւշիւրտիւկիւ կիւպի , պէնի տէվիրտի :

« Շէօյլէքի , Բրօլանս սօգաղընտաքի իգամէթկեահըմ , աղ վագըթտա պանսա պիւթիւն պիւթիւն ղայրը քեաֆի կէօբիւնտիւ :

« Պինսպէրին պուլունտուլումուղ օթէլի քիրալաերպ , էչեա իլէ թէֆրիշ իթտիրտիմ : Շու հալտէ , տէօրթ աթըմ , իքի արապամ , իւշ խըղմէթքեարըմ վէ պիր գաշ մէթրէսւլէրիմ վալ տըր :

« Աղիզիմ պարօն , պէնտէն տահա իյի անլաեապիլիրսինիզ քի , եէթմիշ իքի պին ֆրանդ իրատ եախօտ տահա տօղրուսու թախսիսաթ , պու գատար տէպտէպէ վէ տաւրաթա էլիլիրէմէղ իտի :

« Աղիլանէ Էարէքէթին գալմըշ օլան սօն շէօլէսի , վէ տօղրուլումուն պաղը ատէթլէրի , պիւտճէմի , իյի ֆէնսա մուվաղէնէյի կէթիրտիլէր . շէօյլէքի , հէման իքի ուճու պիրլէշտիրէպիլիպ , եալընըղ պաղը էհէմմիեթսիզ իսթիգըաղլար ագտ իլէտիմ :

« Պիր տէֆա տա , գումարտա իգպալիմ եալէր կիթտիկիլինտէն , մօպիլեամըն պէտէլինի հէման բէշին ագչէ իլէ էօտէեէպիլտիմ :

« Մուհարէպէ էանասընտա պիր կէօնիւլիւ ֆըրգաեա տախիլ օլտում , վէ մէճպուրի վագը օլան թասարրուֆում իլէ , աթլարըմըն վէ արապալարըմըն պէտէլլէրինի թէէտիւէէ իլէեէպիլտիմ :

« Հասըլը իւշ սէնէ սէքիզ այ կէշտի : - Կէրչի օն բարա պիլէ պիր թարաֆա գօհամատըմ, լաքին պիւեհիւք պօրճլար տա իթմէտիմ : - Սլաճագլըլարըմա օն իքի պին ֆրանգտան զիեատէ պօրճում եօգ իտի . անպէր իսէ , պէնի թագեիգ իթմէեիպ , գօլայլըլըմ օլտուգճա , պօրճլարըմը էօտէեօրտում :

« Հագգըմտա խայրիսա՛ օլան քիմնէնին , - էրքէ՞ք մի գատը՞ն մը պիլմէմ , - սախավէթինին նիհաեթի կէլէպիլէճէկինի ապա տիւշիւնմէեօրտում : Հաթթա պու ֆիքրի , ապէս , մուճիպի իսթիհզա վէ գապուլէ զայրը շայեան օլմագ իւզրէ տայիմա քէնտիմնէն թէպիտ իտէր իտիմ :

« Հէման պունտան տէօրթ մահ մուգատտէմ , եանի չըդան սէպտեմբեր Վ տէ , պէր միւթատ Պէլշաա սօգաղընա կիտիպ , գարթըմը մուգավէլաթ մուհարրիրինէ թագտիմ իթտիմ :

« Մ. Ֆ . . . տէրհալ պէնի գապուլ իթտի իսէ տէ , քէնտիսինի հէր վագըլթքի սիմասընտա կէօրմէտիմ : Մահզուն , ֆիքրի մէշղուլ , վէ թասալը կէօրինտիւ : Լաքին հէր կիւն , մուգավէլաթ մուհարրիրէրինին շախսի եախօտ ֆամիլեաճա թասալարը օլմագ թապիի իտուկինտէն , մէրգումուն հալինէ էվվէլ էմիրտէ էհէմմիեթ վիրմէտիմ :

« Մուգավէլաթ մուհարրիրի , քէնտիսինէ ուղաթտըղըմ էլի թուլտու , վէ պիր ճէնագէ ալաէընա տավէթլի օլան քիմնէլէր , միւթ էվէֆանըն խանէսինէ կիթտիքլէրինտէ , անըն էն եագըն ագրապալարընըն էլինի նէ՛ եօլտա թուլթարլար իսէ , մէրգում տախի օ եօլտա էլիմի սըգտը :

« Պու սըրատա ապա թէպէսսիւմ իթմէեօրտու . - Պէն տէ , թէպէսսիւմիւմիւն , տօտագլարըմըն իւղէրինտէ պուգ կիպի տօնտուղունու հիսս իթտիմ :

Ֆիլիբ . - Օ անտէ պաղը մէրթէպէ էնտիշէ հիսս իթ-
մէկէ պաշլատընը, տէյի՞լ մի :

Սնտրէ . - Եվվէթ , վէ պիր աղ սիւքիւթ տէն սօնրա ,
մուգավէլաթ մուհարրիւրի եէնիտէն էլիմի սըգարագ , « ճէ-
սուր օլուն » տէտի :

« - Նէ՞ վար , տէյի սիւալ իթտիմ :

« - Սգիգիմ , պունտան պէօյլէ սիղէ հիշ պիր շէյ թէս-
լիմ իտէճէք տէյիլիմ :

« Պու պիր շէտիտ տարպէ օլտուղունտան , սարսը-
տըղըմը հիսս իթտիմ , վէ շիւպհէսիզ լէհճէմ սօլտու :

« - Ճէսուր օլուն , - տէյի մուգավէլաթ մուհարրիւրի
թէքրար իթտի , - իհթիմալ քի թախսիսաթընըղըն վիրուտ
իթմէմէսի , սատէճէ պիր կէճիքմէքտէն իլէրի կէլմէքտէ տիր :

« - Էօյլէ օլտուղունու գալիէն զանն իտէ՞րմիսիսիզ ,
տէյի սիւալ իթտիմ :

« - Պէն հիշ պիր շէյի գալիէն զանն իթմէտիկիմ հալ-
տէ , պու սէօյլէտիկիմէ ինանմագլըղըմը նա՞սըլ իսթէրսի-
նիզ : Անճագ գապիլ տիր քի թախսիսաթընըղ աւնուտուլ-
մուշ օլտուն , տէյի մուգավէլաթ մուհարրիւրի ճէվապ վիրտի :

« Պէն . - Սանտըղընըղտա պիր սէնէլիք բէշին թախ-
սիսաթըմ ե՞օգ մու տուր :

« Մուգավէլաթ մուհարրիւրի . - Խա՛յր , չիւնքի իքի սէ-
նէ տիր քի , թախսիսաթընըղ պանա պէհէր այ վիրուտ
իթմէքտէ տիր :

« Պէն . - Սօն վագըթլարտա նա՞սըլ վիրուտ իսիւօր-
աու :

« Մուգավէլաթ մուհարրիւրի . - Այըն իսիթամընտան ի-

քի իւշ կիւն վէ պազէն տէ ետընըդ պիր կիւն էվվէլ: Պի-
նապէրին պու սապահ, հալէա թախտաթընըզըն կէլէ-
ճէկինի մէմուլ իտիեօրտում: Հալպու քի ետըն կէլմէնէ-
ճէկինի քիմ պիլիր:

« Պէն տէ իւմիտսիզ պիր հալտէ պաշըմը սալլաեա-
րագ, - Մէմուլ իթմէմ, տէտիմ, վէ Սլլահ պիլիր օնտան
սօնրա նէ կիպի պիր իզլթիրապը տէհչէթիչթիմալ պէնի
իսթիլա իթտի:

« Մուգավէլաթ մուհարրիրի, պու հալիմի տէրք իտէ-
րէք, - Պու կիւն պէքլէտիկինիզ ալթը պին ֆրանգ հէր
հալտէ լազըմ մը իտի, տէյի սիւալ իթտի:

« Պէն. - էվվէթ, հէր հալտէ լազըմ իտի, տէյի ճէ-
վապ վիրտիմ:

« Մուգավէլաթ մուհարրիրի. - Տիմէք օլուր քի, տէօրթ
սէնէնէ եազըն միւտտէթ զարֆընտա, էլինիզէ կէչէն իքի
եիւղ ալթմըչ պին ֆրանգտան պիր թարաֆա ազչէ դօեա-
մատընըզ, տէտի:

« Պէն. - Խալը, օն բարա պիլէ պիր թարաֆա դօեա-
մատըմ, տէտիմ:

« Իշթէ, աղիղիմ սլարօն, շու սըրատա մուգավէլաթ
մուհարրիրի պէնի լաեըզըլլա թէքտիր իտէպիլիրքէն, քէն-
տիսի, քիպարտան պիր զաթ օլտուղունտան, պու հալիմ
տէն իսթիֆատէ իթմէնիպ, հաթթա քէմալը նէզաքէթ
իւզրէ, ֆազաթ էօտիւնճ օլարագ, պանա պիր ատէա
պին ֆրանգըզ պանդնօթ վիրտի:

« Լաքին պէն պու ազչէնի, հէր նէ գատար նաղի-
քեանէ պիր թարղտա վէրիմէքտէ իտի իսէ տէ, գապուլ
իթմէնիպ, մուգավէլաթ մուհարրիրի ին իտարէխանէսին-
տէն մուֆարագաթ իյլէտիմ:

« Մէրգում, սօն տէֆա պէնիմէ թօգալաչտըղընտա,
- էկէրչի հիսապընըզա ազչէ կէլիր իսէ, անինտէ սիզէ խա-
պէր վէրիրիմ, տէտի, ֆազաթ հիչ պիր ազչէ կէլմէտի:

« Պու սըրատա , պէնիմ իչին պիր հարեքէթի մագու-
լանէ՝ երկիրմի տէօրթ սաաթ զարֆընտա հալիմի իսլահ իյ-
լէմէք , մօպիլեամը , աթլարըմը վէ արապալարըմը սաթըպ,
հէր շէյի ազչէեէ թահվիլ իթմէք , խըզմէթ.քեարլարըմը
եօլա գօյմագ , վէ իգամէթ իթտիկիմ օթէլի պիր տիկէրի-
նէ քիրալամագտան իպարէթ իտի :

« Հալ պու քի պէն , պօշ պիր իւմիա իլէ եաշամագտա
օլտուղումտան , պու շէյլէրաէն հիչ պիրինի եարմաարմ : -
Պէօյլէ պիրաէն պիրէ վէ պիւսպիլթիւն ունուսուլնագլը-
ղըմ միւմքին օլմաարղը , վէ կէլէճէք այ ալթը պին ֆրանդ
եէրինէ օն իքի պին ֆրանդ ախղ իտէճէկիմ խուսուսըն-
տա քէնտիմի գանարըմագտա , եախօտ տահա տօղրուսու
գանարըմաեա չալըշմագտա իտիմ :

« Պինաէն ալէյհ , եաշամագլըղըմին թարղընը ասլա
թէպտիլ իթմէտիմ : Շու գատար քի , ալտըղըմ շէյլէրին
պէտէլինի հէման բէշինէն վէ նագտէն էօտէմէքիկիմ
միւթատըմ իքէն , պօրճլար իթտիմ , վէ միւտտէթի էօմ-
րիւմտէ իլք տէֆա օլարագ պաղը տէյն սէնէտլէրի իմլա-
լատըմ :

« Տէօրթ այ կէշտի , վէ թախսիսաթը սապըգամաւան
պիր էմարէ կէօրիւլէմէտի :

« Օնտան սօնրա արթըգ օլ խուսուստա իւմիտ էսէրիմ
դալմաեըպ , պէսպէլի , չօճուղլուղումտան պէրու իւղէրի-
մէ նէղարէթ իտէկէլմիչ օլան մէճհուլ քիմնէնին պէնի թէրք
իթմիչ իտուկինի միւլահաղա իյլէտիմ : - Իհթիմալ քի պու
մէճհուլ քիմնէ , տիւչարը զարուրէթ օլմուչ , եախօտ էօլ-
միւշ իտի :

« Սլաճագլըլարըմ պաշ գալտըրմաեա իպթիտար իթ-
տիլէր : - Մուպաշըրլար՝ օթէլին եօլունու էլէ ալտըլար : -
Ուֆագ ալաճագլըլար՝ թէհամնիւլ օլունմագ պիր հալէ
կէլտիլէր : - Հէր նէ գատար խըզմէթ.քեարլարըմա ասլա
պօրճուլմ էօգ իտի իսէ տէ , պու ճիւմիլէ իլէ անլէրին եիւ-

զիւնտէ տէ Էնտիշէ վէ շիւպհէ Էսէրէրի կէօրիւմէքտէ իտի : - Սնլէր տէ հազգըմտա թէրէտտիւտէ պաշլամը իտիլէր :

« Նամուսլու վէ միւթէպէր պիր ատէմ օլմատըղըմը քէնտիմ տախի անլաեօրտում. շիւնքի թէէտիեէ իտէմէեէ-ճէկինի պիլէրէք, պիր թաղըմ պօրճլար իտէն ատէմին հալի նէ ուլրէթտէ նազչ իտիւմէք լաղըմ տըր, վէ պէօյլէ պիր քիմսէեէ նա՛սըլ նամուսլու վէ միւթէպէր տէնիլէ-պիլիր :

« Թէնպէլլիք, տարաթ ու տէպտէպէ վէ զէֆք ու Էյլէնճէ եօլլարընտա քէսպ իթմիշ օլտուղում ատէթլէրտէն դաթիէն ֆէրաղաթ իթմէկէ միւդթէտիր օլմատըղըմը պէն տէ հիսս իտիեօրտում : - Չալըմանեա ճէսարէթիմ օլմատըղը կիպի, եաշաեապիւմէք իշին նէ եօլտա չալըշապիլիր իտիմ :

« Պու հալտէ Էօլմէեէ գարար վիրտիմ, վէ ազիզիմ պարօն, Էկէրչի սիղ օլմասա իտինիղ, շու սաաթտա պու գարարըմ իճրա օլունաճադ իտի :

« Պէնտէն իթիրաֆըմը իաթէտինիղ, իշթէ իթիրաֆըմ պու տուր : Պունտան պէօյլէ Էօմիւմիւն հիքեաեէսինի պէնտէն տահա իյի պիլիրսինիղ, Հիշ պիր կիւնա սուի թէէսսիր, վէ շամաթանը մուճիպ օլմանարագ, շու թէհամիւլ օլունմաղ Էօմիւրտէն պէնի գուրթարաճադ օլան րէվօլվէրի գուլագ թօղումտան իրագլաթմանըլա, հազգըմտա պիր խըզմէթ իթմիշ օլտուղունուզա Էմի՛նմիսինիղ :

Փիլիր. - Էվվէթ, պու խուսուստա Էմին օլտուղում կիպի, տիկէր պիր խուսուստա տախի գաթիէն Էմինիմ :

Անտրէ. - Հա՛նկը խուսուստա :

Փիլիր. - Հէր շէյի պանա սէօյլէմէտիկինիղ խուսուստա :

Անտրէ. - Փագաթ, Էէմին իտէրիմքի . . .

Փիլիր. - (Անտրէնին սէօղիւնիւ քէսէրէք.) Նի՛շին Էէ-

մին խոհեմէքսինիդ : - Շիւպհէսիդ սիդ միւսթագիմ վէ սա-
տէտիլ պիր կէնճսինիդ, լաքին պու սըրատա եանըլտըղը-
նըղը սիդէ իսպաթ խոհեմէեիմ : - Էկէրչի եալընըղ տալաթ
ու սէֆա արզուլարը, վէ չալըչմագլըգտան նէֆրէթ, վէ
ասի պիր էօմիւր իլէ եաչամագ գօրդուսու, սուի գաստ
թասավիւրուեա սիզի սէվգ իթմիլէր իսէ, սէվկիւլիւ էվ-
լատըմ, սիդ պիր ալչագ ատտ օլունմալըսընըղ. հալպու քի
էօլէ տէյիլինիդ :

Անտրէ . - (Լէհճէսի սօլարագ .) Հադգըմտա սայիր նէ՞
շիւնա զաննընըղ վար տըր :

Յիլիբ . - Մատտէ՝ զաննտան իսպարէթ օլմանըպ, հա-
դգէթ տիր : Պիւեիւք պիր մէյեուսիեթ ֆիքրինիդի իս-
թիլա իթմէքլէ, սիզի էզմէքտէ օլտուղունտան, քէնտինիդի
թէլէֆէ գարար վիրմիլսինիդ : - Պու մէյեուսիեթին իսէ,
չէտիտ, ֆագաթ սիզճէ իւմիտսիդ պիր աչգ ու սէվտատան
ղայրի սէպէպի եօգ տուր : - Սիդին իլէ սէվկիւլիւնիւղ ա-
րասընտա պիր կիրտապ գազըլմագտա տըր : Փադըր հալ
պիրտէն պիրէ իւղէրինիդէ չէօքէրէք, վէ ասըլգատէկեան
գաբուլտընը սիզէ գաբաեարագ, պու կիրտապը տահա-
ղիեատէ տէրինլէթմէքտէ տիր : - Քէնտի քէնտինիդէ, -
« Վիգօնթէս տը կրանլիէօ՝ էն պիւեիւք ասըլգատէկեան-
տան օլան մարքի տը Սան-Րէմօեու պէլքի սէվէր . . . ֆա-
գաթ պիր իտարէլսանէտէ պին ըիալը կիւճ իլէ գազանան
վէ սուրէթա քէնտիսինի սահիպ սէրվէթ կէօթէրէն պիր
ֆագիրէ աթֆը նաղար խոհեմէղ : Իմտի, պու հաչտէ եա-
չամագտան իսէ, էօլմէք էվլէա տըր » տէտինիդ, վէ մա-
լիւմ օլան գօմէտիաեը տիւշիւնտիւնիւղ իսէ տէ, պու գօ-
մէտիանըն մագսէտի իճրա օլունաճաղը սըրատա, պէն եա-
նընըղտա հազըր պուլունարագ, հարէքէթի վագըանըգա
մանի օլտում :

Մ. տը Գրուա-Տիէօ՝ պու եօլտա իֆատէի հալ իթտի-
կի սըրատա, պիր գաչ տագըգա էվվէլ սօլմուշ օլան Անտ-

րէնին եանագլարընտա ֆէվգէլատէ պիր դըղարթը միւշահէտէ օլունմագտա իտի :

Անտրէ . - Լաքին սիզ ատէմի գօրդ ութ ուեօյսունուղ : Ինսանըն , քէնտիսինտէն պիլէ կիզլէմէք իսթէտիկի շէմի : սիզ անըն ըուհունտա օգուեօյսունուղ : - Անագա պիլ քէն րամէթ սահիպի միսինիզ :

Ֆիլիբ . - Խալը , եալընըզ թէճըիւպէ սահիպիեմ : Տիգգաթ իթմէքլէ , հէր շէյի անլաուրմ :

Անտրէ . - Ֆադաթ սիզէ քիմ սէօյլէտի քի . . .

Ֆիլիբ . - Մատամ տը Կրանլիէօնէ տիվանէ կիպի աշըգ օլտուղունո՞ւղու մու :

Անտրէ . - Էվվէթ :

Ֆիլիբ . - Քիմ մի պանա սէօյլէտի . աճայի՛ պ , սիզ սէօյլէտինիզ :

Անտրէ . - Լաքին նէ՞ վագըթ սէօյլէտիմ :

Ֆիլիբ . - Սէվկիւլիւ էվլաարմ , սիզ պիր սատէտիլ կէնճսինիզ : - Հէր կիւն , արապանըղտա , լաեըգըյլա կիզլէնմիշ օլմանարագ , օթէլ տը Կրանլիէօնին գարշըսընտա իքի սաաթ գատար տուրուպ , վիգօնթէսին տիշարը չըգմագընա պէքլէնէն , վէ պատէհու Պուա տը Պուլօնեըտա , մէզպուրէնին կէզլկէսի մագամընտա պրգասընտան կիտէն սիզ տէյի՞միսինիզ , վէ հէր ագշամ օլ կէնճ գատընը գօյլամագ , վէ էկէրչի զէվճի անը թէաթրօնա կէօթիւրիւեօր իսէ , պնի թէաթրօտա , պէնեուաղ լօթունտան անը սէյր իթմէք իւզըէ , մէզքիւր գօյլամագ թէշէպսիւսիւնէ թէքրար պաշլաեան սիզ տէյի՞միսինիզ . պունլար մալիւմ օլմաղլէ պէրապէր , գալպինիլին էսրարընա վագըթ իտուկիմաէն տօլաեր նա՛սըլ թէաճճիւպ իտիեօյսունուղ : - Էկէրչի գալպինիլին ահվալինի պիլէմէզսէմ , օլ վագըթ թէաճճիւպ օլունմագ կէրէք տիր : Շու գատար քի , աշըգ օլմանըղտա պիլ պէյիս եօգ տուր . եալընըզ սէվտիկինիզ գատընը թէհլիքէնէ իլգա իթմէքտէն սագընըն :

Անտրէ , պիր միւտտէթտէն պէրու պաշընը էյմիշ ի-
քէն , պիրտէն պիրէ պաշընը եօգարը գալտըրըպ ,

— Սիզ հէր շէյի պիլինօրսունուզ . . . հէր շէյի անլա-
մըշընըզ . . . քէշֆի իթմիշտինիզ , վէ լաքին պէնի հարէքէթ
ու գարաշըմտան կէրի տուրտուրտուղունուզ հալտէյ եաշա-
եապիլէճէկլմի զանն իտէ՞րմիսինիզ , տէտի :

Յիլիր . - Բէք իյի եաշաեապիլիրսինիզ :

Անտրէ . - Նէ՞ մադսէտ , վէ Նէ՞ իւմիտլէ :

Յիլիր . - Մէսուտ օլմադ մադսէտ վէ իւմիտիյլէ :

Անտրէ . - Իսթիհաալը նազապիլ պիր մադսէտ . . . վա-
հի իւմիտ . . . չիւնքի ստատէթիմ , ատէթա րիւեա վէ լա-
եալ գապիլինտէն շէյ տիր :

Յիլիր . - Պու րիւեանըն , պու իմէեալին սահիհլիք օլ-
մասընա չալըշըն :

Անտրէ . - Պունուն միւմքին օլտուղունու զանն իտէ՞ր-
միսինիզ :

Յիլիր . - Գալիէն իսթէեէն իչին , հիշ պիր շէյ միւմ-
քինսիզ աէյիլ տիր զանն իտէրիմ :

Անտրէ . - Մասամտը կրանլիէօ պէնի թանըմազ պիլէ :

Յիլիր . - Թանըեաճազ տըր :

Անտրէ . - Պարզ իտէլիմ քի , չալըշաճազ պիր խըզ-
մէթ , պիր իշ պուլտում , օլ բարլազ ասըլգատէլիկէ մէն-
սուպէ օլան գատըն՝ եաշամազ իչին չալըշմազ մէճպուրի-
եէթինտէ պուլունան պիր պիշարէեի քէնտի գուլիպէսի
տէրունինտէ նա՞սըլ թանըեաճազ տըր :

Յիլիր . - Խըզմէթ վէ իշ արամաեա աալա իհթիեաճընըզ
եօգ տուր : - Եաշամազլըղընըղըն թարզը տէօրթ սէնէտէն
պէրի հէր Նէ իսէ , եինէ էօյլէ գալաճազ տըր : - Սիզ , օթէ-
լինիդի , աթլարընըզ , խըզմէթքիարլարընըզ , վէհասըլ
հէր շէյի մուհաֆազա իտէճէքսինիզ :

Անտրէ . - Պու զարի՛պ , օն բարամ օլմատըլը հալտէ ,
պու խուտուստա նա՞սըլ մուվաֆֆազ օլաճաղըմ :

Ֆիլիբ . - Պու խուսուստա էնտիչէ իթմէերն : Պէն զա-
եէթլէ զէնկինիմ . զաթէն պիւերիւք պիր շէյ տիմէք օլմա-
եան պօրճարընըզը էվվէլ էմիրտէ էօտէեէճէերիմ : Խանէնի-
զին մէսարիֆինի տէ տէրիւհտէ իտէրիմ : Պէնտէն, իհթիեա-
ճընըզ տէրէճէսինտէ ազչէ իաթէերն , մէմնուն օլուրում :

Անտրէ . - Հալ պու քի , պու պիր ճիտտի հալ տէյիլ
տիր :

Ֆիլիբ . - Աֆվ իտէրաինիվ , բէք ճիտտի տիր :

Անտրէ . - Սիզ պանա պու շէյի նէ՞ սըֆաթլա եարա-
ճագսընըզ :

Ֆիլիբ . - Սատէճէ տօսթ սըֆաթլալա եարաճագըմ : -
Պիլիրսինիվ քի պէն , պիր պէքեարըմ , ազչէմտէ վար տըր ,
հէմտէ քիւլլիեէթլիճէ ազչէմ վար տըր . . . Հագգընըզ-
տա , պէեանընտան աճիզ օլմագ տէրէճէսինտէ հիւանի
թէվէճճիւհիւմ պուլունմագտա տըր : Պունտան տա գա-
թինաղար , քէնտի միւրատընըզա բազմէն , հաեաթընըզը
տալի գուրթարմըշ օլտուղումտան , իշպու հաեաթընըզը
գօլայլաթմագ , շիմտի պէնիմ իչին , ինքեար վէ բէտտ օ-
լունմագ պիր հագգ վէ պիր վապիֆէ օլմուշ տուր : - Շու
գատար քի , վագը օլան թէքլիֆիմտէն էկէրչի իզղէթի
նէֆսինիզէ խալէլ կէլիեօր իտէ , սիզէ վիրէճէկիմ ազչէլէ-
րի , զայրը մուայեէն վատէլի իաթիգրազ ատտ իտէպիլիր-
սինիվ :

Անտրէ . - Լաքին պանա գարզէն վիրէճէկինիվ մէպ-
լաղը հիչ պիր վագըթտա էօտէեէմէեէճէերիմի պիլիրսինիվ :

Ֆիլիբ . - Իշթէ պունու պիլմէեօրում . . . Սէվկիւլի-
էվլատըմ . սիզ , զաեէթլէ կիւզէլ վէ կէնճ պիր տէլիգան-
լըսընըզ . . . Էլպէթթէ կիւնիւն պիրինտէ բարլագ պիր իզ-
տիվաճա մուվաֆֆագ օլարագ , սէրմանէերի վէ ֆայիլլէ-
րիմի , ալաճագընըզ թրախումա ազչէսինտէն էօտէեէպի-
լէճէքսինիվ :

Անտրէ . - Գուլպիմի քեամիլէն պիր տիկէրինէ հասը

Իթմիշ օլտուղունու պիլտիկինիդ հալտէ, պանա պիր իղտիւ-
վաճտան պահա իթմէքիկինիդ զարիպ տիր:

Ֆիլիբ. - Պիղզաթ օ սէվկիւլիւնիւզ իլէ նիշին էվլէնէ-
մէեէճէքսինիդ:

Անտրէ. - Ա՛հ պարօն, նէ՞ տիւօրսունուզ: Պու սէօյ-
լէտիկինիդ՝ տտէթա տիվանէլիք տիր: Զէվճի օլտուղունու
ունութտունսւզ մու, անը օրթատան մա՛հվ մը իտիւօր-
սունուզ:

Ֆիլիբ. - Վիզօնթ աը կրանլիէօ՝ զէվճէսինաէն դըրդ-
պէշ դըրդ ալթը եաշ զիեատէ պիւեիւք տիր: Իմաի, կիւ-
նիւն պիրինտէ վիզօնթէս, հէմ զէնկին, վէ հէմ տուլ օլա-
ճադ տըր:

Անտրէ. - (Հէեէճան իլէ.) Ա՛հ, էկէրչի տուլ գալսա
վէ պէնի տէ սէվսէ, արթըդ օնտան սօնրա սէրվէթ ճիհէ-
թինի բէք տէ տիւշիւնմէմ:

Ֆիլիբ. - Օղլում, բէճա խէրիմ, օլ պիր տիւնեանա
մախսուս օլան պու ֆիքիլլէրի թէրք իտին:

Բարասըզ աշգ ու. սև.վտա՝ պիր խասրալըզ տըր:

«Պու սէօղիւ, էկէր եանըլմազ իսէմ, մէշհուր պիր շա-
յիր իրատ իթմիշ տիր. զանն իտէրիմ քի, պու թապիրին
եալընըզ պիր եախօտ իքի քէլիմէսինի թէպտիլ իտիւօրում.
հալպու քի, ֆիքրի տօղրու տուր... Հէր նէ հալ իսէ,
միւսթէրիհ օլուն, իշլէր սըրասընտա թէրթիպ օլունաճադ
տըր. մատտէ եալընըզ ուղլաշմամըղտա իտի: Մատէմ քի
ուղլաշտըզ իսէ, պիւա թէքէլիւֆ իսթէտիկինիդ գատար
պէնտէն ադչէ ալապիլիւսինիդ: - Իյի խաթըրմա կէլտի,
տօսթում Ժօրթ թրէթանը թանրըսընըզ, տէյիլ մի:

Անտրէ. - Էվվէթ, թանըրլմ. ֆազաթ պու սիւալ-
տէն մադսէտ նէ՞ տիր:

Ֆիլիբ. - Զիւնքի բէվիշի հալէ նէղարէն... օթէլ տը
կրանլիէօնիւն գտրուլարընը օ սիզէ աշաճադ տըր:

Մենտրէ . - (Հայրէթլէ .) Օ° մու , պիր րէսաւմ մը պա-
նա պու խըզմէթ տէ պուլունաճադ տըր :

Ֆիլիբ . - Պու րէսաւմ պիր ասըլզատէ տիր . . . գօնթ-
տը թրէթան տըր , վէ պու գօնթ տը թրէթան տա , վի-
գօնթ Մըման տը Կրանլիէօնիւն է'ն եազըն խըսըմը տըր :
- Շիմաի նէ° տիմէք իսթէտիկիմի անլաեօրմուսունուզ :

18

Նազլ իթտիկիմիզ պու վադըալարըն զուհուրա կէլմէ-
սինտէն թաղըիպա ալթը մահ ադտէմ , Մենտրէ տը Սան-Րէ-
մօ , չօդ տէֆա դաբալը օլան Մընիւ-Բլէզիր նամ թէա-
թրօտա գօմէտիա օեուըալընտա բօլ իճրա իտէն պիր գը-
զը սէվէր իտի :

Էսմէր րէնկլի վէ մատմուաղէլ Պօրմօզ իսմինտէ օլան
պու դըզ , Բիւի-քի-Շանթ նամ օեուըտա , քէնտի բօլունու
սուրէթի մաթլուպէտէ իճրա իթմէլէ , Ֆէվգէլատէ չէօհ-
րէթ գաղանմըլ իտի :

Վադաա մէրգումէնին պու բօլու , իքի սաթըրտան վէ
իքի պէյիթտէն իպարէթ իտի իսէ տէ , քէնտիսինին ճաղի-
պէթիլէ պէրտպէր հիւանի հարէքէթի օլ տէրէճէտէ իտի
քի , սահնէեէ կէլիւ կէլմէզ , թէաթրօնուն իլէրիսինտէ
օթուրան պազը կիւզէլ տէլիգանլըլար թարաֆընտան շիտ-
տէթլէ ալգըլլանըր իտի :

Մատմուաղէլ Պօրմօզ , թապիեաթտան կիւզէլ , պիչլմ-
լի վէ շիք պիր օեուընճու օլմսորլլա , քէնտիսինէ , մահիեէ
եիւզ ֆրանգ թախիս օլունմուշ իտի , վէ իքի եիւզ լուի

ալթունու գըյմէթինտէ, օլտուգճա, ճինս պիր աթա գօշուլու վիզթօրիա արապաուրյլա թէաթլօնա կէլիր իտի :

Անտրէ տը Սան-Բէմօ, ծն պէշ կիւն գաաար պու գըզ իլէ իւլֆէթ իթտիքօնէն սօնրա, մալիւմ օլմանան սէպէպէ մէպնի, անը թէրք իտէմէմէքտէ, եախօտ քէնտիսի, մէզպուրէ թարաֆընտան թէրք օլունմամագտա իտի :

Բարիս ալէմինին զէնտօթլարը իչինտէ, կէօզլէրինտէ թէք պիր կէօզլիւք, վէ սէթրիլէրինին գօրչա եէրլէրինտէ պիր իֆթիխար նիշանը ալէամէթի օլան, վէ քէնտիլէրինէ, աշգ ու սէվտատան աահա զիեատէ պահալը տիւշէն պիր թագըմ. քիւլֆէթլէրտէն եագալարընը դուրթարամանան շաշգընլար բէք չօդ տուր :

Յուլիս այընըն պիր ադչամը, մէզքիւր թէաթրօ հէնուզ աշըլարագ, պիր իքի լուպիեաթլնտա հասըլ օլան մուվաֆիազըյեթէ ըաղմէն, օեուհնճուլարտան պիրինին նամիզաճըլը վէսիլէսի, ֆագաթ աահա աօղըուսու, սըճագլարտան սօլտեը թէաթրօեա ճէմիյեթ կէլմէեէրէք, հասըլաթըն ճիւզի պուլունմասը սէպէպիլլէ, իշպու թէաթրօ թաթիլ իթմիշ իտի :

Օ կիւնիւ, էօյլէտէն սօնրա, մատմուաղէլ ֆօրմօզ, Անտրէեէ խիթապ իտէրէք,

— Պէնի, Մուլէն-Բուժտա թաամ իթմէկէ կէօթիւրէճէքսին. թաամտան սօնրա, ճանպաղիանէեէ կիտէճէեիլ, վէ պու կիւն ճումաա իրթէսի օլտուզունտան, ճանպաղիանէտէն տէ Մապիլլէ աղիմէթ իտէճէեիլ : Պու կիւն օրատա զանէթ շիք պիր ճէմիյեթ պուլունուր, տէտի :

Իմտի, սաաթ սէքիլ սուլարընտա, մէրգում տէլիգանլը իլէ թէաթրօ օեուհնճուսու օլան գըզ, Անթէն նամ մահէլլտէ քէպլին պիր լօգանթանըն պիրինճի գաթընտա, պիր օտատա եալընըզճա օթուրմուշ օլուպ, վագըլթլարընը կէչիթմէք իւզըն, մուարաղա իթմէքտէ իտիլէր :

Օ կիւնիւ հալա զանէթ սըճագ օլտուզու ճիհէթլէ,

ազնամբար տախի պօղուլմագ տէրէճէսինէ կէմիշ իտի : — Հավանքն հերարէթի իսէ , մատմուտղէլ ֆօրմօղուն սինիր-լէրինէ զաթէն թէէսսիր իթմիշ իքէն , Անտրէնին զարար-սըզճա պիր լաթիֆէսի տէ , մերդումէեի պիւպիւթիւն թահ-րիք իթտիկինտէն , մէզպուրէ , լտեղդըլա , թէրպիեէ կէօր-միւշ օլմտեան գըղլարա մախտուս օլտուղու իւղրէ , ֆէվ-գէլատէ հիտտէթլէնտի , վէ գատէհինի , տէրունինտէ պուլունան իշկի իլէ պերապէր , մերդում տէլիգանլընն եիւզիւնէ տօղրու ֆըրլաթտը իսէ տէ , իսապէթ իթտիրէ-մէտի , վէ քէնտիսի շաբգասընը ալըպ , չիտտէթլէ գա-բուեու դաբաեարագ օտատան տիշարը չըգտը :

Անտրէ , եալընըզ գալտըզընտա , ֆէրրահլըզ հիսս իթ-տիկինի միւպէյեին պիւեիւճէք պիր նէֆէս ալարագ ,

— Ուղուրլար օլտուն մատմուտղէլ , քեաշքի պիր տա-խի ալտէթ իտէմէզսէն , տէտի :

Պատէհու մերդում տէլիգանլը , բէնչիրէնին քիւչիւք պալգօնունա կիտիպ , տիրսէկինի տաեաթարագ օթուր-տու , վէ ֆիրարէյի մէզպուրէեի տիւշլւնմէեէրէք , դար-չըսընտա պուլունան պաղչէտէ , եէշիլ եաբրագլար իլէ եա-բըլմըշ օլան օտալարըն կէօրիւմէեէ շայեան մէնզարէսինի , վէ կարսօնլարըն , էլլէրինտէ եէմէք թապագլարը օլարագ , վէ չօգ տէֆա անլարընըն թէրլէրի պու թապագլարըն տէ-րունլէրինէ ադարագ , պաղչէտէ կիտիպ կէլտիքլէրինի սէյր ու թէմաշա իթմէկէ պաշլատը :

Պիւեիւք աղաճլարըն արասընտան աքս իտէն կիւզէլ պիր միւզիգանըն սէտասը տախի , մերդումա խօշ պիր հալ-տէ թէէսսիր իթմէքտէ իտի :

Օլ էսնատէ , օրթալըզ դարարմագտա օլուպ , Սէն նէհրինտէն էսէն պիր ըիւզկեար , եաբրագլարը ճիւզիճէ թահրիք իթմէքլէ , աղաճըզ սէրինլիք հասըլ իթմէքտէ իտի :

Անտրէ , պու եալընըզըզընտան մահղուղ օլտուղու

հալտէ, հէման եարրմ սաաթ գատար օրատա վագրթ հէ-
չիրտի, վէ պատէհու մէսարիֆինին հիսապընը իսթէեիպ,
թէսվիեէ իթտիքտէն, վէ սիկարասընը եագտըգսան սօն-
րա, օրատան մուֆարագաթ իյլէտի:

Մէրգուամուն արապաճըը, արապա իլէ քէնտիսինէ
պէքլէեօրտու: Իմտի, Անտրէ կէլտիկինտէ, արապաճը,

— Միւսիւ մարքի, պիր աղ էվվէլ ճանպաղխանէեէ
կէօթիւրմիւշ օլտուղում մատմուաղէլ ֆորմաղ, զաթընըղը
պէքլէմէքտէ օլտուղունու սիղէ պէեան իթմէքլիկիմի լէճա
իթտի, տէտի:

Անտրէ, ումուղլարընը չէքէրէք, եալաչ սէտա իլէ,

— Պէքլէմէքտէ օլտուն, տէյի իֆատէ իթտի, վէ ա-
րապաճըընա, ահէսթէ ահէսթէ արգասընտան կէլմէսինի
էմի իլէ, քէնտիսի Շանղ-Էլիղէտէքի գօնսէր պաղչէսինէ
տօղրու իլէրլէտի: — Սէտաըը իշիտիլաիկինի պիր աղ եօ-
գարըտա պէեան իթտիկիմիղ միւղիգա, պու մահէլլտէ
չալընըեօրտու:

Հէր նէ հալ իսէ, Անտրէ, պիր պիլէթ ալարագ, գա-
վալիէսի օլմանեան հէր գատընըն կիրմէսի մէմու օլան մէղ-
քիւր պաղչէեէ կիրտի, վէ պիր մահէլլտէ օթուրտու:

Մէրգում տէլիգանլը, ալէսսէվիյիէ զիեատէ էյլէն-
ճէլի մահէլլէրտէ պուլունմագլըղը ատէթ իթմիշ օլտու-
ղունտան, էվվէլ էմիրտէ պու պաղչէեի բէք քէյֆլի պուլ-
մատը իսէ տէ, ալրտէն պիրէ կէօղիւնէ ճալիպ պիր նէսնէ
իլիշմէքլէ, կէօղլէրի գամաչտը: Չանն իտէրսին քի օլ զէ-
մանա տէկին կէօրմէմիշ վէ խաեալ տաիի իթմէմիշ օլտու-
ղու տէրէճէտէ կիւղէլ պիր մախլուգ, քէնտիսինի պաղթէ-
թէն ճէլպ իթտի:

Շէօյլէքի, ուղուն պօյլու, պիչիմլի, վէ սաչլարըյլա
սագալընըն աղարմըշ օլմասընա ըաղմէն, քէնտիսի հէ-
նուղ տինճ վէ էալապը՝ սիննինէ միւնասիպ պիր սուրէթ-
տէ օլան պիր ինթիեար, գօլթուղունա, օն եէտի օն սէ-

քիզ չաղլարընտա, տիպէր, պոյլու պօսլու, թէնի պէ-
հազ վէ սաշլարը սարը պիր գըզ օլարադ, Անտրէնին եա-
նընտան կէշտի:

Պու կէնճ գըզ, բէվիշի հայինաէն բէտէրի դանն օլու-
նան օ իհթիեարըն դօլթ ուղունա կիրմիշ օլուպ, մալի կէօզ-
լէրինին թաթլը պագըշընը մերգումա աթֆ իթտիկի սը-
րատա, տօտագլարը նաղիքեանէ աշըլարադ, ինճու կիպի
տիշլէրի միւշահէտէ օլունմադտա իտի:

Անտրէ, մերգում իհթիեար իլէ մէզպուրէ արասըն-
տա ճէրէեան իտէն շու սէօղլէրի իշիթտի:

— Ժէրմէն, էվլատըմ, պիր խայլի վագըթ տըր քի,
աեագտա պուլունուեօրսունուզ, եօրուլմատընըզ մը:

Կէնճ գըզ տախի, թաթլը պիր թէպէսսիւմ իլէ,

— Եօրուլմաեա պաշլաեօրում, տէյի ճէվապ վիրտի:

Իհթիեար. — Սրապամըզա ալտէթ իթմէմիդի արզու
իտէրմիսինիզ:

Կէնճ գըզ. — Խա'յր, բէճա իտէրիմ պիր միւտտէթ
տահա տուրալըմ: Միւղիգանը ֆէվգէլատէ սէվլէրիմ:
Պունտան պոշգա շու ճէմիյեթտէն տէ խօշլանրեօրում:
Հաթթա իսթէրսէնիզ, գօնտէրին սօնունա գատար կիթմէ-
հէլիմ:

Իհթիեար. — Էվլատըմ, սիզ պիլիրսինիզ քի, պէն սի-
զին հէր իսթէտիկինիզի իսթէրիմ: Էվվէթ, կիթմէեէլիմ,
ֆագաթ պու ագշամ պիր խայլիճէ վագըթ կէղմիշ օլուու-
ղումուզտան, պիր ազտա շու մահէլլտէ օթուրալըմ:

Իհթիեարը մերգում, պու սէօղլէրի սէօղլէեէրէք, Մ.
աք Սան-Տէմօնուն օթուլմուշ օլուուլու մահէլլ եագընըն-
տա պուլունան պօշ իսկէմլէրի կէօթէրմէքտէ իտի:

Պէօղլէճէ կէնճ գըզ, սըրթընը Անտէեէ չէվիրէրէք
օթուրտուղունտան, անճագ, բէֆիգիլլէ լագըրտը իթմէք
իւղրէ էեիլտիկի սըրատա, մերգում տէլիգանլը, մէզպու-
րէեի եանտան կէօրէպիլմէքլէ մէմիուն օլմագտա, վէ սա-

յիր վագրթլարտա , անըն կիւղէլ պոյունա պօսունա , ճալիպ ումուզլարընա , վէ կիւղէլճէ թէրթիպ վէ թէզեին իտիլմիշ օլան սարը վէ կիւմրահ սաչլարընա պագմագլա իքթիֆա իթմէքտէ իտի :

Անասլա պու տէլիգանլը , նի՛չին պու գըզը կէօրմէքտէն սայքի մէֆիթուն օլմուշ իտի . նի՛չին գալպի , պիրտէն պիրէ պիր էլէքթրիք զիեասըյլա եանարագ , օլ անէ տէկին քէնտիսինտէ հիսս իտէկէլինմէմիշ օլան զարիպ պիր հէեէճանը հիսս իթմէքտէ իտի : Էկէրչի պիր քիմնէ պու սիւալլէրի քէնտիսինէ իթսէ իտի , շիւպհէսիլ Անտրէ , ճէվասլ վիրմէքտէ միւշքիւլաթ հիսս իտէճէք իտի :

Հէր նէ իտէ , գօնսէր խիթամ պուլտու :

Օրքէսթրօնուն սօն սէտասը գաթթ օլունուր օլունմաղ , խալգ թէլաշլա գաբուլարա սէյիրթտի , զիրա շուրասը շայեանը աիգգաթ տրր քի , թէլաշ իտէճէք հիշ պիր սէպէպլէրի պուլունման , վէ քէնտիլէրինէ քիմէսնէ պէքլէմէեէն , վէ մուղիգա տինլէմէք , եախօտ պիր մէնզարէ սէյր իթմէք իւզրէ մէմնունէն պիր սաաթ տահա օթուրմանա ըաղը օլան սէյիրճիլէր , օրքէսթրօ թաթիլ օլունտուղունտա , եախօտ մէնզարէ խիթամ պուլտուղունտա , պիր տագըգա պիլէ զիեատէ տուրմագ իսթէմէեիպ , հէման աճէլէթէն պուլունտուղլարը մահէլլէրտէն տիշարը չըգմանա պագարլար :

Պու գատար թէլաշըն սէպէպի նէ՛ օլտուղու սիւալ իտիլիր իտէ , պիլ պունա պիր մանէա վէ իյզահաթ վիրէմէեիլ : Նալընըվ վուգուաթըն պէեանըյլա իքթիֆա իլլէրիլ :

Հալ պու քի , զիքր իթտիկիմիլ իհիթիեար իլէ եանընտաքի կէնճ գըզ , պու ումումի գայտէտէն միւսթէօնա օլտուղլարընտան , շէօյլէ քի գարդաշալըգա կիրիշէրէք , շունուն պունուն տիւրթ իւշտիւրմէլլինտէն խօշլանմատըգլարընտան , ճէմիյեթիլն քիտմիլէն տաղըլմասընտան սօն-

րա մահէլլի մէգքիւրու թէրք իթտիլէր : Պուշլարըն արդա-
սընտան տա , Անտրէ աը Սան-Բէմօ չըգտը :

Պաղչէնին գաբուսունտա , ֆրանսըգքեարի էովապ ,
եանի գըսսա բանթալօն , վէ բիւսկիւլլիւ աեադ գապը կի-
եխնմիշ օլան պիր խըզմէթքեար պէքլէմէքտէ օլտուղու ճի-
հէթլէ , պու խըզմէթքեարըն վագը օլան պիր իշարէթի
իւզէրինէ , աչըգ պիր ֆայթօն կէլտիկինտէն , իհթիեար ի-
լէ կէնճ գըզ պու ֆայթօնա օթուրտուլար : Սէյիս օլան
մէրգոււմ խըզմէթքեար , արապանըն գաբուսունու գաբա-
տըգտան սօնրա , արապա եօլա չըգտը :

Անտրէ տախի քէնտի ֆայթօնունա րաքիպէն , եու-
լարը քէնտի էլինէ ալտը , վէ իհթիեար իլէ կէնճ գըզըն
րաքիպ օլմուշ օլտուղլարը արապանըն արգասընտան վէ
պիր ազ ուզագտան , պիր միգտար գաթը մէսաֆէ իթմիշ
իքէն , էօնտէքի արապա , Սէնթ-Օնօրէ վարըշընըն է'ն կիւ-
ղէլ օթէլլէրինտէն պիրինին քէմէրի ալթընա կիրիպ , նա-
պէտիտ օլտու :

Մ. տը Սան-Բէմօ , իրթէսի կիւն մէգքիւր օթէլ հագ-
գընտա մալիւմաթ ալաճաղընա էմին օլտուղունտան , վէ
ղաթէն պաշը տա աթէշ կիպի եանմագտա պուլունտու-
ղունտան , արապասընը կէրի չէվիրտի : Անճադ տօղրուճա
իգամէթկեահընա ավտէթ իտէճէք եէրտէ , Շանղ-Էլիղէ
սէմթինէ միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իտիպ , եարը կիճէ-
տէն պիր սաաթ սօնրաեա գաւար , Պուլօնեը օրմանընըն
խալի եօլարընտա տօլաշտը :

Մէրգոււմ , եարը կիճէտէն պիր պուշուգ սաաթ սօն-
րա , խանէսինէ ավտէթի սըրաւա , տայիրէսի բէնչիրէլէրի
արգասընտան պիր ըշըգ կէօրմէքլէ , նէրտիվէն պաշընտա
քէնտիսինէ պէքլէմէքտէ օլան խըզմէթքեարընա ,

— Յայիրէմտէ պիր քիմնէ մի վար տըր , տէյի սիւալ
իթտի :

Խըզմէթքեար . - Էվվէթ , միւսիւ մարքի :

Անտրէ . - Քի՞մ տիր :

Խըզմէթքեար . - Մատմուաղէլ Ֆորմոզ տուր :

Անտրէ , ճան սըղընթըսը հարէքէթի իպրազ իլէ , ա-
րապաճընա ,

— Աթլարը արապատան չէօզմէեին , տէտիքտէն սօն-
րա , եօգարը չըգտը :

Մատմուաղէլ Ֆորմոզ , Մ. տը Սան-Րէմօնուն , քէնտի-
ոյլէ պուլուշմադ իւզրէ ճանպողխանէնէ կէլմէտիկինի
կէօրմէսի իւզէրինէ , զաթէն սինիրլէրի թէսկին օլմուշ օլ-
տուղու կիպի , պիրտէն պիրէ մէրգում իլէ գաթը ալէա-
դա իթմէսի տէ , քէնտի մէնաֆիի ճիւզիեէսինէ տօգունա-
ճաղընը տիւշիւնմիւշ իտուկինտէն , գաթը ալէադա վէ
միւնասէպաթ իթմէտիքտէն պաշգա , հէման սէօնմիւշ կի-
պի օլան աթէշի աշդ ու մուհապպէթի եէնիտէն բարլաթ-
մագլըզա գարար վիրտի :

Մէզպուրէ , կէնճ օլտուգտան պաշգա , հագըզի կիւ-
ղէլլիքտէն զիեատէ , չէյթանի պիր հիւնի ճէմալէ տէ մա-
լիք օլտուղունտան , թուալէթինի , Անտրէնին կէօնլիւնիւ
ճէլպ իտէճէք եօլտա թէրթիպ իթտի , վէ ֆիլվադը թէաթ-
րօ օեունճուսու օլան պու գըզ՝ Անտրէի , եախօտ պիր
տիկէրինի օլսուն , իաթէտիկի անտէ , պաշտան չըգարմագ-
լըզ իզթիտար վէ ճազիպէթինի հայիզ իտի :

19

Հագրագէթէն մատմուաղէլ Ֆորմօզուն , մէրդում տէ-
լիգանլը մարքիեի ճէլպ խտէպիլմէք իգթիտարը պուլուն-
մագոտա խտի իսէ տէ , եալընը պիր խուսուս՝ մէրդումէնին
օլ պապատէքի մուվաֆֆադըյեթինէ սէատ չէքէպիլըր ի-
տի : Շէօյլէքի , Անտրէ տը Սան-Բէմօ , իքի սաաթ էվվէլ
Շանդ-էլիզէտէքի դօնսէրտէ վազը օլան թէսսաթիլինտէն
պէրի , մատմուաղէլ Ֆորմօզ Հագրընտաքի աչգ ու սէվտա-
սընա էհէմիլիէթ վիրմէմէկէ պաշլամըշ խտի :

Պինապէրին Անտրէ , քէնտի տայիրէսինէ չըգարագ ,
թէաթրօ օեունճուսու օլան պու գըզը կէօրտիւկիւնտէ ,
պուլվար Հօսմանտտա իգամէթ իթտիկի խանէսինէ պիր
ան էվվէլ ալտէթ իյլէմէսինի , սուրէթի նաղիքեանէտէ ան-
լաթտը , վէ իլալէթէն տախի ,

— Յայթօնում , սիդի խանէնիզէ կէօթիւրմէք իւզրէ
աշաղլտա պէքլէօր : Եարըն սապահ , սիզէ քիւչիւք պիր
պէրկիւզար կէօնտէրէճէեիմ . ումարմ .քի խօշնուտ օլա-
ճագսընը : Իմտի , կիճէնիզ խայր օլուոն , տէտի :

Մատմուաղէլ Ֆորմօզ . - Վա՛յ , պէնի գօվուեօրմու-
սունուզ :

Անտրէ . - Խա՛յր , նի՛չին գօվաեըմ : Եալընը խանէնի-
զէ ալտէթ իթմէնիզի բէճա իտիեօրում :

Մատմուաղէլ Ֆորմօզ . - Սգիդիմ , սիդ պիր պաեաղը
ատէմսինիզ :

Անտրէ . - Հէրնէ իսթէրսէնիզ , օլմաեա բաղընըմ . լա-
քին Հայվանլարըմը աշաղլտա ուզուն միւտտէթ պէքլէթ-
մէմէնիզի բէճա իտէրիմ :

Մէրդումէ , նէ՛ ճէլպ իթմէք Էօլույլա վէնէ՛ հիտտէթ-
լէ տալասընը դաղանոսմաեաճաղընը անլասարագ , կիւլմէկէ

պաշլատը , վէ օտատան տիշարը չըգտըղը սըրատա ,

— Ֆադաթ ազիզիմ , կէօնտէրէճէկին պէրկիւզարըն
պիւսիւնէք օլմատընը արղու իտէրիմ , տէտի :

Անտրէ , Փայթօնուն հավլիտէն տիշարը չըգտըղընը
իշիթտիկինտէ , մէսրուրէն ,

— Ուֆ , տէտի :

Մարբի ար Սան-Րէմօ , օ կիճէ բէք ազ ոււեուտու , վէ
իրթէսի կիւն , էօյլէտէն էվվէլ , եանան Ֆօպուր-Սէնթ-Յ-
նօրէ սօգաղընա կիտիպ , իւք ագչամը կէօրմիւշ օլտուղու
օթէլին դարըսընտա վագը պիր անթիգաճը տիւքքեանը-
նա կիրտի , վէ պաղը ճարօն էմթաաորընը թէտգիգ իտէ-
րէք , տիւքքեանճը դարը իլէ շու եօլտա կէօրիւշտիւ :

Անտրէ . - Դարըստաքի շու կիւզէլ օթէլին սահիպի
քիմ տիր :

Անթիգաճը դարը . - Մ . վիգօնթ տը Կրանլիէօ տիր :

Անտրէ . - Կէնճ պիր ատէմ տիր , տէյիլ մի :

Անթիգաճը . - Խա՛յր , միւսիւ . հաթթա Բիբինճի վէ
իւշիւնճիւ տէրէճէլէրտէ կէնճլէրտէն տէ տէյիլ տիր :

Անտրէ . - Տիմէք օլուր քի , պանա կէօթէրտիքլէրի
քէնտի օղլու տուր :

Անթիգաճը . - Շիւպէսիզ սիզի ալտաթմըշլար , միւ-
սիւ , չիւնքի Մ . տը Կրանլիէօ էվլի օլմատըղընտան , էվլա-
տը եօգ տուր :

Անտրէ . - Էկէրչի պու ճէսիմ պլինատա եալընըղ իգա-
մէթ իտիեօր իտէ , հալինէ էսէֆ իտէրիմ :

Անթիգաճը . - Խա՛յր , եալընըղ իգամէթ իթմէզ :

Անտրէ . - Էօյլէ մի :

Անթիգաճը . - Քէնտիսինին պիւսիւթմէքաէ օլտու-
ղու մատմուաղէլ ժէրմէն տը Րանտալ նամ էօքսիւզ գըղ
տալսի պու օթէլտէ իգամէթ իտէր : - Մ . տը Կրանլիէօ
պու գըղը քէնտի էվլատը մագամընտա սէվէր : - Մատ-
մուաղէլ ժէրմէն զանէթ տիւպէր , զարիֆ վէ ճալիս պիր

գրգ տըր : Քէնտիսի չօդ տէֆա պուրաեա կէլիւ : Ճիճի պիճի շէյլէրի սէվտիկինտէն , պէնտէն չօդ շէյ սաթըն ալըր : Եէնի վէ կիւղէլ պիւր մալիմ օլունճա , անինտէ քէնտիսինէ խապէր վիրտիրիրիմ : Տիւն տալիս պուրաեա կէլտի , վէ պու կիւն քէնտիսինէ կէօնտէրիլէճէք նէսնէեի ինթիխապ իյլէտի իսէ տէ , պու նէսնէնին շէրչիվէսի չիշէքլէրինտէն պիրի պիր ազ թամիր օլունաճաղընտան , հէնուղ քէնտիսինէ իրաալ գըլընմատը :

Անթիգաճը գատըն , պու սէօղլէրի սէօյլէտիկի սըրատա , շէրչիվէսի Սադսօնիա չինիսինտէն օլարագ , ծն սէրիղինճի ասրա մախսուս շէվինէ եաբըլմըչ պիր այինէ կէօսթէրմէքտէ իտի քի , պու այինէնին քէնարլարընտա պաղը չօճուգ թասսիլրլէրինին , եաբմա չիշէքլէր իլէ օյնատըղլարը կէօրիլմէքտէ իտի :

Մ. տը Սան-Րէմօ օլ քիւչիւք այինէեէ պագտըղընտա , իւք ագչամը կէօրմէքլէ հայրան օլմուչ օլտուղու տիլպէր գըղըն թասսիլրինի պունուն տէրունինտէ միւչահէտէ իյլէտիկինի զանն իթմէքտէ իտի : Պատէհու Անտրէ , միւլէսսիր պիր սէտա իլէ ,

— Պու այինէեի գաչա սաթտընըղ , տէտի :

Անթիգաճը . - Պին ֆրանգա , միւսիւ . ֆագաթ եինէ չօդ պահալը տէյիլ տիր : Ձիւնքի հէր նէ գատար մատմուաղէլ թէրմէն բաղարլըգ իթմէղ , վէ վիգօնթ տը կրանլիէօ տէ ֆէվգէլղանէ զէնկին իսէ տէ , պունունլա պէրապէր օ եէթիմէ գըղա սաթտըղըմ նէսնէլէրի միւմքին մէրթէպէ հհվէն ֆիեաթլէ սաթարըմ , տէտի :

Անտրէ . - Հաթթու տիեէպիլիրիմ քի զանէթ ուճուղ սաթընօրսունուղ , զիրա պու այինէնին պին ֆրանգտան զիեատէ գըյմէթի պուլունմագտտ տըր : Իսպաթը տա շուտուրքի , էկէրչի սաթմաեա լաղը օլուր իտինիղ , սիղէ պին պէշ եիւղ ֆրանգ վէրիրիմ : Նէ՞ տէրսինիղ , լաղը օլմուլմուսունուղ :

Անթիգաճը . - Խայր , միւսիւ , թէքլիֆինիզի գապուլ
իտէմէմ : Հաթթա օն պին Ֆրանգ զիեատէ վիրսէնիզ , եի-
նէ ըազը օլամամ :

Անտրէ . - Նի՞չին :

Անթիգաճը . - Ձիւնքի սիզէ սէօյլէտիկիւմ վէճհ իւզրէ ,
պու ալինէ պանա ալիտ տէյիլ տիր : Տիւնտէն պերու մատ-
մուազէլ տը Բանտալըն մալի օլմուշ տուր :

Անտրէ . - Պէքի քէնտիսի պունա օլ գատար մէրազ
վիրմէմիշ տիր : - Խաթէտիկինիզ եօլտա գուլլանմանըլա
միւսաատէ իտիպ իթմէտիկինի սիւալ իտէմէ՞ գմիսինիզ :

Անթիգաճը . - Խայր , միւսիւ , պէն քէնտիսինէ պէօյ-
լէ պիր շէյ սէօյլէեմէմ . քէնտիսիլէ վազը օլան բազար-
լըղմտան տօլաեը էսէֆ իթմիշ կիպի կէօրիւնիւրիւմ : Յա-
գաթ , էկէրչի սիզ պու ալինէեի բէք պէեէնտինիզ իսէ ,
պունուն կիպի պիր տիկէրինի սիզէ թէտարիք իթմէկէ չա-
լըշըրմ , վէ իհթիմալ քի մուվաֆֆազ տախի օլուրում . . .
վազաա պու ալինէլէրնատիր իսէլէր տէ , հիչ պուլունմազ
տէյիլ տիրէր : Նէ՞ տէրսինիզ , պու պապտէ սիզին իչին չա-
լըշաեըմ մը :

Անտրէ , խայր ճէվապը վիրտի , չիւնքի պունա ազ չօգ
պէնգէր տիկէր պիր ալինէնին քէնտիսինճէ նէ՞ էհէմմիե-
թի վար իտի :

Մէրգում , կէօրտիւկիւ պլինէեէ , իւք տէֆա իամինի
իչիթտիկի մատմուազէլ ժէրմէն տը Բանտալըն պիր գաչ
սաաթ օլսուն միւթէսարրըֆ օլմուշ օլտուղու իչին սահիպ
օլմագլըղը արգու իտիեօրտու :

Մարքի տը Սան-Բէմօնուն , ասըլզատէկեան ալէմինտէ
ճէրէեան իտէն ահվալ հազգընտա մալիւմաթը միւքէմմէ-
լէսի պուլունմամսընա , վէ պիւթիւն Բարիս էհալիսինին
պիլտիկի վիգօնթ տը Կրանլիէօեիւ թանրմամսընա պէլքի
թէաճճիւպ օլունուր իսէ տէ , պունտա թէաճճիւպ իտէճէք
պիր շէյ եօգ տուր :

Անտրէ , պիւթիւն էօմրիւնիւ զէֆք ու էյլէնճէհէ հասր իթմիշ օլտուղունտան , ասըլդատէկեան ալէմինէ կիրմէք խուսուսընտա հիշ պիր թէճրիւպէտէ պուլունմամըշ իտի : Շու տա վարքի , պէօյլէ պիր թէշէպպիւստէ տէ պուլունտա , նէթիճէսի շիւպհէլի իտի :

Մէրգուսուն բէք չօգ ասըպպասը եօգ իտի , վէ պիր դաշ մէքթէպ արգատաշլարընտան մատա , ֆահշիւաթ ալէմինտէ թէսատիւֆ իթմիշ օլտուղու պազը տօսթլարըյլա իւլֆէթ վէ միւնասիպէթ բէյտա իթմիշ իտի :

Սէօղիւմիւզիւ խիւլասա իտէլիմ . մարքի տը Սան-Ռէմօ հէր նէ դատար իգպալբէրէսթ պիր քիմնէ տէյիլ իտի իսէ տէ , էօյլէ կէօրիւնիւր իտի : Նիշէլէր , տէրունինտէ ինսան իւքեան իտէմէզ պիր սէյֆիեէնին մահաուլու տիմէք օլան շու իթալիան իւնվանընը , վէ ասը քիմնէեէ մալիւմ օլմանան օլ վարիտաթը ճէսիմէեի շիւպհէլի պուլմագտա իտիլէր : Ֆինապէրին , պու տէլիգանլընըն աշվալի աըիղ ու ամիգ թէտգըղ վէ թահգըղ իտիլտիկինտէ , նէթիճէսինին քէնտիսինէ մուզիրը օլմամասը , մատտէթէն միւմքինսիզ զանն օլունուր իտի :

Կէրշի պու նէթիճէ հագգաըզ իտի , ֆագաթ չի չարէ քի , պունտան դայրի պիր նէթիճէ իսթիհալ օլունամազ իտի :

Հէր նէ հալ իսէ , Անտրէ իչին , Շանգ-էլիզէ գօնսէրինտէքի կէշիրտիկի ագշամ , եէնի պիր էօմրիւն նօգթաի հարէքէթի տիմէք օլուպ , մէրգում , իք կէօրիւշտէ , մատա մուազէլ տը Բանտալա ֆէվգէլատէ տիլտատէ օլմուշ իտի , վէ պու աշգ ու սէվտանա մուգալթէմէթ իթմէմէքլէ պէյապէր , պունուն , միւսթագպէլէն քէնտիսի իչին պիր թահըմ մէյեուսիեէթ վէ քէտէր ու էսէֆ հալլէրի հազըրլա մագտա օլտուղունու ասլա սէթը իթմէեօրտու :

Ֆիւլվազը Անտրէ նէ՞ մէմուլ իտէպիլիը , վէ նէ՞ պէք-լէեէպիլիը իտի :

Քենտիսի պիր վէլէտիղինա օլուպ, մահզա ալէմտէ պիր մէվզը թուլթապիլմէք իչին, քենտիսի իչին պիր իւն-վան սաթըն ալընմըչ իտի :

Հիչ պիր մալի տէ եօգ իտի . զիրա զահիրէն մալիք օլ-տուլու սէրվէթ, հիչ պիր մաղպուլթ եաիօտ հիչ օլմազաս մալիւմ պիր էսաս իւզէրինտէ օլմատըզը ճիհէթլէ, հէման իրթէսի կիւնիւ մահվ օլապիլիր իտի :

Շու էսէֆ օլունաճադ հալտէ, մէրգում, պիւեիւք պիր ֆամիլեանըն գըզըյլա էվլէնմէքլիկի արզու իթմէք կի-պի պիր ագըլսըզլըգտա պուլունապիլիւր մի իտի . եախօտ վիզօնթ տը կրանլիէօեէ թագտիւմ օլունմանեա չալըչապի-լիւր մի իտի :

Փագաթ պունլարը եաբմագտա նէ պէյիս վար իտի :

Էկէրչի Անտրէ, պու թէչէպպիւսիւնտէ մուվաֆֆագ օլմազ, վէ էկէր Մ. տը կրանլիէօ, քենտիսիւնի նէզտինէ դապուլ իթմէք իսթէմէզ իսէ, պունուն, մէրգում իչին պիր մէզէլլէթ վէ մահնուպիւեթի աղիմէ օլաճազը տէրքեար իտի իսէ տէ, պիլաքիս իչպու թէչէպպիւսիւնիւն մուվաֆ-ֆագըյիւեթի թագտիլինտէ իսէ, Անտրէ տը Սան-Ռէմօ ի-չին, Փօպուլ-տը-Սէնթ-Օնօրէտէքի օթէլէ գապուլիւեթին-տէն տահա պիւեիւք պիր սաատէթ վէ իգպալ թասավ-վուր օլունամազ իտի :

Անտրէ, պուրալարընը տիւչիւնաիւ, վէ վէլատէթիւ-նին շայեանը թէէսսիւֆ պիր հալտէ վուգուա կէլիչ օլմա-սընը աճը աճը լանէթլէտի, վէ հիչ պիր չէյ պէքլէմէե-րէք, վէ հիչ պիր չէյ մէմուլ իթմէեէրէք, աֆիօն իչէն, եա-իօտ խաշխաշ եէեէն պազը շարգլըլար կիպի, եավաշ եա-վաշ քենտիսիւնի թէլէֆ իտէկէլէն զէհիրտէն, հէր կիւն, ու-զադտան ուզազա սէրխօշ օլմանեա պաչլատը :

Մ. տը կրանլիէօ իլէ մատմուազէլ ժէրմէն, հէր նէրէ-եէ կիտէրէր իտի իսէ, քենտիսի տէ արգալարընտան կիթ-մէքլէ, էօմրիւնիւ կէչիրիր, լաքին պու սըրատա օլ գատար

տիգգաթլէ վէ կիզլի սուրէթտէ տավրանըր իտիքի, նէ՛ իհթիեար, վէ նէ՛ կէնճ գըզ, մէրգում թարափլնտան հէր զէման թաագիպ իտիլտիքլէրինի կէօրէմէզլէր իտի :

Պիր կիւն, եանի Շանգ-էլիգէտէքի գօնսէր ագչամընտան թագրիպա իքի այ սօնրա, վէ էօյլէն վագըթլարընտա, Անտրէ, պիր աթա սիւար օլմուշ օլտուղու, վէ արգասընտան պիր ուշագ կէլտիկի հալտէ, կիւնտէ պիր գաշքէրրէ օթէլ տը Կրանլիէօնիւն էօնիւնտէն կէչմէքլիկի աւտէթ իթմիշ օլտուղու իւզրէ, Սէնթ-Յօրէ վարըշընա միւթէվէճճիհէն թրօնշէ նամ սօգապտան ահէսթէ ահէսթէ չըգարքէն, Մատլէն քիլիսէսի էօնիւնտէ, պիր չօգ գօնագարապալարընըն տուրմագտա օլտուգլարընը կէօրտիւ, վէ ըէնկլի էլպիսէլէր կիեինմիշ օլան արապաճըլար վէ սէյիսլէր արաւընտա, Կրանլիէօ խանէսինին արապաճըլարընը վէ սէյիսլէրինի կէօրմէքլէ թանըտը :

Շիւպհէսիզ մէգքիւր քիլիսէտէ բարլագ պիր ըէսմի իզտիվաճ իճրա իտիլտիկի, վէ հազըրուն իչինտէ վիգօնթ իլէ կէնճ գըզըն տախի պուլունմալարը միւլահաղասըյլա, Անտրէ, պէօյլէ մէմուլին զայրի պիր ֆըրսաթլա մատմուազէլ տը Րանտալը կէօրէպիլէճէկի մէսէրրէթի իւզէրինէ, գալպի շիտտէթլէ չարբմանեա պաշլատը, վէ աթտան աշաղըրեա էնիպ, հայվանըն եուլարընը սէյիսինէ թէսլիմ իթտիքտէն սօնրա, քէնտիսի, պիւեիւք եօրթու կիւնլէրի կիպի թէզեին վէ թէնվիր իտիլմիշ օլան վէ նէֆիա քիւնլիւք գօգուլարը վէ օրկանօնուն սէտասըյլա իհաթա օլունմուշ պուլունան քիլիսէ գարուսունտան իչերի կիրտի :

Քիլիսէ, պիր չօգ ասըլգատէկեան իլէ տօլմուշ օլուպ, պու գատար զալէպէլիք, ֆիլվագը պիր ըէսմի իզտիվաճտա հազըր պուլունմագ իչին կէլմիշ իտի :

Անտրէ, կիւվէյի իլէ կէլինին տիզ չէօքմիւշ օլտուգլարը մահէլտէն խայլի ուղագտա պուլունտուղունտան, պուլարը կէօրէմէեօրտու : Պունունլա պէրապէր տիւեիւն

սէյր ու թէմաշասը իչին քիլիսէսէ կիթմիշ օլմատըղըն-
տան, կիւվէյի իլէ կէլինի կէօրիւպ կէօրմէմէսինտէ նէ՞ պէ-
յիս վար իտի :

Մէրգուման եանընտա տուրմուշ օլան պաղը կէնճ-
լէր, եավաշ սէտա իլէ կէօրիւշմէքտէ օլտուգլարընտան,
պունլարըն պաղը սէօղլէրի, հէման աշիքեար պիր սուրէթ-
տէ գուլաղընա աքս իթտի : Մէրգուման տէլիգանլըլար,
շէօյլէ տիմէքտէ իտիլէր :

— Կէլին զանէթ տիլպէր տիր . պէնճէ շու իզտիվաճ՝
միւնասիպէթսիզ պիր շէյ տիր :

— Նի՞չին միւնասիպէթսիզ օլտուն :

— Կէլին զանէթ կէնճ օլտուղու հալտէ, կիւվէյիտէ
մուղայիլի օլարագ զանէթ իհթիեար տըր :

— Նէ՞ դարարը վար, էլվէրիբ քի զէնկին տիր : Էկէր-
չի ագչէ իլէ սաատէթ ու իգպալ հասըլ օլապիլիբ իսէ,
պու կէլինին տէ մէսուտ օլաճաղը տէրքեար տըր : Շու տա
վար քի, կիւվէյի քէնտիսինի էյի պագմըշ տըր . . .

— Գըզ իչին տահա ֆէնա եա . . . հէմտէ պու իհթի-
եար կիւվէյինին, գէվճէսի օլան շու գըզը տիվանէ կիպի
սէվտիկի սէօյլէնիեօր :

— Իհթիեարլարըն սօն սիննլէրինտէքի աշգ ու մու-
հապպէթ, ալէսսէվիեէ պու գապիլտէն տիր . . . Տօղլու-
սու պէն պու գըզը աճըեօրում :

— Ատամ սէնտէ, պիզ պու աճըեա մահէլլ պըրագ-
մանըզ . . . Պաքիրէլիկինտէ պիզիմ իչին մուգատտէս իտի
. . . լաքին իհթիեար պիր գէվճին գարըսը օլտուղու հալ-
տէ, իշիմիզ վար . . .

— Միւսիւլէր, տիւեիւն տուսը խիթամ պուլտու . . .
կիւվէյի իլէ կէլին, իմզալարընը վիրմէք իւղրէ պահարա-
նա կիտիեօրլար . . . Ղալէպէլիք չօդ տուր, շիմտիտէն կիտէ-
լիմ մի :

— Խա՛յր, պէն տուրաճաղըմ . . . կէլինի թէքրար կէօր-

մէք իսթէրիւմ . . . Ինկիլիզ տանտէլալարըյլա միւզէյեէն
օլան էլպիսէլէրի ալթընտա ատէթա ճալիպ պիր հալ քէսպ
իթմիշ տիր . . . պունտան գաթինազար , քէնտիսի մէրագը-
մը թահրիք իտինօր :

— Նէ՞տէն :

— Պիր ազ էվվէլ կէշտիկինտէ , տիգգաթ իթմէտինի՞զ
մի . . . իւզէրինտէ հէր վագըթքի հալ միւշահատէ օլու-
նուպ , ալթիւսթիւք , էնտիշէ վէ գըզարթը էսէրլէրի եօգ-
տուր : Պու հալլէր իսէ , եա գաթիէն պաքիրէլիք նէթիճէսի
տիր , եախօտ վագթընտան էվվէլ թահսիլ օլունմուշ պիր
իլմ ու ֆէնն տիր : էվվէթ , էվվէթ , պու իքիսինտէն պիրի
իսէ տէ , հա՞նկըսը տըր :

— Օրասընը շէյթան պիլիր :

— Պէլքի շէյթան կիպի կիւնիւն պիրինտէ , պիզտէ ,
իքիսինտէն հանկըսը օլտուզունու անլարըզ :

Անտրէ , պու գատար ատէմլէրին մէրագ իթմիշ օլ-
տուգլարը , հալպու քի շիւպհէսիզ քէնտիսինին թանըմա-
տըղը կէլինի կէօրմէք արզուսինտէ տէյիլ իտի : Ֆաղաթ
պուլունտուզու մահէլտէ տուրմագլա , ժէրմէնին քիլի-
սէտէն տիշարը չըգըշընը կէօրէճէկինտէն , պէքլէտի :

Եարըմ սաաթ գատար կէշմիշ իքէն , իզտիհամ իշին-
տէ պիր պիւեիւք հարէքէթ միւշահատէ օլունուպ , հէր
քէս , սաղ վէ սօլ թարաֆլարա չէքիլէրէք , կիւվէյի իլէ
կէլինին կէշմէլէրի իշին եօլ աշըլտը :

Այնի վագըթտա , բէք չօգ տիլլէրտէն ,

— Իշթէ , կէլիեօրլար , կէլիեօրլար , սէտասը իշի-
տիրտի :

Անտրէ , պիրտէն պիրէ գալպինտէ շէտիտ պիր տար-
պէ հիսա իթմէքլէ , զէմին , աեաղլարը ալթընտա սալլանըեօր
տէյի զանն իթտի : Չիւնքի ժէրմէն տը Բանտալ , եիւղիւ
կիւլէճ պիր սուրէթ քէսպ իթմիշ օլտուզու , վէ քէնտիսի ,
պէեազ էլպիսէլէրի իշինտէ գար կիպի պէեազ կէօրիւն-

տիւկիւ հալտէ, վիգօնթ Արման տը Կրանլիէօնիւն զօլթու-
ղունտա օլարագ , իքի սըրա տիգիլմիչ օլան իզտիհամըն
արասընտան կէչիեօրտու :

20

Անտրէ տը Սան-Բէմօնուն հիսս իթմիչ օլտուղու տար-
պէի շէտիտէնին նէթիճէսի օլան սուի թէհասլրի մանէվի
կէչտիկինտէ, մէրգում տէլիգանլը , Մատլէն քիլիսէսինին
պիււեիւք նէրտիվէնինէ հաքիմ օլան տիւզ պիր եէրտէ
տուրմագտա իտի :

Մէրգում իսէ , օ գատար մահէլլէ քէնտի քէնտիեէ
կիթմէեիպ , կիւվէյի իլէ կէլինին արգասընտան չըգան
իզտիհամ թարաֆընտան սիւրիւլէրէք կիթմիչ իտի :

Պու արա վիգօնթ տը Կրանլիէօնիւն սալթանաթ ա-
րապասը , տէրունինտէ մէրգում իհթիեար իլէ կէնճ զէվ-
ճէսի օլտուղու հալտէ , սիւրաթլէ հարէքէթ իթտիկի կի-
պի , տավէթլիլէրին արապալարը տախի մահէլլի մէղքիւր-
տէն մուֆարագաթ իյլէտիլէր :

Անտրէ , տաղընըգ պիր ֆիքը իլէ պիր միւտտէթ ու-
եուտուղտան սօնրա , պաղթէթէն ուեանմըչ օլան վէ միւ-
լահաղաթընտա հէնուզ մուվաղէնէ հասըլ իտէմէմիչ օլան
պիր քիմէնին պուլունտուղու հալտէ օլարագ , քէնտի
հայվանըյա սէյիսինին եանլարընա ավտէթ իտիպ , մէզ-
քիւր հայվանա օթուրտուղտան սօնրա , օլտուգճա պիր
սիւրաթլէ Փօպուր-Սէնթ-Մնօրէ սօղաղընա տօղրու կիթ-
աի , վէ օթէլ տը Կրանլիէօնիւն բիշկեահընա մուվասըլէ-

թինտէ , մաքինալարի սուրէթտէ հայլանընըն հարեքէթի-
նի եավաշլաթտը :

Օթէլին պիւեիւք արապա գաբուսու ոլ էսնատէ աչըդ
օլուպ , հավիտէ պէշ ալթը արապա տուրուեօրտու :

Վիդօնթ , ատաթը գատիմէ իւզըն , իղտիվաճընըն
իւք պիր գաշ այընը , եա քէնտի էմլաքընտան պիրլնտէ վէ
եախօտ տիկէր պիր մահէլլաէ կէչիւրմէտիկինտէն , պաղը
մուհիպպահըպպասընա քէնտի իւանէսինտէ պիր զիւեաֆէթ
վէրիեօրտու :

Սնտրէ , քէնտի քէնտիեէ ,

— Էվլէնմիշ հա՛ , էվլէնմիշ , վէ պու իհթիեար . . . տի-
մէքտէ իտի :

Մէրգում , իշպու սէօղլէրի եավաշ պիր սէտա իլէ պիր
գաշ տէֆա թէքրար իտէրէք , Շանղ-էլիղէ կէչիտինէ վա-
սըլ օլտու , վէ օրատան պիր միւտտէթ տօլու տիզիկին կիթ-
տիքտէն սօնրա , նակէհան , Սըգ-տը-թըիօմֆու կէշմիշ , վէ
էմբէրաթրիա կէչիտինին իւշ բայընը գաթթ իթմիշ իքէն ,
սիմասընըն հալի թէպտիլ օլուպ , քէնտի քէնտիեէ շու սէօղ-
լէրի սէօյլէտի :

— Լաքին նիհաեէթ պունտա էսէֆ իտէճէք պէնճէ
նէ՞ սէպէպ վար տըր : Պէն տիվանէ՞միեիմ քի , հիշ պիր ճի-
հէթլէ պանա թէալլիւղիւ օլմանն վէ օլմանն պու
կիպի շէյլէր իլէ ֆիքրիմի իշալ իտէեօրում : Պէնիմլէ ,
պու կիւնքի կիւն վիդօնթէս տը Կրանլիէօ օլմուշ օլան ժէր-
մէն տը Բանտալ արասընտա նէ՞ միւնասիպէթ վար տըր
. . . ժէրմէն տը Բանտալ , տիւնեատա պէնիմ կիպի պիր
ատէմ պուլունտուղունու տախի պիլմէզ : Հիշ պիր տէ-
ֆա , անըն սիւքիւնէթի հալտէ պուլունան պաղըշը , պէ-
նիմ աթէշի պաղըշըմա թէսատիւֆ իթմէմիշ տիր : - Պէօյլէ
պիր տիվանէճէ աշգ ու սէվտաեա միւպթէլա օլմագլըղըմ ,
պէնի պաղը հուգուգա սահիպ գըլմըշ տըր կիպի մուճի-
պի իահիթզա պիր ֆիքր ու իտտաատա պուլունտուրապի-

լին՝ մի : Պու կէնճ գըզ, էր եա կիճ էվլէնէճէք տէյիլմի ի-տի : Հէր հալտէ վուգու պուլաճաղը տէրքեար օլան պիր իզաիվաճ, պիրտէն պիրէ նազարը տիգգաթըմա չարբուղը իչին, նէ տէն պիր միւնասիպէթսիզ հէեէճանա տիւչար օլուեօրում : Զաթէն պու խուսուստա, պէն հիչ պիր շէյ պէքլէմէեօրտում, հիչ պիր շէյ մէմուլ իթմէեօրտում . . . Պէնիմլէ մատմուաղէլ տը Բանտալըն արասընտա զաթէն պիւեիւք պիր կիրտապ պուլուլմազտա իտի : Հալպուքի մատամ տը Կրանլիէօ իլէ պէնիմ արամտա մէվճուտ օլան չիմ տիքի կիրտապ, բէք օլ գատար տէրին տէյիլ տիր :

Գիլիսէնին գարուսու էօնիւնտէ, կիւվէյի իլէ կէլինին քիմ օլտուգլարըն հէնուզ Անտրէ տը Սան-Րէմօ պիլմէտիկի պիր զէմանտա պաղը կէնճլէրին իրատ իթտիքլէրի սէօզլէր, նակէհան մէրգումուճն ֆիքրինէ կէլէրէք, քէնտի քէնտիսէ,

— Պու կէնճլէրին հագգլարը վար տըր . պաքիրէլիք՝ ումում իչին մուգատտէս տիր : Մատէմ քի չիմտի պու կէնճ գատըն իհթիեար պիր ղէվճէ սահիպ օլմուշ տուր, քէնտիսինէ հիւրմէթ վէ ըիսեթ իտիլմէսինի մուճիպ օլան պաքիրէլիք շէօլէսի ղայպ օլմուշ տիմէք տիր : Պունտան պէօյլէ օխազլինէնէ նէզարէթ իթմէքլիք, վիգօնթ տը Կրանլիէօնէ աեիտ իսէ տէ, իչպու խազլինէնի էլէ կէչիրմէկէ չալըմազ հագգը տա, քիմնէտէն ղասպ օլունամազ : - Էկէրչի վիգօնթ տը Կրանլիէօ՝ քէնտի խազլինէսինի մուհաֆազա իտէմէզ իսէ, վա՛յ հալինէ, տէտի :

Պու ֆիքր ու միւլահազանըն՝ մուվաֆըզը հիւսնի աւտապ ու ախլէագ օլտուղունու իտտաա իտէմէեիզ : Հաթթա, հիւսնի աւտապ ու ախլէագա քեամիլէն մուղայիք օլտուղունու տախի գանաաթը էֆքեար իլէ իգրար ու իթիրաֆ իլլէրիզ : Անճագ եիւզ նուֆուստա տօգսան պէչին մութլագ սուրէթտէ պու եօլտա մուհաքէմէ իլլէտիկի օլ Բարիս պէլտէսինին ախլէագը պօղուգ քիմնէլէրի իչինտէ, հիչ

պիր րէհպէրի օլմանարագ եաշամագտա պուլունան Անտրէ տը Սան-Բէմո , իշպու գայտէյի ումումիեհտէն նա՞սըլ միւսթէսնա օլապիլիր իտի :

Իմտի , մէրգուժ տէլիգանլը , օ տագըգատան իթի-պարէն , Մ. տը Կրանլիեօեհ թագտիմ օլունմագ իւզրէ պիր թէտպիր տիւշիւնմէեհ պաշլատը :

Մարիւմիւմիւզ օլտուղու իւզրէ , պուլունտուղու չիւպ-հէլի վաղիեթ իճապընճա , Անտրէ , տարլգատէկեան ալէ-միյլէ բէք աղ իրթիպաթ վէ իւլֆէթ բէյտա իթմիշ իտի : Տիկէր թարափտան , Մ. տը Կրանլիեօտէ , հէր բասթ կէլէն ատէմի խանէսինէ բէք չաբուզ գապուլ իթմէզ իտի :

Շու գատար քի , պու տէլիգանլը , պաղը թէշէպպիւ-տաթը մահիրանէ իլէ , քէնտիսի վէ վիզօնթ արալարընտա պէլքի պիր իրթապաթ վէ իւլֆէթ հուսուլինէ մուվաֆիագ օլապիլիր իտի իսէ տէ , պէեանըմըզ վէճհլէ , թախսիսաթը-նըն գաթթ օլունմասը վագըասը իւսթէ կէլտիկինտէ , բա-րասըզըգտան հասըլ օլան մուղայիգա սէպէպիյլէ պիրտէն պիրէ միւշքիւլաթը ազիմէեհ կիրիֆթար՝ օլտու : Պունունլա պէրապէր , բոմանլարտա կէօրիւլէն աշգ ու սէվտալարա մախսուս օլան վէ օլ էսնատէ գալպիեահընտա տէրին քէօքլէր պրրագմանա պաշլամըշ պուլունան աշգ ու սէվ-տասընտան ասլա ֆէրաղաթ կէլմէեհիպ , եալընըզ օլ անէ տէկին ֆիքրինի իշղալ իթմիշ օլան էսասըզ վէ միւպհէմ իւմիտինի պէրթարաֆ իյլէտի :

Քէզալիք մալիւմիւմիւզ տիւր քի , մէզքիւր ագչէճէ միւզաիգատան տօլաեը , Անտրէ , քէնտի քէնտիսինի թէլէֆէ գարար վիրմիշ օլտուղու հալտէ , Մ. տը Գրուա-Տիէօնիւն միւտախէլէի վագըասը , պու նիեհթինին դուվլէտէն ֆիլիէ կէլմէսինէ մանի օլմուշ իտի :

Թամ միւնասիպ վագըթտա զուհուրա կէլէն պու թէ-վասսիւթ , Անտրէնին ահվալինի զահիրէն միւսայիտ սու-լէթտէ քեամիլէն թատիլ իթմէքտէ իտի : Շէօյլէ քի , մէր-

գում տէլիգանլը , հէր շէյ քէնտի էթրաֆընտա մահլ օլ-
մագ իւզրէ պուլունտուղու պիր դէմանտա , էօյլէ պիր զէն-
կին համիեէ թէսատիւֆ իթտի իտի քի , պու համի ,
քէնտիսինէ հագըզէթէն բէտէրանէ մուհապպէթ վէ թէ-
վէճճիւհ իպրաղ իլէ , պօրճլարընը թէէտիեէ իթտիք-
տէն պաշգա , քէնտի հիւքմիւ ալթընա պիր տէ թիւքէնմէզ
սանտըզ իհալէ իյլէեէրէք , անը , հաեաթը պէշէրիէեէ
րապթ իյլէտի , վէ իւեալաթընը հավի օլան ճէննէթ դա-
բուսունուն , եանի օթէլ սը կրանլիէօ գաբուլարընըն քէն-
տիսինէ աշըլաճաղընա տայիր բարլագ իւմիտլէր վիրտի :

Պինապէրին , պարօն տը Գրուա-Տիէօ , Անտրէ տը Սան-
րէմօտան մուֆարագաթ իթտիկինտէ , մէրգում տէլիգան-
լընըն աշգ ու սէվտասը հիսսիեաթը , սօնրատան իլէրի կէլ-
միշ օլան իւմիտտէն թահրիք օլունարագ , սաեըզլամագ
տէրէճէսինի պուլտուղունու պէեան իտէր իսէք , օգու-
եանլարըմըզը զանն իտէրիզ քի թէաճճիւպտէ պըրագմըշ
օլմաեըզ , իշթէ , պու հալտէ , Անտրէ շու սուրէթտէ միւ-
լահազա իտիեօրտու :

— Պիլիթիթիեար վէ մէմունէն էօլէճէք իտիմ , չիւնքի
ԱնՏէն հէր շէյ պէնի աեըրմագտա իտի : Հալպու քի չիմ-
տի պիր միւճիզէ զուհուրիլլէ , պիզի , պիրիպիրիմիզէ եագ-
լաշտըրմագտա տըր : - Իմտի , պու ալէմտէ , հիշ պիր գուվ-
վէթ , հիշ պիր իզթիտար՝ աշգ ու մուհապպէթէ ֆաթիհ
կէլէմէզ , - թէրմէն , պու կիւնքի կիւն պէնիմ կիպի պիր ա-
տէմին եաշաեըպ եաշամատըզընը պիլմէզ , լաքին հէր հալ-
տէ քէնտիսի պէնիմ օլաճագ տըր . . . Ինսանլարըն պախթ
ու թալէլէրինէ ըիեասէթ իտէն ճէնապը Ալլահ , պիզի ,
պիրիպիրիմիզ իչին եարաթմըշ տըր : Գալպիմտէ եանմագ-
տա օլան աթէլին պիր գըզըլճըմը , անըն գալպինէ սի-
րաեէթ իտէճէք տիր . . . Իլք պագըշըմ , պէնի ծնա հասը
իթտիկի կիպի , անըն տախի իլք պագըշը , քէնտիսինի պա-
նա հասը իյլէեէճէք տիր : Իքիմիզին արասընտա պուլունան

մանի, պիրէր պիրէր տէֆ օլաճագլար տըր . չէօյլէ քի, եա թէսատիւֆէն եախօտ պէնիմ միւրատըմ իլէ մահվ ու զա-
յիլ խտիլէճէքլէր տիր : Ժէրմէն՝ պէնիմ մալիմ տիր . . . Ժէր-
մէն՝ պէնիմ թահթը թասարուֆուստա տըր . . . անը պէն-
տէն ալան , խըրսըղլըղլա չալմըչ տիմէք տիր . . . Սնը եէ-
նիտէն էլտէ իթմէք , պէնիմ հագգըմ , պէնիմ եէկեանէ
հագգըմ տըր . . . Իմտի , պու խուսուստա ասլա գուսուր
իթմէեէճէեիմ :

Անտրէ , աչգ ու սէվտասընըն շիտտէթի արասընտա
պու տիվանէճէ սէօղլէրի իրատ իթմէքտէ օլսուն , պարօն
տախի քէնտի արապասընա սիւար օլմուչ օլպրագ , Բօմ
համ սօգաղըն թէբէլէրինէ տօղրու սիւրաթլէ կիթտիկի
էսնատէ , մահղուղիեթինտէն նաչի թէպէսսիւմ իտէրէք ,
վէ էլլէրինի օվուչտուրարագ , չէօյլէ տիմէքտէ իտի .

— Իչլէր սըրասընտա ճէրէեան իտիեօր . ԺօրԺ Թրէ-
Ժան իլէ Փաննի Լամպէր , Պլանչ Կավար , Օգթավ իլէ Բէն ,
վէ Անտրէ տը Սան-Բէմօ իլէ Ժէրմէն տը Կրանլիէօ , պի-
չարէ սինէքլէր , քեաֆֆէսի տէ կիլլիճէ վէ մազպութճա
էթրաֆլարընտա գուրմագտա օլտուղում էօրիւմճէեին ի-
չինտէ գալաճագլար տըր : Հագըգէթէն բէք իչէ եարար
պիր ատէմ օլտուղումու տէրք ու ֆէհմ իտիեօրում :

Պարօնուն արապասը , զահիրէն միւքէլլէֆ , եէնի վէ
պիւեիւք պիր խանէնին գարչըսընտա տուրտու , վէ Մ . տը
Գրուա-Տիէօ , գարուճուեա հիչ պիր չէյ սօրմագսըղըն ,
կիւղէլ պիր նէրտիվէնտէն իւչիւնճիւ գաթա գատար չըգ-
տը , վէ իքի գանատըլը վէ ճիլալը պիր գարունուն չանընը
չէքտիկինտէ , հէման տիլպէր վէ կէօսթէրիչլի պիր պէս-
լէմէ կէլիպ , թէքլիֆսիղճէ պիր թարզտա ,

— Վա՛յ , միւսիւ պարօն , սի՞ գմիսինիլ , մատամը կէօր-
մէեէ՞ մի կէլտինիլ , տէյի սիւալ իթտի :

Պարօն . - Թապիի :

Պէսլէմէ . - Լաքին մատամ ուեուեօր :

Պարօն . - Էօյլէեի տէօրթ սաաթ կէշմիշ օլտուղու հալ-
տէ , նա՞սըլ ուեուր :

Պէսլէմէ . - Էլպէթթէ կիճէ , կիւնտիւղիւն եէրինէ
գայիմ օլուր իսէ , պէօյլէ օլուր :

Պարօն . - Տիմէք տիր քի , սապահա գատար օյնատը-
լար վէ սուբէ իթտիլէր :

Պէսլէմէ . - Էվվէթ , պու էվին ատէթի պու տուր .
լաքին պէն արթըգ պու հալէ թէհամիւլ իտէմէմ . մատամ-
տան հիսապըմը իսթէեէճէեիմ :

Պարօն . - Իյի պիր շէյ եաբմաղսըն . չիւնքի պուրասը
սէնին իչին բէք միւնասիպ տիր :

Պէսլէմէ . - Չաթէն էօյլէ օլմասա իտի . . .

Պարօն . - Հէր նէ հալ իսէ , գըզըմ , մատամանը ու-
եանտըր :

Պէսլէմէ . - Քէնտիսինի ույգուտան ուեանտըրմագ-
լըղըմ մէմնու տուր :

Պարօն . - Սէն օ եասաղը տինլէմէ . պէն մէսուլ օլու-
րում :

Պէսլէմէ . - Սիզին պուրատա թէքլիֆսիզ օլտուղու-
նուղու պիլիեօրում . . . իմտի , հալվէթ օտասընա կէլին,
լաքին սալօնտան կէշէրքէն , տիգդաթ իտինքի ուեումագ-
տա օլան միւսիւլէրին իւղէրինէ պասմաեասընըզ :

Պարօն . - Նէ՞ տիեօրսուն :

Պէսլէմէ . - Տալէթլիլէրտէն իւչիւ տէօրտիւ , օլ գա-
տար շամբանեա շարապը վէ եէշիլ շաթրէօզ իշմիշլէր իտի
քի , կիթմէկէ մէճալլէրի գալմատըղընտան , պուրատա
եաթմաեա գարար վիրտիլէր :

Պարօն . - Օգթավ տա պունլարըն իչինտէ՞ մի տիր :

Պէսլէմէ . - Վա՛հ պիչարէ տէլիգանլը . . . իշլէրինտէ
օլտուղունա չիւպհէնիզմի վար սըր . . . ֆագաթ միւսիւ
պարօն , սահիհէն պու տէլիգանլընըն հալինէ աճըեօրում :

Պարօն . - Նէ՛ գատար մէրհամէթլի վէ տճըզլըսըն :

Պէսլէմէ . - Իշթէ պու տէլիգանլը , Մէրի-սիւր-Ուազ
գապրիսթանընըն ըէսմի քիւշատընա պէքլէեմէեմէեմէ տիր
չիւնքի քէնտիսի զանէթ սիւրաթլէ գաթը մէսաֆէ իթմէք-
տէ տիր . . . պէն , հէր վադըթ մատամա , շու տէլիգանլըն
տիկէր պիր մահէլլտէ թէլէֆի նէֆս իթմէսինէ միւսաեհտ
պիր հալ ու հարէքէթտէ պուլունմասընը իսթար իտիե-
րում . . . Հագգըմ եօգ մու տուր :

Պարօն . - Պիւաքիս , գըզըմ , հագգսըզսըն . . . Օգթավ
պէնիմ թահթը հիմաեմտէ պուլունմագտա տըր :

Պէսլէմէ . - Միւսիւ պարօն , սիզ պու տէլիգանլընը
քէք ֆէնա սուրէթտէ հիմաեմէ իտիեօրսունուզ . . . Պու-
նունլա պէրապէր , պու խուսուս սիզին պիլէճէք իշինիզ
տիր : Ղալիպա ճէնաղէ ալայլարընըն միւլթէգիմինտէն տէ-
լալիեմէ ալաճագ օլմալըսընըզ :

Մ. տը Գրուա-Տիէօ , իշպու շայեանը թէէսսիւֆ շա-
գատան տօլաեը թէպէսսիւմէ չալըշտը , ֆագաթ մուվաֆ-
ֆագ օլամատըղընտան , տուտագլարընը ըսըրտը :

Պէսլէմէ , հալվէթ օտասընա վասըլ օլմագ իւզրէ , պա-
րօնուն կէչէճէկի սալօնուն գաբուսունու աշտը , վէ մէր-
գում , գարչըսընա թէսատիւֆ իտէն հէմ շայեանը թէէս-
սիւֆ վէ հէմ զարիպ մէնզարէտէն հայրէթտէ գալարագ ,
սալօնուն էչիկինտէ պիր միւտտէթճիք տուրտու :

Պու սալօն , հէմ զէնկինճէ վէ հէմ ատի տուրէթտէ
թէֆրիշ իտիլմիշ տէօրթ քէօշէ պիւեիւք պիր տայիրէ օ-
լուպ , գըրմըզը գումաշ գարլը օլան տիվարլարընա կիւզէլ
չէրչիվէլի պաղը թասվիրէր թասալիգ գըլընմըշ իտի :

Իսկէմլէլէր՝ գըրմըզը գատիֆէ իլէ գաբլանմըշ օլտու-
ղու միսիլու , եհրտէքի խալը տալի գըրմըզը իտի :

Ճամլը պիւեիւք պիր տօլապ տէրունինտէ պաղը շիւպ-
հէլի անթիգա շէյլէր կէօրիւլիւպ , իշպու տօլապըն գար-
չըսընտա տալի , գաբաղը աշըք օլարագ պիր գույրուգլու
բիեանիօ պուլունմագտա իտի :

Սալօնոսն օրթոսքնտա, վէ էբէյիճէ կիւզէլ պիր հա-
վիզէ ալթընտա, եէշիլ չուխա իլէ գարլը վասի վէ եու-
վարլագ պիր մասա իւզէրինտէ, վէ մուվարը թէքմիլէն
եանմագլա, ալթտաքի ճամլարը չաթլամըշ օլան սէքիզ գօլ-
լու իքի ատէտ շամատանըն եանընտա րէնկլի օեուռն քեա-
ղըտլարը վէ հիստալ բուլլարը կէօրիւլմէքտէ իտի:

Տիկէր պիր տէօրթ քէօշէ մասա իւզէրինտէ տէ, պիր
խայլի սօշ իշկի շիշէլէրիլէ, մէշրուպաթ սօութմաեա մախ-
սուս ալէթլէր պուլունմագտա քի, պու ալէթլէրին պուզ-
լարը էրիմիշ օլտուղունտան, թուղլու սուեա թահվիլ օլ-
մուշ իտի:

Բէնշիրէլէրին գատիֆէ բէրտէլէրի գարալը օլմաօրյ-
լա, սալօն՝ նիմ գարանլըզ իշինտէ պուլունտուղու ճիհէթ-
լէ, զիքր իթտիկիմիզ մատտէլէր՝ կէօզ իլէ կէօրիւնմէքտէն
ղիեատէ թախմինլէ անլաշըլմագտա իտի:

Իլք ազշամքի գումարպաղլարտան պիրի, պիր սէտիր
իւզէրինէ եասլանմըշ օլուպ, աեագլարը, պաշընտան տա-
հա եիւքսէք պիր մէվզիտէ պուլունտուղու, վէ գօլլարընը
աշաղըեա յօղրու սարգըթմըշ իտուկի հալտէ, խըրըլ խը-
րըլ ուեուլմագտա իտի:

Իշլէրինտէ Օգթավ Կավար տախի պուլունուպ, սիեահ
էլպիսէ վէ պէեազ կէօմլէք կիեինմիշ, վէ եիւզլէրի սօլ-
մուշ օլան տիկէր իւշ գումարպաղա կէլինճէ, պունլարտա
ղարիպ շէքլէր իլէ խալը իւզէրինտէ ուեուլմագտա իտիլէր,

Մ. տը Գրուա-Տիէօ, իսթիհզաքեարի պիր հայրէթլէ,

— Նէ՛ շէրէֆլի հալ, վագաա մաղլուպ օլմուշլար ամ-
մա, մուհարէպէ իթտիքտէն սօնրա օլմուշլար... իշթէ
պունլար ասըլ ինսան տըրլար, տէտի:

Պէսլէմէ. - (Ումուզլարընը չէքէրէք, վէ Բարիզլիլէրէ
մախսուս պիր թէլէֆֆիլլէ իսթիհզա իյլէեէրէք.) Հագը-
գէթէն ինսան տըրլար... օ՛հ նէ՛ պէտպախթլըզ... լա-
քին սիզ պէնիմլէ կէլին, միւսիւ պարօն:

21

Մ. տը Գրուա-Տիէօ, չարապ վէ միւսքերաթը սայիրէ գօգուլարըյլա պէրապէր սիկարա տիւմանլարընըն հասըլ իթտիքլէրի թէաֆֆիւնաթլա հաւասը աղըրլաշմըջ օլան մէղքիւր սալօնտան կէչիպ, իբէքլի պիր գումաշ իլէ գարլը պուլունան պիր հալվէթ օտասընըն գարուսունտան միւրուր իյլէտի: Պու օտատա վագը պէեաղ մէրմէրտէն պիր շըմինէտէ զիեատէճէ աթէշ եագըլմըջ, վէ իշպու շըմինէնին իւզէրինէ տէ, պիր թագըմ ճիճիպիճիլէր վաղ իտիլ-միշ իտի:

Պէսլէմէ. - Պէն մատամը ուեանտըրաճագ իսէմտէ, սիւսիւնիւ իքմալ իթմէղտէն էվվէլ կէլմէեէճէկի ճիհէթլէ, պիր չարեէք սաաթ գատար կէչիրէճէկինիլ պօշ վագըթտա, շու ղաղէթալարը միւթալէա իտին... Գօնսօլուն իւզէրինտէ տէ բէք չօգ իչիլէր, վէ եանընտա տախի սիկարա գութուսու վար տըր: Ղաղէթալարտան խօշլանմատըղընըզ հալտէ, պունլար իլէ վագթընըզ կէչիրին, միւսիւ պարօն:

Պարօն. - (Թէպէսսիւմ իտէրէք.) Սգօչիալըլարա մախսուս միւսաֆիրբէրվէրլիք... Անճագ, մատամանա թաւաֆըմտան բէճա էթ քի, պիրաղ չաբուգ իթսին... չիւնքի միւսթաճէլ հալտէ պուլունմագտանըմ:

Պէսլէմէ. - Բէք իյի, միւսիւ պարօն:

Մէղպուրէ, պու սէօղլէրտէն սօնրա տիշարը չըգտը, վէ օն պէշ տագըգա կէշմիշ օլտուղու հալտէ, Օգթալըն պէպէք վէ մասում թէամիեէ իյլէտիկի Բէն Կրանշան, թէրս չէհրէ իլէ, վէ պաշը լաեըգըյլա տիւզէթիլմիշ օլմաեաւրագ, վէ միւթմէլիֆէ Էնլիլիքլէրտէ իւշ սըրա սիւմ չէրիտ

տիքիլի վէ տիք եագալը վէ եանտան պիւեիւք ճէպլի կէօյ մալիսի բէկինտէ էնլի պիր քիչմիր կիճէլիք ֆիսթան կի-
եկնմիշ պուլունարագ, հալվէթ օտասընա կիրտի :

Տուլ օլան մատամ Պլանշ Կավար, Բէնտէն պահա իթ-
տիկի սրրատա, « Պու պիր ճանվէր տիր » տէտիկինտէ,
պարօն տը Գրուա-Տիէօ, մէղպուրէեի թանրտըղը հալտէ,
հագգըլլա « ճանվէր տիր, ֆագաթ տիւպէր վէ կիւզէլ
պիր ճանվէր տիր » տէմիշ իտի :

Բէն Կրանշան՝ կիւզէլ տէյիլ իտի, ֆագաթ աթիգ իլա-
հէլէր քիթապընտա մուհարրէր նիշէ գատընլարտան պէքի
եիկիրմի գաթ զիեատէ ճայիպ, վէ եիւզ գաթ մուսաթա-
րալը օլան Բարիզ ալէմինին չէյթանի ճագիպէթինէ վէ
երլան կիպի թավը ու հարաքէթինէ մալիք օլան գըզ վէ
գատընլարտան պիրի իտի :

Թէրազինին պիր թարաֆընա, թարիֆ իթտիկիմիզ
եօլտա պիր Բարիզլի գատըն եախօտ գըզ վազ իսին, վէ
տիկէր թարաֆընա տախի, գուվվէյի ճագիպէյի հայիզ ի-
լահէլէրտէն էն մէշհուրէսինի գօեուն, պունլարտան հաֆն-
կըսընըն դալէպէ իտէճէկինի օլ վագըթ անլարսընըզ :

Բէն Կրանշանըն ումուզլարը տօլկուն, վէ գօլլարը եու-
վարլագ վէ կիւզէլ օլուպ, պէլի իսէ ղաեէթ ինճէ օլմա-
սըլլա, շիշմանճա պիր գըզըն պիլէզիկի պունա գուշագ օ-
լապիլիւր իտի :

Աեագլարը գուսուրսուզ օլուպ, ումումի պիր շէքիլտէ
պուլունան ղաեէթ պէեագ էլլէրի իսէ, պիր տէրէճէ ատի
խալգըն էլլէրինէ պէնզէմէքտէ իտի :

Պաշընա կէլինճէ, պիշիմլի վէ կիւզէլ պիր շէքիլտէ
պուլունմագտա իտի :

Մէղպուրէսին սաշլարը, սարը վէ պիր ազ զիեատէճէ
սօլկուն, սըգ վէ ուզուն օլտուգտան պաշգա, տիք օլտու-
ղունտան, պու սաշլարը, պաղա եախօտ ֆիլտիշինտէն մաա-
մուլ թարաղըն տիշլէրի վապթ իտէմէմէքտէ, վէ բէրուքէ-

րին սանաթընա ըաղմէն, պաշնտան պազը սաչ տէմէթ.
լէրի տիշարը ֆըրլամագտա, վէ կէնճ գատընա պիր ար-
սըզլըդ վէ հայլազլըդ սուրէթի քէսպ իթտիլմէքտէ իտի:

Իշպու սարը սաչլարըն ալթընտա միւշահէտէ օլունան
ալշագ անլընըն երւքսէքճէ օլմասընտան, մէրգումէնին
թապիեաթընըն ինատճըլըզը անլաշըլտըզը կիպի, գաչ-
լարը տախի էսմէր իտի:

Աշըդ ընկտէ պուլունան կէօզլէրի, հէման իրի, քիր-
րիքլէրի ուզուն, կէօզ գաբագլարը պուրուշուդ վէ եօրկուն
պիր հալտէ իտի:

Պուրնու զաեէթ քիւշիւք վէ ուճու եօգարրեա տէօն-
միւշ օլուպ, պիշիմնիզլիկի իլէ պէրապէր, պիրինճի տէրէ-
ճէտէ պիր եաբըլը իտի:

Ազզը, օրթա տէրէճէտէն պիւեիւք, տիշլէրի բար-
լադ վէ տօտագլարը աշըդ մէնէքչէ կիպի գըրմըզը օլուպ,
իքի թարաֆընտա պիրէր չուգուր պուլունմագտա իտիքի,
թէպէսսիւմ իթտիկի սըրատա, պու չուգուրլար կէօրիւլիւր
իտի:

Թէնի, զաեէթ նազիք վէ պէեալ օլուպ, պազը եէր-
լէրինտէ կէօզէ կէօրիւնէճէք մէրթէպէտէ գըրմըզը լէքէ-
լէր պուլունմագտա իտի:

Կրանշան, ըշըգտա բէք տօնուդ կէօրիւնմէմէք իչին,
եալընըզ կիճէլէրի, գըրմըզը բջլտա սիւրիւնիւր իտի:

Թարիֆ իթտիկիմիզ պու գատընըն սիմասը, իճապընա
կէօրէ հէր շէքլ ու թասվիրտէ կէօրիւնիւր իտի, լաքին թա-
պի հալինտէ, եանի մէզպուրէնին, քէնտի իւզէրինէ նէզա-
րէթ իթմէկէ սէպէպի պուլունմատըզընտա, եալընըզ եօր-
կուն վէ սըգըլմըզ պիր սուրէթտէ միւշահէտէ օլունուր իտի:

Բէն՝ աղըր գօգուլարը սէվտիկինտէն, պունլարը սուի
իսթիմալ իտէր իտի: Շէօյլէ քի սաչլարընտան վէ էլպիսէ-
լէրինտէն, հէր վագըթ, պաշա աղըր վէրիւր սուրէթտէ ա-
ղըր գօգուլար հիսս իտիլիւր իտի:

Իշթէ պու նադշ ու պէեան իյլէտիկիմիզ գատըն, սու-
րաթընը եքիթէրէք, հալվէթ օտասընա կիրիպ,

— Ա՛հ պարօն, պիլի՛րմիսինիզ, սիզ՝ ինսանլար իչինտէ
ղարիպ պիր մախլուգսունուզ: Տէօրթ պէշ կիճէ ույգու-
սուզ կէշիրտիքտէն սօնրա, պիր իքի սաաթ տա րահաթ ու-
եումամալը՝ մը: Պէնի նի՛շին ուեանտըրըեօրսունուզ: Պիր
թարաֆտա եանկը՛ն մը վար տըր, տէտի:

Պարօն. — (Կիւլէրէք վէ կէնճ գատընըն էլինի զէն-
տօսթճա էօրէրէք.) Զաթէն սիզէ րապթ կէլէնլէրին գալ-
պինտէ եանկըն չօգտան մէվճուտ տուր:

Բէն Կրանշան ումուզլարընը եօգարը գալտըրարագ,
թահգիւրէ,

— Պօշ լագըրտըլար լագըմ տէյիլ... եօգտա պիր աշգ-
ու սէվտա իգըար ու իթիրաֆընտա՛ մը պուլունմագ ֆիք-
րինտէսինիզ, տէտի:

Պարօն. — Ալլահ իթմէսին:

Բէն. — Էօյլէ իսէ, պէնտէն նէ՛ իսթէեօրսունուզ: Տիւն-
քի կիւն Օգթալ միւնասիպէթիյլէ պանա պիր մէքթուպ
եազմըշ իտինիզ: Պէն, մէքթուպունուզտան հիշ պիր շէյ
անլաեամատըմ:

Պարօն. — Մէքթուպում բէք սատէ իտի: — Պու տէլի-
դանլը իլէ հիւսնի մուամէլէ վէ հարէքէթ իտիպ, ագչէ
ճիհէթինտէ քէնտիսինին թաղեիզ իտիլմէմէսինի սիզէ իւ-
թար իտիեօրտում:

Բէն. — Իյի սէօյլէեօրսունուզ. ֆագաթ պէն սէրմա-
եէմէ էլ տօգունտուրմագ իսթէմէմ... մէսարիֆիմ իսէ,
չօգ ալըր տըր:

Պարօն. — Պունտան պէօյլէ ագչէ մէսէլէսի, սիզին ի-
լէ պէնիմ արամտա թէսվիեէ օլունաճագ պիր մատտէ
տիր. անը թաղեիզ իթմէեին:

Բէն. — Բէք ալէա, ֆագաթ պիլիւրսինիզ քի, ազիզիմ
պարօն, պէն պու իշէ տիկէր պիր սուրէլթտէ խիթամ վիր-

մէք իսթէեօրում . . . Տօղրուեու սէօյլէերիմի , օ տէլիգան-
լընը թէրք իթմէքլիկի տիւշիւնիւեօրում :

Պարօն . - Բիմի . . . Օգթավըմը :

Բէն . - Էվվէթ :

Պարօն . - Սէպէպ :

Բէն . - Սէպէպ շուքի , քէնտիսինտէն սըգըլըեօրում
Վագթընը , միւթէվէֆա պապասընըն ալթը միլիօնունտան
պահս իթմէքլէ , վէ վալիտէսինտէն չիքեանէթ իյլէմէքլէ
կէչիբիեօր : Սալա եազամը պըրադմանեօր . . . կիւնտիւզ վէ
կիծէ , տայիմա պուրատա տըր . . . Հագըգէթէն պիր չէն-
կէլ օլմուշ , պանա սարըլմըշ տըր . . . պու հալատէ , քէնտի-
սինտէն նէ՝ մուդապէլէ կէօրսէմ , զայրը քեաֆի տիր :

Պարօն . - Պիր ազ սապըրըլը օլուն , ալիդէմ : Տիւշիւ-
նիւնիւզքի , սիզի ճէսարէթլէնտիրմէք իչին , օն պիր այ-
տան , Օգթավ ալթը միլիօն սահիպի օլաճադ տըր :

Իքինճի տէֆա օլադադ , Բէն կրանշան ումուդլարընը
չէքտի , վէ սապըրադըլըդլա ,

— Խայր , հիշ պիր վագթը Օգթավ պու ազչէեէ սա-
հիպ օլամանաճադ տըր , տէյի պէեան իթտի :

Պարօն . - Պու ազչէեի քէնտիսինտէն քիմ ալսալիլէ-
ճէք տիր :

Բէն . - Սիդատէ պիլիբսինիդքի , օն պիր այտան խայրի
էվվէլ , մէրդում , Բէր-Լալէդ դապըրիսթանընա կէօթիւրիւ-
լէճէք տիր : Պու խոսուստա չիւպհէ իթմէիին :

Պարօն . - Պիլաքիս զիեատէսիլլէ չիւպհէ խտէրիմ ,
չիւնքի Օգթավ զանն օլունտուղունտան զիեատէ դավի
իւլպիւննէ տիր :

Բէն . - Ատամ սէնտէ . . . Բէն կրանշան պէօյլէ մատա-
լար տինլէմէղ . . . Պէն պու կիպի վագթալարտա թէճրիւ-
պէքեար օլմուշում տուր . . . Հէնուդ ազըլպալիդ օլմադ-
տան աիկէր իւշ տէլիգանը պէնիմ էլլէրիմտէ Էօլմիւշէր
տիր : Ամմա պունուն իչին , պէնիմ պիր խոսուսիեթիմ օլ-

տուղու պէսան իտիւնէնք իմիշ, վէ պունտան շէրէֆ ու իֆթիխարրմա խալէլ կէլէնէք իմիշ... Ն՞է եաբաեւմ:

Մ. տը Դրուա-Տիէօ, պու արա կիւլմէքտէ օլտուղուն տան, կէնն գատուն, սապրըսըզլըզլա,

— Էվլէթ, կիւլին, վէ իսթէտիկինիզ գատար կիւլին. ֆագաթ, շու էսնատէ սիզին վէ պէնիմ եաբաըզըմըզ շէյին Ն՞՞ իսթիէ թէսմիէ օլունմասը լազըմ կէլտիկինի պիլիբմիսինիզ, տէյի պէսան իթտի:

Պարօն. — Խա՛յր, հագըզէթէն պիլմէմ:

Րէն. — Իշթէ պիզիմ եաբաըզըմըզ շէյէ, ճինաեթ տէրէր:

Պարօն. — Օհօ... ֆաճիալը լուզէթլէր: Ատէթա մէլօտրամլարա մախսուս թապիրէր...

Րէն. — Խա՛յր, պու տէտիքլէրինիզտէն հիշ պիրի տէյիլ. սէօյլէտիկիմ, տօղրուտան տօղրու հագըզէթի հալտիր... Էվլէթ, պիզ էօլտիւրիւհօրուզ, վէ պըչագ տար պէլէրիլէ գաթլու թէլէֆ իտէն ատէմոն տահա զիեա տէ ալչագճասընա էօլտիւրիւհօրուզ, զիրա գանուն պու սըրատա պիզէ գարշը հիշ պիր շէյ եաբամաեաճաղընտան, թէհիքէսիզ վէ մուխաթարսըզ սուրէթտէ պու ճինաեթ թի իճրա իտիհօրուզ:

Պարօն. — Տիվանէճէ սէօզլէրինիզէ խիթամ վիրին:

Րէն. — Տիվանէճէ սէօզլէր մի... ա՛հ, էօյլէ մի զանն իտիհօրսունուզ... Ֆագաթ, հէր Նէ տախի օլսա, պու տիվանէճէ սէօզլէր՝ բէք տէ խօշնուտ օլունաճագ շէյլէր տէյիլ տիր... Էվլէթ սիզ պիր պիչարէ չօճուղու թութուհօրսունուզ, — զիրա Օզթավ՝ հէնուզ պիր չօճուգ տուր, — օ չօճուղու քի, տամարլարընտա գուվլէթ գալմամը, կէօքսիւ քէսպի գաաֆ իթմիշ, վէ սըլմատան էրիեիպ վիճուտի տիթրէմէքտէ պուլունմուշ, էօքսիւրտիւկիւնտէ, պօղաղընտան գան կէլմէեէ պաշլամըզ պիր կէնն թահթըր զապթընըզա ալմըշընըզ, վէ հէր տայիմ քէնտիսինէ իսթիլրա

հալթ , սիւքիւնէլթ , տիգդալթ ու իհլթիմամ լազըմ օլտուղու հալտէ , սիղ անը , իյշու իշրէլթէ վէ գումարա սէվգ իտիւ-
եօրսունուղ , վէ գումար հէեհճանլարընտան սօնրա , անը ,
շանբանեա շարապընըն թահրիքեալթընա տիւշար գըլաեօր-
սունուղ , վէ նիհաեէլթ անը , պէնիմ , եանի Րէն Կրանշանըն
գումաղընա ալթըեօրսունուղ , օ Րէն Կրանշանըն քի , եա-
լընըղ պիր պագըշը , ճան վիրմէք հալինտէ պուլունան
պիր քիմնէեի ճանլալթ տըրապիրիքէն , պու պապտէ զայրը
միւգլթէտիր պուլունուեօր : Էվվէլթ , վէ եիւղ տէֆա էվ-
վէլթ , պու հաբուղընըղ պիր ճինաեէլթ , ֆիիլի գալթ տըր :
- Օգլթավըն էօլմէսինտէ , սիզին , պիր մէնֆաալթընըղ վար
տըր , վէ պու մէնֆաալթ իշին , անը գալթ ու թէլէֆ իտի-
եօրսունուղ :

Պարօն . - Պէնիմմի պիր մէնֆաալթըմ վար տըր ,
ֆագալթ պու մէնֆաալթըմ նէ կիպի շէյ տիր :

Րէն . - Օրասընը պիլմէմ վէ պիլմէեէ տէ չալըշմամ .
պունունլա պէրապէր անլաեաճաղըմ . . . զալթէն տէ քէշֆ
իտիեօրում . . . անլաեօրում . . .

Պարօն . - (Իսթիհզաքեարի պիր հալ իլէ .) Իշլթէ պու
ղարի'պ . . .

Րէն . - Օգլթավըն վալիտէսի իշին , սիզին մաշուգէնիղ
տիր , վէ անընլա էվլէնէճէքսինիղ տիեօրլար :

Պարօն . - Եալան տըր :

Րէն . - Էվվէլթ , էվվէլթ , քէնտիսիլէ էվլէնէճէքսինիղ ,
եալսօտ իրթիպալթ հասըլ իտէճէքսինիղ տիեօրլար . . . :

Պարօն . - Իքիսիտէ եալան տըր :

Րէն . - (Իֆատէսինին գալթ իտիլմէսինտէն տիւշարը
իղթիրապ օլմաեըպ , քէլամընա տէվամ իտէրէք .) Իմոի ,
Օգլթավ էկէր ագըլպալիղ օլմաղսան վէֆալթ իտէր իսէ ,
վալիտէսի անըն միրասընա սահիպ օլաճագ տըր : Թանը-
տըղըմ պիր ալօգալթ , կէչէն կիւն պու խուսուսու թէէմին
իտիեօրսու , վէ պու հալտէ , միւլթէվէֆա Կավարըն տուլ

զէվճէսի , ճիհէզ օլարագ սիզէ միլեօնլար կէթիրեճէք տիր :
Իշթէ միւսիւ պարօն , հագըգէթի հալպու տուր . լաքին
պու տա պիր իյի շէյ տէյիլ տիր :

Պարօն . - Ահ , սուս օլուն :

Բէն . - Սո՛ւս մոռ օլաերմ . բէճա իտէրիմ . նիշին սուս
օլաճաղըմ : Քէնտի խանէմտէ պուլունուեօրում , իսթէտի-
կիմի սէօյլէմէեէ սէրպէսթիմ : Եօգսա սիզ , պու սահիհլիք-
լէրի տինլէմէքտէն խօշանման օրմուսունուզ : Պու ճիւմէ
իլէ պէնի ուզուն միւտտէթ տինլէմէկէ , հիշ պիր շէյ սիզի
մէճպուր իթմէզ զանն իտէրիմ :

Պարօն . - (Լէհճէսի զիեատէճէ սօլարագ .) Պու սէօյլէ-
րինիզին նէթիճէսի նէ՞ տիր :

Բէն . - Նէթիճէսի շու տուրքի , պու տագըգատան
իթիպարէն , թասավլուրլարընըզա խըզմէթ իթմէքիկիմ
խուսուսընտա պանա կիւլէնմէեին : Սիզին , ինսան գաթլ
ու թէլէֆի եօլունտաքի հարեքէթինիզէ իշթիրաք իթմէք
կիպի պիւեիւք պիր շէրէֆ ու իֆիթիսարը գապուլ իտէմէմ :
Շիմտի կիտիպ , կէնճ Օգթալը ուեանտըրաճաղըմ , վէ քէն-
տիսինէ տօսթանէ պազը նասիհաթլար վիրտիքտէն սօնրա ,
եօլա գօեաճաղըմ : Պէլքի տէ , պարօն տը Գրուա-ճիէօ կի-
պի իյի տօսթունա կէօսթէրտիկի էմիյիեթին նէ՞ տէրէճէ
ճայիզ օլուպ օլմատըզը խուսուսընտա զիհինի աչաճաղըմ :

Պարօն . - Պու տէտիկինիզի եարաճա՞գմըսընըզ , ա-
զիզէմ :

Բէն . - Էվվէթ , եարաճաղըմ :

Պարօն . - Եարապիլէճէկինիզի զանն իթմէմ :

Բէն . - Սահիհ մի :

Պարօն . - Էվվէթ , սահիհ ա :

Բէն . - Պու խուսուստա իսպաթ լազը՞մ մը տըր :

Պարօն . - Բէճա իտէրիմ , շու իսպաթընըզ հէր նէ ի-
սէ , իպրագ իտին :

Բէն . - Շիմտի իպրագ իտէրիմ :

Պատէհու կէնճ գատրն , քէնտիսի կիպի հէնուզ սիննի ըիւշտէ պալիդ օլմուշ օլմանն իւշ արգատաշըյլա պիրլիք-տէ ուեումագտա պուլունան Օգլթավըն նէզտինէ կիթմէք իւզրէ ահէսթէ ահէսթէ հարէքէթլէ գաբուեա տողրու եիւրիւտիւ , վէ էլինի , գարունուն պիլլօր տիւյմէսի իւզէ-րինէ վազ իթմիշ իքէն , շրմինէնին պիր թարաֆընտա օթու-րուպ , կիւլիւմէեքէք , աթէշի գարըշարմագտա օլան Մ. տը Գրուա-Տիէօ , գաթի պիր սէտա իլէ ,

— Բէն , տէտի :

Օգլթավըն մաշուգէսի տաթի արգասընա տողրու տէօ-նիւպ ,

— Պարօն , տէյի ճէվապ վիրտի :

Պարօն . - Պիր սէօզիւմ վար տըր :

Բէն . - Չաբուգ սէօյլէեին ,

Պարօն . - Էկէրշի շու հալվէթ օտասընըն էշիկինտէն կէշէճէք օլուր իտէն , շու տագըգատա խանէնի թէրք ի-տէրիմ :

Բէն . - Սիզի քիմ ալըգօեօր , պարօն : Ուղուրլար օլ-տուն :

Պարօն . - Բէք իլէրի վարմա . - Պուրատան չըգտըգ-տան սօնրա , տողրուտան տողրու միւտտաթի ումուլմինին նէզտինէ կիտէճէեիմ :

Կէնճ գատրն , պու սէօզլէր իւզէրինէ սարսըտը , պունունլա պէրապէր հալինի պօզմահարադ ,

— Նէ՞ եաբահըյմ , տէյի ճէվապ վիրտի :

Պարօն . - (Քէլամընա տէվամ իտէրէք .) Հէնուզ Բէն Կրանշան իամի լաթիֆիյլէ եատ օլունմատըզը զէմանտա , էվլատը իւզէրինտէ իճրայի ճինաեթլէ զըեապէն պէշ սէ-նէ մահպուսիեթէ մահքիւմ օլմուշ օլան ժիւլի ժուպէր իամինտէ պիր գատրնա տայիր միւտտաթի սւմուլմինէ մու-հիւմ խապէրլէր վիրէճէեիմ : - Նիշին կիթմէեօրսուն , ալի-զէմ , կիթսէնէ , քիմ սանա մանի օլուեօր :

Բէն . - (Լէհճէսի սօլարագ .) Ա՛հ հայտուա . . . պէնի
հիւքմիւ ալթընա ալմըչ . . .

Պարօն . - (Կիւլէրէք .) Ագլընը պաշընա թօբլա , վէ
հէման հէր վագըթքի կիպի հիւանի հարէքէթտէ դուսուր
իթմէ : Էվլատ կիպի հագըգէթէն սէվմէքտէ օլտուղում
տօսթուն Օգթավ Կավար հագդընտաքի մուհապպէթի մէհ-
նունանէնի տահա զիեատէ արթըր : Պու սէօյլէտիքլէրիմի
եաբաճագսըն , տէյիլմի :

Բէն . - Նէ՞ չարէ , եաբմագ լաղըմ տըր :

Պարօն . - Բէք իյի , իշթէ շիմտի եօլա կէլտին :

Պարօն , մէզպուրէեէ ղէնտօսթանէ արղը խուլուս իթ-
տիքտէն սօնրա , աշաղը էնիպ , արապասընա օթուրտու , վէ
սաաթընա պագըպ , արապաճըսը ճէյմսէ ,

— Զաթէն կէճ դալտըմ , սիւրաթլէ Լը Սիւէօր սօ-
գաղընա կիթմէլիեիլ , տէտի :

22

Ժօրթ թրէժանը թէրք իթտիկիմիղտէ , մէրգում , իւք
ագչամը , Փաննի Լամպէրին պիւ հալվէթ օտասընըն թէֆ-
րիշի իչին մէզպուրէեէ պագը րէյ իթասը զըմնընտա , ան-
տէն ալմըչ օլտուղու տալէթէ իճապէթ իթմիշ իտի :

Պէեան իթմիշ օլտուղումուզ վէճհ իւղրէ , Փաննի Լամ-
պէրին պէսլէմէսի , օ կիւնիւ , էօյլէտէն սօնրա , մատամա-
սընըն՝ պարօն տը Գրուա-Տիէօեիւ տէրունինտէ գապուլ
իթմիշ օլտուղու սալօն գաբուսունու աշարագ ,

— Մատամ պուրատա տըր . . . իչէրի պուեուրունուզ ,
միւսիւ , տէյի պէեան իթտի :

Մերգում տելիգանլը, կեօղլերի դամաշմըլ օլտուղու հալտէ, սարսըլարագ տուրտու :

Պունտան ադտէմ թարիֆ իթմիշ օլտուղումուզ մէզ-քիւր կիւզէլ սալօնտա, քիւչիւք հալիլզէսինին քեաֆֆէյի մումլարըյլա իքի ատէտ շէմատան եանմըշ իտի :

Ֆաննի Լամպէր, էլինտէ պիր եէլբազէ օլտրագ, վէ կիւզէլ պիր թուալէթ իթմիշ պուլունարագ, թէպէսսում իւզըն շըմինէնին գարշըսընտա աեագտա պէքլէմէքտէ իտի :

Մերգումէ, ֆայլ տէնիլէն իբէքլի գալըն վէ ալ ըհնկ-լի վէ Պրիւսէլ շէհրինին կիւզէլ թիւլէրիլէ միւզէյեհէն վէ եէր եէր սիեահ էնլի գատիֆէ շէրիտլէր իլէ պաղլանմըշ չիչէք պուքէթլէրի մէվզու օլտրագ, միւքէմմէլ պիր ֆիս-թան կիեինմիշ օլուպ, պու ֆիսթանըն քէնարլարընա տախի ինճէ տանթէլալար վէ սայիրէ Ղարնի իտիլմիշ իտի :

Ջիեատէճէ տէգօլթէ օլան գօրսաթ տախի, կիւզէլ տանթէլալար վէ սայիրէ իլէ թէզնին իտիլմիշ օլուպ, պու թէզնինաթ, ֆիսթանըն սայիր ճիհէթ լէրինտէ օլտուղու գա-տար բէք տէ զիեատէ տէյիլ իտի :

Պաշընըն սարը սաշլարը տախի, գօրտէլալար վէ չիչէք-լէր իլէ սայրի պիր չիչէք տէմէթի մադամընտա թէրթիպ իտիլմիշ իտի :

Ժօրթ Թրէժան, իչերի կիրտիկինտէ, պիրտէն պիրէ պու թէֆէրրուաթա կէօղ կէղտիրէմէտի, լաքին մէզպու-րէնին ֆէվզէլատէ վէ ճալիպ կիւզէլլիկինտէն, կէօղլերի ատէթա գամաշտը :

Ֆաննի, միւսաֆիրինին հալինտէ կէօրտիւկիւ էսէ-րի հէեէճանտան քէսպի մուվաֆֆագըյեթ իտէճէկինէ էմին օլտրագ, Ժօրթա տօղրու պիր գաշ ատըմ ալտը, վէ էլլինի մերգումա ուղաթարագ ,

— Աղիղիմ բէսսամ էֆէնտի, թէչրիֆինիլտէն տօլա-եը մէմնուն օլտում, թէչէքքիւր իտէրիմ, տէտի :

Ժօրթ, կէնճ գատընըն նէֆիս գօգուլու վէ նաղիք էլի,

քէնտի էլինէ տօգուննսրնտա, պաշտան աեաղա գատար տիթրէսէրէք,

— Պու ճիւմլէ իլէ կէլէճէկիմէ էմին օլապիլիր իտինիզ, տէտի :

Ֆաննի . - Սէրպէսթ օլաճաղընըզը պիլմէսօրտում :

Ժօրթ . - Պէնտէնիզի պէքլէտիկինիզի պիլտիկիմ հալտէ, տիւնեատա նէ՞ կիպի խուսուս, տավէթինիզէ իճապէթ իթմէքլիկիմէ մանի օլապիլիր իտի . . . Խա'յր, խա'յր տավէթինիզէ իճապէթ իտէճէկիմ հագգընտա շիւպհէ իթմէմիշսինիզ տիր, էօյլէ տէյիլ մի :

Ֆաննի . - Սահիհ տիր . . . պինապէրին թէքրար պէթէքրար թէշէքքիւրաթըմը սիզէ թագտիմ էյլէրիմ . . . Լաքին, տիշարըսը սօղուգ տուր, էլպէթթէ իւշիւմիւշսինիւղ տիր . . . աթէշէ եագլաշըն :

Ժօրթ, էլան քէնտի էլինի թութմագտա օլան կէնճ գատըն իլէ պէրապէր կիտիպ, մէրգումէ օթուրտուղունտա, քէնտիսի աեագտա տուրտու : Պու տէլիգանլը կէօզլէրինի մէզպուրէսէ աթֆ իթմիշ օլտուղու հալտէ, գալպինին շէտիտ չարընթըսը, կէօմէկինին բարլագ կէօեիւսիւկիւ ալթընտա հէման կէօզէ չարրաճագ սուրէթտէ իտի :

Ֆաննի, տայլումա թէպէսսիւմ իտէրէք, եօգարտան աշաղընեա գատար մէրգումու թէճէսսիւս իթմէքտէ իտի :

Պիր գաշ սանիսէ սիւքիւթտէն սօնրա, Ժօրթ թրէթան, եավաշ պիր սէտա իլէ,

— Թէգքիրէնիզի օգուսուղումտա, էօյլէ անլաեօրտում . . . էօյլէ մէմուլ իտիեօրտումքի, տէտի, վէ Լագըրտըսընը քէսմէսինտէ, կէնճ գատըն,

— Նէ՞ շէյի մէմուլ իտիեօրտունուղ . . . Նէ՞ շէյի զանն իտիեօրտունուղ, տէտի :

Ժօրթ . - Եալընըզ գալաճաղըմըզը . . . պէն տէ եալընըղճա պիր միւլագաթ արղուսինտէ պուլունուեօրտում :

Ֆաննի . - Հագգընըզ վար տըր . . . գաբում հէր քէս

իչին դաբանմը տրր, վէ էմին օլուն, տօթում քի, հէր քիմ կէլրսէ, գապուլ իտիլմէճէեէք տիր:

ԺօրԺ. - Պու ճիւմլէ իլէ պու ագչամընըր պիւսպիւ-
թիւն պէնտէնիլէ հասր իտէճէկինիլի մէմուլ իթմէմ:

Ֆաննի. - Նէ՞տէն պու պաննտա պուլունուեօրսունուզ:

ԺօրԺ. - Պանա էօյլէ կէօրիւնիւեօր քի, պու ֆիսթան
... պաշընըրն շու տիւղէնի...

Ֆաննի. - (Սուրէթի նաղիքեանէտէ.) Աճապա պուն-
լարտան խօշլանմանօրմուսունուզ:

ԺօրԺ. - Խօշլանմանօրմը... պիւաքիս բէք կիւղէլ
պուլուեօրում: Շու գատար քի, պու թուալէթինիլ,
պիր պալօ թուալէթի տիր:

Ֆաննի. - Ոնտ նէ շիւպհէ... Լաքին պունուլա նէ՞
տիմէք իթէեօրսունուզ:

ԺօրԺ. - Յիմէք իսթէեօրում քի, ամէշին եանընտա
պիր ֆինճան չսյ իչմէք իչին, ալէսսէվիյեէ պու եօլտա
կիյինիպ գուշանըլմազ...

Ֆաննի. - (Կիւլէրէք.) Սահիհ տիր... Իվվէթ. սուրէ-
թի ումումիեէտէ գաթ պէ գաթ հագգըօրնըր, հօլպու
քի պէն, տիկէր գատընլար կիպիմիեիմ: Պէնի պիր ազ լա-
եղդըյլա թանրտըղընըր թագտիրտէ, ումումէն եաբըլմա-
եան չէյլէրի եաբտըղըմը տնլաեարազ, պէօյլէ սատէտիլա-
նէ թէաճճիւտլէրտէ պունտան պէօյլէ պուլունմազընըր...
Պու հալիւմ, զարիպ պիր թապիեաթ եախօտ քէյֆ էսէրի օլ-
մաեըպ, զաւն իտէրիմ քի, իճապը հալի իճրտ իտիեօրում.
Սիլի ոլու պապտէ հաքիմ նասպ իտէրիմ, սէօյլէեին, հագգ-
սըլմըեմ: - Բաշլագ պիր թուալէթ իչինտէ պուլունան
տիլպէր պիր գատըն, պիր մէնզարէի ճալիպէ տիր, տէ-
յիլմի:

ԺօրԺ. - Շիւպհէսիլ, էօյլէ պիր մէնղարէ, կիւղէլ
պիր գատար տէրունինտէ պուլունան պիրինճի պիր բէամէ
պէնղէր:

Փաննի . - Իմտի , պիր գատըն կիւղէլ վէ տիւպեր օլ-
տուղու հալտէ , միւնասիպ պիր թապիր իլէ թէսմիւնէ իյլէ-
սիկինիզ քէնտի գատրօսունու , նիչին եալընըզ պիր թա-
գըմ ֆիթուրսուզ էրքէքլէր իլէ հասէտճի գատընլարտան
միւրէքքէպէյլէնճէ ճէմիյեթլէրինէ հասր իյլէսին : - Նի-
չին , շու եա պու մասամըն , եախօտ շու եա պու միւսիւ-
նիւն տավէթլիլէրի , գատրօ օլապիլէճէք մէրթէպէտէ կիւ-
ղէլ վէ տիւպեր օլան պիր գատընըն հիւսնի ճէմալինի սէյր
ու թէմաշա իթմէք , վէ հայրան օլմագ իմթիեազը մախ-
սուսընը հայիզ օլտուկար տա , ասըլ տօսթ օլանլար , օ
գատընըն իշպու հիւսնի ճէմալինի կէօրմէք վէ հայրան
օլմադ մահզուղիեթլինտէն մահրում գալսընլար : Պէն-
ճէ , պու պիր պիւեիւք հագգըղըդ տըր : Սիղին պու
կիւն վազը օլան հարէքէթիւիզ իւղրէ , մատէմ քի իյի
պիր տօսթ , թէքմիլ պիր ագչամ , քէնտինին տիւնեթվի
զէֆք ու էյլէնճէլէրինի ֆէտա իտիեօր իսէ , պէնիւմտէ ,
հէր քէս իչին սիւպէնտիկիմ միսիլու , եալընըզ անըն ի-
չին տախի սիւպէնմէքիկիմ , վէ աթէչին եանընտա , քէն-
տիսինէ իլթիֆաթ վէ թալթիֆաթը լազըմէտէ պուլուն-
մագլըղըմ , զանն իտէրիմ քի պիր վազիֆէ տիր : - Իշթէ
պէնտէ պու եօլտա հարէքէթ իտիեօրում : - Տօղրու սէօյ-
լէեին , պունտան տօլաեը չիքեաեթլինիզ մի վար տըր :

Ժօրթ , պու պապտէ չիքեաեթ իթմէտիկինի սէօյլէ-
տի , եախօտ սէօյլէմէեէ չալըշտը , չիւնքի գալպինին միւէս-
սիր օլմասընտան , իրատ իթտիկի սէօղլէրի սայքի բէքէ-
լէմէքտէ , վէ ֆիքրինի իյիճէ անլաթամամագտա իտի :

Փաննինին կիւղէլիկի , մուխթասարէն թարիֆ ու
պէեան իթմիշ օլտուղումուզ թուալէթի իլէ տահա պիեա-
տէ թագտիր օլունապիլէճէք պիր հալէ վազ իտիւմիշ , վէ
պէլքի օն միսլինէ իպլազ գըլընմըշ իտուկինտէն , մէրգում
տէլիգանլընըն ագլը , իշպու մէնզարէ գալընտա տօլան-
մագտա , վէ Մ . տը Գրուա-Տիէօ իլէ ճէրէեան իթտիկի օ-

գուեանլարըմըզճա մալիւմ օլան պիր միւքալէմէ իւզէրինէ զաթէն ագլընըն մուվազէնէսինէ խալէլ կէլմիշ օլտուղուն տան, պու քէրրէ օ հիւանի ճէմալի կէօրմէսիյէ, ագլը ֆիքրի պիւթիւն պիւթիւն ալթիւսթ օլմուշ իտի :

Պու ճիւմէ իլէ, ժօրժ, պիր ազ միւտտէթտէն պէրու քէնտիսինի կիթտիքճէ զիեատէ իսթիլա իթմէքտէ պուլունան մէֆթունիեէթէ գարշը վար գուվվէթի իլէ ուղրաշմագտա իտի :

Զիւնքի, ժօրժ, պարօնուն պազը մահրէմանէ սէօղլէրինտէն չիւպհէ իթմէկէ պաշլաեըպ, վէ ֆաննինին՝ քէնտիսիյէ՛էվլէնմէք իսթէմէսի, մահլա, հալէա պիր տէրէ՛ճէ չիւպհէլի զանն իթտիկի սէվապըզը աշվալինտէն նաշի օլտուղունա իոքեթթ օլմուշ օլուպ, վագաա մէղպուրէնին նէզտինտէ եալընըզ աշըզ իւնվանընա լաեըզ օլմագլըզը շէտիտէն աըզու իյլէմէքտէ իտի իսէ տէ, պիր նէվ ֆահիշէեի, գօնթէս աը թրէժան իսմինէ թէպտիլ պիրլէ, պազը հուգուգը մէշրուտեը ռաթըն ալմագլըզ ֆիքրի, քէնտիսինտէ ֆէվգէլատէ ռօղուգլուշ հասըլ իթմիշ օլտուղու ճիհէթլէ, մէգուս՝ կէնճ րէսստմ, մէպլէքի իհթիեաթիեի ելաէն պըրազմամագտա, վէ շու եալընըզճա միւլագաթտան, մէմուլ իթտիկի ֆէվգէլաեէ մահլուղիեէթի պուլաճաղընը զանն իթմէմէքտէ իտի :

Պիր գատէհին էթրաֆընա տօտագլարըն վազ իտիլէ՛ճէկի սըրատա, էկէրշի էմնիյեէթտիզլիք տէնիլէն զէհիր, ինսանըն ֆիքրիետէ պիր քէրրէ հաղըլ օլուր իսէ, օ գատէհտէքի մատտէ, նէ տէրէճէ լէզիզ օլսա, անը իլէճէք օլանա եինէ աճը կէօրիւնիւր :

Ժօրժ, պու խուսուստա պիր տուզագ գուրուլտուղունտան, շէօյլէքի ֆաննի Լամպէրին՝ քէնտի աշգ ու սէվտաաընը պիլտիկինտէն, վէ իսթիգամէթինէ կիւվէնտիկինտէն, հէր հալտէ քէնտիսինի ճէլպ պիրլէ, պիր քէրրէ պաշընը շէլիպ, ճիննէթ հալինէ վազ իթտիքտէն սօնրա, պու

չըլկընլըղը արասընտա աղզընտան պիր վատ ալմագլըղը , վէ պու վատըն , իրթէսի կիւն իճրասընը թալէպ իթմէքլի-կի տիւշիւնտիւկիւնիւ միւլահաղա իյլէմէքտէ իտի :

Պինսէն ալէյհ , ըհսսամը մէրգում , քէնտի իւզէրինէ նէղարէթտէ գուսուր իթմէմէկի , վէ պու թէշէպպիւս նէ՝ գատար միւլքիւլ օլսա , աղզընտան , էմրի պասիրէթէ գար-չը վէ թէհլիքէնի հիշ պիր լուղէթ չըգարմամագ իւզրէ , տայիմա ագիւննէ տավրանմագլըղը թասմիմ իյլէմէքտէ իտի :

Ժօրթուն հէեհճտնը օլ մէրթէպէ իտիքի , պիւթիւն թասավլուրլարը , զանն իտէրսին քի եիւզիւնտէ եազըլմըշ իտի , ետիստ Ֆաննի Լամպէր , պիր գուվվէյի ֆէվգէլա-տէյի հայիղ օլմասըյլա , մէրգում տէլիգանլընըն ֆիքրինի , սայքի աչըգ պիր քիթապ կիպի օգումագտա իտի :

Անճագ մէզպուրէ , մէրգումուն էնտիշէլի թավրընը կէօրմէքլէ , կիւլիւմսէմէսինի զապթ իտէպիլմէք իշին , տօ-տագլարընը ըպըտը , վէ միւքեալէմէեի զիեատէ , էմնիյ-եէթպախշ պիր մէվզընէ նագլ իթմէքլէ , մէրգումուն էն-տիշէ վէ իզթիրապլարընը իզալէեէ չալըշմագ իսթէտիկի անլաշըլտը :

Ֆաննի , - Ագիղիմ ըհսսամ էֆէնտի , իշինիզէ վէ եախօտ էյլէնճէնիզէ պիր մանի օլմագլըղ իթիտատընը հայիղ օլան թէգքիրէմի ախզ իթտիկինիզտէ , էնանիեէ-թիմտէն տօլաեը նէ՝ կիւնա միւլահաղատա պուլունտու-նուզ :

Ժօրթ . - Իսթիֆսարը ըէյէ միւհթաճ օլտուզունուզ տան , վէ պունուն իշին պէնտէնիզի ճէլպ իթմէքլիկի տիւշիւնտիւկիւնիւզտէն տօլաեը , քէնտիմի պախթիեար ատտ իյլէմէքտէն զայրի պիր շէյ տիւշիւնմէտիմ :

Ֆաննի . - Սահիֆ մի :

Ժօրթ . - Պէնտէնիզ հիշ պիր վագըթ եալան սէօյլէ-մէմ :

Ֆաննի . - Նեղաքէթ իճապընճա հաղըդէթի հալի
կիզլէմէք , եալան սէօյլէմէք տէյիլ տիր :

Ժօրթ . - Թէգըրէնիզին , պէնճէ ֆէվզէլատէ մահզու-
զիսէթի մուճիպ օլտուղունու թէքըալ թէէմին իյլէրիմ :

Ֆաննի . - Թասավլուրումուն մուվաֆֆազըյէթի ,
վէ արզումուն եէրինէ վարմասը իչին , պու խուսուսուն ,
իյի պիր ալէամէթ , վէ ատէթա պիր ուղուր օլտուղունու
խնքեար իտէմէմ . . . Էրքէքլէր , գատընլարըն արզուսու բէք
շէտիտ օլտուղունա շիւպհէ իթմէզլէր . . . հաթթա շուա-
րատան պիր զաթ , զանն իտէրիմ քի ,

Գատընըն արգուսու՝ եազընը պիր արէշ տիր

տէմիշ տիր :

Ժօրթ . - Էվլէթ , պու շաիր՝ կրէսէ տիր , վէ պու սէօ-
զիւ՝ վէր-վէր նամ էսէրինտէ սէօյլէմիշ տիր :

Ֆաննի . - Սիզէ եաղտըղըմ մէքթուպումտա պահսընը
իթմիշ օլտուղում հալվէթ օտասընըն եախօտ քիւչիւք սա-
լօնուն բարլազ սուրէթտէ թէֆրիշ ու թէզեին իտիլմէսինէ ,
ֆէվզէլատէ վէ ճիտտէն էհէմմիսէթ վիրմէքտէեիմ : - Շու-
րաեը պիլմիշ օլուն քի , իչպու սալօնուն՝ ատէթա խէեա-
լաթլա թասավլուր օլունապիլիր , զաեթէ էմնալսիզ վէ
կիւզէլ վէ ճալիպ օլմասընը արզու իտիեօրում :

Ժօրթ . - (Կիւլէրէք .) Պու արզունուզու գուվլէտէն
ֆիլիէ կէթիրմէք իչին , պէնտէնիզէ՞ մի կիւվէնտինիզ :

Ֆաննի . - Էվլէթ :

Ժօրթ . - Ֆազաթ պու սէօզլէրինեզ , պէնիմ իչին ա-
տէթա միւտահինլիք տիր :

Ֆաննի . - Նիչին էօյլէ օլուն . իչպու հալվէթ օտա-
սընտա թապիի պազը թասվիրլէր տախի պուլունաճադ-
տըր : Էկէրչի պու թասվիրլէր՝ ֆէվզէլզաեէ կիւզէլ օլուր-
լար իսէ , իշթէ օլ վազըթ պէնիմ արզում մազսէտինէ վա-
սըլ օլմուշ օլուր , էօյլէ տէյիլ մի :

ԺօրԺ . - Ֆէվգէլդաէէ կիւղէլ թասվիրէր՝ նատիր տիրւէր : Սիղ , քէնտինիղ իչին պու միսիլու թասվիրէրի նէ՞րէտէ պուլաճագսընը :

Ֆաննի . - Սիղին ըհսիմճիլիք տէսթկեահընըդտան . . . Էսէրլէրինիղին պաշլըճալարընտան պանա վիրմէքլիկի իսթէմէ՞ զմիսինիղ :

ԺօրԺ . - Նի՛չին իսթէմէեիմ . պէնիմ էսէրլէրիմ , սիղին տիրւէր . չու գատար քի . . .

Ֆաննի . - Պունլար պօշ սէօզլէր տիրւէր . սիղ պանա պիր գաշ հաֆթա , եախօտ պիր գաշ այ ֆէտա իտէպիլիւրմիսինիղ :

ԺօրԺ . - « Թէքմիլ էօմրիւմիւ սիղէ ֆէտա իտէրիմ » տիմէքլիկէ հազըրլանմագտա իքէն , տուղաղա տիւշմէքլիք միւլահաղասը , պու սէօզիւ իրատ իյլէմէքտէն քէնտինի մէնն իթտի :

Պատէհու մէրդումէ կէնճ գատրն , սիմասընտա էսէրը մէսէրլէթ միւշահէտէ օլունարագ ,

— Պունտան պէօյլէ , հէր վագըթ պուրաեա կէլմէլիսինիղ . հաթթա սապահլաեըն կէլիր , ագչամ կիտէրսինիղ , ագչամ թաամընը պիրլիքտէ իտէրիղ : Ագչամա գատար չալըշմանըդտա , չալըշմանըդը սէյր իթմէք իսթէրիմ , վէ թասվիրէրի չըդտըղընըդտա , էկէրչի սիկարա իչմէքլիկի ատէթ իթմիշ իսէնիղ , պու սիկարալարընըդը պէն պիւքմէք արղուսինտէեիմ . . . Տօղրուսու պէնիմ իչին , չալըշմանըդը կէօրմէքլիք , ֆէվգէլատէ մուճիպի մահղուղիեթ օլտուղունտան , պիր տագըդա պիլէ օըդըլմահաճաղըմ : Հաթթա սիղ տէ կէօրէճէքսինիղ քի , սաաթլարըմըղ բէք չաբուգ կէչէճէք տիր . . . Փագաթ նէ՞ վագըթ , վէ նէրէտէն պաշլաեաճագսընըղ , տէտի :

ԺօրԺ . - (Կիւլէրէք .) Իսթէտիկինիղ վագըթ պաշլաեապիրլիք : Փագաթ մատտէ , պիր հալվէթ օտասընա տայիր օլտուղու , վէ պէնիմ իսէ օլխուսուստա մալիւմա-

Թրմ պուլունմատըղը ճիհէթլէ , սիւալինիղին իքինճի գըս-
մընա ճէվապ վիրմէքլիքտէ պիր ազ կիւճլիւք չէքմէքտէ-
նիմ :

Ֆաննի . - Հագգընըզ վար տըր : Պու պապտէ չօճուգ
կիպի լագըրտը իտիեօրում : Սիղի թէէմին իտէրիմ քի , պա-
զը սըրալարտա ատէթա ճիննէթ քէսպ իտէրիմ , վէ պիւս-
պիւթիւն մէճնուն կիպի սէօզլէր սէօյլէրիմ : - Իմտի , ազի-
ղիմ ըէսսամ էֆէնտի , պու խուսուստա գուսուրումա աֆվ
իտին տէ , իլէրուտէ հալվէթ օտասը իթթիխազ իտէճէ-
կիմ տայիրէի սիղէ կէօսթէրէնիմ : - Շիմտիտէն սիղէ խա-
պէր վէրրիմ քի , օ օտա պանա զանէթ չիրքին կէօրիւ-
նիւեօր , վէ հիչ չիւպհէմ եօգ տուր քի , սիղ տախի օ օտա-
տան խօշլանմանեաճագընըղ . . . պունտան գաթինազար ,
օտանըն պիւնիւքլիւկիւնիւ վէ հէր թարաֆընը լանըգըյլա
կէօրէպիլմէք իւզըէ , տէրունինի ըչըգլար իլէ թէնվիր իթ-
տիրմիչիմ տիր . . . Իմտի , պէնիմլէ պէրապէր կէլին : Մուախ-
խարէն չայ իչմէք իւզըէ թէքրար պուրանա կէլտիկիմիղտէ ,
թասալվուրլարըմըգտան պահա խտէրիզ :

Պու սէօզլէրտէն սօնրա , Ֆաննի Լամպէր , պէեազ վէ
մալի սալօնուն էօրթիւսիւ ալթընտա կիզլէնմիչ օլան քիւ-
չիւք պիր գաբուեու աչարագ ,

— Իչթէ պուրասը տըր , կէլին , տէտի :

Ժօրթ Թրէթանըն՝ կէնճ գատըն իլէ պիրլիքտէ կիր-
տիկի օտա , օրթա տէրէճէտէ պիւնիւքլիւքտէ վէ սէքիզ
քէօշէլի օլուպ , թավանը՝ գուպպէ իտի :

Մումլարը համիլ իքի ատէտ պիւնիւք չէմատան իլէ
պիւնիւք չաբտա իքի լամպա , օտանըն պէեազ գաբլամա-
լարընը վէ ասըլը օլան պիր գաչ թասվիրի թէնվիր իլէ-
մէքտէ իտիլէր :

Պու թասվիրլէրտէն պիրի , պիրտէն պիրէ ըէսսամըն
նազարը տիգգաթընը ճէլպ իլէտի , վէ պու թասվիրէ նա-
զարը տիգգաթընը աթֆ իթմիչ օլտուղու սըբատա , գալպ-

կեահընտա , շէտիտ պիր սատէմէեէ միւշապիհ պիր տույ-
ղու հասըլ օլտու :

Մէգքիւր թասվիր , եարը պիւեիւքլիւքտէ , աեադտա
վէ ավ գըեաֆէթինտէ պիր էրքէք ըէսմի օլուպ , ըէսմին
եօգարքի քէօշէսինտէ վէ սօլ թարաֆտա , խանէտանլըղա
մախսուս պիր ալէամէթի ֆարիգա պուլունմադտա իտի :

23

Եկէրչի գըսգանճլըղըն , խուսուսա մագիեէ միւթէալ-
լիգ գըսգանճլըգ տույղուսուհուն՝ աչգ ու սէվտա ալէա-
մէթլէրինտէն օլտուղու սահիհ իսէ , ժօրթ Թրէթան՝ պիզ-
զաթ քէնտի իգրար ու իթիրաֆընտան չօգ զիեատէ շիտ-
տէթլէ Փաննի Լամպերի սէվէր իտի , շիւնքի շիւպհէեէ ,
թէրէտտիւտէ գէրրէ գատար էսէրի պուլունմատըղը հալ-
տէ , ֆիքրինտէն , « Իշթէ շու ըէսիմտէքի ատէմ քէնտի ա-
շըգը օլմալը տըր » տէտի , վէ պիր գաչ սաթըր եօգարը-
տա իշար իյլէտիկիմիզ տույղուեու հիսս իյլէտի :

Ժօրթ , մէգքիւր թասվիրին գարչըսընտա պուլունտու-
ղու սըրատա , զալիմանէ պագըչլա պունա նազար իթմէքլէ
պէրապէր , գաչլարը տախի չաթըլմադտա , վէ հէման նէ՝
տէտիկինի պիլմէեէրէք , քէնտի քէնտիեէ ,

— Ա՛հ . շու ատէմի թահգիր իտէրիմ , նէ՝ գատար տա
չիրքին տիր , տիմէքտէ իտի :

Հագըգէթի հալտէ , իշպու թասվիր՝ ֆէվգէլղաեէ ճա-
լիպ տէյիլ իտի իսէ տէ , զիեատէսիյլէ նէֆրէթ իտիլմէկէ
լաեըգ տա տէյիլ իտի :

Մէզքիւր ընամտէ կէօրիւլէն ատէմ, օթուղ սէքիզ
գըրդ շաղլարընտա պիր ճէնթըլմէն օլուպ, լէհճէսինտէն,
պիր Բուսիայը օլտուղու աշիքեարէն անլաշըլմագտա իտի:

Աշըդ ընկտէ սէթրի, թէն ընկինտէ բանթալօն, վէ
կէնիշ ճիզմէ կիեինմիշ օլան պու շախս, սօլ էլիլէ, գա-
տիֆէտէն ումուզլուզունու թուլթմագտա իտի: Անլը եիւք-
սէք օլուպ, գուլագ թօզլարընըն իւսթ ճիհէթինտէ սարը
ընկտէ իքի տէմէթ սաշտան պաշգա, պաշընըն տիկէր հէր
թարաֆը տազ պուլունմագտա իտի:

Հալպուքի, ֆավօրի սագալը, ինկիլիզքեարի քէսիլ-
միշ օլարագ, տէօրթ քէօշէլի եիւզիւնիւն իքի թարաֆընը
իհաթա իթմէքտէ, վէ գալըն գաշլարը՝ աշըգ մավի կէօզ-
լէրինէ կէօլկէ վիրմէքտէ, վէ պըբըզլարը՝ բալապըբըզ վէ
Գազագլարըն պըբըզլարը կիպի, վէ սաշըլա սագալը մի-
սիլլու սարը ընկտէ օլուպ, տօտագլարընըն նըսֆընը կիզ-
լէմէքտէ իտի:

Թէնի տօնուզ պէեազ վէ սարըմըն իտի:

Հասըլը եիւզիւնիւն թէքմիլինտէ, կիւզէլլիքտէ եա-
խօտ չիքքինլիքտէ օլտուն, տիդգաթէ շայեան հիշ պիր հա-
լի օլմաերպ, անճագ, հէման պէտէվիեթէ մախսուս պիր
թէքէպպիւր հալի միւշահէտէ օլունմագտա իտի:

Պօեու, ուզուն վէ կէօսթէրիշլի օլուպ, ազայը պէ-
տէնիեէսի սինիլլի վէ չէվիք զանն օլունմագտա, վէ էշ-
քեալինին ճալիպ սուրէթտէ տօլկունլուզունտան, ֆէվգէ-
լատէ գուվլէթլիլիկի անլաշըլմագտա իտի:

Ժօրթ Թրէթան՝ պիր գաշ տագըզա գատար զաեթթ
ատավէթլէ մէզքիւր ընամէ պագմաեա տալտըղընտան,
Ֆանինի Լամպէրին օրատա պուլունտուղունու ունութմուշ
իքէն, նակէհան մէզպուրէեէ տօղրու տէօնիւպ,

— Բրէնս Ալտէանօֆ տուր, տէյիլ մի, տէյի սիւալ
իթտի, վէ կէնճ գատըն, տիթրէեէրէք,

— էվլէթ, օ տուր. ֆագաթ սիղ նէտէն պիլիեօրուու.

նուզ . . . պուճու սիզէ քիմ սէօյլէտի . . . բրէնս Սըտէա-
նօֆու թանընօրմուսունուզ, տէյի պէեան իյլէտի :

ԺօրԺ . - Խա՛յր , քէնտիսինի թանըմամ, վէ ասլա կէօր-
մէմիշիմ տիր :

Փաննի . - Օ հալտէ . . .

ԺօրԺ . Լաքին . . . Գազագլարա մախուս օլան չա-
լէհէ . . . շու խանէտանըզ ալէամէթի ֆարիդասը . . . վէ
պու թասվիրին պու էվտէ պուլունմասը . . . զանն իտէրիմ
քի , աշիքեարէն . . .

Պիր սանիյեէ սիւքիւթտէն ոօնրա, մէրզուժ տէլիզան-
լը , մէհպուրի պիր թէպէսսիւմիէ էլինի Փաննիեէ ուղաթա-
րագ , շու սէօյլէրի սէօյլէտի .

— Բէճա իտէրիմ, ազիզէմ մատամ, պանա աֆվ ի-
տինիզ . . . Սէօյլէրիմին խալիսէթինէ շիւպհէ իթմէմէնիզի
էվվէլճէ իխթարտէն սօնրա , շուրաեը պէեան իտէրիմ քի,
սիզի խօշնուտ իթմէկի նէ տէրէճէ շէտիտէն արզու իյլէ-
սէմ, նամուսումլա իքմալ իտէմէեճէկիմ պիր թէշէպպիւս
սէրկիւզէշթինէ կիրիշէմէմ . . . միւլահազա իթտիմ քի ,
արզունուզու իճրա իթմէք իշին , ֆէվգէլլաեէ մէհարէթ ու
զէքեալէթ լազըմ օլուպ , պէնտէ իսէ , պու խասսէլէրտէն
հիշ պիրի եօգ տուր : - Իգթիտարսըզլըզըմը աճիզանէ իթի-
րաֆ ու թաստիզ իտէրիմ . - Պու իգթիտարսըզլըզըմ իսէ,
օլ գատար միւքէմմէլ տիր քի , սիզէ միւֆիտ պիր իխթար-
տա պուլունմաեաճազըմը պէեանէ մէհպուրում . . . Պի-
նապէրին , զաթընըզը խօշնուտ իթմէք մէսէրրէթ վէ իֆ-
թիխարընը տիկէր պիր ուսթա վէ մութլու սանաաթքեա-
րա թէրք իթմէնիզի մաէթթէսսիւֆ պէեան իլէ պէրա-
պէր , էվլէտամը գապուլ իյլէմէնիզի զաթընըզտաճն րէճա
իյլէրիմ :

Փաննի Լամպէր , թէաթրօ օեունճու գըզլարընա մախ-
սուս հայրէթի ֆէվգէլլատէ իլէ, ԺօրԺուն մէզքիւր սէօյլէ-
րինի տինլէմէքտէ իտի :

Փաննի . - Էլվէտանըզը՝ մը , Ֆադաթ նի՛չին էլվէտա ի-
տիեօրսունուզ : Տահա հէնուզ կէլմիշ իքէն , պուրատան
կիթմէ՞ք մի իսթէեօրսունուզ :

Ժօրթ . - Էլվէթ :

Փաննի . - Լաքին պու ագշամը պուրատա կէչիրէճէ-
կինիդի վատ իթմիշ իտինիդ :

Ժօրթ . - Սահիհ տիր , հալպուքի իշպու վատը իթ-
տիկիմ սըրատա , վիզիթամըն պիր մագսէտի պուլունմագ-
տա իտի : Շիմտի իսէ , օ մագսէտ գալմամըշ տըր :

Փաննի . - Փարզ իտէլիմ .քի ֆըրշալարընըզա նալաեղզ
կէօրինէն պիր իշի գապուլ իթմէք իսթէմէեօրսունուզ .
լաքին արամըզտա վէրիլէն գարար մուճիպինճէ , աթէչին
եանընտա պիր իքի սաաթ գատար տօսթանէ կէօրիւշմէք-
լիկիմիզէ՞ տէ մի մուվաֆֆադաթ իթմէեօրսունուզ :

Ժօրթ . - Նէ՞ լիւզումու վար :

Փաննի . - Պէն իսէ , պու իւմիտտէ պուլունուեօրտում .
սիզ պէնի մէյեուս էլլէտինիդ : Լաքին պու մէյեուսիեթէ
լաեղզ օլմագ իչին նէ՞ եաբտըմ :

Ժօրթ . - Հիշ պիր շէյ եաբմատընըզ . անճագ սէօզիւ-
մէ իթիմատ իտին .քի , զիքը իթտիկինիդ մէյեուսիեթէ՝
պաշըճա պէնիմ հագգըմտա վուզու պուլմուշ տուր :

Փաննի . - Սիզ քէնտի հիւսնի իրատէթինիդլէ պու մէյ-
եուսիեթէ գաթլանտըղընըզ հալտէ , սէօզիւսիւզէ նա՛սըլ
իթիմատ իտէպիլիրիմ :

Ժօրթ ճէվապ վիրմէտի , վէ Փաննի հէման րէճա ի-
տէրճէսինէ պիր սէտա իլէ ,

— Էկէրչի պուրատա գալմանըզը նիեազ էլլէր իսէմ
... տէտի :

Կէնճ րէսսամ իսէ , մուվաֆֆադաթ իտէմէեթէկինի,
պաշընը սալլաեարագ անլաթ մասընտա , մէզպուրէ ,

— Րէճա վէ նիեազըմա մուխալիֆէթ իտէրէք , հէր
հալտէ պուրատան կիթմէ՞ք մի իսթէեօրսունուզ , տէտի :

Ժորժ . - Նե՞ չարէ , պաշգա տիւրլիւ մուամէլէ իտէմէմ :

Ֆաննի . - Պուհտա չարէսիղլիք նե՞ սէպէպ վար տըր... Սիւքիւթ իտիեօրսունուզ . . . պու սիւքիւթիւն մանէասընէ՞ տիր . . . Պուհուրուն , շու խուսուստա էֆքեարըմըզը իյզահ իտէլիմ : Զահիրի սէպէպլէր օլմաեարազ , սիզ , պիրտէն պիրէ թէպտիլ օլտունուզ . . . Ֆիքրինիզտէն էօյլէ պիր շէյ կէշտի քի , նե՞ օլտուղունու պիլմէեօրում . . . անլամաեօրում . . . պունունլա պէրապէր անլամաղլըղըմ լազըմ տըր . . . Սիզին , պէօյլէ պիրտէն պուրատան կիթմէկէ գալգըշմաղլըղընըզ , պիլիեօրմուսունուզ , քիւսթախանէ պիր թավրու հարէքէթ տիր :

Թրէժան , պու սէօղլէրի ըէտտ իտէրճէսինէ շէտիտ պիր հարէքէթտէ պուլունտու :

Ֆաննի . - (Խֆատաթընա տէվամ իտէրէք .) Պու եօլտա կիտիշինիղէ սէպէպ , պու տէտիքլէրիմ տէյիլ իսէ , եա նե՞ տիր : - Պանա հազարէթ իթմէկէ աօլա արզունուզ օլմատըղընա , վէ պէնի կիւճէնտիրմէկէ գաթան նիեթիսիզ պուլունմատըղընա շիւպհէմ եօգ տուր : Ֆարղ իտէլիմ քի , պու ազշամը պուրատա կէշիրմէք իսթէմէտիկինիզին սէպէպի , պիր ազ էվվէլ սէօյլէտիքլէրիմ օլմասըն . լաքին , պիր սաաթ վէ պիր տազըզա պիլէ նէզտիմտէ գալմազ իսթէմէտիկինիղէ նե՞ տիմէլիեիմ : Զանն իտէրսին քի , պէնտէն գօրգուեօրսունուզ . . . Զանն իտէրսին քի , էվիմին հալըլարը աեազլարընըզը եազաեօր . . . Պանա եազընէն միւնասիպէթի պուլունան շու մուամմաեը անլամազ իսթէրիմ . . . անլամաեա տա հազգըմ վար տըր :

Ժորժ . - Պէօյլէ ալէլ աճէլէ կիթմէքլիկիմին սէպէպինի մի պիլմէք իսթէեօրսունուզ :

Ֆաննի . - Էվվէթ :

Ժորժ . - Պու սէպէպի պէեան իթտիկիմտէ , սիզէ ի-

Թաաթ իթմիշ օլտուղումու խաթըրլաեաճագսընըզ, տէ-
յի՛լ մի :

Ֆաննի . - Էվվէթ , վատ իտէրիմ քի , խաթըրլաեա-
ճաղըմ :

Ժօրժ . - Հիտտէթլէնմէեէճէքսինիզ :

Ֆաննի . - (Թէպէսսիւմ իտէրէք .) Հիտտէթլէնմէեէ
մէյեալ օլտուղումա տայիր իւզէրիմտէ պիր էսէր կէօրիւ-
եօ՞րմուսուսուզ :

Ժօրժ . - Պանա աֆվ տախի իտէճէքսինիզ, տէյի՛լ մի :

Ֆաննի . - Պու խուսուսու շիմտիտէն վէ մաէլ մէմ
նունիյեէ թէահիւտ իտէրիմ, չիւնքի թարաֆընըզտան հագ-
զըմտա հէր կիւնա հագարէթ վուգուլինի միւմքինսիզ ատտ
իտէրիմ :

Ժօրժ . - Վէ պիր ալ էվվէլ կիթմէկէ գալգըշտըզըմ
կիպի , թէքըար կիթմէք իսթէտիկիմտէ , պէնի խանէնիզ-
տէն գօվմագսըզըն , պու խուսուսա միւսաատէ իտէճէք-
սինիզ, տէյի՛լ մի :

Ֆաննի . - Էվվէթ , օլ պապտէ քեամիլէն սէրպէսթ օ-
լաճագսընըզ : Սիզի էվլիմին գարուսունա գատար կէօթիւ-
րեպ , օրատա սիզին իլէ տէ թօգալաշաճաղըմ :

Ժօրժ . - Օ հալտէ , պէն տէ սիզին արղունուզա մու-
վաֆֆագաթ իտէրիմ : Իմտի , բէճալարընըզ վէ էմլէրի-
նիզ խիլաֆընտա օլարագ պէեանընտան կէրի տուրտու-
ղում շու սէօզլէրիմի տինլէեին : - Մա՛տամ , պէն սիզի
ֆէվգէլատէ սէվէրիմ :

Ֆաննի . - (Պիրտէն պիրէ հիսս օլունան հէեէճան ա-
լէամէթլէրիլլէ .) Պէնի սէվէ՞րմիսինիզ :

Ժօրժ . - Էվվէթ , սիզի սէվէրիմ վէ գըսգանճըմ :

Ֆաննի . - (Հէեէճան վէ իսթիզրապլա մէմլու թաթ-
լը պիր պագըշլա .) Դըսգա՞նճմըսընըզ :

Ժօրժ . - Էվվէթ , գըսգանճըմ . . . հէմտէ կէշմիշ , հա-
ղըր վէ միւսթագպէլ հագգլարընտա գըսգանճըմ : Սիզ

տէն ֆիրնար խորհիմտէ, սիգէ իթալաթ իթմէք իջին տիր, վէ պու պապաւէքի ճէրհամա չիֆա քէսու իթտիրմէկէ շալըշմագ իւզրէ, պունտան պէոյրէ պիր տահա սիգի կէօրմէեէճէեխմ: Պուրպտա պոզուլուեօրում, պուրպտա մուզտարրպ օլուեօրում, պուրպտա էօլիւեօրում: - Ա՛հ, մատալ, բէք իյի անլամըշարնըզ: Հալըլարընըզ՝ անաբարընը եաղըեօր: Աշըղընըզն խաթըրէսինի վէ անըն թատլիրինի համըլ օլան պու էվ, պանա տէհչէթ վէրիեօր:

Փաննի, պիրտէն պէրէ պաշընը վագարըլ պիր սուրէթտէ եօգարը գալտըրըպ,

— Աշըղըմ մը... Ա՛հ, Ալիմ Աքլահ պու սէօղիւ սիլտէն պէրէմէեօրում: Աշըղըմ մը տիեօրսունուզ: Պու աշըղըմ քիմ տիր. քիմտէն պահա խտիեօրսունուզ, տէտի:

Ժօրթ. - (Էլինի թատլիրէ տօղրու ուզաթաքազ.)
Անտէն... եանի բրէհտէն... Սէրթ Ալտէնէօֆտան...

Փաննի. - Սուս օլունուզ, - (տէյի էօյլէ պիր ամիրճէ վէ միւթէքէպպիրանէ պաղըրտըքի, մէրգում պիր հաքի մէ թապի օլունտուզունու, վէ գուվվէթ ու թագաթտան աիւշտիւկիւնիւ հիսս իյլէտի:) - Միւսիւ, պանա հապարէթ խտիեօրսունուզ, քէնաի խանէմտէ պէնի թահգիր իյլէեօրսունուզ: Պէն, բրէնա Ալտէնէօֆտան մաշուգէսի տէյիլիմ, անըն զէվճէսիեխմ:

Ժօրթ. - Ջէվճէսի մի: Վաթ, սիղ էվլիմիսինիզ

Փաննի Լսոնպէր, իքի դօլունու, տէգալթէ օլան կէօրսիւ իւզէրինտէ գալուշտուրուպ, վէ կէօղլէրի բարրաեարազ՝ միւթէքէպպիրանէ բէստամա տօղրու իքի ասըլթալտը:

Պատէհու, օլ քէսիլին պագըշըյլա մէրգումու երլտըրըմ կիպի շարբարճասընա,

— էօյլէ պիր եիւքսէք մէվգիտէ պուլունան պիր աստէմին, պէնիմ կիպի պիր գարընը քէնաի զէվճէսի ինթի.

խապ իթմիչ օլմասը սիզէ զարիպ վէ շայեանը թէաճճիւպ միւ կէօրիւնիւօր . - Պաղաթ , բէճա իտէրիմ , սիզ պէնի քիմին եւրինէ դօեռօքօրսունուղ : - Սիզին նազարընըզտա , պիր աղ էվվէլ պիր բրէնսին մաշուգէսի իտիմ : Պու ճիւմ լէ իլէ պէնի սէվմէքլիկէ բուի մուվաֆֆադաթ կէօսթէ-րիեօրսունուղ : Պու իսէ , շիւպհէսիզ պէնիմ իչին պիւ-եիւք պիր շէրէֆ վէ իֆթիխար իտի : - Պու շէրէֆ ու իֆ-թիխարը հազգըմոտ իպրաղ իթմէնիլտէն տօլաեը սի-զէ միւթէշէքքիւր օլմագլըղըմ լազըմ տըր , էօյլէ տէ-յիլ մի :

Ժօրժ . - Աֆվ իտէրսինիզ : Պիլիրսինիզ քի , սիւքիւթ իթմէք իսթէեօրսում . . . Պէնիմ կիթմէքլիկիմէ միւսաատէ իթմէլի իտինիզ . . . օ հալտէ սիզէ հիչ պիր հազարէթտէ պուլունմուչ օլմազ իտիմ :

Փաննի . - Լաքին պու իսթանըղը պիրլիքտէ կէօթիւր-միւչ , վէ հազգըմոտքի թահգիրինիլի սազլամըչ օլա-ճազտընըզ : - Ջա'յր , խա'յր , իֆատէ յի հալ իթմէքլիկինիզ բէք իյի օլտու . . .

Ժօրժ . - Պէն պու շէյլէրի պիլմէեօրսում . . . նա'սըլ քէշֆ իտէպիլիր իտիմ :

Կէնճ դատըն պիրտէն պիրէ թէսկին օլտու , վէ միւ-թէէսսիւֆանէ շէօյլէ սէօյլէսի :

— Սահիհ տիր քի , Փաննի Լամպերին , ալէմ մուվաճ-ճէհէսինտէ բրէնսէս Ալտէօնօֆ օլտուղունու քէշֆ իտէմէզ իտինիզ . . . Սիզ պէնի ճէմիյեթթի պէշէրիեթտէքի սընըֆ ու մէվդիինտէն , վէ իթիպար ու հայսիեթթինտէն տիւշմիւչ պիր դարը , պիր սէրսէրի , վէ պաթթըն բիեանդօսունտա պիւեիւք իքրամիեթթի դազանմըչ պիր աաթի ֆահիչէ զանն իտէր իտինիզ , վէ պունտա հազգընըզ վար իտի : - Պէնիմ սըրըմմա եալընըզ պիր աաթմ վազըֆ տըր :

Ժօրժ . - Պարօն տը Գրուա-Տիէօ միւ :

Փաննի . - Էվվէթ , պարօն տը Գրուա-Տիէօ : Մէրգու-

մուն , պու սըրըրմը քիմնեեե ֆաշ իթմէմիշ օլտուղունա է-
մինիմ :

Ժօրթ . - Քէնտիսի պանա , սիզտէն աահա զիեատէ ,
սէվիլմէեէ վէ հիւրմէթ ու ըիաեէթ իտիլմէկէ լաերգ գա-
տըն թանրմամըշ օլտուղունու սէօյլէտի :

Ֆաննի . - Հալպու քի , սիզ քէնտիսինէ ինանմագ իս-
թէմէտինիզ :

Ժօրթ , պաշընը էյտի , վէ պիր ազ սիւքիւթտէն սօնրա ,

— Սէվիլմէեէ լաերգ օլմագ ճիհէթինտէ , քէնտիսի
գատար , վէ քէնտիսինտէն զիեատէ իթթիլաղ իտէճէկիմ
հարէքէթ ու մուամէլէեի պիլիլրիմ , տէյի պէեան իյլէտի :

Ֆաննի . - Լաքին հիւրմէթ ու ըիաեէթ ճիհէթինէ կէ-
լինճէ , պարօնուն պիր տէրէճէ թէճէննիւն իթմիշ օլտու-
ղունու էլպէթթէ տիւշիւնմիւշսիւնիւզ տիւր : Ահ , պիզ-
լէր նէ՝ պէտպալթ գատընլարըզ քի , հագգըմըդտա պու
եօլտա մուհաքէմէ վուգու պուլուր . չէօյլէ քի , պիզի թա-
նըմատըզլարը հալտէ , հագգըմըդտա հագարէթլէր իտէր-
լէր :

Ժօրթ . - Թէքրար իտիեօրում , պու պապտէքի խէ-
թամա աֆիլ իտինիզ . . . ըէճա իտէրիմ , աֆիլընըզը էսիրկէ-
մէեինիզ :

Ֆաննի . - Չօգտան պէրու սիզէ աֆիլ իթտիկիմի թէէ-
մին իյլէտիմ : — Պիլմէեէրէք միւնասիպէթսիզ պիր իֆատէ-
տէ պուլունտուղումա էսէֆ իտէրիմ : — Շիմաի , ազիզէմ ,
մատէմ քի սիզէ աֆիլ իթտիքտէն պաշգա , եէկտիկէրիմիզ
հալ ու ֆիքրինի տալի իյիճէ անլատըզ , սիզի պուրատա
ալըգօյմագ իսթէմէմ , վէ մատէմ քի , սիզին իլէ թօգալաշ-
մանը վատ իթտիմ , գալպիմտէ էսէրը զարաղ ու ատավէթ
օլմանարագ , էլիմի սիզէ ուզաթըրըմ : — Վազաա « թէքրար
կէօրիւշէլիմ » տիմէքլիկի իսթէր իտիմ , ֆագաթ պիր տալի
կէօրիւշէմէեէճէկիմիզ միւհթէմէլ իտուկինտէն , « Ալլահա
ըսմարլատըզ » տիմէքլիկի տահա զիեատէ թէրճիհ իյլէրիմ :

Ժօրժ . - (Միթէէսիւֆանէ .) Վա՛յ, պէնի դօվու-
եօ՛րմուսունուզ :

Փաննի . - Խա՛յր, կիթմէնիդէ միւսաատէ խոխօրում,
տիկէր հիշ պիր շէյ եարմախօրում: Պիր տագըգա էվվէլ,
էշէտտի արզունուզ, դարումու աշըդ կէօրմէք իտի . շիմ
տի պէն տէ, դարումու սիդէ աշրօրում:

Ժօրժ . - Լաքին պիր տագըգատան պէրի հէր շէյ
թէպտիլ օլտու :

Փաննի . - (Լիթիհզաքեարի պիր կիւլիւշէ .) Աճայի՛ պ,
պիր ազ էվվէլ սէօնմիւշ օլտուղունու պէեան իյլէտիկինիդ
օլ աշըդ շէտիտ . . .

Ժօրժ . - Օ աշընն ասլա սէօնմէեհէկկինի պիլիտինիդ :
Կէնճ գատըն, ճիտտի պիր հալ քէզպ իտէրէք, էլինի
մէզքիւր թասվիրէ ուղաթըպ :

— Տիմէք տիք բի, արթըդ բրէնս Ալտէօնֆտան պէ-
նի դըսդանմախօրսունուզ, տէտի :

Ժօրժ . - (Բէսիք պիր սէտա իլէ .) Բէնտիսինի սէվի-
եօ՛րմուսունուզ :

Փաննի . - Վար դուվվէթիմլէ քէնտիսինի թահգիր ի-
տէրիմ . . . Հալպու բի, զէվճիմ օլտուղունու տա ինքեար
կէլէմէմ:

Ժօրժ . - (Կէօզլէրի բարլաեարազ .) Բէնտիսինի թահ-
գիր մի խոխօրսունուզ :

Փաննի . - Էվվէթ, լաեըդ օլտուղու մէրթէպէ թահ-
գիր խոխօրում:

Պատէհու Ժօրժ . Փաննի Լամպերին տիղլէրինէ դարան-
տը, վէ անըն միլ խալիֆէթինէ ըազմէն իբի էլինի թուլթ-
պու :

24

Փաննի . - (Ժօրժուէն՝ էլան տեղ յէօրմուշ օլարագ ԿճԷնուն կիպի էօրմէքտէ օլտքուզու էլէրքնի քուլթալմանա չալըշարագ .) Նէ՞ եաբրեօթսունուզ , ազիպիմ միւսիւ . ազլընըզը զա՞յալ մը իտիեօթսունուզ :

Պու սէօզլէրին թէլէֆֆիւզ օլունմապրնտա էսէրը հիւտէթ ու զազապ կէօրիւնմէտիկինտէն , իրէժան ճէսարէթ ալարագ , մէսրուրէն ,

— Եվվէթ , դալպմի զայալ իթտիկիմ կիպի , ազլըմը տախի զայալ իտիեօթում , վէ հէր իքիսինի տախի պուլմագ իսթէմէմ , տէտի :

Փաննի . - (Կիւլէրէք .) Ֆիլվազը պէյին իւֆիւնէթինէ տիւշար օլմուշսունուզ տուր : Լաքին չունա թէշէքքիւր իթմէլիսինիզ քի , խասթէլիք հէնուզ իպթիտալարընտա պուլունմասըլա , շիւպհէսիզ թէտավիսի դապիլ օլաճագ տըր : Իմտի , վազըթ զայ իթմէհէրէք , քէնտինիզի թէտավի իթտիրին . . . համտ օլուն , պու խասթէլիւրտէն անլաեան թապիպլէր էքսիք տէյիլ տիր :

Ժօրժ . - Պու խասթէլիւրտէն կի Օլմագ իսթէմէմ :

Փաննի . - Նասըլ իսթէրտէնիզ , էօյլէ եաբըն , ըաքին լէճա իտէրիմ , աեաղա դալգըն , վէ էլէրիմի պըրագըն :

Ժօրժ . - Պիր ազ էվվէլ վազը օլան շայեանը փէէսսիւֆ հագարէթիմտէն տօլաեը : հագըզէթէն վէ սուրէթի խալիսանէտէ աֆվընըզա մազհար օլմատըզճա , պուրատան դալգմաեաճաղըմ :

Փաննի . - Սէօզլէրիմէ իթիմատ ի՞թմէեօրմուսունուզ : Զաթէն սիղէ աֆիլ իթթիմ :

Ժօրժ . - Խայր , իթիմատ իթմէեօրում . պու պապտէ պիր իսպաթ իսթէրիմ :

Ֆաննի . - Նէ՞ կիպի իսպաթ իսթէեօրսունուզ :

Ժօրժ . - Իթիմամ պուլան օն տագըգաեը ֆիքրինիզ-
աէն չըգարըն , վէ պուրաեա շիմտի կէլմիշիմ կիպի ֆարզ
իտին : Պինապէրին պէնիմ չօլբազլըղըմ սէպէպլիլէ գաթթ
օլունմուշ օլան թասսավվուրլարըմըզը եէնիտէն էլէ ալա-
լըմ : Հասըլը , էվվէլէ վիրմիշ օլտուղունուզ գարար իւզ-
րէ , պու ագչամը քեամիլէն պէնտէնիզէ հասը իտին :

Ֆաննի . - Է՛յ պու թէքլիֆինիզէ րազը օլմաղ իսէմ . .

Ժօրժ . - Էօմրիւմիւն պագի գըմմիւ հուզուրունուզ-
տա տիզ չէօքէրէք կէշիրմէկէ պէնի մահքիւմ գըլաճագ-
սընըզ :

Ֆաննի . - Էօմրիւնիւզիւն պագի գըմմիւ ուզուն օլա-
ճագ տըր , տէյիլ մի :

Ժօրժ . - Պիլաքիս բէք գըսսա օլաճագ տըր :

Ֆաննի . - Քէյֆինիզէ պէքլէեէրէք , պու հալտէ տու-
րաճաղըմը մէմուլ իտէրմիսինիզ :

Ժօրժ . - Իսթէր իսթէմէզ տուրմագլըղընըզ լաղըմ
տըր : Պէնիմ էսիրիմ տէյիլմիսինիզ :

Ֆաննի . - Նէ՞տէն էսիրինիզ օլուեօրում :

Ժօրժ . - Էլլէրինիզի թուլթամը՞շմըեըմ :

Ֆաննի , գահգահա իլէ կիւլէրէք նագիւր վէ ուֆաճըզ-
էլլէրինի գուրթարտը , վէ ճիւզի պիր հարէքէթ իթմէքլէ ,
ժօրժտան իւշ ատըմ գատար ուղագլանտը . հալպու քի ,
վագը օլան լաթիֆէտէն , մէրգում տէլիգանլընըն քէնտի
թավասընը գազանմըշ օլտուղու միւքէմմէլէն անլաշըլտը ,
Պինաէն ալէյհ մէրգսւմէ ,

— Էսիր օլտուղում զէման , սիզէ մուխալիֆէթ իտի-
եօրտում . լաքին սէրպէսթիեթիմի պուլտուղումտա սիզէ
աֆվ իտէրիմ : - Հայտէ , արթըգ աեաղա գալընտա ,
չաեըմըզը իշմէկէ կիտէլիմ , տէյի պէեան իլլէտի :

ԺօրԺ, աեաղա գալգըպ,

— Ա՛հ, նէ՛ գատար խայրիահաընըղ, վէ սիղի սէվ-տիկիմէ նէ՛ տէրէճէ հաղգլըերմ, տէտի:

Փաննի. — (Մանէատար պիր հարէքէթտէ պուլունա-րադ.) Շու տիվանէճէ սէօղլէրինիդտէն արթըդ պիր քէլիմէ պիլէ սէօյլէմէնիղի իսթէմէմ, եօգսա չայ իչմէքտէն ֆարիղ կէլիրիմ: Պէն, արամըդտա վուգու պուլան հատիսէեի ու-նութտում, ֆադաթ սիզտէ ունուտուն... Հէր հալ ու քեարտէ ազիլանէ մուամէլէնիղ՝ մէճպուրիեթ թաճթըն-տա տըր... Էկէրչի տիվանէլիկինիղին իլք էսէրինի կէօրէ-ճէք օլուր իսէմ, պիլա ըիդգաթ սիղի պուրատան թէպիտ իլլէրիմ: — Շիմտիտէն սիղէ խապէր վէրիեօրում, պիլմիշ օ-լուն:

ԺօրԺ. — (Հաղիմանէ.) Փադաթ գալպիմի իհաթա ի-տէն պիր մատտէտէն պահա իթմէքլիկիմի մէնն իլլէրսէ-նիղ, նէ՛տէն պահա իտէճէեիմ:

Փաննի. — Մետան մատտա, հէր շէյտէն, կէօրիւշիւ-լէճէք մատտէլէր չօդ տուր... Էվլէլ էմիրտէ, պէնիմ հալվէթ օտասընտան պահա իտէլիմ: Ջանն իտէրիմ քի, անըն սըրասը տըր: — Ազիզիմ սաանաաթքեար էֆէնտի, սանաաթընըղ, հիւնէրինիղ՝ իթիտալ ու միւլայիմէթինի պուլտո՛ւ մու, վէ պու թէշէպպիւս իչին, ֆրըշալարընըղն նալաեըդ օլմատըղընա գարար վիրտինի՞ղ մի:

ԺօրԺ. — Սիղին իչին չալըշտըղըմտա, մէհարէթ վէ էհլիեթիմ միւրէմմէլ օլաճադ տըր: Արդու իթտիկինիղ հէման խէեալի տէրէճէտէ կիւզէլ թասվիրլէրի գուվէ-տէն ֆիլլէ կէթիրմէկի վատ իլլէրիմ: Լաքին...

Փաննի. — Լաքին նէ՛ . . .

ԺօրԺ. — Թահգիր իթտիկիմ օլ թասվիր, օրատա պու-լունմատաճադ տըր, տէյի՛լ մի:

Փաննի. — Եարըն օ թասվիր օրատան գալտըրըլաճադ տըր: Սիղին իչին սէրպէսթ մէյտան պըրադմադ իսթէրիմ:

Իբրի տիւրլիւ մանէասը ոչան պու սէօզ, հէր ճիհէթ-
լէ կէնճ՝ րէստամա միւսայիտ օլմասըյլա, մէրզու մուն գալ-
պինի ֆէվզէլղաեէ մահղուզ իյլէտի: Պունուլա պէրապէր,
ժօրժ, հէեէճանընը կիղլէեիպ, վէ պիր սէօզ պիլէ իլա-
վէ իթմէեիպ, Ֆաննիինն արգասընտան, քիւչիւք սալօնա
կիթտի:

Իէնճ փատըն, տէրհալ պիր չան չալըպ, մայիւմիւմիւզ
օլան պէսլէմէ, անինտէ կէլտի, վէ մաստամասընն էմրինէ
թիթիղարէն, սիֆքիւթ իւզըէ տոգրտուղունտա, Ֆաննի,

— Պիզէ չնայ, թաղըմինը կէթիւր, տէտի:

Խքի տաղըզա սօնրա, կիւզէլ վէ զաեէթ գըյյաթ-
տաթ, պիր չնայ թաղըմը կէթիւրիտի:

Ժօրժուն հիսսիեաթ ու հարաքեաթընտա պիրտէն
պիրէ զուհուրա կէլէն թէպէտտիւլ, օգուեանլարըմըզտան
հիւ պիրինի թէաճհիւպտէ պըրադմամըչ օլմադ կէրէք տիրո՞

Ֆաննի Լամպէր՝ քէնտիւինն, բրէնա Սէրժ Սլտէօնճ-
ֆուն զէվճէսի օլտուղունու պէեան իթմէսինտէ, րէստամըն
ֆիքրինի իսթիապ իթմիչ օլան իզթիրապ ու էնտիչէննն ա-
ղըրըղընը պիր տէրէճէ խաֆիքիլէթմիչ իտի: Չիւնրի մէլ-
պուրէչիլի օլմասըյլա, քէնտի կիւզէլիւր վէ ճաղիպէթի-
նի, չունու պունու տուզաղա տիւչիւրմէք եօլունտա գուլ-
լանամազ իտի: Պինապէրին ժօրժ, զէրրէ գատար թաղ-
եիզէ թապի օլմադարըլն, վէ ասլա էմնիյեթսիղլիւր կէօս-
թէրմէքսիղլն, չիտտէթի աչգ ու սէվտասընա տէվամ ի-
տէպիլիւր իտի:

Պունտան գաթինաղար, ինսան էօմրիւնիւն հէր հա-
լինտէ օլտուղու կիպի, աչգ ու սէվտաեա միւթէալլիք
խուսուսաթտա տախի, իզղէթի նէֆա զիեատէսիյլէ արա-
նըլըպ, վադաա զէնտօսթլար ալէմիննն ատի պիր երլտը-
ղը օլան Ֆաննի Լամպէրի դազանմադըզ հէման հէր վա-
ղըթ էլտէ իտիլէպիլիւր պիր իգպալ տիմէք օլուպ, պիր
բրէնա իլէ էվլէնմիչ օլմասըյլա, բրէնտէ տէյիլ իսէ տէ,

պիւեիւք պիր դատըն նամընը իհրազ իթմիշ պուլունան տիւպէր վէ ճաղիպէլի պիր գատընա աշըզ օլմասը, նէ՝ գատար մէմուռն օլունաճագ պիր մուվաֆֆագըյեթ իտի : - Մէմուռն օլան մէյվէեի եէմէք, վէ պիր տիկէրինին մալինի էլտէ իթմէք գատար, զէնտօթլարճա տահա նէ՝ պիւեիւք մուվաֆֆագըյեթ օլապիլիր :

Փօրժ թրէժան պունլարը տիւշիւնմէքտէ, վէ պու եէնի միւլհաղասը իւղէրինէ, Ֆաննիեէ պագտըզճա, մէզ պուրէեի, էվվէլքի հալինտէն պէլքի եիւզ տէֆա տահա զիեատէ ճալիպ վէ տիւպէր պուլմագտա իտի :

Մէրգուլ, Մ. տը Գրուա-Տիէօ իլէ վուգու պուլան միւքեալէմէսինի, վէ պարօնուն սէօյլէտիկի պաղը սէօյլէրի խաթըրլահարադ, քէնտի քէնտիեէ թէաճճիւպ իթմէքտէ իտի :

Շէօյլէքի, պարօն տը Գրուա-Տիէօ, թէքմիլ հաղըգէթի հալի պիլմէսիլլէ, «Ֆաննի՝ նամուսլու սուրէթտէ թանըլմըլ օլմատըղընտան, վէ հաղըղնտա ֆէնա մուհաքէմէ իտիլտիկինտէն, հէր քէս թարաֆընտան ըիաեթ վէ հիւրմէթ կէօրմէք իշին, աղտը իղտիվաճա գարար վիրմիշ տիր» սէօյլիւնիւ նաօըլ պէեան իտէպիլիր իտի :

Վաղաա պու ճիհէթ պիր աղ գարանլըզ կէօրլունիւ եօրտու իսէ տէ, իյզահ օլունապիլիր իտի :

Պարօն, Ֆաննիին էսրարընը կիզլէեէն գարանլըզը եա տահա զիեատէ գարարթմագ իշին մէզքիւր սէօյլէրի սէօյլէմիշ իտի, վէ եախօա, բէք զիեատէ իհթիմալտէն օլտուղու իւզրէ, կէնճ գատընըն, Սլտէօնօֆ իյէ վուգու պուլմուշ օլան իղտիվաճընըն՝ ումուլմէն մալիւմ օլմամըլ իտուկինի իյմա իյլէմէք իսթէմիշ իտի :

Հէր նէ հալ իսէ, թէքըրար իտէրիլ քի, փօրժուն էմ նիյեթսիզլիկինէ արթըզ մահէլլ գալմաեըպ, պաշլըճա պու խուսուս էլտէ իտիլտիկի հալտէ, մապաղիսինին քէնտիսի իշին նէ՝ էհէմմիեթի օլապիլիր իտի :

Փաննի , պու արա , պազը եիւզիւկէրի համիլ օլան պէ-
եազ էլինի ուզաթարագ ,

— Տօսթում , պիր ֆինճան չայ պուեուրուն , տէտի :

Թրէթան , ֆինճանը ալտըղը սըրատա , մէրգումէնին
էլինի տախի թութմասընտա , Փաննի ,

— Նէ՞ եաբըեօրսունուզ , տէյի սիւալ իթտի :

Ժօրթ . - Կէօրիւեօրսունուզ քի հայրան օլուեօրում :

Փաննի . - Շու ֆաղֆուրի ֆինճանա՞ մը հայրան օլու-
եօրսունուզ : Պու պապտէ հագգընըզ վար տըր : Պու չայ
թագըմը իչին , օն պէշինճի Լուի գրալ թարաֆընտան Տիւ-
պարրիեէ (1) վէրիւմէք իւզրէ , Սէվր շէհրինէ սիբարըջ օ-
լունմուշ օլտուղու թէէմին իտիւմէքտէ տիր : Եումչագ խա-
մուրտան եաբըլմըջ օլան պու չայ թագըմը , պիրինճի տէ-
րէճէտէ պիր իշ տիր :

Ժօրթ . - Ա՛հ , Տիւպարրի , օն պէշինճի Լուի , Սէվր,
վէ եումչագ խամուր , պունլարըն պէնճէ ասլա էհէմմիեէ-
թի եօգ տուր :

Փաննի . - Պու սուրէթլէ հագգսըզ սէօզ սէօյլէմէկէ
ճէսարէթ իտիեօրսունուզ հա՛ : Սիզ ֆաղֆուրի իշլէրտէն
խօշլանմա՞զմըսընըզ :

Ժօրթ . - Պիւաքիս ֆէվգէլատէ խօշլանըրըմ :

Փաննի . - Օ հալտէ պու սէօղլէրի նա՞սըլ սէօյլէրսինիլ :

Ժօրթ . - Պէն սիզի կէօրիւր իսէմ , սիզտէն զայրի հիշ
պիր շէյէ հայրան օլմամ :

Փաննի . - Եէնիտէն պօշպօղազլըզա պաշլատընըզ :
Պու սէօղլէրին եասագ իտիլտիկինի ունուտուեօրմու-
սունուզ :

Ժօրթ . - Սիզին իլէ աշըգ կիպի տէյիլ , իլլա պիր ըէս-
սամ մագամընտա կէօրիւշիւեօրում :

(1) Տիւպարրի , Ֆրանսա գրալլարընտան օն պէշինճի Լուի-
նին է՛ն զիեատէ սէվիլիւսիւ իտի :

Փաննի . - Բէք իյի, պիր աշըղա պու սէօյլէրի սէօյլէմէկի մէնն իթտիկիմ կիպի, բէսսամա աախի մէնն իտէրիմ:

Ժօրթ . - Հալպու քի, պէնիմտէ սիզէ իթաաթ իթմէքլիկիմ միւմքին տէյիլ տիր:

Փաննի . - Էկէրչի միւմքին տէյիլ իսէ, սիզէ ուղուր-լար օլսուն. կէլտիկինիզ կիպի ավտէթ իտէպլիլրսինիզ: - Սիզէ բիֆադաթ իտիլմէսի իչին, պիր խըղմէթքեար չաղը-րանըմ մը:

Ժօրթ . - Տուրուն, պիր չարէ պուլտում:

Փաննի . - Սէօյլէեին պադալըմ, պու չարէնիզ նէ տիր:

Ժօրթ . - Իմքեանսըզլըղա մահէլլ դալմամըչ տըր, լա-քին պիր շարթ իլէ:

Փաննի . - Նէ շարթ իլէ:

Ժօրթ . - Պանա մէնն իթտիկինիզի քէնտինիզ եաբմադ շարթըլա:

Փաննի . - Նէ տիմէք իսթէեօրսունուզ:

Ժօրթ . - Պարօն տը Գրուա-Տիէօնիւն սիզտէն կէօր-տիւկիւ էմնիյեթէ միւսավի սուրէթտէ հադդըմտա էմնիյ-եթէ կէօթէրմէնիզի թէմէննի իտիեօրում: - Հադդը-նըղտա մալիւմաթըմ եօդ տուր, վէ մալիւմաթըմ օլ մասընա իսէ, արզում վար տըր:

Փաննի . - Շունու աչըղտան աշըղա սէօյլէեին քի, էօմ-րիւմիւն հիքեանէսինի պիլմէք իսթէեօրսունուզ, տէյիլ մի:

Ժօրթ . - Էվվէթ:

Փաննի . - Պու խուսուստա զիեատէ, մէրադընըմ մը վար արը:

Ժօրթ . - Հէմ բէք զիեատէ մէրադըմ վար տըր:

Փաննի . - Լաքին հիքեանէմին խօչանաճադ սուրէթ-տէ օլմատըղընը էվվէլէ սիզէ խապէր վէրիլիմ: Վադաա օլ գատար իթիեար տէյիլ իսէմտէ, գուվվէյի հաֆը-զամտա, իյի խաթըրէլէրտէն զիեատէ ֆէնա խաթըրէլէր մէվճուտ տուր:

Ժօրժ . - Էկէրչի պիր, տօսթ գալպինէ կիրէրլէր իսէ ,
ֆէնա խաթըրէլէր մահվ օլուրլար , վէ կէչմիշ զէմանըն քէ-
տէրլէրի ազալըրլար :

Ֆաննի . - Տիմէք սիզ պիր տօսթսունուզ :

Ժօրժ . - (Հէեէճանը աղիմլէ .) Էկէրչի քէտէրինիզի
եախօտ տէրտինիզի պէրթարաֆ վէ իզալէ իթմէք իւզրէ ,
հաեաթըմը տախի թէհլիքէեէ իլգա իթմէք լազըմ կէլիր-
սէ , պու խուսուստա գաթան թէրէտտիւտ իթմէեէճէկի-
մէ էմին օլմալըսընը :

Ֆաննի , պէլլիսիզճէ ումուզլարընը չէքտի , վէ պատէ-
հու թէպէսսիւմ իտէրէք ,

— Պունլար սըրֆ սէօզտէն իպարէթ տիր , աղիզ տօս-
թում , տէտի :

Ժօրժ . - Եէմին իտէրիւմ քի , պու սէօզլէր իճրա օլու-
նաճագ տըր : Իսթէրսէնիզ պու խուսուստա , պիր թէճըրիւ-
պէ իտին , օ հալտէ անլարսընը :

Կէնճ գատըն , պիր ազ տիւշիւնտիւքտէն սօնրա , չէօյ-
լէ ճէվապ վիրտի .

— Պիր տօսթ , հագըզի պիր տօսթ . . . Կիւզէլ վէ
լաթիֆ պիր չէյ տիր , լաքին պունա ինանմագ իշին պիր
թէտպիր վէ վասըթա լազըմ տըր : Տիլպէր վէ հիւսէնա
ատտ օլունան պիր գատընա պիր տէլիզանլը թարաֆըն-
տան կէօսթէրիլէն տօսթլուգ թահթընտա , չօգ տէֆա
հիւրմէթ վէ սատագաթը միւպէյեին խալիսանէ մուհապ-
պէթ եէրինէ , հագարէթ տիմէք օլան պիէտէպանէ պիր
արղու կիզլէնմիշ օլուր : - Հալպուքի , Ժօրժ , սիզին տօսթ-
լուղունուզ նէտէն իպարէթ տիր :

Ժօրժ . - Պէնիւմ տօսթլուղումա էսաս օլան մատտէլէր՝
աշգ ու մուհապպէթ , ուպուտիսէթ , վէ հիւրմէթ ու ըիա-
եէթ տիր :

Ֆաննի . - Սիզտէն աշգ ու մուհապպէթ իսթէմէտիլիմի
պիլիրսինիզ :

ԺօրԺ . - Պու սէօզիւնիւզ , աթէշէ , ալէվ իսթէմէմ տիմէկէ պէնդէր :

Փաննի . - ԺօրԺ , բէճա իտէրիմ , սուս օլունուզ :

ԺօրԺ . - Սիզէ իթաաթ իթմէք իչին սուս օլաճաղըմ :
- Վազաա տօտաղլարըմ սուս տուրաճաղար տըր , ֆա-
զաթ գալպիմին , սիզին իչին չարմասընը , վէ պու չար-
բընթընըն հէր տէֆասընտա , եավաշ սէտա իլէ , « Սիզի սէ-
վէրիմ » տիմէքլիկիմի մէնն իտէմէեէճէքսինիզ :

Փաննի Լամպէր՝ կէօզ գաբաղլարը նըֆէն գաբանմը
օլտուղու , վէ քէնտիսի հէեէճան իչինտէ օլմասըյլա , նէ-
ֆէսինի կիւճ իլէ ալըպ վիրէպիտիկլի հալտէ , բէճա իտէր-
ճէսինէ պիր հարէքէթ , վէ քէսիք պիր սէտա իլէ ,

— ԺօրԺ , պէնի միւզտարըպ գըլաեօրսունուզ . ԺօրԺ ,
պանա ֆէնալըգ իտիեօրսունուզ . . . տէտի :

ԺօրԺ . - Սիւպհան Նլլա՛հ , սիզի միւզտարըպ մը գը-
լըեօրում , սիզէ ֆէնալըգ մը իտիեօրում . . . Փազաթ նի-
չին :

Օլ էսնատէ կէնճ գաւտընըն պիւթիւն վիճուտի տիթ-
րէեօր կիպի կէօրիւնիւեօրտու : Մէրգումէնին լէհճէսի սօլ-
մուշ օլուպ , կիթտիքճէ տիթրէմէքտէ օլան սէտասըյլա ,

— Էկէրչի , ԺօրԺ , պէնի հազըպէթէն սէվիեօր իսէ-
նիզ , կիտինիզ , վէ բէճա իտէրիմ , պիր տախի պուրաեա
կէլմէեինիզ , տէտի :

ԺօրԺ . - (Փաննի Լամպէրին խանէսինէ կէլէլիտէն պէ-
րի իքինճի տէֆա օլարազ .) Պէնի գօվուեօրմուսունուզ . . .
պէնի գօվուեօրմուսունուզ :

Փաննի . - Խա՛յր , սիզի գօվմաեօրում . . . սիզէ եալ-
վարըեօրում . . . Բէճա իտիեօրում , պուրատան չէքիլինիզ :

ԺօրԺ . - Փազաթ նի՛չին :

Փաննի . - Ձիւնքի , ֆէլաքէթլէրին է՛ն ֆէնասը , սի-
զին իլէ պուրաեա կիրմիշ տիր . . . Պու ֆէլաքէթին եալը-
նըզ միւլահաղասը , պանա տէհշէթ վէրիեօր . . . Էկէրչի

սիզի տինյէսէմ, սիզէ ինանսամ, վէ սիզէ մուհապէթ իզ-
հար իյլէսէմ, էօմրիւմ նէ՞ օլաճագ տըր :

Ժօրժ . - Սէվիլմիշ պիր գատընըն , մութլուլու պիր
գատընըն էօմրիւ օլաճագ տըր :

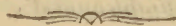
Ֆաննի . - Սէվիլմէք վէ մութլուլու օլմագ , պանա
մախսուս տէյիլ տիր :

Ժօրժ . - Լաքին պու տէտիկինիզ էսէրը ճիննէթ տիր :

Ֆաննի . - Պէն քէնտիմէ այիտ տէյիլիմ, էվլիեիմ :

Ժօրժ . - Նէ՞ պէյիս վար . . . Սէվիլմէնէն պիր գօճա՝
տիւշմէնտէն ֆարգլը տէյիլ տիր . . . Պունտան պաշգա ,
պիր զինճիր բէք աղըր օլուր իսէ , անը գըրմագ լաղըմ
տըր , վէ պիր հապսխանէ՝ թէհամմիլ օլունմագ պիր հալ-
տէ պուլունուր իսէ , օրատան ֆիրար իթմէքլիք՝ մահպու-
սուն հագգը տըր : - Պիր էսիր տախի ֆիրար իտէր իսէ ,
հագգընը իճրա իթմիշ օլուր :

Ֆաննի . - Տիկէր գատընլարըն պու հագգըր օլապիլէ-
ճէկինի պիլիեօրում . . . Հէմճիսիմտէն օլանլարըն բէք չօ-
ղունուն իտէճէքլէրի իսէթա , էվվէլինտէն մաաղուր թու-
թուլուր : Հալպուքի , կէչմիշ զէմանըմտա պէտպախթ-
լըգտան խալի օլմուշ տէյիլ իսէմտէ , լէքէտէն արի օլա-
րագ կէչէն օլ զէմանըմ , աղվիեաթ վէ թահգիրէ գարշը
պիր մէլճա վէ սիրէր օլամաղ : Եալընըզ պիր տէֆա տիւ-
շէճէք օլսամ , տիւշէճէկիմ մահէլլ կիրտապ տըր , վէ պու
կիրտապ իսէ , պանա տէհչէթի մուճիպ օլմագտա տըր :

25

Պալէատէքի սէօղլէրտէն սօնրա , պիր դաչ սանիյեէ սուպուզ վազը օլտու : Ֆաննի Լամպէր՝ հէման ֆէվզէլ-ղաեէ պիր տույլուեա դարչը ինսանիեէթին մաֆէվզին-տէ պիր սէպաթ իլէ ուղրաչմըչ օլան գատընլարըն հալի կիպի, տէրմանսըզ վէ թագաթսըզ պիր հալտէ կէօրինիւ-եօրտու :

Ժօրթ իսէ , իշպու շէճաաթ վէ ֆաղիլէթ մէլէեինի հագգսըզ շիւպհէլէրիլլէ թահգիր իթմիշ , վէ անը սօղ-րու սուրէթտէ մուհաքէմէ իտէմէմիշ օլմասընտան տօլաեը քէնտի քէնտիեի իթապ վէ մուախէզէ իտիեօրտու :

Մէրգում , պու սըրատա ֆիքրինտէն շէօյլէ տիւշիւն-մէքտէ իտի .

— Ա՛հ , պարօն տը Գրուանըն հագգը վար իմիշ : Պու պապտէ հիշ պիր իւմիտտէ պուլունամամ : Ֆաննի Էկէրչի պէնի սէվսէ տէ , պէնիմ աչգ ու սէվտամա մուգալէմէթ իթտիկի միսիլլու , քէնտի աչգ ու սէվտասընա տախի մու-գալէմէթ իտէճէք տիր , վէ պանա դարչը նէ՝ գատար գուվլէթլի վէ սէպաթլը պուլունտու իսէ , քէնտինէ գար-չը տախի օլ տէրէճէ սէպաթլը վէ գուվլէթլի օլաճագ տըր : — Լանէթ օլսո՛ւն , օլ թէսատիւֆէ քի , պու գատը-նը դարչըմա չըգարմալլէ , պէնիմ իչին միհն ու մէշագ-գաթլա մէմլու պիր միւսթագպէլ թէտարիք իթմիշ օլտու :

Կէնճ գատըն , պէեան իյլէտիկիմիղ տէրմանսըզլըզ հալինտէ ուզուն միւտտէթ գալմաեըպ , ֆուրթ ունատան էեիլմիշ օլան պիր չիշէք , կիւնէշին իւք զիեասընը կէօրիւր կէօրմէզ պաչընը նասըլ եօգարը գալտըրըր իսէ , քէնտի-սի տէ , պիրտէն պիրէ օ սուրէթլէ սօղրուլտու , վէ սօ-

տագլարընտա թէպէսսիւմ հասըլ օլտուղու կիպի, սիմասընտա տախի հէր վագըթքի մէսէրրէթպախշ վէ իսթիհզաքեարի հալ զուհուրա կէլտի :

Պինապէրին մէզպուրէ, էլինի ըէսսամա ուղաթարագ,

— Աֆվ իտէրսինիզ, տօսթում, զալիպա ինտինիզտէ տիվանէ կէօրիւնտիւմ, տէտի :

Ժօրթ, պու սէօղէ գաթիէն մուխալիֆէթ իթմէք իսթէտիկինտէն, մէզպուրէ, անըն սէօղիւնիւ քէսէրէք, չէօյլէ սէօյլէտի :

— Տիւեճէկինիզ սէօղլէր՝ տտի լաֆլար տըրլար. իֆատաթընըզա ինանմամ : Ա՛հ, պէն քէնտի թապիեաթըմը բէք իյի պիլիրիմ : Ֆէվգէլատէ տույղուլուսում, վէ լիւզումընտան զիեատէ սինիրլիեիմ : Պօշ պիր չէյտէն հիատէթլէնիրիմ, թահրիք օլունուրում : Պու սէպէպլէ պէնի տինլէեէնլէր, ազլըմտա զաաֆէթ պուլունտուղունու զանն իտէրլէր : Համտ օլսունքի, պու եօլտա նէօպէթլէր, չօգ վագըթ իսթիտատ իթմէղլէր, վէ պէն քէնտիմի պուլաուղումտա, հէմէն ազըլլանըրըմ : - Իմտի, սիգէ թէքրար իտիեօրում, պանա աֆվ իտինիզ : Աֆվ իթմէկէ տէ պօրճուլունուղ, չիւնքի թահրիք օլմագլըզ, զալիպա պուլաշըզ խասթէլիք կիպի տիր. պիր ազ էվվէլ սիզտէ, վիրտիկիմ ֆէնա իպրէթէ սալիք օլտունուղ : - Տօսթում, իքիմիզ տէ այնի մէսլէք ու հարէքէթտէ պուլունտուղ, վէ գաթիէն պիլմիշ օլունուղ քի, պիրի պիրիմիզէ սէօյլէտիկիմիզ սէօղլէրտէն հիշ պիրիսինի ճիտտի մագամընտա թէլագգը իթմէմէլիեիզ :

Ժօրթ. - Պագաթ...

Ֆաննի. - (Գահգահալը պիր կիւլիւշէ, ըէսսամըն սէօղիւնիւ եէնիտէն քէսէրէք.) Խա՛յր... խա՛յր... Փագաթ ֆալան տիմէկէ մահէլլ գալմատը : Պէն շու աթիգ տարպը մէսէլ էֆքեարընտաեըմ. « Էն ազ միտտէթ իսթիտատ իտէն տիվանէլիլլէր՝ էն իյիլէրի տիր-

լէր :» Արամըղտա եալընըղ պիր խուսուս պագի գալապի-
լիւր , վէ գալմալը տըր քի , օ տախի խալիսանէ տօսթլուգ
տուր : Պէն սիզէ տօսթ օլմանա մուվաֆֆագաթ իթտի-
կիմ կիպի , սիզին տօսթլուղունուղու տա գապուլ իտէրիմ ,
վէ տօսթլուգ իտէ , էմնիյեթլէ գապիլ օլապիլէճէկինտէն ,
պիլմէքլիկի մէրագ իթմիշ օլտուղունուղ էօմիլմիւն վէ իզ-
տիվաճըմըն մուխթասար հիքեանէսինի սիզէ նագլ իյլէ-
յիմ : - Մնճագ , սիզտէ , պունտան ագտէմ , պու հիքեա-
նէնի տինլէմէք իսթէտիկինիլ կիպի , շիմտի տէ տինլէմէք
իսթէլմիսինիլ :

Ժօրթ . - Տինլէմէք իսթէմէքլիկիմտէ սէօղ միւ :

Փաննի . - Էօյլէ իտէ , պանա դուլագ վիրին : Ֆագաթ
էվվէլ պէ էվվէլ պիրէր Ֆինճան տահա չայ իչէլիմ , չիւնքի
իւք տէֆա իչտիկիմիլ , սօղուգ իտի : Սիկարանըղը տա եա-
գըն : Թիւթիւն իչմէքլէ , պիր հիքեանէ բէք կիւղէլ տին-
լէնիլիւր : - Իշթէ սիզէ , Օսմանլը վէ Ֆրանսըղ թիւթիւնլէրի ,
վէ Ֆէրմ սիկարալարը . . . Էկէրչի միւսաատէ իտէրսէնիլ ,
պէնտէ սիզին իլէ պիրլիքտէ թիւթիւն իչմէք արգուսինտէ-
նիմ , զիրա արա սըրա թիւթիւն իչմէնի ատէթ իթմիշիմ
տիր : Վագաա պունուն պիր ֆէնա ատէթ օլտուղունու պի-
լիեօրում , ֆագաթ նէ չարէ , պիր քէրրէ Բուսիատա պու
ատէթէ ալըշտըմ :

Տէրհալ , չայըն խաֆիֆ պուխարը , սիկարալարըն մա-
վլմանի տիւմանընա գարըշտը , վէ Փաննի , թապիլ վէ կիւ-
ղէլ պիր վագիյեթլէ , պիր գօլթուղլու իսկէմլէնէ օթուր-
մուշ օլուպ , թէպէսսիւմլէ Ժօրթա պագալըղտան սօնրա ,
շու եօլտա իֆատէնէ ալաղ իյլէտի :

Փաննի . - Էվվէլ էմիրտէ պէնիմ գա՞շ եաշընտա օլ-
տուղումու պիլիեօրմուսունուղ :

Ժօրթ . - Խա՛յր , հագըգէթի հալտէ պիլմէմ . նա՞սըլ
պիլէճէյիմ :

Փաննի . - Քէշֆ իտին պագալըմ :

Ժօրժ . - Երկիրմի եաշընտա զանն օլունուեօրսունուզ
... Էվլէթ, չօգ չօգ, երկիրմի եաշընտասընը :

Ֆաննի . - Միւտահի՛ն . . . Պէն հէման երկիրմի տէօրթ
եաշընտաեւմ . . . Լաքին պու խոսուսու իգրար ու իթի-
րաֆ իթմէքլիկիմ խէթա տըր, տէյլի մի :

Ժօրժ . - Նի՞չին :

Ֆաննի, - Զիւնքի ալթը սէնէտէն օթուզ եաշընտա
օլուպտա, իհթիեարլըգ եօլունու էլէ ալտըղըմտա, պու
կիւնքի կիւն տօղրու սէօյլէմէքլիկիմ, օլ վագըթ եալան
սէօյլէմէքլիկիմի միւմքինսիգ գըլաճաղընտան, երկիրմի
պէշ չաղընտա օլտուղըմու իգրար իտէմէեէճէեիմ : Հէր
նէ հալ իսէ, օթուզ եաշընտա օլմագլըղըմ իչին, հէնուզ
ալթը սէնէ միւտտէթ վար տըր : - Շիմտիլք պու պահար
պէր թարաֆ իտէլիմ :

« Պէն, անասըլ Բարիսլիեիմ. Բարիստէ, Փօպուր Մօն-
մարթրտա, Տիւնմէրօլու խանէնին պէշինճի գաթընտա
սէֆիճէ պիր օտատա տօղմուշում տուր : Սչըգտան աշը-
ղա սէօյլէեիմ, տօղտուղում եէր պիր թավան իչի իտի,
լաքին պու թավան իչի գաթը, իւշ օտատան միւրէքքէպ
իտի. ֆագաթ պու ուֆագ սալօնու կիւն իլէ իսթիեապ ի-
տէպլիլը իտի :

« Վէլատէթիմտէն ազ սօնրա, թէրքի տաղտաղայի ճի-
հան իթմիշ օլան վալիտէմի ասլա թանըմամըշըմ տըր :

« Բէտէրիմ, նամուսլու պիր քիմնէ օլուպ, ուսթա պիր
արթիսթ իտի, վէ եկէրչի պախթը եալէր կիթմիշ օլտա
իտի, շիւպհէսիզ տիկէրլէր կիպի մէշուր օլապլիլը իտի :

« Քէնտիսի, Օբէրա թէաթրօսունուն օրքէսթրօսուն-
տա իքինճի քէման չալանլարտան օլուպ, վէ միւքէմմէլ
պիր էհլի միւզիգա իտուկլինտէն, ղաեէթ նէֆիս պէսթէ-
լէր թէէլիֆ իտէր իտի իսէ, պունլարը թապ իտէն պու-
լամազ իտի :

« Բէտէրիմ, հէնուզ կէնճ չաղընտա տուլ գալտըղը

հալտե , պէնի հօեէ վալիտեէ թէսլիմ իթմէմէք իւզրէ
թէքրար էվլէնմէմիշ տիր : Զիւնքի պէնի ֆէվզէլղանէ սէ-
վէր իտի , վէ չօճուգլուղումտա վալիտէ մագամընտա հագ-
գըմտա իհթիմամ կէօսթէրմէքլէ , պանա օլան մուհապպէ-
թինի իսպաթ իյլէմիշ տիր :

« Մէրգումնուն մաաշընտան զայրի վարիտաթը օլմա-
տըղընտան , պիր ճիւղի իսթիրահաթլա եաշամագտա ի-
տիք : - Պունունլա պէրապէր պիր տէ պէսլէմէմիզ վար ի-
տի , չիւնքի բէտէրիմ , ատի էվ խըզմէթլէրիյլէ մէշղուլ օ-
լարագ , էլլէրիմին շէքլի պօղումասընը , վէ թըրնագլարը-
մըն բարչալանմասընը իսթէմէզ իտի : Պունտան գաթինա-
զար , հէր վագըթ , պէն չաղտա քիւչիւք պիր գըզըն հա-
սէտինի թահրիք իտէճէք պիր սուրէթտէ կիւզէլ վէ գըյ-
մէթտար էսվապ կիեինիր իտիմ :

« Կիեինտիկիմ էլպիսէլէր՝ իբէքլի գումաշլարտան եա-
բըլըր իտի . հալպու քի բէտէրիմ՝ էսկի , ֆագաթ թէմիզ
էլպիսէլէր կիեինիր իտի :

« Բէտէրիմին եէկեանէ սիւսիւ , տարաթը պէն իտիմ .
պէնիմ ուղըումա հէր շէյի մաէլմէմնունիյեէ ֆէտա իյլէր
իտի : Պէնի կէօրտիւկիւնտէ , եախօտ պէնի կէօրմէքլէ հայ-
րան օլտուղունտա , սիմասընտա , էմսալի նամէսպուգ պիր
էսէրը մէսէրըթ միւշահէտէ օլունուր իտի :

« Տօսթում , նէ՝ տէրէճէ խօշ վէ լաթիֆ պիր էօմիւր
իչինտէ պիւեիւմիւշ օլտուղումնու սիզէ պիւտիրմէք իչին պու
էհէմմիեթսիզ վագըալարը սէօյլէեօրում : - Հասըլը մութ-
լուլու պիր էվլատ օլտում . . . Զէվալլը բէտէր . . . պէնի
նէ՝ գատար սէվէր իտի :

« Տամարլարըմտա ճէվէլան իտէն արթիսթիք գանը՝
միւզիգանա օլան ֆէվզէլատէ հավվէսիմ , վէ մէյլիեաթը
ազիմէյի թապիկիյեմ իլէ զահիր վէ նիւմանն օլմագտա
իտի : Շէօյլէ քի պիր հավանը եալընըզ պիր տէֆա իշիթ-
մէքլէ պէլլէր իտիմ , վէ էվվէլճէ թալիմ իթմէքսիզըն , եա-

լընըզ պիր բարմագլա բիեանօ իւզէրինտէ չալապիւմէքտէ խտիւմ: Զօճուգլուգտաքի սէտամ տախի, զանէթ կիւզէլ պիր սէս օլաճաղընը քէշֆ իթտիրմէքտէ խտի:

« Բէտէրիւմ, պանա, - Պու սէնին եէկեանէ միրասըն օլաճագ տըր, լաքին համտ օլսուն, պու միրաս սանա սէր-վէթ իթա խտէպիլէճէք տիր: - Պէլքի կիւնին պիրինտէ, Օբէրա թէաթրօսունուն սահնէսի իւզէրինտէ, ժիւիվ, Հիւկնօ եախօտ Բօպէր լը Տիապլ նամ օբէրա պէսթէլէրինտէն օգուտուլուն սըրատա, սանա ըիֆագաթ խտէպիլէ-ճէեիւմ: Պէլքի, սէնին ալգըչլանտըղընը, սահնէեթ թէք-րար պէ թէքրար չաղըրլտըղընը, վէ չիչէքլէրլէ թէգեին ի-տիրկիկինի կէօրէպիլէճէեիւմ, վէ չիւպհէսիղ օլ վագըթ, սէնին պիրինճի րատտէտէ օլան թէէսսիրին սաեէսինտէ, իւք քէմանճըլարըն սըրասընա կէչէճէեիւմ, - տիմէքտէ խտի:

« Պինապէրին բէտէրիւմ, պէնիւմ միւզիգա տէրալէրիմէ պաչլաեըպ, խայլի իլէրի կէօթիւրտիւ: Ալա քէսպի զու-րուրիեթ իթմէեէրէք, տիեէպիլիբիւմ քի, Գօնսէրվաթուար նամ միւզիգա մէքթէպինէ կիրտիկիմտէ, զիեատէսիլէ ի-լէրտէ պուլունմագտա խտիւմ: Օրատա բէք չօդ չալըչըպ, պի-րինճի իքրամիլէեէ նայիլ օլարագ չըգաղըրմտա, Օբէրա-Գօմիք թէաթրօսունա կիրտիւմ, վէ պունտա, պիւսպիւթիւն մուվաֆֆագըրյեթսիղիքլէ տէյիլ իսէ տէ, պիւեիւք պիր բարլագլըղա նայիլ օլմաեարագ, արթիսթլիկէ պաչլատըմ: Օլ վագըթ հէնուզ կէնճ խտիւմ: Սէսիւմ, Օբէրա թէաթրօ-սունուն վասի սալասընա քիֆաեթ խտէճէք մէրթէպէտէ աչըլմամըչ խտի: Պունտան գաթինազար, պիրինճի թէա-թրօ սահնէմիղէ չըգմագտան էվվէլ, թէաթրօ իսթիլլա-հընճա միւսթամէլ օլտուղու իւղրէ, թէաթրօ տէօչէմէլէ-րինէ ալըչմալը խտիւմ:

« Սէնաաթըմը սէվիեօրտում: - Պու սանաաթտա մէչ-հուր օլմագլըղը արզու իթմէքլիկիմէ հիչ պիր չէյ պանա մանի օլամագ խտի: Իմտի, պու խուսուստա ասլա գուսուր

իթմէմէքտէ իտիմ, վէ պէն, բարլագ պիր միւսթագպէլտէն, մէշրու մուվաֆֆագըյեթլէրտէն վէ նամուսլուճա դաշանըլմը սէրվէթլէրտէն պահա իթտիկիմտէ, Ալլահ պիլիւքի, բէտէրիմտէ պէնի թէշվիգ իյլէմէքտէ, վէ արզուլարըմա մուվաֆֆըգ ճէվապ վիրմէքտէ իտի :

« Զօգլար, ազիզիմ թօրթ, վէ պէլքի սիլ տէ, կէնճ պիր գըզ իչին, թէաթրօ էօմրիւնիւն, նամուսլու պիր էօմրէ եագըշմասըզընը զանն իթմէքտէ տիրլէր :

« Հալպուքի պու խուսուստա եանըմագտա տըրլար, վէ իշթէ, խէթալարընըն պիր իսպաթը ալէնիսի պէն օլտուզումու թէէմին իտէպիլիլիմ :

« Միւզիգա մէքթէպինտէն չըգաըդտան սօնրա, սահնէ իւզէրինտէ, կիւնլէրիմի լուպիեաթ բրօվալարը վէ իճրալէրիյլէ կէշիրտիկիմ հալտէ, նամուսլումու օլ դատար բաք սագլատըմքի, ֆամիեասը իչինտէ վէ տիգգաթլը պիր վալիտէնին թահթը հիմաեյի տայիմէսինտէ եաշաեան կէնճ պիր գըզըն տախի պունտան զիեատէ նամուսքեար օլամաեաճաղընը պէեան իյլէր իսէմ, խէթա իթմիշ օլմամ :

« Տիլպէր վէ հիւսնի նաղարտա, իտիմ, զիրա պէնտէն տահա իյի պիլիրսինիգքի, է'ն քիւշիւք զօմէտիաճը պիր գըզ պիլէ, եալընըզ թէաթրօեա մէնսուպ օլմասը ճիհէթլէ, հէր քէսին թէվէճճիւհիւնէ մագհար օլուր :

« Հէր թարաֆտան պանա մէքթուպլար եազըլըր իտի, Լաքին պէն կէօնտէրիլէն մէքթուպլարը օգումագսըզըն եըրթար իտիմ, - Արասըրա պանա աշգ ու սէվտաեա տայիր սէօզլէր սէօյլէնիլմէք իսթէնիլտիկի հալտէ, պէն, էօյլէ պիր սօուգ մուամէլէ կէօթէրիր իտիմքի, աշըզը մէրգումուն ազընտան չըգմագ իւզրէ օլան սէօզլէր, տէրհալ տօտագլարը իւզէրինտէ պուզ կիպի տօնար իտի :

« Քէնտի թարաֆըմտան ըրգէհլիլք սաթարճասընա հիշ պիր հարէքէթտէ պուլունմաեըպ, եալընըզ իսթիգ-

րահ վէ նէֆրէթ կէօսթէրիւ իտիմ: - Սրգատաշլարըմտան պազըսընըն ատաթ ու ախլէագընտան վէ լիսանընտան սօն տէրէճէ նէֆրէթ, վէ պունլարըն՝ գատընլարա մախսուս վագար ու հայսիսէթի վէ նամուսքեարլըղը ունութմալարընտան տօլանը զինատէսիլէ էսէֆ իլլէմէքտէ իտիմ: Թէքրար իտէրիմքի, քեամիլէն նամուսլու իտիմ, լաքին պունու քէնտիմ իչին պիր լիեագաթ ատտ իթմէզ իտիմ: - Պէն, սատէճէ վէ հիչ պիր կիւնա միւշքիւլաթ չէքմէքսիզին թապիեաթըմա իթաաթ իթմէքտէ իտիմ:

«Օբէրա թէաթրօսունտա լուպիաթ իճրա իտիլմէտիկի կիւն, բէտէրիմ, լուպիաթտան սօնրա պէնի ալմաեա կէլլը իտի: Հալպու քի, մէմուրիսէթի իճապընճա, իչին նին պաշընտա օլտուղունտա, եալընըզճա ալտէթլէ, քէնտիալինէ պէքլէր իտիմ, վէ պիրլիքտէ միւքէմմէլ «-բէ իտէր իտիք: - Պէնիմ ճիւզի մաաշըմ, անըն թախսիսաթընա իլավէ օլունտուգտա, հէման պիլ նիսպէ զէնկիլլէշմէքտէ, վէ քեամիլէն մէսուտ պուլունմագտա իտիք:

Փաննի Լամպէր, պիրտէն պիրէ նագլիսէթինի քէսիպ,
— Տօսթում, սըգըլընօրմուսունուզ, տէյի սիւալ իթտի:

Ժօրթ. - Սըգըլմատըղըմը սիլտէ կէօրիւեօրսունուզ:

Փաննի. - Պու թաֆսիլաթըն սիզճէ նէ՝ էհէմմիսէթի օլապիլի:

Ժօրթ. - Սիլզէ թէալլիւգիւ օլտուղու իչին, իչպու նագլիսէթինիզ՝ գըյմէթինիզի թագաթիր իթտիրմէքլէ, պէնի ճէլպ վէ թահրիք իտիեօր:

Փաննի. - Փագաթ պու նագլիսէթ սըրֆ եալան իսէ՝
... էկէրչի մասալ սէօյլէեօր իսէ՞մ...:

Ժօրթ. - Մասալ՝ պու գատար սատէ օլամազ: - Պիր շէյ ույտուրուլուր իսէ, իսթէր իսթէմէզ անըն հատիսէլէրի արթըրըլըր: - Մասալ նէվինտէն թապ օլունան քիթապլարը օգուեունուզ: - Պունտան գաթինազար, հա-

զըզէթ սէտասընը անլամահաճագ զատար պէնի սատէ-
տըլ մի զանն խտեօրսունուղ :

Պաննի . - (Թէպէսսիւմ իտէրէք .) Հէր շէյէ պիր ճէ-
վապ պուլուեօրսունուղ : Պունունլա պէրապէր , միւսաա-
տէքեարլըղընըղը ոուի իսթիմալ իթմէմէք իւղրէ , միւմքին
մէրթէպէ մուսթասար զըլարագ , հիքեանէմէ տէվաթ ի-
տէճէեիմ :

«Պահսընը իթտիկիմ իշպու սատտէթ ու իգպալ , բէք
միւքէմմէլ օլտուղու իշին , տէվամի օլամաղ իտի : - Պիր-
տէն պիրէ տէհշէթլի պիր սատտէմէեէ տիւշար օլտում ,
վէ պու սատտէմէտէն սօնրա նասըլ եաշանապիլտիկիմի
չօգ տէֆա քէնտի քէնտիմէ սիւալ իթմէքտէ իտիմ :

«Բէտէրիմ հէր նէ գատար զայիֆմիղաճ իտի իսէ տէ ,
ահվալը սըհհիեէսինտէն տօլանը ասլա տիւշարը էնտիշէ վէ
իղթիրապ օլմամագտա իտիմ : - Չաթէն քէնտիսինի տա-
յիմա օ հալտէ կէօրմիւշ օլտուղում կիպի , քէնտիսի տէ
հալինտէն շիքեանէթ իթմէղ իտի :

«Պիր ագչամ , Օբէրա թէաթրօսունուն թաթիլի օլ-
տուղու հալտէ , բէտէրիմ , պէնի ալմագ իւղրէ Օբէրա-
Գօմիք թէաթրօսունա կէլմէտի : - Պէօյլէ պիր վաղըա , իք
տէֆա օլարագ վուգու պուլտուղու ճիհէթլէ , ղիեատէ-
սիյլէ թէաճճիւպտէ գալտըմ , սայքի , տիւշարը տէհշէթ
օլտում , վէ տէրհալ էվիմիղէ տօղրու եօլա չըգտըմ :

«Գաբուճու գարը պէնիմ կէշտիկիմի կէօրտիւկիւնտէ ,
- նէ՞ օ մամգէլ Պաննի , եալընըղսընըղ . . . Մ . Լամպէր նէ-
րէտէ տիր , տէյի սիւալ իթտի :

«Պէն տէ , - Պիլմէմ , սիղ քէնտիսինի կէօրմէտինիղմի ,
տէյի ճէվապ վիրտիմ :

«Գաբուճու տա , - Խայր , պէն քէնտիսինի , տիւշարը
չըգմըշ տըր զանն խտեօրտում , - տէտի :

«Տէրհալ եըլտըրըմ միսիլու սիւրաթլէ , խանէմիղին
նէրտիվէնլէրինտէն եօգարը չըգտըմ , վէ եէտիմտէ պիր

անախթարմ պուլունտուղունտան, օտամըզըն գաբուսունու աչըպ իչերի կիրտիմ, վէ քիւչիւք սալօն աէյի գուլլանտըղըմըզ օտանըն եարը աչըգ օլան գաբուսու արալըղընտան ըչըգ կէօրմէքլէ, հէման միւսթէրիհ օլտում :

« Իշպու գաբուսու եիթիպ իչերի կիրտիկիմտէ, բէտէրիմ, գըմըլտանմագսըզըն, աթէչին եանընտա օթուրմուշ իտի :

« Պաչը, գօլթուգլու իսկէմլէսինին արգասընա տէվրիւմիշ, վէ պիր գօլու տախի սարգըլմըշ իտի :

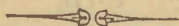
« Շիւպհէսիզ, պէնի ալմագ իւզըրէ վագթըն կէլմէմինէ պէքլէտիկի սըրատա, ույգուեա տալմըշ օլտուղունու զանն իյլէտիմ, վէ մէսէրրէթլէ,

« — Էֆէնտի բէտէր, պէն կէլտիմ, արթըգ ույգուտան ուեան. - Պիւէնքի, պէնի ալմագ կէլմէտիկին իչին, նէ՛ տէրէճէ գօրգուեա տիւշար գըլտըն, տէյի նիտա իթտիմ :

« Հալպուքի, քէնտիսի պանա ասլա ճէվապ վիրմէտի, վէ գըմըլտանմադարագ տուրտուքի, պու հալ, պանա բէք ֆէնա կէօրիւնտիւ :

« Անինտէ քէնտիսինէ գատար սըչրաեըպ, էլինի թութտում: - Էլի պուլ կիպի տօնմուշ իտի: - Եիւղիւնէ պագտըմ, եիւղիւ տէ աղարմըշ իտի: - Էլիմի կէօքսիւ իւզէրինէ վաղ իյլէտիմ, գալպի չարմանօր իտի: - Եանաղըմը աղղընա եագլաշտըրտըմ, թէնիմէ նէֆէսի ասլա տօգունմատը:

« Օլ վագըթ հագըգէթի անլատըմ: - Պու սահիհլիք պանա բէք ֆէնա թէէսսիր իթմէքլէ, մէյեուսանէ բէֆը նիտա իթտիմ, վէ զայագըլ պիր հալտէ տէօչէմէ իւզէրինտէ, բէտէրիմին էօլմիւշ օլտուղու գօլթուգլու իսկէմլէ եագընընա տիւշտիւմ :

26

Պաննի , հիքեաեէսինէ շու սուրէթաէ տէվամ իթտի .
« Իղթիրապ ու էնտիշէ իլէ վագը օլան ֆիղան ու ֆէրեա-
տըմտան պիւթիւն խանէ խալգը ուեանտը :

« Աւըլարղըմ էանատէ , սէքիղ օն քիշի էթրաֆըմտա
պուլունարագ , եիւզիւմիւ թաղէ սու իլէ սիւմէքտէ , վէ
սիրքէ զօղլաթմագտա իտիլէր : Տէրհալ , էթրաֆըմտա օ-
լանլարը պէրթարաֆ իտէրէք , բէտէրիմին եանընտա տիղ
չէօքսիւմ , էէօրսիւկիւմ հագըղէթի , տէհչէթլի խէեալաթ-
տան զանն , եախօտ բէտէրիմին վիճուտի իւղէրինտէ հէ-
նուղ էսէրը հաեաթ պուլունաուղունու մէմուլ իտիեօր-
տում :

« Այնի վագըթտա պիր հէքիւմ կէլէրէք , իւմիտիմին
վահիլիկինի պիր քէլիմէ իլէ անլաթտը : Պու վէճհլէ տիւն-
եատա գաթիէն եալընըղ գալմըշ իտիւմ :

« Սինիրլի վէ իֆրաթ տուլղուլու օլան վիճուտիւմ , պու
տէրէճէ մէմուլին զայրի վէ տէհչէթլի սատէմէեէ մուգավէ-
մէթ իտէմէեէրէք , թէքրար պաեըլտըմ , վէ իւչ տագըղա
սօնրա աեըլտըղմտա , խասթախանէնին պիր եաթաղընտա
պուլունմագտա իտիւմ :

Ժօրթ . - (Եիւքսէք սէտա իլէ .) Ա՛հ , նէ՞ տէհչէթլի
հալ :

Պաննի . - Նի՛չին :

Ժօրթ . - Սի՛ղմի խասթախանէտէ պուլունուեօր իտի-
նիղ :

Պաննի . - Պունունլա պէրապէր , օրաեա կէօթիւրիւլ-
մէքլիկիւմ բէք միւնասիպ օլմուշ իտի : - Էկէրչի քէնտի խա-
նէմտէ օլա իտիւմ , պէլքի օն տէֆա վէֆաթ իտէճէք ի-

տիմ: - Հէր սաաթ, հէր տագըգա պէնի քիմ թէտավի իտէճէք իտի. կիճէլէրի եաթաղըմին պաշընտա քիմ օթուրաճադ իտի. հէքիմին վիդիթալարընը վէ էճղաճընըն հիսապ բուսուլալարընը թէէտիեէ իթմէք իւղրէ լաղըմ օլան ազչէեի նէրէտէն պուլաճադ իտիմ: - Տօսթում, Բարիստէ խաաթա օլմագըլըդ, բէք չօգ մէսարիֆի մուճիպ օլուր: - Խաաթախանէտէ, պիր գրալիչա մագամընտա գայրըմըշ իտիմ, վէ իթիմատ իտին սէօղիւմէ քի, տիւնեատա, խաաթա պագմագըլըգտա, ըահիպէ գատընլար գատար մահիր քիմնէ եօդ տուր: Հասըլը, եավաշ եավաշ քէնաիմի պուլմանեա պաշլատըմ, չիւնքի պէյին իւֆիւնէթիմ, զալիպա բէք շիտտէթլի սուրէթտէ զուհուրա կէլմիշ տիր: Իքի իւշ տէֆա պէնտէն գաթը իւմիտ պիլէ իտիմիշ տիր:

« Վագաա սըհհէթի վիճուտում սէրիան իեատէեէ պաշլատը իսէ տէ, ըուհում ֆէվզէլատէ մահղուն իտի, վէ պու մահղունլուղումուն աւլա շիֆաբէզիր օլմաեաճաղընը զանն իտիեօրտում: - Տիւնեա պանա խալի պիր սահրա կէօրիւնիւեօրտու, Բարիստէն նէֆրէթ իտիեօրտում, վէ էօլմէտիկիւմէ էսէֆ իթմէքտէ իտիմ:

« Հալպու.քի եաշամագ լաղըմ օլտուղունտան, թէքրար թէաթըօ խըղմէթինէ կիրտիմ, վէ իլը տէֆա սահնէեէ չըգտըզըմտա, օգուտուղում մէսէրէթլի պիր հավա արասընտա հէճնկիւր հէճնկիւր աղլատըմ:

« Աղ գալտը.քի, խալգ պէնի թահգիր մագամընտա ըսըդ չալաճադ իտի, լաքին սալատա օթուրմուշ օլան պաղը քիմնէլէր, հալիմի պիլտիբլէրի ճիհէթլէ, տիկէր սէյիւճիլէրէ իշի անլաթտըլար: - Վուգուաթը իշիտէնլէր, պէնի աճըտըգլարընտան, վագը օլան ֆըսըլտըլար՝ ալգըլաեըշլարա թահվիլ օլտու: - Շու գատար քի, իշպու հալը գաաֆէթիմ թէքրար վուգու պուլմատը: - Վագիֆէմի թէմաժիլէ իյֆա իտէճէք վէ մաաշըմը գաղանճադ գատար սահիպ իգթիտար պուլունտում: - Եէկեանէ մագսէտիմ

վէ մէշղուլիներէն իմ պունտան ի պարէթ իտի : Ֆէվդէշղանէ մէյեուսիներէն իմ արասընտա , պէնիմ իշին արթիսթիւք մէսէյէսինին էհէմիներէն իմ օլմանըպ , էկէրչի հաեաթըմըն իհթիեաճաթը մատտիներէսինի չալըշմագլա թէտարիք իթմէք մէճպուրիներէն իմնտէ օլմասա իտիմ , հէնուղ կիշտիկիմ պու մէսլէքաէն չէքիլի իտիմ :

« Պունտան գաթինազար , Բարիսի թէրք իթմէքիկի գաթիէն ֆիքրիմէ գօյմուշ իտիմ : Էօմրիւմիւն էն սէվիլլիւսիւնիւ էճէլին զասպ իթմիշ օլտուղու շու Բարիս շէհրինտէն իրագլանարղըմ հալտէ , բէք զիեատէ պէտպաթ օլմանաճաղըմը զանն իտիեօրտում :

« Փագաթ , Օբէրա-Գօմիք թէաթբօսու իտարէսինին վէլէվ դօնթրաթըմը ֆէսիս իթմէք համիյներէն ինի իպրաղ իտէճէկի ֆարղ իտիլտէ իտի , Բարիստէն ուզագլանմաղանէ վասթթամ օլապիլի իտի :

« Իշթէ , պու սըրատա պաթթ պանա եարտըմ իթտի :

« Շէօյլէքի , Բուսիատա , տէվլէթ թէաթբօլարընըն միւֆէթթիշի ումուսիսի ժէնէրալ Ժ . . . արթիսթ գայտ իթմէք իւզրէ Բարիսէ կէլէրէք , սէսիմ իշիթտիկինտէն , պանա , մէմուլիմտէն չօդ եիւքսէք պաղը թէքիլիքէրաէ պուլունտու :

« Տիրէթթօրում , հագգըմտա ֆէվդէլտաէ թէվէճճիւհիւ պուլունտուղու հալտէ , պէնտէն թագմինաթ թալէպ իթմէներէք , կիթմէքիկիմէ միւսաատէ իյլէտի :

« Իքի այ սօնրա , Բէթրէպուրկ շէհրինտէ օբէրէթ օդնեօրտում , վէ մուվաֆֆագըյներէն թամմէնէ նայիլ օլտում :

« Ագիղ տօսթում , թէաթբօճուլուգ էօմրիւնտէն վէ արթիսթիւքտէ մուվաֆֆագըյներէթլէրիմտէն պահս իթմէք իսթէմէտիկիմի էլպէթթէ անլաեօրտունուղ : Պու շէյլէրին սիզճէ էհէմիներէն իմ օլմատըղը կիպի , պէնճէ տաիս էհէմ միներէն ի եօգ տուր , չիւնքի , կէրէք Բարիստէ վէ կէրէք

Բուսիատա , իլաննամէլէր իշին սախթէ պիր խիմ իիթի-
եար իթմիշ խիմ , վէ պիր տահա թէաթրօ սահնէսի իւզէ-
րինէ չըգմանեաճաղըմա տա էմին խիմ . . . տօսթում , թէա-
թըրօ արթիսթլէրի իշինտէ զանէթ բարլադ պիր մէվդը
թուլթապլիւր խիմ . պունա իսքեաթ օլմուշում , լաքին
վուգուաթ՝ պու խուսուսա մանի օլմուշ տուր :

« Բուսիատա ֆրանսըզ գօմէտիաճըլարը յլա խանէնտէ-
լէրինէ զիեատէ իւճրէթ վէրիլըր : Մալիւմ տիւր քի , պու
արթիսթլէր , պիր գաշ սէնէ Բուսիատա գալտըզտան սօն-
րա , հէման զէնկին օլարադ Բարիսէ ավտէթ իտէլլէր :
Լաքին , պու սէօզիւմ , նամուսլու սուրէթտէ բարա գա-
ղանմըշ օլան գատընլարա մախսուս տուր :

« Պէն Բուսիատա , Օֆէնպախըն վէ Հէրվէնին օրէրա-
լարընը իճրա իթտիկիմտէ , մագսէտիմ , ֆրանսատա , քէօ-
եիւն պիրինտէ , շիֆա գապուլ իթմէեէն մահլունիյեթիմ
իշինտէ քէօշէնիշին օլմագ իւզըրէ իզթիզա իտէն մէպալիզի
պիր ան էվվէլ ճէմ իթմէքտէն իպարէթ խի :

« Պու մագսէտէ վասըլ օլմագ իւզըրէ , զանէթ սատէ
ֆագաթ միւնասիպ պիր թարզտա եաշամագտա խիմ : -
Շէօյլէ քի , պիր պէսլէմէ վէ Բուսիալը պիր խըզմէթքեսոր
իլէ պէրապէր եալընըզճա պիր խանէտէ իգամէթ իթմէք-
տէ խիմ , վէ թէաթրօեա կիտիպ կէլմէք իւզըրէ , պիր ա-
րապամ վէ պիր աթըմ՝ պուլունմագտա խի :

« Բարիստէ , արթիսթլիկէ պաշլատըղըմ զէման կէլէն
թէգքիրէլէրտէն տահա զիեատէ , Բուսիատա եաղմուր կի-
պի թէգքիրէլէր եաղտըղընըն տախի պէեանընա իհթիեաճ
վաթ մը տըր : Հալպու քի պէն օ թէգքիրէլէրի օգոււմագ-
սըղըն երըթտըմ :

« Պիր ագշամ , սահնէ իւզէրինտէ պուլունտուղում
տա , պանա պիր չիշէք պուքէթի աթըլաը , վէ սիեաճ մէր-
ճանտան մուրասսա պիր պիլէզիք , պու պուքէթէ պաղ տէ-
յի գուլանըլըշ խի : Պէն օ պուքէթի ալտըմ , ֆագաթ

պիլէղիկի դօրարըպ, քէմալ նէֆրէթլէ եէրէ ֆըրլաթտըգ-տան սօնրա, եալընըղ պուքէթի մուհաֆաղա իյլէտիմ: - Այնի վագըթտա, սալատա, ճիւղի պիր շամաթա իլէ պէ-րապէր, խայլիճէ ալգըշլաեըշլար վուգուա կէլտի:

« Պու մատտէ, էֆքեարը ումումիէեի ֆէվգէլղաեէ իշ-ղալ իտիպ, պաղըլար, հարէքէթիմի թագտիր իթտիլէր իսէ տէ, զաեէթ իհթիմալտէն օլտուղու իւզրէ, էքսէրիսի, պէնի մասխարա իթտիքտէն պաշգա, օ եօլտա մուամէլէմէ տէ, սախթէ պիր նամուսքեարըղգ թապլամագ մանէասը-նը վիրտիլէր, չիւնքի սիղտէ բէք իյի պիլիրսինիզքի, թէա-թրօտա խըզմէթ իտէն հէր գատընըն այնի վագըթտա ախէնագը պօզուգ գատընլարտան օլտուղունու իտտաա իտէնլէր, պու իտտաալարընտա միւթթէֆիգ տիրլէր:

« Վագաա ալէսսէվիեէ պու զաննտա պուլունմագ վէ պու զաննը թէէքիտ իթմէքտէ հագգլը տըրլար, լաքին համո օլտուն, պու գայիտէնին միւսթէնալարըտա չօգ տուր:

« Պէնիմտէ, պու միւսթէնալարտան մաատուտ օլ-տուղում, վէ գարարըմըն ասլա վէ դաթա պօզուլմաղ ի-տուլի թաստիգ օլունտուղունտա, եալմուր կիպի եա-ղան թէգքիրէլէրին արգասը քէսիլտի, վէ հէման քիւլլիէն տուրտու:

« Օլ վագըթ, պէն, իզհարը մէմուռնիյեէթլէ, քէն-տի քէնտիմէ,

« — Ալլահա թէշէքքիւր իտէրիմքի, նիհաեէթ շու գաղադ Տօն ժուանլարը բէշիմի պըրագտըլար, տէտիմ:

« Տօսթում, հիսսիեաթը գալպիեէմէ իթիմատ իտին, - Թամ պու սէօլլէրի սէօլլէտիկիմ տագըգատա, հագըգէ-թէն մուճիպի էնտիշէ վէ թէհիքէլի պիր կէօնիւլ իզթի-րապը պէնի թաղեիգ իթմէկէ պաշլամագտա իտի:

« Օ ադչամքի մէնզարէեի միւտտէթի հաեաթըմտա ունութմաեաճաղըմ:

« Բարիսին էօմրիւ նամ Օբերատա Մէթէլլանն ըօլունու իճրա իտիւօրտում : - Իքինճի ֆասըլտաքի մէթում պու թէղաննի իտէճէկիմ էսնատէ , պալէթլէրի վէ խէեայի նիւմայիշլէրի թէնվիր իշին գուլլանըլան էլէթրիդլի քիւշիւք մաքինալարն հասըլ իթտիքլէրի զիեալար միսիլու իքի առէտ զիեայը աթէշին եիւզիւմէ թէսատիւֆ իթտիկինն զանն իյլէտիմ : Իշթէ օլ տադըգատա , պէնտէ , վիճուտճա պիր տիթրէմէ հասըլ օլտու :

« Քէնտիմէ ըաղմէն , կէօղլէրիմ , սահնէեէ եադըն օլան ալչադ ըթլարա աթֆ օլունտու : Պու ըթլարըն պիրինին գարանլըգ իլէ զիեա աբաւընտա պուլունան մահէլլինտէ , էվվէլ էմիլտէ իքի կէօղ կէօրտիւմքի , աթէշ կիպի բարլաաղը հալտէ , թէհամմիւլ օլունմաղ պիր սէպաթ իլէ պանա տօղրու չէվրիմիշլէր իտի : - Մուախարէն , իքի տէմէթ սարը սաշ արասընտա , ֆիլտիշի կիպի բարլադ տաղ պիր գաֆա , տէօրթ քէօշէ պիր սիմա , բէնկսիղ ուղուն պընըգ , պէեաղ պիր գրավաթ , իւշ առէտ էլմաս գօշաիը հավի պէեաղ պիր կէօմլէք կէօեիւսիւկիւ , վէ սօլ թարաֆտա բարլադ պիր խաշ նիշանը օլարադ սիեահ պիր սէթրի միւշահէտէ իյլէտիմ :

« Պու թասվիրի տիկէր պիր մահէլլտէ կէօրիւպ կէօրմէմիշ օլտուղունմու տիւշիւնտիւմ : Շիւպհէսիղ իւք տէֆա օլարադ պու զարիպ թասվիրի կէօրմէքտէ իտիմ , լաքին զարիպիկի ճիհէթիլէ , գուվվէյի հաֆըղամտա պօղուլմաղ պիր սուրէթտէ հէքք իտիլէճէկի տէրքեար պուլունմադտա իտի :

Ժօրթ . - Պու առէմ , բրէնս Սլտէօնօֆ տուր , տէյիլ մի :

Փաննի . - Էվվէթ , թա քէնտիուի :

Ժօրթ . - (Գըսգանճճա պիր հալ իլէ .) Լաքին , շիւպհէսիղ , զարիպ վէ աճիպլիկինէ ըաղմէն , մէրգում սիղէ կիւզէլ կէօրիւնմիւշ տիւր :

Փաննի . - (Սապըրսըզլըգ հարէքէթիլէ .) Հագըդէ-

Թէն սիւղ մէճնունսունուզ... Սէրժ Ալտէօնօֆ, պէնիմ ի-
չին քէտի կէօզլէրի կիպի բարլաեան կէօզլէրիլէ ահրէ-
թէ եօլնու օլմուշ օլան Հօֆման միսիլու պիր շախսա պէն-
ղէմէքտէ իտի: Մէրգուսմոան տօլաեը հիսս իտէկէլտիկիմ
թէաճճիւպլէ պէրապէր, միւպհէմ պիր թաղերիգէ տախի
թապի պուլունմագտա իտիմ: - Վադաա պէն գօրգադ-
թապիեաթլը տէյիլիմ, հալպուքի օ տագըգատա հէման
գօրգու հիսս իթտիմ: - Տիք տիք եիւղիւմէ աթֆ իտիլմիշ
օլան օլ էլէքթրիքէ միւշապիհ պագըշ, պանա օլ տէրէճէ
սուի թէէսսիրի մուճիպ օլմագտա իտիքի, էկէրչի սահնէ-
տէ բօլումու խաթըրա պըրագան քիմէնին եալտըմը օլ-
մասա իտի, իքի իւշ տէֆա սէօզլէրիմի ունու տարագ, եան-
լըշ պէսթէլէր օգուեաճագ իտիմ:

« Փասըլ խիթամ պուլտուդտան սօնրա, պիր խայլի
սէնէլէրտէն պէրու թէաթրօտա խըտմէթ իթմէքտէ օլան
վէ նամուսլու պուլունան իտարէ մէմուրունու, բէրտէնին
արալըղնա ճէլպ իթտիմ, վէ մէրգում, Բուսիանըն քեաֆ-
ֆէյի ըիճալընը թանըտըղը ճիհէթլէ,

« — Դէճա իտէրիմ, ալթ գաթտա իքինճի լօթտա
տուրան շու ատէմէ պագըն, տէտիմ:

« — Կէօրտիւմ, տէյի ճէվապ վիւտի:

« — Դիմ տիր, տէյի սօրտում:

« — Փէվգէլղաեէ զէնկին պիր աւըլղատէ տիր...
Վադաա պիղիմ միւշթէրիլէրտէն իտէ տէ, իքի սէնէտէն
պէրու տիբլօմասիճէ մէմուրիեթլէ պուրատան կիթմիշ օլ-
տուղունտան, քէնտիսինի կէօրմէմիշաինիզ տիր, տէյի ճէ-
վապ վիւտի:

« Մէրգում պու բրէնսին իսմինի պիլտիրտիքտէն սօն-
րա, շու եօլտա իլավէի մէգալ իթտի:

« — Դըղըմ, քէնտինիղի գօլլաեընըղ... Պու բրէնս,
թէաթրօեա մէրագըլ տըր, հաթթա պիր աղ էվվէլ տալ-
լըն տալլըն մէքթուպու օգուտուղունուզ սըրատա, պիր

սուրէթի զարիպէ վէ մախսուսէտէ սիղէ պագմըշ օլաու-
ղունա տայիր, պիր նաբօլէօնա գարշը իքի եիւզ բուպլի
իլէ պահսա կիրիշիրիմ:

« Պէն տէ, պու սէօզլէրի տինլէտիկիմտէ, ումուզլա-
րըմը չէքէրէք կիւլտիւմ, վէ թէաթրօ խտարէսի մէմուրու
տա, պէնիմ կիպի կիւլէրէք, չէօյլէ սէօյլէտի:

« — Սիզին, թէաթրօտա Մէթէլլա բօլունու իծրա իթ-
տիկինիդի, ֆագաթ թէաթրօնուն խարիճինտէ ժան տ'Սրգ-
լար կիպի պիր մէմուրիեթ իյֆա իյլէտիկինիդի պիլիեօ-
րում... Հալպուքի, Մէվաթօրօլ չէհրինին տէ, ղանէթ
մազպուլթ պիր գալէսի պուլունմագտա իքէն, Մէվաթօ-
րօլ թէսլիմ օլաու: Իմտի, սիզտէ, պու բրէնստէն քէն-
տինիդի սագընընը, չիւնքի ղանէթլէ ղէնկին տիր:

« Պէն տէ, — Օնուն ղէնկին օլմասընտան պանա նէ,
տէյի ճէվապ վիրտիմ:

« Միւտիր. — Էօյլէ տմնա, սիղէ էլմաստան եարըմըշ
միթրայեօլ իլէ հիւճում իտէպիլիր. պէօյլէ պիր միթրայ-
եօլ իսէ, ֆագիլէթ իչին տայիմա թէհլիքէլի տիր, տէտի:

« Պէն. — Պու տէտիկինիդ՝ պէնիմ ֆագիլէթիմ իչին
տէյիլ տիր, տէյի պէհան իթտիմ:

« Միւտիր. — Հէր նէ իսէ, պէն սիղէ խապէր վէրիեօ-
րում... Սիզ, գըղըմ, նասըլ իսթէրսէնիզ, էօյլէ եարըն...
Էկէրչի գալէեի թէսլիմ իտէրսէնիզ, սիզին պիլէճէք իչի-
նիզ տիր. պանա կէօրէ հիշ պիր չէյ եօգ տուր, տէտի:

« Բօլումու թէքմիլ իթտիքտէն սօնրա, թէաթրօտան
չըգարմ:

« Գարուճու, եօլտա պէնի տուրտուրուպ,

« — Մատամ, պու պուքէթ վէ պու գարթ սիզին ի-
չին տիր, տէտի:

« Պու գարթ՝ բրէնսին իտի, չիչէք տէ ղանէթ. կիւղէլ
իտի. — Պու չիչէեի գարուճուտա պըրագտըմ, վէ պիր տալի
պու եօլաա պիր չէյ գապուլ իթմէմէսինի թէնպիհ իյլէտիմ:

« Արապամ, գարունուն եագընընտա տուրուեօրտու : Պունա օթուրտուղումտա , սիեահ շիլթէլէրի իւղէրինտէ պէեաղ պիր նէսնէ կէօլիւմէ իլիշտի . - Պու տա , իքինճի պիր պուքէթ վէ Սէրթ Ալտէօնօֆուն տիկէր պիր գարթը իտի :

« Սապըմ թիւքէնմէեէ պաշլատը : Տէրհալ գարթը երթտըմ, վէ պուքէթի աշարը ֆըրլաթտըմ, վէ քէնտի քէնտիմէ ,

« — Իկէրչի պու քիւսթախ բրէնա , ճիվարլարտա տօլաշըօր իտէ , չիչէքլէրինէ նէ եաբտըղըմը էլպէթթէ կէօրէճէք տիր , տէտիմ :

« Էվլիմէ մուվասըլէթիմտէ , պէսլէմէմ պէնի պէքլէօրտու : Մէրգումէ , պիւեիւք պիր աթէշին գարշընտա քիւրքիւմիւ չըգարտըգտան սօնրա , չըմինէնին իւղէրինէ վաղ իտիւմիշ օլան պիր պուքէթ իլէ պիր գարթը բարմաղըյա կէօսթէրիպ ,

« — Մա'տամ, պիր աղ էվվէլ պունլարը սիղին իշին կէթիրտիլէր , տէտի :

« Պունլար տա , բրէնսին իւշիւնճիւ գարթը , վէ իւշիւնճիւ պուքէթի իտի :

« Անինտէ աեաղըմը եէրէ վուրտում, վէ տօտագլարըմին ուճունտան կիւղէլճէ վէ ուֆաճըգ պիր պէտ սէօղ սէօլլէմէմիշ օլտուղումա էմին տէյիլիմ :

« Պատէհու , - Շու բէնշիրէեի աշընըղ , - տէյի նիտա իթտիմ :

« Պէսլէմէմ, պու հալիմտէն շաշըրպ, պանա պագտը , վէ ճէվապա աղաղլէ ,

« — Մատամ, հիշ տիւշիւնմէօրտունուղ քի , բէնշիրէեի աշտըրմագլա , օտանըղը սօվութաճագսընըղ , տէտի :

« Պէն տէ , - Սչը'ն , աչը'ն , չարուգ աչը'ն , տէյի թէքրար իթտիմ :

« Պէսլէմէ , էմրիմէ իթաաթ իթտի , վէ պէն , տիշա-

ըննեն երկիրմի պէշ տէրէճէ սուղունա էհէմմիեթ վիր-
մէեէրէք, բէնչիրէեէ եագլաշտըմ, վէ օ մէլուն պուքէթի
սօղաղա ֆըրլաթտըմ:

« Էվիմին դարչըսընտա, քիւրքլիւ պիր ատէմ տուր-
մագտա օլուպ, հավաեա տօղրու պագըեօրտու: Չիչէք-
լէր, անըն աեաղընա տիւշտիւ:

« Մէրգում, պէնի սէլամլամագ իւզրէ շաբգասընը չը-
դարտը, վէ պէն օլ վագըթ, Սէրթ Սլտէնօֆուն տաղ գա-
ֆասընը, քէտի կիպի կէօղլէրինի, վէ ուզուն պըեըզլա-
րընը կէօրտիւմ:

27

« Թապլի անլաեապիլիրսինիղ քի, զիեատէսիլէ հիտ-
աէթլէնմիշ իտիւմ:

« Իլք թէսատիւֆտէ, իլք կիւնիւ, վէ իլք սաաթտա
վուգու պուլան պիր թէագիպ, պու եօլտա վուգուա կէլ-
տիկինտէ, պունուն նէթիճէսի նէ՞ օլապիլիր իտի:

« Պէն, էմին օլտուղումու հիսս իտիեօրտում, լաքին
բրէնսին տէ, պանա զիեատէսիլէ օսանճ կէթիրէճէկի մու-
հագգագ իտի:

« Իշթէ, ֆիքըլիւ պու միւլահագա իլէ մէշղուլ օլա-
րագ, օ կիճէսի կէօղիւմիւ գաբաեամատըմ:

Թօրթ. - Ս՛հ, էլպէթթէ օ կիճէսի անը կէօրիւեօր-
տունուղ, վէ անը տիւշիւնիւեօրտունուղ:

Փաննի. - Շիւպհէսիղ տիւշիւնիւեօրտում, լաքին,
միւտտէթի էօմրիւմտէ, գարչըմա պու տէրէճէ մէքրուհ

պիր քիմնէ տահա չըգմամըշ իտուկինի քէնտի քէնտիմէ սէօյլէմէքտէ իտիմ:

Ժօրժ . - Էկէրչի պէն օրատա պուլունտա իտիմ . . .

Ֆաննի . - Նէ՞ եաբար իտինիլ:

Ժօրժ . - Օ մէքրուհ բրէնտէն սիզի գուրթարըր իտիմ:

Ֆաննի . - Նա՞սըլ գուրթարըր իտինիլ:

Ժօրժ . - Տուէլլօեա տավէթ իտէր իտիմ:

Ֆաննի . - Նէ՞ հագգ իլէ վէ նէ՞ միւնասիպէթլէ տուէլլօեա տավէթ իտէր իտինիլ: - Պէնիմ խուսուսի իշլէրիմէ միւտախէլէ իթմէք իշին , նէ՞ սէպէպ կէօսթէրէպիլըր իտինիլ: - Մնըն հագգընտա տուլղուսուլ պուլունտուղում կիպի , սիզին հագգընըլտա տախի տուլղուսուլ օլաճաղըմտան , շաեէա պէնի սէվսէ իտինիլ , պէնիմ , պու մուհապպէթտէն խապէրիմ օլմանաճադ իտի , վէ սիզտէ , պէնտէն , բէք չաբուգ իւմիտինիզի գաթթ իտէճէք իտինիլ:

Ժօրժ . - Մսլա , իւմիտիմի գաթթ իթմէլ իտիմ:

Ֆաննի . - Բէք ալէա , էօյլէ օլաուն . ուղուն ուղատիւեէ միւճատէլէ իթմէքտէն իտէ , սէօղիւնիւլիւ գապուլ իթմէք , տահա էվէա տըր: Նիհաեէթ սիլ օրատա մէվճուտ տէյիլ իտինիլ , վէ բրէնս տէ , սէրպէսթ մէյտան պուլմուշ օլտուղունտան , թապիեաթըն քէնտիտինէ իթա իթմիշ օլտուղու ինաաճըլըղընը իպրազ իտէպիլմէքտէ իտի:

« Իրթէսի կիւն թէաթրօտա իճրա իտիլէն բրօվատան խանէմէ ա խէթիմտէ , քիւշիւք սալճնումուն մասասը իւղէրինէ աշիքեարէն վալ իտիլմիշ պիր պուքէթ վէ պիր գարթ տահա կէօրտիւմ , վէ քիւր հիտտէթ քէսիլիպ , պէսլէմէմի չաղըրտըմ: Մէզպուրէ տախի ֆէվգէլատէ թէաճաճիւպ կէօսթէրէք , պէնիմ զայպուպէթիմ էմնատէ , քէնտիտինտէն զայրի քիմնէնին աեադ պատմամըշ օլտուղուն մէզքիւր օտատա , օ գարթ իլէ պուքէթին նա՞սըլ գօնուլմուշ օլտուղունու պիլմէտիկինի պէեան իյլէտի:

« Մէզ պուրէտի տինյէտիմ, վէ սուշու օլսա օլմասա, պու վազըա թէքրաւ ի թտիկինտէ, պիլա ըիգդաթ ու մէր համէթ քէնտիտինի թարտ իտէճէկիմի խապէր վիւտիմ:

« Օ ագչամը, թէաթրօտա, Սէրթ Սլտէօնօֆ, իլք ագչամքի լոթուկտա օթուրմուշ օլուպ, վէ եանընտա պուլունան պիր իսկէմէ իւզէրինտէ, մահուտ պուքէթ լէրտէն պիր թանէ տահա կէօրտիւմ քի, Մէթէլլաեը օգուտուղում սըրատա, աեազլարըմա տօղրու աթտը,

« Օեուն պիթտիքտէն սօնրա, վիրտիկիմ գաթի էմըլէրէ մուղայիր օլարագ, գաբուճունուն օտտսընտա, արապամտա, վէ էվիմին էշիկինտէ, պիրէր պուքէթ պուլտում:

« Շու պուքէթ լէրտէն պահա ի թմէրիկիմէ, սիզի օսանտըրեօրում, տէյիլ մի. - Հալպու քի պունլարըն պէնի նէ տէրէճէ օսանտըրտըղընը մուհաքէմէ իտէպիլիւսինիզ, տօթը ազիզիմ: - Ֆիլվազը պու խուսուտա ֆէվգէլատէ հիտտէթլէնիպ, քէնտիմտէն չըգմըշ իտիմ: - Ումումէն հէր քէս իլէ, վէ խուսուսա բրէնս Սլտէօնօֆ իլէ տէօեիւշմէք արղուսինտէ պուլունմագտա իտիմ:

« Իքի իւշ կիւն տահա միրուր իտիպ, պու միւտտէթ զարֆընտա եաղմուր կիպի չիչէքլէր եաղտը իսէ տէ, պէն, սիզի օսանտըրմամագ իւզրէ, թափսիլէն պէեանընտան կէրի տուրմագտաեըմ: Պատէհու, պիր կիւն, էօյլէաէն սօնրա, թէաթրօտա բրօվամ պուլունմաեըպ, աթէշիմին քէնարընտա պիլմէմ նէ՝ կիպի եէնի պիր օլ միւթալաառըլլա մէշղուլ օլտուղում սըրատա, նակէհան դաբու չալընարագ, բրէնտին զահիր օլտուղունու կէօրտիւմ քի, կիւլէրէք պանա թաթլը պիր սէլամ վիրտի:

« Իլք տէֆա գօրգու հիսս ի թտիմ, լաքին պու հալիմ, բէք աղ վազըթ իմթիտատ ի թտի:

« Գօրգաճագ նէ՞ սէպէպիմ վար իտի... Մուխաթաւա զուհուրինտէ, եալընըզ պիր բէնչիրէ աչըպ, եօլտան կէչէնլէրի եարտըմա չաղըրմագլըղըմ մաթլուպէ քեաֆի

խոր: Պինաէն ալէյճ թէհլիքէ պուլունմամագտա խոր:

« Տէհչէթ եէրինէ հիտտէթ գայիմ օլարագ, տէրհալ իչէ նիհանէթ վիրմէքլիկէ, վէ շու թէհամմիւլ օլունմազ թազերիգի պէր թարաֆ իթմէքլիկէ գարար վիրտիւմ:

« Պիրտէն պիրէ տեաղա դալգըպ, օսայղըսըզ միսաֆիրէ աօղրու եիւրիւտիւմ, վէ պաշտան տեաղա գատար թահգիրամիզ պիր նաղար իլէ թէհէսսիւս իթտիքտէն սօնրա,

« — Սիզ բրէնս Սլտէօնօֆմոճսուսուզ, տէյի սիւալ իթտիւմ:

« — Էվվէթ, ազիղէմ, — տէյի ճէվապ վիրտի, — Էկէրչի պէնտէնիղէ միւսաատէ իտէրտէնիզ, սիզին աշըգ դուլունուզ...

« Պէն տէ. — Մէմլէքէթինիզին բրէնսլէրի, խուսուսա սիղէ պէնդէեէնլէր, մէմլէքէթիմին է՛ն բիս վէ գապա տտէմլէրինտէն տահա զիեատտէ պատաղը տըրլար, — վիրտիկիմ թէնպիհին խիլաֆընտա օլարագ վէ խըզմէթքեարլարըմը իղֆալ իտէրէք, Էվիմտէն իչէրի կիրմէքլիկինիզ, վէ սիղի գապուլ իթմէքլիք պանա եաղըշմատըղընը պիլտիկինիզ հալտէ, պու օտամա գատար կէլմէեէ ճիւրէթ իթմէքլիկինիզ, սէյլէտիկիմէ խպաթ տըր: — Է՛յ բրէնս Սէրթ Սլտէօնօֆ, հէր նէ գատար պիր բրէնս իսէնիզտէ, գապա վէ թէրպիեէսիզ պիր քիմսէ իմիշսինիզ, տէյի նիտա իթտիւմ:

« Սլտէօնօֆ տայիմա թէպէսսիւմ իթմէքտէ օլուպ, եալընըզ սօլկուն լէհէսի գըզարմըշ խոր:

« Բրէնս. — (Քէլամա աղազ իտէրէք, շէյլէ տէտի.) Է՛յ կիւղէլ գատըն, պէյլէ պիր կիւղէլ աղըզտան չըգան հագարէթլէր, ֆէվգէլատէ աշըգ օլան ճէնթըլմէն իչին հասէտ իտիլէհէք պիր լութֆ ու ինանէթ տիր: — Սիղի կէօրմէքսիզին վէ սիզին իլէ լաղըրտը իթմէքսիզին զաթէն եաշանամազ խորիւմ, վէ սիզին իլէ պիր միւլադաթ շէրէ-

Ֆինի թէմէնի տախի իթսէ իտիմ, ու մատտէ հագգըն տա միւսաատէ իթմէեէճէք իտինիլ: - Պինապէրին պու եօլտա հարէքէթ իթմէքլիկիմ իպթիզա իթմէքտէ իտի, վէ պունտան տօլաեր նատիմ օլամամ, չիւնքի թէքրար պաշլամագ իճապ իտէր իսէ, պաշլաեաճաղըմ: - Է՛յ հիւսէնա վէ տիլպէր գատըն, սիղէ ֆէվգէլղաեէ տիլտատէ օլտուղումու պիլիբսինիլ: Պունու պիլտիկինիլ կիպի էլպէթթէ...

« Մէրգում քէլամընա տէվամ իտէճէք իքէն, պէն քէնտիսինէ վագըթ պըրագմատըմ, վէ պիրտէն պիրէ վէ շիտտէթլէ քէլամընը շու եօլտա գաթթ իյլէտիմ:

« — Հէր թարաֆտա կիւլլէ մագամընտա եաղտըրմագտա օլտուղումուղ շայեանը իսթիհզա պուքէթլէրինիլի նէ՝ եաբտըղըմը սիղ պիլիեօրսունուղ: - Քեաֆֆէսինի տէ բէնչիլէտէն տիշարը ֆըրլաթտըմ, վէչիչէքլէրաէն խօշլանաըղըմ հալտէ, սիղին չիչէքլէրինիլտէն պիր տանէսինի պիլլէ էվիմոտ ոագլամատըմ: Կէլտիկինիլ եօլտան սիղի թարտ իտէպիլլէ իտիմ, մէմուն օլուր իտիմ, նասըլքի սիղտէ պունա լաեըգոընըղ, լաքին պէնիմ ու գատար իգթիտաըըմ պուլունմատըղընտան, վէ եալընըղ գալմագ իսթէտիկիմ շու խանէեէ իսէ, սիղ, տավէթսիղ օլտագ կիրմիշ իտուկինիլտէն, գաբուեու կէօաթէրմէքլէ իքթիֆա իյլէրիմ... իմտի, տիշարը չըգըն:

« Ալտէօնօֆ գըզարմըշ իքէն, լէնիկ զիեատէսիյլէ ոօլտու, վէ քէլամա աղազ պիրլէ,

« — Ա՛հ, նէ գատար զալիմիմիշսինիլ... Գատընլար, պիւեիւք պիր աշգ ու սէվտա սէպէպիյլէ էրքէքլէրին իթտիքլէրի խէթալարտան տօլաեր ալէսսէվիեէ պու տէրէճէ զալիմ օլմաղլար, տէտի:

« Պէն տէ աեաղըմը եէրէ վուբարագ,

« — Քէնտիլէրինի թարտ ու թէպիտ իտէն գատընլար իւղէրինտէ հիւքմ իթմէք իսթմէքլիք, մէմլէքէթլինիլ

ընծալընըն առաթընտա՞ն մը տըր , տէյի սիւալ իթտիմ :

« Բրէնս տէ շէօյլէ ճէվապ վիրտի .

« — Տիւպէր մատամ , սիգի թէէմին իաէրիմ քի , շու սըրատա հիտտէթլէնմէքլիկինիզ դաթէն պիր խէթա տըր :
- Կիւնիւն պիրինտէ պէնի սէվտիկինիզտէ , պու հարէքէ-
թինիզտէն նաշի թէէսսիւֆ իտէճէքսինիզ . . .

« Բրէնսին քիւսթախլըղընը օ տէրէճէեէ դատար չը-
գարմասը , պէնի պիւթիւն պիւթիւն զաղապնաք պիր հալէ
դօյմագլա ,

« — Ա՛հ , լաքին սիզ , միւնասիպէթսիզ պիր քիմնէ օլ-
տուգտան պաշղա , պիէտէպ իմիշսինիզ . . . Կէօրմէեօր-
սունուզ , սիգի թահգիր իտիեօրում , սիզտէն նէֆրէթ ի-
տիեօրում , տէյի նիտա իթտիմ :

« Բրէնս տախի , պանա - Պունլարտան հիչ պիր շէյ
չըգմազ , սիզ պէնի պէհէմէհալ սէվէճէքսինիզ , տէտի :

« — Ասլա , տէտիմ :

« — Զաթէն պէնիմսինիզ , տէյի պէեան իյլէտի :

« — Ասլա , ասլա , սիզին օլմանաճաղըմ . սիզին օլ-
մագտան իսէ , էօլմէեի թէրճիհ իյլէրիմ , տէտիմ :

« Բրէնս . - Խա՛յր , խա՛յր , սիզ էօլմէեէճէքսինիզ : Հաթ-
թա էօլմէսիկինիզէ տէ մէմնուն օլաճագսընըզ : Պէնիմ
սապըրըմ չօդ զիեատէ տիր , իգթիզա իթտիլի դատար պէք-
լէեէճէեիմ : Համտ օլսուն , պէն թէլաշլը պիր քիմնէ տէ-
յիլիմ . հէր շէյին վագթ ու սաաթընա պէքլէեէպիլիլիմ ,
տէտի :

« Պէն . - Բրէնս , թէքրար սէօյլէեօրում , պուրատան
տիշարը չըգըն , եօգսա շու բէնչիրէեի աչըպ , պաղըրըր
չաղըրըրըմ , տէտիմ :

« Ալտէօնօֆ կիւլմէկէ պաշլատը , վէ շէօյլէ ճէվապ
վիրտի .

« — Վա՛յ , հիւսէնա մատամ , ըէղալէթ չըգարմանը՞
մը տիւշիւնիւեօրսունուզ : - Լաքին պէն նիչէ Բարխիլիէր ,

վէ տիւպէր Բարիսլի գատրնլար թանրմըչըմ քի , սիզին պուհարէքէթ ու մուամէլէնիզտէ պուլունմագսըզըն , եաշամանը բէք ալէա պիլմիչլէր տիր : Իմտի , սիզի տէ անլէր սըրասընա կէթիրմէք լազըմ օլուպ , պունու իսէ պէն տէրիւհտէ իտէրիմ : - Թէքըրար կէօրիւշմէք իւզրէ , շիմտիլէք Սլլահա ըմմարլատըզ , է՛յ քիւշիւք շէյթան . . . Սիզ , դարիպ թապիեաթլը պիր մախլուգսունուզ , վէ պու թապիեաթընը իչին , սիզի տահա զիեատէ սէվէճէեիմ :

« Բրէնս , հէր վագըթտան զիեատէ թէպէսսիւմ իթտիկի հալտէ , պանա կիւզէլճէ պիր սէլամ վիրիպ , մուֆարագաթ իթտի , վէ պէն տէ , « Ուղուրլար օլսուն , ճէհէննէմէ գատար եօլունուզ վար » տէյի եիւքսէք ոէտա իլէ պէեան իտէրէք , գալուեու շիտտէթլէ արգասընտան գաբատըմ :

« Մէրգում , սէօզլէրիմի , գաբունուն արգասընտան իշիթմիչ օլտուղունտան ,

« — Գասավէթ իթմէեին , ազիզէմ , իսթէտիկինիզ մահէլլէ մէմնունէն կիթմէկէ հազըլըմ : Հէր նէ վագըթարըզու իտէրսէնիզ , պիրլիքտէ տախի կիտէրիզ , տէյի ճէվապ վիրտի :

« Պատէհու եօրկուն օլտուղում վէ խուսուսիլլէ իզթիրապ իչինտէ պուլունտուղում հալտէ , պիր գօլթուգլու իսկէմլէեէ օթուրտում :

« Սէրթ Սլտէօնօֆուն , պանա գարչը հէր կիւնա թէշէպպիւսաթընը արթըրաճաղը կիւն կիպի աշիքեար օլուպ , պու թէշէպպիւսաթա գարչը քէնտիմի նէ՞ թէտպիր վէ վասըթա իլէ հիմանէ իտէպիլիր իտիմ . - Կիւնիւն պիրինտէ շու եա պու կիւնա տուղաղա տիւշմէքտէն նա՞սըլ քէնտիմի սագընապիլիր իտիմ :

« Օնտան սօնրա , նէ՛ պէնիմ Ֆրանսըզ պէսլէմէմէ վէ նէ՛ տախի Բուսիալը խըզմէթճիմէ զէրրէ գատար էմնիյեթ իտէմէզ իտիմ : - Սէրթ Սլտէօնօֆուն , իքիսինի տախի

ըըշվէթ իլէ ճէրպ իթմիշ օլտուղունա շիւպհէ օլունա-
մաղ իտի :

« Պունլարը թարտ իտիպ , եէրլէրինէ տիկէրլէրինի
թայեին իթմէքլիլի պիր արա տիւշիւնտիւմ , ֆագաթ պուն-
տան նէ՞ մէնֆաաթ հասըլ օլապիլիր իտի . - Բրէնս , անլէրի
դազանմիշ օլտուղու կիպի , տիկէրլէրինի տախի դազանա-
պիլիր իտի :

« Քրմին հիմանէսինէ միւրաճաաթ իտէպիլիր իտիմ : -
Պէնի թէազիպ իտէն շախսըն վաղիեէթինտէն եիւքսէք
եախօտ օնա միւսալի վաղիեէթտէ քիմնէեի թանըմազ ի-
տիմ : - Պունտան դաթինաղար ապա էվհամ ու խէեալաթա
ղահիպ օլմանօրտում . շէօյլէ քի , բիճալտան օլան պիր զա-
թըն զէնտօսթանէ հարաքեաթ վէ մուամէլաթընա գալը
քէնտիսինի միւտաֆաատան աճիզ կէօսթէրէն պիր օբէրա
պուֆ խանէնտէ դատընըն շու իֆատէսինի իշիտէնլէրին՝
պէնիմ հիսս իթտիկիմ թէհլիքէեի թաստիգ իթմէեէրէք ,
իֆատէ վէ հարէքէթի վագըամը սօն տէրէճէ շաշընլըդ
վէ մուհիպի իսթիհլա աոտ իտէճէքլէրինի պիլիր իտիմ ,
շիւնքի պու թէհլիքէեի , քէնտիլէրինէ թասրիհ ու թայեին
իյլէեէմէղ իտիմ :

« Իշթէ , օ միւպհէմ թէհլիքէ , ֆիքրիմտէ թէմէլ թու-
թուպ , տայիմա անը տիւշիւնմէքտէ , վէ օ մուխաթարա
նէ՞ սուրէթտէ գարշըմա չըգաճաղընը քէնտի քէնտիմէ սի-
վալ իթմէքտէ իտիմ :

« Նէ՞ թէաթրօ տախիլինտէ վէ նէ՞ խարիճտէ գօրգտու-
ղում մուխաթարաեա տիւշար օլմանաճաղըմը զանն իտի-
եօրտում : - Պինապէրին , քէնտի խանէմտէ , վէ իքի նէֆէր
սատադաթսըլ խըզմէթճիմին արասընտա օ մուխաթարա
պէնի թէհտիտ իթմէքտէ օլուպ , կիճէնին պիրինտէ , պէս-
լէմէմին պէնի ույգուտա պիլէրէք , բրէնսի օտամա կիր-
տիրէճէկինէ իսքեաթ օլմագտա իտիմ :

« Պաղը թէաթրօ օեուընտա վէ լօմանլարտա կէօ-

ընդհանրապես օտարաբան կերպով, պէնսիւմ եւ թագ օտարաբան տախի մաքինալը օլմատըղընա իսքեալ թագ իւզըն, իշպու օտարաբան քէօշէլի պուճագը մուայեհէնէ իթտիմ:

« Պու թէֆթիշ ու թահգըզաթըմ հէման միւքէմմէլէն պէնսի թէնմին իյլէտի: Տիվարլարըն իշինտէ հիշ պիր կիզլի եօլ եօգ իտի: - Իքի գաթըլ պիր հալը իլէ գարըլ օլան տէօշէմմէտէ հիշ պիր տուզագ կիզլէնէմէլ իտի: Թուալէթ օտարաբան տա գարուսու պուլունմամագտա իտի: Եալընը իշպու եւ թագ օտարաբան իլէ եաննտաքի սալօն արասընտա իսթիլաթ իտէպիլէճէք սուրէթտէ պիր գարու պուլունուպ, պու գարուսուն տա իքի ատէտ գուվլէթլի սիւրկիսիւ վար իտի:

« Իմտի, կիճէլէրի, սիւրկիւ իլէ գարուսու մագպուլթա գարատըղտան պաշգա, գարունուն արգասընա տալի քիւշիւք պիր մասա, վէ պու մասանըն իսթիլնէ մուվագէնէլի սուրէթտէ իքի գօլթուգլու իսկէմլէ գօր իտիմ: - Պու վէճհլէ, էն տէրին ույգուտա օլանլարը պիլէ ուեանտըրաճագ պիր թամաշա հասըլ իտիլմէքսիզլին, գաքունուն, խարիճտէն աշըլմար միւմքին օլամագ իտի:

« Իթթիլագ իթտիկիմ թէտապիրի իճթիեաթքեարանէ պու գատար տէյիլ տիր:

« Պուլունտուղում թէաթրօտա իճրա իտիլէն « Բարիս էօմրիւնիւն հայտուտլարը » նամ լուպիեաթտա, Ֆիօրէլլա րօլունու իճրա իտէր իտիմ:

« Պիլիրսինիքի, Ֆիօրէլլա՝ պիր հայտուտ գըզը տըր:

« Պու օեունուն պիրինճի ֆասընտաքի էլպիսէմին իգթիզասընտան օլարագ, գըրմըզը ֆիսթանըմըն իւզէրինտէ, սիեահ գըն իշինտէ օլարագ, կիւզէլ, ուֆագ վէ դանէթ քէսկին պիր խանէր թաշըր իտիմ: - Պու խանէլի, բասըլ վէ բիս պիր հալտէ օլարագ պիր չէրէիտէն սաթըն ալմըշ իտիմ, վէ կիւզէլճէ թամիր իթտիրմիշ օլուուզումտան, քէք ալէա իշիմէ եարամագտա իտի:

« Պունու հիշ պիր վազըթ եանրմտան աեըրմազ իտիմ :

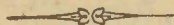
« Թէաթրօեա կիթտիկիմ կիւն , վէ հիճէլէրի խանէ-
մէ ալթէթ իթտիկիմ զէմանլարտա , մէզքիւր խանլէրի ,
էսֆապըմըն ճէպլէրինտէն պիրինտէ սազլար իտիմ :

« Կիճէ , եաթաղա եաթմազտան էվվէլ , գընընտան
գօլայճա չըգարըլտըղընա թէէմին , օլտուգտան ոճնրա ,
պաշըմըն ալթընա վազ իտէր իտիմ , վէ էմիյեթթլի պիր
թարզտա , քէնտի քէնտիմէ , պու սաաըզ տօսթում սաեէ-
սինտէ քիմնէտէն գօրգմատըղըմը պէեան իտէր իտիմ :

« Լաքին պէն պու թէտապիրի իհթիեաթքեարանէեի
իթթիխազ իթտիկիմ հալտէ , չօգ տէֆա ինսանըն էօմ-
րիւնտէ զուհուրա կէլտիկի իւզրէ , զանն իտէրսին քի , պու
թէտապիրլէրիմ հիշ եէրինէ իթթիխազ օլունուրլար իաի :
Շէօյլէքի , գուվվէյի թէխայեիւլիեէմ իլէ աթտէր զանն
կյլտիկիմ եէլտէյիւմէնլէրինէ գարչը սայքիպիր գալէեի
թէսլիհ վէ թէճհիզ իթմիշ օլուեօր իտիմ :

« Զիւնքի , բրէնս Սլտէօնօֆա , պիր հաֆթա միւթէ-
մատիէն եօլումուն իւզլէրինտէ թէսատիւֆ իթտիկիմ , վէ
հէր ագչամ թէաթրօտա քէնտի լոթունտա կէօրտիւկիւմ
հալտէ , պիրտէն պիրէ մէրգում նապէտիտ օլտու , վէ սլիւ-
եիւք պիր զաթա տիրլօմասիճէ եէնի պիր մէմուրիեթ վէ-
րիլտիկի , վէ պու զաթըն մուվազգաթէն Բուսիատան հա-
րէքէթ իթտիկի շուեու պուլտու :

« Ահ , եա Բապպիշ , պու սըրատա նէ՛ գատար մէմ-
նունիյեթ հիտ իթտիկիմի , վէ րահաթճա նէֆէս ալտը-
ղըմը պիլէմէզսինիզ :

28

Օլ էսնատէ Փաննի Լամպեր, իֆատէսինի քէսէրէք,
— Տօթում, պիրէր ֆինճան չայ իչէլիմ, տէտի :

Ժօրթ . - Բէք իյի, աղիղէմ, լաքին հիքեանէնիղի
գաթթ իթմէին, վէ միւսատէ իտին քի, ֆինճանլարը
պէն տօլտուրանըմ :

Փաննի . - (Կիւլէրէք .) Հագըգէթէն իպրազ իտէկէլ-
տիկինիղ շու սապըրսըզլըդ, հիքեանէ նագլ իտէպիլմէք-
լիք իգթիտար ու էհլիեէթիմ իչին պիր շէրէֆ տիմէք տիր
... անճագ պու սապըրսըզլըզնըզն խալխանէ օլտուզու-
նը պիլսէմ . . .

Ժօրթ . - Օլ պապտէ շիւպհէնիղ մի վար տրր :

Փաննի . - Լաքին շու հիքեանէմ, սիզէ օսանճ կէթի-
րիճի զանն օլունմանօր մու :

Ժօրթ . - Եէմին իտէրիմ քի, հիչ պիր հիքեանէ, պու
գատար ճալիպի էհէմմիեէթ վէ մէրագ տէյիլ տիր :

Փաննի . - Հալպու քի պէն, պիր ազ զիեատէճէ թաֆ-
սիլթա կիրիչէրէք, հիքեանէմի ուզաթրեօրում զանն ի-
տիեօրտում, մատէմ քի սիզ պու հալտէն մէմնուն օլուեօր
իսէնիղ, պէն տէ, նագլիեէթիմ տէվամ իտէրիմ :

« Սօն տէֆա օլարագ, Հայտուտլար նամ օեռնտա
Ֆիօրէլլա բօլունու իճրա իտիեօրտում :

« Գումբանիա, զայրէթիմտէն մէմնուն օլտուզու ճի-
հէթլէ, օն պէշ կիւն պանա իղին վէրտի :

« Բուսիատա, խուսուսիյլէ զանէթ սօղուգ հավալար-
տա աչըգ արապալար գուլլանմազլըդ, ալէստէվիեէ ատէթ
օլմուշ տուր : - Քիւրքլէրէ սարըլարագ, էն շէտիտ սօղուգ-
լարա պիլէ գօլայճա գարշը տուրուլապիլիք :

« Հալպուքի , պէն , սէսիմի , հէր կիւնա ֆէնա էօք-սիւրիւքտէն մուհաֆաղա իթմէքլիկիւմ լազըմ կէլտիկին-տէն , մէղքիւր ատէթի իճրա իտէմէեիպ , գաբալը պիւր գուբէ արապասընա օթուրուր իտիմ :

« Պու արապաեա սիեահ վէ պիւեիւք պիւր աթ պաղլա-նըր իտի : Վադաա պու հայվան բէք չօդ եիւրիւեէպիլիւր իտի իսէ տէ , ֆէվգէլատէ սէրի իւլ հարէքէ տէյիլ իտի :

« Սօն տէֆաքի բօլումու իճրա իթտիկիւմ ազչամ , եանի սաաթ օն պիւր պուչուգ սուլարընաա թէաթրօտան չըգտը-ղըմտա , օեունճուլարըն տայիրէսի գաբուսունտան իւչ ա-տըմ ուղադտա , պէնիմ արապամը , աթըմը , վէ բուսիալը արապաճըմ իվանը կէօրտիւմ , եախօտ կէօրիւեօր օլտու-ղումու զանն իթտիմ :

« Տէրհալ պու արապաեա ըաքիպէն , գաբուեու սը-գըճա գաբատըմ , վէ քիւրքիւմէ միւմքին մէրթէպէ սա-րըլտըմ :

« Արապաճը , քէնտիեէ մախսուս օլան լիսան իլէ պիւր սէս չըգարմասընտա , արապա , գարըն իւգէրինտէն սէս-սիղճէ հարէքէթէ պաչլատը :

« Արապանըն հարէքէթէ պաչլամաընտա , հայվանը-մըն , հէր վադըթտան զիեատէ սիւրաթլէ գաթը մէսաֆէ իթմէքտէ օլտուղունու զանն իթտիմ , վէ պունտան տօլա-եը մէմնուն օլտում , զիրա , պիւր ան էվվէլ աթէչիմին եա-նընտա պուլունմագլըղը շէտիտէն արղու իթմէքտէ իտիմ : Հալպուքի , օն իքի օն պէշ տագըգատա , խանէմին գաբու-սունա վասըլ օլմագլըղըմ թապիի իքէն , մէղքիւր սիւրաթ-լէ կիտիչէ ըաղմէն , արապա էլան տուրմամագտա իտի :

« Սօղուգտան արապանըն ճամլարընը պուղ պաղլա-միշ օլտուղունտան , նէրէտէ պուլունտուղումու կէօրէմէ-եօրտում : Բէնչիրէլէրտէն պիրինի միւշքիւլաթլէ էնտիր-տիմ , վէ արապամըն կիթմէքտէ օլտուղու գարանլըդ եօ-լու թանըեամատըմ :

« Բէնչիրէնի աշաղըեա Էնտիրտիկիմ սըրատա հասըլ օլան ճիւղի պիր սէտա իւղէրինէ , զանն իտէրոն քի արապանըն հարէքէթի տահա զքեատէ չարուգլանտը :

« Էհէրչի Րուսիանըն Օրլօֆ ճինսինտէն օլան սէրի իւլ հարէքէ աթլարընը պիլիրսէնիղ , մէգըիւր հարէքէթի սէրիա սէպէպիլլէ նէֆէսիմին պիր դաչ սանիյեէ գատար քէսիլտիկինի անլաեապիլիրսինիղ : - Նասըլ օլուպ տա , պէնիմ հայվանըմ պու մէրթէպէ չարուգ եիւրիւեօրտու , աճապա չըլկընլըգ մը քէսպ իթմիշ տիր , եօգսա տիկէր պիր հալ մը վազը օլուեօր տէյի քէնտի քէնտիմէ տիւչիւնմէկէ պաշլատըմ :

« Պինապէրին , հէեէճանըմտան նաչի տիթրէմէքտէ օլան պիր սէտա իլէ , իվանը չաղըրտըմ , ճէվասլ վիրմէտի : Սրապանը տուրտուրմասընը էմը իթտիմ , իթաաթ իթմէտի :

« Իշթէ օլ վազըթ , պիր տուգաղա տիւշմէք խուսուսընտաքի գօրգուլմ վէ վէսլէսէմ , ֆիքրիմտէ գավիլէշտի :

« Պու պապտէ եանըլմագտա օլմատըլըմա թէէմին օլմագ իւղրէ , տրապանըն գաբուլարընտան պիրինի աշմանա չալըշտըմ : Լաքին , պիլմէտիկիմ պիր նէվ մաքինա իլէ պու գաբուլար գաբանմըշ իտուկինտէն , վազը օլան զայրէթիմէ ըաղմէն , պիր տիւրլիւ աշամատըմ : - Չաթէն պու հալի մէմուլ իտիեօրտուլմ , վէ իշթէ օլ վազըթ հէր շէյի անլատըմ : - Օթուրտուղուլմ արապա , վէ պուհա պաղլը պուլունան աթ պէնիմ տէյիլ իտի : Սրապա , պէնիմ արապամա պէնդէտիկի կիպի , հայվան տաթի շէքլի վէ գըեաֆէթիլլէ պէնիմքինէ պէնդէմէքտէ իտի իսէ տէ , եիւրիւմէքլիքտէ , պէնիմ հայվանըմտան եիլիրմի գաթ զիեատէ սէրի իւլ հարէքէ իտի : - Սրապաճը տաթի , ուղուն պըբըգլարը , վէ կէօղլէրինէ գատար Էնտիրիլմիշ օլան քիւրքիւ գալբաղըյլա իվանա պէնդէեօրտու :

« Հասըլը ալէ յհիմտէ գուրումուշ օլան տուզաղը մու-
հագգագ սուրէթտէ անլատըմ :

« Պու տուզաղը քիմ գուրումուշ օլապիլիր իտի :

« Պու խուսուստա զէրրէ գատար շիւպհէ միւմքին օլ-
մանըպ , գարանլըգտա , Սէրժ Սլտէօնօֆ իսմինին գարշըմ-
տա բարլատըղընը զանն իտիեօրտում :

« Շէօյլէ քի բրէհսի մէրգում , պէնի գօվալամագտան
տուր օլմուշ օլուպ , հաթթա հէր կիւնա էմիլյետէթսիլի-
կիմէ մահէլլ պըրագմամագ իւզրէ , կիւեա Բուսիատան
կիթմիշ տիր կիպի պիր թէվաթուր տախի չըգարտըգտան ,
վէ պու սուրէթլէ պէնի միւթմէյին վէ միւսթէրիհ գըլ-
տըգտան սօնրա , նիեթ ու մագսէտինի իճրաեթ տէվամ
իյլէմէքտէ իտի :

« Լաքին ինանըրմըսընըլ քի , պէն , միւպհէմ վէ դայ-
ըր մուայեէն պիր մուխաթարա գարշըսընտա սինիրլի վէ
գօրգագ օլտուղում հալտէ , պու մուխաթարա սահիհլէն-
տիկինտէ , նակէհան ֆէվգէլատէ ճէսարէթ քէսպ իթտիմ :

« Վադաա նէֆրէթի ազիմէ իլէ գարըշըգ ֆէվգէլատէ
պիր հիտտէթ ու զազապ հիսս իյլէմէքտէ իտիմ իսէ տէ ,
գաթան գօրգմանօրտում : Ճէպիմի եօգլատըմ . վէ քիւ-
շիւք խանչէրիմի պուլտուղումտա , քէնտի քէնտիմէ ,

« — Համս օլտուն , սաշլարըմ աղարտըղընտա , էօմ
ըիւմին իշինտէ , բօմանլարտա կէօրիւլէն գահրաման գա-
տընլար կիպի հարէքէթտէ պուլունմուշ օլտուղումու մահ-
զուզիեթլէ խաթըրլաեաճաղըմ , տէտի :

« Արապա , հալէա եօլունա տէվամ իտիեօրտու : — Վա-
ըըշլարըն սօն էվլէրինի արգամըզտա պըրագարագ , շէհիւ-
տէն տիշարը չըգմըշ իտիք : — Արապա , պէնիմ իշին մէճհուլ
օլան պիր թարիգտէն կիտիեօրտու : Պու եօլուն իքի թա-
րաֆընտա պիւեիւք աղաճլար վար իտի , վէ պունլարըն
եաբրագսըլ տալլարը , գարանլըգտա տէհէթլի պիր թաս-
վիրտէ կէօրիւնիւեօրլար իտի :

« Սէյեհա հաթըմըդ պիր սուաթտան զիեհատէ իմթիտաա իթտի : Պու միւտտէթ զարֆընտա ագալլի ալթը ֆարաախ եօլ գաթթ իթմիշ օլտուղումուղու հիսապ իթտիմ : - Բէնչիրէեի աշըգ պրագմըշ իտիմ : - Արապանըն տէրունի պուզ կիպի սօղուգտան տօնմուշ իտի : Տիշէրիմ, թէքրար իտէրիմքի, գօրդումտան տէյիլ, իլլա սօղուգտան թիր թիր տիթրէեօրտու :

« Պիրտէն պիրէ, հայվանըն հարէքէթի եափաշլանտը : - Արապաճը գապա պիր սէս չըգարտը : - Պիր բարմագլըղըն եախօտ պիւեիւճէք պիր գաբունուն աշըլտըղընը իշիթտիմ : - Արապա եօլունու թէպտիլ իթտի, վէ հայվան՝ սէրթ գարլար իլէ գաբանմըշ օլան թարիգի թէքը իտիպ, եումշագ օլան գարլար իւզէրինտէն եիւրիւմէկէ պաշլատը :

« Պիր քէօշկէ եախօտ սէյֆիէեէ կէօթիւրէն պիր եօլա կիրտիկիմիղի զանն իթտիմ, վէ պու պապտէ տէ եանըլմաեօրտում :

« Արապանըն գաբուսունտան տիշարը էեիլիպ, պիր աղուզագտա ըշըգլար իլէ բարլանան պիր պինա կէօրտիմ :

« Հայվան, եէնիտէն սիւրաթը հարէքէթլէ, իքի իւշ տագըգտա, պիր նէրտիվէնին գարշըսընտա տուրտու : Պունուն թաշ գատէմէլէրինտէն ճամէքեանը պիր գաբուեա կիտիլի, վէ պու գաբու տա, զարիպ ուսլուպտէ եաբըլմըշ պիր հավլիէէ աշըլըր իտի : Իշպու հավլի, պիւեիւք քիլիսէլէրին օրթասը կիպի եիւքսէք օլուպ, պէհէրինտէ եիկիրմի մում պուլունան վէ սիլահլը վէ զըրհլը տտէմէլէրին թասվիրլէրինտէ օլան շէմատանլար իլէ կիւնտիւզ կիպի թէնվիր գըլընմըշ իտի :

« Արապանըն, նէրտիվէնին գարշըսընտա պուլունան գաբուսու, շիւպհէսիզ արապտճընըն՝ օթուրտուղու եէրտէն հարէքէթ իթտիրտիկի ալթթ վասըթասըյլա քէնտիքէնտիէէ աշըլտը :

« Արապատան աշաղըեա էնտիմ :

« Հէնուզ կէնճ գըզ իքէն , վէ Թօպուր-Մօնմարթր սօ-
գաղընտաքի քիւչիւք մէսքէնիմիզտէ , սէվկիւլիւ բէտէրիմ
իլէ պէրապէր իգամէթիմիզ էսնատէ , քիրա իլէ վէրիլէն
րօմանլարտան բէք չօղունու օգուսուչ իտիմ :

« Պու րօմանլարտան , էսկի վէ եէնի բէք չօղունտա ,
ֆէվզէլատէ տիլպէր վէ կէնճ գատըն վէ գըզլարա թէսա-
տիւֆ իթմիչ իտիմքի , պէնիմ իչին հէնուզ պաշլաեան ահ-
վալէ միւշապիհ ահվալ ու վուզուաթ , հագգլարընտա զու-
հուրա կէլմիչ տիր : Իմտի , էսկի վագըթլարտա բէք չօգ տէ-
ֆա վուզուա կէլէն , վէ լաքին զէմանէմիզտէ , կէրէք հա-
գըգի էօմիւր տախիլինտէ վէ կէրէք գուվվէյի թէխայեիւ-
լինէ իլէ թէէլիֆ օլունան քիթապլարտա նատիր օլարագ-
կէօրիւլէն նէվիմա սէրկիւզէթլի վագըլարտան պիրի ,
պանա տախի թէսատիւֆ իթտիկի ճիհէթլէ , իսթէր իս-
թէմէղ պու հալէ գաթլանմագլըղըմ չարէսիզ իտի :

« Հաթթա շու սըրատա պէնտէ շէօյլէ պիր զարիպ
հալ վագը օլտու քի , գէրրէ գատար գօրգու հիսս իթմէք
շէօյլէ տուրսուն , վագթիլլէ սէվտիկիմ պիր րօմանը օգուր-
քէն , աճապա շու պիշարէ գատընըն սօնու նէ՞ օլաճագ-
տըր տէյի միւլահազա իտէրէք , օ րօմանըն եաբրագլարը-
նը եիւրէկ չարբընթըսըլա չէվիրտիկիմ կիպի , շիմտի տէ ,
պիզզաթ քէնտի պաշըմա կէլէն վագըանըն սօնու նէ՞ օ-
լաճագ տըր տէյի զարիպ պիր մէրագա տիւշտիւմ , վէ
նէթիճէեի հալի անլամագլըղը արզու իթմէկէ պաշլա-
տըմ :

« Պու սէօյլէտիկիմ զարիպ տիր , տէյիլ մի :

Ժօրթ . - (Եիւքսէք սէտա վէ հէեհճան իլէ .) Հագը-
գէթէն սիզ պիր գահրաման իմիշսինիզ :

Պաննի . - (Կիւլէրէք .) Գահրաման օլտուղումու պիւ-
մէեէրէք էսէրը գահրամանի իպրագ իթտիկիմի պէն տէ
թաստիգ իտէրիմ : - Իմտի , տօսթում , իլթիֆաթընըզա

Թէշէքքիւր իտէրիմ: - Հէր նէ հալ իսէ , հիքեաեէմիզէ տէվամ իտէլիմ:

« Ահաղըմը հէնուզ եէրէ պասմըշ օլտուղում հալտէ , Բուսիալը պէսլէմէլէր գըեաֆէթինտէ եաշլըճա պիր դատըն , սէյֆիեէտէն չըգըպ , նէրտիվէնին գատէմէլէրինտէն աշաղըեա էնտի , վէ գարշըմտա տիզ չէօքիւպ , էլլէրթի էօքմէք իսթէտի իսէ տէ , պէն միւսաատէ իթմէտիմ:

« Պու գատըն , հագգըմտա ֆէվգէլատէ հիւրմէթ ու ըրաեթ նիւմայիշլէրի իպրազ իտէրէք , պէնի , նէրտիվէնտէն եօգարը ալըպ , հավլիեէ կիրտիրտի:

« Օրատա պէն տուրտում , վէ պանա ըհհպէրլիք իտէն գատընա խիթապէն , նէրէտէ պուլունտուղումու սիւվալ իթտիմ:

« Պէսլէմէ , լիսանը մատէրզատըլա վէ քէմալը նէզաքէթ իւզըրէ պանա ճէվապ վիրտի: Մէզպուրէ , ֆրանսըզ լիսանընը անլամահօրտու , պէն տէ բուսճանը անլամահօրտում: Պու հալտէ արամըզտա ճէրէեան իտէճէք միւքեալէմէտէն հիշ պիր նէթիճէ չըգամահաճաղը տէրքեար իտի:

« Քէնտի արգասընտան կիթմէքլիկիմի իշարէթլէ անլաթտըղընտան , պիլա թէրէտտիւտ պու իթթարընա մուվաֆֆադաթ կէօսթէրտիմ: - Մէրգումէ , գատէմէլէրի իզմիր հալըսըլա տէօշէլի օլան վէ թավանտան ասըլը կիւզէլ պիր ֆէնէր իլէ միւզէյեէն պուլունան էնլի պիր նէրտիվէնտէն եօգարը չըգմահա պաշլատը:

« Աարիպ թաավլիրլէր վէ ավա միւթէալլիգ էշեա իլէ թէզեին իտիլիշ օլան պիր ոօֆատան պիրլիքտէ եիւրիւտիւք: - Նիհանէթ պէնի պիր տայիրէեէ կիրտիրտի քի , պունուն հավի օլտուղու էշեայը աթիգայը նէֆիսէ , ֆէվգէլատէ հայրէթ վէ իղթիղրապըմը մուճիպ օլտու:

« Պու տայիրէնին հավի օլտուղու ղանէթլէ վասի պիր սալճնտա վէ պիր եաթագ օտասընտա , ասըլլարտան պէրու

ճէմ իտիւմիշ օլան ասարը նէֆիսէերի նազը ու թարիֆ իթմէքլիկէ իւզոււմ կէօրմէմ: Շու գատարը սէօյլէրիմ քի, ազլիզիմ բէսսամ էֆէնտի, պու տայիրէտէ կէօրիւլէն հալլար վէ էշեայը սայիրէ պիէմնալ շէյլէր տիրլէր:

« Եաթագ օտասընըն տէօշէմէսի, մալի թիլքի քիւրքլէրիլէ, հալը շէքլինտէ գաբլանմըշ իտի: - Պու գատարը մալիւմաթտան, գուսուրունու հիւքմ իտէպիլիւրսի-նիզ:

« Միւթէատտիտ մումլար, պիր շէհրի այլն կիպի, պէեան իթտիկիմ օտալարը թէնպիր իթմէքտէ իտիլէր:

« Եաթագ օտասըյլա սալճնտա գարշըլլէրլը եքիշէր պիւեիւք շըմինէլէր մէվճուտ օլուպ, պունլարտա եանան ճէսիմ աթէշլէրտէն, ֆէվդէլատէ սըճագլըգ հասըլ օլմուշ իտի: Շարդտան կէթիլիւմիշ օլան կիւմիւշ պուսուրտանլարտան, պէեազ պիր տիւման վէ նէֆիս գօգուլար հասըլ օլմագտա իտի:

« Եալընըզ պիր քիշիլիք տիւղէնմիշ օլան քիւշիւք պիր մասա իւղէրինտէ, աթիգ վէ նատիտէ պիլլօլլարտան իմալ իտիւմիշ, վէ իւղէրլէրինտէ խանէտան տրմալարը իշլէնմիշ միւքէմմէլ սուֆրա թագըմը, վէ իշթիհա աշան սըճագ վէ սօղուգ թաամլար, վէ ալթուն բէնկինտէ դըրմըզը շարապլար իլէ մէմլու վէնէտիկ շիշլէրի կէօրիւլմէքտէ իտի:

« Պէն իսէ, տիկէր խուսուսաթ իլէ ֆիքրիմի իշլալ իթմէքլիկիմ լաղըմ կէլիւքէն, պու կիպի շէյլէրէ մէրագլը օլտուղումտան, անինտէ նաղարը տիգգաթըմա չարբար:

« Բուսիալը պէպէմէ, քէնտի լիսանը մատէրղատըյլա եէնիտէն, վէ ղաեէթ սիւրաթլէ լագըրտընա պաշլատը, վէ ղալիպա սէօյլէրի խայլի միւտտէթ տէվամ իտէճէքի-քէն, վագը օլան պիր իշարէթ, լագըրտընըր գաթթ իթտիլտի, վէ ծնտան սօնրա, մէղպուրէ, իշարէթլէր իլէ մէրամընը անլաթմաեա իպթիտար իյլէտի: Շէօյլէքի սուֆ-

րանա օթուրմագլըղըմ լազըմ կէլտիկինի , վէ պանա խըզմէթ իտէճէկինի անլաթտը :

« Հէր ազչամ , թէաթրօտան խանէմէ ավտէթ իթտիքտէն սօնրա , պիր ազ սուրէ իտէր իտիմ : Խանէնտէլէր վէ գօմէտիաճըլար , ազչամ թաամլարընը հէմ էրքէնճէ իթմէկէ վէ հէմ տախի դարընլարընը միւքէմմէլէն տօեուրմամաղա մէճպուր օլտուգլարընտան , թէաթրօնուն խիթամընտա սուրէ իթմէլէրի միւթատլարը օլմուշ տուր :

« Պինաէն ալէյհ աճլըգտան էօլիւեօրտում :

29

« Գարչըմտա վազ իտիլմիշ օլան թաամլարըն նէֆասէթի տէ իշթիհամը տահա գիեատէ թահրիք իթմէքտէ իտի : - Շուրասընը տախի պէեան իտէրիմքի , բէք չօգ թագսիրաթլարըմ իլէ պէրապէր , պօղազավէրլիկիմ տէ վար իտի :

« Իմտի , սուֆրատա օթուրաճաղըմ սըրատա , շուեօլտա պիր միւլահազա պէնի պու նիեթտէն կէրի տուրտուրտու : Քէնտի քէնտիմէ տէտիմքի , « - Պուլունտուղում հալ , ատէթա մէլօտրամ թապիր օլունան օեունլարտան տըր : Իմտի , պու եօլտա մէլօտրամլարտա , ույգու կէթիրիճի իլաճլարըն , եա էսրարի թօզ գուլթուլարը վէ եախօտ րէնկսիղ բուհ շիշէլէրի շէքլինտէ պիր թագըմ սէրսէմէթիճի մատտէլէրին իսթիմալի չօգ տէֆա իշիտիլմիշ իտուկինտէն , Սէրթ Ալտէօնօֆուն տախի , մէրամընա էրմէք իշին , զօր իլէ պէնի ուեութմագ իսթէմէտիկինէ

հիշ պիր խապաթ եօզ տուր . . . Պու կիպի շէյլէր , էսկի մասալ նէվլինտէն շէյլէր տիրլէր , պուռնլարը բէք ալէա պիլիրլիմ . . . շու գատար քի պէլքի Բուսիատա . . . լարին , խաճր , խաճր , էմնիյեէթսիզլիք՝ էմնիյեէթին վալիտէսի տիր տէրլէր :»

« Պինապէրին , միւմքին մերթէպէ թէհլիքէլէրի ազալթմաեա գարար վիրտիմ , վէ իշթիհա իլէ եէնէն նէֆիս թաամլարը , վէ ալէա խամուր իշլէրինի վէ բէնկլի վէ լէզիզ շարապլարը պլըրագրալ , եալընըլ պիր բարչա էթմէք եէտիմ , վէ սատէ սու իշտիմ : - Պէսլէմէ իսէ , պու հալիմի կէօրտիւքճէ , սիմասընտա հասըլ օլան հայրէթ էսէրլէրի վէ ածիպ հարէքէթլէրիլէ իզհարը թէաճճիւպ իյլէմէքտէ իտի :

« Թաամըմը իթտիքտէն սօնրա , պէսլէմէ , պանա եաթաղըմը կէօսթէրտի : - Պու պիր միւքէլլէֆի եաթագ օլուպ , ատէթա թախթրէվան իւզէրինէ գուրուլմուշ իտի , վէ հէր թարաֆընտա , Ալտէօնօֆ բրէնպլէրին խանէտանլըզ ալէամէթի ֆարիգասը , օյմա իլէ իշլէնմիշ օլարագ , մէվճուտ պուլունմագտա իտի :

« Պէսլէմէեէ , եաթմագ իսթէմէտիկիմի անլաթմագ իւզրէ , պիր չօգ տէֆա պաշըմլա իշարէթլէր իթտիմ , վէ պատէհու գարուեու կէօսթէրիպ , վէ մանէատար պիր թարզտա տիլսիզլէր օեուռնունա մախսուս պիր հարէքէթլէ , իրզմէթինէ իհթիեաճըմ օլմատըղընը , վէ քէնտի եաթաղընա կիտէպիլէճէկինի անլաթտըմ :

« Նիհաեէթ , կիւճլիւքլէ ֆիքրիմի անլաթապիլտիկիմ տէն , մէզպուրէ , բուսճա պազը ճիւմլէլէր մըրըլտանալագ , օտամտան տիշարը չըգտը :

« Եալընըլ գալտըղըմտա , պիր գօլթուզլու իսկէմլէեէ օթուրտում , վէ միւլահաղաթ վէ թէֆէքքիւրաթ տէրեասընա տալտըմ իսէ տէ , զաթէն խօշլանաճագ շէյլէրտէն օլմաեան պու միւլահաղա վէ թէֆէքքիւրլէրիմի սիւզէ թէքրաք իթմէկէ լիւզում կէօրմէմ :

« Տիւշիւնմէքլէ թագաթսրզ պիր հալէ կէլտիկիմտէ , ուեռուտում : - ֆէնա սուրէթտէ կէշիրտիլիմ պու ույգուտան ուեռնտըլումա , սապահ օլմուշ , վէ պուլունտուղում օտանըն էնի բէնշիրէլէրինին բէնկլի ճամլարընտան կիրէն կիւնէշին զիեալարըլա օրթալըդ աղալմըշ իտի :

« Տէրհալ օրատան ֆիրար իթմէկի տիւշիւնտիւմ , լաքին պու ֆիրարըն միւմքինիլ օլտուղունա պէշ տագըդա զարֆընտա իսքեաթ օլտում : - Եաթագ օտասըլա սալուն , պէնիմ տայիրէմի թէշքիլ իթմէքտէ իտիլէր : - Պու տայիրէտէն տահա իլէրի կիթմէք իսթէտիկիմտէ , գարուլարը գարալը պուլտում , վէ շիւպհէսիլ պու գարուլարըն արգասընտա տա պէնի պէքլէեօրլար իտի :

« Պէսլէմէ եինէ մէյտանա չըգտը , վէ տէրքեար օլսն թէվաղիւլէրինի թէքրար իճրատէն սօնրա , գահվաթըմը թէրթիպ իթտի իսէ տէ , պէն , իլք աղչամը կիպի , պիրաղ էթմէք եէմէքտէն վէ պիր աղ տա սու իլմէքտէն ղայրի պիր չէյ եէմէտիմ , ֆագաթ հիշ տիւշիւնմէեօրտում քի , պէնիմ պու թէրթիպիմի պիր քէրրէ անլամըշ օլտուգլարը , վէ պանա պիր իլաճ իշիրմէք եաթօտ եէտիրմէք իսթէտիքլէրի հալտէ , պու իլաճը էթմէկէ եաթօտ սուեա բէք ալէա դարըշարըրապիլեր իտիլէր :

« Յէվգէլատէ սըգըլմագտա օլտուղումտան , օ կիւնիւ պանա բէք ուղուն կէօրիւնտիւ :

« Կիւղէլճէ ճիլտլէտիլմիշ պաղը քիթապլարը հալի օլարագ քիւշիւք պիր քիլթիւպլսանէ պուլունմագտա իտի : Ֆագաթ պու քիթապլար՝ բուսճա օլտուգլարընտան , օ գուեամաղ իտիմ :

« Բէնշիրէլէր՝ նիհաեթի կէօրիւլէմէեէն վասի պիր պաղչէեէ նաղըր իտիլէր : Պու պաղչէ , գար իլէ գարըլ իտի : Եալընըլ իհթ իեար չամ աղալարընըն մահղունիլէթպախշ սուրէթտէ կէօրիւնէն եէշիլլիկի , գըլ բէնկինտէ պուլունան գուպպէյի տաիւման իլէ արզը գարլաեան պէ-

եազլըդ արասընտա , պիր թարղը զարիպ հասըլ իյլէմիշ ի-
տի : Նէ՛ եազընլարտա վէ Նէ՛ ուզագլարտա , ինսանա պէն-
ղէր հիշ պիր մախլուգ պուլունմամագտա իտի :

« Օրթալըդ դարարմաեա պաշլատըղընտա , պէսլէմէ
թէքրար կէլտի , ֆագաթ պու տէֆա ըիֆագաթընտա պիր
էրքէք խըղմէթճի պուլունուեօրտու : Պու խըղմէթքեար ,
հավիղէլէրին վէ շէմատանլարըն մումլարընը թէրթիպ իթ-
տիքտէն սօնրա , իշպու մումլարը եադտը , վէ պատէհու ,
իւք ազշամը կիպի սուֆրաեը հազըրլանեըպ , պու քէրրէ
պիր թագըմ եէրինէ , իքի թագըմ թէրթիպ իթտի :

« Օ տագըդատան սօնրա սըղըմագլըղըմ տուրտու ,
չիւնքի մէգքիւր իքի քիշիլք սուֆրա թագըմընտան , բրէնու
Նլտէօնօֆուն , Նէզտիմէ կէլմէք քիւսթախլըղընտա պուլու-
նաճաղընը անլատըմ : - Պինաէն ալէյհ , քէնտիսինէ իպրազը
թահգիր վէ հիտտէթ իթմէկէ հազըրլանմագտա , վէ պա-
նա Նէ եօլտա ճէվապ վիրէճէկինի տիւշիւնմէքտէ իտիմ :

« Հիշ պիր զապիթ պիլէ , մուհարէպէ էսնասընտա ,
գաթի պիր իշ կէօրիւլէճէկի պէմանտա , շիւպհէսիղ պէնիմ
գատար սապըրսըղըղլա , մուհարէպէ պօրուսունուն չա-
լընմասընա պէքլէմէմիշ տիր :

« Նակէհան եանընտաքի օտատան պիր աեազ սէսի
ալտըմ : Բրէնս , օտամա կիրիպ , պանա տօղրու իլէր-
լէտի :

« Իւք տէֆա քէնտիսինէ աթֆը նաղար իթտիկիմտէ ,
հայրէթտէ գալտըմ , չիւնքի հէր Նէ գատար ուֆագ թէ-
ֆէք շէյլէրտէն ալթիւսթ օլմագ պիր թապիեաթա մալիք
իտուկինի տէրք իթմիշ իտիմ իսէ տէ , պու ճիւմլէ իլէ եի-
նէ քէնտիսինէ շիտտէթլէ պաղըշըմտա պօղուլաճաղընը վէ
ալթիւսթ օլաճաղընը զանն իտիեօրտում :

« Մէկէր իսէ , պու զանըմտա եանըրեօր լիմիլիմ : -
Սայքի տօսթ պիր զաթ տըր տա , պանա վիզիթա իտիեօր
կիպի պիր հալ ու հարէքէթտէ պուլունմագտա , վէ իւք

կիւնտէն պէրի հիշ պիր ֆէվգէլատէ հալ վուգուա կէլմէ-
միշ տիր կիպի թավր ու հէյեթթտէ կէօրիւնմէքտէ իտի :

« Բրէնս , ագշամլըգ պիր էսվապ կիեինմիշ օլուպ ,
սէթրիսինին եան թարաֆընտա տախի պաղը նիշանլար
թաալիգ գըլընմըշ իտի , վէ սամանի էլտիվէնլէր կիեինմիշ
օլտուղու կիպի , եասսը շաբգասընը տախի սօլ էլինտէ
թուլթուպ , ուզուն պըեըգլարը ալթընտա ճալիպ պիր սու-
րէթտէ թէպէսսիւմ իթմէքտէ իտի :

« Մէրգում , եանըմա կէլիպ , էլիմի թուլթմագ իւզրէ ,
սաղ էլինի ուզաթտը իսէ տէ , պէն իճապէթ իթմէտիւմ :

« Պատէհու էլիմի քէնտիսինէ ուզաթմատըղըմտան
տօլաեը ալտըրմաեարագ ,

« — Սապահլար խայր օլտուն , եալուտ տահա տօղ-
րուսու ագշամլար խայր օլտուն , աղիղէմ , զաթընըղը խա-
նէմէ գապուլ իթտիկիմտէն տօլաեը նէ՝ տէրէճէ քէնտի-
մի պախթիեար ատտ իթտիկիմի պելլըմիսինիգ , տէտի :

« Պէն տէ , շիտտէթլէ , - Սճայի՛պ , շունու պունու հապ-
սէ իլգա իտիպ , պիր գաշ ատէտ սիւրկիւլէր իլէ իւզէրին-
տէն գաբամագլըղը , խանէնիղէ միւսաֆիր գապուլ իթմէք
մի ատտ իտիեօրսունուգ . հապսխանէլէրտէքի կարտիան-
լար տա քէնտի վաղիֆէլէրինի պու սուրէթլէ էյֆա իտէրլէր :
Իմտի , շու ինսանիեթթինիղտէն տօլաեը սիղէ պէեանը իլ-
թիֆաթ իտէրիւմ , տէտիւմ :

« Ալտէօնօֆ կիւլտիւ , վէ գարշըմտա , վէ շըմինէնին
տիկէր եանընտա օթուրուպ , չէօյլէ ճէվապ վիրտի .

« — Իմտի , սէվկիւլիւմ , պանա իթիմատ իտին վէ
հիտտէթլէնմէեին : Հէմտէ , ըէճա իտէրիւմ , սէօյլէեին ,
հիտտէթլինիղտէն նէ՝ ֆայիտէ հասըլ օլուր : - Էկէրչի շու
սէյֆիեէմտէ , պանա պիր վիզիթա վիրմէնիղի սիղէ թէքլիֆ
իթմիշ օլսա իտիւմ , ըէտտ իտէճէք իտինիլ : - Էվվէթ ,
պէօյլէ օլաճաղընը մուհագգաղ պիլիւրիւմ : - Սէօյլէեին ,
տավէթիմի ըէտտ իտէճէք տէյլը մի իտինիլ :

« — Հայ հայ, ըհտտ խտեճէք իտիմ, տէյի ճէվապ վիրտիմ:

« Բրէնս տէ, — Իշթէ պէնտէ պունու պիլտիկիմտէն, նասըլքի կէօրտիւկիւնիւզ, ազիզէմ, սիզի պիր եօլ իլէ աշըրտըմ, տէտի:

« — Ֆազաթ պու հարէքէթինիզ՝ մէքրուհ տուր: ալչագլըզ տըր, տէյի նիտա իթտիմ:

« Բրէնս տէ, — Խայր, տէյիլ տիր. պէն, սատեճէ քէնտի օեունումու օյնասըմ, պաշգա պիր շէյ եաբմատըմ: — Պէնի խանէնիզտէն գօլմուշ օլտուղունուղտան, վէ պէնիմ իսէ, բէնչիրէնիզտէն իչէրիեէ կիրմէքլիք միւթատըմ օլմատըղընտան, քէնտի քէնտիմէ, «պու շօճուղլա կէօրիւշէ պիլմէք իշին, հէր հալտէ քէնտիսի պէնիմ խանէմէ կէլմէլի տիր», տէտիմ: — Համտ օլտուն, սիզտէ կէլտինիզ, տէյի պէեան իթտի:

« — Հալպու քի ալչագճա պիր խիեանէթլէ պէնի էվի-նիզէ կէթիրտինիզ, տէտիմ:

« Բրէնս տէ, — Խայր, խիեանէթ իլէ տէյիլ, իլլա մունթազամ մուհարէպէլէրտէ միւսթաամէլ օլան քիւշիւք պիր բուսուեա սիզի տիւշիւրմէքլէ կէթիրտիմ: — Իմտի, պու հալէ արթըզ գաթլանմալըսընըզ: — Պիր շէյին ըհտտի միւմքինսիզ օլտուղունտա, ֆէյլէսօֆանէ անը գապուլ իթմէք, էվլէա տէյիլմի տիր: Սիզէ պիր վատէ թայեին խտէրիմ: Պու ագչամա գատար տօսթ օլալըմ: — Օնտան սօն-րա էկէր արղու խտէրտէնիզ, եինէ պէնիմ տիւշմէնիմ օլունուզ, ազիզէմ: — Ֆազաթ զանն խտէրիմ քի, նիհաեէթ իւլ էմի ուղլաշաճաղըզ: — Շիմտիքի հալտէ, սիզին իլէ պէ-րապէր թաամ իթմէքլիկիմէ միւսաատէ պուեուրուն: Ու-մարըմ քի, պու պապտէ ճէվապը ըհտտ վիրմէզսինիզ:

« Պէն տէ, իսթիհլա իլէ, — Բէճա խտէրիմ, սիզէ նա-սըլ ճէվապը ըհտտ վիրէպիլիրիմ, մատէմ քի, խանէնիզէ կէլմիշիմ, մատէմ քի էսիրինիզ պղլունուեօրում: — Սիզ

պուրատա հաքիմսինիզ, գուվվէթ ու իգթիտարընը տա վար տըր : Իմտի միւրատընըզը իճրա իտէպիլիրսինիզ, ֆա-
գաթ պէն , բրօթէսթօ իտէրէք , պու խուսուսա իթաաթ
իտէրիմ , աէտիմ :

« Բրէնս , ճէվապ վիրմէեիպ , կիւլմէեէ պաշլատը , վէ
պիր չան չալմասընտա , Բուսիալը պէսլէմէ կէլտի : Բրէնս
պիր գաշ սէօզ սէօյլէտի իսէ տէ , անլաեամատըմ , վէ պա-
տէհու պանա տօղրու տէօնիւպ ,

« — Պու գատըն խըզմէթիմիզէ քեաֆի տիր : Եալը-
նըզճա իտէճէկիմիզ պիր միւքեալէմէտէ , զանն իտէրիմ
քի էրքէք խըզմէթ.քեալլարըն պուլունմասընտ հիչ պիր լիւ-
զում եօզ տուր : Աղիզէմ , սիզ տէ պէնիմլէ հէմէֆքեար
տէյիլմիսինիզ , տէտի :

« Պէն տէ , - Պու եալընըզճա միւքեալէմէ , պէնիմ ի-
չին իւք տէֆա վուգու պուլտուղունտան , սէօյլէտիկինիզ
սէօզլէրի անլաեա:մաեօրում , տէյի ճէվապ վիրտիմ :

« Բրէնս , սէօզլումիւ քէսէրէք , - Սահիհէն պիրինճի
տէֆա մը պու եօլտա պիր միւքեալէմէտէ պուլունուեօր-
սունուզ , տէյի սիւալ իթտի :

« Պէն , քէլամըմա տէվամ իտէրէք , - Պու միւքեալէ-
մէեէ իսէ , զօր իլէ մուվաֆֆադաթ իտիեօրում , չիւնքի
պէնիմ իչին մէքրուհ օլտուղունու ըանա պիլիրսինիզ , տէ-
յի պէեան իթտիմ :

« Բրէնս , - Սիզի թէէմին իտէրիմ քի , պու շէյլէրի
սըրաեա գօեաճաղըզ . . . Շիմտիլիք , ազիզէմ , էկէր իս-
թէրսէնիզ սուֆրաեա օթուրալըմ , տէյի իֆատէ իթտի :

« Սէրօ Ալտէօնօֆ աեաղա գալգտը , վէ գօլթուղու-
նա կիրմէքլիկիմի թէքլիֆ իթտի իսէ տէ , պէն ըէտտ իթ-
տիկիմտէն , եէնիտէն կիւլտիւ :

« Մալիւմիւնիւզ օլտուղու իւզրէ , իւք ազչամը վէ օ
սապահ , ֆարէլէրէ մախսուս թաամլարտան օլարադ , պիր
բարչա էթմէք եէմիշ վէ պիր ազ տա սու իչմիշ իտիմ . - Ֆիլ-

վագը գարնրմ ֆեվգէլատէ աճ իտի , վէ բրէնա տէ պէ-
նիմլէ պիրիքտէ այնի թաամլարտան եէեէճէկի ճիհէթլէ ,
վէսվէսէեէ վէ գորդմաեա սէպէպիմ գալմատըղընտան ,
գարնրմը բէք ալէա տօեուրապիլիր իտիմ :

« Իմտի , մէրգում Բուսիալընըն գարչըսընտա օթուր-
տում : Քէնտիսի սուֆրատա պանա ֆեվգէլատէ նէղաքէթ
վէ ըիաեէթ կէօսթըրիեօրտու :

« Օլ էանատէ հիսս իտէկէլտիկիմ հիտտէթի հիչ պիր
վէճհլէ սիզէ թարիֆ իտէմէմ :

« Տահա պիր գաչ կիւն էվվէլ խանէմտէն տիւղճէ գօլ-
մուշ օլտուղում , հալպու քի պիր կիւն էվվէլ պէնի աչըր-
թարագ , նէվիմա հիւքմիւնիւն ալթընա ալմըշ օլան վէ պու-
սուրէթլէ միւքէմմէլէն ինթիգամընը ալմագտա պուլունան
պիր պիէտէպին սուֆրասընտա օթուրմուշ օլտուղումմտան
տօլաեը քէնտի քէնտիմէ ասլա վէ գաթա աֆվ իթմէեօր-
տում :

« Էկէրչի թէաթրօտաքի արգատաչլարըմ , սիհիրպաղ-
լարա մախսուս պիր տիւրպիւն իլէ , պէնի , Սլտէօնօֆուն
եանընտա օթուրուպ , վէ անընլա հիւսնի մուամէլէ իտի-
եօր կիպի կէօրսէ իտիլէր , հէր կիւնա սուի զաննա զահիպ
օլմագլըղա , վէ թահգիրամիզ թավր ու հէյեէթլէրիմի
միւրպիլիք ատտ իթմէկէ հագգլարը օլմագ մը իտի :

« Սըրֆ կէօրիւնիւշլէրին ալտատըճը օլտուղունու պի-
լիրիմ , լաքին պու կէօրիւնիւշլէրէ սէպէպիյեէթ վիրտիկիմ-
տէն տօլաեը քէնտիմի իթապ իտիեօրտում : - Քէնտի քէն-
տիմէ , - Սլըղա տաեանմըշ օլսամ , վէ խտսմիմի եանըմա
եանաչտըրմասամ , վէ պէնիմ էվիմոն եաբտըղըմ կիպի ,
քէնտի խանէսինտէ տախի , քէնտիսինէ ճէվապ վիրմէսէ ի-
տիմ , հաթթա սէօղլէրինի տախի տինլէմէսէ իտիմ , տահա
ղիեատէ ճէսուրանէ վէ շայեանը թագտիր պիր հարէքէթ-
տէ պուլունմուշ օլուր իտիմ , տիմէքտէ իտիմ :

« Պագաթ , էսէֆ իտէրիմ քի , օ եօլտա մուամէլէ իթ-

մէքլիկին վագթը կէշմիշ իտի : - Պունտան դաթինազար , բրէնս , պէնի թէէմին իթմէք իւղրէ , հագգըմտա հէր վէճհլէ նաղիքեանէ վէ զէնտօթանէ հալ ու հարէքէթտէ պուլունտու :

« Քէնտի քէնտիմէ , պիր թէաթրօ օեունճուսու գըզլարընտան օլտուղում ճիհէթլէ , մաազուր թուլթուլմասը լաղըմ կէլէն պաղը միւնասիպէթսիզ հալլէրինտէն զայրի քէնտիսինտէն գօրգաճագ սէպէպիմ պուլունմաեան քէնտիսի կիպի պիւեիւք պիր զաթ հագգընտա պաեաղը պիր մուամէլէ կէօսթէրմէքլէ խէթա իթմիշ օլտուղումու իսպաթ իչին պանա պիր տէրս վիրէճէկինի , վէ պու տէրստէն սօնրա պէնի սէրպէսթ պըրագաճաղընը մէմուլ վէ միւլահաղա իտիեօրտում :

« Լաքին , պիր տէրէճէ տիւչարը հէեէճան օլարագ , բրէնսին զիեատէ իչրէթ իթտիկինէ , վէ իչտիկի իչկիլէրին թէէսսիթլէ , սօլկուն եիւզիւնիւն գըզարտըղընա , վէ պու հալտէն տօլաեը կէօզլէրինտէ մուճիպի իղթիրապ պիր հալ զուհուրա կէլտիկինէ տիգգաթ իթտիմ :

« Սուֆրա իւզէրինէ վազ իտիլմիշ օլան ըըզլարըն բարլաղըղընա ըաղմէն , քէտի կէօզլէրինէ միւշապիհ կէօզլէրինի պանա աթֆ իթտիկինտէ , իւք տէֆա թէաթրօտա քէնտիսինի կէօրտիւկիւմ սըրատա նազարը տիգգաթըմա չարբան բարլաղըղը միւշահէտէ իթտիկիմի զանն իթտիմ :

« Հէր նէ հալ իտէ , թաամ , հիչ պիր հատիսէ զուհուրա կէլմէքսիլին խիթամ պուլտու : - Սէրթ Սլտէօնօֆ , Բուսիալը պէսլէմէեէ պիր իշարէթ իթմէսի իւզէրինէ , մէրգումէ տիշարը չըգտը , վէ իքի խըզմէթճի իլէ թէքրար կէլիպ , սուֆրանը դալտըրտըգտան սօնրա , իւչիւ տախի կիթտիլէր :

« Պէն , օլ էսնատէ , շըմինէնին պիր թարաֆընտա օթուրմուշ իտիմ :

« Պիր աղ էվլէլ սիղէ պահսընը իթտիկիմ ճէսարէթ-

տէն զէրրէ գատար իւզէրլմտէ դաւմըշ օլմանըպ , ատէթա
գօրգուեօրտում . եիւրէկիմ ֆէվգէլատէ չարբըեօրտում , վէ
պիր թազերիգի շէտիտ սէպէպիյլէ սէրպէսթ նէֆէս ալա-
մանօրտում :

« Բրէնս , գօլլարընը խաչվարի գաւուշտուրմուշ օլա-
րադ , կէլիպ գարչըմտա , աեագտա տուրտում : - Պագը-
չընտաքի շիտտէթի հիսս իտիեօրտում , վէ քէնտիսինէ պագ-
մանա ճէսարէթ իտէմէեօրտում :

« Պիր խայլի միւտտէթ արամըղտա սիւքիւթ վադը
օլտում :

« Սէրթ Ալտէօնօֆ , - Շիմտի ազիզէմ , իքիմիզ տէ ճիտ-
տէն կէօրիւշէպիլիբիզ , - տէյի պէեան իտէրէք , մէզքիւր
սիւքիւթէ խիթամ վիրտի :

30

« Լաքին պէն , հիշ պիր սէօղ իշիթմէմիշիմ կիպի , ճէ-
վապ վիրմէքսիզին վէ գըմըլտանմագսըզըն տուրտում :

« Բրէնս , իֆատէսինէ շու եօլտա տէվամ իյլէտի .

« — Ազիզէմ , սիզի սէվտիկիմի սէօլէմիշ օլտուղումու
զաթէն պիլիբսինիզ :

« Պանս շէօլէ ճէվապ վիրտիմ . - Լաքին պէն տէ սիզ-
տէն իգըրահ իթտիկիմի պէեան իյլէմիշ իտիմ : - Պու սէօ-
ղիւ թէքրար իթմէք լազըմ մը տըր :

« Սէրթ Ալտէօնօֆ կիւլտիւ , վէ պատէհու ,

« — Խա՛յր , սիզի թէէմին իտէրիմ . քի , պու սէօղիւ
թէքրար իթմէնիզէ իհիթիեաճ եօգ տուր : - Գատընլար ,
չօգ տէֆա , վէ հէման տայիմա , տիւշիւնտիւքլէրինին զըտ-

տընը սեօյլէրլէր . . . Ա՛հ , պէն գատընլարը բէք իյի թա-
նըրըմ :

« Պէն . - Լաքին պէնի թանըմագսընըդ :

« Բրէնա . - Խա՛յր , աղիզէմ , սիղին տէ աիկէրլէրի կի-
պի օլտուղունուղու պիլիրիմ : Պունտան դաթինաղար , պու-
կիւնքի հալինիղտէն հիչ պիր նէթիճէ չըգմաղ : - Շէօյլէ քի
էկէրչի պէնի չիմտի սէվմէտօր իսէնիղ , կիւնիւն պիրինտէ
սէվէճէքսինիղ :

« Պէն . - Ասլա :

« Բրէնա . - Աղիզէմ , պու ալէմտէ հէր քէս քեամիլ
սուրէթտէ հարէքէթ իթմէլի տիր : Պէն քէմալէթի վէ ճիտ-
տիւնէթի սէվէրիմ , սիղին տախի քեամիլ վէ ճիտաի օլմա-
նըղը արզու իտէրիմ : - Հագգընըղտա հիսս իտէկէլտիկիւմ
տուլղու , չօճուգճա եախօտ ճահիլանէ պիր շէյ օլմաերպ ,
հագըղի պիր մուհապպէթ . . . պիւեիւք պիր աչգ ու սէվ-
տա օլտուղունու նամուսում իւզէրինէ սեօյլէտօրում :

« Պէն . - Ֆադաթ պանա բաճի տէյիլ տիր :

« Բրէնա . - Սիղէ բէք զիեատէ բաճի օլաուղունու
կէօրէճէքսինիղ . . . Պիլիրսինիղ քի , պէն զէնկինիմ . . . իմ
բէրաթօրումնը գատար զէնկինիմ :

« Պիրտէն պիրէ պաչըմը եօգարը գալտրըպ , բրէնսէ
պագարգտան սօնրա ,

« — Ֆադաթ նիչին պանա սէրվէթինիղտէն պահա ի-
տիեօրսունուղ , եօգտա պանա աղչէ՞ մի իհտա իտէճէքսի-
նիղ : - Պէնի , սաթըլըգ պիր մա՛լ մը զանն իտիեօրսունուղ :

« Բրէնա . - Խա՛յր , էօյլէ պիր շէյ զանն իթմէմ : - Է-
կէրչի սաթըլըգ պիր մալ օլմուշ օլտա իտինիղ , սիղի թէէ-
մին իտէրիմ քի , բաղարըղ պիլէ իթմէքսիղին սիղի սա-
թըն ալըք իտիմ :

« Պէն . - Եիւղ միլիօն սահիպի տախի օլտա իտինիղ ,
եինէ պէնիմ տէեէրիմի թէէտիեէ իտէճէք գատար սահի-
պի սէրվէթ պուլունմաղ իտինիղ :

« Բրէնս . - Օնա նէ՞ շիւպհէ : Լաքին , աղիղէմ , պի-
լըմիսինիզ , պէն սիղին իլէ բաղարլըզ իթմէեօրում :

« Պէն . - Էօյլէ իսէ , մէրամընըզ անլաթըն , վէ նա-
մուսլու պիր առէմ իսէնիզ , - քի պունա արա սըրա շիւպ-
հէ իտիեօրում , - պունտան պէօյլէ պանա հաղարէթ իթ-
մէեին :

« Ֆիլվազը Սլտէօնօֆ , սէրահաթէն տէյիլ իսէ տէ ,
կըզահաթը մուֆասասլէ իլէ մէրամընը անլաթտը : - Պու-
տիբլօմաթ օլան զաթ , զաեէթլէ տէսիսէքեար օլուպ , սախ-
թէ նիւմայիշլէր իլէ սուրէթի ահվալի թէպտիլ իթմէքտէ ,
վէ նէզաքէթ ու լէթաֆէթ թահթընտա պէտէվիլիկինի
սէթը իտէպիլտիկի ճիհէթլէ , քէնտիսինի էմնալիզ պիր
մահիր վէ գուրնազ զանն կյէմէքտէ իտի :

« Մէրգումուն նիհաեէթսիզ նութգունու մուխթասա-
րէն պէեան իտէպիլիրիմ :

« Բրէնս , պէնիմլէ բաղարլըզա կիրիշմէեիպ , հէմ գա-
պուլէ շայեան , հէմ եիւքսէք պիր հալ ու մէվգը թէքլիֆ
իթմէքտէ օլտուղունու , շէօյլէ քի օլ անէ տէկին մաշու-
գէլէրինտէն հիչ պիրիսի հադգընտա թէճվիզ իթմէտիկի
պիր միւսաատէ օլարազ , պէնի , ամմէճէ մալիւմ օլմազ
իւզրէ քէնտիսինէ մաշուգէ իթմէք իսթէտիկինի , վէ սէր-
վէթիմի թէէմին գըլմազ իւզրէ , պանա , գայտը հաեաթլէ
օլարազ , ալթմըշ պին ֆրանգ իրատ կէթիրիր պիր ըէսմի
սէնէտ վիրէճէկինի , վէ պէշ սէնէ սատըզ գալտըղըմ հալ-
տէ , իշպու իրատըն ըէս իւլ մալինի իսթէտիկիմ սուրէթտէ
գուլլանմաեա պէնի սէրպէսթ պըրազաճաղընը իֆատէ կյ-
լէտի :

« Մէրգումուն իֆատաթընը գաթթ իթմէքսիղին , սօ-
նունա գատար տինլէտիմ :

« Իֆատէլէրինի իքմալ իթտիկինտէ , ճէվապը ըէտտ
ալաճաղընը իհթիմալտէն ատտ իթմէեէն պիր քիմնէ թար-
ղընտա ,

« — Սրամբզտա իթիլաֆ հասըլ օլտու տէյիլ մի, տէտի :

« Պէն իսէ, ումուզլարըմը չէքէրէք, — Ասլա, սիզէ սէօյլէտիմ. սաթըլըգ մալ տէյիլիմ, տէյի ճէվապ վիրտիմ :

« Բրէնսին սիմասընտա, էվվէլա թէաճճիւպ վէ պա-տէհու հիտաէթ ասարը կէօրիւտիւ : Միւշքիւլ ղէմանըն եազլաշտըղընը տէրք իթտիմ :

« Սէրթ Ալտէօնօֆ, պուլունչտուղումուզ վասի օտատա թէլաշլա պիր գաշ ատըմ ալտըգտան սօնրա, գարշըմա կէ-լիպ օթուրտու, վէ քէսկին պիր սէտա իլէ,

« — Տիմէք տիրքի, թէքլիֆիմի ըէտտ իտիւօրսու-նուզ, տէտի :

« — Էվվէթ, ըէտտ իտիւօրում, հէմ պիր տէֆա տէ-յիլ, եիւզ տէֆա ըէտտ իտիւօրում, տէյի ճէվապ վիր-տիմ :

« Բրէնս . — Պու սօն սէօզիւնիլը միւ տիւր :

« Պէն . — Էվվէթ :

« Բրէնս . — Պունունլա պէրապէր, մատէմ քի, պէն սիզի սէվիւօր իսէմ, պէնիմ օլմագըլընըլ լաղըմ տըր :

« Պէն . — Ղալիպա պէտէվլէրին գայտէյի մանթըգէ-սի պու եօլտա օլմալը տըր : — Պէն, սիզի սէվմէւօրում. սիզին օլմաեաճաղըմ :

« Բրէնս . — Փագաթ, սիզ, պէնիմ խանէմտէ պուլուն-տուղունուզու ունուտուեօրսունուզ . . . Պուրատա, հէր շէ-յին, վէ պինաէն ալէյհ սիզին տախի հաքիմի մութլաղը-նըլ իտուկինիզի ֆիրամուշ իտիւօրսունուզ :

« Պէն . — Սիզ աթլարընըղըն, քէլպլէրինիզին, խըզմէթ-քեարլարընըղըն վէ էսիրէրինիզին հաքիմի մութլաղըսը-նըլ, ֆագաթ պէնիմ տէյիլսինիզ :

« Բրէնս . — Էօյլէ մի ղանն իտիւօրսունուզ :

« Պէն . — Էօյլէ օլտուղունա էմինիմ : — Թէսլիմ օլմագ իսթէմէեէն պիր գատընա հաքիմ օլունամազ :

« Բրէնս . - Օ գատըն էլտէ խալաիկի հալտէ , անըն
ռահիպի օլունմուշ տիմէք տիր :

« Պէն . - Զօ՞ր իլէ մի :

« Բրէնս . - Նի՞չին զօր իլէ օլմասըն :

« Պէն . - Պիր էրքէք , քէնտի իգթիտարընը պիր գա-
տընա գարչը իսթիմալ իթտիկինտէ , պանաղը պիր ալչադ-
ատտ օլունմաղա լանըգ օլուր :

« Բրէնս . - Փագաթ տէտիկինիզ պու առէմին աչգ ու
մուհապպէթի վար սըր : Տիվանէլիք տէրէճէսինտէ սէվէր ,
Լաքին սէվտիկի գատըն թարաֆընտան րէտտ օլունմուշ
տուր . - Պէն վատըմը իճրա իտէճէեիմ . սիզի իսթէրիմ
վէ սիզէ մալիք օլաճաղըմ :

« Պու արա , Սէրթ Սլտէօնօֆի պանա տօղրու էեիլմէք-
տէ իտի : - Նէֆէսի զանն իտէրսին քի եանաղըմը եազընօր-
տու . . . Մէրգում , պէնի գուճաղլամադ իսթէտի :

« Պէն պիր սըչրանըչտա աեաղա գալգտըմ , վէ մլզ-
րադ միսիլու եաթադ օտասընա , վէ օրատան սալօնա կէշ-
տիմ . բրէնսին եօլունա սէտտ չէքմէք իւզրէ , գարչըմա չը-
գան էշեանը եէրէ տէվիրտիմ , վէ պիր գաշ տաղըգա գա-
տար , բրէնս վէ պէն , սալքի թուլմաճա օեունու օյնատըզ :

« Հալպու քի , սիզի թէէմին իտէրիմ քի , պու օեուն
զանէթ միւչքիւլ օլուպ , եօլուլմագտա վէ սօլումագտա ի-
տիմ : Իքի իւշ տէֆա աղ գալսըն քի եէրէ տիւչէճէք իտիմ ,
վէ պու սըրատա , օլ Գալմուգ Սլտէօնօֆուն սիմասընտա ,
ճանվէրլէրէ մախսուս պիր թէպէսսիւմ միւշահէտէ օլուն-
մագտա իտի :

« Պիր գաշ սանիյեէ տահա կէշտիկինտէ , չիւպհէսիզ
թուլթուլաճադ իտիմ :

« Մնտան սօնրա եալընըզ պիր չարէմ գալմըչ իտի . օնու
տախի գուլլանտըմ :

« Զիքր իթտիկիմ քիւչիւք խանչերի ճէպիմաէն , վէ
պատէհու գընընտան չըգարտըմ :

« Բրէնս , իւշիւնճիւ տէֆա կիւլմէկէ պաշլատը , վէ իսթիհզաքեարի սուրէթտէ :

« — Աղիզէմ , պու չօճուգ օեունճաղընըղլա պանա գարչը քէնտինիղի միւտաֆաա իթմէք ֆիքըրնտէ մի պուլ լունուեօրսունուղ , տէյի սիւալ իթտի :

« Պէն տէ , - Էլիմի պիւքէրէք պու սիւահը էլիմտէն աւաճադմըսընըղ . պու հարէքէթ ու մուամէլէ , սիղէ լաեդգ իսէ տէ , պու պապտէ սիղի զահմէթտէն խալի գըլաճաղըմ : Էկէրչի պիր ատըմ իլէրի աթարսանըղ , քէնտիմի թէլէֆ իտէրիմ . էօլմիւշ օլան պիր քիմսէեի նէ՞ եաբաճագսընըղ , տէյի նիտա իթտիմ :

« Ալտէօնօֆուն կիւլմէսի արթտը , վէ ճէվապա աղաղ պիրլէ , - Վազաա պու էօլմէք սէօղլու սէօյլէնիր իսէ տէ , սիղ տէ պիլիբսինիղքի , օնտան սօնրա բէք ալէա եաշանըր , տէտի :

« Այնի վադըթտա , բրէնս , քէնտիսի իլէ պէնիմ աւրամտա սէտտի մուամնաաթ մագամընտա պուլունան շամատան գօյմաեա մախսուս պիր քիւշիւք մասա իլէ իքի գօլթուգլու իսկէմէնին իւղէրլնտէն կէշտի :

« Քիւշիւք խանչէրիմին ուճու , սաղ եանըմըն պիր աղ եօգարըսընտա կէօքսիւմիւն իւղէրլնտէ պուլունամաղլէ , պասթըղըմտա , ալէա ինկիլիղ չագըսը կիպի քէսկին աղըղը խանչէր , ֆիսթանըմըն գումաշընտան կէշիպ , թէնիմէ կիրտի : Պու եարէնին զիեատէ աղըսընը հիսս իթմէտիմ , ֆագաթ գան ֆըշգըրտըղընտան , գըրմըղը պիր լէքէ զուհուրա կէլտի , վէ գըր բէնկլի իբէք ֆիսթանըմըն գօրսաթը իւղէրլնէ եաեըլտը :

« Պունու կէօրիւնճէ , բրէնսին բէնկի սօլտու , վէ պօղուգ պիր սէս չըգարըպ բիւճաթ իթտի : Մէրգում , մէզքիւր սէտասըյլա , - Հագգընըղ վար տըր . հագըգէթէն պէն պիր շաշգըն կիպի հարէքէթտէ պուլունատում . շու խանչէրի պէր թարաֆ իտին , տէյի նիտա իթտի :

« Պէն տէ , - Սիղ պու օտաւը թէրք իթմէտիքճէ , պէն պու սիլահըմը իսթիմալտէն կէրի տուրմաեաճաղըմ , տէտիմ :

« Բրէնս . - Նամուսում իւղէրինէ սիղէ սէօյլէեօրում քի , արթըդ պէնտէն դօրդաճաղ սէպէպինիղ գալմատը :

« Պէն . - Պու սէօղլէրինիղ պէնի թէէմին իտէր մի տէյի զանն իտիեօրսունուղ :

« Բրէնս . - Վազաա պու սէօղլինիւղ պանա դարք հազարէթ տիր . լաքին պու հազարէթէ լաեըդ օլտում : - Իշթէ , պէն պուրատան կիտիեօրում , եալընըդ պիր սէօղ սէօյլէմէնիղի իսթէրիմ : - Եարանըղ թէհլիքէլի մի տիր :

« Պէն . - Պիլմէմ , ֆադաթ դանն իթմէմ , չիւնքի վաղթ ու զէմանըլա տուրմանըլա , խանչէր բէք տէրինէ սաբլանմամըլ տըր :

« Բրէնս . - Պիր հէքիմ իսթէրմիսինիղ :

« Պէն : - Խա՛յր , լաքին եալընըղ գալմադ վէ սէրպէսթ օլմադ իսթէրիմ : Պաշգա պիր արզում եօդ տուր :

« Բրէնս . - Եարըն սէրպէսթ օլաճադսընըղ :

« Պէն . - Սահիբ մի :

« Բրէնս . - Էկէրչի ինանմաեօր իսէնիղ , նամուսում իւղէրինէ եինէ սիղի թէէմին իտէպիլիրիմ :

« Լէհճէսի տայիմա սօլուղ օլան վէ թավր ու հարէքթի քեամիլէն թէպտիլ օլմուշ պուլունան Սէրթ Սլտէօնօֆ , հիւրմէթ ու ըիաեթ իւղրէ պէնի սէլամլատըդտան սօնրա տիշարը չըդտը :

« Պիր տաղըդա սօնրա , Բուսիալը պէսլէմէ , սայքի միւքէմմէլ պիր էճղախանէ թարղընտա բէք չօդ էճղալար , ըուհլար , վէ սարկըլար իլէ նէղաիմէ կէլտի : - Մէրդումէ , ահ ու էնինլէր իտէրէք , էօյլէ պիր թօհաֆ թարղտա հալ ու հարէքթիթէրտէ պուլունուեօրտու քի , կիւլմէմի թու թամատըմ , վէ պու հալիմտէն , պէսլէմէ , էվվէլ էմիրտէ շաշըրտը իսէ տէ , մուախսարէն թէէմին վէ միւսթէրիհ օ

լարագ, ֆիսթանըմըն գորսածընը աշմագլըղը իշարեթլէր իլէ անլաթտը, վէ ապլա տէրինլիկի վէ պինապէրին թէհ-լիքէսի օլմատըղը ճիհէթլէ, իւք տագըգա գատար աղըր վիրմէէն ճէրհամըն գանընը սիւտի, վէ լաղըմ օլան իւլաճլարը վէ սարղըլարը կիւզէլճէ թէրթիպ իյլէտի: - Է-կէրչի պու գատըն խաթա պագմանա մէմուր օլսա իտի, օ վաղիֆէեի միւքէմմէլէն իճրա իտէպիլէճէկինէ իւքէաթ օլտում:

« Պատէհու, մանէատար պիր իշարեթլէ, օրատան ուղագլանմասընը իսթէտիկիմի անլաթտըղըմտան, մէրգու-մէ պէնի եալընըղ պըրագտը:

« Պու գատար շէտիտ հէեէճանլարտան սօնրա, իսթիրահաթա էշէտտի իհթիեաճըմ պուլունտուղունու սիղ տէ պիտուհուլէ տէրք իտէպիլիւսինիլ:

« Ալտէօնօֆուն, հագըղմտա վագը օլան բէսմի թէա-հիւտիւ, պէնիմ իշին պիր տէրէճէ էմնիյեթ տիմէք օ-լուպ, քէնդիմի թէլէֆ իթմէքլիք թէհտիտինին վահի պիր սէօղ օլմատըղընա պիլֆիիլ իւքէաթ օլարագ, թէշէպպիւ-սաթը վագըլասընը թէճտիտ իթմէէէճէկինի իհթիմալտէն աատ իթմէքտէ իտիմ:

« Պունունլա պէրապէր էսվապըմը չըգարըպ եաթաղա կիլմէկէ ճէսարեթ իտէմէտիկիմտէն, իւք կիճէքի կիպի, պիր գօլթուգլու իսկէմլէտէ ույգուեա տալտըմ:

« Իշթէսի սապահ, ալաֆրանկա սաաթ օն սուլարըն-տա, պէսլէմէ թէքրար կէլտի, վէ գարշըմտա տիղ շէ-քիւպ, կիւմիւշ պիր թէքսի տէրունինտէ, Ալտէօնօֆ միհ-րինի հավի պիր մէքթուպ թագտիմ իյլէտի:

« Ֆէվգէլատէ սապըրսըղլըգլա մէքթուպուն մահֆա-ղասընը երրթտըմ: Պու մէքթուպտա, հագըղմտա մու-հիմմ պիր շէյ մէվճուտ օլտուղու բէվիշի հալտէն անլա-շըլըեօրտու:

« Մէքթուպուն միւնտէրիճաթը գըսսա իտի:

« Ճիւմէլէրի տօղրու սուրէթտէ խաթըրմտա տէյիլ տիր, ֆազաթ մէսլի շունտան իպարէթ իտի: - Սէրփ, իւք ազչամքի վատը իւզրէ, սէրպէսթ օլտուղումու, վէ թահ. թը էմիմտէ պիր արտապա պուլունաճաղընտան, իսթէտի. կիմ վազըթ, արապա իլէ Բէթըէսպուրկա կիտէպիլէ. ճէկիմի, ֆազաթ միւսաատէմի իսթիհսալ իթմէքսիզին հուզուրումա կէլմէկէ ճէսարէթի օլմատըղընտան, պէ. նիմէ պիր գաչ տազըզա միւլազաթ իչին բուխսաթըմը իսթիտա իթտիկինի պէեան իյլէմիլ իտի: - Մէրգումուն ի. տէճէկի թէպլիզաթ զաեթ մուհիմմ օլուպ, թասավլուր վէ գարարլարըմը թատիլ իտէճէք սուրէթտէ իտուկինի զպնն իյլէմէքաէ իտի: - Փէնտիսինի գապուլ իթմէկէ մու. վաֆֆազաթ կէօսթէրտիկիմ հալտէ, Բուսիալը պէսլէմէեէ եալընըզ պիր միւսայիտ իշարէթ իթմէքլիկիմ քեաֆի իտի:

« Մուխաթարա սավուշմուշ օլտուղումտան, վէ գա. տընլարա մախսուս օլան մէրազ՝ անլն եէրինէ գայիմ օլ. մուշ իտուկինտէն, Սէրփ Սլտէօնօֆուն պանա պիլտիրէ. ճէք օլտուղու զաեթէթ էհէմմիեթլի մատտէլէրի աինլէմէ. մէկէ հիշ պիր սէպէպիմ պուլունմամագտա իտի:

« Պինաէն ալէյհ, քէնտիսինի գապուլէ մուվաֆֆա. գաթ իթտիկիմի իյիճէ անլաթմազ իչին, պիր գաչ տէֆա պաշըմը սալլատըմ: Բուսիալը պէսլէմէ տիշարը չըդտը, վէ պէշ տազըզա սօնրա, բրէնս կէլիպ, շու սէօղլէր իլէ մու. հավէրէեէ իպլթիտար իյլէտի:

« — Տիւն ազչամքի հարէքէթիմին հասըլ իթտիկինէֆ. րէթի աղիմէ սէպէպիլլէ, պէնի գապուլ իթմէք իսթէմէ. եէճէկինիզաէն, վէ պու սուրէթլէ պէնտէ, թէսէլլի գա. պուլ իթմէզ պիր էսէֆ հասըլ իթմիշ օլաճաղընըզտան տօ. լաեը վէսլէսէ իտիեօրտում: - Շուրաեը պիլմիշ օլուն քի, պէն, գատընլարը քեսամիլէն թահգիր իտէր իտիմ: - Էսիր օլան պիր քիմսէնին գըզը տա, վէ է՛ն պիւեիւք ասըլզա. տէկեանտան պուլունան գատընլար տա սաթըն ալընապի:

լիբլէր, մատտէ՝ ղէնտօսթճա անլէրէ բաղարլըգ թէքլիֆ
իտէպիլմէքտէ տիր տէյի ղանն իտէր իտիմ: - Պու խուսուս-
տա ալտանմըչ օլտուղումու եալընըզ սիզ պանա իսպաթ
իթտինիզ, վէ պինաէն ալէյհ, եալընըզ սիզէ, քէնտի միւ-
րատըմա ըաղմէն ըիաեէթէ մէճպուր օլտում: - Իմտի, սի-
զէ օլ տէրէճէ աչգ ու մուհապպէթիմ վար տըրքի, սիզ-
տէն ֆարիղ կէլմէք միւմքին տէյիլ տիր: - Պէնիմ մէթրէ-
սիմ օլմահաճաղընըզ պիլիթիմ: Իսթէրսէնիզ, ղէվճէմ օ-
լունուղ:

31

« Պու եօլտա պիր թէքլիֆի մէմուլ իթմէտիկիմտէն, -
տէյի ֆաննի իֆատէսինէ տէվամ իյլէտի, - իպրազը թէ-
հայեիւրտէն կէրի տուրամատըմ, վէ շու եօլտա ճէվապա
աղաղ իյլէտիմ:

« — Սիզին ղէվճինի՞զ մի օլաճաղըմ:

« Բրէնս տէ, - Էվվէթ, տէյի ճէվապ վիրտի:

« Պէն. - Բրէնսէս Ալտէօնօֆ մու օլաճաղըմ:

« Բրէնս. - Խալըր, օ միւմքին տէյիլ տիր:

« Պէն. - Սիզին իւնվանընըզը թաշըմագլըգ հագգընը
հայիզ օլմահարազ, նա՞սըլ սիզին ղէվճէնիզ օլուրում:

« Սէրօ, Բուսիաաա, ըիճալը տէվլէթին, էվվէլճէ իմ
բէրաթօրուն ըիզաընը թահսիլ իթմէքսիզին էվլէնէմէտիք-
լէրինի, վէ ահվալը հաղըրէտէ իտէ, պու ըիզա ու մու-
վաֆֆազաթըն պէհէմէհալ ըէտտ իտիլէճէկինի թաֆսի-
լէն անլաթար:

« Պէն . - Բէք ալէա , օ հալտէ պանա թէքլիֆինիլ նէ՞ եօլտա խսէ , անը սէօյլէինն , չիւնքի պու սէօզլէրտէն հիշ պիր շէյ անլամաեօրում :

« Բրէնս . - Ալէնէն իլան իտիլմէներէք , սիզէ մունթա . զամ պիր իզտիվաճ թէքլիֆ իտիեօրում քի , վիճտանընըլ րահաթ օլապիլսին , վէ սիզտէ , հագգընըլտա թէքլիպ իթմէք իսթէտիլիմ միւքէմմէլ պիր հալ ու վազիեթի պիւլա թէքէտտիլտ վէ վէսվէսէ գապուլ իտէպլիէսինիլ :

« Բարիստէ Մճմարթը վարըշընտաքի օտամտա , վազ-թիլլէ օգուտուղում միւթէատտիտ հիքեաեթլէր խաթըրըմա կէլմէքլէ , ումուղլարըմը չէքտիմ , վէ պատէհու եիւքսէք սէտա իլէ ,

« — Նէ՞ տիմէք իսթէտիլինիլ չիմտի անլաեօրում : - Սէյֆիեհիզին իպատէթխանէսինտէ ճէլպ իտէճէկինիլ պիր բաբաս վէ թէքլիպ իլլէեհէկինիլ շահիտլէր վասըթասըյլա , խէֆի սուրէթտէ պէնիմլէ էվլէնմէք իսթէեօրսունուղ : Շու պուլլուշունուղտան տօլաեը իլթիֆաթըմը թագաիմ իտէրիմ : - Տօսթում , սիզի թէէմին իտէրիմ քի , պու կիւպի տիւպարալարըն մօտասը արթըգ կէշմիշ տիր . հէր քէս , պու տէսիսէլէրի գօլայճա անլաեապիլիր , տէտիմ :

« Պու սէօզլէրիմ իւզէրինէ , բրէնս՝ էվլէլա ֆէվգէլատէ գըզարտը , վէ սօնրա տախի սօլտու : Մուախիսարէն ճէվապա աղաղ օլիրլէ ,

« — Տիմէք տիր քի , պէօյլէ պիր տէսիսէ իճրասընա պէնի միւզթէտիր զանն իտիեօրսունուղ , տէտի :

« Պէն . - Էվլէթ :

« Բրէնս . - Տիմէք տիր քի , սիզ պանա պիր ալշագ նազարըյլա պագըեօրսունուղ :

« Պէն . - Սիզէ , պիր գատըն նէզտինտէ մուվաֆֆագ օլմագ իշին , հէր վասըթաեը միւսայիտ ատտ իտէն պիր ատէմնազարըյլա պագըեօրում : - Պաշգա նէ՞ իսթէրսիսիլ . պիզլաթ քէնտի իշլէրինիլ մուճիպլինճէ , սիզի մու-

հաքէմէ խորհօրում: - Տահա տիւնքի կիւն շիտտէթ վէ ճէպր իսթիմալ իթմէքլիկէ գալգըշարղընըզը ունուտու եօրմուսունուզ:

« Սէրօ Ալտէօնօֆ պաշընը էյտի, վէ պիր տագըգա սօնրա շէօյլէ ճէվապ վիրտի:

« — Սահիհ տիր. պէն պու հագարէթէ լաեըգ օլտում: Սէօյլէրիմէ էֆիյեթէթ իթմէմէկէ հագգլըսընըզ, ֆագաթ սիզ տէ պիլիրսինիզ քի, ֆիքրինիզտէ զէրրէ գատար շիւպհէեէ մահէլլ պրագմամաեա տա պէնիմ պիր վասըթամ վար տըր: - Պիր աղ էվվէլ եագտըղըմ պիր թէգքիրէտէ սէրպէսթ օլտուղունուզու պիլտիրտիմ: - Պէշ տագըգատան, սիզի պիր արապա, քէնտի խանէնիզէ կէօթիւրէճէք տիր: - Զէվճէմ օլմագլըղա մուվաֆֆագաթ իտէրսինիզ, ըէսմի իզտիվաճըմըզ Բէթրէսպուրկտա վուգու պուլաճագ տըր: - Պու իզտիվաճ ըէսմինին իճրա իտիլէճէք օլտուղու քիլիսէեի սիզ թայեին իտին, բաբասը տա սիզ ինթիլսապ իյլէեին, պէն օ բաբասը, ըէսմի իզտիվաճը կիզլիճէ իճրա իթմէսի խուսուսընտա իսքեաթ իտէրիմ: Պու պապտէ քէնտիսի իչին հիչ պիր մուխաթարա վագը օլմազ: - Կէօրիւեօրսունուզ քի, պէնիմ թարաֆըմտան էնթրիգաեա իմքեան եօգ տուր, վէ պունտան պէօյլէ զէրրէ գատար շիւպհէ իթմէքլիկինիզ, էսէրը ազլ տէյիլ տիր: - Պուրատան կիթաիկինիզտէ, տիւշիւնիւնիւզ: - Հարէքէթի շէտիտէմին միւնասիպէթսիզլիկինի պէն տէ պիլիրիմ, վէ սիզի թէէմլին իտէրիմ քի, պունտան տօլաեը ֆէվգէլատէ նատիմ օլմուշում տուր: Շու գատար քի, օ միւնասիպէթսիզ հարէքէթիմ, շիտտէթի աշգ ու սէվտանըն նէթիճէսի օլան տիվանէլիկին թէէսսիրաթընտան օլտուղունտան, ումարըմ քի, պանա աֆվ, վէ մուհապպէթի շէտիտէ իլէ սիւզան օլան պիր ատէմլին եա սաատէթի սահիհէսի վէ եախօտ մէյեուսիեթի տիմէք օլաճագ ճէվապընըզըն ախզը իչին, եարընքի կիւն խանէնիզէ կէլմէքլիկիմէ միւսաա-

տէ իտէճէքսինիդ : - Սէօյլէեին , պու պապտէ պանա միւսաատէ իթմէք իսթէքսինիդ , տէյիլ մի :

« Պու սըրատա , միւսայիտ ճէվապ վիրմէքտէն զայրի չարէ պուլունմատըղընտան , օլ վէճհլէ հարէքէթ իթտիմ :

« Պիր սաաթ սօնրա , խանէմէ ավտէթ վէ մուվասըլէթիմտէ , զայպուպէթիմտէն տօլաեը , փրանսըղ պէսլէմէմ իլէ Րուսիայը արապաճըմըն , զահլիքէն օլտուն ֆէվգէլատէ միւզտարըպ օլտուգլարընը կէօրտիւմ :

« Իվանը իսթիճվապ իթտիկիմտէ , իքի կիւն էվվէլ , ազչամ վազթը , պիր տտէմ քէնտիսինէ կիտիպ , կիւեա պէնիի , թէաթրօ լուպիեաթընըն խիթամընտան սօնրա , տօսթլարըմտան օլան պիր գատընըն արապասընա ըաքիպ օլաճաղըմտան , պէնի ալմադ իւղըէ , արապամ իլէ թէաթրօեա կիթմէմէսինի թարաֆըմտան քէնտիսինէ սէօյլէտիկինի խապէր վիրտի , վէ պէսլէմէմ տախի պու իֆատէեի թաստիդ իթտիկինտէն , Սէրթ Սլտէօնօֆուն տէսիսէսի , նօգթասը նօգթասընա իյլա՞ օլունտու :

« Օ կիւնիւն պազիսինի վէ հէման թէքմիլ կիճէեի տիւշիւնէրէք կէչիրտիմ :

« Բրէնսէ մուհապպէթիմ եօգ իտի : Անըն հագգընտա ֆիթուրսուղլուգ տէյիլ , իլլա ատավէթէ զիեատէ միւչապիհ պիր տույդու հիսս իյլէմէքտէ իտիմ : - Պունունլա պէրապէր մէրգուսուն թէքլիֆլէրինի ըէտտ իթմէքլիք , աֆվ օլունմաղ պիր տիվանէլիք իտուկինի , վէ իւմիտ իթմէկէ ճէսարէթ իտէմէտիկիմ բարլազ պիր միւսթազպէլի նա մուսլու սուրէթտէ թէէմին իթմէքլիկէ պունտան պէօյլէ չիւպհէսիլ հիչ պիր միւսայիտ ֆըրսաթ պուլամաեաճաղըմը քէնտի քէնտիմէ իգրարէ մէճպուր օլտում :

« Նէ՞ չարէ : Հաղրէթի էվանըն գըղլարը , սէրչէ գուշլարընա պէնպէրլէր : Ճիւղի պիր թէտպիր գարչըսընտա , հէման եազաեը էլէ վէրիլլէր : - Հէր նէ գատար ըէսմի իզտիվաճըմըլ իլան իտիլմէեճէք իտի իսէ տէ , պիր բրէնսէ

մէջրու զէվճէ օլմագլըզ , սայքի պիր բրէնսէս օլմագ տի-
մէք իտի , վէ պու հալ իսէ , իգրար իտէրիմ՝ քի , օրէրէթ
օեռնլարընտա խանէնտէլիք իտէն սէֆիլ պիր գըզճըղազ
իչին էրէյիճէ բարլազ պիր շէյ իտի :

« Սէրթ Սլտէօնօֆ պէնի ֆէվզէլատէ սէվիեօրտու .
քէնտի հիւրրիեէթինի ուզրումա թէրք իտէրէք , իճրասընա
հազըր պուլունտուղու պիւեիւք ֆէտաքեարլըզ , խուսուսը
մէգըիւրու իսպաթ իյլէմէքտէ իտի : - Պէլքի պէնիմ իչին ,
զէվճըլին է՛ն իյիսի օլաճագ վէ պէնի ղաեէթլէ մէսուս
գըլաճագ իտի :

« Պու խուսուսու իւմիտ իթմէրլիկիմէ հիչ պիր մանի
պուլունմամագտա իտի :

« Պինապէրին , իրթէսի կիւն , էվվէլճէ պիւեիւք պիր
չիչէք տէմէթի կէօնտէրիպ , արդատան տախի քէնտիսի
կէլտիկինտէ , արդուլարընա մուվաֆըզ ճէվապ վիրտիկիմ-
տէ , զանն իտէրսին քի , մէսէրրէթինտէն ազլընա ճիննէթ
կէլտի :

« Խիւլասա , իրթէսի հաֆթանըն պիր ազչամը , եարը
կիճէտէն ազ էվվէլ , Սլտէօնօֆ ֆամիլեասընըն օթէլի ի-
պատէթխանէսինտէ , տէօրթ նէֆէր ճիտտի շահիտլէր մու-
վաճճէհէսինտէ , պիր բարաս վասըթասըլլա ըէսմի իզտի-
վաճըմըզ իճրա գըլընտը : - Պատէհու ուսուլը միւթատէ
իւզըէ ըէսմի մէգըիւրուն սէնէտի եազըլըպ , պունուն պիր
սուրէթի տախի պանա վէրիլտի :

« Իրթէսի կիւն Սէրթ , թէաթրօտաքի պօրճումու էօտէ-
տի , վէ սօնրա , ղաթէն մալիւմիւմ օլան սէյֆիէեէ պէնի
կէօթիւրտիւկիւնտէն , հիչ պիր քիմնէեի կէօրմէքսիղլին իւչ
այ գատար օրատա վագըթ կէչիւտիք :

« Էկէրչի պիր զէվճէ , քէնտի զէվճինէ ֆէվզէլատէ
տիլտատէ օլուր իսէ , իհթիմալ քի պու գատար ուզուն
միւտտէթ իմթիտատ իտէն եալընըզլըգտան օսանմաղ-
ֆադաթ պէն , զէվճիմին սօղուղլուղունտան սըզըլտըղըմ՝

ճիհէթլէ, կիւնլէր զանէթ ուզուն վէ հաֆթալար թիւ-
քէնմէզ կէօրիւնիւօրտու :

« Սէրժ, արա սըրա Բէթրէսպուրկա կիթտիկինտէն,
օրատան պանա նատիտէ, վէ չօգ տէֆա էլմասա միւթէալ-
լիզ հէտիւնէլէր կէթիւրիւր իտի : - Իշթէ, պիւթիւն էյլէնճէմ
վէ մահզուզիւնէթիմ պունտան իպարէթ իտի : - Պու Բու-
սիալը, միւճէվհէրաթը, բարլազ շէյլէրի, վէ կէօթէրիշլի
թուալէթլէրի սէվէր իտի : Պէն տէ, հէր ազչամ, սիմ սըր-
մալը պէնազ աթլաստան տէքօլթէ պիր պալօ ֆիսթանը կի-
նիւնիպ, սաչլարմա, պօղազըմա, վէ պիլէքլէրիմէ միւճէվ-
հէրլէր թաալիզ իտէր, վէ եիւզ գատար մում իլէ բարլազ
սուրէթտէ թէնվիւր իտիլմիշ օլան թատամ սալասընտա եա-
լընըզ անընլա թաամտա պուլունուր իտիմ :

« Իքի պուշուգ այ սօնրա, բրէնս սըզըլմանա պաշլա-
տը : Պու հալի կէօրտիւմ, վէ պունտան տօլաեը միւթէնս-
սիւֆ օլաճազ եէրտէ, Սէրժ Ալտէօնօֆուն եալընըզ գալ-
մագտան օսանմասը սաեէսինտէ, եագընտա շու գաբանըզ
վէ միւնֆէրիտ էօմիւրտէն խէլաս օլաճազըմը տիւշիւնէրէք,
մէսըուր պիլէ օլտում :

« Մէրգում, պանա, պիր սապահ, - Սիզ եագընտա
Բէթրէսպուրկա ալտէթ իտէճէքսինիզ : Պէն պու կիւն շէհ-
րէ կիտիւօրում քի, իգամէթիւնիզ իշին միւնասիպ պիր մա-
հէլ թէտարիք իտէեիմ : Իմտի, աղիզէմ, պու ազչամ պէ-
նի պէքլէմէեին, տէտի :

« Ալտէօնօֆ, իքի կիւն զայպուպէթտէն սօնրա, կէ-
լիպ պէնի ալտը, վէ ֆէվզէլատէ բարլազ սուրէթտէ միւ-
զէյեէն վէ մէֆրուշ պիր քիւշիւք օթէլէ կէօթիւրիւսլ,
պունտան պէօյլէ օրատա իգամէթ իտէճէկիմի խապէր
վիրտի :

« Պէն տէ, քէնտիսինէ, - Ֆագաթ, սիզ նէ՞ եաբա-
ճագսընըզ, տէյի սիւալ իթտիմ :

« Բրէնս, պանա, - Աղիզէմ, պէնիմ տէ պիր խանէմ

պուլունտուղունու պիլիրսինիզ: Պունունլա պէրապէր հէման հէր կիւն վէ հէր կիճէ պուրաեա կէլէճէեիմ, տէյի ճէվապ վիրտի:

« Պէն . - Տիմէք օլուր քի, սիդին պիր մէթրէսինիզ մադամընտա պուլունաճաղըմ:

« Բրէնա . - Պու պապտէ պաշգա պիր չարէմիզ եօգտուր:

« Պէն . - Լաքին պէն սիդին ղէվճէնիզիմ:

« Բրէնա . - Օնա նէ՞ շիւպհէ:

« Պէն . - Հալպուքի սիզ, պէնիմ նամուսումա վէ պիւնաէն ալէյհ սիդին նամուսունուզա լէքէ կէթիրէն պիր թէվլաթուրուն թազվիյեթ պուլմասընա միւսաատէ իթմիշ օլաճագսընըզ:

« Ալտէօնօֆ թէպէսիւմ իթտի, վէ պատէհու ճէվապա աղազլա,

« — Ազիզէմ, պու հալին էօնիւնիւ ալմաեա նէ՞ չարէնիզ վար տըր, տէտի:

« Պէն . - Չարէսի, տօղրուեու սէօյլէմէնիզ տիր:

« Բրէնա . - Ազիզէմ, մալիւմիւնիւզ օլան սէպէպլէրէ մէպնի, տօղրուեու սէօյլէմէքլիք, գաթիէն միւմքինսիզ տիր: — Ագաը իզտիվաճըմըզըն ումումէն մալիւմ օլամաեաճաղընը ղաթէն սիզէ սէօյլէմիշիմ տիր:

« Մէրգում, իֆատէսինտէ հազգլը օլտուղունտան, վէ պէնիմ, օլ խուսուստա շիքեաեթէ հազգըմ պուլունամատըզընտան, սիւքիւթ իթտիմ:

« Բէթրէսպուրկտա տէպտէպէլի պիր էօմիւր կէչիւմէեէ պաշլատըմ: — Պիւթիւն շէհրին էհալիսի, բրէնսին թահթը հիմաեէսինէ կէչմիշ օլան ֆրանսըզ խանէնտէ գատընընտան, եանի պէնտէն պահս իթմէկէ պաշլատը:

« Բրէնա, պու սէօզլէրտէն ֆիթուր իթմէտի, վէ աղսօնրա, քէնտինին մուհիպպ տօթթլարընը խանէսինէ գապուլ իլէ, զիւաֆէթլէր վիրտիկինտէն, անլէրէ էմսալսիզ

սուրէթտէ իլթիֆաթ վէ նէղաքէթ իպրաղ իթմէքտէ օլ-տուղուսու թաստիգ իյլէտի :

« Կէլէն միւսափիրլէր , էքսէրիւթէն կէնճ քիմնէլէր իտիլէր : - Պունլար , հազգըմտա զիւստէսիլլէ ասարը հէ-հէճան իպրաղ իտիլ , ֆագաթ ըիսէթ ու հիւրմէթտէ բէք տէ իլէրի կիթմէտիլլէրինտէն , կեահ ճիտտի վէ կեահ խափիֆ մէշրէպիլլէրլէ մախսուս պաղը աշըգպաղանէ վէ զէնտօսթանէ իֆատէլլէրտէ պուլունմագտա իտիլլէր :

« Ալտէօնօֆ իսէ , պունլարա սիթէմ իթմէտիքտէն պաշգա , կիւլմէքտէ իտի :

« Հալպու քի պէն , պիր կիւն , հիտտէթլէնէրէք ,

« — Տօսթլարընըլ , պէնի , ախլէաղը պօղուգ պիր գարը զանն իտիւօրլար , վէ մուճիպինճէ հարէքէթտէ պու-լունուօրլար , տէտիմ :

« Բրէնս տէ . - Սիղ , նամուսլու պիր գատըն օլտու-ղունուղու պիլաիկինիլ հալտէ , անլէրին օ եօլտա սէօղլէ-րինտէն վէ հարէքէթլէրինտէն նէ՞ պէյիս վար տըր , տէյի ճէվապ վիրտի :

« Պէն . - Փագաթ պու հալ պէնիմ խօշումա կիթմէ-եօր :

« Բրէնս . - Լաքին պու հալէ ալըշաճագսընըլ . . . Սի-ղի թէէմին իտէրիմ քի , ասըլգատէկեան ալէմի իշինտէ , էվլէնմիշ օլան գատընլարա տախի լաթիֆէ գապիլինտէն պաղը իֆատաթը զէնտօսթանէտէ պուլունուրլար , վէ օ գատընլար , պունտան տօլաեը սիթէմ իթմէզլէր :

« Պէն . - Պիղիմ իզտիվաճըմըղը իլան իտին , օ հալտէ պէն , քէնտիմէ հիւրմէթ վէ ըիսէթ իթտիրմէկի տէրիւհ տէ իյլէրիմ :

« Բրէնս . - Ազիզէմ , պու սէօլլէտիկինիլլին գաթիէն միւսքինսիլ օլտուղունու սիղէ անլաթտըմ : - Պրագըն շու հալ տէվամ իթսին : Պիլիրսինիլ քի , նէթիճէսիլ օլան զէն-տօսթանէ մուսամէլաթը գապուլ իթմէքտէ հիշ պիր զարար

եօգ տուր : Պէնիմ սիզէ էմնիյեէթի քեամիլէմ պուլուն-
տուղու կիպի , գըսգանճ տախի տէյիլիմ :

« Բրէնստէն , պաշգա պիր գարար իսթիհասալինէ մու-
վաֆֆադ օլամատըմ , լաքին ծնտան սօնրա , տօսթլարընը
օլ գատար մուամէլէյի պարիտանէ իլէ գապուլ իթտիմ
քի , աղ վագըթտա խանէմտէն խօշլանմահարագ , բրէնսին
տավէթլէրինի գապուլ իթմէմէկէ պաշլատըլար :

« Օ տագըգատան իթիպարէն , բրէնս տախի պէնտէն
սօլուեօր կիպի կէօրիւնտիւ , վիզիթալարը , հէմ սէյրէքլէշ-
տի , հէմ գըսալտը , վէ պաղէն քէնտիսիյլէ կէօրիւշմէքտէ
օլտուղում պէսլէմէմտէն , Սէրօին , Ֆէվգէլատէ տիւպէր վէ
հիւսէնա պիր Ձէրքէս գարըսընը քէնտիսինէ մաշուգէ իթ-
թիխաղ իթմիշ օլտուղունու , վէ պունուն աշգ ու սէվտա-
սըյլա սայքի մէճնուն օլուպ , հէր եէրէ , անընլա պիրլիք-
տէ կիթտիկինի կիւնիւն պիրինտէ խապէր ալտըմ :

« Ձաթէն բրէնսի թահգիր իթտիկիմ հալտէ , պու
խապէրի տէ իշիաինճէ , բիւր զազապ օլտում : Իզգէթի
նէֆսիմ , եախօտ տահա տօղրուսու զուրուրիեէթիմ հագ-
գընտա աղիմ պիր ճէրիհա հասըլ իտիլմիշ օլտուղունու զանն
իթտիմ :

« Պու գատար աղ լիհագաթըմ մը վար իտի քի , օլ
մէրթէպէ շիտտէթի աշգ ու սէվտա կէօսթէրիլտիքտէն սօն-
րա , չարչարուդ վէ սուրէթի միւքէմմէլէտէ պէնտէն ոօ-
վուտու : Իզտիվաճընտան պիր գաշ այ սօնրա պէնի թահ-
գիր իտէճէք իտի իսէ , պու ատէմ նի՛չին պէնիմլէ էվլէն-
միշ իտի , վէ էկէրչի պանա , քէնտի հագըրդի ղէվճէսի նա-
զարըյլա պադսա իտի , հագգըմտա պու եօլտա մուամէլէ
իտէ՛ր մի իտի :

« Իւք տէֆա , պանա վիզիթա վիտիկինտէ , գալպիմ
տէ մահֆուղ օլան հէր չէյի , շիտտէթլէ վէ աճը աճը
քէնտիսինէ պէեան իթտիմ : Իֆատաթըմը իքմալ իթտի-
կիմտէ , պանա չէօյլէ ճէվապ վիրտի :

« — Աղիզէմ, պու պապտէ քեամիլէն հազգլըսընըդ : Սիղին իլէ հիւսնի մուամէլէտէ պուլունմատըմ : Պունու ինքեար կէլմէեի խաթըրմա պիլէ կէթիրմէմ : Ֆազաթ սիղ սէօյլէեինիլ, պու պէնիմ թագսիրաթըմ մը տըր : Սիղի տայիմա սէվէճէեիմի զանն իտիեօրտում, լաքին նէ եաբանըմ, մուհապպէթիմ կէչտի : Թէէմին իտէրիմքի , էվլէնտիկիմիզտէն տօլանը էսէֆի իթմէք լաղըմ տըր , ֆազաթ պունու սիղ արզու իթսինիլ : — Հէր նէ հալ իսէ , մատէմքի , շու տիվանէլիք զէվանը կէչտի , վէ վագը օլան ֆէնալըգտա , թամիրի նագապիլ պիր շէյ տիր , հիչ օլմաղ իսէ , շու զինճիրի միւմքին մէրթէպէ խաֆիֆլէթէլիմ : — Բուսիատան օսանմըշսընը տըր , տէյիլ մի :

« Պէն . — Հէմ սօն տէրէճէ :

« Բրէնա . — Իմտի , աղիզէմ, Բարիսէ ավտէթ իսինիլ : — Համտ օլուն միւճէվհէրլէրինիլ վար տըր , վէ իմզա իտէճէկիմ պիր շէքէ գարշըլըգ տախի սիգէ պիր աղտան իքի միլիօն ֆրանգ վիրիլէճէք տիր : — Պագէն պէնի տիւշիւնմէք իւզրէ , արզու իտէրսէնիլ , թասվիրիմի տախի պիրլիքտէ կէօթիւրիւն : Սէրպէսթ օլուն . . . մէսուտ օլմանա չալըշն , թէէմին իտէրիմքի , պէնիմ արզում պու տուր . վէ զանն իյլէրիմքի , պու արզումուն իսթիհսալի տէ գօլայ տըր :

« Սէքիլ կիւն սօնրա Բարիսէ վասըլ օլուպ , պու օթէլի սաթըն ալտըմ : — Իշթէ պէնիմ հիքեանէմ , նօղթասընս օղթասընա պունտան իպարէթ տիր :

32

Ժօրժ . - Էյ ծնտան սօնրա բրէնտի պիր տախի կէօր-
մէտինիզ մի :

Ֆաննի . - Խայր :

Ժօրժ . - Բուսիատան հարէքէթինիլտէն պէրու Բարի-
սէ ասլա կէլմէտի մի :

Ֆաննի . - Իհթիմալ քի կէլմիշ օլսուն , լաքին պէն
խապէր ալմատըմ :

Ժօրժ . - Սիղէ մէքթուպ եաղտը՞ մը :

Ֆաննի . - Սալա :

Ժօրժ . - Սճայի՛ պ , պիր մէքթուպ տա՞ մը եաղմատը :

Ֆաննի . - Խա՛յր, նէ՛ մէքթուպ եաղտը , նէ՛ խապէր
կէօնտէրտի : - Պինապէրին պէն քէնտի ղէվճէսիեիմ, լաքին
քէնտիսի իչին վիճուտիմ եօգ տուր : Օլսա տա , քէնտիսի
իչին պիր մանիտէն իպարէթ տիր :

Բէսսամըն կէօղլէրի բարլատը , վէ Ֆաննի շու եօլտա
քէլամընա տէվամ իյլէտի .

— Իքի սէնէ տիր քի , քեամիլէն եալընըզ վէ գաթիէն
սէրպէսթ եաշաեօրում . . . սէրվէթիմին վէ հարաքեաթը-
մըն հաքիմի մութլագը օլուպ , քիմնէեէ հիսապ վիրմէք
մէճպուրիյեթինտէ տէյիլիմ : - Հէր եէրէ աննըմ աչըգ
կիտէպիլիրիմ, վէ սուրէթի գազիեէտէ , « Պէն նամուս-
լու պիր գարընըմ » տիեէպիլիրիմ, վէ քիմնէնին տէ , պու
սէօղիւմիւ թէքզիպէ հագգը եօգ տուր : - Էօմրիւմ տախի-
լինտէ հիչ պիր կիզլի վէ շիւպհէլի մատտէ օլմամըշ տըր :
- Պու ճիւմէ իլէ քէնտի քէնտիմի ասլա ալտաթմամ . . .
Բարիսին իւշ գըսմը նէզտինտէ , (թապիւթիյլէ էն ղիեա-
տէ կիւզէլ գարըլար իլէ մէշղուլ օլան ալէմտէն պահս ի-

տիեօրում,) եալընըդ պիր տէֆա մահիրանէ վէ միւքէմմէլ պիր թէշէպլախատէ պուլունարագ քէսպի սէրվէթ իթմիշ, վէ եէնի պիր ալ թուլթմագ իչին աղընը թէրթիպ իթմէք տէ պուլունմուշ պիր գատըն առտ օլունմագտաւըմ:

Ժօրթ. - (Էալվաշ սէտա իլէ.) Պու զաննտա պուլունմահըն... ալէմ բէք օլ գատար հագգընը տէյիլ տիր...

Պաննի. - (Ժօրթուն սէօղիւնիւ քէսէրէք.) Ալէմ՝ ըէվիշի հալէ կէօրէ մուհաքէմէ իտէր. բէվիշի հալ իսէ, պանա գարշը տըր: - Ֆապիաթիլլէ Բուսիատաքի արգատաշլարըմ, Բէթրէսպուրկտա, Ալտէօնօֆուն աշըզը օլտուղումու ըիվանէթ իթմիշլէր տիր... Շու գատարքի, անլէր տիկէր պիր թարզտա ըիվանէթ իտէպիլիմի իտիլէր: - Հաթթա պիզգաթ բրէնս պիլէ իզտիվաճըմըզը լաերգըյլա կիզլէեէպիլմէք իչին, պու ըիվանէթի նէշրէ չալըմամը՝ մը տըր: - Հասըլը, քիմսէնին պանա հիւրմէթ ու ըիանէթի եօգ տուր, օրտաընը սիզ տէ լանա պիլիլսինիզ, զիրա ժօրթ, սիզ տախի պուրանա կիրտիկինիզտէ, հագգըմտա նէ՝ կիւնա հիւրմէթ ու ըիանէթինիզ պուլունմագտա իտի - Օհ, սէվմէք, սէվիլմէք, վէ մուլթուլու օլմագ պէնիմ իչին տէյիլ տիր տէտիկիմտէ, հագգըմ վար իտի: - Եալընըդ պիր քէրրէ խէթա իթսէմ, տիւշէճէկիմ եէր չամուր պաթագ տըր, վէ պու իսէ, պանա նէֆրէթ ու տէհշէթի մուճիպ օլմագտա տըր: - (Պիր աղ սիւքիւթտէն սօնրա.) իշթէ, պու սէպէպլէ պիրիպիրիմիզի պիր տախի կէօրէմէեիզ:

Ժօրթ. - Պիրիպիրիմիզի պիր տախի կէօրէմէմէք մի... պու գապիլ մի տիր:

Պաննի. - Գապիլ տիր վէ լազըմ տըր:

Ժօրթ. - Պագաթ պէն սիզի սէվէրիմ:

Պաննի. - Իշթէ, արամըզտա պիր սէտտ չէքիլմէսի, պունուն իչին լազըմ տըր ա': Սիզտէն վէ քէնտիմտէն գօրգուեօրում:

ԺօրԺ . - Սիղի կէօրմէքլիկիմի նա՞սըլ մէնն իտէճէք-սինիլ :

Ֆաննի . - Սիղտէն ֆիրար իտէրէք :

ԺօրԺ . - Լաքին , պէն , հէր եէրտէ սիղի թաագիպ իտէճէերիմ :

Ֆաննի . - Պէն տէ , բէք ուզաղա կիտէճէերիմ , օլ տէ-րէճէ լաերդըլլա կիղլէնէճէերիմ քի , պէնի պուլսամաեա-ճագսընըլ :

ԺօրԺ . - Բարիսի թէ՞րք մի իտէճէքսինիլ :

Ֆաննի . - Էկէր մէճպուր իտէրսէնիլ , էվլէթ , եա-րըն թէրք իտէճէերիմ :

ԺօրԺ . - (Հիտտէթ հարէքէթի կէօթէրէրէք .) Տի-մէք տիր քի , դալպիմի շիքէսթ իթմէքլիք , սիղին իչին հիչ պիր շէյ գապիլինաէն տիր :

Ֆաննի . - Վադաա սիղի միւքէտտէր վէ միւթէէսսիւֆ դըլմագ , էօմրիւմիւն է՛ն պիւեիւք քէտէրլէրինտէն իսէ տէ , նէ՞ չարէ . պու պսպտէ թէրէտտիւտտէ պուլունա-մաեաճաղըմ :

ԺօրԺ . - Տիմէք օլուր քի , ալէմին հիւրմէթ ու ըիաեէ-թինի , աչգ ու սէվտաեա վէ սաատէթէ թէրճիհ իյլէմէ-լիսինիլ :

Ֆաննի . - Խա՛յր , մատէմ քի ալէմ , պանա , նէ գա-տար լաերդ տախի օլսամ , քէնտի հիւրմէթ ու ըիաեէթինի իպրազ իթմէք իսթէմէեօր իսէ , պէն տէ ալէմ իչին հիչ պիր շէյ ֆէտա իտէմէմ :

ԺօրԺ . - Ս՛հ , հագգըմտա զուհուրա կէլէն շու հա-րէքէթինիլ , շայեանը էսէֆ վէ իթապ տըր :

Ֆաննի . - Սիղէ պէն նէ՞ եաբտըմ :

ԺօրԺ . - Սաքին վէ ֆիթուրսուզ պիր հալ իլէ եաշաեօր-տում , աչգ ու սէվտաեա պիլմէլ իտիմ , վէ գարարսըլ էյլէն-ճէլէրտէն մահզուզ օլմագտա իտիմ . . . Սիղի արամաեօր-տում , վէ սիղի կէօրմէքսիղին , պէլքի եիւզ տէֆա եանը-

ներդտան կէշէպիլիւր իտիմ: Հալպու.քի, սիզ, պէնիմ ֆիքրիմ տէ վէ գալպիմտէ աշգ ու սէվտա հիսսիեաթը, վէ հէմտէ շիֆասը նագապիլ էսէֆ ու էլէմ հասըլ իթտինիզ:

Պաննի. - Պէնի սէվէճէկինիզի պիլիեօ՞րմու իտիմ: Ձէն տօսթանէ հալ ու հարէքէթլէրտէ պուլունաճմմու... Գէնտիմի սիզէ խօշ կէօսթէրմէք իսթէտիմմի:

Ժօրթ. - Սիզ, իսթէմէեէրէք, խօշ կէօրիւնիւեօրսու. նուզ. - Սթէշին՝ եագադըլ, վէ կիւնէշին՝ էթրաֆը դիեա տար գըլարըլ կիպի, սիզ տէ, հատար զաթինիզլէ հէր.քէ. սի քէնտինիզէ ճէլպ իտիեօրսունուզ. - Պէօյլէ օլտուղունու սիզ տէ պիլիւրսինիզ: Հալէա պու կիւն պէնի նիշին չաղըր տընըլ:

Պաննի. - Հագգըմտաքի թէվէճճիւհիւնիւզիւն պու տէրէճէ շէտիտ հիսսիեաթա թահվիլ օլունաճաղընը պիլմէեօրում... Սիզին իշին պիր արգատաշ, իյի պիր տօսթ օլաճաղըմը մէմուլ իտիեօրսում... Նիհաեէթ մուխաթա. րա զուհուրի հագգընտա շիւպհէ իթմէեօրտում, շիւնքի, քէնտի գալպիմի պու խուսուստա ասլա իսթիճվապ իթմէ. միշ իտիմ:

Ժօրթ. - Էյ շիմտի:

Պաննի. - Շիմտի, թէքրար իտէրիմ քի, քէնտիմտէն գօրգուեօրում:

Ժօրթ. - Փէնտինիզտէն գօրգուեօ՞րմուսունուզ. տիմէք օլուր քի, պէնի սէվիեօրսունուզ:

Պաննի, իքի էլիլէ եիւզիւնիւ կիզլէտի, վէ բէրէլէ. եէրէք,

— Պուրասընը պիլմէմ, վէ պիլմէք տէ իսթէմէմ: Լա. քին սիզի սէվմէք իսթէմէմ... տէյի պէեան իյլէտի:

Ժօրթ. - (Պիր մէսէրրէթ նիտասիլէ.) Ա՛հ, սիզ պէնի սէվիեօրսունուզ... անը կէօրիւեօրում... անը հիսս իտիեօ. րում... սիզ պէնի սէվիեօրսունուզ... էվվէթ, պէնի սէ. վիեօրսունուզ:

Ֆաննի . - Խա՛յր . . . Խա՛յր . . .

Ժորժ . - Թէքրար իտէրիմ քի , սիղ պէնի սէվիեօր-սունուղ :

Պու աբա , մէրգումտէլիգանլը , Ֆաննիէ տողլուու եազ-լաշտըղընաա , մէզպուրէ իրազլանտը , վէ պատէհու տիղ չէօքիւպ , վէ էլլէրինի ժօրժա տողլուու ուզաթըպ ,

— Ժօ՛րժ , Ալլահ աշգընա օլսուն , պուրատան կիտին . . . Բրէնսէ դարչը իքի սիլահըմ , եանի ատալէթիմ վէ խանչէրիմ վար իտի , լաքին սիղէ դարչը , զաաֆէթիմտէն վէ ըէճամտան դայրի հիչ պիր չէյիմ պուլունմամադաա տըր : Ժօրժ , ալիճէնապ օլուն . . . ըէճա վէ նիեաղ իտէ-րիմ , պէնի պըրագըն , տէտի :

Ժօրժ . - Սիղէ իթաաթ իտէճէեիմ , ֆադաթ պուրա-տան կիթմէզտէն , շունու պանա սէօյլէեին . պէնի սէվլէ՞ր-միսինիղ :

Ֆաննի . - Էվվէթ , սիզի սէվլէրիմ . . . Խօշնուտ օլտու իսէնիղ , արթըզ կիտին :

Ժօրժ . - Սիղի թէքրար կէօրմէկլիկիմէ միւսաատէ ի-տէճէ՞քմիսինիղ :

Ֆաննի . - Էվվէթ :

Ժօրժ . - Եազընտա՞ մը :

Ֆաննի . - Էվվէթ :

Ժօրժ . - Եարըն , տէյի՞լ մի :

Ֆաննի . - Էվվէթ , եարըն . . . Ֆադաթ կիտին . . . չա-րուղ կիտին :

Ժօրժ , Կէնճ գատընըն պէեաղ ումուղունու պուս իթտիքտէն սօնրա , շու սէօղլէրի սէօյլէեէրէք , տիշարը չըգտը .

— Կէօրիւեօրսունուղ քի , սիղէ իթաաթ իտիեօ-րում . . . Ֆադաթ եարըն . . . սիզի սէվլէրիմ . . . եարըն . . . սիղէ սէճտէ գըլարըմ :

Ֆաննի Լամպէր , եալընըղ գալընճա պիւեիւք պիր

այինէնին դարշըսընտ կիտիպ, ուզուն միւտտէթ քէնտի-սինէ պագտը :

Իշթէ պու թէտգիդ վէ թէճէսսիւս էսնասընտա, մէրգումէնին տօտագլարընտա պիր թէպէսսիւմ հասըլ օլ-տու, վէ պատէհու աթէշին եսնընտա պիր իսկէմլէեէ օթուրուպ, պիր ֆինճան չայ տահա տօլտուրտուգտան սօն-րա, թէպէսսիւմիւնիւ դայպ իթմէեերէք,

— Շու դէվալը ժօրժ կիւզէլ պիր կէնճ տիր... Օյ-նատըղըմ բօլա, հագըգէթէն ճիտտի պիր սուրէթ վիր-մէեէ պաշլաեօրտում, ֆագաթ ինսան, քէնտիսինէ հաքիմ օլմագ եօլունու տա պիրմէլի տիր... տօղրուսու ժօրժ, թամ վագթընտա կիթտի, տէտի :

Մուսխարէն Ֆաննի Լամպէր, պէսլէմէսինի չաղը-րըպ, էսվապընը չըգարտըգտան սօնրա եաթտը, վէ պաշ-լըճա ժօրժուն պիւեիւք պիր բօլ իճրա իթմէքտէ օլտու-ղու պիր չօգ բիւեալար իշինտէ ուեուտու :

*
* * *

Մ. տը Գրուա-Յիէօեիւ թէրք իթտիկիմիղտէ, մէր-գում, Օգթավըն պէպէյի օլան Բէն Կրանշան իլէ ճէրէեան իտէն գըսսա, ֆագաթ նէթիճէլի մուհավէրէսինտէն սօնրա քէնտի արապասընա օթուրմուշ, վէ սաաթընա պագըպ, արապաճըսը ճէյմըսէ,

— Չաբուգ Լը Սիւէօր սօգաղընա կիտէճէեիդ, չիւն-քի կէճ գալտըմ, տէմիշ իտի :

Ֆիլվագը, Մ. տը Գրուա Յիէօ, Ֆաննի Լամպէրին, ժօրժ իլէ եալընըգճա ճէրէեան իտէճէք միւքեալէմէսինին խապէրլէրինի ալմագ իւզրէ, սաաթ տէօրթ սուլարընտա մէզպուրէնին նէզտինէ կիտէճէկինի վատ իթմիշ իտի, լէ օլ էսնատէ իսէ, սաաթ պէշէ եագըն պուլունմագտա իտի :

Կէնճ գատըն, սապըրսըզլըգլա մէրգումու պէքլէ-

մէտէ պաշլամըշ իտի : Նիհաեթ , Մ . տը Գրուա-Տիէօ ,
մէրդումէնին նէզտինէ կէլմէսինտէ ,

— Սէվկիւլիւ էվլատըմ , վազաա սէօղիւմտէ պու-
լունամատըմ , ֆազաթ պունտան տօլանը պէնի թէքտիր
իթմէնին , չիւնքի զահիրէն գապահաթլը իսէմտէ , հազը-
գէթտէ տէյիլիմ : Սապահտան պէրի նիչէ տաղլար աշ-
տըմ : — Հէր նէ հալ իսէ , շիմաի պունլարը պըրազալըմ
տա , սէտատտան պահա իտէլիմ : — Տիւն աղչամ , թէլէ-
կրաֆըմը վազթինտէ ալտընըզ մը , տէտի :

Ֆաննի . — Էվվէթ վէ իսթարընըզ վէճհ իւզրէ հա-
րէքէթ իթտիմ :

Մ . տը Գրուա-Տիէօ . — Պու պիր իգպալ եավէրիկի
տիր , տէյիլ մի : Պու օեունտա , պախթ պիզէ եարտըմ
իտիեօր :

Ֆաննի . — Էվվէթ , էվվէթ , էկիրչի էօյլէ օլմասա իտի ,
սիզի թէէմին իտէրիմքի , բէսսամը , հազգըմտա պու գա-
տար միւսայիտ պուլմանեաճագ իտիմ :

Մ . տը Գրուա-Տիէօ . — Նիհաեթ , հէր շէյ մաթլուպ
սուրէթտէ ճէրէեան իթտի եա :

Ֆաննի . — Էվվէթ , էվվէթ : Հաթթա իտէճէկիմ հի-
քեանէտէն տէ հիւքմ իտէպիլիրսինիլ :

Ֆաննի , օգուեանլարըմըզն մալիւմիւ օլան վազըա վէ
հալլէրի մուլթասարէն պարօնա հիքեանէ իթտիքտէն սօն-
րա , իլավէթէն տախի ,

— Փօրթ , պու կիւն իքի տէֆա պուրանա կէլտի իսէ
տէ , առէմլէրիմէ , տիշարը չըգմըշ օլտուղումու ճէվապէն
սէօյլմէլէրինի թէնպիհ իթմիշ օլտուղումտան , քէնտիսինի
գապուլ իթմէտիմ , տէտի :

Մ . տը Գրուա-Տիէօ , կէնճ գատընըն դուլլանմըշ օլ-
տուղու եօլու թահսին իլէ , շէօյլէ սէօյլէտի .

— Յօղրուսու բէք մահիրճէ հարէքէթ իթմիշսինիլ : —
Սէտատտան պահա իտէպիլմէրիկէ պիր գարու աչմագ

իշին, Ալտեօնօֆուն թասվիրինի շու հալվէթ օտասընա աս-
մագլըղընը, սահիհէն բէք պիւեիւք պիր թասավլուր
տուր: - Ազիզէմ, սիզին իլէ պերապեր չալըմագլըղ պիր
մահդուզիէթ տիր: - Էն ուֆագ շէյլէրի պիլէ մէյտանը
սահնէեէ չըգարմագտա շայեանը հայրէթ պիր իգթիտա-
րա մալիքսինիլ: - Էկէրչի կիւնիւն պիրինտէ սըգըլմահա
պաշարսանըղ, բօմանլար եաղըն: Հիշ շիւպհէմ եօգ տուր
քի, պու ճիհէթլէ բէք պիւեիւք մուվաֆիագըյեթէնա-
յիլ օլաճագսընըղ: - Շիմտիքի հալտէ, ժօրթ, գօլլարը վէ
ահաղլարը պաղը օլարագ, զապթըմըղա կէշմիշ տիր: -
Եարըն սապահ, պէնտէխանէեէ թաամա կէլէճէք տիր: -
Յրատա, քէնտիսիլէ հեր իշի թէսվիեէ իտէճէեիմ: - Իյի
խաթըրմա կէլտի. շիմտի սիզէ, Բէթըեսպուրկտա, Բու-
սիալը բարաա թարաֆընտան եաղըլմըշ վէ շահիտլէր թա-
րաֆընտան իմզալանմըշ օլան վէլատէթ սէնէտինտէն պիր
սուրէթ լաղըմ տըր: Պու սէնէտի թէտարիք իթմէքլիկի
տէրիւհտէ, վէ պունուն իմզալարը, մէօհիւրլէրի վէ թաս-
տիգ մուամէլէլէրի հագըգի կիպի օլաճաղընը վատ իտէ-
րիմ:

Փաննի. - Պա'րօն, սիզ, պուլունմաղ պիր ատէմնի-
նիլ. Էկէրչի տօսթլարընըղտան պիրինին, այ մահիթապը-
նա իհթիեաճը օլա, այը, եերինտէն ալըպ կէթիրմէկէ
տէ պիր չարէ պուլաճագսընըղ:

Մ. տը Գրուա-Տիէօ. - Էյ Էյ, Էյլէնմէք լաղըմ տէ-
յիլ տիր:

Մուախիսարէն մերգոււմ, Փաննի իլէ վէտալաշըպ ա-
րապասընա րաքիպ օլտու, վէ մատամ Պլանշ Կավար քէն-
տիսինի թաամա պէրլէմէքտէ օլտուղունտան, սէրիան
Գօմարթէն սօգաղընա կիթտի:

Իլք աղչամը, Փաննինին, ժօրթ Բըէթանա նաղլ իթ-
տիկի դարիպ վէ ճալիպ հիքեահէտէ սահիհ օլարագ պիր
շէյ վա'ր մը իտի:

Օգուեանլարըմըղըն , պու սիւալի պիղէ արղ իթմէկէ հագղլարը վար տըր : - Պու պասլտէքի ճէվապըմըղ սատէ վէ գըսսա օլաճագ տըր :

Մէզքիւր հիքեաեէտէ եալընըղ պիր մատտէտէն մաատա , հէր շէյ սահիհ իտի : Ֆագաթ պունունտա էհէմի-
եէթի պուլունմամագտա իտի : Տիմէք իսթէրիզ քի , Ֆան-
նի , բրէնա Ալտէօնօֆ իլէ էվլէնմէմիշ իտի :

Մէզպուրէ , մէմուլին զայրի պիր մուխալիֆէթ վէ մուգավէմէթլէ հասըլ իյլէտիկի պիր բէզալէթ իւղէրինէ , բրէնստէն ալտըղը իքի միլիօն ֆրանդ մուգապիլինտէ նա-
մուս ու ֆագիլէթինի ֆէտա իթտիքտէն սօնրա , Բէթրէս-
պուրկ ճիվարլարընտա քեային բրէնսին սէյֆիեէսինտէ ի-
գամէթ իտիպ , հասըլ օլան մէզքիւր իւլֆէթ վէ միւ-
նասիպէթ իւղէրինէ պիր գաշ այ կէչմիշ օլտուղու հալ-
տէ , Ալտէօնօֆ քէնտիսինտէն սօղրուեունճա , մէզպուրէ ,
Բարիսէ ավտէթ իթմիշ , վէ պիւեիւք գատընլար ալէմինէ
տախիլ օլմանարագ , անլէր կիպի բարլագ պիր էօմիւր կէ-
չիրմէեէ պաշլամըշ իտի :

Մալիք օլտուղու եիւղ պին ֆրանդ իրատ կէթիրէն
մէպլաղընը , մազպուլթ վէ միւթէպէր մահէլլէրէ վաղ
իթմէքլէ , մէպլաղը մէզպուրուն իրատը տահա զիեատէ
արթտըղընտան , օ սաեէտէ , քիմնէեէ իհթիեաճը պու-
լունմագսըղըն տէպտէպէլի էօմիւր կէչիրէպիլմէքտէ իտի :

Պուլունտուղու վաղիեէթ իճապընճա , միւթէպէր
գատընլարը խանէսինէ գապուլ իտէմէեիպ , ալէսսէվիյեէ
էյի սուրէթտէ ինթիսապ օլունմուշ , վէ աղ չօդ ճիտտի
վէ միւթէպէր վաղիեէթլէրի պուլունմուշ օլան պաղը օր-
թա սիննիլ զէվաթը գապուլ իտէր իտի :

Ֆաննինին հիշ պիր աշըղը օլմանըպ , վաղաա ալէյ-
հինտէ պաղը սէօղլէր տէվէրան իթմէքտէ իտի իսէտէ ,
պու սէօղլէր սըրֆ քիզպ ու իֆթիրատան իպարէթ պու-
լունմագտա իտի :

Մէրգումէ , պու եօլտա կէնիշճէ վէ միւսթագիլլէն
կէշիրտիլի էօմիւրտէն զինատէսիլլէ մէմնուն օլուպ , էկէր-
չի Մ. տը Գրուա-Տիէօ քէնտիսինի գանտըրմասա իտի , պու
թարզ էօմիւրնիւ թատիլ վէ թէպտիլ իթմէքլիք խաթըր-
նա պիլլէ կէլմէեէճէք իտի :

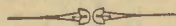
Փաննի Լամպէրի , պարօնա ֆէվգէլատէ էմնիյեթի
պուլունուպ , պարօն իսէ , պունտան իսթիֆատէ իլէ , տա-
խիլի ալէմտէ , քէնտիսինէ եագըշան պիր վազիեթէ մա-
լիք օլմագլըգ , քէնտի հուգուգու իճապընտան իտուկի ,
վէ պու վազիեթի իսէ , անճագ միւթէպէր պիր իզտիվաճ
վասըթասըլլա իսթիհաալ իտէպիլէճէկի խուսուսընտա ,
կէնճ գատընը կիւճպէլա իլէ գանտըրմատա մուվաֆֆագ
օլապիլտի :

Փաննի , պիր քէրրէ պու ֆիքրի գապուլ իտինճէ , թա-
պիաթիլլէ օնա պիր գէվճ պուլմագ լաղըմ կէլիպ , պարօն ,
պու խըտմէթի տէրիւհտէ իթտի :

Մալիւմիւմիւպ օլտուղու իւզրէ , մէրգում , մէզպուրէ
գատընա ըէսսամ Ժօրթ Թրէթանը , եախօտ գօնթ Ժօրթ
Թրէթանը թէքլիֆ իթտի , վէ օ տախի պու թէքլիֆէ մու-
վաֆֆագաթ կէօսթէրտի :

Հէր նէ գատար Մ. տը Գրուա-Տիէօնիւն հարէքէթի
վագըասը , սըրֆ ինսանիեթ վէ նէզաքէթ , վէ մէնֆաա-
թը մախսուսէտէն արի զանն օլունմագտա իտի իսէ տէ ,
մէրգումնուն քեաֆֆէյի հարաքեաթ վէ մուամէլաթը , մէն-
ֆաաթը շախսիեէ մագսէտինէ մէպնի օլտուղունու , զանն
իտէրիզ քի , օգուեանլարըմըզ զաթէն անլամըշլար տըր :

Իմտի , Փաննի Լամպէրի , գօնթէս տը Թրէթան իթ-
մէքտէ , Մ. տը Գրուա-Տիէօնիւն նէ՞ սէպէպի վար իտի ի-
սէ , անը եագընտա անլաեաճաղըզ :

33

Պարօն Ֆիլիբ տը Գրուա-Տիէօ , Բարիսին Սէն-Լազար սօգաղընտա , կիւղէլճէ թէղերին վէ թէֆրիշ խտիւմիշ պիր խանէտէ իգամէթ իթմէքտէ իտի : Մէրգում , բէսիմլէրէ ղանէթ մէրագլը վէ արզուքէշ օլտուղունտան , սալօնու , եէնի վէ էսկի ուսթատլարըն պիրինճի րատտէտէ հիւնէրլէ-րլիլէ տօլու իտի : Մէրգում , չօգ տէֆա մէզատ եէրինէ կի-տիպ , րասթ կէլտիկի նատիտէ թասվիրլէրի սաթըն ալըր իտի : Քէնտի եաթագ օտաար իսէ , քիպարճա տօնատըլմըշ օլուպ , հալպուքի , թուալէթ օտասընտա , սիւսէ միւթէալ-լիդ հէր նէվ էշեա պուլունմագտա իտի : Շէօյլէ քի , օ օ-տաեա իհթիեար սըֆաթընտա կիրտիկի հալտէ , կէնճլէշ-միշ օլարագ չըգար իտի տիմէք , զանն իտէրիդ քի բէք տօղ-րու պիր սէօղ տիւր :

Մ. տը Գրուա-Տիէօնիւն , ախըրընտա տախի իւշ րէս պէյկիլի , վէ արապալըղընտա իւշ արապասը պուլունմագ-տա իտի :

Մէրգում , հէման հէր կիւն էօյլէ թաամընը խանէ-սինտէ իտիպ , ֆագաթ ագչամ թաամընը նատիրէն խանէ-սինտէ իտէր իտի : Քէնտիսինին աշճըսը օլան դարը , սա-նաաթընտա ղանէթ մահիր իտի :

Պարօնուն խանէսի խալդը իսէ , աշճըտան պաշգա , ա-րապաճըսը ճէյմս իլէ պիր խըզմէթճի վէ պիր սէյիստէն միւրէթթէպ իտի :

Սաաթ օն պիր չալտը :

Խըզմէթճի , սալօնուն դաբուսունու աչըպ ,

— Միւսիւ ԺօրԺ Թրէժան կէլտի , տէյի խապէր վիրտի :

Պարօն , մերգումու իսթիգպալ իչին պիր գաչ ատըմ
ալարագ , վէ էլինի ուղաթարագ ,

— Սէօղիւնիւզտէ նէ՛ գատար թամ իմիշսինիզ . ֆա-
գաթ ազիզիմ , պու զարիպ թասվիրինիզին մանէասը նէ՞
տիր : Խասթա՛մընընզ , տէտի :

Ժօրժ . - Խա՛յր :

Պարօն . - Եօգսա սիզէ պիր հա՛լ մը վագը օլտու :

Ժօրժ . - Էվվէթ , սահիհ տիր , պանա պիր հալ վագը

օլտու :

Պարօն . - Խայրըլը՞ մը , Էօգսա խանըրսը՞զ մը :

Ժօրժ . - Օրասընը հէնուզ պէն տէ պիլմէմ :

Պարօն . - Էվէրչի սիզէ մախսուս պիր սըրը խէ , ան-
լամանա իսրար իթմէմ :

Ժօրժ . - Պէնիմ , սիզտէն կիզլէեհէճէք սըրըլմ օլամազ
վէ օլմամալը տըր : - Պէն , հէմ ֆէվգէլղանէ մէսրուրում ,
հէմտէ մէյեուսում :

Պարօն . - Տիմէք տիր քի , մատտէ Ֆաննի Լամպէր
հագգընտա տէյիլ տիր :

Ժօրժ . - Էվվէթ , անըն հագգընտա տըր :

Պարօն . - Քէնտիսինի կէօրտիւնիւզ միւ :

Ժօրժ . - Էվվէթի ագչամը օրատա կէչիրտիմ :

Պարօն . - Է՛յ նէ՞ խապէր :

Ժօրժ . - Օ մէլէք կիպի պիր գատըն տըր :

Պարօն . - Սահի՛հ մի :

Ժօրժ . - Սահիհ , ֆագաթ էսէֆ իտէրիմ քի , էվլի տիր :

Պարօն . - Էվլի օլտուղունու պէն զաթէն պիլիեօր-

տում :

Ժօրժ . - Լաքին պէնտէն կիզլէտինիզ :

Պարօն . - Կիզլէմէեհէ մէճպուր իտիմ : Օլ խուսուստա
սիւքիւթ իթմէք իւզրէ սէօղ վիլմիշ իտիմ :

Ժօրժ . - Էօյլէ օլտուղունու անլատըմ . . . ֆագաթ ,
Ֆաննի պանա քէնտի էօմրիւնիւ հիքեանէ իթտի :

Պարօն . - Սիղէ պէտան իթմիշ օլտուղում իւղրէ , լէ-
քէսիղ վէ բադ պիր էօմրիւ օլտուղունա սիղ տէ իսքեաթ
օլտունուղա :

ԺօրԺ . - Բրէնա Սլտէօնօֆուն թասվիրինի , քէնտի հալ-
վէթ օտասընտա կէօրմէքլէ հիսս իտէկէլտիկիմ գըսգանճ-
լըգ տույղուսույլա , պիրտէն պիրէ հիտտէթլէնէրէք , վէ պու
թասվիրին , մէրգումէնին նէգտինտէ նէ՞ սըֆաթլա պու-
լունտուղունու պիլմէեքէրէք , ալէլաճէլէ օրատան կիթմէք
իսթէտիմ , ֆաննի պէնի ալըգօյտու , վէ օլ վազըթ , հէ-
ման քէնտի միւրատըմա գարշը օլտուղու հալտէ , աշգ ու
սէվտա իլէ սիւզան օլտուղումուն իգրար ու իթիրաֆը աղ-
զըմտան չըգտը :

Պարօն . - Ա՛հ , տիմէք քի , գօրգտուղում վազը օլ-
տու . . . Պու իգրար ու իթիրաֆընըլ հիւսնի գապուլիյեթ
պուլմատը , տէյի՞լ մի :

ԺօրԺ . - Պիլաքիս պէն Ֆաննիեի նէ գատար սէվէր-
սէմ , ֆաննի տէ պէնի օլ գատար սէվէր :

Պարօն . - (Մահիրանէ իպրազ իթտիկի պիր հայրէթ-
լէ .) էօյլէ օլտուղունու սիղէ սէօյլէտի՞ մի :

ԺօրԺ . - Էվվէթ , սէօյլէտի :

Պարօն . - Պու հալտէ , տիմէք սիղ , ինսանլարըն է՛ն մէ-
սուտուսունուղ :

ԺօրԺ . - Խա՛յր , պիլաքիս է՛ն պէտպաթթընըմ :

Պարօն . - Նի՛շին

ԺօրԺ . - Չիւնքի , ֆաննի , աշգ ու սէվտամըղը , քէն-
տիսի վէ պէնիմ իչին պիր ֆէլաքէթ վէ պէտպաթթըլը
ատտ իթտիկինի , վէ հիշ պիր վազըթ պէնիմ օլմաեաճա-
ղընը , վէ պունտան պէօյլէ պէնի կէօրմէք իսթէմէտիկինի ,
վէ իճապ իտէր իսէ , տիւնեանըն ուճունա գատար պէն-
տէն ֆիրար իտէճէկինի կիզլէմէտի :

Պարօն . - Զաթէն պէն սիղէ խապէր վիրմիշ իտիմ :

ԺօրԺ . - Հալպու քի սօնունտա , ըէճա ու նիեազըմ

տան միւթէէստիր օլարագ, մէգքիւր գարարընտան սարֆը նազար իտիւօր կիպի կէօրիւնտիւ, վէ իրթէսի կիւն, խանէսինէ կիթմէքլիկիմէ միւսաատէ իթտի:

Պարօն. - Մատէմ քի հէր շէյ մաթլուպ սուրէթտէ իսէ, պուլնտան տահա զիւտտէ նէ իսթէրսինիզ:

Ժօրթ. - Խայր, հիշ պիր շէյ մաթլուպ սուրէթտէ տէյիլ տիր: - Իրթէսի կիւն, տիւն իտի. պինապէրին տիւն, իքի տէֆա Լը Սիւէօր սօգաղընտա քէնտի խանէսինէ կիթտիմ իսէ տէ, իքի տէֆասընտա տախի գաբուսունու գաբալը պուլտում: « Մատամ տիշարը չըգմըշ տրր » տան զայրի ճէվապ ալամատըմ:

Պարօն. - Ֆիլվագը տիշարը չըգմըշ օլամաղ մը:

Ժօրթ. - Խայր... պիր թէտպիր օլտուղունու բէք ալէա անլատըմ, վէ ֆաննինին Բարիսի թէրք իթմիշ օլտուղունու եագընտա խապէր ալաճաղըմա մունթազըրըմ: - Շու հալտէ մէյեուսիսէթիմի մուհաքէմէ իտէպիլիւսինիզ: - Էկէրչի, մաղամը թէհտիտտէ պէեան իթտիկի իւզրէ, տիւնեանըն ուճունա գատար կիտէր իսէ, քէնտիսինի թէագիպ իթմէք իչին, լաղըմ օլան ագչէեէ տախի մալիք տէյիլմ: Հալպու քի, քէնտիսինի տէ օլ տէրէճէ սէվէրիմ քի, պուլնտան պէօյլէ կէօրմէտիկիմ հալտէ, թէրքի հաեաթ իյլէեէճէեիմ: - Խմտի, պարօն, պէնի գուրթարըն:

Պարօն. - Լաքին պու խուսուստա պէն նէ եաբապիլլիրմ:

Ժօրթ. - Սիդին, ֆաննի իւզէրինտէ ազիմ վէ մէշրու նուֆուղունուղ վար տըր: Պինապէրին, տավամը, անըն նէղտինտէ իլթիզամ իտին: Բարիստէն կիթմէմէսինէ մուվաֆֆազ օլմաեա չալըշըն:

Պարօն. - (Պաշընը սալլաեարագ.) Պու սէօյլէտիկինիզ միւշքիւլ տիւր: - Ֆաննի, ատէթա ֆազիլէթ տիմէք օլուպ, հիսս իտէկէլտիկի աշգ ու մուհապպէթ՝ քէնտիսինէ տէհշէթ վիրմէքտէ օլտուղունտան, գարշը գօյմաեա ճէսարէթ

իտէմէտիկի մուխաթարատան ֆիրարէն քէնտիեի գուր-
թարմագ խսթէեօր : - Ատէթա , սիղտէն վէ քէնտիսինտէն
գօրգուեօր :

ԺօրԺ . - Պու սէօղլէր , պիղզաթ քէնտի սէօղլէրի օ-
լուպ , պունլարը սիղին տախի իշիթմիշ օլտուղունուզ հէ-
ման զանն օլունսա կէրէք տիր :

Պարօն . - Քէնտիսինի բէք իյի թանըրըմ . պիչարէ գա-
տըն . . . Ս'հ , շու Սլտէօնօֆու թահգիր իթմէկէ նէ՝ գա-
տար հագգը վար տըր : - Վագաա մէղպուրէեի սահիպ
սէրվէթ գըլմըշ տըր , ֆագաթ քէնտիսի իշին նէ՝ պիւեիւք
մանի տիր : Պու բրէնս Սլտէօնօֆ հաեաթտա օլտուգճա ,
ֆաննի իշին սաատէթ եօգ տուր : Բրէնսին հէնուզ կէնճ օլ-
մասը իսէ , պիր պէտպախթլըգ տըր :

ԺօրԺ . - Էկէրչի քէնտիսինի էօլտիւրիւրսէմ . . .

Պարօն . - Պու թէտպիր , իյի պիր թէտպիր տէյիլ տիր ,
չիւնքի օ հալտէ անըն տուլ զէվճէսիյլէ էվլէնէմէզսինիզ :

ԺօրԺ . - Պունա նէ՞ չարէ պուլմալը :

Պարօն . - Էլպէթթէ , տիւչիւնիւպ պիր չարէ պու-
լուրուզ :

Խըզմէթճի պու արա իշերի կիրիպ , թաամըն հագըր
օլտուղունու պիլտիրմէսիյլէ , միւքեալէմէյի մէգքիւրէեե
խիթամ վիրտի :

Պողազավէր օլտուղունու պիլտիկիմիզ ԺօրԺ , պու
սըրատա , շիտտէթի աչգ ու սէվտա իլէ ֆիքրի մէշղուլ
օլտուղունտան , իշթիհասը գաբալը իտի : Պարօն տախի ,
մէգքիւր թաամ էսնասընտա զիեատէ լագըրտը իթմէյիպ ,
տալլըն տալլըն տիւչիւնմէքտէ իտի :

Խըզմէթքեար Ժօզէֆ , թաամըն խիթամընտա , գահվէ
վէ սիկարալարը կէթիրտիկինտէ , պարօն , մէրգուլմ խըզ-
մէթքեարա խիթապէն ,

— Ժօզէֆ , սանա իհթիեաճըմըզ գալմատը , կիտէ-
պիլիրսին , տէտի :

Ժօրժ . - Նիհաեթ ի հալընը զալտը . տիւշլւնտիւ-
նիւղ միւ . պիր չարէ պուլտունոլզ մու :

Պարօն . - Տօղրուեու սէօյլէերին , Ֆաննի Լամպերի
կէօրմէքսիզին եաշամաեա իգթիտարընը օլմաեաճաղընը
ճիտտէն հիսս իտիեօրմուսունուզ :

Ժօրժ . - Էկէրչի քէնտիսինի պիր տալսի կէօրմէեէճէ-
կիմի մուհագգազ պիլսէմ , համուսում իւզէրինէ սիզ
սէօյլէրիմ քի , պուրատան չըգտըղմտա , պու կիւն քէն-
տիմի ըէվօլվէր իլէ թէլէֆ իտէրիմ : . . . Պու հարէքէթիւ-
մին էսէրը զաաֆէթ , աշագլըզ վէ պուտալալըզ օլտու-
ղունու պիլիեօրում . . . հասըլը , պու հարէքէթիմէ հէր
նէ իսիմ իսթէրսէնիզ վէրին , պու պու տուր :

Պարօն . - Պու հալտէ սիզին տավանը իչին չալըչմագ ,
վէ պու տավանըզ գազանմագ լաղըմ տըր :

Ժօրպ . - Էվվէթ , էվվէթ :

Պարօն . - Բէք իյի , պու պապտէ չալըչաճաղըմ , վէ
մուվաֆֆագ օլաճաղըմրտա մէմուլ իտէրիմ : Ֆագաթ սիզ
տէ , ագըլսըճա , հարէքէթ իթմէեէճէկինիզի վատ իյլէր-
միսինիզ : Ֆաննինին Բարիստէ գալմասընա , վէ սիզի գա-
պուլէ ըուի ըիզա կէօսթէրմէսինէ մուվաֆֆագ օլտուղում
թագտիրտէ , քէնտիսինէ , աշգ ու սէվտատան ասլա պահս
իյլէմէեէճէկինիզէ գաթիէն վէ ըէսմէն սէօզ վէրիւրմիսի-
նիզ :

Ժօրժ . - Էվվէթ , օլպապտէ սիւքիւթ իտէճէկիմի վատ
իտէրիմ : - Վագաա պու վատըմըն իճրասը Բէք միւշքիւլ
իսէ տէ , նէ՞ չարէ . . .

Պարօն . - Բէք ալէա . էօյլէ իսէ , պէնտէ պու կիւն
անըն նէզտինէ կիթմէեէ սէօզ վէրիւրիմ :

Ժօրժ . - Պարօն , սիզէ հաեաթըմտան ղինատէ պօրճ-
լուեում : - Շիւքրանիէթիմի իսպաթ իթմէք վագթ ու
ֆըրսաթը կէլտիկինտէ , նանքէօր օլմատըղըմը անլաեա-
ճագսընը :

Պարօն . - Սիւլտէն պիր խըզմէթ իսթէեէճէկիմտէն , շիւքրանիէթինիզի շիմտիտէն իսպաթ իտէպիլիրսինիզ :

Ժօրթ . - Նէ՛ սաատէթ . . . ըէճա իտէրիմ , միւսիւ պարօն , մատտէ հէր նէ իսէ , սէօյլէեին :

Պարօն . - Տօսթլարըմտան մարքի տը Սան-Րէմօնու թանըրմըսընըզ :

Ժօրթ . - Էվվէթ , թանըրըմ . վագաա քէնտիսիյլէ զիւեատէ իւլֆէթ վէ հուգուգումուզ օլմամըշ իսէտէ , չօգ տէֆա , պիրիպիրիմիզէ պազը մահէլլէրտէ թէսատիւֆ իտէրէք , սէլամլաշմըշըզ տըր : - Մէրգում , կիւղէլ պիր տէլիգանլը օլուպ , հագգընտա թէվէճճիւհիւմ վար տըր : - Էկէրչի պու խուսուստա սիզի խօշնուտ իտէպիլիր իսէմ , քէնտիմի պաթթիեար ատտ իտէրիմ :

Պարօն . - Սան-Րէմօ՛ մէշհուր պիր ավճը օլուպ , ասլա ավճըլըզլա մէշղուլ օլմաեան ամճաղատէնիզ վիգօնթ տը Կրանլիէօնիւն պիւեիւք օրմանլարը եագընընտա , թուրէնտէ , պիր միւլք սաթըն ալմասը քէնտիսինէ թէքլիֆ օլունուեօր :

Ժօրթ . - (Կիւլէրէք .) Զանն իտէրիմ քի ֆիքրինիզի անլաեօրում . . . օլ կէնճ մարքի , զալիպա ամճաղատէմին էմլաքընտա ավճըլըզ իթմէք հագգընա սահիպ օլմագ իսթէեօր :

Պարօն . - Էվվէթ , հագըգէթի հալ պու տուր , վէ էկէրչի պու հագգը իսթիհալ իտէր իսէ , պիր ազ էվվէլ սիզէ սէօյլէտիկիմ միւլքիւ սաթըն ալմաեա անինտէ գաւար վիրէճէք տիր :

Ժօրթ . - Պու խուսուստա ամճաղատէմ իլէ կէօրիւշ մէքլիկիմի արղու իտիեօրսունուզ , տէյիլմի :

Պարօն . - Պու մատտէ իչին պիզզաթ Սան-Րէմօնուն իսթիտա իթմէսի , պէնճէ միւնասիպ կէօրիւնմէեօր : - Սիզ քէնտիսինի Մ. տը Կրանլիէօնէ թագտիմ իտէպիլիրմիսինիզ : - Հէր վէճհլէ հալ ու հարէքէթինէ գաթիէն մէսու .

լում... ֆագաթ նիջին թերէտախառ խորեօրսունուղ...
էվվէթ եախօտ խայր ճէվապը վէրին... Պունտա հիշ պիր
միւշքիւլաթ եօգ տուր:

ԺօրԺ. - (Ֆիլվազը թերէտախառ աղիմ իչինտէ կէօ-
րիւնէրէք.) Էվվէթ վէ խայր...

Պարօն. - (Գաշարը չաթըլարազ.) Անլամաեօրում:

ԺօրԺ. - Իչթէ, շու տուր. տօսթում, էնաիչէմին սէ-
պէպի իքիմիզին տէ տամարլարընտա պնի գան ճէվէլան
իթտիկի իչին, վիզօնթ, հազգըմտա ֆէվգէլատէ խայր-
խահըգ վէ թէվէճճիւհ կէօսթէրմէքտէ տիր, ֆագաթ,
պէն, ֆագիր պիր խըսըմ, վէ ատը շանը օլմաեան պիր
րէսսամ օլտուղունու, վէ քէնտի էվսաֆը մախսուսէմի վէ
իւնվանըմը պերթարաֆ իթմէքլէ, անըն եանընտա վաղի-
նէթճէ էտնալըղըմը, հալպուքի քէնտիսինին ֆէվգէլատէ
զէնկին իտուկինի, վէ վադաա վէլատէթճէ վիզօնթա միւ-
սավի իսէմտէ, դուսուր ճիհէթլէրտէ, ալէմին նօգթաի
նաղարըլա քէնտիսինտէն տուն պիր հալտէ պուլունտու-
ղունու ունուտամամ: - Պունտան գաթինազար, պէն զա-
նէթ կէնճիմ, քէնտիսի իհթիեար տըր: - Պինապէրին, էվ-
վէլճէ ըիզաընը իսթիհսալ իթմէքսիզին, խանէսինտէ,
քէնտիսինէ պիր քիմնէեի թագտիմ իթմէքլիկիմ, նէզաքէ-
թէ գարչը օլտուղունտան, պու խուսուստա անը զիեատէ-
սիլլէ կիւճէնտիրմիշ օլաճաղըմ տէրքեար տըր: - Պուրասը-
նը սիզ տէ տէրք իտէպիլիրսինիզ, ֆագաթ պու միւշքիւ-
լաթը պերթարաֆ իթմէք իչին պիր թէտպիր վար տըր:

Ս. տը Գրուա-Տիէօնիւն սիմասը, մահղունիյէթ իչին-
տէ կէօրիւնմէքտէ իքէն, սօն սէօզլէրի իչիթտիկինտէ, պիր
տէրէճէ թատիլ օլտու, վէ ճէվապա աղազ պիրլէ,

— Սէօյլէեին պաղալըմ, թէտպիրինիզ նէ տիր, տէ-
յի սիւալ իթտի:

ԺօրԺ. - Ամազատէմ, քէնտի կէնճ գարըսընըն բօր-
թրէսինի չըգարմազ արղու իթտիկինտէն, պու բօրթրէեի

չըգարմագլըղը պանա իհալէ իթմիշ տիր: Շու հալտէ, թաս-
վիրինի չըգմանա պու կիւն եարըն պաշաեաճագ օլտուղում
տան, վիգօնթ, զէվճէսինի խանէմէ կէթիրէճէք տիր: - Մէզ-
պուրէնին թասվիրինի չըգտըղըմ զէմանլարտա, խարիճտէն
քիմէնին խանէմէ կէլէմէեէճէկի տէրքեար իսէ տէ, Սան-
րէմօեու, պու եասագտան միւսթէսնա գըլապիլիրիմ: -
Շէօյլէ քի, էվվէլճէ թէրթիպ իտիլմիշ օլան պիր եանլըլըգ
իճապընճա, Սան-րէմօ, դաբումուն էշիկինտէն կէչէպի-
լիր, վէ պէն տէ պու միւնասիպէթլէ քէնտիսինի թագ-
տիմ իտէպիլիրիմ: - Պիր քէրրէ պու թագտիմ մուամէ-
լէսի իճրա օլունուր իսէ, օնտան սօնրա, տօսթումուզ, ամ-
ճազատէմին թէվէճճիւհիւնիւ դազանարագ, անըն էմլա-
քընտա ավճըլըգ իթմէք հագգընա մագհար օլապիլիր: -
Պու թէտպիրիմ սիզէ նաճըլ կէօրիւնիւեօր:

Պարօն. - Բէք միւնասիպ տիր: Պու սուրէթլէ հէր
չէյ, մաթլուպ վէճհ իւզրէ ճէրէեան իթմիշ օլուր:

34

Պարօն իլէ ժօրթուն մուհավէրէսի պիր միւտտէթ տա-
հա իմթիտաա իտիպ, պատէհու ժօրթ, այլըլմազտան էվ-
վէլ,

— Վադըթ զայպ իթմէքսիզին Ֆանինին նէզտինէ
կիթմէքլիկի վատ իթմիշ իտինիզ. բէճա իտէրիմ, պու վա-
տընըղը ունութմասեըն, տէտի:

Պարօն. - Տօսթլարըմ իշին Ֆայտէլի պիր չէյ օլուր ի-

սէ, ասլա ունութեամբ. շիմտի արապսմը հաղորդածը պէտք է կրտէրիմ:

Ժօրժ. - Պու կիւն սիղի թէքրար կէօրէպիլիմիւնիմ:

Պարօն. - Մնա շիւպհէ իտէրիմ, լաքին սիղի խապէր սիղ պըրադմամանա գաթիէն ահօղ վէրիւրիմ: - Իհթիմալ քի, պէն Յաննիէ կիթտիկիմտէ, քէնտիսի տիշարը չըգմըշ օլտուն: - Էօյլէ պիլ հալ վազը օլուր իսէ, վազթը միւնասիպինտէ թէքրար կիտէրիմ, վէ միւքեալէմէմիլտէն սօնրա, անինտէ սիղէ պիլ մէքթուպ եաղըպ, նէթիճէյի միւքեալէմէն պիլտիւրիւրիմ: Եաղաճաղըմ մէքթուպու, պու ագչամ հէր հալտէ ախղ իտէրսինիղ: - Իմտի, սապը իլէ պէնի պէքլէնի: Ճէսուր օլուն, վէ իւմիտի էլտէն պըրադմանըն:

Ժօրժ, խանէսինէ ալտէթլէ, պարօնուն թաւսիսիսի մուճիպինճէ պէքլէտի իսէ տէ, սապըսըզլըգ կէօթէրմէմէսի միւմքին օլամատը:

Կիւնտիւղ, պու սուրէթլէ կէչիպ, գարանլըգ պաստը:

Պու արա, բէսսամ, բէսիմճիլիք տոյիւրէսինտէ աեաղ-լարընը եէրէ վուրարագ բաթըրտը չըգարմագտա, խըզմէթքեարը վալանթէնի չէքիպ եիթմէքտէ, Յաննի Լամպէրի, պարօնու լանէթլէտիկի կիպի, քէնտի քէնտիսինի տախի լանէթլէմէքտէ, վէ իհթիմալին է'ն զիեատէ խարիճինտէ պիլ թագըմլտիվանէլիքլէր իճրասընը թասսիմ իլլէմէքտէ իտի:

Սաաթ տօգուղտան աղ էվլէլ, պիլը չան սէսի իշիտիլմէքլէ, Ժօրժ թրէժանըն գալպի, վանն իտէրսին քի վուրմագտան տուր օլտու:

Վալանթէն, պիլտէն պիլրէ, բէսսամըն պուլունտուղու տալիւրէսին գարուսունու աչըպ, էֆէնտիսինէ, պիլ մէքթուպ իլէ քիւչիւք պիլ բաքէթ թագտիմ իտէրէք,

— Էֆէնտիմ, պուլլար սիղին իլին տիլ, տէտի:

Ժօրժ, իլք նաղարտա, մէքթուպ մահֆաղասը իւզէ-

ըինտէքի եազը , պարօնուն եազըսը օլտուղունու թանըտը , վէ մահֆազանը եըրթըպ , աթիտէքի սաթըրըլարը օգուտու .

« Աղիզ տօսթում , պու ագչամքի զաղէթալարտան պիրիսինի թարաֆընըզա կէօնտէրիեօրում : Պունտա , սիզի ալէադատար իտէն պիր ֆըգըա կէօրէճէքսինիզ :

« Տօսթում , սիզ էրքէքսինիզ , - քէտէրէ դարչը չիւպհէսիզ նասըլ ճէսուր պուլունտունուզ իսէ , մէսէրրէթ վէմանընտա տախի էօյլէ ճէսուր օլմալըսընըզ :

« Եարըն սիզի թէպրիքէ կէլէճէեիմ :

« Սաաթ ալթըտա կէօրտիւկիւմ , վէ իգտամաթ վէ պէլաղէթի լիսանըմա բաղմէն , կիթմէք թասալվուր վէ նիեթիւնտէ իսրար իտէն Ֆաննինին , պու ճիհէթլէ հէնուզ մալիւմաթը եօգ տուր . լաքին եագընտա հէր չէյ թէպտիլ օլաճագ տըր , չիւնքի պու զաղէթանըն պիր նիւսխէսինի , պիր աղ էվվէլ քէնտիսինէ տէ կէօնտէրտիմ :

« Մուխլիսինիզ

« ԳՐՈՒԱ-ՏԻԷՕ »

Ժօղթ , Լիպէրթէնամ զաղէթանըն պիր նիւսխէսինի , հըֆիլ իտիլմիշ օլտուղու պէեազ քեազըա տէրունինտէն կիւճ իլէ չըգարարադ ,

— Պու նէ՞ տիմէք իսթէեօր : Պու զաղէթտա , պէնիմ վէ Ֆաննի Լամպէր հագգընտա մուհիմմ նէ՞ կիպի ֆըզըա օլապիլիր , տէտի :

Պու սիւալին ճէվապը կէճիքմէտի , չիւնքի միւթէնէվլիյէէ հավատիսաթը սըրասընտա , գըրմըզը գուրչուն գալէմ իլէ չըզըմըշ աթիտէքի ֆըգըանը օգուտու .

« Էնվալիտ Րիւս նամ բուս զաղէթասը , աօրլգատէկեան ալէմինտէ թանըլմըշ օլան վէ ախլէազը վէ Ֆրանսա վէ Բարիս հագգընտաքի հիւսնի թէվէճճիւհաթըլլա , հէ-

ման Պրանսըզա վէ Բարիսիեէ տէօնմիւշ պուլունան պիւ-
եիւք պիր զաթըն վագըթսըզ վէ շայեանը թէէսսիւֆ վէ-
ֆաթընը շու սուրէթտէ պէեան իտիեօր . - Հէնուզ գըրդ
չաղլարընտա պուլունան բրէնս Սէրթ Սլտէօնօֆ , պու քէր-
լէ , Գըրըմտա վագը վասի էմլաքը տէրունինտէ , գըրպա-
ճըյլա վուրմուշ օլտուղու պիր էսիր թարաֆընտան գաթլ
ու թէլէֆ իտիլէրէք , սուրէթի միւէլլիմէտէ վէֆաթ իյլէ-
միշ տիր : Միւսիւնէյնի լէնիւնի սընթընս Ռէստա օլտէան ղէր Պրան-
սըզ Գաթընըյա իսթուս պուլունա օլտէ իլլիմէնը ալէնի գըլմաթ Նիւե-
լիւնի պուլունապուս լէօյլէնիօրպու : Իշպու վագըլայի միւթէէս-
սիւֆէ , Բուսիանըն է'ն եիւքսէք տարլգատէկեանընըն պիր
զըսմընը , տիւշարը հիւղն ու մաթէմ իյլէմիշ տիր : »

Բիւշիւք հրուֆաթ իլէ իրանէ իթտիկիմիշ պալէատէ-
քի իքի սաթըրըն , ապընս զայրը մութապըզ սուրէթտէ
թէրճէմէսիւնտէն , պու իչին իչինէ տախի պարօն տը Գրուս-
Տիէօնիւն գարըշմըշ օլտուղունու էլպէթթէ օգուեանլարը-
մըզ անլամըշլար տըր :

Ժօրթ , մէզքիւր զագէթա ֆըզըասընը օգուտուգտան
սօնրա , եսվաշ սէտա իլէ ,

— Տուլ տուր . . . սէրպէսթ տիր , տէտի , վէ զագէթա
էլինտէն տիւշիւպ , էօլիւ կիպի լէհճէսի սօլմուշ օլարազ ,
պիր գօլթուղու իսկէմէեէ օթուրտու :

Պիլինճի էսէրլէրտէն օլան պիր էսէրինտէ , մատամ
Էմիլ տը Ժիրարտէն , հէր նէ սէօյլէր իսէ սէօյլէսին , մէսէր-
րէթտէն հասըլ օլան հէեէճանլար , խուսուսա Ժօրթ Թրէ-
ժանըն չաղընտա , մուխաթարալը օլմաղլար :

Պինապէրին մէրգում տէլիգանլը , տէրհալ քէնտիսինի
թօլտաւարագ , զագէթանը եէրտէն ալտը , վէ աղլընա խիֆ-
ֆէթ կէլիպ , պու հալ , անըն նէթիճէսի օլմատըղընա իս-
քեաթ օլմագ իւզրէ , գըրմըզը գուրշուն գալէմ իլէ չըզըւ-
մըշ օլան ֆըզըաւը թէքրար օգուտու , վէ պատէհու սէսի
տիթրէեէրէք ,

— Վալանթէն, բալթօմու, շաբգամը, չաբուդ կէթիւր, տէտի :

Վալանթէն, իսթէնիլէն շէյլէր իլէ պէրապէր, պիւսպիւթիւն շաշըյմըշ օշաբագ կէլտի, վէ էֆէնտիսինին, տիւփանէ կիպի պիւր հալ քէսսլ իթմիշ օլտուղունու կէօրտիւ :

Վալանթէն. — Տիշարը մը չըգըեօրսունուզ, էֆէնտիմ : Ժօրթ. — Էվլէթ :

Վալանթէն. — Էֆէնտիմ, սիղէ պիւր արապա կէթիւրէերմ մի :

Ժօրթ. — Պօշ շէյ տիր :

Վալանթէն. — Ֆադաթ էֆէնտիմ, թաամ իթմէտիկինիլ խաթրընըզա կէլմէեօր մու :

Ժօրթ. — Վալանթէն, սէն միւսթ էրիշ օլ... ալ սանա պիւր լուի վիրէերմ :

Վալանթէն. — Ֆադաթ պու բարաեր նէ եաբաճաղըմ :

Ժօրթ. — Նէ իսթէրսէն, անը եաբ : Սանա վէրիեօրում :

Վալանթէն. — Մաաշըմա մահսուպէն մի տիր :

Ժօրթ. — Խաշր, սատէճէ պախշիշ մագամինտա վէրիեօրում... Էյլէն, Վալանթէն, վադթընը քէյֆլի սուրէթտէ կէչիւր : Էօմիւր՝ զէֆը ու սէֆա իլէ կէչմէլի տիր :

Վալանթէն, (Տիշարը չըգտըգտան սօնրա, քէնտի քէնտիսէ.) Մութլագա պու ատէմ տիվանէ տիր, լաքին տիվանէլիկի զարարսըզ տըր :

Ժօրթ նէրէեէ կիտիեօրտու, օրասընը քէնտի տէ պիլմէզ իտի. շու գատար քի, եիւրիւմէեէ վէ հավաեա ինթիւեաճը պուլունուպ, խանէսինտէ գալմագ, քէնտիսի իչին միւմքին տէյիլ խի : — Իմաի, իրի տանէլի գար եաղմագտա օլմասը սէպէպիլլէ, սօգագլարտա չօղլուգ եօլճու պուլունմամասընա բաղմէն, Ժօրթ, բաթ կէլա եիւրիւմէսիլլէ, շունա պունա չաթմագտա իտի :

Լաքին գարնը ֆեվրեյտէ աճ օլտուղունտան , պիր գահվէխանէեէ կիրտի , վէ պիր ազ շէյ եէեհպ , պիր շիշէ տէ Գօրտօ շարապլը իշտի , վէ գաֆասը տիւմանլանմըշ օլտուղու հալտէ , գահվէխանէնին իւճրէթինի էօտէեհպ , տիշարը չըգտը , վէ ագչամըն սաաթ օն պիրի չալտըղընտա , եանի եարը կիճէտէն պիր սաաթ էվվէլ , Շանգ-էլիզէնին իւթ թարաֆընա մուվասըլէթ իյլէտի , լաքին օրաեա նա՞սըլ կէլտիկինի քէնտիսի տէ պիլմէզ իտի :

Օլ էանատէ , Լը Սիւէօր սօգաղընտան անճազ եիւզատըմ ուզապտա պուլունուեօրտու : - Մէրգում , մէսաֆէյի մէգքիւրէեի գաթթ իտիպ , քիւչիւք Ֆաննինին իգամէթկեահը բիշկեահընա մուվասըլէթ իյլէտի :

Գըրաղըյլա աղարմըշ օլան իւշ ատէտ չինար աղաճընըն օլ պիր թարաֆընտա , վէ մէգքիւր խանէնին գարանլըգ օլան եիւզ ճիհէթինտէ , բէնչիրէլէրտէն եալընըզ պիրիսի ըշըգլը օլուպ , պունուն տանթէլատան բէրտէսի արգասընտա իսէ , չինումուչին կէօլկէսի կիպի կիւզէլ պիր գատըն կէօրիւնմէքտէ իտի :

Ժօրթ , մէգքիւր թասվիրէ խիթապէն ,

— Փա՛ննի , սիզ հիւրը իմիշսինիզ . . . Փա՛ննի , իշթէ պէն կէլտիմ . . . պէնիմլէ էվլէնմէք իսթէ՞րմիսինիզ , տէյի նիտա իթմէք իսթէտի իսէ տէ , ֆիքրինին քէօշէսինտէ գալմըշ օլան ճիւզի պիր էսէրի զէքեա սաեէսինտէ , մէգքիւր տիվանէճէ հարէքէթինտէն քէնտիսի մէնն իթտի , լաքին ըշըգլը բէնչիրէնին , տիկէրլէրի միսիլու գարարմասընա տէկին , գարլարըն ալթընտա գըմըլտանմաեարագ , տիլիզ կիպի տուրտու : - Մուախարէն օրատան հարէքէթլէ , եաեան խանէսինէ ավտէթլէ , եաթաղընա եաթտը իսէ տէ , ուեուեամատը :

Իրթէսի կիւն , էօյլէն ըատտէլէրինտէ , Գրուա-Տիէօ , Ժօրթուն տալիրէսինէ կէլմէսինտէ , մէրգում տէլիգանլը , պարօնուն գուճաղընա աթլատը , վէ քէլամա աղազլէ ,

— Ա՛հ, աղիղէմ, սիղսիղ օլմաերնճա, հիշ պիր շէյ
եաբամաեաճաղըմը տիւշիւնտիւքճէ . . . պա՛րօն, սիղ պէնիւմ
ատէթա ալլահըմնըղ, տէտի :

Պարօն . - (Կիւլէրէք .) Բէք իյի, բէք իյի . չաբուգ էլ-
պիսէնիղի կիեինին, վէ պէնիմլէ պէրապէր կէլին :

Ժօրժ . - Նէ՞րէեէ կիտէճէեիլ :

Պարօն . - Աճայի՛ պ, նէ՞րէեէ կիտէրիղ. ֆաննինին խա-
նէսինէ :

Ժօրժ . - Վէնտիսինի եալընըղ կէօրէ՞մէզմիեիմ :

Պարօն . - Եալընըզճա կէօրիւշէպիլմէք իւզրէ գարշը-
նըզտա ուզուն պիր միւսթագպէլինիղ վար տըր : - Հալ
պուքի պու կիւն սիզէ ըիֆագաթ իթմէքլիկիւմ միւնասիպ
տիր : - Պու սըրատա բէտէրինիղ մագամընտա հարէքէթ-
լէ, իղտիվաճ թէքլիֆինի պէն իտէճէեիմ, չիւնքի էվլէն-
մէք իսթէրսինիղ, տէյի՛լ մի :

Ժօրժ . - Ա՛հ, էվլէնմէք իսթէմէքլիկիւմ տէ սէօղ միւ
տիր :

Պարօն . - Սիզի տէրէճէյի նիհաեէտէ սէվէն վէ տիւ-
պէր ու ճալիպ օլան, վէ պիրինճի ըատտէտէ պիր օթէլի վէ
իքի միլիօն ֆրանգ սէրվէթի պուլունան պիր գատընը սէվ-
մէք թապիի տիր . պունունլա պէրապէր սիղ պիր միւքէմ-
մէլ աշըգ օլտուղունուզտան, անըն աշգ ու մուհապպէ-
թինէ լաեըգսընըղ :

Պէշ տագըգա զարֆընտա, Ժօրժ հազըրլանըպ, պա-
րօնուն աթը, պլնմիշ օլտուգլարը արասպաեը Սիւէօր սօ-
գաղընա տօղրու սէրիան կէօթիւրտիւ :

Ֆաննի, էվվէճէ ալմըշ օլտուղու պիր թէգքերէ մու-
ճիպինճէ, պարօն իլէ ըէսսամը պէքլէմէքտէ իտի : Մէր-
գումէ, միսաֆիրլէրի կէլտիկինտէ, անընը Մ. տը Գրուա-
Տիէօեէ թագտիւմ իթտիկի կիպի, էլլինի տալսի խօշ պիր
թէպէսիւմլէ Ժօրժա ուզաթտը :

Թէքմիլէն սիեահ էսվապ կիեինմիշ օլան պու սալթէ

տուլ գատըն գատար ճալիպ վէ կիւղէլ պիր գատըն թա-
սավվուր օլունամաղ վէ խէեալ իտիլմէղ տէնիլսէ , եէրի
վար տըր : - Շէօյլէ քի պիւրիւնծիւկիւյլէ գուլագլարընտա-
քի սիեաճ քիւբէլէր , թէնիւն , կէօղլէրի գամաշտըրըն
պէեաղլըղընա , տահա զիեատէ ըէֆուսգ քէսպ իթտիր-
մէքտէ իտիլէր : Մէշուր պիր թէաթրօ օեուենճուսու միսիլ-
լու , լէհճէսինտէ , նէ՝ միւրայիճէ պիր քէտէյր ու էսէֆ ալէա-
մէթի , նէ՝ տէ միւնասիպէթսիգ պիր մէսէրրէթ հալի հասըլ
իթմիշ օլմանըպ , եալընըղ իւղէրինտէ վագարլը պիր հէյ-
եէթ միւշահէտէ օլունուեօրտու :

Փաննի . - (Ժօրթա խիթապէն .) Տօսթում , տահա իւշ
կիւն էվվէլ էօմրիւմիւ սիգէ հիքեանէ իթաիկիմ հալտէ ,
պու կիւնքի կիւն պիր էօլիւմտէն պահա իտէճէկիմի քիմ
պիլըր իտի :

Ժօրթ . - Ճէնապը Ալլահ զինծիլֆնիղի գըրմագլա ,
հիւքմիւ ատալէթի իճրա իյլէմիշ տիր : - Սիղէ պունճա
միհն ու մէշագգաթ չէքտիրմիշ օլան օ վահշի ատէմ , պու
սուրէթլէ էօլմէեէ զաթէն լանըգ պուլունմուշ տուր :

Փաննի . - (Էլինի թրէթանըն աղղընա վաղ իտէրէք .)
Րէճա իտէրիմ , սուս օլուն : - Բրէնս հանաթտա օլսա իտի ,
պէլքի շայեանը թահգիր օլուր իտի , հալպու քի պու կիւն ,
թէրքի հանաթ իթմիշ օլտուղու ճիհէթլէ , քէնտիսինէ հիւր-
մէթ ու ըիանէթ իթմէք լագըմ տըր :

Ժօրթ . - Միւրատընըղ վէճհ իւղրէ օլսուն : Սայիր
խուսուսաթտա սիգէ իթաաթ իթտիկիմ միսիլլու , պուն-
տա տախի իթաաթ իտէրիմ : - Մաատէթ ու իգպալ իլէ
պէնիմ արամտա , օ ատէմ պիր մանի իտի : Շիմտի վիճու-
տի օրթատան գալգմըշ օլմասըյլա , գալպիմ վէ ֆիքրիմ
րահաթլանմըշ տըր : - Իմտի , արթըգ քէնտիսինի ունուտա-
լըմ . . . Շիմտի , սիղին սէվմէեէ , սէվիլմէեէ վէ մէսուս օլ-
մանա հագգընըղ վար տըր :

Փաննի . - Բէք իյի ֆագաթ եպս ու մաթէմ իլինտէ

պուլունտուղսմու կէօրիւնօրսունուզ . իմտի պու խուսուստա զիւնատէ պահս իթմէնին :

Պարօն . - (Թէպէսսիւմէ լագըրտընա գարըշարագ .) Էվլատըմ, իտէճէկիմիզ մուհավէրէնին հուսուտընտան չըգընօրուզ . րէճա իտէրիմ, վէֆաթտան սօնրա հասըլ օլան հիւրմէթի պիզտէն հիշ պիրիմիզ հիսս իտէմէտիկիմիզ հալտէ , պունուն միւնասիպ օլուպ օլմամասընտան տօլաեր մուպահասսա իյլէմէքաէ նէ՞ ֆայիտէ վար տըր : Պէն , մուհիմմ պիր մէմուրիեթ տէրիւհտէ իթմիշիմ, օ մէմուրիեթիմի տէրհալ իճրա իթմէք իսթէրիմ : Պունա միւսաատէ իտէրմիսինիզ :

Ֆաննի , միւսաատէ իթտիկինի միւպէյեէն պիր հարէթտէ պուլունտու :

Պարօն տախի շու եօլտա քէլամա տէվամ իյլէտի .

— Ազիզէմ Ֆաննի , տօլթումուզ գօնթ ժօրթ տը Թըրէժան իշին սիզէ իզտիվաճ թէքլիֆի իթմէքլէ , միւֆիթէլսիրիմ : - Էկէրշի քէնտիսինէ ճէվապը րէտտ վէրիւսէնիզ , շիւպհէսիզ մէյեուսիեթինտէն էօլէճէք տիր , զիրա սիզի թէէմին իտէրիմ քի , նէ գատար սէվիլէպիլիւսէ , օ գատար սիզի սէվէր :

Ֆաննի . - (Խօշ պիր սատէլիքլէ .) Պէնի սէվտիկինի պիրիմ . պէնիմտէ , քէնտիսինի սէվտիկիմի պիլիլ : Ժօրթ , իշթէ , Էլիմի սիզէ վէրիւնօրում . սիզին զէվճէնիզ օլաճաղըմ :

Րէսսամ , մէսէրրէթլէ րէֆը սէտա իտիպ , ուզաթըլան Էլի պիտտէֆաթ պուս իյլէտի :

Սախթէ բրէնսէս . - Ֆագաթ իզտիվաճըմըլ բէք չաբուգ իճրա օլունամաեւաճագ տըր :

Ժօրթ . - Նիշի՞ն :

Ֆաննի . - Ձիւնքի անճագ սէքիզ կիւն տիր քի , տուլ գալմըշըմ տըր :

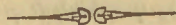
Ժօրթ . - Քէնտի իսմինի թաշըմանըզը մէնն իտէն պիր զէվճտէն տուլ գալտընըզ , տէյիլ մի :

Պաննի . - Հէր նէ տախի օլսա, նէզտի Պարիտէ զէվճիմ օլմուշ տուր : Իմտի , զանէթ սատէ օլան պազը մէրասիմի միւթատէեէ բիսնէթլէ , եէնի իզտիվաճըմըն վէ վուգուի վէֆաթ իւզէրինէ խիթամպուլմուշ օլան էվվէլքի իզտիվաճըմըն արասընտա պիր մէօհլէթ կէչմէսինի իսթէրիմ : - Պու պէնիմ վազիֆէմ վէ միւրատըմ իճապընտան տըր :

Ժօրթ , - Պաննինին գարարընը թէպտիլ իթտիրմէք իւզըէ բէճա վէ նիեազ իթտի իսէ տէ , մէզպուրէ գարարընտան ֆարիզ կէմէտի , վէ նիհանէթ , իզտիվաճըն , իւշ այ սօնրա իճրասընա , ֆագաթ պու միւտտէթ զարֆընտա , ժօրթ թրէթանըն , բէսմի նիշանլը սըֆաթըլա , հէր կիւն , պիր իքի սաաթ Լը Սիւէօր սօգաղընտա վագը խանէեէ կէլմէսինէ գարար վէրիլտի :

Պաննի Լամպէր , մէշհուր պիր բէսսամ իլէ էվլէնմէք իսթէեօրտու , վէ զէվճի օլաճագ զաթը , պաքօն տը Գըրուա-Տիէօնիւն մուավէնէթիլլէ վէ մալիւմիւմիւզ օլան վէսայիթ իլէ շէօհլէթ գազանտըրմագ իւզըէ , իւշ այ լազըմ իտի :

Ժօրթ , իշպու իւշ այ մէօհլէթ մուվաֆֆագ կէօսթէրտի :

35

Նազլ իթտիկիմիզ վաղըալարտան օն օն իբի կինն սօն-
րա , օգուեանլարրմըզա , պիղիմէ պիրլիքտէ թէքրար ժօրժ
թրէժանըն խանէսինտէ ըէսիմճիլիք տայիրէսինէ կէլմէլէրի-
նի ըէճա իտէրիզ :

Պու տայիրէտէն իչէրի կիրտիկիմիզ էսնատէ , ֆէվզէ-
լատէ ինթիզամ կէօրիւլմէքտէ իտի :

Վալանթէն , պիր սաաթ դատար տէօչէմէերի օվալա-
մըչ իտուկինտէն , այնա կիպի բարլամադտա , վէ պուզ մի-
սիլլու գայմագտա իտի :

Սօպանըն եանընտա վազ իտիլմիչ օլսն իբի սագար տէ-
րունինտէքի չիչէքլէրտէն նէֆիս գօգու հասըլ օլտուղու կի-
պի , աթիգ ճինստէն ալէա պիր հալը տախի , էյրի աեադ-
լը մէչէ աղաճընտան մաամուլ քիւչիւք պիր մասա իւզէրինտէ
էօրթիւլմիւչ պուլունմագտա , վէ պունուն իւսթիւնտէ տա-
խի ալպիւմէր վէ ֆօթօկրաֆ թասվիրլէրի կէօրիւլմէքտէ
իտի :

Եէնի պիր ըէսսամ տէսթկեահը իւզէրինտէ պէեադ
վէ կիւզէլ պիր մուչամմա գօնուլմուչ օլուպ , թրէժան տա-
խի , կիւնիմիչ օլտուղու ըէսիմճիլիկէ մախսուս սիեահ գա-
տիֆէտէն սէթրի իլէ աչըգ ըէնկիլ բանթալճոնունա զիեատէ
տիւզէն վիրմիչ իտի :

Վազաա պու թէտարիքեաթը կէօրէն , ըէսսամըն ,
Ֆաննի Լամպէրի պէքլէմէքտէ օլտուղու զանն օլունապի-
լիր իտի իսէ տէ , պիլաքիս Մ . տը Նրանլիէօելիւ պէքլէմէքտէ
իտի քիւզէվճէսինն թասվիրինի չէքտիւլմէք իւզրէ , իքլալինն
պիրլիքտէ կէլմէլէրի մուգարրէր իտի :

Մուայեէն վազթ ու զէմանտա , վիզօնթ իլէ ժէրմէն

կէտիւքլէրնտէն , վալանթէն , պիւեիւք էլպիսէսինի կիեին-
միշ օլարագ , մէրգուվարը քէմարը թաազիմ իւզրէ իչէրի
կիրարարի :

Այլթմըշ եէտի չաղլարընտա պուլունան Արման Բօթէ ,
վիգօնթ ոը Կրանլիէօ , մուգատտէմա տախի պէեան իթ-
միշ օլտուղումուզ իւզրէ , զաեէթ ուզուն պօյլու , տինճ ,
վէ սաշլարըյլա պըեղըրնըն աղարմըշ օլմասընա բաղմէն ,
եիւզիւ կէնճլէրէ մախսուս , վէ սիննի իճապընճա էսվապը
քիպարճա օլուպ , անճագ տծնուգ օլան լաթիֆ սիմասըն-
տա ճիւղիճէ տէրինլիքտէ պիր չօգ չիպիկլէր միւշահէտէ օ-
լունմագտա , վէ կէօզ գաբագլարըրնըն էթրաֆընտաքի մօր-
լուգտան , ուզուն միւտտէթ ույդուսուղլուզլա վէ գաուս-
վէթլէ վագըթ կէչիրմիշ իտուկի անլաշըլմագտա իտի : Հէ-
նուզ փեհաճ օլան գալըն քիբրիքլէրի ալթընտաքի կէօզլէ-
րի , կէնճ ատէմլէրն կէօզլէրի կիպի բարլամագտա , վէ
հաթթա պագէն ազլոմ պիր մահզունլիյէթ հալի քէսպ իթ-
տիքլէրի կէօրիւտիւկիւնտէ , թէաճճիւպ պիլէ օլունապիւ-
մէքտէ իտի :

Ֆրանսա ուղըրունա գանլարըրնըն սօն տամլասընա գա-
տար տէօքմէեէ հաղըր պուլունան բէք չօգ գահրաման
կէօնիւլլիւլէր միսիլու , Մ . տը Կրանլիէօ տախի , 1870 մու-
հարէպէսինտէ , մէնսուպ օլտուղու էեալէթին կէօնիւլլիւ
տաքիրի էֆրատընտան միւրէթթէպ պիր թապուրուն գօ-
մանտանլըրընը տէրիւհտէ իտէրէք , վէ « Ալլահ վէ Ֆրանսա »
տէյի նիտա իյլէեէրէք , տիւշմէնէ գարշը մուհարէպէ իտիւ-
տիկի կիպի , քէնտիտի տէ օլ վէճհլէ մուհարէպէ իթմիշ իտի :

Մ . տը Կրանլիէօ , Օրլէանտա աղըր սուրէթտէ եաչ
լալանարըրնտա , սօնունա գատար մէյտանը հարպտա գա-
լապիլմէսի իչին , քէնտիտի հայվանընա պաղլամալարընը
րէճա իթմիշ իտի : - Օ մինասիպէթլէ սէթրիսինն տիւյմէ
մահէլլինէ վազ իտիլմիշ օլան գըրմըզը . նիշան բարչասը ,
գանընըն բէնկինի քէսպ իյլէմիշ իտի :

Ժէրմէն տը Բանտալ, եախօտ վիզօնթէս տը Կրան-
լիէօնուն երկիրմի իքի եաշընտա օլտուղու հալտէ, չօգ չօգ
օն եէտի եախօտ օն սէքիզ եաշընտա կէօրիւնտիւկիւ օ-
գուեանլարըմըղըն մալիւմիւ տիւր :

Մէզպուրէ ֆէվզէլատէ տիւպէր, պէեազ վէ սարը,
ուզուն պօյլու վէ նաղիք օլուպ, խուսուսիյլէ, կէօլլէրի
ճիհէթիյլէ վալիտէսինէ պէնդէր խտի :

Էլլէրի՝ քիպարզատէ էլլէրինէ վէ աեազլարը չօճուդ
աեազլարընա միւշապիհ օլուպ, լէթաֆէթ ու նէզաքէ-
թինտէն վէ թապիլի հալ ու հէյեթթինտէն, ասալէթի
թէպէյեիւն իյլէմէքտէ խտի :

Ննճագ, շուրասը զարիպ տիրքի, Ժէրմէն, ալթը
այտան պէրու էվլի օլմասըյլա պէրապէր, էլան կէնճ պիր
գատըն վէ կէնճ պիր գըզ հալի իւզէրինտէ միւշահէտէ
օլունմագտա, վէ անլընտա, զանն իտէրսին քի, պլիքիլի-
կի մուսավլէր պուլունմագտա խտի :

Խիւլասա, Ժէրմէն, պիր մէլէքէ, վէ աղիլէլլէրին
թասավիլլէրինէ պէնզէեիպ, անլէրտէն ֆարգը, եալընըզ
էլպիսէսի վէ թուալէթի խտի : - Շու գատար քի, մէզպու-
րէ օլ գատար կէնճ վէ չօճուք կիպի կէօրիւնիւեօրտու քի,
կիեինմիշ օլտուղու ուզուն էթէքլի գատիֆէ ֆիւթանը,
սայքի պիր թագլիա խտի :

Ժօրթ թրէթան, օթէլ տը Կրանլիէօնէ նատիրէն
կիթտիկի հալտէ, օրատա, հիւննի գապուլիյեթէ մազ-
հար օլուր խտի :

Վիզօնթ Նըման, Ժօրթուն ֆէվզէլատէ մուզաիգա
իչինտէ պուլունտուղունու զանն իլէ, խթէտիկի գատար
քէնտիւնտէն ազչէ ալմասընա միւսաատէ իյլէտիկի կիւն-
տէն, մէրգումա զիեատէ հիւրմէթ իթմէկէ պաշլամըշ խտի,
չիւնքի մէզքիւր թէքլիֆ խալտիկինտէ, Ժօրթ չէօյլէ ճէ-
վապ վիրմիշ խտի :

— Թէչէքքիւր իտէրիմ, ամճագատէմ, իշպու թէքլի-

Ֆիլ խայրխահանէնիզտէն տօլայր մահզուզ վէ միւթէէսիր օլտում. ֆագաթ պու միւսաատէնիզտէն խաթիֆատէ իթմէմէքլիկիմէ աֆվ պուեուրմանըզը թէմէննի իտէրիմ : - Պէնճէ, ֆագիբ պիր խըսըմ, գէնկին պիր խըսըմընը, օնտան հիչ պիր չէյ գապուլ իթմէմէքլէ թահգիբ, վէ անընլա իւլֆէթ խէպիլիբ, տէմիչ իտի :

Արման. - Ֆագաթ պու ատէթա զուրուրիեթ ալիբ :
Ժօրթ. - Էօյլէ օլտուղունու ըէտու իթմէմ :

Արման. - Լաքին օղլում, զուրուրիեթ պիր խէթա տըր :

Ժօրթ. - Խէթա՞ մը տըր : . . . Զաթէն պու գատար խէթալարըմ վար տըր. պիր թանէ ֆաղլա եախօտ նօգսան օլուր խէ, նէ՞ պէյիս հասըլ օլուր :

Ժէրմէն, Ժօրթա պիր արգատաչ նազարըյլա պագարադ, մէրգումա զիեատէ թէվէճճիւհիւ պուլունմագտա, անըն ճէպ տէֆթէրլէրինտէ կէօրտիւկիւ թասվիրլէրին թասլազլարընը մահզումիյէթլէ սէյր իթմէքտէ, վէ նատիրէն քէնտիլէրինէ վիզիթա վիրմէսինտէն տօլայր շիքեայէթ կլէմէքտէ իտի :

Ժօրթ տախի կիւլէրէք, չէօյլէ ճէվապ վիրիր իտի :

— Նէ՛ չարէ մատմուաղէլ, թապիեաթըմ վէ միւրատըմ իճապընճա, պէն սատէճէ Ժօրթ Թրէթան օլմագ վէ տէնիլմէք խաթէտիկիմ հալտէ, ամճազատէմին օթէլինտէ գօնթ տը Թրէթան տինմէքլիք, պիր տէրէճէ կիւճիւմէ կիթմէքտէ տիր :

Կէնճ գատըն, եախօտ տահա տօղրուսու կէնճ գըզ, միւտտէթի էօմիրլնտէ, հիչ պիր ըէսսամըն իչ տայիրէսինէ կիրմէմիչ օլուպ, իլք տէֆա օլարադ թասվիրինի չէքտիրմէեէ կիթախիլինտէ, պիր էճնէպի մէմլէքէթինտէ, քէշֆիեաթ իչին եօլճուլուգ իտէրճէսինէ մէսրուր օլմագտա իտի :

Պինապէրին ըէսսամըն տայիրէսինտէ կէօրտիւկիւ էշեաեա հայրան օլարադ, ըէսսամլարըն, քէնտիսի իչին,

տիւնեատա է՛ն մէսուտ քիմէլէր օլտուգլարընը տէրմիւսն
իլէտի :

Մ . աը Կրանլիէօ , ժէրմէնին պիւլպիւլ կիպի սէօյլէ-
եիչինի բէտէրանէ պիր թէպէսսիւմէ տինլէմէքտէ օլուպ ,
արալըգ արալըգ պու թէպէսսիւմիւ զայիլ օլարագ , եէ-
րինէ մահզունիյեէթ զայիւմ օլմագտա իտի :

Ժօրժ տախի , չու սըրատա միւթէհայիր օլարագ , ժէր-
մէնին ֆէվգէլըսեէ ճալիպ իսուկինի քէնտի քէնտիէ իգ-
րար իթմէքտէ իտի :

Կէնճ գատըն , հէր թարաֆը սէյր իտիպ , մէրագընը
կէշիրտիքտէն սոնրա ,

— Պաշլաեաճա՞գմընըղ , տէյի սիւալ իթտի :

Ժօրժ . - Նէ՞ վագըթ արզու իտէրտէնիղ , պաշլարըղ
ազիղէմ :

Ժէրմէն . - Էվվէլ էմիրտէ , տուրաճագ եէրիմի թայ-
եին իտին : - Նէրէտէ օթուրաճաղըմ :

Ժօրժ . - Շու գօլթուգլու իսկէմլէտէ , այտընլըղըն թա
գարչըսընտա :

Ժէրմէն . - Չանն իտէրիւմ քի , շարգամը չըգարմագ-
լաղըմտըր :

Ժօրժ . - Էվվէթ :

Ժէրմէն . - Սաշլարըմ վէ պաշլըմին տիւղէնի կի՞մի տիր :

Ժօրժ . - Էվվէթ , բէք իյի տիր , հաթթա տիեէպիլի-
րիւմ քի , պիր աղ զիեատէճէ տիւղկիւն պիւր :

Ժէրմէն . - Նէ՞ տիմէք իսթէեօրսունուղ :

Ժօրժ . - Իշպու սարը սաշլարընըղտա պիր աղ տաղը-
նըգչըգ օլմասը , տահա զիեատէ կիւղէլ կէօսթէրիր : - Ի-
լէրուտէ , անըն սըրասը կէլտիկինտէ , իճապընա պագա-
ջըղ :

Ժէրմէն . - Օլ խուսուստա սիղէ միւսաատէ իտէրիւմ .
զաթէն բէք չօգ գատըն թապիլիլէրի չըղմըշընըղ տըր ,
տէյի՞լ մի :

ԺօրԺ . - Էվվէթ , պապը գատընլարըն թասվիրէրինի
չըզմըշմ տըր :

Ժէրմէն . - Պու թասվիր սահլալէրինտէն հիչ պիրինին ,
պէնիմ գատար սիղէ իթասաթլը պուլունմամըշ օլտուղունու
կէօրէճէկինիղի վատ իտէրիմ : Ֆագաթ բէք չօդ տէֆա պու
թասվիրիմ իչին պուրանա կէլմէք իճապ իտէճէք մի տիր :

ԺօրԺ . - Օն իքի եախօտ օն պէշ տէֆա կէլէճէքսինիլ :

Ժէրմէն . - Թասվիրիմի կիւղէլճէ չըգարաճաղսընը զա :

ԺօրԺ . - Էվվէթ , թըպդը թասվիրինիղի չըգարմանա
սէօղ վէրիրիմ :

Ժէրմէն . - (Կիւլէրէք .) Օ հալտէ , պէնտէ սիղէ արզը
իլթիֆաթ իտէճէկիմի վատ իյլէրիմ : Հէր նէ իտէ , նասըլ
տուրաճաղմը թայեին իտին :

ԺօրԺ . - Տուրուչունուղուն կիւղէլ օլմասը իչին թա-
պիրի հալինիղլէ տուրմալըսընը :

Ժէրմէն . - Շէօյլէ տուրսամ , նասըլ տըր :

ԺօրԺ . - Բէք միւնասիպ տիր . էօյլէ տուրուն :

Ժէրմէն . - Լագըրտը իտէպիլիւրմիմ :

ԺօրԺ . - Իտէպիլիւրսինիլ , լաքին աղըզ թարաֆընա
կէլինճէ , սիւքիւթ իթմէնիղի բէճա իտէրիմ :

ԺօրԺ , պէեաղ մուշամմա իւղէրինէ ֆըրշա իլէ պիր
գաշ էլ կէզտիրտիքտէն սօնրա , պիր գաշ սանիյնէ գատար
տիգգաթլէ Ժէրմէնէ պագտը , վէ պատէհու Մ . տը Կրան-
լիէօնէ տէօնիւպ ,

— Բէճա իտէրիմ , էմմիղատէ , պիր աղ կէօրիւշէլիմ ,
տէյի պէեան իթտի :

Կրանլիէօ . - Նէ՞ խուսուստա :

ԺօրԺ . - Պաշաեաճաղմ թասվիր խուսուսընտա :

Ժէրմէն . - (Թէպէսսիւմ իտէրէք .) Պու իսթիշարէտէ
պէնիմ տէ սէսիմ օլաճագ մը տըր :

ԺօրԺ . - Շիւպհէսիլ . . . մատտէյի իսթիշարէ իտէ ,
շունտան իպարէթ տիր : - Պու թասվիր , իքի թարղտա թէր-

սիմ գըլընապիլիր : Խըսըմըմըն թասվիրինի , շու հալինտէ , եանի գատիֆէլէր կիեինմիշ , գուլաղընա էլմաս քիւբէլէր վէ պօղաղընա ինճուլէր գօյմուշ օլարագ , վէ սարը սաշլարընը , գըրմըղը զէմին իւզէրինտէ , վէ Կրանլիէօ վէ Բանտալ խանէտանլըգ ալէամէթլէրինի , մուշամմանըն իւսթ թարաֆընտա չըգապիլիրիմ :

Կրանլիէօ . - Պէօյլէ իյի օլմա՞ղ մը :

Ժօրթ . - Շիւպհէսիղ իյի օլուր , ֆագաթ ֆիքրիմտէ պիր թասավվուր տօղմուշ օլտուղունտան , սիզէ արղու պէեւան իյլէրիմ :

Կրանլիէօ . - Թասավվուրունուզ հէրնէ իսէ սէօյլէեին :

Ժօրթ . - Տիգգաթ իտին , տիլպէր վէ հիւսէնա խըսըմըմ , պիւսպիւթիւն կէնճ պիր գըզ հալիքէսպ իթմիշ տիր , վէ րէսսամը մէշհուր Ռաֆաեէլ պիլէ , պու գատար լաթիֆ պիր թասվիրի , քէնտիսինէ նիւմունէ իթթիլսազ իյլէմէմիշ տիր :

Արման տը Կրանլիէօ տիթրէտի , վէ սօլմուշ օլան սիմասը պիրտէն պիրէ գըղարարագ , ալթիւսթիւկիւնիւ պէլլի իթմէմէկէ չալըշտըղը պիր սէտա իլէ ,

— Էվվէթ , սահիհ տիր , հագգընըղ վար տըր , տէյի պէեւան իյլէտի :

ժէրմէն , կէօղլէրինի ասլա աշաղըեա էնտիրմէեիպ , չօճուգլարա մախսուս օլան թէպէսսիւմիւնէ տէվամ իթմէքտէ իտի :

Ժօրթ . - Սահիհէն մէշհուր պիր թասվիր օլաճագ սուրէթտէ պիր բօրթրէ չըղարմագ իսթէեօրում : - Էկէրչի միւնասիպ կէօրիւրսէնիզ , տիլպէր խըսըմըմըն թասվիրինի պէեազ ֆիսթան կիեինմիշ օլարագ , սապահըն իլք սէրինլիկի վէ այտընլըղը գէմանընտա կիպի չըգարմագ նիեէթինտէ պուլունուեօրում : - Սաշլարընը պիր աղ տաղընըգ իտիպ , իւզէրինէ պիր եաբրագ վէ պիր գաշ տամլա գըրաղը վաղ իտէճէեիմ . . . Էլինէ հասըր շաբգա վէրիպ , պունու , պիր

սէլէ մագամընտա , դըր չիչէքլէրիլէ տօլտուրաճաղըմ . . .
Շու հալինտէ , մէզպուրէ , սայքի նէվ պահարըն պիր ճին-
նէթի սահիրէսի օլմուշ օլաճագ տըր : - Պու թասսավվուրու-
մա նէ տէրսինիլ :

ժէրմէն . - (Սէվինճլէ իքի էլինի վուրարագ .) Էվվէթ ,
էվվէթ , պու թասսավվուրունուղ բէք կիւզէլ տիր . թաս-
վիրիմին պէօյլէ չըգարըլմասընը արպու իտէրիմ :

Պու սըրատա , ժօրժ , վիգօնթա պագտըղընտան , վի-
գօնթ , քէնտիսինի թօբլաեարագ , ալթիւսթիւկիւնիւն սօն
էսէրլէրի զայիլ օլտուգտան սօնրա ,

— Պէն տախի պու թասսավվուրունուղու քերամիլէն
թագտիր իտէրիմ . . . Շու դատար քի , խանէտանըդ ա-
լէամէթի ֆարիգասը եէրինէ , չիչէրիք վէ աղաճըդ կիպի
մէնղարէ եաբըլըր իսէ , զանն իտէրիմ քի , թասվիրէ տա-
հա զիեատէ պիր բարլագըդ վէրիլմիշ օլուր , տէտի :

Ժօրժ . - Բէք իյի , մատէմ քի գարարըմըդ վէրիլտի
իսէ , իչէ պաշլաեալըմ :

Պու սուրէթլէ , ժօրժ , թասվիրի մէքքիւրու չըդ-
մաեա պաշլաեալ , ժէրմէն իւշ տէֆա մէրգումուն նէզ-
տինէ կէլմիշ օլտուղու հալտէ , եաբըլան թասլագ պիր
չէյէ պէնղէտի , վէ պունուն իքմալինտէ , թասվիրին զա-
եէթ կիւզէլ օլաճաղը անլաշըլտը :

ժէրմէն , տէօրտիւնճիւ տէֆա օլալագ վիգօնթ իլէ
պէրապէր բէսսամըն նէզտինէ կէլմէսինտէ , բէսսամը մէր-
գում , Վալանթէնի չաղըրըպ , պունա խիթապէն վէ ալէնէն
էօյլէ պիր էմր վիրտիքի , պունուն իճրասը իճապընճա ,
իքի սասաթտան զիեատէ քէնտիսինին , եանի խըզմէթքեա-
րըն տիշարըտա գալմասը լաղըմ կէլմէքտէ իտի : Պատէ-
հու , ժօրժ իլավէթէն ,

— Իշ օտանըն գաբուսունու դաբա , վէ անախթարը
եանընա ալ , տէյի իլավէ իթտի :

Վալանթէն . - Բէք իյի , էֆէնտիմ :

Բէսսամ, խրզմէթինէ պաշլատը . լաքին , մէրգում
խրզմէթքեար , էֆէնտիսինտէն ալմըշ օլտուղու թալիմա-
թըն սօն գըսմընը եա իյիճէ անլաեամամըշ , վէ եախօտ
բէք չարուգ ունութմուշ իտի , չիւնքի անըն տիշարը չըգ-
մասընտան եարըմ սաաթ սօնրա , բէսսամըն իշ տայիրէ-
սինին գարուսու աշըլարագ , պիր միւսաֆիր իչէրի կիրտի :
Պու միւսաֆիր , Անտրէ տը Սան-Բէմօ իտի :

36

Պու եէնի կէլէն միւսաֆիր , մահճուպ , եախօտ ճէ-
սարէթսիզ զսնն օլունուեօրտու :

Մէրգում , Ժէրմէնի , Ժօրթուն գարչըսընտա , վէ Մ.
տը Կրանլիէօեիւ տէ , մէրգումէնին արգասընտա , աեադ-
տա կէօրտիւկիւնտէ , գըզարտը , քէնտիեի զայպ իթտի ,
վէ շարգասը էլինտէ օլարագ , հէման չօլբագճա պիր սէ-
լամ վիրտի : Պատէհու , շու եօլտա քէլամա աղազ իյլէտի :

— Աֆվ իտէրսինիզ , ազիզիմ թրէթան . . . անախ-
թար՝ խարիճի գարունուն սիւրմէսի իւզէրինտէ իտի . իշ
օտատատա քիմնէեի պուլմատըղըմտան , խապէր վիրմէք-
սիզին իչէրի կիրմէեէ մէճպուր օլտում : Ֆագաթ էկէր-
չի միւնասիպէթսիզ պիր հարէքէթտէ պուլունտում իսէ ,
չիմտիտէն պուրատան չէքիլիրիմ :

Ժօրթ , աշիքեար պիր սըգըլմագլըգ հարէքէթի իպ-
րազ իլէ , Անտրէնին իպրազ իթտիկի էնտիչէտէն տահա
զիեատէ էնտիչէ իչինտէ պուլունուրճասընա ,

— Տօսթում . . . հիշ պիր վագըթ միւնասիպէթսիզ

հարեքէթտէ պուլունմամըշսընըլ տըր . . . լաքին . . . կէօ-
րիւեօբսունուղ . . . թասվիր չըղանօրում . . . վէ . . . տէյի
ճէվապ վիրտի :

Բէսում, սէօյլէեհէք սէօլ արանարագ, սէօլէրինի
ահէսթէ ահէսթէ իրատ իթմէքտէ իտի :

Ժօրթ, մայիւմիւմիւղ օլտուղու իւղրէ, պարօնու կիւ-
ճէնտիրմէք իսթէմէտիկի ճիհէթլէ, Սնտրէ իլէ վիզօնթ ա-
րասընտա հուգուգ վէ իւլֆէթ բէյտա իթտիրմէք իւղրէ,
Մ. տը Գրուա-Տիէօնին թէքլիֆի մուճիպինճէ թէրթիպ իթ-
միլ օլտուղու շու օեունուն պաշա չըգմանաճաղընը զանն
իթմէկէ պաշլամըլ իքէն, Արման տը Կրանլիէօ, պու արա
լագըրտըեա գարըշտը :

Շէօյլէ քի, հիւննի հալ ու հարեքէթինտէն, վէ գու-
սուրսուղ աթվարընտան, ասըլգատէկեան ալէմինէ մէն-
սուպ օլտուղու մէմուլ օլան մէրգում կէնճին նէղաքէթ
ու ինսանիյեթթինտէն միւթէէսսիր օլարագ, Սնտրէեի, իւ-
միտինին պէրհավա օլտուղունու հիսս իլէ, թէքրար սէ-
լամ վիրիպ, օրատան տիշարը չըգմանա հագըրլանտըղը
էսնատէ ալը դօյտու, վէ քէլամա պիլ իպթիտար,

—Միւսիւ, պիղիմ հուղուրումուղ սէպէպիլլէ, Մ. տը
Թրէթանըն, սիզի գապուլ իտէմէտիկինտէն տօլանը Էոէֆ
իտէրիմ: Հալպու քի թէչրիֆինիղտէ հիշ պիր միւնասիպէթ-
սիզլիք Խօգ տուր: Իմտի, պուրատա գալմանըղը բէճա ի-
տէրիմ, տէտի :

Սնտրէ, հէման անլաշըլմաղ եօլտա պիր թէչէքքիւր
պէեան իլէ, իլէրուեհ տօղրու պիր գաշատըմ ալըպ, օլ
տէկէլէն հէեհճանը աղիմլէ տուրտու քի, նէ եարտըղընը
քէնտիսի տէ պիլմէեօրտու :

Մէրգումուն, ֆէվգէլատէ մահճուպիյեթթինի իրա-
եհ իտիլէպիլլէն իշպու ալթիւսթիլիկիւ վէ էնտիշէսի օլ
տէրէճէտէ իտի քի, քէնտի եէրինէ պիր տիկէլի օլսա,
հէր հալտէ մասխարա պիր հէյեթթ քէսպ իթմէսի լաղըմ

կէլիւրքէն , սըֆաթընըն զաւելթլէ կիւզէլ վէ տիւպէր օւ-
մասընտան , մէզքիւր մաճուպանէ հալ ու հարէքէթի ,
վէլէվ միւպալէղալը տախի օլսա , շախսընա պաշգաճա պիր
րէֆնագ վէ լէթաֆէթ քէսպ իթտիրտի :

Պու ադա , Ժօրթ , թասվիր չըզմագլըզ մուամէլէսինի
տուրտուրմուշ օլմասըյլա , Ժէրմէն , պիր տէրէճէ հայրէթ-
լէ , մէրգում տէլիգանլըեա պագմագտա , վէ անը իւք տէ-
ֆա կէօրմիւշ օլմատըղընը զանն իլէ , նէրէտէ կէօրմիւշ ի-
տուկինի տիւշիւնմէքտէ իտի իսէտէ , պիր տիւրլիւ խաթըր-
լաւամամագտա իտի :

Անտրէնին , տայիմա Ժէրմէնին գարշըսընա չըզմըշ օլ-
տուղու օգոււեանլարըմըզա մալիւմ տիւր : Պինաէն ալէյհ ,
մէզպուրէ , մէրգումու երկիրմի , վէ պէրի եիւզ տէֆա
կէօրմիւշ իտի իսէտէ , տիգգաթ իթմէմիշ իտի : Իշթէ ,
պու սէպէպլէ , գուվվէյի հաֆըղասը միւքէմմէլ պուլուն-
մամագտա իտի :

Ժօրթ , պիր գաշ տագըզա գատար րէսիմճիլիք ալէթ-
լէրինի էլինտէն պըրագարագ , աւաղա դալգտը , վէ Անտ-
րէ իլէ թօգալաշտըգտան սօնրա , պու ֆըրսաթտան պիլ
խաթիֆատէ , տօսթունու , վիգօնթուն նէղտինէ կէօթիւր-
տիւ , վէ քէլամա ազազ իտէրէք :

— Սէվկիւլիւ ամճաղատէմ , է՛ն իյի ահըպպամտան ,
մարքի տը Սան-Ռէմօնու զաթընըզա թագտիւմ իթմէքլէ ,
քէսպի ֆախը իյլէրիւմ , տէտի :

Արման՝ Անտրէնին սէլամընա քէմալը նէղաքէթլէ վէ
սուրէթի խայրխահանէտէ մուղապէլէ իթտի , վէ Ծօրթ
իլավէթէն ,

— Վիգօնթ տը Կըանլիէօ , ամճաղատէմ տիր , տէտի :

Պու ադա , Անտրէն ,

— Էկէրչի շու իհթիւտար պէնի Ժէրմէնէ թագտիւմ ի-
տէր իսէ , զանն իտէրիւմ քի , զայագըլ պիր հալտէ աւագ-
լարընա գաբանաճաղըմ , տէյի միւլահաղա իթմէտէ իտի :

Ֆագաթ վիգօնթ , զաթէն միւնասէպէթ տախի ալ-
մատըղը ճիհէթճէ , մէղքիւր թագտիմ մուամէլէսինի տիւ-
շիւնմէտի :

Լազըմէտէն օլան իշպու մուամէլէյի նիւլագիշքեա-
րանէտէն սօնրա , թրէժան , թէքրար իշինէ պաշլատը , վէ
Սան-Բէմօնուն , Մ. տը Կրանլիէօ իլէ եալընըզ դալըպ ,
լագըրտը իտէպիլմէսինէ ֆըրսաթ վիրմէք իւզրէ , քէնտիսի ,
պիր թարաֆտան կէնճ դըզը իլէ սէօհպէթ իթմէքտէ , վէ
տիկէր թարաֆտան , անըն թասվիրինի չըզմագտա իտի :

Անարէ , վագը օլան զաաֆէթինտէն նաշի մահճուպ օ-
լարագ , տէրհալ քէնտիսինի թօլատը , վէ աշըզ օլան տէ-
լիգանլըլարըն միւթատը օլան ալշագլըղլա , կէնճ գատը-
նըն զէվճիլլէ հուգուգ բէյտա իթմէկէ չալըշմագտա իտի ,
վէ պու խուսուստա մուվաֆֆագ օլտուղունու պէեան ի-
տէր իսէք , զանն իտէրիզ քի , քիմսէեի թէաճճիւպտէ պը-
րագմըշ օլմաեըզ :

Մէրգում տէլիգանլը , ուզուն պիր մուհամլէլէտէն
սօնրա ,

— Միւսիւ վիգօնթ , պախթըմըն եախօտ երլտըղը-
մըն , պու կիւն պէնի , սիզին գարշընըզա չըգարմասընտան
տօլանը , գաթ պէ գաթ քէնտիմի պախթիեար ատտ իտէ-
րիմ . զիրա , իհթիմալ տըրքի , եազընտա սիզին գօնշու-
նուզ օլաճագըմ , տէտի :

Կրանլիէօ . - Թուրէնտէ՞ մի , Նօրմանտիատա՞ մը :

Սան-Բէմօ . - Թուրէնտէ : . . Բէտէլլէրին միւլքիւնիւ
սաթըն ալմագ իշին բազարըղա կիրիշմիշիմ տիր :

Կրանլիէօ . - Կիւզէլ պիր միւլք տիւր , վէ ֆիւվագը ,
սէնէտէ իքի իւշ այ տէրունինտէ վագըթ կէշրտիկիմ Կը-
րանլիէօտէքի արագիմէ տախի բէք եագըն տըր : - Օրատա ,
պէնիմ ճէսիմ օրմանլարըմ վար տըր : - Օ տէյիլ ամմա ,
միւսիւ մարքի , սիզ ալճըլըզլա մէշղուլ օլուրմուսունուզ :

Սան-Բէմօ . - Օլտուգճա , միւսիւ վիգօնթ :

Կրանլիէօ . - Էօյլէ իսէ , տէտիկինիդ միւլքիւ սաթըն ալըրսանըզ , օրմանլարըմտա սէրպէսթճէ ալ իլէ մէշղուլ օլապիլմէնիզէ միւսաատէ իթմէլէրինի , օրման պէքճիլէրիմէ իսթար իտէճէեիմ :

Սան-Րէմօ . - Էֆէնտիմ , պու իլթիֆաթ ու նէզաքէ-թինիզէ թէշէքքիւր իտէրիմ . . .

Վիգօնթ . - (Կիւլէրէք մէրգուսուսն քէլամընը քէսէ-րէք .) Թէշէքքիւր իտէճէք գատար պիւսիւք պիւր շէյ տէ-յիլ տիր : Ջաթէն պէն ալ իլէ մէշղուլ օլմամ :

Մարքի . - Շիւքրանիյեթիմի իպրազ իշին խանէնիզէ կէլմէքլիկիմէ միւսաատէ պուսուրոճըմուսուսուզ :

Վիգօնթ . - Էօնիւմիւզտէքի սօն պահարտա զաթընըզը Կրանլիէօտէ գապուլ իտէր իսէմ , մէմնուն օլուրում :

Պու ճէվապտան , Անտրէ , պաշընտան աշաղըեա սօ-ղուգ սու տէօքիւլիւրճէսինէ միւթէէսսիր օլտու :

Ճէվապը մէզքիւր , նէզաքէթլէ ըէտտ մանէասընտա իտի :

Վիգօնթ , մէրգում տէլիգանլըեը Կրանլիէօտէ գա-պուլ իթմէքլէ մէմնուն օլաճաղընը պէեան իթմիշ օլուպ , Բարիստէ անը գապուլ իթմէքտէն մէմնուն օլմանաճաղը նէթիճէսի թապիի իտի : Պինաէն ալէյճ օթէլ տիւ Փօպուրկ-Սէնթ-Օնօրէնին գաբուլարը , մարքի տը Սան-Րէմօ իշին գա-րալը գալաճաղլարընտան , մէրգում իշին պունտան տահա պիւսիւք սէպէպի մէյեուսիեթ օլամաղ իտի , վէ օլ խու-սուստա իսրար իթմէքլիք միւմքինսիզ օլտուղունու , Անտ-րէ անլատըղընտան , մէզքիւր վիզիթասը էսնասընտա ժէր-մէնէ , անճազ պիւր տէֆա , եալընըզ պիւր աթֆը նազար իտէպիլիպ , մահէլլի մէզպուրտէն մուֆարադաթ իյլէսի :

Պու ճիւմլէ իլէ Անտրէ , պիւսիւք պիւր աարմ ալմիշ ի-տի : Շէօյլէ քի , Մ . Կրանլիէօ թարաֆընտան թանըլմիշ օլտու-ղու կիպի , պունտան պէօյլէ ժէրմէնէ թէսատիւֆ իթտիկին-տէտէ , անը սէլամլամազ հազգընը իսթիհալ իթմիշ իտի :

Պու գատար պիր մուվաֆֆադըյեթ տէ պիւեիւք շէյ տիմէք իտի իսէ տէ , աշըգ օլան քիմսէլէր , տօյմադ նէ՝ իաուկինի պիլմէզլէր :

Մնտրէնին կիթմէսինտէն սօնրա , վիգօնթ , ժօրթա խիթապէն ,

— Պու տէլիգանլը , ղանէթ քիպարտան պիրինէ պէն-զէնօր : Սղիղիմ , քէնտիսինի չօգտան պէրլօ մի թանըրսը-նըզ , տէյի սիւալ իթտի :

Ժօրթ . - Իքի իւշ սէնէտէն պէրի թանըրըմ : Մուհիպպ պիր տօսթուս տէյիլ իսէ տէ , չօգ տէֆա պիրիպիրիմիզէ բասթ կէլլըրիզ , վէ պէնիմ , քէնտիսինէ ղիեատէ հիւրմէթ ու ղիանէթիմ վար տըր :

Վիգօնթ . - Սան-բէմօ իսմինտէն , անասըլ իթալիան օլտուղու անլաշըլընօր :

Ժօրթ . - Ֆիլվազը Մնտրէնին իթալիատա պիր միւլքիւ վար տըր , հալպու քի Լուի-լը-Կրան մէքթէպլինտէ բարլադ սուրէթտէ տէրալէրինի իքմալ իթտիքտէն սօնրա , տայիմա Ֆրանսատա իմրարը էվգաթ իթմիշ տիր :

Վիգօնթ . - Բարիստէ ֆամիլեասըյլա պիրլիքտէ՞ մի սաքին տիր :

Ժօրթ . - Զանն իտէրիմ քի ֆամիլեասը եօգ տուր , վէ եալընըզնա նաշամագտա տըր :

Վիգօնթ . - Զէնկիօն մի տիր :

Ժօրթ . - Պիլմէմ , ֆագաթ ղանն իտէրիմ քի ղէնկին տիր : Խանէսինին տէպտէպէսինէ պագըլըրսա , պիւեիւք պիր սէրվէթ սահիպի օլմագ կէրէք տիր : Էմլաքընըզըն եագընընտա պիր միւլք սաթըն ալմագ նիեթթինտէ պու-լունտուղունու տա պիր աղ էվվէլ իշիթտինիզ :

Վիգօնթ . - Պու պիւեիւք պիր շէյ տիմէք տէյիլ տիր : Բէտէլլէրին միւլքիւնին պիւեիւք պիր էհէմմիեթի օլմա-եըպ , եիւզ պին ֆրանգ գըյմէթինտէն ղիեատէ տէեէրի պուլունմամագտա տըր :

Ժերմէն , քէնտիսինին ալէադատար օլմատըղը մէղքիւր մուհավէրէերի տիգդաթլէ տինլէմէեօրտու : Ֆիլվադը , մարքի տը Սան-Րէմօնուն քէնտիսի իչին նէ՝ էհէմմիեթի օլապիլիի իտի : - Մահզա պիր մէրագլա մէրգումա պագմըլ օլուպ , կէլէճէք սօն պահարտա Կրանլիէօտէքի սէյֆիեէլէրինէ վիզիթասը գարարլաշտըրըլմըլ օլմասա , իհլթիմալ քի պիր տախի անը կէօրմէեէճէք իտի :

Օ կիւնիւ , Մ. տը Գրուա-Տիէօ , Անտրէերի պէքլէեօրտու , չիւնքի , Անտրէնին , ժօրթ Թրէթանըն նէղտինտէն մուֆարագաթընտան սօնրա , վիգօնթա թագտիմ օլունմասընըն նէթիճէսինի խապէր վիրմէք իւզրէ պարօնուն նէղտինէ կէլմէսի էվվէլճէ գարարլաշտըրըլմըլ իտի :

Պու գարար մուճիպինճէ , Անտրէ կէլտիկինտէ , պարօն ,

— Էյ նէ՝ խապէր , խօշնուտ օլտունո՞ղ մու , տէյի սիւալ իթտի :

Անտրէ , խօշնուտ օլմատըղընը անլաթարագ պաշընը սալլատը , վէ Մ. տը Գրուա-Տիէօ տախի ,

— Նէ՞ օլտուտա խօշնուտ օլմատընըղ , տէտի :

Մէրգում տէլիգանլը , աղիմ մէյեուսիյեթլէ , մուհավէրէյի մալիւմէյի հիքեաեէ իթտի , վէ հիքեաեէսինին խիթամընտա ,

— Կէօրիւեօրսունուղա՛ , նէթիճէյի վագըա , հագգըմտա ասլա խայըրլը տէյիլ տիր , տէյի պէեան իթտի :

Պարօն . - Պու խուսուստա պէն հիչ պիր խայըրսըղ նէթիճէ կէօրէմէեօրում . . . սէօղիւմէ իթիգատ իտին քի , պու գատար մուվաֆիագըլյեթտէն սօնրա մէյեուս օլմաեա հիչ պիր սէպէպ եօգ տուր : - Աճապա սէվտիկինլը գատընըն զէվճի , հէման եարընքի կիւն սուֆրասընա սիզի տավէթ իթմէսինի մի խթէեօրտունուղ : - Անըն սիզտէն խօշլանմասընըն խապաթը շու տուր քի , թարաֆընըգտան վուգու պուլաճագ թէքլիֆէ պէքլէմէքսիզին , քէնտի էմ

լաքընտա ալ իլէ մէշղուլ օլմանըզա քէմալը նէզաքէթ իւզըէ միւսաատէ իյլէմիշ, վէ պունտան տա գաթինազար Կրանլիէօտէքի սէյֆիեհսինէ կիտիպ քէնտիսինէ վիզիթա վիլմէնիզի արղու իթմիշ տիր :

Անտրէ . - (Աճը աճը իսթիհզա իլէ .) Ալթը այտան , տէյիլ մի . . . վէ օ քա էկէր Րիտէլլէրին միւրքիւնէ սահիպ օլապիլիր իսէմ . . .

Պարօն . - Էվլէթ , էկէր իճապ իտէր իսէ , Րիտէլլէրին միւրքիւ տէ սաթըն ալընըր . . . Ֆագաթ պու տէրէճէ- եէ գատար վարմաեա վէ էօնիւմիւզտէքի սօն պահարա պէքէմէեէ իհթիեաճ եօգ տուր . սօն պահարտան էվլէլ , սիզ , տօսթ սըֆաթըլլա Կրանլիէօ օթէլինէ գապուլ օլու- նապիլէճէքսինիզ :

Անտրէ . - Նա՞սըլ :

Պարօն . - Օրասընը պէն տէ պիլմէմ , լաքին պու խու- սուսուն իճրա օլունաճաղընը սիզէ վատ իտէրիմ : Պաշլըճա մատտէ , սիզին , վիզօնթա թագտիմ օլունմագլըղընը իտի : Օ իսէ , իճրա օլունտու : Պունտան պէօյլէ արղունուզ վէ մագսէտինիզ խուսուսընտա միւսթէրիհ օլունուզ : Յալընըզ չու գատար թալսիեէ իտէրիմ քի , բիճալտան օլան զէվա- թըն կիթտիքլէրի ումումի մահէլլէրտէ , Մ . վէ մատամ տը Կրանլիէօ իլէ , միւմքին մէրթէպէ , ֆագաթ պէլլիսիզ սու- րէթտէ , եանի թէսատիւֆ գապիլինաէն օլարագ պուլուն- մաեա չալըշըն :

Անտրէ . - Մալիւմիւնիւզ տիւրքի , զաթէն անլէրին պունլունտուգլարը մահէլլէրտէ պիր գաշ տէֆալար պու- լունտում , վէ պունտան տօլաեը սիզտէն իթապ տախի օ- լունտում : Հալպուքի վիզօնթէս , պանա պիր աթֆը նա- զար պիլէ իթմէտի :

Պարօն . - Պու սէօյլէտիկլինիզ թապիի տիր : Սիզ օլ վա- գըթ անլէր իշին մէճհուլ պիր քիմսէ օլտուղունուզտան , զալէպէլիքտէ նազարը տիգգաթլարընը ճէլպ իտէմէզ ի-

տինիդ... Սայքի անըն իչին վիճուտինիդ եօգ իտի : Ֆա-
գաթ շիմտի , սիդին քիմ օլտուղունուղու պիլիլ , վէ քէն-
տիսինին պուլունտուղու մահէլլտէ , անինտէ նաղարը տիդ-
գաթընա թէսատիւֆ իտէպիլէճէկինիդ տէրքեար տըր :
Հաթթա չօդ վագըթ կէչմէղտէն , թապիի վէ մուվագգա-
թէն կիւնահարդ օլան պիլ տուլղու իճապընճա , կիթտիկի
էյլէնճէ մահէլլէրինտէ , սիդին պուլունուպ պուլունմատը-
ղընըղը թէտգիգ իտէճէք տիր :

*
* *

Թէէլիֆ իթտիկի քիթապլարըն , խուսուսիլլէ գատըն-
լար նէզտինտէքի մուվաֆֆագըյեթիլլէ մէշուր օլան , վէ
թէաթրօ էսէրլէրինտէն զիեատէ բօմանըլըգտա շէրէֆ ու
րաղպէթ գաղանմըչ պուլունան պիլ միւէլլիֆ , քէնտի թէէ-
լիֆքէրտէսի օլան բօմանլարըն պիլրինտէն իսթիխրաճ իթմիշ
օլտուղու պիւեիւք պիլ թէաթրօ օեունունու , պուլվար
թէաթրօլարընտան պիլրինտէ իճրա իթտիրէճէք իտի :

Մէրգումուն բօմանը , ալէմտէ գուհուրա կէլէն ահվալ
ու վէգաիեի պիլ աղ զիեատէ աչըգճա թասվիր իյլէմիշ օլ-
մասընա մէպնի , խայլիճէ սուի թէէսսիլի մուճիպ օլմուշ , վէ
պու բօմանըն թէաթրօսունուն իճրասըյլա , սուի թէէսսի-
րին տահա զիեատէ արթանաղը թապիի պուլունմուշ իտի :

Միւէլլիֆի մէրգում , ճալիպի թէվէճճիւհ , հիւսնի ու
ղարաֆէթի պէրքէմալ , վէ տէպտէպէ իլէ էօմիւր կէչիլիլի ,
վէ ըրճալտան օլան ղէվաթ իլէ միւնասէպէթ վէ հուգու-
գու օլտուղու միսիլլու , ախէադը պօզուգ գատընլար իլէ
տախի իւլֆէթ իտէր պիլ ճէնթըլմէն իտի :

Պու մալիւմաթը վիթտիկիմիդ հալտէ , իշպու միւէլլիֆին ,
Ասբազի նամ էսէրլինին պիլրինճի տէֆա օլարադ էնղարը ամ-
մէեթ վաղ իտիլէճէկի իլանընըն , Բարիա շէհրի թէաթրօրէր-
վէրանը նէզտինտէ պիւեիւք պիլ էհէմմիեթի օլմուշ օլա-
ճաղը , թապիեաթը մասլահաթլա անլաշըլըր զանն իտէրիդ :

Իշթէ , մէզքիւր լուպիեաթըն իծրա օլունաճաղը ագ-
շամ իչին , է՛ն քիւչիւք վէ ատի լոժ եիկիրմի պէշ լուի ալ-
թունունա վէ օլքէսթրօ դօլթուդլարընըն է՛ն պանաղըսը
ադալի գըրդ Ֆրանգա սաթըլմագտա իտի :

Ժէրմէն , իզտիվաճընտան պէրու , մէզքիւր թէաթրօ
օհունու միւէլլիֆինին բէք չօդ բօմանլարընը օգումուշ օլ-
տուղունտան , իշպու թէաթրօ օհունունտա քէնտիսի տա-
խի պուլունմագլըղը արղու իթմէքտէ իտի : Պինապէրին ,
լուպիեաթտան իքի կիւն էվվէլ , թասվիրինին չըգարըլմա-
սընա տէվամ օլունմագ իւզրէ , ժօրժուն նէզտինէ կիթ-
տիկինտէ , բէսսամըն հուզուրունտա , իշպու արղուսընտան
պահա իթտի :

Վիդօնթ տախի ,

— Զանն իտէրիմ քի , պիր լոժ պուլմագ դօլսայ տըր ,
տէտիկինտէ , ժօրժ ,

— Եանըլըրսընըղչ աղիղիմ , լոժ պուլմագ վագթը
կէչաի , տէյի ճէվապ վիրտի :

Վիդօնթ . - Էօյլէ օլտուղունա էմի՞նմիսինիդ :

Ժօրժ . - Էվվէթ , սէքիզ կիւն ագտէմ , պէնիմ իչին
սագլաթտըղըմ օլքէսթրօնուն դօլթուդլու իսկէմլէլէրին-
տէն պիրինին պիլէթինի , տիւնքի կիւն ալմանա կիթտիկիմ-
տէ , մէզքիւր դօլթուդլու իսկէմլէտէն զայրի թէաթրօտա
սաթըլըդ եէք գալմամըշ իտուկինի թահգըդ իյլէտիմ :

Վիդօնթ . - Պունունլա պէրապէր , ժէրմէն պիր ար-
ղու պէեան իթսին տէ , անըն իծրասը օլմասըն , պու տա
գապիլ տէյիլ տիր : - Էմմիղատէ , պանա պիր գալէմ իլէ
միւրէքքէպ լէ պիր ազ քեաղըտ վիրէպիլի՞րմիսինիդ :

Արման տը կրանլիէօ , Ապրաղի նամ էսէրին միւէլլի-
ֆինի թանըաղըլ ճիհէթլէ , մէրդումա պիր թէզքիւրէ եազ-
տը , վէ իքի սասթ սօնրա , միւէլլիֆի մէրգում , քէնտի
լոժունու , Արման տը կրանլիէօեէ հասը իթտիկինի , կիւ-
ղէլ պիր ճէվապնամէ իլէ պիլտիրտի :

37

Հէր սապահ, Մ. տը Գրուտ-Տիէօ, ժօրժ Թրէփանը կէօրիւր, վէ պիր կիւն էվվէլ, բէսիմճիլիք տայիրէսինտէ ճէրէեան իտէն ահվարի ինճէտէն ինճէ սիւալ իտէր իտի :

Պարօն, թէաթրօ հատիսէսինի, վէ վիգօնթ իլէ զէվ-ճէսինին, Սսրազի նամ լուպիեաթըն իլք տէֆա իճրաաընտա հազըր պուլունաճագլարընը իսպէր ալտըղընտա, սէվինէ-րէք, իսանէսինէ ավտէթ իտիպ, հէր նէվ ատրէս վէ մալիւ-մաթլա տօլու օլան վէ եալընըլ քէնտիսինին անլաեապի-լէճէկի սուրէթտէ եաղըլմըլ պուլունան քիւչիւք պիր ճէպ տէֆլթէրինի մուայեէնէ իթտի :

Մուախիսարէն արապաաընա րաքիպէն, Լաթին մա-հէլլէսինէ ազիմէթլէ, Օտէօն ճիվարլարընտա քեային օլ-տուգճա իյի կէօթէրիչլի Գաֆէ տէ Պօրճիա նամ գահ-վէխանէին գաբուսունտա, արապատան աշաղըեա էնտի :

Ագչամլարը, մահէլլէնին տէլիգանլըլարըլլա տօլան պու-գահվէխանէ, օլ էսնատէ հէման պօշ կիպի իտի :

Տէսթիեահտա, նէ՛ իհթիեար վէ նէ՛ կէնճ պիր գա-տըն ուեուգլամագտա օլուպ, իչլէրինտէն պաղըսը կիւզէլ օլան օն գատար գըղլար տա, գանաբէլէր իւզէրինտէ եա-լանիըլ օլարագ, պիր թագըմը գահվէխանէնին ղազէթա-լարընը օգուտուգլարը հալտէ, տիկէրլէրի տէ բիքէ օյնա-մագտա իտիլէր :

Պու գըղլար, իթալիան թէաթրօ գըղլարը գըեաֆէ-թինտէ օլուպ, գահվէխանէնին խըզմէթ.քեարըլընը իտէր, վէ շունուն պունունլա կիւլիւպ սէօյլչիլ իտիլէր :

Հէման եալընըլըլ Իչինտէ պուլունան իքինճի սալա-

տա, Նաբօլիւի պիւր խնդմէթճի գըզ, պիւր մէքթէպլինին աշըգանէ սէօղլէրինի տինէեէրէք, անըն սիկարասընը, վէ պիւր տիկէրի տէ, պիւր միւլազիմ իլէ պիւրլիքտէ օթուրուպ, անընլա ապսէնթ իշմէքտէ իտի :

Շու ասրը մէտէնիյեէթհասսըն նէ՞ կիւղէլ ախլէադ ու ատապը :

Գրուա-Տիէօ, վազարը պիւր ատէմ օլուպ, կէնճ տա-խի օլմատըղընտան, էհլի քէմալտէն կէօրիւնմէքտէ իտի :

Պու հալլէրտէն, պարօնուն ֆէվգէլատէ պիւր միւշ-թէրի օլտուղու անլաշըլըպ, պինապէրին գահվէխանէտէն իշէրի կիրմէսինտէ, գահվէխանէ խալգընճա հէեէճան վէ թէէսսիր հասըլ օլտու, վէ զիքը իթտիկիմիզ գըզլար, էլլէ-րինտէքի զապէթալարը, քէյֆլէրինի վէ պիւրի մէքթէպլինին, վէ տիկէրի տէ միւլազիմինի թէրքլէ, պարօնուն էթրաֆընտա թօրլանտըլար :

Մէրգում, թէպէսսիւմէ պունլարը թալթիֆ իթտի, վէ տէսթկեահա եազլաշըպ, տէսթկեահատար գատընը սէ-լամլատըգտան սօնրա,

— Մա'տամ, էկէրչի եանըլմաղ իտէմ, միւշթէրիլէրի-նիզլին իշլնտէ, գաթթան Կրիզօլ իսմինտէ պիւր զաթ պու-լունմալը տըր, տէտի :

Տէսթկեահատար. — էվվէթ, միւսիւ :

Պարօն. — Բէճա իտէրիմ, շիմտի քէնտիտի պուրատա՞ մը տըր :

Տէսթկեահատար. — Խա'յր, եալընըզ ազշամլարը պու-րաեա կէլիլ :

Պարօն. — Մահէլլի իգամէթինի պիլտիրէպիլլի՞րմիսի-նիզ :

Տէսթկեահատար. — Խա'յր միւսիւ, ֆադաթ Լէօգատի-եէ միւրաճաաթ իտէրսէնիզ, օ սիզէ խապէր վիրէպիլիլ :

Պարօն. — Լէօգատի՞ մի :

Տէսթկեահատար. — Լէօգատի՞ շու գատընլարտան պի-

րի տիր : - Լէօգատի , միւսինիւն խըղմէթինի սիւղ կէօ-
րին :

Մէվճուտ խըղմէթճի գատընլարտան կիւղէլ պիր գըղ ,
իպրաղը նէզաքէթլէ ,

— Միւսիւ , նէ՞ պուեուրուեօրսունուղ , տէյի սիւալ
իթտի :

Պարօն . - Հէր նէ իսթէրսէնիղ , անը կէթիրին , մատ-
մուաղէլ :

Լէօգատի . - Էօյլէ իսէ , եէչիլ շարթրէօղ կէթիրէեիմ ,
չիւնքի պէն անտէն խօշլանըրմ :

Պարօն տը Գրուա-Տիէօ , գահվէխանէնին պիր քէօչէ-
սինտէ օթուրտու , վէ մատմուաղէլ Լէօգատի տախի , պիր
թէրսի տէրունինտէ , պիր շիչէ շարթրէօղ իլէ իքի գատէհ
կէթիրտի , վէ քէնտիսի տախի պարօնուն եանընտա թէք-
լիֆսիզճէ օթուրտուգտան սօնրա , գատէհլէրի տօլտուր-
տու , վէ պու գատէհլէրի եէկտիկէրինէ վուրտուգտան
սօնրա , պիր եուտումտա քէնտի գատէհլինի պօշալթտը , վէ
պատէհու ,

— Գարթան Կրիղօլ հաղգընտա մատամա նէ՞ սիւալ
իտիեօրտունուղ , տէտի :

Պարօն . - Գարթանըն մահէլլի իգամէթինի սիւալ ի-
տիեօրտում : - Քէնտիսինի թանըլմըսընըղ :

Լէօգատի . - Շու ագըլսըղ հէրիֆի՞ մի . . . Էվվէթ ,
թանըրմ . Գարթան Կրիղօլտան նէ՞ իսթէօրսունուղ :

Պարօն . - Քէնտիսինէ թէքլիֆ իտէճէք պիր իչիմ վար
տըր :

Լէօգատի . - Խայըրը պիր ի՛շմի տիր . բարա գազա-
նաճագ պիր ի՛շմի տիր :

Պարօն . - (Կիւլէրէք .) Թապիի , զիրա էօյլէ օլմաղսա ,
խայըրը օլամաղ :

Լէօգատի . - Հիչ մուխաթարասը եօգ մու տուր :

Պարօն . - Գարթան Կրիղօլու սիւղ նա՞սըլ թանըրսընըղ :

Լէօգատի . - Կրիզօլ թէտպիրսիզ պիր ատէմ տիր , պօշ շէյլէր իչին շունու պունու կիւճէնտիրիր : - Չաթէն գօմիսէրի կիւճէնտիրմիշ տիր : Տահա տիւնքի կիւն , քէնտիսինէ , « Գէնտինի սագըն . . . պու կիւնլէրտէ պիր պէլիէէէ տիւշար օլաճագսըն » տէտիմ : Օ իսէ , պու սէօզիւմէ կիւլտիւ . . . Մ՛հ , պէնիմ գատար քէնտիսինի թանըեսն օլսա . . . Պազըլարը , մէրգում իչին , հայլազըն պիրի օլտուղունու պէեսն իտէրլէր . . . Փագաթ , միւսիւ , օ զարարը պիր քիմնէ տէյիլ տիր . . . տիւշիւնիւն պիր քէրրէ , Սմէրիգայը ճէնուպի հիւքիւմէթինտէ չալըշմըշ օլսն պիր զապիթտէն նէօ ֆէնալըգ մէմուլ օլունապիլիր :

Պարօն . - Մատմուաղէլ , սիդի թէէմին իտէրիմ քի , մէրգումուն պէնտէն գօրգաճագ հիչ պիր սէպէպի եօգտուր : Պէն քէնտիսինի ասլա տիւշարը մուխաթարա գըլմաեաճաղըմ :

Լէօգատի . - Միւսիւ , սիդ պիր շէ ատէմէ պէնգէեօրսունուգ . . . Էլպէթթէ զապըթա մէմուլարընտան տէյիլսինիգ : Իմտի , մէրգումուն մահէլլի իգամէթինի սիգէ խապէր վիրէպիլիրիմ : - Պուլվար Սէն-Միշէլտէ , 127 նիւմէրօլու խանէէէ կիտին , վէ գաբուճուեսա հիչ պիր շէյ սօրմագսըզըն , տօղրուճա ալթընճը գաթա չըգըն : - Նէրտիվէնին գարչըսընտա գըր բէնկի պիր գաբու վար տըր , վէ պու գաբունուն իւզէրինտէ տախի էթմէք իչիյլէ եարըշտըրըմըշ պիր քեաղըա , վէ պունուն իւթիւնտէ տախի էլ իլէ եազըլմըշ օլարագ , ԷՍԼԻՀՍ ՍՍԼՍՍՐ իպարէսի կէօրիւմէքտէ տիր : - Պու գաբուեսու տէօրթ տէֆա վուրուն . էկէրչի Կրիզօլ իչէրիտէ իսէ , գաբուեսու աչար :

Պարօն . - Թէշէքքիւր իտէրիմ , մատմուաղէլ :

Լէօգատի . - Շարթրէօզիւնիւզիւ իշմէ զմիսինիգ :

Պարօն . - Խա՛յր :

Լէօգատի . - Պունու թէլէֆ իթմէք զարար տըր . սիւզին եէրինիլէ պէն իչէրիմ :

Պու սուրէթլէ մէրգումէ , պիրինճի դատէ՛հ կիպի իշ-
պու դատէ՛հի տախի պօշալթաը :

Գրուա-Տիէօ , Լէօգատիեէ օն ֆրանգլըգ պիր սիքքէ
վիրտիկինտէն , մէզպուրէ ,

— Պունտան պիր ֆրանգ էլլի սանթիմի թէէտիեէ ի-
տիլէճէք տիր . գուսուրունու կէթիրիրիմ , միւսիւ , տէյի
պէեան իյլէտի :

Պարօն . - Մա'տմուազէլ , գուսուրու , պանա վիրտիկի-
նիզ մալիւմաթըն միւքեաֆաթը օլտուղունտան , քէնտի-
նիզտէ հըֆը խիինիզ :

Պու սէօզլէրտէն սօնրա , պարօն , գահվէխանէտէն տի-
շարը չըգաը , վէ չէնտ տագըգա սօնրա , Լէօգատիտէն թա-
րիֆ ալմըշ օլտուղու Սէն-Միշէլ պուլվարընտաքի էվէ մու-
վասըլէթլէ , պու էվին ալթընճը գաթընտա , գըր ընէկի
գաբուեու , վէ իւղէրինտէ « Էսլիհա սալասը » եաղըլմըշ օ-
լան քեաղըտ լէվհաեը գարչըսընտա կէօրտիւ : վէ տէօրթ
տէֆա գաբուեու չալմասը իւղէրինէ , իքի իւշ սանիյեէ կէշ-
միշ օլտուղու հալտէ , գաբու աշըլտը , վէ հէնուղ կէնճ օ-
լան պիր ատէմ , ապէրիճէ պիր սէլամ վիրիպ , կէլէն միւ-
սաֆիրի իշէրիեէ տավէթ իթտի :

Պարօնուն կիրտիկի օտա , գաթթան կրիզօլուն թէք օ-
տասը օլուպ , պունուն տիւլարլարընտան ասըլը պուլունան
պազը գըլըճլարտան , մասքէլէրտէն վէ կէօքիւս դըրհլա-
րընտան , օրասընըն սիլահ սալասը տինէճէք պիր մահէլլ
իտուկի , վէ ֆագաթ ֆէվգէլղաեէ տար օլմասընտան ,
պունտա իքի խասիմ , գըլըճլա չաթըշտըղլարը հալտէ ,
մութլագա տէօրթ ատըմ ալտըգտան սօնրա թէլէֆլէրի
լազըմ կէլէճէկի անլաշըլմագտա իտի :

Խնթիզամըզ սուրէթտէ պիր տէ եաթագ պուլունուպ ,
պու եաթագ , պիր քէօշէեէ տաեաթըլմըշ օլմասըլա , օ-
տանըն մէսաֆէսինի տահա ազալթմըշ իտի :

Օտանըն թէք բէնչիրէսինին բէրտէսի պուլունմաեըպ ,

չըմինէ իւզէրինտէ ասմա սաաթ շէքլինտէ , չըպլազ պիր
գատըն սանէմի , վէ պունուն սաղ եանընտա , աղզընտա ա-
տի պիր գատէն օլարազ , պիր ըազը շիշէսի , վէ աղզը գը-
ըզ պիր թիւթիւն գութուսու , վէ սիկարա չըպուզլարը ,
վէ սօլ եանընտա պիր լէյէն , պիր սու շիշէսի , պիր ուս-
թուրա , թուալէթէ միւթէալիիզ պազը էշեա , գօգուլու
շիշէլէր , վէ պիր գութու բուտրա պուլունմագտա իտի :

Մուխթասարէն թարիֆ իթտիկիմիզ օտանըն միւսթէ-
ճիրի , եիկիրմի ալթը եիկիրմի եէտի չաղլարընտա , օրթա
պօյլու , կէօսթէրիլի , սիեա՜ն վէ գըվըրճըզ սաչլը , վէ բօ-
մատալը ուզուն պըբըղընտան զայրի եիւզիւնիւն հէր թա-
րաֆը թըրաչլը , էսմէր պիր տէլիգանլը օլուպ , վազտա կիւ-
զէլ վէ ճալիպ պիր սիմաեա մալիք իտի իսէ տէ , քիւսթախ
վէ հայլազ պիր քիմսէ օլտուզու , ըէվիլինտէն անլաչըմագ-
տա իտի :

Զիքը իթտիկիմիզ ատէմ , կիւմիւշիւ ըէնկլի ֆանէլա-
տան բանթալօն , գըրմըզը բանթուֆլա , գըրմըզը կէօմլէք
վէ գըրմըզը չաքէթ կիլինմիշ իտի :

Պարօն տը Գրուա-Տիէօ , գաբուեու գաբատըզտան
սօնրա , իանէ սահիպինի սէլամլաեարազ ,

— Զանն իտէրիմ քի , գաբթան Կրիզօլ սիզսինիզ ,
տէտի :

Կրիզօլ . - Էվլէթ , միւսիւ , ճէնուպի Ամէրիգանըն պա-
զը ժէնէրալլարը նէզտինտէ եալէրլիքտէ պուլունմուշում
տուր : Ֆադաթ , միւսիւ , աճապա վիզիթանըզըն սէպէպի-
նի սիւալ իտէպիլիւրմիեիմ :

Պարօն . - Սիզէ պիր իշ թէքլիֆինէ կէլտիմ :

Դաբթան . - Բէք իյի . էկէր խայըրլը պիր շէյ իսէ ,
չաբուզ ուզլաչապիլիբիզ : Լաքին էվլէլ էմիրտէ , սիզի պու-
րաեա կէօնտէրէն քիմ իսէ անը սէօյլէնին :

Մ . տը Գրուա-Տիէօ , պիր իսիմ թէլէֆիւզ իթտի , վէ
գաբթան իսէ , ճէվապա աղազ պիրլէ ,

— Էվվէթ , էվվէթ , հագըզի պիր տօսթ տուր . պիր-
լիքտէ բէք կիւղէլ միւնասէպաթըմըզ օլմուշ տուր , լաքին
պէնիմ մահէլլի իգամէթիմի նա՛սըլ պիլիեօր , տէյի պէեան
իթտի :

Պարօն . - Պու զաթ , սիզին , չօգ տէֆա Գաֆէ տէ
Պօրճիատա պուլունտուղունուղու պիլտիկինտէն , օրաեա
կիթտիմ , վէ մատմուաղէլ Լէօգատի իսմինտէ կիւղէլ պիր
գըզ , սիզի պուլմագ իւզրէ պէնի պուրաեա կէօնտէրտի :

Գաթթան Կրիզօլուն սիմասընըն պիր հալինտէն , մէզ-
քիւր իյզահաթտան խօշնուտ գալտըզը անլաշլտը :

Գաթթան . - Հէր նէ իսէ , պուրաեա թէշրիֆինիզտէն
մագսէտ նէ՝ օլտուղունու պէեան իթմէնիզի ըհճա իտէրիմ :

Պարօն . - Մատտէ , սիզին պիր սիլլէ եհմէնիզէ տա-
յիր տիր :

Գաթթան , պու ճէվապը ալընճա , տուրտուղու եէր-
տէն սըշրատը , վէ սահիհէն պիր գաթթան մագտմինտա
պիր թավը քէսպ իտիպ , կէօզլէրէնի չըլկըն միսիլու տէօն-
տիրմէկէ պաշլատը :

Պատէհու իֆատէի աղազլէ ,

— Միւսիւ , էկէրչի պու սէօզիւնիւզ՝ պիր լաթիֆէ ի-
սէ , բէք միւնասիպէթսիզ տիր , վէ շիմտիաէն սիզէ խա-
պէր վէրիրիմ քի , պու եօլտա միւնասիպէթսիզ լաթիֆէ ի-
տէնլէրի թէէտիպ իթմէքլիք միւթատըմ տըր , տէյի պէ-
եան իյլէտի :

Պարօն թէպէսսիւմ իտէրէք ,

— Միւսաատէ իտին քի , սէօզիւմիւ իքմալ իտէերիմ ,
եալընըզ պիր սիլլէ եհմէերիպ , պիր գըլըճ տարպէսի տա-
խի ախզ իտէճէքսինիզ , տէտի :

Կրիզօլուն եիւզիւնիւն հալի տէրհալ թէպտիլ օլարագ ,

— Պունա պիր շէյ տիմէմ . թէքլիֆինիզին իքինճի գըս-
մը , պիրինճինին հէյեթինի թէպտիլ իթտի . վագը օլան
հագարէթի միւթէագըպ թարզիեէ թալէպի , գապուլ օ

լունմազ պիր շէյ տէյիլ տիր, վէ Բիօ տը Բլաթատա վու-
գուա կէլէն մուհարէպէլէրտէ սազ գօլու օլմուշ օլտուղում
մէշուր ժէնէրալա սախի պու եօլտա պիր թէքլիֆ իտի-
սէ, պունու, նամուսա գարչը պիր հագարէթ ատու իթմէ-
եհէէկինի թէէմին իտէպիլիրիմ:

Պարօն. - Իմտի, գարթան, սէօյլէեին, պունուն իչին
նէ՞ պէտէլ իսթէրսինիլ:

Գարթան. - Էվվէլ էմիրտէ սիլլէ մատտէսինտէն պահս
իտէլիմ: - Էլէրչի պիրիսինէ սիլլէ վուրաճագ իսէմ, օն լուի
վիրուէլիսինիլ. Էկէրչի պիր տիկէրինտէն սիլլէ եհէէճէքսէմ,
պու հալ բէք տէ խօշնուտ օլաճագ պիր շէյ օլմատըղը Է-
չին, թապիի ֆիեաթը պիր ազ պահալը օլուր: Պուրասընը
էլպէթթէ սիղտէ անլարսընը:

Պարօն. - Սիլլէ եհմէք իչին, օն պէշ լուի վէրիսէ,
գապուլ իտէ՞րսինիլ:

Գարթան. - Բէք էյի, գապուլ իտէրիմ:

Պարօն. - Գըլըճ տարպէսինէ կէլէլիմ: Պիր գըլըճ տար-
պէսի իչին, նէ՞ մաթլուպ իտէրսինիլ:

Գարթան. - Պու խուսուս՝ իչէ պաղլը տըր. խասիմ
օլաճագ քիմնէեի մուխաթարալը սուրէթ տէ եարալամագ
մը, եօգսա, տուէլլօ մահէլլինտէ պիրուհ պըրագմագ մը
լաղըմ տըր:

Պարօն. - Իքիսի տէ օլմաղ. եալընըղ տուէլլօեու տուր-
տուրմագ իւզրէ, խասիմ օլաճագ շախսըն էլինտէ եախօա
գօլունտա ճիւղի պիր ճէրիհա հասըլ իթմէք քեաֆի տիր,
լաքին պու ճէրիհա սէքիլ կիւն զարֆընտա քէսպի շիֆա Է-
տէպիլէճէք հալտէ պուլունմալը տըր:

Գարթան. - Խասիմ օլաճագ քիմնէ, կէ՞նճ մի տիր:

Պարօն. - Էվվէթ:

Գարթան. - Սիլահ իսթիմալինտէ մահի՞ր մի տիր:

Պարօն. - Զօգ չօգ, տէօրտիւնճիւ լատտէտէ մէհա-
րէթի հայիլ տիր:

Գաբթան . - Պէնիմէ հէմէֆքեա՞ր մը օլաճագ տըր :
 Պարօն . - Խա՛յր , պիլաքիս տուէլլօեու ճիտտի տու-
 րէթտէ իճրա խտէճէք տիր :

Գաբթան . - Տիմէք օլուր քի , պու իշտէ մուխաթարա
 վար տըր . չիւնքի պաղէն պու կիպի տուէլլօճուլար , չօլ-
 բազճա էօյլէ թէհլիքէլի տուրէթտէ սիլահլարընը վուրուր-
 լար քի , տէմիրին ուճու , պէշ ալթը բարմագ դատար վի-
 ճուտէ սարլանտըղընտան , պու հալ՝ խօշլանճագ պիր շէյ
 ատտ օլունամագ :

Պարօն . - (Կիւլէրէք .) Գօրդուեօրմուսունուղ , միւսիւ
 դարթան :

Գաբթան . - Գօրդմա՞ղ մը . . . ա՛սլա , ա՛սլա . . . ան-
 ճագ թիճարէթ նօղթաի նազարըյլա մէսէլէեի թէտգիդ
 խտիւօրում . . . չիւնքի , իշի հագդլը պիր տուրէթտէ թէր-
 թիպ իթմէք իսթէրիմ . . . Շէօյլէքի պունուն իչին պանա
 էլլի լուի վիրմէքիկինիդ լաղըմ կէլիր :

Պարօն . - Հէբսի պու գատա՞ր մը :

Գաբթան . - Խա՛յր , գըլըճ տարպէսի իչին էլլի լուի ,
 սիլէ իչին օն պէշ լուի :

Պարօն . - Պագաթ պու բէք պահալը տըր :

Գաբթան . - Բէք ալէա . սիդ պիր կիւզէլ ատէմէ պէն-
 ղէեօրսունուղ . սիլէ իչին օն ատէտ լուի ալթունունա դա-
 նաթ իտէրիմ , լաքին վիրէճէկինիդ ազչէնին նըսֆընը բէ-
 չինէն վիրմէլիսինիդ , վէ նըսֆը տէկէրինի տէ , Գաֆէ տէ
 Պօրճիա՛ըն տէսթկեահընա էմանէթէն թէսլիմ իթմէլիսի-
 նիդ :

Պարօն . - Բէք իյի դաբթան , թէքլիֆինիդի գապուլ
 իտէրիմ , լաքին պէնի տինլէեինիդ . իշթէ , պաշլըճա րօլու-
 նու իճրա խտէճէք օլտուղունուղ զարիպ լուպիեաթըն մէն-
 զարէսինի սիդէ պերթաֆիսիլ թարիֆ իտէերիմ :

38

Ասլազի նամ օեռնուն պիրիհէ՛լ տէֆա իճրա օլտ-
նաճաղր կիւն կէյիպ եէթիյտի :

Թէաթրօնուն եիւզ Թաւաֆը , հէր վագըթտան զի-
եատէ կաղլար իլէ Թէնպիւր իտիլմիշ օլտուղու միսիլլու ,
միւթէպէրանը էհալի իսէ , չօգտան պէրու մէզքիւր Թէա-
թրօնա կիթմէմէքտէ օլտուգլարը հալտէ , օ աղչամը ա-
րապալար եէկտիկէրինի Թէագիպ իթմէքտէ , վէ կիւղէլ
թուալէթլի գատընլար , հայրէթլէ քէնտիլէրինէ պագմագ-
տա պուլունան Թէաթրօ միւֆէթթիլէրինին գարչըլարըն-
տան կէչմէքտէ , վէ սալա , ազ վագըթտա տօլմանա պաշ-
լամագտա իտի :

Իրաննամէտէ , լուսինեալթա սաաթ սէքիղտէ պաշլա-
նաճաղը խապէր վէրիվիշ օլուպ , սաաթ սէքիղէ պէշ տա-
գըդա գալարադ , թէաթրօ մահէլիի , հէման քեամվլէն
տօյմուշ խոի :

Մէջհուր բօմանլար միւէլիֆինին իշպու եէնի թէաթրօ
էսէրինտէն սօլաեը հասըլ օլմուշ օլան մէրադ հագգընտա
պիրինճի ֆասըլլարըմըզտան պիրինտէ վիրմիշ օլտուղումուղ
մալիւմաթ իճապընճա, թէաթրօ սալասը թէրքիպաթընըն
ֆէվգէլատէ բարլագ օլտուղունու պէեան իթմէքլիկի զա-
յիտ աոտ իյլէրիզ:

Հէր սընըֆ միւթէպէրանը , եանի մաարուֆ էհլի սա-
նաւթ , իսմէն նամտար զէվաթ , ասհապը սէրվէթ , վէ ախ-
լէազ պօզուգլուղույլա թանըլմը էշխաս , օրատա հազըր
խտիլէր : Պուռլարտան զայրի , մահէլի մախտուսլարընտա
պազըր դագէթա մուխալըլէրի տախի օթուրմուէ խտիլէր :

Հօժվար փէ գօլթուգլու խկէմէնէր , տիգգաթլըճա

մուայեհնէ վէ թէտգիգ իտիտիկի հալտէ , օ ագչամը , մէղ-
քիւր թէաթրօտա , իշպու հիքեանէմիղին պաշլըճա էշխա-
սը մէվճուտ օլտուղու կէօրիւլէպիլմէքտէ իտի :

Մ. տը Կրանլիէօ իլէ զէվճէսի , օեուենուն միւէլլիֆի
թարաֆընտան քէնտիլէրինէ կէօնտէրիլմիշ օլան սահնէ
գարշըսընտաքի լոժտա օթուրմուշ իտիլէր :

Ժէրմէն , արզուսունուն իճրա օլունմուպընտան մէս-
րուր , վէ պիր ազ գօեուճա օլան թուալէթիլլէ ճալիս վէ
տիլպէր պիր հալքէսպ իթմիշ օլուպ , բէք չօդ էրքէրլէր ,
տիւրպէնլէրինի քէնտիսինէ տօղրու չէվիլմէքտէ , վէ ֆէվ-
գէլատէ տիլպէր օլան տիւշէսին եիւղիւնիւն եան ճիհէթի-
նէ պագմագտան կիւճ իլէ տուր օլուպ , հէման անըն օ-
թուրմուշ օլտուղու լոժուն եանլարընտա , տիկէր պիր լօ-
ժա տօղրու նազարը տիգգաթլարընը աթֆ իլլէմէքտէ ի-
տիլէր . չիւնքի անտէ տէ , մատամ Պլանշ Կավար՝ քէնտի էս-
մէր կիւզէլլիկիլլէ բէվսագ պախշ իլլէմէքտէ իտի : Մատամ
Կավար , սիննիճէ վէ չիրքին պիր գատըն իլէ պիրլիքտէ թէա-
թրօեա կէլմիշ , վէ չիւպհէսիղ լիֆագաթընտաքի գատընը ,
չիրքին պիր քիմնէ եանընտա հիւսիւնլիւ պիր քիմնէնին տա-
հա կիւզէլ կէօրիւնմէսի մագսէտիլլէ ալմըշ իտի :

Ալթ գաթտա , սաղ թարաֆտա , վէ սահնէեէ եա-
գըն օլան լոժլարտան , արասըրա գահգահալը կիւլիւշէր ի-
շիտիլմէքտէ , վէ պու լոժլարըն իւսթլէրինտէրի լոժլար-
տան , կեահ , սարը վէ գըվըրճըգ սաշլարլա տտէթա պինա
շէքլինտէ եաբըլմըշ պիր գաֆա իւզէրինտէ մէվղու ուֆա-
ճըգ պիր շաբգանըն պէեազ պիր չէլէնկի , կեահ պիւեիւ-
ճէք պիր եելքազէ , վէ կեահ տախի ճէսիմ պիր չիշէք պու-
քէթի միւշահէտէ օլունմագտա իտի :

Պազէն , տէլիգանլըլար , վէ պազէն սագալլը վէ սա-
գալըզ քիմնէլէր , պաշլարընը լոժլարտան տիշարը չըգա-
րըպ , տիւրպիւնլէրիլլէ սալաեը թէճէսսիւս իթտիքտէն սօն-
րա , Կինեօլ թէաթրօսունուն օտունտան ատէմլէրի կիպի ,

պիրտէն պիրէ վէ սուրէթի ղարիպէտէ ղայպ վէ նապէտիտ
օլմագտա իտիլէր :

Պէտաղ չէլէնկլի , ելլաղէլի վէ պուքէթլի գատըն՝
Ռէն Կրանչան օլուպ , պու տախի բարլագ պիր թուալէթլէ
միւղէյեէն պուլունմագտա , վէ լոթուն իչ թարաֆընտա
օթուրմուշ օլան Օգթալ Կավար իսէ , ֆէնա ֆէնա էօքսիւր-
մէքտէ իտի :

Ռէն Կրանչանըն օթուրմուշ օլտուղու լոթուն թա իւս-
թիւնտէքի լոթտա , Ֆաննի Լամպէր , նիմ Րուսիալը վէ նիմ
Բարիսլիլէրէ մախսուս օլարագ , սիմ իւղէրինէ սիւղէնի իչ-
լէնմիշ , վէ սիմ տիւյմէլէր տիքիլմիշ , կիւղէլ պիր եաս էլ-
պիսէսի լապիս օլտուղու հալտէ , մէքքիւր լոթտա եալընըզ-
ճա օթուրմագտա իտի :

Ժօրժ Թրէժան , Ֆիլիբ տը Գրուա-Տիէօ , վէ Սնտրէ տը
Սան-Րէմօ , օրքէսթրօտաքի գօլթուգլու իսկէմլէլէրտէ օ-
թուրմուշլար իտի : - Պարօն իլէ կէնճ մարքի , եան պէ եան
օլուպ , Ժօրժ՝ կէօղլէրինի Ֆաննիեէ տօղրու աթֆ իթմիշ
օլարագ , պիր աղ էօնտէ օթուրմագտա , ֆագաթ լուպի-
եաթըն ֆասըլլարընտան պիրինտէ վագը օլաճագ իչարէթի
իւղէրինէ , մէգպուրէնին նէղտինէ կիտէպիլէճէկի էվիլէճէ
գարարլաշտրըրլմըշ օլտուղունտան , օնտան էվիլէլ , Ֆաննի-
նին եանընա կիթմէկէ ճէսարէթ իտէմէմէքտէ իտի :

Ռէն Կրանչանըն լոթու գարչըսընտա , եանի սօլ թա-
րաֆտա , պիր էրքէք իլէ պիր գատըն օթուրմուշլար իտի :

Էրքէք , Վան Արթօֆ իսմինտէ , մուգատտէմա Անվէրս
չէհրինտէ սէֆային թէճհիլ իտէն թիւճճարտան օլուպ ,
հէմ զէվճէսինտէն ֆիրար իթմէք , վէ հէմ տախի ալէմի
ֆահշիեաթտա վարիտաթընը , վէ իճապ իտէր իսէ , սէր-
մանէսինի թէլէֆ իլլէմէք մագսէտիլլէ , եիկիրմի միլիօն ֆը-
րանգ սէրվէթինի պիլ իսթիսհապ , օն սէնէ էվիլէլ Բարիսէ
կէլմիշ պիր քիմնէ իսուկի , պիւթիւն Բարիսլիլէրճէ մալիւմ
իտի : - Վան Արթօֆ , մագսէտինի օլ գատար միւքէմմէլէն

իճրա իթմիշ խոի քի , օգուեանլարմըղա քէնտիսինի թագ-
տիմ իթտիկիմիզ զէման, անճագ ալթմըշ եաշընտա պուլուն-
տուղու հալտէ , եէթմիշ եաշընտա զանն օլունուեօրտու ,
վէ ղաեէթլէ չիրքին պիր հալ քէսպ իթմիշ խոի :

Տաղ գափասընըն պաղը թարափլարընտա , հէման ա-
ղարմըշ պաղը սաշ գըլլարը պուլունտուղու կիպի , ֆավօրի
սագալը , աղարմըշ , սէրթ , վէ դըսսա օլուպ , պուրուշ-
մուշ վէ սօլմուշ սիմասը էթրափընտա ատէթա դատրօ մա-
դամընտա խոի : - Կէօղլէրի հէր նէ դատար սօլմուշ , վէ
պուրուշուգ կէօղ դարագլարը ալթընտա սպյքի զսյպ օլ-
մուշ խոի իսէ տէ , ճալիպ վէ տիլպէր պիր դարը կէօր-
տիւկիւնտէ , եանմըշ քէօմիւր կիպի պիրտէն պիրէ դըղա-
րըր խոի :

Վան Արթօֆ , չիշման վէ դըսսա պօյլու օլմասըյլա
եիւրիւեէմէղ , եախօտ սաղ էլինի դուվվէթլի պիր պասթօ-
նա , վէ սօլ էլինի եանընտան եիւրիւեէն դուվվէթլի պիր
խըզմէթքեարա տաեաթարագ , ահէմթէ ահէսթէ եիւրիւ-
եիւպ , խասսէթէն քէնտիսի իչին եաբըլմըշ օլան վէ հէման
եէր իլէ միւսապի տէրէճէտէ ալչագ պուլունան էնլի պիր
արապահա օթուրուր խոի :

Կէչիրտիկի էօմիւն նէթիճէյի թապիլյեէսի օլարագ,
տիւշար օլտուղու արգա քէմիկինէ մախսուս պիր խասթէ-
լիքտէն , մէրգում , պիւսպիւթիւն քէօթրիւմ օլմամըշ խոի
իսէ տէ , եիւրիւմէսի միւշքիւլէշմիշ խոի :

Մօտա էսվապ կիեինմիշ վէ աղըր գօգուլար սիւրիւն-
միւշ օլան պու էօյիւ կիպի իհթիեարըն իւզէրինտէ , ախ-
լէագը պօզուգ ատէմէրէ մախսուս տույղուլարտան ղայրը
էսէրը հաեաթ կէօրիւլմէմէքտէ խոի :

Մէրգում , հէր կիւն , էօյլէտէն սօնրա , քէնտի գուբէ
արապասընա րաքիպ օլմուշ օլարագ , պուլվարլարա վէ օրմա-
նա , վէ ագչամլարը թէաթրօլարտան պիրինէ կիտէր խոի :

Պու իհթիեարը , Բարիստէ հէր քէս թանըեղպ , պա-

ղըլարը հալինէ աճըլար , վէ չօգլար տախի ղէնկին օլմա-
սընտան տօլանը գըսդանըրլար իտի :

Մէրգոււմ իլէ պէրապէր պուլունան ըէֆիգէսի, սապըր-
լը, միւթի, վէ սատըգ տէյիլ իսէ տէ, վազիֆէսինէ մուգայ-
նէտ, պըգմազ վէ օսանմազ պիր գատըն օլուպ, աչըգ կիւմիւ-
շիւ իբէքլի գումաշտան էլպիսէ կիւնիմիշ, վէ գուլագլարընա
հէր պիրի էլլի պին ֆրանգ գըյմէթինտէ էլմաս քիւբէլէր
գօյմուշ իտի :

Մէզպուրէ , իքինճի տէրէճէտէ աստ օլունան կէնճ-
լիկին սօն հուտուտու տիմէք օլան ֆուլթունալար իլէ մէմ-
լու մէվգընի պիր վագըթտան պէրու կէշմիշ օլմաղլէ պէրա-
պէր, էլան , ուղագտան կիւզէլ պիր թէէսսիր հասըլ իթ-
մէքտէ իտի : - Վագթիլլէ բէք հիւսէնա օլուպ , վէ է'ն
պիւնիւք օբէրալարտա օլտուգճա թէղաննի իտէրէք , կիւ-
զէլլիք վէ մէհարէթ ճիհէթլէրլլէ պիւնիւք պիր շէօհէթ
գաղանմիշ իտի , ֆագաթ թէաթրօճա մուվաֆֆագըլէթլէթ-
լէրի , գատընըգ հալինտէքի մուվաֆֆագըլէթլէրի եա-
նընտա հիշ մէսապէսինտէ պուլունմուշ իտի :

Պու գատընըն իղֆալ իթտիկի մէճհուլ քիմնէլէր միեա-
նընտա , իքի բարլագ իսիմ օլուպ, պունլարտան պիրի, քէն-
տիսինին ֆահշիեաթ ալէմինէ հէնուզ կիրմիշ օլտուղու պիր
ղէմանտա ճէլպ իթտիկի կէնճ պիր քիմնէ իտիքի , պու-
քիմնէ մուախարէն պիւնիւք պիր մուհարրիր օլտու , վէ
տիկէրի տէ , իւք բարլագլըղընը դայպ իթմէկէ պաշլատըղը
պըրատա , քէնտիսինէ կէօնիւլ վիրմիշ, կէնճ , ֆագաթ մէշ-
հուր պիր ըէսսամ իտի :

Շու գատար քի , շիմտի մէզպուրէ էվվէլքի զէնտօթ-
լուգլարընա , վէ մէշու հըրսը շանընանագարը թահգիրա-
միզլէ պագըպ , էօմրիւնիւն մագաէտի եէկեանէսի , պուն-
տան պէօյլէ իհթիեար մաշուգունուն միլիօնլարընա տիկէր
պիր գատընը եաղլաշտըրմամագտան իպարէթ պուլուն-
մագտա իտի :

Վագթիլյէ էսմէր օլան պու գատըն , շիմտի ճալիպ
պիր հալ քէսպ իթմէք իւզրէ , սաչլարընը լիմօն սարըսը
կիպի պիր րէնկլէ պօեար , վէ ումումի մահէլլէրտէ պիլէ
մաշուգուռնու ֆէվզէլատէ գաեըրմագտան տուր օլմազ ,
ֆագաթ մաշուգու , պու իհթիմամ ու տիգգաթլարա մու-
գապիլ ֆիթուրսուղճա տալրանըր իտի :

Լօթուն արգասընտա , Վան Արթօֆուն գօլթուգ տէյ-
նէյի տիմէք օլան խըզմէթքեար աեագտա տուրմագտա
օլուպ , արա սըրա էֆէնտիսինին էմրի մուճիպինճէ տիշարը
չըզըպ , կեահ տօնտուրմա , կեահ բօնչ կէթիլիը իտի : - Իհ-
թիեար մաշուգ , տօնտուրմաեը եէր , վէ բօնչու իչէր , պա-
տէհու պաշը կէօյսիւ իւզէրինէ էյիլիը , ալթ տուտաղը
սարգըլըր , վէ կէօզ գաբագլարը , տօնուգ կէօզլէրինի նըս-
ֆէն գաբարլար իտի : Քէնտիսի իսէ , հիչ պիր շէյ կէօրմէ-
եօր վէ հիչ պիր շէյ իշիթմէեօր կիպի զանն օլունուր , վէ
ճաբօնեալըլարըն պիր պութու միսիլու , տիլիզ կիպի վէ
զըմըլտանմագսըզըն տուրուր իտի :

Թէաթրօ խալգընտան , իւչ շախս իւզէրինէ տալի
պահս իթմէք իսթէրիզ :

Պունլարտան իքիսի , պիրի գատըն վէ տիկէրի պիր
էրքէք իտի քի , պիր պէնեուար լօթունտա օթուրմուշլար
իտի :

Գատըն , թագըրիպա էլլի իքի եախօտ էլլի իւչ եա-
շընտա իտի :

Մէրգուլմէնին , եիկիրմի իքի սէնէ մուգատտէմ , Պա-
թինեօլ պուլվարընտա , ֆիլ-ան-Գաթր լագապըյլա թանըլ-
մըշ օլան Վինեօնուն էվինտէ էպէլիք իթտիկինի կէօրտիւ-
կիւմիւզտէ , մուխթասար մալիւմաթ իթասըյլա , քէնտի-
սինին էվսաֆընը թարիֆ իթմիշ իտիք :

Մատամ Անկօ , թագըրիպա օթուգ եաշընտա , զայիֆ ,
վէ կիւզէլ օլմագտան զիեատէ չիրքին , ֆագաթ սիմաճա
ալիւ ու զէքի պիր գատըն օլուպ , տօտագլարը ինճէ վէ

պուրնու սիվրի օլմասըյլա, թապիեաթընըն իսթիգամէթի հագգընտա հագգըլը շիւպհէլէր օլունտուղու կիպի, աշըգ կէօզըէնկլի պէպէքլէրինի հավի օլան կէօզլէրինտէն տէ, թամահքեարլըղընըն ղիեատէլիլիկի անլաշըլմագտա իտի :

Օլ ղէմանտան պէրու մատամ Անկօ, ֆէվզէլատէ շիշմանլանըլ օլուպ, պօեուենուն գըսսալըղը սէպէպիյլէ, մասախարա պիր հալքէսպ իթմիշ իտի : Պուրնու տայիմա սիվրի վէ տօտագլարը ինճէ օլուպ, եանագլարընըն էթլէրի առասընտա ղսյպ օլուր իտի : Կէօզլէրի, շիշմանլըղը սէպէպիյլէ շուգուրլարը իշինտէ նապէտիտ օլմուշլար իտի իսէ տէ, էվլէլքի հալ վէ կէօսթէրիշլէրինի մուհաֆաղա իթմէքտէ իտիլէր :

1850 սէնէսինին էպէ գատընը, օթուրտուղու պէնեուարը լօթուտա, հէրքէսին կէօզիւնէ թէսատիւֆ իտէճէք պիր վաղիեթտէ օլուպ, ղանէթ բարլագ վէ միւզէյեէն պիր թուալէթ եարմըլ իտի իսէ տէ, գըեաֆէթի սօն տէրէճէ կուսթօսուզ իտի : Շարգասը շէքիլճէ վէ ըէնկճէ կիւլիւնէճէք պիր հալտէ պուլունտուգտտն պաշգա, պիր թագըմ սախթէ սաշլարըն իւզէրինէ գօնուլմուշ իտի :

Կէօքսիւ, սայքի պիր միւճէվհէրճինին ճամէքեանընա պէնզէեիպ, կերտանլըզլար, քէօսթէքլէր, միտալեօնլար, պրօշլար, տիւյմէլէր, վէ սայիւրէ իլէ տօլու իտի : Վագաա պու մէնզարէ շիրքին իտի իսէ տէ, բարլագ պիր կէօսթէրիշտէ իտի :

Էպէլիկի ղէմանընտա, պու գատընըն էլլէրի ինճէ վէ նալիք իքէն, շիմօի շիշմանլանըլ օլտուղունտան, կիեինմիշ օլտուղու էլտիվէնլէրի երթմագ տէրէճէպինէ կէլմիշ իտի : Մէգքիւր էլլէրինտէն հէր պիրինտէ, ագալլի ալթըշար ատէտ եիւզիւկ տախի պուլունմագտա իտի :

Մէրգումէ, սաղ էլիյլէ տէ պիւեիւճէք վէ պիշիմիզ պիր տիւրպիւն թութմագտա իտի :

Մատամ Սնկո, հէման տայիմա լոժարա վէ կալրիւէրէ տիւրպիւնիւյլէ պագմագտա օլուպ, ֆագաթ տահա զիեա-տէ կէնճ վէ կիւղէլ գատընլարա տողրու նազարը տիգ-գաթընը աթֆ իթմէքտէ իտի :

Սալատա օթուլմուշ օլան էրքէքլէրտէն չոզարընը թա-նըեօրտու իտի իսէ աէ, սլունլարտան հիշ պիւրի, եէրլէրինէ օթուլմագ իւզրէ, մէզպուրէնին գարչըննտան կէշտիքլէ-րինտէ, քէնտիսինէ նէ պիւ սէլամ վիրմէքտէ վէ նէ տէ լագըրտը իթմէքտէ իտիլէր : Եալընըզ պունլար իլէ քէնտի արասընտա, կիզլիճէ պիւ կէօզ գըրբմասը, եախօտ պէլ-լիսիզճէ պիւ թէպէսսիւմ վուգուա կէլմէքտէ իտի :

Մատամ Սնկո, պուլունտուղու պէնեուար լոժունտա քէնտիսինի պիեատէ ըչըզա վէ աշիքիարէ չըգարտըզճա, եանընտա, քէնտիսինէ գաւլալիէլիք իտէն շախս տա, մէզ-քիւր լոժուն գարանլըզ պիւր քէօշէսինտէ քէնտիսինի կիզ-լէմէկէ չալըշմագտա իտի :

Պու շախսըն, հալ ու հարէքէթինտէ իսթիգամէթ տէ-նիլէն շէյ կէօրիւնմէեօրտու : Սիննի պիլէ պէլլիսիլ իտի : Մէսէլա գըրզ եախօտ էլլի եաշընտա կէօրիւնիւեօրտու : Սնլը տազ, ֆագաթ գուլագլարընա գատար պագը սաշ տէմէթլէրի ուզանլըշ, սիմասը լէնկսիլ վէ չիւքին, վէ կէօզլէրի, մաւլի պիւր կէօզլիւք ալթընտա մէսթուր գալմըշ իտի :

Պու ատէմին թուարէթի տէ գապա իտի : Կիեինսիլ Օլտուղու գուրչուննի գօսթիւմիւ իւզէրինտէն սարըեա չա-լար կիւմիւշիւ էնլի պիւր բալթօ կիեինսիլ, վէ սիեահ էլտի-վէնլէր վէ ալշագ պիւր շաբգա գօյմուշ իտի :

Մէրգում, քիմնէեէ պագմաեղպ, էլինէ տիւրպիւն տախի ալմագ, հաթթա մատամ Սնկո իլէ տէ լագըրտը իթ-մէեիպ, մէզպուրէ, եարը տէօհէրէք, քէնտիսինէ իսթա-պէն պիւր շէյ սէօյլէտիկէնտէ, ճէվապ վիրմէք իչին պա-շընը պիլէ էյմէզ իտի :

Շիմտի , եալընըղ պիր սէ յիւճիտէն պահս իտէճէեիղ
քի , պու տա , օրքէսթրօտաքի գօլթուգլու իսկէմէլէրտէ ,
վէ Մ. տը Գրուա-Տիէօնիւն օթուրմուշ օլտուղու սրրատա
պուլունուպ , պարօն իլէ քէնտիսինին արասընտա եալընըղ
տէօրթ պէշ քիշի վար իտի :

Աւքէրլէրէ մախսուս օլարագ լաճիվէրտ բանթալօն ,
վէ գըսսա վէ սիեահ պիր ըէտէնկօթ կիւրնմիշ օլան պու
ատէմ , էլինտէքի տիւրպիւն իլէ դատընլարա պագմագտա
օլուպ , տայիմա տախի պըեըգլարընըն ուճլարընը պիւքմէք
տէ իտի :

Պու շախս , Ամէրիգա ժէնէրալլարընտան բէք չօղու-
նա եալէրլիք իթմիշ օլան , վէ Պուլվար Սէն-Միշէլտէքի օ-
տասընը էսիհա սալասընա թահվիլ էյլէմիշ պուլունան ,
Գաֆէ տէ Պօրճիատաքի խըզմէթճի գըղլարտան մատմուա-
ղէլ Լէօդատինին տօսթու , վէ պաղէն մուղաիգա իշինտէ
պուլունտուղունտա , անըն թասարլուֆ իթմիշ օլտուղու
աղչէ իլէ կէշինէն դաթթան Կրիզօլ իտի :

39

Թէաթրօնուն իլաննամէսինտէ , թամ սաաթ սէքիզտէ
բէրտէնին աշըլաճաղը իշար իտիլմիշ օլուպ , սաաթ իսէ ,
սէքիզի չարեէք կէշտիկի հալտէ , միւղիդաճըլար , հէնուղ
եէրլէրինէ կէլմէկէ պաշլամըշլար իտի :

Բարատիտէ պուլունան խալդըն սապըր թիւքէնմէք-
տէ օլտուղունտան , աճիպ սէտալէր վէ պաղըրշլար , մէսէ-
լա , պաղըր , թավուգլարընը չաղըրան հօրօլ կիպի էօ-

Թէրէք , պագըսը մաշուգունը արանան քէտի կիպի մըրլանարադ , պիր Թագըմը քէլպ կիպի հավլանարադ , վէ տիկէրլէրի , պէշիքտէ պուլունսն չօծուգլար միսիլու աղլանարադ , սապըրլարը Թիւքէնմէքտէ օլտուղունու իզհարէ պաշլատըլար :

Կալըիլէրտէ վէ օրքէսթըօտաքի սէյիրճիլէրտէն տէ չօղու , անագլարընը եէրէ վուրմագտա օլտուգլարընտան , օրթալըգ Թօղա տիւմանա գարըշմագտա իտի :

Նիհանէթ , օրքէսթըօ րէյիսի , պէեաղ գըրալթ պաղլամըշ , սիեահ էսվապ վէ աչըգ էլտիվէնլէր կիեինմիշ օլտուղու հալաէ , միւթէքէպպիրանէ կէլտի , վէ սալանա պիր աթֆը նազար իլէ , քէնտի գօլթուգլու իսկէմլէսինտէ օթուրտու , վէ մուղիդաճըլարը գօմանտա իթմէք իւզրէ գուլլանաճագ օլտուղու չիպուղու էլինէ ալտը :

Այնի վագըթտա , Թէաթըօ միւտիլի Թարաֆընտան , րէրտէնին աչըլաճաղը իշարէթի վիրիվէքլէ , շէտիտ ալգըշլանըշլար իլէ մուգապէլէ օլունտու , վէ մուղիգա , պէրմիւթատ իքը հավանը չալարգտան սօնրա , Սսբազի նամ լուպիեաթըն պիրինճի ֆասըր բէրտէսի աչըլտը :

Իչպու էսէրինտէ , միւէլլիֆ , Բարիսին չիմտիքի ախլէազը պօղուգ օլան գատընլարընը իրանէ իթմէք իսթէմէեիպ , վագաա , սահնէլէրին Թէրթիպաթընճա Թէճըրլուպէքեարսըզլըգ մէվճուտ իտի իսէ տէ , պու ճիւմլէ իլէ Թէրթիպաթը վագըրաճա հագըգի պիր մէհարէթ կէօրիւլմէքտէ իտի :

Միւէլլիֆի միւմաիլէյհ , ախլէագ պօղուգլուղունուն իֆթիխար խաչը տիմէք օլան էլմասլար իլէ սիւսլէնէն մէշհուր ֆահիշլէրտէն , Թա , հէնուղ իլէ պաշլամըշ վէ իքը գուրէ արապասընա պէքլէմէքտէ , վէ օն սէքիզ չաղընա վէ կիւղէլ սիմասընա րաղմէն , պու արապասը կէլմէմէքտէ պուլունմուշ օլան միւլաղիմ բանէսինտէքի ֆահիշլէրէ գատար , պիւթիւն ալէմը ֆահիեաթը էնզարը ամմէ-

եէ արդ ու թագաւմ իթմէքիկի, թէէլլիֆինտէ էսառ իթ-
թիխազ իյլէմիշ իտի :

Մէրդում , էսէրինտէ պուլունան միւթէլիֆ րօլլարա
ֆէվզէլատէ քարլադլըզ վէ մուվաֆֆադըյէթ քէսպ իթ-
տիրմէք իչին , էքսէր օեունճու գատընլարը , ալէմը ֆա-
շիւաթա տախիլ օլմադտան էվվէլ , թէաթրօ սահնէսինտէ
շալըշմիշ վէ էլէէվմ ֆահիշէլիքտէ պուլունմուշ օլան գա-
տընլարտան ինթիխապ իյլէմիշ իտի :

Իմտի , իլաննամէտէ , բէք չօդ մաարուֆ իսիմլէր պու-
լունուպ , պունլարտան պաղըլարը քէսպի շէօհրէթ իթմիշ
իտիլէր :

Մէքըրիւր էսամի միւանընտա կէօրիւլէն պիր իամ ,
թէաթրօ լուպիւաթլարընտա հէր վագըթ պուլունան խալ-
զա տախի մալիւմ օլմաերպ , պու ճիւմլէ իլէ պաշլըճա
արթիսթլէրին սըրասընտա գայտ օլունմուշ իտի :

Իլաննամէտէ , իշպու իամի միւպէյիւն օլան ճիւմլէ
շու սուրէթտէ եաղըլմիշ իտի . « Հէնուզ մէյտանը սահ-
նէեէ չըզմիշ օլան մատմուաղէլ ՏինՍ. Պլիիլէ, վիՕԼէթ
րօլունու իճրա իտէճէք տիր : »

Պաղը զաղէթաճըլար վէ միւլլիֆիլէր , Ս.ճըաղի նամ
լուպիւաթըն իլանընը , զաղէթանըն պիրինին տէօրտիւն-
ճիւ սիւթունունտա օգուտուգլարընտա , եանլարընտա
պուլունան պաղը զէվաթա խիթապէն ,

— Տինա Պլիւէ՞ մի . . . ֆագաթ պու արթիսթ քի՞մ
տիր , տէյի սիւալ իթմէքտէ իտիլէր :

Հասըլը քիմէանէ , պու արթիսթի թանըմաեօրտու :

Աթիզ պիր թէաթրօ օեունճուսու ,

— Տինա Պլիւէ՞ զալիպա Պէլվիլտէն կէլմէ պիր օեունճ
ճու օլմալը տըր . . . Սանաաթընտա մահիր օլտուղու ըրվա-
եէթ օլունուեօր , տէյի ճէվապ վիրտի :

Շուրաեը տախի պէեան իտէլիմ քի , պու եէնի օեուն-
ճուեա թախսիս իտիլմիշ օլան րօլ , ֆէվզէլատէ ճալիպ իտի :

Վիօլէթ՝ ակնայագ պօղուգլուղունուն այինէսի տիմէք
օլան պիր թէաթրօ օեունունտա նամուսքեարլըդ սըֆա-
թընը հայիզ օլուպ, տրամըն տիկէր օեունճուլարը, պէշ
ֆաուրլտա տախի, օլ պիշարէ դըզճըղաղըն ֆաղիլէթինի իղ-
ֆալ իչին բէք չօդ շէյլէր հաբարլար իսէ տէ, մուվաֆֆադ
օլամաղլար:

Վիօլէթ՝ կիւնահարդ պիր աշդ ու մուհապպէթլէ քեաֆ-
ֆէյի իղֆալթա դարչը քէնտիեի միւտաֆաա իտիպ, պիլ
ճիւմէ տուզաղլարտան խալի օլուր:

Իւք ֆապըն օրթալարընտա, Տինա Պիւէ, տէհշէթլէ
թաղեիդ օլունմուշ վէ պաեըլմադ ըատտէսինէ կէլմիշ օլա-
րագ, պունունլա պէրապէր տէհշէթինի շէճիանէ կիղլէե-
րէք սահնէեէ կէլտիկինտէ, մէզպուրէնին մուվաֆֆադըյ-
եէթինէ ուղուրլու պիր ալէամէթի մախսուսէ օլարագ,
պիւթիւն հաղըրուն արասընտա ճիւղիճէ պիր ֆըսըլթը հա-
սըլ օլտու:

Ֆիւվագը քեաֆֆէյի սէյլրճիլէր, Տինա Պիւէնին՝ ի-
րաեէ իթտիկի գատընըն ասըլ թասվիր ու հէյեէթինտէ
օլտուղունու պիթթաստիդ, սայքի օնա հայրան օլմաեա
պաշլատըլար:

Իլէրուտէ մէշհուր պիր արթիսթ օլաճաղը ըէվիչին-
տէն անլաշըլան պու գըզ, չօդ չօդ օն եէտի չաղընտա
պուլունմագտա իտի:

Մէրգուլմէնին պօեու, օրթա տէրէճէտէ, քէնտիսի զա-
յիֆ վէ զարիֆ, վէ էն ճիւղի հարաքեաթընտա պիլէ ճա-
ղիպէլի իտի:

Սաշլարը՝ գօեու սարը, սըզ, ուղուն, վէ կիւմիահ օ-
լուպ, նաղիք վէ պիչիմի սիմասընա բէք կիւզէլ եագըշ-
մըշ իտի:

Կէօզլէրի պիւեիւճէք, կէօզ պէպէքլէրի գօեու մալի,
քիբրիքլէրի ուղուն, վէ աղղընըն քիւշիւքլիւկիւ վէ պիչիմ-
լիլիկինտէն, իֆֆէթ ու իսմէթի անլաշըլմագտա իտի:

Անլը, վիզօնթէս տը Բանտայըն անլը կիպի պիքիրլիք իրանէ իթմէքտէ իտի :

Պիրի Էվլի, վէ տիկերի կիրտապը խարապիյեթ օլան թէաթրօեա մէնսուպ պուլունան պու իքի գատընլար իւզէրինտէ բարլաեան շու իֆֆէթ ու իսմէթ հալինէ նէ՞ եօլտա մանէա վէրիլմէք լազըմ տըր : Շիւպհէսիդ միւսթագպէլ պու ճիհէթի պիզէ կէօաթէրէճէք տիր :

Տինա Պիլէ, եախօտ տահա աօղրուսու Վիօլէթ, նամուսլու վէ ֆագիր պիր իշճի գըզ բօլունու իճրա իթտիկի ճիհէթլէ, ատի վէ սատէ պիր գումաշտան ֆիսթան կիւինմիշ իտի :

Վագաա պու ֆիսթանընտա ասլա թէզեինաթ պուլունմաեօրտու, ֆագաթ պու գըեաֆէթինտէ, բարլագթուալէթլէրլէ միւզէյեէն պուլունան ագթրիսլէրտէն տահա ղիեատէ կիւզէլ, պիշիմլի վէ կուսթօլու կէօրինմէքտէ իտի :

Կէնճ գըզ, քէնտի բօլունուն իւք քէլիմէլէրինի իրատ իտինճէ, մահզուղիյեթի ումումիեէ հասըլ օլտու :

Տահա օլ վագթա գատար, մէզքիւր թէաթրօտա, « Էֆէնթ, պան Դերհաթլէ իթէն, պան աճըլէն . . . ա' օէֆլ, պոօ օէնթ վալթիթ րի . . . Թէլէթիթ Թիթիթ, եա' Բադլ . . . » սէօզլէրի, պու տէրէճէ լաթիֆ, պէրրագ, ելւքսէք, վէ ահէնքլի սուրէթտէ թէլէֆֆիւզ օլունմամըշ իտի :

Պիր աղ Էվվէլ զիքը իթտիկիմիզ թահսին ու թագտիրի միւպէյեին ֆըսըլթը ղիեատէլէշտի, պունունլա պէրապէր հէնուզ եէրի օլմատըղընտան, ալգըլլաեըլլար վուգու պուլմատը . շու գատարքի, Էմալի նատիր օլտուղու իւզըն, ալգըլլամագ իչին արղու հիսս իտիլմէքտէ իտի :

Անվէրս շէհրինտէ սապըգէն սէֆային թէճհիզաթըլլա մէշղուլ օլան թաճիր Մէյնհէր Վան Արթօֆ, Տինա Պըլիւէնին սահնէեէ կէլտիկի ղէմանա գատար, ճաբօնլուլարըն պութլարը կիպի գըմըլտանմամագսըղըն տուրմուշ

իտի , լաքին մեղպուրէ , իֆատեհէ աղաղ իտինճէ , իհթի-
եարըն վիճուտի սարսըլտը , վէ կէօզլէրինի նըսֆէն էօրթ-
մէքտէ օլան կէօզ գաբագլարըպիրէր պիրէր աչըլտը , ալթ
տօտաղը՝ չէնէսի իւզէրինէ սարգըլմագտան տուր օլտու , վէ
պաշընը եօգարը գալտըրտըգտան սօնրա , լօթուն քէնա-
ընտա մէվզու օլան ֆիլտիչիտէն պիւեիւճէք պիր տիւր-
պիւնիւ էլինէ ալըպ , պունունլա կէնճ գըզը թէճէսսիւսէ
իպլթիտար իյլէտի : Մէրգուժ , մեղպուրէնին սիմասընա վէ
վիճուտինին հէր ճիհէթինէ միւտագըրգանէ նազար իթ-
տիքճէ , պուրուշմուշ օլան սիմասը գըզարըպ մօրարմագտա
իտի : Հէեհճանընըն շիտտէթի , գանընը պաղթէթէն թէ-
նինէ աքս իթտիրմէքլէ , գանը իւֆիւնէթինէ տիւշար օլա-
ճաղը մուհագգագ զանն օլունուեօրտու :

Մէրգուժ իհթիեարըն գալպինի , եախօտ տահա տօղ-
րուեու սէօյլէմէք իչին միլեօնլարընը հէր կիւնա խալէլտէն
էմին սագլամագ իւզրէ , էօմիւնիւ ֆէտա խտէկէլէն վէ
վաղթիլլէ թէաթրօ խանէնտէլիկի իթմիշ պուլունան մատ-
մուաղէլ Տէթարտէն նամ՝ գատըն , սնինտէ տիւշարը խէվֆ
օլտու , վէ վահչի հայլանլար պէսլէեհէն պիր ատէմին՝ արս-
լանը վէ գաբլանը գօրգութան տիք տիք վէ սէրթճէ պա-
գըշընա միւշապիհ պիր պագըշընը , վան Սըթօֆա աթֆ իթ-
տի , վէ պատէհու թէպէսսիւմլէ (ֆագաթ պու թէպէս-
սիւմ թէաթրօնուն սալասը իչին իտի ,) մէրգուժա տօղրու
էեիլիպ , զանէթ ալչագ , գաթի , վէ սէրթ պիր սէտա ի-
լէ , չէօյլէ սէօյլէտի :

— Նէ՞ տիր , տօսթում , գուլագ թօղլարընըզըն տա-
մարլարընը բաթլաթաճագ տէրէճէտէ պէօյլէ տիգգաթլըճա
նէրէեհէ պագըբօրսունուզ : - Զանն իտէր իսէմ , տահա
սահնէ իւզէրինտէ եիւրիւմէք , տուրմագ , տինլէմէք , վէ
սէօյլէմէք պիլմէեհէն շու հէնուղ օեուհա պաշլամըշ գըզա
պագմաեօրսունուզ : Պիլաքիս , էկէրչինազարը տիգգաթընը-
զը պու տէրէճէ ճէլպ վէ սիզի թահրիգ իտէն օ խէ , տօղրուտու

շու հարեքէթինիզի բէք տէ թահսին իտէմէմ : - Պու պու-
տալա վէ ահմագ գըզ, սահիհէն պիր բաշավրա բարչասը
տըր : - Լարին ա'հ շու էրքէքլէր : - Հալէա զէնտօսթլուգ
էֆքեարընտա՞մըսընըզ : - Պէն իսէ , նէ գատար զայիֆ ֆի-
գիրլիեիմ քի , էլան սիզի սէվիեօրում : - Սահիհէն պու պիր
սուի իպրէթ տիր : Մատէմ քի պու էֆքեարտա պուլու-
նուեօրսունուզ , թէաթրօեա եալընըզ կէլինիզ : - Իմտի ,
չաբուգ տիւրպինիւնիւզիւ էլտէն պըրագըն :

Վան Ալթօֆ , անինտէ պու էմրէ իթաաթ իթտի : -
Մէրգում , աթէշտէն գօրգարճասընա , մատմուազէլ Տէ-
ժարտէն տէ գօրգար իտի : Ֆիլվագը պու գարը , մէրգու-
մու մագպութճա քէնտիսինէ ըապթ իթմիշ օլուպ , իհթի-
եար' պու մաշուգէսինտէն ասլա այըլամամագտա , վէ տի-
կէր պագը մաշուգէլէրի տէ օլմուշ իսէտէ , անլէրտէ մու-
վագգաթ օլմագտան էօթէեէ կէչմէմէքտէ իտի :

Հալ պու քի , գարշը թարաֆտա , Մ. տը Կրալիէօ
իլէ զէվճէսինին պուլունտուգլարը լօժտա , հէնուզ թէա-
թրօ օեուհնուլուղունա պաշլամըշ օլան գըզ հագգընտա
իտիլէն մուհաքէմէ , մատմուազէլ Տէժարտէնին մուհաքէ-
մէսինէ պէնգէմէմէքտէ իտի :

Շէօյլէ քի , ժէրմէն , զէվճինէ տօղրու տէօնիւպ ,

— Տօ'սթում , շու կէնճ գըզը կէօրիւեօրմուսու-
նուզ , քէնտիսինի նա՞սըլ պուլուեօրսունուզ , տէյի սիւալ
իթտի :

Վիգօնթ . - Ղաեթթլէ կիւզէլ տիր :

Ժէրմէն . - Սահիհէն տիլպէր , ճալիպ , վէ հիւսիւնլիւ
տէյի'լ մի տիր : - Քէնտիսինտէն զիեատէսիյլէ խօշլանըեօ-
րում : - Պուլվար թէաթրօլարընտաքի օեուհնու գըզլար-
տան հիշ պիրի հագգընտա պու եօլտա ֆիքիրտէ պուլուն-
մամըշմ տըր : - Իսմինի պիլիեօրմուսունուզ :

Արման , բրօկրամա պագարագ ,

— Իսմի՝ Տինա Պիւէ տիր , տէտի :

Ժէրմէն . - Իստի տէ , քէնտիսի կիպի ճալիպ տիր :
Շէօհրէթի վա՛ր մը տըր :

Մ. տըր կրանկիէօ կիւլմէեէ պաշլատըղընտան , Ժէրմէն ,

— Ճէվապ վիրէճէք եէրտէ , Նի՛շին կիւլիւօրսունուզ ,
տէտի :

Վիզօնթ . - Զիւնքի , ազիզէմ , պու թէաթրօնուն վէ
սայիր թէաթրօլարըն էշխասը հագգընտա սալա վէ գա-
թա մալիւմաթըմ պուլունմատըղընը ութանարագ իգըարէ
մէճպուրում . . : Միւտտէթի էօմիւմտէ , պու թէաթրօնա ,
իւշ տէօրթ տէֆատան զիեատէ կէլմէմիշիմ , վէ սալա ,
սալա , մատմուլէլ Տինա Պիւէէ իսմինտէ գըղ իշիթմէմի-
շիմ . . . Սահիհէն բէք կիւզէլ պիր արթիսթ տիր . . : Զաթէն
սիմասընտա միւշահէտէ օլունան նամուսքեարլըգ հալի ,
քէնտինին մէտհ ու սէնասընա քեաֆի տիր : Սանաաթըն-
տա մահիր օլտուղու բէվիշինտէն անլաշըլըօր խէ տէ ,
հէնուզ կէնճ օլտուղունտան , զիեատէ մէշհուր պիր ար-
թիսթ օլմասը , պէնճէ շիւպհէլի տիր :

Ժէրմէն . - Էկէրշի շիստիքի հալտէ մէշհուր տէյիլ ի-
սէտէ , իլէրուտէ օլաճագ տըր , շիւնքի օլ պապտէ իսթիհ-
գագ վէ իեադաթը վար տըր : Պիր կիւն քէնտինին թէա-
թըր-Փրանսէտէ կէօրէպիլէճէեիլ :

Վիզօնթ . - Մուվաֆֆագըլէթ մէֆթ ունիյեթինտէն
վէ աֆէրին բաթըրտըլարընտան ուզագտա օլարագ , ու-
մուլ թարաֆընտան թանըլմամասը , վէ թէնհաճա վագըթ
կէշիրիպ , մուլթըլըլ պիր զէվճ իլէ մուլթըլըլ պիր գա-
տըն օլմասը , տահա զիեատէ խայըրը վէ մէնֆաաթըլը
տըր :

Գարշըտաքի լոթլարըն սըրասընտա , մատամ Պլանշ
կալար՝ տիւրպիւնիւլէ Տինա Պիւէեէ պագարագ , քէնտի
քէնտիեէ չէօյլէ տիմէքտէ իտի .

— Շու գըղ՝ ատի ֆիսթանըլա բէք կիւզէլ տիր . պու

գրգռար, օն ֆրանգլըգ դումաշտան էլպիսէ կիւինմէքէ, նա՛սըլ պու գատար չիք օլապիլիեօլլար :

Օրքէսթրօնուն գօլթուգլու իսկէմէլէրինին եանընտաքի պէնեուար լօթունտա օթուրմուշ օլան մատամ Անկօ, սահնէ իւղէրինտէ պուլունան թէաթրօ գրգընը պիր խայլի միւտտէթ թէադիգտէն սօնրա, օթուրտուղու իսկէմէլտէ աղրր վիճուտինի գըմըլտաթտը, վէ արգասընտա օթուրմուշ օլան սարըեա չալար բալթօլու ատէմէ տօղրու իլէրլէեիպ, գուլաղընտան աչաղըեա շու սէօղլէրի սէօյլէտի :

— Նա՛սըլ, շու քիւչիւք գըզճըղաղ բէք կիւզէլ տիր, տէյի՛լ մի . էկէր իսթէսէ . . . ֆագաթ սիմասընտա էօյլէ պիր հալ կէօրիւմէէօր, պունունլա պերապէր տէ սիմա վէ կէօսթէրիչլէր՝ չօգ տէֆա ինսանը եանըլթըրլար . . . Իմտի, պու ագչամ, ֆասըլլարտան պիրինին արասընտա, թէաթրօնուն գարուճուսու նէղտինէ կիտին, վէ էկէրչի աղղընտան լագըրտը ալմագ իչին, օն ֆրանգ սարֆ իթմէք լազըմ կէլիր իսէ, իտին . սօնրա պէն սիզէ պու բարաեը էօսաէրիմ :

Մատամ Անկօնուն ըէֆիգի օլան շախս, մուվաֆֆադաթ իթտիկինի միւպէյեին ետլընըղ պաշընը սալլատը, վէ պատէհու լօթուն արտ թարաֆընտա, սըրթընը պիր տիվարա տաեաթարագ, եէնիտէն մէնղարէնին վէ թէաթրօտա պուլունան խալղըն սէյր ու թէմաշասընա տալմըշ կիպի պիր հալ քէսպ իթտի :

Օրքէսթրօտաքի գօլթուգլու իսկէմէլէրտէն պիրինտէ օթուրմուշ օլան ժօրթ թրէժան տախի, Տինա Պիւէնին նազիքեանէ հիւսնի ճէմալինէ, ըէսսամ մագամընտա հայրան օլմագտա օլուպ, մէզպուրէնին թասվիրինի ալմագլա, պաքիւրէլիկին կիւզէլ պիր ըէսմի ալընմըշ օլաճաղընը, քէնտի քէնտիեէ միւլահազա իթմէքտէ իտի :

Փաննի Լամպէր տախի, օլ կէնճ գըղըն հէման գարշը գօնուլմաղ ճաղիպէթինտէն, պիլմէեէրէք միւթէէսիր

օլմագտա, վէ լաքին տէրունը թէաթրօտա, օլ գըղըն ահվալինին էն զիւստէ շէտիտ թէհասիր հասըլ իթտիկի մա- հէլլ, Բէն Կրանշանըն եախօտ Օղթալ Կաւլարըն լօժու իտի :

40

Պազը զէվզէք վէ շիք միւսիւլէրին ախլէագ ու թա- պիաթընա ազ չօդ մալիւմաթլարը օլանլար, պունլարըն, էն կիւզէլ պիր շէյի պիւլէ զէհքլէնտիքլէրինի պիւլիւլէր :

Պու կիպիլէրին՝ քէնտի ախլէագլարընա մախսուս օլան նիզամ ու գայիտէլէրի մուճիպինճէ, շու եա պու հալի ճիտտի սուրէթտէ թէլագգը իթմէքիք՝ տիւնեա ատէմի օլմամագ, վէ շու եա պու հալ հագգընտա հայրան օլմագ- լըգ՝ մօտասը կէշմիշ պիր շէյ տիմէք տիր :

Օղթալ Կաւլար իլէ իքի ահըպպասը վէ Բէն Կրանշան, տէրքեար օլան ատաթ վէ ուսուլ մուճուպինճէ, լօղան- թանըն պիրինտէ լանդըյլա գարընլարընը տօեուրտուգ- տան սօնրա, թէաթրօեա կէլիպ, բէրտէ աչըլալտան պէ- բու, հէր շէյի զէհքլէնմէկէ պաշլամըշլար իտի . շու գա- տար քի, խալգը թահրիք իտիպ, քէնտիլէրին տիշարը չը- գարըլմասընա սէպէպ օլաճագ մէրթէպէտէ պաղըրշլար հասըլ իտիլմէմէսի իչին, իսթիհգալարը վէ կիւլիւշլէրի միւմքին մէրթէպէ պօղուգ պիր սէտա իլէ վուգուա կէլ- մէքտէ իտի :

Թէաթրօնուն հէր հալի, մէսէլա օեուն, թէգեինաթ, էրքէք վէ գատըն թէաթրօճուլար վէ թուալէթլէր, մէր- գուման զէվզէք գարը իլէ զէվզէք տէլիգանլըլար նէղտին- տէ կիւեա մուճիպի իսթիհգա օլտուղունտան, էյլէնմէք- տէն տուր օլմամագտա իտիլէր :

Իբի իւշ տէֆա աշաղբասան լոժա տօղթու հըշն սէտասը իշխտիլտի :

Նիհաեէթ Յինա Պիւէ սահնէնէ կէլտի :

Օգթավ, անը տախի իսթիհզա իւէ դապուշ իթմէք իւզրէ աղղընը աշմագ տա իրէն, օլ կէնճ գըզա պադար պագմազ, պաղթէթէն ճիտտի վէ վադարլը պիր հալ քէսպ իթտի :

Հալ պուքի Բէն Կրանշան, կիճէլէրի կիւնտիւզ վէ կիւնտիւզլէրի կիճէ օլան հէման պիճիւմէ գատընլարըն սէսլէրի միսկլու պօղուզ օլան սէսի տիշարտան իշխտիլմէսին իշին, եէլբաղէսինի նէվիմա սիբէր մադամինտա գուլլանարազ, մասխադալըղընա տէվլամ իթմէք իւզլէ իրէն, Օգթավ պունու մէնն իլէ,

— Ազիզէմ, արթըզ սուս օլ, տէտի :

Բէն. — (Թէաճճիւպլէ.) Հէ... նէ տիւօրումն :

Օգթավ. — Սըթըզ սուս օլ տիւօրում :

Բէն. — Աճայիւպ, նիշին :

Օգթավ. — Չիւնքի պէն պու լուպիեաթտան խօշլանըն Եօրում, վէ տինլէմէք իսթէրիմ :

Բէն. — Շու քէրազէ օեունոլ մու տինլէմէք իսթէ Եօրումն :

Օգթավ. — Սէն նէ սէօյլէրսէն սէօյլէ, պու օեուն, վէլէվ էյլէնտիլիճի տախի օլմասա, պէնիմ, էյլէնմէկէ հագգըմ վար տըր : — Խմտի, սուս օլ տիւօրում :

Օգթավ, պու սէօզլէրի պիր ազ եիւքսէք սէտա իլէ սէօյլէտի, վէ բարթէրտէ կիւրիւլթիւ վէ « տիշարըեա չըզսընլար » սէտասը իշխտիլմէկէ պաշլատը : Պու հալտէ, մէրգուման զէվզէքլէրին լոժունտա միւնազաաեա տէվլամ իթմէք միւմքին տէյիլ իտի :

Բէն Կրանշան, մաշուդու թարաֆընտան իւք տէֆա օլարագ պու պէտմուամէլէեի կէօրտիւկիւ հալտէ, թահգիւրամիզ պիր սուրէթտէ սըրթընը մէրգումա չէվիլտի, վէ

հիտտէթինի զապթ խտէպիւմէք իշին, իրէքլի մէնտիլինի կիւզէլ տիշլէրէյլէ ըսրրտը :

Հալ պուքի Օգթավ, պունտան ասլա միւթէէսսիր օլմատը, վէ պիւթիւն նազարը տիգգաթընը սահնէեէ վէ օեունճու գըզա աթֆ իթտի :

Տիկէր իքի զէվզէքլէր տէ, ալթը միլիօն ֆրանգ միրասս խօրու պուլունան տէլիզանլը հագգընտաքի ֆէվգէլատէ ըիանէթ վէ հիւրմէթլէրի իճապընճա, սիւքիւթիւ պիլիսս թիեար, լոժուն պիրէր քէօշէսինէ չէքիտիլէր, վէ պիր լագըրտը պիլէ իրատ իթմէքսիզին, լուպիւթը տինլէեօր կիւպի պիր հալ ու հարէքթթտէ կէօրիւնտիւլէլ :

Օեունուն իքք ֆասլը մունթազամէն տէվամ իտիեօրտու :

Տինա Պլիւէ, վագաա իքք տէֆա սահնէեէ կէլմէսինտէ, հէեէճանը ազիւմ իշինտէ պուլունուեօրտու իսէ տէ, կիթտիքճէ պու հէեէճանը կէշիպ, քէնտի քէնտիեէ հաքիւմ օլտուղունտան, բօլունու մահիրանէ իճրա իթմէքտէ իտի :

Մէզպուրէնին մուվաֆֆագըյեթի միւքէմմէլ օլուպ, բէք կիւզէլ սուրէթտէ իպրազ իտէկէլտիկի էվասֆը մալսսուսէսինտէն պաշգա, հագըզի սէպաթը, պիր չօգ ալգըշլաեըշլարա քէնտիսինի մազհար կյէմէքտէ իտի :

Օգթավ, վար գուվլէթիլլէ,

— Պրավօ, պրավօ, պրավօ, տէյի պաղըրտը, վէ էլլէրինի օլ գատար շիտտէթլէ վուրտուքի, էլտիվէնլէրինին տիւյմէլլէրի գօրտու :

Րէն Կրանչան, գուլագլարընա ինանամաեարագ, քէմալը հայրէթլէ արգասընա տէօնտիւ :

Ֆիւլագը, միւտտէթի էօմրիւնտէ հիշ պիր շէյէ հայրան օլմուշ օլմաեան, վէ հէր կէօրտիւկիւ վէ իշիթտիկի շէյէ, պիլա մուհաքէմէ, « թաթսըզ վէ էհէմիեէթսիզ շէյ տիր » տիեէն Օգթավըն, շու օեունճու գըզը կէօրմէք :

լէ, ալգըշամասը, անվալը զարիպէտէն օլուպ, թապիա-
թիլլէ Բէնին կէօզլէրինտէ ազիմ պիր գըզարթը հուսուլէ
կէլտի, վէ մէրգուսուն պիլէկինտէն թուլթուպ, ճէպրէն
քէնտի եանընա ճէլպ իթտիքտէն սօնրա, գուլաղընաան ա-
շաղընա եպվաշ, ֆազաթ սէրթ պիր սէտա իլէ,

— Շու շաշգըն վէ անմագ գըզ սիզէ կիւզէլ մի կէօ-
րինիւնոր, տէտի:

Օգթավ. — Պիլիրսին քի, ազիզէմ, կիւզէլ լուղէթի՝
շու սըրատա ասըլ մանէաներ իյմա իթմէզ: Կիւզէլ գատըն-
լար բէք չօգ տուր. լաքին պու գըզ՝ մուճիպի հայրէթ պիր
սուրէթտէ տիր... Պագ պիր քէրրէ շու եիւզիւնին եու-
վարլաղըլընա... Նէ՛ չէքլ վէ պիշիմ...

Բէն Կրանշան ումուղլարընը չէքէրէք,

— Շու բաշավրա բարչասընը՝ մը պու գատար մէտհ
ու սէնա իտիւօրսուն. անըն պիւթիւն կիւզէլլիկի սախթէ
տիր, տէտի:

Օգթավ. — (Կիւլէրէք.) Պու կիպի հասէտամիզ սէօզ-
լէրին մանէասը եօգ տուր, ազիզէմ:

Բէն. — (Հիտտէթլէ անաղլարընը եէրէ վուրարագ.)
Պու գատար հայրան օլուօր իսէն, նի՛չին շու պաեաղը
թէլաթրօ օեունճուսու իլէ թօգալաշմաեօրսուն:

Օգթավ. — Տօղրուսունու իսթէրմիսին, պէօյլէ պիր
տիվանէճէ ֆիքրէ զահիպ օլուօրում:

Բէն. — Քիմ սէնի պու հարէքէթտէն մէնն իտիւօր:

Օգթավ. — Միւսթէրիհ օլ, պիր ազտան կիտէճէեիմ:

Բէն. — Շիմտիտէն նի՛չին կիթմէեօրսուն:

Օգթավ. — Իյի սէօյլէեօրսուն, շիմտիտէն կիտէպիլիրիմ:

Օգթավ անաղա գալգտը, ֆազաթ Բէն, անը գօ-
լունտան թուլթուս յաղաղունտան, օթուրմաղա մէճպուր
դըլտը, վէ պատէհու քէլամա տէվամ իտէրէք,

— Պիլիրսին քի պու խուսուստա սէնի մէնն իտէրիմ,
տէտի:

Օգթավ. - Աճայի՛ւյ , լաքին աղիղէմ , պու պապտէ պիր աղ էյզահը մատտէ իտէլիմ :

Րէն . - Էկէր սէն տիշարը չըգար իսէն , պէն տէ սէնինւ լէ պէրապէր չըգաճաղըմ . . . Էկէր օրաեա կիտէր իսէն , բաթըրտը կիւրիւլթիւ էյգա իտէճէեիմ . . . Օլ վագըթ իքիմիւզի տէ մէրքէղէ կէօթիւրէճէքլէր տիր . . . Փագաթ հիչ տէյիլ իսէ , սէն տէ մագսէտինէ երէմէեճէքսին :

Օգթավ. - Հագըղէթէն բէք կիւզէլ , բէք ճալիպ շէյ տիր . . . Փասլըն սօնունա գատար պէքլէեճէեիմ . . . Լաքին սէն գըսգանճ իմիշսին , աղիղէմ . . . Նէ՛ լէթաֆէթ , նէ՛ զարաֆէթ . . .

Պիր թարաֆտան իսթիհզա վէ տիկէր թարաֆտան հիտտէթ ու զազապլա , մէղքիւր ըօժտա պու սէօղլէրին թաաթի օլունտուղու սըրատա , սահնէ իւզէրինտէ , Տինա Պիլէ , րօլունուն մուհիմմ պիր բարչասընը զաեթթ մէհաւրէթլէ իճրա իթտիկինտէն , շիտտէթ լի ալգըլաերչլար վուգու պուլմագտա իտի :

Օգթավ , իֆրաթ հէեէճան էսէրիլլէ , Րէն կրանչանըն , քէնտի եանընտա , պիր իսկէմլէ իւզէրինէ վաղ իթմիշ օլտուղու պիւեիւք պիր չիչէք տէմէթլինի ալըպ , օեունճու գըղա տօղրու աթտը :

Րէնին եիւղիւ գըղարմըշ իքէն , սօլտու , վէ հիտտէթի աղիմէ իլէ ,

— Էտէպսի՛ղ , գալըն գաֆալը , ահմա՛գ , պէնիմ չիչէք տէմէթիմի պու հայլաղ վէ քիւլհանիեէ մի իհտա իտիեօրտուն , տէտի :

Օգթավ. - (Թէհտիտ իտէրէք .) Պու գըղա հագարէթ իթմէքլիկինի մէնն իտէրիմ :

Րէն . - Ըսըգ չալմագլըղըմը տա մէնն էթ պագալըմ , սանա իթաաթ իտէրմիեիմ :

Պու սուրէթլէ Րէն կրանչան , զիգըյմէթ մալլէրինին մահֆուղ օլտուղու քիւչիւք պիր սանտրղընըն կիւզէլճէ եա .

բըլմըշ օլան անախթարընը ճէպինտէն չըգարըպ, տօտագլարընա եաղլաշտըրտըզընտա, Օղթավ, պու անախթարը մէզպուրէնին էլինտէն ճէպրէն ալմագ իսթէտի իսէ տէ, մուվաֆֆագ օլամատը: Անճագ, - Գէնտինի սագըն, տիւմէսինտէ, մէզպուրէ:

— Նէ՞տէն քէնտիմի սագընաերմ, տէյի սիւալ իթտի:

Օղթավ. - Էկէրչի ըսըզ չալար իսէն, սէնի պօղարըմ: Բէն. - Օ դատարա ճէսարէթ իտէմէզսին:

Օղթավ. - Թէճըրիւպէ էթ քի, անլաեասըն:

Բէն, մէրգուժ տէլիգանլը իւզէրինէ աթֆը նազար իյլէտի քի, օլ էանատէ, պիր նիեէթի վահչիեանէտէ պուլունմասընտան նաշի, ալէսսէվիյեէ լաթիֆ վէ տօնուգ օլան սիմասը թանըրմազ պիր հալէ կէլմիշ իտի:

Պինապէրին, Բէն Կրանշան, մէրգումուն հալ ու հէյուէթինտէն գօրգուպ, ֆիքրինտէն,

— Սէօյլէտիկինի եաբաճագ կիպի կէօրիւնիւեօր, տէյի միւլահազա իթտի:

Պու միւլահազա իւզէրինէ, մէզպուրէ, անախթարը ճէպինէ գօյտու:

Պու շէյլէր, պիւեիւք պիր շամաթաեր իճապ իթտիրմէտիկինտէն, թէաթըօտա պուլունան խալգ, լօթուն պիրինտէ զուհուրա կէլէն աշլալը մէքըրէեէ տիգդաթ պիւլէ իթմէմիշ իտի:

Փասըն բէրտէսի, պրավօ նիտալէրի արասընտա դաւաանըպ, վագաա խալգ, սահնէեէ չըգմըշ օլան օեունճուլարըն ճիւմէսինի թէքրար տալէթ իթմէքտէ իտի իսէ տէ, պու տալէթ, պաշլըճա Տինա Պիլիէ հագդընտա իտի: Պու սըրատա Օղթավ, չարգասըյլա պասթօնունու ալըպ,

— Պիլիբսինիգա, ազիդէմ, պէն կիտիեօրում, վէ էկէրչի բէզալէթ չըգարմագ իսթէրսէնիգ, շու էանատէ բէրտէէնտիլիլիշ օլտուղունտան, վազիֆէմ պիլէ տէյիլ տիր, տէյի պէեան իթտի:

Բէն , քէսպի սիւքիւնէթ իթմիշ օլաուղու ճիհէթլէ ,
քէմալը վագար վէ աղամէթ իւզրէ ,

— Պէն մի ըէզալէթ չըգարաճաղըմ . . . սիզ պէնի քիմի զանն խտիեօրոունուղ . . . Պէն սիզի ալըգօյմաեօրում . . . միւթէվէֆա բէտէրինիզին ալթը միլիօն միրասընըն խէեալի իւմիտինի , պիր թէաթրօտա օեունճու բարչասը օլան շու գըզա կէօթիւրիւն , թագալիմ իտին . . . լաքին սիզէ խալիսանէ իխթար խտիեօրում քի , անըն իչին եիկիրմի պէշ ատէտ լուի ալթունու տա վատ իթսէնիզ , քեաֆի տիր , տէտի :

Օգթավ , ճէվապ վիրմէքսիզին տիշարը չըգտը , վէ լօժուն գաբուսունու արգասընտան շխտտէթլէ գաբատը :

Բէն , լոժտաքի մէնզարէ հէնկեամընտա հազըր պուլունմուշ օլան Օգթավըն տիկէր իքի ահըպասընա տօղրու տէօնէրէք ,

— Պու վագրա հադգընտա սիզ նէ տիւշիւնիւեօրսու նուղ . . . Ահմադ կիպի եէրինիզտէ օթուլաճագ եէրտէ , պանա պիր խըզմէթ իթմէք իւզրէ պիր ազ գըմըլտանըն , տէտի :

Մէրգումլար , մէզպուրէեէ հէր կիւնա խըզմէթէ հազըր պուլունտուղլարընը , իպրազ իթտիքլէրի պիր մուամէլէ իլէ ալտաթտըլար :

Բէն . - Մ . տը Գրուա-Տիհօեիւ թանըրսընըզ . պուրատա օլաուղունու պիլիրիմ . օրքէսթրօտաքի գօլթուղլու իսա կէմլէլէրտէ , եախօտ պիր լոժտա պուլունտուղլունա շիւպհէ իթմէմ . . . Անը կէօրմէկէ իհթիեաճըմ վար տըր : Իմտի , չաբուգ կիտիպ , քէնտիսինի պուլուն , վէ պանա կէթիրին . . . պուրատա սիզի պէքլէեօրում :

Մէրգուման տէլիգանլըլար տիշարը չըգտըլար , վէ պէշ տագըզա սօնրա , պարօն իլէ պէրապէր կէլտիլէր :

Պունլարտան պիրի , պիւեիւք պիր ֆիթուհաթ գաղանմըշճասընա ,

— Իշթէ , կէթիրտիք , տէտի :

Րէն . - Բէք ալէա , թէչէքքիւր իտէրիմ . արթըզ կիւտէպիլիրսինիզ :

Տէլիգանլըլար օրատան մուֆարագաթ իթտիլէր , վէֆիլիք , Րէն կրանչանըն լօթունա կիրինճէ ,

— Նէ՞ օլմուշտունուզ , աղիզէմ . պու ագչամ սիմանըզը , հէր վադըթքի հալինտէ կէօրմէօրում , տէտի :

Րէն . - Պարօն , կէչէն կիւն վուգու պուլան միւքեա . լէմէմիզի վէ զարիֆանէ թէհտիալէրինիզի խաթըրլանօրմուսունուզ :

Պարօն . - (Թէպէսսիւմլէ .) Պէնիմ գուվլէի հաֆըզամ միւքէմմէլ տիր : Էվվէթ , խաթըրմա կէլիօր , լաքին պունալարը խաթըրլամանա նէ՞ սէպէպ վար տըր :

Րէն . - Սէպէպի շու տուր քի , Օգթալը պէն եօլա գոյմանօրում . Օգթալ պէնի թէրք իտիօր :

Պարօն . - Նէ՞ մասալ օգուօրսունուզ . քէնտիսինի էօյլէտէն սօնրա կօրտիւմ , լաքին պանա հիչ պիր շէյ սէօյլէմէտի . հաթթա սիզի թէէմին իտէրիմ քի , հիմմէթինիզլէ մէմսուն օլունաճագ պիր հալէ կէթիրիլմիշ օլան բապըթաի աշգու ալէագանըզը իսլալ իթմէկի պիլէ տիւշիւնամէօրտու :

Րէն . - Օլ վադըթ տիւշիւնմէօրտու , ֆագաթ շիմտի տիւշիւնիւօր :

Պարօն . - Սէպէպ նէ՞ :

Րէն . - Սէպէպ շու քի , թէաթրօ սահնէսինտէ իճրաի լուպիեաթ իտէն հայվան կէօզլիւ , Տինա Պլիւէ նամ գըզտան տօլանը ագլը պաշընտան կիթմիշ տիր :

Պարօն . - (Կիւլէրէք .) Աճայիլ , իւք կէօրիւշտէ եագանը էլէ՞ մի վիրմիշ . հիչ պու գապլը մի տիր :

Րէն . - Կիւլմէեին . սիզէ սէօյլէտիկիմ ճիտտի տիր : Էվվէթ , Օգթալ օ գըզա տիլտատէ օլմուշ տուր , վէ պէնիմ , անը իսթիհագ իթմէքլիկիմի մէնն իթմիշ տիր : Հաթթա , օ բաշավրա բարչասընա իհտա իթմէք իւզըն պէնիմ

չիլէք պուքէթիմի աւմը, վէ ըսըդ չալաճաղըմը մադամը
թէհտիտտէ պէեան իթտիկիմտէ, պէնի պօղաճաղընը պիւ-
տիրմիշ տիր: Էվվէթ, պու թէհտիտի, սէրթճէ իթմիշ
տիր: Հաթթա շու տաղըգատա, պէն պու լադըրտըլարը
սիղէ սէօյլէտիկիմտէ, քէնտիսի աթէշի աշգընը մէրդումէ-
նէ արղ իյլէմէքտէ տիր:

Պարօն. - Թէաթրօ սահնէսի իւղէրինտէ օյնաեան Տի-
նա Պլիւէեէ՞ մի:

Բէն. - Էվվէթ, աղիղիմ. պինապէրին իշի տէրհալ սի-
ղէ պիլտիրմէկի թէնսիպ իթտիմ. չիւնքի, հիշ պիր շէյին
էօնիւնիւ ալմաեա միւղթէտիր օլամատըղըմտան, մէսուլ
օլմագ իսթէմէմ:

Պարօն. - Հադդընըղ վար տըր. լաքին միւսթէրիհ օ-
լուն, աղիղէմ Բէն, պու խապէրինիղէ թէշէքքիւր իտէ-
րիմ. իմտի, հալ ու քէյֆիեթի կիտիպ անլաեըմ. եա-
դընտա աշըղը ֆիլաւրինիղի, միւթի վէ նատիմ օլարագ
պուրաեա կէթիրմէկէ սէօղ վէրիրիմ:

Գրուա-Տիէօ, լօթու վէ թէաթրօեու թէրքէ, պուլ-
վար իւղէրինտէ օեունճուլարըն տայիրէսինէ տօղրու իլէր-
լէտի: Մէրդում, տայիրէյի մէղքիւրէնին գաբուսունա վա-
սըլ օլմագ իւղրէ իքէն, Օղթավլըն, սէվինճլէ տէյիլ, իլ-
լա մահճուպճա օրատան տիշարը չըդտըղընը կէօրտիւ:

41

Պատըն թաթիլ գէմանը օլմադ միւնասիպէթիյլէ , պոււ-
վարտա ըէք չօդ զալէպէլիք պուլունմագտա իտի :

Մ. տը Գրուա-Տիէօ , Օգթավը գարչըլմագ իչին , պիր
խայլի կիւճիւքլէ զալէպէլիք արասընտան կէչտի , վէ թա-
նըտըղը պիր քիմնէեէ ճէվապ իթասը իչին տուրմասը ի-
ճապ իթտիկինտէն , մատամ Ֆնկօնուն՝ պէնեուար լօթուն-
տա օթուրտուղունու օգուեանլարըմըզա պէեան իթմիչ օլ-
տուղումուզ տօնուգ վէ ըէնկսիզ սաչլը , մավի կէօղլիւքլիւ
վէ սարրեա չալար կիւմիւչիւ լալթօլու ատէմէ չարբըլտը :
Փագաթ Մ. տը Գրուա-Տիէօ , պու ատէմէ պագմագ իչին,
արգասընա պիլէ տէօնմէեիպ , եալընըզ ,

— Աֆվ իտէրսինիզ , միւսիւ , տէտի :

Օ ճիվարտա պուլունան կաղ պօրուսունուն ըչըղը , պա-
րօնուն սիմասընը զիեադար գըլմագտա իտի :

Պիր գաչ սահիֆէ եօգարըտա նագչ ու թարիֆ իթտի-
կիմիզ մէրգում չախսը զարիպ , էվվէլ էմիրտէ չէօյլէ պիր
հալ իլէ , Մ. տը Գրուա-Տիէօեէ պագտը , հալպու քի մու-
ախսարէն նագարը տիգգաթընը արթըրտըղընտան , իզհա-
րը հայրէթ իթտի , վէ ալչագ չէքիլտէքիչարգասընը կէօզ-
լէրինէ գատար չէքտիքտէն սօնրա , օլ գատար աճէլէ իլէ
օրատան սավուչմագա սայ իթտի քի , ազ գալսըն գարչը
թարափտան կէլմէքտէ օլան Անտրէ տը Սան-Բէմօեու եէրէ
տիւչիւրէճէք իտի :

Կէնճ մարքի , պու չարբըլմագ թէէսսիրիլլէ ,

— Չօլւա՛զ , տէյի պաղըրտը :

Շախսը մէճհուլ-տախի ,

— Աֆվ իտէրսինիզ, միւսիւ . գաստի օլարագ սիզէ չարբըլմատըմ, տէյի ճէվապ վիրտի :

Անտրէ , պու սէսի իշիթտիկինտէ , շախսը մէճհուլա պագտը , վէ քէնտիսի տէ հայրէթտէ գալարագ ,

— Բէճա իտէրիմ, միւսիւ , սիզէ պիր գաչ սէօզ սէօյ-լէմէք իսթէրիմ, տէտի :

Շախսը մէճհուլ . - Աֆվ իտէրսինիզ, տուրաճագ վագ-թըմ եօգ տուր :

Անտրէ . - Միւմքինսիզ չէյ տիր . սէօյլէնէճէերիմ :

Շախսը մէճհուլ . - Փագաթ , միւսիւ , պէնի պէքլէնէն վար տըր . տուրամամ տիւօրում, զաթէն կէճիքմիշիմ տիր :

Անտրէ . - Ջանն իտէրիմ քի , սիզի թանըօրում :

Շախսը մէճհուլ . - Եանըլըօրսունուզ , պէն պիր էճ-նէպիերիմ . իմտի , կիճէնիզ խայր օլսուն :

Պէօյլէճէ կէօզլիւքլիւ մէճհուլ շախս , մէգքիւր միւ-քեալէմէնէ նիհաեթ վիրմէք իւզրէ , հէման իյնէ կիպի զալէպէլիկին արասընա սօգուլտու :

Անտրէ տախի պունուն արգասընտան կիթմէք իսթէ-տի իսէ տէ , Մ . տը Գրուա-Տիէօ գօլունտան թուլթարագ ,

— Պու նէ՞ հալ տիր , նի՛չին պու գատար ալթիւսթ օլ-մուշսունուզ , տիւէրէք , հարէքէթինէ մանի օլտու :

Անտրէ . - Պա'րօն, եանըլմաեօրում . . էմինիմ . . կէօր-տիւկիւմ ատէմ քէնտիսի տիր :

Պարօն . - Քիմ տիր ,

Անտրէ . - Վագթիյլէ պէնի . Բարիսէ կէթիրմէք իչին սուեուն քէնարընտաքի էվտէ պէնի արամաեա կէլէն , վէ շիւպհէսիզ ֆամիլեամը թանըմագտա օլան շախս տըր :

Պարօն . - Սիզ օ ատէմի թէքրար կէօրտիւնիւզ միւ :

Անտրէ . - Էվվէթ , պիր ազ էվվէլ կէօրտում . մալի կէօզլիւք գօյմուշ , պաշընա ալչագ պիր շաքգա վէ սըրթը-նա սարըեա չալար պիր բալթօ կիւնիմիշ իտի : Հալէա շիմ տի տախի պուրալարտա պուլունմասը իհթիմալտէն տիր :

Պարօն . - Պիրիքոէ արաւալըմ :

Յէրհալ Անտրէ իլէ պարօն արամաւա պաշլատըլար իսէ տէ , շախսը մէճհուլու պուլամատըլար : Հալպուքի , շախսը մէրգուլ ուղադտա օլմաւըպ , թէաթրօնուն ճիվա-
րընտա պիր դահվէխանէէէ իլթիճա իլէ , օրատա , շախսը-
նը բէք չաբուգ թանըթմաւա սէպէպ օլապիլէն բալթօսու-
նու չըգարտը , վէ ճամըն արգապընտան , քէնտիսինի արա-
մադտա օլան իբի քիչիբի դօլլատը քի , պունլար , մէրգու-
մու պուլմադտան մէյեուս օլարադ , Օգթավ Կավար իլէ
պէրապէր , թէաթրօ սալասընա ավտէթ իթտիլէր :

Օգթավըն մահզունիյէթ հալինին սէպէպի շու իտի
քի , քէնտիսի , Բէն Կրանշանըն թէհտիտէրինտէն տահա
զիւատէ թահրիք օլունարադ , թէաթրօ օեունճուլարընըն
պուլունտուգլարը մահէլլէ կիթմիշ , վէ դաբուճուււա եի-
կիրմի ֆրանգ պախշիշ վիրտիկի հալտէ , իչէրի կիրէճէկինի
մէմուլ իթմիշ իքէն , թէաթրօ օեունլարը զէմանլարընտա ,
օեունճուլար իլէ կէօրիւշմէքլիք էօթէտէն պէրու մէմու
օլտուղունտան , դաբուճու , Օգթավըն թէքլիֆինէ մու-
վաֆֆադաթ կէօսթէրմէմիշ , վէ մէրգուլ տէրիգանը , օլ
պապաէ զիւատէ իարար կէօսթէրտիկինտէ , դաբուճու ,
սապըգէն ասքէրիտէն վէ հիտտէթմիճադ պիր քիման օլմա-
սըյլա , ալթը միլիօն միրասա հագդը օլան պու կէնճէ
գարշը մուամէլէյի չէտիտէ իպրադ , վէ ատէթա թահգի-
րամիշ պիր սէօղ իրատ իթտիկինտէն , Օգթավ , արթըգ իս-
րար իթմէեիպ , մէյեուսէն օրատան հարէքէթ իթմիշ իտի :

Սարըւա չալար բալթօ կիւինմիշ օլան քիման , իքինճի
ֆասըլ բէրտէսինին աչըլմասընա տէկին մէղքիւր դահվէխա-
նէտէ պէքլէեիպ , պու բէրտէ աչըլընճա , մատամ Անկօ-
նուն նէգտինէ ավտէթ իյլէտի :

Մատամ Անկօ . - (Եավաշ սէտա իլէ .) Խապէր ալտը-
նըղ մը :

Շախսը մէճհուլ . - Էվլէթ , խապէր ալտըմ , վէ պու

պապտէ հիշ պիր մասրաֆ տա իթմէտիմ: Թէաթրօնուն
գահվէխանէսինտէ օ գըզտան պահս օլունուեօրտու:

Մատամ Անկօ. - Նէ՞ սէօյլէեօրլար իտի:

Շախսը մէճհուլ. - Ագըլը վէ քեամիլ պիր գըզ օլ-
տուղու սէօյլէսիեօրտու:

Մատամ Անկօ. - Ատամ սէնտէ՛:

Շախսը մէճհուլ. - Պէն սիղէ իշիթ տիկիմի սէօյլէեօրում:

Մատամ Անկօ. - Սօն տէրէճէ ագիլ վէ քեամիլ մի
իմիշ:

Շախսը մէճհուլ. - Էվվէթ, եախօտ ըիվաեէթի ումու-
միեէ պու մէրքէզտէ տիր:

Մատամ Անկօ. - Աճայի՛ պ, հիշ պիր աչըզը եօ՞գ մու
իմիշ:

Շախսը մէճհուլ. - Խա՛յր:

Մատամ Անկօ. - Խըսըմլըզ սըֆաթըլա քէնտիսիլէ
իւլֆէթ վէ հուգուգ բէյտա իթմիշ պիր քիմնէ տէ՞ մի եօգ
իմիշ:

Շախսը մէճհուլ. - Օ տա եօգ իմիշ, եալընըզ պիր իհ-
թիեար թէյզէսի վար իմիշ:

Մատամ Անկօ. - Քէնտիսի՛ պու թէյզէսիլէ պիրլիք-
տէ՞ մի օթուրուեօր:

Շախսը մէճհուլ. - Էվվէթ:

Մատամ Անկօ. - Թէյզէսի օլան պու գատըն քի՞մ
իմիշ:

Շախսը մէճհուլ. - Հագըգէթտէ թէյզէսի իմիշ. ի-
ճապ իտէր իտէ, օ գատըն իլէ բէք ալէա ուղլաշապիլիր-
սինիլ:

Մատամ Անկօ. - Մահէլլի իդամէթլէրինի պիլիեօր-
մուսունուլ:

Շախսը մէճհուլ. - Հէնուզ պիլմէմ:

Մատամ Անկօ. - Մէմուլ իտէրիմ քի, պիր աղտան
անլամաեա կիտէրսինիլ:

Շախսը մէճհուլ. - Շու արա մէյտանա չըգմամադա սէպէպլէրիմ վար տըր... Թէաթրօնուն սալապընտա էս կիտէն թանըտըղըմ պազը քիմնէլէր վար տըր քի, շիմտի-լիք անլէր իլէ միւնասիպէթ իթմէք իսթէմէմ. ֆազաթ լուպիեաթըն խիթամընտա իճապը հալի իճրա իթմէքլիկէ սէօղ վէրիբիմ:

Մատամ Անկօ. - Բէք իյի:

Մէզպուրէ, ըէֆիգիլլէ իթտիկի միւքեալէմէսինէ խի-թամ վիրինճէ, մէրգում, կէօղլիկիւնիւ չըգարտը, վէօ-թուրտուղու մահէլլտէն կէօրէպիլտիկի մէրթէպէտէ, կալ-րիտէ, լօժլարտա վէ օրքէսթրօտա օթուրմուչ օլանլարա աթֆը նազար իթտի:

Մէրգում, պիր խայլի պագտըգտան սօնրա, Մ. տը Գրուա-Տիէօեիւ, վէ անըն գօլթուգլու իսկէմէսի եանըն-տա Անտրէ տը Սան-Բէմօնուն օթուրտուղունու կէօրաիւ, վէ եէնիտէն պիր տիթրէմէ հիսս իլէ,

— Վագաա, խայլի թէպտիլ օլմուչլար իսէ տէ, իքի-սինի տէ թանընօրում, տէյի միւլահազա իթտի:

Մուախխարէն, իչպու շախսը մէճհուլ, տօտագլարըն-տա զարիպ պիր թէպէսսիմ հասըլ օլարագ,

— Եան պէ եան օթուրուեօրլար... պու զարիպ շէյ տիր... լաքին պիրիպիրինի նաօսըլ թանըմըչլար, տէտի:

*
* *

Ասրազի նամ թէաթրօ օեունունուն իճրասը սըրասըն-տա, զուհուրա կէլմիչ օլան հատիսէլէրի պէր թաֆտիլ հի-քեաեէ իթմէք նիեէթինտէ տէյիլիլ:

Իքինճի վէ իւչիւնճիւ ֆասըլլար, պիրինճի ֆասըլ գա-տար մուվաֆֆագըյեէթլէ իճրա օլունմատըլար: Պինաէն ալէյհ խալգ, բաթըրտը կիւրիւլթիւեէ պաչլատը, վէ Տի-նա Պիւէնին մուվաֆֆագըյեէթի, լուպիեաթըն թէքմիլի կիպի էհէմիլեէթինի զայպ իթտի: Էկէրչի պունուն մու-

ղայրի օլարագ, օյնանըլան իշպու օեուն պաշա չըգաս իտի, մատմուաղէլ Տինա Պլիւէ՝ սահիհէն թէաթրօ արթիսթլէրինին մէշհուրլարընտան աստ օլունաճագ իտի:

Հէր նէ իսէ, օեուն սօնունա գատար իճրա իտիլտի, վէ խիթամընտա, օեունուն միւէլլիֆի, խալդ թարաֆընտան սահնէեէ ճէլպ իտիլպ, շիտտէթլէ ալգըշլանտը: Պաղըլարը, պու միւնասիպէթլէ շէօյլէ տիեօրլար իտի:

— Պիղիմ իշին ֆէնա կէօրիւնէն պու օեունա հագաւրէթ օլմագ իւղրէ վագաա ըսլըգ չալտըգ իսէ տէ, միւէլլիֆինի, պունճա կիւղէլ էսէրլէրինտէն տօլանը թէպրիք իթմէք իսթէրիլ:

Սօն ֆասըլլարտա, հիքեաեէմիղին միւթէլիֆ էշտասընըն պուլունտուգլարը ահվալի միւթասարէն պէեան իտէլիմ:

Թրէթան՝ Պաննի Լամպէր թարաֆընտան պիր իշարէթլէ չաղըլմասը իւղէրինէ, անըն նէղտինէ կիթտի, վէ պէշ տագըգա գատար կէօրիւշիւպ, պու սըրատա, մէզպուրէ, քէնտի պուքէթինտէն պիր չիշէք չըգարըպ, էլիլլէ անըն էլպիսէսինին տիւյմէ տէլիլինէ վաղ իթմէսի, Թրէթանը, ինսանլար իշինտէ է՛ն մէսուտլարըն սըրասընա գօյմաղա քեաֆի օլտու:

Գրուա-Տիէօ, տէօրտիւնճիւ ֆասըն խիթամընա գատար մատամ Պլանշ կալարըն լօթունտա օթուրտուղունտա, մէզպուրէ, եէլըաղէսինին ուճույլա, Բէն Կրանշանըն լօթունու կէօսթէրէրէք, եանընտաքի լօթլարտա օթուրմուշ օլանլար թարաֆընտան իշիտիլէճէք պիր սուրէթտէ, վէ հիտտէթ ու զաղապ էսէրլլէ:

— Պա՛րօն, շու մէքրուհ գարընա պագըն պիր քէրրէ ... Պա՛գըն, պօեալը օլան եիւղիւ, վէ սէրլէթիմ սաեէսինտէ էլտէ իթտիկի շու տարաթ ու տէպտէպէսլլլէ նա՞սըլ միւթէք քիպարանէ օթուրուեօր: Ահմա՛գ, շաշգը՛ն վէ պիշարէ օղլումտա, անըն արգասընտա պուլունուեօր, վէ

էօյլէ պիր էտէպսիզ գարը իլէ պէրապէր, ութանմատան գարշըմտա օթուրմասըյլա, վալիտէսինէ հադարէթ խոլի-
եօր... Պա'գըն, պա'գըն, իյիլիեօր... քէնախիսինի կէօրիւ-
եօրում... Պու լանըգարը շէյ տիր, տիմէքաէ խոլի:

Մատամ Կավար եանըլըեօրտու, չիւնքի օղլու Օգթավ,
մալիւմիւմիւզ օլան հատիսէտէն սօնրա, Բէն Կրանշանըն
լօժուկա աեագ պիլէ պասամեըպ, օրքէսթրօ թարա-
ֆընտաքի դաբուլարըն պիրինտէ, օթուրաճագ եէր պու-
լամատըղընտան, սայիր բէք չքի քիմնէլէր կիպի աեագտա
տուրմուշ խոլի:

Վան Արթօֆ, մատմուլազէլ Տէժարտէնին, բարմագ-
լարընըն ուճույլա պաղը աթիգ ահըպպասընա սէլամ վիր-
մէքտէ օլտուղու պիր վագըթտան իսթիֆատէ իլէ, եա-
նընտաքի խըզմէթքեարա եավաշճա պիր շէյ սէօյլէտի, վէ
օ տալիս քէմալը հիւրմէթ իւզրէ թէվազու խոլիպ, տիշարը
չըգար, վէ պիր ազ սօնրա, տօտագլարընտա էսէրը թէ-
պէսսիւմ միւշահէտէ օլունարագ, վէ քէնախիսինէ վագը օ-
լան էմրի իճրա իթմիշ օլարագ ավտէթ իյլէտի:

Նիհաեէթ, սօն ֆասըլտա, Մ. տը Գրուա-Տիէօ իլէ
գարթան Կրիզօլ արասընտա պաղը մանէատար պագըշլար
վուզու պուլտու:

Բէրտէ գաբանտը, վէ թէաթրօ չըգըչը մուամէլէսին-
տէ, Բարիս թէաթրօլարը գաբուլարընըն, հէման պիլա խո-
թիսնա տար օլմասը սէպէպիլլէ, հէր հալտէ զուհուրա կէ-
լէն ինթիզամըզլըդ պաշլատը:

Մ. տը Գրուա-Տիէօ, զալէպէլիկէ գարըշմագ իսթէ-
եէն Մ. տը Կրանլիէօ իլէ զէվճէսինին հարէքէթլէրի գէմա-
նընա գատար եէրինտէն գալգմաեըպ, նիհաեէթ անլէրին
լօժլարընտան չըգտըզլարընը կէօրտիւկիւնտէ, Անտրէ տը
Սան-Բէմօ իլէ պէրապէր գալգտը, վէ գաբթան Կրիզօլ ի-
լէ պուլուշտու իսէ տէ, Կրիզօլ, պարօնու թանըմաեօր կի-
պի կէօրիւնմէքաէ, վէ գօլթուղունտա, քէնախիսի կիպի

տաղ դափալը, բալապընդդը վէ պիր կէօղիւ քէօր պիր արգատաշը պուլունմագտա իտի :

Կրիզօլ, պընդլարընը պիւքմէքտէ, եիւքսէք սէսլէ լադըրտը իթմէքտէ, վէ խալգըն նազարը տիդդաթընը քէնտի իւզէրինէ ճէլպ իթմէքլիկի, զիեատէսիյլէ արզու ի տիեօր կիպի կէօրինմէքտէ իտի :

Մատմուհէլ Լէօգատինին տօթու վէ անըն ըէֆիդի, զալէպէլիկին արասընտան կիթտիքէրի, վէ քէնտի արգալարընտան տախի պարօն իլէ Անտրէ կէլտիքէրի հալտէ, հալլիտէ, գարշը լօթլարա կէօթիւրէն նէրտիվէնէ վասըլ օլտուլար :

Ս.յնի վազըթտա, ժէրմէն, էնլի պիր քիւրքէ սարըլմըշ, վէ Մ. տը Կրանլիէօնիւն գօլթուղունա կիրմիշ օլարագ, մէզքիւր նէրտիվէնին եօգարըսընտա կէօրիւտիւ :

Ֆիլիբ տը Գրուա-Տիէօ, թէսատիւֆ գապիլինտէն, գաթթան Կրիզօլուն գօլթուղունա տօգունտու :

— Էվվէթ, — տէտի Կրիզօլ՝ քէօր արգատաշըյլա պաշլամըշ օլտուղու միւքեալէմէեէ տահա եիւքսէք սէտա իլէ տէվամ իտէրէք, — Էվվէթ, ադիդիմ, զէմանէմիդտէ հագըդի ասըլգատէլէր արամագ՝ պիհուտէ տիր : Ըրզ վէ նամուս՝ պաշլըճա ատի էհալիտէ գալմըշ տըր : Էհալի, պիր թարլանըն հագըդի պաշագլարը գապիլինտէն օլտուղու հալտէ, ասըլգատէլէր՝ օ թարլանըն տէլիճէ օթլարը օլմուշլար տըր : — Պուղտայ ֆէնա օլուր իսէ, իյի ուն եաբմագ միւմքին տէյիլ տիր . . . Հէր շէյէ տէլիճի օթու գալըշմագտա տըր . . . Իշթէ Ֆրանսա վէ Սլմանիա մուհարէպէսի պու տէտիկիմէ իսպաթ տըր . . . Ոսըլ վաթմանքէրվէրլէր մէմլէքէթի գուրթարմագ իչին գանլարընը ֆէտա իթտիքլէրինտէ, ասըլգատէլէր՝ Ֆրանսաեը տիւշմէնէ սաթմագտան իհթիւրաղ իթմէմիշլէր տիր . . . Բրուսիա իլէ ուղլաշմըշլար, վէ պունուն իչին նիշանլարա նայիլ օլմուշլար տըր : Պինապէրին, համիլ օլտուղլարը իֆթիխար խաշլարը-

նը, լաերդ օյմսեաբադ, էլստէ իթմիշէր տիր... Էշթէ սի-
ղէ պիրի տահա քի, խիեանէթ իթմիշ օլտուղու իչին, կէօք-
սիւնտէ գըրմըղը պիր ալէամէթի ֆարիզա թաշըթօր...
Ա՛հ, քէնտիսինի թանըրըմ... վիգօնթ աը Կրանլիէօ տիր
... Ասըլատէ՛ տիր... ալչա՛դ տըր...

Մ. աը Կրանլիէօ, քէնտի խամլինն թէլէֆֆիւզ իտիլ-
տիկինի, վէ եիւզիւնէ գարշը իշիտիլմէմիշ պիր հագարէ-
թին վուգուա կէլտիկինի իշիթտիկինտէ, հայրէթ վէ հիւ-
տէթինտէն նաշի լէհէտի սօլաբադ տուրտու, վէ թէրմլնի
գօլթուղունտան պըրագըզ, հագարէթ իտէն շախա իւզէ-
րինէ հիւճում իթմէք իսթէտի իսէ տէ, վադթը օլմատը,
չիւնքի Անտրէ աը Սան-Բէմօ՝ զաթէն գարթան Կրիզօլուն
ումուղլարնտան թութուպ, ֆըլլըտագ կիպի չէվիրտիք-
տէն սօնրա, եիւզիւնիւն իքի եանաղընա պիրէր սիլլէ աշդ
իթմիշ իտի:

42

Պիր դաշ սանիյեէ գատար, խընճախընճ տօլու օլան
տէհիզին ալթընտա թարիֆ օլունմաղ պիր գարդաշալըզ
վուգուա կէլտի:

Կրիզօլ, ալտըղը իքի սիլլէնին շիտտէթինտէն նաշի
քէնտինտէն չըգարագ, վէ պու սիլլէլէրին պէտէլինի էվ-
վէլճէ ալմըշ օլտուղունու խաթըրլամսեարագ, Մ. աը Սան-
Բէմօնուն իւզէրինէ հիւճում իտիպ, անընլա պօղաղ պօղա-
ղա տէօեիւշմէք իսթէմէքտէ իտի:

Մ. աը Կրուտ-Տիէօ վէ ԺօրԺ ԹրէԺան, կիւճպէլա ի-
լէ մէրգումու զապթ իտէպիլտիլէր:

Կրիզոլ. - (Հիտաէթինի թէսկին իտէմէերէք.) Ա՛հ, դանընը իչէճէերիմ, էվվէթ, պիւթիւն գանընը իչէճէերիմ:

Անտրէ. - Հէր նէ վագըթ իսթէր իսէնիզ, տուէլլօնա հազըրըմ. վագաա հայլազ վէ քիւհանինին պիրի օլտու-ղունուզ, բէվիչինիզտէն անլաշըլընօր իսէ տէ, պու ճիւմէ իլէ, տիւէլլօնա տաւլէթինիզէ իճապէթ իտէրէք, սիզէ իլ-թիֆաթ իթմիշ օլաճաղըմ: Իշթէ, գարթըմ... .

Կրիզոլ. - Իշթէ, պէնիմ տէ գարթըմ. եարըն սէնի էօլտիւրէճէերիմ:

Անտրէ. - Սիզին պիւլէճէք իշինիզ տիր. ֆագաթ բէճա իտէրիմ, պէնիմլէ սէն տիւէրէք կէօրիւշմէերն, չիւնքի պու մուամէլէնիզ կիւճիւմէ կիթմէքտէ տիր:

Պու արա, թէաթրօտա էմրի ինզիպաթըն մուհաֆաղա-սընա մէմուր օլսն զապթիւնէլէր կէլէրէք, Սան-Բէմօ իլէ Կրիզօլու տէրտէսթ իթմէքիկէ հաղըրլանտըգլարընտա, թապիաթիլլէ իքի թարաֆ տալի քէսպի սիւքիւնէթ իթ-տի, վէ այնի վագըթտա, վիգօնթ տը Կրանլիէօ արաեա կիրիպ, զապթիւնէլէրին զապթիւնի չաղըրտը, վէ քէնտի-սինի թանըթտըգտան սօնրա, Մ. տը Սան-Բէմօնա քէֆիլ օլտուղունու, վէ տիկէր չախս իսէ, իրթիքեապ իթտիկի հագարէթին ճէզասընա միւքէմմէլէն չարըրլմըշ օլտուղուն-տան, անը մէրքէզէ կէօթիւրմէքիք տէ հագգսըզլըզ օլա-ճաղընը սէօյլէտի:

Վիգօնթուռն սըֆաթը ալիւէսի մալիւմ՝ իտուկինտէն, զապիթ՝ թէվաղու, վէ մաեէթինտէքի զապթիւնէլէրէ տէ, իքի խասսի սէրպէսթ պըրազմալարընը իթթար իթտի:

Մ. տը Կրանլիէօ, Անտրէեէ եագլաշըպ, էլինի թուլթ-տու, վէ քէլամա պիլ իպթիտար,

— Միւսիւ մարքի, սիզին, պու ատէմէ իքի սիլլէ աշգ իթմէնիզէ զիւստէսիլլէ էսէֆ իթտիմ, չիւնքի պէն, ա-լէյհիմտէ իթտիկի հագարէթին ինթիգամընը, սիլահլա տէյիլ, իլլա թահգիլլէ պիզզաթ ալմադ իսթէրիտիմ: - Շու

գատար քի, սիզ, պիր սէվգի թապիի վէ ալիճէնապանն իլէ պու մուամէլէտէ պուլունմուշ օլտուղունուզտան, թէչէք-քիւրիւմիւ թագալիմ իթմէմէքլիկիմ միւմքին տէյիլ տիր: - Հարէքէթի վագըանըզն նէթիճէյի թապիկյեհսի օլարագ պիր տուէլլօեա հէր հալտէ իհթիեաճ կէօրիւլիւեօր. - Պէնի տէ շահիտլէրինիզտէն պիրի գըլմագ իսթէ՞րմիսինիզ:

Անտրէ. - Ա՛հ, միւսիւ վիզօնթ, հագգըմտա լութ֊ֆէն իյֆա իթմէք իսթէտիկինիզ շու իլթիֆաթա զիեատէսիյլէ միւթէչէքքիւրիւմ:

Ժօրժ թրէժան. - (Պարօն տը Գրուա-Տիէճնիւն եիթմէսիյլէ էօնէ կէչէրէք.) Պէնի տէ իքլինճի շահիտ մագամընտա գապուլէ մուվաֆֆագաթ պուեուրո՞ւրմուսունուզ:

Անտրէ. - Շիւպհէսիզ. . . Լաքին խասմիմ օլան միւսիւնիւն իամի նէ՞ տիր:

Անտրէ, էլինտէ պուլունան գարթա աթֆը նազար իլէ,

— Արէքնին ճիւհո-րէեթի ժենբալարընն էմէրը ապըքը գաֆ֊նան կրիւլ. . . սէօղլէրինի օգուտու, վէ պատէհու իլամլէթէն չէօյլէ պէեան իթտի. - Հէլէ շունա պագըն, խըրաւանմըլ քէօբէքլէր կիպի սիզէ տիզգաթ իտիւօր: - Աղիզիմ ժօրժ, բէճա իտէրիմ, քէնտիսիյլէ կէօրիւլիւն, վէ շահիտլէրիյլէ իսթիշարէ իթմէքլիկինիզ իչին, նէրէտէ վէ սաաթ գա՞շտա պուլուլմագըլըզնը լագըմ օլտուղունու գարարլաշտըրըն: - Պու էհէմմիեթսիզ իչէ եարըն խիթամ վէրիլմէսինի զիեատէսիյլէ արզու իթմէքտէեիմ:

Թրէժան, կիտիպ, մատմուլագէլ Լէօգատինին տօսթունու պուլտու, վէ տէրհալ արալարընտա, իրթէսի կիւն սապահըն ալաֆրանկա սաաթ սէքիզինտէ, գարթանըն շահիտլէրինին՝ Լավալ սօգաղընտա վագը ժօրժուն բէսիմճիլիք տայիրէսինէ ազիմէթ իթմէլէրի, վէ օրստա իճապ իտէն միւքեալէմէտէն սօնրա, տուէլլօնուն իճրա օլունապիլէճէկի գարարլաշտըրըլտը:

Վիդօնթ, պուլվարտա, Ժեյմէնի արապասընա օթուրթ - տուգտան սօնրա, քէնտիտի տէ պու արապանըն եանընտա պէքլէմէքտէ իտի :

Ժօրթ կէլիպ, գարաշը մէղպուրու մէրգումա թէպլիղ իթտիկինտէ, Մ. աը Կրանլիէօ, իրթէսի կիւն, սաաթ սէքիղէ պէշ տագըղա գալարագ Ժօրթուն խանէսինէ կիթմէկի վատ իթտի, վէ պատէհու ըէսսամը մէրգում, Սան-Բէմօ իլէ Գրուա-Տիէօնիւն եանլարընա ալտէթ իլլէտի :

Թրէժան՝ Կրիզօլ իլէ վէ պատէհու Արման աը Կրանլիէօ իլէ կէօրիւշտիւկիւ սըրատա, պարօն, Անտրէէէ շէօլլէ տիմէքտէ իտի :

— Պիլլիւմիսինիզ, սէվիլիւլէ էվլատըմ, սիզ տահա բէք ճահիլսինիզ :

Անտրէ . - Նէ՞տէն :

Պարօն . - Խաթըրընըղա կէլիեօր մու, կէչէն կիւն սիղէ, եադընտա Ժեյմէնին գէվճինին օթէլինտէ պաշլըճա տօսթլարտան պիլի օլաճագսընըղ տիեօրտում :

Անտրէ . - Բէք ալէա, պու սէօղիւ շիմտի խաթըրա պըլադմագ Նէ՞տէն իճապ իտիեօր :

Պարօն . - Կէչէն կիւնքի իֆատէմ իլէ, պէն պիլ բէյղամպէրլիք իթմիշ օլտում : Իմտի, քէնտի եըլաղընըղա տուա իտին : Թէաթրօ քիթապլարը թէէլիֆինտէ էն մէշհուր միւէլլիֆ պիլէ, սահնէլէրինի պունտան տահա զիեաա տէ թէսատիւֆի օլարագ, միւքէմմէլէն թէրթիպ իտէմէղ : - Պիլ քէրլէ միւլահաղա իտին . հայլաղըն պիլի վիդօնթա հագարէթ իտէր, սիզ օրատա պուլունուրոունուղ, վէ վիդօնթուն տավասընը իլթիղամ իտիպ, խասմինի տուէլլօեա տավէթ իտէճէք հօլտա պիլ հարէքէթտէ պուլունուրոունուղ . . . վիդօնթ իլլին տուէլլօ իթմէկի կէօղէ ալըրսընըղ : Իմտի, էկէրչի սիզ պու տուէլլօտա զալիպ կէլիլսէնիզ, աանըն է՞ն իլի տօսթու, վէ եաբալանտըղընըղտա տա, անըն օղլու օլաճագսընըղ : - Էյ պունա Նէ՞ տէրսինիզ :

Անտրէ . - (Թէպէտսսիւմէ .) Իկէրչի , սիզին տիւշիւնմէ-
տիկինիդ իւշիւննիւ պիր իհթիմալ օլմասա , հագգընըզ վար
տըր , տէր խիւմ :

Պարօն . - Օ իհթիմալ հա՞նկըսը տըր :

Անտրէ . - Շու տուրքի , պէն նէ՛ զալիպ վէ նէ՛ մէճ-
րուհ օլմասըպ , պիր դուրշունտան , եախօտ պիր դըլըճ
տարպէսինտէն թէրքի հախաթ խտէպիլիրիւմ :

Մ. տը Գրուա-Տիէօ , ումուզլարընը չէքէրէք ,

— Միւմքին տէյիլ տիր . պէն պիր պագըշտա խասմի-
նիզին տէրէճէի իգթիտարընը անլատըմ . - Պիլմէերիւա՛ ,
ֆարզ իտէլիւմքի , խասմինիզ , դըլըճ եախօտ աթէշլի սի-
լահ իսթիմալինտէ նէ տէրէճէ մահիր տախի օլսա , պու մի-
սիլլու ատէմլէր , պէօյլէ ճիտտի պիր մէվգիտէ պուլուն-
տուզլարընտա , էլլէրինին իսթիգամէթի զայպ օլտուղու
կիպի , կէօղլէրի տէ տօղրու կէօրմէզ , - Պունտան գաթի-
նազար , պէն , պախթ ու թալէհին եարտըմընա ինանան-
լարտանըմ : Պէնճէ , հէր շէյ , սէվկիլիւ ժէրմէնինիզի սիզէ
րապթ իթմէքլիկէ միւսայիտ ուրէթտէ թէրթիպ օլունու-
եօր : - Ֆիթուհաթընըզն միւքէմմէլ օլաճաղընա , վէ եա-
զընտա պու ֆիթուհաթ իսթիհասալ խտիլտիքտէն պաշգա ,
տիւնեատա հիշ պիր շէյ , սիզին սիւրաթլը վէ էմնիյեթի
հարէքէթինիզի տուքաուլմասեա միւզթէտիր օլմաեաճաղը-
նա գավիէն ինանըրըմ , տէտի :

Անտրէ . - Օլ տէրէճէ իզնա օլմուշ օլարադ պու սէօզ-
լէրինիզի սէօյլէնօրսունուզքի , ինանմագըզըմ սայքի թա-
պիլի պուլունուեօր :

Պարօն . - Վուգուաթտան ոօնրա , պանա տահա զի-
եատէ ինանաճագսընըզ :

Անտրէ . - Յագաթ նիշին պէնիւմ շահալէրիմտէն պի-
րի օլմատընըզ :

Պարօն . - Չիւնքի պու տուէլլօտա սիզէ շահիտ օլմագ-
լըզը Մ. տը Կրանլիէօ արզու իթմիշ օլտուղունտան , պու

սրբատա էմմիղատեսիյլէ պիրլիքտէ պուլունմասը , անըն ի-
չին տահա զիեատէ մուճիպի մահզուղիյեթ օլաճաղընը
միւլահազա իթտիմ : - Սէվկիւլիւ օղլում , պու պապտէ
սէօղլումէ իթիմատ իթմէնիգի խասսէթէն րէճա իտէրիմ :

Անտրէ . - Ա՛հ , պարօն , նէ՛ գատար զէքեալէթինիզ ,
ֆէթանէթինիզ վար տըր . հէր շէյի տիւշիւնիւեօրսունուզ :

Օլ էսնատէ , ժօրժ թրէթան կէլտիկինտէն , Մ . տը
Գրուա-Տիէօ ,

— Է՛յ նէ՞ խապէր , տէյի սիւալ իթտի :

Ժօրժ . - Եարըն սապահ , սաաթ սէքիլտէ , շահիտլէր
պէնիմ խանէմտէ թօրլանաճաղլար տըր :

Պարօն . - Թէմամ , պունտան տահա էվվէլ օլամազ
իտի :

Անտրէ . - (Պարօնա .) Պէնիմլէ պէրապէր կէլնրմիսի-
նիզ :

Պարօն . - Պիր եէրէ սէօղլիւ օլտուղումսան , սիգին ի-
լէ պէրապէր կէլմէքլիկիմ միւմքին տէյիլ տիր : - Իմտի ,
սէվկիւլիւ օղլում , րահաթճա ուեուեուն վէ միւսթէրիհ օ-
լուն , սիգէ հիշ պիր ֆէնալըգ օլմահաճաղ տըր :

Պատէհու թարաֆէյնտէն թօղալաշըպ , Անտրէ , րէս-
սամըն խանէսինէ գատար մէրգումա րիֆազաթ իթտի , վէ
Գրուա-Տիէօ տէ քէնտի արապասընա օթուրուպ , Սէն-Մի-
շէլ պուլվարընտա 127 նիւմէրօլու խանէեէ աղիմէթ իյլէ-
տի , վէ օրատա , արապատան աշաղընա էնիպ , պիր չօգ
նէրտիվէն գատէմէլէրինտէն չըգտըգտան սօնրա , գաթթան
կրիզօրուն օտասը գաբուսունու չալար :

Օլ էսնատէ , գաթթանը մէրգում , Անտրէ տը Սան-
րէմօ թարաֆընտան իքի եանաղընա վուրուլմուշ օլան սիլլէ
եէրլէրինտէքի գըրմըզըլըղը տէֆ իչին , եիւզիւնիւ , սօղուգ
սու իլէ եըգամադտա իտի :

Կրիզօլ , գաբուեու աշմազ իւզրէ պու մուամէլէսինի
տուրտուրտու , վէ Մ . տը Գրուա-Տիէօեիւ կէօրտիւկիւնտէ ,

— Վա՛յ, սի՛րիսինիդ. սի՛զի կէօրտիւկիւմէ հազըզէ-
թէն մէմնուն օլտում, տէտի :

Պարօն . — Վագըթ կէչիրմէքսիզին, սիզէ պէեանը իւ-
թիֆաթ վէ թէշէքքիւրէ կէլտիմ : Բօլունուզու բէք կիւ-
ղէլ իճրա իթտինիզ :

Կրիզօլ . — (Հիտտէթլէ անաղընը եէրէ վուրարագ .)
Բօլումն մու . . . Վա՛յ, սիզ պունա բօլ իսմի՞ մի վէրիեօր-
սունուզ . . . Ֆիլվագը պու պիր դօմէտիա իտի, լաքին սի-
զէ շիմտիտէն խապէր վէրիեօրում քի, պու դօմէտիա՝ ֆա-
ճիաեա թահվիլ օլունաճագ տըր . . . Չաեըր գուշունու շիշ-
տէն կէչիրտիքլէրի կիպի, պէն տէ օ հայլագը գըլըճտան
կէչիրէճէեիմ,

Պարօն . — (Ֆիլվագը Կրիզօլու պիր տէրէճէ հիտտէթ-
լի պուլաճագընը քէշֆ իթմէքլէ պէրապէր, շու սըրատա
թէաճճիւպ ալէամէթի կէօսթէրէրէք .) Նէ՞ վար տըր, նէ՞
օլմուշ : Պիր ազ էվվէլ վուգուա կէլէն, զաթէն դարարլաշ-
տըրըմամը՞ մը իտի :

Կրիզօլ . — Օն լուի ալթունու պէտէլինտէ պիր սիլլէ
ախզ իտէճէկիմ դարարլաշտըրըմը՞ իտի : հալպու քի,
պէն, պիր սիլլէ եէրինէ, իքի սիլլէ ախզ իթտիմ . . . հէմ
նէ՞ սիլլէ . . . Եէտիկիմ սիլլէլէր՝ հէնուզ կէօղիւմիւն էօ-
նիւնտէն կիթմէեօր . . . Տօսթունուզ էյլէնմէք իսթէեօր ի-
տէ, սալխանէլէրտէ սըղըր պօղաղլամաղա կիթսէ, տահա
խանըրլը օլուր . . . Պիր ազաճըգ եիւղիւմէ պագըն . . . Էկէր-
չի եարըն եիւղիւմտէքի ալէամէթլէր, գըրմըղըտան մապի-
եէ թէպտիլ օլունուրլար իսէ, կիւղէլ պիր տէլիգանըր օլա-
ճաղըմ : Խա՛յր, խա՛յր, պու թօգաթլարըն նագտ իլէ պէ-
տէլի օլամագ : Պունուն պէտէլի եալընըզ գան օլապիլիր :

Պարօն . — Պիր ազ թէսկին օլուն :

Կրիզօլ . — Ասլա, ասլա, օ գուտուրմուշ հէրիֆին ճէ-
զասընը վիրմէտիքճէ, թէսկին օլմաեաճաղըմ :

Պարօն . — Պէնի տինլէեին :

Կրիզոլ. - Խա՛յր, տինչե՛ք մէմ:

Պարօն. - Տօթումուն, սիղէ պիր ալ զիեատէ շիտ-տէթլէ վուրմուշ օլտուղունու, վէ պիր թօղաթ եւերինէ, իքի թօղաթ աչգ իթարիկինի թասաթիգ իտէրիմ:

Կրիզոլ. - (Իսթիհա իլէ.) Վա՛յ, թասաթիգ մի իտի-եօրսունուզ:

Պարօն. - Պինապէրին իւք մուգավէլէմիլի թէպտիլ իթմէքիկիմիլ լաղըմ կէլիւ:

Կրիզոլ. - Պէն պու թէպտիլ մուամէլէսինի տէրիհտէ իտէրիմ: Հագարէթ կէօրէն պէն օլտուղումտան, հագգըմ-լա, պու տուէլլօտա գըլըճը ինթիսապ իտէրիմ, վէ օ միւ-սիւնիւն գարնընա գըլըճըն տէմիրինի ալթը բարմագ դա-տար սաբլար իսէմ, հէր շէյ սըրաւընա կիւմիլ օլուր:

Պարօն, ումուղլարընը չէքէրէք,

— Պունտան նէ՞ իսթիֆատէ իտէճէքսինիլ, տէյի սի-ւալ իթտի:

Կրիզոլ. - Ինթիգամ ալմագ մէսէրէթինէ նայիլ օլա-ճաղըմ:

Պարօն. - Պու սէօյլէտիկինիլ բէք ճիւզիւ միւքեաֆաթ տըր... Սիլ պիր ագըլլը ատէմսինիլ... Էյլէճէեի սէվէր-սինիլ... ալթունուն գըյմէթինի տէ պիլիրօրինիլ... պուն-տան պաչգա մէթրէսլէրինիլ տէ վար տըր:

Կրիզոլ. - Պէն գատընլարա աչգէ վիրմէմ:

Պարօն. - Օնա շիւպհէ իտէրիմ, շու տա վար քի, պիւ-թիւն գատընլար պիր սիեագտա օլամաղլար: - Սիլ պէն-տէն տահա իյի պիլիրսինիլ քի, պիր շիշէ Շամբանեա շա-րապը, պիր միգտար գան չըգարմագտան էվլէա տըր... Հէր նէ իսէ, իշի իսիւլասա իտէրիմ. սիլ, պիրինճի սիլլէ ի-չին, օն ատէտ լուի ալթունու ալտընըլ. իքինճիսի իչին տաթի սիղէ այնի պէտէլի իթա իտէրիմ: - Գապուլ իտի-եօրմուսունուզ:

Կրիզոլ. - Խա՛յր:

Պարօն . - Եա նէ՞ իսթէեօրսունուզ :

Կրիզօլ . - Իսթէտիկիմի սիզէ սէօյլէտիմ . շու մարքինին վիճուտինի տէլմէք իսթէրիմ . պաշգա ֆիքրիմ եօգ տուր , վէ պու ֆիքրիմտէ սէպաթ իթմէքտէերիմ :

Պարօն . - Օն պէշ լուի վիրսէմ , նէ՞ տէրսինիզ :

Կրիզօլ . - Խա՛յր :

Պարօն . - Եիկիրմի պէշ լուի . էկէր պունա տա ըէտտ ճէվապը վէրիրսէնիզ , շիմաիտէն սիզէ սէօյլէեօրում քի , պու տուէլլօ վուզու պուլմաեաճագ տրր :

Կրիզօլ . - Աճայի՛ պ , պունու նա՛սըլ մէնն իտէճէքսինիզ :

Պարօն . - Տուէլլօեու մէնն իթմէք գօլայ շէյ տիր : - Էվվէլճէ քէյֆիեէթ բօլիսէ խապէր վիրիւէրէք , տուէլլօ մահէլլինտէ պիր գաշ ժանտարմա պուլունտուրուլուր իսէ , մաթլուպ հասըլ օլուր պիթէր :

Բօլիս վէ ժանտարմա քէլիմէլէրի , գաբթան Կրիզօլուն իւզէրինտէ զարիպ պիր թէէսսիր հասըլ իթմէքլէ , մէր-գում պաշընը աշաղը էյտի , վէ պիր գաշ տագըգա գա-տար շիւպհէլի կէօրիւնտիւքտէն սօնրա , գարարընը վիրտի , վէ քէլամա աղազ պիրլէ ,

— Բէք ալէա , շու սօն պէտէլինիղի վէրին տէ , իշէ ժանտարմա գարըշտըրմաեըն , տէյի պէեան իյլէտի :

Պէօյլէճէ իշ թէսվիեէ օլունուպ , Գրուա-Տիէօ , վատ իթտիկի ագչէերի իթա իթտիքտէն սօնրա , մէրգումուննէզ-տինտէն մուֆարապաթ իթտի , վէ այնի վագըլթտա , մատ-մուզէլ Լէօգատի , գահվէխանէտէ խըտմէթ իթտիկի զէ-ման կիեինտիկի էլպիսէերի թէպտիլ պիրլէ , տօսթունուն նէզտինէ կէլմէք իւզըն եօլա չըգմըշ իտի :

Պարօն . - (Նէրտիվէնտէն աշաղըեա էնէրքէն , քէնտի քէնտիեէ .) Պուրաեա կէլմէքլիկիմ խայըրլը օլտու . . . Եօգ-սա պու պէլալը հէրիֆ՝ Անտրէերի թէլէֆ իտէճէք իտի :

Այնի վագըլթտա , Կրիզօլ տախի շէօյլէ միւլահազա իթմէքտէ իտի .

— Թէքլիֆինի գապուլ իթտիկիմ խտերըլը օլտու . պէն եինէ անը թէլէֆ իտերիմ, վէ սօնրա տա , գաստի իթմէ-տիմ, տերիմ :

Արման տը Կրանլիէօ , արապասընա օթուրտուղունտա, ժէրմէնի , միւէստիր պիր հալտէ պուլտու :

Ժէրմէն . - Ա՛հ , տօսթում , պու նէ՞ տէհչէթլի մէն-զարէ կէչիրտիք :

Վիգօնթ . - Էվվէթ , վէ պու մէնզարէտէ սիզին հա-զըր պուլունմանըզա էսէֆ իտերիմ :

Ժէրմէն . - Էյ չիմտի նէ՞ օլաճագ տըր : - Եարըն Մ . տը Սան-Րէմօ , օ մէքրուհ քիմսէ իլէ տուէլլօ խտէճէք մի տիր :

Վիգօնթ . - Էսէֆ իտերիմ քի , օ տուէլլօեու մէնն ի-տէճէք հիչ պիր չարէ կէօրէմէեօրում :

Ժէրմէն . - Ֆագաթ , պու բէք տէհչէթլի շէյ տիր . տիւչիւնիւն պիր քերրէ քի , էկէր Մ . տը Սան-Րէմօ էօլիւր իսէ . . .

Վիգօնթ . - Ֆիլվադը էկէր պէօյլէ պիր ֆէլաքէթ վէ մուսիպէթ վուգու պուլուր իսէ , պէնիմ իչին ասլա թէ-սէլլի գապուլ իթմէզ պիր հալ օլաճագ տըր , չիւնքի նիհա-եէթ պու ճէսուր տէլիգանլը , պէնիմ իչին քէնտի էօմրիւ-նիւ թէհլիքէեէ իլգա իթմիչ օլաճագ տըր :

Ժէրմէն սիւքիւթ իթտի, վէ արապա՝ օթէլին գարու-սունտ կէլէնէ գատար պիր սէօզ պիլէ սէօյլէմէտի :

Մէզպուրէ , օլ էսնատէ Անտրէեի տիւչիւնիւեօրտու , օ Անտրէեի քի , տահա իքի սաաթ էվվէլ , ֆիթուրսուզճա պիր հալ իլէ թէպէսսիւմ իթտիկի հալտէ , չիմտի , պիր իհթիեարըն տավասընըն գահրաման միւտաֆիի պուլունու-եօրտու : Ժէրմէնին ֆիքրինտէ , պու միւլահազա կիթտիք-ճէ պիւեիւմէքտէ իտի :

Ա՛հ , սահիհէն պարօն ֆիլիք տը Գրուա-Տիէօ , մահիր պիր քիմսէ օլտուղունու իսպաթ իթտի :

43

Իրթէսի սապահ, սաաթ սէքիզէ չէնտ տագըղա գալարագ, Արման տը Կրանլիէօ՝ Ժօրթ Թրէթանրն խանէսինէ կէլտի : Սաաթ սէքիզտէ, գաթթան Կրիզօլուն շահիտլէրի տէ, Ժօրթուն խանէսինէ կէլտիլէր :

Պու շահիտլէրտէն պիրի, Թէաթթօտան չըզըլտըղը զէման գաթթանը մէրզումուն գօլթուղունա կիրմիշ օլան տաղ գաֆալը, քէօր կէօղլիւ վէ բալապընըզլը ատէմ իտի :

Րէֆիգի իսէ, գըսսա պօյլու, զայիֆ, գըվըրճըզ սաշլը պիր քիմնէ օլուպ, էլինտէ Թիրօլլուլալա մախսուս պիր շարգա Թութմագտա իտի : Սագալը ուղուն վէ սըզ օլուպ, ալարօպէսթիէր եէլէկինին եաղլը քէնարլարընը կիզլէմէքտէ իտի : Աեագ գապլարը տա, ճիզմէ օլուպ, բանթալօնունուն իւղէրլնտէն կիեինմիշ իտի :

Հասըլը Կրիզօլուն շահիտլէրի, օլ գատար պէտ չէհրէլի քիմնէլէր իտիլէր քի, վիգօնթ վէ Թրէթան, Էնտիշէլի պիր հալ իլէ պիրի պիրինէ աթֆը նազար իթտիլէր :

Չանն իտէրսին քի, Անտրէսին շահիտլէրի օլան պու զաթլար, նամուսլու պիր ճէնթըլմէնին, պու եօլտա չինկեանէլէրի քէնտիսինէ շահիտ իթթիսագ իթմիշ օլան պիր խասիմ իլէ տուէլլօեա կիրիշէրէք, հաեաթընը Թէհլիքէեէ գօյմասընտան աօլաեը էսէֆ իթմէքտէ իտիլէր :

Պագաթ պունա գարչը նէ չարէ օլապիլիր իտի :

Սան-Րէմօ, տօղրուտան տօղրուեա Թահրիք օլունմագսըզըն Կրիզօլա վուրմուշ իտի : Պինաէն ալէյհ անըն շահիտլէրի, մէրզումու, մէզքիւր հարէքէթի շէտիտէսինին նէթիճէլէրլնտէն գուրթարամագ իտիլէր, վէ պու խուսուս Թէճրիւպէ տէ իթմէտիլէր :

Շահիտներին միւքեալէմէսի, պիր գաչ տագըգա տէ-
վամ իթտի:

Գարթան Կրիզօլ, հագարէթ կէօրմիւշ օլան քէնտիսի
խտուկի ճիհէթլէ, տուէլլօտա իսթիմալ օլունանագ սիլա-
հըն ինթիխապը հագգը քէնտիսինէ աեիտ իտուկինտէն,
չահիտների, մէրգումուն, գըլըճը ինթիխապ իթտիկինի պէ-
եան իյլէտիլէր:

Տուէլլօնուն, իքի սաաթ սօնրա, եանի թամ սաաթ
օնտա վէ Վէնսան օրմանընտա իճրասը գարարլաշտըրըլտը,
վէ օրմանըն պիր մահէլլի պու խուսուսա թայեին իտիլտի:

Գարթանըն շահիտների, շիւպհէսիզ քէնտիլէրին աա-
քէրիտէն օլտուգլարընը ինանտըրմագ ֆիքրիլլէ, գայտէյի
աաքէրիեէճէ սէլամլարընը վէրիպ, օրատան չէքիլտիլէր:
Պունլարըն կիթմէսինտէն սօնրա, գարու գարանընճա, վի-
գօնթ, ժօրթա խիթապ իաէրէք,

— Նէ՛ մէքրուհ առէմլէր, իտի:

Ժօրթ. — Նէ՛ մէքրուհ վէ պահաղը տուէլլօ: Էմմի-
ղատէ, սիզ պու Կրիզօլու թանըեօրմուսունուզ:

Վիգօնթ. — Ասլա թանըմամ. միւտտէթի էօրիւմտէ
իւք տէֆա օլարագ քէնտիսինի կէօրտիւմ:

Ժօրթ. — Ֆագաթ օ սիզի նա՞ղլ թանըեօր:

Վիգօնթ. — Պիլմէմ:

Ժօրթ. — Սիզէ պու եօլտա հագարէթ իթմէսինէ նէ՞
սէպէլէրի վար տըր:

Վիգօնթ. — Օ սէպէպլէրի պէնտէ տիւշիւնիւեօրում,
լաքին անլաեամաեօրում: Շիւպհէսիզ պու մատտէ պիր սը-
նըֆճա ատավէթտէն իպարէթ օլմալը տըր: Շու տա վար քի,
զուհուրա կէլէն հագարէթ, պէնի բէք տէ միւթէէսսիր
գըլմանաճաղընտան, Մ. տը Սան-Ռէմօնուն պու հագարէ-
թէ տաեանամաեարագ միւթէճաօըրընը թէէտիպ իթմէ-
սի, մահղա քէնտիսին տէլիգանլըլընտան, վէ համիյեէ
թինտէն նէշէթ իթմիշ տիր:

ԺօրԺ . - Պունունլա պերապէր , Սան-Րէմօ՝ հագգլը պիր տավաեը իլթիզամ իթմիշ տիր , վէ հիշ շիւպհէ եօդ տուը քի , պու տուէլլօտան զալիպ չըգաճագ տըր :

Վիգօնթ . - Ինչայլա՛հ :

ԺօրԺ . - Էմմիզատէ , գարարըմըղը կիտիպ քէնտիսինէ խապէր վիրմէքլիկիմէ միւսաատէ իտէ՛րմիսինիզ :

Վիգօնթ . - Պէն տէ սիզէ բիֆագաթ իթմէք իսթէրիմ : - Ճէրրահըմ , աշաղըտա պէքէմէքտէ օլան լանտօ արապամտա տըր , վէ պէլքի իղթիզա իտէճէկի միւլահագասըյլա , պիրիլքտէ պիր գաշ գըլըճ իլէ պիր գուլթու թապանճա ալմըշըմ տըր :

Պէօյլէճէ վիգօնթ վէ թրէԺան , Գրուա-Տիէօ իլէ Անտրէնին պուլունտուգլարը մահէլլէ ազիմէթ իթտիլէր :

Արման տը Կրանիէօ , եալընըղ պիր սէվգի թապիի իլէ վէ մուայեէն սէպէպլէրի օլմանարագ պարօնտան խօշլանմատըղընտան , անըն սէլամինրյա սօղուգ պիր մուամէլէ իլէ ճէվապ վիրտի : Հալպու քի Անտրէ իլէ քէմալը մէմուռնիյիէթլէ թօգալաշտը :

Անտրէ . - Միւսիւ վիգօնթ , տուէլլօմուգ սաաթ գա՞շտա վուգու պուլաճագ տըր :

Վիգօնթ . - Սաաթ օնտա , վէ Վէնսան օրմանընտա : Շիմտի , պիզ սիզի ալմանա կէլտիք :

Անտրէ . - Էօյլէ իսէ , գուբէ արապամը հագըրլաթտըրաեըմ :

Վիգօնթ . - Էվվէթ , լաքին արապանըղ արգամըզտան կէլսին . սիզ պէնիմ արապամա օթուրաճագսընըզ :

Պէեան իթտիկիմիզ վագըալար , սէնէնին է՛ն ֆէնա այլարընտան պիրի օլան փետրվար աեընտա զուհուրա կէլմէքտէ օլուպ , օ կիւնքի հալա գատաղ սօղուգ վէ ֆէնա պիր հալա թէխայեիւլ իթմէք միւշքիւլ իտի : Գըշ մէվսիմինտէ տէ , չօգ աէֆա բարլագ վէ կիւղէլ կիւնլէր օլուր , լաքին օ կիւնիւ , հալա հէմ սօղուգ , հէմտէ գարանլըզ իտի :

Դար իւէ գաբլը օլան գաթը պուլուլթլար սէպէպլիլէ , քիւրրէյի արղ գարանլըգ իչինտէ , վէ պինապէրին Բարիս շէհրի , նէվիմա տիւման իւէ գաբլը պուլունմագտա իտի :

Վիգօնթուն լանտօսու վէ Անտրէնին գուբէսի , վէնսան օրմանընա մուվասըլէթլէ , մուայեէն մահէլլտէ տուրտուգլարը զէման , իրի պաշլը դար տանէլէրի տիւշմէքտէ իտի :

Մ. տը Գրուա-Տիէօ , սուէլլօտան ուղագտա պուլուլնապիլմէք իչին , Անտրէնին արապասընա օթուրմուշ իտի :

Պունլարտան էվիլէլ , Կրիզօլուն վէ շահիտլէրինին ըփաքիպ օլմուշ օլտուգլարը իքի աթլը էսկի պիր քիրա ալապասը , մահէլլի մուայեէնէ կէմիշ օլուպ , պէքլէեօրտու :

Էվիլէլէ տախի պէեան իթմիշ օլտուղումուղ իւզրէ , գաբթան Կրիզօլ կիւզէլ պիր տէլիգանլը օլուպ , պուկիւղէլլիկինի , քէնտիսի իչին վարիտաթ կէթիլրի պիր սէրմահէ մագամընտա ատա իտէր իտի իսէ տէ , մէքքիւր սէրմահէսինէ , իւք կիւնտէն պէրու խալէլ վագը օլմուշ իտի : Շէօյլէքի , եիւղիւնէ վուրուլան թօգաթլարըն գըրմըղըլըղը , մօր վէ սարը ըէնկլէրէ թահվիլ օլունմաղլէ , մէրգումուն սիւմաը , էսէֆ օլունաճագ պիր հալտէ պուլունուեօրաու : - Պունտան պաշգա , քիբրիքլէրի աէօքիւլմիւշ օլտուղունտան , թէքմիլէն գաբանմահան սաղ կէօղիւնիւն էթրաֆընտա տա , տէյիւրմի էնլի պիր սիեահլըգ հասըլ օլմուշ իտի :

Հէր նէ գատար Կրիզօլ , սուրաթընըն պիչիմսիգլիկինի կէշիրմէք իւզրէ , իճապ իտէն թէրթիպ վէ թէտալիեի իճրա իթմիշ իտի իսէտէ , մուվաֆֆապ օլամամըշ իտի :

Տուէլլօնուն մուգաստէմաթը բէք չաբուգ իճրա օլունտու :

Դաբթանըն շահիտլէրի , Մ. տը Կրանլիէօնիւն կէթիլմիշ

օլտուղու գըլըճարը գապուլ իթիչէր , վէ տուրուլաճադ մահէլլ գարարլաշտըըլըպ , խասիմէր եէրլէրինտէ տուր-տուգլարընտա , վիզօնթ , տէրքեար օլան հայտէ Գափ-էր սէօ-զիւնիւ իրատ իթտի :

Կրիզօլուն , խասմինտէն ֆաեիզ օլտուղու , իւք միւսա-տէմէտէ անլաշըլտը , Պու խուսուսու Սան-Րէմօ տէրք իթ-տիկի կիպի , շահիտլէրի տէ իզթիրապ ու էնտիչէ տույ-ղուսու իսթիլա իթտի :

Անճագ Արման տը Կրանլիէօ իլէ ԺօրԺ , Կրիզօլուն , Անտրէեի էսիրկէմէքտէ օլտուղունու զանն իլէ , պիր տէ-րէճէ միւթէրիհ օլտուլար : Պունլարըն պագըչընտան շու ֆիքիր չըգմագտա իտի :

— Պէսպէլլի պու ատէմ , գալպինտէ պիր բարչաճըգ տահա համիյեթ տույղուսու օլտուղունտան , գուլվէթինի սուի իսթիմալ իթմէք իսթէմէեօր , վէ ճինաեթ մէրթէ-պէսինէ կէլէճէք պիր ֆիթուհաթը միւքէմմէլ գըլմագ-տան իճթինապ իլլէեօր :

Ֆիւվագը Կրիզօլ , եալընըզ պիր կէօթէրիչտէն իպա-րէթ օլմագ իւզրէ , շու տուէլլօ մուամէլէսինէ տէվամ ի-տիեօրտու իսէտէ , գունունլա պերապեր հիսապը պիր թարզտա վէ ղաեթ խաֆիֆլիքլէ սիլահընը գուլլանմագ-տա իտի :

Մէրգումուն սուրաթընտաքի թէրսլիկի թէարիճէն զա-յիլ օլմագտա օլուպ , հիտտէթի իսթիհլաեա թահվիլ օ-լունմագտա , վէ սիեահ պըեըզարըյլա բարլագ տիչլէրի-նի կէօթէրէրէք , թէպէսսիւմ իթմէքտէ իտի : Հալ պու-քի , Անտրէ , տուէլլօնուն իպթիտասընտա սաքին պիր հալ-տէ զանն օլունմագտա իքէն , խասմինին իսթիհլաքեարի թասվիրինի կէօրտիւքճէ , սօլուգ գանլըլըղընը ղայպ իլլէ-մէքտէ իտի :

Մէրգում , այնի վագըթտա հէմ եօրկունլուգ , հէմ տէ սապըրսըզըզ հիսս իտիեօրտու :

Պիրտէն պիրէ Կրիզօլ, շէօյլէ սէօյլէտի .

— Եյ տէլիգանլը միւսիւ, դալիպա շունա պունա սիւլէ աշգ իթմէքտէ էլլէրինիզ գուվլէթլի իսէտէ, տուէլլօնա կէլինճէ, կէվչէմէքտէ տիր . . . Մատէմքի սիլահ իսթիմալինտէ մէհարէթինիզ եօգ իսէ, պարի քէնտինիզի գուլլանմաեը էօյրէնին . . . Պիլիւմիսինիզ քի, օթուզ տագըգատան պէրու պէլքի սիզի ալթը տէֆա էօլտիւրէպիլիւր իտիմ, էկէր միւրատ իթսէ իտիմ . . .

Անտրէ . - Միւսիւ, պու կիպի իսթիհլալարը պէրթարաֆ իտին տէ, էլինիզտէն կէլէնի եարըն :

Կրիզօլ . - Աճէլէ իտէճէք սէպէպիմիզ եօգ տուր . . . հէնուզ վագթըմըզ վար տըր . զաթէն հավա տա սօղուգ օլտուղունտան, շիմտիլիք քէնտիմի պու սուրէթլէ ըսընտըրըեօրում :

Անտրէ . - (Հիտտէթի արթարագ, քէնտի քէնտիեէ .) Ահ, էկէրչի շու հայլագա լաեըգլը պիր տէրս վիրէպիլսէ իտիմ . . .

Պէօյլէճէ Անտրէ, զայրէթինի արթըրարագ, գըլըճընը, խասմինին կէօքսիւնէ սաըլամաղա չալըչմագտա իտի, վէ նիհաեէթ, գօլունուն պիր թարաֆընա մէյեուսանէ պիր տարպէ էնտիրմէկէ մուվաֆֆագ օլտու :

Կրիզօլ, պիրտէն պիրէ քէնտինտէն չըգարագ ,

— Մասխարալըզ վագթը կէչտի . տիգգաթ իտին տէլիգանլը, վէ իլէրուտէ իտէճէկինիզ տուէլլօտա, սիզէ վիրէճէկիմ տէրսի խաթըրլաեըն, տէյի պեեան իյլէտի :

Պու սուրէթլէ Կրիզօլ, պիր համլատա գըլըճընը, Անտրէնին կէօքսիւնիւն սաղ թարաֆընտան սաբլաեըպ, ումուղունուն ալթընտա, տիկէր թարաֆտան տիշարը չըգարատը, վէ Անտրէ, քէնտի քէնտիեէ, « Ժէ'րմէն, ուղրունուզա էօմիլումիլ ֆէտա իտիեօրում » տիեէրէք, գարըն իւզէրինէ տիւչէճէք իքէն, վիգօնթ իլէ Ժօրթ եէթիչիպ թուլթատուլար, վէ գարթան, գանլը գըլըճըլա սէլամընը վիրիպ ,

— Միւսիւլէր, նամուսըս պիր ատէմ կիպի հարէքէթ իթմիշ օլտուղումս էլպէթթէ շահատէթ իտէճէքսինիզ, տէտի, վէ քիմսէ քէնտիսինէ ճէվապ վիրմէտիկինտէն, Կրի-ղօլ, շահիտէրինէ խիթապէն, « կիտէլիմ » տիէէրէք, բալ-թօսույլա շարգասընը կիեինտի, վէ իւշիւ պիրիքտէ, քէնտիէրինէ պէքէեէն արապաեա տօղրու կիթաիէր :

Մ. տը Կրուա-ճիէօ, Սնտրէ տը Սան-Րէմօնուն արա-պասընտա օթուրմուշ օլուպ, պիր աղ արգատա պուլուն-տուղունտան, թապիաթիյէ վուգուի հալի լտեղդըյլա թէճհիզ իտէմէմիշ իտի :

Շու գատար քի, ուղուն պիր միւտարէպէտէն սօնրա, Սնտրէնին եէրէ տիւշտիւկիւնիւ կէօրմիւշ, վէ պու տիւ-շիւշտէն, անրն աղըր սուրէթտէ եարալանմիշ օլտուղունու տէրք իտէրէք, տիւշարը տէհէթ վէ իզթիրապ օլմաեա պաշլամըշ իտի, չիւնքի Սան-Րէմօնուն վէֆաթը, անրն իւ-ղէրինտէ եաբըլմիշ օլան պիր չօգ բլանլարը պօղանաղըն-տան, պարօնուն մէրգումուն եաշամասընա իհթիեաճը շէ-տիտի պուլունմագտա իտի :

Իմտի, Կրիղօլ վէ շահիտէրի, քէնտի եանընա կէլտիք-լէրինտէ, պարօն, պիր գաշ ատըմ գատար իլէրէեիպ, Կը-րիղօլա խիթապէն, տուէլլօնուն նէթիճէսինի սօրտուղուն-տա, գաթթան,

— Սիզ պանա պիր դըլըճ տարպէսինին պէտէլինի վիր-միշ իտինիզ, պէն տէ վատըմը իճրա իթտիմ. չիմտի սիզէ հիշ պիր շէյ պօրճլու տէյլիմ. իմտի Սլլահա ըամարլա-տըգ, տէտի :

Պարօն. - Ֆադաթ օ տէլիգանլըեը սագընհաղընըզը վատ իթմիշ իտինիզ. վատընըզը թութտունոլզ մու :

Կրիղօլ. - Էվվէթ, վատըմը թութտում, չիւնքի օն սա-նիեէտէ գըլըճըմը քէնտիսինէ սաբլաեապիլիրքէն, տուէլ-լօմուզ օն տադըգա տէվլամ իթտի :

Պարօն. - Նիշլին եէրէ տիւշտիւ :

Կրիզոլ. - Ձեռքի պէնիմ՝ միւրատրմա գարշը օլարագ ,
քէնտի քէնտիսինի գըլըճըմա սաբլասը :

Պարօն . - Ճէրիհասը ճուսաթարալը՝ մը , թէհլիքէլի՞ մի
տիր :

Կրիզոլ. - Պիլմէմ , օրասը պանա տեխիլ տիր : Պէն
պու իշտէ էլլէրիսի երգաներալ չըգանօրում : Պէօյլէ սըրու-
լարտա , ինսան քէնտի քէնտիսինէ հաքիմ օլապիլի՞ր մի :

Պարօն . - Փա՛րթան , սիզ պէնի պանաղը սուրէթտէ
ալտաթտընը :

Կրիզոլ , աեաղընը եէրէ վուրուպ , թէհտիտալէր պիր
հալ իլէ ,

— Պիլիեօրմնսունուղ . նիհանէթ պէնի հիտտէթլէն-
տիրիեօրոունուղ : - Եօգսա քէնտի հիսապընըղա օլարագ-
տուէլլօ իթմէք ֆիքրինտէ՞ մի պուլունուեօրսունուղ : Էկէրչի
մէրամընը պու իսէ , շահիտլէրինիլի կէօնտէրին , իճապը-
նա պագալըմ : - Համա օլտուն , իգամէթ իթտիկիմ մահէլլի
պիլիսինիլ . . . անճագ շիմտիլիք պէնի բահաթ պըրագըն
. . . կիճէնիլ խայր օլտուն :

Պատէհու Կրիզոլ , իբի բէֆիգիլլէ պէրապէր մաղրու-
րանէ պիր հալ իլէ արտապաւընա բաքիպ օլտու , վէ պարօն ,
վագըթ զայպ իթմէքսիլին , տուէլլօ մահէլլինէ կիթտի :

Մէրգում , մահէլլի մէղքիւրէ մուվասըլէթինտէ , Ան-
տրէ , զայագըլ , լէհճէսի սօլուգ , վէ կէօյլէրի դաբալը օ-
լապ , կիւճ հալ իլէ նէֆէս ալըպ վիրէպիլմէքտէ իտի : Հէր
պիր նէֆէս ալըպ վիրմէսինտէ , տօտագլարընտա դանլը
պիր քէօրիւք հասըլ օլմագտա , վէ ճէրրահ իսէ , չամուրուն
իչինտէ տիզ չէօքթիւշ օլան վէ Անտրէնին ճիսմինի թուլթ-
մագտա պուլունան իհթիեարա ,

— Միւսիւ վիդօնթ , զանն իտէրիմ քի , պու պիշարէ
տէլիգանընըն եաշամասընա իւմիտ գալմամըշ տըր , տիմէք-
տէ իտի :

Վիդօնթ . - Ա՛հ , պու զէվալընըն՝ պէնիմ իչին էօմ

րիւնիւ ֆէտա իթտիկինի տիւշիւնտիւքճէ , աղլլումա զիեան
կէլիեօր . պու հալ՝ պէնի ապլա թէսէլլի իթմէեէճէք տիւր ,
տէտի :

44

Հէր.քէս պիլլիւքի , թէաթրօլարն չըդըշը զէմանլա-
րնտա , խալդ տիշարտա պէքլէնիպ , պգըշլամագլլըշա շա-
եէսթէ օլան օեուճուեու ալգըշլար , վէ ֆէնա սիլը բօլ
իճրա իթմիշ օլանլարը տալիս փուսէզէ խտէր :

Պագըլլար տա տիկէր մագսէտլէ , եանի պէշինճի սը-
նըֆտան պուլունան օեուճու գըզլարընը դժլլամագ , վէ
պունլարը թալթիֆ , եա գօլթուգլարընը թագտիմ իյլէ-
մէք , վէ եախօտ սոսաթլա թուլթուլան արապալարա օ-
թուրթմագ իւզըրէ թէաթրօ գալուլարընտա տուրուրլար :

Շէօլլէքի , գըշըն , եարը կիճէ սուլարընտա , Բարխա-
տէ , մէսէլա Մօնմարթր պուլվարընտա քեային պիլը թէա-
թրօնուն բիշկեանհընա կիտիլէճէք օլա , պիլը թագըմ զէվ-
զէքլէրին բալթօլարընըն պօղազը գուլագլարընա գատար
չէվրիլիշ , շարգալարը կէօլլէրինէ գատար էնտիլիլիշ , վէ
էլլէրինի ճէսլլէրինէ սօղմուշ վէ սիկարալարընը ազըզլա-
րընտա թուլթուրմուշ օլարագ , կէօլլէրինի տիք տիք տէօրթ
թագաֆա աթֆ իլէ , էնինէ պօեունա կէզլիտիլլէրի կէօ-
րիլիւր :

Պու սուրէթլէ , Ասրաղի նամ լուպիեաթըն իլք տէֆա
իճրա օլունմասընտան սօնրա , եանի եարը կիճէ սուլարըն-
տա , սէքիզ օն քիշի , պուլվար Սէն-Մարթէնտէ , թէաթրօ

օեռննճուլարննն տիշարը չըգմալարննը գօլլամագտա ի-
տիլէր :

Պիւեիւք պիր շալա սարըլմըշ, վէ պաշննը մալի ֆա-
նէլա իլէ էօրթմիւշ օլան կէնճ պիր գըզ, արգասընտան
թագըրիպա ալթմըշ եաշընտա, ուզուն պօյլու վէ զայիֆ պիր
գատըն կէլտիկի հալտէ, թէաթրօ օեռննճուլարննն տա-
յիրէսի գաբուսունտա կէօրիւնտիւ : Մէրգումէ գատընն
էլինտէ քիւչիւք պիր բաքէթ պուլունմագտա իտի :

Պու իքի գատընլար, շու եօլտա կէօրիւշմէքտէ իտի-
լէր :

Իհթիեար գատըն. - Նէ՛ ֆէնա հալա :

Գըզ. - Էվլէթ, թէյլէ, զանն իտէրիմ քի գար եա-
ղաճագ տրը : Խմտի չաբուգ խանէմիղէ ավտէթ իտէլիմ :

Պու կէնճ գըզ, Յինա Պլիւէ իտի :

Մէրգումէլէր, օթուզ պէշ գըրգ ատըմ գատար
գաթը մէսաֆէ իթմիշլէր իքէն, թէաթրօ ճիլարլարնտա
պէքլէեէն էշիսաստան իւչիւ, պունլարնն արգասընտան
կիթմէկէ պաշլատըլար :

Պու ատէմլէրին պիրի՝ Օգթալ Կավար, տիկէրի՝ մալի
կէօղլիւքլիւ ատէմ, վէ իւչիւնճիւսիւ՝ Վան Սըթօֆուն խըզ-
մէթքեարը իտի :

Պու իւշքիմնէ տէ, այնի թարաֆա վէ իհթիմալ քի,
այնի քիմնէնին արգասընտան կիթմէքտէ օլտուգլարննը հիսս
իլէ, Էվլէշ էմիրտէ թէաճճիւպ, վէ սօնրա շիւպհէ իլէ պի-
րիպիրինէ պագըշտըլար, վէ կիւեա իշի պէլլի իթմէմէք
իւզըէ, պիրէր եօլ տիւչիւնտիւլէր :

Շէօյլէքի, մալի կէօղլիւքլիւ ատէմ, ֆիթուրսուղճա
պիր հալ տէ կէօրիւնէրէք, ատըմլարննը աղըրլաթտը :

Օգթալ Կավար, սիկարա եագմագ իւզըէ պիրտէն
պիրէ տուրտու :

Պիլաքիս խըզմէթքեար, ատըմլարննը չաբուգլաթըպ,
իքի գատընլարնն իլէրիսինէ կէշտի :

Տինա Պիւէ վէ Թէյզէսի, օ ճիւղարարտա վագը Լան-
գըրի նամ սօգաղա կիրտիքլէրինտէ, կէօղլիւքլիւ շախս՝
պունլարտան երկիրմի ատըմ, վէ Օգթավ կէօղլիւքլիւ ատէմ-
տէն քէզալիք օն ատըմ ուղագտա պունլունմագտա իտիլէր :

Կիճէնին սուսլուղու վէ սօգաղըն եալընըզլըղը, պուն-
լարըն ատըմլարը սէտասընա դապա պիր հալ քէսսլ իթ-
տիրմէքտէ իտի :

Կէնճ գըղ, Էքի իւչ տէֆա արգասընա տէօնիւպ,

— Թէյզէ, Ղալիպա արգամըղտան ատէմ կէլիեօր,
տէտի :

Գատըն. — Վէլէվ էօյլէ օլսա, պիղէ նէ եաբապիլիր-
լէր. խըրաըղլարը Թահրիք իտէպիլէճէք դատար իւղէրի-
միղտէ պիր շէյիմիղ եօգ տուր : — Գը'ղըմ, զանն իտէրիմ
քի գօրգուեօրտուն :

Գըղ. — Էվվէթ, Թէյզէ, պիր ազ, հաթթա զիեատէ-
սիլլէ գօրգուեօրում... Իչթէ, պիր զապթիեէ կէլիեօր,
չաղըրաեըմմը :

Գատըն. — Ահմագլըղ լաղըմ տէյիլ տիր. չաղըրըպ
տա նէ եաբաճագսըն : Ձանն իտէրսին քի Բարիստէ դա-
տընլարըն արգասընտան կիթմէքլիք մէմնօւ մու տուր...
վագթիլլէ պէնիմտէ արգամտան կէլէնլէր օլմուչ տուր : —
Գատընլարըն, քէնտի արգալարընտան պիր Թագըմ էր-
քէքլէրի ճէլպ իթմէլէրի, քէնտիլէրի իչին Թէֆախիւր ի-
տէճէք պիր սէպէպ տիր : — Շու տա վարքի, չիրքին դա-
տընլարա սալիք օլան պունլունմագ : — Իմտի, գը'ղըմ, պու
հալէ ալըշմագլըղըն լաղըմ տըր : — Սըգամըղ սըրա կէլէն-
լէր՝ գա՜չ քիչի տիրլէր :

Գըղ. — Էքի քիչի տիրլէր, Թէյզէ :

Գատըն. — Պիրիքտէ մի կէլիեօրլար :

Գըղ. — Խա'յր, այրը այրը :

Գատըն. — Տիմէք իւչ քիչի տիրլէր :

Գըղ. — Նէտէն :

Դատըն . - Սեազլարնտա ուղուն ճիղմէլէր օլարադէօնտէն կիտէն խըզմէթքեար տախի շիփի գօլլաեօր , վէ պունուն գօլլամասը տա , պիւեիւք պիր զաթըն հիսապընա օլմալը տըր : - Պէն էօյլէ օլտուղունու անլատըմ , վէ պիր ազտան սէն տախի անլաեաճագսըն , չիւնքի մէրգում , պիղիմ , սաղա եախօտ սօլա սաբտըղըմըզա , եախօտ տօստօղրու կիթտիկիմիզէ թէէմին օլմագտան էվվէլ , չիւպհէսիդ Մարէ սօգաղընա տէօնմէեէճէք տիր : Դըզըմ , պէնիմ կէօղիւմ , Սմէրիդալըլարըն կէօղիւ կիպի քէսկին տիր :

Մէզպուրէ , պու խուսուստա եանըլմաեօրաու , վէ վուգումաթ , քէշիինի թաստիդ իթտի :

Նիհաեէթ թէյզէ վէ եէկէն , Մարէ-Սէն-Մարթէն սօգաղընտա ուղուն վէ պիչիմիդ պիր խանէնին գաբուսունա վասըլ օլուպ , բէք չօդ քէրրէ շանը չէքմէլէրինտէն սօնրա , չիւբհէսիդ ուեումուչ օլան գաբուճու գաբուեու աչտը :

Մէրգումէլէրին արդասընտան գաբու գաբանընճա , կէօղիւքիւ շախս , ֆիթուրսուզճա հալլիլէ եօլունա տէվամ , ֆապաթ կէչէրքէն էվին նիւմէրօսունա տիգգաթ իթտի , վէ պու նիւմէրօեու խաթըրնտա սագլատը :

Օգթալ տախի , այնի մուամէլէեի իճրա իթտի , վէ պօշ պիր արապանըն օրատան միրուր իթմէքտէ օլտուղունու պիլմիւչահէտէ , արապաճընը չաղըրտը , վէ պու արապաեա ըաքիպէն , քէնտիսինի Դօմարթէն սօգաղընա կէօթիւրմէսինի էմր իյլէտի :

Բէք չօդ հաֆթալարտան պէրու , իւք տէֆա օլարադ , Օգթալ , քէնտի խանէսինտէ եաթմաղա կիթմէքտէ իտի :

Կէօղիւքիւ աաէմ , եանընտան կէչմէքտէ օլան արապաեա պադմադ իւզրէ տուրտու , վէ ուֆադ պիր տէվը իտիպ , պատէհու , խըզմէթքեար օլան շախսըն տախի տէօնտիւկիւնէ թէէմին օլունճա , քէնտիտի ալտէթ իյլէտի , վէ զայէթ եալաչ եիւրիւտիւկիւնտէն , խըզմէթքեար , արդասընտան եէթիչտի , վէ եան պէ եան պուլունմալա-

ըննտան պիլ իսթիֆատէ , խըզմէթքեարա խիթապէն ,

— Միւսիւ , սիզէ իքի չիֆթ սէօզլում վար արը , տէտի :
Խըզմէթքեար , թահդիրամիզ պիր թարզտա պաշտան
աւաղա գատար կէօզլիւքլիւ շախսը թէճէսսիւսլէ ,

— Միւսիւ , եօլունուզա տէվամ իտին , պէն սիզի թա-
նըմանօրում , տէտի :

Կէօզլիւքլիւ շախս . - Պէն սիզի թանըօրում . սիզ Մ .
Վան Արթօֆուն խանէսի ատէմլէրինտէն տէյի լմիսինիզ :

Խըզմէթքեար . - (Իսթիհզա իլէ.) Էյ սօնրա :

Կէօզլիւքլիւ ատէմ . - Պու կիճէ սիզի պուրատա թէ-
սատիւֆ իթտիկիմէ մէմնուն օլտում , լաքին պէն սայիրլէ-
րին իշլէրինէ միւտախէլէ իթմէմ :

Խըզմէթքեար . - Էօյլէ իսէ , նի՛չին պէնի եօլումնուն
ալըգօյտունուզ :

Կէօզլիւքլիւ շախս , ճէպինտէն էվվէլա եիւզէր —
պէտէլինտէ իքի սիքքէ , վէ սօնրա պիր դարթ չըդարըպ ,

— Շու ճիւզի սիքքէ իլէ պէնիմ աշգըմա պատէնուշ
իթմէնիդի , վէ պու գարթը Էֆէնտինիզէ թէսլիմ իյլէմէ-
նիդի ըհճա իթմէթ իւզրէ , սիզի եօլունուզտան ալըգօյ-
տում , տէյի պէհան իթտի :

Խըզմէթքեար . - Դարթ քիմին տիր :

Կէօզլիւքլիւ շախս . - Թանըտըղը պիր քիմնէնին տիր :
Էֆէնտինիզ դարթը կէօրտիւկիւտէ խաթըրլաեաճագ տըր :

Խըզմէթքեար . - Տիեէճէկինիզ հէր պու գատար մը :

Կէօզլիւքլիւ շախս . - Խայր , կէօրիւեօրսունուզա , պու
թուսուստա սիզին իշին թէհլիքէ եօգ տուր : Հաթթա շու-
նու տախի իլավէթէն պէհան իտէպիլիրիմ քի , պու խըզ-
մէթի իլֆա իթտիկինիզտէ , պաշգաճա սիզէ պիր միւքեա-
ֆաթ տախի վիրիլէճէք տիր :

Խըզմէթքեար . - Բէք ալէա վէրին , ադղունուզու իճ-
րա իտէպիլիրիմ :

Կէօզլիւքլիւ շախս . - Ալըն , օն ֆրանգ իլէ սէօյլէտի-

կիմ գարթը վերիւօրում: Պու գարթ , եալընը Էֆէնտի-
նիզ իշին տիր : Սագըն մատմուլազէլ Տէժարտէն կէօրմէսին,
զիրա մուհիմ տիր :

Խըզմէթ.բեար . - Անլատրմ :

Մէրգուման շախալար պու սէօզլէրի սէօյլէեէրէք այ-
ըըլաըլար , վէ կէօզլիւքլիւ շախս , էլլէրինի օվուշտուրարագ,
օրատան իրադլանտըղընտա , խըզմէթ.բեար , պիր կազ ը-
շըղընա եազլաշարագ , մէճհուլ շախսըն վիրտիկի գարթ իւ-
զէրինէ աթֆը նաղար էյլէտի :

Պու գարթ , բարլագ վէ ղաեէթ գալըն վէ օթուզ
սէնէ էվվէլքի մօտա ուսուլինճէ , քէնարը եալտըղը մու-
գավատան խայլի պիւեիւքլիւքտէ իտի :

Պու գարթըն իւզէրի շու սուրէթտէ եաղըմըշ իտի :

ՏՈՒԼ ՄԱՏԱՄ ՏԸ ՍԷՆ-ԱՆԿՕ

ԹէջիւվիիճԱԹ ԽՈՒՍՈՒՍԻԵԷԹԻ

Էվլէնմէեէ շաեէսթէ օլան վէ պիրինճի սընըֆտան պուլու-
նան քիմնէլէրին միւքէմմէլ պիր Փիհրիսթի . - Պիր միլիօնտան
սէշ միլիօնա գատար սէրվէթլէր վէ ճիհէզլէր . - Ալազատար
օլանլարըն հէքիմլէրի վէ մուգավէլաթ մուհարրիլլէրի մարիֆէ-
թիլլէ թէտգիգ վէ թէֆթիշ իտիլիշ թահգըզաթ . - Թէէմին օ-
լունմուշ մէվգի վէ մէմուրիեթլէր . - Ֆէվգէլատէ էմնիյէթլէր .
- Եիկիրմի սէնէլիք թէճրիւպէ իլէ քէսպ իտիլիշ մուվաֆֆա-
գըյէթ :

ԻՍԹԻԳԱՄԷԹ . - ՄԷՀԱՐԷԹ . - ՍԸՐ ՍՍԳԼԱՄՍԳԼԸԳ

Միւքեալիմիլէրէ մախսուս խուսուսի սալօնլար

Ի Ք Ի Գ Ա Բ Ո Ւ

ՍՕՍԷ ՍՕԳԱՂԸ ՆՕ.

Խըզմէթ.բեար . - (Պալէատէքի ճիւմլէլլէրի օգուտուգ-
տան , վէ գարթը ճէպինէ գօյտուգտան սօնրա .) Զանն ի-

տէրիմ քի անլաեօրում, թէհլիքէսիղճէ պու դարթը միւսիւնէ վիրէպիլիրիմ. զալիպա միւսիւ պու դատընը թանըր :

Մալի կէօզլիւքլիւ շախս, պուլվարա մուվասըլէթլէ, սաղ թարաֆա սաբտը, վէ Բօրթ-Սէն-Մարթէն թէաթրօսու եագընընտա տուրտու : Մէրգում, սարըեա չալար բալթ թօսունու կիեխնմիշ օլուպ, եիկիրմի պէշ օթուղ ատըմ արասընտա էնինէ պօեունա տօլաշարագ, եարըմ սաաթ գատար պէքլէմիշ իքէն, նիհանէթ սիւրաթլը ատըմ սէսի իշիտիլտի, վէ միտալեալը պիր համնալ, սօլուեարագ կէլիպ,

— Ա՛հ, միւսիւ, պուրատամըսընը. վագաա սիզի խայլի պէքլէթտիմ իսէ տէ, գապահաթ պէնիմ տէյիլ տիր : Պանա վիրտիկինիզ եիւզ «եու նամուսլուճա գազանմագ լազըմ օլտուղու կիպի, վատ իթմիշ օլտուղունուղ տիկէր եիւզ «եու տախի գազանմագլըզըմ լազըմ իտի, տէյիլ մի, տէտի :

Կէօզլիւքլիւ շախս. — Նէ՞ եարտընըզ :

Համմալ. — Լուպիեաթըն սօնունտա կէօթէրտիկինիզ ատէմին արգասընտան կիթտիմ : Պու միւսիւ, պուլվարտա, քէնտի կիպի տիկէր միւսիւլէր իլէ սօնսուղ կէօրիւշտիւ, վէ պատէհու պիր արապահա օթուրտու, պէնտէ արգասընտա օթուրտում, շըմէնտըֆէր կիպի Սէն-Միշէլ պուլվարընտա 127 նիւմէրօլու խանէեէ գատար կիթտիք : Օրատա, մէրգում արապատան աշաղը էնտիկինտէն, քէնտի քէնտիսէ «իգամէթկեահը պուրասը օլմալը տըր » տէյի տիւշիւնտիւմ :

Կէօզլիւքլիւ շախս. — Սօնրա :

Համմալ. — Սօնրա պու միւսիւ ավտէթլէ, արապահա օթուրտու. պէն տէ եինէ արգասընա օթուրտում, վէ սիւրաթլէ, Սէն-Լազար սօգաղընտա... նիւմէրօեա գատար կիթտիք : Արապահը, « գաբուեու աշըն » տէյի պաղըրտը,

վէ արապա էվէ կիրտիկինտէ , գաբու արգատան գաբանոր
 ... Պիր աղ տահա պէքէտիմ , վէ էվին ալթ գաթընըն
 բէնչիրէլէրի արգասընտա ըշբգ հագըլտըղընը , վէ միւսիւ-
 նիւն տէ բէնչիրէ էօնիւնէ կէլտիկինի կէօրտիւմ : - Իմտի ,
 խըղմէթիմի իյֆա իթմիշ , վէ միւքհաֆաթըմը գազանմըշ
 օլտուղումտան , գօշարագ պուրաեա կէլտիմ : - Սէօյլէեին ,
 խըղմէթիմի հիւսնի իյֆա իթմիշմիեիմ :

Կէօզլիւքլիւ շախս . - Էվվէթ :

Մուախիսարէն կէօզլիւքլիւ շախս , էլինէ պիր գուրշուն
 գալէմ ալըպ , ճէպ տէֆթէրինին պիր սահիֆէսինէ , Սէն-
 Լազար սօգաղընտաքի խանէնին նիւմէրօսունու հազար , վէ
 համմալա եիւղ սու վիրտիքտէն սօնրա , էլլէրլինի եէնիտէն
 օվլըշտուրարագ , օրատան ուղագլանտը :

45

Գաբթան կրիզօլուն գըլըճըյլա Անտրէնին հարալան-
 մասընտան սօնրա , հազըր պուլունան ճէրրահըն , մէզքիւր
 տէհչէթլի ճէրիհաեը մուպիէնէ իլէ , վիգօնթ տը կրան-
 լիէօեէ ,

— Միւսիւ վիգօնթ , զանն իտէրիմ քի , պու տէլի-
 գանլընըն հաշամասընա իւմիտ գալմամըշ տըր , տէմիշ , վէ
 Ֆիլիբ տը Գրուա-Տիէօ տէ , թամ պու սէօզլէրին իրատ օ-
 լունտուղու զէման օրաեա վասըլ օլարագ , մէզքիւր շայ-
 եանը թէէսսիւֆ սէօզլէրի իշիթմիշ իտի : Իմտի , պարօն ,
 պու սըրատա քէլամա աղազ պիրլէ ,

— Միւսիւ վիգօնթ , պուրաեա կէլմէք կիպի պիր սայ-

ղըսըզըզտա պուլունտուղումտան տօլաեը ափվընըզը ըէ-
ճա իտէրիմ: Մ. տը Սան-Րէմօնուն տիւշտիւկիւնիւ կէօլ-
մէքլէ, իղթիրապ վէ էնտիշէմէ գարշը կէլէմէտիւմ, չիւնքի
քէնտիսինէ բէտէրանէ թէվէճճիւհիւմ վար տըր, տէտի:

Ժէրմէնին զէվճի, ճէվապ վիրմէքտիզին պաշընը էյտի:
Պարօն. - (Ճէրրահա խիթապէն.) Տիմէք տիր քի, ալ-
տըղը ճէրիհա մուխաթարալը տըր:

Ճէրրահ. - Էվվէթ, միւսիւ, մուխաթարալը, վէ մուհ-
լիք տիր. պու պապտէ գիեատէսիլէ գօրգուեօրում:

Պարօն. - Պու պիշարէ տէլիգանլընը գուրթարմադ ի-
չին, հիչ պիր թէշէպպիւստէ պուլունմագ գապիլ տէյլլ
մի տիր:

Ճէրրահ. - Դան ալարագ ագ ճիկէրինի թէհլիքէտէն
գուրթարմաեա չալըջմագտան զայրի չարէի սէլամէթ եօգ
տուր: Էսէֆ իտէրիմ քի, պու չարէ՝ բէք զայիֆ տիր:

Ճէրրահ, պու սէօզլէրի սէօյլէեէրէք, Անտրէնին կէօմ-
լէկի գօլունու պօյտան պօյա երըթտը, վէ գօլունու պաղ
իլէ պաղլատըգտան սօնրա, տամարընը եարմասընտա, էվ-
վէլա տամլա պէ տամլա, վէ սօնրա չիտտէթլէ գան ագ-
մաեա պաշլատը, վէ պու սուրէթլէ մէճրուհուն միւշքիւլ
հալի տէրհալ աղալտըղը կիպի, տօտաղլարընտաքի գըր-
մըզը քէօբիւք տախի քէսիլտի:

Պիշարէ, ուզուն պիր ա՛հ իթտի իսէ տէ, կէօզլէրինի
աչամատը:

Վիգօնթ տը Կրանլիէօ, Ժօրթ Թրէթան վէ պարօն՝ իչ-
պու մուամէլէյի ճէրրահիեէնին թէֆէրրուաթընա վէ նէ-
թիճէլէրինէ տիգգաթ վէ իհթիմամը մախսուս իլէ պագ-
մագտա օլուպ, մուամէլէյի մէգքիւլէ խիթամ պուլունճա,
Արման տը Կրանլիէօ,

— Էյ նէ՛ մէմուլ իտէրսինիզ, տէյի սիւալ իթտի:

Ճէրրահ. - Միւսիւ վիգօնթ, պու պապտէ մէմուլիմ
տէն գիեատէ մուվաֆֆագըյեէթ հասըլ օլտու իսէ տէ,

չու սրբատա հիշ պիր նէթիճէյի դաթիսէ իսթիհալ օլու նամատըղընտան , սիզէ թէհի իւմիտ վիրմէք իսթէմէմ :

Վիզօնթ . - Պունունլա պէրապէր , մէճրուհուն հալի , էվվէլինտէն իյի օլմալը տըր :

Ճէրրահ . - Օնա նէ՞ շիւպհէ : Եու գատար քի , պու իյիլիք տէվամ իտէպիլմէք իչին , տուրկուն դան հասըլ օլարագ , գանըն իչէրտէն ագմասընը մէնն իթմէլի տիր , - Օլ վագըթ , մուխաթարա պիւսպիւթիւն կէչմէզ իսէ տէ , պիր տէրէճէ օլտուն իւմիտ իթմէկէ սէպէպիմիզ օլապիլիր : Պու ճիւմիէ իլէ սօնրատան տահա պիր թագըմ միւշքիւլաթըն զուհուրա կէլմէսի տէ , իհթիմալտէն տիր :

Վիզօնթ . - Ֆէննի թըպպ՝ բէք չօդ շէյէ միւղթէտիր օլտուղունտան , սիզտէ օ միւշքիւլաթըն չարէսինի պուլապիլիրսինիզ :

Ճէրրահ . - Ֆէննի թըպպ հէր նէ գատար ճահա իթսէ , եինէ Սլահըն տէտիկի օլուր :

Վիզօնթ . - Մէճրուհումուղուն նագլի գապիլ մի տիր :

Ճէրրահ . - Զանն իտէրիմ :

Վիզօնթ . - Արապա իլէ՞ մի :

Ճէրրահ . - Խա՛յր . շիւպհէսիզ արապանըն գըմըլտան մասը զարարլը տըր : - Պիր թէճկիրէ Կպիր եաթագ եօրկան վէ իքի քիշի լաղըմ տըր :

Ժօրթ . - Պու շէյլէրին ճիւմէսի վէնսան նամ մահէլլէ տէ պուլունապիլիր . իմոի , պիշտէ Անտրէնին արապասընա օթուրուպ , սէրիան կիտէր , վէ պու շէյլէրի կէթիլիւրիմ :

Պարօն . - Պէն տէ , միւսիւ վիզօնթ , էկէրչի միւսաատէ իտէր իսէնիզ , մէճրուհու , իւզէրինտէ եաթըրմագ իւզրէ մուվագգաթէն պիր եաթագ թէրթիպ իթմէք իչին , սիզին լանտօնուն շիլթէլէրինի կէթիլմէկէ կիտէրիմ :

Վիզօնթ . - Էլպէթթէ միւսաատէ իտէրիմ , վէ հաթ-

Թա, միևսիւ պարօն, պու խուսուսու տիւշիւնմէնիլտէն պօ-
լանը սիղէ Թէշէք. քիւր իտէրիմ:

ԺօրԺ ԹրէԺան, եարլմ սաաթ սօնրա, սօգաղլարտա
վուգու պուլան գաղալարտա միւսապ օլսնլարը խաաթա-
խանէլէրէ կէօթիւրմէկէ մախսուս պիր Թէճկիլէեի համիլ
օլան իքի գուվվէթլի էշխաս իլէ պիրլիքտէ ալտէթ իթտի:

Անտրէ, հալէա զայագըլ օլարագ, պու Թէճկէրէ իւ-
ղէրինէ եաթըրըլտը, վէ վիճուտի պիր պէզ իլէ մուհաֆա-
զա իտիլտի:

Մ. տը Կրանլիէօ, ԺօրԺ, պարօն վէ ճէրրահ՝ արապա-
եա օթուրմագ իսթէմէեիպ, Թէճկէրէնին ալգասընտան
եիւրիւմէկէ պաշատըլար:

Պու Թէճկէրէճիլէր, Թէրէլէրինտէն եաղան իրի պաշ-
ը գարլարըն ալթընտա ահէսթէ ահէսթէ եիւրիւեէրէք,
համիլ օլտուգլարը եիւքիւ սալլամագտան ֆէվգէլատէ սա-
զընմագտա իտիլէր:

Արալըգ արալըգ, ճէրրահ, տուրուլմասընը էմր իտիպ,
պէզի գալտըրմագտա, վէ մէճրուհուն էլան նէֆէս ալըպ
վիրտիկինի Թահգըգ իլլէմէքտէ իտի:

Վէնասան օրմանընտան Պուլօնեը սօգաղընտաքի քիւ-
շիւք օթէլէ գատար կիթմէք իւզըն իքի սաաթ եօլ եիւ-
րիւնտիւ:

Եօլ եիւրիւնմէսի, Անտրէնին ահվալը սըհհիեէսինի
աղըրլաշտըրմըլ օլմատըղընտան, կէօզլէրինի աշմագտան
եաթաղընա եաթըրըլտը: - Մէրգումուն լէհճէսի օլ գատար
սօլմուշ իտիքի, եիւզիւնէ պալմօմուտան պիր մասքէ գար-
լանմըլ օլտուղու զանն օլունուեօրտու, վէ վագըլթ վագըլթ
կէօքսիւնիւ Թահրիք իթմէքտէ օլան ճիւզի պիր նէֆէստէն,
էլան պէհհաեաթ օլտուղու անլաշըլըեօրտու:

Արմանըն վուգու պուլան պիր սիւալինէ ճէվապէն,
ճէրրահ, վագաա իլէրտէն գան ագմասընտան հասըլ օլան
մուշաթալանըն սայքի սալուշմուշ օլտուղունու զանն իթ-

տիկինն պէտան իյլէտի իսէ տէ , պունունլա պէրապէր ճէ-
րիհանըն հէր հալտէ շիտտէթ .քէսպ իտէճէկինէ պինաէն ,
սըթմա զուհուր իտէճէկի , վէ զաթէն բէք չօգ գանը թէ-
լէֆ օլմուշ օլմաղլէ , զիհատէճէ .քէսպի զաաֆ իթմիշ օլան
կէնճ մարքինին , պու սըթմանըն իւք նէօպէթլէրինէ գար-
շը գօեամանարագ .թէսլիմի բուհ իյլէեճէկի շիւպհէսիզ
տէյիլ մի իտի ,

Պու թէհտիտամիզ սիւալ , վէ ճէրրահըն օլ պապտէ-
քի աշիքեար էնտիշէսի , վիգօնթ տը կրանլիէօեիւ , ժօրթ
թըէժանը վէ պարօնու թապիաթիյլէ միւթմէյին իտէմէզ
իտիլէր :

Արման , սապահլաերն խանէսինի թէրք իթաիկի զէ-
ման , զէվճէսի ժէրմէնի իզթիրապ վէ էնտիշէ իշինտէ պը-
րագմըշ օլուպ , պինապէրին մէրգումէեէ խապէր կէօթիւր-
մէք մէճպուրիեէթինտէ իտուկինտէն , մէճրուհուն եաթաղը
եանընտան պիր տաղըգա պիլէ այըըմամաւընը ճէրրահ
թէնալիհ , վէ քէնտիսինի պիր իքի սաաթա գատար ավտէթ
իտէճէկինի իֆատէ իլէ , Սէնթ-Օնօրէ ֆօպուրկու.նա տօղ-
րու եօլա չըգտը :

Ժէրմէն , միւտտէթի էօմիլինտէ իւք տէֆա օլարագ ,
միւթատը օլան թուալէթինի եարմագլըզա էլի իլէրի վար-
մամըշ իտի :

Շէօյլէ քի ուզուն , սարը վէ կիւղէլ սաշլարոնը , պէսլէ-
մէսի սաաթլար իլէ թարար , էօրէր վէ թէրթիւ իտէրքէն ,
օ կիւնիւ , զաթէն իւք կիճէնին պիր խայյի զէմանըն ույ-
գուսուղլուգլա կէշիրմիշ օլտուղու հալտէ , տաղըմըշ օլան
սաշլարը , պաղա թարաղընըն տիշէրի ալթընտա տուրա-
մանարագ , ումուզլարը իւղէրինէ սարգըմըշ իտի :

Քէնտիսի իսէ , միլիօն սահիպի օլան կէնճ էվլի գատըն-
լարըն ճիհէզլէրի տաիլիլինտէ օլուպ , սիւղէնի , տանթէլա վէ
գօրտէլալար իլէ իշլէնմիշ զանէթ կիւղէլ կիճէլիք պիր ֆիս-
թան կիեինմիշ վէ նազիք պօղաղը էթրաֆընտաքի պօղաղ

պաղը , բէք չօգ քէրրէ պաշննն՝ կէօքսիւ իւղէրինէ տիւշ-
միւնճէսինէ մէսնի պուրուշմուշ , վէ էլպիւսէսինին իւղէրին-
տէքի տանթէլալարտան , գըրմըղը եանագլարը պիւսպիւ-
թիւն աղարմըշ , վէ կէօղլէրինին էթրաֆը տախի մօրարմըշ
խտի :

Իւշ տէֆա , էվին սուֆրաճըսը կէլիպ ,

— Մատամ գօնթէս , թաամ հազըր տըր , տէտիկի
հալտէ , մէզպուրէ , թաամ օտասընա աեագ պիլէ պաս-
մամըշ խտի :

Պու արալըգ խըզմէթ քեարլար ,

— Միւսիւ պու սապահ էրքէն տիշարը չըգտը , վէ
օնտան պէրու ավտէթ իթմէտի : — Մատամ իսէ , տիվանէ
կիպի տօլաշեօր , վէ թաամընը իթմէկի պիլէ ունուտուեօր :
Մութլազա պիր հալ վադը օլմուշ օլմալը տըր , տիմէքտէ
խտիլէր :

Էօյլէտէն իւշ սաաթ սօնրա , արապա գաբուսու աշը-
լարագ , Արման տը կրանլիէօնիւն լանտօ արապասը , դա-
բունուն էօնիւնտէ տուրտու :

Ժէրմէն , զէվճինէ սալօնտա պէրլէմէեէրէք , պիղղաթ
անըն իսթիգպալինէ կիթտի , վէ հավլիտէ գարշըլաեարագ ,

— Նէ խապէր , տէյի սիւալ իթտի :

Մ. տը կրանլիէօ , քէլամա աղազ պիրլէ ,

— Մ. Վիզէմ , պիլիրսինիզ քի , էն հագգըր տավալարը
իլթիզամ քտէնլէր , բէք չօգ տէֆա պախթիեար օլամազ-
լար , տէտի :

Ժէրմէն , թարիֆ օլունմազ պիր տէհշէթլէ աշըլմըշ օ-
լան կէօղլէրինի , Արմանըն իւղէրինէ աթֆ իտէրէք ,

— Տիմէք տիր քի , Մ. տը Սան-Ռէմօ . . . տէյի բէբէ-
լէտի :

Վիգօնթ . . . Եարալանտը :

Ժէրմէն . . . Մուխաթարալըճա՞ մը :

Վիգօնթ . . . Էվլէթ :

Ժեյրմէն . - Էօլմէք թէհլիքէսի վաճմը տըր :

Վիգօնթ . - Պու սիւալէ ճէվապ վիրմէկէ ճէսարէթ ի տէմէմ :

Ժեյրմէն . - Նիշին :

Վիգօնթ . - Ձիւնքի պիր աղ էվվէլ եանընաան այրըւ տըղըմտա , ճէրրահ , պիւսպիւթիւն գաթը իւմիտ իթմէմէքլէ պերապեր , աղ իւմիտ կէօսթէրմէքտէ իտի :

Ժեյրմէնին լէհճէսի , գաթէն պիր տէրէճէ սօլմուշ իքէն , պու սէօղլէրի իշիթտիկինտէ , պիւթիւն պիւթիւն սօլտու , վէ քէնտի քէնտինէ պիր ճահտ իտէրէք ,

— Տօսթոււմ , պէնիմլէ պերապեր կէլին , վէ հիշ պիր շէյի կիզլէմէեքէք , հէր շէյի օլտուղու կիպի հիքեանէ իտին , տէյի պէեան իյլէտի :

Մ . տը կրանլիէօ , կէնճ գատըն իլէ սալօնա կիտիպ , անըն իսթէտիկի հիքեանէեի նագլ իթտի :

— Կէօրիւեօրսոււնուղա' , գըզըմ , շիւպհէսիզ Անտրէ տը Սան-Բէմօ' էմրի պասիրէթ խիլաֆընտա վագը օլան հարէքէթինէ պէտէլ էօմրիւնիւ ֆէտա իտէճէք տիր : Ֆադաթ քէնտի համիյեթ վէ ճէնապընը պու սուրէթլէ իսպաթ իյլէմիշ տիր : Հէնուղ պաշլաեան օլ կիւզէլ էօմրիւ , սիննի թըֆըլիեթինտէ խիթամ պուլտուղու հալտէ , պու նուն սէպէպի պէն օլմուշ օլաճաղըմ , լաքին պու պասպտէ պէնիմ տէ պիր սուչում եօգ տուր : - Պունունչա պերապեր շու սըրատա նէ' գատար քէտէր ու էլէմ լիինտէ օլ տուղումու մուհաքէմէ իտէպիլիրսինիզ :

Ժեյրմէն . - (Պաշընը էեքէք վէ մահզունիեթպախշ պիր սէտա իլէ .) Անլաեօրում , տօսթում :

Վիգօնթ . - Պէն օ տէլիգանլըեը հէնուղ թանըմըշ , վէ իւք տէֆա էմիլղատէմ Թրէթանըն խանէսինտէ կէօրիւշ իտիմ : Էլպէթթէ սիղին տէ պու խուսուս . խաթըրընըղտա օլմագ կէրէք տիր : - Կիւզէլ վէ քիպարղատէ պիր տէլիգանը օլտուղունու , զանն իտէրիմ քի սիպէ սէօյլէմիշ ի-

տիմ, փազաթ օ ագչամտան քէնտիտինի ունուլթմուշ խտիմ, վէ շիմտի իսէ, պիշարէ էօլմէք, հէմտէ պէնիմ ուղըումա ֆէտաի նէֆա իթմէք հալինտէ պուլունտուղու հալտէ, քէնտիտինի տայիմա թանըմըշ օլտուղումու, վէ հէր վաղըթ սէվմիշ իտուկիմի զանն իտիեօրում: - Ժէբմէն, պուրասընը տա անլաեօրմուսունուղ:

Ժէրմէն. - Էվվէթ, անլաեօրում:

Վիգօնթ. - Իմտի, աղիղէմ, անըն նէղտինէ կիթմէք-լիկիմ լաղըմ տըր:

Ժէրմէն. - Էվվէթ... կիտին... լաքին օրատա ուղուն միւտտէթ մի գալաճագաընըղ:

Վիգօնթ. - Խա՛յր. եագընտա, սիղէ խապէրլէր կէթիւրմէք իւզրէ ավաէթ խաէճէեիմ. իմտի, աղիղէմ, ճէսուր օլուն, զիրա կէթիւրէճէկիմ խապէրլէրին խաեըրլը օլմաեաճաղընը, պիւմէմ նէ կիսի պիր տուղու պանա հիսս իթտիւրիեօր:

Ժէրմէն. - Չօգ տէֆա օ կիպի տուղուլար տօղրու չըգմաղլար:

Վիգօնթ. - Ալլահ վիրէ տէ, պու կիւն տէ էօյլէ օլտա:

Պու սէօղլէրտէն սօնրա, Մ. տը կրանլիէօ տիշարը չըգտը, վէ Ժէրմէն տէ, ատէթա ույգուլարը իլինտէ կէզինէն քիմնէլէր կիպի պիր հալ իլէ, քէնտի տայիրէսինտէ, իպատէթխանէ չէքլինտէ թէզեին վէ թէրթիպ խտիլիշ օլան օտաեա չէքիլտի:

Ժէրմէն, մէզքիւր օտատա, եիկիրմի սէնէ էվվէլ, մատամ տը Բանտալըն ճան վիրմէք հալինտէ պուլունտուղու զէման, տօտագլարընը իւզէրինէ վաղ իյլէմիշ օլտուղու, վէ Արման տը կրանլիէօնիւն՝ զիգըյմէթ պիր պէրկիւղար մագամընտա մուհաֆաղա իյլէտիկի սիեահ պիր թախթա իւզէրինէ մըխըր տէմիրտէն պիր խաչըն գարչըսնտա տիղ չէօքտիւ, վէ շու տուաեը իթտի:

— Եա՛ Բապպի, սէնքի խայրխահ վէ ատիւ պիր Ալ-

լահաճն , պիր ինթիեարն միւտաֆաասընա դըեամ իթմիշ
օլան շու ալիճէնապ տէլիգանլընը էօլումտէն խէլաս իյլէ :
- Պիր էվլատըն , քէնտի բէտէրի իչին եարտըղընը , պու տէ-
լիգանլը եարմըշ տըր : - Եա՛ Րապպի , օ տէլիգանլընըն
էօմրիւնիւ մուհաֆազա իյլէ . . . անը , ատէթա գարընտաշ
մագամընտա սէվէրիմ :

46

Արման տը կրանլիէօ , քէնտի խանէսինտէն մէճրուհուն
պուլունտուղու խանէեէ գատար կիթմէսինտէ , Ժէրմէնէ
պէեան իյլէտիկի տույղու արթմագտա խտի :

Ճէրրահ , պարօն վէ Ժօրթ Թըէժան՝ մէճրուհուն օ-
տասընը ապա թէրք իթմէմիշէր խտի :

Վիգօնթ , մէյքիւր օտահա կիրտիկի գէման , Գրուա-
Տիէօ՝ խաւթանըն եաթաղը եանընտա օթուրմուշ խտի :
Րէսսամ իլէ ճէրրահ իսէ , պիր բէնչիրէնին էօնիւնտէ հա-
վաշ սէպլէ կէօրիւշմէքտէ խտիլէր , ֆագաթ պունլարըն սի-
մասընտան , մէճրուհուն իյի պիր հալտէ պուլունմատըղը
անլաշըլըիօրտու :

Հաթթա , Արմանըն իսթիֆսարը խաթըրա իպթիտար
իյլէմէսինէ վաղըթ պըրաղըլմաղտան , ճէրրահ , մէքգու-
մուն գուլաղընտան աշաղըեա ,

— Էսէֆի իտէրիմ քի , միւսիւ վիգօնթ , մէճրուհուն
հալի բէք ֆէնա տըր : Փէշֆ իթտիկիմ նէթիճէլէր զուհու-
րա կէլիօր , վէ պաղը մուճիպի իղթիրապ վէ էնտիլէ ա-
լէամէթլէր մէյտանա չըղըեօր , տէտի :

Վիգօնթ . - Տիմէք տիրքի , պէեան իթտիկինիզ պիր ճիւզի իւմիտ տէ պէրհաւա օլտու :

Ճէրրահ . - Սրթըգ պու խստուստա իւմիտ գալմամըշ տըր . . . Պիր միւճիզէ զուհուր իթմէտիքճէ , Ս . տը Սան-Րէմս պու կիճէեի չըգարամաղ :

Սրման պաշընը էյտի , վէ էլտիվէնլի էլինին թէրու թարաֆըլլա եաշարմըշ օլան կէօզլէրինի սիւտի , վէ պիր ազ սիւքիւթտէն սօնրա , մէճրուհուն եաթաղընա տօղրու իլէրէտի :

Գրուա-Տիէօ , սէրիան մէրգումու գարչըլաեարադ , իհթիրամքեարանէ պիր հարէքէթլէ ,

— Միւսիւ վիգօնթ , Սլլահ աշգընա օլտուն , բէճա իտէրիմ , իլէրի վարմանըն , տէյի պէեան իթտի :

Վիգօնթ . - Նիչին :

Պարօն . - Զիւնքի պիշարէ տէլիգանլընըն ճան չէքիշմէք հալի պաշլաեօր . պու հալի , էսէֆ օլունաճադ պիր մէնզարէ տիր :

Վիգօնթ . - Մէնզարէնին շայեանը թէէսսիւֆ օլմասընտա նէ պէյիս վար տըր : - Իճապ իտէր իսէ , ուղրումա էօլէն պու տէլիգանլը իչին պէն տէ էօլէճէեիմ :

Պարօն՝ վիգօնթ տը Կրանլիէօնիւն միւրատընա մուխալիֆէթ իտէմէտիկինտէն , թէվաղու իլէ կէրի չէքիլաի :

Պարօնուն , վիգօնթու , մէճրուհուն եանընա դատար կիթմէքիքտէն մէնն իլլէմէտի , սէպէպսիզ տէյիլ իտի : Շէօյլէքի , Անտրէ սանըղլամադտա օլուպ , պու սանըղլամադլըգ զէմանընտա , արա սըրա ժէրմէնին իսմինի թէլէֆֆիւզ իլլէեօր իտի :

Սրման տը Կրանլիէօ , մէճրուհուն եաթաղը եանընտա տուրտու :

Տէլիգանլընըն սօլիուն լէհճէտի վէ զըմըլտանմամադլըղը եէրինէ , չէտիտ պիր գըղարթը , վէ տէհչէթլի պիր հէեհճան հասըլ օլմուշ իտի : - Ֆէվգէլատէ հնլիճէ ալըլ-

մըշ օլան վէ զարիպ սուրէթտէ բարլաեան կէօղլերի, շիւպ-հէսիզ հագըզի նէսնէլերի կէօղլմէքտէ, վէ հէրարէթի տալգասըյլա հասըլ օլան խէեալի մատտէլերի, կեահ հիտտէթ վէ կեահ հէեհճան իլէ թէճէսալու իյլէմէքտէ իտի:

Պէսպէլլի, գաթման կրիզօլուն իսթիհզալը վէ թէհ-տիտավէր թասվիլիյլէ ժէրմէնին լաթիֆ սիմասը, արտ արտա օլ խէեալի մատտէլերին գարշըսընտան կէչմէքտէ իտիլէր:

Անտրէնին տօտաղլարը, վագաա պազը քէլիմէլէր թէլէֆֆիւզ իթմէք իւզըէ գըմըլտանմագտա իտիլէր իսէտէ, պէլլիսիզ սէտալէր չըգարմագտան զայրի պիր քէլիմէ պիլլէ իրաա իտէմէմէքտէ իտիլէր: - Գրուա-Տիէօ, մէրգուա մուն տօտաղլարընըն գըմըլտանմասընտան, մատամ տը կրանլիէօ իսմինի սէօյլէտիկինի անլամագտա, լաքին վիզօնթ պու իսմի իշիտէմէմէքտէ իտի:

Ձէնտ տագըզա սօնրա, մէճրուհուն հալինտէ եէնի վէ պիրտէն պիրէ թէպէտտիւլ վուգուա կէլէրէք, աղասընտա պիր տիթրէմէ հասըլ օլտու, վէ եաթաղը իւզէրինտէ օթուրուպ, մուախսարէն թէքրար եաթաղընա տիւշտիւ, վէ ատէթա էօլիւ կիպի գըմըլտանմագսըզըն գալա գալտը:

Վիզօնթ. - Սիւպհան Սյլա'հ... աճապա էօլտիւ միւ:

Ճէրրահ. - (Իքի բարմաղընը Անտրէնին պիլէկի իւզէրինէ վազ իտէրէք.) Խա'յը, տահ էօլմէտի, ֆագաթ թէքրար իտէրիմ, պիր միւճիզէ օլմատըզճա, պու կիճէեի չըգարամաղ:

Արման, ժէրմէնի ուզուն միւտտէթ եալընըզլըզ վէ մահզունիյեթ իշինտէ պըրագամահագընտան, կիճէ եարըսընտա տալիս օլսա, մէճրուհուն հալի, իսթէր իյիեհ, իսթէր ֆէհասա տալիս տէօնտիւկիւնտէ, քէնտի օթէլինէ խապէր վիրմէսինի ճէրրահա թէպիլի իտէրէք, մահզունէն օրատան չէքիլտի:

Արատան չօգ կէշմէզտէն , պարօն տախի մէճրուհուն նէզտինտէն մուֆարադաթ իյլէտի , չիւնքի պունտան պէօյլէ քէնտիսինին օրատա տուրմասընա հիչ պիր սէպէպ գալւ մամըշ իտի :

Անտրէ , պարօն իչին ֆայտէլի , գըյմէթտար վէ հէր հալտէ էլզէմ պիր ալէթ օլապիլիր իտի , ֆադաթ մատէմ քի էօլիւմ պու ալէթի գըրաճագ իտի իսէ , պունտան պէօյլէ օ ալէթին քէնտիսիննէ նէ՞ էհէմֆիէթի օլապիլիր իտի : Պունունլա պէրապէր , խապէր ալմագ իւզրէ եարը կիճէ րատտէլէրինտէ թէքրար կէլէճէկինի պէեան իտէլէք , մահէլլի մէգքիւրաէն հարէքէթ իթտի :

Թրէթան , ճէրրահ իլէ պիրլիքտէ , ճան վիրմէք հալինտէ պուլունան մէճրուհուն եանընտա գալտը :

Րէսասամ , պէեան իթմիչ օլտուղումուզ շայեանը թէէսսիւֆ զաաֆէթինէ րաղմէն , զաեէթ համիյեթէթլի վէ ինսանիեթէթլի օլմասըյլա , Անտրէ տը Սան-Րէմօ իլէ հէնուզ եագըն վազըթտա իւլֆէթ իթմէկէ պաշլամըշ օլտուղու հալտէ , պու տօսթլուղունա , գատիմ պիր տօսթլուզ կիպի պազմագտա , վէ պիչարէնին կէօզլէրինի դաբամագ իւզրէ , եանընտա , հիչ տէյիլ իսէ պիր տօսթու պուլունմագսըղըն թէսլիմի բուհ իյլէմէսինի իսթէմէմէքաէ իտի :

Պարօն , արապասընա օթուրտուգտան սօնրա , արապաճըսը ճէյմրսա , Րօմա սօգաղընա կիթմէք իսթէտիկինի խապէր վիրտի :

Արապանըն , եօլունա տէվամ իթտիկի սըրտտա , Գըրուա-Տիէօ քէնտի քէնտիեէ շէօյլէ տիւշիւնմէքտէ իտի :

— Մուլթադա պախիթըմ պանա գարշը չըգըեօր . . . Շու տուէլլօ թէրթիպլի՝ զաեէթ սւսթալըդլա տիւշիւնիւլմիւշ պիւր շէյ իտի , հալսու քի պու իչ էլիմտէն չըգըեօր . . . Պու ուղըրա Անտրէ հաեաթընը թէրք իտիեօր . . . Պիչարէ չօճուգ . . . պունունլա պէրապէր պու պապտէ թադսիրաթ քէնտինտէ տիր . . . նի՛չին պու գատար գուվվէթլի

վուրտու . . . Լաքին , շու կրիզօլտա բէք հայվան հերիֆ ի-
միշ . . . Շիմոի Օգթավըն միլիօնլարը դալար . . . պագալըմ
պունլար տա էլիմտէն չըգաճա՞դ մը արը : Լաքին էլիմտէն
չըգամանեա նէ՞ սէպէպ վար արը . . . Պիր քէրրէ ինսանըն
պախթը թէրս տէճնէր իսէ , հէր շէյ աքսինէ հարէքէթ ի-
տէր . . .

Ֆիլիբ տը Գրուա-Տիէօ , Բէն կրանշանըն խանէսինէ Վու-
վասըլէթլէ , մէրդումէնին նէզաինէ չըդտըղընտա , անը
մահդուն պիր հալտէ պուլտու :

Մալիւմիւմիւղ օլտուղու իւզըրէ , Օգթավ , իբք ագչա-
մը թէաթրօտա վուգու պուլան հատիսէտէն սօնրա , մէղ-
պուրէնին լօթունա կէլմէմիշ օլտուգտան պաշգա , օ կիւնիւ
ագչամա գատար տախի մէյտանա չըգամամը իտի :

Բէն , վուգուի հայի պարօնա պէր թափսիլ անլաթ-
տըգտան սօնրա ,

— Շու հայլաղ չաբդըն իսթէաիկի եէրէ կիտէպիլեր
. . . Զաթէն քէնտիսինի ալըգօյմադ ֆիքրինտէ տէյիլ իտիմ :
— Պունու սիլտէ պիլիրսինիլ , հաթթա սիլ օլմասա իտինիլ ,
պու նիւէթիմի չօգտան իճրա իտէճէք իտիմ . . . Շու գա-
տար քի , հէր շէյ սըրասըյլա օլմագ լաղըմ կէլտիկինտէն ,
Օգթավըն պու հարէքէթի , պէնիմ իչին պիր հագարէթ
աիմէք տիր , տէտի :

Պարօն . - Գըղըմ , մէյեուս օլմանըն , պու ֆիրարիերի
պէն թէքրար սիզէ կէճնտէրէճէեիմ : - Փէնտիսինի էլտէ
իթտիկինիլտէ , լաւըղըյլա մուհաֆաղա իտին . . . զիւեա-
տէսիլլէ էյլէնտիրին : Ատէթա չօճուղ կիպի օլտուղունտան ,
էյլէնճէեէ միւհթաճ տըր . . . Միլիօնլարը տիւշիւնէրէք ,
քէնտիսինի ասլա բահաթ պըրագմաէըն :

Բէն կրանշան սուրաթընը էքշիթտի , վէ Գրուա-Տիէօ՝
մէրդումէնին խանէսինտէն մուֆարագաթլա , Գօմարթէն
սօգաղընա տօղրու միւթէվէճճիհ օլտու :

Մէրդում , մալիւմիւմիւղ օլան խանէնին պիրինճի գա-

Թընա մուվասըլէթինտէ , խըզմէթ ճիտէ , մատամ Պլանշ Կա-
վարը սիւալ իթմէեիպ , Օգթավլը սիւալ իթտի :

Խըզմէթքեար . - (Խալիսանէ պիր մէսէրրէթլէ .) Ա՛հ ,
միւսիւ պարօն , զաթընը խայրսահ պիր քիմնէ օլտուլու-
նուզ ճիհէթլէ , վիրէճէկիմ խապէրէ , հէմ թէաճճիւպ ի-
տէճէքսինիզ , հէմ տէ մէմնուն օլաճադընը :

Պարօն . - Թէաճճիւպ միւ իտէճէկիմ . . . մէմնուն մու
օլաճադըմ . . . Ֆադաթ , նէտէն Տօմինիք :

Խըզմէթքեար . - Մ. Օգթավլ պու կիճէ ավտէթլէ ,
պուրատա եաթտը , հաթթա էօյլէ թաամընը տա պուրա-
տա իթտի : Վադատ պիր արա տիշարը չըգտը իսէ տէ , եի-
նէ կէլտի : Շու սաաթտա իսէ , քէնտի տայիրէսինտէ
պուլունուեօր : Պու խաեըրը թէպէտտիւլ , մուլթադա
զաթընըզըն հիւսնի նասիհաթլարընըն նէթիճէսի օլմադ
կէրէք տիր , միւսիւ պարօն :

Պարօն . - (Կիւլէրէք .) Տօմինիք , նասըլքի սէօյլէեօր-
սունուզ , պէնիմ հիւսնի նասիհաթլարըմըն իհթիմալքի պու
խուսուստա պիր սէմէրէյի միւֆիտէսի օլմուշ օլտուն Պուն-
տան դաթինազար , պու կէնճ էֆէնտինիզ հադընտտ տէր-
քեար օլան թէվէճճիւհիւսիւզիւն շու խապաթը ճէտիտին-
տէն տօլաեը տախի զիեատէսիյլէ մէմնունում , - Հէր նէ
հալ իսէ , պէնիմ կէլտիկիմի քէնտիտինէ խապէր վէրին :

Պիր գաշ տադըդա սօնրա , պարօն , Օգթավլըն եաթադ
օտաընա կիրտի :

Օլ էսնատէ մէրգում տէլիգանլը , պիւեիւք պիր աթէ-
շին գադընտտ օթուրմուշ , վէ եանընա քիւշիւք պիր
մասա չէքմիշ օլուպ , զարայիպտէն օլմադ իւզրէ , պու մա-
սանըն իւսթիւնտէ եազը եազմադտա , վէ արալըգ արա-
լըգ , եազադընը օդումադ իշին տուրմադտա իտի :

Պու աուրէթլէ պէշ ալթը թանէ մէքթուպ քեազըտը-
նը գարապեարադ , մասանըն ալթընա աթմըշ իտի :

Օգթավլ , գաբունուն աշըլտըզըն իշիթսիկինտէ , վէ

Մ. տը Գրուա-Տիէօնիւն կէտիկինի կէօրտիւկիւնտէ ,

— Վա՛յ , պարօն , սի՞ղմիսինիդ . . . վազաա պու կիւն
բէք զիւտտէ մէշլուլ խէմտէ , սիզ պէնի ըաճաթսըղ իթ-
մէզսինիդ . . . իմտի օթուրունուզտա պիր ազ կէօրիւշէլիմ ,
տէտի :

Պարօն . - Շիւպհէսիզ պուրատա կէլիշիմի սայղըսըղըդ
ատտ խտէճէքսինիդ . . . լաքին սիզ պուրատա նէ՞ եաբըբօր-
սունուզ :

Օգթավ . - Նէ՞ մի եաբըբօրում . . . ա՛հ , պարօն , նէ՞
գատար չալըշսանըզ , նէ՛ եաբտըղըմը անլատամազսընըզ . . .
Պու սէպէպլէ տօղրուտան տօղրուտա իշի սիղէ սէօյլէմէք
խթէրիմ . . . Կէօրիւեօրսունուզա՛ , քիթապէթլէ մէշլուլ օ-
լուեօրում . . . պազը շիիրլէք գալէմէ ալըբօրում . . . Է՛յ պու
չալըշմագըղըմա նէ՞ տէրսինիդ :

Պարօն . - (Հայրէթլէ .) Պազը շիիրլէ՞ր մի գալէմէ ալը-
բօրսունուզ . . . սի՞զմի , Օգթավ :

Օգթավ . - Կէրշի պէնտէ շաիր օլապիլմէք իգթիտարը
եիւզտէն կէօրիւնմէզ խտէ տէ , պու ճիւմլէ իլէ օլ խուսուս-
տա օլտուգճա իգթիտարըմ վար տըր : - Վազաա շաիրիլքտէ
բէք իլէրի կիթմէմիշիմ տիր , լաքին եինէ պազը մէրթէպէ
շիիր եաղապիլմէքտէեիմ : - Եաղտըզլարըմը օգուեումտա ,
տինլէեին :

Մէրգում պէր վէճհի աթի օգուտու .

Ս է Վ Կ Ի Ի Լ Ի Ի Մ Է

Օլ տուխքերի տիրիւպանըն ճագիպէրլէ մալամալ կեօղիքի ,
Հիւսնի ճեմալ ու լիքաճիքին՝ հասեալ իքտիրիք մէկերիքի :

Պարօն . - (Շիիրլին տէվամընը քէսէրէք .) Պունլար շիիր
մի տիր :

Օգթավ . - Եա նէ՞ տիր . . . Կեւլէրէ վէ Գէլէրէ սէօղլէ-
րի պիրիպիրինի թուլթմամը՜ չ մը . . . Էվվէթ , աղիղիմ , պուն-
լար՝ բէք կիւզէլ շիիր տիրլէք : Միւսաատէ իտինքի գու-
սուրունու օգուեաեըմ :

Պարօն . - Բէք էյի :

Օգթավ . - Իշթէ տէվամ իտիտօրում :

Օյմուշում սանա աշըգ է՛յ մանպուպէյի տիրիպա ,
Հիւսնի ճեմալին իյէ իքմիշսին հեր քեսի իքպա ,
Մանենտի պահար գալպիմի իտերիմ սանա Ֆետա ,
Էկեր պուլումագ իսեմ իւմիտ Էիկիրմի ջաղըմտա ,
Հազգ Թալա եարաքմըշ իսէ սենի տիլպեր վէ հիւսնա ,
Սանմա քի գալիմ օյմագ իջին հազգ վիրմիշ տիր սանա :

« Իշթէ , տօսթում , պու պէյիթի եաղմագ իչին թա-
մամ պիր սաաթտան զիեատէ ուղրաշարմ . նա՛սըլ պուլու
եօրսունուղ :

Պարօն . - Էրէյիճէ զարիպ տիր :

Օգթավ . - Միւտտէթի էօմբիւնտէ շիլը եաղմամըշ օ-
լան պիր քիմնէ իչին , Էրէյիճէ պիր շէյ տիր , տէյի՛լմի : -
Շու հիւմլէլէրատէ աշղ ու սէվտա էսէրի վար տըր ա՛ :

Պարօն . - Սշղ ու սէվտա էսէրի օլմագ տա սէօղմիւ
... Ատէթա աթէշֆիշան տաղլար կիպի պիր շիլը ... Հա-
զըգէթէն շու թէէլիֆինիլտէն տօլաեը իլթիֆաթ վէ թէպ-
րիքիմի սիղէ արղ իտէրիմ :

Պարօն , պու սէօլլէրի զաեէթ հիտտի պիր թարզտա ,
իրատ իթտիկի կիպի , Օգթավում օ եօլտա , եանի հիտտի
սուրէթտէ թէլագգըլ իթմէքտէ իտի :

Պարօն . - Ֆագաթ պու շաիրիք արղուսու , եախօա
իլլէթի սիղէ նէտէն թարիք օլտու : Տահա տիւնքի կիւն
սիղտէ պէօյլէ պիր հալին էսէրի կէօրիւլէեօրսու :

Օգթավ . - Տիւնտէն պէրու պունա ֆէվգէլատէ պիր
հալ վագը օլտու :

Պարօն . - Նէ՛ կիպի հալ :

Օգթավ . - Պարօն , աշղ ու սէվտա նէ՛ իտուկինի պի-
լիրիմ . . : Իմտի , պէն , եանի Օգթավ Կավար միւքէմմէլէն
աշղ ու սէվտանըն բէնչէսինէ թութուլում :

47

Մ. տը Դրուա-Տիէօ, պու խուսուստա հիշ պիր շէյ-տէն քէնտիսինի խապէրտար կէօթէրմէք իսթէմէնէրէք, թէպէսսիւմլէ,

— Պիրտէն պիրէ վէ պէօյլէ շիտտէթլի պիր սուրէթ-տէ աթէշի աչգտան սիւզան օլմագլըղընըզա քիմ սէպէպ օլտուղունու թէքլիֆսիզէ սիւալ իտէպիլիմիեիմ, տէտի:

Օգթավ. — Բէք ալէա սիւալ իտէպիլիսինիզ: — Պիր մէ-լէք սէպէպ օլտու:

Պարօն. — Մէլէքլէրին տէ իսիմլէրի վար տըր:

Օգթավ. — Պու մէլէեին իսմի՝ Տինա-Պիւէ տիր:

Պարօն. — Պու Տինա-Պիւէ քիմ օլուեօր:

Օգթավ. — Շայեանը հայրէթ սուրէթտէ տիւպէր պիր կէնճ օեունճու գըղը տըր քի, միւսթագպէլտէ մէշհուր օլաճապը շիմտիտէն անլաշըլմագտա տըր: — Ջաթէն քէնտիսինի սիզաթ թանըրսընըզ:

Պարօն. — Պէն թանըրմըեմ:

Օգթավ. — Տահա տիւն ազշամ, Ասրաղի նամ լուպի-եաթտա օլտունու իճրա իթսիկի սըրատա, քէնտիսինի կէօր-տիւնիւզ:

Պարօն. — Հա... էվվէթ, խաթըրմա կէլիեօր... է-հէմմիեթսիզ պիր օեունճու...

Օգթավ, պիր սըչրաեըշտա աեաղա գալգարազ,

— էհէմմիեթսիզմի... Ա՛հ, պարօն, պիր տաթի պու սէօղիւ թէքրար իթմէեին... էհէմմիեթսիզմի... Նէ՛ սէօյլէեօրտունուզ... Ինսանըն ագլընը պաշընտան ալմագ տէրէճէսինտէ կիւզէլ կէօղլէրի, պիշիմլի պիր աչղը, ճա-լիպ պօեու, վէ նաղիք էլլէրի օլան պիր գըզա, նա՛սըլ է-հէմմիեթսիզ տիեպիլիսինիզ... Պարօն, պէն սիզի, պու կիպի սըրալարտա էհլի մուհաքէմէտէն զանն իտէր իտիմ,

պու խուսուստա նի՞չին պու եօլտա մուհաքէմէ խտիեօրսու-
նուզ, տէաի :

Պարօն . - Օղլում, պէն սիգինէ միւճատէլէ իթմէք իս-
մէմէմ, չիւնքի սէօյլէեէճէկիմ սէօղլէրին հիւքմիւ օլմաեա-
ճաղընա իսքեաթ օլմուշում տուր : - Սիզ, խաեալաթ ա-
լէմի իչինտէ մատմուաղէլ Տինա Պիւէեի կէօրիւեօրսու-
նուզ... Օ գըզ սիգին ագլընըզը չէլմիշ իսէ տէ, պու հալ
եադընտա կէչէճէք տիր :

Օգլթավ . - Ասլա :

Պարօն . - Նիչէ տէֆալար վէ նիչէ գատընլար իչին
այնի սէօղլէրի սէօյլէտիկինիզի պիլիւրիմ :

Օգլթավ . - Շիւպհէսիզ, ֆադաթ նէ՛ տէտիկիմի պիւ-
մէեէրէք սէօյլէմիչիմ տիր :

Պարօն . - Վազթիյլէ տիլտատէ օլմուշ օլտուղունուզ
գաաընլարըն խիմէրինի թաատատ իտէեթիմ մի :

Օգլթավ . - Օլ վադըթ պէնիմ եաբտըղըմ, հազըզի
աչգ օլմաեըպ, էսէրը ճիննէթ իտի :

Պարօն . - Էյ չիմսի նէ՛ եաբմագ նիեէթինտէսլնիզ :

Օգլթավ . - Տինաեը սէվմէք, վէ պու խուսուսու քէն-
տիսինէ սէօյլէմէք, սէվիլմէք վէ մութլուլու օլմագ նիեէ-
թինտէեթիմ :

Պարօն . - Պադալըմ այնի հիւսիեաթը անտէտէ պու-
լաճաճմըսընը :

Օգլթավ . - Աչգ ու սէվտա տէնիլէն շէյ՝ գըզըլ խա-
թէլիկինէ պէնզէր . բէք չարուգ եաեըլըր :

Պարօն . - Լաքին, իհթիմալ.քի, մէրգումէնին տիկէր
աչըզլարը օլտուն :

Օգլթավ . - Էկէրչի տիկէր աչըզլարը վար իսէ, անլէրի
տուէլլօեա տալէթ իտէրիմ, վէ պիրէր պիրէր մէյտանը
միւտարէպէեէ ճէլպ իլէ, գաֆալարընը էզէրիմ : - Տօղրու-
սու Տինանըն ուղրունա տուէլլօ իթմէկի, քէնտի իչին պիր
իգպալ ֆաեարըմ :

Պարօն . - Մահէլի իգամէթինի պիլիեօրմուսունուզ :
 Օգթավ . - Տիւն ազչամտան պերի պիլիրիմ : Թէաթրօ-
 նուն չըզըչընտա արգասընտա կիտիպ , Մարէ-Սէն-Մար-
 թէն սօգաղընտա իգամէթ իթտիկինի թահզըդ էյէ-
 տիմ :

Պարօն . - Քէնտիսիյէ կէօրիւշտիւնիւզ միւ :

Օգթավ . - Քէնտիսիյէ կէօրիւշէպիւմէք , միւմքին տէ-
 յիւ իտի : Բիֆագաթընտա մասխարա կիպի պիր դատըն
 պուլունմագաա իտի : Մէկէր թէյզէսի իմիւ . . . պունտան
 դաթինազար պէնտէն մաատա տահա իքի քիչի արգասըն-
 տան կիտիեօրլար իտի :

Պարօն . - Աճայիւ :

Օգթավ . - Նէ պէյիս վար , պիր տուզինա ատէմ տա-
 խի օլսա , եինէ ֆիթուր իթմէմ . . . հէր քիմ , պէնիմէ Տի-
 նանըն արասընտա պիր էնկէլ օլմագ իսթէր իսէ , հագգըն-
 տան կէչէճէեիմ : - Էվվէթ , պիւթիւն տիւնեաեա դարչը
 մէյտան օղումեա հագըրիմ :

« Հէր նէ իսէ , օնտան սօնրա , Մարէ սօգաղընտա պիր
 էվէ կիտիպ , գարուճուտան էքէյիճէ իսպէրլէր ալտրմ :
 - Տինա՝ մէլէք կիպի բագ պիր գըզ իմիւ : - Պու ազչամ
 քէնտիսինի թէքրար կէօրէճէեիմ :

Պու արա պարօնուն գաչլարը չաթըլտըղընտան , Օգ-
 թավ քէլամընա տէվամ իտէրէք ,

— Փագաթ սիդէ նէ՞ օլուեօր , տէյի սիւալ իթտի :

Պարօն . - Նէյիմ օլտուղունսմ մու սիւալ իտիեօրու-
 նուզ : Պունու սէօյլէմէմէքլիք սահա էվլէա տըր :

Օգթավ . - Բէճա իտէրիմ , սէօյլէեին :

Պարօն . - Ազիդիմ , պէն , սիդին շու հարէքէթինիդէ
 էսէֆ իտիեօրում :

Օգթավ . - Աճայիւ , նիչին :

Պարօն . - Շունուն իչին քի , սիզ , Օգթավ Կավար , եիւք-
 սէք մէվդըտէ , մաարուֆ պիր տէլիդանը օլտուղունուզ

հալտէ, էօյլէ պիր ատի վէ պանաղը դարընա կէօնիւ վիրմէքլիկինիդ ճայիզ տէյիլ տիր :

Օգթավ. - Պէ՛ն մի ատի վէ պանաղը պիր դարընա կէօնիւ վիրմիլմ :

Պարօն. - Ասլը մայիւմ օլմանան վէ օեռնճուլարըն տա պանաղըլարընտան պուլունան պիր դըզա տիլտատէ օլմագըլըլընը, սիգէ եագըլըր պիր հալ տէյիլ տիր, էկէրչի պիւեիւք վէ մէշհուր թէաթըլարըն պիրինտէ միւսթալիտէմ օլտա իտի, եինէ պիր շէյ տիմէք իտի : Նիւքսէք ֆամիլեալարտան օլան տէլիգանլըլար իչին, պու միսիլու դըզլարա կէօնիւ վիւփէքլիք, առէթա պու սընըֆ տէլիգանլըլարըն հայսիեթինէ լէքէ կէթիւմէք, վէ պիր ճինանէթ իշլէմէք տիր : Պու գըզլար, Պարտօնէ սօգաղընտա քէսպի սէրլէթ իթմիշ թիւճճարանա պըրագըլմալը տըր : Նիզին, պունունլա իւլփէթինիգի իշիանէլէր, նէ՞ տիեհճէքլէր, նէ՞ տիւշիւնէճէքլէր տիր :

Օգթավ. - Իսթէաիքլէրինի տէսինլէր, իսթէաիքլէրինի տիւշինսիւնլէր, օրասը վագիֆէմ պիլէ տէյիլ տիր : Պէն աշըգ օլտում, ծնտան զայրի հիշ պիր շէյ թանըմամ : Պունտան խօշնուտ օլմանանլար, նէ՛ իսթէրլէր իսէ եաբապիլիլըլէր : - Տինա Պիւէնին շիքլիկինէ կէլինճէ, պիր քէրլէ ալէա պիր վիգթօրիա արապասընա վէ միւքէմմէլ վէ միւղէյեէն էլպիսէլէրէ սահիպ օլուր իսէ, օլ վագըթ մէգպուրէ տալի էն միւթէպէր դատընլարըն սըրասընտա պուլունապիլիլըր :

Պարօն. - Տիմէք օլուրքի, Բէն Կրանշան իլէ իւլփէթինիգ պիւսպիւթիւն խիթամ պուլտու :

Օգթավ. - Էվվէթ :

Պարօն. - Լաքին պիլիւրմիսինիգքի, սիզ օ պիչարէեի բէք միւնասիպէթսիգ սուրէթտէ թէրք իտիեօրսունալ :

Օգթավ. - Նէ՞ եարանըմ... պունունլա պէրապէր, քէնտիսի տէ պու մուամէլէեէ լաեըգ տըր :

Պարօն . - Փէնտիսինի իթապ իթմէկէ նէ՞ սէպէպինիզ վար տըր :

Օգթաւ . - Էկէրչի այլըլընը իքի կիւն կէճիքտիրսէ ի տիւմ, պէնի գօլաճաղընը թէհտիա իտէրէք, եիւզիւմէ գարչը պաղըրըր իտի : - Սիղ սէօյլէեին, պու հալ միւնա սիպէթսիղ տէյիլ մի տիր :

Պարօն . - Օ ճիհէթտէքի հագգարզըլընը թաստիգ իտէրիւմ, պու ճիւմէ իլէ սիզի գալպէն սէվտիկինի տա հա պիր դաչ կիւն ադտէմ քէնտինիզ իգըար իտիեօրտու նուզ :

Օգթաւ . - Պու կիպի սէօլլէր սէօյլէնիր իսէ տէ, պուն լարըն պիր քէլիմէսինէ պիլէ ինանըլամազ :

Պարօն . - Պուրաեա կէլմէզտէն էվվէլ Բէնին խանէսինէ ուղրատըմ : Տիւն ագչամ, սիզին պիրտէն պիրէ զայպ օլմանըզա, վէ պու կիւնէ գատար մէյտանա չըգմամանըզա հիչ պիր մանէա վիրմէեօրտու . . . Պիչարէ ֆէվգէլատէ էնտիչէ իչինտէ օլարագ աղլաեօրտու :

Օգթաւ . - (Կիւլէրէք .) Հագըգի կէօղ եաչլարը՞ մը . . . Աղլաեօր հա, էկէրչի եաղընտա պիր միգտար ագչէ թէտարիքիլէ, քէնտիսինէ կիւզէլ պիր միւճէվհէր կէօնտէրիր իսէմ, կէօլլէրինին եաչը բէք չարուզ գուրուր :

Մ. տը Գրուա-Յիէօ, Օգթաւը՝ Բէն Կրանչանըն նէղտինէ կէօթիւլմէք իւզրէ, իտէճէկի հէր կիւնա թէչէպ պիւսին պունտան պէօյլէ քեար իթմէեէճէկինի անլաեարագ, մահղունէն օրատան չէքիլտի, լաքին մէրգում տէլիդանը իլէ եէնի մահպուպէսի արասընտա մէմուլին զայրի պիր էնկէլ զուհուր իտէճէկինի իւմիտ իթմէքտէ, վէ պէօյլէ պիր էնկէլ չըգարմագ իւզրէ, շիմտիտէն պիր վապըթա տիւշիւնմէքտէ իտի :

Արապաճը ճէյմս, էֆէնտիսինին, քէնտիսինէ պիր շէյ սէօյլէմէքսիզին արապաեա օթուրտուղունու կէօրտիւ կիւնտէ ,

— Էֆէնտիմ, նէրէնէ կիտէճէքսինիզ, աէյի սիւալ իթտի:

Պարօն . - Պուլվարտա, Մատլէն եագընընտա արապաւ-
եր աուրտուր, օրատան էթէնէ եաեան կիտէճէեիմ:

Մ. տը Գրուա-Տիէօնիւն նիւէթի թաամ իթմէք օլուպ,
ֆագաթ պօշ լաֆլարա կիրիշմէքտէն խալի օլմագ իւզրէ,
ահրպպասընըն կիթմէտիլի վէ քէնտիսինին աեագ պիլէ
պասմամըշ օլտուղու պիր լօգանթատա թաամընը իթմէք
խթէմէքտէ իտի:

Օլ անէ տէկին, պարօն, քէնտի պախթընըն եավէրլի-
կինէ ինանըրքէն, եիկիրմի տէօրթ սաաթտան պէրու վա-
դը օլան հալլէր, պու պապտէքի ղաննընըն եանըշ օլտու-
ղունու իսպաթ իթտիլէր:

Իշպու Բարիսլի էօրիւմճէք, պիր էսրարի մագսէտլէ,
ժօրթ Թրէթան իլէ Ֆաննի Լամպէրին, Սնտրէ տը Ման-Բէմօ
իլէ ժէրմէն տը Կրանլիէօնիւն, վէ Օգթալ Կավար իլէ Բէն
Կրանշանըն էթրաֆընտաքի էօրիւմճէք եուվասընը արթըր-
մըշ իտի: Հալպու քի պունլարտան իքիտի, օգուեանլարըմը-
ղա մալիւմ օլտուղու իւզրէ ճըլդ չըգմագ տէրէճէսինէ կէ-
լիպ, եալընըղ ժօրթ Թրէթան իլէ Ֆաննի Լամպէր հագ-
գընտա գուրմուշ օլտուղու եուվա գալմըշ իտի, ֆագաթ
պունլարըն իզտիվաճընա տահա իքի պուշուգ այ լաղըմ օ-
լուպ, շէրան իճապ իտէն Էլլէթ սէօղիւ սէօլլէնմէմիշ իտու-
կինտէն, իզտիվաճը մէղըրտա տախի ֆէսիս օլունապիլի իտի:

Պարօն, պու շէյլէրի տիւշիւնէրէք, եալընըղճա թաա-
մընը իթտի, վէ սիկարասընը եագտըղտան սօնրա, եաեան
քէնտի խանէսինէ տօղրու հօլա չըգտը, ղիրա իհթիմալէ
կէօրէ Սնտրէնին վէֆաթ խապէրինի ալմագ իշին, անըն
խանէսինէ կիթմէղտէն էվվէլ, քէնտի խանէսինէ կիտիպ,
օրաճա եէնի պիր շէյ օլուպ օլմատըղընը թահգըղ իթմէք
խթէմէքտէ իտի:

Պու սուրէթէլէ, խանէսինէ մուվասըլէթինտէ, խըղ-
մէթճիսի,

— Միւսիւ պարօն , եաթադ օտանըզըն շըմինէսի իւղէրինտէ սիզին իչին իւշ մէքթուպ վար տըր տէտի :

Դրուա-Տիէօ , պու մէքթուպլարըն ատրէսլէրինի օգուտու : - Պունլարտան պիրիսինին եազըսը , մէճհուլ օլուպ , Պարօն էվվէլա պու մէքթուպու աշտը : Պունուսն միւնտէրիճաթը , պիր դաշ սաթըրտան , իպարէթ իտի :

Միւնտէրիճաթընը աթիտէ պէեան իտէրիզ :

« Միւսիւ պարօն ,

« Ահըպպայը աթիգանըզտան պիրի օլուպ , Փադաթ բարլադ պիր վաղիէթէ վասըլ օլմադ իգթիտարընա եախօտ իգպալինէ մալիք օլմուշ օլմաեան պիր քիտիէ , սիզին իչէրինիգէ վուգու-Փու պուլունմադ հասէպլիյէ , քէմալը էմնիյէթ իւզրէ , համիյէթ ու տախալէթինիգէ միւրաճաաթ իթմէքլիկէ իճթիսար իլլէր :

« Պու տօսթուսուպ , նամուպուճա եաշամադ իչին , օն պին ֆրանգա միւհթաճ տըր : - Նէօրիւեօրսուսուսուպ ա' , պու պիր է-հէմմիէթ սիպ մէսլաղ տըր , վէ եարըն , պու ադչէեի , պանգնօթ օլարադ , վէ բօսթատան ալընմադ իւզրէ , մահֆազա իչինտէ վէ Բս . Ի . Զ . հարֆլարընա կէօնտէրմէքլիի , քէնտինիգէ պիր մահպուգիէթ ատտ իտէճէկինիգէ իւմիտի պէրքէմալ տըր :

« Թարաֆընըզտան ճէվասըր բէտտ , սալա իհթիմալտէն տէ-յիլ իսէ տէ , չու գատարանըն խապէր վէրիլմէսի ֆայիտէտէն խալի տէյիլ տիր քի , եալընը պիր ճիւզի թէէխիր , նիհաէթ-սիզ սուրէթտէ ֆէնա նէթիճէլէրի մուճիպ օլապիրի :

« Իմտի , աղիգիմ պարօն , պիզգաթ քէնտի մէֆաաթընըլ ի-չին , մաթլուպ օլան ադչէեի վադթ ու դէմանիլէ կէօնտէրին , վէ իլթիֆաթ վէ թէշէքքիւրիւմիւ բէշինէն գապուլ իտին :

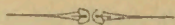
« Soupe գատիմիցիզ
Բս . Ի . Զ . »

« ԶէՅԼ . - Շաեէտ , պու մէքթուպ հադգընտա պիւսպիւ-թիւն եանըլը պիր Ֆիքրէ գահիպ օլարադ , մուխալիրինիզ հադ-գընտա նիեաթը պէտխահանէ իլէ , բօսթախանէէ պիր եախօտ իքի նէֆէր բօլիա մէմուրու կէօնտէրմէք կիպի չօլապըլըզտա պու-լունուր իսէնիզ , շիմտիտէն սիզէ խապէր վէրիլիմ քի , Բս . Ի . Զ . Գօնթ տը Լօքիթի վէ Բօպիթ Սօլնիէի մէրճիլինէ թապսիէէ իթմէք-լիկէ մէճպուր օլաճադ տըր :

« Սէօզ անլաեանա պու գատարը քեաֆի : »

Դրուա-Տիէօ՝ ըէնկի սօլմուշ օլտուլու հալտէ , մէք-թուպու սօնուսա գատար օգուտու , վէ պիթիրտիկինտէ , մէքթուպ , տիթրէմէքտէ օլան էլլէրինտէն տիւշտիւ , վէ քէնտի քէնտինէ չու սէօզլէրի իրատ իթտի :

— Ա՛հ, պու տա պանա սօն ֆէլաքէթ օլտու... պու մէքթուպու եաղան եալլընը պիր քիմնէ օլապիլիր... օ տա Սարիօլ տուր. - ա՛հ, Սարիօլ հաեաթտա իմիշ... Սարիօլ մատէմքի պէնի պուլտու... տիմէք արթըգ հէր շէյ, հէր իմիտ մահվ օլտու...

48

Պարօն Ֆիլիբ տը Գրուա-Տիէօ տէնիլէն չախսըն, իշպու քիթապըն մուգատտէմէսինտէ կէօրիւլէն չախալար միեա-նընտա պաշլըճա րօլ իճրա իթմիշ օլան Բօպէր տը Լօքէլն օլտուղունու, էլպէթթէ օգուեանլարըմըզ, պունտան էվ-վէլքի ֆասլըն սօն սաթըրլարընտան անլամըշլար տըր:

Սարիօլուն գաթիլի օլմուշ օլան, վէ 1853 սէնէսին-տէ, պիր ագչամ, տէրունիտէ քիմէսնէ պուլունմաեան Օ-թէլ տ'Օպէրիվին գաբուսունու չալմըշ, վէ Անտրէ նամ օղլունու թէհի եէրտէ Սէն-Տընի ատասընտա արամըշ պու-լունան Հանրիէթին իշպու աշըդը, նէ՞ սուրէթլէ Բարիսէ կէլէլէք, սախթէ պիր իսիմ թահթընտա օրատա եաշա-եապիլմիշ, վէ ալէսսէվիյէէ է՛ն էսրարի էօմիւրլէրի պիլէ քէշֆ իտէկէլէն զապրթանըն րէնչէսինտէն եագասընը գուր-թարապիլմիշ իտի:

Պու հալ, Բարիս էօմիւրլենին Փաճիալը վէ զարիպ պիր հիքեաեէսի, վէլհասըլ հագըգի պիր թրաճէտիասը օլտու-ղունտան, մուխթասարէն նագլ ու պէեան իթմէկի թէն-սիպ իլլէրիզ:

Անասըլ Բրուսիալը օլուպ, Ֆրանսա տէվլէթի թա-

պիլիքեթիմնէ տախիլ օլմուշ օլան պարօն վօրմա իսմինտէ ղէնկին պիր պանքէր, էպնիեէյի ճէտիտէ իլէ թէղբին ի-տիլմիշ պուլունան Բարիսին է'ն միւքէլէֆ վէ մէշհուր մա-հէլլէլէրինտէն պիրինտէ վազը պիր օթէլտէ, կէնճ ղէվճէ-սիլլէ իւքեան իթմէքտէ իտի :

Էօնտէ պիր հավլիսի վէ արգատա պիր պաղչէսի պու-լունան պու օթէլ, խայլիճէ վասի օլուպ, պարօնուն խու-սուսի տայիրէլէրիլլէ միւսաֆիրլէրին գապուլինէ մախսուս օլան տայիրէլէր՝ պաշլըճա պինանըն ալթ գաթընը իշղալ իթմիշ իտիլէր :

Պու պինատա, պիրի սաղ վէ տիկերի սօլ թարաֆլարտա այրըճա իքի չըգմա պուլունուպ, սաղ թարաֆտաքինտէ պան-գանըն տայիրէլէրի, վէ սօլտաքինտէտէ ախըրլար, արա-պալըգլար վէ խըղմէթ.քեարլարըն օտալարը մէվճուտ իտի :

Պանքէրին խուսուսի տայիրէսիլլէ սանտըգ օտասը ա-րասընտա, տօղրուտան տօղրուեա մուխապէրէ իտիլէպիլ-մէք իւզըէ, պիր նէրտիվլէն պուլունմագտա իտի :

Հէր ազչամ, սատագաթ ու իսթիգամէթի միւսէլլէմ Ժան Լըբօլ իսմլինտէ պիր խըղմէթ.քեար, իտարէխանէտէ պիր եաթագ գուրուպ, եանընա տախի տօլու պիր ըէվօլ-վլը ալտըգտան սօնրա եաթար իտի :

Մէրգում, սապահլաեըն էրքէն գալգըպ, հէր թարա-ֆը սիւբիւրիւր վէ սըրաեա դօր իտի : Շէօյլէ քի, սանտըգ-քեար վէ տիկեր մէմուրլար կէլտիքլէրինտէ, հէր շէյի մուն-թագամ պուլուրլար իտի :

1865 սէնէսի ապրիլինին 8 ինտէ, սապահըն ալաֆրան-կա սաաթ եէտի պուշուղունտա, վագթիլլէ աքէրլիք իթ-միշ օլան պու սատըգ էմէքտար, միւթատը օլան խըղմէ-թինէ հէնուղ պաշլամըշ իքէն, պիրտէն պիրէ իտարէխա-նէտէն տիշարը չըգտը :

Մէրգումուն լէհճէսի սօլմուշ իտի, վէ ազաի վիճու-տի տիթրէեօրտու : Պէհէր ատըմընտա տիւշմէք թէհլիքէ-

սինտէ պուլունարագ, գաբուճունուն օտաարնա դօշտու,
վէ օ տախի պունու ալթիւսթ պիր հալտէ կէօրտիւկիւնտէ,

— Նէ՞ օ միւսիւ Լըբօլ, պիլթրմիսինիզ, գօրգուլաճագ
պիր հէյեթթ քէսպ իթմիշսինիզ, տէտի :

Լըբօլ. — (Թանըլմաղ տէրէճէտէ պօղուգ պիր սէտա
իլէ.) Նէ՞ օլաճագ... պիր ֆէլաքէթ... պիր ճինաեթթ
վուգու պուլմուշ:

Գաբուճու. — (Հայրէթլէ.) Ճինաեթթ մի :

Լըբօլ. — Էվվէթ... տէհէթլի պիր ճինաեթթ... միւս
սիւ պարօն...

Գաբուճու. — Է՛յ, Նէ՞ օլմուշ... սէօյլէերն... միւսիւ
պարօնա Նէ՞ օլմուշ...

Լըբօլ. — Գաթլ իտիլմիշ:

Գաբուճու. — (Գէզալիք լէհճէսի սօլարագ.) Գաթլ մը
իտիլմիշ... Փագաթ Նէ՞րէտէ... Նէ՞ վագըլթ... Նա՞սըլ:

Լըբօլ. — Նաշը՝ գանլարա միւլէմմա օլարագ, սանտը-
ղըն եանընտա, խալընըն իւզէրինտէ տիր: — Ճինաեթթ տէ
պու կիճէ իճրա օլունմուշ տուր: — Իշթէ, հէք պիլտիկիմ
պունտան իպարէթ տիր:

Գաբուճու. — Պու կիճէ՞ մի: — Սիզ հիշ պիր շէյ իշիթ-
մէտինիզ մի:

Լըբօլ. — Հիշ պիր շէյ իշիթ մէտիմ:

Գաբուճու. — Միւսիւ պարօնուն էօլմիւշ օլտուղունա
էմի՞նմիսինիզ:

Լըբօլ. — Շիւպհէմ պիլէ եօգ տուր... Էլինի թուլթ-
տում, պուզ կիպի տօնմուշ իտի:

Գաբուճու. — Է՛յ սանտըղա պիր շէյ օլմուշ մու:

Լըբօլ. — Սանտըգ աշըլմըշ վէ պօշանմըշ:

Գաբուճու. — Տիմէք ճինաեթթի վագըլատան սօնրա,
սիրգաթա ճիւրէթ իտիլմիշ... Եա՛ Բապպի՛, պու Նէ՞ վուս
գուլաթ տըր... չիմսի Նէ՞ եաբմալը:

Լըբօլ. — Գօշուպ, վուգուի հալլի բօլիս գօմիսէրինէ

խապէր վիրմէքտէն զայրի չարէմիզ եօգ տուր . . . Պիր տա-
գըդա պիլէ կէշմէքսիզին գօմիսէր պուրանա կէթիրիլմէլի
տիր . . . Դօմիսէր կէլմէզտէն , պուրատա քիսմէքէ պիր շէյ
սէօյլէմէելին . . . Պիշարէ մատամ նէ վագըթ օլսա , պու-
ֆէլաքէթ խապէրինի ալաճագ տըր :

Գաբուճու . - (Ումուզլարընը չէքէրէք .) Պու ֆէլա-
քէթտէն տօլանը մատամ բէք տէ էսէֆի իթմէքէճէք տիր :
Չաթէն պու էօյլում , անը սէֆիլ գըլմանաճագ տըր : - Պուն-
տան պաշգա , միւթէվէֆա՝ զէվալլը գատընը մէսուտ իթ-
մէմիլ տիր . . . Հալպուքի , պունլար պանա րաճի շէյլէր
տէյիլ տիր . . . Պիղիմ իշին , Մ . պարօնուն հէնուզ կէնճ չա-
ղընտա շու ֆէլաքէթէ տիւշար օլմասը շայեանը թէէսսիւֆ
տիր : Հէր նէ իսէ , պէն գօմիսէրին նէզտինէ կիտիեօ-
րում . . . Միւսիւ Լըբօլ , իիզ պէնիմ էէրիմէ գաբուճու մու-
հաֆազա իտին :

Պէօյլէճէ գաբուճու , օթէլտէն չըգըպ , շիշման վիճու-
տինին միւսաատէ իթտիկի մէրթէպէ սիւրաթլէ եիւրիւմէ-
կէ պաշլատը :

Հէման եիկիրմի պէշ տագըգա սօնրա , գօմիսէր , գա-
բուլարը մուհաֆազա իթմէք իւզրէ , է'ն եադըն մէրքէզ-
տէն ճէլպ իթմիշ օլտուղու տէօրթ նէֆէր աքէր իլէ մա-
հէլլի վագըրանա կէլտի , ֆագաթ եօլա չըգմազաան էվվէլ ,
պիրի՝ նէօպէթտէ օլան միւտտաիի ումումի մուալլինիլէ
միւսթէնթիգէ ճինանէթի խապէր վիրմէք իւզրէ , միւտ-
տաիի ումումիլիք տայիրէսինէ , վէ տիկէրի՝ է'ն մահիր մէ-
մուրլարընտան պիլիինի իսթէմէք իւզրէ , գապթիեէ նազը-
րընա իբի մէմուր կէօնտէրտի :

Արիզ ու ամիգ թահգըգաթ իճրա իտէճէք օլան պու
մէմուրլարըն մուվասըլէթինէ տէկին , մահէլլի վագըրանը
թահգըգ իթմէք , զապթ վարագասընը եազմագ , վէ հէր
շէյի՝ ճինանէթին մէյտանա չըգտըղը զէման պուլունտու-
ղու հալինտէ մուհաֆազա իյլէմէք լազըմ իտի :

Գոմիսեր . - (Գաբուճուեա .) Օթէլին , պունտան պաշ-
գա տիշարը չըգաճագ գաբուսու վա՞ր մը տըր :

Գաբուճու . - Խա՛յր , էֆէնտիմ , պու թարաֆտան հիշ
պիր գաբուսու եօգ տուր , լաքին օթէլին արգասընտա պիր
պաղչէ , վէ պաղչէնին տիւլարընտա քիւչիւք պիր գաբու տա-
հա վար տըր :

Պաշլըճա գաբուեա վէ պաղչէնին գաբուսունա իքիշէր
զապթիեէ վաղ օլունուպ , քիմնէնին տիշարը չըգամամսընա
տիգգաթ օլունմասը շէտիտէն թէնպիհ իտիլտի :

Գոմիսեր . - Պանգանըն մէմուլարը սաաթ գա՛շտա կէ-
լիւլէր :

Գաբուճու . - Սաաթ տօգուղա պիր գաշ տադըգա
գալարագ :

Գոմիսեր . - Պու մէմուլարը թանըտըգտան սօնրա ,
իշէրի կիրմէլէրինէ միւսատտէ իաին , լաքին քիմնէ , միւ-
սատտէյի մախսուսէ իսթիհսալ իթմէքսիղին , հէր նէ սէ-
պէպլէ օլուր իսէ օլսուն , պուրատան տիշարը չըգամաե-
ճագ տըր :

Գաբուճու . - Բէք իյի , միւսիւ գոմիսեր :

Գոմիսեր . - Մ . Վօրմնուն ճէնաղէսինի քի՞մ պուլտու :

Լըբօլ . - (Իլէրլէեէրէք .) Պէն պուլտում :

Գոմիսեր . - Սիլին իամինիլ նէ՞ տիր :

Լըբօլ . - Ժան Լըբօլ :

Գոմիսեր . - Պու էվտէ սիլին խըղմէթինիլ նէ՞ տիր :

Լըբօլ . - Իտարէիանէտէ եաթարըմ , սապահ էթրաֆը
թէմիլլէրիմ , վէ կիւնտիւղ էթէեէ պէրիեէ կիտէրիմ :

Գոմիսեր . - Էլպիսէնիլ իւզէրինտէ պուլունան շէրիտ ,
նէ՞ ալէամէթի տիր :

Լըբօլ . - Սպէրի միտալեա ալէամէթի տիր :

Գոմիսեր . - Տիմէք տիր քի վագթիլլէ սիլ աոքէլլիք
իթմիշսինիլ :

Լըբօլ . - Էվլէթ , միւսիւ գոմիսեր :

Գոմիսեր . - Բէք իյի , պէնի մահէլլի վագրաեա կէօթիւրիւն :

Ժան Լըբօլ իտարէխանէեէ տօղրու իլէրլէտի : - Գոմիսեր իլէ սըր քեաթիպի տախի մէրգուսուն արգասընտան կիթտիլէր :

Օլ էսնատէ , պարօն վօրմսուն միւթէատտիտ խըզմէթ քեարլարը , տէրունը խանէտէ ֆէվզէլատէ պիր հալ վագը օլմուշ օլտուղունու անլաեարագ , հալլիտէ թօբլանմաեա , վէ պիր արը գօղանը էթրաֆընտա վըզըլտաեան արըլար միսիլու վըզըլտամաեա պաշլամըշլար իտի :

Պունլար , պիւեիւճէք պիր խըրսըզլըգ վուգու պուլմուշ տուր զաննըյա , պիր չօգ թախմինաթա կիրիշմէքտէ իտիլէր իսէ տէ , պիր ճինաեէթ վուգու պուլմուշ օլմասը հագգընտա շիւպհէ պիլէ իթմէմէքտէ իտիլէր :

Գոմիսեր , տէհլիզտէ զայպ օլունճա , մէրգուման խըզմէթքեարլարտան պիր գաշը ,

— Լաքին վուգուի խալի միւսիւ պագրօնա խապէր վիրմէք լազըմ տըր , տէտիլէր :

Օտա խըզմէթճիսի . - Հէր նէ գատար , պանա , պիրինճի չանը չալմազտան էվվէլ օտասընա կիրմէքլիկիմի գաթիէն եասագ իթմիշ իսէ տէ , պունունլա պէրապէր թէհլիքէեի կէօզէ ալարագ , էֆէնտինին օտասընա կիրմէկէ իճթիսար իտէրիմ : Նիեէթիմի անլատըղը հալտէ , ումարըմ քի , պու սապահ պանա , էմրի խիլաֆընտա վագը օլան հարէքէթիմտէն տօլաեը աֆիլ իտէճէք տիր :

Գաբուճու , պու արա խըզմէթքեարլարըն եանընա եագլաշարագ , էֆէնտիսինին օտասընա տօղրու իլէրլէմէք իւզրէ պուլունան խըզմէթքեարըն ումուղունա էլինի վագ իտէրէք ,

— Օկի'ւսթ , օլլում . եօգարը չըգմագ պօշ զահմէթ տիր . պուրատա տուր , վէ շիմտիքի խըտմէթիտէն տահա մէնֆաաթլը պիր իշ արամաեը տիւշիւն . . . Պունտան

պէօյլէ պուրատա պիր իշին գալմամըշ տըր , տէտի :

Օկիւսթ . - Աճայիւ պ , միւսիւ պարօն իֆլա՞ս մը իթտի :

Գաբուճու . - Միւսիւ պարօն էօլտիւ :

Գեաֆֆէյի խըզմէթքեարլար . - (Թէաճճիւպլէ .) Նէ՞ տիօրսուն :

Գաբուճու . - Շունու տիօրումքի , պու կիճէ էֆէնս տիմիզ գաթլ ու թէլէֆ իտիտի :

Պու սէօզլէրտէն սօնրա , տէհչէթի միւթէզամմին սիւքիւթ վագը օլտու , պատէհու տիշլէրի արասընտա թէաճճիւպ իրաքէ իտէր սէսլէր իշիտիլտիկի կիպի , եէկտիկէրի-նի սիւալ իտէրճէսինէ պագըշլար զուհուրա կէլտի , հալ պուքի գաբուճունուն ֆազլա մալիւմաթը պուլունմատըղը էճիլթէն , քիմսէքէ ճէվապ վիրէմէզ իտի :

Պու արա , բօլիս դօմիսէրի , Ժան Լըբօլուն ըհպէրլի-կիյլէ իտարէխանէտէն կէշիպ , սանտըղըն պուլունտուղու տայիրէնին էշիկինէ մուվասըլէթ իթտի :

Լըբօլ . - (Գաբամամըշ օլտուղու գաբուճու բարմաղըշ-լա կէօսթէրէրէք .) իշթէ , էֆէնտիմ , պուրատա տըր :

Գօմիսէր , իքի ատըմ գատար իլէրլէեիպ , մէյտանտա օլան տէհչէթլի վէ նէֆրաթամիզ մէնզարէ գարըշսընտա պուլունտուղունտա , քէմալը նէֆրէթ վէ տէհչէթլէ վէ ազղընտան պիր քէլիմէ պիլէ չըգարամաեարագ , գալա-գալտը :

Շէօյլէքի , պանքէրի մերգում , գօլլարը խաչվարի պի-րիպիրինէ գավուշմուշ , վէ էլլէրի պուրուշմուշ օլտուղու հալտէ , գանլար իշինտէ , խալընըն օրթասընտա սէրիմիշ իտի : Պիշարէնին պօղազընտա պիր ճէրիհա պուլունուպ , պու ճէրիհա՝ օլ գատար էնլի վէ տէրին աչըլմըշ իտի քի , սէս պիլէ չըգարամագսըղըն , եըլտըրըմտան վուրուլմուշ-ճասընա թէսլիմի բուհ իյլէմիշ իտի :

Մագթուլ , ագշամըգ էսվապըյլա օլուպ , նաչըն պուլունտուղու օտատա տա , պիր մուարաղա վէ միւտարէպէ

վուգուա կէլմիշ օլտուղունա տայիր հիշ պիր էսէր կէօրիււ մէմէքտէ իտի :

Հէր շէյ եհրինտէ օլուպ , քիւչիւք պիր մասա իւս-
թիւնէ գօնուլմուշ օլան պիր շամատանըն մուսու թա ալ-
թընա գատար եանմաղէ , հուվարլագ պլլօրու չաթլա-
միշ իտի :

Էն մահիր խըրսըղլարըն աշամաեաճագլարը մէրթէ-
պէտէ նէվիճատ գասալարտան օլան պու սանտըգ , թէքմի-
լէն աչըմըշ օլուպ , անախթար մահէլլինտէ քիլիտինին պու-
լունմասընտան , ճէպքէն աչըլմամըշ իտուկի անլաչըլըեօր-
տու :

Գօմիսէր , պու սանտըգա եագլաչըպ , տէրունինի արաշ-
թըրտըղընտա , պանգա ագսիօնլարը , տէմիր եօլլարը թահ-
վիլաթը , Գրէտի ֆօնսիէ պանգասը սէնէտաթը , վէ տիկէր
պաղը թահվիլաթ իլէ պիր դաշ պին ֆրանգլըգ ուֆագլըգ
մէսքիւքեաթ թօրպասը պուլտու , լաքին հիշ պիր ալթուն
չըգընը վէ պիր տանէ պիլէ պանգա գայմէսի պուլամատը :

Պէսպէլլի գաթիլ , նագլի կիւճ օլան մէգքիւր թօրպա-
լարը վէ միւպատէլէսի թէհլիքէլի պուլունան թահվիլաթը
կէօթիւրմէք իսթէմէմիշ իտի :

Բօլիս գօմիսէրի , սանտըգքեարըն օտասընտա օթու-
րուպ , զապթ վարագասընը եաղմաղա պաշլատը :

Մէրդում , իշպու զապթնամէեի պիթիրմէք իւզրէ ի-
քէն , միւտտաիի ումուսի մուսվինի , միւսթէնթիգ վէ միւս-
թէնթիգին քեաթիպի մուվասըլէթ իթտիլէր :

49

Միւտտալի ումուսի մուսվինի Մ. տը Ֆաւիէր, երկիրմի եէսի չաղարընտա կիւղէլ, պիշիմի, ղէնկին, վէ միւսթայիտ պիր տէլիգանլը օլտուգտան պաչգա, պաղը նուֆուղլու քիմսէլէր սանէսինտէ Բարիս միւտտալի ումուս միլիկի տայիրէսինէ մէմուր օլմուշ իտի :

Միւսթէնթիգ իսէ, սաչլարը աղարմըշ օլուպ, էլլի չաղարընտա միւնէրէպ պիր մէմուր օլմաղլէ, նիչէ մահիրանէ թէրթիպ իտիլմիշ ուսթա խըրսըղլարըն վէ սայիր էշխասը մուղիրէնին տէսիսէլէրինի մէյտանա չըգարմագ իգթիտաւրընա մսլիք պուլունմագտա իտի : - Մէրգում իշին պիր աղինատը օլտուղու պէեան իտիլր իտի, շէօյլէ քի պիր քէրլէ շու եա պու խուսուս հագգընտա քէնտինճէ գանաաթը էֆքեար հասըլ օլտո՞ւ մու, օ էֆքեարտան ֆարիղ կէլմէղ իտի :

Բուլօ-Տիվէրնէ իսմինտէ օլան պու հաքիմ, զահիրէն մաարուֆ պիր քիմսէ կիպի կէօրիւնմէեիպ, ղանէթլէ սատէ պիր հալի վար իտի :

Մ. Ֆաւիէր՝ մահէլլի ճինատէթէ կէլտիկինտէ, զիեատէսիլլէ միւթէէսսիր օլտու, չիւնքի քէնտիսի, մագթուլու շախսէն թանըերդ, նիչէ տէֆալար անըն սուֆրասընտա թաամ իթմիշ իտի, վէ մէրգումուն ղէվճէսինէ ֆէվգէլատէ ըիստէթ վէ թէվէճճիւհիւ պուլունմագտա իտի :

Հաթթա, պիր ագչամ օթէլտէն չըգարքէն, քէնտի քէնտիսէ վէ թէպէսսիւմ իտէրէք,

— Սճապա պու կիւղէլ զատընա տիլտատէ՞ մի օլտում, տէմիշ իտի :

Պինապէրին պու տէլիգանլը, տահա սէքիլ կիւն ագ-

տէմ էլինի թուրթմուշ օլտուղու պիր շախսըն նաշընը աեադ-
լարը ալթընտա կէօրտիւկիւնտէ , լէհէսի սօլտու , վէ ան-
լընտան տամլաեան թէր տանէլէրինի մէնտիլլիլէ սիլտի :

Մէրգում , իւր տէֆա ,

— Մատամ պարօնուն վուգուաթտան խապէրի վա՛ր
մը տըր , տէյի սիւալ իթտի :

Բօլլա գօմիսէրի . - Զանն իթմէմ , միւտտաիի ումումի
էֆէնտի :

Մ. տը Ֆապիէր , միւսթէնթիդէ եաւաշճա պիր գաշ
սէօղ սէօյլէմէսի իւզէրինէ , միւսթէնթիդ , մատամ վօրմ-
սուն օտա պէսլէմէսինին չաղըրըմասընը էմր իթտի :

Զէնտ տագըգա սօնրա , մատամըն պէսլէմէսի օլան
մատմուաղէլ Հօրթանս , տիթրէեէրէք կէլիպ , եէրտէ սէ-
րիլմիշ օլան գանլը ճիսմի կէօրտիւկիւնտէ , եիւզիւնիւ , էլ-
լէրի տէրունիւնտէ կիզլէտի , վէ հէման պաեըլմագ տէրէ-
ճէսինէ կէլտի :

Միւտտաիի ումումի մուաւլինի . - Թէսկին օլունուղ
գըզըմ , վէ պու տէհշէթլի ֆէլաքէթտէն մատամ պարօ-
նուն խապէրտար օլուպ օլմատըղընը պիզէ պիլտիրինիզ :

Պէսլէմէ , Մ. տը Ֆապիէրի զաթէն օթէլտէ կէօրմիւշ
օլտուղունտան , անլն սէսինի իշիթտիկիւնտէ , պիր տէրէճէ
միւսթէրի՜ օլտու , վէ ճէվապա աղաղ պիրլէ ,

— Մատամըն հիշ պիր շէյտէն խապէրի օլմատըղը մու-
հագգագ տըր , տէյի ճէվապ վիրտի :

Մ. տը Ֆապիէր . - Պու մուհագգաղլըդ նէ՞տէն իճապ
իտիւօր :

Պէսլէմէ . - Սապահլարը մատամըն օտասընա պէնտէն
զայրի քիմսէ կիրմէզ , վէ սաաթ տօգուղտան էվվէլ , հիշ
պիր վէսիլէ իլէ քէնտիսինի ուեանտըրմամագ իշին գաթիէն
էմր ալմըշըմ տըր :

Մ. տը Ֆապիէր . - Շիմոի մատամընըղըն օտասընա չըգ-
մալըսընըզ :

Պէսէմէ . - Բէք իյի , էֆէնտիմ :

Մ. տը Ֆազիէր . - Վէ , պու կիճէ խանէսինտէ զու-
հուրա կէլէն տէհչէթլի ճինաեթ ճազզընտա քէնտիսինէ
չիւպհէեէ մահէլլ վիրմէեերէք , վազըթ կէչիրլմէքսիզին
քէնտիսի թարաֆընտան դասուլլ օլունմագ արզուսինտէ
պուլունտուղումու պէեան իթմէլիսինիզ : - Էկէրչի մատամ
պարօն ճէնապլէրի , պէօյլէ միւնասիպէթսիզ պիր զէմանտա
միւլազաթ արզուսինտէ օլտուղումա թէաճճիւպ խտէր ի-
սէ , միւսաֆիր մագամընտա կէլմէեիպ , հաքիմ մագամըն-
տա կէլտիկիմի իլավէթէն պիւտիրինիզ : - Պու սէօզլէրին
հասըլ խտէճէկի էնտիչէ իլէ , մատամ Վօրմսուն , քէնտիսինէ
վիրէճէկիմ տէհչէթլի խապէրէ հազըրլանմըչ օլաճազը տէր-
քեար տըր : - Հայտէ դըզըմ , չաբուգ իտին , վէ մատամ
պարօնու կէօրէպիլիպ կէօրէմէեէճէկիմին խապէրինի կէ-
թիրին :

Մատմուլազէլ Հօրթանն , պու էմր իւզէրինէ տիշարը
չըգտը :

Մէզպուրէ , մահէլլի ճինաեթլի թէրք խտէրքէն , եի-
կիրմի ալթը եիկիրմի եէտի չաղլարընտա , իւթիւ պաշը
թէմիզ պիր տէլիգանլը կէլէրէք , քէմալը հիւրմէթ իւզրէ ,
իքի հաքիմի վէ բօլիս դօմիտէրինի սէլամլատը :

Մ. Բուլօ-Տիւվէրնէ , թէվէճճիւհքեարանէ պիր հալ ու
հարէքէթլէ , մէրգում տէլիգանլընտա խիթապ խտէրէք ,

— Սապահլար խայր օլուն , ժօպէն , սիզի զապթիեէ
նէղարէթի մի կէօնտէրիեօր , տէտի :

Եէնի կէլէն . - Էվվէթ , միւսթէնթիգ էֆէնտի . էմրի-
նիզ թահթընտա պուլունմագ իւզրէ , պէնի զապթիեէ նա-
զըրը պուրաեա կէօնտէրտի :

Միւսթէնթիգ . - Միզի ինթիլապ իթմիչ օլտուղունա
մէմսուն օլտում , չիւնքի զայրէթինիզի վէ տիրաեթթինիզի
թահսին խտէրիմ , վէ բէք չօգ տէֆա հիւսնի խըզմէթինիզ
սըպզաթ իթմիչ օլտուղու մալիւմիւմ տիւր :

Ժօպէն թէսմիեէ իթտիկիմիզ շախ, միւսթէնթիգին մէգքիւր մէտհ ու սէնասընը իշիթտիկինտէ, մահզուզիեթ թինտէն նաշի գըզարտը, վէ եէնիտէն թէվազու իլէ, կէօզլիւկիւնիւ թագտը:

Բօլիս գօմիսէրի, Ժան Լըբօլու կէսսթէրէրէք,

— Միւսթէնթիգ էֆէնտի, իլք տէֆա պու օտաեա կիրիպ, միւսիւ պարօնուն նաշընը կէօրտիւքտէն սօնրա, վուգուի հալի տէրհալ պանա թէպլիզ իտէն խըզմէթճի, պու տուր, տէտի:

Միւսթէնթիգին էմրի մուճիպինճէ, զապթ քեաթիպի տաւլալը քեազըտլարընը գարշըսընա վազ իտիպ, էմրի թահրիրէ հազըրլանտը, ֆագաթ Մ. Բուլօ-Տիւվէրնէ իսթիճվապա զաշլամազտան էվվէլ, մէմուլին զայրի պիր հատիսէ զուհուրա կէլէրէք, էբէյիճէ հայրէթի մուճիպ օլտու:

Շէօյլէքի, միւսթէնթիգ իֆատէեէ աղազ իթտիկի, վէ զապթ քեաթիպի տախի գալէմինի միւրէքքէպ հօգգասընա պաթըրաճաղը էմնաուէ, մատմուազէլ Հօրթանս, լէհճէսի սօլմուշ օլարադ ավտէթ իթտի: Մէզպուրէ, կիւճպէլա իլէ աեագտա տուրապիլտիկինտէն, եէրէ տիւշմէմէք իւզրէ, գաբուեա տաեանմաեա մէճպուր օլտու:

Պիւթիւն հաղըրունուն նազարը տիգգաթը, պէսլէմէեէ աթֆ օլունտու: — Մ. տը ֆալիէր, պաշտան աեաղա գատար տիթրէտի, ղիրա եէնի պիր ֆէլաքէթ, եէնի պիր ճինաեթ իսպէրի ալընաճաղը, եանի մատամ պարօն Վօրմսուն տախի, պիր ճանինին տարպէլէրի ալթընտա գաթլ ու թէլէֆ իտիլմիշ օլտուզու վագըասընըն իշիտիլէճէկի միւլահազասը ֆիքրինտէն կէշտի:

Միւտտաիի ումուլի մուալինի. — (Միւէսսիր պիր սէտա իլէ.) Մատամընըզը կէօրտիւնթիւզ միւ... քէնտիսիլէլազըրտը իթտինիզ մի:

Մատմուազէլ Հօրթանս, պաշը իլէ խայր մանէասընը անլաթտը:

Միւտտաիւ ումուսի մուսալինի . - Նէ՞ տիմէք իսթէեօր-
սունուլ : Սիղտէ կէօրիւլէն պու ալթիւսթիւկիւն սէպէպի
նէ՞ տիր : - Վիրտիկիւմ էմրի իճրա իթմէտինի՞զ մի :

Պէպէմէ . - Էֆէնտիւմ, էմրինիզէ իթաաթ իթտիւմ . մա-
տամըմըն օտաաընա կիրտիւմ . . . քէնտիսինի արատըմ . . .
չաղըրտըմ . . . Ֆազաթ տայիրէսի պօշիտի , վէ եաթաղը
պօղուլմամըշիտի : - Մատամ պու կիճէեի օթէլտէ կէչիւ-
մէմիշ տիր : - Մուլթազա միւսիւ պարօնուն գաթիլլէրի
քէնտիսինի աշըրմըշլար տըր :

Մատմուաղէլ Հօրթանս , պու սէօղլէրի սէօյլէտիքտէն
սօնրա , հէօնկիւր հէօնկիւր աղլամսեա պաշլատը :

Պու արա , հիւքիւմէթ մէմուրլարը , շիւպհէ իրաեէ ի-
տէր պիր նաղարլա պիրիպիրինէ պաղըշտըլար :

Միւսթէնթիգ . - Միւսիւ պարօն իլէ զէվճէսի պլրլիք-
տէ՞ մի իմրարը էվգաթ իտէրլէր իտի :

Միւսթէնթիգին սիւալի հէր նէ գատար պէսլէմէեէ
իսթապէն իտի իսէ տէ , մէզպուրէ միւթէրէտտիւտ հալ-
տէ կէօրիւնտիւկիւնստէն , միւտտաի ումուսի մուսալինի
ճէվլապա աղազ պիրլէ ,

— Միւսիւ վէ մատամ Վօրմսու պէն թանըր իտիւմ ,
չօգ տէֆա քէնտիլլէրինի կէօրիւր իտիւմ , - Էկէրչի պիր տէ-
րէճէ միւպալէղալը օլան պաղը ըիվսեթթլէրէ ինանըլմագ
լաղըմ կէիրսէ , պարօն , խարիճտէ պիր մէրթէպէ ճէհա-
լէթտէ պուլունուր իմիշ . Ֆազաթ մատամ պարօն պու հա-
լի կէօրմէմէզլիկէ կէլտիկինտէն , պունլարըն ֆամիլեաճա
էօմրիւ բէք իյի իմիշ , տէտի :

Միւտտաի ումուսի մուսալինին , մէզքիւր սէօղլէրի
սէօյլէտիկի զէման , մատմուաղէլ Հօրթանս պաշընը գաշը-
մագտա օլուպ , Մ . տը Ֆավիէր՝ քէլամընը իքմալ իտինճէ,
պէսլէմէ , պաղթէթէն պիր հարէքէթի շարիպէտէ պու-
լունարագ ,

— Ֆամիլեաճա իյի պիր էօմրլը միւ կէչիրիլլէր իմիշ

...Խա՛յր, միւսիւ, խա՛յր, պու ըիվանէթլէրէ ինանմանըն: Էվլէթ, մատամ պարօն, էմնալի պուլունմաղ իյի պիր դատըն իտի... ատէթա մէլէքէ կիպի հէր շէյէ սապր իլէ գաթլանըր, վէ ասլա շիքեանէթ իթմէզ իտի: Պունունլա պէրապէր, տայիմա միւզտարըպ իտի: Նիչէ տէֆալար, արթըգ գալպի տանանմաղ պիր հալէ կէլէրէք, աղլատըղընը կէօրմիւշիւմ տիւր... Ա՛հ, Էվլէթ, չօգ տէֆա, վէ բէք չօգ տէֆա կէօղլէրինտէն եաշլար ագտըղընը միւշահէտէ իյլէմիշիմ տիւր, տէտի:

Միւսթէնթիգ. - Օհօ՛:

Մէրգում, ժօպէնէ պիր աթֆը նազար իթտի, վէ միւտտաիի ումուսի մուապիինին եանընա եագլաշարագ, դօլունտան թուրթուր, վէ պիր բէնչիլէ եանընա կէօթիւս ըիւպ, եալաշ սէտա իլէ,

— Նէ՞ տէրաիինիզ, սագըն պու վուդուաթ՝ պիր գատըն ինթիգամը օլմասըն, տէտի:

Մ. տը ֆապիէր. - (Տիթրէեհէրէք.) Միւմքին տէյիլ տիր... Իհթիմալի եօգ տուր:

Միւսթէնթիգ. - Նէ տէն:

Միւտտաիի ումուսի մուապիինի. - Մատամ պարօն դանէթ կէնճ, զայիֆ վէ նաղիք, վէհասըլ ճիւղի պիր ըիւզ կեարտան աէվրիլմէկէ միւսայիտ գամըշլար գապիլինտէն օլտուղունտան, պարօնու վուրմուշ օլան էլ, մատտէթէն անըն էլի օլամաղ:

Միւսթէնթիգ. - Պաղը սինիր վէ հիտտէթ՝ ինսանըն գուվլէթի տէրէճէսինի եիւզ միսլինէ իպլաղ գըլար, պուրասընը աա գապուլ իթմէք լազըմ տըր:

Միւտտաիի ումուսի մուապիինի. - Գապուլ իտէրիմ, ֆագաթ պու սանտըղըն պօշանմասընա նէ տիմէլի... Հագարէթ կէօրէն պիր գատընըն, քէնտի ղէվճինի գաթլ ութէլէֆ իյլէմէսի, հայտէ միւմքին օլտուն, լաքին էօյլէ պիր գատըն՝ ղէվճինին սերվէթինի սիրգաթ իթմէզ:

Միւսթէնթիգ . - Էկէրչի իճրա իթտիկի ճինաեթտէն սօնրա , ֆիրարտան պաշգա քէնտիսի իչին չարէի սէլամէթ օլմատըղլնա իսքեաթ օլուր իսէ , օ հալտէ , զէվճինին սէր-վէթինտէն պիր միգտարընը աշըրըպ , օլ վէճհէ ֆիրար իթ-մէսի տէ իհթիմալտէն պայիտ օլմազ :

Միւտաաիի ումուլմի մուալինի . իսքեաթ օլմուշ օլտու-ղաւնու հիսս իլէ , ճէվապ վիրէպիլէճէք պիր սէօղ պուլա-մատըղլնտան , պաշընը էյտի :

Միւսթէնթիգ . - Մատամ պարօնուն , քէնտի խըզմէթ-քեարլարընըն խապէրի օլմագսըղըն ղայպուպէթինէ սիզ նէ՞ մանէա վէրիեօրսունուզ :

Միւտաաիի ումուլմի մուալինի . - Պիլմէմ , պու խու-սուսա պէնտէ սիզին կիպի պիր մանէա վիրէմէեօրում , ֆագաթ եագընտա վուգուրի հալին անլաշըլաճաղընա չիւպ-հէմ եօգ տուր .

Միւսթէնթիգ . - Պէն տալի օ իւմիտտէեիմ , (Պատէ-հու մատմուազէլ Հօրթանսա խիթապ խտէրէք .) Իսմինիզ նէ՞ տիր :

Պէսլէմէ . - Հօրթանս Հարտի :

Միւսթէնթիգ . - Դա՞շ եաշընտասընըզ :

Պէսլէմէ . - Եիկիրմի պիր :

Միւսթէնթիգ . - Չօգտան պէրի՞ մի մատամ Վօրմսուն պէսլէմէսիսինիզ :

Պէսլէմէ . - Իքի սէնէտէն պէրի : - Մատամըն էվլէն-մէսինտէն տէրհալ սօնրա խըզմէթինէ կիրմիչիմ տիր :

Միւսթէնթիգ . - Դալիպա մատամընըզա ղաեթթ սա-տըզսընըզ :

Պէսլէմէ . - Սատը՞գ մը . . . էվվէթ , էֆէնտիմ , էզճան ու տիլ քէնտիսինի սէվէրիմ . . . Օթէլտէ քէնտիսինի հէր քէս սէվէր , վէ հալինէ աճըր իտի : - Վագաա էօլմիշ օ-լան քիմնէլէրի իթհամ իթմէք ճայիզ տէյիլ ամմա , տօղ-րուեու սէօյլէմէք իչին , միւթէվէֆա միւսիւ պարօն տա ,

զէվալլը գատընա բէք չօգ միհն ու մէշագգաթ չէքտիրմիշ տիր :

Միւսթէնթիգ . - Մ. Վօրմսուն՝ քէնտի զէվճէսի հագգընտաքի հագգըգի եախօտ զաննի հագգսըզլըգլարը խըզմէթքեարլարընա տախի մալիւմ միւ իտի :

Պէսլէմէ . - Հէր.քէսէ մալիւմ իտի . . . չիւնքի միւսիւ պարօն, քէնտի քէնտիսինի հաքիմի մութլագ ատտ իտէրէք, քիմսէտէն կիզլէմէքսիզին, հէր կիւնա զուլմ ու թէատտիեի զէվճէսի հագգընտա թէճվիզ իյլէր իտի : - Նի՛չէ տէֆաւլար, պաղչէնին քիւչիւք զաբուսունտան պաղը ատը շանը պօղուգ մահպուպէլէրինի պուրաեա կիրտիրմիշ տիր : - Պու խուսուս, տէրունը խանէտէ ումումէն մալիւմ իտի : Օտա խըզմէթճիսինին պու պասլտէ մալիւմաթը մուֆասսալէսի վար տըր . . . անտէն իսթիֆասար իթտիկինիզտէ, անլաեապիլիւսինիզ . . . Հասըլը, էֆէնտիմ, պու հալի, շայեանը իգրահ վէ նէֆրէթ պիր ըէզալէթ իտի :

50

Միւսթէնթիգ . - (Պիր ազ սիւքիւթտէն սօնրա .) Զանն իտէրմիսինիզ քի, մատամ Վօրմս, պու կիպի հալ ու հարէքէթլէրի, քէնտիսինին գատընճա վէ զէվճէ օլմագ ճիհէթիյլէ հայիզ օլտուղու հայսիեթ ու իթիպարա գարչը հագարէթ ատտ իլէ, պու կիճէ ֆամիլեասը խանէսինէ իլթիճա իյլէմէք իւզրէ օթէլի թէրք իթմիշ օլսուն :

Պէսլէմէ . - Պու սիւալէ ճէվապ վիրէմէմ : - Մատամն էպէվիյնի օլուպ օլմատըղընը պիլմէմ : - Բէտէր վէ վա-

լիտեսի վար խոր իսէ պիլէ, պուրաեա առա կէլմէզլէր իտի :

Միւսթէնթիգ . - Տիւն ագչամ, սօն տէֆա օլարագ մատամընըզը սաաթ գաճտա կէօրտիւնիւզ :

Պէսլէմէ . - Եարը կիճէտէն ազ էվվէլ :

Միւսթէնթիգ . - Շիւպհէսիզ տիշարտան ավտէթ իթ միշ իտի :

Պէսլէմէ . - Խա՛յր, ղաթէն մատամ տիշարը չըգմամըշ իտի : - Պէնի չաղըրտը, լաքին տտէթի վէճհ իւզըէ էսվա պընը սօեոււնաճագ եէրտէ, խըզմէթիմէ իհթիեաճը օլմատըղընը պէեան իլէ, եաթաղըմա եաթմագըղըմա միւսաատէ իթտի, վէ պէն տէ օլ վէճհլէ հարէքէթ իթտիմ :

Միւսթէնթիգ . - Սօն տէֆա կէօրիւշտիւկիւ էսնատէ, մատամ պարօնոււն թասվիրի նէ հալտէ իտի :

Պէսլէմէ . - Մատամ, պանա, ալթիւսթ վէ միւքէտտէր պիր հալտէ կէօրիւնտիւ : - Լէհճէսինին սօլմուշ, վէ կէօզլէրինին գըղարմըշ օլտուղունու կէօրտիւկիւմտէ, րա հաթսըղըզ հիսս իտիպ իթմէտիկինի սիւալ իթտիմ . . . Քէնտիսի տէ, պանա, պիր ալ սըթմասը պուլունտուղունու զանն իթտիկինի, ֆագաթ պունոււն հիշ պիր էհէմմիեթի օլմատըղընը պէեան իլլէտի :

Միւսթէնթիգ . - Մատամ վօրմա չօգ միւսաֆիր գապուլ իտէր մի իտի :

Պէսլէմէ . - Էվվէթ, էֆէնտիմ. խուսուսիլլէ էրքէք միւսաֆիրլէր գապուլ իտէր իտի : - Վագաա մատամ, պու միւսաֆիրլէրտէն չօգ տէֆա սըգըլըր վէ եօրուլըր իտի իսէ տէ, պաշգա տիւրլիւ եաբամազ իտի, զիրա Մ. պարօն թէքմիլ Բարիս էհալիսինի թանըտըղընտան . . .

Միւսթէնթիգ . - Պու գատար չօգ միւսաֆիրլէր միեանընտա, չիւպհէսիզ պաղը սըգ կէլէնլէր, վէ թէքլիֆսիզ օլանլար պուլունմագտա իտի :

Պէսլէմէ . - Էվվէթ, էֆէնտիմ, իքի իւշիւ, խուսուսա

պիրի, պուռ էվ խալիքը իլէ զիեւատէ թէքլիֆսիզ օլուպ, սըդ սըդ կիտիպ կէլիր իտի :

Միւսթէնթիզ . - Պուռուն իսմի նէ՞ իտի :

Պէսլէմէ . - Մ. վիզօնթ ժիլպէր տը Բրէսլ իտի :

Միւսթէնթիզ . - Տէլիգանլը՞ մը իտի :

Պէսլէմէ . - Էվվէթ էֆէնտիմ, Ղաեէթ կիւղէլ վէ տիւ-պէր պիր տէլիգանլը իտի :

Միւսթէնթիզ . - Մ. տը Բրէսլ չօդ տէֆա կէլը մի իտի :

Պէսլէմէ . - Հէման հէր կիւն կէլիր իտի :

Միւսթէնթիզ . - Տիւն տէ կէլտը մի :

Պէսլէմէ . - Էվվէթ, միւսիւ, սաաթ իւչտէն պէշէ դա-տար պուրատա իտի : - Մ. պարօն՝ Մ. վիզօնթա զիեւատէ հիւրմէթ վէ ըիաեէթ իտէր իտի, վէ պօրսատան ավտէ-թինտէ, անը պուրատա պուլտուղունտա, ազչամ թաա-մընա ալըդօր իտի :

Միւսթէնթիզ . - Մ. տը Բրէսլին մահէլլի իգամէթինի պիլիեօրմուսունուզ :

Պէսլէմէ . - Էվվէթ, էֆէնտիմ, պիլիրիմ. Նէօլ-տէ-Մաթիւրէն սօգադընտա 21 նիւմէրօլու խանէտէ իգամէթ իտէր :

Միւսթէնթիզ . - Անըն պուրաեա սըդ սըդ կիտիպ կէլմէսինտէն տօլաեը պազը միւլահազաթ վուգու պու-լըր մու իտի :

Պէսլէմէ . - Էֆէնտիմ, նէ՞ տիմէք իսթէտիկինիդի էյի-ճէ անլաեամաեօրում :

Միւսթէնթիզ . - Մէսէլա, մատամ վօրմուն պուռ տէլիգանլը հազդընտա, տիւնեէվիճէ միւնասէպաթ եօ-լունտա զիեւատէ թէվէճճիւհիւ պուլունտուղու զանն օլու-նըր մու իտի :

Մատմուաղէլ Հօրթանա, Ղաեէթլէ դըղարըպ, դավի պիր սէյլէյիլէ :

— Խա՛յր, էֆէնտիմ, խա՛յր, պիզտէն հիշ պիւրիմիզ պու եօլտա պիր զաննտա պուլունմամըշըղ տըր: — Ճիւմէ լէմիզտէ, մատամ պարօնու ֆէվդէլատէ ֆաղիլ վէ քեամիլ տէյի պիլիր իտիք: — Էֆէնտիմ, պէնտէնիզ քէնտիմի նամուսլու պիր գըղ զանն իտէրիմ. իմոի, էկէրչի մատամըն ֆապիլէթի պանա սօրուլուր իսէ, պէնտէն զիւ եատէ էհլի ֆաղիլէթ օլտուղունու պէեանտէ թէրէտտիւտ իթմէմ:

Մատմուազէլ Հօրթանս, պու սէօղլէրի իրատ իթտիկի զէման, օտանըն չըմինէսի իւզէրինտէ մէվլու օլան սաւթ տօգուզ չալտը: Սյնի վազըթտա, սանտըգքեարըն կէլմիշ օլտուղու, վէ, պանգանըն միւթէտտտիւտ մէմուրլարըլա պիրիքտէ տէհլիզտէ պէքլէտիկի, միւտտաիի ումումի մուալինիյէ միւսթէնթիգէ խապէր վէրիլտի:

Միւսթէնթիգ, պէսլէմէեի եօլա գօեուպ, սանտըգքեարըն կիրտիրիմէսինի էմի կյլէտի:

Մէրգում իշէրի կիրտիրիկիտէ, հէեէճանը աղիմինտէն նաշի, սիմասը ալթիւսթ օլմուշ իտի, վէ պարօնուն նաշընը կէօրմէսի, քէնտի իւզէրինտէ տէհլէթի պիր թէէսօիր հասըլ իթտի: — Սիմասը պօղուլտու, վէ տօտագլարը տիթրէմէկէ պաշլատը: Պատէհու, Ալմանլարա մախսուս պիր իսթիլլահլէ, վէ գապա պիր սէտա իլէ,

— Օ՛հ, պէն իսէ, ինանամանօրտում. տիմէք սահիհ իմիշ... նէ՛ ճինաեթ, նէ՛ ֆէլաքէթ... (Պատէհու իքի հաքիմէ խիթապ իտէրէք.) Էֆէնտիլէ՛ր, հէեէճանըմա աֆվ իտինիզ... Շուրաճըգտա հաեաթը գաթթ իտիլմիշ օլաւադ կէօրտիւկիւնիւզ պիշարէ, ալազճա վուրուլմուշ օլան պու զէվալլը, պէնիմ խայրխահըմ իտի... պէնի պու հալէ կէթիրէն օ օլմուշ տուր... պանա էմնիյեթի քեամիլէսի վար իտի... Պէն, հէր շէյի անէ պօրճուեում... քէնտիսինի սէվէր իտիմ, տէտի:

Հէեէճանընտան նաշի, սանտըգքեարըն պօղազընտա

սէսի գըսըլտը , վէ սօլմուշ օլան եանագլարընտան աշաղը-
հա կէօղ եաշլարը ագմանեա պաշլատը :

Միւսթէնթիգ . - (Խայրխահանէ սուրէթտէ .) Միւ-
սիւ , թէսկին օլունուղ , - Հարէքէթի վագըանըզտան տօ-
լաեը աֆիլ տիլէմէկէ միւհթաճ տէյիլսինիղ . . . Լազըմ օ-
լան սիւալլէրի սիղէ արղ իթմէզտէն էվվէլ , չէնտ տագը-
գա պէքլէեէպիլիրիմ : - Ինշալլահ ճէվապլարընըզտան ,
միւհթաճ օլտուղումուղ մալիւմաթը իսթիհսալ իտէպի-
լիրիղ :

Սանտըգքեար . - (Պաշընը սալլաեարագ .) Էսէֆ ի-
տէրիմ քի , էֆէնտիմ , պէնիմ հիչ պիր չէյտէն մալիւմա-
թըմ եօգ սուր : - Պու խապէրի մաթէմուագը , պիր աղ
էվվէլ , պիր եըլտըրըմ կիպի պիրտէն պիրէ իշիթտիմ : -
Իմտի , էֆէնտիմ , չիմտիտէն իսթիճվապըմը իճրա իտէպի-
լիրսինիղ : - Քէտէրիմ նէ՝ գատար պիւեիւք օլսա , սիղէ
ճէվապ վիրէճէք տէրէճէտէ իգթիտարըմ վար տըր :

Միւսթէնթիգ . - Մատէմ քի օլտուգճա թէսկին օլ-
տունուղ , չիմտի իսթիճվապընըզա պաշլարըղ : - Նազըն ,
քեաթիպ էֆէնտի . - Իսմինիղ միւսիւ :

Սանտըգքեար . - Ֆրէտէրիք Միւլլէր :

Միւսթէնթիգ . - Սիննինիղ :

Սանտըգքեար . - Գըրգ տէօրթ :

Միւսթէնթիգ . - Վաթանընըղ :

Սանտըգքեար . - Մանհէյմ :

Միւսթէնթիգ . - Սիղ Ալմա՞ն մը սընըղ :

Սանտըգքեար . - Էվվէթ , էֆէնտիմ :

Միւսթէնթիգ . - Ֆրանսըղ թապիլիյեթիինէ՞ մի կիր-
միշսինիղ :

Սանտըգքեար . - Խայր , էֆէնտիմ :

Միւսթէնթիգ . - Իգամէթկեհանընըղ :

Սանտըգքեար . - Ավընիւ տը նէօյլիտէ , 22 նիւմէրօ-
լու խանէ :

Միւսթէնթիգ . - Էվլիմիսինիլ :

Սանտրգրեար . - Խայր , էֆէնտիմ :

Միւսթէնթիգ . - Մ. պարօն Վօրմանուն թէէսիս իթմիշ
օլտուղու պանդանըն սանտրգրեարը միսընը :

Սանտրգրեար . - Էվլէթ , էֆէնտիմ :

Միւսթէնթիգ . - Նէ՞ գատար վագըթտան պէրի :

Սանտրգրեար . - Պէշ սէնէտէն պէրի , փադաթ եէ-
տի սէնէ տիրքի , պու պանդատա չալըշմագտանըմ : - Պէր-
լինտէ պուլունան մուխպիրի թարաֆընտան պարօնա թավ-
սիեէ օլունմուշ իտիմ :

Միւսթէնթիգ . - Թախսիսաթընըլ նէ՞ գատար տըր :

Սանտրգրեար . - Օն սէքիլ պին ֆրանդ :

Միւսթէնթիգ . - Մ. պարօն Վօրմանու սօն տէֆա նէ՞
վագըթ կէօրտիւնիլ :

Սանտրգրեար . - Տիւն , էօյլէնտէ :

Միւսթէնթիգ . - Մահէլլի մէմուրիեէթինիլի սաաթ
գաշտա՞ թէրք իթտինիլ :

Սանտրգրեար . - Հէր վագըթ կիպի , սաաթ տէօրթ
պուշուգլա պէշէ չարեէք գալմագ արասընտա :

Միւսթէնթիգ . - Սանտրգտա նէ՞ միդտար ագչէ պը-
րագմըշ իտինիլ :

Սանտրգրեար . - Տօղրու ճէվապ վիրէպիլմէքլիկիմ ի-
չին , ճէպ տէֆթէրիմէ պագմալըեըմ ,

Միւսթէնթիգ . - Պագըն :

Սանտրգրեար . - (Ճէպինտէն պիր տէֆթէր չըգարըպ
պագարագ .) Ալթը եիւզ տօգսան պին ֆրանդ :

Միւսթէնթիգ . - Պու մէպլաղ , սանտրգտա նէ՞ շէքլ-
լէրտէն պուլունմագտա իտի :

Սանտրգրեար . - Տէօրթ եիւզ գըրգ պէշ պին ֆրան-
դը պանդնօթ , օն իքի պին ֆրանդը ալթուն , սէքիլ պին
ֆրանդը ուֆագլըգ , թագըրիպա իքի եիւզ եիկիրմի պէշ
պին ֆրանգը , միւխթէլիֆ թահվիլաթ իտի :

Միւսթէնթիգ . - Դավիլինիզ իւղրէ տէօրթ եիւզ էլլի
 եէտի պին ֆրանգտան իպարէթ օլան պանգնօթլար իլէ
 ալթուն ազչէ աշրբլմըշ տըր : - Պու պիւեիւճէք սիրգաթ,
 պանգանըն վազիեէթինէ զարար վէրիւր մի , վէ թէէտիեա-
 թըն թաթիլինի ինթաճ իտէր մի :

Սանտըգքեար . - Սալա . չիւնքի տէվլէթ Պանգասընտա
 իքի միլիօնտան զիեատէ էմանէթ ազչէմիզ վար տըր : Միւ-
 թէվէֆանըն վէքիլէրինին եալընը իմգասըյլա , մէգքիւր
 էմանէթ ազչէսի ալընապիլի :

Միւսթէնթիգ . - Սանտըղըն գա՛ջ անախթարը վար
 տըր :

Սանտըգքեար . - Իքի :

Միւսթէնթիգ . - Շիւպհէսիզ պիրի սիլին եէտինիզ-
 տէ տիր :

Սանտըգքեար . - Էվվէթ , էֆէնտիմ :

Միւսթէնթիգ . - Տիկէրի՞ :

Սանտըգքեար . - Տիկէրի Մ . պարօնուն եանընտա գա-
 լըր իտի :

Միւսթէնթիգ . - Սիլինքի նէրէտէ տիր :

Սանտըգքեար . - Հէր վազըթ եանըմտա սագլարըմ . . .
 իշթէ :

Միւսթէնթիգ . - Օ հալտէ սանտըղըն քիլիտ եէրինտէ
 կէօրիւլէն անախթար , տիմէք Մ . պարօն Վօրմսուն օլաճագ
 տըր :

Սանտըգքեար . - Շիւպհէսիզ :

Միւսթէնթիգ . - Պարօն՝ պազէն քէնտի անախթարը-
 նը պաշգասընա վէրիւր մի իտի , եախօտ եէտինտէ սագ-
 լամամաղլըգ իտէր մի իտի :

Սանտըգքեար . - Պիլմէմ : - Շու գատարը մալիւմիւմ
 տիւրքի , պէր միւթատ , անախթարը եէլէկինին սաղ ճէ-
 պինտէ սագլար իտի :

Միւսթէնթիգ . - Ժօպէն , պիր ազ պազըն :

Ժօպէն թէամիեէ իթտիկիմիզ տէլիգանլը , կէօզլիւ-
կիւնիւ տէրհալ գօեուպ , նաչըն եանընտա տիզ չէօքտիւ ,
վէ իքի բարմաղընը նաղիքեանէ սուրէթտէ , Ֆրէտէրիգ
Միւլէրին իշար իթտիկի ճէպէ սօգուպ , եիկիրմի գատար
ալթուն սիքքէ , պիր գուրչուն գալէմ գապը , վէ քիւչիւք
պիր թարագ չըգարտը :

Մագթուլուն տիկէր ճէպի տախի արանըլըպ , անտէն
տէ կիւզէլ պիր սաաթ պուլունտու :

Ժօպէն . - Պու ճէպլէրտէ անախթար տէնիլէն շէյ եօգ
տուր , լարին մագթուլուն սօլ էլինտէ պուրուչմուշ պիր
քեաղըտ մէվճուտ օլտուղունու կէօրիւեօրում : Պու էլի ա-
չըպ , քեաղըտը ալմագ լազըմ մը տըր :

Սանտըգքեար , կէրչի ալթիւսթիւկիւնիւ պէլլի իթ-
մէմէկէ չալըշտը իսէ տէ , մուվաֆֆագ օլամսեըպ , պիր
գաչ սանիյեէ գատար , եիւզիւնիւն սօկուլուղու աշիքեա-
րէն գըզարտը :

Միւսթէնթիգ . - Հէր շէյ սըրասըյլա իճրա օլունմագ
կէրէք տիր . . . Պիր ազտան օ քեաղըտըն իճապընա տա
պագարըզ :

Ժօպէն աեաղա գալգտը , վէ Մ. Բուլօ-Տիւվէրնէ՝ պիր
իքի տագըգա տիւյիւնտիւքտէն սօնրա , իսթիճլապա շու
եօլտա տէվամ իյլէտի :

Միւսթէնթիգ . - (Էլինի սանտըղա տօղրու ուզաթա-
րագ .) Զանն իտէրիմ քի , պու սանտըգ՝ բէք միւհքէմ եա-
բըլմըշ տըր , վէ էսրարի տիր :

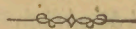
Սանտըգքեար . - Էվվէթ , էֆէնտիմ քիլիտ եէրինին
էթրաֆընտա պուլունան տէօրթ գօրչասընըն հէր պիրի ,
էլիֆպանըն միւթէատտիտ հարֆլարընա ույտուրուլմուշ
տուր : Շէօյլէ քի , սանտըգ գաբանտըղը գէման , պու հարֆ-
լար իլէ պիր քէլիմէ թէչքիլ իտիլի քի , պու քէլիմէեի պիւ-
մէեէն , հիչ պիր վագըթ սանտըղը աչամագ . . . մութլագա
քիլիտի գըրմասը լազըմ կէլիր :

Միւսթէնթիգ . - Հարֆլարըն սուրէթի թէրթիպինի չօգ տէֆա թէպտիլ իտէ՞ր մի իտինիդ :

Սանտըգքեար . - Հէման օն պէշ կիւնտէ պիր թէպտիլ իտէր իտիմ :

Միւսթէնթիգ . - Տիւն նէ՞ քէլիմէ թահթընտա գարամըշ իտինիդ :

Սանտըգքեար . - ԶինՍ իսմիլէ գարամըշ իտիմ : - Զըգան հաֆթա Օրէրա թէաթրօսունտա Միւէթ նամ լուպիւեաթըն իճրասընտա պուլունմուշ օլտուղունտան , պու իսմի ինթիխապ իթմէքլիք , պունտան խաթրըմա կէլմիշ իտի . - Մէղքիւր լուպիւեաթտա , ըագգաս գըղլարտան պիրլինին իսմի , Զինա իտի :

51

Միւսթէնթիգ . - Սիզին ինթիխապ իթտիկէնիդ քէլիմէնի տիկէր քիմսէլէր պիլլի՞ր մի իտիլէր , եախօտ պիլէպիլլի՞ր մի իտիլէր :

Սանտըգքեար . - Եալընըզ պարօն Վօրմա պիլիր իտի . զիրա քէլիմէնի թէպտիլ իթտիկիմտէ , պիր քեաղըտ իւղէրինէ գուրշուն գալէմ իլէ եաղըպ , քէնտիսինէ խապէր վէրիր իտիմ : Պու վէճհլէ , պարօն Վօրմա , պէնիմ էսնաի զայպուպէթիմտէ վէ միւնասիպ կէօրտիւկիւ հալտէ , հիսապլարըմա պագապիլիր , եախօտ ինթիեաճը օլտուղունտա , սանտըգտան ազչէ ալապիլիր իտի :

Միւսթէնթիգ . - Պու հալ չօգ տէֆա վուգու պուլմո՞ւշ մու տուր :

Սանտրգրեար . - Պէշ սէնէտէ եալընըղ իւշ տէֆա վուգու պուլմուշ տուր , զիեատէ վուգու պուլմամըշ տըր : Պու տա , հիսապլարըմա պագմագ իչին տէյիլ , իլլա սանտրգտան պիր գաչ պին ֆրանգ ալմագ իչին զուհուրա կէլմիշ տիր :

Միւսթէնթիգ . - Սիլին , պիր քեաղըտ իւղէրինէ եաղըպ պարօնա պիլտիրտիկինիղ էսրարի քէլիմէեի , տիկէր պիր էճնէպի քիմէնին անլամըշ օլտուղունու զանն իտէրմիսինիղ :

Սանտրգրեար . - Գապիլ տիր , ֆագաթ զանն իթմէմ . . . Միւթէվէֆա էֆէնտիմին , օ քեաղըտը պէնտէն ալտրգտան սօնրա նէ՝ եաքտրղընտան մալիւմաթըմ եօգ տուր : Շուրասը ինքեար օլունմաղ սուրէթտէ սահիհ տիրքի , պուգասաեը աչմագ իչին , հէր հալտէ , պունուէն անաթարընա մալիք օլմագ , վէ կիլի քէլիմէեի պիլմէք լաղըմ տըր : Պունտան շու նէթիճէ հասըլ օլմագ լաղըմ կէլիքքի , միւսիւ պարօն , սանտրղը աչմըշ օլտուղու սըրատա , գաթիլ եախօտ գաթիլէր մէրգումուն իւղէրինէ հիւճում իլէ , մէրամը ֆասիտլէրինի իճրա իթմիշ օլմալը տըրլար :

Միւսթէնթիգ , սանտրգրեարըն իշպու իֆատէսի մուվաֆըղը ագլը ու սըհհէթ օլտուղունղ , պիր հարէքէթլէ անլաթտը , վէ ժօպէն տալսի , եալաշ սէտա իլէ ,

— Սանտրգրեարըն իֆատէսի պէնճէ մանթըգա բէք մուվաֆըղ տըր , տէտի :

Միւսթէնթիգ . - Մանտրգրեար էֆէնտի , պարօն իլէ զէվճէսինին պիրլիքտէ եաշամալարը թարղընա տայիր պաղը մալիւմաթ վիրմէնիղի բէճա իտէրիմ :

Սանտրգրեար . - Էֆէնտիմ , պու սիւալինիղ պէնտէնիղի զիեատէսիլլէ տիւչարը իղթիրապ գըլմագտա տըր : - Մ. Վօրմա , պաղէն պէնի սուֆրատընա վէ պալօլարընա տալէթ իթմէքլէ թալթիֆ իլլէր իտի : - Պու սըրալարտա պարօն իլէ զէվճէսինին հիւսնի իմթիղաճ իլէ վագըթ կէչիր-

տիքէրինի կէօղիւր իտիմ: - Լաքին եայլնըզ գալորդլա-
րընտա, այնի հարեքէթ վէ մուամէլէտէ պուլունուրլա՛ր մը,
պուլունմազլա՛ր մը իտի, պուրապընը պիլէմէմ:

Միւսթէնթիզ. - Էլպէթթէ Մ. Վօրմուռն, ախէագը
պօղուգ պիր ատէմ աէյի թանրլմըզ օլտուղունու պիլիր-
սինիզ:

Սանտրգքեար. - Էվվէթ, պիր թագըմ մահպուպէլէ-
րի օլտուղունու, վէ զէվճէսինի մէսուտ գըլմատըլընա տա-
յիր ալէյինտէ պազը իսնատլար վուգու պուլտուղունու
պիլիրիմ: Հաթթա շայեանը թէէսսիւֆ վէ ալէնի պիր մուա-
րազա տախի զուհուրա կէլտիկինի իշլիթտիմ, լաքին պու-
մէնղարէտէ պէն հազըր պուլունմատըմ: Շու գատար քի,
պէնիմ, էֆէնտիմ հագգընտա թէվէճճիւհիւմ տէրքեար
օլտուղունտան, գարչըմտա պու կիպի ճատտէլէր իւզէրինէ
նատիրէն պահս օլունուր իտի: - Շէօյլէքի, սանէսինտէ
շու մէվգընը պուլմուշ օլտուղում զաթա գարչը սէօյլէնիլ-
մէսի ինֆիալըմը մուճիպ օլաճազը մուհագգագ օլտուղուն-
տան, օլ պապտէ սէօզ սէօյլէմէքտէն սագընըլըր իտի:
Հաթթա պու եօլտա սէօզլէրէ ճիւրէթ իտէնլէրի տէ սիւ-
քիւթէ մէճպուր գըլար իտիմ:

Միւսթէնթիզ. - Հիսսիեաթընըզըն իշպու նէզաքէթի,
պիղին իշին պախի շէրէֆ աիր: Իմտի, պարօն Վօրմս հագ-
գընտաքի էֆքեարընըզը անլամագլըզա իորար իթմէեիպ,
եայլնըզ զէվճէսի հագգընտաքի ֆիքրինիզի էսասէն ան-
լամագ իսթէրիմ:

Սանտրգքեար. - Էֆէնտիմ, զաթընըզա թէքրար ի-
տէրիմքի, մատամ պարօնու, նէվիմա րէսմի օլան ֆըր-
սաթ վէ միւնասիպէթլէր միւսթէսնա օլտուղու հալտէ, նա-
տիրէն կէօրմիւշ օլտուղումտան, հագգընտա սուրէթի գա-
թիէտէ պէեանը էֆքեար իտէմէմ: Շու գատար քի, քէն-
տիսի պանա քեամիլ վէ լյի թապիեաթլըր պիր գատըն կէօ-
րիւնմիւշ տիւր: Պէլքի պիր ալ սինիրլի օլսուն, վէ լիւ-

ղևմինտան զիեատէ , բօմանլարտաքի դատընլարա պէնդէսին , լաքին պու սէօյլէտիքլէրիմ զահիրի օլուպ , հագըգէթտէ պէօյլէ օլտուղունու թէէմինէ ճէսարէթ իտէմէմ :

Միւսթէնթիդ . - Պու տայիրէնէ կիրմէզտէն էվվէլ , մատամ պարօնուն պու կիճէ օթէլտէն կիթմիշ օլտուղունու խապէր ալտընըզ մը :

Փրէտէրիք Միւլլէրին սիմադընտա էսէրը թէաճճիւպ վէ մահզունիյիէթ միւշահէտէ օլունուպ , էլլէրինի եէկտիւկէրէ գալուշտուրուլարադ ,

— Խա՛յր , էֆէնտիմ , հիշ պիր շէյ պիլմէեօրտում . . . պիլմէեօրտում . . . լաքին պիշարէ նէրէտէ տիր . . . տէյի պէեան իյլէտի :

Սանտրգըբար , քէնտի միւրտտընա բազմէն , մէղըիւր սէօյլէրի թէլէֆիիւզ իթտիքաէն ոօնրա , լազըրտըսընը քէստի , վէ եիւզիւնիւ իքի էլլէրի տէրունինտէ կիզլէտի :

Միւսթէնթիդ . - Նէ՞ տիմէք իսթէեօրսունուզ :

Սանտրգըբար . - (Սիլքըբար պիր էնտիշէ իլէ .) Հիշ պիր շէյ տիմէք իսթէմէեօրում : - Ֆիքրիմէ տիվանէճէ պիր թասսավվուր կէլտի խտէ տէ , անինտէ մահվ օլտու : - Րէճա իտէրիմ , պու թասսավվուրուն , պու միւլահաղանըն նէ՞ օլտուղունու անլամահա չալըշմահըն . . . պէնի իսթիճվապ իթմէեին . . . զիրա սիզէ ճէվապ վիրմէքիկիմ միւմքին տէյիլ տիր :

Միւսթէնթիդ Րուլօ-Տիւվէրնէ , սանտրգըբարըն պու ինթիրազը թահթընտա տէհշէթլի պիր ազվիեաթ , վէ խանատաթ կիզլէնմիշ օլտուղունու պիստուհուլէ անլատարադ , իսթիճվապահիշ պիր լիւզումու գալմատը վէ պատէհու ժան Լըբօլուն իսթիճվապընա իպթիտար իյլէտի :

Ժան Լըբօլ , ույդուսունու լահաթսըզ իտէճէք եօլտա հիշ պիր շիւպհէլի շամաթա իշիթմէտիկինի , վէ իւք ազշամը գօյմուշ օլտուղու սիւրկիւլէրի սապահլաեըն հէյեթթի ասլիեէսինտէ պուլմուշ իտուկինի պէեան վէ պինապէ-

րին օ կիճէսի, հիշ պիր քիմնէնին, խտարէխանէտէն կէշէ-
րէք, սանտրգքեարըն օտասընա կիրմէմիշ օլտուղունու
գավիէն թէէմին իյլէտի:

Միւսթէնթիգ, ժան Լըբօլ իլէ Ֆրէտէրիք Միւլլէրէ, օ
օտատան տիշարը չըգապիկէճէքլէրինի, լաքին էմրի ճէտի-
տէ տէկին օթէլտէն կիթմէմէլէրինի իխթար իթտի, վէ
քէնտիսի, միւտտաիի ումումի մուալինի, բօլիս գօմիսէրի
վէ զապթիտէ նէզարէթի մէմուրու վէ զապթ քեաթիպիյլէ
պիրլիքտէ ճինսեթ մահէլլինտէ գալտը:

Միւսթէնթիգ. - Ժօպէն, պիր ազ էվվէլ նաչըն սօլ
էլինտէ պուլունան պիր քեաղըտտան պահս իտիեօրտու-
նուզ:

Ժօպէն. - էվվէթ:

Միւսթէնթիգ. - Շու քեաղըտը կէօրէլիմ:

Պու գարար իւղէրինէ, ժօպէն եէնիտէն տիզ չէօքիւպ
խայլի զահմէթլէ աչապիլտիկի մագթուլուն ալուճունտան,
հիտտէթ ու զաղապ էսնասընտա պուրուշմուշ օլան մէզ-
քիւր քեաղըտը ալտը, վէ պունուն պուրուշմուշ եէրլէրին-
տէն երթթրմամասը իչին քէմալը տիգգաթ ու իթինա իլէ
աչըպ, հավի օլտուղու պիր գաշ սաթըրը օգուտուգճա,
սիեահ կէօլլէրի, կէօլլիւկիւնիւն ճամլարը ալթընտա բար-
լամանա պաշլտը:

Միւսթէնթիգ. - Սէօլլէեին պագալըմ, նէ օգուտու-
նուզ:

Ժօպէն. - (Վագարը պիր հալ իլէ վէ կէօլլէրինի ա-
չաղընա էեիպ, մէգքիւր քեաղըտը վիւէրէք.) Իշթէ, միւս-
թէնթիգ էֆէնտի, սիզ օգուտուն:

Պու քեաղըտ բարչասը, չօլբազ պիր քիմնէ թարա-
ֆընտան եախօտ թէլաշը պիր հալ իլէ պիւեիւք պիր քեա-
ղըտտան քէսիլմիշ իտի, չիւնքի քէսիլմէսի թարղընտան,
պիր պըչաղըն քէսկին թարաֆը եէրինէ, թէքս թարաֆըյ-
լա քէսիլմիշ օլտուղու անլաշըլմագտա իտի:

Մէզքիւր քեաղըտ բարչասը , մէքթուպ շէքլինտէ տիւ-
րիւքմիւշ իտի իսէ տէ , իւզէրլնտէ հիշ պիր մէօհիւր վէ հիշ
պիր ատրէս պուլունմամագտա իտի :

Միւսթէնթիգ . - (Չիքր օլունան պիր գաշ սըրաւը օ-
գուտուգտան սօնրա , մէսուէրէթլէ .) Հա' , հա' , տօղրու քէշֆ
իթմիշիմ : - Սգիլլիմ միւտտաիի ումումի մուալլինի էֆէնտի ,
սիգ պունա նէ տէրսինիգ :

Միւսթէնթիգ , մէքթուպու մէզքիւրու . Մ . սը ֆա-
վիէրէ թագտիմ իթտի , վէ օ տախի աթիտէքի սըրալարը
եիւքսէք սէտա իլէ օգուտու :

« Միւսիւ պարօն , տօսթունուզ օլան , ֆագաթ խու-
սուսի սէպէպլէրէ պինաէն քէնտիսինի մէճհուլ սագլամագ
խսթէեէն պիր քիմսէ , - մէննի միւմքին օլապիլտիկի հալտէ ,
- սատագաթսըզ պիր գատընտան վէ սաթթէ պիր տօսթու-
նուգտան ուզուն միւտտէթ իղֆալ օլունմանըզը իսթէմէզ : -
Մատամ պարօն , պու կիճէ , քէնտի մաշուգու օլան վի-
գօնթ ժիւպէր սը Ռրէսլ իլէ վէ Պէլճիգա թարիգիլէ օ-
թէլտէն հարէքէթ իտէճէք տիլ : - Պու մէքթուպումա ալ-
տըղլնըզտա , իհթիմսլ քի հարէքէթ ու աղիմէթ լէրինի մէնն
իթմէկէ հէնուզ վագթընըզ պուլունկաճագ սըր : - Էկէրշի
կիթմիշլէր իսէ , պիր ան էվվէլ սանտըղլնըզըն հիսապընա
պագմանըզը իիթար իտէրիմ . . . Սանաղղընըզտա աչըգ
պուլմագլըղընըզ իհթիմալտէն տիր : »

Միւսթէնթիգ . - (Հաքիմլէրէ մախսուլ պիր թէպէս-
սիւմլէ , վէ միւտտաիի ումումի մուալլինինին՝ մէքթուպու
օգումասընը պիթիլտիքտէն սօնրա .) Է՛յ սիգ պունա նէ
տէրսինիգ :

Միւտտաիի ումումի մուալլինի . - Պէնճէ , պու իմզա-
սըզ մէքթուպուն հիշ պիր էհէմմիեթի եօգ տուր :

Միւսթէնթիգ . - Տիկէր պիր սըրատա օլա իտիք , էֆ-
քէալընըզը թատիգ իտէր իտիմ . լաքին պու սըրատա , իշ-
պու թէզքիլրէեի եազմըլ օլան քիմնէնին իֆատաթընըն տօղ-

լուսուղունա ղէրրէ դատար շիւպհէ իտիլէմէղ, զիրա օլմուշ վազըպար իլէ թաստիգ դըլընմըշ տըր : - Պունտան պէօյլէ իտիլէճէք իսթինթագտա եանլըշլըգ օլամաղ... Միւթթէ-հիմլէր մալիւմ տիւր : Պու խուսուս, պանա կիւն կիպի ա-շիքեար կէօրիւնիւեօր :

Միւտտաիի ումուժի մուավինի . - Տիմէք օլուր քի, սիզճէ մատամ պարօն Վօրմա...

Միւսթէնթիգ . - Վուգուա կէլիլիշ օլան ճինաեթիւն շէրիքի տիր, պունու թէքրար պէ թէքրար թէէքիտ խտէրիմ : - Իյի տիգգաթ իտին, պաշլըճա ֆայիլ տիմէօրում, շէրիք տիեօրում... Շու գատար քի, պիր աղ էվվէլ, պէօյլէ պիր ճինաեթի իճրա իչին պիր դատընըն էլի, մատտէ-թէն միւգթէտիր տէյիլ տիր տէտիկինիլաէ, հագգընըղ վար իտի... Մ. Վօրմսուն գաթիլի, մատամ պարօն օլմա-երպ, վիգօնթ ժիլպէր տը Բրէսլ մաշուգէսինին թահրի-քիլլէ իշպու ճինաեթէ ճիւրէթ իլլէմիշ տիր :

Միւտտաիի ումուժի մուավինի, պու էֆքեարտա պու-լունմատըղընը պիր հարէքէթիլլէ անլաթտըղընտան, միւս-թէնթիգ,

— Կէօրիւնիւր քի, սիզ հալէա պու խուսուսա իս-քեաթ օլմատընըղ, տէյի պէեան իլլէտի :

Միւտտաիի ումուժի մուավինի . - Յիլվագը իսքեաթ օլմատըմ :

Միւսթէնթիգ . - Նիհաեթ սիղի նէ հօլտա իսքեաթ իթմէք լաղըմ տըր, զիրա թէքրար իտէրիմ քի, պու վա-գըա՝ կիւն կիպի աշիքեար տըր... ճինաեթ մէնղարէսի-նի, օլտուղու կիպի նօգթասը նօգթասընա թարիֆ իտէ-պիլիլիմ : - Շէօյլէ քի, տիւն ագչամ, պարօն, հիշ պիր կիւ-նա շիւպհէսի օլմաեարագ խանէսինէ ավտէթ իթմիշ օլտու-ղու հալտէ, իշպու իմղասըղ մէթուպու ալարագ, գարը-սընը արամահա պաշլամըշ օլմալը, վէ անը պուլմաեըպ, վէ աշըգըյլա պիլիլիքտէ օթէլտէն կիթմիշ օլտուղունու զանն

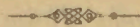
իլէ , մէճհուլ մուխպիրինն իսթարը վէճհ իւզրէ , սանտը-
ղընըն ահվալինի թահգըգա դարար վիրմիշ պուլունմալը ,
վէ օլ վազթա տէկին քիմէսնէ թարափընտան աչըմըշ օլ-
մաեան իշպու սանտըղը պիզլաթ աչմըշ օլտուղու զէման ,
Մ. տը Բրէսլ իւզէրինէ հիւճում վէ շէտիտ պիր տարպէ
իլէ պիշարէեի դաթլ ու թէլէֆ իթմիշ , վէ պու ճինաեթ-
տէն սօնրա , գաթիլ խըրսըղ օլարագ , մէվճուտ ալթուն
վէ պանգնօթլարը զասպ իլէ , շէրիքէսիլէ պիրիքտէ ֆի-
րար իյլէմիշ օլմալը տըր : - Ազիզիմ միւտտաիի ումուժի
մուալինի էֆէնտի , սիզ պու իֆատէլէրիմէ նէ տերսինիզ .
պուլուշում սատէ վէ մանթըգա մուվաֆըգ տէյիլ մի տիր :
- Ճէվապընըզ վար իսէ , սէօյլէեին :

Միւտտաիի ումուժի մուալինի . - Իֆատէլէրինիզին ,
իհթիմալէ եագըն օլտուղունու գապուլ իտէրիմ , ֆագաթ
էկէրշի սիզ մատամ պարօնու թանըմըշ օլսա իտինիզ , թէե-
մին իտէրիմ քի , պու խուսուստա էլան չիւպհէ իտէր ի-
տինիզ :

Միւսթէնթիզ . - (Թէպէսսիւմլէ .) Պու մատամ պա-
րօնուն պէղաեթ կիւզէլ օլտուղունու գապուլ իտէրիմ ,
հալպու քի , կիւզէլիկի հիշ պիր շէյէ մանի տէյիլ տիր : -
Սիզ հէնուզ կէնճսինիզ , վէ հէնուզ միւճէրրէպ օլմամըշսը-
նըղ տըր . - Լաթիֆ պիր լէհճէ վէ նադիքեանէ թավր ու
հարէքէթլէր , սիզէ իսպաթ եախօտ պիկիւնահլըգ ալէա-
մէթլէրի մագամընտա կէօրիւնիւեօր : - Սիզտէ պէնիմ կի-
պի պու սանաաթտա սաշլարընըղ աղարթըրսանըղ , կիւ-
զէլ գարըլարտան վէ բարլագ կէօզլէրտէն սագընմագ լա-
զըմ իտուկինի տէրք ու ֆէհմ իյլէրսինիզ : Պէն , օն եէտի
եաշընտա , պաշը՝ ատէթա Մէրեէմանէին պաշընա , պագը-
շը՝ ազիզէլէր պագըշընա վէ սէտասը՝ մէլաեիքէ սէտասը-
նա պէնգէեէն , վէ թէքմիլ վիճուտի վէ հիւսնի ճէմալի ,
րէսսամլարըն , ազիզլէրին վէ մէլէքլէրին թաավիրլէրինի
չըզմագ իշին արատըզլարը տուխթէրանը տիրիւպասընտան

մաստուտ օլան պիր գըղ իւթըըլարըմքի, պապասընըն մալիք օլտուղու պին գատար ըիալը աշըրմագ, վէ էշխասը մուղիրէտէն պիր մաշուգըյլա պիրլիքտէ թէլէֆ իթմէք իչին, պիշարէ բէտէրինի պիր նէվ զէհիր իլէ թէլէֆ իյլէմիշ տիր, վէ շիւպհէսիզ պիր տիկէր մաշուգ պուլմագ իւզրէ, պէշ ալթը այ սօնրա, էվվէլքինտէն օսանարագ, անը պրագմագ իւթէտիկինտէ, ըագը իչիրիպ սէրխօշ իթմիշ, վէ ույգուսու էսնասընտա զէվալլընը տիրի տիրի եագմագ իւմիտիլէ, գարեօլասընըն բէրտէլէրինէ աթէշ վիրմէկի նիեթ իթմիշ տիր: - Մէզպուրէեի, հեր շէյի իգրար ու իթիրաֆ իթմէքլիկէ մէճպուր իթտիմ... Հալպուքք, Ժիւրի մահքէմէսի ազալարը էֆէնտիլէր, էհի նամուստան, ֆամիլեա բէտէրլէրի օրնալարըյլա, մէզպուրէեի օլ գատար կիւզէլ պուլմուշլար տըրքի, գապահաթընըն շիտտէթլինի թախֆիֆ իտիճի պաղը ահվալ ու վուգուաթ գապուլ իթմիշլէր տիր: - Պինաէն ալէյհ պու գըղ, եիկիրմի սէնէ մահպուսիեթէ մահքիւմ օլմուշ տուր: - Յագաթ մատամ վօրմն, օլ գատար գապահաթլը տէյիլ տիր: - Անըն, զէվճինին ճինաեթիստէքի շէրիքիկի, պապասընը էօլտիրտիւքտէն սօնրա, մաշուգուսու տախի իհրագ իթմէքլէ թէլէֆ իթմէք իւթէեէն պիր ճանինին ճինաեթի եանընտա հիշ հիւքմիւնտէ տիր:

Միւտտաիի ումումի մուալինինին ճէվապը պուլունմատըղընտան, պաշընը էյտի, վէ միւսթէնթիգ տէ մէպուրանէ էլլէրինի օվուշտուրտու:

52

Ջէնտ տաղըդ ատէն պէրու ժօպէն , Ֆիքրի մէշղու
կէօրիւնտիւկիւ հալտէ , պիրտէն պիրէ ,

— Միւսթէնթիգ Եֆէնտի , միւսաատէ իտէրսէնիզ շու
իմզասըզ մէքթուպու թէտգիգ իտէեիմ , տէտի :

Միւսթէնթիգ . - (Մէքթուպու վերէրէք .) Շիւպհէսիզ
միւսաատէ իտէրիմ : - Իմտի , աղիզիմ , թէտգիգ իտինիզ ,
վէ թէտգիգաթընըզն նէթիճէսինի պանա տա պիլտիրի-
նիզ . . . Պիլիրսինիզ քի , սիլին մալիւմաթընըզա գիւտա-
սիլլէ Էմիլյէթիմ վար սըր : - Պունտան տահա միւշքիւ
օլան պազը վուգուաթլարտա զէքեալէթ վէ մէհարէթի-
նիգի իպրազ իլլէմիշսինիզ տիր : - Պու վուգուաթ իտէ , ա-
լէրտէն սատէ օլուպ , մէհարէթինիլի իրաեէ իշին եէնի պիր
Փըրսաթ օլաճաղընը մէմուլ իտէրիմ :

Ժօպէն , կէօզլէրինին բարլազլըզընը կիզլէմէք մազ-
սէտիլլէ գուլլանտըզը կէօզլիւկիւնիւ չըգարըպ , պիր բէր-
թէվսուզ իլլէ , մէքթուպուն եազըսընը վէ քեաղըտըն երը-
թըգ եէրլէրինի արիզ ու ամիգ թէտգիգ վէ թէճէսսիւսէ
իպթիտար իլլէտի :

Պիր դաշ սանիլէ գատար թէտգիգ վէ մուպեէնէ ի-
տէրէք , թէաճճիւպիւ աղիմ իրաեէ իտէր պիր հարէքէթտէ
պուլունտուղունտան , այնի վազըթտա միւտտաիի ումումի
վէ միւսթէնթիգ ,

— Նէ՞ վար սըր , տէյի սիւալ իթտիլէր :

Ժօպէն . - Ղաեէթ վէիլիմ պիր մատտէ քէշֆ իթտիմ :

Միւսթէնթիգ . - Նէ՞ կիպի :

Ժօպէն . - Պու մէքթուպ պարօն Վօրմաա թէսլիմ օ-

լուստուղու զէման, սօն սրբալարննն միւրէքքէպի հէնուզ գուրումամըչ իմիչ:

Միւսթէնթիգ. - Ամնա իթտինիզ հա՛. պու միւմքին տէյիլ տիր:

Ժօպէն. - Պարզ իտէլիմ քի միւմքին օլմասըն, ֆագաթ ինքեար օլունմաղ սուրէթտէ սահիհ իտուկինի իսպաթ ի- տէպիլիլիմ: - Բէրթէվսուզ իլէ սօն իւչ սըրաննն եաղըսընա պագար իսէնիզ, հէնուզ թազէ օլան միւրէքքէպին հասըլ իթտիկի արէպի եաղըլար շէքլինտէքի խաթթլարըն, քեա- ղըտըն տիւրիւմ եէրլէրինտէ թաավիր իտիլմիշ օլտուղու- նու միւշահէտէ իտէրսինիզ: Իւք հիտտէթ ու դազապ էս- նասընտա, պու մէքթուպու, պարօն Վօրմստան զայրի քիմնէ պու սուրէթլէ պուրուշտուրամազ... Իմտի, մէճհուլ մուհարրիլին, թամ իշինի պիթիլէճէկի սըրատա, իշպու մէքթուպ պարօն Վօրմսուն նազարը տիգգաթընա թէսա- տիւֆ իթմիշ օլմալը տըր:

Միւտտաիի ումուժի մուլալինի. - (Ժօպէնին սէօյլէտի- կի սահիհ օլտուղունու պիզզաթ թաստիգ իտէրէք.) Ֆիլ- վազը պու բէք զարիպ շէյ տիր:

Միւսթէնթիգ տախի, մէգքիւր բէրթէվսուզ իլէ քեա- ղըտը ալըպ, մուայեհէնէտէն սօնրա,

— Սահիհէն, պէնիմտէ պիւթիւն էֆրեարըմ, կէօր- տիւկիւմ շու զարիպ վէ էսրարի հալլէրտէն տօլանը ալ- թիւսթ օլուեօր: - Ղամմազքեարլըղը թահրիրէն իտէն շախ- սըն, միւրէքքէպ գուրումազտան էվվէլ իշպու մէքթուպու պարօնա թէսլիմ իթմիշ օլտուղու նա՛սըլ ֆարզ վէ գապուլ օլունապիլի: Պունտան, զամմազը մէրգումուն, պու մէք- թուպու պարօնուն կէօզլէրի էօնիւնտէ եազմըշ օլտուղու նէթիճէսի չըգար, լաքին շու սըրատա թահրիրէն իֆատէի հալ իթմէքտէն իսէ, լիսանէն իֆատէի հալ իթմէք տահա գօլայ տէյիլ մի տիր:

Միւտտաիի ումուժի մուլալինի. - Իհթիմալ քի, պու

խմզասորդ մէքթուպ , խանէսինէ ավտէթ իթ մէզտէն էվվէլ
պարօն վօրմանուն էլինէ վասըլ օլմուշ օլսուն :

Միւսթէնթիգ . - Գապիլ տիր . պուրասընը անլամահա
չալըշմալըերդ :

Մուսթսարէն մադթուլուն օտա խըզմէթ ճիսի ճէլպ
իտիլտի :

Միւսթէնթիգ . - Իսմինիդ նէ՞ տիր :

Խըզմէթճի . - Օկիւսթ Մարէ :

Միւսթէնթիգ . - Պարօն վօրմանուն խըզմէթինտէ՞ մի ի-
տինիգ :

Խըզմէթճի . - Էվվէթ , էֆէնտիմ , տէօրթ սէնէտէն
պէրի տիր քի , օտա խըզմէթ ճիսի սըֆաթըյլա պարօնուն խըզ-
մէթինտէեիմ :

Միւսթէնթիգ . - Տիւն ագշամ էֆէնտինիղէ պէքլէտի-
նիլ մի :

Խըզմէթճի . - Էվվէթ , էֆէնտիմ , միւթատըմ վէճհ
իւզրէ պէքլէտիմ :

Միւսթէնթիգ . - Էֆէնտինիդ սաաթ գա՞շտա ավտէթ
իթտի :

Խըզմէթճի . - Եարը կիճէեի պիր դաշ տագըդա կէ-
չէրէք :

Միւսթէնթիգ . - Թասալը , տիւշիւնճէլի վէ ալթի՞ւսթ
միւ իտի :

Խըզմէթճի . - Պիլաքիա , էֆէնտիմ , զաեթ շէն իտի ,
վէ խաթըրմա կէլիեօր քի , վարիէթէ թէաթթօսունտա իճ-
րա օլունան Պէլ էլէն օրէրասընտա մատմուազէլ Շընայտը-
րըն պիր պէսթէսինի մըրըլտանըիօրտու :

Միւսթէնթիգ . - Էլինտէ պիր քեազըտ վա՞ր մը իտի :

Խըզմէթճի . - Խա՛յր , էֆէնտիմ . եալընըդ էլտիվէնլէ-
րի պուլունմագտա իտի : Սիւքիւնէթլէ էլտիվէնլէրինի չը-
գալըպ , չըմինէրին իւզէրինէ գօյտա . իհթիմալ քի հալէա
օրատա տըր : Պատէհու եազըլխանէսի գարչըսընտա օթու-

րուպ, պիր գաչ սրբատան իպարէթ պիր թէգքիրէ եազարգտան սօնրա, պու սապահ, մէրծինէ կէօթիւրմէք էմըիյլէ պանա վիրտի, վէ պէն տէ պու կիւն, էօյլէ թաամնաան էվվէլ կէօթիւրէճէք իքէն, պիւթիւն խանէ Վալգը միսիլու, խապէրի տէհչէթ իշթիմալի իշթտիմ:

Միւսթէնթիգ. - Պու թէգքիրէ քիմէ խիթապ իտի:

Խըզմէթճի. - Պիր գատընա:

Միւսթէնթիգ. - Օ թէգքիրէնի պանա վէրին:

Խըզմէթճի. - Ալըն էֆէնտիմ:

Միւսթէնթիգին ալտըղը թէգքիրէնին մահֆաղասը իւզէրինտէ,

« Մատմուագէլ Ալին Բրատիե,

« Ֆրիէտլանտ ճատտեսի»

ատրէսի եազըլմըշ իտի:

Միւսթէնթիգ. - Պու մատմուագէլ Բրատիէ քիմ օլուեօր:

Խըզմէթճի. - (Լնտիշէ իլէ.) էֆէնտիմ... պիր գատըն... կիւզէլ պիր գատըն տըր... Բարիստէ, խուսուսիյլէ քէնտի լադապըյլա բէք թանըլմըշ տըր: - Շիւպհէսիզ, պու միւսիւլէր իսմինի իշթմիշլէր տիր... վազթիյլէ Մարսիլիա իմանընտա բօրթուգալճըլըգ իթմիշ օլտուղու իշին, ալէսսէվիյեէ Ֆէ Օբաթ լադապը վէրիլիր:

Միւսթէնթիգ. - Հասըլը պու գատըն՝ Մ. Վօրմանն մէթրէսի եախօտ մէթրէսլէրինտէն պիրի իտի, էօյլէ տէյլլ մի:

Խըզմէթճի. - Շու գատար պիլիրիմքի, Մ. պարօն քէնտիսինէ զիեատէ ըաղպէթ կէօթէրի իտի:

Միւսթէնթիգ. - Էֆէնտինիզ պու մէքթուպու սիզէ թէսլիմ իթտիքաէն սօնրա, նէ՞ եաբար:

Խըզմէթճի. - Ռէնտի ահըպպասընտան օլան Մ. տը Բրէսլին օ ազշամը կէլիպ կէլմէտիկինի սիւալ իթտի, Պէն

տէ կէլմէտիկի ճէվապընը վիրտիկիմտէ , արթըգ պանա
իհթիեաճը գալմատըղընը , վէ քէնտի քէնտիսինէ էսվա-
պընը սոյունաճաղընը սէյլէտի :

Միւսթէնթիգ . - Մ. տը Բրէսլ՝ էվինթէքլիֆսիզ տօսթ-
լարընտա՞ն մը իտի :

Խըզմէթճի . - Էվվէթ , էֆէնտիմ . պուրատա սայքի
քէնտի խանէսինտէ կիպի իտի : - Կիւնտիւզ վազթը պիւէ
քէնտիսինի պուրատա կէօրիւր իտիք :

Միւսթէնթիգ . - Պու ատէմին էշքընալընը թարիֆ
իտին :

Խըզմէթճի . - Էֆէնտիմ , կիւզէլ , պիչիմի վէ զաեթթ
շիք պիր ատէմ տիր . երկիրմի ալթը երկիրմի եէտի չաղ-
լարընտա , ուկուն պօյլու վէ նազիք տիր , սաչլարը քէս-
թանէ ըէնկինտէ , կէօզլէրի գուրչունի , պրեըզլարը հէման
սարը , նազիք վէ ուզուն տուր : Սագալը եօգ տուր , Պիր
տուէլլօտա ալմըշ օլտուղու պիր գըլըճ եարէսի օլարագ ,
սաղ եանաղընտա քիւչիւք պիր լէքէ վար տրը :

Միւսթէնթիգ . - (Զապթ քեաթիպինէ .) Եալտը-
նը՞զ մը :

Զապթ քեաթիպի . - Էվվէթ , միւսթէնթիգ էֆէնտի :

Միւսթէնթիգ . - (Խըզմէթքեարա .) Կիտէպիլիբսինիզ :

Պատէհու մէրգուճ , տէրհալ պիր ճէլպնամէ եագտը-
րըպ , իքի զապթիեէ իլէ , Նէօվ-տէ-Մաթիւրէն սօգաղը-
նա կէօնտէրտի , վէ էկէրչի վիգօնթ տը Բրէսլ հէնուզ
Բարիստէ պուլունուեօր իսէ , քէնտի նէզտինէ կէթիւրմէլէ-
րինի մէրգուճան զապթիեէլէրէ իխթար իլլէտի :

Պալէատէքի իսթիւճվապ էսնասընտա , Ժօպէն իքինճի
տէֆա օլարագ տիւչիւնճէլի կէօրիւնմէքլէ , պիրտէն պիրէ ,

— Պսլտում . . . պուլտում . . . էվվէթ . . . էվվէթ . . .

• օլմալը սրը . . . տէտի :

Միւսթէնթիգ . - Նէտէն պահա իտիեօրսունուզ . . .

Ժօպէն . - Պէլքի պիր շէյ քէշֆ իթմէտիմ , պէլքի տէ

բէք չօգ չէյ քէչֆի իթտիմ: Իհթիմալքի եանըլըեօրում,
իհթիմալքի տէ շու մուամմաեը հալլ իտէպիլտիմ:

Միւտտաիի ումումի մուապիինի. - Տօղրուտան տօղ-
րուեա իշի անլաթըն:

Ժօպէն. - Էօյլէ ֆիքրիմէ կէլտիքի, պու իմզասըզ
մէքթուպ, պարօն Վօրմն հագգընտա պիր տուզագ օլա-
պիլիր:

Միւսթէնթիդ իլէ բէֆիդի. - Տուղա՞գ մը... նա՞սըլ
տուզագ օլապիլիր:

Ժօպէն. - Ֆարզ իտէլիմքի, գաթիլ վէ սարիգ հէր
քիմ իսէ, տէրունը խանէտէ կիզլէնմիշ օլտուն, վէ սանտըզ-
տա մէվճուտ օլտուղունու պիլտիկի եախօտ զանն իյլէտի-
կի մէպալիդի ճէսիմէեի սիրգաթ իթմէք իսթէսին. ան-
ճագ քիլիտլէրին աչըլամամասը, վէ մահուտ քէլիմէ էսրա-
ընը պիլմէմէսի, արզուսունու մէվգըր իճրաեէ գօյմասը-
նա մանի օլտուն:

«Իշթէ պու խապիս, գասաեը պիզզաթ մագթուլա
աչտըրմագ թէտպիրինի տիւշիւնիւպ, նիհաեէթ իւլ էմի
պիր չարէեի պուլուր... Շէօյլէքի խանէ սահիպիինն ավ-
տէթ իթմիշ օլտուղունու անլար, աչաղրեա էնտիկինի ի-
շիտիր... վէ սէրիան մէզքիւր թէզքիլէեի եազըպ, պարօ-
նուն, պու օտաեա կիրտիկի անտէ կէօղիւնէ չարբաճագ
սուրէթտէ պիր մահէլլէ վազ իտէր... Սնորա, պազը ա-
տըմ՝ սէսլէրինի իշիտինճէ, պիր տօլապըն եախօտ սալիր պիր
նէննէնին արգասընտա կիզլէնիր վէ պէքլէր:

«Պանքէր, գաբուտան իշէրի կիրէր, վէ հէնուզ պիթ-
միշ օլան իմզասըզ մէքթուպ կէօղիւնէ իլիլիր, վէ պու-
նու ալըպ օգուտուգտան սօնրա, ալլուճունտա պուրուշ-
տուրուր, վէ զամագըր մէրգումուն իֆատէսի սահիհ օլուպ
օլմատըղընը թահգըդ իթմէք իւզրէ, աճէլէթէն սանտը-
ղընը աչար:

«Գաթիլ իսէ, պու քէրթէեի գօլլամագտա իտուկին-

տէն, հէման սրչրաեւս, պրչաղը էնտիրինճէ, պարօն, աչըգ-
օլան դասանըն եանընտա երլտըրըմտան վուրուլմուշճասը-
նա եէրէ սէրիլը, վէ դաթիլ, ֆիլի սիրգաթը պիլ իճրա,
մագթուլուն էլինտէ, ճինասէթինին ինքեար օլունմագ պիր
խապաթընը պրրագմըշ օլտուղունու տիւշիւնմէեէրէք օրա-
տան սափուշուպ կիտէր. լաքին ատալէթ, էլինտէ պու իս-
պաթ օլտուգճա, հագըգէթ թարիգինի պուլուպ, պու
թարիգլէ, ճանիի ագըպէթքեար պուլաճագ տըր :

Ժօպէն, պու սէօղլէրի իրատ իթտիքտէն սօնրա, կէօղ-
լիւկիւնիւ աշաղրեա ալտը, վէ անլընըն թէրինի սիւտի :

Միւտտաիի ումուլմի մուսլինիլէ միւսթէնթիգ պիրի-
պիրինէ պագըշտըլար : Պատէհու միւսթէնթիգ, իփատէեէ
աղաղ պիրլէ :

— Միւսիւ Ժօպէնին սէօղլէրի ագլէ վէ մանթըգա
քեամիլէն մուվափըգ տըր : — Թէքրար իտէրիմ, Ժօպէն,
սիզին իսթիտատընը միւքէմէլ տիր : Պու խուսուստա
ղապթիեէ նագըրըլա կէօրլւշէճէկիմէ թէէմին օլուն, տէ-
յի պէեան իլլէտի :

Ժօպէն, մէսէրէթ վէ զուրուրիեթլէ եիւզլէրի գը-
ղարարագ :

— Ա՛հ, միւսիւ, հագըգըմտա զուհուրա կէլէն իշպու
մէտհ ու սիթայիշ, տէեէրինտէն զիեատէ տիր, տէտի :

Միւսթէնթիգ. — Խա՛յր, խա՛յր, սիզտէն խօշնուտում,
վէ խօշնուտ օլտուղումու տա, պիլֆիլիլ իսպաթ իտէ-
ճէեիմ : — Շիմտի պիլ թէհարրիեաթըմըղա տէվամ իտէ-
լիմ... էվվէլ էմիրտէ մատամ պարօնուն տայիրէսինի կէօղ-
տէն կէշիլմէք լաղըմ տըր :

Պու արա, մատմուլաղէլ Հօրթանս, քէնտիլէրինէ ըէհ-
պէրլիք իթմէք իւզրէ ճէլպ իտիլտի :

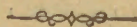
Ատիլեէ մէմուրլարը, պանքէրին օտասընտան կէշտիք-
տէն սօնրա, պիր նէվ ճամլը սօփաեա չըղտըլար քի, պու
սօփատա նատիր, բարլագ վէ գօգուլու չիշէքլէր իլէ պէ-

րապէր չինի սագսըլար տէրունինտէ , սըճագ իգլիմէրտէ
թիւրէնէն քիւչիւք ֆիտանլար վէ աղաճճըգլար պուլուն-
մասըյլա , օրասը կիւզէլ պիր չիչէքլիք հալի քէսպ իթմիչ
իտի :

Պու սօֆանըն սօլ թարաֆընտա պանքէրին տայիրէսի ,
վէ սաղ թարաֆտա իսէ , մատամ պարօնուն տայիրէսի պու-
լունմագտա , վէ պու իքինճի տայիրէ՝ պիր իչ օտասընտան ,
պիր սալօնտան , պիր հալվէթ օտասընտան , պիր եաթագ
օտասընտան , պիր պաննօ սալասընտան , վէ վասի պիր
թուալէթ դապինէսինտէն միւրէթթէպ իտի :

Պու հալտէն անլաշըլտըղընա նէզարէն , էկէրչի Մ.
Վօրմի , գարըսընը , ֆամիլեաճա էօմիւր ճիհէթիյլէ պէտ-
պախթ գըլաեօրտու իսէ , պարի միւքէլլէֆ պիր խանէտէ
իգամէթ իթտիրմէքտէ իտի :

Հէր պիր օտա , ղաեթթ տէպտէպէլի վէ բարլագ սու-
րէթտէ թէղեին իտիմիչ օլուպ , հէր թարաֆտա մէվճուտ
օլան էչեա , եանի ուսթա րէսսամլարըն թասվիրլէրի , ա-
սարը աթիգատան օլան թուճտան մատտէլէր , մէրմէրտէն ,
ֆիլտիչիտէն վէ սիմտէն սանէմլէր , Չին , Ճաբօն , Սէվր վէ
Սագսօնիա բօրալէնլէրի վէ սայիրէ՝ ճալիպի էնղարը տիգ-
դաթ վէ մուճիպի թէհայեիւր իտիլէր :

Հիւքիւմէթ մէմուրլարը , խանէեի տօլաշտըղլարը էս-
նատէ , միւսթէնթիգին կէօղիւնէ , մատամ պարօնուն եա-
թագ օտասընտա , վէ ֆիլտիչիյլէ սիմտէն իւզէրի իչլէմէլի
պիր ապանօղ գարեօլանըն գարշըսընտա , թապի պիւեիւք-

լիւքտէ կիւզէճէ եաբըլմըշ պիր գատըն բրօթրէսի կէօրիւպ տուրտու , վէ միւսթէնթիգէ խիթապէն ,

— Շու թասվիր մատամ պարօնուն թասվիրի տիր , տէյիլ մի , տէտի :

Միւտտաիի ումուժի մուավինի . - Էվվէթ , քէնտիսինի նափըլ պուլուեօրտունուզ :

Միւսթէնթիգ . - Բէք կիւզէլ , բէք տիւպէր տիր , լաքին էսէֆ իտէրիմքի , քէնտի թապիեաթը , սիմասընա պէնգէմէմէքտէ տիր : - Պէօյլէ պիր լաթիֆ սիմաեա մալիք օլմագ , պէօյլէ պիր ճէննէթ կիպի խանէտէ իգամէթ իթմէք , վէ զէվճինի էօլտիւրմէք , եախօտ այնի շէյ տիմէք օլտուղու իւզրէ , զէվճինի աշըգը վասըթասըլլա էօլտիւրթմէք , մագթուլուն սանտըղընտան պիր միգտար ազլէսինի աշըրըպ , էճնէպի մէմէքէթինէ ֆիրար իյլէմէք , վէ պու սուրէթլէ , պըրագալըմ իղթիրապաթը գալպիեէեի , քէնտի քէնտիսինի գաթիկեհա տա տէյիլ իսէ տէ , տայիմի մահպուսիեթէ հազըրլամագ , հազըրգէթէն էսէֆ օլունաճագ շէյ տէյիլ մի տիր : - Մութլագա գատընլար մէճնուն տըրլար : Հէր հալ իսէ , պու թասվիր՝ մատամա պէնգէեօր մու :

Միւտտաիի ումուժի մուավինի . - Քէնտիսի լագըլտը իտէճէք տիր կիպի զանն օլունուեօր :

Մէրգումլար , պիր միւտտէթ պու թասվիր իւզէրինէ պահա իթտիքտէն սօնրա , միւսթէնթիգ , քէնտի զապթ քեսաթիպինէ , թասվիրտէ կէօրիւլէն էշքիալը եաղտըրտը , վէ պատէհու պէսլէմէեէ տէօնէրէք ,

— Մա'տմուազէլ , մատամընըղըն էսվապ հըֆղընա մախսուս օլան մահէլլինի պիլմէլիսինիգ , տէտի :

Պէսլէմէ . - Էվվէթ , էֆէնտիմ , պիլիլիմ :

Միւսթէնթիգ . - Մատամըն պուրատա գալան էսվապընը մուայեհէն վէ թէտգիգ իթտիքտէն սօնրա , օթէլտէն՝ չըգարքէն , մէզպուրէնին նէ՝ էլպիսէ կիեինմիշ օլտուղունու անլամագ , զանն իտէրիմքի գօլայ պիր շէյ տիր :

Պէսլէմէ . - Էվվէթ , էֆէնտիմ :

Միւսթէնթիգ . - Էօյլէ Իսէ , մուպեէնէ վէ թէտգիգ իտին :

Հօրթանս , մատամընըն թուալէթ օտասընա կիրիպ , չէնտ տագըգա սօնրա օրատան չըգարագ ,

— Մատամ պարօն , տիւնքի էսվապընը չըգարմամը , վէ պու էսվապ Իսէ , տէօրթ ֆարպալալը սիեան ֆայլտան ֆիսթան իլէ ալթընտաքի էթէյի , գըրմըզը մուհարէ-տէն իպարէթ պուլունմուշ , վէ պաշընա տախի սիեան գա-տիֆէ իլէ միւղէյիէն գասթօր շարգա գօյմուշ , վէ ումու-զունա սիեան զէմին իւղէրինէ ուզուն պիր Հինտ շալը ալ-մըշ օլմալը տըր :

Միւսթէնթիգ . - Էշեա օլարագ պիրլիքտէ պիր շէյ կէօթիւրմէմիշ մի :

Պէսլէմէ . - Մօսգօֆ սախթիեանընտան քիւշիւք պիր էլ չանթասընտան զայրի պիր շէյ կէօթիւրմէմիշ տիր : Մէզ-պուրէ , տէնիզ համամլարընա կիթտիկի զէման , եօլճու-լուզու էսնասընտա տախի եանընտան աեըրմագ իսթէմէ-տիկի քէնտի սանտըգճալարընը ալէսսէվիեէ օ չանթատա սագլար իտի :

Մատմուլաղէլ Հօրթանս պու սէօղլէրի իրատ իթտի-կի զէման , եաթագ օտասընըն իլէրիսինտէ պուլունան սա-լօնտա սիւրաթլը աեագ սէսլէրի իշիտիլտի :

Միւսթէնթիգ . - Կէլէնլէր քիմլէր տիր :

Ժօպէն . - Նէօլ-տէ-Մ'աթիւրէն սօգաղընա կէօնտէ-րիլէն մէմուրլար տըր , էֆէնտիմ :

Պու մէմուրլար իլէրի կիրտիլէր :

Միւսթէնթիգ . - Նէ խապէր , վիգօնթ տը Բրէսլի պուլ-տունոճլ մու :

Մէմուրլարտան պիրի . - Էֆէնտիմ , իքի կիւնտէն պէ-րու խանէսինտէ տէյիլ իմիշ , սէյեահաթա չըգմըշ , նէ՛ վա-գըթ ալտէթ իտէճէկի տէ մալիւմ տէյիլ տիր :

Միւսթէնթիգ . - Պու պապտէ պազը թափսիլաթընըզ վաճը մը տըր :

Մէմուր . - Խայլիճէ թափսիլաթընըզ վար տըր : - Էվ վէլ էմիրտէ գաբուճու , գարշըմըղտա մաղլուրանէ պիր հալ ու հարէքէթլէ , պիզիմլէ լագըրտը իթմէք իսթէմէ-
եօրտու . փագաթը րէսմի սըֆաթըմըզը քէնտիսինէ թանրթ-
տըղըմըղտա , մէրգում հագդըլլա պաշընը էհիպ , պիզէ
պազը մալիւմաթ իթա իթաի : - Շէօյլէքի , տիւն կիճէ ,
սաաթ օն պուշուգ օն պիր սուլարընտա , ղալիպա բէք զէն-
կին օլմանան վէ խըզմէթքեարսըղ եաշանն վիգօնթ տը
Բրէսլ , գաբուճունուն օտապընա կէլէրէք , խայլիճէ ազըր
պիր եօլ սանտըղընը գաբուճու վասըթասըլլա աշաղընա
էնտիրթմիշ , վէ պատէհու Շօսէ տ'Անթէնտէքի արապա-
լըգտան պիր արապա կէթիրթմիշ տիր :

«Պէշ տագըգա սօնրա , 720 նիւմէրօլու արապանա
րաքիպ օլուպ , սանտըղը տա արապանըն էօն թարաֆընա
դօյտուրմուշ , վէ եօլա չըգմաղտան էվվէլ , գաբուճուեա
պիր լուի ալթունու վէրիպ , քէնտիսինին ղայպուպէթի ,
պէլքի պիր ազ զիեատէճէ սիւրէճէկինի պէեան իյլէմիշտիր :

Միւսթէնթիգ . - Հէր պիլտիկինիզ պոճ մու տուր :

Մէմուր . - Խայր , միւսթէնթիգ էֆէնտի . Էկէրչի հէր
պիլտիկիմիզ պու օլսա իտի , ղապթիէ նէզարէթինտէն
ալտըղըմըզ մաաշա հագդ գաղանամաղ իտիք : - Մէգըիւր
մալիւմաթը գաբուճուտան ալտըգտան սօնրա , սէրիան
Շօսէ տ'Անթէն սօգաղընտաքի արապալըղա գօշտուգ : -
720 նիւմէրօլու արապանըն արապաճըսը հէնուզ կէլմիշ
իտի : - Պու պիր գուրնազ տէլիգանըր օլտուղունտան , իշի
անլատը , վէ տիւն կիճէ վագթընը նասըլ կէչըրմիշ օլ-
տուղունու պիզէ հիքեանէ իթտի : Արապաճընըն շէհրլի
թէամիեէ իթտիկի Մ . տը Բրէսլ , պիւեիւք պիր տիվար ի-
չինտէ աշըլմըշ օլան քիւչիւք պիր գաբուճուն նազըր օլտու-
ղու պիր սօգագտա արապանը տուրտուրթմուշ : - Սէօյլէտի-

կի գաբու, պուլունտուղումուզ խանէնին պաղչէ գաբուսու տուր: - Սրապա օ գաբունուն էօնիւնտէ պիր սաաթտան զինատէ պէքլէմիշ, Մ. տը Բրէսլ տէ արապատան էնիպ աղ- զընտա պիր սիկարա պուլունտուղու հալտէ, գալտըրըմտա կէզինմիշ տիր: - Եարը կիճէեի չէնտ տագըգա կէչէրէք, մէրգում, ճէպինտէն պիր անախթար չըղարըպ, գաբուեու աշմըշ վէ պաղչէեէ կիրմիշ տիր: Պիր չարեէք եախօտ չօգ չօգ եիկիրմի տագըգա սօնրա, Մ. տը Բրէսլ, եանընտա նիգապլը պիր գատըն օլտուղու, վէ պու գատըն թիր թիր տիթրէտիկի հալտէ, զահիր օլմուշ, վէ իւք տէֆա գատըն, վէ սօնրա քէնտիսի արապաեա սիւար օլարագ, հէման Նօր մէվգիֆի գարչըսընտա քեային քիւչիւք օթէլլէրտէն պիրի օլան Օթէլ տը Պրապանա կիթմէք իսթէտիքլէրինի արա- պաճըեա իսթար իթմիշ տիր: - Սրապաճը միւշթէրիլէրինի կէօթիւրմիւշ, եօլ սանտըղընը թէսլիմ իթմիշ, վէ քէնտի- սինէ ճէօմէրտճէ իւճրէթ վէրիլմիշ տիր:

Միւսթէնթիգ. - Պիր տագըգա պիլէ ֆէվթ իթմէ- եէրէք, մէզքիւր օթէլլէ կիթմէլի իտինիգ:

Մէմուր. - Պիլտէ էօլլէ եաբտըգ, միւսթէնթիգ է- ֆէնտի: - Հայտէ, արչ արապտճը, տէտիմ, վէ արապաճը տա պիղի, լօգօմօթիֆ կիպի սէրի իւլ հարէքէ օլան հայ- վանըլա կէօթիւրտիւ: - Օթէլ տը Պրապանըն սահպէսի օլան գարը, քէնտիսինէ պագը շէյլէր սիւալ իթմէմիղէ հաճէթ պրապամագսըղըն, միւսիւ իլէ մատամըն, եարը կիճէտէն պիր սաաթ սօնրա, քէնտի օթէլլինէ կէլիպ, իքի օտա թուլթտուղլարընը, վէ սապահըն իւք թրէնիլլէ հա- րէքէթ իթտիքլէրինի պէեան իյլէտի: - Պունտան զինա- տէ մալիւմաթ ալմաեա հիշ պիր վասըթամըղ եօգ իտի: - Պինապէրին 720 նիւմէրօլու արապանըն Բիտու իսմինտէ քի արապաճըսը պիղի սիւրաթլէ պուրաեա կէթիրտի, վէ աշաղըտա պէքլէմէքտէ տիր: - Պէլքի, միւսթէնթիգ է- ֆէնտի, տէրհալ քէնտիսինի թահթը էմիլինիգտէ պուլուն-

տուրմագ իսթէրսինիզ միւլահազադսըլլա, մէրգսւմ արապաճընա եօլ վիրմէտիմ:

Միւսթէնթիզ. - (Ելլէրինի օլուշտուրադ.) Պարօն իլէ վիգօնթուն, հուտուտու կէչմէլէրինաէն էվիլէ իճապընը իճլա իլլէմէք լազըմ տըր: - Ջարուգ պանա, տէմիր եօլլարընա տայիր պիր թարիֆանամէ պուլուն:

Ժօպէն. - Ելպէթթէ իտարէխանէտէ պիր թարիֆանամէ վար տըր: - Պէն կիտիպ կէթիրիրիմ:

Մէրգոււմ, սէրիան եաթագ օտապընտան չըգտը:

Ժօպէնին էանաի շայպուպէթինտէ, միւսթէնթիզ, մատամ վօրմսուն էչքեալը կիպի, Մ. տը Բրէսլին էչքեալընը տախի զապթ քեաթիպլինէ եազտըրտը, վէ ֆրանսա մէմալիքի հուտուտունըն էն սօն ըսթաափօնունունտա, իշար ուլունան էչքեալտէ թէսաափի իտիլէճէք իքի եօլճու տէրտէսթ իտիլմէսինի միւսպէյեին պիր էմինամէ թահրիլի իլլէտի:

Ժօպէն, տէմիր եօլլարըն վազթ ու հարէքէթլէրինի միւշիր թարիֆանը կէթիրտի: Մէրգոււմ կէլիրքէն, իշպու թարիֆանը թէտղիզ իթմիշ օլտուղունտան,

— Պիրինճի դաթար, սապահ սաաթ 7 եի 50 տադըդա կէչէրէք Բարիստէն հարէքէթլէ, Մօնս վէ Պլան-Միսրօնտան կէչէրէք, ալաֆրանկա սաաթ 4 ի 40 տադըդա կէչէրէք հուտուտա վասըլ օլուեօր, տէտի:

Միւսթէնթիզ սաաթընա պադտը: - Օլ էանատէ սաաթօն պիրի պիր դաշ տադըդա կէչիեօրտու:

Պատէհու միւսթէնթիզի մէրգոււմ, քէնտիսինին իմգասընը հավի օլան քեաղըտըրը բօլիս դօմիսէրինէ վիրէրէք,

— Հէր շէյ սըրասընտա տըր: Պարուտա պէքլէսէն գուբէ արապասընա բաքիպէն թէլէկրաֆիսանէսէ կիտին, վէ Պլան-Միսրօնտաքի բէֆիզինիզէ իսպարը քէյֆիսէթ իլլէսին: - Սիսը ու կիրիֆթ վուգու պուլտուղու անտէ, թէլէկրաֆլա միւտտաիի ումուսլիլիք տայիրէսինէ պիլտիրիլմէ:

սինի տէ իշար իտին : - ձէվապը թէլէկրաֆինին վիրուտինէ տէկին պէն պուրատա պուլունաճաղըմտան , իշպու թէլէկրաֆնամէեի պուրաեա կէճնտէրմէլէրինի տէ , տայիրէյի ատլիէեէ ուղրաեըպ , սէօյլէսին :

Բօլիա գօմիսէրի , քէնտիսինէ իհալէ օլունան մէմուրի- եէթի իյֆա իշին օրատան մուֆարագաթ իթտի , վէ թահ- գըգաթա տէ խամ օլունտու իսէ տէ , պու թահգըգաթըն բէք չօդ թէֆէրլուաթը , օգուեանլարըմըգճա էհէմմիեէ- թի պուլունմատըղընտան , թաֆսիլէն պէեանընտան սալ- ֆը նաղար իտէրիզ :

Շու գատարլա իքթիֆա իյլէրիզ քի , քեաֆֆէյի խըզ- մէթճիլէր իսթիճվապ իտիլտի , լաքին ճինաեէթի վագըա հագգընտա եէնի մալիւմաթ ալընամատը :

Պաղչէնին հէր թարաֆը տախի արաշթըրըտը : Պաղ- չէտէ , վիգօնթ տը Բրէսլին աեադգապլարընըն իզլէրի կէօ- րիւլաիւ :

Արապաճընըն իֆատէսինտէն , Մ. տը Բրէսլին եէտին- տէ , պաղչէնին քիւչիւք գաբուսունուն չիֆթ անախթարը պուլունտուլու , վէ մէրգումուն , չօգտան պէրու մագթու- լուն զէվճէսիյլէ միւնասիպէթի ղայրը մէշուէսի օլմուշ օլ- տուղու թէպէյեիւն իթտի :

Պիզգաթ միւթթէհիմ օլան մատամ Վօրմունն՝ զէվճի- նին սատագաթսըղըղընտան շիքեաեէթ իթմէք , վէ պու սատագաթսըղըղը պիր ֆիիլի գաթլ իլէ ճէղալանարըմագ հագգընը ղայպ իթմիշ օլտուղու , իթհամնամէեի ղաեէթ վէխիմ պիր հալէ վագ իտէճէկի տէրքեար իտի :

54

Իսթինթագաթը իսթիտաիյե է խիթամ պուլմագ իւզ-
րէ օլտուզու հալտէ , միւտտաիի ումումիլիք տայիրէսի թա-
րաֆընտան պիր մէմուրը մախսուս վասըթասըյլա միւս-
թէնթիգէ մէօհլըլիւ պիր մահֆազա կէթիլիլտի : Պու
մահֆազա տէրունինտէ , Պլան-Միսրօնտաքի բօլիս գօմիսէ-
րինին պիր թէլէկրաֆնամէսի պուլունմագտա իտի :

Միւսթէնթիգ , մէզքիւր թէլէկրաֆնամէսի օգուտուզ-
տան սօնրա ,

— Իքիսինի տէ եագալատըգ . . . Ձանն իտէրիմ քի ,
շու իշի բէք սըրասընտա թէրթիպ վէ իճրա իյլէտիք , տէ-
տի , վէ եիւքսէք սէտա իլէ աթիտէքի քէլիմէլէրի օգու-
տու .

« Բարիս , Պլան-Միսրօն , 8 ապրիլ 1865 : - Միւտտաիի
ումումիլիք տայիրէսինտէ , միւսթէնթիգ Բուլօ-Տիւվէրնէ :

« Բարիսին իլք գաթարը մուվասըլէթինտէ , եանի ա-
լաֆրանկա սաաթ պիրի գըրգ տագըզա կէշէրէք ախզ ու
կիրիֆթ վուգու պուլտու : - Վիգօնթ տը Բրէսլ վէ մա-
տամ Վօրմա , պիրի պիրինտէն այրը , վէ մուհաֆազա թահ-
թընտա տըրլար : - Ասըլլարընը ինքեար իթմէտիլէր : -
Բարիս միւտտաիի ումումիլիկինին թալիմաթընա պէքլէ-
եօրուզ .

« Բօլիս գօմիսէքի

« ԺՕԼԻԷ »

Միւսթէնթիգ . - (Տէմիր եօլլարը թարիֆասընը թէք-
րար կէօզտէն կէշիրտիքտէն սօնրա .) Ժօ'պէն , սիգէ իհթի-
եաճըմ վար տըր :

Ժօպէն . - Էմբրինդէ մունթազըրմ, միւսթէնթիգ էֆէնտի :

Միւսթէնթիգ . - Ֆէն ճէլպնամէլէրի պիր ազտան իմ զալաեաճաղըմ, - Ֆու տգչամ, սաաթ ալթընը օն տաղըզա կէչէն թրէն իլէ վէ մաեթիինիլտէ իքի մէմուր օլարադ պուրտտան կիթմէլիսինիլ : - Էկէր միւմքին իսէ , պու կիճէ մաղնուն ալէյհէրի պուրաեա կէթիրիպ , բարիսին մուվադգաթ հապսաանէսինտէ թէվգըֆ իթսիրմէլիսինիլ : - Եարըն , պիրինճի իսթինթազլարընը իճրա իթմէք արզուսինտէերմ :

Ժօպէն . - Բէք իյի , միւսթէնթիգ էֆէնտի :

Միւսթէնթիգ . - Վիգօնթ վէ մատամ պարօն , այրը այրը վաիօնլարտա օթուրմնը տըրլար : - Միլ , կէնճ գատընա , վէ մէմուրլար տու Մ. աը Բըէսլէ նէզարէթ իթմէլիսինիլ : - Մէմուրիեթիինիլի թէմամէն իյֆա իթմէքլէ պէրապէր , նէզաքէթ վէ լիաեթտէ աալա գուսուր իթմէմէնիլի թավսիեթ իտէրիմ :

Ժօպէն . - Բէք իյի , էֆէնտիմ :

Միւսթէնթիգ . - Իհթիմալ քի , վիգօնթ , քէնտիսի իչին չարէի ոէլամէթ գալմամըչ օլտուղունու հիսս իտէրէք , էսնաի բահտէ գուվվէյի ճէպրիեէեէ , եախօտ ֆիրարա գալգըչսըն : Անըն իչին սիլահլը պուլունուն , լաքին սիլահլարընըզը եալընըզ թէհտիտ մագամընտա իսթիմալ իտին :

Ժօպէն . - Մ. աը Բըէսլին , զաթէն աղըր օլան հալ ու վաղիեթիինի , պիր թագըմ պիհուտէ շիտտէթի մուամէլէ իլէ տահա ղիեատէ աղըրլաշտըրմագ կիպի տիվանէլիքտէ պուլունաճաղընը մէմուլ իթմէմ : - Նիհանէթ քեաֆֆէյի թէտապիրի իհթիեաթիեհնին իթթիխազ գըլլնաճաղընա էմին օլուն : Շու գատար քի , սիլէ պիր շէյրէճա իթմէքլիկիմէ միւսաատէնիլի թէմէննի իլլէրիմ :

Միւսթէնթիգ . - Սէօյլէեին :

Ժօպէն . - Շունուր էճա իտէրիմ քի , պէնիմ ալտէ-

Թիմոէն էվիլէլ, ճինաեէթին վուգու պուլմուշ օլտուղու օտաեա քիմնէ կիրմէսին . . . Պու օտաաա պաղը թահարրիւեաթ իճըսաը ֆիքրինտէեիմ, վէ պու թահարրիեաթըն նէթիճէսիղ գալմաեաճաղընը իւմիա իտէրիմ:

Միւսթէնթիգ . - (Քէաճճիւպլէ .) Թէհարրիեաթ մը , նէ խուսուսաա . միւթթէհիմլէր էլիմիղէ կէչմիշ օլուպ , իւք իսթիճվապտա ճիւրմ ու ճինաեէթլէրինի իգըար իաէճէքլէրի տէրքեար տըր : - Պունտան ֆազլա նէ լաղըմ տըր : - Հիշ պիր իշ , պու գաաար սատէ օլմամըշ տըր :

Ժօպէն . - Աֆիլ իտէրսինիղ , միւսթէնթիգ էֆէնաի , պէն պու պապտէ սիղին իլէ հէմէֆքեար տէյիլիմ:

Միւսթէնթիգ . - Աճայի'պ :

Ժօպէն . - Վադաա Մ. տը Բրէսլ իլէ մատամ պարօն վօրմնուն ալէյհնտէ պիր թագըմ աղըր իսպաթլար մէվճուտ օլտուղունու պիլիեօրում , ֆագաթ պու շէյլէրին ճիւմլէսինտէ իյի անլաշըլմամըշ , վէ գարանլըդտա գալմըշ մատտէլէր պուլունտուղունու զանն իթիկիմտէն , տահա գիեատէ իշի մէյտանա չըգարմագ արզուսինտէեիմ : - Պու պապտէ եանըմագտա օլտուղում լանա մալիւմիւմ տիւր , ֆագաթ նէ եաբաեըմ , էլիմտէ տէյիլ տիր . շիւպհէ իտիւեօրում:

Միւսթէնթիգ . - (Հայրէթլէ .) Վիգօնթ իլէ մատամ պարօնուն միւթթէհիմ օլտուղլարընս մը շիւպհէ իտիեօրսուունղ . . . Խա'յը , խա'յը , սիղին կիպի ալիմ վէ տիրաեէթլի պիր տէլիգանլը պու եօլտա տիւշիւնմէմէլի տիր . . . Պու հալ , աաէթա սահիհիլի ինքեար կէլմէք տիր :

Ժօպէն . - Պէն , անլէրին միւթթէհիմ օլտուղլարընը ինքեար կէլմէեօրում: Մնճագ , եալընըղ քէնտիլէրի միւթթէհիմ օլմատըղլարը զաննընտաեիմ:

Միւսթէնթիգ . - Նէ տիմէք իսթէեօրսունուղ :

Ժօպէն . - Պիր շէրիքլէրի պուլունմաաընը իհթիմալտէն կէօրիւեօրում:

Միւսթէնթիգ . - Շէրի^ք մի :

Ժօպէն . - Էլվէթ :

Միւսթէնթիգ . - Քիմ օլապիլը :

Ժօպէն . - Իշթէ , մատտէ պունու անլամագտա ալը , վէ պու խըզմէթ նէ գատար միւշքիւլ տախի օլսա , հիւսնի սուրէթտէ պաշա չըգարմագտան գաթը իւմիտ իթմէքտէ տէյիլիմ , էլվէրի . քի , միւսթէնթիգ էֆէնտի , պիր ազ էվ-վէլ զաթընըզտան իսթիտա իթտիկիմ վէճհ իւզրէ , պիր գաչ կիւն գատար թահգըզաթ վէ թէհարրիեաթը ամիգէ իճրա իթմէքլիկիմէ միւսաատէ պուհուրասընըզ :

Միւսթէնթիգ . - (Պիր ազ սիւքիւթտէն վէ միւլահա-զատան սօնրա .) Իէք իյի . սիգէ ըիտեէթ վէ էմնիյեէթիմ պուլունտուղունու պիլիրախիզ . մագթուլուն նաչընը պու-րատան գալտըրթտըղըմտա , սանտըգ օտասընըն իքի գա-բուսունու քէնտի էլիմլէ գաբարըմ , վէ անախթարլարընը տախի սիգէ թէսլիմ իտէրիմ :

Ժօպէն , պու գարարտան մէմնուն օլարագ , պէեանը չիւքրանիյեէթ իյլէտի , վէ կէօզլիւկիւնիւ գօեուպ , Մ . Քու-լօ-Տիւվէրնէնին իմզալատըղը ճէլպնամէլէրի տախի սլըպ , մատամ պարօնուն թաավիրինէ պիր տէֆա տահա աթֆը հազար իլէ , պուլունտուղլարը տայիլէտէն տիշարը չըգտը , վէ մէմուրլար իլէ խըզմէթքեարլար միեանընտա նէ՝ կիպի սէօզլէր ճէրէեան իթտիկինի տինլէմէք իւզրէ , պիր միւս-տէթ հալլիտէ տուրտուգտան սօնրա , օթէլտէն մուֆա-րազաթ իյլէտի :

Մէրգումուն իշիթտիկի սէօզլէրտէն հիշ պիրի , տիգ-գաթէ շայեան օլմանըպ , եալընըզ , միւթէվէֆա պարօնուն , քէնտի խըզմէթքեարլարը թարաֆընտան բէք տէ սէվիլմէ-տիկինէ , վէ պիլաքիա մատամ Վօրմս հազգընտա ումումէն իզհարը թէվէճճիւհ օլունտուղունա գանաաթ հասըլ իթտի :

Շու գատար քի , մէրգումէնին զայպուպէթինտէն սօ-լանը թէաճճիւպ վէ հաթթա թէէսսիւֆ տախի իտիլմէքտէ

Խոր իսէ տէ , զէվճինին ճինանէթի վագըասընտա տօղրու-
տան տօղրու եախօտ աօլանըսըյլա մէտխէլի պուլունտու-
ղունու քիմնէ զանն իթմէմէքտէ Խոր :

Ժօպէն , քէնտի քէնտիսէ ,

— Խալդըն սէտասը , Ալլահըն սէտասը տըր տէրէր .
վագաա պու սէօզ , պազէն , հաթթա չօգ տէֆա տօղրու
չըգար իսէ տէ , հէր վագըթ ափնի հալ վագը օլմատըղը
տա տէրքեար տըր : — Հասըլը , էլպէթթէ պու իչի մէյ-
տանա չըգարմանա մուվաֆֆադ օլաճաղըմ , եօգսա պէն
պիր աճմադ քիմնէ օլմալըբըմ , վէ պէօյլէ օլտուղու հալ-
տէ , քէնտի քէնտիմէ թէաճճիւպ իթմէքլիկիմ կէրէք տիր ,
տէտի :

Ժօպէն , օթէլաէն չըգարդտան սօնրա , եօլու իւզէ-
րինտէ րասթ կէլտիկի իւք լօգանթանա կիրիպ , միւքէմմէ-
լէն գարնընը տօեուրտու , վէ պիր շիշէ պօրտօ շարապը ի-
չիպ , օրատան կէչմէքտէ օլան պօշ պիր ալապանա լաքի-
պէն , քէնտի խանէսինէ կիթտի , վէ օրատա թէպտիլ գը-
եաֆէթէ կիրիպ , եէտինէ պիր միգտար տախի ագչէ ալա-
րադ , ըիֆադաթընա իքի նէֆէր զապթիսէ ալմադ իւզրէ ,
զապթիսէ նէգարէթինէ աղիմէթ իյլէտի :

Սաաթ ալթըբը չէնտ տագըգա կէչմիշ օլտուղու հալ-
տէ , Ժօպէն , մէրդուման իքի զապթիսէ իլէ գաթարըն
պիր վակօնունա լաքիպէն , հուտուտա տօղրու եօլա չըգ-
տըլար :

Մէրդում , մէգըիւր վակօնուն պիր քէօշէսինտէ միւ-
նասիպ պիր սուրէթտէ եասլանըպ , կէօղլէրինի գաբատը
վէ ուեուեօր կիպի կէօրիւնտիլ իսէ տէ , պու կէօրիւնիւչիւ
ալտատընը օլուպ , ուեանըգ պուլունմագտա վէ տիւչիւն-
մէքտէ Խոր :

Ժօպէն , Պէլճիգա եօլունա միւթէվէճճիհ օլտուղու
սըրատա , միւսթէնթիգ տէ , մագթուլ պանքէրին նաչընը
պիրինճի գաթա չըգարտըպ , նաչը մէգըիւր , էլպիսէսի չը-

դարը լմանաբար , եւթագ օտաւրնատաքի միւքէլէֆ եւթագըն իւղէրինէ եւթըրըլտը :

Պատէհու իճապ իտէն մահէլլէր մէօհլուր ալթընա վաղ իտիլիպ , տէրուներ օտաւտա նէզարէթի շէտիտէ իճրաւը , հիւքիւմէթ մէմուրլարընա էմր օլունտու , վէ մագթուլ պարօն , հաւաթը զէմանընտա , Մուսէվի մէզհէպիւնէ մէնսուպ օլտուղու ճիհէթլէ , մէզհէպի մէզքիւր իգթիզարընճա լաղըմ կէլէն տուաւը օգոււմասը զըմընտա , էն եւագըն օլան սինալօկանըն խախամընա քէյֆիտէթ խապէր վէրիլտի :

Բարիս թիւճճարընըն պիր գըսմը միեանընտա պուհլանը մուճիպ օլմամագ իչին , մուվագդաթէն օլտուն թաթիլի թէէտիեաթըն մէննի լաղըմ կէլտիկինտէն , աուլիեէ մէմուրլարը , սանտըգքիար Ֆրէտէրիգ Միւլլէրի նէզալէրինէ ճէլպ իյլէտիլէր :

Մէրգոււմա , մէմուրլինտէն պաղըլարընը իսթիլտամ իթմէսի , վէ քէնտի մէսուլիեէթի թահթընտա օլարագ , մագթուլուն տէրմանէսինի էմանէթէն հըրֆ իտէկէլէն պանգատան , Վօրմն էվինին թասալիեէյի հիւապաթընա պաշաւաճաղը կիւնէ գատար , վատէլէրի հըրլուլ իտէն թէէտիեաթըն իյֆաար իչին հէր հալտէ իգթիզա իտէն մէպալիղի ալճասը իսթար օլունտու :

Պու սուրէթլէ , միւթէվէֆա պարօնուն պանգատըյլա մուամէլաթը օլանլարտան հիչ պիրինին էնտիչէեէ մահէլլի օլմանաճաղը կիպի , հէր կիւնա պուհրանըն տալի զուհուրինէ մահէլլ պըրագըլմանաճաղը տէրքիար պուլունտու :

Ֆրէտէրիգ Միւլլէր , թէտապիրի մէզքիւրէեի էվլէլ էմիրտէ թահսին իթտի , ֆագաթ քէնտի օտաւընըն , էմրի ճէտիտէ տէկին գաբալը գալաճաղընը խապէր ալտըղընտա , պիր իքի սանիյեէ գատար լէհճէսի վէ տօտագլարը սօլտու :

Վադաւա մէզքիւր օտաւտա մահֆուղ օլան պաղըքեաւ

ղըտլարա, պազը հիսապլարըն թէսվիեհսի զըմննտա իհ-
թիեհաճը պուլունտուղու պէեան իթտի իսէ տէ, քեար իթ-
մէեիպ, միւսթէնթիգ, մալիւմիւմիւզ օլտուղու իւզըէ, ժօ-
պէնէ վազը օլան թէահիւտիւ իճապընճա, օլ պապտէ մու-
վաֆֆազաթ կէօսթէլմէտիկինտէն, սանտըգքեար մէմնու-
իյեէթի ումուսիեհնին քէնտի լէհինտէ պիր իաթիսնաիյեհէ-
թինի իսթիհսալ իտէմէեհէրէք տիշարը չըգտը, վէ օթէլ-
տէն հարէքէթ իտիլէճէկի էսնատէ, միւտտաիի ումուսի
մոււվինի, միւսթէնթիգի ճէլպ պիրէ, Ալին Բրատիէեհէ
կէօնտէրիլմէք իւզըէ պարօնուս՝ քէնտի օտա խըզմէթքեա-
րընա վերմիշ օլտուղու, վէ միւսթէնթիգին օլանէտէկին
պազմամըշ իտուկի մէքթուպու կէօրմէք իսթէտի:

Միւսթէնթիգ. - Հագգընըզ վար տըր. քլմ պիրի
պէլքի պու մէքթուպտա, պազը միւֆիտ մալիւմաթ պու-
լունմագտա տըր:

Միւսթէնթիգ, պու տուրէթլէ մէգքիւր մէքթուպուն
մէօհրիւնիւ եըրթըպ, միւնտէրիճաթընը օգուտու:

Պու մէքթուպ, մէրգուլմէնին, միւթէվէֆա պարօն-
տան օն պին ֆրանգ իսթէմիշ օլտուղու, վէ անըն, պու
բարանը վիլմէք իսթէմէտիկի հալտէ, մուախարէն, օն
պին ֆրանգ եէրինէ օն պէշ պին ֆրանգ իրթէօի կիւն քէն-
տիսինէ պիզլաթ կէօթիւրէճէկի վատընը հալի աշըգլարա
մախսուս պիր լիսան իլէ եազըլմըշ, վէ զիյրի ճնաթանիէլ
տէյի իմգա իտիլմիշ իտի:

Իշթէ պարօն Վօրմս, էօլմէսինտէն պէշ տագըգա էվ-
վէլ պու մէքթուպու թահրիի իյլէմիշ իտի:

55

Ժօպէն վէ իբիւէֆիգի, չըմէնտըֆէր իլէ Պէլճիդա հուտուտունա տօղրու կիթտիքլէրի կիճէ, օլթալըգ զիւնատէճէ գարանլըգ վէ հավա տախի եաղմուրլու իտի: Նիւհաեթթ, գաթար, ֆրանսանըն սօն ըսթասիօնուտա տուրտուղունտա, մէրգոււմար աշաղընա էնէրէք, մահէլլի բօլիս գօմիսէրինի սիւալ իթտիլէր:

Բօլիս գօմիսէրի, վուգուաթտան խապէրտար օլտուղու ճիհէթլէ, մէվգիֆտէ պէքլէմէքաէ իտի:

Ժօպէն, համիլ օլտուղու էմինամէլէրի իրաեէ իթտիքտէն սօնրա,

— Ախլ ու կիրիֆթ նէ՞ սուրէթլէ իճրա օլունտու, տէտի:

Գօմիսէր. — Հիչ պիր բաթըրալ վէ ըէզալէթ չըգմագսըզըն ախլ ու կիրիֆթ մուամէլէսի իճրա օլունտու: — Հէր շէյ, միհվէրի լաեըգընտա ճէրէեան իթտի: Վուգուի հալի բէք աղ եօլճուլար անլաեապիլտիլէր: — Շէօյլէքի վիգօնթ տը Բրէսլ իլէ մատամ վօրմն, եալընըգճա պիր վալօնտա իտիլէր: Միւտտալի ումոււմիլիք թարաֆընտան իշար օլունան էչքեալըն տօղրուլուղու, խլումէթիմի գօլայլաթաղը կիպի, հէր կիւնա խէթաեը տախի հէման միւմքինսիզ գըլտը: — Խուտուսիլլէ ֆիրարի օլան գատըն, սաշլարընըն ըէնկինտէն, վէ սօլ եանաղընըն ալթ թարաֆընտա պուլունան քիւչիւք պիր իշարէթտէն քեամիլէն թանըլըր հալտէ իտի: — Պունլարըն վալօնու գաբուսունու պիրտէն պիրէ աշարագ, «Միզ մատամ վօրմնմուտունուղսիզ տէ միւսիւ վիգօնթ տը Բրէսլ միսինիլ» տէյի սիւալ իթտիմ: — Իքիսինին տէ լէհճէսի սօլտու, վէ աշիքեար էն»

տիչէ իլէ նազարը տիգգաթլարը պանա աթֆ օլունտու ,
 փագաթ իքիսի տախի քէնտի ասըլլարընը ինքեար իթմէ-
 տիլէր : Պունտան գաթինազար , հէր կիւնա ըէտտ , պէ-
 նիմ իչին հիւքիւմսիւղ իտի : - Տէլիդանլը վիգօնթ , պիր
 ազաճըգ մէթանէթ կէօաթէլմէկէ թէհի եէրտէ շալը-
 շարագ , « - Միւսիւ , սիղ քիմսինիլ » տէյի սիւալ իթտի ,
 վէ պէն տէ , « - Պէն բօլիս գօմիսէրիեիմ , վէ սէյեահա-
 թընըզը տուրտուրմագ կիպի միւշքիւլ պիր վաղիֆէեէ մէ-
 մուր օլմուշում » տէտիմ : « - Նէ՞ հագգլա պու սուրէթտէ
 հարէքէթ իտիեօրսունուղ » տէյի պէեան իթտիկինտէ ,
 « - Թէլէկրաֆլա Բարիստէն ալարըլմէ էվամիրէ իթաաթ ի-
 տիեօրում : Իմտի , մատամ վէ միւսիւ , շըմէնտըֆէրտէն
 աշաղըեա էնին » տէյի ճէվապ վիրաիմ :

Ժօպէն . - Տէրհալ աշաղըեա էնտիլէ՞ր մի :

Գօմիսէր . - Շայեանը թէհայեիւր պիր իթաաթլա ա-
 նինտէ աշաղըեա էնտիլէր :

Ժօպէն . - Հիչ պիր քէլիմէ իրատ իթմէտիլէր մի . հիչ
 պիր սիւալ իրատ իյլէմէտիլէ՞ր մի :

Գօմիսէր . - Խա՛յր , հիչ պիր քէլիմէ իւալէ , վէ հիչ
 պիր սիւալ իրատ իթմէտիլէր :

Ժօպէն . - Քէնտիլէրի օ սըրատա մահգո՞ւն մու կէօ-
 րիւնիւեօրլարը :

Գօմիսէր . - Հէմ ֆէվգէլատէ մահգոն կէօրիւնիւեօր-
 լարտը : - Կէնճ գատըն օլ տէրէճէ տիթրէեօրտու քի , կիւճ
 պէլա իլէ աեադտա տուրապիլմէքտէ իտի : - Ջէվալը մա-
 տամ պարօն , բէք կիւզէլ վէ ճալիպ պիր գատըն տըր . . .
 Վիգօնթ տը Բրէսլտէ տախի ֆէնա պիր ատէմ սիմաուր եօգ-
 տուր . . . Ումարըմ քի հագգլարընտա զուհուրա կէլէն իս-
 նատաթ բէք աղըր տէյիլ տիր . . . Ջանն իտէրիմ քի , գա-
 պահաթլարը ճիւզի պիր շէյ օլմալը տըր :

Ժօպէն . - Եանըլըեօրսունուղ . մատտէ՞ պիր ճինաեէ-
 թէ տայիր տիր :

Դօմիսէր . - (Ետրինտէն սրչրահարագ .) Սիւպհան Ալ-
խահ, նէ տիւորսունուզ, ճինահէթ մի :

Ժօպէն . - Էվվէթ, պարօն Վօրմա՝ քէնտի գարըսընըն
աշլղըր օլան վիզօնթ տը Բրէսլ մարիֆէթիլլէ, վէ մէզպու-
րէ գապընըն իշթիրաքըյլա դաթլ ու թէլէֆիտիլմիշ տիր,
վէ պու ճինահէթտէն պաշգա, պիր գաշ Եիւզ պին ֆրանդ
սիրդաթ վուզու պուլմուշ տուր : Իշթէ, Մ. տը Բրէսլ իլէ
մատամ պարօն՝ պու սէպէպլէրլէ միւթթէհիմ պուլունու-
եօրլար :

Դօմիսէր . - Լաքին պու տէտիկինիզ տէհշէթլի շէյ
տիր . տիմէք օլուր քի, ինսանըն թասվիրինէ էմնիյեթ օ-
լունմամալը տըր : - Պագաթ պու ճինահէթ իսպաթ օլուն-
տո՞ւ մու :

Ժօպէն . - Իսպաթ օլունտուղունու գաթիէն թէէմին
խտէմէմ, լաքին վիզօնթ իլէ մատամ Վօրմա ալէյհնտէ,
բէք աղըր իսնատաթ պուլունմագտա տըր : - Պունունլա
պէրապէր, ինսան թասվիրի կիպի, գահիրի ահվալին տէ
պաղէն ալտատըճը օլտուղունու գապուլ խտէրիմ... Պի-
նաէն ալէյհ, պու իշ հագգընտա հէնուղ գանաաթը էֆ-
քեար հասըլ իթմէմիշիմ տիր : - Հէր նէ հալ իսէ, ֆիրարի-
լէր նէրէտէ տիրլէր :

Դօմիսէր . - Հագգըլարընտա, պիր աղ էվվէլ պէեան
իթտիկինիզ իսնատաթը մէմուլ իթմէտիկիմտէն, վէ քէն-
տիլէրինին քիպարտան օլտուղլարընը կէօրտիւկիւմտէն,
հապթսանէտէ թէվզըֆլէրինի թէճվիզ իթմէտիմ : - Պու
ճիւթլէ իլէ մէվզիֆին եանընտաքի օթէլաէ, էմնիյեթլի
մահէլլտէ պուլունուպ, պիրիպիրինտէն այրը, վէ ժան-
տարմալարըն նէզարէթի թահթընտա տըրլար : - Պու եօլ-
տա հարէքէթիմ, չայեանը իթապ վէ մուախէզէ՞ մի տիր :

Ժօպէն . - Ասլա . հարէքէթինիզ բէք եօլունտա տըր...
Շու գատար քի վիզօնթ տը Բրէսլին պիւեիւճէք պիր եօլ
շանթասը պուլունաճագ իտի, անը թէվզըֆլէթտիլիզ մի :

Գօմիսէր . - Էվվէթ , հէմ օ չանթանը , հէմտէ տէլի-
գանընըն՝ գուշաղընտան պաղլամըն օլտուղու մէշինտէն
քիլիտլի պիր քէսէեի սագլամըչըմ տըր :

Ժօպէն . - Բէք էյի . Բարիսէ միւթէվէճճիհէն հարէ-
քէթ իտէճէք օլան իլք թրէն , նէ՞ գատար վագըթտա
պուրատան կէշէճէք տիր :

Գօմիսէր . - (Սաթընա պագտըգտան սօնրա .) Պիր
սաթ օթուղ պէշ տագըգտան :

Ժօպէն . - Օ գաթարա օթուրմալըեղ . շիմտիլիք , մագ-
նուն ալէյհլմանըն պուլունտուղլարը օթէլէ պէնի կէօն-
տէրին :

Գօմիսէր . - Պիղզաթ սիզի պէն կէօթիւրիւրիւմ :

Պէշ ալթը տագըգա դատար եօլ եիւրիւտիւքտէն
սօնրա , Ժօպէն վէ գօմիսէր , մէղքիւր օթէլէ վասըլ օլ-
տուլար : Պու օթէլ , ալթ գաթտա վասի պիր եէմէք օտա-
սընտան , պիլարտօ սալաուրլա գահվէխանէտէն , վէ պի-
րինճի գաթտա պէշ ալթը տտէտ տէօշէլի օտատան իպա-
րէթ իտի :

Հէր նէ գատար վագըթ կէճ իտի իսէ տէ , Բարիս
գաթարըլա կէլմիշ օլան զաեթէթ կիւզէլ վէ բրէնա կիպի
կիեինիպ գուշանմըն պիր կէնճ էրքէք վէ պիր գատընըն
իշպու օթէլտէ թէվգըֆ իտիլմիշ օլտուղլարը խապէր ա-
լընտըգճա , գահվէխանէեի ագըմ ագըմ միւշթէրիլէր
կէլմէքտէ իտի :

Հիւքիւմէթ մէմուրլարը , գահվէխանէ սալաուրնա կիր-
տիքլէրինտէ , էհալի պէյնինտէ պիր բաթըրտը գօրուպ ,
չօղլար մասալարըն իւթիւնէ չըգմաեա , վէ մէմուրլարըն
էթրաֆընտա թօբլանմաեա պաշլատըղլարընտան , Ժօ-
պէն ,

— Գօմիսէր էֆէնտի , զանն իտէրիւմքի , պէօլէ պիր
սըրատա պու գատար բաթըրտը կիւրիւլթիւ եագըչմաղ .
իմտի , պու տտէմլէրին սալատան չըգըպ էվլէլէրինէ կիթ-

մէլերինի էմր իտին : Մատամ պարօն վէ վիգօնթ իլէ աշաղըեա Էնտիկիմիգտէ , եօլումուզուն իւզէրինտէ քիմէսնէ պուլունմասընը իսթէմէմ , տէտի :

Պու վէճհլէ սալա պիր գաշ տագըդա զարֆընտա պօշանընճա , հիւքիւմէթ մէմուրլարը , իյֆաի վաղիֆէեէ իպթիտար իթտիլէր : Մագնուն ալէյհիւմանըն պուլունտուգլարը օտալարըն եանընտա պիրէր ժանտարմա , ուզուն գամալարընը տիղլէրի արասընա ալմըշ օլարագ օթուրմուշ իտիլէր :

Գօմիսէր . - (Ժօպէնէ .) Մատամ Վօրմա Յնիւմէրօլու օտատա տըր , Մ. տը Բրէսլ տախի գարշըսընտաքի Էնիւմէրօլու օտատա տըր : (Ժանտարմալարտան պիրինէ իսթապէն .) Եէնի պիր շէյ օլտո՞ւ մու :

Ժանտարմա . - Խա՛յր , գօմիսէր էֆէնտի , հիշ պիր շէյ օլմատը . . . պու մէվգուֆլար՝ էմրի մուհաֆազալարը գօլայ էֆրատտան տըրլար , վէ ժանտարմալարըն իյֆաի վաղիֆէսինէ գէրլէ գատար մահէլլ պըրագմաեօրլար : Էնիւմէրօլու մահպուա , էվվէլ էմիրտէ , իբի սաաթտան զիեատէ , օտանըն իչինտէ Էնինէ պօեունա կէզտի , վէ տիղլէրի եօրուլունճա օթուրուպ , պիր տախի եէրինտէն գըմըլտանմատը : - Հալպուքի Յնիւմէրօլու մէվգուֆ , քեամիլէն սիւքիւնիւթլէ տուրուեօր : Ատէթա ուեուեօր կիպի զանն օլունուեօր , վէ վագըթ վագըթ հէօնկիւր հէօնկիւր աղլաւասը , ինսանըն գալպինի միւթէէսսիր գըլաեօր : - Պունլարըն նաֆագալարընա հիշ պիր մանի պուլունմատըղընտան , թամալարը կէթիրիլտի իսէ տէ , պիր շէյ պիլէ եէմէմիշ օլմալարը բէք զիեատէ իհթիմալտէն տիր :

Ժօպէն . - Գօմիսէր էֆէնտի , պէն , մատամ պարօնուն օտասընա կիրմէք իսթէրիմ :

Գօմիսէր . - Էկէր իսթէրսէնիզ ըիֆագաթընըզտա պուլունաեըմ :

Ժօպէն . - Խա՛յր , եալընըզ կիթմէքիկիւմ միւրաճճահ

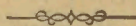
տըր... ֆագաթ էկէրչի սիզ պէօյլէ միւնասիպ կէօրիւ-
հօր իսէնիզ...

Գօմիսէր. - Իսթէտիկինիզ եօլտա հարէքէթ իտին,
էֆէնտիմ. սիզ շիմտի, պուրատա, ղապթիեէ նէզարէ-
թինին վէ միւտտաիի ումումիլիկին վէքիլիսինիզ, վէ պի-
նաէն ալէյհ հաքիմի մութլագսընը:

Ժօպէն, Յ նիւմէրօլու օտաեա կիրտի, լաքին գաբու-
հու արգատան պիւսպիւթիւն գաբամատը:

Օտատա եալընըզ պիր մոււմ եագըլմըշ օլուպ, մա-
տամ պարօն, սըրթընը գաբուեա տօլրու չէվիրմիշ օլ-
տուղու հալտէ օթուրմուշ, վէ եիւզիւնիւ իքի էլի տէրու-
նինտէ կիզլէմիշ իտի: Մէզպուրէնին եանընտա պազը
թաամլար պուլունմագտա իտի իսէ տէ, պունլարա էլ պի-
լէ տօգանմամըշ իտի:

Մատամ Վօրմա, աեագ սէսինի իշիթտիկինտէ, պիր-
տէն պիրէ տիթրէեիպ, պաշընը չէվիրտի, վէ կէնճ վէ
չայեանը հիւրմէթ, վէ սիմասը էսէրը ըիգգաթը հալի
պիր քիմնէ կէօրտիւկիւնտէ, աեաղա գալգտը, վէ ժօ-
պէնին սէլամընա գարչըլըգ սէլամ վիրտիքտէն սօնրա,
անըն իֆատէի մէրամ իթմէսինէ պէքլէտի:

Օգուեանլարըմըզըն խաթըրընտա օլտուղու իւզրէ,
Ժօպէն, պիր գաշ սաաթ էվվէլ, մատամ պարօնուն եա-
թագ օտասընտա կէօրմիւշ օլտուղու բօրթրէսինէ տիգ-
գաթըլըճա պագմըշ իտի: Պու քէրրէ մէզքիւր թասվիլին

ասլընը կէօրտիւկիւնտէ , տահա զիեատէ տիգգաթլէ թէճէսսիւս , վէ ասլըյլա բօրթընին միւշապէճէթինէ դա-
եէթլէ թէաճճիւպ իթտի . շու գատար քի , եալընը պիր
կիւն զարփընտա զուհուրա կէլէն իգթիրապ ու էնտիչէլէ-
րին վէ ագան կէօզ եաշլարըն , մէզպուրէնին սիմասընը
պու մէրթէպէ թէպտիլ իթմիշ օլտուղունա իզհարը հայ-
րէթ իյլէմէքտէն կէրի տուրամատը :

Պու գատընըն հալ ու թավընա պագըլտըղընտա ,
քէնտիսինին , միւթթէհիմ տէյիլ , իլլա պիր գուրպան վէ
չէհիտ օլտուղու տահա զիեատէ իհիմալտէն իտի :

Ժօպէն , գուրնազ պիր գարընըն , ուսթա թէաթրօ
օեունճուլարը կիպի , իչինէ վէ վազթինէ կէօրէ կէօրիւն-
մէքլիկի պիլտիկինի քէնտի քէնտիեէ տիւշիւնմէքլէ պէ-
րապէր , պու գատընըն , հէնուզ բէք կէնճ օլմասըյլա ,
պէօյլէ պիր տէհչէթլի վագըրտա պու եօլտա պիւեիւք
պիր տէսիսէքեար օլապիլէճէք գատար մէհարէթի պու-
լունամաեաճաղը իգըրար ու իթիրաֆ իյլէմէքտէ իտի :

Ժօպէն . - Շու էսնատէ քէմալը թէէսսիւֆլէ գարշը-
սընտա պուլլունտուղում մատամ , աճապա մատամ պա-
րօն Վօրմս մու տուր :

Մատամ Վօրմս . - Էվլէթ , Վալէրի Վօրմս՝ պէն իմ ,
ֆագաթ , միւսիւ , զաթընըքիմսինիլ :

Ժօպէն . - Պէն տէ , մատամ , միւտտաի ումուլմինին
թագըրի իւզէրինէ զապթիեէ նազըրը թարափընտան վէ-
քեալէթէն պուրաեա կէօնտէրիլմիշ պիր մէմուրում :

Վալէրի Վօրմս , մէզքիւր սէօզլէրի իշիտինճէ , պաշ-
տան աեաղա գատար տիթրէտի , վէ եէրէ տիւշմէմէք
իչին , սաղ էլինի , եանընտա պուլլունան իսկէմլէնին էնք-
սէսինէ տաեաթմաղա մէճպուր օլտու :

Պիր գաշ սանիյեէ սօնրա , մէզպուրէ , հէեէճանը
թէսկին իլէ ,

— Պէնինէ եաբաճագսընըք միւսիւ , տէյի սիւալ իթտի :

Ժօպէն . - Սիդի Բարիսէ կէօթիւրէճէեհիմ, մատամ :

Վալէրի . - Նէ՞ վագըթ :

Ժօպէն . - Պու կիճէ :

Վալէրի . - (Տիթրէեէրէք .) Պէնի զէվճիմին նէզտինէ՞ մի կէօթիւրմէք իսթէեօրսունուզ... Ալլահ աչգընա օլսուն, միւսիւ, հէր շէյէ գաթլանըրըմ, ֆագաթ արթըգ պունա գաթլանամամ : - Գապահաթլըբըմ. էվվէթ, գապահաթլը օլտուղումու գապուլ իտէրիմ, լաքին չիւպհէսիզ զանն իթտիկինիզ մէրթէպէտէ գապահաթլըմ Էօգտուր : - Թագսիրաթըմ, ալէմ նազարընտա պիր խէթա, վէ գանուն նազարընտա պէլքի պիր ճինաեթ տիր... միւճագաթ կէօրմէկէ լաբըգըմ... պէնի մահքիւմ իտին... մահպուս իտին... լաքին զէվճիմէ կէօթիւրմէք իսթէմէքիկինիզ, սիզէ եէմին իտէրիմքի, պիւեիւք պիր զալիմիք աիր... էկէրչի չէքտիկիմի պիլէնիզ, պանա աճըրսընը... եէնիտէն Մ. Վօրմանուն գարչըսընա չըգմագտան իսէ, շու տագըգատա էօլմէեի թէրճիհ իտէրիմ... զաթէն պէնի իթապ վէ մուախէզէ իթմէկէ հիչ պիր սէպէպի Էօգ իքէն, պէն պէտպալսթ իտիմ... շիմտի իսէ, պէն անըն գարչըսընտա գապահաթլըբըմ... եախօտ օէյլէ զանն իտէպիլիր, վէ զանն իթմէկէ տէ հագգըլ տըր... ֆագաթ պունլարտան պանա նէ :

Պու սըրատա ժօպէն տախի տիթրէտի :

Շու տագըգատա, պու. մէրթէպէ պիր ուսթալըգտան իղֆալ օլունմագտա օլմասը միւմքին տէյիլ իտի : - Շիւպհէսիզ, պիր ֆուրթունա էսնասընտա եաղան եաղմուր տանէլէրի միսիլու մէզպուրէնին կէօղլէրինտէն ագան եաշլար, սախթէ օլամազ իտիլէր : - Մութլագա տէրմանտան վէ թագաթտան տիւշմիւշ օլան, վէ պաշտան աեաղա գատար տիթրէմէքտէ պուլունան, վէ լէճա ու նիեազ մագամընտա էլլէրինի քէնտիսինէ տօղրու ուզաթան պու գատընըն, իչպու հալ ու հարէքէթի, գօմէտիա տէյիլ իտի :

Ժօպէն , պու ահվալի կէօրաիւքճէ , Թահգըգաթ էս-
նասընտա պիր արա հիսս իթմիշ , վէ միւսթէնթիգին՝ էվ-
համ վէ խաեալաթ ատտ էյլէմիշ օշտուղու շիւպհէլէրի՝
կիթտիքճէ արթմադտա իտի :

Շէօյլէ քի մատամ պարօն , ախէադ պօղուգլուղու
ճիհէթիլլէ պիսուշ տա օլմասա , ճինաեէթէ տօլաեըսըյա
պիլէ իշթիրաքը օլմագտա պիսուշ պուլունմագտա իտի :
Մէզպուրէ , ճինաեէթին վուգուլինտէն տախի խապէրտար
օլմաեըպ , զէվճիին հաեաթտա զանն իթմէքտէ իտի : -
Իմտի պու ֆիքիւր , հէր նէ գատար Ժօպէնի իսթիլա իթ-
տի իսէ տէ , մէրգում , խարիճէն հիշ պիր շէյ պէլլի իթ-
մէտի :

Ժօպէն . - Մատամ , կէօրիւնիւր քի , Մ . պարօն Վօրմ-
սուն իսմի սիզէ բէք ֆէնա թէէսսիր իտիեօր :

Վալէրի . - Էվվէթ , միւսիւ :

Ժօպէն . - Քէնտիսինտէն չօգ շիքեաեէթինիլ մի վար
տըր :

Վալէրի . - Խա'յր , միւսիւ , քէնտիսինտէն շիքեաեէթ
իթմէեօրում . շիւնքի պու հարէքէթ՝ եօլսուզ վէ հագգ-
սըզ տըր , վէ հաթթա պիր ազ էվվէլ , մէյեուսիեէթ վէ
քէտէրիմտէն նաշի պազը սէօզլէրտէ պուլունտուղումա տա
էսէֆ իտէրիմ : - Պէնի , զէվճիմին խանէսինէ կէօթիւրմէք
իշին կէլմիշ օշտուղունուղու խապէր ալաըղըմտա , հիսս ի-
տէկէլտիկիմ հէեէճանըմտան նաշի պիր արա քէնտի քէն-
տիմի պիւսպիւթիւն զայպ իթտիմ :

Ժօպէն . - Մատամ , պու խուսուստա զիեատէ իսրար
իթմէմ , անճագ , սիզին պէտպախթ օշտուղունուղա պիզ-
զաթ իսքեաթ օլուեօրում . . . լաքին սիզ , էվլիլիք էօմ-
րիւ՝ թէհամմիւլ օլունմազ պիր բատտէեէ կէլտիկինտէ ,
պու էօմիւրտէն գուրթուլմագ իշին մէշրու վասըթա վէ
թէտպիրլէր պուլունտուղունու պիլմէեօրմուսունուզ :

Վալէրի . - Նէ՞ կիպի վասըթա վէ թէտպիրլէր :

Ժօպէն . - Մէսէլա , մահքեմէ թարիգիլէ այրըմագ :
Վալէրի . - Այրըմագ մը . . . ահ միւսիւ , այրըմագլը-
ղա զէվճիմ ասլա գայիլ օլմաեօր : Պէն քէնտիսիւնի բէք իյի
թանըրմ : - Պու սէպէպլէ ֆիրարա գարար վիրաիմ , ֆա-
գաթ կէօրիւեօրսունուզ ա' , միւսիւ , մուվաֆֆագ օլմա-
տըմ , վէ պունտան սօնրա եալընըզ էօլիւմ , պու զինճիրի
գըրապիլէճէք տիր :

Ժօպէն . - (Տիք տիք մէզպուրէեք պագարագ .) Պա-
րօն Վօրմանուն էօլիւմիւ , տէյի՛մի :

Վալէրի . - Խա՛յր , միւսիւ , քէնտի էօլիւմիւմտէն պահս
իտիեօրում : - Ալլահ իթմէեք քի , իսմինի թաշըտըղըմ ա-
տէմին ֆէնալըղընը արզու իտէեիմ :

Պու ճէվապ , օլ գատար խալիսանէ պիր սէտա իլէ
իրատ օլունտու քի , Ժօպէն , միւթէէսսիր օլտու , վէ պիր
ազ սօնրա ,

— Մատամ , պիր ազ էվվէլ , զէվճինիղին այրըմագ-
լըղա ըուի ըիզա կէօթէրմէեքէճէկինի պէեան իտիեօր-
տունուզ , տէյի պէեան իթտի :

Վալէրի . - Էսէֆ իտէրիմ քի , օլ պապտէ չիւպհէմ
եօգ տուր :

Ժօպէն . - Օ հալտէ , ֆիրար իթտիկինիզ թագտիր-
տէ , սիզի տէրտէսթ իթտիրմէք իչին հիչ պիր թէշէպ-
պիւստէ պուլունմաեաճաղընը նա՛սըլ զանն իտէպիլտինիզ :

Վալէրի . - Ահ միւսիւ , հիչ պիր տագըզա պու
եօլտա պիր խէեալ իլէ քէնտի քէնտիմի ալտաթմատըմ ,
ֆագաթ պիր քէրէ քէնտիմի մէմալիքի էճնէպիէեք ա-
թընճա , իսմիմ թէպտիլ իտէրէք : վէ էօմրիւմիւ կիզլէ-
եքէք իզիմի զայպ իտէպիլէճէկիմի մէմուլ իտիեօրտում :
Եալընըզըգտա կէչիրէճէկիմ էօմիւր իչին պիր մահէլլ
ինթիխապ իթմէզտէն էվվէլ , ուզուն սէյեահաթլար իթ-
մէք , վէ եէրլէր տէյիլթիրմէք ֆիքըինտէ իտիմ :

Ժօպէն . - Ֆագաթ պու եօլտա սէրսէրի էօմիւր կէ-

չիրմէք իշին քիւլլի մասրաֆ լազըմ տըր... Շիւպհէսիզ Մ. տը Բրէսլ զէնկին օլմալը տըր:

Պու արա, մատամ պարօնուն երեզիւ դըզարմազլէ,

— Օրասընը պիլմէմ... հէմտէ օ պանա աեխտ տէ-
յիլ տիր: Մ. տը Բրէսլ պանա սալթ քէնտի ուպուտիեթ
վէ սատագաթընը իպրազ իթմէք իսթէմիշ տիր, վէ պէն
տէ գապուլ իթմիշիմ տիր: Գէնտիսի պու ճիհէթի բէք
իյի պիլիր:

Ժօպէն. — Տիմէք օլուրքի, սիզին շախսի վարիտաթը-
նըզ վար տըր, զիրա պիր քիմնէ, պիր տախի ալտէթ իթ-
մէմէք իւզրէ մէմէքէթինի թէրք իտէր իսէ, պէրապէ-
րինճէ քիւլլիեթի ագչէ կէօթիւրմէլի տիր:

Վալէրի. — (Մատմուաղէլ Հօրթանսըն միւսթէնթիզէ
պէեան իթմիշ օլտուղու քիւչիւք եօլ չանթասընը, պիր իս-
կէմլէ իւզէրինտէն ալարադ.) Իշթէ, էֆէնտիմ, պէրա-
պէրիմիզճէ պունու կէօթիւրիւեօրտում:

Մէզպուրէ, չանթանըն եաեընա պասմագլա, հալի
օլտուղու եօլճուլուգ լէվազիմաթը արասընտան պազը
գութուլար չըգարտը: Պու գութուլարըն իշինտէ ֆէվզէ-
լատէ կիւզէլ վէ գըյմէթտար ինճիլէր, միւճէվհէրլէր վէ
էլմասլար պուլունմագտա իտի:

Վալէրի. — Իշթէ պու լանէթի միւճէվհէրաթը մու-
հաֆազա իթմէկէ հագգըմ վար իտի, չիւնքի պունլար
պէնիմ տիր: — Մ. Վօրմն իլէ օլ պէտպալթ ագտը իզ-
տիվաճըմ իճրա օլունտուղու զէման, քէնտիսի պունլարը
պանա իհտա իթտի: — Գօնթրաթըմ ահքեամընճա պուն-
լար պանա ալիտ տիրլէր, վէ պէն պունլարը իսթէտիկիմ
սուրէթտէ գուլանապիլիրիմ: — Մէզքիւր գօնթրաթ մու-
ճիպինճէ, իւչ եիւզ պին ֆրանգլըգ պիր միւքիմ տախի
վար տըր, ֆագաթ անը թէրք իտիեօրում... անը իտ-
տաա իթմէմ, վէ օնտան տօլաեը օն բարա պիլէ թալէպ
իթմէք ֆիքրինտէ տէյիլիմ:

Ժօպէն . - Նի՞չին , զանն իտէրիմ քի , մէղքիւր իւշ եիւղ
պին ֆրանգ սիզին ճիհէղինիլ տիմէք տիր :

Վալէրի . - Խա՛յր միւսիւ . . . պէն , էվլէնտիկիմ ղէման
ֆադիր խիւմ , ճիհէղ օլարադ պիրլիքտէ , քէնտիմտէն ղայ-
րի հիշ պիր շէյ կէօթիւրմէտիմ :

Ժօպէն . - Օ հալտէ , զանն իտէրիմ քի , պարօն Վօրմն ,
սիզի , եիւղ պին ըիալա միւթէսարրըֆ իթմէքլէ , պիւսիւք
պիր համիյեէթ վէ սախավէթ իճրա իթմիշ տիր :

Վալէրի . - (Պաշընը էեէրէք .) Հագգընըզ վար տըր . . .
Մ . Վօրմն սախավէթլի վէ համիյեէթլի պիր ղաթ իտի :

Պիր դաշ սանիյեէ սիւքիւթտէն սօնրա , Ժօպէն , շէօյ-
լէ տէվամ իթտի .

— Մատամ , պիր աղ թաամ իթմէնիզի սիզէ իիթար
իթմէքլիկիմէ միւսատտէ պուսուրուն . . . Տիւչար օլտու-
ղունուզ վէ հալէա օլաճաղընըզ եօրկունիուղա մուգավէ-
մէթ իտէպիւմէք իչին , գուվլէթէ իհթիեաճընըզ վար տըր :
- Պիր սաաթ կէշմէզտէն թէքրար եօլա չըգաճաղըզ :

Վալէրի . - (Սարսըլարադ .) Բարիսէ մի կիթմէք իչին :

Ժօպէն . - Էվլլէթ , մատամ , Բարիսէ կիթմէք իչին .
պէնտէնիզ էմր գուլուեոււմ . ալմըշ օլտուղում էմրլէրի իճ-
րա իթմէլիեիմ :

Վալէրի . - Բէք իյի , էֆէնտիմ . մատէմ քի իթաաթ
իթմէք լաղըմ տըր , դարշը կէլմէմ , ֆագաթ պէնիմ կիպի
վապիֆէլլէրինի ունութմաղլա միւթթէհիմ օլան դատընլա-
րը , մահքէմէճէ իճապ իտէն հիւրմ ու գարարըն թէպլի-
ղինէ տէկին , թէվգըֆ իթմէկէ մախսուռ պիր մահէլլ պու-
լունտուղունու պիլիլիմ . . . Օլ մահէլլտէ եաշտմաղլըզ նէ՝
տէրէճէ շայեանը թէէտիւֆ տախի օլսա , պէնի օրաեա
կէօթիւրմէնիզի , պիր լութֆ մագամընտա սիզտէն թէմէն-
նի խտէրիմ . . . Պու էյիլիկի իճրա իթմէքլիք , սիզին էլիսիզ-
տէ տիր , տէյիլ մի :

Ժօպէն . - Խա՛յր , մատամ . պիր աղ էվլլէ սէօյլէտիկիմ

վէճ՝ իւզրէ, պէն պիր էմր գուլուեում. ֆազլա պիր շէյ
եարմադ, էլիմոէն կէլմէզ: - Ատէթա առքէր մագամընտա
էմր ալըրըմ, վէ օ էմրի իճրա իաէրիմ: - Եւարըն, եախօտ
տահա տօղրուսու, պու կիւն պիր հաքլիմին հուզուրունա
չըգաճադ սանըզ. հագգընըզաա լազըմ կէլէն հիւքմ ու դա-
րալը օ վիրէճէք տիր:

Վալէրի. - Ձէվճիմ պէնի թէրրար կէօրմէզտէն էվվէլ,
վէ զէվճիմին զայպուպէթի էսնասընտա՝ մը պէնի տինլէեէ-
ճէք տիր:

Ժօպէն. - Շիւպհէսիզ:

Վալէրի. - Բէք իյի, լազըմ կէլիրսէ, հէր շէյի քէն-
տիսինէ տէօյլէեէճէեհիմ. . . էլպէթթէ պանա աճըեաճադ
ալըր: - Հագգընըզ վար տըր, էֆէնտիմ. գուլվէթիմի մու-
հաֆազաեա իհթիեաճըմ պուլունտուլունտան, իլթարը-
նըզ վէճ՝ իւզրէ հարէքէթ իթմէքլիկէ մուվաֆֆադաթ ի-
տէրիմ:

Պու սուրէթլէ մասամ Վօրմն, քիւչիւք մասա իւզէրի-
նէ դօնուլմուշ օլան էթմէքտէն վէ սօղուգ էթտէն պիր
միզտար եէտի:

Ժօպէն. - (Տիշարը չըգմադ իւզրէ աեաղա գալգըպ,
մէզպուրէեի սէլամլաեարադ.) Մա՛տամ, հիւննի հարէքէ-
թիսիզլի կէօրմէքլէ մէմնունում, վէ սիզի ալըպ կէօթիւրմէք
իւզրէ չէնտ տագըզատան ալտէթ իտէճէեհիմ:

Վալէրի. - (Մէրգումու պիր իշարէթիլէ տուրտուրա-
րադ.) Աֆվ իտէրսինիզ, էֆէնտիմ, զաթընըզա պիր շէյ
սիւալ իթմէք իսթէրիմ:

Ժօպէն, տուրմասընտա, կէնճ դատըն,

— Սիզ պիր իյի զաթա պէնզէեօրսունուզ, վէ հէր
կիւնա մուամէլէյի չէտիտէնին պիհօւտէ օլտուլունա գան-
մըշ իտուկինիզէ էմինիմ: - Իմտի, ումարըմ քի պիր սիւա-
լիմէ ճէվապ վէրիւսինիզ:

Ժօպէն. - Էկէրչի վազիֆէմտէ գուսուր իթմէեէրէք

ճէվապ վիրէպիլիր իսէմ, էվվէթ, մատամ, պու արդունու-
ղա մուվաֆազաթ իտէպիլիրիմ:

Վալէրի. - Պանա ըիֆազաթ իթմիշ օլան Մ. տը Բրէս-
լին հիշ պիր գապահաթը օլմատըղը հալտէ, օ սէրպէսթ
տիր, տէյիլ մի:

Ժօպէն. - Էսէֆ իտէրիմ քի, պու պապաէ եանըլը-
եօրսունուղ: Մ. տը Բրէսլ տախի սիզին պուլունտուղունուղ
հալտէ պուլունտուեօր:

Վալէրի. - (Իքի էլլէրինի գափուշտուրարագ.) Օ տա
պէնիմ կիպի վէ պէնիմ սէպէպիմլէ մէվգոֆ մու տուր...
Ս'հ, եա Բապպի, պիչարէնին շու ալիճէնապանէ ուպու-
տիեթի, քէնտիսինէ գա'չա մալ օլաճագ տըր... Լաքին,
հիշ տէյիլ իսէ, քէնտիսինի կէօրէպիլիրմիեիմ, լագըրտը ի-
տէպիլիրմիեիմ:

Ժօպէն. - Խա'յր, մատամ. սիզին իլէ Մ. տը Բրէսլ ա-
րանընտա հէր կիւնա միւքեալէմէ, գաթիէն եասագ իտիլ-
միշ տիր:

Վալէրի. - Սճայի'պ, սիզին գարչընըղտա կէօրիւշմէք
տէ' մի գապիլ տէյիլ տիր: - Քէնտիսինէ եալընըղ պիր քէ-
լիմէ սէօլէմէք իսթէրիմ, օ քէլիմէեի սիզ տէ իշիտէպիլիր-
սինըղ:

Ժօպէն. - Բէճա իտէրիմ, մատամ, պու խուսուտա
խորար իթմէեին. վագը օլան թալէպինիղ՝ գաթիէն միւմ-
քինսիղ տիր, վէ րէճալարընըղն եէկեանէ նէթիճէսի, սօ-
նունա գատար իյֆա իթմէկէ մէճպուր օլտուղում պիր մէ-
մուրիեթին իճրասընը զաեթ միւշքիւլ գըլմագտան իպա-
րէթ տիր:

Ժօպէն, մատամ պարօնու սէլամլաեըպ, պու տէֆա
օտատան տիշարը չըգտը:

Դօմիսէր, սօֆատա մէրգումա պէքէեօրտու, վէ մէ-
րագլէ շու սիւալի իթտի:

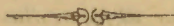
— Եէնի պիր շէյ էօյրէնտինի'ղ մի... ֆաղլա մալիւ.

մաթ աւտընը՞ղ մը . . . պու կէնճ գատըն հէր շէյի իգրար իթտի՞ մի :

Ժօպէն . - Գօմիսէր էֆէնտի , շու գատարը սիղէ պէ-
եան իտէրիմ քի , պէն իսթիճվապ իթմէք վաղիֆէսինի հա-
յիղ տէյիլ իտիմ . պինապէրին եալընըղ պաղը թահգըղա-
թը աուլիսէ իլէ իքթիֆա իթտիմ : - Իմտի , իշ հէր նէրէտէ
իտի իսէ , անտէն պիր աուրմ էօթէսէ կէշմէմիշ տիր : - Շիմ-
տի , միւսաատէ իտին պանա քի , մատամ պարօնուն նէզ-
տինտէ պաշլամըշ օլտուղում խըամէթէ , Մ . տը րէսլին
նէղաինտէ տէվամ իտէսիմ :

Պու սուրէթլէ ժօպէն , Կնիւմէրօլու օտաեա կիրտի :
Ժանտարմանըն իֆատէսի վէճհ իւզրէ , Ժիւպէր տը
Բրէսլ՝ պիր գաշ սաաթ գատար ասլա տուրմադսըղըն տէ-
րունը օտատա կէղտիքտէն սօնրա , նիհասէթ եօրուլարադ
պիր իսկէմէսէ օթուրմուշ իտի : Մէրգում , ժօպէնին իշէրի
կիրտիկինի կէօրինճէ , աեաղա գալգըպ սէլամ վիրտի , վէ
իքի աուրմ իլէրլէսէրէք ,

— Միւսիւ , պիր խայլի սաաթման , եանի սուրէթի զա-
րիպէտէ թէվգըֆ օլունտուղումուան պէրի տիր քի , բէք
շօղ ատէմէրի իսթիֆսար իթտիմ իսէ տէ , հիշ պիրինին պու
խուսուստա մալիւմաթլարը պուլունմաուղընը , եախօտ պա-
նա պիր շէյ սէօյլէմէք իսթէմէտիքլէրինի անլաուրմ : - Ա .
ճապա սիղին մալիւմաթընըղ վա՞ր մը տրը , վէ պէնիմ թէվ-
գըֆ օլունտուղումուն սէպէպինի պիլտիրմէկէ բուի ըիզա
կէօթէրիւմիսինիղ , տէտի :

57

Ժօպէն , տիք տիք նազարը աիգգաթընը մէվգուֆա
աթֆի իթտի իսէ տէ , Մ. ար Բրէսլ , պու պաղըշտան պօ-
ղուլմատը :

Ժօպէն . - Ախլ ու կիրիֆթինիզին սէպէպինի սիւալ
իտիեօրսունուզ , տէյիլ մի , միւսիւ :

Մէվգուֆ . - Շիւպհէսիզ :

Ժօպէն . - Զանն իտէրիմ քի , պու սէպէպի սիզ հէր
քէստէն տահա իյի պիլէճէքսինիզ :

Մէվգուֆ . - Միւսիւ , նամուսում իւղէրինէ եէմին
իտէրիմ քի , պու պապտէ հիչ պիր շէյ պիլմէմ :

Ժօպէն . - (Իսթիհզա իլէ .) Նամուսունուզ իւղէրինէ
հա' . . . սահիհ մի :

Մէվգուֆ . - Ա'հ , պանա ինանմանօրմուսունուզ :

Ժօպէն . - Խա'յր , միւսիւ , սիզէ ինանմանօրում :

Մ. ար Բրէսլ , իչպու գաթի ճէվապը ալընճա , պու-
լունտուղու հալի ունուսուպ , գանը պաշընա սըչրատը ,
կէօզլէրի գըղարտը , վէ գըմրլտանմագարզըն աուրմագտա
ժլան ժօպէնէ տօղրու թէհաիտամիզ սուրէթտէ , պիր իքի
ատըմ ալարագ ,

— Միւսիւ , միւսիւ , քէնտինիլի սագընընըզ , տէյի
պաղըրտը :

Ժօպէն . - Սիզէ իիթար իտէրիմ , օ գատար պաղըր-
մանըն :

Վիգօնթուն հիտտէթի թէսկին օլարագ ,

— Սիզ քիմսինիզ , միւսիւ , տէտի :

Ժօպէն . - Պէն , Զապթիեէ նէգարէթինին պիր մէմու-
րուեում :

Մէվգուֆ . - Ա՛հ :

Ժիւպէր տը Բրէսլ, մէզքիւր ահը , թահգիւրամիզ պիր թարղտա թէլէֆֆիւզ իթտիքտէն սօնրա , սըրթընը ժօպէնէ չէվիրիպ , օթուրաու :

Պիր միւտտէթճիք սուսլուզ հիւքմ իթտիկինտէ , ժօպէն , մէվգուֆ տէլիգանլընըն միւթմէյին վէ մաղրուրանէ թավր ու հէյեթթինի նէվիմա ըիզդաթլէ թէճէսսիւս իթմէքտէ վէ ֆիքրինտէն տախի ,

— Գու պիր միւթթէհիմ թավր ու հէյեթթի մի տիր . էկէրչի հաղըդէթէն պարօն վօրմնու էօլտիւրմիւշ տէ , պու թավրը գուլլանապիլիօր իսէ , պիւեիւք շէյ տիր , տիմէքտէ իտի :

Վիզօնթ տախի շու եօլտա տիւշիւնմէքտէ իտի .

— Շիմտի պէն պու մէմուրուն հիւքմիւ ալթընտանըմ . էկէրչի աշիքեար պիր թահգիր իլէ ինֆիալընը մուճիպ օլուր իսէմ , եալընըզ պէնտէն տէյիլ , վալէրիտէն տախի ինթիգամընը ալապիլիւ : Իմտի , քէնտիսինի գանըրմալլեբըմ . . . պու իսէ , պէնիմ իչին տէյիլ , իլլա վալէրինին խաթըր իչին տիր :

Պինապէրին եէնիտէն տեաղա գալզըպ , ժօպէնին եանընա ավտէթլէ ,

— Միւսիւ , պիր տղ էվվէլ , ախզ ու կիրիֆթիմին սէպէպինի պիլմէտիկիմի պէեան իտիեօրտում . . Սարլ հաղըդէթ պու տուր . . . ֆիլվագը շուրանը անլաեամաեօրում քի , Մ . վօրմն՝ մատամ պարօնուն րաքիպ օլմուշ օլտուղու դաթարտա պէնիմ տախի պուլունտուղումու խապէր ալաբազ , վէ պու թէսատիւֆիւն , էվվէլճէ գուրուլմուշ պիր թէրթիպ իտուկինի զանն իտէրէք , մատամ պարօնա վէ պանա գարչը նա՛սըլ շիքեաեթ իտէպիլիւր : Պէօլէ պիր զանն , հէմ պարօնուն ագլ ու տիրաեթթինէ , վէ հէմ տէզէվճէսինին լէքէտէն արի օլան շէօհրէթինէ գարչը պիր հաղարէթ տիմէք տիր , տէտի :

Ժօպէն . - Միւսիւ , չըզան կիճէ , եարը կիճէտէն պիր աղ սօնրա , մատամ պարօնուն ըաքիպ օլմուշ օլտուղու ա-
րապա իլէ Օթէլ աը Պրապանա կիթմիշ օլմագլըզընըզ , պիր
թէսատիւֆ իշի իտուկինէ էմի՞նմիսինիզ :

Մէվգուֆ . - (Մէյեուսանէ պիր հարէքէթլէ .) Ա՛հ ,
միւսիւ Վօրմի պուրասընը տա՞մը պիլիեօր . . . Տիմէք տիր
քի , պիչարէ գատըն իչին արթըզ գաթիէն գուրթուլմագ
չարէսի գալմամըշ տըր . . . Պունունլա պէրապէր բուհում
իւզէրինէ եէմին իտէրիմ քի , օ գատըն պիկիւնահ տըր . . .
Ա՛հ , շու Սլմանիալը հէրիֆ , օ պիչարէեի պունտան պէօյլէ
հիշ աճըմաեաճագ տըր :

Ժօպէն . - Սիզ տէ պիլիբիսինիզ քի , պէօյլէ սըրալարտա
մատամ Վօրմուուն պիկիւնահլըզը , քէնտի զէվճինէ մասալ
գապիլինտէն կէօրիւնիւր :

Մէվգուֆ . - Փագաթ , միւսիւ , զահիրի հալլէր բէք
չօգ տէֆա ալտատըճը օլուրլար : - Զաթընըզ տայիմա ու-
մուրը ճինաիյեէ իլէ մէշղուլ օլտուղունուղտան , պուրասը-
նը հէր քէստէն տահա իյի պիլմէլիսինիզ : - Պունունլա պէ-
րապէր , էկէրչի պարօն , պէնտէն տօլաեը քէնտիսինի թահ-
գիր ալթընտա կէօրիւեօր իսէ , էմրինէ հազըրըմ : - Պէնի
տուէլլօեա տալէթ իթմին . . . քէնտիմի ապլա միւտաֆաա
իտէճէք տէյիլիմ . . . էկէրչի քէնտի նամուսունա լէքէ ա-
րըզ օլմագ օլտուղունու թէխայիւլ իյլէեօր իսէ , պէնի
էօլտիւրսիւն , լաքին գարըսընա ֆէնալըզ իթմէսին . . . Օ
պիչարէ , զինաքեարլըզ սէպէպիյլէ իզամէ իտիլէճէք տա-
վանըն ըէզալէթինէ տաեանամաեարագ , թէրքի հաեաթ
իյլէեէճէք տիր :

Ժօպէն . - Ա՛հ , էկէր մատտէ եալընըզ զինաքեարլըզ
օլսա իտի :

Մ. տը Բրէսլ , պու արա կէօյլէրինի հատտէն զիեա-
տէճէ աչարագ ,

— Մատտէ եալընըզ զինաքեարլըզ օլսա իտի նէ՞

տիմէք : Պաշգա պիր շէյ տէ մի վար տըր , տէյի սիւալ իթտի :

Ժօպէն . - Սանտըգ աշըլմըշ , պու քիւշիւք պիր շէյ մի տիր :

Մէվգուֆ . - Վա՛յ , խըրսըղլըգ մը վուգու պուլմուշ :

Ժօպէն . - Էվվէթ , տէօրթ եիւզ էլլի պին ֆրանդտան պիր աղ զիեատէճէ սիրգաթ վուգու պուլմուշ տուր : Պու ազչէ խէ , էբէյիճէ միւրէմմէլ տիր :

Մէվգուֆ . - Տիմէք տիր քի , պէնի ֆիլիլի սիրգաթլա իթհամ իտիեօրլար . . . տիմէք տիր քի , խըրսըղ սըֆաթըյլա տէրտէսթ իտիլմիշիմ տիր :

Ժօպէն . - Պաշգա նէ՞ սէպէպլէ սիզի իթհամ վէ սիզի թէվգըֆ իտէպիլիրլէր :

Պու արա , Ժիւպէր տը Բրէսլին պօղաղընտան պիր զաւրիպ նիտա չըգըպ , էվվէլա գըղարտը վէ սօնրա սօլտու , վէ պաշընա պիւեիւք պիր սօբա վուրուլմուշճասընա սարսըլըպ , սըրթ իւսթիւ տիւշմէք իւզրէ՞ օլմասըյլա , Ժօպէն , մէրգուլմու թուլթմանա հաղըրլանտը , լաքին աղ վագըլթտա վիգօնթ սօղուգ գանլըլըղընր քէսպ իտէրէք , եիւզիւն տէ զարիպ պիր թէպէսսիւմ հասըլ օլմասը իւզէրինէ , մէրգուլմուն եարտըմընա միւսարաաթ իթմէքլիկէ իհթիեաճ գալմատը , վէ այնի վագըլթտա , վիգօնթ , զարիպ պիր կիւլիւմնէմէ իլէ պաշընը եօգարը գալտըրըպ ,

— Խա՛յր , խա՛յր , պու եօլտա պիր իթհամ միւնասիւպէթսիզ շէյ տիր . . . մագսէտ՝ թէճավուղ իտիլիր խէ , օ մագսէտէ վասըլ օլունամաղ : Պարօն քէօրլուգ վէ ատավէթ իշինտէ օլարադ պէնի լէքէլէմէեէ չարըրեօր . . . Ֆագաթ պու պապտէ քէնտիսի մահճուպ օլաճագ տըր , տէտի :

Ժօպէն . - (Վիգօնթուն իսթիմալ իթտիկի լիսանտան տօլաեը հայրէթտէ գալարագ .) Պու սըրատա նէ՞ կիպի զանն ու զէհապտա պուլընուեօլտունուգ :

Մէվգուֆ . - Զանն իտիեօրում քի , Մ . Վօրմն , պանա

գարշը աղբյուրը զճա իթհամաթ վէ ազվիեաթ տա պուլուն-
մագ ֆիբրիյէ , քէնտի սանտըղընտան պիզզաթ քէնտիսի
խըրսըղըզ իթմիշ տիր : Ֆագաթ դալաիմ վէ ֆիբրիմ միւս-
թէրիհ տիր . . . հիշ շիւպհէմ հօգ տուր քի , պիալնի թէա-
լա , ատալէթ , պու ալշաղըզ հարէքէթինի , մէյտանա չը-
գարաճագ տրր . . . Միւսիւ , շիմտի պիզի նէ՝ եաբաճագ-
սընըզ :

Ժօպէն . - Սիղի Բարիսէ կէօթիւրէճէեիմ :

Մէվգուֆ . - Նէ՝ վագըթ կիտէճէեիզ :

Ժօպէն . - Պիր ազտան :

Մէվգուֆ . - Բէք ալէա . պիր ան էվվէլ հաքիմ հու-
ղուլունտա պուլունմագ արղուսինաէեիմ : - Մատամ վօրմն
իլէ կէօրիւշէպիլիմիեիմ :

Ժօպէն . - Միւմքին տէյիլ տիր :

Մէվգուֆ . - Տիմէք տիր քի անընլա պիրլիքտէ սէյ-
եահաթ իթմէեէճէեիզ :

Ժօպէն . - Պիրլիքտէ , լաքին այրը այրը վահօնլարտա
սէյեահաթ իտէճէքսինիզ . անճագ եօլա չըգմազտան էվ-
վէլ , միւշքիւլ պիր վագիֆէեի իյֆա իթմէկէ մէճպուրում :

Մէվգուֆ . - Միւշքիւլ պիր վագիֆէ՞ մի . նէ՝ կիպի :

Ժօպէն . - Իւզէրինիզտէ հիշ պիր կիզլի սիւհա հու-
լունմատըղընա թէէմին օլմագլըղըմ լագըմ տրր :

Մէվգուֆ . - (Տիթրէեէրէք .) եախօտ շէօյլէ սէօյլէ-
եին , իւզէրիմի եօզլամագ իսթէեօրսունուլ :

Ժօպէն . - Պունու եաբմագլըղըմ չարէսիզ տիր :

Մէվգուֆ . - Բէք իյի , միւսիւ , իւզէրիմի եօզլաեըն :

Ժօպէն , էլլէրինի վիզօնթ ուն ճէպլէրինէ սօգտու իսէ
տէ , հիշ պիր շիւպհէլի նէմնէ պուլմատը , վէ պատէհու
շէօյլէ սէօյլէտի :

— Մաեթ մէմուրլարըմտան իքիտի սիզէ ըիֆագաթ
իտէճէքլէր տիր : Հագգընըզտա լագըմ կէլէն հիւրմէթ ու
րիաեէթտէ ասլա գուսուր իթմէեէճէքլէր տիր . չու գա-

տարքի, սիզէ ասլա ճէվապ վիրմէմէլէրի էքիտէն քէնտի-
լէրինէ թէնպիհ օլունմուշ օլտուղունտան, Մէրգումարա
հիշ պիր սիւալ խիթապ իթմէմէնիլի իիթար իտէրիմ: - Ան-
լէրի տէքէ կէթիրիպ ֆիրարէ թէմատտի իթմէքլիկինիդ
տախի պօշ պիր թէճրիւպէ օլտուղունու պէեանէ լիւզում
կէօրմէմ: Ղիրա օ հօլտա պիր թէճրիւպէնին պաշա չրգմագ
իւմիտի օլմատըղը շէօյլէ տուրսուն, հալ ու վաղիւնէթինիլի
տէ աղըլլաշտըրապիլիր:

Մ. տը Բրէսլ ումոպլարընը չէքտի, վէ զապթիւնէ մէ-
մուրու տա, պարօն վօրմսուն գաթիլի վիդօնթ օլմատը-
ղընա քեռմիլէն իսքեաթ օլարապ, օտատան տիշտը չրգ-
տը, ֆադաթ քէնտիսի հադըգէթէն միւթթէհիւմ օլմատը-
ղը հալտէ, պու խուսուսու նաբըլ իսպաթ իտէպիլէճէ-
կինի քէնաի քէնտիւնէ սիւալ իթմէքտէ իտի:

Պինապէրին ժօպէն, չու մուամմաեը հալլ վէ ֆասլ
իթմէք իչին սարֆը զիհին իթմէքլէ պէրապէր, պիր վէճհլէ
մոպաֆֆագ օլմամսագտա իտի:

Գօմիսէր, Բարիսէ կիտէն զաթարը գաշըրմամագ իչին,
մէվգիֆէ կիթմէքլիկին վազթը կէլիշ օլտուղունու ժօպէնէ
խապէր վիրտիկինտէն, Զապթիւնէ նէզարէթի վէքիլի, մա-
տամ վօրմս իլէ պէրապէր, պուլունտուղլարը օթէլտէն
մուֆարապաթ իթտի: Մէզպուրէ, հէեէճանընտան, տէհ-
շէթինտէն վէ քէտէրինտէն նաշի օլ գատար տէրման վէ
թադաթտան տիւշմիւշ իտիքի, պիր գաշ եիւղ ատըմըղ-
մէսաֆէիլի եիւրիւնէպիլմէք իչին, ժօպէնին գօլթուղունա
կիրմէկէ մէճպուր օլտու:

Պիր ազ սօնրա, վիդօնթ տախի լիֆադաթընտա իքի
մէմուր վէ արգատա իքի ժանտարմա օլտուղու հալտէ,
օթէլտէն հարէքէթ իյլէտի:

Մէրգում, բրիթըմ իւգէքինտէ պէքլէթտիրիլտի:

Վիդօնթ, Վալէրիւնի կէօրմէք իւզրէ էթրաֆա աթֆը
նազար իթտի իսէ տէ, կէօթէմէտի, չիւնքի ժօպէն կէնճ գա-

տընը նեղարեթ գօմփսերինն աայիրէսինէ կէօթիւրմիւշ օլ-
տուղունտան, պիր թազըմ էհլի մէրագըն պագըլարըն-
տան վէ թէճէսսիւսլէրինաէն խալի գըլմը իտի :

Նիհաէէթ թրէն կէլտի, վէ բուսումնաթ թէֆթիշի-
լէ իշթիզաք օլունտուղու սըրատա, թրէնտէ պօշ տայի-
րէ պուլունմասըղընտան, բօլիս գօմփսերինն իսթարը իւ-
ղէրինէ պիր վազն տահա իլավէ գըլընտը, վէ Մ. տը
Բրէսլ, մէմուրլար իլէ պիրլիքտէ պիրինճի տայիւրէնէ իր-
թեապ իտիլտիկիմտէ, ժօպէն տէ, մատամ վօրմսու իքին-
ճի տայիրէնէ օթուրթտու, վէ քէնտիտի, մէրգուլմէնին
գարշըսընտա օթուրտու :

Տայիրէնն թավանընտան ասըլմը օլան պիր ֆէնէրլճի
ճիւղինէ այտընըղըլլա, ժօպէն, կէնճ գաաընըն, զաթէն
գալըն պիր նիգապ իլէ էօրթիւլմիւշ օլան սիմասընը կէօ-
րէմէեիպ, ֆագաթ տուրուչունտան, տիւշար օլտուղու
մէյեուսինէթի ալիմէեի տէրրիշ իյլէեերէք, օլ պիշարէ
գաաընտան տօլաեը ֆէվգէլըաեէ միւքէտտէր վէ միւթէ-
էսսիր օլտու :

Թրէնն տէվամը միւտտէթի էսնասընտա, մատպմ
վօրմս սէսպիզէ աղլատը, վէ ժօպէն տաիտի պու իշ հագ-
ընտա պիզգաթ իճրա իաէճէք օլտուղու թահգըգաթըն
բլանընը ֆիրքինտէ գուրտու :

Թրէն, Բարիս մէվգիֆինէ մուվասըլէթ իթտի, վէ ժօ-
պէն, մերճիինէ պիր թէլէկրաֆ քէշիտէ իյլէվիշ օլտու-
ղունտան, պճնլարա իքի արապա պէքլէմէքտէ իտի :

Վիգօնթ իլէ մուհաֆըղլարը պիր արապաեա, վէ վա-
լէրի իլէ ժօպէն տէ, տիկէր պիր արապաեա բաքիպ վէ
արապալար տա, Հապսխանէեէ տօղլու ըէվան օլտուլար,
ժօպէն, մագնուն ալէյհիւմաեը թէվգըֆ իթփիքտէն սօն-
րա, գահվալթը պիլէ իթմէքլիկի տիւշիւնմէեիպ, մտլիեէ
տայիրէսինտէ, միւսթէնթիգլէրին օտալարընըն պուլուն-
տուղու սօֆալարտան պիրինէ չըգար, վէ Մ. Բուլօ-Տիւլէր-

նէսէ , քէնտի էմինէ թապի պուլունտուղունու խապէր վիրտիրտի :

Միւսթէնթիգի մերգում , ժօպէնի ուղուն միւտտէթ պէքլէթմէնիպ , օլ էսնատէ իճրա իթմէքտէ օլտուղու խաթինթազը սիւրաթլէ իքմալ իտիպ , ժօպէնի գապուլ իթմէսինտէ , մերգում կէնճ մէմուրա խիթապէն ,

— Վայ ժօպէն , սիգմիսինիզ . պիր սաաթ , պիր տագըգա պիլէ զայպ իթմէքսիզլի , թամ վադըթտա կէլմէքլիկինիզ , հագըգէթէն շայեանը թագտիր տիր : Խայըլը խապէրէր կէթիրտինիզ մի : Վիգօնթ վէ մատամ պարօն , մէմուլին զայրի սուրէթտէ վուգու պուլան անդ ու կիրիֆթէր սըրապընտա հէման տայիմա վագը օլան ֆիքիթնէ ալթիւսթլիլէ , ճինսեթլէրինի իգրալ իթտիլէր մի , տէտիր

Ժօպէն . - Խայր , միւսթէնթիգ էֆէնտի . օ եօլտա պիր իգրալ ու իթիրաֆտա պուլունմատըլար , վէ հաթթա մատամ Վօրմն՝ զինսքեարըգ սէպէպիլլէ թաադիպ վէ թէվգըֆ իտիլտիկինի զանն իթմէքլէ , պու գապահաթը տախի իլլէմէմիլ օլտուղունու , վէ քէնտիսինին հիլ պիր սուչու պուլունմատըլընը իտտաա իտիեօր :

Միւսթէնթիգ . - Պունլար սիզին գարչընըգտա նէ՝ եօլտա թավր ու հարէքէթտէ պուլունտուլար :

Ժօպէն . - Նահագգ եէրէ մաղնուն օլան նամուսուքիմսէլէրին թավր ու հարէքէթինտէ պուլունտուլար : - Իլթէ քէնտիլլէրիլլէ արամըգտա ճէրէեան իտէն սէօղլէրի մուլթասարէն վէ տօղրու սուրէթտէ սիզէ պէեան իտէեիմ :

Պէօլլէ տիեէրէք , ժօպէն , զաթէն օգուեանլարըմըգճա մալիւմ օլան վուգուաթ վէ իֆատաթը միւսթէնթիգէ անլաթտը , վէ սէօգիւնիւ պիթիրտիկինտէ , Մ . Րուլօ-Տիւ . վէրնէ պաշընը գաշըեարագ ,

— Սլիմ Սլլահ , պու ատէմլէր բէք ուսթա շէյլէր իմիլլէր , սիզ նէ՝ տէրսինիզ , ժօպէն , տէտիր :

Ժօպէն . - Խիւտա ալիմ, միւսթէնթիգ էֆէնտի , պու
պապտէ նէ՝ տիեէճէկիմի պէն տէ պիւմէնթորում, Պանա
էօյլէ կէօրիւնիւթօր քի , պու առէմլէրին քէնտիլէրինէ դա-
նէթ կիւվէնիւրճէսինէ հարէքէթլէրի , միւթթէհիմ օլմա-
տըգլարը իչին տիր , տէյի պէնան իյլէտի :

Միւսթէնթիգ . - (Օթուրտուղու եէրտէն աթլանա-
րադ .) Հէ՛ , նէ՛ տիւթօրսունուգ :

Ժօպէն , ճէվապընը թէքրարլատը :

Միւսթէնթիգ . - Լաքին պու տէտիկինիգ՝ օլմադ շէյ
տիր . քէնտիլէրի ալէյհինտէ պու գատար տէլիլէր վար
տըր , հէր շէյ քէնտիլէրինի իթհամ իտիթօր , հէր շէյ :

Ժօպէն . - Պիլիթօրում :

Միւսթէնթիգ . - Պիլտիկինիգ հալտէ , օ սէօղիւ հա՞-
պըլ սէօյլէրսինիգ :

Ժօպէն . - Քէնտիլէրինի շու սէպէպլէ պիսուչ վէ պի-
կիւնահ զանն իտիթօրում քի . . .

58

Միւսթէնթիգ . - (Ումուզլարընը չէքէրէք , վէ պարի-
տանէ պիր հալ իլէ .) Ժօպէն , ճիտտի պիր մէմուր , պիր
թագըմ էվհամ վէ խէեալաթա դարըլմամալը տըր : - Պէն
սիղի եանլըշ պիր թարիգտէ կէօրիւթօրում : - Օ տէրէճէ
հագըգէթի հալի ինքեար կէլիթօրսունուգ քի , ագըլ սէլիմ
սահիպի օլտուղունուզա առէթա շիւպհէ իտիթօրում :

Ժօպէն . - Ֆագաթ , միւսթէնթիգ էֆէնտի :

Միւսթէնթիգ . - (Սէրթլիքլէ .) Արթըգ էլվէրիր : Սիւ

զին իլէ միւսատէլէ իթմէկէ նէ՝ վաղթըմ, վէ նէ՝ տէ ար-
զում վար տըր : - Սիզ, աղըզլարընտան, ճինաեթի վա-
գըալարընըն իգըարընը օն տագըգատա ալաճաղըմա չիւպ-
հէմ պուլունմաեան պու իքի քիշիտէն իղֆալ օլունմուչսու-
նուլ : - Մ. տը Բրէսլին չանթասը նէ՛րէտէ տիր :

Ժօպէն . - Չապթ քեաթիպինին օտապընտա տըր :

Միւսթէնթիզ . - Անը պուրաեա կէթիրին :

Ժօպէն . - Մատամ պարօնուն միւսէվհէրաթ սան-
տըղըյլա վիգօնթուն գուչաղընը նէ՛ եարալըմ :

Միւսթէնթիզ . - Գուչագտա նէ՛ վար տըր :

Ժօպէն . - Պիլմէմ : Անաթար իլէ դարալը տըր, վէ
Մ. տը Բրէսլին ախզ ու կիրիֆթ օլունտուղու զէման
զապթ իտիլմիշ իտուկինտէն, պունուն, զաթընըզըն մու-
վաճճէհէսինտէ աչըլմասը միւնասիպ օլաճաղընը միւլա-
հազա իյլէտիմ :

Միւսթէնթիզ . - Շունլարը եաղըխանէմին իւղէրինէ
վաղ իտին : - Շունու պանա սէօյլէերինքի, Ժօպէն, մազ-
նուն ալէյհէր տէրտէսթ օլունուպ, իսթիլաթտան մէնն
իտիլաիքլէրինտէն պէրի տիր, պիրլիքտէ կէօրիւշէտիլէր,
վէ վիրէճէքլէրի ճէվապլար հադգընտա իսթիլարէ իթմէ-
տիլէր, տէյիլմի :

Ժօպէն . - Պիրպիրիլլէ պիր սէօզ եախօտ պիր իշարէթ
իթմէք պիլէ մատտէթէն միւմքինսիզ գըլընմըլ տըր :

Միւսթէնթիզ . - Բէք իյի . հայտէ էիտին էմըլէրիմի
հապսխանէեէ թէսլիզ իտին : - Վիգօնթ տը Բրէսլ չիմտի
պուրաեա կէթիրլմէլի տիր . . . սիզտէ պէնտէն այրըլմա-
երն, զիրա հէր տագըգա սիզէ իհթիեաճըմ օլապիլիլ :

Ժօպէն, թէվաղու իտէրէք տիշարը չըգտը :

Օն տագըգա սօնրա, օիլըզէր տը Բրէսլ, իսթինթագ
օտապընա կիրտի, վէ էհլի նամուստան օլախ քիմնէլէր կի-
պի Մ. Բուլօ-Տիւվէրնէեի սէլամլատը :

Միւսթէնթիզի մէրգում, պիր իսկէմլէ կէօթէրէրէք,

— Օթուրունուդ, տէտի :

Ժիլպէր իթաաթ իտէրէք, դալի սուրէթտէ չըգար-
մանա չալըշտըղը պիր սէտա իլէ :

— Միւսիւ, էմրի ալինիլ մուծիպինճէ տիւնքի կիւն
պէնտէնիլի տէրտէսթ իթմիշ օլան քօլիս մէմուրու էֆէնտի,
հագգըմաա աղըր վէ նամուսուղճա պիր ազվիեաթ պու-
լունտուղունու սէօյլէտի : — Պու ազվիեաթ իսէ, խըրարզ-
լըգ ֆիլիլ իմիշ . . . Ա՛հ, էֆէնտիմ, հէր հալտէ պու խու-
սուստա տէհշէթլի պիր եանլըշլըգ օլաճագ տըր . . . Պինա-
պէրին պէօյլէ պիր ճինասէթտէն տօլանը պիր ան էվվէլ
թէպրիեէյի գիւմէթ իթմէք իւզրէ, էմրինիլէ իթաաթէն
պուրանա կէլտիմ, տէտի :

Միւսթէնթիգ . — Իսթիճվապընըղա մունթաղըր օլուն : —
Եազը՛ն, զապթ քեաթիպի էֆէնտի :

Ժիլպէր, մէյեուսիէթի աղիմէ իլէ պաշընը էյտի :

Պիր աղ սիւքիւթտէն սօնրա, Բուլօ-Տիւվէրնէ, շու-
եօլտա իսթիճվապա իսթիտաթ իյլէտի :

Միւսթէնթիգ . — Իսթինիլ նէ՞ տիր :

Ժիլպէր . — Ժիլպէր-Բընէ, վիգօնթ տը Բրէսլ :

Միւսթէնթիգ . — Սիննիլիլ :

Ժիլպէր . — Եիկիրմի եէտի :

Միւսթէնթիգ . — Էվլիմիսինիլ :

Ժիլպէր . — Խա՛յր, էֆէնտիմ, պէքեարլմ :

Միւսթէնթիգ . — Նէ՞րէտէ տօղմուշտունուդ տուր :

Ժիլպէր . — Բիգարտի մէմլէքէթինտէ, Բրէսլ սէյֆի-
եէինտէ :

Միւսթէնթիգ . — Իսթինի թաշըտըղընըղ սէյֆիեէ չիմ-
տի սիղի՞ն մի տիր :

Ժիլպէր . — Բէտէրիմին վէֆաթընտան սօնրա, վէրա-
սէթ ումուրընըն թասֆիեէսի սըրասընաա օն պէշ սէնէ մու-
ղատտէմ սաթըլմըշ տըր :

Միւսթէնթիգ . — Նէ՞րէտէ իգամէթ իտիեօրսունուդ :

Ժիլպէր . - Բարիստէ , նէօլ-տէ-Մաթիւրէն սօգաղըն-տա 21 նիւմէրօլու խանէտէ :

Միւսթէնթիզ . - Սահաաթընըդ նէ՞ տիր :

Ժիլպէր . - Հուգուգ մէքթէպի տէրսլէրլինէ տէվամ ի-լէ , իմթիհամլարըմը վիրտիմ : - Պինաէն ալէյհ տավա վէ-քիլիեիմ :

Միւսթէնթիզ . - Ֆագաթ սիզ , տավա վէքիլէրլին սը-րասը ճէտվէլինտէ դայտ օլունմամըչսընըդ տըր :

Ժիլպէր . - Խա'յը , էֆէնտիմ , պէնիմ խմիմ հիչ պիր վագըթտա օ ճէտվէլտէ եաղըմամըչ տըր :

Միւսթէնթիզ . - Օ հալտէ սիզ նէ՞ եաբարսընըդ :

Ժիլպէր . - Հիչ պիր շէյ :

Միւսթէնթիզ . - Տիմէք օլուր քի , զէֆք ու էյլէնճէ ատէմիսինիզ . պինապէրլին սէրվէթինիզ օլաճագ տըր :

Ժիլպէր . - Բէք ազ սէրվէթիմ վար տըր . բէտէրիմ , պիւթիւն սէրվէթինի պիր թագըմ խաեըրսըզ թէչէպպիւս-լէրտէ հէման քեամիլէն թիւքէթմիչ օլտուղունտան , պէն , եալընըզ էլլի պին ֆրանգա սահիպ օլմուշում տուր :

Միւսթէնթիզ . - Իքի պին պէշ եիւզ ֆրանգ իրատ տիմէք տիր : Հալպուր քի պու գատար պիր սէրվէթ իլէ սիզլին կէչիրտիկինիզ եօլտա սէֆահաթլա էօմիւր կէչիրլէ-մէզ :

Ժիլպէր . - Մարքի տը Ֆավէրն իամինտէ եադըն պիր խըսըմըմ . . . եանի պիր ամճամ , պանա սէնէվի պին ըիալ թախսիսաթ իթա իթմէքտէ տիր :

Միւսթէնթիզ . - Տիմէք օլուր քի , պէշ պին պէշ եիւզ ֆրանգ , իհթիեաճաթը մատտիեէնիզէ վէ տարաթ ու տէպ-տէպէնիզէ քիֆաեէթ իտիեօր :

Ժիլպէր . - Վիսթ օեունունտա բէք մահիրիմ , վէ պախ-թըմ տախի պանա եավէր տիր :

Միւսթէնթիզ . - Հա' հա' , գումար ազչէսինիտէ մի վարիտաթընըզտան ատտ իտիեօրսունուզ :

Ժիլպէր . - Նի՞չին ատտ իթմէեիմ :

Պու արու եէնիտէն սիւքիւթ վազը օլտու , վէ պա-
տէհու միւսթէնթիգ Մ. տը Բրէպին գարչըսընա կիտէրէր ,
— Սիզ մատամ Վօրմսուն աչըգը՞մըսընըզ , տէտի :

Ժիլպէր , տիթրէտի վէ գըզարտը : Մուախարէն ճէ-
սուրանէ սուրէթտէ ,

— Խա՛յր , միւսիւ , խա՛յր , իֆատէի վազըանըզ , է՛ն
զիեատէ հագըգի ֆաղիլէթէ գարչը իֆթիւրա իթմէք տիւր ,
տէյի պէեան իլլէտի :

Միւսթէնթիգ . - Տիմէք տիւր քի , մէյտանտա օլան հա-
գըգէթի հալի ինքեար իտիեօրսունուզ :

Ժիլպէր . - Պու հագըգէթի հալ նէ՞րէտէ տիւր : - Պէ-
նիմ , մատամ Վօրմսա մուհապպէթի ըիսեթ.քեարանէմ վէ
ուպուտիլեթի ֆէվգէլատէմ վար տըր . պունու ինքեար
կէլմէմ , հաթթա պունտան տօլաեը իֆթիլսար տախի իտէ-
րիմ , լաքին անընլա պէյնիմիզտէ օլան միւնասէպաթըն
զանէթ իֆֆէթ ու իսմէթ իւզրէ օլմատըղընըն զահրէ չը-
գարըլմասը խուսուսընտա մէյտան օգուեապիլիւրիմ :

Միւսթէնթիգ . - Էվլէքի կիճէ , սաաթ օն պիւրտէն
իթիպարէն վազթընըզ նա՞սըլ կէչիւտիկինիզի պէեան ի-
տինիզ : - Թէհի եէրտէ եալան սէօյլէմէքտէն սիզի սազըն-
տըրմագ իւզրէ , վազթընըզն նէ եօլտա կէչտիկինի տա-
գըգա պէ տագըգա պիլտիկիմի շիմտիտէն խապէր վէրիւրիմ :

Ժիլպէր . - Վազթիմի նասըլ կէչիւտիկիմի պիլտիկինիզ
հալտէ , նի՞չին սիւալ իտիեօրսունուզ :

Միւսթէնթիգ . - Սիզ պէնի իսթիճվապ իթմէք իւզրէ
տէյի , իլլա ճէվապ վիրմէք իչին պուրաեա կէլմիշսինիզ տիւր
... Իմտի , սիւալլէրիմէ ճէվապ վիրինիզ ,

Ժիլպէր , պու սըրատա հիսս իթտիկի հէեէճան վէ
ալթիւսթիւկիւ հիչ պիւր վազըթտա հիսս իթմէմիշ օլուպ ,
չիւնքի սէօյլէեէճէկի հէր պիւր սէօղիւն , Վալէրիեէ գար-
չը պիւր իթհամ օլաճաղընը անլամագտա , հալպու քի լա-

գըրտը իթմէսի լաղըմէտէն պուլունմագտա իտի , չինքի սիւքիւթ տուրմասը , մէղպուրէնի տահա զիեատէ իթհամ իյլէմէք իտի :

Պինաէն ալէյհ , ժիլպէր տիթրէմէքտէ օլուպ , սաչլարընըն քէօքիւնտէն անլը իւղէրինէ սօղուգ թէր տանէլէրի տամլամագտա իտի :

Միւսթէնթիգ . - Սիղէ պէքլէնօրում :

Ժիլպէր . - Էֆէնտիմ , եարը կիճէտէն աղ էվվէլ , արսպա իլէ , պարօն Վօրմսուն խանէսի արդասընտա պուլունան պաղչէ գաբուսունա մուվասըլէթլէ , պու պաղչէնէ կիրտիմ :

Միւսթէնթիգ . - Թապիաթիլէ քիւչիւք գաբուսան կիրտինիգ :

Ժիլպէր . - Էվվէթ , Էֆէնտիմ :

Միւսթէնթիգ . - Եանընըղտա գաբունուն անախթարը վա՛ր մը իտի :

Ժիլպէր . - (Չայիֆ պիր սէտա իլէ .) Էվվէթ , օ գաբունուն պիր անախթարը պէնտէ իտի :

Միւսթէնթիգ . - Էլպէթթէ մատամ պարօնտան ալմըչ իտինիգ , վէ օ անախթար իլէ , պաղչէնին գաբուսունտան պաչգա , պանքէրին ղէվճէսինին եաթագ օտսսը գաբուսունու տա աչար իտինիգ :

Ժիլպէր . - Ասլա , միւսիւ , ասլա , պիր տէֆա , եալընըղ պիր տէֆա պիլէ կիճէ վագթը խանէնին էչիկինտէն կէչմէտիմ :

Միւսթէնթիգ . - Տիմէք տիրքի , սիղին գավլինիգ իւղընէ , մատամ Վօրմս իլէ կիճէ միւլագաթլարընըղ , տէրունը պաղչէտէ վուգու պուլուր իտի :

Ժիլպէր . - Էվվէթ , միւսիւ , լաքին միւլագաթ տէտիւկինիգ , չօգ չօգ պիր գաչ տագըղա կէօրիւշմէքլիքլէրտէն իպարէթ իտի :

Արատան խայի միւտտէթ կէչէրէք ,

Միւսթէնթիգ . - Էվվէլքի կիճէտէն պահա խտէլիմ .
եարը կիճէեի կէշմիշ օլտուղու հալտէ , սիլ պաղչէեէ կիր-
միշսինիլ , վէ մատամ պարօն տա կէլիպ սիլի օրատա պուլ-
մուշ , տէյիլ մի :

Ժիլպէր . - Էվվէթ , միւսիւ :

Միւսթէնթիգ . - Օ հալտէ նէ՞ եարտընըլ :

Ժիլպէր . - Մատամ Վօրմսու պիր արապաեա օթուրթ .
առւմ . Նօր տէմիլ Եօլունուն մէվգիֆի գարշըսընտա քեա-
յին Օթէլ տը Պրապանտա իքի օտա քիրալամիշ օլտուղում
տան , արապա իլէ օրաեա կիթտիք : - Մատամ պարօն ,
կիճէեի , օ օտալարտան պիրինտէ կէշիրտի , վէ սապահ
օլտուղունտա , պիրլիքտէ , Պրիւսէլէ միւթէվէճճիհէն հա-
րէքէթ խտէն թրէնէ րաքիպ օլտուգ :

Միւսթէնթիգ . - Պիր ղէվճտէն քէնտի ղէվճէսինի ղասպ
իթտիկինիլ հալտէ , օ գատըն իլէ միւնասէպաթը իհթի-
րամքեարանէնիլ վէ գարտաշճա թէվէճճիհէ վէ մուհապպէ-
թինիլ պուլունտուղունու նա՞սըլ իտաաա իտիեօրսունուլ :

Ժիլպէր . - Սահիհ օլտուղու իշին իտաաա խտէրիմ :

Միւսթէնթիգ . - Էօյլէ իսէ , նիշին օ գատընը ղասպ
իլլէտինիլ :

Ժիլպէր . - Զէվճի եիւղիւնտէն աիւշար օլտուղու շայ-
եանը թէէսսիւֆ Էօմիւրտէն քէնտիսինի գուրթարմագ ի-
շին , չիւնքի մէղպուրէ , հէր նէ գատար ճէսուր , հէմտէ
գահրամանըգ տէրէճէսինտէ ճէսուր խտի իսէ տէ , պու
Եօլտա Էօմիւր ուղուն միւստէթ տէվամ խտէմէլ իտի :

Միւսթէնթիգ . - Մ . Վօրմս ղէվճէսինի պէտապաթիթ մը
գըլլեօրտու :

Ժիլպէր . - Էվվէթ , Էֆէնտիմ :

Միւսթէնթիգ . - Նէ՞ սուրէթլէ :

Ժիլպէր . - Հէր սուրէթլէ , չէօյլէ քի պարիտանէ պիր
ղալիմիքլէ պիշարէեի ալշագ պիր հալէ գօյմաղտա , քէն-
տիսիլլէ Էվլէնմէքլէ ղէնկինլէթմիշ օլտուղունու սիթէմա :

միզ սէօղէր իլէ անլաթմագտա , վէ զաեէթ էտնա դարըլար
իլէ իւլֆէթ իտէրէք , մէզպուրէեէ գարչը ատի ըագիպէլէր
չըգարմագտա , վէ հաթթա հէր կիւնա ար վէ նամուու
պէր թարաֆ իլէ , ախէագը պօզուգ գարըլարը էվինէ կիր-
տիրմէքտէ իտի :

Միւսթէնթիգ . - Վագաա պու սէօյլէտիքլէրինիզ , վէ-
խիմ վագըլար իսէ տէ , իսպաթ օլունմամըլար տըր :

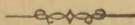
Ժիլպէր . - Ալէնէն վուգու պուլմուշ շէյլէր տիր . . .
զիքը իթտիկիմ ըէզալէթլէր չօգ տէֆա թէճտիտ օլունմուշ
տուր : Շահիտլէրտէն պիրի տէ պէնիմ :

Միւսթէնթիգ . - Բէք ալէա , իսթինթագտա պունլար
անլաչըլաճագ տըր : Հասըլը , սիզին իֆատէլէրինիզ տինլէ-
նիլիր իսէ , մատամ Վօրմսուն նէզտինտէքի խըտմէթինիզ ,
մէնաֆիի մախսուսէ կէօղէթմէեէն պիր թէսէլլիճի օլմուշ
օլտուղունուզ զանն օլունուր :

Ժիլպէր . - էվվէթ , էֆէնտիմ :

Միւսթէնթիգ . - Լաքին , սիզ չաղտա պիր ատէմին ,
մատամ պարօն կիպի կէնճ , տիլպէր վէ պէտպախթ պիր
գատըն հագգընտա , սատէ պիր տօսթլուգտան զայրի հիա
իլէ մութթասըֆ օլմուշ օլմատըղընըլ սուհուլէթլէ ինանը-
լըր շէյ տէյիլ տիր :

Ժիլպէր . - Էֆէնտիմ , պէնտէնիզ , հիսսիեաթըմը հալլ
իթմէեօրում , - Շու գատար պիլիրիմ քի , հուտուտուզ
հիւրմէթ ու ըիաեէթիմ թէվէճճիւհ վէ ուպուտիեէթիմէ
միւսավի իտի :

59

Միւսթէնթիգ . - Մատամ Վօրմս իլէ պերապեր մէմալիքի էճնէպիէնէ կէչմէկէ մուվաֆֆագ օլմուշ օլսա իտինիզ , նիւէթինիզ նէ՞ իտի :

Ժիլպէր . - Էսէրիմիզի զայպ իտէնէ գատար քէնտիսիյլէ վէ սախթէ իսիմէր թահթընտա եօլճուլուզ իտէճէք իտիք : Պատէհու մէզպուրէեի պուլունմազ պիր մահէլլտէ կիզլէնէրէք , էօմրիւմիւ անըն ուղլունա հասր իտէճէք իտիմ :

Միւսթէնթիգ . - Տայիմա գարտաշճասընա՞մր եաշաեարագ :

Ժիլպէր . - Էվվէթ , էֆէնտիմ . չիմտիքի հալտէ պուսէօյլէտիկի , զաթընըզա իհթիմալին խարիճինտէ զանն օլլունուեօր , լաքին պահսընը իթտիկիմիզ գատընը կէօրիւրսէնիզ , օլ վազըթ հազղընտա նէ՞ մէրթէպէ կիւնահսըզ պիր թէվէճճիւհ հիսս իտիլէճէկինի անլարսընըզ :

Միւսթէնթիգ . - Ուղուն սէյեահաթլարտան վէ էսրարի պիր մահէլլտէ կիզլէնիւքտէն պահս իտիեօրտունուզ : Լաքին սէնէվի մալիք օլտուղունուզ պիր դաշ պին ֆրանգ իլէ բէք պիւսիւք իշլէր կէօրէմէզ իտինիզ :

Ժիլպէր . - Մատամ Վօրմս տախի , պերապերինճէ պիր խայլի միւճէվհէրաթ թագըմբ կէօթիւրիւեօրտու , վէ պումիւճէվհէրաթըն նագտէ թահվիլի գօլայ իտի :

Միւսթէնթիգ . - Շիւպհէսիզ մատամ Վօրմսուն սէրվէթի սաեհսինտէ եաշամագ նիւէթինտէ իտինիզ :

Վիգօնթ տը Բրէսլին սօլմուշ օլան լէհճէսի գըզարտը , վէ բէրէլէնէրէք շէօյլէ սէօյլէտի :

— Ա՛հ , միւսիւ , թարաֆընըզտան պէօյլէ պիր ազիմ

հագարէթէ լաերդ օլմագ իչին նէ՝ եաբտըմ... պիր դա-
տընըն սէրվէթի զաթիեէսիյէ եաշամագ, վէ պու եիւզտէն
անէ զարար վիրմէք կիպի ալշագճա պիր հարէքէթտէ պու-
լունմաեա նէ՝ հագգլա պէնի միւգթէտիր զանն խիեօր-
սունուզ :

Միւսթէնթիգ . - (Սէրթճէ .) Ճէվապ վիրինիգ. հա՛ն-
կը վարիտաթընըզա կիւվէնիեօրտունուզ :

Ժիլպէր . - Պէնիմ ագչէմ վար խաի :

Միւսթէնթիգ . - Նէ՝ դատար :

Ժիլպէր . - Էլլի պին ֆրանդա եագըն :

Միւսթէնթիգ . - Պու ագչէ նէ՛րէտէ տիր :

Ժիլպէր . - Տէրտէսթ օլունսուղում սըրատա իւզէ-
րիմտէն ալմըշ օլտուգլարը գուշաղըմտա տըր :

Միւսթէնթիգ, քիւչիւք պիր անախթար իլէ բարա
գօեաճագ մահէլլի դաբալը օլան վէ մէշինտէն իմալ խաիւ-
միշ պուլունան գուշաղը, եաղըխանէսի իւզէրինտէն ալա-
րագ :

— Ա՛շընըզ, տէտի :

Մ. տը Բրէսլին վիրտիլի քիւչիւք պիր անախթար իլէ
միւսթէնթիգ գուշաղը աչըպ, պիր բաքէթ պանդնօթ, վէ
պէհէրի պինէր ֆրանլըգ իւշ ալթուն չըգընը չըգարտը, վէ
պանդնօթլարը սայտը : Էշսու պանդնօթլար, քեաֆֆէսի
տէ պին ֆրանլըգ օլարագ գըրգ պէշ ատէտ խաի :

Միւսթէնթիգ . - Ճէման գըրդ սէքիզ պին ֆրանդ
մէվճուտ աուր, Էլլինիգտէ պու դատար պիր մէպլաղ նա՛-
սըլ պուլունուեօր :

Ժիլպէր . - Պունուն իյզահը բէք գօլտյ տըր . իւշ կիւն
էվվէլ պօրսատա իրատըմի սաթտըմ :

Միւսթէնթիգ . - Սարրաֆա՞ մը :

Ժիլպէր . - Էվվէթ :

Միւսթէնթիգ . - Պու սարրաֆըն խամի նէ՛ տիր :

Ժիլպէր . - Մ. Ժիւլ Պէրդի տիր :

Միւսթէնթիգ . - Տիմէք օլուրքի , խըսըմընըզըն սա-
խավէթինտէն պաշգա մալիք օլտուղունուզ պիւթիւն սէր-
մանէ պունտան իպարէթ տիր ,

Ժիւպէր . - Էվվէթ , միւսիւ :

Պիր միւտտէթ սիւքիւթ վազը օլտու . պատէհու
միւսթէնթիգ , պիրտէն պիրէ ,

— Պարօն Վօրմսու գաթլ ու թէլէֆ նիւէթիյլէ վուր-
տուգտան սօնրա , պանգնօթ վէ տլթուն օլարագ աչըրտը-
ղընըզ տէօրթ եիւզ էլլի եէտի պին ֆրանգը նէ՞ եաբտը-
նըզ , տէյի սիւալ իթտի :

Մ . ալ Նրէսլ , պու սէօզլէրի իշտինճէ , օլ գատար
ալթիւսթ օլտուքի , օտանըն պիրքէօշէսինտէ տուրմուշ
օլան ժանտարմա , մաղնուն ալէյհ թարաֆընտան պիր հա-
րէքէթի չէտիտէ իճրա օլունաճաղընը զանն իլէ հէման եա-
նընա գօշտու , վէ գօլունու թուլթմագ իսթէտի , ֆագաթ
վիգօնթ , զաթէն երլտըրըմտան վուրուլմուշճասընա եէրէ
տիւշմէք իւզլի օլտուղու ճիհէթլէ , ժանտարմանըն անը
թուլթմասընա մահէլլ գալմատը :

Ժիւպէր , քէսիք պիր սէտա իլէ ,

— Տիմէք օլուեօրքի , պէնի եալընըզ խըրսըզլըզա
տէյիլ , իլլա ճինաեթթլէ տէ միւթթէհիմ զանն իտիեօր-
լար , տէտի :

Միւսթէնթիգ . - (ժօպէնին թապիրլէրինի , իֆատա-
թընա էսաս իթթիխազ իտէրէք .) Տուրուն , վազըանըն
նաճըլ օլտուղունու շիմտի սիլէ սէօյլէեիմ : - Պանքէ-
րին խանէսինէ կիրմիշինիլ , վէ պիր տախի ալտէթ իթ-
մէմէք իւզրէ մատամ Վօրմս իլէ պիրլիքտէ տիշարը չը-
գաճաղընըզ սըրատա , սանտրդտա մէվճուտ օլան մէպա-
լիլի ճէսիմէեի աչըրմագլըզը տիւշիւնմիւշսինիլ , ֆագաթ
սանտրգ մաղպուլթճա գարալը օլտուղունտան , վէ սան-
տըզըն պազը էսրարը անըն աչըրմասընա մանիի ազիմ ի-
տուկինտէն , պիզլաթ պանքէր Մ . Վօրմսուն էլլիլէ օ

սանտրզը աչտորմանը դարարլաշտորմըսընըզ, վէ օլ էս-
նատէ պիշարէ տէ խանէսինէ աւլտէթ իթմիշ, հաթթա
սիզ, իւսթ գաթտա, անըն եիւրիւտիւկիւնիւ իշիթմիշսի-
նիզ, վէ ճիւզի պիր հարէքէթլէ, անըն նազարը տիգգա-
թընը ճէլպ իտիպ, աշաղըրա էնմէսինէ սէպէպ օլաճաղը-
նըզա էմին իմիշոնիլ: - Պատէհու եազընըզ թէպտիլ ի-
տէրէք, աճէլէթէն շու պիր գաշ սաթըրտան իպարէթ
թէգըրէյի եազմըշընըզ:

Միւսթէնթիգ, եազըխանէսի իւզերինտէ գօնմուշ օ-
լան քեաղըտլար իշինտէն մալիւմիւմիւզ պուլունան մէք-
թուպու ալըպ, ալէնէն օգուտուգտան սօնրա, շէօյլէ
տէվամ իթտի:

— Սիզ պու մէքթուպու հէնուզ պիթիւմիշ իքէն,
պանքէր տէ աշաղըրա էնմիշ, վէ սիզ տէ, պու քեաղըտը
կէօղէ չարբաճագ պիր մահէլլէ գօնուպ, քէնտինիզ օտա
էշեասընտան պիրինին եախօտ պիր բէրտէնին արգասընտա
կիզլէնմիշ, վէ շիքեարընը պօղմագ իւզրէ, գալըն չալը
շըրբըլար արգասընտա կիզլէնէն Սմէրիգա բէլէնկի մի-
սիլլու, նէֆէսինիզի պօղարագ, վէ եիւրէկինիզին չարբըն-
թըսընը զապթ իտէրէք պէքլէմիշսինիլ:

«Մ. Վօրմս օտաեա կիրտիկինտէ, իշպու իմզասըզ
մէքթուպու կէօրմիւշ, օգուամուշ, վէ տէրհալ թահգըզը
մատտէ իթմէք իւզրէ, «էրվէթինի հավի օլան սանտրզընը
աշմիշ տըր:

«Պու իսէ, թամ սիզին արասըղընըզ ֆըրսաթ օլ-
տուղունտան, հէման իւզերինէ աթըլարագ, պըչագլա
պիշարէեի վուրմուշ, վէ սանտրզը պօշալթտըղտան սօնրա
ֆիրար իյլէմիշսինիլ տիր:

«Իրթիքեապ իթտիկինիզ ճինանէթ վէ սիրգաթըն
մէնզարէյի մէքրուհէսի պու տուր, տէյլլմի: Սիզ, պու
մէնզարէ ալէմտէն կիզլի գալըր տէյի զանն իտիեօրտու-
նուզ, լաքին համտ օլտուն, հագգ թէալա, տայիմա ու-

եանըդ տըր, վէ ատալէթին էլինէ էօյլէ պիր ըլըդ վիր-
միշ տիրքի, պու ըլըդ ասլա սէօնմէղ: - Պու խուսուստա
ճէվապընըզ վա՞ր մը տըր:

Ժիւպէր, էօյիւ կիպի լէհճէսի սօլմուշ օլտուզու հալ-
տէ, հիշ պիր շէյ սէօյլէմէտի:

Հայրէթ վէ տէհէթ, զանն իտէրսինքի մէրգումու
պիր սէրխօշ հալինէ գօյմուշլար իտի: Իւզէրինտէ էսէրը
հաեաթ պիլէ կէօրիւլմէեիպ, եալընըզ կէօզլէրի տալկըն
տալըն պազմադտա իտի,

Միւսթէնթիգ, մուզաֆֆէրտնէ պիր հալ իլէ քէլամը-
նա շու եօլտա տէվամ իյլէտի:

— Սիւքիւթ խոխօրսունուզ... ճինաեթի վագըա-
եը ինքեար կէլմէկէ ճէսարէթինիզ վէ քիւթախլըղընըզ
պուլունմաեօր... լաքին սիւքիւթիւնիւզ բէք խայրըլը
տըր, չիւնքի հէր նէ եօլտա ինքեարա դալգըշսանըզ, հիշ
պիր ըէտտ ու թէքզիպին, իշպու հագըգէթի ալէնիեէ ա-
լէյհինտէ հիւքմ ու թէէսսիրի օլամազ, Համտ օլտուն, եէ-
տիմիզտէ օլան իսպաթլար՝ մատտի իսպաթլար, վէ մու-
պահասա վէ միւճատէլէ գալտըրըր տէլիլէր տէյիլ տիր: -
Պիզիմ էօյլէ պիր սէտամըզ վար տըրքի, սիզ անը տայիմի
սուրէթտէ սիւքիւթ իտէճէք տիր տէյի մէմուլ իթտիկինիզ
հալտէ, չիմտի իֆատէի հալ իթմէքտէ տիր: - Համիլ օլ-
տուզունուզ սիւհ, էլինիզին տիթրէմէքտէ օլմասընտան
նաշի, լաեըգըլա խըզմէթինի կէօրէմէմիշ, շէօյլէ քի հա-
սըլ իթտիկինիզ ճէրիհա, մուհլէք օլմամըշ տըր: - Գաթլ ու
թէլէֆ իթտիկինիզի զանն իյլէտիկինիզ աաէմ, հաեաթ-
տա տըլ, օ սիզի իթհամ իտիեօր:

Պու արա Մ. տը Բրէսլ պիրտէն պիրէ տիթրէտի, ֆա-
գաթ սիմասընտա մէմուլին զայրի էսէրը մէսէրրէթ հասըլ
օլտուզունտան, մէմուլ իթտիկի նէթիճէնին զայրի պիր
նէթիճէ կէօրմէսինտէն տօլաեը հայրէթտէ գալան միւս-
թէնթիգ, աճապա պաղթէթէն մազնուն ալէյհին ագլը-

նա ճիշնէթ մի թարի օլմուշ տուր տէյի տիւշիւնմէկէ պաշ-
լատը :

Ժիլպէր . - (Եիւքսէք սէտա իլէ .) Ա՛հ , պարօն հա-
եաթ տա օլտուղու հալտէ , էլպէթթէ խըրսըզը վէ դաթի-
լի կէօրմիւշ տիւր . . . Տիմէք օլուր քի պէն գուրթուլտում :

Միւսթէնթիդ . - Սիդէ տիեօրում քի , օ սիդի իթհամ
խտիեօր ,

Ժիլպէր . - Իհթիմալ տըր քի , պէնի իթհամ իթսին ,
վէ մատէմքի , էֆէնտիմ , սիդ պու խուսուսու թէէմին
խտիեօրսունուլ , սիդէ ինանըրմ : Շու գատար քի , մութ-
լագա քէնտիսինտէ պիր ֆէնայլդ օլմագ կէրէք տիր , մութ-
լագա պու ֆէնայլդ քէնտի ագլընա դարալ վիրմիշ տիր .
Փագաթ նէ՞ պէյիս վար տըր : Էլպէթթէ կիւնիւն պիրին-
տէ մէգքիւր ֆէնայլդ կէչէճէք , ագլը պաշնա կէլէճէք
վէ սիւքիւնէթի իեատէ օլունաճագ տըր : - Օ կիւնիւ , է-
ֆէնտիմ , սիդ հագըդէթի հալի անլաեաճագսընը . . . Պա-
րօն Վօրմն կէրչի ֆէնա պիր զէվճ տիր , յաքին ֆէնա պիր
ատէմ տէյիլ տիր , վէ քէնտիսինի հագդսըզ սուրէթտէ ,
մուհլիքէն թահգիր օլմուշ զանն իտէրէք , պանա գարշը
ֆէվգէլատէ դարագու ատավէթլէ մութթասըֆ տախի օլ-
սա , թէէմին օլունուլ քի , էֆէնտիմ , ալչագճա պիր հարէ-
քէթ վէ մուամէլէեէ միւգթէտիր տէյիլ տիր , վէ պիր
պիկիւնահ վէ պիսուշ հագգընտա , հիւքիւմէթին սուի
զաննլարը պուլունմասընա միւսասատէ իթմէք կիպի պիր
ճինաեթտէ պուլունմաեաճագ տըր : - Պինալն ալէյհ պա-
րօն իլէ մուվաճճէհէ օլունմագլըմը թալէսլ վէ թէմէննի
իտէրիմ . . . Շու րէճամը րէտա իթմէեին . . . Ագլընա կէլ-
միշ օլտուղու շու սըրատա , զիհնիլի թօրլաթապիլէճէք
եօլտա պագը սէօլլէր պուլապիլէճէկիմի մէմուլ իտէրիմ ,
վէ թէպրիեէյի զիմէթ իթմիշ օլարագ նէզտինտէն չըգա-
ճաղըմ . . . Ա՛հ էֆէնտիմ , սիդէ նիեալ իտէրիմ , գալան
էօմիւմիւն նըսֆընը ուղրունա հիպա իթմէկէ հագըր պու-

լունտուղում շուտագրգանք նազիքէի պիր սաաթ պիլէ կէճիքտիրմէին :

Մ. Բուլօ-Տիւվէրնէ, պու սրբատա հիսս իթտիկի իզ-
թիրապ վէ մէյեուսիեթի հիչ պիր վագըթ հիսս
իթմէմիշ տիր տիսէք, ճայիզ տիր : Օգուեանլարըմըզըն
զէրրէ գատար շիւպհէ իթմէտիքլէրի վէճհ իւզրէ, պա-
րօն Վօրմս էօլմիւշ իտի, ֆագաթ միւսթէնթիգ, իսթին-
թագըն իհթիւեաճաթընա մէպնի, պիր արա մէրգուճու
սաղ մագամընտա կէօսթէրմէքլէ, իպրապը մէհարէթ իթ-
մէք իսթէմիշ իտի :

Միւսթէնթիգի մէյուղում, «գաթլ ու թէլէֆ իթ-
տիկինիզ առէմ, հաեաթտա տըր, սիզի իթհամ իտիեօր »
տիմէքլէ, տէրագապ մագնուն ալէյհին աղզընտան ճինա-
եթի վագընըն ֆայիլի օլտուղունա տայիր պիր իգրար
ալաճաղընը զանն իթմէքտէ իտի :

Ֆիլվագը եկէրլի ժիլպէր տը Բրէսլ, սահիհէն միւթ-
թէհիւմ օլմուշ օլսա իպի, իշպու մահիրանէ բլանըն մու-
վաֆֆագըյեթ քէսպ իտէճէկի տէրքեար իտի :

Ֆագաթ պու թէրթիպինին պաշա չըգմատըզընը կէօր-
տիւկիւնտէ, թէրթիպի տէյիշթիրիպ,

— Մագթուլուն գարչըսընտա պուլունտուղունտա,
հէր հալտէ քէնտի քէնտիսինի էլէ վիրէճէք տիր, տէյի
տիւշիւնիւպ,

— Բէք ալէա, իսթէտիկինիզ մուվաճէհէ մատտէ-
սինէ մուվաֆֆագաթ իտէրիւմ, տէյի պէեան իյլէտի :

Ժիլպէր տալիս, — Թէչէքքիւր իտէրիւմ, իշթէ շիմտի
սէլամէթի պուլտում, տէտի :

Պէշ տագըգա սօնրա, իքի արապա իլէ պարօն Վօրմ-
սուն խանէսինէ աօղրու եօլա չըգըլտը :

Պու արապալարտան պիրինտէ միւսթէնթիգ իլէ քեա-
թիպի, վէ իքինճիսինտէ Մ. տը Բրէսլ իլէ ժօպէն վէ տի-
կէր պիր զապթիսէ մէմուրու թթուլմուշլար իտի :

Հէր նէ գատար կէօղէ պիր շէյ կէօրինմէմէքտէ
իտի իսէ տէ , պունունլա պէրապէր իւք կիւնտէն պէրու
էվին էօնիւնտէ խընճախընճ իղտիհամ թօրլանմըչ պուլուն
մագտա իտի :

Միւսթէնթիգ իլէ տէօրթ հիւքիւմէթ մէմուրու , պի-
րինճի գաթա չըգտըզլարընտա , Մ. Բուլօ-Տիւվէրնէ , պան-
քէրին տայիրէսի եանընտաքի իչ օտաւտա Մ. տը Բրէս-
լի ալըգօյմասընը ժօպէնէ էմր իթտիքտէն սօնրա , քէն-
տիսի , եալընըզ զապթ քեաթիպիլյէ պէրապէր մէգքիւր
տայիրէսէ կիրտի :

Միւսթէնթիգ , ճէնագէնին գօնուլմուչ օլտուղու եա-
թաղըն էթրաֆընտա եանմագտա օլան կիւմիւչ շամա-
տանլարը վէ նաչըն իւղէրինէ վազ իտիմիւչ օլան սիւեհ
գումաչը գալտըրթտըզը կիպի , տէրունը օտաւեա եա-
լընըզ պիր ճիւլի այտընլըգ կիրսին իչին , բէնչիւրէ բէր-
տէլէրինի պիր տէրէճէ գաբաթալըգտան սօնրա , զապթ
քեաթիպի վասըթասըյլա ժօպէնի չաղըրթտը , վէ մէր-
գումա պազը թալիմաթ իթա իթտի :

Ժօպէն , տիչտըլը չըգտը , վէ պիր աղ սօնրա , Մ. տը
Բրէսլ իլէ պիրլիքտէ ալտէթ իլլէտի :

Օ անտէ , Մ. Բուլօ-Տիւվէրնէ , էլինի եաթաղա տօղ-
րու ուղաթարադ , վիգօնթա խիթապէն ,

— Պարօն Վօրմս պուրատա տըր , եագլաչընըզ ,
տէտի :

60

Մ. տը Բրէսլ, գալի ատըմար իլէ եւրիւեքէք , բէրտէլէրին գաբալը օլմասընտան նաչի հէման գարանըգ իչինտէ պուլունան օտատա էթրափա կէօղ կէզտիրտի :

Իչպու նիմ գարանըգ մահէլլտէ , եաթաղա սէրիւ միչ օլան նաչըն շէքլի , միւպհէմ սուրէթտէ միւշահէտէ օլունուեօրտու : Լէհէսինի վէ սօլկունլուղունու թէշ հիզ իթմէքլիք , միւմքլին տէլիլ իտի :

Ժիւպէր , պիր իքի սանիյեէ սօնրա միւսթէնթիգէ տօղրու տէօնիւպ , զաեթ ալչադ պիր սէտա իլէ ,

— Ուեումուշ օլմալը տըր . . . աճապա սէօղլէրիմի իշիտէպլիլիմի , տէտի :

Միւսթէնթիգ ճէվապ վիրմէտիկինտէն , մէրգում տէլիգանը պիր աղ սիւքլիթտէն սօնրա , շէօյլէ տէվամ իթտի :

— Միւսիւ պարօն , լէճա իտէրիմ պէնի տինլէ- եինիզ : — Պէնի թանըեօրմուսունուղ . . . Պէն , ժիւպէր տը Բրէսլիմ . . . պէնի իքի ճինաեթլէ իթհամ իտիեօրլար , պիսուչ վէ պիկինահ օլտուղումու լանա պիլիրսինիզ . . . իմտի , հազգանիեթբէրվէրիկինիզէ միւրաճաթ իթմէք իւզրէ , քէմալը էմնիյեթլէ գալգըպ նէզտինիզէ կէլտիմ . . .

Վիգօնթ , պու սէօղլէրի իրատ իթտիքտէն սօնրա , հիւզնէնկիզ գալպ իլէ պիր միտտէթ պէքլէտի , վէ միւտտէթի մէզքիւրէ էսնասընտա , օտատա հիւքմ իտէ- կէլէն սուսլուգ , հիչ պիր սուրէթլէ գաթթ օլունմատը : Մուաթխարէն , ժիւպէր , քէլամընա տէվամ պիրլէ ,

— Ալլահ աչգընա օլսուն , միւսիւ պարօն , սէօղլէրիմի իշիթմէքտէ օլտուղունուղու իսպաթ իթմէք իւզրէ պիր

քելիմէ, եալընըդ պիր քելիմէ իրատ իտին, տէտի:

Միւսթէնթիգ պիր իշարէթ իթմէսինտէ, ժօպէն վէ իքինճի մէմուր, էվվէլճէ իշտէն խապէրտար օլտուգլարը ճիհէթլէ, իքի բէնչիրէնին բէրտէլէրինի այնի վագըթտա գալտըրտըգլարընտան, եաթագ օտասը ըշտը:

Պինապէրին պարօնուն հէր հալի, հագըգէթի միւս քէտտէրէտի ալէնէն իղհար իյլէտիկինտէն, ժիւպէր տիթ-րէտի, վէ թարիֆ օլունմազ պիր հէեհճան հիսսիյէ էլլէ-րինի գալուշտուրուզ,

— էօլմիւշ... էօլմիւշ, տէյի նիտա իթտի:

Միւսթէնթիգ. — (Մագթուլուն պողազընը կիզլէմէք-տէ օլան մէնտիլի պիրտէն պիրէ գալտըրարագ.) Սիզ էօլտիւրմիւշսինիւզ... հասըլ իթտիկինիզ ճէրհահեթ թանըճօրմուսունուզ:

Ժիւպէրին վիճուտի շիտտէթլէ տիթրէտի իսէ տէ, կէօղլէրինի տիք տիք նաշըն իւզէրինէ չէվիրտի, վէ պիր տագըգա գատար հազին հազին մագթուլա աթֆը նիկեահ իյլէտի:

Միւսթէնթիգ. — (Պու հարէքէթտէն տօլաեը թէահճ-ճիւպտէ գալարագ.) Իշթէ էօլտիւրտիւկիւնիւզ պու տուր: Անըն գաթիլի օլմատըղընըզը իտտաա իթմէքիկէ, քէնտի հուզուրունտա ճէսարէթ իտէպիլիւմիսինիւզ:

Ժիւպէր. — Տիմէք տիր քի, սիզ պտնա պիր տուզագ գուրմուշտունուզ, պէնի օլ տէրէճէ միւթթէհիմ գանն իտիեօրմուշտունուզ քի, եալընըդ միւլահագասը պիլէ պանա տէհէթ վիրմէքտէ օլան պիր ճինաեթին իգրարը-նը ազզըմտան ալմագ մագսէտիյլէ, պէնի պիրտէն պիրէ կիրիֆթարը տէհէթ գըլմագլըզը տիւշիւնմիւշսինիւզ... Միւսթէնթիգ էֆէնտի, սիզ եանըլըեօրսունուզ... պանա իյի պագընըզ... Եիւզիւմտէ տէհէթ վէ իղթիրապ է-տէրլէրի կէօրիւեօրմուսունուզ: — Աեագլարը գանլար ի-չինտէ միւլէմմա օլարադ, սաքին կէօրիւնէն եիւրէկի

բէքէշմիշ ճանիւթրտէն պիւրի՞մի զանն խտիեօրսունուզ, - Գարշըսընտա տիթրէմէտիկիմ պու ատէմի պէ՞ն մի գաթլ ու թէյէֆ իթմիշ օլտուղումու մէմուլ իյլէհօրսունուզ: - Հալպու.քի, էլիմի նաշընըն իւզէրինէ վազ իտէքէք, պիտուղումու վէ պիկիւնահյըլըմը թէյէմին իյլէրիմ:

Ժիւպէր, տիզ չէօքէրէք,

— Էկէրչի ճէնապը Ս.լահ պիր միւճիզէ իճրասընա լութֆէն մուվաֆֆապաթ պուեուրուր, վէ տիւսիզ տօտաղլարա պիր աագըգաճըզ օլս.ւն թէքէյլիւմ գուվվէթի իհսան իյլէր իսէ, միւէպպէտէն գաբսնմըշ օլան շուտիլին, պիտուշ վէ պիկիւնահ օլտուղումու իգրար ու իթիրաֆ իտէճէկի տէրքեար տըր, տէյի պէեան իյլէտի:

Միւսթէնթիզ. - Նէ՞ պիւեիւք թիւսթախըզ:

Ժիւպէր. - (Աւաղա զալգարազ.) Խա՛յր, միւսիւ, քիւսթախըզ տէլիլ, իլլա բազ օլան պիր վիճտանըն մէթանէթի գալպիեէսի տիր:

Պութէճրիւպէ տախի պաշաչըգմամաղլէ, միւսթէնթիզ,

— Մազնուն ալէյհի կէօթիւրիւնիզ, տէտի:

Ժիւպէր, նաշըն գարշըսընտա պաշընը էյտիքտէն ոսնրա, քէնտիլիկինտէն, հիւքիւմէթ մէմուրլարը եանընա կիթտի, վէ աշլէր իլէ պիրլիքտէ ճէնապէ օտասընտան տիշարը չըգար:

Ժօպէն, պիւեիւք նէրտիւպանտէն աշաղըեա էնէրքէն, քէնտի քէնտիեէ չէօյլէ սէօյլէմէքաէ իտի.

— Խա՛յր, խա՛յր, պու ճինաեէթի պու տէլիգանըլ իճրա իթմէմիշ տիր: Հաքին գաթիլ քիմ օլապիլիր: Իշթէ պունու անլամադ լաղըմ տըր. վէ պու խուսուսու իսէ, քէնտի պաշըմա անլամադըղըմ իգթիզա իթմէքտէ տիր. զիրա, միւսթէնթիզ Մ. Բուլօ-Տիւվէրնէ, միւսթէհիմի էլտէ իթմիշ օլտուղումա իսքեաթ օլմուշ օլտուղումտան, պանա եարտըմ իթմէք չէօյլէ տուրսուն, մուղայիլի հարէքէթ պիլէ իտէճէք տիր:

Այնի վագըթտա, միւսթէնթիգ շու եօլտա միւլահա-
ղա էյլէմէքտէ իտի :

— Հիշ շէյ պու տտէմի մէյեուս վէ միւթէէսսիր գըլ-
մաեօր... հիշ պիր շէյտէն ալթիւսթ օլմաեօր... զանն
իթտիկիմտէն . չօդ. զիեատէ սէպաթ վէ մէթանէթ սահիւ-
պի իմիշ : — Քէնտիսինի նա՛սըլ իսքեաթ իթմէլի... սօ-
նունա գատար գարշը կէլէճէկի լէվիշի հալտէն անլաշը-
լըեօր... Ֆիլիի ճինտեթ իշին նէ՛ կիւզէլ թէրթիպ...
նէ՛ ճէսարէթ... նէ՛ սօղուգ գանլըլըգ : Եալընըզ պիր
շէյ, եանի իմգասըլ մէքթուպու, նաշըն էլինտէ պըրագ-
մըշ օլմասը, պէնի թէաճճիւպտէ պըրագըեօր... Պուն-
տան գաթինաղար, չալտըլը ագչէկի նէ՛ հաբմըշ տըր...
Էկէրչի Ալլահ իսթէր իսէ, իսթինթագլա հագըգէթի հալ
զահիրէ չըգաճագ տըր :

Մուսխարէն մէրգում, քէնտի գապթքեաթիպիլէ
պիրիքտէ մազնուն ալէյհին վէ հիւքիւմէթ մէմուլարընըն
արգասընտան աշաղըեա էնտի :

Միւսթէնթիգ, հալլիտէն կէշէրքէն, եանընա պիր
ատէմ եագլաշարագ,

— Միւսթէնտիգ էֆէնտի, պէնտէնիլի թանըեօր-
մուսունուզ, տէյի սիւալ իթաի :

Միւսթէնթիգ. — Էկէրչի եանըլմազ իսէմ, Մ. Վօրմ-
սուն սանտըգքեարըսընըզ :

Սանտըգքեար. — Էվլէթ, էֆէնտիմ, Ֆրէտէրիք Միւլ-
լէրիմ :

Միւսթէնթիգ. — Վագըլայի միւթէէսսիւֆէ հագըըն-
տա պանա պաղը մալիւմաթ մը կէթիրտինիլ :

Սանտըգքեար. — Էսէֆ իտէրիմ քի, պու պապտէ
ֆաղլա մալիւմաթըմ եօգ տուր. անճագ ֆէվգէլատէ լիւ-
զում ու էհէմիեթի պուլունան պիր շէյ իսթիտասը իշին,
զաթընըղա միւրաճաաթ իթտիմ :

Միւսթէնթիգ. — Նէ՛ շէյ :

Սանտրդքեար . - Ճինանէթին վուդու պուլմուշ օլ-
տուղու օտանա կիրիլմէսինի ըէսմէն մէնն իթմիշսինիզ : Հալ-
պուքի էֆէնտիմ, մուհասէպէլէրիմին լույսէթի իշին , հէր
հալտէ օնա իհիթիեաճըմ պուլունմագտա տրր : Իմսի , իշ-
պուքեաղըտը ալմագլըղըմա միւսաատէ իթմէսիդի թէ-
մէննի իյլէրիմ :

Բուլօ-Տիւվէրնէ՝ Ժօպէնի չաղըրթտը : Ժօպէն , Մ. տը
Բրէսլ վէ իքինճի զապթիեէ իլէ պէրապէր հէնուզ արա-
պանա օթուրմուշ օլտուղու հալտէ , տէրհալ ալապատան
էնէրէք , միւսթէնթիդ , քէնտիսինէ պէր վէճհի աթի սէօյ-
լէտի .

— Ժօպէն , մաղնուն ալէյհի հապսխանէեէ կէօթիւր-
տիւքտէն սօնրա , սիզ պուրանա ալտէթ իտին . վէ սիզին
թալէպինիզ իւզրէ դաբաթըլմիշ օլան օտանա պու միւ-
սիւեիւ կիրտիրին , իշթէ անաթարլարը սիզէ թէսլիմ ի-
տիեօրում . միւսինիւն , հիսապլարնըն թէսլիեէսի իշին պիւր
քեաղըտա իհիթիեաճը վար իմիշ , օ քեաղըտը ալմասընտա ,
սիզ տէ հաղըր պուլունուն :

Ժօպէն . - Իէք իյի , էֆէնտիմ , (տիեէրէք անաթար-
լարը մէսէրրէթի աղիմէ իլէ ալըպ , սանտրդքեարա թէ-
ճէսսիւսքեարանէ աթֆը նազար իթտի , ֆագաթ սանտրդ-
քեար՝ պու պագըլըն դարչըսընտա ապլա պօղուլմատը , վէ
պատէհու սանտրդքեարա խիթապէն .) Միւսիւ , պէն , միւմ
քին օլտուղու գատար չարուդ կէլիրիմ , վէ արզունուզ
մուճիպինճէ հարէքէթ իյլէրիմ :

Իւշ չարեէք սաաթ սօնրա , միւսթէնթիդ , քէնտի օ-
տասընտա օթուրտուղու հալտէ , մատամ վօրմուս խթիճ-
վապ իշին ճէլպ իթտի : Մէգպուրէնին պօղուլմուշ սիմասը ,
գըզարմըշ կէօղլէրի , վէ էօլիւ ըէնկինաէն տահա զիեատէ
սօլմուշ օլան կիւզէլլիկի վէ ագան կէօղ կաշլարը , միւս
թէնթիդի մէրգումու , քէնտի միւրատընա ըաղմէն միւթէ-
էսսիր գըլմագտա իտիլէր իսէ տէ , քէնտիսի , պուքէտէր

ու թէէսսիւֆ հալինի , սախթէ պիր միւրայելիք զանն իյլէ-
տիկինտէն , թէէսսիր ու հէեէճանընա էհէմմիեէթ վիրմէ-
աի , վէ իսթիճվապա պաշլատը :

Պու իսթիճվապ չօդ սիւրմէտի . պունուն է'ն մուհիմմ
ֆըգըալարընը պէր վէճհի աթի պէեան իյլէրիզ :

Միւսթէնթիզ . - Իսմինիզ նէ' տիր :

Մաղնուն ալէյհա . - Վալէրի Վօրմա տուր :

Միւսթէնթիզ . - Ֆամիլեաճա իսմինիզ :

Մաղնուն ալէյհա . - Լօրիէ :

Միւսթէնթիզ . - Սիննինիզ :

Մաղնուն ալէյհա . - Եիկիրմի պիր :

Միւսթէնթիզ . - Նէ'րէտէ տօղմուչսունուզ :

Մաղնուն ալէյհա . - Բարիստէ :

Միւսթէնթիզ . - Նէ' դատար վազըթտան պէրի էվ-
լիսինիզ :

Մաղնուն ալէյհա . - Իքի սէնէտէն պէրի :

Միւսթէնթիզ . - Բէտէր վէ վալիտէնիզ հալէա եա-
չաեօրլար մը :

Մաղնուն ալէյհա . - Խա'յր , պէն էօքսիւղիւմ :

Միւսթէնթիզ . - Մ. Վօրմա իլէ էվլէնտիկինիլտէ , պիւ-
եիւք պիր սէրվէթ կէթիրաինիզ մի :

Մաղնուն ալէյհա . - Խա'յր , էֆէնտիմ , ճիւղի սէրվէթ
պիլէ կէթիրմէտիմ . պէն ֆազիր , հէմ քեամիլէն ֆազիր
իտիմ :

Միւսթէնթիզ . - Տիմէք տիր քի , իզաիվաճընըզ՝ աչգ
ու սէվտա նէթիճէսի տիր :

Մաղնուն ալէյհա . - Էվվէթ , էֆէնտիմ , զէվճիմ թա-
րաֆընտան էօյլէ տիր :

Միւսթէնթիզ . - Մ. Վօրմա սիզի նէ'րէտէ թանըմըչ
իտի :

Մաղնուն ալէյհա . - Փէնտի ահըպպաօընտան օլան
պիւեիւք պիր սանաաթքեարըն ֆամիլեասընտա : Պէն , օ

Փամիլեանն զբղջարնը թէրպիեէ իտէր իտիմ: - Օն եէտի եաշընտտ պուլունտուլում զէման բէտէրիմ վէֆաթ իթտի, վէ միրաս օլարագ պանա զաեէթ ճիատի թալիմ ու թէրպիեէ պըրագմըշ օլտուղունտան, մուալլիմէլիք իտէրէք, պու թալիմ ու թէրպիեէտէն իսթիֆատէ իթտիմ:

Միւսթէնթիգ. - Մ. Վօրմն՝ ագտը իզտիվաճ մուգաւ վէլէնիլտէ սիզին իշին պիր ճիհէզ ագչէսի թախսիս իթտի մի:

Մագնուն ալէյհա. - Էվվէթ, էֆէնտիմ, իւշ եիւզ պին ֆրանզ թախսիս իթտի: - Պունտան դաթինազար, զաեէթ գըյմէթտար պաղը միւճէվհէրաթ տախի իթա կլլէտի:

Միւսթէնթիգ. - Զէվճինիլին պու հարէքէթլէրի, սիւզէ օլան թէվէճճիւհիւնէ իսպաթ տըրլար:

Մագնուն ալէյհա. - Օրասընը ինքեար կէլմէմ:

Միւսթէնթիգ. - Պունունլա պէրապէր, զէվճինիլէ մուհապպէթինիլ եօգ մու իտի:

Մագնուն ալէյհա. - Շիւքրանիյեէթ ճիհէթիլլէ քէնտիսինէ բէք չօգ թէվէճճիւհիւմ վար իտի, ֆագաթ աշգ ու մուհապպէթիմ եօգ իտի:

Միւսթէնթիգ. - Էօյլէ իտէ, նիճին քէնտիսիլլէ էվլէնտինիլ:

Մագնուն ալէյհա. - Ա՛հ, էֆէնտիմ, պէնիմ կիպի գալպի քիմէնէէ պաղլը օլմանան հաճկը կէնճ գըզ տըր քի, մուզաիգա վէ տիւշիւնճէլէր իշինաէ եաշատըղը հալտէ, բարլագ պիր հալ ու վազիեէթ թէքլիֆինտէ, օ թէքլիֆէ մուվաֆֆագաթ իթմէսին: - Պունտան պաշգա, էօմիւն նէ՝ օլտուղունա հէնուզ թէճրիւպէքեար պուլունմատըղըմ ճիհէթլէ, մէքքիւր շիւքրանիյեէթ հիտիմին, կիւնիւն պիրինտէ շէտիտ պիր մուհապպէթէ թահվիլ օլունմանաճաղընը նաճըլ քէշֆ իտէպիլիւր իտիմ:

Միւսթէնթիգ. - Վիգօնթ ժիլպէր տը Բրէպի նէ՞ գատար վաղըթտան թանրեօրսունուզ:

Մատամ պարօնուն սօլմուշ օլան լէհէսի , գրգըրմի-
զը քէսիլիպ , եիւզիւնիւ էլլէրի տէրունինտէ կիլլէեէրէք ,
վէ բէբէլէեէրէք ,

— Վիգօնթ տը Բրէսլ՝ Մ. Վօրմանուն խանէսինին է'ն
թէքլիֆսիլ տօսթլարընտան պիրի օլտուղունտան , էվլէն-
տիկիմ թարիխտէն պէրու քէնտիսինի թանըրմ :

Միւսթէնթիգ . - Ջէվճինիլլէ օլան մուհիպպ տօսթ-
լուղունտան , վէ դէվճինիլ թարաֆընտան կէօրաիւկիւ էմ-
նիյեէթտէն պիլ իսթիֆատէ , Մ. տը Բրէսլ , սիլէ զիեա-
տէճէ իլթիֆաթ մը իտէր իտի :

Մազնուն ալէյհա . - Մ. տը Բրէսլ , պէնիմ է'ն սա-
տըգ տօսթում օլմուշ տուր :

Միւսթէնթիգ . - Վիգօնթ իլէ սիլին արանըղտա եա-
լընըղ տօսթլուգ օլտուղունո՞ւ մու իտտաա իտիեօրունուղ :

Մազնուն ալէյհա . - Էվվէթ , էֆէնտիմ , տրամըղտա
սրրֆ գարտաշճա տօսթլուգ վար իտի :

Միւսթէնթիգ . - Լաքին իրինիլ պիլլիքտէ կիճէ վա-
գըթլարը պուլուշուր իմիշսինիլ :

Մազնուն ալէյհա պաշընը էեիպ , սիւքիւթ իթտի :

Միւսթէնթիգ . - Ճէվապ վիրմէքլիկինիլ լաղըմ տըր :

Մազնուն ալէյհա . - Էվվէթ . . . բէք նատիրէն պիր
գաշ տէֆա պուլուշտուղ . . . ֆաղաթ միւքիալէմէմիլ աղ
սիւրտիւ . . . հէմ տէ պաղչէտէ վուգու պուլտու . . . առլա
. . . առլա , օտամա կիրմէտի :

Միւսթէնթիգ . - Լաքին , պաղչէնին քիւչիւք գարու-
սունուն անախթարընը վիգօնթա սիլ վիրմիշսինիլ :

Մազնուն ալէյհա . - Էվվէթ , էֆէնտիմ :

Պու սըրատա , անախթարա , վէ պուլուշմաղլըղլարըն
ատէտինէ , վէ Մ. տը Բրէսլին , կիճէ վաղթը տէրունը խա-
նէեէ կիրիպ կիրմէմիլ օլտուղունա տայիլ կէնճ գաւրնա
բէք չօգ սիւալլէր վուգու պուլտու իտէ տէ , պուրաճըղտա
տէրճ ու պէեանընա լիւզում կէօրմէեիլ :

Միւսթէնթիւդ . - Դաւիպա ղէվճինիղտէն միւթէշէքքի իմիշտինիդ :

Մաղնուն ալէյհա . - Խա՛յր, էֆէնտիմ, խա՛յր, առա միւթէշէքքի տէյիլիմ: Ձէվճիմ պարօն, պէնի սահիպ սէր- վէթ դըլմըշ, վէ նամուսլու պիր վաղիւնէթէ իյոալ իթմիշ իտի: Պունտան պաշդա նէ՞ հաբապիլիւր իտի, վէ պէնիմ, միւթէշէքքի օլմագլըղա նէ՞ հադդ ու սէլահիւնէթիմ վար իտի:

Միւսթէնթիւդ . - Էկերչի Մ. Վօրմուն հադդընըղտա վէնիմ հադդսըղըղարը սըպդաթ իթմէմիշ իտէ, ֆիրարը- նըղըն սէպէպինի նա՞սըլ իյդահ իտէպիւնէճէքսինիդ, վէ նէ՞ սուրէթէ թէպրիւնէյի ղիմմէթէ մուվաֆֆադ օլաճագսը- նըղ:

Մաղնուն ալէյհա . - Էֆէնտիմ, ֆիրարըմըն սէպէպինի նէ՛ իյդահ իթմէկէ վէ նէ՛ տէ թէպրիւնէյի ղիմմէթէ չա- լըշմաեօրում: Ձէվճիմին խանէսինի թէքք իթմէքլէ, միւթ- թէհիմ օլմուշ օլտուգումու պարուլ իտէրիմ. . . լարին պու թէօհմէթիմ, սըրֆ տիվանէլիւր էսէրի օլուպ, պաշդա պիր ֆէնալըդ հօդ տուր:

Միւսթէնթիւդ . - Մ. տը Բրէշլ, մէմալիքի էճնէպիւնէ- տէ սիղէ բիֆագաթ իտէճէկի հասէպլիլէ, էլպէթթէ պա- ղը հաղըրըղտա պուլունմասը լաղըմէտէն իտի: - Սիղին իլէ անըն տրտաընտա աղիմէթ թասալվուպու նէ՞ վաղըթ դարսըլաշտըրըլտը:

Մաղնուն ալէյհա . - Յ թասալվուրուն իճրաընտան իրի կիւն էվվէլ:

Միւսթէնթիւդ . - Էլպէթթէթ տագիպ օլունաճաղընըղ- տան զօրգուեօրտունուղ: - Նա՞սըլ հուտուտու կէշէնէ գատար զայպուսլէթինիղին անյաշըլմաճաընա տահա ղի- եատէ իւմիտ իրտէն իտէն պիր կիճէ թրէնիլէ Բարիստէն հարէքէթ իթմէտինիդ:

Մաղնուն ալէյհա . - Պաղէն Մ. Վօրմն հարը կիճէ սու-

լարընտա խանէսինէ ավտէթինտէ , օտամա կիրտիկինաէն , վէ ֆիրարըմըղ կիւնիւնտէ տախի այնի հալ վագը օլապիւ-լէճէկինաէն , կիւնտիւղ վագթը հարէքէթի թէրճիհ կյ-լէտիմ :

Միւսթէնթիգ . - Պարօնուն ավտէթինտէն սօնրա ֆի-րար իթմէնիղի վիգօնթ տը Բրէսլ սիզէ խարար իլլէմէտի մի :

Մազնուն ալէյհա . - Խա՛յր , էֆէնտիմ , վիգօնթ տը Բրէսլին , պէնիմ միւրատըմտան զայրի միւրատը պուլուն-մամագտա իտի :

Միւսթէնթիգ . - Վիգօնթ , օ ազչամ սաաթ գաչտա սի-զի ալմաեա կէլտի :

Մազնուն ալէյհա . - Վիգօնթ եարը կիճէտէն տղ էվ-վէլ պաղչէեէ կիրտի , - Մէրգում , իչէրտէն աչտըղըմ պիր գաբունուն նէրտիվէնինին իւսթ գատէմէսինէ գատար ի-լէրլէտի : Եարը կիճէեի չէնտ տագըգա կէչէրէք , քէնտի-սիլլէ պուլուչտում :

Միւսթէնթիգ . - Օլ էսնատէ պարօն նէրէտէ իտի :

Մազնուն ալէյհա . - Քէնտի տայիրէսինտէ իտի . տա-յիրէսինէ կիրտիկինի իշիթտիքտէն սօնրա աչաղըեա էնտիմ :

Միւսթէնթիգ . - Սիզէ պէքլէմէքտէ օլան արապա-եա տէրհալ վասըլ օլտունուղ , տէյիլ մի :

Մազնուն ալէյհա . - Էվվէթ , էֆէնտիմ :

Միւսթէնթիգ . - Վէ , վիգօնթուն կէլիպ սիզի պուլ-մասը իչին օրատա պէքլէտինիզ :

Մազնուն ալէյհա . - Խա՛յր , էֆէնտիմ . Մ . տը Բրէսլ պէնիմլէ պէրապէր իտի , վէ պէնտէն ասլա այրըլմատը :

Միւսթէնթիգ . - Խա՛յր , մատամ , վիգօնթ սիզի պիր արա թէրք իթմիչ :

Մազնուն ալէյհա . - Պիլաքիս պէնտէն այրըլմատըղը-նը թէէմին իտէրիմ :

Միւսթէնթիգ . - Պէն տէ , սիզէ , սիզտէն այրըլմըչ արը տիեօրում : Էվվէթ , զէվճինիղի թէլէֆ իթտիքտէն սօնրա ,

անըն սէրվէթինի աշըրմագ իշին նէ՝ գատար վագըթ լաղըմ՝
իսէ , օլ միւտտէթ զարփընտա սիղտէն այըըմըշ տըր :

Միւսթէնթիգ , պու տէհշէթ պալաշ սէօղլէրի իրատ
իթաիկինտէ , մատամ Վօրմն , կէօղլէրինի հատտէն պիեա-
տէ աշարագ , վէ լէհճէսի սօլմուշ օլարագ , պօղուգ պիր
սէտա իլէ ,

— Սիրգաթ մը . . . թէլէֆ իթմէք մի . . . պունուն
իշին մի . անը , ժիլպէրի իթհամ իտիեօրլար , տէտի :

Պատէհու մէրգումէ , տիվանէ կիպի պիր հարէքէթ
իթտի , վէ տաեանաճագ պիր մահէլլ պուլմագ իւղրէ իքի
գօլունու էթրաֆա եայտը իսէ տէ , տաեանագ իշին պիր
եէր պուլամատըղընտան , զայագըլ հալտէ տէօշմէ իւ-
ղէրինէ տիւշտիւ :

64

Միւսթէնթիգին տայիրէսինտէ իշպու ֆաճիալը մէն-
ղարէ վուգու պուլտուղու սըրատա , ժօպէն , սիւրաթլէ
պարօն Վօրմնուն խանէսինէ ավտէթլէ , սանտըգքեարա ըի-
ֆագաթ իթմէկէ հաղըր պուլունտուղունու պէեան իյլէտի :

Սանտըգքեար . - Պուեուրուն կիտէլիմ էֆէնտիմ . ա-
րատըղըմ քեաղըտը պուլմագ իշին , եալընըգ պիր տագը-
գա քեաֆի օլտուղունտան , վագթընըղը , սուի իսթիմալ
իթմէք իսթէմէմ :

Ժօպէն . - Բէճա իտէրիմ , սիզ պանա ըհհպէր օլուն :

Սանտըգքեար . - Սանտըղըն պուլունտուղու օտանըն
իքի գարուսու , վէ պիրտէ միւթէվէֆա էֆէնտիմն օ-

տասընա կէօթիւրէն ներաիվէնէ նաղըր իւշիւնճիւ դարու վար տըր : Պու դարուլարտան պիրի իտարէխանէնէ կէօթիւրիւր : Սանտըղ օտասընա կիթմէք իշին , իտարէխանէտէն կէշմէք քեռֆի տիր . - Եանընըլտա անախթար վաճըր տըր :

Ժօպէն . - Եվվէթ :

Սանտըղքեար . - Իմօի . կէլինիլ :

Մէմուր , սանտըղ օտասընըն դարուստունու աչտը , լաքին , հէր նէ գատար սանտըղքեարա շիւպհէսի պուլունմամադտա իաի իսէ տէ , իսթիտատլա գապթիեէլիք սիւքինէ տախիլ օլմուշ օլան մէմուրլարա մախսուս պիւր մէրազլէ , մէրգումա , օտատան իշէրի կիւրաիկի զէման զիեաաէճէ տիգգաթ իթաի :

Սանտըղքեար , իշէրի կիրտիկինտէ , Մ. Վօրմուռն մագթուլէն տիւշմիւշ օլտուղու մահէլլի իրաեէ իտէն պիւեիւք վէ գօեու դան լէքէսի գարշըպնտա տուրտու : Մէրգումուն սիմասընտա էսէրը մահղունիյեէթ հուսուլէ կէլտիկի կիսի , կէօզլէրի տախի եաշարաը :

Սանտըղքեար . - (Եավաշ սէտա իլէ .) Պու նէ՝ գատար դան ագմըշ . . . կէնճ , . . . զէնիկին . . . վէ մութլուլու հալտէ եաշարքէն , պու սուրէթլէ թէրքի հաեաթ լիթմէք . . . հագըգէթէն պիւեիւք պիւր ֆէլաքէթ տիր :

Սանտըղքեար , պու սէօլլէրի սէօլլէնէրէք կէօզլէրինի սիլտի վէ պաշընը աշաղը էյտի :

Ժօպէն . - (Տույղուլու պիւր թարղտա .) Դաթիլ հէր քիմ իսէ իքի ճիհէթլէ միւթթէհիմ տիր : Վէֆաթը պունճա քէտէրլէրի մուճիպ օլան ատէմ իսէ , մութլադա իյի պիւր ատէմ օլմագ կէրէք տիր :

Սանտըղքեար . - Պէնիմ իշին բէք իյի պիւր ատէմ իաի , վէ էկէր տիկէրլէրինին մէրգումառան շիքեաեէթլէրի օլապիլէ , օրասընը պէն պիլմէք տախի իսթէմէմ :

Ժօպէն , - Պու տույղունուլ , սիլին իշին պախի շէրէֆ

տիր : Հաթթա միւստաիի ումումի մուալլինի էֆէնտի իլէ միւսթէնթիգ էֆէնտի տախի սիզի կէօրիւր կէօրմէզ թագ-տիր իթմիշէր տիր : Պէնիմ տախի , հագգընըղտա թէվէճ-ճիւհիւ շէտիտիմ պուլունտուղունու , միւսաատէնիզլէ պէ-եան իյլէրիմ : - Շիւպհէսիզ սիզի , հիսապլարը պոգմահա մէմուր գըլաճագլար տրր :

Սանտըգքեար . - Պիմէմ , լաքին գապիլ տիր , ղիրա Մ . Վօրմուռն էվինին իշլէրինի պէնիմ գատար քիմսէ պիլէ-մէզ :

Ժօպէն . - Պու իշլէր եօլունտա՞ մը իտի :

Սանտըգքեար . - Ղաեթիմ սըրասընտա իտի : - Պարօ-նուն վարիսլէրի հազըր միլեօնլար պուլաճագլար տրր : - Պունլարտան պաշգա , բէք չօգ քեարլը իշլէրտէ տէ պիր խայլի սերմահէլէր գուլլանըլմիշ տրր : Անճագ , էֆէնտիմ , պու իֆատէլէրիմին սիզճէ էհէմմիեթի օլմատըղընտան , լիւղումում օլան քեաղըտը պիր ան էվիլէլ ալարագ , սիզի թաճիզ իթմէք իսթէմէմ :

Պէօլէճէ սանտըգքեար ձրէտէրիք Միւլլէր , սանտը-ղըն թա գարշըսընտա պուլունան քէնտի եազըխանէսի էօ-նիւնտէքի գօլթուգլու իսկէմլէսինէ օթուրուպ , պու եա-ղըխանէնին պիր իրի չէքմէճէսինի չէքմէքլէ , տէրունինի եօգլատը :

Ժօպէն , մէրգումուն եանընտա աեագտա տուրմուշ օլուպ , հէր նէ գատար ֆիթուրսուզ պիր հալտէ կէօրիւ-նիւեօրտու իսէ տէ , նազարը տիգգաթընտան սանտըգքեա-րըն հիշ պիր հարէքէթինի գաչըրմահօրտու :

Սանտըգքեար . - (Քէնտի քէնտիեէ սէօլլէնիրճէսինէ , ֆագաթ խարիճտէն իշիտիլէպիլէճէք մէրթէպէտէ եիւք-սէք սէտա իլէ .) Աճապա պու քեաղըտը պէն նէրէեէ գօյտում : Վագըլայի միւթէնսիւֆէ պէնի օլ գատար ալ-թիւսթ իթտի քի , ալէսսէվիյեէ եանըլմաղ օլան գուվլէյի հաֆըզամ , պու կիւն եանըլմագտա տրր :

Ժօպէն . - Միւսիւ , թէլաշ խտէճէք հիշ պիր սէպէպի-
միզ օլմատըղընտան , բահաթճա քեաղըրոնըղը արանա-
պիլիրսինիզ :

Ֆրէտէրիք Միւլլէր , չէքմէճէլէրի դարանըպ , բազ-
գամլար իլէ իւզէրի տօլու օլան քեաղըտլարը հավի պիր
մահֆազանը պիր միւտտէթ մուայեհնէ իտիեօր կիպի կէօ-
րիւնտիւքտէն սօնրա , պոււնու աչըպ , իւսթիւնտէ բէք չօգ
բազգամ պուլոււնան պիր քեաղըտը պիրտէն պիրէ ալտը ,
վէ եիւքսէք սէտա իլէ ,

— Հա' , իշթէ պէն տէ պոււնու արանօրտոււմ , պագը-
նըղ միւսիւ , տէտի :

Սանտըգքեար , մէզքիւր քեաղըտը Ժօպէնէ վիրտի-
կինտէն , մէրգոււմ աթֆը նաղար իլէ , եինէ սանտըգքեա-
րա իեատէ իյլէտիկի սըրատա ,

— Պէնիւմ իշին , պու քեաղըտ , միւրէքքէպ դարաւա-
մասընտան իպարէթ տիր , ֆագաթ սիզէ էհէմմիեէթի
տէրքեար տըր : Հէյո նէ իսէ , պուրաճա պաշգա իշիմիլ
դալտը մը , տէյի պէեան իյլէտի :

Սանտըգքեար , խայր տէյի ճէվապ վիրէճէք եհրտէ ,
ճէպինտէն քիւլիւք պիր անաթթար չըդարըպ , պաշըճա
չէքմէճէեէ սօգտու , վէ քէլամա տէվամլէ ,

— Պոււնտա պագը քեաղըտլարըմ վար տըր քի , պա-
րօն վօրմսոււն էվինէ աեիտ տէյիլ տիր . սըրֆ շախսի քեա-
ղըտլար տըր : Ջանն իտէրիւմ քի , անլէրի տէ կէօթիւրմէք-
լիկիմտէ պիր պէյիս եօգ տուր , տէտի :

Սանտըգքեար՝ իշպու չէքմէճէեի աշմագ իւղրէ իքէն ,
Ժօպէն , էլինի , մէրգոււմոււն դօլու իւզէրինէ վազ իլէ ,

— Խայր , միւսիւ , խայր ալտըղընըղ քեաղըտտան
ղայրի պուրատան հիշ պիր շէյ տիշարը չըգամազ , տէտի :

Սանտըգքեար . - Ֆագաթ , էֆէնտիւմ , սիզէ թէքրար
իտէրիւմ քի , պու քեաղըտլար , իշ իւզէրինէ եաղըլմըշ օլ-
մանըպ , շախսի մէքթուպլար տըր :

Ժօպէն . - Նէ՛ տիմէք իսթէտիկինիզի բէք խի անլա-
եօրում, վէ իֆատէնիզին տօղրուլուղունա տա չիւպհէմ
եօգ տուր : Փագաթ , պիր ասքէր իշին , ալտըղը էմր մու-
գատտէս տիր . պէն տէ , ատալէթ ասքէրի օլտուղումտան ,
մէսուլիւնէթ թահթընտանում , վէ վիճտանում , ալմըչ օլտու-
ղում էմր խիլաֆընտա հարէքէթ իթմէքիկիմէ միւսաատէ
իթմէզ : - Միւսթէնիթիգտէն լուխսաթ թահսիլ իթտիկինիզ
հալտէ , թէքմիլ էվի տախի կէօթիւրտէնիզ , պիր շէյ տի-
մէկէ հագգըմ օլամազ :

Սանտըգքեար . - (Գաշլարը չաթըլլարագ .) Բէք խի ,
էֆէնտիմ . արթըղ պու պապտէ իսրար իթմէմ :

Ժօպէն . - Տօղրուսու տա պու տուր . չիւնքի պիր տի-
վարա , տօղրու օլմատըղընը սէօյլէմէք , վէ օլ խուսուստա
անը գանտըրմաեա չալըշմագ , նէ՛ գատար պիհուտէ իսէ ,
սիզին տէ պէնի իսքեաթ իթմէք իսթէմէքիկինիզ պիհու-
տէ տիր : Պէն , սայքի պիր մաքինանում , պաշգա պիր շէյ
տէյիլիմ : - Պու ճիւմէ իլէ էսրարընըղտան հիչ պիրիսինէ
գարչը հիւրմէթսիզլիք վուգու պուլմաեաճաղընա էմին օ-
լուն :

Սանտըգքեար . - Էսրարըմ մը . պէնիմ հիչ պիր սըր-
ըմ եօգ տուր :

Ժօպէն . - Նիհանէթ շախսի մէքթուպլարընըղ վէ քեա-
ղըլլարընը՝ էսրարընըղ տիմէք տիրէր : - Պունլար իսէ ,
հիչ պիր էհի մէրագըն նաղարը տիգգաթընա թէսատիւֆ
իթմէեէճէք տիր : - Սնալթարը եէտինիզտէ հըֆզ իտին : -
Վադթը կէլտիկինտէ վէ միւնասիպէթ ալտըղընտա , միւս-
թէնիթիգ էֆէնտի օ անալթարը սիղտէն իսթէեէճէք , վէ
չիւպհէմ եօգ տուր քի , պու չէքմէճէեի սիզին հուղուրու-
նուղտա աչաճագ տըր :

Պու սուրէթլէ սանտըգքեար ճէվապ վիրմէեէրէք , ա-
եաղա գալգտը , վէ Ժօպէն , Միւլլէրին սիմաաընտա սիւ-
քիւնէթ պագի օլմագլէ պէրապէր , պուրուն տէլիքլէրինին

աչըլըպ գաբանմասընտան , չէտիտ պիր սըգըլմագլըգ հալինտէ օլտուղունու անլատը :

Հէր նէ հալ իսէ , պու իքի շախա , ճինաեթին վուգու պուլմուշ օլտուղու օտատան տիշարը չըգտըլար :

Հիւքիւմէթ մէմուրու գաբուեու գաբատը , վէ քէնտիսի , տէրունը իսանէտէ նէղարէթի չէտիտէ իճրասընա մէմուր օլան մաեթթի էֆրատընտան պիրիսինին նէղտինէ ալտէթ իթտիկի կիպի , Ֆրէտէրիք Միւէլլէր տէ իտարէ իսանէեէ կիթտի :

Ժօպէն . - (Մէմուրա .) Իմրի ալի մուճիպինճէ , էն եագըն օլան չիլինկիրէ կիթ , գարթընը քէնտիսինէ կէօսթէր , վէ հիշ պիր չէյի գըրմագսըղըն միւշքիւլ պիր քիլիտի աշմագ իւզրէ իգթիզա իտէն էտէվաթը պիրիքտէ ալըպ կէլմէսինի քէնտիսինէ իսթար իյլէ : Շու գատարքի , աչըլաճագ չէյ գաբու օլմաեըպ , չէքմէճէ իտուկինի քէնտիսինէ անլաթտըր :

Մէմուր . - Բէք իյի , էֆէնտիմ , գուշ կիպի կիտիպ կէլիրիմ :

Ժօպէն . - Չաբուգ , օն տագըգատան պուրատա պուլունմալըսընըպ :

Մէմուրը մէրգումուն , չիլինկիրի կէթիրմէկէ կիթմէսինտէ , Ժօպէն , պիր աղ էվվէլ թէրք իթմիշ օլտուղու օտաեա ալտէթ իյլէտի , լաքին , պու տէֆա իտարէխանէտէն կէչմէտի :

Ժօպէն , պաշընը էյմիշ օլարագ եիւրիւաիւկիւ սըրատա , քէնտի քէնտիեէ չէօյլէ տիմէքտէ իտի :

— Գօմիսէր պիրիքտէ օլմաեարագ , վէ միւտտաի ումումիլիք տայիրէսի թարաֆընտան էմր վէրիլմէեէրէք , իճրա իտէճէկիմ թէհարրիեաթ , չօգ պիւեիւք չէյ տիր . լաքին մոգսէտիմ , վէ սէպէպի հարէքէթիմ ֆէնա եօլտա տէյիլ տիր : Էվվէլթ , գանունուն խլաֆընտա մուամէլէ իտիեօրում . ֆագաթ իշպու մուամէլէմ , ատալէթին մէն-

Փառթը իշին տիր... էկէրչի հարէքէթիմոտ պաշա չըգա-
մազ խոյմ, պունտան պիր շէյ զայպ իթմէմ, պիւաքիս
մուվաֆֆադըյեէթիմ թագաւորինտէ, եանի մէմուլին զայ-
րի պիր նէթիճէեէ տէսթիւէս օլտուղումոա, պիւեհիւք պիր
ատէմ օլտուղում, էվվէթ, պիւեհիւք պիր ատէմ օլտու-
ղում իլան խոյլէճէք տիր: Տիւնեա պէօյլէ կիտէլ:

Ժօպէն, զիհնինտէ պու թէֆէքքիւրաթընը, գալըպ-
տան գալըպա տէօքտիւ, վէ տայիմա քէնտի քէնտիեէ
սէօյլէնէրէք,

— Շու սանտըգքեարըն հալինտէ մութլագա էսրարի
պիր շէյ վար տըր: Իզթիրապ ու էնտիշէսի աշիքեարէն ան-
լալըլըեօր... Պագըշընը, վէ հալ ու հէյեէթիւնի գուլլան-
մագտա տըր, ֆագաթ պուրուն տէլիքլէրինին գապար-
մասընտան, սըգըլմագըլըգ հալի կէօրիւլիւեօր... աճա-
պա շու չէքմէճէտէ նէ վար տըր, տէտի:

Ժօպէն, տէրունը օտաեա կիրիպ, քեաղըտ մահֆաղա-
սընը աշտը, վէ տէրունինտէ պուլունան քեաղըտլարը մուայ-
եէնէ խտէրքէն, էլինէ մավիմնի պիր քեաղըտ ըասթ կէլ-
մէքլէ, պօղուգ պիւ սէտա չըգարտը: Պու քեաղըտըն իւ-
ղէրինտէ հիշ պիր շէյ եաղըլմըշ օլմաեըպ, անճագ Ժօպէն
քէմալը տիգգաթլէ հէր թարաֆընը մուայեէնէ վէ թէտ-
գիգ իթտի:

Սէքիզ տիւրիւմոէն իպարէթ օլան պու քեաղըտ, տիգ-
գաթսըղըգըպ վէ աճէլէթէն քէսիլմիշ օլան տահա էնլի պիր
քեաղըտըն նըսֆը, եախօտ եարըսը օլտուղումա չիւպհէ
օլունամազ խոի, չիւնքի տօղըու սուրէթտէ քէսիլէճէք
եէրտէ, պօյտան պօյա ինթիզամուղճա քէսիլմիշ խոի:

Ժօպէն, եաղըլսանէնին իւզէրինտէ քեաղըտ քէսմէեէ
մախսուն օլան պըշաղը տախի արաեըպ պուլտու: Պու պը-
շաղ, գարալմըշ աղաճտան օլուպ, եալընըզ պիր թարա-
ֆը քէսիլին խոի:

Հիւքիւմէթ մէմուրու, տէօրթ քէօշէլի սլէեազ պիր

քեաղըտ ալըպ, իբի տիւրտիւ, վէ պունու, թախթա պը-
չաղըն արգա թարաֆըյլա քէսմէքլէ, իմզաորդ մէքթու-
պուն վէ պիր աղ էվվէլ պուլմուշ օլտուղու նըսֆ եաբ-
րաղըն բիւրիւղլէրի կիպի բիւրիւղլէր հասըլ իթտիկինի միւ-
շահէտէ իյլէտի :

Պատէհու, հէման եիւքսէք սէտա իլէ,

— Շիւպհէեէ մահէլլ եօգ տուր : Պարօն վօրմա հագ-
դընտա գուրուլան տուլագ՝ պուրատա գուրուլմուշ տուր,
մահուտ մէքթուպ պուլ մահէլլտէ եաղըլմըշ տըր, վէ է-
վին թէքմիլ ուսուլինի պիլէն պիր քիմսէ անը եաղմըշ
տըր :

Մուախսարէն քեաղըտ բարչասընը կիւնէշէ գարչը
թուլթմագլա, պիր թարաֆընտա ը հէն հարֆլարընը օ-
գուեուպ,

— Պու հարֆլարըն թէքմիլի ԲԱԲԸԹԸՐԻ Տ'ԷՍՕՆ (եա-
նի էսօն քեաղըտ ֆապրիգասը) օլաճագ տըր : Պաշըմը էլ-
լի սանթիմէ գարչը պահաա գօրումքի, մէղքիւր հարֆ-
լարըն պաշլանկըճը վէ պունտա նօգսան օլան բաբըլ հարֆ-
լարընը, մէքթուպուն եաղըլմըշ օլտուղու քեաղըտտա պու-
լաճաղըմ, վէ իբի քեաղըտըն բիւրիւղլէրինին պիրիպիրինէ
մուլթապըգ կէլէճէկինէ տէ շիւպհէ իթմէմ : — Պէն պու իշին
ուճուենու պուլտում, պունուն արգասընը պըրագմանա
կէլմէղ, տէտի :

Ժօպէն, մալի քեաղըտ բարչասընը տիգգաթլըճա չիղ-
տանը տէրունինտէ մուհաֆաղա իթմէքլէ մէշղուլ օլտուղու
սըրատա, մաեէթինտէքի մէմուր իլէ չիլինկիր կէլտիլէր,
վէ քիլիտլէրտէ կիւճլիւք օլմատըղընտան, պէշ տաղըգա
ղարֆընտա չէքմէճէլէր աշըլտըղընտա, Ժօպէն, պիր պա-
գըշտա, չէքմէճէլէրին պիր խայլի մէքթուպլարը վէ հի-
սապ բուսուլալարընը հալի օլտուղլարընը կէօրտիւ :

Մէրգում, չիլինկիրէ իւճրէթինի վէրիպ,

— Հայտէ, տօսթում, շու բարա իլէ սըհհէթիմէ պիր

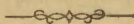
չէյ իշ տէ , պիր սաաթ սօնրա , պու չէքմէճէլէրի դաբա-
մադ իւղրէ թէքրար պուրահա կէլ , տէտի :

Ժօպէն , մահէթ մէմուրույլա եալընըզ դալտըզընտա ,
պարօն վօրմսուն սանտըգքեարընա եաղըմըշ օլան մէք-
թուպլարը եէկեան եէկեան աչըպ , կէօզտէն կէչիրտի :

Պու մէքթուպլարտան իւք տէֆա աչտըզը սըրֆ խուսու-
սի մատտէլէրէ տայիր օլուպ , օլ գատար էհէմմիեէթսիզ
չէյլէր իտիլէր քի , ժօպէն , աշիքեար պիր մէյեուսիեէթլէ ,

— Իւմիտիմ պօշա չըգտը , ֆադաթ չու Միւլլէր Յրէ-
տէրիքին պու քեաղըտլարը սագլամասը , աճապա նէ կի-
պի զարիպ ֆիքրէ մէպնի տիր , տէտի :

Նիհանէթ , պիր չէքմէճէնին արգասընտա , պիրի գըրմը-
զը վէ տիկէրի մավի շերիտլէրէ պաղը իքի բաքէթ պուլտու :
Պու բաքէթլէրին պիրինճիսինտէն ֆէնա թիւթիւն գօգուսու ,
տիկէրինտէն իսէ նէֆիս չիշէք գօգուսու կէլիեօլտու :

62

Ժօպէն , գըրմըզը շերիտլի բաքէթի աչըպ , իւք մէք-
թուպուն աարէսինի թէտգիգ իթտի : Պու աարէս չու եօլ-
տա իտի .

« Բօսթատա գալմագ իւգրէ »

Միւսիւ Գ. Մ. Ն⁰. 1,004 ,

ՇէՀիրՏէ

Պու մէքթուպուն բօսթա բուլունտան , Պօրսա մէյտա-
նընտաքի բօսթախանէ էլիլէ կէօնաէրիմիշ օլտուղու ա-

լաշըլարը կլալի, տէօրթ ալ մուգատտէմ իրսալ գըլընար-
ղը տախի թարխինտէ մուհարէր իտի :

Ժօպէն, մահֆաղա տէրունինաէքի մէքթուպու ալըպ,
պաշաա պուլունան լէվհասընը կէօրմէքլէ սարսըլտը : Իշ-
պու լէվհա շու իտի :

« Բօշ է Ֆիւմէլ իտարէխանէսի . պու իտարէխանէտէ
հէր նէվ մահրէմանէ մալիւմաթ իթա օլունուր , պօրճլու-
լար արանըլըր , իղտիվաճ թասափվուրլարը հագգընտա
թահգըգաթ իճրա իտիլիր : — Իտարէխանէ՝ հէր կիւն սա-
պահըն սաաթ 9 ունտան ագշամըն 10 ունա գատար աշըգ-
տըր :

« Մօնմարթը սօգաղը , ն⁰. 134 , պօրսա վէ պուլվար
եագընընտա : »

Ժօպէն . — Տիմէք պիզիմ սանտըգըեար էֆէնտինին Բօշ
է Ֆիւմէլ շիրքէթիլլէ միւնասէպաթը վար իմիշ . պու շիր-
քէթ իսէ , պիզիմլէ ըգգապէթ իտէրէք , բօսթախանէտէ
գալմագ իւզըէ մէքթուպլար եալմագ տա իմիշ : Պու էքէ-
յիճէ զարիպ չէյ տիր . պագալըմ միւնտէրիճաթը նէ՞ տիր :

« Միւսիւ ,

« Բագարըգ օլունտու . մալիւմաթ ալընտը : Եարընքի բէնչ-
չէնպիւհ կիւնիւ , Վիվիէն կալրիսինտէ , վէ ագշամըն սաաթ սէ-
քիզինտէ սիզի պէքլէեէճէեիմ :

« Սէլամըմը գապուլ իտին :

« ՍԹԱ . ԲԻ . »

« ԶէՅԼ . — Եիկիրմի Փրանգա իհթիեաճըմ վար տըր : »

Ժօպէն , սուրաթը էքչիեէրէք ,

— Պունտա թաֆսիլաթ եօգ տուր , տիկէրլէրինէ պա-
գալըմ , տէտի :

Իքինճի մահֆաղա տախի , պիրինճի ատրէսի հավի ի-
տի : Իչինտէքի մէքթուպտա իսէ , տիկէր պիր պուլուշա-
ճագ մահէլլ իրաեէ իտիլմիշ , վէ ՍԹԱ . ԲԻ . զարիպ իմգասը

եաղըմբը, վէ զէյլինտէ թէքրար, « Երկիրմի ֆրանգա իհ-
թիեաճըմ վար տըր » իպարէսի թահրիբ գըլընմը իտի :

Իւչիւնճիւ, տէօրտիւնճիւ վէ պէշինճի մէքթուպլար, բօսթա բուլլարընտան անլաշլտըղը վէճհ իւղրէ, պիր գաշ հաֆթա պիրիպիրինտէն ֆասլալը օլուպ, այնի մէալլէրտէ իտիլէր իսէ տէ, եալընըզ պուլուշաճագ մահէլլէր վէ վագ-
թը իճթիմալէր այնի տէյիլ իտի :

Հալ պու. քի, զէյլլէրի ասլա թէպտիլ իտիլմիշ օլմա-
տըղընտան, ժօպէն կիւլմէեէ պաշլատը վէ ֆիքրինտէն,

— Ղալիպա Սթա. Բինին երկիրմի ֆրանգա ֆէվզէ-
լատէ իհթիեաճը պուլուշմալը տըր, տօղրուսու շու Սթա. Բի քիմ իսէ, հալինէ աճըրըմ, տէտի :

Ալթընճը մէքթուպուշն միւնտէրիճաթը, տիկէրլէրին-
տէն պիր ազ ֆարգըլը օլուպ, շու մաէլտէ իտի :

« Միւսիւ,

« Իքի քիշի վէ պուշլարըն հարաքեաթը հագգընտա մալիւ-
մաթը մուհիմմէ թահսիլ օլընտու :

« Պու ագչամ, սաաթ սէքիզտէ, Կալրի տ'Օրլէանտա պու-
լուշմագ իւղրէ սէօզ վէրիտի :

« Սաաթգ պէնտէնիզ թարաֆընտան հէր կիւնա իգտամ մէվ-
գըի իճրաեէ վագ օլընտուտը :

« ՍթԱ. Բի » :

« ԶէՅԼ. — Էլլի ֆրանգա իհթիեաճըմ վար տըր » :

Ժօպէն. — (Բէնտի քէնտիեէ.) Սթա. Բինին իհթի-
եաճլարը պիւեիւտը... երկիրմի ֆրանգտան էլլի ֆրան-
գա չըգտը :

Եէտինճի մէքթուպտա, եինէ պուլուշուլաճագ պիր
մահէլլ կէօսթէրիլմիշ, վէ երկիրմի ֆրանգ իսթէնիլմիշ
իտի :

Սէքիզինճի մէքթուպ իսէ, հէնուզ եաղըմբը օլուպ,
շու մաէլտէ իտի :

« Միւսիւ ,

• Եարըն իջին տիր :

• Պու կիւն , սաաթ պէշ պուջուգտա , պէհէմէհալ խտարէ-
խանէնէ ուղրաեըն : Սիզի օրատա պէքլէնէնէնիմ :

• Կիւգէլ պիր իշ տիր , սիզտէ կէօրիւպ սնկանաճագորնըզ :

« Սաուդգընըզ

« ՍԹԱ . ԲԻ . »

Ժօպէն . - (Եավաշ սէտա իլէ .) Աճապա շու Սթա . Բի.
Եւըն Էւն Դէ տէ յի եաղմագլա , նէ՞ տիմէք իսթէեօր : Ա.
ճապա մատամ պարօնուն վէ վիգօնթուն աղիմէթլէրինաէ՞ն
մի պահս իտիեօր : Պուրասը զանէթ գարանլըզ իսէ աէ , Էւ-
պէթթէ անլանաճաղըմ : Էկէրչի շու Սթա . Բինին քիմ օլ-
տուղունու մէյտանա չըգարըր իսէմ , անէ իգրար ու իթի-
րաֆ իթտիրէմէտիկիմ հալտէ , պէն տէ քէնտիմի ատէմ
սըրասընա գօյմանաճաղըմ :

Ժօպէն , իքինճի քաքէթէ պաղըր օլան մավի շէրիտի
տախի սէօրիւպ , հավի օլտուղու մէքթուպլարը սայտը :

Պու մէքթուպլարը ալթըր աաէտ խտի , ֆադտթ հիշ
պիրիսինտէ բօսթա բուլու պուլունմատըրը կիպի , ֆրէտէ-
րիք Միւրէր իսմինտէն զայլի տէ ատրէսի եօգ իտի :

Ժօպէն , մահֆաղալարընտան մէգրիւր մէքթուպլարը
չըգարտը :

Թիրիշէ կիպի դալըն ինկիլիզ քեաղըտը խդէրինէ եա-
ղըմըշ օլան պու մէքթուպլարըն պալէսաընտա , լէվհա
մագամընտա A . վէ B . հարֆլարը մէվճուտ խտի :

Հէր պիր մէքթուպուլն զիյրի՝ ճարիեննիզ A . տէ յի իմ
զալը օլուպ , միւնտէրիճաթընտա պիր թագըմ ագչէ մաթ-
լուպաթըր կէօրիւլտիւկիւ կիպի , լիսանը տախի զէնտօսթա-
նէ իտի :

Ժօպէն , ագչէ մաթլուպաթընըն հիսապընըր եաբարագ ,
քէնտի քէնտիենէ շէօյլէ սէօյլէտի .

— Սայիր պիր թագըմ մէսարփօտէն պաշգա, իւշ տէօրթ այ զարփընտա օն պէշ պին պէշ երեզ ֆրանգ քօտէ-
եէպիլմէք իչին, պիզիմ սանտըգքեար բէք տէպտէպէլի էօ-
միւր կէշիրմէք լաղըմ տըր: — Էկէրչի քէնտի թախտիսաթըն-
տան իթտիկի թասարըռփլա պու գատար մէսարփ իտէ-
պիլիեօր իտէ, պունա թէաճճիւպ իթմէմէք էրտէն կէլմէզ:

Ձէքմէճէնին արգասընտա վէ Սթա. Բինին մէքթուպ-
լաղը ալթընտա, պօրսա մուամէլաթընա ապիր պաղը սար-
բաֆլարըն հիսապ բուսուլալարը օլուպ, պունլարըն էքսէ-
րիսինտէ տախի զարար կէօրիւլմէքտէ իտի:

Ժօպէն, պաշընը սալլաեարագ մէզրիւր բուսուլալարը
թէադիդ վէ մուայեէնէ իլէ,

— Ա՛հ, տիմէք իշտէ պօրսա օեռնու տա վար ի-
միշ... Տիկէլէլին ադչէսի իլէ տայլմա տօլու պուլունան
պիր սանտըղը սէրպէսթճէ դուլլանապիլմէք իզթիտարընա
մալիք օլան պիր քիմաէ իչին, պօրսա օեռնլարընա կիրիշ-
մէքլիք, շայեանը թէէսսիւֆ վէ մուխաթարալը պիր թէ-
շէպպիւս տիւր... Շու ֆրէտէրիք Միւլլէր, պանա դա-
եէթլէ շիւպչէլի կէօրիւնիւեօր, լաբին պիր քէրրէ Մ. Բու-
լօ-Տիւլլէրնէեէ սէօլլէ պագալըմ... անինտէ պուրնուռն
ալթընտան իւզէրիմէ կիւլէճէկի տէրքեար տըր: Աճապա
շու մանտուաղէլ Ա. Բ. . . քիմ օլապիլիր:

Ժօպէն, պիր ազ տիւշիւնտիւքտէն սօնրա, պիրաէն
պիրէ ֆիքրի աեըլարագ,

— Սագըն պարօն Վօրմսուէն մաշուգէսի Ալին Բրատիէ
օլմասըն... օլմամաեա նէ սէպէպ վար: Մէքթուպլարտա
շու գըզըն Բօրգա իսմի վիրտիկի՝ պանքէր օլմալը տըր...
Սանտըգքեար իլէ էֆէնտիսի արասընտա աշգ ու սէվտա
րէգապէթի, վէ ադչէ իշթիեաճաթընըն արթմապը, գա-
պիլ տիր քի, շու մուամմանըն մանէասընը իրաեէ խլէմէք-
տէ աիր: — Լաբին պու գատըն Ալի՞ն մի տիր: Պունու նա,
պըլ անգամալը:

Ժօպէն , քէնտի քէնտիեէ պու սիւալի իթտիքտէն սօն-
րա , պիր միւտտէթ տէրիայը միւլահազաեա տալտը , վէ
պատէհու ,

— Պու խուսուստա Սթա . Բի պանա էլպէթթէ մա-
լիւմաթ վիրէճէք տիր , տէտի :

Ժօպէն , իքինճի բաքէթին մէթուպլարընտան իւչ
տէօրթ ատէտինին սուրէթլէրինի չէքտի , վէ մուախսարէն
գըրմըզը վէ մալի շէրիտլէրի թէքրար պաղլաեարագ , բա-
քէթլէրի եէրլի եէրինէ վաղ իյլէտի : — Այնի վագըթտա չի-
լինկիր կէլիպ , պիր սաաթ էվլէլ քէնտիսինին աչմըշ օլտու-
ղու քիլիտլէրի սուհուլէթլէ գաբատը , վէ թէհարրիեա-
թը վագըրատան հիչ պիր էսէր գալմանընճա , Ժօպէն , պա-
րօն Վօրմսուռն օթէլինի թէրքլէ , քէնտի խանէսինէ կիթտի ,
վէ զաեէթ զարիպ պիր էլպիսէ կիեինէրէք , պիր տագըգա
պիլէ զայպ իյլէմէքսիղին , Բօշ է Ֆիւմէլ խտարէխանէսինէ
աղիմէթ իյլէտի , վէ պիրինճի գաթա չըգարագ , խայլիճէ
վասի պիր իչ օտաարնա կիրտի :

Պու օտատա , պիր մասա գարչըսընտա գըստա պօյ-
լու իհթիեար պիր քիմնէ օթուրմուշ օլուպ , հիւքիւմէթ
մէմուրսնու էլիյլէ սէլամլատըգտան սօնրա ,

— Պիզգաթ Մ . Բօշո՛ւ մու , եօգսա Բօշ է Ֆիւմէլ խտա-
րէսի հէյեթթինի կէօրմէք իսթէեօրսուռնուզ , տէյի սիւալ
իթտի :

Ժօպէն . — Իտարէ հէյեթթինի իսթէեօրում :

Իհթիեար . — Պազը մահրէմանէ վէ խուսուսի մալիւ-
մաթ իչի՛ն մի :

Ժօպէն . — Էվլէթ :

Իհթիեար . — Բէք իյի . իչ տայիրէսի սօլ թարաֆտա
տըր , վէ Մ . Ֆիւմէլտէ եալընըղ տըր :

Ժօպէն գարուեու աչտը , վէ օրթա տէրէճէտէ պիւ-
եիւքլիւկիւ օլան պու օտաեա կիրտիկինտէ , սապըգէն ավօ-
գաթ Մ . Բօշուն շէրիքի Ֆիւմէլ , օթուրտուղու մահէլլտէն

անաղա գալգարագ, սէլամ վիրտի, վէ օթուրմասը իշին
էլիլէ պիր իսկէմէ կէօթէրտիքտէն սօնրա,

— Միւսիւ, մահրէմանէ վէ խուսուսի մալիւմաթ ալ-
մագ իշին մի կէլտինիզ, տէտի:

Ժօպէն. — Էվվէթ, միւսիւ:

Ֆիւմէլ. — Թիճարէթէ միւթէալլիգ պիր իշ հագգըն-
տա՞ մը, եօգսա խուսուսի պիր իշ հագգընտա՞ մը:

Ժօպէն. — Խուսուսի պիր իշ հագգընտա:

Ֆիւմէլ. — Մատտէ ագչէեէ տայիր մի տիր:

Ժօպէն. — Խա՛յր, միւսիւ:

Ֆիւմէլ. — Տիմէք գալպէ միւթէալլիգ տիր:

Ժօպէն. — Էվվէթ, միւսիւ:

Ֆիւմէլ. — Բէք իյի, նէ օլտուղունու սէօյլէ՞րմիսինիզ:

Ժօպէն. — Կիւզէլ պիր գատըն հագգընտա տըր:

Ֆիւմէլ. — (Թէպէսսիւմէ.) Անլաշըլտը. պու գատը-
նըն իսմի նէ՞ տիր:

Ժօպէն. — Ալին Բրատիէ տիր:

Ֆիւմէլ. — Թէմամ, գատընլարա միւթէալլիգ իշէր,
է՛ն մահիր մէմուրլարըմըղտան Բիգօլէնին էլինտէ տիր:

Պատէհու Ֆիւմէլ, եիւքսէք սէտա իլէ,

— Է՛ Սթանիպլա, է՛ Սթանի... պիր ազ պուրաեա
կէլին, օղլում, տէյի չաղըրտը:

Ժօպէն. — (Ֆիքրինտէն.) Սթանի Բիգօլէ... Սթա. Բի
անլաշըլտը... Թէմամ, Թա քէնտիսինի եագալատըմ:

63

Պու արա պիր եան գարու աշըլարագ, Սթանիսլա Բի-
դօլէ իշէրի կիրտի, վէ Ժօպէնէ տիգգաթլըճա պագտըգ-
տան սօնրա, Ֆիւմէլէ տօղրու աէճնիւպ, անըն պիր ճէվա-
պընա պէքլէտի :

Սթա. Բի. երկիրմի տէօրթ երկիրմի պէշ չաղլարըն-
տա զայիֆ վիճուտ վէ էսկի պիւսկիւ էլպիսէլէր կիեինմիշ
պիր քիմնէ օլուպ, հալ ու հէյեէթինտէն, գուրնաս պիր
հաշարի օլտուղու անլաշըլմագտա իտի :

Ֆիւմէլ. - Սթանի, շու միւսիւեիւ կէօրիւեօրսունուզա'.
շիրքէթիմիզին եէնի պիր միւշթէրիսի օլուպ, պիր գատըն
իւզէրինէ մալիւմաթ ալմագ իսթէեօր : Իմսի, իֆատէլէ-
րինի գայտ իտին :

Սթաբի, ճէպինտէն, եաղլը պիր չիզտան, վէ պիր
գուրշուն գալէմ չըգարըպ, եաղմանա հազըրլանտը :

Ֆիւմէլ. - (Ժօպէնէ խիթապէն.) Միւսիւ, պէեան
լիթսիկինիզ գատընըն իսմինի թէքրար իտին :

Ժօպէն. - Ալին Բրատիէէ :

Պու արա, Սթանի Բիդօլէնին տօտագլարընտա զարիպ
պիր թէպէսսիւմ հուսուլէ կէլտի :

Սթանի. - Եաղըլտը... Մահէլլի իգամէթինֆ սէօյ-
լէեին :

Ժօպէն. - Ֆրիէտլանտ ճատտէսի :

Սթանի. - Պու գըղ հագղընտա նէ՞ եօլտա մալիւմաթ
ալմագ իսթէեօրսունուզ :

Ժօպէն. - Մատմուաղէլ Ալին Բրատիէէէ ֆէվգէլասէ
թէվէճճիւհիւմ վար իսէ տէ, էմիլյեթիմ օլ գատար տէ-
յիւ տիր : Քէնտիսի իշին պազը ֆէտաքեարլըղլարտա պու-

լունուեօրում, Անճազ Խաչեազը հագգընտա շիւպհէլէն-
մէկէ պազը սէպէպլէրիմ օլտուղունտան, կէրէք հալը մա-
ղխինի, վէ կէրէք հալը հազըրընը անլամազ խթէրիմ:

Սթանի. - Գըրգ սէքիզ սաաթա գատար պու խու-
սուստա սիզէ մալիւմաթ վէրիլիր: Անճազ պու մալիւմա-
թը խանէնիզէ կէթիրմէք մի լազըմ տըր:

Ժօպէն. - Խա'յր, պիզզաթ պէն պուրաեա կէլիրիմ.
չու գատար քի, գըրգ սէքիզ սաաթա բէք ուզուն օլտու-
ղունտան, տահա էրքէն կէլմէքլիկիմ գապիլ տէյթլ մի
սիր,

Սթանի. - Խա'յր, միւմքին տէյիլ սիր. դապթիեէ նէ-
զարէթի պիլէ պէօյլէ սըրալարտա ագալլի իւչ կիւն վա-
տէ խթէր: Լաքին պիզ, պուրաաա, դապթիեէ նէզարէթի
մէմուրլարընտան տահա զիեատէ մահիրիզ:

Ժօպէն, քէնտի միւրատընա ըալմէն, սուրաթընը էք-
չիթտի:

Սթանի. - (Քէլամընա տէվամ խտէրէք.) Եարըն, էօյ-
լէտէն տէօրթ սաաթ սօնրա, պու իչ սըրասընա կիրէճէք
սիր, տիեէրէք, տիշարը չըգաը:

Ֆիւմէլ. - Շիմտի, ազիզլիմ միւսիւ վէ եէնի միւչթէ-
րի, էկէր խթէրսէնիզ, ագչէ մէսէլէսինի տէ սըրաեա գօ-
եալըմ: Պու խուսուս զաթէն բէք գօլայ տըր, շիւնքի թա-
րիֆամըզ վար տըր: - Գարարլաշտըրըլան մէպլալըն նըսֆը-
նը բէյինէն վէ նըսֆը տիկէրինի տէ, խթէնիլէն մալիւմա-
թըն վէրիլտիկի զէման ախզ իթմէք, իտարէնին միւթատըն-
տան տըր:

Հէր նէ հալ իսէ, ըաղարլըզ իտիլիպ, ժօպէն, Ֆիւ-
մէլէ մուգարրէր օլան մէպլաղըն նըսֆընը վիրտիքտէն սօն-
րա, մէզըլըր իտարէլանէտէն մուֆարադաթ, վէ ֆադաթ
հէնուզ սօգաղա չըգմաղտան, Սթանիեէ թէսատիւֆ իյ-
լէտի:

Սթանի. - Բազարլըղընըզ ույտո՞ւ մու:

Ժօպէն . - Էլ վիճէ՛թ , հաթթա մագպուզ սէնէտինի ալ-տըմ :

Սթանի . - Դրուասան ոօգաղը քէօշէսինտէքի քիւչիւք գահվէխանէտէ պէնի պէքլէելին . պէշ տագըգատան պէն օրաեա կէլէճէելիմ , սիղէ պաղը մուհիմմ տիեէճէքլէրիմ վար տըր :

Ժօպէն . - Բէք իյի :

Ջապըթա մէմուրու , իշին քէսպ իթտիկի սուրէթի ճէ-տիտէտէն մէմուռն օլարադ , իշար օլունան մահէլլէ աղիւ մէթլէ , պիր քէօշտէ օթուրտու , վէ պիր զաղէթաեը միւ-թալէաեա պաշլատը :

Պէշ տագըգա կէշտիքտէն ոօնրա , Սթանի կէլիպ , ժօ-պէնին եանընտա օթուրտու , վէ շու վէճհլէ միւքեալէմէ-եէ պաշլատը :

Սթանի . - Պանա նէ՞ իքրամ իտէճէքսինիլ :

Ժօպէն . - Իսթէտիկինիղի կէթիրթտիրին :

Սթանի . - Թէմամ , սիղ պիր իյի տէլիգանլըեա պէն-ղէեօրսուռուզ : - Է՛ կարսօն , թապաք իշինտէ իքի եու-մուրթա իլէ պիր ժամպօն բարչասը , պիր շիշէ Մասօն շա-րապը վէ եարըմ ֆինճան գօնեադ կէթիր :

Կարսօն միւթէրէտտիւտ պիր հալտէ կէօրիւնաիւկիւն-տէն , Սթանի՝ ժօպէնի կէօսթէրէրէք ,

— Պէտէլլինի շու միւսիւ էօտէեէճէք տիր , տէյի պէեան իյլէտի :

Կարսօն , իսթէնիլէն շէյլէրի պու տէֆա կէթիրտի :

Սթանի . - Օն եէտի ֆրանդ գատար պուրաեա էսկի պիր պօրճում օլտուղունտան , պանա իթիպարլարը գալմա-մըշ տըր : Հալ պու քի , պու հալէ թէհամմիւլ օլունամա-եաճաղընտան , պուրաեա կէլմէքտէն ֆէրաղ իտիպ , Պրէ-պան գահվէխանէսինէ կիթմէկէ պաշլաեաճաղըմ : Լաքին , հէր նէ իսէ , շիմտի մատտէ պու տէյիլ տիր : - Բօշ է Ֆիւ-մէլ , զաեէթ թամահքեար ատէմլէր տիրլէր . . . տիւչիւնիւն

պիր քերթէ քի, պէնսիլ օլամաղլար, ֆագաթ աճլըդտան էօլսէմ, ֆիթուր իթմէզլէր: Ճէպիմտէ ասլա օն բարա պիլէ պուլունմազ:

Ժօպէն. - (Սթա. Բի իմզալը մէքթուպլարըն զիյլին տէ թէքրար օլունան ճիւմլէնի խաթըրլանարագ.) Հասըլը, հէր վագըթ երկիրմի ֆրանգա իհթիեաճընը վար տըր:

Սթանի, էմիյեթիթսիզլիքլէ ժօպէնէ պագտը իսէ տէ, մէրդումուն մէգըիւր սէօզիւ, շիմտիքի իֆատէսինին նէթիւ ճէյի թապիիյեթսի օլտուղունու միւլահազա իտէրէք,

— Էվվէթ, նասըլքի սէօյլէօրսունուզ, տայիմա երկիրմի ֆրանգա իհթիեաճըմ վար տըր: Սիզ պանա գըրգ ֆրանգ վիրէպիլիլմիսինիզ, տէտի:

Ժօպէն. - Զանն իտէրիմքի, պու մէպլազը, նէ հէտիեթ, նէ տէ իգրազ մագամընտա իսթէմէօրսունուզ: - Պու իքի լուի ալթունունա գարշըլըգ սիզ նէ եաբաճագսընը:

Սթանի. - Սլին Բրատիէ հագգընտա իսթէտիկինիլ մալիւմաթը շիմտիտէն վիրէճէեիմ:

Ժօպէն. - (Թէաճճիւպլէ.) Պու խուսուստա շիմտիտէն մալիւմաթընը վա՞ր մը տըր:

Սթանի. - Հէմ միւքէմնէլ մալիւմաթըմ վար տըր: Իքի լուի ալթունունա պէտէլ, պէշ եիւզ ֆրանգլըգ թաֆսիլաթ ալաճագսընը: Իշինիզէ կէլիեօ՞ր մու:

Ժօպէն. - (Ճէպինտէն բարա չիզտանընը չըգարարագ.) Բէք իյի, մուվաֆֆադաթ իթտիմ:

Սթանի. - (Իքի լուի ալթունունու ճէպինէ աթարագ.) Բէք չօգ թէվաթուր պուլան պիր ճինանէթի իշիթտի նի՞զ մի:

Ժօպէն. - Պանքէր պարօն վօրմունն ճինանէթինիլ մի տիօրսունուզ:

Սթանի. - Էվվէթ: - Իշթէ պարօն վօրմա՝ օլգըզըն աշըգը օլմուշ, լէ չիւպհէսիլ քէնտի սանտըգքեարը օլան

Ֆրէտէրիք Միւլլէր իսմինտէ պիր ատէմտէն զասպ իյլէմէք իսթէնմիշ տիր: Պու Ֆրէտէրիք Միւլլէր իսէ, ասլ իսմինի վէ մահէլի իդամէթինի պլմէտիկիմ ճիհէթլէ, քէնտիսինէ եմզտըղլմ մէքթուպլարը, բոսթ ախանէտէն ալմագ իւզլէ, տօղրուտան տօղրուեա բօսթ աեա կէօնտէրիր իտիմ: - Պու սանտըգ-քեար, բէք չօգ քէրլէ օ գըզա պիւեիւ ճէք մէպ-լաղլար կէօնտէրմիշ տիր: Լաքին պու բարալարը նէրէտէն ալտըղ պանա աեիտ պիր մատտէ տէյլլ տիր: - Պէն եա-լընը քէնտի հիսապընա օլարագ, օ դատըն հագգընտա պաղը թահգըգաթ իճրա իթմիշ օլտուղումտան, օլ պապ-տէքի մալիւմաթըմը պու սաեհտէ իսթիհասլ իյլէտիմ:

Ժօպէն. - (Քէնտիքէ) Ս.յնի դարըտան պահա իտիեօր... էլպէթթէ դուսուրունու տա անլաեաճաղլմ:

Սթանի Բիգօլէ, պու սըրատա, եռմուրթ ալարըմութ տուգտան սօնրա, ժամպօնու եէտիւզ վէ պիւշէվլի ազլմէ լէ շարապ շիշէսինի պօշալթտը:

Ժօպէն, - Իշթիհանըզա պուգըղըր իսէ, զալիպա պու սապահ գահվալթը իթմիշ օլմամալըսընը:

Սթանի, - Ետընըզ պիր սուճուգ իլէօն բարալըգ էթ-մէք եէմիշիմ տիր:

Ժօպէն, - Կէօթիւնիեօր քի իշթիհանըզ բէք ալըգ ալը:

Սթանի, - Պիւա փապա իւշ կիւն եէմէք եէեէպիւ-լիլիմ:

Ժօպէն, - Էօյլէ իսէ, սիղի ազչալմ թաամընա տա-վէթ իպէրիմ:

Սթանի, - Սահիհ մի Պէնի ճիտաի պիր ազչալմ թաա-մընա մը տավէթ իտիեօրսունուզ:

Ժօպէն, - Էվլէթ Մօնթօրկէօյլ սօգաղընտա վաղը Բօլէ տը Դանգալ լոգանթասընտա, սիղի ազչալմ թաամը-նա տավէթ իտիեօրիմ:

Սթանի, - Թէմալ, զաթէն պէնիմ տէ աղղում պու

տուր : Լաքին պէնիմ կիպի պիր ֆագիր հագգընտա պու
գատար թէվէճճիւհիւհիւզ նէտէն նէշէթ իտիրօր :

Ժօպէն . - Կէօրիւշմէքիկինիկաէն խօշլանընօրում . էս-
րար անլամաներտա սէվէրիմ . հաթթա , էսնաի թաւամտա ,
Ալին Բրատիէ , պարօն , վէ սանտրգքեարը հագգընտա զա-
եէթլէ զարիպ շէյլէր հիքեանէ իտէճէկինիզէ իսքեաթ օլ-
մուշում տուր :

Սթանի . - Գարընը հագգընտա տաիի պապը շէյլէր
հիքեանէ իտէպիլիրիմ :

Ժօպէն . - Մատամ պարօն վօրմուդ թանընօրմուսու-
նուդ :

Սթանի . - Վիգօնթ տը Բրէսլի տաիի թանըրմա պէն,
հէր քէսի թանըրմա . Ահ , շու սէօղիւմէ իթիմատ իտին քի ,
զապթիեէ մէմուրլարը պէնիմ եանըմտա հիւ տիրէր :

Ժօպէն , գահվէխանէտէ իչիլէն վէ թէնիլէն շէյլէրին
պէտէլինի վէրիպ , ագչամըն սաաթ պէշի տալի շալտրղըն-
տան , վէ մէրդում տէլիգանլընը պիր տագըգա պիլէ նա-
զարը տիգգաթընտան պերըմագ իսթ էմէտիկինտէն , Մօն-
թօրկէօյլ սօգաղընա կէօթիւրտիւ , վէ օրատա վագը Բօ-
շէ տը Գանգալ նամ լօղանթանըն պիր օտապընտա օթ ուրթ-
տուգտան սօնրա , միւքէմմէլ թաամլար վէ լէղիլ իչիլէր
ըմմարլատը :

Սթանի Բիգօլէ , պու գատար իքրամլար գարընտընտա
տիլի աշըլարագ , անճագ սաաթ օնտա իֆատէլէրինի իքմալ
իթտի , վէ Ժօպէն տէ , արզու իթտիկի մալիւմաթը ալ-
մասը իւզէրինէ , պիրիպիրինտէն այրըլարլար :

Բիգօլէնին հիքեանէլէրինի պուրաճըգտա թէքրարա
լիւզում կէօրմէեիպ , եալընըզ , մէրդումուն պիլէմէտիկի
պապը վուգուաթլարը տաիի զիքը իլէ , մէգքիւր հիքեանէ-
լէրի լօւխթասարէն նագլ իյլէրիլ :

Պաշօն վօրմն , ագտը իզտիվաճընտան էվվէլ , հիս-
սիեաթը նէֆսանիեէլէրինէ ասլա մուգավէմէթ իտէմէ :

եհն ատէմէր սընըֆընտան օլուպ , մէնպարը բէք տէ մալիւմ օլմանն սէրվէթի աղիմէսի վէ մուամէլաթը մալիեհսինին մուվաֆֆագըյեթի տայիմէսի սանէսինտէ , պօրսա ալէմի թարաֆընտան ումումէն միւթէնէր պիր սարրաֆ տէյի թանըլմըյ իտի : Բիացատա իսէ , քէնտի իմզասը գատար միւթէպէր իմզա պուլունմամագատա իտի :

Էկէրչի պիր քիմնէնին , սահիպի իսթիգամէթ օլմագ իչին արգասընտա տաննաճագ միլիօնլարը պուլունուր իսէ , սուհուլէթլէ սահիպի իսթիգամէթ օլապիլիբ :

Պարօն Վօրմն , ասլէն ֆագիր օլուպ , ֆագըը հալինի թէրք իթմէք իսթէտիկինտէն , շիւպհէսիզ զէնկին օլմագ իւզրէ քեաֆֆէյի վէսայիթէ միւրաճաաթ իթմիշ իտի :

Լաքին պու Բրուսիալընըն ազչէտէն զիեստէ թէրճիհ իյլէտիկի պիր խուսուս վար իտի իսէ , օտախի զէֆը ուսէֆահաթ օլուպ , զէնտօաթ թապիեաթը ֆագաթ մայման մէշրէպի օլտուղունտան , մահպուպէլէրինի չօդ տէֆա թէպտիլ իտէր իտի :

Կիւնիւն պիրինտէ , մուալլիմէ սըֆաթըյլա , զէնկին պիր սանաաթքեարըն ֆամիլեասը նէզտինտէ գապուլ օլունմուշ օլան Վալէրի Լօթիէ իսմինտէ կէնճ վէ էօքսիւզ պիր գըզա ալէագա իտիպ , պունունչա իւլֆէթինի արթըրմագլա , նիհանէթ մէզպուրէնին , մէզքիւր ֆամիլեա նէզտինտէն եօլա գօնուլմասընա սէպէպ օլտու :

Պարօն Վօրմն , պու պիշարէ գըզըն եալընըզ վէ թէաեիւշիւնիւ թէտարիքտէն աճիզ պիր հալտէ գալտըլընը կէօրտիւկիւնտէ , անը քէնտի բէնչէսինէ կէշիրմիշ օլտուղունու զանն իտէրէք , մէրամը ֆասիտինէ ալէթ իթմէք իսթէտի իսէ տէ , Վալէրի , քէնտիեի սաթան գըզլարտան օլմատըղընտան , պարօնուն բարլագ թէքիֆլէրինի օլ տէրէճէ թահգիրամիզ սուրէթտէ բէտտ իյլէտի քի , ազըպէթքեար մէրգոււմ , անը քէնտիսինէ մէթրէս իթմէք իսմիտինտէն գաթիէն ֆարիլ կէլտի , վէ մէզպուրէեի պիւթիւն

պիւթիւն ունութեամբ իւզրէ, հէր վագըթտան զինատէ ֆիսք ու ֆիւնուր էօմիւնէ տալար :

Հալպուքի, մագսէտինէ էրէմէտի . շէօյլէքի, օլ կէնճ գըզը ունուտամատըգտան պաշգա, էվվէլճէ, եալընըզ պիր քէյֆտէն իպարէթ օլան աշգ ու սէվտասը, մուախսարէն շիտէթ քէսպ իյլէտի :

Օլ վագըթ, պարօն Վօրմն, մէզպուրէտի էլտէ իթ-մէքսիզին եաշաեամաեաճաղընը անլաեարագ, ալէու.մու.մ իլտիվաճլարա, վէ խուսուսա աշգ ու սէվտա իլտիվաճլա-րընա դարչը օլմագլա պէրապէր, Վալէրի իլէ էվլէնմէք-լիկի դարաղլաշտըրտը :

64

Կէնճ գըզ, պու իլտիվաճլա նայիլ օլաճաղը բարլագ վէ մէմուլին շայրի սէրվէթ ու իգպալտէն կէօզլէրի աս-լա գաւմաշմաեարագ, պանքէրի մէրգու.մնն ղէվճէսի օլ-մագլըզա բուրի բիդա կէօսթէրտի, վէ Մ. Վօրմն իսէ, ըն միլիօն ֆրանք տահիպի օլմասըյլա, ճիհէզ օլարագ, Վա-լէրիէէ եիւզ պին բիալ, վէ զաեէթ գըյմէթտար միւ-ճէվհէրաթ իթա վէ իհտա իյլէտի :

Վալէրի, պարօն Վօրմնտան պիր շէյ մէմուլ իթմէ-տիկի վէ արդու իյլէմէտիկի ճիհէթլէ, մէզքիւր մուամէ-լաթը տլիճէնապանէտի նէվլիմա նէֆրէթ վէ իգրահլէ դա-պուլ իթտի :

Հէր նէ հալ իսէ, բէսմի իլտիվաճ իճրա օլունուպ, պիր դաշ այ գաւտար մաւամ պարօն պէտպալթ օլմատը :

Պու Բրուսիայը, մեղադրեցե՛ք զանեթ տիտատէ օլուպ, վէ կէնճ զէվճէսինն կիւզէլիկինէ տէ հայրան օլմուշ խուսկինտէն, մատամ Վօրման, քէնտի մէթրէսլէրինէ իթտիկի մուամէլէ հօյունտա մուամէլէ իթտի. եանի հէլ, նէվ էյլէնճէլէլ իլէ վադթընը կէչիրթտիկինտէն, սըգընթը վէ մահզունիյեթ տէնիլէն շէյլէրտէն մեղադրէ միւթէէսսիր օլմատը :

Մուախսարէն, պարօն, քէնտի ատաթը սապըգէսինէ խմթիսայէն, օլ անէ տէկին քէնտի մահպուպէլէրինտէն սըգըլտըղը կիպի, զէվճէսինտէն տախի բէք չարուգ սըգըլտը, վէ էվվէլճէ իպրաղ իթտիկի շիտտէթի աշգ ու սէվտա շէօյլէ տուրտուն, լաթիֆ վէ իհթիրամ քեարանէ թէվէճճիւհ ու մուհապպէթին էսէրի պիլէ դալմատը, վէ պու սուրէթլէ Վալէրիեի կիւն պէ կիւն պէրթարաֆ իտէրէք, հօվտրտա պէքեարլար կիպի էօմիւր կէչիրմէկէ, միւսրիֆիլիք իթմէկէ, վէ Բարիսին էն զիեատէ թանըմըշ ախլէագը պօզուգ դարըլարըյա հէր թարաֆտա կէօրիւնմէկէ, վէ պու դարըլարը, կիճէ վադթը, քեաֆֆէյի խըղմէթքեարլարընըն խապէրի օլարադ վէ անլէրին կէօզլէրի էօնիւնտէ, քէնտի խուսուսի տայիրէսինէ դապուլ իթմէք տէրէճէսինտէ պիէտէպլիք կէօսթէրմէկէ պաշլատը :

Վալէրինն, զէվճի հագգընտաքի լէթաֆէթ վէ սիւքիւնէթի նէ տէրէճէ տախի օլսա, հայսիեթինէ խալէլ կէլմիշ օլան մէշրու պիր զէվճէնն, վազը օլան հագարէթի հիսս իթմէմէսի միւմըին տէյիլ իտի :

Մէղպուրէ իսէ, զէվճի թարաֆընտան կէօրտիկիլ ֆիթուրսուզլուղա զաթլանմըշ իտի իսէ տէ, պու թարղ պիր հագարէթ քէնտիսինի թահգիր տիմէք խուսկինտէն, պու թահգիրէ տաեանամագ իտի :

Իմտի, մահսուպանէ պաղը իթիրաղ վէ շիքեանէթիւրտէ պուլունմագ իւզլէ, պաղը սէօղ սէօյլէվէկէ ճէսա :

րէթ իթմէսինտէ , պարօն Վօրմն , սէրթ պիր մուամէլէ իլէ աղղընը դարաթտը , վէ սէրվէթի օլմանան , վէ քէնտի սա-
 ետինտէ մէսուտ պիր մէվզը պուլմուշ օլան պիր ղէվճէ-
 նին , հիշ պիր շիքեաեթէ , վէ հիշ պիր շէյ «էօլէՄէկէ
 հադգը օլմաաղղընը , վէ քէնտիին , կէշմիշ ղէմանտա նէ'
 եօլտա հարէքէթ իթմիշ իսէ , միւսթագպէլտէ տախի էօյ-
 լէ հարէքէթ իտէճէկինի պէեան իլլէտի :

Վալէրի , պաշընը էյտի , կէօղ եաշարընը «իտի ,
 վէ Ֆագիր , Ֆագաթ միւսթագիլ օլուպ , էօթէտէ պէ-
 րիտէ տէրպէր վիրէրէք , նաֆադասընը թէտարիք իթ-
 տիկի ղէմանը ղայպ իթմիշ օլմասընտան տօլաեը ֆէվզէլ-
 ղաեէ թէէսսիւֆ իթտի : Մէղքիւր չալլ շմագլըզ վէ հէ-
 ման սէֆալէթ վէ զարուրէթ ղէմանընտա , հիշ տէյիլ ի-
 սէ , սուատէթպախշ պիր միւսթագպէլ իւմիտիլլէ եաշա-
 եապիրիպ , հէր կիւնա բարլագ խէեալաթտա պուլունա-
 պիլմէքտէ իտի :

Հալպուքի շիմաիքի սէրվէթինին քէնտիսինէ հիշ պիր
 Ֆայտէսի պուլունմանըպ , միւսթագպէլտէն տէ հիշ պիր
 իւմիտի ղալմամըշ իտի : Ղայպ օլան էվհամ վէ խէեալաթ
 թասվիրէրի , պունտան պէօյլէ քէնտիսինէ կէօրիւնէմէղ
 իտիլէր : « Պինապէրին , պիշարէ մահզունէն վէ հէր կիւնա
 մուհապպէթտէն մահրում , վէ զահիրէն բարլագ պիր էօ-
 միւր իլինտէ , լաքին հագըզէթտէ մուճիպի իղթիրապ ու
 էնտիշէ պիր հալտէ վէ հիշ պիր թէսէլլիսի օլմանարագ
 եաշամաղա մէճպուր իտի :

Ֆագաթ մատամ պարօն , պու ճիհէթլէ եանըլըեօր-
 տու : Շէօյլէքի , կիւնիւն պիրինտէ գարշըընա , քէնտիեի
 թէսէլլի իտէճէք պիր քիմնէ չըգտը : Պու քիմնէ , վիզօնթ
 ժիլպէր տը Բրէսլ իսմինտէ , իքի իւշ սէնէտէն պէրու ,
 պանքէր Վօրմնուն մուհիպպ տօսթու տէյիլ իսէ տէ , ա-
 նըն ղէֆը ու սէֆպ արգատաշլարընտան , վէ թէքլիֆսիզ-
 ճէ խանէսինէ կէլէնլէրտէն պիրի իտի :

Պարօն Վօրմս իլէ զէվճէսինին իղտիվաճյարնընն իլք վադըթլարընտա , պարօն տը Բրէսլ , Վալէրի հադգընտա ետլընըղ իղհարը հայրէթ իտէրքէն , անըն թահգիր օլունտուղունու վէ եիւզտէն պրագըլաշղընը կէօրտիւկիւնտէ , մէզպուրէեի տճըմահա , վէ հադգընտա իպրագը թէվէճճիւհիւ աղիմ իյլէմէկէ պաշլատը :

Պու թէվէճճիւհիւ , աղ վադըթտտ միւպէտտէլի աշղու մուհապպէթ օլուպ , ժիլպէրին պու հիսսիեաթընա Վալէրի Վօրմս տախի իշթիլաք իթտի : Շու դատտըր քի , հիշ տէյիլ իսէ մատամ Վօրմս թարաֆընտան , պու մուհապպէթ դարտաշ մուհապպէթի հալինտէ դալտը :

Ժիլպէր վէ Վալէրի , իքիտի տէ հէմ կէնճ վէ հէմ կիւղէլ օլտուգլարընտան , դալպէն եէկտիկէրինէ մէրպութ օրնադլա պէրապէր , հիսսիեաթը դալպիեէլէրինի սուրէթի ալէնիեէտէ իղհար իյլէմէքտէն կէրի սուրմագտա իտիլէր :

Անճագ , շիւպհէսիղ , վիդօնթ սատէտիլ պիր քիմնէ օլմատըղընտան , կիւնիւն պիրինտէ , վէ աղ չօգ եադըն պիր միւսթագպէլտէ մատամ պարօնուն , քէնտի արզուսունա մուվաֆֆագաթ կէօսթէրէճէկինի իւմիտ իյլէմէքտէ իտի իսէ տէ , պու իւմիտինի կիղէմէքտէ , վէ կէնճ դատըն տախի քէնտիսինի մէսուտ ցըլան վէ տէրտ ու քէտէրլէրինի հէման տայիմա ունութտուրան շու եօլտա իւլֆէթ վէ միւնասիպէթտէ հիշ պիր ֆէնալըգ կէօրմէմէքտէ իտի :

* *

Թահգըդաթըն մուգատտէմէսինտէ , վէ պարօնուն ճինասէթինտէն պիր գաշ սաաթ սօնրա , միւսթէնթիգ Բուլօ-Տիւվէրնէնին վադը օլան պիր գաշ սիւալինտէն , Ալմանիալը օլտուղունու պէեան իտէն Ֆրէտէրիք Միւլլէրին , պարօն Վօրմսուն էվինտէ եէտի սէնէտէն պէրու միւսթալտէմ օլտուղունու , վէ պէշ սէնէտէն պէրու սանտըգքեարլըղ իթաիկինի անլամըշ իտիք :

Սօն պէշ սէնէնին պիւեիւք զըմբնտա, Թրէտէրիք Միւլլէր, հազդըյլա, նիւմունէ ատտ օլունաճադ պիր սանտըգքեար տէնիլէպիլիր իտի: Մէրգում, եօրուլմագլըզը պիլմէզ տէրէճէտէ չալըշղան, միւսթագիւմ վէ էնլիեթլի օլուպ, ղէֆք ու էյլէնճէտէն գաշընարադ, նէօյլի ճատտէսինտէ վադը քէնտի խանէսինտէ եալընըզճա իմրարը էվգաթ իտէր, վէ թախսիսաթընտան միւմքին մէրթէպէ թասարուֆ իթմէք իւզրէ, աղ մասրաֆլա կէշինիր իտի:

Պարօն Վօրմա իսէ, պէօյլէ պիր սանտըգքեարա մալիք օլմասընտան տօլաեը զաեթլէ մէմնուն իտի:

Պիր ազշամ, Թրէտէրիք Միւլլէր, Բարիսին պաշըճա պանդալարընտան պիրինին սանտըգքեարը օլան քէնտի պիրը րէֆիզի թարաֆընտան, պիր լօգանթատա թաամա տաւլէթ օլունմաղլէ, պու տաւլէթէ իճապէթ իթտի:

Պէշ տաւլէթլիտէն իպարէթ օլան պու թաամ, զաեթլէ էյլէնճէլի օլուպ, իշիլէն սիկարալար վէ իշիլիլէր սաեհսինտէ եարը կիճէեթ գատար իմթիտատ իյլէտի:

Օ կիւնիւ, ճումաա իրթէսի իտի, վէ իրթէսի կիւնիւ թաթիլ օլտուղունտան, իշլէրինճէ հիշ պիր զարար կէլմէեէրէք, իմրարը վադըթ իտիլիր, վէ էյլէնիլէպիլիր իտի:

Թրէտէրիք Միւլլէր, արգատալարը թարաֆընտան իսթիհզա օլունմամագ իւզրէ, անլէր իլէ պիրլիքտէ Օբէրա պալօսունա կիթմէկէ մուվաֆֆադաթ կէօսթէրտի:

Մէզրիւր պալօտա, բէք կիւզէլ տէյիլ իսէ տէ, կէնճ վէ ճալիպ օլտուղու րէվիշի հալինտէն անլաշըլան տօմինօլու պիր գատըն, Թրէտէրիք Միւլլէրին գօլթուղունա կիրիպ, մէրգումուն տուրկուն հալինտէն պահս իթմէկէ պաշլաար, վէ Միւլլէր, էվլէլ էմիրտէ, սահիհէն տուրկուն պիր սուրէթտէ մէրգումէ իլէ սէօհպէթ իտիպ, ֆադաթ կիթտիքճէ սէրպէսթլէշէրէք, շէն պիր թապիեաթ քէսպ իթտիլինտէն, տօմինօլու գատըն,

— Ազիլիւմ, ապա Ալմանիալը պիր սանտըգքեարա

պէնզէմէօրսունուզ, սիզտէ ասըլ Բարիսլիլիք հալի վար տըր, տէտի :

— Վա՛յ, սիզ պէնի թանընօրմուսունուզ, տէյի Միւլէր թէաճճիւպլէ սիւալ իթտի :

— Էվլէթ, պիր ազ թանըրըմ, հաթթա կէչէնտէ սիւղէ պիր չէք կէթիրիս, պէտէլինի ալտըլըմտան պէրի տիր, զիհնիմ պուլանմըշ տըր : — Հէր նէ հալ իսէ, չիմտի պուլաֆլարը պըրագալըմ տա, սուբէ, եախօտ տահա տօղըրուսու գահվալթը իթմէկէ կիտէլիմ, չիւնքի սապահըն սաաթ պէշի տիր, տէտի տօմինօլու գատըն :

Պէյլէճէ Ֆրէտէրիք Միւլէր իլէ Ալին Բրատիէ նամ ախլէազը պօղուգ գատըն օլան պու տօմինօլու, մէզպուրէնին իգամէթ իթտիկի Մէզօն տ'Օր նամ օթէլէ կիթտիլէր, վէ օրատա մէզպուրէ մաքէսինի աչըպ, օ կիւնիւ, էյլէեէ գատար Միւլէր, մէզքիւր օթէլտէ գալտը, վէ մուֆարագաթ իթտիկինին իրթէսի կիւնիւ, մէզպուրէեէ, քէնտի էլլլէ պիր պիլէզիք կէօթիւրտիւ :

Մէքիզ կիւն սօնրա, Ֆրէտէրիք, մէրգումէեէ ֆէվզէլղանէ տիլտատէ օլուպ, իքի իւշ այ գատար, պիր գաշ տանէսինի պէեան իթմիշ օլտուղումուզ սուրէթտէ մէքթուպլար իլէ մուխապէրէ իտիլտի :

Ֆրէտէրիք Միւլէր՝ ագչէ գուվլէթիլլէ մէվզիսինի պիր խայլի միւտտէթ մուհաֆազա իտիպ, ֆագաթ պիր արա, մէրգումէնին քէնտիսինտէն եիւզ չէվիրտիկինի տէրք իլլէտիկինտէն, վէ քէնտիտի իսէ, հէր վագըթտան զիեատէ աչգ ու սէ խա իլլէթինէ տալմըշ օլտուղումտան, շու սօուգ մուամէլէսինին սէպէպինի, պունտան էվվէլ տախի եաղտըղըմըզ իւզրէ, վագթիլլէ բօրթուգալճըլըգ իթտիկի ճիհէթլէ, Ֆին-Օրանթ լագապըյլա թանըլմըշ օլան մէզպուրէտէն սիւալ իթտի, ֆագաթ թապիաթիլլէ կէնճ գատըն ասըլըզ պիր ճէվապ վիրտիկինտէն, մէրգում, մէզպուրէեէ գօլլամանը գարարլաշտըրտը :

Հալպուքի քէնտիսի, պիր սանտրգքեար օլմասըյլա, սապահըն սաաթ ալափրանկա տօղուղունտան ազշամըն սաաթ տէօրտիւնէ դատար մէմուրիւնէթի մահէլլինտէ գալմաղա մէճպուր օլմասըյլա, իշպու նէղարէթի պիզղաթ իճրա իտէմէտիկինտէն, վէ կիւնիւն պիրինտէ Բօշէ Ֆիւմէլ իտարէխանէսինին պիր իլաննամէսի էլլինէ կէշմիշ օլտուղունտան, տօղրուճա մէզքիւր իտարէխանէնէ ազիւմէթլէ, իշի անլաթտը:

Պինապէրին Սլին Բրատիէ իւզէրինէ նէղարէթ իթմէքլիք մէմուրիւնէթի նազիքէսի Սթանի Բիզօլէնէ իհալէ օլունուպ, վէրիլէն դարար մուճիպլինճէ, քէնտի իսմինին իլք հարփլարըյլա, վէ ժան-ժազ Բուսօ սօգալը տէնիլէրէք, բօսթախանէտէ գալմաղ իւզրէ եաղըլան մէքթ ուպլարտան, սանտրգքեարը մէրգում, շիւպհէլէրինին էսապը օլտուղունու, վէ ըաքիպի, պիզղաթ քէնտի էֆէնտիսի Մ. Վօրմն իտուկինի թահգըզ իթտի:

Պարօն Վօրմն, մէզպուրէնի, պիր թէաթրօ լօճասընտա կէօրմէքլէ, անէ կէօնիւլ վիրմիշ, վէ մէրգոճմէ իսէ, մանէթտէ օլան սանտրգքեար եէրինէ առըլ անըն էֆէնտիսինի բէնչէսինէ կէշիրինճէ, պիր միւտտէթ իքիալինի տէ գուլլանըպ, մուախարէն տիկէրինէ, եանի սանտրգքեարա եօլ վիրմիշ իտի:

Պարօն Վօրմն իլէ Ֆին-Օրանթ արասընտաքի իւլֆէթ օլ տէրէճէտէ իլէրլէտիքի, պիր ազշամ, եախօտ տահա տօղրուսու պիր կիճէ, մէրգումէ, պանքէրի մէրգումուն խանէսինէ ղիեարէթ իթմէքլիկի արղու իթտիկինտէ, պարօն մուլաֆիաղաթ կէօսթէրտի, վէ էլլինտէ պիր շամատան օլարագ, խանէսինին հէր թարաֆընը պու գատընա կէզտիրտիկի սըրատա, մէզպուրէ:

— Բէք կիւզէլ տիր, ֆագաթ ըշըզլար իլէ հէր թարաֆ թէնպիր իտիլիշ օլտուղու պիր զէմանտա պուրասը կէօրիւլմէլի տիր, տէտիկինտէ, պարօն կիւլէրէք:

— Խթէրսէնիզ, կազլարը եագտըրաերմ, տէյի ճէ-
վապ վիրտի,

Ալին . - Պու կիճէ՞ մի :

Պարօն . - Շիմտի եագտըրըրմ. օտամըն խըզմէթճի-
սինի ուեանտըրաըրմ անտէ թէքմիլ ըըզլար եագըլըր :

Ալին . - Խա՛յր, պէն տահա խի պիր չէ՛յ տիւշիւն-
տիւմ :

65

Պարօն . - Տահա խի նէ՞ տիւշիւնտիւն :

Ալին . - Սէն պիր պալօ վէր, պէն տէ օ պալօեա կէ-
լէեիմ :

Պարօն, թէաճճիւպանէ մէրգումէեէ պագտը, չիւն-
քի մէզպուրէնին զարիպ թէքլիֆլէրինէ հէր նէ դատար
ալըշմըշ իտի իսէ տէ, պու թէքլիֆի, քեաֆֆէսինտէն զի-
եատէ զարիպ իտի :

Ալին . - (Սէօզիւնէ տէվամ իտէրէր .) Աճայի՛ պ, կէօղ-
լէրինի էօյլէ իրի իրի աշմըշտա, նէ՞ պագըրեօրսուն : Պու
դատար թէաճճիւպ իտէճէք պիր չէ՛յ մի սէօյլէտիւմ :

Պարօն . - Սէն պուրաեա՛, պալօեա կէլմէք խթէեօր-
սուն հա՛ :

Ալին . - Էվվէթ :

Պարօն . - Գարըմըն խանէսինէ՞ մի :

Ալին . - Էվվէթ, դարընըն, սէնին խանէնէ, պաշգա
պիր տիեէճէկին վա՛ր մը տըր :

Պարօն . - Լաքին պու տէտիկին միւմքինսիւզ աիւր ,
միւմքինսիւզ :

Ալին . - Մութլադա սէն ահմադ պիր ատէմսին : -
Վիրէճէկին պալօ մաաքէլի օլուր իսէ , պէնիմ քիմ օլտու-
ղում նաօրլ թանրլապիլիր :

Պարօն , պու սէօլէր իւզէրինէ թէէմին օլտուղուն-
տան ,

— Սահիհ տիր , էկէրչի մաաքէլի օլուր իսէ , սէնի քիմ
թանըեաճադ տըր : Հագըդէթէն պու պուլուշուն բէք թէ-
մամ տըր :

Ալին . - Պէնիմ թասալվուրլարըմ տայիմա պէօլէ թէ-
մամ տըրլար :

Պարօն . - Հէր նէ իսէ , պու պալօ մատտէսինի սըրա-
եա դօրուզ , ֆագաթ սագըն պալօտա միւնասիպէթսիզ
հալ ու հարէքէթլէրտէ պուլունմաեաաըն :

Ալին . - Պէնի քիմի զանն խիեօրսուն , օլ պապտէ
սէն միւթէրիհ օլ . պէն սայքի պիր րահիպէ գաաըն մի-
սիլլու հարէքէթտէ պուլունաճաղըմ :

Թա իրթէսի կիւնիւ , պարօն Վօրմն , ֆէրտասը հաֆթա
վուգու պուլաճադ պիր պալօ իչին , Բարիս էհալխսինտէն
չօգլարընա տալէթնամէլէր կէօնտէրտի , վէ պու տալէթ-
նամէլէրին ղիյրինտէ , գատընլարըն մաաքէլի , հիչ օլմասա ,
եարը մաաքէլի , վէ էքքէքլէրին իսէ , Վէնէտիկլիլէրէ մախ-
սուս մանկօ կիլմէլէրի մէճպուրի խոուկի իշար գըլընտը :

Պու պալօ խապէրի , սարքաֆան ալէմինտէ պիւեիւք պիր
վուգուաթ գապիլինտէն օլուպ , ղէնկին պանքէրլէրին , սար-
լաֆլարըն վէ պիւեիւք պօրսա օեունճուլարընըն գարըլարը ,
տարաթ վէ տէպտէպէլի վէ դարիպ էլպիսէլէր կիւնէրէք ,
պու ֆըլսաթ տան իսթիֆատէ իթմէք իսթէաիլէր :

Պինապէրին պիր հաֆթա գատար իշ պու պալօնուն
թէտարիքեաթըլա մէշղուլ օլունուպ , նիհանէթ սապրիւղը-
լըղլա պէքլէնիլէն պալօ ագչամը կէլտիկիւնտէ , սաաթ օն

սուլարընտա օթէլին գաբուսու բիշկեհհընտա արապալար տիղիլմէկէ պաշլատը :

Մ. Վօրմն , օն պէշինճի Լուի դրալըն ղէմանը սալթա- նաթընտա Ֆրանսատա սարաֆլարըն կիեինտիքլէրի վէճհ իւզրէ , իւզրի ալթուն սըրմա իլէ միւզէյեհն չուխա էլ- պիսէ կիեինմիշ օլուպ , սօֆիանըն ուճունտա վազը քիւշիւք պիր սալօնտա աեագտա տուրարագ , տալէթ թէգքիրէ- լէրինի պիզզաթ ալմագտա , վէ պիր խըզմէթ.քեար տախի , պու թէգքիրէլէրի ճաբօնիա էմթաապընտան պիւեիւք պիր թէբսի տէրունինէ վազ իյլէմէքտէ իտի :

Վալէրի , եիւզիւ աչըզ վէ Պըրթանեը քէօյլիւ գարը- լարը գըհաֆէթինտէ օլարագ , միւսաֆիրլէրի , պիւեիւք սալօնլարըն պիրինճիսինին գատէմէսինտէն կէչաիքլէրինտէ , դապուլ իթմէքտէ իտի :

Պու տալէթիլէրին հէման ճիւմէսի տէ , մէզպուրէեի սէլամլահըպ , վէ հալաշ սէտա իլէ պիր գաշ սէօզ սէօյլէ- մէքլէ , քէնտիլէրինի մատամ Վօրմնա թանըթմագտա ի- տիլէր :

Մէզպուրէ , կիւզէլիկիլէ ճալիպ պիր հալ քէսպ իթ- միշ օլուպ , ուզուն վէ սարը պըբըզըր պիր Բալիգարեա գըհաֆէթինէ կիրմիշ օլան ժիլպէլ տը Բրէսլ իսէ , քէն- տիսինէ պագմագտան տօյմամագտա իտի :

Ուզուն պօյլու վէ մասքէլի պիր էճնէպի գըհաֆէթինէ կիրմիշ օլան Ֆրէտէրիք Միւլլէր իսէ , պիր քէնչիդէ հագը- նընտա գըմըլտանմագսըզըն աեագտա տուրմուշ օլուպ , քիմսէ իլէ լագըրտը իթմէմէքտէ , վէ քէնտի իսթէկիլէ հալընըլլըզ հալինտէ օլարագ , էթրաֆընտաքի մէսէրրէթ վէ էյլէնճէեհ հիսսէտար օլմագ արզուսինտէ օլմատըղը լէ- վիշինտէն անլաշըլմագտա իտի :

Մէրգում , իլէրուտէ սէպէպլինի անլահաճաղըմըզ վէճհ իւզրէ , մահզուն վէ թասալը օլաուգտան պաշգա , Սլին Բը- րատիէեի քէնտիսինտէն զասպ իթմէսինտէն պէրու , էֆէն-

տիսի ալէյհնտէ պուղղ ու առավէթլէ տախի մութթա-
սըֆի պուլունմագտա իտի :

Օլ էսնատէ սալօնլար տօլմագտա օլուպ , պու մէնղա-
րէեէ պագտըգտա , ինսանըն պէյնի տօլանմամագ միւմքին
տէյիլ իտի : Բէնկլէրին էնվայի , գատընլարըն կիյինտիքլէ-
րի գըեաֆէթլէրին կիւղէլլիկի , վէ ինճի վէ սայիր զիգըյ-
մէթ միւճէվհէրլէրին բարլաղլըղը , նէվիմա կէօղլէրի գա-
մաշտըրմագտա իտի :

Ումուղլարտա վէ սաշլար իւղէրինտէ մէվղու օլանլար ,
պէլքի օն պէշ եիկիրմի միլիօն առէտ միւճէվհէր վէ էլմաս-
լար , բարըլ բարըլ բարլամագտա իտի :

Խասսէթէն եաբըլմըշ օլան մահէլլէրտէ վէ տալէթ-
լիլէրին կէօղիւնէ կէօրիւնմէեէճէք սուրէթտէ պուլունան
իքի օրքէսթրօ թագըմը , պալօնուն աշըրմասընը միւպէյեին
մուգատտէմէեի չալտըգտան սօնրա , գատըրիլլէրէ իպլի-
տար օլունտու , վէ պու վէճհլէ պալօ , է'ն բարլագ տէ-
րէճէեի պուլմուշ օլտուղու հալտէ , պարօն Վօրմա , հալէա
քիւլիւք սալօնտա վաղիֆէսինի իճրա իթմէքտէ , լաքին քէ-
մալը իղթիրապ ու էնտիշէ իչինտէ վէ եօրկուն կէօրիւն-
մէքտէ իտի :

Վագըթ կէշմէքտէ , վէ եարը կիճէ եագլաշմըշ օլ-
մասըյլա պէրապէր , մէրգուլուն պէքլէտիկի քիմնէ էլան
մէյտանա չըգմամագտա իտի :

Իմտի , պիր արա պարօն Վօրմա պէքլէմէքտէն մէյ-
եուս օլարագ , քէնտի քէնտիեէ ,

— Շու Ալին՝ թօհաֆ վէ առէթա տիվանէ պիր գըղ
տըր . . . Իհթիմալ քի , խասսէթէն քէնտիտի իչին թէրթիպ
խտիլմիշ օլան պու էյլէնճէեէ կէլմէեէճէք տիր . . . Փագաթ ,
պուրաեա կէլմէտիկի հալտէ , նէ՞ եաբմագտա տըր . . . Պու
պապտէ թէրէտտիւտէ մահէլլ եօգ տուր , մէզպուրէ մութ-
լագա պէնի ալտաթմըշ տըր , տիմէքտէ իտի :

Պու արա սաաթ եարը կիճէ չալտը , վէ իճրա օլու

նան պիր վալս խիթամ պուլմաղէ , իբի օրքէսթըօլար թա-
թիլ իթալէր :

Պիրտէն պիրէ պիրինճի սալօնուն դաբուսու եագընըն-
տա պիր ֆըշըլթը հասըլ օլուպ , պու ֆըշըլթը , թէտրինճէն
եագլաշտը , վէ աղ վագըլթտա հէր թարաֆա եաեըլտը :

Պու սըրատա երքէքլէր՝ թէաճճիւպ վէ թէհայեիւր ,
վէ գատընլար՝ թէաճճիւպլէ պէրապէր հիտտէթ իղհար իյ-
լէմէքտէ իտիլէր :

Օթուրմուշ օլան տավէթլիլէր աեաղա գալդաբադ ,
հէր պիրի , եանընտաքի երքէք եախօտ գատընա եավաշ
սէսլէ պաղը սէօղլէր սէօյլէմէքտէ իտի , չիւնքի մաղդուրա-
նէ եիւրիւեիւշլէ իչէրի կիրմիշ օլան պիր գատըն , աալա ֆի-
թուր կէթիլըմէեէրէք , ճէմիյեէթ արասընտա իլէրլէմէքտէ
իտի :

Նըսֆ մաւքէ գօյմուշ օլան պու գատընըն հէր նէ գա-
տար եիւղիւնիւն պիւեիւք դըսմը կիզէնմիշ իտի իսէ տէ ,
լաքին պիր տէրէճէ միւշահէտէ օլունան սիմասընտան ,
ֆէվգէլատէ տիլպէր օլտուղու անլաշըլտըգտան պաշգա ,
վիճուտճա ուղուն պօյլու վէ զաեէթ կէօսթէրիշլի իտի :

Պու եէնի կէլէն գատըն , Ս.գուարիում նամ օրէրա
օեռնու ֆասլընտա եախօտ պիր տէնիղ իլահընըն ֆիւթու-
հաթը օեռնունտա կէօրիւլտիւկիւ վէճհ իւղրէ , հիւրի
գըղլարընա մախսուս օլարադ , տէնիղ բէրիսի գըեաֆէթի-
նէ կիրմիշ իտի :

Մէղսուրէնին էլպիսէսի , թէն լէնկինտէ իրէքլի պիր
ֆանէլատան իպարէթ օլուպ , սայքի իքինճի թէն կիպի վի-
ճուտինէ եաբըշմըշ , վէ գօլլարընտան ումուղլարընա գա-
տար , վէ պօղաղընըն իքի սիւլիւսիւ աշըգ պըրադըլմըշ
իտի :

Պիր աղ եէշիլ թիւլ իլէ պիր գաշ տէնիղ բէրչէմի , կիւ-
եա գուշագ եէրինի թութուպ , մավիմնի սիւեահ , սըգ , ու-
ղուն վէ բարլադ սաշլարը տա , սէրպէսթճէ պըրադըլմըշ

օլմալարըյա , րէմնագպախը սըրթընը կիզլէմէքտէ իտիւնէր :

Պու ճալիպ դատընըն գօլլարընտա ալթուն պիլէզիքլէր օլտուղու կիպի , բարմագլարընտաքի ալթուն եիւզիւքլէր տէ , պագանլարըն կէօզլէրինի գամաշտըրմագտա իտի :

Մէզպուրէ , սաղ էլիյլէ իւշ չաթալլը պիր ասա թութմագտա օլուպ , քէնտիսինէ հայրան օլան էրքէքլէր , - Պու պիրինճի մէրթէպէտէ պիւր դատըն տըր , թէյի տիւշիւնտիւքլէրի հալտէ , գատընլար տախի ,

— Ատէթա տէհշէթ վէրիճի պիր մախլուգ տուր , տէյի միւլահազա իթմէքտէ իտիւնէր :

Պարօն Վօրմա , իշպու տէնիզ իլահընըն պալօեա կիրմէսինտէն սօնրա , քէնտիսի տէ տավէթլիլէրի նէզտինէ ալտէթ իթտի , ֆագաթ մահպուպէսինին օլ տէրէճէ կէօզէ չարբաճագ պիր գըեաֆէթ կիեինմիշ օլմասընտան բէք տէ մէմնուն օլմատը :

Մէրգուժ , նէ՛ գըեաֆէթէ կիրէճէկինի իւշ կիւնտէն պէրու Սլինտէն սիւալ իթմիշ օլտուղու հալտէ , մէզպուրէ ,

— Միւսթէրիհ օլ , ազիզիմ , ճիւզի պիր թէէսսիր հասըլ իտէճէք սուրէթտէ թէպտիլի գըեաֆէթ իտէճէկիմ , սէօզիւնտէն ղայրի ճէվապ վիրմէմիշ իտի :

Պու խուսուստա ֆին-Օրանթ եալան սէօյլէմէեիպ , վատ իթտիկի ճիւզի թէէսսիր հասըլ օլտու , հաթթա տէրէճէեի պիլէ աշտը :

Լաքին մէրգումէ , պու հալի ֆէրգ իթմէեօր կիպի կէօրիւնէրէք , ֆիթուրսուզ պիր հարէքէթտէ պուլունմագտա իտի : Հալպուքի տավէթլի գատընլար , մատամ՛ պարօն Վօրմանուն էթրաֆընտա թօքլանարադ , քէնտիսինէ շու եօլտա սիւալլէր իրատ իթմէքտէ իտիւնէր .

— Հագըրգէթէն բէք կիւզէլ դատըն . . . Լաքին գըեաֆէթի պիր ազ զիեատէճէ ղարիպ . . . ղալիպա եալընըզ կէլէ

միշտ իր . . . երկզիւ մասքէլի օլտուղունտան , պուրատաքի միւսիւլէրտէն թանըմաեաճաղը մէմուլ տուր . . . Ազիզէմ մատամ պարօն , էլպէթթէ սիզ քէնտիսինի թանըրսընը . . . կիւնիւն պիրինտէ քիմ օլտուղունու , ումարըզ քի պիզէ պիլտիրէճէքսինիզ :

Մատամ Վալէրի . - (Իզթիրապ ու էնտիշսինտէն նաշի միւթէէսսիր պիր հալտէ պուլունարագ .) Մատէմ քի , սալօնումտա պուլունուեօր իսէ , քէնտիսինի թանըմալընըմ . . . պու ճիւմէ իլէ քիմ օլտուղունու քէշֆ իտէմէեօրում . . . խա'յր , սահիհէն քիմ օլտուղունու պիլմէմ :

Գատընլար . - Տալէթ թէզքիրէլէրինի զէվճինիզ ախզ իթտիկի հալտէ , քիմ օլտուղունու էլպէթթէ օ պիլէճէք տիր :

Մատամ Վալէրի . - Հագդընըզ վար տըր , շիմտի քէնտիսինտէն իշի անլարըմ :

Պու սուրէթլէ մէզպուրէ զէվճինի արաեըպ , պիր խայլի զահմէթլէ պուլտու :

Մ. Վօրմն , զէվճէսինին քէնտիսինէ տօղրու իլէրլէտիկինի կէօրտիւկիւնտէ , դաշլարը ճիւզիճէ չաթըլտը :

Վալէրի . - (Աշիքերար պիր էնտիշէ իլէ .) Տօ'սթում , մատամլար թարաֆընտան թէրճէման օլարագ , սիզէ պիր շէյ սիւալ իթմէկէ կէլտիմ :

Մ. Վօրմն . - (Իսթիհզա իլէ .) Վա'յ , մատամլար , պանա պիր էլլի մարիֆէթիլլէ միւրաճաաթ իտիեօրլար հա' : « Էկէրչի էօյլէ իսէ , պու պէնիմ իլին պիր իլթիֆաթ տըր :

Վալէրի . - (Սէօղիւնէ տէվամ իտէրէք .) Հագըզէթէն կիւզէլ , ֆագաթ պիր սուրէթի զարիպէտէ էլպիսէ կիւնիւն միշտ օլան շու գատընըն պուրատա պուլունմատընտան տօլաեը իզհարը թէաճճիւպ վէ էնտիշէ իտիլիեօր :

Մ. Վօրմն . - Էվվէթ , գըրաֆէթինին պիր ազ միւնասիպէթսիզ օլտուղունու պէն տէ թաստիգ իտէրիմ , լաքին նէ՞ չարէ , իթալիալը գատընլար պէօյլէ սըրալարտա պիր

ազ զիեառէճէ սէրպէսթ տիրէր : - Մէմէքէթլէրինտէքի սանէմլէրէ ալըյմըչ օլտուգլարընտան , օ սանէմլէրին գըեա-
ֆէթինէ կիրմէքտէն չէքինմէզլէր , վէ պու խուսուստա հիչ
պիր ֆէնայլըգ տա կէօրմէզլէր :

Վալէրի . - Վա՛յ , պու պիր իթալիա՞ն մը տըր :

Մ. Վօրմա . - Էվվէթ , ազիղէմ , հէմ զանէթ պիւեիւք
վէ զէնկին պիր գատըն տըր : Քէնտիսինէ մարքիզ տը Մէն-
թանա տէրլէր :

Վալէրի . - Իւք տէֆա տըր քի պու խմի իշիտիեօրում :

Մ. Վօրմա . - Իքի կիւն Էվվէլ , պէն տէ սիզին կիպի ա-
նը թանըմազ իտիմ : - Փագաթ միւսթէրի՜ս օլուն , պաեա-
ղը պիր գատըն տէյիլ տիր : - Պիզլաթ իթալիա տէվլէթի
էյլիսի տիւն պանա պիր թէզքիրէ եազարագ , քէնտի միւ-
թէպէր վաթանտաշընը իշպու պալօեա տալէթ իթմէքլի-
կիմի իսթիտա իյլէմիշ իտի :

Վալէրի . - Էլպէթթէ զէվճէսիյլէ պիրլիքտէ զէվճի
մարքիեի տախի տալէթ իթտինիզ :

Մ. Վօրմա . - Իշպու մարքիզ՝ Բարիսէ եալընըզճա կէլ-
միշ տիր : - Պու իյզահաթըմտա , զանն իտէրիմ քի անլա-
շըյմանաճագ պիր շէյ եօզ տուր : - Իմտի , թարաֆլարըն-
տան վէքեալէթ իթտիկինիզ գատընլարը պու խուսուստա
թէէմին իտէպլիւրսինիզ :

Վալէրի , զէվճինտէն պըրըմասընտան ազ սօնրա , սա-
լօնլարտա , գուլագտան գուլաղա ,

— Պիւեիւք պիր իթալիան գարըսը իմիշ , վէ իթալիա
տէվլէթի էյլիսինին թահթը հիմանէսինտէ պուլունուեօր-
մուշ , տէյի պիր սէօզ տէվէրան իթմէկէ պաշլատը :

Պու վէճհէ մուգատտէմա հասըլ օլան զիհինլէրին ալ-
թիւսթլիւկիւ զայիլ վէ պէրթարաֆ օլտու :

Պալէատէ պէեան իթտիկիմիզ հալլէր , հէման եազ-
տըղըմըզ վագըթ գատար տախի իմթիտատ իթմէեիպ , օր-
քէսթրօլար , ահէնքլէրինէ տէվամ իթտիլէր , վէ բէք չօգ

կէնճէր, տէնիզ իհալիսինն էթրաֆընտա տօլաշարագ, իրք գատրիլտէ գավալիէսի օլմագլըզը թէմէննի իյէմէքտէ իտիլէր :

Մէզպուրէ, պու տէլիգանլըլարտան պիրիննն թէքլիֆինէ մուվաֆֆազաթ իթտիկինտէն, հէր քէս, անրն օյնամասընը կէօրմէք իւզրէ, մէրագլէ պէքլէմէկէ պաշլատը, ֆագաթ մէրգուլմէ, սուրէթի միւթատէտէ իճրաի րագս իթտիկինտէն, քէնտիսինտէն զարիպ պիր մուլամէլէ վէ րագս իճրասը մէմուլ իտէն խալգըն իւմիտլէրի պօշա չըզտը :

Գապուլիէէթ տայիրէլէրիննն իթթիսալինտէ վագը սօֆատա պիր չօդ պիւֆէլէր թէրթիպ իտիլմիշ օլտուզունտան, պու գատընըն կէնճ գավալիէսի, մէզպուրէեի օ սօֆաեա կէօթիւրտիւ, վէ քէլամա աղաղ պիրլէ,

— Մատամ, պիր դաշ տամլա ալէա Շամբանիա շարապը իչէրմիսինիզ, տէտի :

Ալին. — Մաէլ մէմնունիյեէ, հաթթա իչէճէկիմ գատէհ տօլու տախի օլսա, պունտան սալա ֆէնալըզ օլմաղ :

Պէօյլէճէ մէզպուրէ, պիրինճի, իքինճի, վէ իւչինճիւ գատէհլէրի պօշալթտը, վէ պատէհու,

— Չանն իտէրիմքի, իչտիկիմ շու շարապ բէք շիֆապախշ տըր . . . Հոյտէ, միւզիդալար բօլգա չալընօր, պիզտէ պիր բօլգա օյնաեալըմ, տէտի :

Արատան պիր սաաթ կէչտի, վէ պու միւտտէթ զարֆընտա, պաթթէ մարքիզ սըզ սըզ պիւֆէեէ կիթմէքլէ, գաֆասը թուլթմաեա պաշլատը, վէ սօն տէֆա տահա կիթմէքլէ, պիւսպիւթիւն սէրիսօշ օլտու :

Պինաէն ալէյհ, սալլանարագ րագս սալօնլարընա կէլիպ, եիւքսէք սէտա իլէ,

— Էյ րագս սալօնլարը . . . հէյ վա՛խ արթըզ օեունլարըն սօնու կէլիեօր . . . Միւսիւլէ՛ր . . . մատամլար . . . սըրանըզա տիզիլին . . . Իչտիկի շարապլարըն թէհասիրիլէ

դաժնաւոր պիտի ազ թուլթմուշ օլան պիր դաւալիէնին նաւ-
սըլ օյնատըղընը պիր ազտան կէօրէճէքսինիզ . . . Օհէ՛ Մար-
գօվաքի . . . եա՛րապալի , նէ՛ դատար տա սըճադ խտիւօր . . .
Ֆադաթ պէն պու հալտէն խօջնուտում : Էյլէնճէ օլան
եէրտէ , միհն ու էզիյեէթ տէ օլմալը տըր , տէաի , վէ ա-
նը վահիտտէ մապքէսինի շըգարմաղլա , օրատա հազըր պու-
լունանլարըն ճիւմլէսի եիւզիւնիւ կէօրտիւլէր :

66

Տէլիգանլըլարտան էքսէրիսի վէ պազը սիննլէրի քէ-
մալտէ օլանլար , Ալին Բրատիէեի թանըրլար , վէ պարօն
Վօրմա իլէ միւնասէպաթը զպըր մէշրուէսինի պիլիւլէր
խտի :

Իմտի , ումումէն պիր իսթիղրապ վէ նէֆրէթ հալի
միւշահէտէ օլունտու , վէ Վալէրի իսէ , պունլարը կէօրիւպ
անլատըղընտան , սիմասընտա , էվվէլա էօլիւ կիպի սօլ-
կունլուգ վէ սօնրա շէտիտ պիր գըրմըզըլըգ հասըլ օլտու :

Մէղպուրէ , պիր ճիւզի միւտաէթ թէրէտտիւտտէ
գալըպ , վէ մուախսարէն քէնտինճէ պիր գարար վիլիպ ,
տիթրէեէրէք , Ֆադաթ սիւրաթլը ատըմլար իլէ գէվճինէ
տօղրու իլէրլէտի : Մէրգում իսէ , օլ արա , քէնտի հագ-
դընտա զուհուրա կէլէն ումումի վէ աշիքեար նէֆրէթ գար-
շըսընտա պօզուլմամադ վէ պիր շէյ պէլլի իթմէմէք իլին ,
կիւճ պէլա իլէ քէնտիսինի զապթ իտէպիլմէքտէ խտի :

Տէրհալ էթրաֆտա տէրին պիլ սուսլուգ հիւքմ խտիպ ,
պիզպաթ խանէսի տէրունինտէ թահգիր կէօրէն գէվճէնին

կէջմէսի իշին , հազըր պուլունան տավէթլիլէր եօլ աշմագ-տա իտիլէր :

Վալէրի , էլինի պարօնուն դօլու իւզէրինէ վազ իտիպ , եավաշ ֆագաթ աշիքեար պիր սէտա իլէ ,

— Միւսիւ , իթիմատ իտին քի , վագը օլան ալշագճա հարէքէթէ շէրիք օլմուշ օլմանըզտան տօլաեր սիղի ասլա իթհամ իթմէմ . . . Պիլաքիս իղֆալ իտիլմիշ օլտուղունուղու անլաեօրում . էվվէթ , սիղին , սատէտիլլիկինիզտէն իսթի-ֆատէ իտիլմիշ օլտուղունու տէրք իտիեօրում . պէօյլէ իտու-կինէ պիր ազտան հէր քէս տախի իսքեաթ օլաճագ տըր , զիրա սիղին հիւրմէթ վէ ըիաեթիլինիզ իշին օլմասա , պէ-նիմ հիւրմէթ ու ըիաեթիլիմ իշին օլտուն , շու գատընը պու-րատան տէֆ իթմէլիսինիզ , տէտի :

Պարօն Վօրմն , պու սըրատա նէ՞ եաբաճաղընը շաշըր-տը : Մէրգում , վուգու պուլան նամուսսուգճա հարէքէթ-տէն տօլաեր տէյիլ , իլլա օլ հարէքէթին մէմուլին զայրի նէթիճէլէրինտէն տօլաեր էսէֆ իթմէքտէ իտի :

Պու խուսուստա մէրգում իշին եալընըզ պիր նամուս-լու թարիզ պուլունուպ , պու իսէ , էօյլէ պիր մէքրուհ ըէղալէթին սէպէպի օլան օլ էտէպսիզ մախլուգու էվլինտէն տէֆ իթմէքտէն իպարէթ իտի իսէ տէ , պու եօլտա պիր մուամէլէեէ ճէոարէթի օլմատը , վէ քէլպլէրէ մուգավէ-մէթլէ , ալճընըն իւզէրինէ եիւրիւեէն եապան տօմուզլարը կիպի , պուլունտուղու միւշքիւլ վազիեթիտէն , վահշիլիք գուվվէթիլլէ գուրթուլմանը գարարլաշտըրտը , վէ պինա-պէրին չըգարտըղը սէրթ սէտասըյլա , Վալէրիեի գօրգուլթ-մաղա չալըշարագ ,

— Սիզ տիվանէ՞ մի օլունուեօրտունուգ . . . ըէճա իտէ-րիմ , միւսաֆիլլէրինէ հագարէթ իթմէքիք , պու էվլին ա-տէթի՞ մի տիր : - Խա'յր , խա'յր , պէնիմ պիլտիկիմ միւսա-ֆիրքէրվէրիք պու եօլտա տէյիլ տիր : - Պէնիմ տավէթ իթտիկիմ քիմնէ , էվլիմտէ հաքիմ վէ սահիպ տիր . . . պա-

նա հիւրմէթէն խանէմէ թէշրիֆ իտէն հէր ֆէրտին , սո-
նունա գատար խանէմտէ գալմասը , պէնիմ իչին պիր իֆ-
թիխար սաերլըր , տէտի :

Վալէրի . - Տիմէք օլուր քի , պու գատուն . . .

Մ. Վօրմն . - (Ալինի կէօպթէրէրէք .) Մատամ պէնիմ
միւտաֆիրիմ տիր , քէնտիսինէ հիւրմէթ վէ ըիաեէթ իթ-
մէնիզի սիզէ էմր իտիեօրում :

Վալէրի . - Պէն տէ սիզէ , անը տէֆ իթմէեէճէք միսի-
նիզ տիեօրում :

Մ. Վօրմն . - Խա'յր , պիւաքիս իգթիզա իտէր իսէ , սի-
զէ գարչը տա միւտաֆաա իտէճէեիմ :

Վալէրի . - Տիմէք օլուր քի , պուրատան պէն կիթմէ-
լիեիմ :

Մ. Վօրմն . - Էկէրչի ֆիքրինիզ պու իսէ , սէրպէսթ-
սինիզ :

Մատամ Վօրմն , մէգքիւր սէօղլէրի իշիթաիկինտէ ,
պաշտան աեաղա գատար տիթրէտի , վէ պիր ղէվճինէ ,
պիր տէ Ալին Բրատիէեէ պագտը :

Պարօնուն սիմասը պիւսպիւթիւն սօլմուչ օլուպ , ֆէվ-
գէլատէ սէրթ կէօրիւնիւեօրտու : Ֆին-Օրանմ իսէ , իս-
թիհզաքեարի սուրէթտէ կիւլիւեօրտու :

Վալէրի , թօգաթ եէեէն պիր ատէմին աղզընտան
չըգան ֆիզան կիպի ղարիպ պիր սէսլէ նիտա իտէրէք ,
զայագըլ պիր հալտէ սալօնտան չըգտը , վէ անըն շու հա-
րէքէթի էանասընտա , ումում թարաֆընտան հագգընտա
իզհարը թէվէճճիւհ վէ ըիգգաթ օլունուրճասընա պիր
ֆըշըլթը իշիտիլտի :

Պիշարէ գատընճըղազըն զայպուպէթի ագըպինտէ ,
մէգքիւր ֆըշըլթը , օլ տէրէճէ թահգիրամիզ վէ խասի-
մանէ պիր սուրէթ քէսպ իթտի քի , նիհաեէթ Մ. Վօրմն ,
պիէտէպլիկի սէպէպլիյլէ զուհուրա կէլէն հիտտէթ ու չիտ-
տէթէ գարչը ուզուն միւտտէթ մուգավէմէթ իտէմէեէ-

ճէկինի անլաւարադ , պիրտէն պիրէ Սլին Բրատինէնին գօլունտան թութուպ ,

— Կէլինիզ , մատամ . . . սատէտիլլիկիմտէն , իսթիֆատէ իտիլմիշ օլտուղունա տայիր պիր ազ էվվէլ վուգուպուլան սէօզ , հագգլը տրր . սիզին եէրինիզ պուրասը տէյիլ , տէտի , վէ մէզպուրէեի տէհլիզէ գատար կէօթիւրիւպ , եախօտ տահա տօղրուսու սիւրիւքլէեիպ , ումուղունա պիր մանթօ վիրտի , վէ անը արապասընա գատար կէօթիւրմէսինի խըզմէթճիլէրինտէն պիրինէ էմր իթտիքտէն սօնրա , քէնտիսի սալօնա ավտէթ իթտի , վէ վուգուի հալի , իթալիա սէֆարէթինին պիր սըր քեաթիպի թարաֆընտան , էմիլյեթին սուի իսթիմալի եօլունտա պիր մուամէլէեէ հասր իլէ , հարէքէթի վագըասընըն աղըրըղընը խաֆիֆլէթմէկէ չալըչտը :

Մէրգումուն սէօզլէրինէ խաթրը իչին գուլագ վէրիւտի , վէ քէնտիսինէ ինանըլըեօր վէ հալինէ աճընըեօր կիպի հարէքէթտէ պուլունուլտու . հալպուքի հէր քէս , իչին հագըգէթինի անլամագտա իտի : Մուախարէն հիքեանէ իթտիկիմիզ մէնգարէտէն սօնրա , ճէմիլյեթի մէզքիւրէտէ ֆէվգէլատէ սօղուգլուգ հասըլ օլմուշ իտուկինտէն , զիյնէթին իրք հէեէճանը զայպ օլտու :

Պարօն վօրմսուն տավէթ իթմիշ օլտուղու գատընլար՝ պուլունտուգլարը սալօնլարա ախլէագը պօզուգ պիր գատընըն կիրմիշ օլմասընտան տօլանը , պի հագգըն քէնտիլէրինի թահգիր կէօրմիւշ ատտ իտէրէք , մատամ պարօնուն տավասընը իլթիգամ իլլէմէքտէ իտիլէր :

Խիւլասա , իքի օրքէսթրօ թագըմլարը էն բարլագ վալլարը վէ էն ճալիպ գատրիլլէրի չալարագ , օրթալըղա եէնիտէն ըէֆլագ վէ հէեէճան քէսպ իթտիւրմէկէ խայլի չալըչտըլար իսէ տէ , քեար իթմէեիպ , տավէթիլլէր , տաղըրմանա պաշլատը . չէօյլէքի ազ վագըթտա վասի տայիյիրէլէրտէ բէք ազ քիմսէլէր գալտը :

Վալերի՝ քետէր ու հիտտէթինին վէ տիւշար օլտուղու մէզէլլէթին թէէսսիրիլլէկէօղ եաշլարընը սէրպէսթճէ տէօ. քէպիլմէք իւղըէ , հվվէլ էմիրտէ քէնտի օտասընա չըգմաղլըղը վէ օրատա գարանըպ գալմագլըղը տիւշիւնտիւ իսէ տէ , դուվվէթսիրիլք վէ թագաթսըղլըղլա , նէրտիվէնին գատէմլէրինտէ տիւշէճէկինի պիլմիւլահաղա , պիւֆէլէրին պուլունտուղու սօֆանըն արգասընտա , սըգ պիր օրման կիպի աղաճըղը օլան գըշլըգ պաղչէեէ իլթիճա իթտի :

Ժիլպէր տը Բրէսլ տախի , հաղըր պուլունան ճէմիլ- եէթճէ շիւպհէեէ մահէլլ վիրմէեէրէք , թապիաթիլլէ մէր- գումէնին արգասընտան կիթտի , վէ սանտըգքեար ծրէ- տէրիգ Միւլլէրէ կէլինճէ , Ալին Բրատիէնին իյգա իթտի- կի ըէզալէթէ սէյիրճի օլուպ , վէ օլ պապտէ հիշ պիր ըէյ պէեան իթմէեիպ , քէնտիսի տախի խէֆիէն վիզօնթու թաագիպ իլլէտի :

Վալերի Վօրմս , պաղչէնին գարանըգ պիր թարա- ֆընտա , եէշիլիքլէրլէ իւզէրի էօրթիւլիւ պիր գանաբէ իւզէրինտէ օթուրուպ , կիւղէլ սաշլարընըն տաղընըգ տէ- մէթլէրինի բարմագլըղլարը արասընտա պիւքէրէք , աճը աճը կէօղ եաշլարը տէօքմէքտէ իտի :

Պիրտէն պիրէ , Մ. տը Բրէսլ , Վալերինին գարշըսըն- տա տիղ չէօքմէքլէ , մէրգումէ տիթրէտի , վէ հէօնկիւր հէօնկիւր աղլամասը տուրտու :

Իլք տէֆա օլարադ , մատամ Վօրմս , գարտաշ կիպի սէվմէքտէ օլտուղունու զանն իլլէտիկի մէրգում տէլիգան- ընըն պուսէլէրինէ իքի քիւշիւք էլլէրինի թէսլիմ իթտի :

Պիշարէ գատընճըղաղըն թէսէլլիեէ վէ սէվիլմէեէ պունճա իհթիեաճը օլտուղու ճիհէթլէ , պու հարէքէթին- տէն տօլաեը , քէնտիսինի իթապ վէ մուախէզէ իթմէկէ քիմին հագգը օլապիլիր :

Մէզպուրէ , բէբէլէեէրէք ,

— Ա՛հ Ժիլպէր , տիւնեատա սիզտէն ղայրի քիմէմ

եօզ տուր . . . Նամուսառաքուդ վէ խալիսիք աշտը թաշտը . . . Պու կիւնքի հագարէթ՝ ումումի վէ ալէնի օլտու , Ալլահ պիլիք քի , պու հագարէթէ լաւըդ օրնագ իչին հիչ պիր շէյ եարմատըմ , վէ թէհամմիւլէ արթըդ գուվլէթ ու թագաթըմտա գալմատը . . . Իմտի , ժիլպէր , պէնի հիմաե , միւտաֆաա , վէ խէլաս իտինիդ , տէտի :

Յբէտէրիք Միւլլէր , կէօգէ կէօրիւնմէեհէճէք պիր մահէլլտէ տուրմուշ օլտուղունտան , վագաա օլ անէ տէկին աղըզլարընտան աչգ ու սէվտաեա տայիր հիչ պիր քէլմէ չըգմամը իսէ տէ , պու ճիւմէ իլէ , գալպլէրի աթէչի աչգ ու մուհապպէթլէ սիւղան օլան օլ իքի նէվճիվանըն էսրաւըննա , վէ ժիլպէրին եէտինտէ քիւչիւք գարունուն անախւթալը մէվճուտ իտուկինէ , վէ էվին պաղչէսինտէքի քէօքտէ պունըարըն կիճէ վագթը պուլուշտուգլարընա վագըֆ օլտու , վէ մէսէրրէթլէ , ֆիքըրինտէն ,

— Պարօն Վօրմն պէնիմ մաշուգէմի եէտիմտէն ալտը : Պէնտէ եագընտա քէնտի գարըսընըն խիեանէթինի եիւզիւչ նէ վուրաճաղըմ . . . Շիմտիեէ գատար կիւնահարը օլան մուհապպէթին , եագընտա տիկէր սուրէթլէր քէսպ իտէճէկի տէրքեար տըր : Պու կիճէքի մէնզարէ Մ. տը Բրէսլին իչինի սիւրաթլէ իլէրի կէօթիւրմիւշ տիւր : Ինթիգամ հավլէսիլլէ զինա վուդու պուլաճագ տըր : Կէրչի պու պապտէ պանա պաղը իսպաթլար լաղըմ իսէ տէ , պու իսպաթլարա մալիք օլաճաղըմ , տէտի :

Իմտի , իրթէսի կիւն , Միւլլէր , տօղրոճա Բօշ է Պիւմէլ իտարէխանէսինէ աղիմէթլէ , պու տէֆա տախի պարօն Վօրմնուն գարըսընը գօլլամագլըգ մէմուրիեթի Սթաբիեէ իհալէ օլունմագ իսթէնիլտի :

Բիդօլէ , ումուղլարընը չէքէրէք ,
— Իյի ամմա , պու թէքլիֆինիդ եօլունտա տէյիլ տիր , տէտի :

Միւլլէր . - Նէտէն :

Բիգօլէ . - Ֆիրվադը պէն գուրնազ պիր առէմիմ, լա-
քին հէր նէ գատար մէհարէթիմ օլսա, պու իշի կէօրէ-
պիլմէք իւղրէ, սիդ պանա, օլ պանքէրին խանէսինէ կիր-
մէք, վէ մատամ պարօն իլէ վիգօնթուն էսրարնա վա-
գըֆ օլմագ խուսուսընտա պիր թէտպիր կէօլթէրմէլիսի-
նիլ :

Ֆրէտէրիգ Միւլլէր, Բիգօլէսէ, իտէճէկի գօլճուլուգ
վէ ճասուսըլուգ մէմուրիսէթի, պանքէրին խանէսինտէ վա-
գը օլմագ լաղըմ կէլէճէկինի անլատը :

Բիգօլէ իսէ, պաշընը սալլաեարագ, - չէօլլէ ճէվապ
վիրաի .

— Հալէա թէքլիֆինիլ իշիմէ կէլմէօր : - Թապիա-
թիլլէ պաղչէին տիվարլարը օլաճաղընտան, պու տիվար-
լարտան չըգըպ աթլամագ իգթիլա խտէճէք տիր . . . Իմ-
տի, թէչէքքիւր իտէրիմ, տօթիւմ . . . Իրտէն եաբըլմըչ
օլան նէրտիվէնլէրին հիքեաեէլէրինի բօմանլարտա աղ չօգ
կէօրմիւլիւմ տիր : - Չապթիսէլէր զարարսըլ քիմնէլէր
տիրլէր, ֆագաթ կիճէ էսնասընտա տիվար իւղէրինտէ պիր
քիմնէեի կէօրիւլլէր իսէ, թապիաթիլլէ թահրիք օլունուր-
լար . . . Հէլէ օ ժիւրի մահքէմէսինի նէ՞ եաբմալը . . . Ճէ-
ղա գանուենամէսինի իքինճի ֆասլընըն պիլլինճի գըսմըն-
տա 381 նիւմէրօտա պիր մատտէ վար արը քի, էկէր սէօյ-
լէտիկիւմ վէճհ իւղրէ եագաեը էլէ վիրէճէք օլուր իսէմ, օ
մատտէեի գաֆթան կիպի կիւկինէճէկիմտէ չիւպհէ եօգ տուր,
- Օ հալտէ, եէկեանէ վէ մանէվի մագսէտիւմ, պիր աշգ-
ու սէվտա էնթրիգասընը գօլլամագտան իպարէթ իտուկի-
նի նէ՞ գատար պէեան իթսէմ, քիմնէ թարաֆընտան ինա-
նըլմաեաճաղընը, վէ Պրէսթ վէ եախօտ թուլճն գընտան-
լարընա աթըլաճաղըմը բէք ալէա պիլիրսինիլ : Հալպու քի
պէն Բարիս շէհրին՝ սէվէրիմ, վէ պուրատան ալըրլմագ իս-
թէմէմ :

Միւլլէր . - Էկէրչի եանընըզաա քիւչիւք գաբունուն

պիր անախթարը պուլուհուր իսէ , օ հալտէ մուխաթարա
գալմալ զանն իտէրիմ :

Բիգօլէ . - Սախթէ անախթար գուլլանմագտա տախի
տայիմա մուխաթարա վար տըր , լաքիննէ՛ իսէ , պազը թէ-
տապիրի իհթիեաթքեարանէ իթթիխազը սաեէսինտէ , մու-
խաթարատան գուրթուլապիլինիր . . . Ֆազաթ տէտիկինիզ
անախթար նէրէտէ :

Միւլլէր . - Իշթէ :

Բիգօլէ . - Գարու հա՛նկը թարափտա արը :

Միւլլէր . - Պու ագչամ , սաաթ օն , պիր պուշուգտա
գարուեու սիզէ կէօսթէրիւրիմ :

Բիգօլէ , ճասուսլուգ մէմուրիեթինէ պաշլատը իսէ
տէ , էվվէլ էմիրտէ պիրնէթիճէ խթիհսալ իտէմէեիպ , ֆա-
զաթ պու նէթիճէնին եագընտա էլտէ իտիլէպիլէճէկի
րէվիշի հալտէն անլաշըլմագտա իտի :

Շէօլլէ քի , պարօն Վօրմա , գարըսընը հէր վագըթտան
զիեատէ խըրթալամաեա , վէ եաշամասընը միւմքինսիզ գըլ-
մագ տէրէճէսինտէ սէրթլիք կէօսթէրմէկէ պաշլատըղը կի-
պի , կիւնիւն պիրինտէ տէ , սէպէպսիզ եէրէ , տիվանէճէ
հիտտէթ քէսպ իտէրէք , մէզպուրէ իւզէրինէ էլ գալտըր-
տըղընտան , իշթէ օ կիւնիւ , մէզպուրէ գատընըն ֆիքրին-
տէ , տէրէճէյի նիհաեէտէ մէքրուհ վէ մէնֆուր օլան շու
էօմիւրտէն գուրթուլմագ իշին , խանէսինտէն ֆիրար իթ-
մէք թասավլուրու թէվէլլիւտ իլլէտի :

Բիգօլէ , իչպու եէնի թարզ ճասուսլուղուհտան զի-
եատէսիլլէ խօշլանըպ , մատամ Վօրմա իլլ ժիլպէրին ազի-
մէթլէրի բլանընը միւքէմմէլէն տինլէտի , վէ վուգուի հալի
Միւլլէրէ թէմամիլլէ հիքեաեէ իթտի :

Ճասուսը մէրգոււմ , մէքթուպլարընտան պիրինտէ ,
« եարըն իշին տիր » տէյի եագմասըյլա , ժիլպէր տը Բրէս-
լին վէ Վալէրինին , պարօնուն խանէսինտէն հարէքէթ իտէ-
ճէքլէրինի անլաթմըշ իտի :

Իշխէ, մալիւմիւմիւզ օլտուղու իւզրէ, Բօշ է Ֆիւմէլ
իտարէխանէսինին մէմուրու, պիր ազ սէրխօշ օլարագ, Ա-
լին Բրատիէնին աշըգը զանն իյլէտիկի հիւքիւմէթ մէմու-
րու ժօպէնէ, պալէատէ պէեան օլունան ահվալի էթրա-
ֆըյլա նագլ իթտի, վէ հիքեպէսինէ խիթամ վիրտիկի
սըրատա,

— Պէօյլէճէ պու իքի գումրուլար ֆիրար իթտիլէր,
ֆագաթ կիթմէզտէն էվվէլ պանքէրի թէլէֆ իթմիշ օլ-
տուգլարընա, վէ գասաեը պօշալթմըշ պուլունտուգլարը-
նա չիւպհէ իթմէմ, տէտի:

Ժօպէն. - Տիմէք օլուր քի, միւսիւ Սթանի, պու ճինա-
եէթին՝անլէր թարաֆընտան վուգու պուլմուշ օլտուղունա
ինանըեօրտունուզ:

Բիգօլէ. - Շիւպհէսիզ, չիւնքի պու ճինաեէթի իճրա
իտէն պաշգա քիմ օլապիլիր:

Ժօպէն. - Սիզճէ, պունլարըն հարէքէթինի գա՞շ քիշի
պիլիր իտի:

Բիգօլէ. - Պէն վէ սանտըգքեարտան զայրի պիլէն
եօգ իտի:

Ժօպէն. - Սահի՞հ մի:

Բիգօլէ. - Սահիհ օլտուղունա, պաշըմը կիյեթին ա-
լէթի ալթընա վազ իտէրէք, եէմին իտէպիլիրիմ:

Ժօպէն. - (Շիւքսէք սէաա իլէ.) Չա՛գընըզ տօսթում.
(քէնտի քէնտիեէ տախի.) Իշ թօրպաեա կիրտի:

67

Աթանի Բիգօլէ քեամիլէն սէրսօլլանարագ , սէտիրին իւզէրինտէ եասլանմըչ օլտուղու հալտէ , Ժօպէն , Բօլէ տը Գանգալ գահվէլսանէսինտէն տիշարը չըգտը :

Մէմուրը մէրգում , օրատան պիր արապահա բաքիպէն ք մատմուլազէլ Ալին Բրատիէնին խանէսինէ կիթտի : Մէզպուրէ , օ կիւնիւ քէնտիսինէ թագաւիմ օլունմուչ օլան զանէթ զէնկին պիր Մօլտօ-Վալաքիալընըն վիզիթաւսընա պէքլէմէքտէ օլուպ , եալընըզ մէրգումուն դապուլինի , ֆագաթ տիկէր հէր քիմ կէլսէ , բէտտինի պէսլէմէսինէ իլթար վէ թավսիսէ լյլէմիշ իտի :

Ժօպէն , պիր քեաղըտ բարչասը իւզէրինէ , Չապթիսէ նազըրը թարաֆընտան կէլմիշ օլտուղունու եաղարագ , պու թէդքիրէսի պէսլէմէսի մարիֆէթիլլէ Ալին Բրատիէնէ կէօնտէրտիկինտէն , անիտէ մէրգում հալվէթ օտասընա կիրտիրլիտի :

Մէզպուրէ , զանէթ թէէսսիւր վէ հէսէճան իշինտէ պուլունուպէնտիշէ վէ իզթիւրապընը կիզլէմէկէ չալըմագտա իտի իսէ տէ , մուվաֆֆագ օլամամագտա իտի :

Ալին . - Միւսիւ , զապթիսէ նազըրը թարաֆընտան կէլէն զաթ սիֆմիսինիլ :

Ժօպէն . - Էվվէթ , մատմուլազէլ , իշթէ մէմուրիսէթիմի միւլպէյսին գարթըմ տա շու տուր :

Ալին . - Լաքին մատտէ նէճէ տայիր տիր , պէնտէն նէ իսթէնիլիսօր : Պէն հիշ պիր ֆէնալըզ իթմէտիմ . . . Անապա գօրգուլաճագ պիր շէյ մի վար տըր :

Ժօպէն . - Էկէրչի վագը օլաճագ պիր եախօտ իքի

սիւալիմէ խալիսանէ սուրէթտէ ճէվապ վէրիւսինիզ, սիզին իշին գօրգաճագ հիշ պիր սէպէպ եօգ տուր : Մուշայիրի հարտէ, Սէն-Լազար հապսխանէսինէ կիթմէքլիկինիզ լազըմ կէլէճէք տիր :

Ալին . - (Լէհճէսի օլարագ .) Սէն-Լազար հապսխանէսինէ մի :

Ժօպէն . - Լվվէթ . պիլիւսինիզքի, եալընըլ իտարէճէ պիր թէտպիր, հապսխանէսին գարուլարընը աշտորմաղա քեաֆի տիր :

Ալին . - Պիլիւրիմ, միւսիւ . իմտի հազըգէթի հալի սիզէ սէյլէմէկէ հազըրըմ, անճագ նէ՝ իսթէեօրտունուզ քի սիզէ սէյլէեիմ :

Ժօպէն . - Աշգ ու ալէադանըզըն տէվամ իթտիկի պիր գաշ մահ զարֆընտա, պարօն Վօրմաուն սանտըգքեարը Ֆրէտէրիք Միւլլէր՝ սիզին իշին նէ՝ գատար ազյէ սարֆ իթմիշ իսէ, անըն տօղրու հիսապընը իսթէրիմ :

Ալին Բրատիէ, ըէֆիգլէրինտէն պազըլարընըն հարէքէթինէ իսթիսալէն, վարիտաթ վէ մէսարիֆինի մունթազամ սուրէթտէ գայա իթմէքլիկի ատէթ իթմիշ իստ :

Իմտի, մէզպուրէ, պու հիսապլարը հավի օլան տէֆթէրի Ժօպէնէ թադալիմ իթտի, վէ մէրգում, 60,000 ֆըրանգա եազըն պիր միգտար չըգարարագ :

— Իշթէ պէն տէ պունու անլամագ իսթէեօրտում : Անճագ, մատմուաղէլ, շուրանը տէրիաթըր իտին քի, պէնի կէօրտիւկիւնիզիւ, քիմնէ, հաթթա Նրէտէրիք Միւլլէր տախի պիլմէմէլի տիր . . . Պու թէնպիհիմին խիւաֆընտա պիր հարէքէթ վուգուինտէ, եինէ Սէն-Լազար հապսխանէսինէ կիտէճէկինիզ տէրքեար տըր, տէտի :

Ալին, ազիմ գօրգու իշինտէ օլարագ, սիւքիւթ տուրաճազընա տայիր եէմին իթտի, վէ Ժօպէն, արտպասընա ըաքիպէն, տօղրուճա միւսթէնթիգ Մ . Ռուլօ-Տիւվէրնէնին իսանէսինէ ազիմէթ իլլէտի :

Օլ էսնատէ , միւսթէնթիգ , խանէսինտէն չըգմամըշ խտի : Մէրգում, Վօրմն տաւլաւընըն , էվվէլճէ զանն իթ-տիկի դատար ատի պիր իշ օլմտարղընը անլահարագ, պու իշէ միւթէալլիգ էվրագը խանէսինէ կէօթիւրմիւշ օլուպ, օրատա միւթէալէա իթմէքտէ խտի :

Միւսթէնթիգ . - (Ժօպէնին իչերի կիրտիկինի կէօր-մէքլէ .) Աճայի'պ , պու սաաթտա սիզ պուրատա՞մըսընըզ . . . Տիմէք տիր.քի մալիւմ օլան մատաէ հագղընտա պանա պիր եէնի խապէր կէթիրտինիզ :

Մէմուր . - Ումարմ.քի , միւսթէնթիգ էֆէնտի , կէ-թիրտիկիւմ խապէրտէն մէմուռն օլուրսուռնըզ :

Միւսթէնթիգ . - Բէք իյի , բէք իյի . շու վիգօնթ իլէ մատամ պարօն պանա զիեատէսիյլէ էնտիշէեի մուճիպ օ-լուեօրլար : Պունճա զէմանտան պէրու շու մէսլէքտէ օլ-տուղում հալտէ , դապահաթլարընը վէ ճինաեթլէրինի պու մէրթէպէ ինքեար իտէն միւթթէհիմլէրէ նատիրէն թէսատիւֆ իթմիլիւմ տիր . . . Մատամ Վօրմն , պու պապ-տէքի մէհարէթինի , պաեըլմագ , հէմտէ ճիտտի պաեըլ-մագ տէրէճէսինէ դատար իլէրի կէօթիւրտիւ , հաթթա ճիտտի օլտուղու թապիպին մուպիեհէսիյլէ տէ անլաշըլ-տը : Հասըլը պունլար , ճինաեթլէրինի իգըար ու իթիրաֆ իթմէեէճէքլէր տիր : Պունլարա դարշը , բէտտ ու ճէրհի դապիլ օլամաեաճագ խապաթ լաղըմ տըր : - Պէօյլէ պիր խապաթընըզ վա՞ր մը տըր :

Մէմուր . - Ֆիլվագը ճէրհ վէ բէտտ օլունմաղ պիր խապաթըմ պուլունտուղունու զանն իթմէքտէեիմ :

Միւսթէնթիգ . - Ճանի օլտուղլարընըն խապաթը՞մը :

Մէմուր . - Խա'յր , պիկիւնահ վէ պէրի իւզ զիմմէ օլ-տուղլարընըն խապաթը :

Բուրօ-Տիւվէրնէ , օթուրմիւշ օլտուղու գօլթուգլու իսկէմլէտէ սաքսըլտը իսէ տէ , Ժօպէնին իլք տէֆա պու եօլտա պիր իֆատէսինի իշիթտիկինտէ օլտուղու կիպի , պու

տէֆա թէրսլէնմէհէրէք վէ պիր տաղըգա գատար սիւ-
քիւթ տուրարադ :

— Պու հալտէ , սիղծէ պարօնուն գաթիլի քիմ տիրո
տէյի սիւալ իթտի :

Մէմուր . - Պու սիւալինիզէ ճէվապ վիրէճէհիմ , լա-
քին միւսթէնթիգ էֆէնտի , չու եաղըխանէնիզ իւզէրինտէ
կէօրիւլէն վէ Մ . Վօրմա եաղըլմըչ օլան իմզարդ մէք-
թուպուն՝ էվրազ սըրասընա կէչիպ կէչմէտիկինի սիւալէ
իճթիսար կյէրիմ :

Միւսթէնթիգ . - Օ մէքթուպու ալապիլիրսինիզ :

Ժօպէն , մէքթուպը մէքքիւրու ալտը , վէ սանտըգա
քեարըն եաղըխանէսի իւզէրինտէն պուլմուչ օլտուղու մա-
վիմսի քեաղըտ բարչասընը տախի ճիզտանընտան չըգարըպ ,
մէքթուպ իլէ եան պէ եան գօյտու :

Իչպու իքի բարչա քեաղըտըն բիւրիւզլէրի բէք թէ-
մամ սուրէթտէ մութապըգ կէլտիւրտէն պաչգա , իւզէր-
լէրինտէ , էսօն նամ քեաղըտ ֆապրիգասընը իյմա իտէն
եաղըլար տախի կիւզէլճէ օգունուրապիլմէքտէ իսի :

Ժօպէն , պու մուվաֆֆադըյեթինի կէօրտիւկիւնտէ ,
քէմալը մէսէրրէթլէ :

— Ա՛հ , պէն զաթէն էօյլէ օլտուղունու պիլիսօրտում ,
վէ շիմտի մուհագգադ սուրէթտէ , & պարօն Վօրմուն գա-
թիլի Ֆրէտէրիք Միւլլէր տիրո տիւէպիլիլիմ տէյի ձվէեան
կյէտի :

Միւսթէնթիգ . - Սանտըգքեմը մը :

Մէմուր . - Էվվէթ :

Միւսթէնթիգ . - Փագաթ պու ագըլսըզճա պիր խո-
տաա տըր :

Մէմուր . - Պիւրիա պէն պու խուսուսու թէէմին ի-
տէրիմ :

Միւսթէնթիգ . - Իսպաթ . . . իսպաթ նէրէտէ տիր :

Մէմուր . - Պիր իսպաթ տէյիլ , օն գատար ինպաթ

կէօսթէրէպիլիրիմ: - Իշթէ, էօյլէտէն սօնրա վէ ադչամ վազթընը նէ՞ սուրէթլէ կէչիրտիկիմի շիմտի սիզէ հիքեաեէ իտէեիմ: - Վադաա, միւսթէնթիգ էֆէնտի, հարէքէթի վազըւամտա պաղը միւնասիպէթսիզլիքլէր վէ նիզամ խիլաֆընտա հալլէր կէօրէճէկինիզլի իթիրաֆի իյլէրիմ, լաքին մադսէտիմ մալիւմ օլտուղունտան, վէ մուվաֆֆադըյեէթիմտէ մէմուլ իտուկինտէն, ումարըմքի պանա աֆվ իւտէրսինիզ:

Պէօյլէճէ Ժօպէն, օգուեանլարըմըճա զաթէն մալիւմ օլան վազըւալարը, մուսթասարէն, ֆադաթ անլաշըլաճադ պիր թարզտա նազլ իթտի:

Իշպու հիքեաեէ էսնասընտա, միւսթէնթիգին գաշլարը պիտտէֆաթ չաթըլտը իսէ տէ, հիքեաեէեի աւալ քէսմէտի, վէ Ժօպէն՝ իֆատէլէրինի իքմալ իթտիկինտէ,

— Հադգընըզ վար տըր, սահիհլիք՝ աչիքեարէն կէօրիւլիւօր... պու սըրատա արդը թէսլիմիէթ իտէրիմ: Էվվէթ, ֆրէտէրիք Միւլէր, պարօնտան մէթըսինի էլտէ իթմէք իչին, գասաեը պօշալթմըշ տըր, վէ եալընըզ խըրսըզլըղընը կիզլէմէք իչին տէյիլ, իլլա ինթիգամ աւմադ իչին պարօնու էօլտիւրմիւշ տիւր: - Մէրգում, մատամ Վօրմն իլէ վիգօնթուէն ազիմէթ իտէճէքլէրինտէն քէնտի ճասուսու մարիֆէթիյլէ խապէրտար օլարադ, ճիւնաեթի վազըւալընը անլէրին իւզէրինէ եիւքլէթմէք իւզըն, ֆիրարլարընտան միւսթէֆիտ օլմուշ տուր: - Ժօպէն, սիզ, մէրգում ճանինին իշպու վադըւայի ճլինաեթքեարաոնէսինի մէյտանա չըգարմաղլէ, պիւեիւք պիր խըզմէթ իթտինիզ: Միզտէն, տէրէճէյի նիհաեէտէ խօշուտում: Պէօյլէ պիր մուսաթարալը ճանինին բէնչէի հիւքիւմէթտէն գուրթուլմասը ճայիզ տէյիլ իտի: - Իմտի, սիզէ, անընճէլպի իչին շիմտի պիր թէզքերէ վիրէճէեիմ. իշպու թէզքերէնին հիւքմիւ պու կիճէ իճրա իտիլմէլի տիր:

Պու սուրէթլէ միւսթէնթիգ, եազըլսանէսի իւզէրինա

տէն պիր ճելպ քեաղըտը ալարագ , պունուն պօշ եերէրին-
նի եազը իլէ տօյտուրտուգտան սօնրա իմզալատը , վէ ժօ-
պէնէ վիրտի իսէ տէ , մէրգում , իշպու ճէլանամէեր եա-
լընըլ ճիզտանընտա հըֆը իլէ , կիթմէք իչին եերինտէն
գըմըլտանմատը :

Միւսթէնթիգ . - Նէ՞ պէքլէեօրսունուզ :

Մէմուր . - Միւսթէնթիգ էֆէնտի , պիր ազ էվվէլ
հագգը աճիզանէմտէ կէօսթէրտիկինիզ խօշնուտիեթտէն
միւթէշէքքիրիւմ : Իմտի , պու խօշնուտիեթթինիզտէն ճէ-
սարէթ ալարագ , ֆրէտէրիք Միւլլէրին ախզ ու կիրիֆթի
վագըապընըն եարընա պըրագըլֆապընը ըէճա իտէրիմ :

Միւսթէնթիգ . - Լաքին պու թէէսիլէ սէպէպ նէ՞
տիլ :

Մէմուր . - Պէօյլէ պիր ատէմին ղաեթ գուվվէթլի
պիր գուվվէյի թէխայեիւլլեթսի պուլունաուղունու թէէ-
մին իտէպիլիլիմ : Իմտի , իսթինթագընտա , հագըգէթի
հալի շիւպհէլի կէօսթէրէճէք սուրէթտէ պիր թագըմ թէտ-
պիրլէր տիւշիւնէպիլիլի : Պու սէպէպլէ , սիլին հուզուրու-
նա կէլմէզտէն էվվէլ , միւթթէհիմ օլտուղունու պիզգաթ
քէնտիսինէ իգրար իթտիրմէրլէ իշի գօլայլաթմաղը տէ-
րիւհտէ իյլէրիմ :

Միւսթէնթիգ . - Պու տէտիկինիզի եարմագլըղը սա-
հիհէն տէրիւհտէ իտէրմիսինիզ :

Մէմուր . - Էվվէթ :

Միւսթէնթիգ . - Նէ՞ եօլ իլէ :

Մէմուր . - Ըէճա իտէրիմ , միւսթէնթիգ էֆէնտի , պու
խուսուստա պէնտէնիզի իսթիճվապ իթմէերին : Վագաա
վիրէճէկիմ ճէվապ գօլայ իսէ տէ , « Պէօյլէ թասալվուր-
լար թաստիգ օլունմագ իչին , իսթամ պուլմայը աըրլար »
տարպը մէսէլի ֆէհվապընճա , պէնտէնիզ տէ , թասալվու-
րումու իքմալ իթմէզտէն էվվէլ , պու խուսուստա հիշ պիր
շէյ սէօյլէմէք իսթէմէմ :

Միւսթէնթիգ . - (Պիր միւտտէթ տիւշիւնտիւքտէն սօն-
րա .) Բէք ալէա , իսթէտիկինիդ կիպի հարէքէթ իտին ,
ֆագաթ տիգգաթ իտին քի , խապիսի էլտէն գաչըրմանա-
սընըդ :

Մէմուր . - Օլ խուսուստա թէհլիքէ եօգ տուր , շիմտի
պէն Չապթիսէ նէզարէթինէ կիտէճէերիմ , վէ սանտը-
քեարըն եալընըզճա իգամէթ իթտիկի խանէյի , պու կի-
ճէ , պիգգաթ գօլլաեանաղըմ : Եարըն սապահ , իքի մէ-
մուր տահա պանա ըիֆագաթ իտէճէքլէրինտէն , խանէ-
սինտէն տիշարը չըգտըղընտա , սանթըքեարը կէօղլէրին-
տէն գաչըրմանաճագլար տըր : Պու մէմուրլար , ըհամի
թէգըրիքէի համիլ օլլաճագլարընտան , շաեհտ ֆրէտէրիք
Միւլլէր իշի չագըպ , պիր տէմիր եօլունա քէնտիքի աթմա-
ղա թէսատտի կյէլի իսէ , տէրագապ մէրգումու թութա-
ճագլար տըր :

Միւսթէնթիգ . - Բէք կյի , բէք կյի . սիզէ մէհզունիյ-
եէթի քեամիլէ վէրիրիմ :

Մէմուր . - Թէշէքըիւր իտէրիմ , միւսթէնթիգ էֆէնտի :
Իրթէսի կիւնիւն իւչ գըսմը , նազլ օլունմանա շայ-
եան հատիսէլէր վուգու պուլմագսըղըն , կէշտի :

Սապահլաեըն , միւթատ օլան վագըթտա , սանտըք-
քեար էվինտէն տիշարը չըգըպ , վօրմն էվինէ տօղրու հա-
րէքէթ իթմէսինտէ , Ժօպէնին ըհֆիգլէրինտէն պիրի , պիր
աղ ուզագտան մէրգումուն արգասընտան . եիւրիւմէքտէ
իտի :

Տիկէր զապթիսէ մէմուրու , տուրտուղու մահէլլտէ
գալըպ , սաաթ օն սուլարընտա , ֆրէտէրիք Միւլլէրին խա-
նէսի իյէրինի կէօրէն գատընըն կէլաիկինի , վէ ճէպինտէն
չըգտըղըն անաթթար վասըթասըյլա տէրունը խանէեէ
կիրտիկինի կէօրտիլ :

Մէզպուրէ , իշինի պիթիրտիքտէն սօնրա , եանի էօյլէ
սուլարընտա էվտէն չըգըպ , գաբուեու գաբատը , վէ սա-

քին պիր հալ իլէ եիւղ ատըմ գատար կիթմիշ օլտուղու հալաէ , մէմուր , արգապընտան եէթիշտի , վէ սըֆաթը րէսմիսէսինի պիլտիրտիքտէն սօնրա , մէզպուրէնի բօլիս գօմիսէրինին նէզտինէ տաւէթ իթտիկինտէն , պու գատըն , պէլքի վիճտանընտա հիշ պիր ֆէնալըգ էսէրի պուլունմա- մագլա պէրապէր , տիթրէնէրէք , տաւէթի մէզքիւրէնէ իճապէթ իյլէտի :

Գօմիսէր , զապթիսէ մէմուրընտան իչի թահգըգ իթ- միշ օլմասըյլա , գատընը թէէմին իթտի , վէ անաթթարը իս- թէնիպ ալտըգտան սօնրա , խանէսինէ կիթմէսինի , վէ իր- թէսի սապահա գատար տիշարը չըգմամասընը իխթար իյ- լէտի : Մէզպուրէ , իշպու թէնպիհի թէմամիյլէ իյֆա իթտի :

Վօրմա պանգասը գաբանտըգտան սօնրա , ֆրէտէրիք Միւլլէր , պիր գահվէխանէնէ կիտիպ , զազէթալարը կէօզ- տէն կէշիւտի , վէ Վօրմա իշինտէն տօլաեը մազնուն օլան պաղը գաթիլլէրին տէրտէսթինտէն վէ պունլարըն ալէյ- հինտէ զուհուրա կէլէն պիր թագըմ պաշլըճա իսպաթ- լարտան պահա իտէն Կազէթ տէ թրիպիւնօ է Տրուա նամ մէհաթիմ զազէթասընըն միւթալաաընա զիեատէճէ տալ- տը իսէ տէ , սիմասընտա ապա մահզունիյիէթ վէ էնտիշէ ալէամէթի կէօրիւլմէմէքտէ իտի :

Մուախարէն , միւթատը իւզրէ , պիր լօգանթատա թաամընը իտիպ վէ տիկարասընը եագըպ , խանէսինէ տօզ- րու եօլա չըգտը :

Մէրգում , քէնտի էվինտէն օթուզ ատըմ գատար ուզագտա օլան պիր էվին էօնիւնտէ պիւեիւք պիր արա- պա տուրմագտա օլտուղունա տիգգաթ իթմէնէրէք , քէն- տի խանէսինին գաբուսունու , եէտինտէքի անաթթար իլէ աշտը , վէ մումլու պիր քիպրիթ եագըպ , պիրինճի գաթտա քէնտի օտասընա չըգարագ օլատաքի լամպաեը եագտը :

Նակէհան գաբուսունուն չանը չալընմաղլէ , մէրգում տիթրէտի :

68

Ֆրէտէրիք . - (Քէնտի .) Պու նէ՞ տիմէք տիր .
պէն քիմնէերի պէքլէմէեօրում, վէ քիմնէերի տէ գապուլ իթ-
մէեօրում . իմտի , չու սաաթտա գաբուեու քիմ չալապի-
լիր : Եա պիր քիմնէ եանըլմըչ տըր վէ եախօտ հայլաղըն
պիրի էյլէնիեօր :

Մէրգում, լամպաաընըն քիւլահընը գօյտուգտան սօն-
րա, գուլաղը քիրիչտէ օլարագ վէ գալպի չարբարագ , գը-
մըլտանմագսըղըն պէքլէտի , վէ պիր տագըղա գատար կէ-
չիպ , պատէհու Փէրահճա նէֆէս ալարագ ,

— Էօյլէ օլտուղունու պէն հիսս իտիեօրտում, գա-
բունուն չալընմասը եանըլըղգ էսէրի օլտուղու սնլաչը-
տը , տէտի :

Փագաթ այնի վագըթտա , չանըն սէտասը էվվէքին-
տէն զիեատէ չիտտէթլէ թէքրար իթտիկինտէն , Միւլէր
բէնչիրէեէ տօղրու իլէրլէեիպ , էլի տիթրէտիկինտէն , խայ-
լի կիւճ իլէ աչտը , վէ սօգաղա էեիլիպ , գարունուն էօ-
նիւնտէ վէ գարանըղտա սիեահ պիր շէքլին տօլաչմագ-
տա իտուկինի միւլահէտէ իյլէտի :

Ֆրէտէրիք . - Քիմի՞ իսթիեօրսունուղ :

Պօլուգ պիր սէս . - Րէճա իտէրիմ, միւսիւ Միւլէր ,
գարուեու աչըն :

Ֆրէտէրիք . - Քէնտիսինտէն նէ՞ իսթէեօրսունուղ :

Մէճհուլ քիմնէ . - Իսթէտիկիմի պիղգաթ սիղէ սէօյ-
լէճէեիմ, միւսիւ Ֆրէտէրիք : Փագաթ պիր ան էվվէլ գա-
բունուղու աչըն քի , մուհավէրէմիղ գօլայլաչըն :

Ֆրէտէրիք . - Սիղ քիմսինիլ :

Մէճհուլ քիմնէ . - Աճայիպ , քիմ օլտուղումու սէ-

սիմոէն թանրմանօմուսունուղ: Պունունլա պէրապէր էօյլէ պիր էլպիսէ կիեինմիլիմ քի, թանրմագլըղըմ գօլայ տէյիլ տիր: - Փագաթ սօգագտա պաղըրարագ իսմիմի պիլտիրմէք իսթէմէմ, չիւնքի թէրպիեէսիղլիք տիր: Իմտի, միւսիւ Ֆրէտէրիք, սիղճէ մուհիմմ իֆատէլէրիմ օլտուղունտան, պիր ան էվվէլ շու գաբուեու աչըն:

Ֆրէտէրիք. - Կէլիեօրում:

Միւլլէր՝ բէնչիրէեի գաբատը վէ պիր չէքմէճէտէն տօլու պիր բէվօվէր ալըպ, ճէպինէ գօյտուգտան սօնրա, լամպասընը սօլ էլինտէ թուլթտուղու հալտէ, նէրտիվէնտէն աշաղըրա էնտի վէ գաբուեու աշտը:

Մէճհուլ քիմսէ. - (Սէրիան էվէ կիրէրէք.) Շու պիշարէ Սթա. Բիեի պէօյլէ սօգագտա պէքլէթմէքլիք, միւգթէզայը համիյեէթտէն տէյիլ տիր:

Ֆրէտէրիք. - Վա՛յ սի՛զմիսինիզ, միւսիւ Բիգօլէ:

Բիգօլէ. - Էվվէթ, պէն իմ. ֆագաթ սիղի միւթէաճճիւպ կէօրիւեօրում:

Ֆրէտէրիք. - Իսմիմի վէ մահէլլի իգամէթիմի նա՛սըլ էօյրէնտինիզ:

Բիգօլէ օլտուղունու պէեան իտէն շախս, ումուղլաւընը չէքէրէք,

— Նէ՛ ղարիպ վէ սատէտիլանէ սիւալ... Հէր չէյի պիլմէք, սանաաթըմըն իգթիզասընտան տէյիլ մի տիր: Բօսթախանէտէ գալմագ իւզրէ, Ֆ. Մ. հարֆլարըյլա սիւզէ մէքթուպլար եազտըղըմտա, պարօն Վօրմսուն սանտըգքեարը Մ. Ֆրէտէրիք Միւլլէր իլէ մէքթուպլաշտըղըմը լանա պիլիր, վէ սիզին քէնտինիզի կիզլէմէկէ չալըյարըղընըզը կէօրմէքլէ, քէնտի քէնտիմէ կիւլէր իտիմ, տէտի:

Ֆրէտէրիք. - Պու ագչամ նիչին կէլտինիզ:

Բիգօլէ. - Կէօրիւշմէք իչին:

Ֆրէտէրիք. - Պանա նէ՛ տիեէճէկինիզ վար տըր. սիզ

պանա խրղմէթ իթտինիզ, պէն տէ իւճրէթինիզի վիրտիւմ:
Ալըպ վէրէճէկիմիզ դալմատը:

Բիզօլէ. - Պու խուսուս՝ միւզաքէրէեէ միւհթաճ տըր:
Պէն սիզի պանա պօրճլու զանն իտիւօրում. Բէլքի պէշ
տազըզատան սիզ տէ պէնիմէ հէմէֆքար օլաճազսընըզ:

Ֆրէտէրիք. - Պէն եալընըզ պօրճումու էօաէրիւմ,
ֆազլա պիր շէյ վիրմէմ:

Բիզօլէ. - Ալէա, լաքին էկէր պօրճլու օլուր իսէնիզ:

Ֆրէտէրիք. - Հիշ պիր պօրճում եօզ տուր:

Բիզօլէ. - Մատէմքի էօյլէ իսէ, միւսիւ Ֆրէտէրիք,
իշթէ պէն տէ ալտէթ իտիւօրում, վէ սիզ, հիւսալըմը-
զըն իքիսիզ արասընտա թէսլիէէսինէ մուլաֆֆազաթ իթ-
մէտիկինիզ հալտէ, պէլքի իսմինի իշիթմիշ օլտուզունուզ
միւսթէնթիզ Մ. Բուլօ-Տիւլէրնէեէ միւրաճաթլա, պու
իշի թէսլիէէ իթմէսինի քէնտիսինտէն ըէճա իտէճէեիւմ:

Ֆրէտէրիք. - (Լէհէէսի սօլարազ.) Նէ՝ տիմէք իսթէ-
տիկինիզի անլամանօրում:

Բիզօլէ. - Եարըն անլարսընըզ. շիմտիլք կիճէնիզ
խա՛յր օլտուն միւսիւ Ֆրէտէրիք, սիզի թաճիզ իթտիկիմ-
տէն տօլաեը աֆվընըզը թէմէննի իյլէրիւմ:

Ֆրէտէրիք. - Սէօզլէրինիզին մանէասընը իյզահ լիթ,
մէզտէն կիտէմէզսինիզ:

Բիզօլէ. - Լաքին սիզ պէնի տինլէմէքլիկի ըէտտ ի-
տիւօրսունուզ,

Ֆրէտէրիք. - Խայր, ըէտտ իթմէեօրում, հալյտէ եօ-
զարը չըզալըմ:

Բիզօլէ. - Բէմամ, իշթէ շիմտի եօլա կէլտինիզ. պիր
ազտան պու խուսուստա հէմէֆքար օլաճազըմըզա էմի-
նիւմ:

Ֆրէտէրիք Միւլլէր՝ Նէրտիվէնտէն եօզարը չըզտը,
վէ միւսաֆիրի տաիսի արգասընտան կէլմէքլէ, իքիսի պիր-
լիքտէ տէրունը օտաեա կիրտիլէր:

Պրէտէրիք , միւսաֆիրինէ պիր իսկէմէ կէօսթէրտի , վէ սիմասընըն սօլկունլուղու կէօղիւքմէսին իչին , էլինտէքի լամպաեը , ուղագտա պուլունան պիր մասա իւզէրինէ վաղ էլլէտի : Քէնտիսի տախի օթուրուպ ,

— Պիր աղ էվվէլ միւսթէնթիդտէն պահա իտիեօրտունուղ , պունուն սէպէպի նէ տիր , տէտի :

Բիդօլէ . - Սէպէպի հագգընտա շիւպհէ իթմէեօրմուսունուղ :

Պրէտէրիք . - Խա՛յր :

Բիդօլէ . - Բէք ալէա . պիր դաչ տագըգատան օսէպէպի սիզէ անլաթմագլա , քէսպի մահզուղիյեթ էլլէրիմ : - Միւսիւ Պրէտէրիք , պէն սիզին իչին չալըչտըմ . ումարըմքի խըզմէթլէրիմտէն մէմուն օլտունուղ :

Միւլլէր՝ սապըրսըզլըդ հարէքէթի իպրազ իտէրէք ,

— Մատտէ հէր նէ իսէ , օնտան պահա իտին , տէյի պէեան էլլէտի :

Բիդօլէ . - Էվվէթ , էվվէթ , շիմտի ասըլ մատտէտէն պահա իթմէկէ պաշլաեաճաղըմ . պիլի՛րմիսինիզ քի , Սլին Բրատիէեի , պարօն Վօրմսու , վէ անըն զէվճէսինի , վէ տօսթլարը օլան վիդօնթ աը Բրէսլի արտ արտա գօլլատըղըմ հալտէ , պանա վիրտիկինիզ միւքեաֆաթ բէք ճիւզի տիր : Հէման իւչ տէօրթ եիւզ ֆրանիդ տըր :

Պրէտէրիք . - Էյ նէ՞ եաբաեըմ :

Բիդօլէ . - Բէք չօգ չէյ եաբապիլիրսինիզ . պէն ֆագիլր պիր ատէմիմ , ալէսսէվիեէ օն բարամ պիլէ եօգ տուր : - Բանա մալիւմիւնիւղ տիւր քի , եիկիլմի ֆրանգա իհթիեաճըմ օլարագ , էօմրիւմիւն իւչ գըամընը կէչիլիրիմ , վէ պու սիքքէեի նատիրէն էլտէ իտէպիլիրիմ : - Ձէֆք ու էյլէնճէեէ վէ մասրաֆա արզում օլտուղու հալտէ , սօրարըմ սիզէ , պու եաշամա՞գ մը տըր : Իմտի , եօլումուն իւզէրինտէ պիր ֆըրսաթ զուհուր իտէր իթմէզ , անը տէրհալ թուրթուպ , հէր նէ վէսիլէ իլէ օլուր իսէ օլսուն պըրագմամաեա եէմին

Իթմիշիմ տիր : - Իշթէ պու կիւնքի կիւն օ փըրսաթ զու-
հուր իթմիշ օլմաղլէ , եագասընտան թութմուշում տուր ,
վէ ասլա պըրագմաեաճաղըմ :

Պու արա միւսաֆիրի մէրգում , սէօղիւնիւ քէսմէքլէ ,
սանտըգքեար ,

— Սէօղիւնիւզէ տէվամ իտին . . . պունունլա պէրա-
պէր ֆիքրինիդի ազաճըգ անլամաեա պաշլաեօրում , տէտի :

Բիգօլէ . - Եիւզ պին ֆրանգա իհթիեաճըմ վար տըր ,
միւսիւ Ֆրէտէրիք Միւլէր :

Ֆրէտէրիք . - Նէ՞ տիեօրսունուզ :

Բիգօլէ . - Եիւզ պին ֆրանգ տիեօրում :

Ֆրէտէրիք . - Պու բարաեը ալմագ իչին , աճապա պա-
նա՞ մը կիւվէնիեօրսունուզ :

Բիգօլէ . - Էվվէթ :

Ֆրէտէրիք . - (Ումուզլարընը չէքէրէք .) Եա էյլէնի-
եօրսունուզ վէ եախօտ սիզ տիվանէսինիզ :

Բիգօլէ . - Նէ՛ էյլէնիեօրում , նէ՛ տէ տիվանէեիմ : Սի-
դի թէէմին իտէրիմ քի , զաեէթ ճիտտի սէօլէեօրում , վէ
ագլըմտա ասլա նօգսան եօգ տուր : - Իմտի , ագիզիմ միւ-
սիւ , իշպու եիւզ պին ֆրանգը պանա վիրմէլիսինիզ : Պուն-
տան սիզ խարապ օլմազսընըզ : Պու մէպլաղը պանա վիր-
տիկինիզ հալտէ , եէտինիզտէ իւշ եիւզ էլլի եէտի պին ֆը-
րանգ տահա գալաճագ տըր քի , պու տա կիւզէլ պիր քէ-
լէրիր սաեըլապիրիր :

Ֆրէտէրիք . - (Պիրտէն պիրէ աեաղա գալգարագ ,
պօղուգ սէտա իլէ .) Նէ՞ տիեօրսունուզ :

Բիգօլէ . - Տիեօրումքի , պարօն վօրմու էօլտիւր-
տիւքտէն սօնրա , գասասընտան տէօրթ եիւզ էլլի եէտի
պին ֆրանգ աշըրտընըզ , պէն տէ հիսսէմի իսթէեօրում :

Ֆրէտէրիք . - (Էլինի եօգարը գալտըրըպ , միւսաֆիրի-
նին իւզէրինէ հիւճում իթմէկէ հաղըրլանարագ .) Ա՛հ ,
ալշագ . . .

Բիգօլէ, իսկէմլէսինտէն գալգմանբալ, պիր ընվօլվը-
րըն աղգընը կէօսթէրէրէք,

— Կէօրիւեօրսունուզա՛, թէտապիրի իհթիեաթքեա-
րանէմի իթթիխալ իթմիշ օլտուզումտան, պօշունա թէշէպ-
պիւսլէրէ գալգըշմանըն: Պունտան գաթինազար պէն սիղէ
ֆէնալըգ իթմէք իսթէմէեօրում, վէ ասըլ էֆրատը զապ-
թիեէտէն օլմատըղըմ ճիհէթլէ, սիղի զամմաղլամաղա պէնի
մէճպուր իտէճէք հիշ պիր սէպէպ եօգ տուր: — Պանա եիւզ
պին ֆրանգ վէրիրսէնիզ, պէն տէ սիղին շէրիքինիզ օլաճա-
ղըմտան, սիւքիւթ իթմէքլիկիմ լաղըմ կէլիր, լաքին պու-
նուն մուղայիրի հալ վուզուինտէ, հազգընըզտա բէք էյի
օլմազ: — Տիւնեատա հէր շէյին պաշը ագշէ տիր... քեաֆ-
ֆէյի ֆազիլէթլէրի էլլէեէճէք օլսամ, պէշ պին ֆրանգ ի-
րատը ասլա վէ գաթա էլտէ իտէմէմ: — Է՛յ նա՛սըլ, մու-
վաֆֆադաթ իտիեօ՛րմուսունուզ:

Պու արա, ֆրէտէրիք Միւլլէր սօղուգ գանլըլըղընը
քէսպ իտէրէք, իսթիհզաքեարի պիր հալ էլէ, շէօյլէ սէօյ-
լէտի.

— Սիղ ուսթա պիր հաշարիսինիզ, ֆադաթ թէհտիտ
էլէ բարա չէքմէք իւզրէ վազը օլան շու թէշէպպիւսինիւզ
քէսպի մուվաֆֆադըյեթ իտէմէեէճէք տիր: — Սիղտէն
գօրգմանա նէ՞ սէպէպիմ վար տըր: — Միւնասիպէթսիզ վէ
շայեանը իսթիհզա իթհամըն պէնճէ նէ՞ էհէմմիեթի օլա-
պիլիր: — Պարօն Վօրմսուն գաթիլլէրինին բէնչէի ատալէթէ
տիւշտիւքլէրինի զալիպա պիլմէեօրսունուզ, եախօտ ու-
նութմուշտունուզ: — Իմտի էկէր պիլմէզսէնիզ, պիլտիրիրիմ,
ունութմուշ իսէնիզ, իսթրընըզա պըրագըրըմ: — Միւսիւ
Բիգօլէ, սիղ պիր սէֆիլ քիմնէ օլտուգտան պաշգա, ահ-
մազսընըզ:

Բիգօլէ անաղա գալգըպ, մասխարաճա պիր սէլամ
վիրտիքտէն սօնրա, շէօյլէ ճէվապ վիրտի.

— Միւսիւ վէ ազիզիմ սանտըգքեար, շու իլթիֆա.

Թընըզա Թէշէքքիւր իտէրիմ: - Պոռ տէտիքլէրինիզ կիւզէլ սէօզլէր իսէ տէ, պազը սըրալարտա եանըլըհօրսունուզ: - Ճինսեէթին վուզու պուլտուղու կիճէ, եանի սաաթ օն պիր պուշուգ իլէ սապահըն պիրի արասընտա, անախթա-րընը պանա Թէսլիմ իթմիշ օլտուղունուզ պաղչէտէ պու-լունուհօրտում: - Էլիմտէ տէյիլ իտի, սիզին հիսապընըզա օլարագ պաշլատըղըմ ճասուսլուզա տէվամ իթմէկի ֆիք-րիմտէ գուրմուշ իտիմ: Պու սըրատա, պիզիմ մահուտ աչըզ վէ մաշուգէնին էսնաի հարէքէթլէրինտէ հազըր պուլուն-մանը տախի կէօրմէքլիկի արզում իթտիկիմտէն, գաբու-եու եարը աչըզ պրագարագ կիթտիքլէրինի կէօրտիւմ: Իշ-թէ, պիր ազ մէրագտան, վէ պիր ազտա աճ կէօզլիւլիւք-տէն Թահրիք օլունարագ, (չիւնքի մալիւմ եա', պէնտէ սիզին կիպի աճ կէօզլիւհիւմ,) մէզքիւր եարը աչըզ գա-բուտան պիր Թագրիպ օթէլին տէրունինէ կիւրտիմ, վէ պիր ազ սօնրա մագթուլուն էլինտէ պուլունան պիր գաչ սա-թըրտան միւրէթթէպ իմպասըզ մէքթուպու տիթրէեէրէք եազտըղընըզը, վէ մուսխասարէն պարօն Վօրմսուն աշաղը-եա էնտիկինի կէօրտիւմ: - Իֆատէմի իքմալ իթմէք լա-զըմ մը տըր:

Ֆրէտէրիք. - Խա'յր, խա'յր, սուս օլուն, սուս օլուն:

Բիգօլէ. - Հէր պու շէյլէրի եազտըմ վէ իմզալատըմ, վէ էկէրչի պու կիճէ պանա պիր Ֆէլաքէթ վուզու պուլ-սա իտի, եարըն էօյլէտէն էվվէլ, եազտըղըմ իշպու քեա-ղըտ, էմին պիր Թարիգլէ միւսթէնթիգ Բուլօ-Յիւվէրնէ-նին օտասընա կիթմիշ օլաճագ իտի: Շիմտի, պու պապ-տէ ուզլաշտըգ մը:

Ֆրէտէրիք. - Էվվէթ:

Բիգօլէ. - Եիւզ պին ֆրանգը վէրիեօրմուսունուզ:

Ֆրէտէրիք. - Էվվէթ, վէրիեօրում. ֆագաթ պիր շարթ իլէ,

Բիգօլէ. - Նէ՞ շարթ իլէ:

Ֆրէտէրիք . - Պու բարաւը ալտըգտան սօնրա , իւչ այ
իչին Բարիստէն հարէքէթ իթմէլիսինիզ :

Բիգօլէ . - Իւչ այ սօնրա կէլէպիլէճէ՞քմիսիմ :

Ֆրէտէրիք . - Էվվէթ , իւչ այա գատար պէն իշիմի
կէօրմիւշ օլուրում :

Բիգօլէ . - Բէք ալէա . շիմտի բարաւա պէքլէեօրում :

Ֆրէտէրիք . - Շիւպհէսիզ , պէնիմ թէճըրլւպէքեար օլ-
տուղումու մէմուլ իտէրսինիզ . պինապէրին զապըթա պու-
րաւը պասըպ , աշըրտըղըմ պանգա գայմէլէրինի պուլա-
պիլէճէկինտէն , անլէրի էմին պիր մահէլլտէ հըֆզ իթմի-
շիմ տիր : Պու հալտէ , պու կիճէ օ պանգա գայմէլէրինի
եէրինտէն ալամաւաճաղըմտան , էկէրչի սիզի ալտաթմադ-
տա օլտուղումու զանն իտէրսինիզ , եանըմտան այրըմաերն .
եարըն , սիւքիլթիւնիւզիւն պէտէլի օլան մէպլաղը թէէ-
տիւէ իթմէքլիկի թէէմին իտէրիմ :

Բիգօլէ տէտիկիսիզ շախս , պու արա , էվվէճէ չը-
գարտըղը սէտատան պիւսպիլթիւն ֆարգլը պիր սէտա իլէ ,

— Խա'յը , խա'յը , շիմտի մաթլուպ իճրա իտիլմէլի տիր
... գուրուլան տուղադ միւքէմմէլ իտի , սիզտէ օ տուղա-
ղա տիւշտիւնիւզ , տէտի :

Մէրգում , պու սէօզլէրի սէօլլէեէրէք , սախթէ սաչ
վէ պըեըգլարընը չըգարընճա , ժօպէնին իսթիհզաքեարի
սիմասը մէյտանա չըգտը : Պատէհու ժօպէն , քէլամա տէ-
վամ պիրլէ ,

— Է'յ Ֆրէտէրիք Միւլլէր , գանուն նամընա սիզի տէր-
տէսթ իտէրիմ : Իշթէ ճէլպնամէ ... մուխալիֆէթ իթմէ-
նիզ պիհուտէ տիր , զիրա սիլահլը օլտուղումու պիլիրսի-
նիզ ... Բօլիա գօսիսէրի , իքի նէֆէր ժանտարմա իլէ պիր-
լիքտէ օլտուղու հալտէ , արապա իչինտէ օլարադ գարու-
նուն էօնիւնտէ տիր : Իմտի , արղը թէսլիմիյեթ իթմէնիզի
սիզէ իլսթար իտէրիմ , տէտի :

Սանտըգքեար , գաբանճաւա տիւչէն վահշի պիր ճանս

վէր միտիլու ինիլէեիպ , ֆիրար իչին պիր եօլ արատը իսէ տէ , պուլամատը :

Ժօպէն իսէ , սաքին վէ թէպէսսիւմ իւզրէ օլտուղու հալտէ , ըէվօլվէրինի էլինտէ թուլթմագտա իտի :

Պիր սանիյեէ սօնրա , Միւլլէր , պիրտէն պիրէ քէսպի սիւքիւնէթ իտիեօր կիպի կէօրիւնէրէք , պօղուգ պիր սէտա իլէ ,

— Արղը թէսլիմիյեէթ իտէրիւմ , տէտի :

Ժօպէն . - Է՛ն իյիսի պու տուր :

Մուախսարէն մէրգում հիւքիւմէթ մէմուրու , ֆիլ տիլիտէն քիւչիւք պիր ըսլըղը տօտագլարընա կէօթիւրիւպ , քէսկին պիր սէս չըգարարագ ,

— Իչին խիթամ պուլմուշ օլտուղունու գօմիսէր իլէ ըէֆիդլէրիմէ խապէր վէրիեօրում . չիմտի անլէր տէ եօգարը չըգաճագլար տըր : - Յագաթ միւսթէրիհ օլուն , խանէնիպին խըզմէթինի կէօրէն գարընըն անախթարը եէտլէրինտէ պուլունմագտա տըր , տէտի :

Պու արա սօգագ գարուսունուն աչըլըպ գարանմասը սէտասը իշիտիլտի :

Ֆրէտէրիք Միւլլէր , զարիպ պիր գահգահա տըր գօբարըպ , պիր էլինի ճէպինէ սօգտու , վէ չըգարտըղը պիր ըէվօլվէրի անը վահիտտէ իւշ տէֆա Ժօպէնին իւզէրինէ աթէշլէմէքլէ , պիչարէ մէմուր պիր եըղընթը կիպի եէրէ տիւշտիւ , լէ խապիս իսէ , լամպաեը սէօնտիւրտիւկիւնտէն , գան իլէ միւլէմմա օլան օտա պիւսպիլթիւն գարարտը :

69

Ալէլումում զապըթա՝ հէր շէյի քէշփ իթտիկինտէն ,
 Գօմիսէր իլէ Ժանտարմալար , էմրի պասիրէթէ ըրսեթէն
 պէրապէրլէրինտէ ալմըլ օլտուգլարը խըրսըզ Փէնէրինի ,
 տէրունը խանէեէ կիրտիքլէրինտէ եագտըլար :

Կիճէնին սուսլուղու էանասընտա իշիտիլէն լէվօլվէ-
 րին իւշ բաթլաեըշընտան , էվին պիրինճի գաթընտա շայ-
 եանը թէէսսիւֆ պիր հալ վուգուա կէլտիկինի անլաեարագ ,
 տէրհալ նէրտիվէնտէն եօգարը չըգտըլար , վէ հիքեաեէ
 իթտիկիմիզ մէնզարէնին վուգու պուլտուղու օտանըն էշի-
 կինտէն կէշտիլէր :

Պունլար , իլք տէֆա , սանիեէ պէ սանիեէ տգմագտա
 օլան կէօլ կիպի գանըն իշինտէ Ժօպէնին եաթմըլ օլտուղու-
 նու միւշահէտէ իլլէտիլէր : Պիշարէնին իւղէրինտէ էսէրը
 հաեաթ կէօրիւլմէեօրտու :

Բօլիս մէմուրլարընտան պիրի , մէճրուհու եէրտէն գալ-
 տըրըպ , եարալարընը թէտգիգ իթմէք իսթէտի :

Գօմիսէր . — Պիր ազտան անընլա մէշղուլ օլուրուղ . լա-
 քին էվվէլ էմիրտէ գաթիլի արամագ վէ պուլմագ լազըմ
 տըր :

Մէգքիւր օտա իլէ տիկէր իքի օտա ալանըլըպ , պուն-
 լարտա քիմնէ պուլունմատըղը կէօրիւլտիւ . անճագ պաղ-
 շէեէ նազըր պիր բէնշիրէնին աշըգ պուլունմասընտան , մէ-
 մուրլարտան պիրի ,

— Պուրատան ֆիրար իթմիշ օլաճագ տըր . լաքին պու-
 գաթ եիւքսէք օլտուղունտան , տիւշէրքէն , պէլքի խապի-
 սին պիր եախօտ իքի աեաղը գըրըմըշ տըր , տէտի :

Անինտէ աշաղըեա էնիլտի :

Իւք կիւնլէրի եաղմուր եաղմըշ օլտուղունտան , պաղ-
չէնին եուվազ օլան թօբրաղը իւզէրինտէ իքի եիւքսէք
էօքչէլէրին էսէրլէրի , օրատա մէվճուտ օլան պիր տի-
վարա գատար կիթմէքտէ , վէ զաթէն տիվար եիւքսէք օլ-
մատըղը կիպի , էթրաֆը սարմաշըգ աղաճըյլա տախի մու-
հաթ օլտուղունտան , չէվիք պիր քիմնէնին իշպու տիվար-
տան աթլամասը , ատէթա չօճուգ օեուհնճաղը գապիլին-
տէն պիր շէյ իտի :

Գօմիսէր . - Խապիսի գաշըրտըգ :

Մէմուրլարտան պիրի . - Խա'յր , գաշըրմատըգ , ան-
ճագ իշ թէէլիսի օլունտու : Պու կիճէ Բարիսի թէրք իթ-
սին իթմէսին , եարըն հէր հալտէ եազաեը էլէ վիրէճէք
տիր : Հէր թարաֆա էշքեալը թէլէկրաֆլա խապէր վէ-
րլլէճէկի կիպի , քէնտիսի տէ թանըմազ պիր քիմնէ տէյիլ
տիր : - Սիզէ սէօզ վէրիբիմքի , մէրգում տէմիր եօլ իլէ
ֆիրարէ թէսատտի իթմէեէճէք տիր , չիւնքի պիր վակօ-
նուն գարանընտա թուլթուլաճագ գատար շաշըն տէյիլ
տիր : - Հասըլը բէնչէեի հիւքիւմէթտէն եազասընը գուր-
թարամաեաճաղընա էմինիմ : - Պէնի տիւշարը իզթիրապ
գըլան մատտէ՝ պու տէյիլ տիր :

Գօմիսէր . - Նա նէ՞ տիր :

Մէմուր . - Ժօպէնի տիւշիւնիւեօրում . մէրգում բէք
կյի պիր չօճուգ տուր , վէ պիրինճի մէրթէպէտէ մահիր
տիր : Եկէրչի քէնտիսինէ պիր ֆէնալըգ վուգու պուլուր ի-
սէ , աճըեաճաղըմ . պունունլա պէրապէր գապահաթ քէն-
տինին տիր : Թէքմիլ շէրէֆ ու իֆթիխարը գազանմագ իւզ-
րէ , եալընըգճա հարէքէթ իթմէք իսթէեօրտու . . . իշթէ
միւքեաֆաթընը ալտը :

Գօմիսէր . - Իհթիմալքի հաեաթընճա պիր թէհլիքէ
եօդ տուր :

Մէմուր . - Ինշալլահ , լաքին բէք մէմուլ իթմէմ :

Պու սէօղէլտէն սօնրա , բօլիս գօմիսէրիլէ մէմուր-
լար թէքրար էվէ կիրիպ , իւսթ գաթա չըգարլար :

Պունլար ժօպէնին էսլապընը չըգարըպ , աթըլան իւչ
գուրչունուն թէնինէ կիրմիչ օլտուղունու քէմալը տէհչէթլէ
կէօրտիւլէր : Թիֆթիք վէ սարկըլար վասըթասըյլա էյի
ֆէնա գանը տուրտուրուպ , պատէհու վիճուտինի պիր ա-
րապահա գօհարադ , էն հագըն օլան խասթախանէնէ
կէօթիւրաիւլէր :

Խասթախանէնին հէքիմի , տէրհալ թէտգիգաթը լա-
ղըմէնի պիւ իճրա , մէճրուհուն եարէլէրի հէր նէ գատար
տէրին իսէ տէ , մուհլիք , վէ հաթթա թէհլիքէլի օլմասըգ-
տան պաչգա , մէմուլին զայրի միւչքիւլաթ զուհուր իթմէ-
տիկի հալտէ , պիր գաչ հաֆթանա գատար քէսպի սըհ-
հէթ ու աֆիյեթլէ աեաղա գալգապիլէճէկինի անլաթտը :

Իչպու թէէմինպախչ քէչֆին ֆիլ հագըգա տօղրու չը-
գաճաղընը շիմտիտէն պէեան իտիպ , իլէրուտէ տօղթու-
մուգ ժօպէնտէն թէքրար պահս իթմէք իւզրէ , շիմտիլիք
քէնտիսինի խասթախանէտէ պըրագալըմ :

Միւսթէնթիգ Բուլօ-Տիւվէրնէ , ասըլ միւթթէհիմ վէ
ճանի աոտ իթմէկէ պաչլատըղը շախաըն տէրաէսթի խա-
պէրինէ սապըրսըղըզլա պէքլէմէքտէ օլուպ , մէրզում ,
ճէլպ թէղքիրէսինին հիւքմիւ իճրա օլունուր օլունմաղ , կի-
ճէ վազթը տախի օլսա , խանէսինէ կէլիպ քէյֆիեթի քէն-
տիսինէ խապէր վիրմէսինի ժօպէնէ իսթար իթմիչ իտի .
հալպուքի , հարը կիճէեէ պիր սասթ գալարադ , միւս-
թէնթիգին խանէսինէ բօլիս գօմիսէրի կիտէրէք , վուգուի
հալի հիքեանէ իթտիկինտէ , միւսթէնթիգ՝ էվվէլ էմիրտէ
պիր տէրէճէ մէյետու օլտու իսէ տէ , մուախիարէն , իր-
թէսի կիւն ճանինին տէրտէսթ իտիլէպիլէճէկինի տիւչիւ-
նէրէք , պիր աղ թէնկին օլտու :

Տիկէր թարաֆտան , իչպու եէնի ճինանէթ վէ սան-
տըգքեարըն քէյֆիեթի ֆիրարըյլա , մատամ պարօնուն

վէ վիգօնթուն պերիւզզիմմէ օլտուգլարը անլաշըտը-
ղընտան, միւսթէնթիգ, օլ պապտէ ըարօրթօսունու եաբըպ,
հէյեթթի իթհամիեեթէ թագտիմ իթտի, վէ հէյեթթի մէզ-
քիւրէ տախի, աղ վագըթտա մէննի մուհաքէմէեթէ գարար
վիրմէքլէ, մագնուն ալէյհիւմանըն սէպիլլէրի թախիեթէ
գըլընտը :

Վալէրի Վօրմա, մուվագգաթ հապսխանէտէն չըգտըգ-
տան սօնրա, ժիւպէր տը Բրէսլ իլէ եալընըզ պիր հաչ տա-
գըգա կէօրիւշտիւ, վէ եաս ու մաթէմ իչինտէ կէչիրէճէք
օլտուղու սէնէեթի, այլըզլա գատընլարը գապուլ իտէն
ըահիպէ խանէլէրինտէն պիրինտէ կէչիրմէեթի գարարլաշ-
տըրտը :

Վիգօնթ իլէ մատամ պարօնտան թէքրար պահա իտէ-
ճէեթիզ, ֆագաթ շիմտիլիք շու գատարը սէօյլէրիզ քի, Վա-
լէրի, պիր գաչ կիւն սօնրա մէմուլին զայրի պիր խապէր
ալմաղլա, զիւտէսիլլէ ըահաթլանտը : Շէօյլէ քի, մագ-
թուլ պանքէրին քեաղըտլարը տէրունինտէ, Վալէրի իլէ
էվլէնմէսինին իլք կիւնլէրինտէ, քէնտի էլիլլէ եաղըմըշ
օլարագ պիր վասիեթթնամէ պուլունուպ, պու վասիեթթ-
նամէտէ, մէզպուրէ, պանքէրին վարիսի ումուլիսի թայ-
եին գըլընմըշ իտի :

Իմտի, պու սուրէթլէ, Վալէրինին սէրվէթինակէհան
օն պիր միլիօն ֆրանգա պալիլ օլտու :

Կէլէլիմ Ֆրէտէրիք Միւլլէրէ. պու ատէմ, օգուեան-
լարըմըզտան բէք չօգլարը պէլքի զանն իթմէզլէր իսէ տէ,
ֆագաթ հագըգէթի հալտէ քէնտիլլէրի իլին, պիւսպիւ-
թիւն թանըլմամըշ պիր քիմսէ տէյիլ տիր :

Սանտըգքեարը մէրգում, ըէվօլվէրինի իւշ թէֆա ա-
թէչլէեթէք, ժօպէնի եթէ սէրտիքտէն սօնրա, լամպաիւր
սէօնտիւրմէզտէն էվլէլ շաբգասընը ալմըշ իտի : Անճադ,
ժօպէնին չալտըղը տիւտիւկ սէսինտէն հիւքիւմէթ ատէմ-
լէրի օլ էսնատէ տէրունը խանէեթ կիրմիշ օլտուգլարըն-

տան , վէ պունլար եօգարը չըգմագտա պունլունտուգլարըն-
տան , նա՞սըլ ֆիրար իտէպիլիր իտի :

Իմտի Միւլլէր , եանընտաքի օտաեա կիրիպ , գա-
բուեու իւզէրինտէն գաբատը , վէ պատէհու բէնչիրէեի ա-
չըպ , քէնտիսինին թէլէֆլինի կէօզէ ալարագ , պիրինճի
գաթտան պաղչէեէ աթլատը : Խապիս , աեագլարը իւզէ-
րինէ տիւչտիւկիւնտէն , հիչ պիր ֆէնալըգ հիսս իթմէտի :

Պիր տագըգա սօնրա , մէրգում , զիքը իթտիկիմիզ
տիվարտան քէնտիսինի սօգաղա աթտը , վէ հիչ տէյիլ ի-
սէ պիր գաչ տագըգա գատար խանէսինտէ արանըլաճա-
ղընա էմին օլտուղունտան , ֆիթուրուզճա պիր ազ եիւ-
րիւտիւ , վէ պատէհու էվինին գարչըսընտա տուրուպ ,
հիւքիւմէթ մէմուրլարընըն էլլէրինտէքի խըրսըզ ֆէնէրիյլէ
տէրուներ խանէեէ կիրիպ չըգտըգլարընը միւչահէտէ իյլէ-
տի , վէ սօնրա պիր արապա պունլուպ , սաաթլա թութ-
տու , վէ միւմքին մէրթէպէ արապատա զիեատէ օթուր-
մուչ օլմագ իւզրէ , պիր գաչ էվին գաբուսունու արապա-
ճըեա չալտըրըպ , շու եա պու քիմնէեի սիւալ իլէ , թէք-
րար եօլունա տէվամ իթտի , վէ նիհանէթ եարը կիճէեի
պիր սաաթ կէչմիչ օլտուղու հալտէ , իւճրէթինի վիրէրէք
արապատան էնիպ , արապա էլլի ատըմ՝ գատար ուզագ-
լանմըլ իքէն , եիւքսէք պիր էվին չանընը իքի տէֆա չալտը :

Գաբու աչըլտըղընտա , իչէրիսի ֆէվզ էլատէ գարան-
լըգ իտի , չիւնքի գաբուճու եաթմագտան էվվէլ , կազը
սէօնտիւրմիւչ օլուպ , պու իսէ , Միւլլէրին արզուսունա
մուվաֆըգ իտի :

Գաբուճու . - (Եաթաղընտան պաչընը գալտըրըպ ,
բէնչիրէեէ տօղրու իլէրլէեէրէք .) Գիմ տիր օ :

Միւլլէր . - (Սէսինի թէպտիլ իտէրէք .) Պէն իմ , պա-
պա Անտրէ , Կօտար տըր :

Գաբուճու . - Վա՛յ միւսիւ Կօտար , քէօյտէն ալտէթ
իթտինիզ հա՛ :

Միւլլէր . - Էվվէթ , պապա Անտրէ :

Դաբուճու . - Նա՞սըլսընըդ , էյլ՝ միսինիդ :

Միւլլէր . - Համո օլսուն , բէք էեհեհիմ :

Դաբուճու . - Բշըգ իսթէրմիսինիդ :

Միւլլէր . - Թէշէքքիւր իտէրիմ . քիպրիթիմ վար տըր :

Դաբուճու . - Բէք էյի . էօյլէ իսէ , կիճէնիդ խայր օլսուն :

Միւլլէր . - Խայրա գարշը , պապա Անտրէ , ֆագաթ օտամա բէք էրքէն չըգմանըն , չիւնքի եօրկուն օլաուզում տան , սապահ ըահաթճա ուեումագ իսթէրիմ :

Միւլլէր , պէշինճի գաթտա , իքի օտատան միւրէթ-թէպ օլան քիւչիւք պիր տայիրէեէ կիրաի . Մէրգում տէօրթ այ էվվէլ , պաղը ինթիմալլէրէ մէսնի , Կօտար իսմիլլէ օրա-եը քիրալամըշ , վէ քէնտիսինի , կիւեա Բօնթուազ ճիւ վարլարընտա պաղը էմլաք սահիպի օլան պիր քէօյլիւ տէյի թանրթարագ , Բարիստէ պարընաճագ պիր եէրի պու-լունմագ իւզրէ օրաեր քիրալատըղընը պէհան իթմիշ իտի :

Միւլլէր , պուրաեա , վագըթ վագըթ վէ տայիմա եա-րը կիճէտէն սօնրա եաթմաղա կէլիպ , տայիրէսինին խըղ-մէթինի տախի կէօլմէքտէ օլան գաբուճուեա պօլ միւ-քեաֆաթ վէրիւ իտի :

Հէր նէ հալ իսէ , օ կիճէսի , Միւլլէր գաբուճու ար-գատան գաբատըղտան սօնրա , իքի մում եագար , վէ էս-կի պիր տօլապտան քիւչիւք պիր չիշէ չըգարըպ , պունուն տէրունինտէքի մատտէեի , խալիս սու իլէ տօլու օլան պիր գապա պօշալթուր , վէ պաշընը պու սուեուն իշինէ սօգուպ , պաշլարընը պիր գաշ քէրրէ լաերգըյլա երգամասը սահէ-սինտէ , սաշլարըն պագըր ըէնկի զայպ օլապ , կիւզէլ պիր սիեահըգ քէսպ իթտի :

Պատէհու մէրգում եաթաղա կիրիպ , պիր գաշ սաաթ գատար ըահաթճա ուեումտագտան սօնրա գալգըպ , ֆա-վօրի սագալընը քէստի , վէ թէաթրօ սահնէսինէ կիրմէկէ

հաղորդանան պիր թէաթրօ օեռննճուսու կիպի, եանադ-
լարը իւղէրինէ վէ չէնէսի ալթընա սախթէ սիեահ պիր սա-
գալ, վէ իւսթ տօտաղը իւղէրինէ տէ ուղուն վէ կիւմրահ
պըեըգ վաղ իթտի:

Պու իշլէրի կէօրտիւքտէն սօնրա, պուընուէնա թէք
պիր կէօղլիւք վաղ իտիպ, վէ պիր աղ եէշիլիմսի օլան ա-
յինէեէ պագարագ,

— Հիշ շիւպհէմ' եօգ տուր քի, պէնի արամագ իշին
քիմնէ պուրաեա կէլմէեէճէք տիր, վէ պուէնտան գաթի-
նաղար Ալմանիալը ւանտըգքեար Ֆրէտէրիք Միւլլէր՝ գօնթ
Բօպէրթ տը Լօքէրնէ պէնգէմէտիկի կիպի, Սէն-է-Ուազ է-
եալէթինտէ ասհապը էմլաքաան օլան Կօտար տախի Ֆրէ-
տէրիք Միւլլէրէ պէնգէմէղ, տէտի:

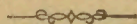
Օգուեանլարըմըղըն էլպէթթէ խաթըրլարընտա օլան
Հանրիէթին իշպու սապըգ մաշուգու, Բուասի հապսխանէ-
սինտէն չըգտըղը զէման, քիթապէթ վէքիլխարճըղ մաշ-
լարընտան արթըրմըշ վէ Օպէրիվ օթէլինտէ տէրտէսթ օլուն-
տուղու սըրասա ճէպինէ գօյմուշ օլտուղու պիր գաշ ատէտ
պին ֆրանդըղ պանդնօթու համիլ պուլունմագտա իտի:

Մէրդում, Հանրիէթին պիր մանասթըրա կիլմէսի վէ
պու մանասթըրըն քէնտիսինէ իշալ օլունմամասը, վէ պուն-
տան գաթինաղար, Սէն-Տընի պալըգճըլարընա թէսլիմ ի-
տիլիշ օլան չօճուղուն զայպուպէթի իւղէրինէ մէյեուս օ-
լարագ, վէ գապըթանըն նէղարէթինտէն խալի օլմաեան
պիր թագըմ' ատի մահէլլէրտէ մուխաթալալը էօմիլնէ
թէքրար պաշլամագ իսթէմէեէրէք, պիր գաշ սէնէ գա-
տար Բարիատէ իգամէթի միւմքինսիղ օլտուղունու միւլա-
հաղա իթտի, վէ Ֆրանսաեը թէրքլէ, Պատ վէ Հօմպուրկ
գաղինօլարընտա պախթընը թէճըրուպէ իթմէքիլի գարար-
լաշտըրտը:

Բօպէրթին էճնէպի լիսանլարընտա թէքէլլիւմէ զիեա-
տէսիլլէ իսթիտատը օլուպ, չիւնքի քէնտիսի մէքթէպտէ

օլտուղու սրբատա, ալման, ինկիլիզ, բուս վէ իթալիան լի-
սանլարընը թահսիլ իթմիշ, վէ իքի իւշ սէնէ գատար Ալ-
մանիատա վագըթ կէշիրտիկինտէն, ալմանճաեը, հէման լի-
սանը մատերղատը կիպի միւքէմէլէն թէլէֆֆիւզ իթմէք
տէրէճէսինտէ իլէրի կէօթիւրմիւշ խտի :

Իմտի, մալիւմիւմիւզ օլան սէպէպլէրէ պինաէն, փը-
րանսըզ օլտուղունու կիղլէմէք իսթէտիկինտէն, քէնտիսի-
նի Պատ մէմլէքէթի էհալիսինտէն տէյի կէօսթէրմէկէ պաշ-
լատը վէ փրէտէրիք Միւլլէր իսմիլլէ պիր վէլատէթ սէնէտի
չըզարթմաղա մուվաֆֆադ օլտու :

70

Պիր կիւն, Բօպէրթ տը Լօքէրն, եախօտ փրէտէրիք
Միւլլէր, պիւթիւն ագչէսինի գումարտա թէլէֆ խտիպ,
քէնտիսինի թէլէֆ իթմէքտէն զայրի չարէսի գալմատըզը
հալտէ, նասըլսա սլիր կէնճ Բրուսիալը իլէ տօսթլուդ վէ
լուլֆէթ բէյտա իթտի :

Պէրլինտէ զէնկին պիր պանքէլին օղլու օլան պու կէնճ
Բրուսիալը, Միւլլէրին մուզաիդպսընտան վէ էնտիչէսինտէն
միւթէէսսիր օլարադ, անը, բէտէրլինին խտարէխանէսինէ
կիրտիրմէկի թէքլիֆ իթտի, վէ Լօքէրն պու խուսուսա
մուխալիֆէթ իթմէեիպ, քէնտիսինէ իհալէ օլունան մէմու-
րիեթի հիւսնի իյֆաեէ մուվաֆֆադ օլտու. չէօյլէ քի,
պարօն Վօրմս, մուհարրէրաթը ումուսիեէ խըտմէթի իչին
պիր գաշ լիսանա աչնա պիր քիմնէեէ իհթիեաճը պուլուն-
տուղունու Պէրլինլի բէֆիզէնէ պիւտիրտիկինտէ, պանքէրի

մէրդում, պիր չօգ հիւսնի թավսիւէլէր իլէ Ֆրէտէրիք Միւլլէրի պարօն Վօրմսա կէօնտէրտի :

Մալիւմիւմիւզ օլտուղու իւզրէ , իքի սէնէ սօնրա , պու սախթէ Սլմանիալը , պարօն Վօրմսուն սանտըգքեարլըգ խըտմէթի մուհիմմէսինէ թայելին օլունտու :

Պէօյլէ պիր ախլէագտա օլան քիմնէնին , նամուսույլա եաշամըլ օլմասընա կէրչի ինանըլամազ իսէ տէ , պունունլա պէրապէր շուրանը թէէմին իտէպիլիքիքի , մէրդում եէտի սէնէ գատար նամուսույլա իմրարը էվգաթ իթտի , վէ էվվէլճէ կէչիրմիշ օլտուղու մուխաթարալը էօմիւր իլէ ագշամա գատար չալըշըպ , իրթէսի սապահ պիր բօլիս գօմիսէրի վէ իքի ժանտարմա թարաֆընտան ուեանտըրըլմագ վէսվէսէսի օլմաեարագ , կիճէեի ըահաթճա ուեումա մագլըգ եօլունտա կէչիրտիկի սաքին էօմրիւ պիրիպիրիյլէ թաթպիգ իտէրէք , եէնի էօմրիւնտէն խօշանմագտա , վէ եիկիրմի սէնէ գատար չալըշմագլար , պիր խայլի սէրվէթի օլապիլէճէկինի , պու սէրվէթինտէն տօլանը քիմնէեէ մէսուլ օլմաեա սէպէպի պուլունմաեաճաղընը միւլահագա իյլէմէքտէ իտի :

Անճագ , էսէֆ օլունուրքի , պու եէնի հիւսնի ախլէագ ու ատապ եօլունտա կէչիրտիկի էօմիւր , պիր ատէմի հագըղէթէն նամուսլու վէ միւսթագիմ գըլմաղա վէսիլէ օլան մագպուլթ էսաս իւզէրինէ միւէսսիս օլմաեըպ , հիսապ թահթընտա , վէ պինապէրին մուվագգաթ իտի :

Իմտի , մալիւմիւմիւզ օլտուղու իւզրէ , Հանրիէթ Օպէրիվ կիպի հագըղէթէն սէվիլմէեէ լաեըգ պիր գատընա պիլէ կէօնիւ վիրմիշ օլմաեան պու Բօպէրթ տը Լօքէրն՝ մատմուաղէլ Ֆին Օրանժա տիլտաաէ օլուր օլմաղ , պիգղաթ թասարրուֆլա թօբլամըլ օլտուղու ագչէեի թիւքէթտիքտէն պաշգա , քէնտիսինէ իհալէ իտիլմիշ օլան գապաեը տախի պօշալթմաղա պաշլատը , վէ պունուն աշըղընը գաքաթմագ ֆիքրիյլէ , թէհլիքէլի պօրսա օեունլարը-

նա կիրիշտիկի հալտէ , անլէրտէ տէ մուվաֆֆադ. օլամա-
տըդտան մաատա , վադը օլան ֆէհալըդ թամիր դապուլ
իթմէդ պիր տէրէճէեէ կէլտի :

Հասըլը, հէր նէ գատար եէտինտէքի տէֆթէրլէրի մու-
ամէլաթընա ույտուրմուշ իսէ տէ , պու ճիւմլէ իլէ , պարօն
Վօրմանուն վիրտիկի պալօտան պիր գաշ կիւն էվլէլ , մէր-
գում սանտըգքեար իշին , իխթիրասաթընը , պիր եախօտ
իքի հաֆթա տահա կէճիքտիրմէք միւմքինսիզ օլմուշ իտի :

Պինապէրին Վալէրի Վօրմա իլէ վիդօնթ տը Բրէպին
աշդ ու մուհապպէթլէրինի վէ ֆիրար իթմէք ֆիքրինտէ
օլտուդլարընը խապէր ալտըղընտա , էվլէլճէ վուդու պուլ-
մուշ օլան խըրսըղըդլարընտան տահա պիւեիւք պիր խըր-
սըղըդ իճրասընը , վէ օ խըրսըղըղը , ֆիրարիլէրին խղէրի-
նէ պրագտըրմագ եօլունտա իշինի թէրթիպ իթմէկի տիւ-
շիւնիւպ , մատամ պարօն իլէ ժիլպէրին օթէլտէն կիթ-
տիքլէրի ագշամ , պաղչէեէ վէ սօնրա օթէլէ կիրտի , վէ
պիր մում եագըպ , սանտըղը աշտը , վէ պանգա դայմէ-
լէրիլէ ալթունու աշըրըպ , գասաեը թէքրար դարաեա-
րագ , օրատան սավուշմաղա հազըրլանըրքէն , նէրտիլէն-
տէն , պարօն Վօրմանուն աեագ սէսինի ալտը :

Տէրհալ մումու սէօնտիւրտիւ , վէ բէնշիրէնին բէրտէ-
լէրինի տախի գաբատը :

Պարօն Վօրմա , էլինտէ պիր մում օլարագ , Ալին Բրա-
տիէեէ վիրէճէկի օն պէշ պին ֆրանդը ալմագ իւզրէ գասա-
եը աշըպ , տէրունինի պօշ պուլտուղունտա , քէմալը տէհ-
շէթլէ էթրաֆա նազար իթտի , վէ բէրտէնին , պիշիմնիզ
սուրէթտէ գաբանմըշ օլմասընտան շիւպհէեէ վարարագ ,

— Շու բէրտէնին արգասընտաքի բէնշիրէ աշըգ տըր ,
խըրսըղ օրատան ֆիրար իթմիշ օլաճագ տըր , տէտի , վէ
պու խուսուսա թէէմին օլմագ իւզրէ իքի , ատըմ ալտը-
ղընտան , իշթէ պու արա սանտըգքեարըն մէյտանա չը-
գաճաղը , չէօյլէքի պարօն Վօրմա խըրսըղ վար տէյի պա-

ղըրաճաղընտան , սարիգին եագաեր էլէ վիրէրէք , ճինա-
եէթ մահքէմէսինէ , վէ օրատա տախի քիւրէկէ աթըլա-
ճաղը տէրքեար իտի :

Բօպէրթ սը Լօքէրն տայիմա եէտինտէ պիր խանչէր
սագլատըղընտան , ճանվէր միսիլլու պարօնուն իւզէրինէ
պիլհիւճում պօղաղընա խանչէրի սաբլաեարագ , սէս պիլէ
չըգարմասընա վագըթ պըրագմագսըղըն եէրէ սէրտի , վէ
պատէհու ճանվէրանէ պիր սօղուգ գանլըլըզլա , մումու
թէքրար եագըպ , եագըլտանէնին իւզէրինտէն ալտըղը պիր
քեաղըտը իքի բարչա քէստի , վէ քէնտի եագըսընը թագ-
լիտ իտէրէք , մալիւմ օլան իմլասըղ մէքթուպու եագտը ,
վէ սօն սաթըրլարընըն քեամիլէն գուրումասընա պէքլէ-
մէքսիլին , մէքքիւր քեագըտը պուրուշտուրուպ , մագթու-
լուն ավուճու տէրունինտէ սըգըչտըրտը :

Հիքեանէնին գուսուրու մալիւմիւմիւլ տիւր :

Պիր այ գատար կէչտի :

Սախթէ Կօտար , պիրտէն պիրէ քէնտիսինէ եէլ ալըր-
սը արըզ օլտուղունու պէհանէ իտէրէք , մալիւմ օլան խա-
նէտէքի տայիրէսինտէն չըգամամաղա , վէ պապա Անտրէ
խամինտէ պուլունան գաբուճու , մէրգումուն թաամլարընը
վէ զագէթալարընը օտասընա կէօթիւրմէկէ պաչլատը :

Օն պէչ կիւն սօնրա , Վօրմա իշլյլէ արթըգ իշթիղալ
օլունմասըղընը անլատը : Շէօյլէ քի Ֆրէտէրիք Միւլլէրի
պուլմագ իւզրէ , զապըթաճա իտիլէն քեաֆիէյի թէչէպ-
պիւսաթ պաչա չըգամատըղընտան , գաթիլին Ալմանիաեա
կէչմիշ օլտուղու զանն օլունմագտա իտի :

Բէնտիսինին նէֆսի Բարիստէ օլտուղունու քիմնէ մէ-
մուլ իթմէտիկինտէն , վէ օլ պապտէ վէրիլէն մալիւմաթ
տախի նօգսան օլտուղունտան , գաթիլի մէրգումուն լա-
գըրտըր օլմաղ օլտու :

Պու միւտտէթ զարֆընտա սախթէ Կօտարըն հագըգի
սագալը պիւեիւմէքլէ , պիր այ սօնրա , մէրգում , պիւթիւն

պիւթիւն թէպտիլի գըեաֆէթ իթտի , վէ սիեահ սագալը վէ սաչլարը պուլունան պու Ֆրանսըզըն՝ պագըր ըէնկինտէ սաչլարը վէ գըրմըզը ուզուն ֆաւօրի սագալը պուլունմուչ օլան Ալմանիալը սանտըգքեար օլտուղունու քիմէնին զանն իթմէեէնէկինէ իսքեաթ օլարագ , օնտան սօնրա քէնտիսինի կիզլէմէքլիկին պիհուտէ իտուկինի տիւչիւնտիւ , վէ պինապէրին եէլ աղըսընըն կէչտիկինտէ քէօեիւնէ ալտէթ իտէճէկինի պապա Անտրէեէ պէեան իլէ , ֆիւվագը պիր կիւն , պարօն Վօրմատան աչըրտըզը տէօրթ եիւզ էլլի եէտի պին Ֆրանզը պիրլիքտէ կէօթիւրէրէք , Բարիստէն մուֆարաւ գաթ իյլէտի :

Զօգլար , պէօյլէ պիր մէսլաղը էլտէ իթտիքտէն սօնրա , պունա գանաաթ իտիպ , եաշամալարը թարզընը իսլահ իտէրլէր իքէն , Բօպէրթ տը Լօքէրն , Ուլին Բրատիէ իլէ վագը օլան մուվագգաթ իւլֆէթինին թէէստիրիլէ , տահա զիեատէ տարաթ ու տէպտէպէ վէ զէֆը ու էյլէնճէ արզուլարընա միւպթէլա օլմուչ իտի :

Մէրգում , վագթիլլէ Մ. տ'Օպէրիվին սէրվէթի աղիմէսինէ միւթէսարըրֆ օլաճաղընը զանն իթտիկի կիպի , օլ էննատէ տախի միլիօնլար խաեալլամագտա իտի :

Բօպէրթ , Բարիսի թէրք իթմէմէքլիկէ դարար վիրիպ , անճագ Վօրմա մէսէլէսի , եալընըլ խաթըրէ գապիլինտէն ղիհինլէրտէ գալաճաղը կիւնէ գատար շէհրի մէզքիւրտէն պիր ալ ուզագտա եաշամագլըղը , վէ պաչգա պիր իսիմ թաշըմագլըղը էլղէմ աստի իթտի :

Իչպու իքի թասաւվուրու իսէ , շու վէճհլէ իճրա օլունտու :

Պիր կիւն , տէմիր եօլույլա կիտէրքէն , վագը օլան պիր վուգուաթը մաշուգանէ իլէ , Ֆրանչօնթէ պէլտէսի տախիլինտէ քեային քիւչիւք պիր քէօյտէ պիր օթէլէ կիտիպ , օրատա իգամէթէ դարար վիրտի , վէ պիր ագչամ թաամընտան սօնրա , օթէլին գաբուսունտա սիկարասընը

իշմէքտէ , վէ գարչըսնտա պուլունան եւշիլլիքէ իւզէրի
էօրթիւլիւ պաղլարըն վէ պաեըրլարըն պիր թարաֆընտա
աթիդ էսնիեէյի ճէսիմէտէն պիրինին խարապաթընը սէյր
կլէմէքտէ իքէն , պիրտէն պիրէ օթէլճիեէ ,

— Պու խարապալար նէ տիր , տէյի սիւալ իթտի :

Օթէլճի . - Գրուա-Տիէօ սէյֆիեէսինին խարապալարը
տըր :

Լօքէրն . - (Քէնտի քէնտիեէ .) Նէ՛ կիւզէլ իսիմ :

Օթէլճի . - (Քէլամընա տէվամ իտէրէք .) Միւսիւ ,
Գրուա-Տիէօ ֆամիլեասընտան օլան պարօնլար , վադթիլլէ
բէք զէնկին վէ մապուֆ աարլատէկեանտան օլմուչլար
տըր : - Գիւզանստան Բօն-լէ-Մուլէնէ գատար վէ օնտան
էօթէտէ պուլպնան քեաֆֆէյի օլմանլար վէ գապիլի զէրր
արաղիլէր , պու ֆամիլեանըն մալի պուլունմուշ իսէ տէ ,
թէտրիճէն թէլէֆ օլմուշ տուր :

Լօքէրն . - Տիմէք տիր քի , պու ֆամիլեա պիւթիւն
պիւթիւն մահվ օլմուշ տուր :

Օթէլճի . - Պիւսպիւթիւն տէյիլ իսէ տէ , օնա եադըն
տըր :

Լօքէրն . - Պու հալտէ հէնուզ Գրուա-Տիէօ ֆամիլեա-
սը մէնսուպլարընտան քիմնէ վա՞ր մը տըր :

Օթէլճի . - (Ճէվապ վիրէճէք եէրտէ , պիր բարմաղը-
նը աղղընա վազ իտէրէք .) Սո՛ւս :

Լօքէրն , իչպու սիւքիւթ տալէթինին սէպէպինի տիւ-
չիւնմէքտէ իքէն , պօյնու պիւքիւլմիւշ , կէօղիւնիւն ըշըղը
սէօնմիւշ , տօտաղը սարգըլմըշ , եիկիրմի եէրինտէն եամա-
լանմըշ ուզուն պիր ըէտէնկօթ , ատի աեադ գապլարը
վէ եունլու պիր շաբգա կիեինմիշ օլան գըսաա պօյլու պիր
իճթիեարըն , օթէլին գաբուսունա եազլաշտըղընը կէօր-
տիւ :

— Պու իճթիեարըն էլինտէ պիր սէրէթ , վէ պու սէրէ-
թին իչինտէ պօշ պիր շիշէ , վէ տիկէր պիր քիւշիւք պիր

չիչէ , դարադըյլա պերապէր պիր քեասէ , վէ թէնէքէտէն պիր թապագ պուլունմագտա իտի :

Իհթիեար . - (Իէչի սէսի կիպի պիր սէտա իլէ .) Ժա'ն-Ֆրանսուա Սիմօն , պանա , իրի «» պէտէլինտէ էթմէք , իքի սու պէտէլինտէ չօրպա , տէօրթ սու պէտէլինտէ էթ , տէօրթ սու պէտէլինտէ շարապ , վէ ալթը սու պէտէլինտէ բադը վիրմէնիզի բէճա իտէրիմ :

Օթէլճի . - Շիւտի կէթիրիրիմ , միւսիւ պարօն , - տիեւրէք , սէքէթի մէրդումուն էլինտէն ալտը , վէ պիր ազ սօնւրա , իսթէնիլէն էրդագը վազ իլէ կէթիրիպ , մուգապիլինտէ պագըր ադչէ տօգսան սանթիմ ալտը :

Օթէլճի . - Ուղուրլար օլսուն , միւսիւ պարօն :

Իհթիեար . - Սլլահա ըսմարլատըգ , Ժա'ն-Ֆրանսուա Սիմօն , ինչալլահ եինէ կէօրիւչիւրիւզ :

Պատէհու իհթիեարը մէրդում , կէլտիկի եօլտան ահէսթէ ահէսթէ ալտէթ իթտի :

Բօպէրթ . - Պու զարիպ շախս քիմ տիր :

Օթէլճի . - Գրուա-Տիէօ Փամիլեասընըն սօն նէսլի օլան պարօն տուր : Վադաա տօգսան եաչընտա զանն օլունմագտա իսէ տէ , անճագ եէթմիլ եաչընտա պուլունմագտա տըր : Պու իսէ , թէաճճիւպ օլունաճագ պիր շէյ տէյիլ տիր : Պիչարէ , քէնտիսինի պիր տէրէճէ մուհաֆազա իտէն մարք բագըսընտան զայրի հէր շէյտէն մահրում տուր : Շու սաթըն ալտըղը շէյլէրի կէօրտիւնիւղ միւ . . . իլթէ թամ իրի կիւնիւք նաֆագասը տըր :

Բօպէրթ . - Թամաքեա՞ր մը տըր :

Օթէլճի . - Խա'յր , ֆագիր տիր : - Սէնէվի իւչ եիւզ Ֆրանգ իրատ , միւսիւ , պիւեիւք պիր շէյ տէյիլ տիր :

Բօպէրթ . - Քէնտիսի շու խարապ սէյֆիեէտէ մի իւգամէթ իթմէքտէ տիր :

Օթէլճի . - Պիւեիւք բէտէրի թարաֆընտան օ խարապալարտա ինչա իտիլմիլ օլան քիւհնէ պիր խանէտէ իգա-

մէթ իտիպ, տէրունինէ, սայքի սօգադ կիպի եաղմուր
եաղմագտա իսէ տէ, թապիեաթիյէ թամիրինէ միւգթէ-
տիր տէյիլ տիր:

Բօպէրթ. - Յէրունինտէ քէնտիսինտէն մաատա քիմ-
սէ եօգ մու տուր:

Օթէլճի. - Խա՛յր, եալընըլ քէնտիսի իգամէթ իտէր.
նէ՛ գարը՛, նէ՛ չօլուգ չօճուգ, նէ՛ պէսլէմէ եօգ տուր,
վէ միւտտէթի էօմիւնտէ էվլէնմէմիշ տիր: Քէնտիսինտէն
խայլի կէնճ վէ հէման սիզին չաղտա պիր գարընտաչը պու-
լունմագտա իտի: Մէրգում, բօլիթիգաճա պաղը էֆքեարը
սէպէպիյէ, Պրանսատա խըզմէթ իթմէք իսթէմէտիկինտէն,
պունտան խայլի միւտտէթ էվվէլ, զապիթիւք իթմէք իւզ-
րէ, մէմալիքի էճնէպիէնէ կիթմիշ տիր: Մէրգումուն պու-
գարընտաչը իչին էօլմիւշ տիր տէրլէր իսէ տէ, պու պապ-
տէ մալիւմաթըմ եօգ տուր: Պիր աղ էվվէլ կէօրտի. կիւ-
նիւղ իհթիեարա կէլինճէ, չօգ վազըթ կէշմէզտէն, պիր
սապահ, քէնտի եաթաղը տէրունինտէ սօղուգտան տօն-
մուշ պուլունաճագ տըր: Պունունլա պէրապէր, եաշատըղը
էօմիւր տէ արզու օլունաճագ պիր շէյ տէյիլ տիր. - Պէն
անըն եէրինտէ օլսամ, էօլմէնէ չօգտան բաղը օլուրում:

Բօպէրթ տը Լօքէրն օ կիճէսի զիեատէճէ տիւչիւն-
տիւկիւնտէն, աղ ունուտու:

Իլթէսի սապահ, մէրգում, զիւր իթտիկիմիզ խա-
րապ պինաեա կիտիպ, իհթիեար իլէ կէօրիւշտիւ: Իհթի-
եարը մէրգում, զիհնի զայիֆ օլմագլա պէրապէր, գար-
տաչընըն վէֆաթը խապէրինի պիր գաշ սէնէ էվվէլ ալ-
մըշ օլտուղունու միւպհէմ սուրէթտէ խաթըրլատըղընը
պէեան իյլէտի:

Բօպէրթ, սէյֆիէնին մէվգի վէ նէզարէթինէ հայրան
օլարագ, բէլինէն թէէտիէն օլունմագ իւզրէ, մէզբիւր
խարապաթա օն պին ֆրանգ վիւմէրիկի թէքիլֆ իյլէտի:

Օն պին ֆրա՛նգ . . . պէշ եիւղ ֆրանգ իրա՛տ . . . ֆէվ-

դէլատէ սէրվէթ տիմէք խոռկինտէն , իճթիեարը մէր-
գում պու խուսուսա ինանմանօրտու , վէ իսթիհա իտիւ-
մէքտէ օլտուղունու զանն իտիեօրտու :

Հալպուքի Բօպէրթ քէնտիսինի թէէմին իթտի , վէ օ
կիւնիւ պիր մուգավէլաթ մուհարրիբի նէզտինէ կիտիլէրէք
ֆէրաղ սէնէտի իմզա դըլընտը : Սապըգ Ֆրէտէրիգ Միւլ-
լէր , մէրգում իճթիեար իլէ պիր քիրա արապասընա ըա-
քիպէն շէհիրտէն ավտէթ իթտիկի էսնատէ , մէրգումա ,
ֆամիլեաճա սէնէտլէրինէ վէ գարընտաշընըն մէքթուպ-
լարընա մուգապիլ էլլի ատէտ լուի ալթունու վերմէքիկի
թէքլիֆ իթտի , վէ իճթիեար պունա տախի մէֆունէն
մուվաֆիազաթ կէօսթէրմէքլէ , բաղարըրգ տէրհալ ադտ
օլունտու :

Պատէհու Բօպէրթ , քէօեիւն տայիրէյի պէլէտիե-
սինտէն , իճթիեարըն գարընտաշը օլան պարօն Ֆիլիբ տը
Դրուա-Տիէօնիւն վէլատէթ սէնէտիինի չըդարտը , վէ մէմալի-
քի էճնէպիեէտէ վէֆաթ իթմիշ օլան պու զաթըն վէֆաթ
գայտը , մէրճիի մախսուսու տէֆթէրլէրինտէ եաղըմամըշ
օլտուղունու թահգըգ իյլէտի :

Բօպէրթ , Դրուա-Տիէօ սէյֆիեէսինէ միւթէսարըրֆ
օլտուգտան սօնրա , զիքր օլունան իճթիեար հագգընտա
արասըրա քէնտիսինէ մալիւմաթ վիւմէսինի , օթէլճիեէ պիլ
իսթար , քէնտիսի մէգըլուր օթէլի թէրք իթտի :

Մէրգում , Ֆիլիբ տը Դրուա-Տիէօ թարաֆընտան , ու-
ղուն միւտտէթ ֆասլա իլէ պիւեիւք գարընտաշընա եա-
ղըլմըշ օլան մէքթուպլարը միւթալէա իթտի , վէ պուն-
լարտան , Ֆիլիբին , Ավաթրիա խըտմէթի ասքէրիեէսինտէ
զապիթ օլտուղունու , վէ էվլի օլմաեըպ , ազ վազըթտա
միւթթէլիֆ նիշանլարա մազհար օլարագ , խայլի իլէրի կիթ-
միշ խոռկինի , վէ կիւնիւն պիրինտէ պիր սէպէպլէ հիտ-
տէթլէնէրէք , պիրտէն պիրէ իսթիֆասընը վիրտիկինի
անլատը :

Ի՛ն սօն մէքթուպ , տէօրթ սէնէ մուգատտէմ եաղըլ-
մըլ օլուպ , մէրգուսուն Անատօլու ճիհէթինէ սէյեահաթ
իթմէքտէ օլտուղու պու մէքթուպտա պիլտիրիմիշ իտի :

Պէսպէլլի Ֆիլիք տը Գրուա-Տիէօ , պու սէյեահա-
թընտա թէրքի տաղտաղայի ճիհան իյլէմիշ իտի :

71

Իւշ այ կէշտիկի հալտէ , Բօպէրթ , մալիւմ օլան օ-
թէլճիտէն , Գրուա-Տիէօ ֆամիլեանընըն սօն նէսլի օլան
իհթիեարըն վէֆաթ իթմիշ օլտուղունա տայիր պիր մէք-
թուպ ալտը , վէ անինտէ Ավսթրիանա ազիմէթլէ , Մ. տը
Գրուա-Տրիէօնիւն խըտմէթի ասքէրիեհէսինի վէ նիշանլարը-
նը մուսատտագ էվրագը ըհամիեհէի էլտէ իտէպիլտի :

Պու սուրէթլէ մէրգոււմ , 1868 տէ Ֆրանսանա ավ-
տէթլէ , պարօն Ֆիլիք տը Գրուա-Տիէօ իսմիյլէ պիր տա-
յիրէ քիրալատը : Մէրգոււմ , մունթաղամ էվրագ վասը-
թասըյլա , իսմինի թաշըարղը ֆամիլեանըն ահվալը սապը-
գասընը թաստիգ իթտիրէպիլէճէկի ճիհէթլէ , քիմնէ թա-
րաֆընտան հագգընտա չիւպհէ իտիլէմէզ իտի : Շուրաեը
տախի պէեան իտէրիզ քի , քէնտիսի , պունտան ագտէմ
մալիւմ օլան սէյֆիեհի սախթէ պիր իսիմլէ սաթըն ալմըշ
օլտուղու հալտէ , մուախսարէն տիկէր պիր եհնի ֆէրազ
մուամէլէսիյլէ , օրասընը պիր թագըրիպ պարօն Ֆիլիք տը
Գրուա-Տիէօնէ , եանի քէնտիսինէ տէվր իթտիրմիշ , վէ պի-
նապէրին Գրուա-Տիէօ իգամէթ կեահընըն խարապալարընա
հագըղգէթէն միւթէսարըրֆ օլմուշ իտի :

Օնտան սօնրա , մէրդուժ իշին եաբըլաճագ շէյ , եալընը իւլֆէթ վէ հուգուգ բէյտա իթմէքտէն իպարէթ օլուպ , լաքին Բարիս կիպի պիր շէհիրտէ տէպտէպէլի էօմիւր կէշիրէն վէ եիւքսէք իսիմ թաշըեան վէ ահվալը սապըգասը հագգընտա շիւպհէ տավէթ իթմէեէն պիր քիմսէ իշին իւլֆէթ վէ հուգուգ բէյտա իթմէքտէ կիւճլիւք պուլունմատըղընտան , մէմալիքի էճնէպիեէտէն ավտէթ իթմիշ օլտուղու զանն օլունան իշպու սախթէ պարօն տը Գրուա-Տիէօ տախի , օլ աթիգ իսմին հիմաեէսի սաեէսինտէ , է'ն միւթէպէր խանէլէրէ կիրիպ չըգապիլմէքտէ խի :

Պէօյլէճէ ալթը այ կէշմէզտէն , պարօն տը Գրուա-Տիէօ , հէմ քէմալէթ հէմտէ զէֆը ու էյլէնճէ ատէմի օլուպ , հիսապսըղ մասրաֆ իթմէքտէ , գումար օյնամագտա , չօգտէֆա գազանմագտա , վէ պաղէն տախի զարար իթտիկինտէ , եիկիրմի տէօրթ սաաթ զարֆընտա պօրճլարընը էօտէմէքլէ , հիշ պիր ալաճագլըսը պուլունմամագտա խտի :

Պու շէյլէր , ումուճէն մալիւմ օլմասը իւղէրինէ , պիր սէնէ սօնրա , Գրուա-Տիէօ , պիր սէրգլըեէ ազլա մագամընտա դապուլ օլունտու :

Պարօն Վօրմուռն սանտըղընտան աշրըլան ագշէնին պիր ճիւզի իրատըլլա , պու մէրթէպէ իսրաֆճա եաշամագլըղըն նասըլ միւմքին օլապիլմէսի հագգընտա թէաճիւպ իտէնլէրէ , խապիսի մէրգումուռն իլէրուտէ իյզահ իտէճէկիմիզ տիկէր պազը վարիտաթը տախի պաւլունտուղունու , վէ կիւնիւն պիրինտէ միլիօնլարա սահիպ օլաճաղընը մուհագգազ զանն իթտիկինտէն , սէրմաեէսի թիւքէնմէսի իհթիմալինտէն տօլաեը բէքտէ ֆիթուր իթմէտիկինի պէեան էյլէրիզ :

Իշթէ , հիքեաեէմիղին պաշլըճա շախսընըն կէշմիշ էօմրիւնիւ թարիֆ իթմէք իւզրէ , պունտան ագտէմ պրրագմըշ օլտուղումուզ նօգթաեա թէքրար վասըլ օլտուգ , օնօգթաեա քի , Բարիստէ պիր էօրիւմճէք տէտիկիմիզ շախսը

մէրդում, եռւվապնը հէր թարաֆա սալմըջ օլտուղու հալ-
տէ, նահէհան քէնախի օ եռւվանըն տէրունինէ տիւլմէք
րատտէսինտէ պուլունտուղունու կէօրմիւլ վէ անլամըջ
խաի :

Գրուա-Տիէօնին, Քս. Ի. Զ. իմդասըյլա մուհարրէր
օլան վէ եալընըջ Սարիօլ թարաֆընտան եաղըլմըջ օլմասը
միւհթէմէլ պուլունան մէքթուպու օգուտուղունտա հիսս
իտէկէլտիկի տէհչէթի, էլպէթթէ շիմոի օգուեանլարըմըջ
անլամըջ տըրլար :

Մէքթուպը մէքքիւրուն շու սուրէթտէ եաղըլմըջ օլ-
տուղու պէլքի խնթըրլարտա տըր :

« Միւսիւ պարօն ,

« Ահրպայը աթիգանըղտան պիրի օլուպ , ֆագաթ բարլուգ
պիր վաղիէթէ վասըլ օլմագ իգթիտարընա եախօտ իգպալինէ
մալիք օլմուլ օլմանան պիր քիմնէ , սիզին իչէրինիգէ վուգու-
ֆու պգլունմագ հասէպլյլէ , քէմալը էմնիյէթ իւզրէ , համլյ-
եթ ու սախավէթինիգէ միւրաճաաթ իթմէքիկէ իճթիսար իյլէր :

« Պու տօպթունուլ , նամուսլունա եաշամագ իչին , օն պին
ֆրանգա միւհթաճ տըր : - Կէօրիւեօրսունուլ ա' , պու պիր է-
հէմնիէթսիլ մէպլաղ տըր , վէ եարըն , պու ագչէեի , պանգնօթ
օլարագ , վէ բօսթատան ալընմագ իւզրէ , մահֆագա իչինտէ վէ
Քս. Ի. Զ. հարֆլարընա կէօնտէրմէքլիկի , քէնտինիգէ պիր
մահղուզիէթ աստ իտէճէկինիգէ իւմիտի պէրքէմալ տըր :

« Թարաֆընըղտան ճէվասըր ըէտտ , ասլա իհթիմալտէն տէ-
յիլ իսէ տէ , շու գատարընըն խապէր վէրիմէսի ֆայիտէտէն
խալի տէյիլ տիր քի , եալընըջ պիր ճիւզի թէէլիւր , նիհանէթ-
սիլ սուրէթտէ ֆէնա նէթիճէլէրի մուճիպ օլապլիլի :

« Իմոի , ազիզիմ պարօն , պիզգաթ քէնտի մէնֆաաթընըջ ի-
չին , մաթլուպ օլան ագչէեի վագթ ու գէմանիյլէ կէօնտէրին ,
վէ իլթիֆաթ վէ թէչէքքիւրիւմիւ ըէչինէն գապուլ իտին :

« Soupe գատիմիճիգ

Քս. Ի. Զ. »

« ԶէՅՆ . - Շատե՛տ , պու մէքթուպ հագգընտա պիւսպիւ-
թիւն եանլըլ պիր ֆիքրէ զահիպ օլարադ , մուխպիրինիզ հագ-
գընտա նիւաթը պէտխահանէ իլէ , բօթախանէնէ պիր եախօտ
իքի նէֆէր բօլխ մէմուրու կէօնտէրմէք կիպի չօլբազլըգտա պու-
լունուր իսէնիզ , շիմոտէն սիզէ խապէր վէրիւրիմ քի , Գս . Ի . Զ .
Գօնթ տը Լօքէրնի վէ Բօպէրթ Սօլնիհէնի մէրճիինէ թաւսիեէ իթմէք-
լիկէ մէճպուր օլաճադ տըր :

« Սէօզ անլաեանա պու գատարը քեաֆի : »

Իշթէ շու սօն ճիւմլէ , Գրուա-Տիէօնիւ տիւշարը տէհ-
շէթ գըլմըլ իտի : Ֆիլվադը Սարիօլ նէ՞ կիպի իշէրաէն
պահա իտիեօրտու . նէ՞ շէյտէն մալիւմաթը վար իտի : Ա-
ճապա թէսատիւֆէն պարօն Վօրման զաթիլինին հագը-
գի իսմինի մի անլամըլ իտի :

Մէքթուպը մէգըիւրտէ ֆրէտէրիք Միւլլէրաէն պահա
օլունմատըղընտան , պու խուսուս բէք տէ իհթիմալտէն
տէյիլ իտի . Լաքին իհթիմալ տըրքի , սօն պիր տարպէ
էնտիրմէք իւզրէ , պու տէհշէթլի սըրըր իշէրուեէ թաա-
լիզ էլլէմէքտէ իտի :

Հէր նէ տախի օլաա , մէրգոււմ Սարիօլ , զաեէթ ու-
զագ օլան պիր վադըայը սապըդաեը տախի պիլմիշ օլաա ,
մուխաթարայը ազիմէտէն խալի օլամաեաճաղընտան , շէյ-
լէքի , մուխպիրի մէրգոււմուն եալընըզ պիր իխապըր , բօ-
լիսի՝ պարօնուն պէյհինտէ թահրիքէ վէսիլէ օլապիլէճէկի ,
վէ Գրուա-Տիէօնիւն , միւտտաիլի ումուլիլիք տայէրէսի թա-
րաֆընտան քէնտի իշէրինէ հասըր նազարը տիդգաթ իտիլ-
մէսի իհթիմալինտէն տօլաեը պիլա ֆիթուր տուրամամազա
սէպէպլէրի պուլունտուլու տէրքեար իտի :

Իմտի , սախթէ պարօն , մէքթուպը մէգըիւրու պէլքի
օն տէֆա արտ արտա օլուտուգտան , վէ պիր գաչ տէֆա
տա , մէքթուպ՝ տիթրէմէքաէ օլան էլլէրինտէն տիւշմէսիլլէ
եէրտէն ալտըդտան սօնրա , քէնտի քէնտիեէ շու սէօզլէրի
թէլէֆֆիլիզ իթտի .

— Շիմտի նէ՞ եօլ թութմալը . . . Բարիսի թէրք իթ-

մէք, ատէթա կիրտապը խարապիեթէ տողրու կիթմէք տիր, վէ պիր մուխաթարաեա գարչը ուղրաշմաեարագ, անդն գարչըսրնտան ֆիրար իյլէմէք, ալչագլըդ տըր: Պի- նապէրին էկէր իճապ իտէր իսէ, ուղրաշաճաղըմ... վա- րիտաթըմ տայիմա պուլունաճաղ տըր, վէ հէր նէ վա- դըթ չարէտիզ վէ իւմիտսիզ պիր հալտէ պուլունուր իսէմ, օլ վագըթ քէնտիմի բէվօվէր իլէ թէլէֆ իտէպիլիրիմ... Եարընա գատար պու իշին իճապընա պագմաեա վագթըմ վար տըր. կիճէլէր՝ կէպէ տիր տէրլէր, քըմ պիլիր ֆիք- րիմտէ պէքքի պիր թասալվուր տողար:

Գրուա-Տիէօ, պու միւլահաջատան սօնրա, պաշը գա- ղան կիպի գայնաեարագ տիշարը չըգտը, վէ սինիրլէրինին հէրարէթինի թէսէլին իշին հավաեա վէ հարէքէթէ իհթի- եաճը չէտիտի պուլունտուղունտան, իքի սաաթ գատար նէֆսի Բարիտտէ ըաաթ կէլա եիւրիւմիւշ օլտուղու հալտէ, նաիէհան, Անտրէ տը Սան-Բէմօտան խապէր ալմագ նի- եէթինի խաթըրլատը, վէ պիր արապաեա սիւար օլարագ, վէ մէրդում տէլիգանլընըն վէֆաթ իթմիշ օլտուղունուր իտապէրինի ալաճաղընը գալիէն զանն իտէրէք, անըն խա- նէսինէ աղիմէթ իյլէտի:

Լաբին պարօնուրն պու զաննը տողրու չըգմատը:

Պարօն տը Գրուա-Տիէօ՝ մէճրուհուն եաթագ օտաաը- նա կիրտիլի ղէման, թապիպ, պիր աղ իսթիրահաթ իթ- մէք իւղրէ տիկէր պիր օտաեա չէքիլմիշ օլտուղու միսիլլու, ժօրթ թրէթան տախի ուղուն պիր գանարէ իւզէրինտէ եաալանմիշ օլարագ, եաթաղըն եանընտա եալընըճա պու- լունմագտա իտի:

Ժօրթ թրէթան, գարունուրն աչըլտըղընը իշիթտիկին- տէ, պիր բարմաղընը տօտագլարը իւզէրինէ վաղ իլէ, գա- նարէտէն գալը տը, վէ պարօնու գարչըլամագ իւզրէ պիր գաշ ատըմ ալտը:

Պարօն. - (Բէստամ ժօրթ թրէթանըն էլինի պըգտըգ-

տան սօնրա , եավաշ սէտա իլէ :) Ումարըմ քի , պանա ֆէ-
նա պիր խապէր վիրմէեէճէքսինիլ :

Բէսսամ . - Խալը , Սլլահըն ինսեթթիլէ իյի խապէր
վիրէճէէիմ :

Պարօն . - Տիմէք տիր քի , պիչարէ տօսթ ումուզ . . .

Բէսսամ . - Հէնուզ բէք իյի տիր տիմէեէ ճէսարէթիմ
եօգ տուր , հալպու քի ահվալը սըհհիեհի տահա զիեատէ
ֆէնալաշմամըշ տըր :

Պարօն . - Թաֆսիլաթընը . . . թաֆսիլաթընը սէօլէ-
եին :

Բէսսամ . - Էկերչի պէշ տազըգա էվվէլ կէլսէ իտի-
նիլ , թապիպի կէօրիւր իտինիլ : - Շիմտի եանընտարի օ-
տատա օլուպ , իւք չաղըըլըշտա կէլմէկէ հաղըր տըր : Վա-
գաա քէնտիսի պանա ճիւղի իւմիտ վիրմէեօր , ֆագաթ օլ
գատար թէլաշ իչինտէ տէ կէօրիւնմէեօր : Պու սէպէպլէ
պիչարէնին հէր հալտէ թէրքի հաեաթ իտէճէկինէ ինան-
մագ իսթէմէմ , վէ ինանամամ . . . Տահա պիր գաշ կիւն
մուգատտէմ ճիւղի մէրթէպէտէ թանըտըլըմ պու տէլի-
գանլըեա նէ՝ գատար մուհապպէթիմ վէ թէվէճճիւհիւմ
պուլունտուղունու պիլմէղսինիլ : Մաաղալլահ , էկէր վէ-
ֆաթ իտէր իսէ , հագգընտա հագըգի կէօլ եաշլարը տէօ-
քէճէեիմ . . . գալպիմ զիեատէսիլէ միւթէէսսիր օլաճագ
տըր . . . Հալպու քի էօլմէեէճէք տիր . . . Ճահտ ու զայրէթ
սաեէսինտէ քէնտիսինի գուրթարմաղա մուվաֆֆագ օլա-
ճաղըզ . . . Շիմտիլիք րահաթճա ուեումագտա տըր , վէ
կէօրիւնիւշիւ , կիթտիկինիլ զէմանքի հալինտէ տէյիլ տիր
եաթաղը եանընա կէլին , սիզ տէ անլարսընըզ :

Գրուա-Տիէօ , մէճրուհուն եաթաղընա եաղլաշարագ ,
ժօրթուն իֆատէսինին տօղրու օլտուղունու , շէօլէ քի մէճ-
րուհուն էվվէլքի սօլկունլուղու կէշտիկի կիպի , ույգուսու
տախի ինթիղամ վէ սիւքիւնէթ քէսպ իյլէմիշ իտուկինի
թաստիգ իթտի իսէ աէ , ալէսսէվիյեէ խասթէլիքլէրաէ

պու միտիլու սիւքիւնէթի հալէր թէհլիքէլի տախի օլապիլաիկինտէն, Անտրէնին շու հալինէ տէ հէնուղ էմնիյ-
եէթ օլունամանեաճաղընը սէօյլէմէքտէ իքէն, ֆիլվադը
մէճըուհը մէրգում պօղուլմանա վէ սանըգլամաղա պաշ-
լաեարագ, պիր գատընտան վէ օ գատընա օլան աշգ ու
մուհապպէթինտէն պահա իթմէկէ պաշլատը :

Բէսսամ. - (Պարօնա .) Քիմտէն պահա իտիեօր :

Պարօն . - Սէվտիկի վէ կէօրմէքտէ օլտուղունու զանն
իլլէտիկի պիր գատընտան :

Բէսսամ. - Պու գատըն քիմ տիր :

Պարօն . - Քիմ օլտուղունու սիլին կիպի պէն տէ պիլ-
մէմ :

Անտրէ . - (Պիրտէն պիրէ կէօղլէրինի աշարագ .) Նէ-
րէտէ տիր . . . սիլին տուրտուղունուղ մահէլլտէ անագտա
տուրուեօրտու . . . քէնտիսիլլէ լագըրտը իտիեօրտում . . .
պանա ճէվապ վիրտի : Շիմտի նէրէտէ տիր :

Պարօն . - (Անտրէնին աթէշ կիպի սըճագ օլան էլինի
թութարագ .) Սէվիլիլի էվլատըմ, պու օտատա պիլտէն
զայրի քիմնէ եօգ տուր :

Անտրէ . - Թէքրար իտէրիմ քի, քէնտիսինի կէօրտիւմ.
սիլ պէնտէն անը կիլլէեօրտունուղ . . . ֆագաթ նիճին պէ-
նի ալտաթըեօրտունուղ . . . պու եաբտըլընըլ ֆէնայըգ տըր,
գալիմիք տիր :

Պարօն . - Բէճա իտէրիմ, աղիլիմ, թէսկին օլունուղ :

Պու սէօղլէր թաաթի օլունտուղու սըրատա, ժօրժ,
հէքիմի ուեանտըրմագ իւղրէ, աճէլէթէն եանընտաքի օ-
տանա կիթմիշ իտի :

Անտրէ . - (Հէեէճանը արթարագ .) Քէնտիսինի թէք-
րար կէօրմէք իսթէրիմ :

Թապիպ . - (Պիր իլաճ վիրէրէք .) Շունու իչինիզ, անը
թէքրար կէօրէճէքսինիզ :

Անտրէ . - Սահիֆ մի :

Անտրէ , մեզքիւր իլաճը իշմէրլէ , հէեէճանը տէրհալ
թէսկին օլտու , վէ կէօղլէրի գարտնարագ , թէքրար ույ-
գուսունա տալար , ֆադաթ ույգուսունտա հէրարէթ
միւշահէտէ օլունտուղու կիպի , Թիւղիւ տախի զիւրտէ
գըզարմագտա խի :

Պարօն . - (Հէքիմէ .) Նէ՞ մէմուլ իտիւօրսունուզ , տօգ-
թօր էֆէնտի :

Թապիպ . - Հէնուզ հիչ պիր շէյ մէմուլ իթմէօրում .
լաքին էկէրչի արա սըրա թուլթմագտա օլան սըլթմա , մէճ-
րուհումուզա ֆէնալըղը մուճիպ օլմազ իսէ , պու իուսուս-
տա հէնուզ իւմիտիմի գաթթ իթմէմիշիւմ տիր :

72

Պարօն . - (Քէնտի քէնտի .) Պիր գաչ սաաթ էվլէլ
ֆէննի թէպապէթ Անտրէի էօլիմէ մահքիւմ իտիւօր-
տու . էկէրչի թապիւթ քէնտիսինի գուրթարըր իսէ , պէն
տէ ճէսարէթլէնէրէք , եէնիտէն ուղլաշմաղ իւղրէ քէսպի
էմիյիէթ վէ գուվլէթ իտէճէիւմ : (Պատէհու ժօրթա
տէօնիս , զուլաղընտան .) Սիզի , տօթթու մուլուն եանըն-
տա եալընըղ սըրագ մանաճաղըմ . պէնտէ սըւրատա գալ-
մադ իսթ էրիմ :

Ժօրթ . - (Պարօնուն էլինի սըգարագ .) Սիզտէ քէն-
տիսինի զիւրտէսիյլէ սէվէրսինիլ . հէմտէ պէնտէն խայլի
էվլէլ քէնտիսիյլէ տօթթուլունուզ օլմուշ տուր :

Պու սուրէթլէ սաաթլար կէշիպ , շէֆֆագ սէօքմէկէ
պաշլատոր , վէ մէճրուհուն ստեղգլամաղլա պէրապէր հէրա-
րէթի սօն տէրէճէեէ վարմըշ իքէն , աղար աղար թէսկին
օլտու :

Անտրէ հէնուզ եաշաեօրտու իսէ տէ , զաաֆէթի վէ
թադաթսըզըզը , ժօրժա վէ Գրուա-Տիէօեէ էյի պիր ա-
լէամէթ կէօրիւնմէեօրտու : Հալպու քի թապիս , մէրգում-
լարըն ֆիքրինաէ օլմաերպ ,

— Կէօրտիւկիւնիւզ զայիֆլիք վէ տէրմանսըզըզ ,
պէնճէ թէաճճիւպ օլունաճադ պիր շէյ տէյիլ տիր ,
մէճրուհուն պու կիճէեի կէշիրէճէկինի մէմուլ իթմէ-
եօրտում . մատէմքի պու կիճէեի կէշիրտի իսէ , պիւթիւն
պիւթիւն սահիլի սէլամէթէ չըգմասը իհթիմալտէն տիր ,
տէտի :

Այնի վազըթտա Սան-Ռէմօնուն խըզմէթքեարը ա-
եազլարընըն ուճզնա պառարադ իլէրի կիրիպ , Ֆիլիպէ
խիթապէն ,

— Միւսիւ պարօն , Մ . վիգօնթ տը Կրանլիէօնիւն
խըզմէթքեարը կէլմիշ , էֆէնտիսի թարաֆընտան մէճրուհ
հազգընտա խապէր իսթէեօր , տէտի :

Ժօրժ . - (Մէզքիւր իֆատէեի իշիթմէքլէ .) Օն տազը-
գաեա գատար պիզգաթ Կրանլիէօ օթէլինէ կիտէճէկիմի
սէօյլէեին :

Պու սէօյլէր՝ հէր նէ գատար եալաշ սէտա իլէ թէ-
լէֆիլիւզ օլունտու իսէ տէ , պունունլա պէրապէր ույգու-
տա օլտուղու զանն օլունան Անտրէ իշիթմէքլէ , պիրտէն
պիրէ կէօյլէրինի աշար , վէ մէզքիւր սէօյլէրի տիզգաթը
քիամիլէ իլէ տինլէտի , ֆազաթ ազգընտան պիր քէլիմէ
պիլէ չըգմատըզը կիպի , եէրինտէն տախի գըմըլտանմատը .
Մուախխարէն , խըզմէթքեարըն տիշարը չըգմասընը միւ-
թէազըպ , կէօյլէրի եէնիտէն գաբանտը :

Ժօրժ , քէնտիսինէ պիր ազ տիւզէն վէրիպ , ալէսաա-
պահ Մ . տը Կրանլիէօնիւն խանէսինէ կիթտի : Մէրգում ,
Մ . տը Կրանլիէօնիւն իշ օտասընա կիրտիկի զէման , բէր-
տէլէրտէն պիրի , արդասընտա պէր քիմանէ կիլլէնմիշ տիր
կիպի գըմըլտանտը :

Ֆիլվադը ժեյմէն , ալէլ աճէլէ պիր կիճէլիք ֆիսթան կիեինմիշ օլտուղու հալտէ , մէղքիւր բէրտէնին արգասընտա տուրուեօրտու :

Գլօթիլտ տը Բանտալըն գըղը , սապահա գստար ույգուսուզ գալըպ , շէֆֆադ սէօքէր սէօքմէղ , պէսլէմէսինի չաղըրարադ ,

— Մէճրուհտան խապէր վա՞ր մը տըր , տէյի սիւալ իթտի :

Պէսլէմէ . - Խա՛յր , մատամ վիգօնթէս , հէնուղ խապէր եօգ տուր . . . Ֆազաթ էթիէն , խասթանը կէօրսէք իւղրէ Պուլօնեը սօգաղընա կիթմիշ օլտուղունտան , շուէննատէ միւսիւ վիգօնթ , քէնտիսինի օտասընտա պէքլէմէքտէ տիր :

Ժեյմէն . - Էթիէնին ալտէթինի կէօգէթլէեին , մէճրուհուն հալինի սիւալ իտին , վէ ալաճաղընը խապէրի տէրհալ պունա թէպլիղ իյլէեին :

Պիր սաաթ սօնրա , պէսլէմէ , օն տագըղգանա գատար Մ. Ժօրթ Թրէժանըն պիզզաթ կէլէճէկինի մատամընա խապէր կէթիրտիկինտէն , մէրգումէ տէրհալ եաթաղընտան գալգտը , վէ օլտուգճա էսվապընը կիեինիպ , բէնչիրէեէ գօշտու , վէ բէնչիրէ ճամլարընըն արգասընտան Ժօրթու հալլիտէ կէօրտիւկիւնտէ , անինտէ օտասընը թէլքլէ\ իքի օտատան կէչտի , վէ սալօնլարտան պիրինի Մ. տը Կրանլիէօնիւն իշ օտասընտան թէֆրիդ իտէկէլէն , պիր գաքուեու աչըպ , տիլսիզ կիպի , Ֆազաթ թագեիդ ալթընտա օլարադ , գաբունուն բէրտէսի արգասընտա տուրաու , վէ քէնտի քէնտիեէ ,

— Էկէրչի հագըղգէթի հալ իւմիտպաիշ տէյիլ իսէ , պէնտէն կիզլէմէեէ չալըչըլաճադ , վէ հագըրմտա չօճուգ կիպի մուամէլէ իտիլէճէք . . . հէր շէյ պանա պիլտիրիւմէեէճէք տիր , Ֆազաթ պէն հէր շէյի պիլմէք իսթէրիմ , տիմէքտէ իտի :

Իշխէ, մէրդումէ պու սէպէպլէ կիզլէնմէքտէ օլուպ, կիւնահարզ ճասուսլուղունուն սէպէպի եէկեանէսի պունտան իպարէթ խի, եախօտ քէնտիսի էօյլէ զանն խիեօրտու :

Ժօրթ, Մ. տը Կրանլիէօնիւն իշ օտասընա կիրտիկինտէ, Մ. տը Կրանլիէօ, պիրտէն պիրէ,

— Հաեաթտա՞ մը տըր, տէյի սիւալ իթտի :

Ժօրթ. — Էվվէթ, հէնուզ եաշաեօր :

Մ. տը Կրանլիէօ. — Շու լութֆ ու ինաեթինտէն տանը, ճէնապը Ալլահա թէշէքքիւր խտէրիմ... Սիզ, տինաէն պէրու եանընտան այրըլմատընը՞զ մը :

Ժօրթ. — Խայր, պիր տազըզա պիլէ այրըլմատըմ :

Մ. տը Կրանլիէօ. — Աղշամը վէ կիճէեի նա՞սըլ կէշիրտինիզ... հէքիմ նէ՞ սէօյլէեօր... հէբաինի պանա հիքեաեէ խտին, հիշ պիր շէյի ունութմաեըն : Է՛ն ճիւզի թէֆէրուաթըն պէնիմ՝ իշին պիւեիւք էհէմիեէթի վար տըր :

Թրէթան. Մ. տը Կրանլիէօնիւն մէճրուհու թէրք իթմէսինտէն սօնրա վուգու պուլան հալլէրի վէ հատիսէլէրի պիլէթրաֆ հիքեաեէ իթտի :

Ժէրմէն, պու հիքեաեէեի տինլէտիկինտէ, քէտէրնաք հէեէճանընըն սէպէպլէրինի անլաեամաեարազ, միւթէէսսիր օլտու, վէ քէնտի քէնտիեէ վէ աճը աճը պիր սէօյլէեիլլէ :

— Տիմէք տիրքի, պիրիսինէ մուհապպէթի վար տըր... էօլիւմ սաաթընտա պիլէ սէվկիլիւլիսիւնիւ խաթըրլաեօր... սէվկիլիւլիսիւ տէ, քէնտիսինի, եանի պէօյլէ կիւզէլ, սէպաթլը վէ ճէսուր պիր տէյիզանլընը սէվմէք կէրէք տիր... լաւին, պէօյլէ պիր կէնճի քիմ սէվմէզ... Պիչարէ դատընճըղա՞զ, անըն մէճրուհ օլտուղունու պիլտիկի վէ էօլմիւշ զանն իթտիկի հալտէ, աճապա նէ՞ դատար միւզթարըպ պուլունուեօր... Ա՛հ, պիւթիւն ըուհուճա օլ

գատորնը աճընթեմ... Փագաթ էօլիմ սաաթնտա եաթաղը պաշնտա պուլունմասը լաղըմ կելիլքէն, աճապա նիշին պուլունմասը, տէտի:

Թրէթան, հիքեանէսինէ տէվամ իլէ, խիթամնտա, հէքիմին, մէճրուհուն եաշաեապիլէճէկինի քէշֆ իթմէմէքլէ պէրապէր, իւմիտինի դաթիէն թէրք իթմէտիկինի պէն եան իլլէտի:

Մ. տը Կրանյիէօ. - Պիր աղ էվվէլ ճէնապը Ալլահա թէշէքքիւր իթմէքլիկիմտէ հադգըմ վար իմիլ: Տիւնտէն պէրու պիւնիւր պիր աաղմ ալլանիլ տըր, չիւնքի վաղը օլան նէօպէթ իւղէրինէ էճէլ զուհուրա կէլմէք լաղըմ իքէն, մուղայիրի օլարաղ իւմիտ հաալլ օլմուշտուր: - Իմ տի ապիլիմ, պու խալլըրը խապէրլէրի պիղղաթ կէթիրմէնիլտէն տօլաեը միւթէշէքքիւրլիւմ: - Հայտէ, ոէվիլմէեէ ֆէվգէլատէ լաեղ օլան շու ալիճէնապ տէլիգանլընըն նէղտինէ ալտէթ իտին, պէն տէ պիչարէ Ժէրմէնիմին եաշնընա կիտիպ, քէնտիաինի թէէմին իտէեիմ, չիւնքի տիւն աղչամ, ֆէվգէլլաեէ ալթիւսթ օլմուշ իտի, վէ պու կիճէեի տէ քէք ֆէնա սուրէթտէ կէչիլմիլ օլտուղունա հիշ շիւպհէմ եօգ տուր: Պիր սաաթտան պէնտէ մէճրուհուն նէղտինէ կէլէճէեիմ:

Կէնճ գատորն, տինլէեէճէք պիր չէյ գալմատըղ ճիճ հէթլէ, օտաարնա ալտէթլէ, օրատա իպատէթ եէրի հուզուրունտա տիւղ չէօքիւպ, Ալլահա վէ վալիտէսինէ տուա վէ թէշէքքիւր իլլէտի: Պատէհու կիճէլիք էլլիսէսինի սօեունուպ, պէլլիսիղճէ եաթաղընա կիրտի:

Պիր աղ սօնրա, պէսլէմէսի կէլիպ, զէվճի Մ. վիդօնթու գապուլ իտիպ իթմէեէճէկինի մէղպուրէտէն սիւվալ իթմէսինտէ, Ժէրմէն, զէվճինին կէլմէսինէ մուվաֆֆադաթ կէօսթէրտի:

Արման տը Կրանյիէօ, Ժէրմէնին եաթաղընա եաղլաշարաղ,

— Աղիգէմ, տիւն ագչամ մարքի տը Սան-Ռէմոնուն
եանընտա պրագաւըղըմ ժօրժ Թրէժան, պիր աղ էվվէլ
պուրաեա կէլտի, վէ տահա յիմտի կիթտի, տէտի :

Ժէրմէն . - (Էնտիշէ իլէ .) Նէ՞ խապէր կէթիրտի :

Մ. տը Կրանլիէօ . - Մէճրուհուն էյիլէշմէսի իշին էլ
պէթթէ տուա իթմիշտինիղ տիր :

Ժէրմէն . - Էվվէթ, էղճան ու տիլ տուա իթտիմ :

Մ. տը Կրանլիէօ . - Տուանըղ գապուլ օլունմուշ
տուր : Տիւնքի կիւն մէճրուհուն եաշամասը հազգընտա
իւմիտիմիղ եօգ իքէն, պու կիւն իւմիտ իտէպիլիլիլի :

Ժէրմէն սիւքիլթ իտիպ, կէօղլէրինի էյտի :

Մ. տը Կրանլիէօ, ժօրժուն հիքեաեէսինի մուխթա-
սարէն թէքրար իթտի, ֆագաթ Անարէնին աշգ ու մու-
հապպէթէ տայիր օլան սաեղգլամասընը պիլտիրմէտի :

Ժէրմէն . - (Բէնտի քէնտիեէ .) Ֆագաթ պու ճիհէթի
նիշին պէնտէն կիլլէեօր . նիշին պիլմէքիկիմի իսթէմէեօր .
Անտրէ տը Սան-Ռէմօ՝ պիրիտինի սէվմէքլէ միլթթէհիմ մի
տիր :

Մ. տը Կրանլիէօ . - (Հիքեաեէսինի պիթիրտիքտէն սօն-
րա .) Պու խապէրտէն մէմնուն օլտունուղ, տէյիլ մի :

Ժէրմէն . - Էվվէթ, էվվէթ, զիեատէսիլլէ մէմնուն օլ-
տում :

Մ. տը Կրանլիէօ . - Տահա տուա իտին, աղիգէմ, ճէ-
նապը Ալլահ, մէլաեիքէնին սէսլէրինի տինլէր, վէ Բապպ
իւլ ալէմիյնէ տօղրու սունուլան սէտալէրտէ, սիլլինքի գա-
տար տինլէնիլմէեէ լաեղգ օլանը աղ տըր :

Պու արա կէնճ գատընըն սօլմուշ օլան եանագլարը
գըզարտը, զիրա, պիր գաշ տագըգատան պէրու, մէզպու-
րէ, գալպինին բագլըղը իւզէրինաէ պիր լէքէ մէվճուտ օլ-
տուղունու հիսս իլլէտիկինտէն, իհթիեարըն մէզքիւր մէտ-
հիեէսինէ քէնտիտինի նալաեղգ զանն իլլէմէքտէ իտի :

Շէօյլէ քի Ժէրմէն, զէվճինին, ժօրժ Թրէժան իլէ ճէ-

րէնան իտէն մուհավէրէսի էանասընտա , քէնտիսի գաբու-
նուն բէրաէսի արգասընտա կիզլէնէրէք , մուհավէրէնի մէզ-
քիւրէնի տինլէմիլ օլտուղունու իզրար իթմէմէսիլէ , վա-
գաա եալան սէօլլէմէմէքտէ իտի իսէ տէ , միւտտէթի էօմ-
րիւնտէ իլք տէֆա օլարագ իսթիգամէթ ալէյհինտէ հա-
րէքէթտէ պուլունմագտա իտի :

Իլթէ մէզպուրէնին իլք իսթասը պու սուրէթլէ վու-
գու պուլտու :

ԻՔԻՆՃԻ ԳՐԾՄԸՆ ԽԻԹԱՄԸ

